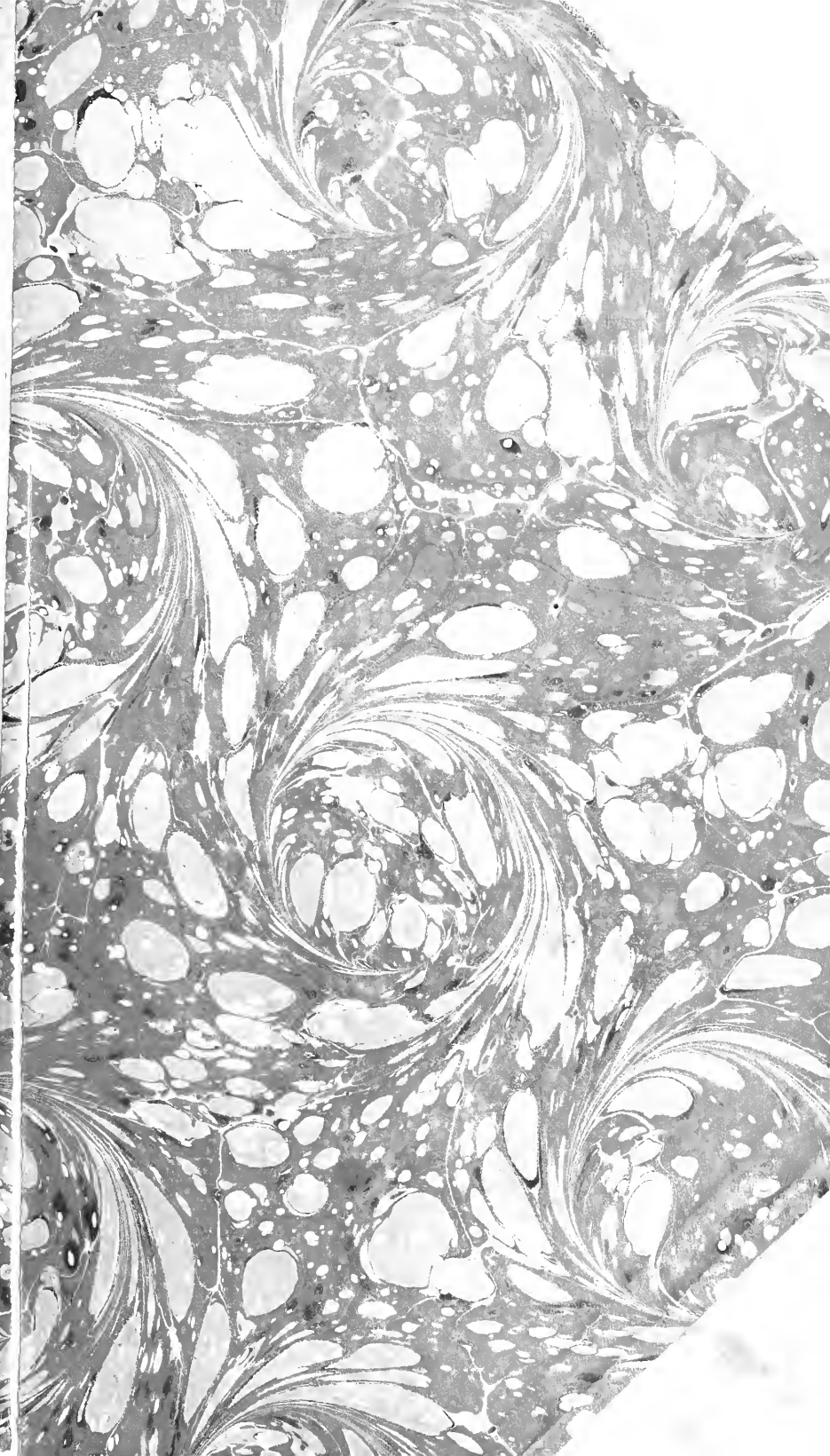
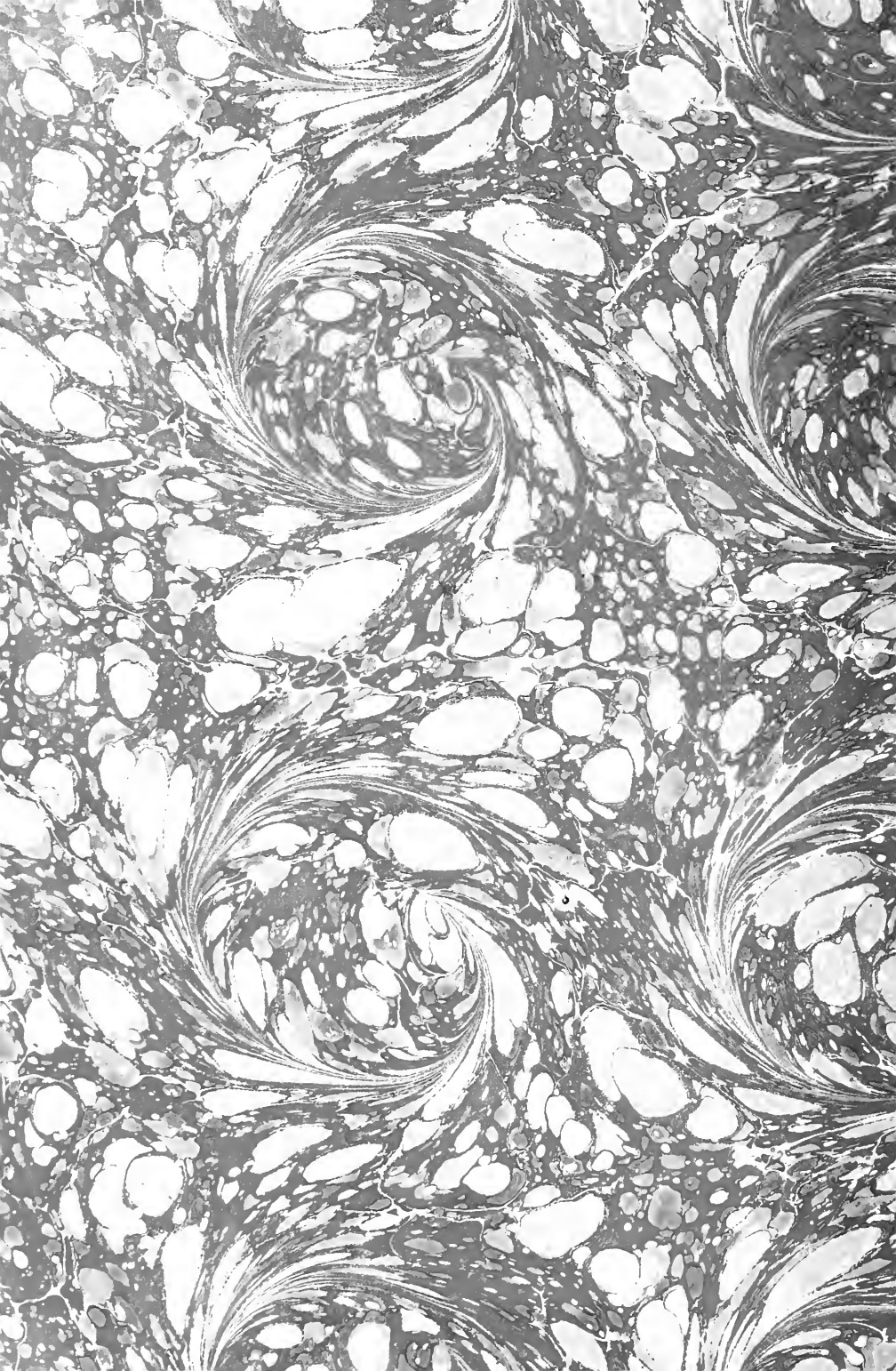

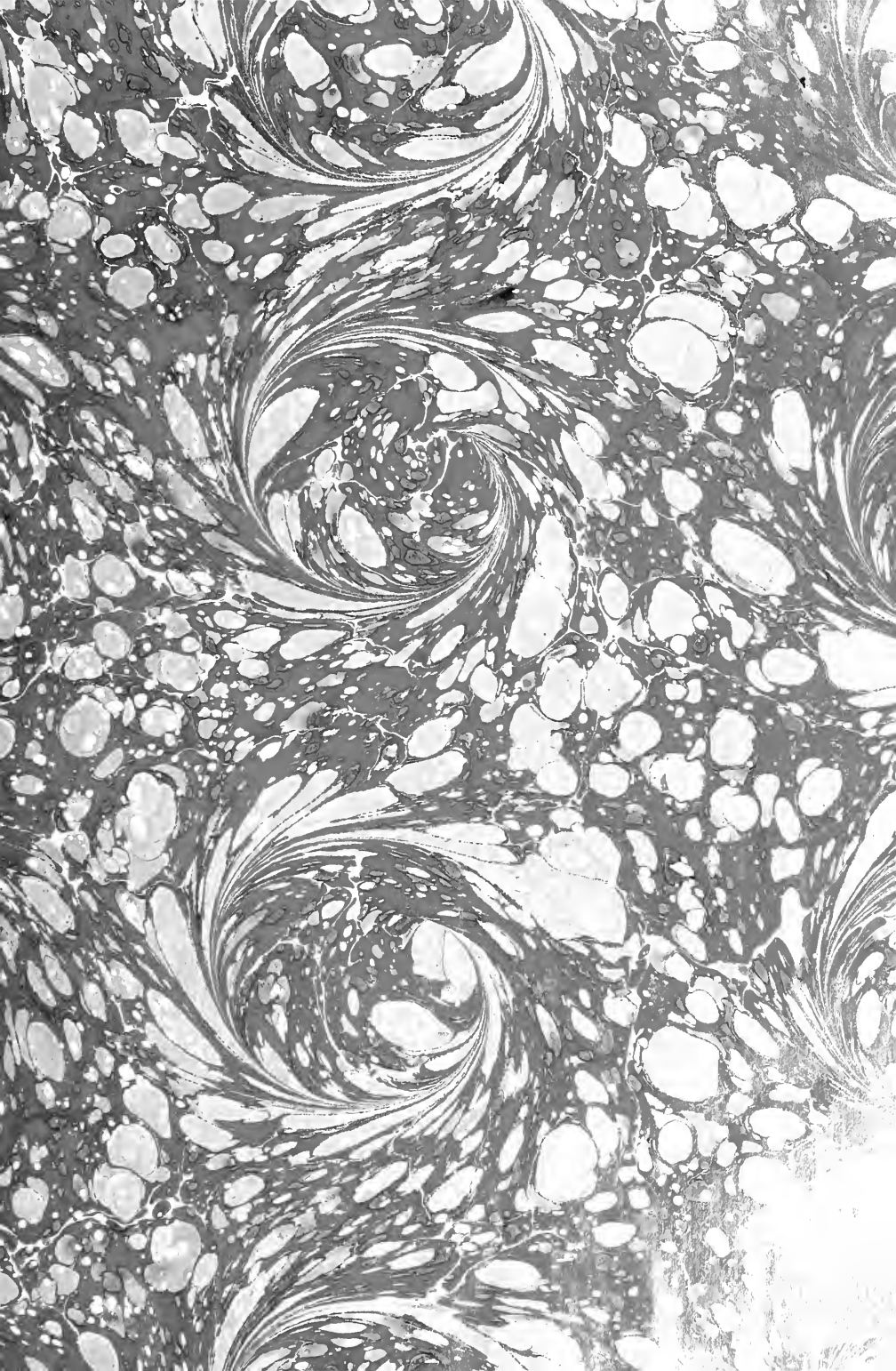
UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01362896 1

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
University of Toronto

BULLARIUM

ROMANUM

HECET
B.

**BULLARUM
DIPLOMATUM ET PRIVILEGIORUM
SANCTORUM ROMANORUM PONTIFICUM
TAURINENSIS EDITIO**

LOCUPLETIOR FACTA

COLLECTIONE NOVISSIMA PLURIMU BREVIU, EPISTOLARUM, DECRETORUM ACTORUMQUE S. SEDIS

A S. LEONE MAGNO USQUE AD PRAESENS

CURA ET STUDIO

COLLEGII ADLECTI ROMAE VIRORU S. THEOLOGICAE ET Ss. CANONUM PERITORUM

QUAM

SS. D. N. PIUS PAPA IX

APOSTOLICA BENEDICTIONE EREXIT

AUSPICANTE

EMO AC REVNO DNO S. R. E. CARDINALI

ALOYSIO BILIO.

33083
21/3/94

TOMUS XIX

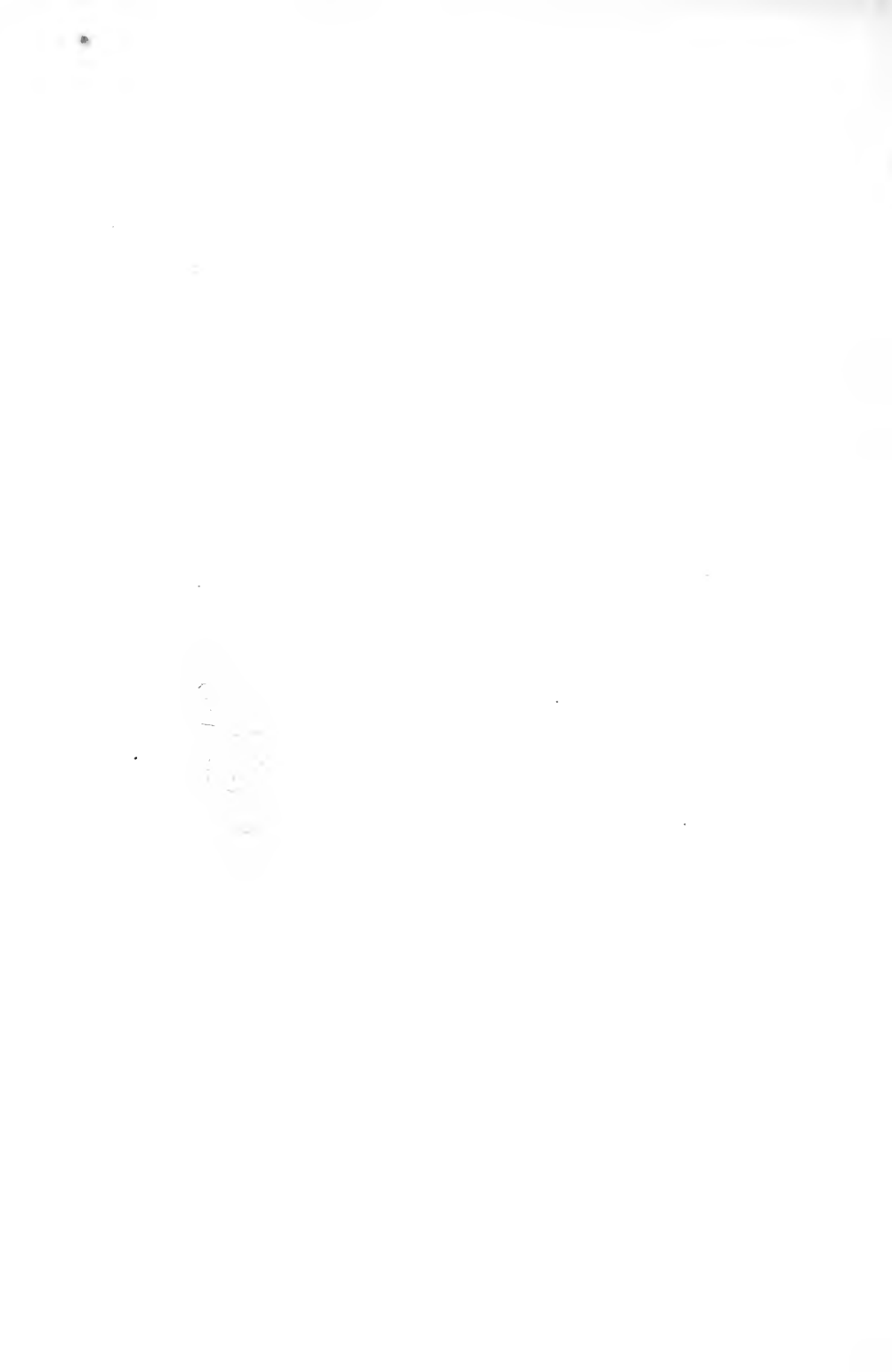
INNOCENTIUS XI (ab ann. MDCLXXVI ad ann. MDCLXXXIX).

AUGUSTAE TAURINORUM

A. VECCO ET SOCIIS EDITORIBUS

SUCCESS. SEBASTIANI FRANCO ET FILIORUM

M DCCC LXX.

VENERANDIS · PATRIBVS

IN · VATICANVM · CONGILIVM · COACTIS

EDITORES · TAVRINENSES

QVA · PAR · EST · OBSERVANTIA

VOLVMEN · XIX · DICANT

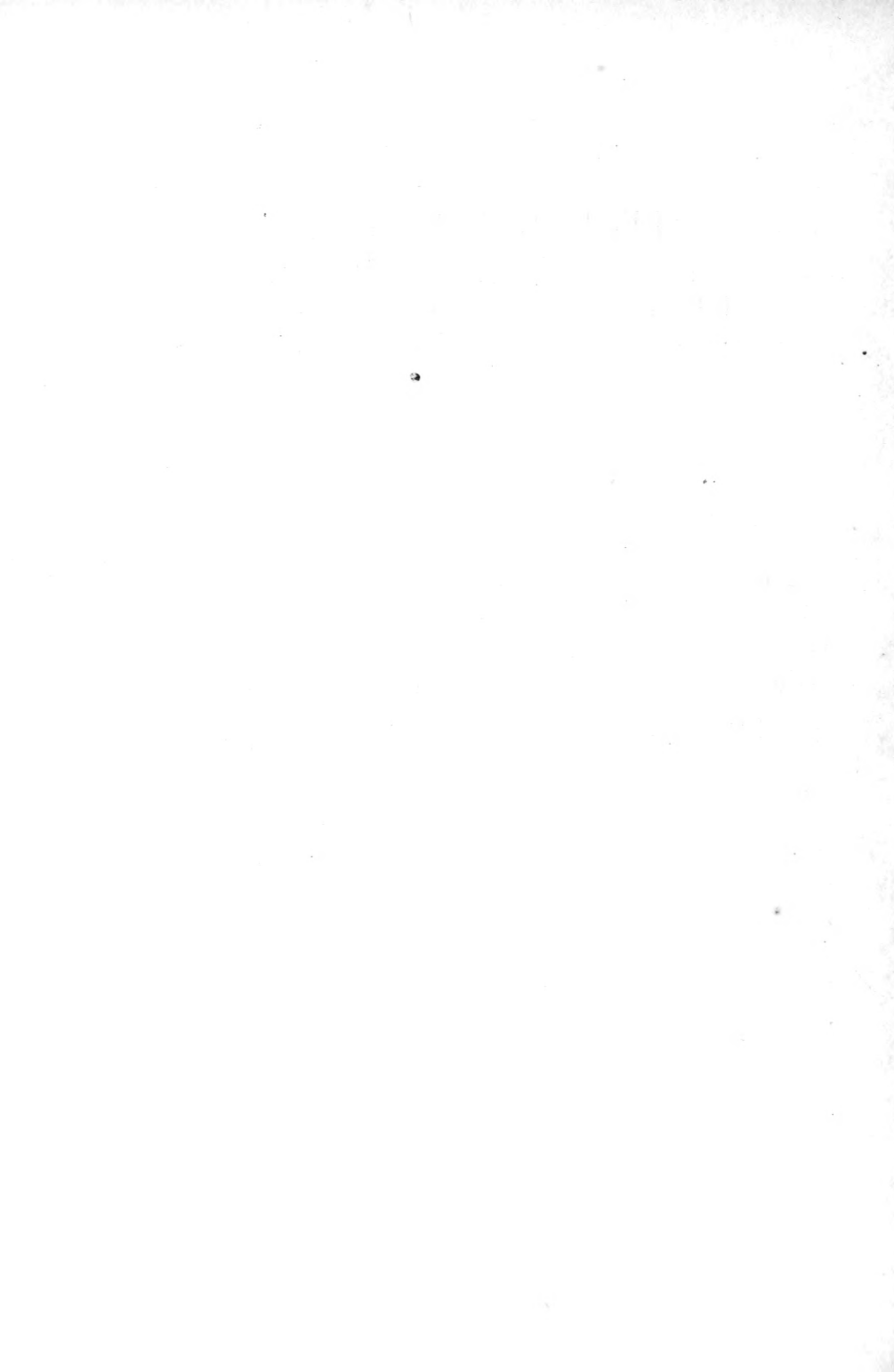
BVLLARII · MAGNI · ROMANI

QVOD · AVSPICIIS · EVVLGATVR

PII · IX · PONT · MAX.

REM · CHRISTIANAM

IAM · ANN. XXV · FELICITER · MODERANTIS

LECTORI BENEVOLO

EDITORES TAURINENSES

S.

Conqueruntur nonnulli quod volumen I Appendicis iam feliciter inchoatum, cuius tres antea annos partem primam typis nostris evulgavimus, nondum ad perfectionem adduxerimus, multoque minus alterum, quod promiseramus, acta inedita Magni Gregorii referens, addiderimus. At nova nobis sapientum virorum, quibus morem non gerere nefas esset, ingesta consilia id effecerunt ut prius Bullario Cocqueliniano, cuius magna ubique ecclesiarum persentitur necessitas, quam citius absolvendo toti incumberemus, dein vero voluminibus Appendicis, quae maius studium requirunt, concinnandis edendisque sufficientiores erimus.

Accipe interim, Benevole Lector, atque, ut soles, benigno favore prosequere ex officina nostra prodeuntem *Magni Bullarii Romani* novis typis impressi Tomum XIX, acta Innocentii PP. XI ex integro tibi referentem, quem brevi Tomus XX excipiet, ad finem usque pontificatus Innocentii XII anno MDCCLXXXIII producendus. Nonnisi quatuor posthac

editionis nostrae volumina vulganda supererunt ut primam longissimi cursus nostri metam propositam attingamus; adeoque proximo anno, quod promisimus, totum Opus Cocquelinianum aut absolutum habebimus, aut parum deerit.

Quot curas in Diplomatum Pontificiis, in quibus vera residet sapientia, a typhothetarum mendis expurgandis insumamus, non est quod ipsi dicamus, etenim res per se patet. Equidem non parum nos recreant inter laborandum testimonia et laudes virorum artis typographicae apprime peritorum, qui, tum in Comitatu Typographico Bononiensi, anno mox elapso, tum nuperrime in Magna omnigenarum catholicarum artium operum ex toto orbe conquisitorum Expositione Romae habita, hanc quoque Magni Bullarii Romani editionem Taurinensem insigni honore ac praemio decorarunt. Potissimum SS. D. N. Pii PP. IX adprobatione iucundamur, qui, novum munificentiae ac propensissimae in nos benignitatis testimonium, magnum aureum numisma sui imagine caelatum nobis recens donavit. At ut accedat quoque ea subscriptorum copia, quae tam ingentibus sumptibus recompensandis par sit, iterum iterumque expectamus. Vale.

Augustae Taurinorum, idibus augusti MDCCCLXX.

A. VECCO ET SOCIJ.

TABULA

Quae novum ordinem refert, quo chronologice dispositae sunt Pontificiae Constitutiones in Editione Taurinensi, collatum cum veteri ordine Romanae Editionis Hieronymi Mainardi.

Edit. Taur. Tom. XIX.	Edit. Rom. Tom. VIII.	Edit. Taur. Tom. XIX.	Edit. Rom. Tom. VIII.
INNOCENTIUS XI.		1678-1680	XXIX ad XCVI <i>Idem vetus et novus ordo</i> 99-96
1676-77	I ad XVII <i>Item vetus et novus ordo</i> , 1-17	»	XCVII Cum nos per quasdam... 98
1677	XVIII Exponi nobis nuper fecit 19	»	XCVIII Exponi nobis nuper fecer. 97
»	XIX Exponi nobis nuper fecer. 20	1681-1684	XCIX ad CXXXVII <i>Idem vetus et novus ordo</i> 99-137
»	XX Romanus Pontifex omnium 21	»	CXXXVIII Sacrosancti apostolatus... 143
»	XXI Super universas orbis... 22	»	CXXXIX Circumspecta Rom. Pont. 138
»	XXII Injuncti nobis divinitus... 22 ⁶⁴	»	CXL Dudum felicitis recordat... 139
»	XXIII In supremo militantis... 24	»	CXLI Exponi nobis nuper fecit 140
»	XXIV Caelestium munerum... 25	»	CXLII Pii christifidelium votis 141
»	XXV Exponi nobis nuper fecer. 26	»	CXLIII Cum dudum felicitis recor. 142
»	XXVI Nuper pro parte dilector. 27	1684-1689	CXLIV ad CCVIII <i>Idem vetus et novus ordo</i> 144-208
1678	XXVII Alias, pro parte dilector. 28		
»	XXVIII Cum nos nuper supplicat. 23		

ERRATA-CORRIGE.

Tag. 708 CLXIII   *Legē:* CLXXXIII
 » 772 CLXXIX   — CLXXXIX

INDICULUS

SS. PONTIFICUM CONSTITUTIONUM

QUAE IN TOMO XIX

EXTRA ORDINEM CHRONOLOGICUM VAGANTUR.

<i>Datum .i. D.</i>		<i>Pag.</i>
IULIUS III.		
22 Septembris	1552 Cum civitates	579
PIUS IV.		
18 Februarii	1561 Inter ceteras	761
GREGORIUS XIII.		
9 Septembris	1573 Et ipsa ratio	762
URBANUS VIII.		
28 Iulii	1636 Cum, sicut accepimus	184
10 Decembris	1643 Exponi nobis noper fecerunt	186
INNOCENTIUS XI.		
2 Maii	1681 Pastoralis officii	582

INDEX

LECTIONUM VEL MENDOSARUM VEL DUBIARUM

EDITIONIS ROMANAE

QUIBUS OPPONUNTUR SINGULIS SINGULAE EMENDATIONES VEL LECTIONES

NOSTRAE EDITIONIS.

(Vide *Adv. tom. XI pag. XII*).

Ed. Rom. Main. Tom. VIII.

<i>Pag.</i>	<i>2 b</i>	linea 28	alias . . . . .
"	<i>3 a</i>	" 30	ult. constitutionis. . . . .
"	<i>3 b</i>	" 35	ult. Pater. . . . .
"	<i>3 b</i>	" 7	ult. habitatae. . . . .
"	<i>4 a</i>	" 2	suis . . . . .
"	<i>4 a</i>	" 6	ministeria . . . . .
"	<i>4 a</i>	" 20	ult. igitur . . . . .
"	<i>4 a</i>	" 16	ult. habere . . . . .
"	<i>4 a</i>	" 5	ult. militantis. . . . .
"	<i>4 a</i>	" 3	ult. ecclesiam . . . . .
"	<i>4 a</i>	" 2	ult. eorum . . . . .
"	<i>4 b</i>	" 3	et . . . . .
"	<i>4 b</i>	" 17	de iure . . . . .
"	<i>4 b</i>	" 34	et provinciae S. Salvatoris de Bahía clerum et po- pulum universum pro earumdem ecclesiarum S. Salvatoris de Bahía provincialibus. . . . .
"	<i>1 b</i>	" 10	referuntur . . . . .
"	<i>4 b</i>	" 8	ult. VI. . . . .
"	<i>2 b</i>	" 4	ult. (<i>margin.</i>) 16 . . . . .
"	<i>5 a</i>	" 21	S. Salvatoris . . . . .
"	<i>5 a</i>	" 33	coalescerat . . . . .
"	<i>5 a</i>	" 36	alios . . . . .
"	<i>5 a</i>	" 11	ult. curaverunt . . . . .
"	<i>5 b</i>	" 13	praeterea quod tam . . . . .
"	<i>5 b</i>	" 16	habere . . . . .
"	<i>5 b</i>	" 23	dietas . . . . .
"	<i>5 b</i>	" 28	specificandis. . . . . distin- guendis . . . . .

Ed. Taur., Tom. XIX.

<i>Pag.</i>	<i>3 a</i>	linea 1	ult. alia
"	<i>4 b</i>	" 4	constitutionum
"	<i>5 a</i>	" 13	ult. Pastor
"	<i>5 b</i>	" 23	habitata
"	<i>5 b</i>	" 11	ult. summis (?)
"	<i>5 b</i>	" 6	ult. ministerio
"	<i>6 b</i>	" 3	insuper
"	<i>6 b</i>	" 7	haberi
"	<i>6 b</i>	" 20	triumphantis
"	<i>6 b</i>	" 22	ecclesiae
"	<i>6 b</i>	" 24	earum
"	<i>6 b</i>	" 10	ult. a
"	<i>7 a</i>	" 8	iure
"	<i>7 a</i>	" 11	ult. et provinciae S. Salvato- ris de Bahía clerum et populum universum ea- rumdem ecclesiarum S. Sebastiani et de Olin- da pro eiusdem S. Sal- vatoris de Bahía pro- vincialibus
"	<i>7 a</i>	" 4	ult. referantur
"	<i>7 b</i>	" 18	X
"	<i>7 b</i>	" 20	22
"	<i>8 a</i>	" 17	sub S. Salvatoris
"	<i>8 a</i>	" 15	ult. coalescit
"	<i>8 a</i>	" 12	ult. aliorum
"	<i>8 b</i>	" 9	curaverant
"	<i>8 b</i>	" 3	ult. praeterea tam
"	<i>9 a</i>	" 2	haberi
"	<i>9 a</i>	" 11	dietasque
"	<i>9 a</i>	" 16	tunc specificatis. . . . . distin- ctis (?)

<i>Edit. Rom. Main. Tom. viii.</i>			<i>Edit. Taur. Tom. xix.</i>		
<i>Pag.</i>	5 b linea 29	Bahiae ita quod post hac inibi tres dioeceses essent perpetuo	<i>Pag.</i>	9 a linea 18	Bahiae perpetuo
»	5 b » 29 ult.	eximius	»	9 a » 4 ult.	exemimus
»	5 b » 16 ult.	subessent	»	9 b » 13	subesset
»	5 b » 10 ult.	Divi	»	9 b » 21	Rivi
»	6 a » 28	et dictis ecclesiis S. Salvatoris et civitati	»	10 a » 21	et in dictis ecclesiis S. Salvatoris et civitate
»	6 a » 33	donec	»	10 a » 13 ult.	decore
»	6 a » 17 ult.	cathedralibus	»	10 b » 14	cathedralis †
»	6 b » 39 ult.	praeficiendum	»	11 a » 13 ult.	praeficiendam
»	6 b » 27 ult.	quorumcumque	»	11 a » 2 ult.	quorumcumque
»	6 b » 23 ult.	facta	»	11 b » 5	factam
»	6 a » 21 ult.	instituendis	»	11 b » 8	instituendas
»	7 a » 22 ult.	aeternitatis	»	12 a » 3 ult.	aeterni Patris
»	7 a » 15 ult.	infima	»	12 b » 7	infima descendere
»	7 a » 13 ult.	licet	»	12 b » 10	licet indigni
»	7 a » 10 ult.	agri, et	»	12 b » 14	et agri
»	7 b » 12	ut	»	12 b » 2 ult.	et
»	7 b » 20	postquam	»	13 a » 8	et (postquam
»	7 b » 28	et abiectis	»	13 a » 17	abiectis
»	7 b » 31	cognitionem	»	13 a » 21	cognitionem
»	7 b » 35	proregum	»	13 a » 25	et proregum
»	7 b » 9 ult.	habere	»	13 b » 17	haberi
»	8 a » 3	oppidum de Olinda, cum certis terminis inferius specificandis et certis limitibus distinguendis, ab eadem	»	13 b » 9 ult.	Oppidum de Olinda ab eadem
»	8 a » 5	Bahiae, ita quod posthac inibi tres dioeceses essent, perpetuo	»	13 b » 6 ult.	Bahiae perpetuo
»	8 a » 8	et	»	13 b » 3 ult.	a
»	8 a » 39 ult.	ecclesia . . . . . erecta	»	14 a » 16 ult.	ecclesiae . . . . . erectae
»	8 a » 25 ult.	donatione	»	14 b » 1	denominacione
»	8 a » 9 ult.	et pro	»	14 b » 20	pro
»	8 a » 9 ult.	S. Salvatoris	»	14 b » 13 ult.	S. Sebastiani ‡
»	8 b » 4	dicta	»	14 b » 8 ult.	dictis (?)
»	8 b » 17	exercere omnia	»	15 a » 8	exercere, omniaque
»	8 b » 19	aliis	»	15 a » 11	alii
»	8 b » 21	civitas et dioecesis	»	15 a » 14	civitatibus et dioecibus
»	8 b » 36	ecclesiae	»	15 a » 8 ult.	ecclesiam
»	8 b » 44	Divi	»	15 b » 2	Rivi
»	8 b » 51	Divi	»	15 b » 9	Rivi
»	8 b » 54	praedicti	»	15 b » 14	praedictae
»	9 a » 12	praeficiendum	»	16 a » 1	praeficiendam
»	9 a » 15	etiam	»	16 a » 5	et
»	9 a » 26	facta	»	16 a » 18	factam
»	9 a » 28	instituendis	»	16 a » 21	instituendas
»	12 b » 17	statuimus	»	22 b » 1	statuamus
»	13 a » 19	ad	»	23 b » 3	ob
»	16 a » 27 ult.	illique	»	29 a » 14	illis, quae
»	16 a » 26 ult.	sanctissimo . . . . . sacramento	»	29 a » 14-15	sanctissimi . . . . . sacramenti
»	16 a » 6 ult.	atque	»	29 b » 1	et quae

† Hanc emendationem nunc addimus.

‡ Hanc emendationem nunc addimus.

Pag. 16 b	linea 9	tempora	Pag. 29 b	linea 18	tempore
» 16 b	» 21	perviverant	» 29 b	» 8 ult.	praeverant
» 16 b	» 31	reformatum	» 30 a	» 4	reformatarum
» 16 b	» 12 ult.	legatis	» 30 a	» 7 ult.	legati
» 17 b	» 23	supra tum	» 31 b	» 17 ult.	supra
» 17 b	» 33	visitationis	» 31 b	» 6 ult.	visitatoris
» 17 b	» 41	posset	» 32 a	» 5	possit
» 17 b	» 41	et instituere	» 32 a	» 6	instituere
» 17 b	» 42	valeat seu valeant	» 32 a	» 6	valeant
» 17 b	» 45	simili	» 32 a	» 9	similiter
» 17 b	» 10 ult.	tam quod	» 32 a	» 12 ult.	quod tam
» 17 b	» 7 ult.	priorissa triennalis	» 32 a	» 8 ult.	priorissae triennales
» 18 a	» 12	institutis, statusis	» 32 b	» 14	institutis statusis
» 18 a	» 32	cuiuslibet	» 32 b	» 6 ult.	cuiuslibet
» 23 a	» 28	et	» 40 a	» 1 ult.	ex
» 23 b	» 12 ult.	iudicia	» 41 b	» 21	indicia (?)
» 23 b	» 16	29	» 43 a	» 1 ult.	12
» 25 a	» 6	illis	» 43 b	» 21 ult.	de illis
» 25 a	» 24	vere	» 44 a	» 1	mere
» 25 b	» 26 ult.	observatum	» 45 a	» 10	observatum
» 26 a	» 8	cuius	» 45 b	» 4	huius
» 27 b	» 23	aliis	» 48 b	» 7	illis
» 27 b	» 23 ult.	praefatarum	» 48 b	» 9 ult.	praefatorum
» 27 b	» 9 ult.	etiam	» 49 a	» 8	etiam impressis
» 28 a	» 26	illos	» 49 b	» 20	illas
» 28 b	» 23	praescriptas	» 50 a	» 4 ult.	praescripta
» 32 b	» 19	vitae	» 57 b	» 20	vitae integritate
» 32 b	» 22	inibi	» 57 b	» 24	inibi praedicandum
» 32 b	» 25	curaverit	» 57 b	» 27	curaverat
» 32 b	» 24 ult.	dicti oppidi	» 58 a	» 13	dicto oppido
» 32 b	» 14 ult.	dismembrati	» 58 a	» 24	dismembrari
» 32 b	» 2	populisque	» 58 a	» 5 ult.	populis
» 33 a	» 21 ult.	possit et debeant	» 59 a	» 12	possit et debeat
» 33 b	» 2	ecclesias praedicto	» 59 a	» 4 ult.	ecclesiasticas praedictas
» 33 b	» 34	personam idoneam	» 59 b	» 8 ult.	personas idoneas
» 33 b	» 39	praeficiendum	» 59 b	» 3 ult.	praeficiendam
» 33 b	» 22 ult.	praescripto simili	» 60 a	» 10	praescripto similiter
» 33 b	» 17 ult.	ex . . . instituendis	» 60 a	» 16	et . . instituendas
» 32 a	» 22 ult.	septembris	» 60 b	» 10 ult.	augusti
» 34 a	» 12	procurator	» 61 a	» 4 ult.	protector
» 35 b	» 24 ult.	constitutionis	» 63 b	» 23	constitutiones
» 37 a	» 13	singuli	» 66 a	» 2	cum singuli
» 37 a	» 20 ult.	absolutos	» 66 a	» 3 ult.	absolutas
» 37 a	» 8 ult.	aliorum	» 66 b	» 13	aut aliorum
» 38 b	» 3	quod	» 68 b	» 12	exposito quod
» 38 b	» 7	religionis	» 68 b	» 18	regionis
» 38 b	» 24	providendi	» 68 b	» 6 ult.	providendo
» 38 b	» 31	esse	» 69 a	» 3	esset
» 39 b	» 4	illisque	» 70 b	» 4	illique
» 39 b	» 11	ac	» 70 b	» 12	ab
» 40 a	» 30 ult.	quibusdam	» 71 b	» 5 ult.	quibuscum
» 41 a	» 10 ult.	ceteris	» 73 b	» 1 ult.	in ceteris
» 41 a	» 5 ult.	praecipimus	» 74 a	» 6	praecipimus
» 41 b	» 26 ult.	quae	» 74 b	» 23	quum
» 41 b	» 1 ult.	praepositis	» 75 a	» 10	praepositorum
» 42 a	» 2	audiverunt, consilio	» 75 a	» 12	audiverunt †

† Aplias corrige audiverunt, eorumque consilio.

<i>Fag.</i>	42 b	linea	20 ult.	quo firmiora . . . . .
"	43 a	"	9 ult.	devotionis . . . . .
"	43 b	"	17 ult.	extractionem . . . . .
"	43 b	"	14 ult.	esset . . . . .
"	43 b	"	11 ult.	reperitur . . . . .
"	41 b	"	31	sive . . . . .
"	14 b	"	33	alia . . . . .
"	45 a	"	35	quolibet . . . . .
"	45 b	"	25	eadem... fides . . . . .
"	46 a	"	23	illis . . . . .
"	48 a	"	17 ult.	eoque . . . . .
"	48 b	"	26 ult.	Nec . . . . .
"	49 a	"	9 ult.	ac rerum . . . . .
"	49 a	"	2 ult.	quarum . . . . .
"	50 a	"	29	ut infra . . . . .
"	50 b	"	30	proptereaque . . . . .
"	51 b	"	5 ult.	et . . . . .
"	52 a	"	20	apparente . . . . .
"	52 b	"	6 ult.	confraternitati . . . . .
"	53 a	"	29	civitate . . . . .
"	53 b	"	3	concessit . . . . .
"	53 b	"	30 ult.	illisque . . . . .
"	53 b	"	23 ult.	terminis . . . . .
"	53 b	"	12 ult.	per . . . . .
"	54 a	"	12	ut . . . . .
"	54 a	"	17 ult.	emanatorum . . . . .
"	54 b	"	16	supradictam . . . . .
"	55 a	"	8	fratrum de Observantia . . . . .
"	56 a	"	12	transferentur . . . . .
"	56 a	"	16	qui . . . . .
"	57 a	"	20	eiusdem . . . . .
"	57 b	"	29 ult.	declarat . . . . .
"	57 b	"	30 ult.	et singula . . . . .
"	58 a	"	10 ult.	10 . . . . .
"	62 a	"	28	seu . . . . .
"	62 a	"	35	in . . . . .
"	62 a	"	23 ult.	metropolitanum . . . . .
"	62 b	"	13	ex . . . . .
"	62 b	"	14	Albiensis . . . . .
"	62 b	"	23 ult.	successoribus . . . . .
"	62 b	"	29 ult.	cognoverunt . . . . .
"	62 b	"	6 ult.	pro . . . . .
"	62 b	"	6 ult.	existentes . . . . .
"	63 a	"	1	tunc . . . . .
"	63 a	"	30	et . . . . .
"	63 a	"	15 ult.	percipiendum . . . . .
"	63 a	"	11 ult.	et . . . . .
"	63 a	"	5 ult.	alios . . . . .
"	63 b	"	16	archiepiscopus Bituricensis . . . . .
"	64 b	"	33	illos . . . . .
"	63 b	"	21 ult.	perpetua . . . . .
"	64 b	"	18 ult.	scribet . . . . .
"	65 a	"	8	si autem iuramenta per quoscumque missiona- rios tam saeculares quam cuiusvis Ordinis, con- gregationis et instituti,

<i>Fag.</i>	76 b	linea	17 ult.	firmiora
"	77 b	"	12 ult.	devotioni
"	78 b	"	16	exactionem
"	78 b	"	19	essent
"	78 b	"	22	reperiretur
"	80 a	"	19 ult.	quae sive
"	80 a	"	17 ult.	alias
"	81 a	"	23	quoslibet
"	82 a	"	4	eandem... fidem
"	82 b	"	9 ult.	clericis
"	83 b	"	7 ult.	atque
"	87 b	"	20	Ne
"	88 b	"	11 ult.	rerum
"	88 b	"	5 ult.	quorum
"	90 b	"	3	infra
"	91 a	"	15	propterea
"	93 b	"	12	ex
"	93 b	"	1 ult.	appareret
"	95 a	"	3 ult.	confraternitatis
"	95 b	"	6 ult.	civitatis
"	96 b	"	1	concessit
"	97 a	"	3	illique
"	97 a	"	10	teruis
"	97 a	"	23	post
"	97 b	"	8	ne
"	98 a	"	14	emanatarum
"	98 b	"	8	supradicta
"	99 a	"	3 ult.	fratrum Reformatorum
"	101 a	"	21 ult.	transferuntur
"	101 a	"	14 ult.	qui pergunt
"	103 a	"	32	eisdem
"	104 a	"	11 ult.	declaravit
"	104 a	"	9 ult.	omnes et singulas
"	105 b	"	2	1
"	112 a	"	1 ult.	sed
"	112 b	"	9	cum
"	112 b	"	18 ult.	metropolitanum
"	113 a	"	23	sex e
"	113 a	"	25	Albiensi
"	113 b	"	21 ult.	successibus
"	113 b	"	17 ult.	cognoverunt
"	114 a	"	1	a pro
"	114 a	"	1	existentis
"	114 a	"	7	nunc
"	114 b	"	1	ut
"	114 b	"	9 ult.	percipiendam
"	111 b	"	5 ult.	ex
"	115 a	"	3	alias
"	115 a	"	16	archiepiscopi Bituricensis
"	115 b	"	5	illis
"	115 b	"	25	perpetuas
"	117 b	"	12	scribat
"	117 b	"	2 ult.	{
"	118 a	"	12	si autem et in hoc sit

etiam dictae Societatis Iesu, singulares, in manibus memoratorum vicariorum apostolicorum seu eorum provicariorum vel aliorum ab eis respective deputandorum, sicut praemittitur, praestanda, postquam subscriptione munita fuerint, vel saltem authentica illorum exempla per eosdem vicarios apostolicos ad praedictam Congregationem cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositam transmittantur, si autem et in hoc sit

•Pag. 65 b linea 12

per quoscumque, ut supra, quantocius . . . . .

•Pag. 119 a linea 2

per quoscumque, ut supra, missionarios tam saeculares quam cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, etiam dictae Societatis Iesu, regulares, in manibus memoratorum vicariorum apostolicorum, seu eorum provicariorum, vel aliorum ab eis respective deputandorum, sicut praemittitur, praestanda, postquam subscriptione munita fuerint, vel saltem authentica illorum exempla per eosdem vicarios apostolicos ad praedictam Congregationem cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositam quantocius

- » 66 a » 38 respective . . . . .
- » 66 b » 5 ult. illius . . . . .
- » 67 b » 18 ult. in . . . . .
- » 68 a » 8 serratum . . . . .
- » 68 a » 18 debent . . . . .
- » 68 a » 39 26 . . . . .
- » 68 b » 10 ista . . . . .
- » 69 a » 26 ult. alias . . . . .
- » 71 a » 4 ult. di scudi . . . . .
- » 71 b » 17 ult. prendere . . . . .
- » 74 b » 7 ut . . . . .
- » 75 a » 25 ult. more . . . . .
- » 75 b » 29 ult. quia . . . . .

- » 120 o » 2 ult. respective registratum 1
- » 121 b » 17 ult. ullius
- » 123 a » 4 ult. ab
- » 123 b » 17 ult. secretum
- » 123 b » 5 ult. debeat
- » 124 o » 22 16
- » 124 b » 19 ult. ita
- » 126 a » 12 alius 2
- » 129 b » 18 scudi
- » 130 a » 4 ult. pretendere
- » 135 a » 1 et ut
- » 136 a » 24 in morte (2)
- » 136 b » 1 ult. quamvis

1 At ista emendatio abicienda est, et legendam cum Main.
2 In nota aedrae editionis lego. Forsan alias.

Pag.	76 a	linea 4	solitae	Pag.	137 a	linea 3	ult. solito
»	76 a	»	7 ult. fidem	»	138 a	»	21 fides
»	78 a	»	1 ult. et eadem	»	141 b	»	8 ult. eadem
»	79 a	»	2 Dilecte fili	»	142 b	»	13 ult. Dilecti filii
»	79 a	»	24 vera	»	143 a	»	14 vestra
»	80 a	»	20 ceterisque	»	144 b	»	6 ult. ceterisque contrariis
»	81 b	»	7 praeviae	»	147 a	»	12 ult. praeviae
»	83 b	»	9 ult. quaecumque aliae causae	»	151 a	»	3 ult. quaecumque alias causas
»	84 a	»	27 ult. reliquant omnibus	»	152 a	»	15 reliquant, ut, omnibus
»	88 a	»	16 proferendum	»	159 a	»	16 proferendam
»	88 a	»	32 ult. propterea	»	159 a	»	1 ult. praeterea
»	88 a	»	28 ult. aleatis	»	159 b	»	5 electis
»	88 a	»	20 ult. alias	»	159 b	»	14 alius
»	88 b	»	9 ult. in	»	160 b	»	22 et in
»	90 a	»	15 vere	»	162 b	»	8 ult. vero
»	90 a	»	32 ult. etiam primum	»	163 a	»	21 etiam ad primum
»	91 b	»	35 ult. faciat	»	165 b	»	2 ult. faciant
»	93 a	»	27 ult. quae	»	168 b	»	13 qui
»	93 b	»	1 conventus	»	169 a	»	1 conventum
»	93 b	»	33 proinde	»	169 a	»	5 ult. perinde
»	94 b	»	30 ult. emanata	»	171 a	»	9 ult. emanatae
»	95 a	»	29 fuit	»	172 a	»	12 fuerit
»	95 a	»	2 ult. praedictum	»	172 b	»	17 praedictum
»	95 b	»	7 ult. augendas	»	173 b	»	1 agendas
»	95 b	»	7 ult. Virginis	»	173 b	»	1 Virgini
»	96 a	»	9 de Nives	»	173 b	»	20 ad Nives
»	96 a	»	11 quae	»	173 b	»	24 qui
»	96 a	»	4 ult. non obstantibus	»	174 b	»	3 non ob stare
»	98 b	»	18 ult. observare	»	178 b	»	7 ult. observari
»	98 b	»	7 ult. tolleret	»	179 a	»	6 tolleret
»	98 b	»	2 ult. de cetero	»	179 a	»	13 ne de cetero
»	99 b	»	10 ult. eorum	»	180 b	»	11 ult. eorum
»	99 b	»	2 ult. easdem constitutiones	»	180 b	»	1 ult. eandem constitutionem
»	101 a	»	1 et	»	182 b	»	11 ult. constet ex
»	101 b	»	21 proinde	»	181 a	»	11 perinde
»	102 a	»	30 ult. pia	»	185 a	»	18 ult. pro piâ
»	103 a	»	23 designari faciat	»	186 b	»	1 ult. designati, faciat
»	105 a	»	12 studio	»	190 b	»	6 stadio
»	105 a	»	26 ult. iuxta	»	190 b	»	1 ult. iuxta iudicium
»	105 b	»	16 propterea	»	191 b	»	3 praeterea
»	105 b	»	17 die	»	191 b	»	4 a die
»	106 a	»	13 ut	»	192 a	»	7 ult. et
»	106 a	»	27 ult. gratiae	»	192 b	»	12 ult. gratias
»	106 a	»	21 ult. 1677	»	192 b	»	3 ult. 1577
»	106 b	»	31 semper	»	193 b	»	14 super
»	106 b	»	3 ult. enunciatis	»	194 a	»	15 enunciatas
»	109 a	»	23 regis	»	197 b	»	11 ult. regi
»	111 b	»	10 ordinandis	»	201 b	»	10 ult. ornan dis
»	111 b	»	17 ult. 1680	»	202 a	»	4 ult. 1580
»	111 b	»	11 ult. eorundem	»	202 b	»	5 eorundem
»	113 b	»	32 vita	»	205 a	»	9 ult. vitae
»	114 b	»	21 ult. cupiant	»	207 a	»	2 ult. cupiunt
»	116 a	»	20 mobilitatem	»	210 a	»	15 ob mobilitatem
»	117 b	»	27 ult. observandum	»	212 b	»	19 observandarum
»	119 b	»	13 ult. nullo	»	216 b	»	10 nulli
»	122 a	»	5 habeat	»	220 a	»	2 ult. habeant
»	122 a	»	5 commissarii	»	220 a	»	1 ult. commissariis
»	124 t	»	25 possit	»	225 a	»	4 ult. possint

Pag. 126 a	linea 3	ult. guardiani . . . . .
» 126 b	v 3	saltem . . . . .
» 126 b	v 6	confessoribus . . . . .
» 126 b	v 32	ult. ne . . . . .
» 126 b	v 30	ult. ordinationis. . . . .
» 127 a	v 25	ult. affectus . . . . .
» 128 a	v 25	ult. et quavis concessione . . . . .
» 128 b	v 22	ult. confratribus . . . . .
» 128 b	v 16	ult. ut . . . . .
» 130 b	v 29	1773 . . . . .
» 131 a	v 20	ult. emanati . . . . .
» 132 b	v 28	corroboramus . . . . .
» 134 b	v 12	ult. quem . . . . .
» 136 b	v 12	ult. debitus . . . . .
» 138 b	v 16	Hic . . . . .
» 139 a	v 10	ult. huius . . . . .
» 140 a	v 26	et . . . . .
» 140 b	v 28	abstineant . . . . .
» 141 a	v 7	indecus. . . . .
» 141 a	v 4	ult. sibi . . . . .
» 141 b	v 18	ult. emere . . . . .
» 147 b	v 5	VIII . . . . .
» 149 b	v 20	prior . . . . .
» 150 a	v 3	ult. decrevisset . . . . .
» 150 b	v 29	Sedis . . . . .
» 150 b	v 5	ult. auctoritatem . . . . .
» 153 a	v 18	ult. quo . . . . .
» 153 a	v 4	ult. tradit . . . . .
» 153 b	v 29	interrogamus . . . . .
» 153 b	v 31	ult. eum . . . . .
» 153 b	v 19	ult. et . . . . .
» 154 b	v 6	regulae . . . . .
» 154 b	v 21	aut vel . . . . .
» 154 b	v 18	ult. proiecti . . . . .
» 157 a	v 1	ult. ut . . . . .
» 158 a	v 37	concedantur . . . . .
» 159 a	v 4	adspicit . . . . .
» 159 a	v 19	ult. dicens . . . . .
» 162 b	v 9	ult. ordine . . . . .
» 164 a	v 26	pertinet . . . . .
» 164 a	v 35	ex officio. Ad . . . . .
» 165 a	v 30	studium . . . . .
» 167 b	v 27	ult. reservationis . . . . .
» 169 a	v 24	typo . . . . .
» 169 a	v 1	ult. cognoverimus . . . . .
» 170 b	v 30	ult. aut ter . . . . .
» 170 b	v 30	ult. aere . . . . .
» 171 a	v 18	voluerit . . . . .
» 171 b	v 28	ult. applicaverint . . . . .
» 172 a	v 4	ult. ministri . . . . .
» 175 a	v 26	liceat . . . . .
» 175 a	v 17	ult. aetatis . . . . .
» 176 a	v 10	heptaticum . . . . .
» 176 a	v 23	vindicta . . . . .
» 176 a	v 19	ult. fuerit . . . . .
» 177 a	v 34	oret ¹ . . . . .

Pag. 228 b	linea 20	guardianus
» 228 b	» 27	duos saltem
» 228 b	» 30	confessionibus ^{p. 2.}
» 229 a	» 16	ult. nec
» 229 o	» 13	ult. ordinationes
» 230 a	» 15	ult. effectus
» 232 a	» 13	et quavis concessiones
» 233 a	» 4	confraternitatus ¹
» 233 a	» 11	et
» 236 a	» 17	1673
» 237 a	» 11	ult. emanatam
» 239 b	» 7	ult. corroboremus
» 243 b	» 22	quam
» 247 a	» 6	debitus et
» 249 b	» 6	ult. Hinc
» 251 a	» 20	ult. ex huius
» 252 b	» 1	eo
» 253 a	» 12	ult. abstineant a cibo
» 253 b	» 5	ult. indecens
» 254 b	» 12	ibi
» 255 a	» 21	edere
» 263 b	» 2	VII
» 269 a	» 11	ult. procurator ²
» 270 b	» 7	ult. decrevisse
» 271 a	» 12	ult. Sedi
» 271 b	» 10	ult. auctoritate
» 276 a	» 18	ult. a quo
» 276 a	» 1	ult. tradat
» 276 b	» 7	ult. interrogemus
» 277 a	» 7	cum
» 277 a	» 22	ei
» 278 a	» 11	ult. gulae
» 278 b	» 7	velle aut
» 278 b	» 1	ult. proiecisti
» 283 a	» 21	et
» 284 a	» 5	ult. concedatur
» 285 b	» 20	ult. adspiciat
» 286 a	» 9	ult. dicit
» 291 b	» 8	ult. ordinet
» 293 b	» 18	pertinet
» 293 b	» 19	ult. ex officio; at
» 295 a	» 27	stadium
» 299 a	» 21	reversionis
» 301 a	» 18	ult. typbo
» 301 b	» 20	cognovimus
» 303 b	» 26	bis aut ter
» 303 b	» 27	aëre
» 304 a	» 16	ult. valuerit
» 305 a	» 11	ult. applicuerint
» 306 a	» 9	ult. ministris
» 310 a	» 8	ult. licet
» 310 b	» 21	aestatis
» 311 b	» 16	ult. heptateuchum
» 312 a	» 1	vindictae
» 312 a	» 22	fuerint
» 313 b	» 17	orent

¹ Hanc emendationem nunc addimus.

² Hanc emendationem nunc addimus.

¹ At etiam edit. Main. legit *orent*.

Pag. 177 b	linea 7	ubi ubi	Pag. 314 a	linea 16	ullibi
» 178 a	»	3 ult. monasteriis	» 315 b	»	8 monasterii
» 178 b	»	5 ult. effugentur	» 316 a	»	4 ult. . . . . (?)
» 179 b	»	28 ult. oratione	» 317 b	»	20 ult. permissione
» 180 b	»	19 ult. fiangatur	» 319 a	»	15 ult. frangatur
» 181 a	»	10 ult. quia	» 320 a	»	18 ult. quin
» 183 a	»	29 quos	» 322 b	»	2 ult. quas
» 183 b	»	1 aequalis	» 323 a	»	4 ult. aequalitas
» 183 b	»	29 ult. utilitate	» 323 b	»	7 ult. vilitate (?)
» 185 b	»	29 eius	» 326 b	»	10 ult. eis
» 186 a	»	33 ult. si	» 327 b	»	19 sit
» 186 a	»	31 ult. maiori	» 327 b	»	22 maioris
» 186 a	»	6 ult. superioribus	» 328 a	»	1 superioris
» 192 b	»	10 exutum	» 337 b	»	9 exemptum
» 193 a	»	5 ult. per	» 339 a	»	9 super
» 193 b	»	3 ult. differatur	» 339 b	»	11 ult. deferatur
» 195 a	»	32 ult. deferant	» 341 b	»	11 ult. deferunt
» 196 a	»	29 ult. praeterea	» 343 a	»	14 ult. propterea
» 196 b	»	6 ult. robur	» 344 a	»	8 ult. rubor
» 199 b	»	1 ult. servandas	» 349 a	»	22 sedandas
» 201 a	»	34 quove	» 351 a	»	15 ult. quodve
» 201 a	»	3 ult. cap. 2	» 351 b	»	24 cap. 20
» 201 b	»	23 ult. a superiore ex scrutatori- bus, sociis adstantibus, electione	» 352 a	»	10 ult. a superiore, scrutatoribus sociis adstantibus, ele- ctione
» 201 b	»	15 ult. representantes	» 352 a	»	1 ult. representant
» 203 b	»	15 ult. fuerat	» 355 b	»	9 ult. fuerit
» 204 a	»	20 inferendo	» 356 a	»	20 ult. inferendus
» 207 a	»	18 vere	» 361 b	»	2 vero
» 208 a	»	14 erit	» 363 a	»	21 ult. erat
» 208 a	»	6 ult. dictis	» 363 b	»	4 ult. dietis
» 209 a	»	17 num. 7	» 365 a	»	14 num. 4
» 209 a	»	21 capo 31 num. 11	» 365 a	»	19 capo 21, num. 12
» 209 b	»	9 num. 13	» 366 a	»	2 num. 15
» 212 b	»	12 pro	» 371 a	»	20 prout pro
» 215 b	»	17 ult. verbum	» 377 a	»	16 scriptum
» 216 b	»	9 duae	» 378 b	»	14 ult. duo
» 216 b	»	30 debet	» 378 b	»	12 debeat
» 216 b	»	6 ult. satisfieri	» 379 a	»	8 satisfieri possit
» 218 b	»	33 annotatione	» 382 a	»	17 amotione
» 223 a	»	19 constituere	» 385 b	»	18 consistere
» 220 a	»	2 ult. ibi	» 387 a	»	6 ubi
» 220 b	»	11 intermediae	» 387 a	»	20 intermediae.
» 220 b	»	24 ult. aliaque	» 387 b	»	21 aliae
» 226 a	»	17 ult. aliquam	» 395 b	»	18 ult. aliam
» 226 a	»	12 ult. et quod	» 395 b	»	12 ult. eo quod
» 227 b	»	28 docerentur	» 398 a	»	21 ult. docerent
» 227 b	»	3 ult. erexerit	» 398 b	»	15 ult. creverit
» 228 a	»	3 fructus	» 398 b	»	10 ult. fructu
» 228 a	»	4 locupletantur	» 398 b	»	8 ult. locupletantur
» 229 a	»	26 Urbis	» 401 a	»	10 votis
» 231 a	»	22 emanatum	» 404 b	»	7 emanandis
» 231 b	»	26 intervenientibus	» 405 b	»	17 intervenientes
» 232 b	»	2 ult. declaramus	» 407 b	»	1 ult. declaramus
» 234 a	»	20 perennis	» 410 a	»	8 perennem
» 234 b	»	27 deposuerit	» 411 a	»	7 deposuerint
» 235 a	»	4 supplendis	» 411 b	»	20 supplementum
» 238 b	»	26 ult. suggereret	» 418 a	»	2 ult. suggeret

Pag. 210 a	linea 16	erectam... approbatam .	Pag. 420 b	linea 24	erectâ... approbatâ
» 241 b	» 17 ult.	adferunt	» 424 a	» 1	adferre
» 242 a	» 22 ult.	causa	» 424 b	» 12 ult.	causae
» 245 b	» 21	nonnulli	» 430 b	» 19	cum nonnulli
» 252 a	» 11	a cui	» 442 a	» 17	acciò
» 252 b	» 30	ne possono	» 443 a	» 19	nè persona
» 254 a	» 1	raggiamento	» 445 a	» 9 ult.	reggimento
» 260 b	» 16	sopra dell'	» 457 a	» 6	saprà dall'
» 262 b	» 34 ult.	levarono	» 461 a	» 1	lavorarono
» 269 a	» 30	e che sia	» 471 b	» 23	e che sia facoltoso
» 272 a	» 26 ult.	Die viii, S.	» 477 a	» 8	Die xx, octava S.
» 276 b	» 28	salte '	» 484 a	» 7 ult.	falte
» 278 b	» 29	praefata	» 487 ^f	» 4 ult.	in praefatâ
» 278 b	» 6 ult.	illis	» 488 a	» 6 ult.	ab illis
» 279 b	» 14 ult.	tenores praesentes	» 490 a	» 7	illorum tenores
» 280 a	» 4	utilitatis	» 490 a	» 6 ult.	utilitates
» 280 a	» 9	quorundam	» 490 a	» 1 ult.	quarundam
» 281 a	» 16	solitarum	» 492 a	» 24	solitorum
» 284 a	» 8	cubitu	» 497 b	» 11	cubitum
» 284 b	» 5	clausulis	» 498 a	» 3 ult.	claustris
» 285 a	» 36	ac	» 499 b	» 12 ult.	At
» 285 b	» 2	sanctissimus	» 500 a	» 11 ult.	et sanctissimus
» 287 a	» 31 ult.	saecularem	» 503 b	» 12	tam saecularem
» 288 a	» 16	partes	» 505 a	» 21	patres
» 288 b	» 11 ult.	proficere	» 506 b	» 10	perficere
» 289 a	» 17	eiusdem monasterii	» 506 b	» 2 ult.	eisdem monasteriis
» 289 a	» 18	communiri	» 507 a	» 1	communicari
» 289 a	» 25	Congregationis	» 507 a	» 9	Congregationi
» 289 a	» 36	ecclesiae	» 507 a	» 23	ecclesiae
» 289 a	» 8 ult.	Congregationi	» 507 b	» 14	Congregationis
» 290 b	» 29 ult.	gravissima	» 510 a	» 11	et gravissima, quae
» 291 a	» 20	Constitutionum	» 510 b	» 20 ult.	Congregationum
» 291 a	» 35	cum	» 510 b	» 2 ult.	anno
» 291 a	» 13 ult.	integre	» 511 a	» 19 ult.	non integre
» 295 a	» 4	utque	» 517 b	» 18	ut, quae
» 298 a	» 24	iuxta	» 523 b	» 10	cum, iuxta
» 298 a	» 24 ult.	soli	» 523 b	» 11 ult.	quibus soli
» 299 a	» 2	existenda	» 525 a	» 14	excitanda
» 302 b	» 17	post aliquos status muta- tionis.	» 526 b	» 10	post aliquas status muta- tiones . . . . .
» 303 b	» 22	habeat	» 523 a	» 4 ult.	habeant
» 303 b	» 31	illarum	» 528 b	» 7	illatum
» 310 a	» 31	fuerunt	» 531 a	» 19	fuerant
» 310 a	» 37	confirmamus et appoba- mus	» 531 a	» 17 ult.	confirmavimus et amplia- vimus . . . . .
» 312 b	» 21 ult.	necessaria	» 535 b	» 12	necessariae
» 313 a	» 4	affabiles	» 535 b	» 5	affabilitas
» 313 a	» 10	caedit	» 536 a	» 4	cedit
» 313 a	» 34	qui	» 536 a	» 16 ult.	qua
» 313 b	» 26 ult.	maiorum	» 537 a	» 22	bonorum
» 313 b	» 4	superiorem	» 537 b	» 4	superiorum
» 314 a	» 18	consignationes	» 537 b	» 18 ult.	contignationes
» 314 a	» 24	consignatione	» 537 b	» 12 ult.	contignatione
» 314 a	» 24	possunt	» 538 b	» 10	possint
» 314 a	» 36	alii	» 538 b	» 23	aliis
» 316 b	» 4 ult.	in vicino	» 542 a	» 19	in vicina

Pag. 317 a	linea 24	quo sine detrimento animarum cura comparare poterunt	Pag. 542 b	linea 7	quot sine detrimento animarum curae commodè comparare poterunt
» 317 b	24	ne	» 543 a	» 10 ult.	nee
» 317 b	» 10 ult.	tales	» 543 b	» 14 ult.	reipsâ separantur; tales
» 318 b	» 28 ult.	adstricti	» 545 a	» 16 ult.	adstricti sint
» 319 a	» 5	consignetur	» 545 b	» 22	consignentur
» 319 a	» 14	tota	» 545 b	» 13 ult.	totam
» 319 a	» 29 ult.	commissus innotuerit	» 545 a	» 19	commissi innotuerint
» 319 a	» 7 ult. ab.	. . . . .	» 546 a	» 1 ult.	ob
» 319 a	» 1 ult.	suorum	» 546 b	» 7	suorum spectant
» 319 b	» 14	quacumque voluntate voluntatem ultimam	» 546 b	» 23	quacumque dignitate voluntate ultimâ
» 321 a	» 7 ult. extra	. . . . .	» 549 b	» 17 ult.	est
» 322 b	» 6 ult.	constitutionem	» 552 a	» 9 ult.	constitutionum
» 323 a	» 24	mandando	» 552 b	» 19 ult.	mandandi
» 323 a	» 38	exposita	» 552 b	» 3 ult.	exposito
» 324 a	» 6 ult.	repetant	» 555 a	» 6	rependant
» 324 b	» 21 ult.	aliqua	» 555 b	» 20	aliaque
» 324 b	» 18 ult.	se compensent	» 555 b	» 23	secum pensent
» 324 b	» 2 ult.	remedio	» 555 b	» 2 ult.	medio
» 325 b	» 21 ult.	administrationem	» 557 a	» 8 ult.	administratio
» 327 b	» 32 ult.	Nullos notabiles . . . . . exponent	» 560 b	» 11	 2
» 329 a	» 8 ult.	cae	» 563 a	» 9 ult.	ca
» 329 b	» 24	relata	» 563 b	» 19 ult.	relatu
» 329 b	» 12 ult.	constituent	» 564 a	» 19	constituet
» 330 a	» 32 ult.	si quae	» 564 b	» 23	sique
» 330 a	» 15 ult.	publice	» 564 b	» 2 ult.	publicae
» 330 b	» 17	approbata	» 565 a	» 12 ult.	approbatas
» 330 b	» 19 ult.	cuius	» 565 b	» 20	cuiusvis
» 330 b	» 5 ult.	deprehensa	» 565 b	» 8 ult.	deprehensae
» 331 a	» 36	quorum	» 566 a	» 6 ult.	quod
» 332 a	» 27 ult.	praesidis	» 568 a	» 14	praesides
» 334 b	» 33 ult.	maximae	» 572 a	» 9 ult.	maxime
» 335 a	» 9	Ordinario	» 572 b	» 6 ult.	Ordinatio
» 335 a	» 30 ult.	si in eo ordine	» 573 a	» 14 ult.	sine ordine
» 335 a	» 3 ult.	megestativae	» 573 b	» 16	..... (?)
» 336 b	» 32 ult.	consignationes	» 575 b	» 19 ult.	contignationes
» 337 b	» 22	quae	» 577 a	» 22	qua
» 338 a	» 11	necessariam	» 577 b	» 1 ult.	necessarium
» 338 a	» 32 ult.	appositarum	» 578 b	» 20	oppositarum
» 304 b	» 3 ult.	electionis	» 581 b	» 12 ult.	electiones
» 305 b	» 5	serventur	» 582 b	» 9 ult.	servetur
» 306 a	» 28 ult.	existimat	» 581 a	» 11 ult.	existimet
» 308 a	» 3	velit an per se	» 587 a	» 5 ult.	velit per se 3
» 308 a	» 1 ult.	illisque	» 588 a	» 12 ult.	illique
» 310 b	» 30 ult.	pacifica	» 591 b	» 5 ult.	pacifici
» 310 b	» 13 ult.	inhaerentes	» 592 a	» 9	inhaerens
» 341 a	» 17 ult.	fuverunt	» 593 a	» 6	fuverint
» 342 a	» 12 ult.	quo	» 594 b	» 3 ult.	quod
» 343 a	» 24	quae	» 596 a	» 13 ult.	per quae
» 343 a	» 34	potestatis	» 596 a	» 1 ult.	potestatis vim

1 In nostra edit. legunt, quot curas pro curâ.
 2 Forsan legendum est nullos notabiles sumptus...exponent;
 aut: Nummos notabiles... non exponent.
 3 At lectio Man. rotunda.

Pag. 343 b	linea 21	conviventium	Pag. 597 a	linea 19	conviventium et non con- viventium
» 343 b	» 13	ult. nomine	» 597 b	» 19	novae
» 345 a	» 31	ult. a quello	» 600 a	» 13	quello
» 345 a	» 4	ult. de'	» 609 b	» 3	delle
» 346 b	» 6	libera	» 602 a	» 6	ult. libere
» 347 b	» 20	ult. sará	» 604 b	» 15	fará
» 348 b	» 11	li	» 605 b	» 16	ult. si
» 351 b	» 9	fuerať	» 611 a	» 3	ult. fuerit
» 362 a	» 1	communicavimus	» 629 b	» 20	ult. communicamus
» 354 b	» 5	ult. recte	» 635 a	» 6	rectae
» 365 a	» 22	ult. nequeat	» 635 b	» 20	ult. nequeant
» 566 a	» 16	ult. ita ut quod	» 637 b	» 20	ita ut
» 366 b	» 20	ac ab illis	» 638 a	» 19	ac illis
» 367 a	» 2	alia	» 638 b	» 11	ult. aliaque
» 367 b	» 27	ult. a	» 640 a	» 23	in
» 367 b	» 8	ult. servetur	» 640 b	» 3	servaretur
» 367 b	» 3	ult. ablegabit	» 640 b	» 9	ablegabunt
» 368 b	» 10	ult. utpote	» 642 a	» 12	ult. ut puta
» 369 a	» 32	ult. et	» 642 b	» 5	ult. et qui
» 371 a	» 12	educantur	» 646 b	» 21	educentur
» 371 a	» 1	ult. ea et	» 646 b	» 7	ult. uti et
» 371 b	» 4	Nec ab alia Ordinisi nostri sancti Benedicti Congre- gatione nec ab alia alterius	» 646 b	» 1	ult. nec ab alia alterius
» 372 a	» 4	putari	» 647 b	» 8	ult. parari
» 372 a	» 23	ult. scriptura	» 648 a	» 1	ult. scripta
» 372 b	» 23	ult. aliquo	» 649 a	» 9	ult. alioque
» 374 b	» 22	ult. patcant	» 650 b	» 12	ult. petant
» 375 a	» 11	ult. ultra	» 653 b	» 9	. . . (?)
» 377 b	» 16	opponi	» 657 a	» 16	opprimi (?)
» 378 a	» 12	decimam	» 658 b	» 3	ante decimam
» 378 b	» 19	ult. aequalitatis et pariformi- tatis	» 659 b	» 24	aequalitas et pariformitas
» 379 b	» 38	ult. sicuti	» 661 a	» 16	ult. sicubi
» 380 b	» 7	ult. subiaceant	» 663 b	» 2	subiacebant
» 381 a	» 11	constitutionibus	» 663 b	» 22	. . . (?)
» 381 a	» 15	supradicta . . . . . Congrega- tione	» 663 b	» 27	supradictae . . . . . Congrega- tioni
» 382 b	» 2	ult. nostrae	» 667 a	» 20	ult. nostrá
» 384 a	» 15	collectis	» 669 a	» 3	ult. collatis
» 384 a	» 27	ult. procuratorem	» 669 b	» 15	procuratorum
» 385 a	» 9	et	» 671 a	» 12	et per
» 385 a	» 33	annui redditus	» 671 a	» 2	ult. annuo reddito
» 385 b	» 1	ult. nominandi	» 672 b	» 3	ult. nominando
» 386 b	» 38	omnibus singulis	» 674 a	» 7	ult. omnibus et singulis
» 387 b	» 9	iam	» 674 b	» 1	ult. iam
» 387 b	» 3	ult. huiusmodo	» 676 b	» 19	huiusmodi
» 388 a	» 29	ult. pro tempore exemptos	» 677 a	» 16	ult. pro tempore
» 388 a	» 22	ult. irritantium	» 677 a	» 7	ult. irritantia
» 388 a	» 17	ult. per praefatam	» 677 a	» 1	ult. praefatam
» 388 b	» 7	quovis	» 677 b	» 17	ult. quovis
» 389 a	» 14	seu	» 678 b	» 15	ult. seu se
» 389 a	» 35	ult. inviti	» 679 a	» 13	initi
» 389 b	» 13	ult. praesentibus	» 680 a	» 14	ult. paribus
» 389 a	» 16	ult. instituit	» 681 a	» 20	instituerit
» 390 b	» 33	omnibus	» 681 b	» 11	ult. ut omnibus

Pag. 392 b	linea 24	docuerit . . . . .
» 392 b	» 26	consequenter . . . . .
» 393 b	» 29	1688 . . . . .
» 394 b	» 33 ult.	nosque . . . . .
» 395 b	» 9	eisdem . . . . .
» 395 b	» 13 ult.	suas . . . . .
» 396 a	» 33	tam . . . . .
» 396 b	» 5	se . . . . .
» 396 b	» 7 ult.	praedictos . . . . .
» 397 a	» 6	sancto . . . . .
» 397 b	» 24	creditur . . . . .
» 397 b	» 13 ult.	teque praefatum . . . . .
» 398 a	» 16	aliumque existentibus . . . . .
» 398 a	» 26	tuarum . . . . .
» 398 a	» 4 ult.	observetur . . . . .
» 399 a	» 13	VIII . . . . .
» 400 b	» 21	clapsi . . . . .
» 400 b	» 26	sibique . . . . .
» 401 b	» 29 ult.	quae . . . . .
» 401 b	» 13 ult.	privatus . . . . .
» 401 b	» 9 ult.	possint . . . . .
» 402 b	» 25 ult.	nominatis . . . . .
» 402 b	» 1 ult.	habitus . . . . .
» 406 a	» 25	successorum . . . . .
» 408 a	» 36	accessum . . . . .
» 408 a	» 40	obtentam . . . . .
» 408 a	» 3 ult.	iis . . . . .
» 408 b	» 2	non continent . . . . .
» 408 b	» 12	praedicti seminarii . . . . .
» 408 b	» 23	non praesumant . . . . .
» 408 b	» 25	non seligant . . . . .
» 409 a	» 39	religiosos . . . . .
» 409 b	» 28 ult.	abhorreat . . . . .
» 410 a	» 7	adimpleverint . . . . .
» 410 a	» 37	factas . . . . .
» 410 a	» 39	cas . . . . .
» 410 a	» 8 ult.	qui . . . . .
» 411 a	» 15	necessarius . . . . .
» 411 a	» 16	commissarius . . . . .
» 412 b	» 2	eligendo . . . . .
» 412 b	» 5	et per omnia praefatum seminarium erunt . . . . .
» 412 b	» 33	sic . . . . .
» 412 b	» 39	tam . . . . .
» 412 b	» 21 ult.	conventibus . . . . .
» 412 b	» 8 ult.	et . . . . .
» 413 a	» 32	et . . . . .
» 413 a	» 26 ult.	quibus eiusdem . . . . .
» 416 b	» 20 ult.	Ordinum Congregationis.
» 416 b	» 14 ult.	proventurum . . . . .
» 417 a	» 23 ult.	eiusque . . . . .
» 417 a	» 15 ult.	co . . . . .
» 417 a	» 9 ult.	duobus, vel saltem . . . . .
» 417 b	» 11	adscripto . . . . .
» 417 b	» 15	ad alia . . . . .
» 417 b	» 17	scholasticae . . . . .
» 417 b	» 23 ult.	amoveant . . . . .

Pag. 685 a	linea 8 ult.	docuerint
» 685 a	» 6 ult.	consequenter
» 687 a	» 18 ult.	1686
» 689 a	» 20 ult.	nos, atque
» 690 b	» 20	eiusdem
» 690 a	» 11 ult.	tuas
» 690 b	» 1 ult.	iam
» 692 b	» 5	te
» 693 a	» 24 ult.	praedictas
» 693 b	» 1	quoties sancto
» 694 b	» 18	credetur
» 695 a	» 16	teque et praefatum
» 695 b	» 5	aliumque ex existentibus
» 695 b	» 19	tu harum
» 696 a	» 20 ult.	observatur
» 697 a	» 8 ult.	VII
» 700 a	» 11 ult.	elapso
» 700 a	» 6 ult.	ibique
» 702 a	» 1 ult.	qua
» 702 b	» 20	privatus et possit
» 702 b	» 26	
» 704 a	» 12 ult.	nominata
» 704 b	» 16	habitu
» 710 b	» 23	praedecessorum
» 714 a	» 24	accessu
» 714 a	» 16 ult.	obtentarum
» 714 b	» 17	bis
» 714 b	» 22	continent
» 714 b	» 9 ult.	praedicta seminaria
» 715 a	» 5	praesumant
» 715 a	» 7	seligant
» 716 a	» 17	religiosi
» 717 a	» 15	abhorrent, et
» 717 b	» 13	adimpleverit
» 718 a	» 5	factae
» 718 a	» 7	eam
» 718 a	» 8 ult.	quia
» 719 b	» 11	necessari
» 719 a	» 12	commissarii
» 722 a	» 23	eligendi
» 722 a	» 16 ult.	et per omnia erunt
» 722 b	» 17	sit
» 722 b	» 25	iam
» 722 b	» 5 ult.	conventus
» 723 a	» 10	ex
» 723 b	» 12	ex
» 723 b	» 10 ult.	... (?)
» 730 a	» 24	Ordinum et Congregatio- num
» 730 a	» 8 ult.	proventurum
» 731 a	» 20	cuiusque
» 731 a	» 14 ult.	ex
» 731 a	» 6 ult.	vel saltem duobus
» 731 b	» 17	adscripti
» 731 b	» 23	ad alia monasteria
» 731 b	» 7 ult.	scholasticos
» 632 a	» 14 ult.	amoveat

Pag. 417 b	linea 9	ult. iuducant . . . . .
» 418 b	» 7	ult. procurator . . . . .
» 419 b	» 3	ult. confraternitatibus. . . . .
» 420 b	» 30	ult. praelegi . . . . .
» 420 b	» 27	ult. alias . . . . .
» 422 b	» 34	resultat . . . . .
» 423 b	» 19	ult. ea . . . . .
» 425 a	» 31	aliquam . . . . .
» 425 a	» 34	intercedit . . . . .
» 425 a	» 34	eventibus . . . . .
» 425 a	» 6	ult. sed . . . . .
» 426 a	» 20	conclusa . . . . .
» 426 a	» 26	quodque . . . . .
» 426 a	» 29	ult. nominaverit . . . . .
» 427 a	» 23	vel . . . . .
» 428 b	» 10	ult. ac . . . . .
» 428 b	» 1	ult. constituas . . . . .
» 429 a	» 5	si scribent . . . . .
» 429 a	» 16	eo . . . . .
» 429 a	» 29	et . . . . .
» 429 a	» 26	ult. novitiatu . . . . .
» 429 b	» 2	ult. qua . . . . .
» 430 a	» 33	infra . . . . .
» 430 a	» 19	ult. illique . . . . .
» 431 b	» 17	religiosis . . . . .
» 433 a	» 27	ult. illorum . . . . .
» 433 a	» 19	ult. correctionis . . . . .
» 433 a	» 16	ult. decreverit . . . . .
» 433 b	» 31	ult. publicavit . . . . .
» 433 b	» 21	affixae . . . . .
» 434 a	» 16	ubi . . . . .
» 434 a	» 29	ult. circumvicinis . . . . .
» 434 a	» 21	ult. Dei . . . . .
» 434 a	» 17	ult. promoverint . . . . .
» 434 b	» 27	primatum . . . . .
» 434 b	» 36	audeat . . . . .
» 435 a	» 28	veram . . . . .
» 435 a	» 9	ult. iōb . . . . .
» 435 a	» 5	ult. idem . . . . .
» 436 a	» 2	ult. eaque . . . . .
» 436 b	» 29	cursum . . . . .
» 436 b	» 1	ult. capitulo . . . . .
» 437 a	» 38	statutum . . . . .
» 437 a	» 21	ult. generalis . . . . .
» 437 b	» 5	ult. expressionem . . . . .
» 438 b	» 3	cum curae . . . . .
» 438 b	» 11	ult. commendamus . . . . .
» 439 a	» 2	immensis . . . . .
» 440 a	» 32	ult. quisnam . . . . .
» 440 a	» 16	ult. incurrendis poenis . . . . .
» 440 b	» 7	eas . . . . .
» 440 b	» 20	consueverunt . . . . .
» 441 a	» 7	et . . . . .
» 441 a	» 13	ult. episcopus episcoporum . . . . .
» 441 b	» 13	ult. sibi . . . . .
» 442 a	» 2	est Dei . . . . .
» 442 a	» 18	opus . . . . .
» 442 b	» 16	ult. desideret . . . . .

Pag. 732 a	linea 9	ult. inducant
» 734 a	» 19	ult. ac procurator
» 736 a	» 11	confraternitates
» 737 b	» 1	praeligi
» 737 b	» 4	alius
» 740 b	» 7	ult. resultant
» 742 b	» 19	ult. eae
» 745 a	» 24	aliqua
» 745 a	» 27	intercedet
» 745 a	» 27	omnibus
» 745 b	» 23	seu
» 747 a	» 2	conclusae
» 747 a	» 11	quique
» 747 a	» 12	ult. nominaverit
» 748 b	» 11	ult. ubi
» 752 a	» 6	ac a
» 752 a	» 17	constituat
» 752 a	» 24	subscribet
» 752 a	» 6	ult. et
» 752 b	» 16	ex
» 752 b	» 15	ult. novinatum
» 754 a	» 4	quia
» 754 b	» 5	ut infra
» 754 b	» 17	ult. illisque
» 757 a	» 9	religionis
» 760 a	» 20	illarum
» 760 a	» 12	ult. coercitionis (?)
» 760 a	» 8	ult. devenerit
» 761 a	» 13	publicaverit
» 760 b	» 9	ult. affixa
» 761 b	» 19	ult. ubique
» 762 a	» 13	circumvicinis exequantur
» 762 a	» 23	rei
» 762 a	» 28	promeruerint
» 762 b	» 9	ult. magnatum (?)
» 763 a	» 2	auderet
» 763 b	» 12	ult. verum
» 764 a	» 17	ult. iōb
» 764 a	» 12	ult. idem
» 766 a	» 2	ea, quae
» 766 a	» 7	ult. cursum
» 766 b	» 3	ult. a capitulo
» 767 a	» 2	ult. statum
» 767 b	» 14	generales
» 768 b	» 18	ult. extensionem
» 769 b	» 3	ult. curae
» 770 b	» 6	commendantes
» 770 b	» 19	ōmensis
» 772 b	» 1	ult. quisquam
» 773 a	» 20	incurrendā poenā
» 773 b	» 13	ea
» 773 b	» 13	ult. consueverunt reservatis
» 774 a	» 5	ult. ut
» 775 a	» 1	episcopus
» 775 b	» 5	ult. suas
» 776 a	» 11	est essentia Dei
» 776 a	» 15	ult. nec opus
» 777 b	» 18	ult. desiderat

Pag. 443 a	linea 24	vitae	Pag. 778 a	linea 12 ult.	viae
» 443 a	» 33	illum	» 778 a	» 3 ult.	illud
» 443 a	» 16 ult.	eam	» 778 b	» 25	earum
» 443 a	» 5 ult.	daemonum	» 778 b	» 7 ult.	daemonis
» 443 b	» 4 ult.	perveniat	» 779 b	» 10 ult.	proveniat
» 444 a	» 3	vitae	» 779 b	» 4 ult.	viae
» 444 b	» 20	concessa	» 781 a	» 9	emissa
» 441 b	» 28	dogmatibus	» 781 a	» 22	dignitatibus
» 444 b	» 30	privamus	» 781 a	» 24	privavimus
» 445 a	» 1	tenore	» 781 b	» 13 ult.	tenor
» 445 b	» 11 ult.	Hispaniis	» 783 b	» 6	Hispanis
» 447 b	» 31 ult.	sigilli	» 786 b	» 6 ult.	libelli
» 448 b	» 31	excerptum	» 788 b	» 14	exceptum
» 449 a	» 23	omitteretur	» 789 a	» 2 ult.	omitteretur
» 449 b	» 7 ult.	conamur	» 790 b	» 10 ult.	conemur
» 450 a	» 33	supposita	» 791 a	» 2 ult.	seposita
» 450 a	» 34	materiae	» 791 a	» 1 ult.	materie
» 450 b	» 1 ult.	(nota) et	» 791 a	» 9 ult.	(nota) ut
» 451 a	» 18 ult.	vel contra	» 793 a	» 20	contra
» 451 a	» 10 ult.	a	» 793 a	» 14 ult.	ad
» 452 b	» 1 (nota)	debitantis	» 794 b	» 2 ult.	(nota) dubitantis
» 453 a	» 1 ult.	possint	» 797 a	» 15	possit
» 453 b	» 2 ult.	illas	» 798 a	» 4	illam
» 454 a	» 33	tota	» 798 b	» 3	tot
» 454 a	» 16 ult.	illa	» 798 b	» 17 ult.	ille
» 455 b	» 1 ult.	superiori	» 801 b	» 7 ult.	superioribus
» 456 a	» 27	erect	» 802 a	» 10 ult.	curat
» 456 a	» 28	illam	» 802 a	» 9 ult.	illorum (?)
» 457 b	» 20	placere	» 805 a	» 7	placere (?)
» 459 a	» 24	prout contra	» 807 b	» 10 ult.	pro et contra
» 459 a	» 8 ult.	communisque	» 808 a	» 20 ult.	communisque
» 461 a	» 16 ult.	gratis	» 811 b	» 15 ult.	grascis
» 462 a	» 2 ult.	(nota) defectus	» 814 a	» 13 ult.	(nota) defectus
» 462 b	» 3 ult.	id. Ordinis	» 814 a	» 3 ult.	id. ordines
» 462 b	» 5 ult.	id. irregularitatis	» 814 a	» 6 ult.	id. irregularitates
» 463 a	» 30	infra	» 815 a	» 14	intra
» 463 b	» 3 ult.	(nota) cognitio	» 815 b	» 1 ult.	(nota) cognito
» 465 b	» 7	(marg.) committatur	» 819 a	» 5 ult.	id. omittatur
» 466 a	» 10	Quod	» 820 a	» 5 ult.	Quando
» 466 b	» 20 ult.	infra	» 821 b	» 16 ult.	intra
» 466 b	» 19 ult.	illatis	» 821 b	» 15 ult.	allatis †
» 467 a	» 31 ult.	eos	» 822 b	» 4	nos
» 467 b	» 16	potuerit	» 823 a	» 14	potuerint
» 467 a	» 2 ult.	(nota) tam	» 823 a	» 5 ult.	(nota) iam
» 467 b	» 15 ult.	vigilia	» 823 b	» 13	vigiliae
» 468 a	» 16	saltem	» 824 a	» 4	saltem semel
» 468 b	» 27 ult.	Qui	» 825 a	» 12 ult.	Quia
» 468 b	» 3 ult.	et	» 825 b	» 17	ad
» 469 a	» 27	concessa	» 826 a	» 5	concessae
» 470 a	» 8 ult.	utilitatem	» 828 a	» 13 ult.	utilitatem (?)
» 471 a	» 1 ult.	tam	» 830 a	» 8 ult.	iam
» 471 b	» 10	Nostris	» 830 b	» 4	Nostis
» 471 b	» 2 ult.	praeditum	» 831 a	» 24	praedictum
» 472 b	» 23 ult.	diebus	» 832 b	» 24	de rebus
» 475 a	» 29	conventus sint	» 836 b	» 15	conventus iudicio sint
» 477 a	» 9 ult.	Religionum	» 840 b	» 7 ult.	regionum

Pag. 478 a	linea 13	si . . . . .
» 479 a	» 27	vicariis . . . . .
» 481 a	» 11	pluries . . . . .
» 481 b	» 12	ult. fidei . . . . .
» 482 a	» 24	revertuntur . . . . .
» 482 a	» 10	ult. gravaretur . . . . .
» 482 a	» 5	(marg.) <i>Insequentes</i> . . . . .
» 482 b	» 22	ad summam . . . . .
» 483 a	» 23	ult. professionis . . . . .
» 483 b	» 5	xii . . . . .
» 483 b	» 15	praecepti . . . . .
» 486 b	» 6	et a diebus . . . . .
» 487 b	» 29	ult. ut . . . . .
» 487 b	» 3	ult. per . . . . .
» 488 b	» 1	aliter contingeret . . . . .
» 488 b	» 9	ult. (nota) etiam . . . . .
» 488 b	» 14	ult. et . . . . .
» 488 b	» 1	ult. (nota) resecatus . . . . .
» 489 a	» 24	domini . . . . .
» 490 a	» 5	ult. propriis . . . . .
» 491 a	» 16	ult. visitationis . . . . .
» 494 b	» 5	indicatur . . . . .
» 495 a	» 22	ult. quia sibi a subditis etc. . . . .
» 495 b	» 30	ult. quidem . . . . .
» 495 a	» 24	ult. utilitatem . . . . .
» 495 b	» 12	ult. quidem . . . . .
» 495 b	» 8	ult. dilaciones . . . . .
» 496 b	» 16	quam . . . . .
» 497 a	» 15	ult. inconvenientiâ . . . . .
» 497 a	» 3	ult. augendam . . . . .
» 473 b	» 22	amoventia . . . . .
» 477 a	» 5	ult. in aliâ . . . . .
» 502 b	» 33	tenentur . . . . .
» 501 b	» 2	interroga . . . . .
» 506 a	» 27	offeratur . . . . .
» 511 b	» 11	converterint . . . . .
» 511 b	» 20	eisdem . . . . .
» 513 b	» 13	ult. conventus . . . . .
» 514 b	» 17	eis . . . . .
» 515 a	» 31	observet . . . . .
» 516 b	» 1	vel et a . . . . .
» 517 a	» 17	sicut . . . . .
» 517 b	» 8	etiam . . . . .
» 518 a	» 14	consueverunt . . . . .
» 518 b	» 18	ult. sive . . . . .
» 519 a	» 24	ult. nostrae . . . . .
» 519 b	» 32	ult. prospera directione . . . . .
» 521 a	» 27	ult. eandem . . . . .
» 470 a	» 21	ult. matris . . . . .

Pag. 842 a	linea 5	si quis
» 844 a	» 20	vicarii
» 847 a	» 25	plures
» 848 b	» 16	ult. fidei
» 849 a	» 11	ult. revertentur
» 849 b	» 25	graventur
» 849 b	» 1	ult. (nota) <i>Insequens</i> ⁴
» 850 a	» 20	ad summum
» 851 a	» 14	ult. professioni ²
» 851 b	» 18	xxi
» 851 b	» 28	praecipit
» 857 a	» 22	et diebus
» 859 b	» 11	cui
» 859 b	» 3	ult. qui per
» 860 b	» 3	ult. invalida sint quae aliter contigerit ³
» 861 a	» 9	ult. (nota) etiam licere
» 862 b	» 17	ut
» 862 b	» 2	ult. (nota) resecatis
» 862 a	» 23	domni
» 864 b	» 16	proprii
» 871 b	» 17	visitationi ⁴
» 872 a	» 7	inducantur
» 873 b	» 3	... (?)
» 874 a	» 8	ult. quidam
» 874 b	» 1	utilitatem
» 874 b	» 14	quidam
» 874 b	» 19	dilaciones ⁵
» 875 b	» 3	ult. quas
» 887 a	» 16	ult. incontinentiâ (?) ⁶
» 877 a	» 1	ult. augendam
» 831 a	» 24	moventia
» 840 b	» 3	ult. malâ
» 886 b	» 11	ult. tenetur
» 887 b	» 3	ult. interrogantem
» 892 b	» 9	ult. afferatur
» 902 a	» 16	converterit
» 902 a	» 28	eidem
» 906 a	» 25	conventus consensu
» 907 b	» 2	ci
» 908 b	» 5	idem observet
» 911 a	» 2	velatâ
» 912 a	» 23	sint
» 913 a	» 1	et tam
» 914 a	» 6	consueverunt
» 915 a	» 1	ult. sive ex obligatione, sive
» 916 a	» 14	ult. nostrâ
» 917 a	» 18	prosperae directioni
» 919 b	» 1	ult. eandem concessa
» 828 a	» 13	matris ⁷

¹ Hanc emendationem nunc addimus.

² Male ed. nostra habet *professione* in textu et in nota.

³ In ed. nostrâ male legitur *contingeret*; ceterum emendatio ista retinenda.

⁴ Male in nostrâ editione in nota positum fuit *visitatione*.

⁵ In notâ nostrae ed. lege *dilaciones*.

⁶ Hanc emendationem nunc addimus.

⁷ Hanc emendationem nunc addimus.

Pag. 499 b	linea 20 ult.	detinetur . . . . .
> 500 b	> 28	Mathiae . . . . .
> 502 b	> 1 ult. (nota)	rescissione . . . . .
> 506 b	> 2 ult.	id. adhibetur . . . . .
> 507 b	> 13	et ut . . . . .
> 508 a	> 30	retineat . . . . .
> 522 b	> 3	inveniri . . . . .
> 523 a	> 23 ult.	bonorum . . . . .
> 524 a	> 28 ult.	acceptas . . . . .
> 525 a	> 14	decimam. quatuor . . . . .
> 525 b	> 7	ult. . . . .
> 528 b	> 13	illis . . . . .
> 528 b	> 35	terminarentur . . . . .
> 528 b	> 13 ult.	exigat, aut assettamen- tum plenum, et non constituatur . . . . .
> 529 a	> 27	tum eodem . . . . .
> 530 a	> 19	reperitio . . . . .
> 531 b	> 5	aliasque . . . . .
> 532 a	> 33	praestationum . . . . .
> 532 b	> 8 ult.	blanda . . . . .
> 532 b	> 3	mensium . . . . .
> 533 a	> 25	suprascripto . . . . .
> 533 b	> 25 ult.	tres . . . . .
> 533 b	> 26 ult.	partis . . . . .
> 533 b	> 1 ult.	domini . . . . .
> 534 a	> 7 ult.	novitias . . . . .
> 534 a	> 25 ult.	adversantur . . . . .
> 534 b	> 31 ult.	caveatur . . . . .
> 534 b	> 4 ult.	et ae . . . . .
> 535 a	> 20 ult.	intimata . . . . .
> 535 b	> 24	an . . . . .
> 541 a	> 26	si vacabili . . . . .
> 544 a	> 14	che si . . . . .
> 545 a	> 16	senza . . . . .

Pag. 881 b	linea 3 ult.	detinentur
> 883 a	> 2 ult.	Matathiae
> 887 a	> 1 ult. (nota)	ratione
> 893 b	> 2 ult.	id. adhibebatur
> 895 a	> 2	sicut
> 896 a	> 9	retineant
> 922 a	> 15	reuniri
> 923 b	> 14	bonum
> 925 a	> 5 ult.	exceptas
> 926 b	> 14 ult.	decima et quatuor
> 927 b	> 13	videlicet
> 933 a	> 8	aliis
> 933 a	> 9 ult.	terminentur
> 933 b	> 18	exigat ut assettamentum plenum non constitua- tur
> 934 a	> 22	eodem
> 935 b	> 1 ult.	repetitio
> 938 a	> 8 ult.	aliaeque
> 939 b	> 14	praestationem
> 940 b	> 7 ult.	blada
> 940 b	> 2 ult.	messium
> 941 a	> 12 ult.	suprascripta
> 941 b	> 13	res
> 942 b	> 4	patris
> 942 b	> 12 ult.	dominii
> 943 b	> 19	notariis
> 944 a	> 25	adversatur †
> 944 a	> 16 ult.	caveatur
> 944 b	> 16	et
> 945 a	> 7 ult.	intimatae
> 946 a	> 7	ac
> 955 b	> 9	si vacabili, si non vacabili
> 960 a	> 4 ult.	che se si
> 961 a	> 22	se sia

† At ista emendato renuncianda.

CONSTITUTIONES

INNOCENTII XI.

INNOCENTIUS XI

PAPA CCXLIV

Ab anno MDCLXXVI ad annum MDCLXXXIX.

An. C. 1676 **I**NNOCENTIUS XI, Benedictus antea vocatus, filius Livii Odescalchi Novocomensis, S. R. E. diaconus cardinalis tituli Ss. Cosmae et Damiani, et postea presbyter tituli S. Honuphrii, Pontifex electus die XXI septembris MDCLXXVI, coronatus die IV octobris eiusdem anni; creavit cardinales XLIII; vixit annos LXXVIII, in pontificatu annos XII, menses X, dies XXII; obiit die XII augusti MDCLXXXIX; sepultus est in Basilica Vaticana. Vacavit Sedes menses duos.

Regulae Cancellariae, quas de more initio sui pontificatus Innocentius XI promulgavit, quia aliis in superiori tomo contentis similes sunt, brevitatis studio omittuntur.

I.

Committitur Maioricensi episcopo, ut Maioricae, supplicante civitate et omnibus religiosi Mendicantibus consentienti-

Bull. Rom. — Vol. XIX.

bus, coenobium fratrum Capuccinorum An. C. 1676 *apostolicâ auctoritate constituat¹.*

Innocentius Papa XI.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres provinciae Aragoniae Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum, quod (cum ipsi aliàs, videlicet die V septembris MDCLXXI, indultum fundandi in regno Maioricae conventum eorum Ordinis, servatâ tamen constitutionum apostolicarum dispositione, sibi a felicitis recordationis Clemente PP. X praedecessore nostro per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras tibi seu tunc existenti episcopo Maioricensi directas concedi obtinuissent, teque seu dicto episcopo permittente, ad actualem unius conventus cum ecclesiâ in civitate Maioricensi erectionem devenissent) dilecti etiam filii fratres Mi-

Species facti.

¹ Vide Const. cxiv (al. 113) Clementis X quae incipit, *Aliàs felicitis recordationis*, tom. XVIII, pag. 347.

nores Ordinis eiusdem sancti Francisci Strictioris Observantiae nuncupati, qui in praedicto regno a pluribus ab hinc annis duos insignes conventus possident (praetendentes se gravatos, et asserentes praefatas litteras apostolicas obreptionis et subreptionis vitio laborare, ex quo in illis recensitum et expressum non fuerat, quod dudum, nempe anno MDCXLIX, instantibus iisdem fratribus Capuccinis pro obtinendo huiusmodi fundationis indulto, et contradicentibus ipsismet fratribus Strictioris Observantiae, Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, die xxvii ianuarii MDCL, et respective diversis aliis temporibus, nempe die xv iunii MDCL, xxv aprilis MDCLII et vii decembris MDCLVII, uniformibus decretis, etiam per litteras apostolicas confirmatis, mandaverat pro tempore existenti episcopo Maioricensi ne permitteret fratribus Capuccinis conventum aut domum quancumque in praedicta civitate erigere, ipsisque praecipere ut a praefata insula discederent; et insuper asserentes, quod in primodictis litteris derogatum non fuerat litteris recordatae memoriae Alexandri Papae VII, etiam praedecessoris nostri pariter in formâ Brevis expeditis, quibus specialiter prohibetur in regno Maioricae aliquem conventum fundari, nisi servatâ quinque leucarum distantia ab aliis conventibus iam erectis, institerunt acriter pro declaratione huiusmodi subreptionis et apostolici indulti revocatione: quare, proposito et mature discusso dubio, eadem Congregatio die xxvii ianuarii MDCLXXIII decrevit litteras primodictas tanquam subreptitias non esse exequendas, et, quicquid vigore illarum erat gestum, tanquam attentatum esse revocandum, ac servandas esse ordinationes et decreta aliâ facta; iterumque

proposito dubio die xxvii aprilis eiusdem anni, perstitit *in decisio*, et perpetuum imposuit silentium, mandavitque tibi, seu tunc existenti episcopo Maioricensi, ut omnia gesta in executionem primodictarum litterarum apostolicarum, utpote attentata, revocari faceres seu faceret: quae quidem eiusdem Congregationis decreta per alias dicti Clementis praedecessoris litteras similiter in formâ Brevis expeditis approbata et confirmata fuerunt, et pro praedictorum omnium executione monitorium a dilecto filio causarum curiae camerae apostolicae generali auditore relaxatum, et ipsis fratribus Capuccinis intimatum fuit. Verum, stantibus praemissis, cum dicti fratres Capuccini eâ qua par est obedientiam apostolicis mandatis obtemperantes, et a praedictâ insulâ in Hispaniam transfretantes, conventum, quem ut supra dictum est crexerant, vacuum dimisissent, civitas Maioricensis, videns se tam piis religionis orbatam, tota in amaritudinem conversa est, et ad memoratum Clementem praedecessorem recursum habuit humiliter supplicando, ut, attento consensu ceterorum omnium religiosorum Mendicantium, supremae suae pietatis dona impertiri dignaretur, et iisdem fratribus Capuccinis specialem gratiam et favorem facere retinendi seu de novo fundandi ibidem conventum in quo duodecim religiosi permanere possent. Ipse vero Clemens praedecessor, devotis praedictae civitatis et regni precibus, quantum aequitati consentaneum foret, annuere cupiens, praevia oris aperiitione, specialem Congregationem nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, eiusdem S. R. E. cardinalium benigne deputavit, in qua, dum utriusque partis rationum momenta discutiebantur, benedicente Domino res in pace compositae sunt, et praefati fratres

Minores Strictioris Observantiae discretiori consilio fraternam charitatem exercentes suum praestiterunt consensum.

Supplicatio. Quare dicti exponentes nobis humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Committit ut in rubrica. § 2. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati¹ existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos² fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratae specialis Congregationis cardinalium consilio, attentis supra expressis ac noviter deductis, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, postquam tibi constiterit fabricam novi conventus huiusmodi cum ecclesia, choro, sacristia, dormitorio, refectorio, aliisque officinis, hortis et spatiis esse numeris omnibus absolutam, et suppellectilibus tum sacris tum profanis sufficienter instructam, quodque ex piorum benefactorum elemosynis duodecim religiosi sustentari commode possint, ad praedictam erectionem et foundationem auctoritate nostrâ apostolicâ pro tuo arbitrio procedas.

Distantium aetrogatio. § 3. Non obstantibus supradictis decretis et apostolicis in formâ Brevis litteris, et praesertim dicti Alexandri praedecessoris, aliisque ordinationibus et constitutionibus apostolicis, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ³ roboratis,

1 Potius lege innodatae (n. t.).

2 Cohaerenter lege absolutas (n. t.).

3 De solito aptius lege aliâ pro aliâ (n. t.).

statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die ix novembris MDCLXXVI, pontificatus nostri anno 1
Dat. die 9 novembris 1676, pontif. anno 1.

II.

Confirmatur decretum S. Congregationis episcoporum et regularium, quo statutur fratres Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum provinciae Portugalliae gradum supernumerarii magistri apostolicis litteris concessum assequi non posse, nisi in examine idonei comprobentur¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Expositio. § 1. Nuper, pro parte dilecti filii moderni ministri provincialis provinciae Portugalliae Ordinis fratrum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod (cum nonnulli fratres dictae provinciae gradum magistrorum su-

¹ Fratres Redemptionis Captivorum provinciae Portugalliae frui debere omnibus privilegiis concessis a Sede Apostolicâ aliis fratribus eiusdem Ordinis provinciarum Castellae Legionis ac Baeticae statuit Paulus III in Const. II, quae incipit *Inter curas*, tom. VI, pag. 182.

pranumerariorum ipsius provinciae sibi ab hac Sanctâ Sede concedi obtinuerint per quasdam litteras apostolicas in simili formâ Brevis desuper expeditas, in quibus apposita fuit clausula dummodo *praevis rigoroso examine ad id idonei reperirentur*, dictique fratres per iniuriam ministri provincialis, qui eandem provinciam elapso triennio gubernavit, in possessionem dicti gradus intrusi sint, tametsi iuxta praescriptum dictarum litterarum rigorosum examen non subiverint secundum constitutiones Ordinis praedicti a recolendae memoriae Alexandro Papa VII praedecessore pariter nostro in formâ specificâ confirmatas, id vero in magnum provinciae praefatae praecudicium et dedecus, et, quod deterius est, in aliquem contemptum et illusionem praefatarum litterarum apostolicarum cedat, cum id, quod tam iuste et rationabiliter per easdem litteras praecipitur, non sit impletum) idem modernus minister provincialis plurimum cupiebat apostolicâ auctoritate praecipui ut dicti fratres, indebite in gradum praedictum haecenus intrusi, impleant conditionem in supradictis litteris apostolicis appositam de rigoroso examine, illudque, intra mensem, vel alium terminum dictae Congregationi cardinalium benevisum, subeant in formâ praescriptâ a dictis constitutionibus, aliâs omnino a praedicto gradu magistrorum tamquam indebite possessio exturbentur: emanavit ad supplicationem dicti moderni ministri provincialis ab eadem cardinalium Congregatione decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, audito patre procuratore generali provinciae Lusitaniae, et attentâ remissione libelli per sanctissimum dominum no-

strum factâ, censuit suprascriptam conditionem de rigoroso examine, appositam in praefato Brevis apostolico, esse omnino et rigorose ad praescriptum constitutionis¹ Ordinis observandam, prout praesentis decreti tenore strictè observari mandat et praecipit eadem sacra Congregatio. Romae, IX octobris MDCLXXVI. Cardinalis GASPAR CARPINEUS. I. D. archiepiscopus lanuensis ».

§ 2. Cum autem, sicut modernus minister provincialis nobis subinde exponit fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmitus subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocínio communitri summopere desideret: nos, specialem ipsi moderno ministro provinciali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios ac delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et

1 Potius lege *constitutionum* (R. T.).

Decretum sacrae Congregationis.

Confirmatio apostolica eiusdem decreti.

Decretum irritans.

inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x novembris MDCLXXVI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 10 novembris 1676, pontif. anno 1.

III.

Ecclesia cathedralis S. Salvadoris Brasiliensis, salvo iure patronatus regio, in metropolitanam erigitur¹.

Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Inter pastoralis officii curas, quo, per ineffabilem divinae maiestatis providentiam, universalis Ecclesiae regimini praepositi sumus, illam peculiari affectu et sollicitudine libenter amplectimur, qua fides orthodoxa in animis hominum vel gignitur, vel iam genita nutritur, defenditur et roboratur, ac Christi oves et dominicus grex, quem caelestis Pater² suo sanguine redemit et in unius sanctae Ecclesiae catholicae unitatem adnavit, ab incurvis debacchantium adversariorum immunes redduntur, quorum quo maior est a capite distantia, eo vigilantior debet esse super eos nostra apostolica sollicitudo. Propterea eorum civitates et loca, quae, post longas ignorantiae tenebras, Spiritus Sancti coopeante gratiâ, verum Christi lumen et cognitionem receperunt, specialibus praerogativis, gratis et favoribus prosequi,

eorumque ecclesias iam fundatas dignioribus titulis exornare decrevimus, maxime id sublimium principum exposcentibus votis, prout in Domino salubriter expedire conspiciamus.

§ 1. Sane, ecclesiâ S. Salvadoris Brasiliensi (quae de iure patronatus pro tempore existentium Portugalliae et Algarbiorum regum illustrium ex privilegio apostolico, cui non est haecenus in aliquo derogatum, esse dignoscitur, et cui bonae memoriae Stephanus episcopus Brasiliensis, dum viveret, praesidebat), per obitum dicti Stephani episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturae persolvit, pastoris solatio destituta, nos, vacatione huiusmodi fide dignis relationibus intellectâ, providi vigilisque pastoris more considerantes quod ex omnibus regionis Brasiliae locis (quae Portugalliae et Algarbiorum reges, a barbaris et gentilibus aliisque feris nationibus habitatae³, post varios sudores, et impensas propterea factas, ditioni subegerunt) civitas S. Salvadoris in Bahia Omnium Sanctorum, ob illius amplitudinem, cultiores civium mores, agri fertilitatem, aëris benignitatem, ac populi frequentiam et commercium prima erat, et (postquam reges ipsi vastissimas provincias et oppida, portus et loca in illis partibus suis³ viribus, ac diuturnis et frequentibus bellis periculisque felicissime acquisiverant, et ab haereticorum Hollandorum manibus recuperaverant, eorumque populos, divini humanique iuris eatenus expertes, operâ et ministerio³ variorum religiosorum aliorumque vitae probatae virorum, abiectis inde Satanae tenebris acidolatriae et gentilitatis haeresumque erroribus, ad fidem catholicam, extra quam nulla est salus, et cognitio-

Causae originis ecclesiam S. Salvadoris in metropolitanam.

¹ Tres seqq. constit., eadem die, ut videtur, expeditae, secum invicem conferendae sunt (R. T.).

² Videtur legendum *Pater* pro *Pater* (R. T.).

¹ *Legerem habitata nempe loca* (R. T.).

² In loc. parall. pag. 8 a legitur *summis* (R. T.).

³ Male, ut puto, ed. Main. leg. *maisteria* (R. T.).

nem veri luminis, qui est Christus, et sanctum baptismatis lavaerum sanctaeque matris Ecclesiae gremium allici curaverant) dictam civitatem, tamquam regiam suam et proregum suorum sedem, illiusque dioecesim, sumptuosis Dei templis, monasteriis, xenodochiis et sacris locis, necnon ministris ecclesiasticis locupletaverant et ornaverant, et dilectus filius nobilis vir Petrus, regnorum Portugalliae et Algarbiorum princeps et gubernator, praedictorum regum vestigia et exempla secutus, ad illas regiones plurimos verbi Dei praedicatores, et alios doctrinâ vitaeque integritate insignes viros, pro spirituali salute animarum praecipuâ quadam sollicitudine et industriâ assidue laborantes, notabili impensâ saepius miserat, quorum concionibus, exemplis et monitis conversos in eadem fide instrui et confirmari studuerat, et a fide abhorrentes, dum expediebat, vel salutaribus armis confederat, vel procul arcebat, eisque rationibus religio christiana, divinâ favente clementiâ, eis in locis sic longe lateque propagabatur, ut ad eos adhuc debiles in fide confirmandos retinendosque, et in doctrinâ indigentes erudiendos, et ad bonum Pastorem, qui pro eis animam suam posuit, reducendos, maioraque ecclesiastica seminaria plantanda, novorum praesulum institutio omnino expediens videatur; quodque in illis partibus, quantumvis longissime et latissime protenderentur, nulla metropolitana ecclesia existit, ad quam illarum incolae super eorum quaerelis et appellationibus iustitiae complementum obtenturi recurrere possint, sed illi ad venerabilem fratrem nostrum archiepiscopum Ulyssiponensem in regno Portugalliae existentem metropolitanum inde remotissimum confugere vel iura sua indefensa coguntur relinquere quo fit ut saepe numero

quamplurimi ad illicita procliviores sint, excessusque et crimina impunita remaneant; attendentes igitur¹ quod tam difficile sit per tam latam tamque diffusam dioecesim ad unum tantum pro iustitiâ consequendâ a personis ecclesiasticis et saecularibus recursum habere²:

§ 2. Maturâ super hoc cum venerabilibus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione praehabitâ, necnon praedicto Petro principe et gubernatore supplicante, ac venerabilis etiam fratris nostri moderni archiepiscopi Ulyssiponensis ad hoc expresso accedente consensu, dictam civitatem S. Salvatoris archiepiscopali et metropolitana praelatione et titulo dignam iudicantes, de consilio et assensu et potestate similibus, ad omnipotentis Dei laudem et honorem, et orthodoxae fidei exaltationem, necnon totius militantis³ Ecclesiae gloriam, ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, eatenus suffraganeam ecclesiae⁴ Ulyssiponensis, civitatem et dioecesim, etc., praedictas, et dilectos filios eorum⁵ clerum et populum, a provinciâ Ulyssiponensi, cui etiam metropolitico iure subesse dignoscuntur, apostolicâ auctoritate perpetuo segregamus, dividimus et separamus, illaque omnia a⁶ pro tempore existentis archiepiscopi et dilectorum etiam filiorum capituli et praedictae ecclesiae Ulyssiponensis superioritate, iurisdictione, potestate, subiectione, visitatione et correctione penitus eximimus et liberamus, necnon ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, ut praefertur vacantem, in metropolitanam, et sedem episcopalem in archiepiscopalem, archi-

Erectio aeliasiae S. Salvatoris in metropolitana.

¹ Forsan *insuper* pro *igitur* legendum (R. T.).

² Potius *lege haberi* (R. T.).

³ In loc. parall. seqq. Const. est *triumphantis* (R. T.).

⁴ Male edit. Main. legit *ecclesiam* (R. T.).

⁵ Aptius *lege eorum* (R. T.).

⁶ Male edit. Main. legit *et pro a* (R. T.).

episcopalisque et metropolitanae ecclesiae sedem et provinciae caput, pro uno archiepiscopo S. Salvatoris Bahiae nuncupando, cum pallii et crucis delatione, ac omnibus et singulis aliis insigniis, honoribus, iuribus, privilegiis et praerogativis ecclesiae et sedis metropolitanae ac archiepiscopalis, de iure patronatus dicto Petro principi et successoribus suis Portugalliae et Algarbiorum regibus, qui illud deinceps in perpetuum ad eandem ecclesiam metropolitanam, ut prius ad olim cathedralem S. Salvatoris Brasiliensem, habere debeant, salvo et illaeso remanente, de simili consilio, dicta auctoritate, erigimus et instituímus, ac archiepiscopalis metropolitanae nomine, titulo et honore decoramus.

§ 3. Necnon praedictis ecclesiae et civitati S. Salvatoris de Bahía S. Sebastiani et de Olinda nuper oppida, et per nos etiam hodie in civitates, illorumque ecclesias in cathedrales erecta, pro suis et pro tempore existentis archiepiscopi S. Salvatoris de Bahía suffraganeis, qui, tamquam membra capiti, eidem archiepiscopo iure metropolitico subsint, et provinciae S. Salvatoris de Bahía clerum et populum universum pro earundem ecclesiarum S. Salvatoris de Bahía provincialibus², quorum singulorum causae ad dictum archiepiscopum S. Salvatoris de Bahía iuxta sacrorum canonum statuta referuntur³, de simili consilio, etiam perpetuo, concedimus et assignamus, et quoad archiepiscopalia metropolitana iura subiicimus.

1 Praeposit. de videtur defendi (n. r.).

2 Legerem: et provinciae S. Salvatoris de Bahía clerum et populum universum earundem ecclesiarum S. Sebastiani et de Olinda pro eiusdem S. Salvatoris de Bahía provincialibus (n. r.).

3 Legerem referantur (n. r.).

§ 4. Decernentes ex tunc irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae segregationis, divisionis, separationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, decorationis, concessionis, assignationis, subiectionis et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicae MDCLXXVI, x¹ kalendas decembris, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22ª novembris 1676, pontif. an. 1.

IV.

Oppidum de Olinda a dioecesi urbis S. Salvatoris de Bahía dismembratur, et suis praescriptis limitibus civitas esse decernitur, eiusque ecclesia Salvatori dicata cathedralis constituitur.

Innocentius episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Ad sacram beati Petri Sedem in plenitudine potestatis, meritis licet imparibus, assumpti, mentis nostrae aciem ad ea potissimum dirigimus, per quae grata et accepta sinceræ fidei et prosperæ devotionis obsequia, Christo Domino, Regi et Redemptori nostro exhibita, promoveantur, et praecipue cum ab iis, qui valde dissitas ab hac almâ Urbe regio-

Exordium.

1 Ed. Main. legit 17; at legendum esse x patet ex sequentibus duabus constitutionibus (n. r.).

2 Male ad marg. edit. Main. habet 16 (n. r.).

nes incolunt, impenduntur, quorum pietatem in dies magis ac magis augeri in Domino laetamur, eorumque augmenta apostolicâ benignitate et vigilantâ iuvare summopere optamus. Quapropter, cum ad hoc maxime conducatur ut christifidelium greges aptis pastorum ministeriis regantur, ut, quo magis eorum numerus crescit, horum etiam cura multiplicetur:

Conditio oppidi da Olinda exponitur.

§ I. Sane, cum in regno Brasiliae, in provinciâ Pernambuci, ultra alia notabilia loca, unum oppidum civitas nuncupatum de Olinda Brasiliensis dioecesis, a sex millibus Hispanorum inhabitatum, regum Portugalliae dominio subiectum (et in eo una maior ecclesia sub¹ S. Salvatoris invocatione in qua missae et alia divina officia celebrantur et ecclesiastica sacramenta administrantur), aëris salubritate, ac populi frequentia et commercio, pluribusque virorum monasteriis, incolisque generis nobilitate, litterarum et armorum gradibus decoratis insigne reperitur, quod a civitate S. Salvatoris Bahiae usque adeo remotum sit, et christianorum multitudo, divino operante Spiritu Sancto, ita coaluerat², ut episcopus S. Salvatoris Bahiae pro tempore existens ad illud eiusque fines citra periculum transmeare, ac alios³ singulorum vultus, ut episcopum decet, inspicere, aliasque partes boni pastoris in universum gregem dominicum curae suae commissum exercere nequeat; et (postquam reges ipsi vastissimas provincias, oppida, portus et loca in illis partibus summis viribus et diuturnis et frequentibus bellis periculisque felicissime acquisiverant, et ab haereticorum Hollandorum manibus recuperaverant, eorumque populos, divini humanique iuris eatenus expertes,

operâ et ministerio variorum religiosorum aliorumque vitae probatae virorum, abiectis inde Satanae tenebris ac idololatriae et gentilitatis haeresumque erroribus, ad fidem catholicam, extra quam nulla est salus, et cognitionem veri luminis, qui est Christus, et sanctum baptismi lavaerum, sanctaeque matris Ecclesiae gremium allici curaverunt⁴) dictam civitatem, tamquam regiam suam et proregum suorum sedem, illiusque dioecesim sumptuosius Dei templis, monasteriis, xenodochiis, et sacris locis, necnon ministris ecclesiasticis locupletaverunt et ornaverunt; et dilectus filius nobilis vir Petrus, regnum Portugalliae et Algarbiorum princeps et gubernator, praedictorum regum vestigia et exempla sequutus, ad illas regiones plurimos verbi Dei praedicatorum et alios doctrinâ vitaeque integritate insignes viros, pro spirituali salute animarum praecipuâ quadam sollicitudine et industriâ assidue laborantes, notabili impensâ saepius miserat, quorum concionibus, exemplis et monitis conversos in eadem fide instrui et confirmari studuerat, et a fide abhorrentes, dum expediebat, vel salutaribus armis confuderat, vel procul arcuerat, eisque rationibus religio christiana, divinâ favente clementiâ, eis in locis sic longe lateque propagabatur, ut ad eos adhuc debiles in fide confirmandos retinendosque, et doctrinâ indigentes erudiendos, et ab bonum Pastorem, qui pro eis animam suam posuit, reducendos, maioraque ecclesiastica seminaria plantanda, novorum praesulum institutio omnino expediens redderetur; praeterea quod⁵ tam difficile sit per tam latam tamque diffusam dioecesim ad unum tantum pro iustitiâ con-

¹ Praeposit. sub nos addimus (R. T.).

² Potius lege coaluerit vel creverit (R. T.).

³ Infra in loc. parall. p. 13 a est aliorum (R. T.).

⁴ Aptius lege curaverant, sicut supra in loco parall., pag. 6 a (R. T.).

⁵ Partic. quod redundare videtur (R. T.).

sequendâ a personis ecclesiasticis et saecularibus recursum habere¹:

§ 2. Nos, qui hodie, ex certis tunc expressis causis, maturâ super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione praehabitâ, necnon praedicto Petro principe et gubernatore per eius litteras nobis ad hoc humiliter supplicante, ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, eatenus suffraganeam ecclesiae Ulyssiponensis, dictas² civitatem et dioecesim, necnon dilectos filios eorum clerum et populum, a provinciâ Ulyssiponensi, cui tunc metropolitico iure suberant, ac oppidum S. Sebastiani [cum certis terminis specificandis et certis limitibus distinguendis³] ab eadem dioecesi S. Salvatoris Bahiae [ita quod posthac inibi tres dioeceses essent⁴] perpetuo segregavimus, divisimus et separavimus, Illaque omnia a pro tempore existentis archiepiscopi et capituli ac praedictae ecclesiae Ulyssiponensis, necnon, quoad legem dioecesanam, oppidum praedictum S. Sebastiani cum suâ dioecesi ac clero et populo ab archiepiscopi etiam pro tempore existentis ac capituli et praefatae ecclesiae S. Salvatoris Bahiae superioritate, iurisdictione, potestate, subiectione, visitatione et correctione, moderni venerabilis etiam fratris nostri archiepiscopi Ulyssiponensis ad hoc accedente consensu, prorsus eximimus⁵ et liberavimus; necnon ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, certo tunc expresso modo pastoris solatio destitutam, in metropo-

litanam, ac sedem episcopalem in archiepiscopalem, archiepiscopalisque et metropolitanae ecclesiae sedem et provinciae caput, pro uno archiepiscopo S. Salvatoris Bahiae nuncupando; necnon oppidum S. Sebastiani praefatum in civitatem, ac parochialem ecclesiam sub invocatione eiusdem S. Sebastiani praefati oppidi eiusdem S. Sebastiani in cathedralem, pro uno episcopo S. Sebastiani nuncupando, qui archiepiscopo S. Salvatoris Bahiae pro tempore existenti metropolitico iure subesset¹, ereximus et instituimus; necnon S. Sebastiani sub invocatione eiusdem S. Sebastiani ecclesiae, sic in cathedralem ecclesiam erectae, oppidum S. Sebastiani praefatum sic in civitatem erectum, pro civitate, et alia oppida, castra, villas, territoria et districtus dictae provinciae divi Ianuarii², a Capitania Spiritus Sancti inclusive usque ad flumen de Plata per oram maritimam et terram intus, pro suâ dioecesi, et illius clerum, incolas, habitatores et populum, pro suis clero et populo, concessimus et assignavimus, prout in diversis etiam confectis litteris plenius continetur:

§ 3. Dictum oppidum de Olinda episcopali et civitatis denominatione et titulo dignum iudicantes, de eorumdem fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium consilio et assensu ac de apostolicae potestatis plenitudine similibus, ac praefato Petro principe et gubernatore humiliter supplicante, oppidum de Olinda praefatum, cum certis terminis inferius specificandis et certis limitibus distinguendis, ab eadem dioecesi S. Salvatoris Bahiae, ita quod posthac tres inibi dioeceses existant, auctoritate apostolica perpetuo segregamus, dividimus et se-

Oppidum de Olinda a dioecesi S. S. Sebastiani dismembratur.

¹ Potius lege *haberi* (R. T.).

² Aptius foret *dictasque* (R. T.).

³ Puto pericopen istam extra locum hic esse, sed pertinere ad § 3 tum praesentis, tum seq. constit. vel potius hic diceret *tunc specificatis et ... distinctis* (R. T.).

⁴ Etiam pericopen istam esse extra locum suum puto, sed infra solum § 3 esse legendam (R. T.).

⁵ Potius lege *eximimus* (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit *subessent* (R. T.).

² Ex constitutione seq. legendum potius *Rivus Ianuarii* (R. T.).

paramus, illaque omnia a pro tempore existentis archiepiscopi et capituli ac praefatae ecclesiae Ulyssiponenſis, necnon, quoad legem dioecesanam, de Olinda oppidum praefatum, cum infrascriptâ suâ dioecesi ac etiam clero et populo, ab archiepiscopi etiam pro tempore existentis et capituli ac praedictae ecclesiae S. Salvatoris Bahiae superioritate, iurisdictione, potestate, subiectione, visitatione et correctione, attento consensu dicti moderni archiepiscopi Ulyssiponenſis, prorsus eximimus et liberamus; necnon oppidum praefatum de Olinda in civitatem, et dictam ecclesiam sub invocatione S. Salvatoris praedicti oppidi in cathedralem, pro uno episcopo de Olinda nuncupando, qui illi praesideat et illius structuram et aedificia ampliari et ad formam cathedralium ecclesiarum redigi faciat, et in¹ dictis ecclesiâ² S. Salvatoris et civitate³ de Olinda eiusque dioecesi tot dignitates, canonicatus et praebendas, aliaque beneficia ecclesiastica, cum curâ et sine curâ, quot in eis pro divino cultu et dictae ecclesiae de Olinda servitio et ecclesiastici cleri decore⁴ ipsi episcopo de Olinda videbuntur convenire, de praefati Petri principis et pro tempore existentium regum praefatorum consilio et assensu, praevia cuiuslibet congruâ dotatione ab ipso Petro principe et regibus Portugalliae faciendâ, quamprimum fieri poterit, erigat et instituat, necnon episcopalem iurisdictionem et potestatem exercere, omniaque et singula, quae ordinis, quaeque iurisdictionis, aut cuiuslibet alterius muneris episcopalis sunt, et quae alii in Portugalliae et Algarbiorum regnis

et dominiis constituti episcopi in suis ecclesiis, civitatibus et dioecesibus facere possunt et debent, facere libere et licite possit et debeat; ac in eadem de Olinda sic erectâ ecclesiâ episcopalem dignitatem cum sede, praecellentis, honoribus, privilegiis et facultatibus, quibus aliae cathedrales ecclesiae huiusmodi de iure vel consuetudine aut aliâs utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, necnon episcopali et capitulari mensis aliisque cathedralibus insigniis, ad omnipotentis Dei laudem, et gloriosissimae genitricis eius Virginis Mariae totiusque triumphantis Ecclesiae gloriam, ac fidei catholicae exaltationem, consilio et auctoritate similibus, perpetuo erigimus et instituimus, et S. Salvatoris de Olinda ecclesiam cathedralis, et de Olinda oppidum huiusmodi civitatis, illiusque incolas civium nomine, titulo et honore decoramus.

§ 4. Necnon eidem ecclesiae S. Salvatoris de Olinda oppidum de Olinda praefatum, sic in civitatem de Olinda erectum, pro civitate, et alia oppida, castra, villas, territoria et districtus dictae provinciae de Pernambuco ab arce Seara inclusive per oram maritimam et terram intus usque ad flumen S. Francisci, quod inserviet pro termino inter dioecesim de Olinda et dioecesim S. Salvatoris de Bahía, pro suâ dioecesi, et illius clerum, incolas et habitatores et populum, pro suis clero et populo, concedimus et assignamus: non obstante aliâ separatione seu dismembratione eiusdem provinciae de Pernambuco olim factâ, cum erecta fuerit in administrationem spiritualem a sanctae memoriae Paulo V praedecessore nostro per litteras datas v. iulii MDCXIV¹.

¹ Vide tom. xii, pag. 271 (R. T.).

¹ Praeposit. in addimus ex loco parall. (R. T.).

² Male edit. Main. legit *ecclesias* (R. T.).

³ Male item legit *civitali* pro *civitate* (R. T.).

⁴ Pessime prorsus edit. Main. legit *donce* pro *decore* (R. T.).

Dioecesis terminus designatur.

Redditus seu
dog. episcopos.

§ 5. Necnon ecclesiae praefatae S. Salvatoris de Olinda eiusque mensae episcopali praefatae, pro eius dote, redditus annuos duorum millium et quingentorum cruciatorum monetae Portugalliae per ipsum Petrum principem assignatos, quam quidem summam idem Petrus princeps de suis propriis ac pro tempore existentium regnum Portugalliae redditibus, et specialiter de illis qui ex ipsa regione Brasiliensi percipiuntur, gratiose et irrevocabiliter ad hunc effectum donavit, et solvere quotannis promisit seu promittit, similiter perpetuo applicamus et apporiamus.

In patronatus
et praesentandi
infra annum ad
episcopatum et
alias dignitates
regibus Portu-
galliae concedi-
tur.

§ 6. Et insuper Petro principi et gubernatori, ac pro tempore existentibus Portugalliae et Algarbiorum regibus praefatis, ius patronatus et praesentandi personas idoneas infra annum, ad dictam ecclesiam de Olinda videlicet nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici, tam pro hac primâ vice, quam quoties illam deinceps quovis modo etiamsi apud Sedem Apostolicam vacare contigerit, per nos et pro tempore existentem Romanum Pontificem huiusmodi in eiusdem de Olinda ecclesiae episcopum et pastorem ad praesentationem huiusmodi, et non aliâs, praeficiendum¹, ad maiorem vero post pontificalem, et principales et alias dignitates, canonicatus et praebendas, necnon beneficia erigenda et per Petrum principem et pro tempore existentes reges huiusmodi ex bonis eorum mere laicalibus congrue dotanda, tam ab eorum primâ erectione, postquam erecta et dotata fuerint, quam ex tunc deinceps, quoties illa, quibusvis modis, etiam ex quorumcumque² personis, etiam apud Sedem eandem, vacare contigerit, pro tempore

¹ Aptius legem praeficiendam neque personam (R. T.).

² Male ed. Main. legit quarumcumque (R. T.).

existenti episcopo de Olinda praefato, similiter per eum, ad praesentationem praefati Petri principis et pro tempore existentium Portugalliae et Algarbiorum regum factam¹, infra terminum a iure praefixum, in ipsis dignitatibus, canonicatibus et praebendis ac beneficiis instituendas², eadem auctoritate pariter perpetuo reservamus ac concedimus.

§ 7. Decerentes ius patronatus et praesentandi huiusmodi praefato Petro principi et gubernatori, et pro tempore existentibus Portugalliae et Algarbiorum regibus praefatis, ex meris fundationibus et dotationibus competere, illique etiam per Sedem eandem etiam consistorialiter quacumque ratione derogari non posse, neque derogatum censeri, nisi ipsius Petri principis et gubernatoris et pro tempore existentium regum praefatorum ad id expressus accedat assensus, et, si quovis modo derogetur, derogationes huiusmodi cum inde sequentis nullius roboris, efficaciae vel momenti fore;

§ 8. Sicque per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, et eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, Sedisque praefatae nuncios, et causarum palatii apostolici auditores, sublata eis et quibusvis aliis quavis aliter indicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, necnon irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus praemissis, et praesertim quod ecclesia S. Salvatoris Brasiliensis praefata vacet et pastore suo destituta reperitur, ac Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas et ab ecclesiis membra dis-

Declaratur ins-
patronatus com-
petere ex dota-
tione et imple-
tione, nec et
esse derogat-
um.

Clausula.

Contrarium
derogato.

¹ Male edit. Main. legit facta (R. T.).

² Male edit. Main. legit instituendis (R. T.).

tingui ac dividi prohibentis, et nostrâ ac cancellariæ apostolicæ regulâ de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ulyssiponensis et S. Salvatoris de Bahiæ ecclesiarum præfatarum, iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poe-
nalis.

§ 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ segregationis, divisionis, separationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, decorationis, concessionis, assignationis, applicationis, appropriationis, reservationis, concessionis et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDCLXXVI, x kalendas decembris, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22 novembris 1676, pontif. anno 1.

V.

Erigitur oppidum S. Sebastiani in regno Brasiliæ in civitatem, eiusque ecclesia parochialis in cathedralem.

Innocentius episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis pastoralis sollicitudo, in supremo apostolicæ potestatis solio ex omnipotentis Dei providentiâ constituta, ad ea potissimum dirigitur, per quæ Salvatoris nostri Iesu Christi aeternitatis¹ Unigeniti fides et gloria in dies magis augeatur et multiplicatur, qui, ubi

¹ Forsan aeterni Patris legendum (R. T.).

messem multam esse conspexit, operariorum penuriam attendens, ministrorum suorum curas variis in diei horis ad opera mittere non destitit, cum et ipse, ut homines salutaris vitæ caelestis patriæ cultores efficeret, de summis caelorum ad huius mundi infima² et in sacrosanctæ Crucis arâ pro nostrâ salute in pretium immolari dignatus sit. Cuius cum licet³ vices geramus in terris, inter multiplices curas, quæ ex apostolico munere nobis incumbere dignoscimus, illa praesertim cordi nostro est, ut multiplicatâ messe, agri et⁴ dominici cultores multiplicentur, quorum assiduis operibus et fructuosis ministeriis fructus spiritualis ad centesimum usque augeatur, et populus christianus eisdem rectoribus gubernetur, quos Pastor aeternus sui operis vicarios esse disposuit. Propterea piissimi patrisfamilias partes favorabiliter implere exoptamus.

§ 1. Sane, cum in regno Brasiliæ, in eâ parte quæ Rivus Ianuarii appellatur, inter cetera unum oppidum civitas nuncupatum S. Sebastiani, Brasiliensis diocesis, quater mille circiter focularibus constans, regum Portugalliae dominio subiectum (et in eo una parochialis ecclesia sub eiusdem S. Sebastiani invocatione in qua missa et alia divina officia et ecclesiastica sacramenta administrantur), aëris salubritate, ac populi frequentia et commercio, pluribus virorum monasteriis, incolisque generis nobilitate litterarumque et armorum gradibus decoratis insigne reperitur, quod a civitate S. Salvatoris Bahiæ usque adeo remotum sit, ut⁴ christianorum multitudo, divino cooperante Spiritu

Motiva ere-
ctionis de qua
in rubrica.

¹ Videtur deesse descendere (R. T.).

² Aliquid deest, ex g. indigni, vel nullo nostro merito (R. T.).

³ Aptius lege et agri (R. T.).

⁴ Potius lege et pro ut (R. T.).

Sancto, ita coaluerit, ut episcopus S. Salvatoris Bahiae pro tempore existens ad illud eiusque fines citra periculum transmeare, ac aliorum singulorum vultus, ut episcopum decet, inspicere, aliasque partes boni pastoris in universum gregem dominicum curae suae commissum exercere nequeat; et¹ (postquam reges ipsi vastissimas provincias, oppida, portus et loca in illis partibus summis viribus ac diuturnis et frequentibus bellis periculose felicissime acquisiverant, et ab haereticorum Hollandorum manibus recuperaverant, eorumque populos, divini humanique iuris eatenus expertes, operâ et ministerio variorum religiosorum et aliorum vitae probatae virorum, et² abiectis inde satanae tenebris ac idolatriae et gentilitatis haeresumque erroribus, ad fidem catholicam, extra quam nulla est salus, et cognitionem³ veri luminis, qui est Christus, et sanctum baptismatis lavacrum, sanctaeque matris Ecclesiae gremium allici curaverant) dictam civitatem, tamquam regiam suam et⁴ proregum suorum sedem, illiusque dioecesis sumptuosius Dei templis, monasteriis, xenodochiis et sacris locis, necnon ministris Ecclesiae locupletaverant et ornabant; et dilectus filius nobilis vir Petrus, regnorum Portugalliae et Algarbiorum princeps et gubernator, praedictorum regum vestigia et exempla sequutus, ad illas regiones plurimos verbi Dei praedicatores et alios doctrinâ vitaeque integritate insignes viros, pro spirituali salute animarum praecipuâ quadam sollicitudine et industriâ assidue laborantes, notabili impensâ saepius miserat, quorum concionibus, exemplis et monitis conversos in eadem fide instrui et

confirmari studuerat, et a fide abhorrentes, dum expeditabat, vel salutaribus armis confuderat, vel procul arcuerat, eisque rationibus religio christiana, divinâ favente clementiâ, eis in locis sic longe lateque propagabatur, ut ad eos adhuc debiles in fide confirmandos retinendosque, et doctrinâ indigentes erudiendos, et ad bonum Pastorem, qui pro eis animam suam posuit, reducendos, maioraque ecclesiastica seminaria plantanda, novorum praesulum institutio omnino expediat; praeterea difficile redderetur per tam latam tanque diffusam dioecesim ad unum tantum pro iustitiâ consequendâ a personis ecclesiasticis et saecularibus recursum habere⁴:

§ 2. Nos, qui hodie, ex certis tunc expressis causis, maturâ super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione praehabita, necnon praedicto principe et gubernatore per eius litteras nobis ad hoc humiliter supplicante, ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, catenus suffraganeam ecclesiae Ulyssiponensis, et dictas civitatem et dioecesim, necnon dilectos filios earum clerum et populum, a provinciâ Ulyssiponensi, cui tunc metropolitico iure suberant, ac oppidum de Olinda, [cum certis terminis inferius specificandis et certis limitibus distinguendis²] ab eadem dioecesi S. Salvatoris Bahiae [ita quod posthac inibi tres dioeceses essent³] perpetuo segregavimus, divisimus et separavimus, illaque omnia a⁴ pro tempore existentis archiepiscopi et capituli ac praedictae ecclesiae Ulyssiponensis, necnon, quoad legem dioe-

Narratur ex
elevisu S. Sal-
vatoris de Ba-
hia erectam
fuisse in metro-
politam.

1 Potius lege *haberi* (R. T.).

2 Puto pericopen istam extra locum esse et ex § 3 Const. praeced. desumptam (R. T.).

3 Etiam hanc pericopen puto esse extra locum suum, sed solum § 3 esse legendam (R. T.).

4 Male edit. Main. legit *et pro a* (R. T.).

1 Coniunct. *et nos addimus* (R. T.).

2 Coniunct. *et delenda* (R. T.).

3 Male edit. Main. legit *cognitio* (R. T.).

4 Coniunct. *et addimus ex locis parallelis* (R. T.).

sanam, oppidum praedictum de Olinda, cum sua dioecesi ac etiam clero et populo, ab archiepiscopi etiam pro tempore existentis, capituli ac praedictae ecclesiae S. Salvatoris Bahiae superioritate, iurisdictione, potestate, subiectione, visitatione et correctione, moderni venerabilis etiam fratris nostri archiepiscopi Ulyssiponensis ad hoc accedente consensu, prorsus eximimus et liberavimus; necnon ecclesiam S. Salvatoris Bahiae, certo tunc expresso modo pastoris solatio destitutam, in metropolitanam, et sedem episcopalem in archiepiscopalem, archiepiscopalisque et metropolitanae ecclesiae sedem et provinciae caput, pro uno archiepiscopo S. Salvatoris Bahiae nuncupando, necnon oppidum de Olinda praedictum in civitatem et ecclesiam sub invocatione S. Salvatoris eiusdem oppidi de Olinda in cathedralam, pro uno episcopo de Olinda nuncupando, qui archiepiscopo S. Salvatoris Bahiae pro tempore existenti metropolitico iure subsit, creximus et institimus; necnon S. Salvatoris de Olinda ecclesiae¹, sic in cathedralam ecclesiam erectae², oppidum de Olinda praedictum, sic in civitatem erectum, pro civitate, et alia oppida, castra, villas, territoria et districtus dictae provinciae de Pernambuco ab Arce Seara inclusive per oram maritimam et terram intus usque ad flumen S. Francisci, quod inserviet pro termino inter dioecesim de Olinda et dioecesim S. Salvatoris de Bahia, pro sua dioecesi, et illius clerum, incolas, habitatores et populum pro suis clero et populo concessimus et assignavimus, prout etiam in diversis etiam confectis litteris plenius continetur;

§ 3. Dictum oppidum S. Sebastiani

Erectio ut in rubrica.

¹ Male, ut patet ex seqq., edit. Main. legit *ecclesia pro ecclesiae* (R. T.).

² Item male eadem edit. legit *erecta* (R. T.).

episcopali et civitatis denominatione¹ et titulo dignum iudicantes, de eorundem fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium consilio et assensu similibus, ac de apostolicae potestatis plenitudine, ac praedicto Petro principe et gubernatore humiliter supplicante, oppidum S. Sebastiani praedictum, cum certis terminis inferiorum specificandis et certis limitibus distinguendis, ab eadem dioecesi S. Salvatoris Bahiae, ita quod posthae tres inibi dioeceses existant, auctoritate apostolica perpetuo segregamus, dividimus et separamus, illaque omnia a pro tempore existentis archiepiscopi et capituli ac praedictae ecclesiae Ulyssiponensis, necnon, quoad legem dioecesanam, S. Sebastiani oppidum praedictum, cum infrascripta sua dioecesi ac etiam clero et populo, ab archiepiscopi² pro tempore existentis ac capituli ac pariter ecclesiae S. Salvatoris Bahiae superioritate, iurisdictione, potestate et correctione, attento consensu dicti moderni archiepiscopi Ulyssiponensis, prorsus eximimus et liberamus; necnon oppidum praedictum S. Sebastiani in civitatem, et parochialem ecclesiam S. Salvatoris eiusdem S. Sebastiani praedicti oppidi in cathedralam, pro uno episcopo S. Sebastiani nuncupando, qui illi praesideat et illius structuras et aedificia ampliari et ad formam cathedralium ecclesiarum redigi faciat, et in dicta³ ecclesia S. Sebastiani et civitate eiusque dioecesi tot dignitates, canonicatus et praebendas, aliaque beneficia ecclesiastica, cum cura et sine cura, quot in eis pro divino cultu et dictae ecclesiae S. Sebastiani servitio et ecclesiastici cleri decore ipsi episcopo S. Sebastiani videbuntur con-

¹ Pessime eadem edit. legit *donatione pro denominatione* (R. T.).

² Coniunct. et hinc abiicimus (R. T.).

³ Supra in loco parallelo legitur *dictis* (R. T.).

venire, de praedicti Petri principis et pro tempore existentium regum praedictorum consilio et assensu, et praevia cuiuslibet congruâ dotatione ab ipsis Petro principe et regibus Portugalliae faciendâ, quamprimum fieri poterit, erigat et instituat; necnon episcopalem iurisdictionem et potestatem exercere, omniaque¹ et singula quae ordinis, quaeque iurisdictionis aut cuiuslibet alterius muneris episcopalis sunt, et quae alii² in Portugalliae et Algarbiorum regnis et dominiis constituti episcopi in suis ecclesiis, civitatibus et dioecesibus³ facere possunt et debent, facere libere et licite possit et debeat; ac in eadem S. Sebastiani sic erectâ ecclesiâ episcopalem dignitatem cum sede, praecementiis, honoribus, privilegiis et facultatibus, quibus aliae cathedrales ecclesiae huiusmodi de iure vel consuetudine aut aliâs utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomolibet in futurum, necnon episcopali et capitulari mensis, aliisque cathedralibus insigniis, ad omnipotentis Dei laudem, et gloriosissimae genitricis eius Virginis Mariae totiusque triumphantis Ecclesiae gloriam, et fidei catholicae exaltationem, consilio et auctoritate similibus, perpetuo erigimus et instituimus, et S. Sebastiani ecclesiam⁴ cathedralis, et S. Sebastiani oppidum huiusmodi civitatis, illiusque incolas civium nomine, titulo et honore decoramus.

§ 4. Necnon eidem S. Sebastiani ecclesiae oppidum S. Sebastiani praedictum, sic in civitatem S. Sebastiani erectum, pro civitate, aliaque oppida, castra,

1 Male ed. Main. legit *exercere omnia* (R. T.).

2 Male item eadem edit. legit *aliis* (R. T.).

3 Pessime item eadem edit. legit *civitas et dioecesis* (R. T.).

4 Male edit. Main. habet *ecclesiae pro ecclesiam* (R. T.).

villas, territoria ac districtus dictae provinciae Rivi¹ Ianuarii, a Capitania Spiritus Sancti inclusive usque ad flumen de Plata per oram maritimum et terram intus, pro snâ dioecesi, et illius clerum, incolas, habitatores, populum, pro suis clero et populo, concedimus et assignamus: non obstante aliâ separatione seu dismembratione eiusdem provinciae Rivi² Ianuarii olim factâ, cum erecta fuerit in administrationem spirituales a sanctae memoriae Gregorio XIII praedecessore nostro per litteras datas XIX Iulii MDLXXVI;

§ 5. Necnon ecclesiae praedictae³ S. Sebastiani eiusque mensae episcopali praedictae, pro eius dote, redditus annuos duorum millium et quingentorum cruciatorum monetae Portugalliae per ipsum Petrum principem assignatos, quam quidem summam idem Petrus princeps de suis propriis ac pro tempore existentium regum Portugalliae redditibus, et specialiter de illis qui ex ipsâ regione Brasiliae percipiuntur, gratiose et irrevocabiliter ad hunc effectum donavit et obtulit, ac solve quotannis promisit seu promittit, similiter perpetuo applicamus et appropiamus.

§ 6. Et insuper Petro principi et gubernatori, ac pro tempore existentibus Portugalliae et Algarbiorum regibus praedictis, ius patronatus et praesentandi infra annum personas idoneas ad dictam ecclesiam S. Sebastiani, videlicet nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici, tam pre hac primâ vice, quam quoties illam deinceps, quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam, vacare contigerit, per nos et pro tempore existentem Romanum Pontificem huiusmodi in eiusdem S. Sebastiani ecclesiae episcopum et pastorem ad praesentationem

1 Edit. Main. legit *Divi pro Rivi* (R. T.).

2 Iterum eadem ed. habet *Divi pro Rivi* (R. T.).

3 Edit. Main. legit *praedicti* (R. T.).

Dos mensae episcopalis.

Ius patronatus et praesentandi ad dictam ecclesiam conceditur regibus Portugalliae.

Novae dioecesis terminus assignantur.

huiusmodi, et non aliàs, praeficiendum¹, ad maiorem vero post pontificalem, et principales, aliasque dignitates, canonicatus et praebendas, necnon beneficia erigenda, et² per Petrum principem et pro tempore existentes reges huiusmodi ex bonis eorum mere laicalibus congrue dotanda, tam ab eorum primaeve erectione, postquam erecta et dotata fuerint, quam ex tunc deinceps, quoties illa, quibusvis modis, etiam ex quorumcumque personis, etiam apud Sedem eandem, vacare contigerit, pro tempore existenti episcopo S. Sebastiani praedicto, similiter per eum, ad praesentationem praedicti Petri principis et pro tempore existentium Portugalliae et Algarbiorum regum factam³, infra terminum a iure praefixum, in ipsis dignitatibus, canonicatibus et praebendis, ac beneficiis instituendas⁴, eadem auctoritate perpetuo reservamus et concedimus.

Declaratur iuspatronatus competere ex dotatione et fundatione nec illi derogandum.

§ 7. Decernentes iuspatronatus et praesentandi huiusmodi Petro principi et gubernatori, et pro tempore existentibus Portugalliae et Algarbiorum regibus praedictis, ex meris foundationibus et dotationibus competere, illique etiam per Sedem eandem, etiam consistorialiter, quacumque ratione derogari non posse, neque derogatum censi, nisi ipsius Petri principis et gubernatoris et pro tempore existentium regum praedictorum ad id expressus accedat assensus; et si aliter quovis modo derogetur, derogationes huiusmodi cum inde sequitis nullius roboris vel momenti fore:

Quasulae.

§ 8. Sicque per quoscumque iudices

¹ Aptius lege praeficiendam nempe personam (R. T.).

² Edit. Main. legit etiam pro et (R. T.).

³ Male edit. Main. legit facta (R. T.).

⁴ Male edit. Main. legit instituendis (R. T.).

et commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, Sedisque praedictae nuncios, et causarum palatii apostolici auditores, sublata eis et quibusvis aliis quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, necnon irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus praemissis, praesertim quod ecclesia S. Salvatoris Brasiliensis praedicta vacaret et pastore suo destituta reperiretur, Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas et ab ecclesiis membra distingui ac dividi prohibentis, nostram et cancellariae apostolicae regulis de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ulyssiponensis et S. Salvatoris de Bahía ecclesiarum praedictarum, iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alià roboratis, statutis et consuetudinibus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium remota.

§ 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae segregationis, divisionis, separationis, assignationis, applicationis, approbationis, reservationis et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Sancto pos. n. lis.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCCLXXVI, x kalendas decembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 22 novembris 1676, pontif. anno I.

VI.

Confirmatur decretum Congregationis Concilii, quo decernitur ad abbatem commendatarium pertinere approbare monachos pro audiendis confessionibus saecularium in ecclesiis monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublacensis, Ordinis S. Benedicti, nullius dioecesis, provinciae Romanae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, ad favorem dilecti filii nostri Caroli Barberini eiusdem S. R. E. diaconi cardinalis Caroli nuncupati, perpetui commendatarii monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublacensis insimul perpetuo unitorum Ordinis sancti Benedicti nullius dioecesis provinciae Romanae, decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Sublacensis iurisdictionis. Eminentissimus dominus cardinalis Carolus Barberinus, modernus abbas commendatarius Sublacensis, exponit qualiter monachi Ordinis Cassinensis degentes in sanctis monasteriis S. Scholasticae et S. Specus insimul unitis abbatiae Sublacensi pro audiendis confessionibus saecularium in ecclesiis dictorum monasteriorum consueverunt hucusque approbationem oretenus recipere a vicario generali abbatis commendatarii pro tempore existentis; quoties enim novus superior claustralis regimini eorundem monachorum praeficiebatur, cum primum ipsum vicarium generalem invideret, consuevit semper quosdam ex monachis, quos ad id munus magis idoneos iudicaret, eidem proponere ut necessariam approbationem pro excipiendis saecularium confessionibus, si ita ei videbatur, ab ipso reciperent.

prout de facto oretenus ipsius vicarii arbitrio recipiebant, duraturam nimirum pro toto tempore regiminis illius superioris qui illam postulaverat, unde novus superior novam subinde approbationem pro confessariis petebat.

Morem hunc approbandi oretenus confessariis eminentissimus cardinalis Carolus modernus commendatarius haud satis probavit; ideoque, cum illum servari invenisset per ipsius vicarium cum ceteris etiam fere omnibus confessariis sive saecularibus sive regularibus suae abbatiae, cupiens pro sua pietate ac zelo, praesertim post editas constitutiones synodales, consultis procedere, vicario iniunxit ut in posterum, ad eorundem constitutionum praescriptum, omnibus confessariis sive saecularibus sive regularibus facultatem audiendi confessiones non alias quam in scriptis concederet singulis semestribus renovandam. Decretum hoc eminentiae suae paulo post, ut par erat, ad praxim deductum fuit ab eius vicario, respectu confessariorum saecularium et etiam aliorum regularium.

Verum, cum illud quoque quoad monachos exequi contenderet, occasione novae approbationis, quae illis iuxta praenarratum morem pro excipiendis saecularium confessionibus concedenda erat in mutatione superioris claustralis qui nuper illorum regimini praefectus fuit, iste promptum se quidem exhibuit ad recipiendam approbationem oretenus, sed recusavit illam recipere in scriptis. At, cum vidisset eam oretenus nequaquam posse obtinere, coepit ulterius asserere monachos Sublacenses nullatenus teneri ad dictam approbationem sive in scriptis sive etiam oretenus recipendam, tam ratione cuiusdam antiqui privilegii Martini V eisdem monachis concessi pro audiendis quorumcumque fide-

Exemplum
suppleti libelli
emin. com-
mendatarii.

lium confessionibus, quam ratione reliquorum privilegiorum et exemptionum, imo etiam praetensi eorum territorii separati, per quod non modo credunt se immunes omnino a iurisdictione abbatis commendatarii, verum etiam opinantur se posse cum bonis mensae conventualis constituere propriam quandam dioecesim ab illâ eiusdem abbatis penitus divisam. Peffstitit idem novus superior claustralis, pro quadam urbanitate erga eminentissimum abbatem, his non obstantibus, se recepturum pro monachis oretenus licentiam audiendi confessiones, prout reliqui eius antecessores consueverant.

Veram idem eminentissimus abbas, nolens ullam iurisdictionem sibi attribui ex urbanitate monachorum, sed illam dumtaxat, quae sibi de iure competit, cupiens modis consultioribus exercere, monitâ parte monachorum ad informandum, petiit per sacram Congregationem declarari: primo, an monachi sanctorum monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus abbatae Sublacensis teneantur recipere approbationem pro audiendis saecularium confessionibus in ecclesiis dictorum monasteriorum ab eminentissimo abbate commendatario, non modo oretenus, prout lucensque consueverunt, verum etiam in scriptis: praeterea, cum iidem monachi consueverint de praeterito in propriis sedibus confessionibus retinere publice affixas notulas casuum reservatorum eidem eminentissimo abbati, ac modo illas non amplius retineant, quatenus ad primum dubium affirmative respondeatur, consecutive declarari postulat secundo, an iidem monachi teneantur in propriis sedibus confessionibus publice affixas retinere notulas casuum reservatorum eidem eminentissimo abbati, et, quatenus teneantur, quibus remediis ad id compelli possint.

Die x octobris MDCLXXVI, S. Congregatio, etc., ad utrumque dubium respondit affirmative, et ab eminentissimo commendatario procedendum esse iuris remediis contra inobedientes.

In quorum, etc. Datum Romae hac die v novembris MDCLXXVI.

S. archiep. BRACCACCIUS,
episc. Viterb. S. C. C. secr.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Carolus cardinalis et commendatarius nobis subinde exposuit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsum Carolum cardinalem et commendatarium specialis gratiae favore prosequi volentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiiicimus, salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 6. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, monasteriorum et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione aposto-

Decretum
S. Congregatio-
nis.

Confirmatio
apostolica, praes-
dicti decreti.

Claustraliae.

Obstantium
remoto.

licâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvii novembris MDCLXXVI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 27 novembris 1676, pontif. anno 1.

VII.

Confirmatio quorundam statutorum pro Ordine S. Pauli primi eremitæ in regno Portugalliae etc.¹

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii superior generalis et fratres Ordinis sancti Pauli primi eremitæ in regno Portugalliae, quod, vigore facultatis, quam constitutiones dicti Ordinis definitorio in capitulo generali ipsius Ordinis congregato tribuunt, adiungendi ad constitutiones huiusmodi ea quæ pro bono eiusdem Ordinis regimine magis expedire videbuntur, definitorium in capitulo generali dicti Ordinis proxime præterito congregatum statuit seu decrevit:

Primo, ut is frater, qui per triennium visitatoris officio functus fuerit,

¹ De hoc Ordine mentionem faciunt Paulus Morigius *De Hist. relig.* cap. XLIX et Sylvester Marulius in *Ocean. Relig.*; eiusque privilegia habes in *Constit. In supremo Alexandri VII*; quoad monasteria pro studiis generalibus et gradibus vide *Constit. Ex iniuncto nobis LX Clementis X* (tom. xviii, pag. 182).

triennio subsequenti in visitatorem eligi nequeat: secundo, ut prior sive superior generalis primo anno sui triennii visitet super processu visitatoris qui antecedenti triennio officium suum absolverit, idque faciat per actus separatos quos deferat ad primam mensam definitionis, ad hoc ut ibidem iudicentur: tertio, ut in futurum vicarii domus regularis de Valdivante nuncupatæ in omnibus capitulis generalibus Ordinis prædicti vocem habeant, et in omnibus conventibus in quibus reperientur, sedere debeant in refectorio ad mensam quæ transversa vocatur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, statuta seu decreta huiusmodi bono dicti Ordinis regimini conducibilia sint, et propterea dicti exponentes illa, quo in futurum tamquam constitutiones eiusdem Ordinis inviolabiliter observentur, apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communi summopere desiderent:

§ 3. Nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad præmissorum effectum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium præpositorum consilio, attentis expositis, statuta seu decreta supra expressa, a definitorio facta ut præfertur, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ

Postur confirmatio.

Pontif. confirmatio decreti a statuta et decreta.

Preces Pontifici oblatæ.

Statuta seu decreta definitorii dicti Ordinis.

firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Beneficio
cooperatorum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, Ordinis praefati, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die xxvii novembris MDCCLXXVI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 27 novembris 1676, pontif. anno 1.

VIII.

Committitur nuncio Portugalliae moderatio inhibitionis factae inquisitori-

*bis dicti regni Portugalliae in causâ recursus Novorum Christianorum*¹.

Venerabili fratri Marcello archiepiscopo Chalcedonensi, in Portugalliae et Algarbiorum regnis nostro et Apostolicae Sedis nuncio,

Innocentius Papa XI.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Aliâs, cum dilecti filii Christiani Novi nuncupati, sive ab Hebraeis descendentes, in Portugalliae et Algarbiorum regnis degentes, qui in carceribus tribunalium Inquisitionis adversus haereticam et apostaticam a fide catholicâ et religione christianâ pravitatem, in Ulyssiponensi, Eborensi, et Conimbricensi civitatibus auctoritate apostolicâ institutorum, propter imputata eis crimina ad officium Inquisitionis huiusmodi spectantia, de quibus accusati seu inquisiti respective existebant, detinebantur, ad felices recordationis Clementem Papam X praedecessorem nostrum et hanc sanctam Sedem recurrissent, conquerentes, bonae memoriae Petrum archiepiscopum Sidensem, qui tunc adhuc in humanis esse credebatur, generalem et reliquos inquisitores adversus haereticam pravitatem in dictis regnis auctoritate praefatâ deputatos, seu eorum aliquos, ad novum actum (ut vocant) *fidei* contra ipsos, sive ad eorum condemnationem, eorumque ad publicè abiurandum coactionem, et in huius defectum ad diversarum poenarum inflictionem atque executionem nimiam praecipitatione, quae iustitiae noverca esse solet, nec servatis iis quae per sacrorum canonum et constitutionum apostolicarum aequitatem praescripta sunt,

Causa concessio-
nis prae-
dictae inhibita
est.

1. Hanc inhibitionem habes in Constit. CLXIII Clementis X, quae incipit *Cum dilecti filii*, tom. XVIII, pag. 496.

devenire velle, non sine iustitiæ sub-
 versione, ac ipsorum totiusque eorum
 nationis ruinâ et destructione:

Idem Clemens prædecessor, qui, in
 supremo iustitiæ throno a Domino con-
 stitutus, iustitiam omnibus aequâ lan-
 ce administrare tenebatur, eorundem
 christianorum recursum huiusmodi ad-
 mittens, ac causam et causas quascum-
 que contra eos et eorum quemlibet,
 super criminibus et delictis ad Officium
 Inquisitionis huiusmodi quomodolibet
 spectantibus, in præfatis aliisve tribu-
 nalibus quibuscumque adversus hæreticam
 et apostaticam pravitatem prædic-
 tam in supradictis regnis dictâ au-
 ctoritate institutis, seu eorum aliquo,
 eatenus quovis modo motas et penden-
 tes, in statu et terminis in quibus tunc
 quomodolibet reperiebantur, ad se et
 ad Sedem præfatam avocans, ipsasque
 causas, cum omnibus et singulis illarum
 accidentibus, emergentibus, annexis et
 connexis, totoque negotio principali, per
 Congregationem venerabilium fratrum
 nostrorum tunc suorum S. R. E. cardi-
 naliū in totâ republicâ christianâ
 generalium inquisitorum adversus hæ-
 reticam et apostaticam pravitatem hu-
 iusmodi a Sede præfatâ deutorum,
 cui eandem causam commiserat et de-
 mandaverat, audiri, cognosci, decidi,
 fineque debito, prout iuris foret, ter-
 minari debere omnino volens, motu
 proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ
 deliberatione suis, deque apostolicæ
 potestatis plenitudine, memorato Petro
 archiepiscopo inquisitori generali ac re-
 liquis inquisitoribus præfatis districte
 inhibuit, ne, causâ et causis huiusmodi
 in præfatâ cardinalium Congregatione
 pendentibus, aut aliâs quomodolibet
 donec et quousque specialis expressa
 desuper ab ipso Clemente prædeces-
 sore et eadem Sede licentia eis con-

cessa fuisset, ad ullum similem actum
 (ut vocant) *fidei* ullamve publicationem,
 promulgationem aut executionem no-
 varum sententiarum quarumcumque con-
 tra præfatos Christianos Novos ut præ-
 fertur inquisitos seu accusatos vel de-
 nunciatos et in carceribus prædictis
 detentos, aut illorum aliquem, devenire
 ullo modo auderent, neque ipsi aut
 eorum aliquis, seu ipsorum et cuiuslibet
 eorum respective consiliarii, commis-
 sarii, procuratores fiscales, assessores,
 notarii, actuarii, ceterique officiales et
 ministri, contra ipsos aut eorum quem-
 libet, illorumve et cuiuslibet eorum
 respective advocatos, procuratorès, sol-
 licitatores, agentes, seu negotiorum ge-
 stores, aut aliâs quomodolibet pro eis
 intervenientes, quovis modo, directe vel
 indirecte seu aliâs quomodolibet, qui-
 equam novi attentare vel innovare præ-
 sumerent; ipse enim Clemens prædeces-
 sor eisdem generali et reliquis inquisi-
 toribus, eorumque et cuiuslibet eorum
 respective consiliariis, commissariis, pro-
 curatoribus fiscalibus, assessoribus, no-
 tariis, actuariis, ceterisque officialibus
 et ministris prædictis, in virtute sanctæ
 obedientiæ districte præcepit et man-
 davit, ut quibuscumque mandatis, ordi-
 nationibus et decretis dictæ Congrega-
 tionis cardinalium in causâ seu causis
 huiusmodi eatenus forsân emanatis et
 imposterum usque ad finem et terminum
 earundem causarum quomodolibet eman-
 naturis, omni morâ, dilatione, tergiver-
 satione, oppositione, et contradictione
 postpositis et remotis, prompte, sicut
 devotos dictæ Sedis filios decet, pare-
 rent, nec illa eorumve executionem
 quomodolibet impedire, aut illis in iu-
 dicio vel extra illud se opponere aut
 contradicere ullo modo auderent seu
 præsumerent; alioquin dictus Petrus
 archiepiscopus inquisitor generalis sus-

pensionis ab exercitio pontificalium et interdicti ab ingressu ecclesiae et privationis muneris inquisitoris generalis, reliqui vero inquisitores praefati, eorumque respective consiliarii, procuratores fiscales, commissarii, assessores, notarii, ceterique officiales et ministri, excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum quomocumque tribunal S. Officii spectantium poenas ipso facto et absque ullâ declaratione se respective novissent incururos, a quibus absolutionem idem Clemens praedecessor sibi et dictae Sedi Apostolicae specialiter reservavit, et aliâs, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die III octobris MDCLXXIV expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Archiepiscopus Bracharensis generalis inquisitor a Pontifice constituitur

§ 2. Cum autem nos hodie, seu nuper, venerabilem fratrem Verissimum archiepiscopum Bracharensis haereticae et apostolicae pravitate huiusmodi inquisitorem generalem in Portugalliae et Algarbiorum regnis supradictis cum solitis facultatibus in locum praefati Petri archiepiscopi defuncti per alias nostras in simili formâ Brevis litteras, quarum tenorem praesentibus itidem pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, dictâ auctoritate constituerimus et deputaverimus, causa vero seu causae praefatae in supradictâ cardinalium Congregatione adhuc pendeant: hinc est quod nos, decretis quibusdam provisionalibus ab eadem cardinalium Congregatione in causâ recursus huiusmodi antehac emanatis et a praefato Clemente praedecessore approbatis, a quibus recedere nullo modo intendimus, inhaerentes, ipsaque decreta renovantes, et, donec ea, quae super duobus propositis decernenda nobis visa

fuierint, statuamus¹, omnino observari praecipientes,

§ 3. De praefatorum cardinalium consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut inhibitionem, a memorato Clemente praedecessore per suas litteras praefatas sicut praemittitur factam, in omnibus eius partibus auctoritate nostrâ apostolicâ ita modereris et reformes, ut Verissimo archiepiscopo generali a nobis deputato, et reliquis inquisitoribus praedictis, contra supradictos Christianos Novos nuncupatos in dictis carceribus ut praefertur detentos, servato iuris ordine, ac iuxta aequitatis et iustitiae regulas, liceat procedere ad poenas et animadversiones debitas, praeterquam ultimi supplicii, trireremium perpetuarum, et confiscationis bonorum, a quibus eos et eorum quemlibet, donec et quousque a nobis et Sede praefatâ aliter dispositum fuerit, omnino abstinere volumus.

Committitur iuncto moderatio subditibus.

§ 4. Ac proinde eisdem Verissimo archiepiscopo, generali, et reliquis inquisitoribus, illorumque et cuiuslibet eorum respective commissariis, consiliariis, procuratoribus fiscalibus, assessoribus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris, dictâ auctoritate districte, et sub poenis quae in praefatis Clementis praedecessoris litteris expressae sunt, denuo inhibeas, ne contra eosdem Christianos Novos in carceribus huiusmodi detentos, aut eorum aliquem, interea ad ultimi supplicii vel trireremium perpetuarum aut confiscationis bonorum huiusmodi poenas procedere audeant quovis modo, seu praesument.

Nova inhibitiô.

§ 5. Praeterea tibi facultatem harum serie tribuimus eâdem auctoritate permittendi Verissimo archiepiscopo, gene-

Facultas concessa.

¹ Edit. Main. legit *statuimus* (R. T.).

rali, reliquisque inquisitoribus praedictis, ut, prout iustitia exegerit et ordo poposcerit rationis, procedere possint etiam contra praefatorum Christianorum Novorum in dictis carceribus detentorum procuratores, advocatos, agentes, seu negotiorum gestores, et aliàs quomodolibet pro eis intervenientes, dummodo tamen non possit subesse suspicio hoc fieri in odium recursus supra dicti ad hanc sanctam Sedem habitū et ab eadem Sede admissi, ad quem effectum dicti inquisitores acta talium processorum tibi ad beneplacitum tuum communicare teneantur.

§ 6. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus quomodolibet adversantur aut adversari dici possent, praefatis Clementis praedecessoris et nostris litteris, necnon omnibus et singulis illis quae in eisdem litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxviii novembris MDCLXXVI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 28 novembris 1676, pontif. anno I.

IX.

Confirmatio decreti circa processionalium delationem cadaverum ad ecclesias regularium.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Species facti. § 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres conventus loci de Binasco Papiensis dioecesis Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia Reformatorum nuncupatorum, quod ipsi aliàs a Congregatione tunc existentium S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum obtinuerunt decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Papiensium funerum. Regulares Minores strictioris observantiae sancti Francisci dioecesis Papiensis ad aliqua inconvenientia orta occasione defunctorum, qui ad eorum ecclesiam deferuntur, ubi habent proprias sepulturas, supplicant declarari:

1. An curatus unius dioecesis, quaecumque sit, in transitu cadaveris quod processionaliter deferitur ad ecclesiam regularium ab alià dioecesi transeundo per propriam iurisdictionem et parochiam, possit aliquam partem petere cereae et pecuniarum ab haeredibus defuncti praetendere:

2. An proprius parochus defuncti, transeundo per parochiam unius parochi alterius cuiuscumque dioecesis ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad ecclesiam regularium, possit libere et licite per eandem cum stola et cruce elevatā transire, etiam irrequisito parochi.

Die xxviii novembris MDCLXXI S. Congregatio, etc., ad primum respondit negative, ad secundum affirmative. In quorum fidem etc., Romae, xiv novembris MDCLXXVI.

I. M. BRANCAGGIUS episcop. Viterb.

S. C. C. secretarius.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summo opere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet in

1 Videtur legendum ob pro ad (R. T.).

Derogatio
contrariorum.

Decretum
Congregationis
Concilii.

Decretum
confirmatur.

nodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robar adicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Clausula.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 11 decembris MDCLXXVI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 2 decembris 1676, pontif. anno 1.

X.

*Gratiae et privilegia concessa
conclavistis.*

Innocentius Papa XI,

Motu proprio etc. Nos volentes (*omittitur tenor huius constitutionis, quia in omnibus convenit cum aliâ simili Clementis X*).

Fiat B.

Datum Romae, apud S. Petrum, VIII idus decembris anno 1.

Dat. die 6 decembris 1676, pontif. anno 1.

Nomina autem ipsorum conclavistarum sunt haec quae sequuntur.

Reverendissimus dominus Franciscus Maria Poebaeus, Urbevitanus, archiepiscopus Tarsensis, archihospitalis S. Spiritus commendatarius, sacrarum caeremoniarum praefectus;

Reverendissimus dominus Fr. Ioseph Eusanus, Aquilanus, episcopus Porphyriensis, sacrista;

Carolus Vincentius Carcarasius, canonicus basilicae Principis Apostolorum de Urbe, presbyter romanus, Fulvius Servantius, presbyter de S. Severino, canonicus collegiatae ecclesiae S. Mariae in Vialatâ de Urbe, Petrus Paulus Bona, presbyter romanus, Petrus Sanctes de Fantibus, presbyter Camerensis, Gabriel Confidatus Servantius, clericus Assisensis, magistri caeremoniarum;

Abbas Guido Passioneus, clericus Foresemprompiensis, sacri collegii secretarius;

Franciscus Maria de Alice, presbyter Mediolanensis, Ioseph Sanctes Flamma, laicus Comensis, nostri dum cardinalatus honore fungebamur;

Abbas Ioannes Baptista de Palagio, presbyter Romanus, canonicus insignis collegiatae ecclesiae S. Laurentii in Damaso de Urbe, Philippus Baldassarus, presbyter Romanus, perpetuus beneficiatus basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Franciscus Rattus, clericus Romanus, Francisci Ostiensis Barberini;

Abbas Federicus Bonaventura, clericus Urbinatensis, Ioannes Baptista Sardinus, presbyter Vulturansensis dioecesis, Antonius Leonus, laicus Ariminensis, Uldrici Portuensis Carpinei;

Angelus Maria Cirellus, clericus Iannuensis, Angelus Michaël Astancollus, clericus Tudertinus, Antonius Caesar Bustollinus, clericus Romanus, Iulii Sabinensis Gabriellus;

Abbas Octavius Pieritius, presbyter Bononiensis, Caesar Sega, clericus Bononiensis, Constantius Accursius, presbyter Mutinensis, Caesaris Praenestini Facchinetti;

Bernardinus Rischius, presbyter Praenestinus, prior S. Michaëlis de Mirabello, diocesis Aquensis, Nicolaus Lusse, laicus Parisiensis, Hieronymi Albanensis Grimaldi, venerabilium fratrum nostrorum episcoporum S. R. E. cardinalium;

Angelus Maria Bocconius, presbyter Regiense, Antonius Manfrenatus, laicus Ferrariensis, Caroli S. Laurentii in Lucina Rossetti;

Nicolaus Augustinus, laicus Foroliviensis, Ioannes Baptista Carpanus, presbyter Verceilensis diocesis, prior S. Bartholomaei de Cherio, Carolus Donatus de Veteribus, clericus coniugatus Mediolanensis, Nicolai S. Mariae Transtiberim Ludovisii;

Marchio Claudius Pallavicinus, archidiaconus Parmensis, Ioannes de Niferz, laicus Burburensis, diocesis Leodiensis, Ioseph de Archangelis, laicus Aesinus, Alderani S. Praxedis Cybo;

Thomas Piscius, presbyter e S. Iusto Firmanae diocesis, Aloysius Sigaldus, laicus Iannensis, Laurentii Ss. Quirici et Iulittae Raggi;

Dominicus de Malclere a Sommerville, clericus Tullensis, Carolus Fromentinus, laicus diocesis Suessionensis, Ioannes Gobinensis, laicus Nannetensis, Ioannis Francisci Pauli S. Mariae super Minervam de Retz;

Ioannes Baptista Vannius, clericus Camerinensis, Antonius Piersantes, cle-

ricus de Mathelica, Camerinensis diocesis, Aloysii S. Alexii Homodei;

Abbas Petrus Bartholus, presbyter Vernetus, Petrus Paulus Pontinus, clericus coniugatus de Setia, Terracinenensis diocesis, Dominicus Tagliaferrus, clericus coniugatus Alatrinus Petri S. Marci Ottoboni;

Carolus de Marchis, presbyter Asculanae diocesis, Ioseph Sfasciamontius, clericus Montis Alti, Franciscus Venantius, laicus Sabinensis, Francisci Ss. Quatuor Coronatorum Albicci;

Iacobus Sorbolongus, laicus Forosemproniensis, Thomas Emmanuel de Zarate, clericus Calaguritanae diocesis, Hieronymus Bernius, presbyter Ferrariensis, Caroli S. Chrysogoni Pii;

Abbas Benedictus de Rubeis, presbyter Firmanae diocesis, Franciscus Squarcicus, laicus Senensis, Augustinus Lotus, laicus Romanus, Flavii S. Mariae de Populo Chisii;

Andreas Mansius Lucensis, canonicus cathedralis ecclesiae Lucensis, Laelius Cerchius, clericus coniugatus Lucensis, Paulus de Augustinis, laicus Fanensis, Hieronymi S. Hieronymi Illyricorum Bonvisii;

Abbas Raphaël Mazzeus, clericus Florentinus, Bartholomaeus Iulietus, laicus Anconitanus, Antonii S. Mariae Angelorum Bichii;

Abbas Sperellus Spetellus, presbyter Assisiensis, Ioannes Vincentius Sfortia, laicus de Monte Franco, Spoletanae diocesis, Iacobi S. Mariae in Aracaeli Fransoni;

Abbas Carolus Felix Matta, presbyter Cremonensis, Iulius Burantus, laicus Callicensis, Petri sancti Pancratii Vidoni;

Abbas Marcus Antonius Zollius, presbyter Bergomensis, Henricus Jal, laicus Bavarus Rosenhemensis, diocesis

Frisingensis; Gregorii S. Thomae in Parione Barbadiçi;

Ioannes Vincentius de Caesaris, clericus Romanus, Ioannes Claudius, laicus Tullensis, Hieronymi Ss. Marcellini et Petri Boncompagni;

Carolus Antonius Airoltus, presbyter Mediolanensis, canonicus ordinarius metropolitanae ecclesiae Mediolanensis, Federicus Pusterla, presbyter Mediolanensis, Ioannes Franciscus Agliandus, clericus Taurinensis dioecesis, Alphonsi S. Crucis in Hierusalem Littae;

Abbas Franciscus Milonus, presbyter de Sorpello Vintimilliensis dioecesis, Ioseph Bonellus, clericus Camerinensis dioecesis, Nerei Ss. Nerei et Achillei Corsini;

Innocentius Torellus, presbyter Senensis, Petrus Sodus, clericus Pientinus, Polidorus de Amicis, laicus Urbinatensis, Caelii S. Petri in Monte Aureo Piccolominei;

Frater Antonius de Ildaris, eques Hierosolymitanus Bituntinus, Bernardinus Portus, presbyter Bononiensis, Ioseph de Antoninis, laicus Alanensis, Caroli S. Mariae in Via Caratae;

Frater Fortunatus de Vecchis, Ordinis Hierosolymitani, prior Senensis, frater Ugo Ferretus, eques Hierosolymitanus, Salluttius Musiottus, laicus Asculanus, Palutii Ss. Duodecim Apostolorum de Alteriis;

Abbas Ioseph de Annibaldensis a Molasia, clericus Romanus, Flaminius Peregrinus, laicus de Polo, Tiburtinae dioecesis, Ioannis Nicolai S. Mariae Transpontinae de Comitibus.

Comes Antonius de Polcenico, clericus Concordiensis, Petrus Portinus, clericus Romanus, Iacobi S. Mariae de Pace Ninii.

Abbas Ioseph Zaffontius, presbyter Senensis, Centurio Durantus, clericus e

Castro S. Eliae, Nepesinae dioecesis, Valentinus Lancia, clericus Amerinus, Innici S. Clementis Caraccioli.

Ioseph Muzzenius, presbyter Utinensis, canonicus cathedralis ecclesiae Aquileiensis, Marcus Antonius Guizzardi, clericus Patavinus, Ioannis Ss. Viti et Modesti Delphini;

Abbas Alexander Capponus, clericus Florentinus, Ioannes Theodorus Jacquet presbyter Ruperfortensis, Leodiensis dioecesis, canonicus metropolitanae ecclesiae Cameracensis, Amadeus Capitanei, laicus Vercellensis dioecesis, Iacobi Ss. Ioannis et Pauli Rospigliosii;

Philippus de Borau de Castellis, laicus, dioecesis Daiocensis, Franciscus Timolion de Choisii, abbas S. Sequani Lingonensis, dioecesis Parisiensis, Leonardus Lomestru, laicus dioecesis Lemovicensis, Emmanuelis Teodori S. Laurentii in Pane et Perna Bullionii;

Ioannes Romani a Fonte, presbyter Oscanus, Toletanae dioecesis, Petrus a Sagasta et Zavala, presbyter oppidi de Durango, Calaguritanae dioecesis, Ludovici S. Sabinae de Porto Carrero;

Marcus Antonius Perfettus, laicus Sarzanensis, Aegidius Sallecher, laicus de Seittenstetten, Passaviensis dioecesis, Caroli S. Iudriani Cerri;

Horatius Cardona, laicus Camerinensis, Antonius Franciscus Mainardus, laicus Anconitanus, Franciscus Ferrarius, presbyter Placentinus, canonicus insignis collegiatae S. Antonii¹ eiusdem civitatis Placentiae, Dominicus Fortes, laicus Asculanus, Lazari S. Mariae in in Aquiro Pallavicini;

Iulius Caesar Grimaldus de Bastia, clericus dioecesis Marianensis, Ioannes Antonius Barbatus, presbyter e Rocca Sicca, Terracinensis, Camilli S. Eusebii Maximi;

¹ Forsan legendum S. Antonini (n. r.).

Petrus Franciscus Giampè de Fabriano Camerinensis dioecesis, Franciscus Maria de Laurentiis, presbyter de Serra S. Quirici, Camerinensis dioecesis, Gasparis S. Silvestri in Capite de Carpineo;

Abbas Claudius de Caignon, presbyter Parisiensis, Ioannes de la Chaise, laicus Parisiensis, Bernardus Sensè, clericus Burdigalensis, Caesaris SS. Trinitatis in Monte Pincio Destroei;

Ioannes Vernerus baro de Plitter Storff, clericus coniugatus, Passaviensis dioecesis, Petrus Aloysius de Ruyte, clericus coniugatus Leodiensis, Theodorus Holter, clericus Novesiensis, Gerardus Iosephus Hieble, presbyter Coloniensis, Bernardi Gustavi de Baden;

Bonaventura de la Font, subdiaconus Tolosanus, prior commendatarius S. Leontii eiusdem civitatis Tolosanae, Ludovicus Mandensis, laicus Clementensis, Petri Bonsii;

Christophorus Melgarexo, laicus civitatis Mursiae Carthaginensis dioecesis, Paulus de Villanova, clericus Oxomensis dioecesis, Ioannes Angelus Desiderius Malebrius, laicus Papiensis, Ioannis Evertardi S. Bartholomaei in Insulâ Nidardi;

Franciscus Antonius Puntius, presbyter Neapolitanus, canonicus cathedralis ecclesiae Graviensis, abbas Paulus Fella presbyter Muranus, canonicus cathedralis ecclesiae Garganicae, Fr. Vincentii Mariae S. Sixti Ursini.

Petrus Dominicus Mennitus, prior S. Iuvenalis civitatis Urbevetae, presbyter Squillacensis, Franciscus Carpinus, laicus Firmanae dioecesis, Iacobus Blattman, laicus Costantiensis, Federici S. Marcelli Columnae;

Petrus Paulus Bernasconus, clericus beneficiatus Basilicae Vaticanae, Romanus, Petrus Ferrarius, laicus Parmensis, Bartholomaeus Bellomini, laicus Montis

Heinei, Francisci S. Matthaei in Merulana Nerlii;

Ioseph Bonioannes, presbyter, dioecesis Montis Regalis, Guerrinus Bonettus, laicus Mantuanus, Hieronymi S. Pudentianae Gastaldi;

Ioannes Piodus, presbyter Romanus, Hieronymus Debbia, clericus coniugatus de Castellarano, Rhegiensis dioecesis, Alexandri S. Priscae Crescentii;

Philippus de Castro, presbyter Romanus, clericus beneficiatus Basilicae Vaticanae, Antonius Duceus, laicus Faventinus, Galeati S. Bernardi Marescotti;

Antonius Dentius, clericus Foroliviensis, Franciscus Bertotius, clericus dioecesis Ianuensis, Bernardini S. Stephani in Monte Caelio Rocci;

Ioseph Casavecchia, presbyter Fulginatensis, Marcus Antonius Albericus de Orciano, Fanensis dioecesis, Marii S. Ioannis ante Portam Latinam Albericii;

Ioseph Danesius, presbyter Ianuensis, Octavius Valletta, laicus Taurinensis, Fabritii S. Calixti Spadae.

Ioannes Lerbone, presbyter Cicerentensis dioecesis, Iacobus Philippus de Annibalis, laicus a Monte Castro, Tudertinae dioecesis, Petrus Smit, laicus Candavensis dioecesis, Fr. Philippi Thomae Huvard S. Caeciliae de Norfolk, presbyterorum S. R. E. cardinalium:

Philibertus de Foucher, eques Ss. Mauricii et Lazari, Lemovicensis dioecesis, Thaddaeus Amonius, presbyter e Castro Bononiensi, Imolensis dioecesis, Ioseph Capicius, laicus Romanus, Francisci S. Mariae in Viâlatâ Moidalchini;

Carolus Albanus Urbinas, Ioannes Cecius, clericus abbatiae Sublacensis, nullius dioecesis, Dionysius Blasius, laicus de Stimiliano, Sabinensis dioecesis, Caroli S. Mariae in Cosmedin Barberini;

Stephanus Ricciardus, canonicus S. Adriani, presbyter Firmanus, Matthaeus

Passanus, laicus Tiburtinus, Decii S. Eustachii Azzolini;

Michaëlangelus Peregrinus, clericus Romanus, Joseph Sorace, clericus S. Christinae Oppidensis dioecesis, Pauli S. Nicolai in Carcere Tulliano Sabelli;

Abbas Franciscus Ridolfi, presbyter Florentinus, Bernardinus Guerrinus, laicus Perusinus, Sigismundi S. Georgii ad Velum Aureum Chisii;

Thomas Marchionni, presbyter Florentinus, Petrus Ven Steembeck Bruxelensis, dioecesis Mechliniensis, Nicolai Ss. Cosmae et Damiani Acciaioi;

Frater Tigrinus Trigrinus, eques Hierosolymitanus Lucensis, Christophorus Alexandrinus, laicus Viterbiensis, Bonacursii S. Mariae de Scala Bonacursii;

Frater Thomas Bertotius, eques Hierosolymitanus, Fanensis, Antonius Ansovinus, laicus e Nursia, Spoletanae dioecesis, Felicitas S. Angeli in Foro Piscium Rospigliosii;

Dominicus de Benedictis, clericus de Trebia, Spoletanae dioecesis, Iacobus Farnianus de Caprarola, Hortanae dioecesis, Hieronymi S. Caesarei Casanate;

Abbas Petrus Palutius, presbyter Brixiensis, Dominicus Quartarolus, laicus Venetus, Petri S. Mariae in Domnica Basadonna, diaconorum S. R. E. cardinalium nuncupatorum;

Frater Bonaventura de Recineto, procurator generalis Ordinis Capuccinorum, confessorius;

Abbas Dominicus Cappellus de Accumulo, presbyter Asculanus, canonicus saecularis collegiatae ecclesiae S. Anastasiae de Urbe, cum praedicto reverendissimo domino Phoebeo archiepiscopo Tarsensi;

Frater magister Carolus Bonettus, Ordinis eremitarum sancti Augustini, subsacrista;

Canonicus Ioannes Catharinus Con-

stantius, clericus Aquilanus, cum dicto reverendissimo domino episcopo Porphyriensi, sacrista;

Abbas Vincentius Checchius, presbyter Ripanus, cum dicto secretario sacri collegii;

Abbas Ludovicus Piccinus, clericus Aesinus, custos fontis et aquarum conclavis;

Ioannes Baptista Ferrarius, laicus dioecesis Montis Alti, Hieronymus Brasaulus, laicus Ferrariensis, physici;

Ioannes Baptista Pierius e Scoffanio, Pientinae dioecesis, chirurgus;

Ioannes Petrus Paulutius Pisaurensis, aromatarium; Petrus Corsus de Spetia Sarzanensis dioecesis, Ludovicus Stamigna de Hispello, Spoletanae dioecesis, eius auxiliatores;

Petrus Branca Squillacensis, Antonius Rosellus Firmanus, barbitonsores; Franciscus Campus Pisaurensis, Matthaues Zannolius Faventinus, eorum auxiliatores;

Stephanus Baldus, faber lignarius; Antonius Rinaldus, faber coementarius;

Dominicus Totius Ariminensis, famulus magistri caeremoniarum;

Joseph Coletta, Paschalis Honorantes, Joseph Trovarellus, Didacus Santillus, Antonius Crovellonus, Antonius Comus, Ioannes Franciscus Zonus, Michaëlangelus Zonus, Ioannes Maria Re, Joseph Morandus, Bartholomaeus Onginus, Franciscus Coppa, Dominicus Gionsius, Carolus Antonius Guinettus, Ambrosius Rosatus, Paulus Antonius Brunus, Antonius Piscius, Antonius Paulettus, Gaspar Baldus, Felix Caroli, Petrus Stadius, Ioannes Baptista Christophorus, Franciscus Catenaccius, Ioannes Antonius Catenaccius, Antonius Felicettus, Ioannes Nott, scopatores conclavis.

XI.

Approbantur instituta, constitutiones et monasteria monialium sub denominatione Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, quae iam in regnis Galliae sunt erecta, et in posterum erigentur, eademque subiiciuntur immediatae sanctae Sedis Apostolicae protectioni¹.

**Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,**

ad perpetuam rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini meritis licet imparibus per ineffabilem divinae sapientiae atque clementiae abundantiam praepositi, illis, quae² pro sanctissimi Eucharistiae sacramenti³ (quod Dominus noster Jesus Christus in ultimâ Coenâ quando Pascha cum discipulis celebrato transiturus erat de hoc mundo ad Patrem tamquam Passionis suae memoriale perenne, ut inde arcinis charitatis suae immensitas fidelium cordibus infingeretur, instituit) iugè adoratione, in aliqualem blasphemiarum aut aliarum impietatum, quas nefarii homines contra idem sacramentum committere non expave-
scunt, reparationem piâ eiusdem sanctissimi sacramenti amantium animarum adinventione instituta dicuntur, non possumus, praesertim cum pia catholicarum reginarum vota exposcunt, favorem benevoluntatis impertiri, eaque, ut firma semper et illibata perseverent, et quoad fieri poterit maiora in dies suscipiant incrementa, apostolici muniminis praesidio non constabile, ac monasteria, in quibus moniales perpetuae SS. Sacramenti adorationi huiusmodi voto speciali se

¹ Consimile institutum Clericorum Regularium Minorum anno MDLXXXVII approbavit (1 iulii) Sixtus V in eius Const. cxxvii (al. 81) *Sacrae Religionis*, tom. IX, pag. 5.

² Male ed. Main. I. *illique* pro *illis* quae (R. T.).

³ Edit. Main. legit *sanctissimo* . . . *sacramento* (R. T.).

addicunt, iam erecta, atque⁴ deinceps benedicente Domino erigentur, eorumque superiores et personas quascumque opportunis favoribus et gratis non prosequi, prout ad Altissimi laudem et gloriam, et animarum salutem, ac specialem multorum christifidelium consolationem conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte carissimae in Christo filiae nostrae Mariae Theresiae Franciae reginae christianissimae petitio continebat, quod aliâ clarae memoriae Anna Austriaca carissimi similiter in Christo filii nostri Ludovici XIV Francorum et Navarrae regis christianissimi mater (in animo afflicto et contrito revolvens tempora² bellorum, quae per tot annos regnum Galliae et alias vicinas christianorum principum regiones infestant, innumera sacrilegia, impietates, profanationes et blasphemias ab effrenatâ militum licentiâ, et ab impiis hominibus, sceleratisque haereticis erga sanctissimum et augustissimum Eucharistiae sacramentum commissa et perpetrata fuisse, et ex perverso iam facto habitu etiam in dies perpetrari, et considerans quod Galliae populi peculiari semper affectu et devotione illud sacramentum venerati fuerant, adeoque aliis catholicis nationibus exemplo praeiverant³) illud in processionibus publicis populi catholici adorationi offerendi et exhibendi voto speciali se adeo adstrinxit aliqualem tot malorum et impietatum reparationem quantum ipsa Deo auxiliante posset procurando: unde, assumptis secum in consilium et operam nonnullis nobilibus

¹ Potius lege *et quae*, vel *postea erigenda* pro *erigentur* (R. T.).

² Potius lege *tempore* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *pervieverant* pro *praeiverant* (R. T.).

Origo et institutum monasterii evanescunt.

matronis simili devotione erga tantum Sacramentum accensis, unum Perpetuae Adorationis SS. Sacramenti nuncupandum monasterium sanctimonialium reformatum¹ Ordinis sancti Benedicti sub illius primitivâ regulâ de strictâ observantiâ in suburbii S. Germani a Pratis nuncupati prope Parisios fundavit; quae quidem moniales, praeter tria substantialia religionis vota, aliud quartum votum coram SS. Sacramento diu noctuque, alternis tamen vicibus, persistendi et orandi emittent eo animo ut continuis huiusmodi orationibus, sese tamquam victimas in expiationem Deo offerentes, sacrilegia, impietates et alia peccata, quae ab impiis et haereticis patrantur, zelanter reparent, et insuper quilibet ferâ quintâ non impeditâ officium divinum eiusdem SS. Sacramenti, illud super altari venerationi fidelium exponendo, decantent: hanc autem fundationem piusque huiusmodi institutum praefatus Ludovicus rex suis patentibus litteris laudavit et commendavit, ac simili memoriae Margarita a Lotharingia ducissa donataria Aurilianensis singulari studio ac eximia suae pietatis exemplo promovit, subindeque dilectus filius noster Flavius tituli B. Mariae de Populo Chisius nuncupatus, necnon bonae memoriae Ludovici tituli B. Mariae in Porticu de Vandosme etiam nuncupatus, S. R. E. cardinales, tunc apud dictum Ludovicum regem et universum illius regnum Sedis Apostolicae de latere legati², eorum brevibus seu patentibus litteris confirmarunt, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiecerunt, supplendo omnes tam iuris quam facti defectus.

§ 2. Cum autem, sicut eadem petito subiungebat, a tempore fundationis hu-

¹ Videtur legendum *reformatarum* (n. T.).

² Male edit. Main. *legatis* (n. T.).

iusmodi dicta devotio benedicente Domino ita creverit in animis fidelium, ut etiam multi de erigendis similis instituti monasteriis cogitaverint, numerusque monialium primodicti monasterii, quod in loco salubri et amoeno extructum et multâ aedificiorum copiâ et venustate perfectum reperitur, adeo evehctus fuerit, ut ex illis permultae ad alias fundationes, quae in dies offeruntur, faciendas habiles et capaces extrahi et permitti possint; et, si hoc sanctum institutum, pro illius firmiori subsistentiâ, etiam per nos approbaretur et confirmaretur, aliaque infrascripta concederentur et approbarentur, ex hoc profecto non solum divini cultus incremento, sed etiam ipsius Ordinis sancti Benedicti reintegrationi et propagationi ac spirituali multorum christifidelium consolationi peropportune consulere; et illud eadem Maria Teresia regina, zeli et pietatis aliarumque virtutum defunctae reginae eiusdem Ludovici regis matris aemulatrix, totis animi viribus exposcat: nobis propterea, pro parte dictae Mariae Teresiae reginae, ac dilectarum etiam in Christo filiarum priorissae et omnium monialium dicti monasterii fuit supplicatum, quatenus eis in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos, quibus nihil magis curae est, quam ut hoc augustissimum Eucharistiae sacramentum perpetuo adoretur, et qua par est veneratione iugiter colatur, Mariae Teresiae reginae, ac priorissae et monialium praefatarum piis votis hac in parte favorabiliter annuentes, eandem Mariam Teresiam, ac priorissam et moniales praefatas, et illarum singulares personas, a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione

Dictum institutum auctoritate apostolica confirmatur.

Causae approbationis et confirmationis huius instituti.

vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ex voto venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, institutum praefatum sub denominatione Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus; necnon primodictum, et alia tria, unum videlicet in civitate Tulensi, et aliud in oppido de Ramteruillensi Tulensis dioecesis, necnon reliquum in oppido Naucei dictae Tulensis seu nullius dioecesis iam erecta, et quaecumque alia, quae in posterum benedictio Domino forsan erigentur monasteria, illorumque pro tempore existentes priorissas, et cuiusvis nominis superiorissas, moniales, conventus, superiores, visitatores, officiales ministros, servientes, et alias personas quascumque, necnon proprietates et bona universa, mobilia et immobilia, praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, generis, speciei ac naturae existentia et ubicumque consistentia, et alia quaecumque ab illa quomodolibet spectantia, seu ab illis quomodocumque et qualitercumque dependentia, ab omni et quacumque primatum, archiepiscoporum, episcoporum, et aliorum quorumvis Ordinariorum, seu eorum cuiuslibet officialium, et vicariorum in spiritualibus generalium, necnon rectorum et generalium quorumvis Ordinum iurisdictione, visitatione, correctione, reformatione, subiectione, obedientiâ, superioritate et auctoritate, salvâ tamen semper eorum Ordinariorum iurisdictione in casibus in quibus iuxta Concilii Tridentini decreta illam in monasteria quantumvis

exempta, et praesertim circa clausuram regularem, exercere possunt, in spiritualibus et temporalibus penitus et omnino etiam perpetuo eximimus et liberamus, et sub beati Petri et sanctae Sedis Apostolicae ac nostrâ et pro tempore existentis Romani Pontificis protectione et inviolabili conservatione suscipimus;

§ 4. Ac correctioni et obedientiae, superioritati et omnimodae iurisdictioni in eisdem spiritualibus, curaeque et gubernio, regimini et administrationi in temporalibus trium personarum in dignitate ecclesiasticâ constitutarum, quae quidem coniunctim, vel saltem duae illarum, illa monasteria gubernare, regere et administrare possint et debeant, submitimus et subiicimus, cum hoc, quod personae illae ad nominationem dictarum monialium a Congregatione pro tempore existentium eiusdem S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium huiusmodi praepositorum eligi et deputari debeant.

§ 5. Praeterea eisdem deputatis, ut supra tum¹ eligendis et stabilicendis, ut ipsi coniunctim, si commode fieri poterit, vel saltem duo eorum, unum presbyterum saecularem vel regularem, doctrinâ, vitaeque ac morum probitate praestantem, in monasteriorum huiusmodi visitatorem generalem; et pro hac vice dilectum filium Henricum de Hanezon, abbatem regularem monasterii S. Michaëlis de S. Michaële, eiusdem Ordinis, Virdunensis dioecesis, modo velit et possit, in officio visitationis² cum omnibus facultatibus solitis et simili officio annexis et de iure competentibus, ad triennium dumtaxat (ita tamen ut per se ipsum et non per alium singula monasteria saltem semel in triennio visi-

In spiritualibus et temporalibus subiectionem iurisdictionem in dignitate ecclesiastica constitutum.

Eisdem tribuntur facultas eligendi visitatorem, etc.

1 Particula *tum* praeter rem esse videtur (A. T.).

2 Forsan legendum *visitatoris* (A. T.).

tare, necnon in fine triennii suae visitationis rationem dictis superioribus reddere debeat, necnon, toties quoties expediens videbitur, peracto triennio, ad aliud triennium posset¹ reeligi et² instituere valeat seu³ valeant; insuper ut iidem deputati omnes et singulas constitutiones et statuta (et praesertim illa quae a dilectâ simili⁴ in Christo filiâ Mechtilda a SS. Sacramento moniali primodicti monasterii super observantiâ tam primitivae regulae S. Benedicti quam instituti adorationis perpetuae SS. Sacramenti condita fuerunt), dummodo illa sacris canonibus non sint contraria, approbandi, similiter non contraria condendi, seu antiqua, quoties expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi et in meliora reformandi, necnon quoscumque actus et contractus, licitos tamen et honestos, hactenus per moniales monasteriorum huiusmodi quomodolibet initos, ac quoscumque habitus dicti Ordinis quibusvis monialibus concessionibus et professionibus inde legitime secutas approbandi et confirmandi;

§ 6. Praeterea tam quod⁵ superiorissa seu priorissa primi monasterii praefati, quam omnium aliorum monasteriorum iam erectorum et in futurum forsan erigendorum priorissa triennialis⁶ eligi debeant, quae tamen ad alia triennia successive toties reeligii poterunt, quoties pro bono monasteriorum gubernio ita expedire et necessarium esse videbitur; denno omnibus et singulis eorundem monasteriorum priorissis seu superiorissis et monialibus, nunc et pro

tempore existentibus, ut omnibus et singulis immunitatibus, privilegiis, libertatibus, gratiis, indultis, indulgentiis et favoribus spiritualibus et temporalibus, sancti Benedicti primitivi Ordinis et Congregationis Montis Cassinensis monachis, et praesertim Congregationi monialium Reformatarum eiusdem Ordinis sancti Benedicti Montis Calvariae nuncupatarum, principaliter et particulariter vel generaliter aut accessorie vel per viam concessionis et extensionis aut aliâs quomodolibet concessis, in iis tamen, quae huius instituti, statutis¹ et consuetudinibus non adversantur, et dummodo illa sint in usu, et non sint revocata aut sub ullâ revocatione comprehensa, nec sacris canonibus et conciliis contraria sint, uti, frui, potiri et gaudere possint et valeant, pariter ac pariformiter, perinde ac si illa monialibus huius instituti, ac illius conventibus, personis et bonis particulariter, specificè et expresse, ac nominatim concessa fuissent: concedimus et indulgemus.

§ 7. Necnon omnibus et singulis monialibus praefatis ac quibusvis aliis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem refectis, qui quaslibet monasteriorum erectorum ecclesias diebus festis solemnitate Corporis Christi necnon patroni cuiuslibet ecclesiae devote visitaverint, ibique pro Romani Pontificis salute, fidei catholicae propagatione, et principum christianorum concordia, necnon haeresum extirpatione pias ad Deum preces effuderint, ac cuiuslibet² ex iisdem monialibus die qua ipsa habitum illius Ordinis suscipiet et professionem solemnem emittet, si sanctissimum Eucharistiae sacramentum illâ die sumperit et ut supra oraverit, plenariam

indulgentia plenaria omnibus visitantibus ecclesiis dicitur nuncupatarum.

¹ Potius lege *possit* (R. T.).

² Coniunctio *et* delenda (R. T.).

³ Verba *valeat seu* delenda (R. T.).

⁴ Potius lege *similiter* (R. T.).

⁵ Potius lege *quod tam pro tam quod* (R. T.).

⁶ Aptius lege *priorissae trienniales* (R. T.).

¹ Potius lege *instituti statutis* (R. T.).

² Aptius lege *cuiuslibet* (R. T.).

orum peccatorum indulgentiam et remissionem elargimur.

*Indulgentia
centum dierum.*

§ 8. his vero christifidelibus, qui in die octavâ solemnitatis eiusdem Corporis Christi, et dominicâ infra illius octavam, necnon feriâ quintâ cuiuslibet hebdomadae, adorationi SS. Sacramenti in dietis ecclesiis interfuerint, centum dies de iniunctis eis aut aliis quomodolibet debitis poenitentis in formâ Ecclesiae consuetâ misericorditer in Domino relaxamus.

*Conceditur
facultas visita-
tori pro tem-
pore ut monia-
les absolvere
possit a qui-
busvis casibus
etiam S. Sedi
reservatis.*

§ 9. Et demum, earundem monialium salutî paterne consulere volentes, illarum visitatori pro tempore existenti, ut easdem a quibusvis casibus etiam Sedi Apostolicae praefatae reservatis absolvere libere et licite possit et valeat, licentiam et facultatem apostolicâ auctoritate praefatâ similiter concedimus et impertimur, dummodo praefata monasteria erecta et in posterum forsân erigenda in congregationem nunquam aggregentur aut uniantur, nec alterum alteri subiiciatur, et de monasteriis, in quae moniales praefatas introduci contigerit, per Sedem praefatam Apostolicam disponi non consueverit, et pro earum abbatissae electione aliqua confirmatio apostolica non requiratur.

Clausulae.

§ 10. Decernentes praesentes litteras nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae aliove quolibet etiam formali ac substantiali et inexcogitato individuamque expressionem requirente et undecumque resultante defectu notari, impugnari, limitari, infringi, modificari, retractari, ad viam seu terminos iuris reduci, in controversiam vocari, aliudve quodlibet iuris, gratiae vel facti remedium impetrari seu intentari, vel impetratum quempian in iudicio vel extra uti seu se iuvare posse, neque easdem praesentes sub quibusvis similibus vel dis-

similibus dispositionum, ordinationum et gratiarum revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus factis et pro tempore faciendis unquam comprehendi aut comprehensas censi, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas censi, firmasque validas et efficaces existere et fore, et ab illis, ad quos spectat et quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemis omnibus et singulis censi, atque ita per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, iudicari et definiti debere, ac irritum quoque decernimus et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 11. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

*Contrariorum
derogatio.*

§ 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutio- nis, approbationis, confirmationis, exemptionis, liberationis, indulti, elargitionis, relaxationis, concessio- nis et facultatis, impertitionis infringere vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

*Sanctio poe-
nalis.*

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXVI, IV idus decembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 decembris 1676, pontif. anno I.

XII.

Conceduntur privilegia, exemptiones et indulgentia ab Innocentio XI dapiferis, qui in conclavi suae assumptionis S. R. E. Ecclesiae cardinalibus inscriberentur.

Innocentius Papa XI.

Exordium.

Motu proprio, etc. Nos volentes (*omittitur tenor, quia habetur in aliâ simili Clementis X, Motu proprio, etc.*).

Fiat B.

Datum Romae, apud S. Petrum, pridie nonas ianuarii, anno 1.

Dat. die 4 ianuarii 1677, pontif. anno 1.

Nomina eminentissimorum dominorum cardinalium et dapiferorum sunt haec, quae sequuntur:

Benedictus Odescalco, nunc Innocentius XI, Comensis; Petrus Ioannes Bernardus de S. Paulo, Venciensis dioecesis, noster dum cardinalatus honore fungebamur.

EPISCOPI V.

Cardinales
episcopi et
dapiferi
et c.

Franciscus episcopus Ostiensis sacri collegii decanus cardinalis Barberinus, S. R. E. vicecancellarius et summus, Florentinus; abbas Carolus Francionus I. U. D., Neapolitanus atque Romanus.

Uldericus episcopus Portuensis S. R. E. cardinalis Carpineus, Urbinas; Aldericus Pazzaglia, Romanus.

Iulius episcopus Sabinensis S. R. E. cardinalis Gabriellus, Romanus; Thomas Antaldus, Urbinatensis.

Caesar episcopus Praenestinus S. R. E. cardinalis Fachenettus, episcopus Spoletanus, Bononiensis; Petrus Franciscus Gianinus, presbyter ac prior S. Bernardi, Foroliviensis.

Hieronimus episcopus Albanensis S. R. E. cardinalis Grimaldus, archiepiscopus Aquensis, Genuensis; Carolus Rischius, Praenestinus.

PRESBYTERI L.

Carolus tituli S. Laurentii in Lucina, prior presbyterorum, S. R. E. cardinalis Rosettus, episcopus Faventinus, Ferrariensis; Michaël Bordussius, Mutinensis.

Nicolaus tituli S. Mariae Transtiberim S. R. E. presbyter cardinalis Ludovisius, maior poenitentarius, Bononiensis; Ioannes Baptista Gianna, presbyter ac prior S. Petri Vintimiliensis.

Alderanus tituli S. Praxedis S. R. E. presbyter cardinalis Cybo, Iannensis; Stephanus Ceccoperius de Massa Lunensi, Sarzanensis dioecesis.

Laurentius tituli Ss. Quirici et Iulitae S. R. E. presbyter cardinalis Raggius, Genuensis; Iulius Clemens Matthaeus, Romanus.

Ioannes Franciscus Paulus Gondus tituli S. Mariae super Minervam S. R. E. presbyter cardinalis de Retz nuncupatus, Gallus; abbas Caesar Nicolaus Marsilius, Romanus.

Aloysius tituli S. Alexii S. R. E. presbyter cardinalis Homodeus, Mediolanensis; canonicus Stephanus Torrettus de Calderola, Camerinensis dioecesis, atque Romanus.

Petrus tituli S. Marci S. R. E. presbyter cardinalis Ottobonus, Venetus; Ioannes Franciscus Mazzinus, clericus Romanus.

Franciscus tituli Ss. Quatuor Coronatorum S. R. E. presbyter cardinalis Albitius, Caesenatensis; Marcellus Scarlattus, Romanus.

Carolus tituli S. Chrysogoni S. R. E. presbyter cardinalis Pius, Ferrariensis; abbas Evander de Advocatis, nobilis Tibrurtinus.

Flavius tituli S. Mariae de Populo S. R. E. presbyter cardinalis Chisius, archipresbyter Basilicae Lateranensis, S. R. E. bibliothecarius et signaturae iustitiae praefectus, Senensis; Philippus Rasponus, Ferrariensis.

Cardinales
presbyteri L. et
dapiferi.

Hieronymus tituli S. Hieronymi Illyricorum S. R. E. presbyter cardinalis Bonvisius, episcopus Lucae, Lucensis; Ioannes Masserottus, Lucensis.

Antonius tituli S. Mariae Angelorum S. R. E. presbyter cardinalis Bichius, episcopus Auximanus, Senensis; frater Paulus de Passioneis, eques Hierosolymitanus, Forosempronienis.

Iacobus tituli S. Pancratii S. R. E. presbyter cardinalis Fransonus, episcopus Camerinensis, Genuensis; comes Raymundus Raucci de Marsciano, Urbevetanus.

Petrus tituli S. Callisti S. R. E. presbyter cardinalis Vidonus, Cremonensis; Carolus Agapetus Appollonius t. U. D., clericus Praenestinus.

Gregorius tituli S. Thomae in Parione S. R. E. presbyter cardinalis Barbaducur, episcopus Patavinus, Venetus; Ioannes Carolus Lassius I. U. D., Fulginatensis.

Paschalis tituli S. Balbinae S. R. E. presbyter cardinalis Aragonia, archiepiscopus Toletanus, Hispanus; Flaminus Marionus, clericus Bononiensis.

Hieronymus tituli Ss. Marcellini et Petri S. R. E. presbyter cardinalis Boncompagnus, archiepiscopus Bononiae, Bononiensis; abbas Laurentius Domini-chellus e Fossis Papirianis, Sarzanensis dioecesis.

Alphonsus tituli S. Crucis in Hierusalem presbyter cardinalis Litta, archiepiscopus Mediolani, Mediolanensis; Thomas Burali, eques S. Stephani, Aretinus.

Nerius tituli Ss. Nerei et Achillei S. R. E. cardinalis Corsinus, episcopus Aretinus, Florentinus; Theodorus Francischinus, clericus Senogalliensis.

Caelius tituli S. Petri in Monte Aureo S. R. E. presbyter cardinalis Piccolomineus, archiepiscopus Senarum, Senensis; Simeon Morettinus, Neapolitanus.

Carolus tituli S. Susannae S. R. E. presbyter cardinalis Caraffa, Neapolitanus; Ioannes Benedictus de Passioneis, nobilis Forosempronienis.

Palutius Alterius tituli Ss. XII Apostolorum S. R. E. presbyter cardinalis Alterius, eiusdem S. R. E. camerarius, Romanus; Paulus Bertonus, presbyter de Polo, Tiburtinae dioecesis.

Ioannes Nicolaus tituli S. Mariae Transpontinae S. R. E. presbyter cardinalis de Comitibus, episcopus Anconitanus, Romanus; Alexander Ninius, Senensis.

Iacobus tituli S. Mariae de Pace S. R. E. presbyter cardinalis Ninius, Senensis; Dionysius Brutus, Iustinopolitanus.

Iulius tituli S. Martini in Montibus S. R. E. presbyter cardinalis Spinula, episcopus Sutrinus, Ianuensis; Silvius Vincenti, Senensis.

Innicus tituli S. Clementis S. R. E. presbyter cardinalis Caracciolus, archiepiscopus Neapolis, Neapolitanus; abbas Ioseph Patritius Guarinus, Priverinas, Terracinenis dioecesis.

Ioannes tituli Ss. Viti et Modesti S. R. E. presbyter cardinalis Delphinus, patriarcha Aquileiensis, Venetus; abbas Curtius Trenta, Lucensis.

Iacobus tituli Ss. Ioannis et Pauli S. R. E. presbyter cardinalis Rospigliosus, archipresbyter Basilicae S. Mariae Maioris, signaturae Sanctissimi sive gratiae praefectus, Pistoriensis; frater Christophorus Vertona, eques Hierosolymitanus, Bergomensis.

Emmanuel Theodosius tituli S. Laurentii in Pane et Perna S. R. E. presbyter cardinalis Bullionius, Gallus; Ioannes Antonius de Urreax, Hispanensis.

Ludovicus tituli S. Sabinae S. R. E. presbyter cardinalis de Portocarrero, Hispanus; Michael Marchesius, clericus Foroliviensis.

Carolus tituli S. Adriani S. R. E. pres-

byter cardinalis Cerrus episcopus Ferrariensis, Romanus; Joseph Maria Martellus, prior Perusinus.

Laurentius tituli S. Mariae in Aquiro S. R. E. presbyter cardinalis Pallavicinus, Genuensis; abbas Caesar Mazzamius, Bononiensis.

Camillus tituli S. Anastasiae S. R. E. presbyter cardinalis Maximus, Romanus; Fabius Venerucci, Urbinatensis.

Gaspar de Carpineo tituli S. Silvestri in Capite S. R. E. presbyter cardinalis Gaspar nuncupatus, SS. D. N. vicarius generalis, Romanus; Gilbertus Chanelières, Gallus, Francopolis Bellicensis.

Caesar tituli SS. Trinitatis in Monte Pincio S. R. E. presbyter cardinalis Destreus, episcopus Laudunensis, Gallus; Ioannes Baptista Novellius, Romanus.

B. Bernardus Gustavus Ordinis S. Benedicti tituli S. Susannae S. R. E. presbyter cardinalis de Baden, Germanus; Petrus Caignart, S. Quirini in Virovandio dioecesis.

Petrus tituli S. Honuphrii S. R. E. presbyter cardinalis Bonsius, archiepiscopus Narbonensis, Florentinus; Ludovicus Hotriz de Leone presbyter Hispanensis, consultor S. Officii, cantor et canonicus cathedralis Pacensis.

Ioannes Everardus tituli S. Bartholomaei in Insula presbyter cardinalis Nidardus, Hispanus; abbas Antonius Santarellus de Saxoferrato.

Fr. Vincentius Maria Ursinus Ordinis S. Dominici tituli S. Sixti S. R. E. presbyter cardinalis S. Sixti nuncupatus, archiepiscopus Sipontinus, Neapolitanus; Antonius Leporus sacerdos de Gorinia, dioecesis Aquileiae.

Franciscus tituli S. Matthaei in Merula S. R. E. presbyter cardinalis Nerlius, archiepiscopus Florentiae, Florentinus; Brunus Anibaldensis de Molaria, eques S. Stephani, Romanus.

Hieronymus tituli S. Pudentianae S. R. E. presbyter cardinalis Gastaldus, Ianuensis; Fr. Marcus Antonius Galeonus, eques Hierosolymitanus, Niciensis.

Alexander tituli S. Priscae S. R. E. presbyter cardinalis Crescentius, episcopus Recineti et Laureti, Romanus; Carolus Andreas Sinibaldus, eques S. Iacobi de Spatha, Faventinus.

Galeatus tituli S. Bernardi S. R. E. presbyter cardinalis Marescottus, Romanus; abbas Iulius Pegna, Romanus.

Bernardinus tituli S. Stephani in Monte Caelio S. R. E. presbyter cardinalis Roccius, episcopus Urbevetanus, Romanus; Ioannes Baptista de la Porta, Lucensis.

Marius tituli S. Ioannis ante Portam Latinam S. R. E. presbyter cardinalis Albericius, episcopus Tiburtinus, Neapolitanus; Ioseph Puteobonellus, clericus Romanus.

Fabritius tituli S. Callisti S. R. E. presbyter cardinalis Spada, Romanus; abbas Paulus Æmilius Mendelli I. U. D., Tranensis.

Frater Philippus Thomas Huvad de Nortfolek Ordinis Praedicatorum tituli S. Caeciliae S. R. E. presbyter cardinalis Huvadus, Anglus; Robertus Harpur clericus Anglus, Leodiensis.

DIACONI XI.

Franciscus S. Mariae in Violatà, primus diaconus S. R. E. cardinalis Maidalchini, Viterbiensis; Paulus Malleus, clericus Volterranus, eques sancti Stephani.

Federicus S. Agathae S. R. E. diaconus cardinalis de Haasia, episcopus Vladislaiensis, Germanus; Robertus Andersonus Anglicanus, Lancastrensis dioecesis.

Carolus S. R. E. diaconus cardinalis Barberinus nuncupatus, archipresbyter basilicae S. Petri, Romanus; Archange-

Cardinales
diaconi XI ipso-
rumque capi-
feri.

lus Spagna, presbyter Viterbiensis atque Romanus.

Decius S. Eustachii S. R. E. diaconus cardinalis Azzolinus, Firmanus; canonicus Ioannes Antonius de Philippis, Viterbensis atque Romanus.

Paulus S. Nicolai in Carcere Tulliano S. R. E. cardinalis Perettus, Romanus; frater Philippus Altovitus, eques Hierosolymitanus, Florentinus.

Sigismundus Chisius S. Georgii S. R. E. diaconus cardinalis Sigismundus nuncupatus, Senensis; Sperandus Riccionus de Podio... clericus Sabinensis.

Nicolaus Ss. Cosmae et Damiani S. R. E. diaconus cardinalis Accaiolus, Florentinus; abbas Aloysius Bonaccursius, Maceratensis.

Bonaccursius S. Mariae de Scala S. R. E. diaconus cardinalis Bonaccursius, Maceratensis; Felix Alfarolus, Pistoriensis.

Felix Rospigliosus S. Angeli in Foro Piscium S. R. E. diaconus cardinalis Felix nuncupatus, Pistoriensis; Iulianus Borgina, clericus Civitatis Castellanae.

Hieronymus S. Mariae in Porticu S. R. E. diaconus cardinalis Casanate, Neapolitanus; Bernardinus Galantus, clericus coniugatus Toletanus.

Petrus S. Mariae in Domnica S. R. E. cardinalis Basadonna, Venetus; '...

XIII.

Confirmatur Breve Gregorii XV, iam ab Urbano VIII, Clemente IX et X confirmatum, quo concessa fuerunt hospitali B. Mariae Theutonicorum privilegia hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Militantis Ecclesiae regimini per infabilem divinae bonitatis abundantiam

1 Deest nomen dapiferi (n. r.).

nullo licet meritum nostrorum suffragio praesidentes, privilegia, gratias et indulta militibus et hospitalibus quibuscumque, ad gloriam omnipotentis Dei, ad christianae reipublicae decus et praesidium, fideique catholicae defensionem pio salubrique consilio erectis et institutis, ac personis in eis Christo militantibus et famulantibus, per Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem Apostolicam prudenti liberalitate concessa, ut firma atque illibata persistant, apostolici roboris praesidio, cum id a nobis petitur, libenter communimus.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Gregorius XV praedecessor noster omnia et singula privilegia, indulta, facultates et gratias, tam per se Sedemque Apostolicam, quam per recolendae memoriae Leonem X, Clementem VII, Paulum III, Pium IV, Pium V, Gregorium XIII, Gregorium XIV, Clementem VIII et Paulum V Romanos Pontifices, similiter praedecessores nostros, dilectis filiis magno magistro et conventui hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, illiusque prioribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus militibus, subditis, vassallis, colonis et presbyteris curam animarum exercentibus concessa et respective confirmata, hospitali domus B. Mariae Theutonicorum, eiusque magistro, prioribus, baiulivis, praeceptoribus, commendatariis, fratribus militibus, subditis, vassallis, colonis ac presbyteris curam animarum exercentibus concessit, decernens hospitale B. Mariae Theutonicorum, illiusque magistrum, priores, baiulivos, praeceptores, commendatarios, fratres milites, subditos, vassallos, colonos ac presbyteros nullis aliis privilegijs, gratijs et indultis, quatenus in huiusmodi concessione non comprehenderentur, quovis praetextu et ex quacumque causâ uti,

Summa Brevis Gregorii XV
Ordinis Theutonicorum dati.

frui et gaudere posse, nec debere, quinimo illa omnia cessare, ac irrita et nulla nulliusque roboris et momenti esse et fore, prout in dictis Gregorii praedecessoris in formâ Brevis desuper sub die xxiii decembris mdcxxii expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, plenus continetur; et subinde piae memoriae Urbanus VIII, Clemens IX et Clemens X Romani Pontifices etiam praedecessores nostri per suas pariter in formâ Brevis die xix ianuarii mdcxxiv et die ix iunii mdcclxxviii ac die xxx augusti mdcclxx respectively expeditas litteras, quarum tenores praesentibus itidem haberi volumus pro expressis, iam dictas Gregorii praedecessoris litteras, sub certis modo et formâ tunc expressis, confirmarunt et approbarunt.

Proces magni
magistri et fratres
dicti Ordinis
Theutonicorum.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum magni magistri et fratrum militum dicti hospitalis B. Mariae Theutonicorum nobis nuper expositum fuit, praedictae quidem Gregorii XV ac Urbani VIII, Clementis IX et Clementis X praedecessorum litterae in viridi sint observantia, quia tamen firmiora sunt ea quae frequentiori Sedis Apostolicae praesidio roborantur, iidem magnus magister et fratres milites litteras huiusmodi apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desiderant: nos, ipsorum magni magistri et fratrum militum votis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, eosque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum,

Exaudiantur.

harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine porrectis inclinatis, praefatas Gregorii XV, ac Urbani VIII, Clementis IX et Clementis X praedecessorum litteras omniaque et singula in eis contenta, tenore praesentium, perpetuo approbanus et confirmamus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari vel invalidari ullatenus posse, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus et derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas esse, sicut ab omnibus censi, et ita per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, iudicari ac definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus Moguntinensi et Pragensi archiepiscopis, ac dilecto filio causarum curiae Camerae Apostolicae generali auditori per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte eorundem magistri et militum ac fratrum dicti hospitalis B. Mariae Theutonicorum fuerint requisiti, so-

Committitur
executio praesentium.

lemniter publicantes, eisque in praemis-
sis efficacis defensionis praesidio assi-
stentes, faciant auctoritate nostrâ eos
praesentium litterarum commo et ef-
fectu pacifice frui et gaudere, non per-
mittentes eos per Ordinarios praedictos,
aut quoscumque alios, contra praesentium
tenorem quomodolibet molestari,
perturbari aut inquietari, contradictores
quoslibet et rebelles per sententias, cen-
suras et poenas ecclesiasticas, aliaque
opportuna iuris et facti remedia, appel-
latione postpositâ, compescendo, legiti-
misque super his habendis servatis proces-
sibus, censuras et poenas huiusmodi
incurrisse declarando, illasque etiam
iteratis vicibus aggravando, interdictum-
que ecclesiasticum apponendo, invocato
etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio
brachii saecularis.

Contraria re-
moveatur.

§ 5. Non obstantibus omnibus et singu-
lis, quae dicti Gregorius ac Urbanus, Cle-
mens IX, ac Clemens X praedecessores in
suis litteris praedictis respective volue-
runt non obstare, ceterisque contrariis
quibuscumque; aut si aliquibus commu-
niter vel divisim ab eadem sit Sede indul-
tum, quod interdicti, suspendi vel excom-
municari non possint per litteras aposto-
licas non facientes plenam et expressam
ac de verbo ad verbum de indulto hu-
iusmodi mentionem.

Excepuntur
litterae S. Pii V.
Gregorii XIII et
XV.

§ 6. Eorundem autem praedecesso-
rum nostrorum vestigiis inhaerentes,
volumus quod (Pii V, xxii septembris
anno vi, ac Gregorii XIII, sub annulo
Piscatoris xv novembris anno ix, nec-
non Gregorii XV praedecessorum praedi-
ctorum, sub datum ix februarii anno ii,
pontificatum suorum, expeditis litteris
in suo robore et efficaciâ permanenti-
bus) praesentes litterae non compre-
hendant neque ecclesias neque perso-
nas in his quae ad curam animarum
pertinent (in quibus decreta Concilii Tri-

dentini ac in praedictâ Gregorii XV con-
stitutione contenta omnino servari de-
beant), ac quod praesentium litterarum
transumptis, manu alicuius notarii pub-
lici subscriptis, ac sigillo personae in
dignitate ecclesiasticâ constitutae muni-
tis, in iudicio et extra illud, ubique lo-
corum, plena et indubitata eademque
prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae
vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub an-
nulo Piscatoris, viii ianuarii MDCLXXVII,
pontificatus nostri anno i.

Dat die 8 ianuarii 1677, pontif. an. i.

XIV.

*Declaratur ad fratres Minores Reforma-
tos non pertinere legatum Arelatense
fratribus Minoribus de Observantiâ
adscriptum.*

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus
filius Gaspardus de Varadier de S. An-
driei, archidiaconus ecclesiae metropoli-
tanae Arelatensis, quod aliâs, nempe
anno MDLXXXVII, tunc in humanis agens
Franciscus de Veradier eiusdem eccle-
siae archidiaconus, cuius dictus Gaspar-
dus (ut asserit) haeres existit, in suo
testamento seu aliâs ultimâ voluntate
quamdam pecuniae summam hospitali
Arelatensi legavit cum onere praestandi
quotannis sexaginta libras monetae Gal-
liarum religiosis ex infrascriptis Ordini-
bus de triennio in triennium ordine
successivo ad sacrae theologiae studia
mittendis, nempe primo loco uni ex fra-
tribus Ordinis Minorum S. Francisci de
Observantiâ, deinde Ordinis Minorum
eiusdem sancti Francisci Conventualium
respective nuncupatorum, post vero Or-

Species facti.

dinur: Beatae Mariae de Monte Carmelo, et Eremitarum sancti Augustini, ac tandem Praedicatorum, ad hoc ut eiusmodi pauperes religiosi necessaria pro victu haberent, et inde facilius in studiis huiusmodi proficere possent. Quae quidem omnia religiose semper observata fuerunt usque ad annum MDCV. Quo anno fratres Ordinis Minorum eiusdem sancti Francisci Recollectorum nuncupatorum, expulsis e civitate Arelatensi fratribus Minoribus de Observantiâ, renunciaverunt¹ inter manus capituli et canonicorum, seu aliarum personarum saecularis et collegiatae ecclesiae S. Mariae Maioris nuncupatae dictae civitatis Arelatensis, omnia capitalia, redditus annuos, ac fundationes debitas dictis fratribus de Observantiâ, cum onere satisfaciendi omnibus obligationibus, quibus satisfacere tenebantur ipsi fratres Minores de Observantiâ; nec interea ullus dictorum fratrum Recollectorum ad dicta studia cum eleemosynâ sexaginta librarum huiusmodi mitti petiit, nisi ab aliquot annis. Unde, cum a pluribus dubitaretur an ipsi fratres Recollecti seu Reformati possent habere aliquod ius ad dictam eleemosynam seu redditum annum, et licite studere extra sua professoria in quibus nihil datur ab ipsis fratribus, dictus Garpardus, ad quem (ut pariter asserit) ius nominandi singulis trienniis aliquem capacem qui dictâ eleemosynâ seu redditu annuo utatur, spectat, ea omnia quae a dicto testatore ordinata sunt observare desiderans, recursum habuit ad ministrum generalem dicti Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, qui die xxix augusti MDCLXXV respondit, attentâ voluntate testatoris expresse legantis pro religioso Arelatensi et² fratribus Minoribus

¹ Non satis cohaerent quae sequuntur (n. 7.).

² Potius lege *ex pro et* (n. 7.).

de Observantiâ cum solutione stipendii per modum eleemosynae ad studium mittendo, se censere et actionem vel solutionem talis legati non competere Recollectis (quamvis aliâs possent licito modo esse capaces legatorum), sed competere fratribus de Observantiâ provinciae Arelatensis, et maxime quando inter ipsos reperiri potest religiosus naturalis dictae civitatis Arelatensis cum requisitis conditionibus sufficientis observantiae et approbationis.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, nulli amplius sint in dictâ civitate Arelatensi fratres Minores Ordinis sancti Francisci de Observantiâ nuncupati, dictusque Gaspardus propterea plurimum cupiat declarari an possit licite denegare fratribus Recollectis praefatam annuam eleemosynam sexaginta librarum, dando illam aliis regularibus, quibus illius praestatio de iure competit, saltem per triennium intra spatium quindecim annorum :

§ 4. Nos, ipsum Gaspardum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, supradictos Recollectos non esse comprehensos in legato praemisso, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces extere et fore, suosque plenarios et in

Proces Gaspardi de Verdur haereticus.

Declatur a Pontifice fratres Reformatos in legato non comprehendi.

Clausulae.

tegros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sique in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXII februarii MDCLXXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 22 februarii 1677, pontif. an. 1.

XV.

*Iustis poenis subiiciuntur utcumque surripientes, apud se retinentes et alio transferentes hostiam vel particulam consecratam*¹.

Innocentius episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Ad nostri apostolatus auditum detestanda quorundam iniquitatis filiorum pervenit audacia, qui, omnis impietatis terminos supergressi, manus sacrilegane a quidem Sancto Sanctorum (augustissimo scilicet Eucharistiae sacramento, quod transiturus de hoc mundo ad Patrem Salvator et Dominus noster Iesus Christus, in memoriam cruenti illius sacrificii quo se ipsum pro generis humani redemptione in arâ crucis Deo Patri immolavit, ineffabili divini amoris sui largitate corpus suum in cibum et sanguinem in potum nobis tribuendo instituit) continere tanti tamque tremendi formidine mysterii compelluntur.

¹ Hanc constituit. confirmavit Alexander VIII, die XXIII decembris MDCLXXXIX.

Bull. Rom. — Vol. XLX.

6

§ 1. Quocirca, ad reprimendam eiusmodi impietatem, quae animum nostrum ipsâ sui immanitate confundit, in nomine eiusdem Domini nostri Iesu Christi

exurgentes, motu proprio, non ad alieuius super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex merâ scientiâ et deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ac de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in totâ republicâ christianâ adversus haereticam pravitatem generalium inquisitorum a sanctâ Sede Apostolicâ generaliter deputatorum consilio, hac nostrâ perpetuo valiturâ constitutione, auctoritate apostolicâ statuimus et decernimus, ut deinceps omnes et singuli utriusque sexus, qui de furto hostiae consecratae, sive unius vel plurium particularum consecratarum, cum sacrâ pyxide vel sine illâ, per legitima iudicia¹ judicialiter, iuxta S. Officii Inquisitionis contra haereticam pravitatem auctoritate apostolicâ instituti regulas et praxim, confessi aut convicti fuerint, quive propriâ malitiâ vel de alterius ordine seu mandato hostiam, sive unam vel plures particulas consecratas praedictas apud se retinuerint, vel alio transferre seu asportare praesumpserint, condignis poenis et animadversionibus pro facinoris atrocitate puniantur, et, nisi constiterit non fuisse ad malum finem, etiam pro primâ vice curiae saeculari tradantur, non obstante minori aetate, dummodo vigesimum attingant annum, quibus poenis etiam mandantes subiaceant.

§ 2. Porro omnimodam cognitionem causarum furti hostiae consecratae, sive unius vel plurium particularum consecratarum huiusmodi, cum pyxide vel sine illâ, tanquam delicti haeresim vel vehementem haeresis suspicionem con-

¹ Forsan iudicia (R. T.).

¹ Surripientes, retinentes et asportantes hostiam vel particulam consecratam debent poenâ mulctentur.
² Huius causae a S. Inquisitionis Officium private spectant.

tinentis, ad iudices ecclesiasticos et ad S. Inquisitionis Officium praedictum private spectare, eadem auctoritate, harum serie et motu simili, declaramus.

Clausula.

§ 3. Decernentes praesentes nostras litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praecminentiae vel dignitatis existant, sive aliàs specificà et individuà mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, neque causae, propter quas eadem praesentes emanaverint, adductae, verificatae, vel sufficienter aut ullo modo iustificatae fuerint, aut ex alià qualibet etiam quantumvis iuridicà et privilegiatà causà, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus aliove quolibet etiam quantumvis magno ac formali et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut etiam motu pari et de apostolicae potestatis plenitudine simili concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcussè observari, sicque et non aliter in praemissis censi, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam

causarum palatii palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis praedictae nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecminentia ac potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet aliter iudicandi et interpretandi facultate, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrà et Cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, nec non quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicà, vel quavis firmitate alià roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quaeque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis, collegiis et locis, etiam specificà et individuà mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam clausulis et decretis, etiam irritantibus, in genere vel in specie, etiam motu simili et de apostolicae potestatis plenitudine seu consistorialiter ac aliàs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specificae et individuae mentio seu quaevis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis et exactissime servatis et specificatis respective habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad praemis-

Obstantibus
remoto.

orum effectum, plenissime et amplissime, motu pari, derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus insuper, et eadem auctoritate praedicta mandamus (ut eadem praesentes et in eis contenta quaecumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam praetendere valeat) ipsas praesentes, seu earum transumpta, ad valvas ecclesiae S. Iohannis in Laterano et basilicae Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariae Apostolicae et in acie Campi Florae per aliquem ex cursoribus nostris, ut moris est, publicari et affigi, sique publicatas et affixas omnes et singulos quos concernunt seu concernent in futurum perinde afficere et arctare ac si unicuique illorum personaliter intimatae et notificatae fuissent;

§ 6. Utque earumdem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, decreti, declarationis, derogationis, voluntatis ac mandati infringere vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXVII, IV idus martii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12^a martii 1677, pontif. an. 1.

1 Male edit. Main. ad marg. habet 29 (R. T.).

XVI.

Committitur episcopo Alexandrino causa inter principem Messerani Sedis Apostolicae feudatarium et communitates dicti loci Messerani, Crevacorii, etc.

Venerabili fratri episcopo Alexandrino,
provinciae Mediolanensis,

Innocentius Papa XI.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Cum, sicut accepimus, inter dilectum filium nobilem virum Franciscum Ludovicum Ferrerium Flisicum principem Messerani nuncupatum et Sedis Apostolicae feudatarium, ex una, necnon dilectos filios eiusdem Francisci Ludovici subditos seu vassallos, praesertim terrarum Messerani et Crevacorii incolas, ex altera partibus, nonnullae controversiae seu quaestiones sint exortae:

§ 1. Nos, diligentem de illis informationem capi processusque desuper confici volentes, fraternitati tuae, de cuius prudentia, fide, integritate, rerum agendarum peritia et dexteritate plurimum in Domino confidimus, per praesentes committimus et mandamus, ut de et super controversiis seu quaestiones huiusmodi diligentem cognitionem capias, ac processum seu processus fabrices et conficias, exactamque facti instructionem et informationem sumas, aliaque desuper necessaria et quomodolibet opportuna facias, geras, mandes et exequaris usque ad sententiam inclusive; dantes tibi quatenusque necessariam et opportunam facultatem substituendi vice tua ad praemissa peragenda aliquam personam idoneam ecclesiasticam vel saecularem, attento quod (ut pariter accepimus) eadem controversiae seu quaestiones su-

Controversiae ortae sunt inter dictum principem et suos subditos.

Mandatur episcopo Alexandrino ut in causa procedat usque ad sententiam exclusive.

1 Praeposit. de nos addimus (R. T.).

Mandat publicari.

Transumptis eadem addit.

Sanctio poenalis.

per negotio vere⁴ temporali et profano vertuntur.

Pem. et acta in
Authentica for-
ma transmittat.

§ 2. Ceterum volumus ut informationes et processus, quas et quos vigore praesentium ceperis et confeceris, seu persona a te substituenda ceperit et confecerit, in formâ authenticâ sub tuo sigillo clausas et clausos, ad nos tuto transmittas, ut, quod in praemissis statuendum fuerit, maturâ deliberatione adhibita decernamus.

Observantia tollit.

§ 3. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris de unâ, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, supradictarum terrarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XII aprilis MDCLXXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 aprilis 1677, pontif. anno I.

Praemititur Bulla in *Cocna Domini*, quam Pontifex die XV aprilis hoc anno publicavit, cum eam pluries repetitam habeas in praecedentibus tomis huius *Bullarii*, et quoad materias in eâ contentas satis est videre scholia ad Constitutionem CLIII (at. 63) Pauli V, tom. XI, pag. 617.

1 Forsan mere pro vere legendum (n. r.).

XVII.

Confirmatur decretum ministri generalis et commissarii Indiarum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ compromissariorum, quo stabilita fuit alternativa electionum in provinciis Indiarum Occidentalium⁴.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Illius qui charitas est et Deus pacis vices licet immeritè gerentes in terris, illa, quae pro stabilendâ inter religiosos viros Altissimi obsequiis sub arctioris vitae regulâ mancipatos animarum concordia felicitque eorum gubernio provide constituta esse noscuntur, ut firma atque illibata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter corroboramus.

Species facti.

§. 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres provinciarum in Indiis Occidentalibus consistentium Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod aliâs, postquam in capitulo generali dicti Ordinis anno MDCLXIV celebrato, auditis partibus contendentibus, declarata fuerat certa alternativa in electione ministri provincialis, custodis et definiturum in dictis provinciis in posterum observanda, partes recursum habuerunt una ad felicis recordationis Alexandrum Papam VII praedecessorem nostrum pro confirmatione dietae alternativae, altera vero, hanc impugnando, ad Congregationem S. R. E. cardinalium tunc existentium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositam; unde unâ eademque die XX iunii dicti

4 Similem alternativam inter fratres Indos et fratres Hispanos, in Indiis tamen ad habitum admissos, Ordinis Eremitarum S. Augustini, executioni mandari iussit Urbanus VIII Const. CCLXXII (at. 90) *Aliâs a felicis record.*, tom. XIII, p. 641.

anni emanarunt a dicto quidem Alexandro praedecessore litterae in simili formâ Brevis pro dictâ alternativâ, a praefatâ vero cardinalium Congregatione, decretum de nihil super eâ innovando.

Cumque in capitulo etiam generali eiusdem Ordinis anno MDCLXX, auditis similiter partibus, iterum statutum fuisset alternativam huiusmodi debere observari, nec tamen observatum¹, alterâ ex partibus obedire rennente, novissime in proxime praeterito capitulo generali eiusdem Ordinis anno MDCLXXVI, causâ iterum propositâ, eius resolutio a generali definitorio compromittente dilectis filiis ministro generali dicti Ordinis et commissario Indiarum in Curia Madritensi residenti eiusdem Ordinis fuit commissa, et praefata cardinalium Congregatio die XII iunii MDCLXXVI commisit eisdem ut etiam auctoritate ipsius Congregationis litibus suum imponerent, et, prout secundum Deum iudicavissent expedire, provide-
rent. Unde ipse minister generalis et commissarius Indiarum, vigore compromissi, et auctoritate Congregationis huiusmodi, die XXVI aprilis proxime praeteriti decretum tulerunt, cuius de hispanico idiomate in latinum versi tenor est qui sequitur, videlicet:

« Nos, fr. Ioseph Ximenes Samaniego totius Ordinis S. P. N. Francisci minister generalis, et fr. Ioannes Luendo Indiarum commissarius generalis, compromissarii capituli generalis Romae celebrati sub festo Pentecostes anni praeteriti MDCLXXVI vigore decreti sequentis: - Pro causis provincias Indiarum Occidentalium concernentibus, quae in hoc capitulo fuerunt propositae, definitorium generale compromittit in reverendissimum patrem nostrum ministrum generalem et reverendissimum patrem commissarium generalem Indiarum in curia regis catholici

3 Aptius lege observatum (R. T.).

consistentem, ut, habitis earum noſtitiis quae in capitulo desiderabantur, provideant et disponant, prout in Domino magis expedire iudicaverint - : pro cuius¹ compromissi adimplemento in hoc conventu S. Francisci Madriti convenimus ad decidendum et determinandum dictas causas, et id decernendum quod religio-
nis bono magis expedire iudicarem.

Cumque causarum in dicto capitulo generali propositarum una sit stabilendi vel revocandi alternativam officiorum in provinciis XII Apostolorum Limanâ et S. Antonii de las Charcas inter religiosos ex Hispania oriundos et Indiarum nativos, comperimus in formâ sequenti processum fuisse:

Quod in capitulo generali Romae de anno MDCLXIV, ad instantiam et exhibitionem patrum custodis Limani, custodis de las Charcas, proministri et custodis de Quito, proministri et custodis S. Fidei, et proministri de Chile provinciarum Peruanarum, die V iunii in definitorio generali emanavit decretum sequens: - Suppositâ provinciarum petitione, conceditur alternativa sicut in Nova Hispania uti solet: - et quod pro parte patris proministri Limani habitus fuit recursus ad S. Congregationem episcoporum et regularium ut dicti decreti executio impediretur: et, citatis partem facientibus supradictis, die XIX² iunii eiusdem anni, et die XX immediate sequenti, huiusmodi recursus in dictâ Congregatione admissus fuit, mandatumque supersederi in executione praefati decreti omnino: quodque sub eadem datâ XX iunii ad instantiam dictorum proministorum et custodum obtentum fuit Breve ab Alexandro Papa VII, quo dictum alternativae decretum confirmari et executioni demandari iniunxit: et quod re-

1 Aptius lege huius pro cuius (R. T.).

2 Edit. Main. legit 29 (R. T.).

Causa alter-
nativa in pro-
vinciis Limana
et de las Char-
cas.

Quid in hac
causa hinc inde
gestum
fuerit.

Decretum
compromissa-
riorum.

verendissimus pater fr. Andreas Guadalupe commissarius generalis Indiarum, visis dictis Brevi et decreto, per suas patentes iussit executioni quoque mandari, authenticatoque toto negotio per regium Indiarum consilium, actum fuit desuper in definitorio provinciae Limanae praedictae die xxx septembris MDCLXVI, et maiori votorum suffragio resolutum fuit quod desuper fieret supplicatio, praefixo ad id per commissarium generalem provinciae biennii termino, ut exhiberentur inconvenientia allegata: subindeque in capitulo generali Vallisoletano anno MDCLXX iterum stabilita fuit dicta alternativa generaliter pro provinciis Indiarum Occidentalium, reverendissimo Indiarum commissario generali dato in mandatis ut illam ad executionem deduci procuraret in illis provinciis, quibus effectum sortita non fuerat: cumque in dictis provinciis Limana et de Charcas sequuta non fuisset executio pro eo quod allegabant non adfuisse proponendum supplicationis et motuorum opportunitatem, in congregatione generali Toletana anni MDCLXXIII iussum fuit definitoria dictarum provinciarum suas proximo capitulo generali informationes exhibere, suspensâ interim dictorum statutorum executione: ad cuius iussionis normam in proximo capitulo generali Romano MDCLXXVI exhibitae fuerunt informationes dictorum definitiorum ex unâ et alterâ partibus cum instrumentis facultativis religiosorum in Hispania progenitorum, aliae itidem allegationes et informationes: et quia opus erat quibusdam notitiis hae in curiâ procurandis, definitorium generale fecit in nos compromissum, prout in supra scripto decreto: tandemque, ne resolutioni obstaret sacrae Congregationis Regularium inhibiti anno MDCLXIV, ad eandem recursum

fuit, factâ relatione commissionis nobis super hac causâ a capitulo generali proximo delegatae, institutumque fuit revocari dictum inhibitivum decretum, nobisque committi causam: unde ab eadem Congregatione emanavit sequens decretum: - Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, veris existentibus narratis, et praevia superscripti decreti ab ipsâ sacrâ Congregatione de anno MDCLXIV emanati revocatione, censuit committendum, prout praesentis decreti tenore committit, patri ministro generali Ordinis et patri commissario generali Indiarum, ut, coniunctim procedentes, ad praescriptum decreti capitulo generalis, circa ius praedictae alternativae id statuunt atque decernant, quod, pro eorum arbitrio et prudentiâ, quieti et beneficio praefatae provinciae Limanae in Domino magis expedire censebunt; non obstantibus quibuscumque; Romae, xii iunii MDCLXXVI -.

Quibus omnibus per nos inspectis ex instrumentis authenticis nobis exhibitis, visisque partium hinc inde informantibus, ponderatisque utrinque allegatis, aliisque omnibus pro firmiori resolutione considerandis, auctoritate nobis concessâ non solum ex compromisso praedicto definitorii capitulo generalis, verum etiam ex relato sacrae Congregationis Regularium decreto, ordinamus et mandamus stabiliri et observari in dictâ provinciâ XII Apostolorum Limanâ alternativam officiorum inter illius religiosos in Indiis procreatos et in Hispaniis progenitos, et de facto illam stabilimus formâ sequenti:

Quod provincialis uno triennio eligatur et sit ex unâ parte, adeout, si obierit, aut aliâ de causâ durante triennio vacaverit, minister provincialis, vi-

A compromissaris firmata est alternativa in provincia Limana.

Modus servandus in dictâ alternativa officiorum.

carius usque ad celebrationem capituli sit et eligatur ex eadem parte; alioque triennio eligatur et sit ex aliâ, servatâ eadem formâ; custos vero, si adfuerit, eligatur et sit ex illâ parte ex qua non est provincialis in dictâ formâ; et ex quatuor definitoribus, duo semper ex unâ et duo reliqui ex alterâ partibus sint et eligantur. Quo vero ad guardianos et alia officia de voto, eligantur indifferenter ex utrâque parte secundum qualitatem, merita et idoneitatem personarum, itaut guardianus domus principalis semper alternetur ex utrâque parte de triennio in triennium, et omni tempore (praeter provincialem aut custodem et duos definidores) eligantur et adsint ex minori parte saltem decem cum guardianatibus et officiis de voto, ad hoc ut ex illis maiori libertate possint eligi duo definidores. Quoad lecturas autem et alia officia tam honoris quam oneris, eligantur indifferenter, servatâ iustitiâ distributivâ, et habito respectu maiorum meritorum et maioris idoneitatis iuxta constitutiones generales Ordinis, super quo conscientias electorum oneramus.

Quoad provinciam S. Antonii de las Charcas vigore eiusdem compromissi ordinamus, statuimus et mandamus observari eandem alternativam inter religiosos natos in Indiis et natos in Hispaniis eadem formâ qua statuimus et ordinavimus pro dictâ Limana provinciâ, praeterquam quod, attento pauciori numero officiorum de voto, ordinamus quod decem officia de voto, quae pro provinciâ Limana mandavimus eligi saltem ex parte minori, in provinciâ de las Charcas sint sex, ad hoc ut cum libertate eligantur duo definidores ex gremio capituli, et observetur, quantum fas erit, iustitia distributiva.

Causae alter- Insuper, cum altera ex causis in di-

cto capitulo generali Romano proximo propositis, et pro qua definitorium generale compromissum fuit in nos, fuerit, quod, cum in provinciâ S. Iosephi de Tuetan tria religiosorum genera reperiantur, quorum alii qui post susceptum in Hispania habitum emissarii Cachupines, alii qui in Hispania progeniti in ipsâ provinciâ Indiarum habitum susceperunt provinciae filii, alii qui in Indiis ex parentibus seu descendentibus progeniti Criollos nuncupantur; cumque in dictâ provinciâ adsit alternativa stabilita et executioni demandata, unam illius partem constituunt nuncupati Criollos et filii provinciae, quamvis soli Criollos filii provinciae et Cachupines vocatis simul iunctis numero maiores existant; unde, cum ista dispositio sit minus conformis iustitiae distributivae, institutum fuit pro parte provinciae, ut filii provinciae aggregarentur illis Cachupines vocatis, ad hoc ut taliter distribuarentur officia provinciae in partes aequales aut quasi aequales:

Quo per nos inspecto, captisque convenientibus informationibus, vigore dicti compromissi ordinamus, statuimus et mandamus, quatenus dicti filii provinciae se aggregent Cachupinis et ex huiusmodi aggregatione una pars constituatur, solis Criollis alteram facientibus, inter quas observetur alternativa modo quo in dictâ provinciâ stabilita est, iuxta constitutiones generales Ordinis pro Indiis Occidentalibus.

Quas resolutiones et decreta per nos statuta et ordinata mandamus in virtute sanctae obedientiae ab eis, ad quos pertinet, executioni respective demandari in dictis provinciis, sub poenâ nullitatis contrafaciendorum, revocantes ad hunc effectum praecise quamcumque aliam Ordinis constitutionem, quatenus opus sit, ac mandantes quod principum de

In provincia S. Iosephi de Tuetan stabilita est alternativa inter filios provinciae ac Cachupines ex una parte et Criollos ex altera.

Eandem alternativam statuimus et in provincia S. Antonii de las Charcas.

tur dictae alternativae in dictis provinciis de Lima et Charcas eligendo provinciam illius partis, ex qua actualiter (quando praesentes intimabuntur) non fuerit provincialis actualis, qui pro tempore rexerit. Ita decernimus, ordinamus, statuimus et mandamus in supradicto conventu S. Francisci Madriti xxvi mensis aprilis MDCLXXVII.

IOSEPH XIMENES SAMANIEGO, minister generalis.

Frater IOANNES LUENGO, commissarius generalis Indiarum ».

Petit de decreti
confirmatio.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, omnia in decreto huiusmodi contenta sint iusta et rationi consentanea, nec aliter melius quam per eorum observantiam paci ac quieti dictarum provinciarum consuli posse credatur: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Confirmatur
a Pontifice de-
cretum de al-
ternativa.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, et attentâ relatione dilecti filii prioris generalis dicti Ordinis eisdem cardinalibus factâ, praesertim decretum a dictis ministro generali et commissario Indiarum compromissariis auctoritate dictae Congregationis cardi-

nalium factum, illiusque tenorem et dispositionem circa electionum alternativam, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, ac apostolicae auctoritatis praesidio munimus, itaut in omnibus plenarium sortiatur effectum, et ab illis¹, ad quos spectat, inviolabiliter observetur; irritum enim et inane quidquid secus attentatum fuerit declaramus, et eos, qui decreti firmitatem sub quovis praetextu infringere praesumpserint, poenis privationis vocis activae et passivae, privationis officiorum, aliisque arbitrio nostro imponendis subiiciamus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

Clansulae.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sorti et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac Obstantia tollit. constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praefatarum², etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac

¹ Edit. Maio. legit *aliis pro ab illis* (R. T.).

² Aptius *lege praefatarum* (R. T.).

insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis¹, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi iunii MDCLXXVII pontificatus nostri anno I.

Dat. die 26 iunii 1677, pontif. anno I.

XVIII.

Permittitur prioribus localibus Congregationis eremitarum Camaldulensium Montiscononae, ut, consentiente eremico capitulo, per se valeant sibi subditis eremitis dare licentiam pernoctandi extra eremos intra spatium quinquaginta miliarium².

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus Maria a Neapoli, maior Congregationis eremitarum Camaldulensium Montiscononae, quod (cum felicis recordationis Clemens Papa X praedecessor noster per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras inter alia praeeperit et mandaverit, ut, postquam a capitulo generali vel maiore et visitatoribus dictae Congregationis familia-

rum in singulis eremis ipsius Congregationis assignatio facta, et illi, qui toto anni decursu cum debitis priorum localium licentiis propter urgentem aliquam necessitatem eremis per quinquaginta miliarium spatium iuxta praescriptum constitutionum eiusdem Congregationis a recolendae memoriae Clemente Papa IX praedecessore pariter nostro specificè confirmatum egredi possunt, deputati fuissent, nec ullis prioribus localibus nec ullis deputatis ad negotia sine licentiâ maioris et visitatorum praedictorum semel in anno obtinendâ intra spatium quinquaginta miliarium huiusmodi, neque ullis dictorum priorum subditis, sine speciali eorundem maioris et visitatorum licentiâ toties quoties impetrandâ, eremis egredi ac extra illos¹ pernoctare de cetero ullo modo liceret; prioribus autem localibus ex aliquâ urgenti necessitate extra eremos existentibus, eorum vicarii sive superiores in eremis remanentes nullam haberent facultatem concedendi aliis quibus oblati non professis licentiam egrediendi et pernoctandi extra eremos, et aliàs prout in dictis litteris plenius continetur) enatum est dubium, an penes priores locales dum praesentes sunt remanserit facultas intra minus spatium quam quinquaginta miliarium huiusmodi concedendi eremitis sibi subditis licentiam pernoctandi extra eremos prout eiusmodi facultas eis per constitutiones praedictas concessa reperitur. Quia vero dicti priores locales quoad hanc partem in praedictis litteris nominati non sunt, nec facultas praedicta eis quoad minus spatium quam quinquaginta miliarium expresse sublata est, videntur ipsi priores remanere cum iure eis per dictas constitutiones concessio dandi eorum subditis professis licentiam

¹ Vocem *impressis* nos addimus (R. T.).

² Vide Const. XXXI Clementis X, quae incipit *Ut in Congregatione*, tom. XVIII, pag. 107.

¹ Potius lege *illas* (R. T.).

pernoctandi extra eremos intra minus spatium quam quinquaginta milliaria huiusmodi, occurrentibus multis negotiis, quae oblati committi nequeunt nec dilationem patiuntur, cum exquiri et expectari non possit licentia maioris et visitorum praedictorum tum propter longinquam eorum in eremo Montis coronae residentiam, tum etiam quia maiore anni parte per longinquas provincias etiam extra Italiam eremos dictae Congregationis visitandi gratiâ iter agunt. Quare praedictus Iosephus Maria maior nobis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Permittit ut
in rubri. a.

§ 2. Nos igitur, ipsius Iosephi Mariae maioris votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore sententes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, ut priores locales praedicti, cum consensu tamen capituli, suarum respective eremorum eremitis professis sibi subditis propter occurrentes necessitates licentiam pernoctandi extra easdem eremos intra quinquaginta milliaria in eorum hospitiiis et locis per constitutiones praedictas praescriptas¹, absque alio consensu maioris et visitorum praedictorum, concedere libere et licite possint et valeant, auctoritate

¹ Forsan praescripta vel praescriptis (N. T.).

apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras firmas et validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium
remo 10.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem fides in iudicio et extra illud habeatur, quae praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum
fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv iulii MDCLXXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 15 iulii 1677, pontif. anno I.

XIX.

Erigitur confraternitas almae Domus Lauretanae nationis Picenorum de Urbe in archiconfraternitatem, eique conceditur facultas ad se aggregandi alias eiusdem instituti confraternitates, nec non his impartendi suas indulgentias.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Species facti. § 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales et confratres confraternitatis christifidelium nationis Picenorum in almâ Urbe nostrâ commorantium sub denominatione almae Domus Lauretanae canonice erectae, quod dudum felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster per quasdam suas in simili formâ Brevis die xiv aprilis mdcxxxiii expeditas litteras eandem confraternitatem sub denominatione praefatâ auctoritate apostolicâ perpetuo erexit et instituit, ac illi sic erectae, eiusque confratribus et consorioribus, nonnullas indulgentias et peccatorum remissiones, ac poenitentiarum relaxationes, sub certis modo et formâ tunc expressis, itidem perpetuo concessit, et aliâs prout in eisdem litteris uberius continetur.

Preces con-
lateralis. § 2. Cum autem, sicut eadem exposito subiungebat, dicti exponentes confraternitatem huiusmodi archiconfraternitatis titulo decorari plurimum desiderent, nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignareremur.

Exigitur con-
fraternitas Pi-
cenorum in ar-
chiconfraterni-
tatem. § 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, confraternitatem praedictam in archiconfraternitatem cum omnibus et singulis praerogativis, iuribus, honoribus et prae-

eminentiis solitis et consuetis, auctoritate praefatâ, tenore praesentium, sine cuiusquam praeciudicio, perpetuo pariter erigimus et instituimus; ac ipsius archiconfraternitatis sic erectae officialibus et confratribus praesentibus et futuris, ut ipsi alias quascunque confraternitates eiusdem instituti, extra Urbem praedictam ubicunque locorum existentes, eidem archiconfraternitati, servatâ tamen formâ constitutionis recolendae memoriae Clementis Papa VIII praedecessoris pariter nostri desuper editae, aggregare, illisque omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, ipsi confraternitati sic in archiconfraternitatem a nobis erectae a memorato Urbano praedecessore concessas, communicare libere et licite possint et valeant, auctoritate et tenore praedictis itidem perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, supradictae confraternitatis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indul-

Clausula

Obstantium
derogatio.

tis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI Iulii MDCLXXVII, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 Iulii 1677, pontif. anno I.

XX.

Reducuntur ad antiquam formam immunitates seu franchitiae gabellarum in dohanâ Urbis.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex omnium christifidelium pater et pastor a Domino constitutus, sicuti pastorem vigilantiam spiritualiumque providentiam Catholicae Ecclesiae quantum divina bonitas largitur assidue repraesentare studet, ita et temporalium circumspectione suorum et Apostolicae Sedis etiam quoad temporalia subditorum indemnitati consulere, eaque de causâ abusum in grave Camerae Apostolicae publicaeque utilitatis detrimentum introductos rescire satagit, prout aequitatis et iustitiae ratio suadet, rei quae publicae salus exposcere comperitur.

Causa Constitutionis.

§ 1. Ad nostram siquidem notitiam pervenit quod gabellae et dohanae almae Urbis nostrae et membrorum illis annexorum, propter excessivas immunitates seu franchitias ministrorum camerarum et aliorum exemptorum, in ma-

ximâ perturbatione versantur. Et quia, nisi eiusmodi incommodis occurratur, inde grave atque irreparabile damnum non solum dietae Camerae, sed etiam toti Urbi praedictae, ac temporali S.R.E. ditioni, quinimo et exteris montistis et aliis creditoribus, quibus redditus dohanarum et gabellarum huiusmodi obligati sunt, nasceretur; ideo nos antiquos gabellarum huiusmodi appalitus, et quomodo tunc temporis immunitates seu franchitiae praedictae procederent, diligenter exquiri mandavimus. Repertum autem fuit saeculo proxime praeterito, et praesertim in appalibus qui sub felicis recordationis Paulo III, anno MDXXXV, Paulo IV, anno MDLV, et Pio IV, anno MDLXIV, Gregorio XIII, annis MDLXXVII et MDLXXXIII, Sixto V, anno MDLXXXV, et Clemente VIII, Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, anno MDXCIII, respective facti fuerunt, nullâ in antecessum superstitie in contrarium memoria, ac etiam per quaedam capitula super reformatione dohanarum huiusmodi edita et per recolendae memoriae Iulium Papam III praedecessorem pariter nostrum motu proprio confirmata, dispositum fuisse ut eiusdem S. R. E. cardinales, ac thesaurarius generalis, clerici praesidentes, et ministri Camerae praedictae, omnesque alii exempti, ratione mercium et rerum quae pro eorum proprio usu advenirent, et non aliter, a dohanis et gabellis huiusmodi exempti esse deberent, eiusmodi autem res cum eorum mandatis, propria eorum manu subscriptis, relaxarentur, prout solitum esse ibi narratur, utque eadem res, sic absque solutione gabellarum relaxatae, vendi nequirent, nisi factâ eiusmodi venditionis notificatione dohanariis, sive dohanarum redemptoribus, ut illis dohana refunderetur, alioquin fraus commissa censeretur; verum

ab aliquo ceteriori tempore, nempe circa finem pontificatus Clementis praedecessoris praedicti, sive per incuriam sive per inconsultam facilitatem illorum ministrorum camerarum quibus ex officii debito capitula appaltus formare ac indemnitati Camerae praedictae consulere incumbere, ampliari coeptas fuisse immunitates seu franchitias ad res quas dicti exempti in tabernis mercatorii, apothecis et repositoriis, sive, ut vulgariter dicitur, *nelli fondachi, botteghe, e magazzeni*, emerent.

§ 2. Cum autem experientia comperit sit detrimenta, quae per excessivas immunitates seu franchitias huiusmodi Camerae praedictae inferuntur, ex inconsultâ nec ullo titulo suffultâ ampliatione huiusmodi, quae etiam legum et constitutionum apostolicarum dispositioni adversatur, oriri: hinc est quod nos, incommodis praedictis occurrere, ac dictae Camerae et privatorum interesse habentium, prout summa iustitiae aequitatisque ratio postulat, indemnitati providere cupientes, ac omnium et singulorum appaltuum dohanarum et gabellearum huiusmodi hactenus factorum, etiam auctoritate apostolicâ confirmatorum, instrumentorumque publicorum desuper celebratorum, necnon quarumcumque concessionum, immunitatum et exemptionum a dictis dohanis et gabelis S. R. E. cardinalibus, ac thesaurario generali, clericis praesidentibus, aliisque ministris camerarum praedictis, ac aliis exemptis quandocumque et quomodocumque factarum, litterarumque apostolicarum tam sub plumbo quam in simili formâ Brevis, cedularum motus proprii, et chirographorum cuiusvis Romani Pontificis praedecessoris nostri manu subscriptorum, ac aliarum litterarum et scripturarum tam publicarum quam privatarum desuper quomodolibet

emanatarum, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatarum et innovatarum, tenores etiam veriores, et datas, causas et occasiones, aliaque omnia et singula, etiam specificâ et individua mentione et expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis et exactissime et accuratissime specificatis habentes, motu proprio, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ac aliâs omni meliori modo, viâ, iure et firmâ quibus firmius et validius facere possumus, usum illum antiquiorem, qui circa immunitates seu franchitias praedictorum cardinalium et thesaurarii generalis, clericorum praesidentium, aliorumque ministrorum camerarum, ac aliorum exemptorum, sub pontificatibus memoratorum Pauli III, Iulii III, Pauli IV Pii IV, Gregorii XIII, Sixti V, Clementis VIII praedecessorum, ut praefatur, servabatur, tenore praesentium innovamus et reducimus, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere statuimus, decernimus et ordinamus. Inconsultam vero, nec ullo titulo suffultam ampliationem et innovationem praedictam, quam quidem sub constitutionibus exemptionum et franchitiarum revocatorii similis memoriae Pauli V, Urbani VIII, Innocentii X, Alexandri VIII, Clementis IX et Clementis X Romanorum Pontificum praedecessorum pariter nostrorum, ac etiam nostrâ, comprehensam esse praetendi posset, itidem perpetuo cassamus, irritamus, tollimus, perimus, annullamus et abolemus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus; adeo ut imposterum omnes praefati et quicumque alii immunes et exempti, etiam quavis notâ

Firmatur mos antiquus franchitiarum, et revocantur omnes immunitates quoad ab usum revocantur introductum.

speciali digni, sint ac esse debeant immunes et exempti pro illis tantum mercibus, bonis et rebus, quae ab extra pro solo eorum usu, ut supra et infra, per eos introducentur.

Iniungitur ministris cameraribus, ut antiquam formam servant in capitulis dohanarum.

§ 3. Ac propterea dilectis filiis modernis et quandocumque futuris nostro et S. R. E. praedictae Camerario, vicecamerario, thesaurario generali, praesidentibus clericis, commissario generali ceterisque dictae camerae officialibus et ministris, ad quos ea res spectat et pro tempore spectabit, harum serie, in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae, aliisque nostro et Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio imponendis poenis, districtae praecipimus, iniungimus et mandamus, ut deinceps tam in primo quam successive quandocumque faciendis appalibus dohanarum et gabellarum Urbis praedictae, illisque annexorum, circa immunitates, exemptiones et franchitias eius lem S. R. E. cardinalium, tam camerarium, sive eorum, qui in Camera praedicta sederunt seu pro tempore sederint, quam non camerarium, ac vicecamerarii, thesaurarii generalis, clericorum praesidentium, commissarii generalis, ceterorumque officialium et ministrorum dictae Camerae, et aliorum quorumvis exemptorum, immunium et privilegiatorum, etiam specificâ et individua mentione dignorum, ac etiam personae nostrae et Romani Pontificis pro tempore existentis, necnon palatii apostolici, pacta seu capitula eo modo forment et formari, curent, quo antiquitus, ut praefertur, formabantur; ita scilicet ut praedictis exemptis et immunibus illae dumtaxat merces et res, in quibus immunitates frui consueverunt, sine gabellarum et dohanarum huiusmodi solutione, quas proprii usus gratia, et non aliter, advehi curaverint, ac etiam

haec cum mandatis per ipsos principales non autem per eorum ministros subscriptis et eorum sigillo munitis, relaxari, nec huiusmodi mandata aliter scribi seu aliter expedita admitti debeant, quinimo, etiamsi mandata ipsa sub hac forma expedita fuerint, admittantur tamen solummodo pro illis mercibus et rebus, quae in ea sint quantitate ut verisimile sit eas usui proprio mandantis exempti, non autem eius consanguineorum vel affinium, aut aliorum, etiam in eius domo habitantium, servituras esse; res autem sic introductae et sine gabellarum solutione admittisae nequeant vendi aut donari vel alio quocumque modo concedi, etiam consanguineis vel affinibus, licet exempto seu privilegiato in eius domo cohabitantibus, multoque minus mercatoribus, tabernariis, sive apothecariis, cautionibus, stabulariis, scrutariis, propolis, aliisve quibuslibet personis, praeterquam propriis famulis veris et actualibus, vel consanguineis aut affinibus qui ex obligatione ipsorum exemptorum seu privilegiatorum impensis sustententur; itaut, si quocumque modo distrahantur, et de eo sufficienter constiterit, iuxta alia mandata quae hodie dilecto filio magistro Ioanni Ginetto Camerae praedictae thesaurario generali dedimus, eo ipso fraus commissa censeatur, et res ipsae in commissum cadant. Porro formam, circa mandatorum huiusmodi subscriptionem illorumque admissionem, per praesentes praescriptam, ex nunc perpetuis futuris temporibus inviolabiliter et adamussum servari, nec mandata ipsa aliter admitti volumus. Quod si mandata quidem ipsa secundum formam praedictam concepta fuerint, incidere vero possit dubium, utrum sint excessiva et inverisimilia, eius rei cognitio et decisio non ad thesaurarium vel commissarium generales

praedictos, aut dohanerios, seu dohanarum et gabellarum huiusmodi conductores spectet, sed illius declaratio et determinatio, privative ad quoscumque alios, ad Congregationem cameralem a nobis erectam et deputatam tantisper pertinere debet, donec et quousque taxa immunitatum sive franchitiarum huiusmodi, pro unoquoque exempto sive immuni, nostro seu Romanorum Pontificum successorum nostrorum iussu facta fuerit, quam subinde perpetuo servari volumus. Ut autem ab eadem Congregatione cognosci et iudicari possit an res quae introducentur sint proportionatae proprio usui introducentis, vel excessivae, aut in fraudem introductae, mandamus et decernimus ut dohanerii eorumque ministri revidere possint, imo debeant, vidulos, involucra, capsas et arculas, aliaque, quibus res huiusmodi inclusae fuerint, eodem modo quo fieri solet circa res illorum qui nullo immunitatis vel exemptionis privilegio suffulti sunt; si vero res fuerint eiusmodi qualitatis ut id sine detrimento vel incommodo fieri nequeat, eo casu immunes seu exempti bonâ fide quantitatem et qualitatem rerum in capsis et aliis praedictis contentarum declarare et specificare debeant.

Clausula. § 4. Decernentes pariter easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod camerarius, aliique cardinales, vicecamerarius, thesaurarius generalis, ceterique dictae Camerae officiales et ministri, aliive quicumque exempti et privilegiati, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, in praemissis ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, spe-

cificatae vel ullatenus iustificatae fuerint, aut ex aliâ quolibet, etiam quantumvis legitima, iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vel invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae vel quorumvis interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, formali et substantiali ac incogitato et inexcogitabili individuumque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, modificari, in ius vel controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ, et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, neque ipsas praesentes litteras sub quibusvis similibus vel dissimilibus constitutionum et ordinationum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus quandocumque et quomodocumque etiam per viam legis et constitutionis generalis seu statuti perpetui faciendis unquam comprehensas censi, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas et repositas et plenarie reintegratas, ac etiam de novo sub datâ posteriore concessas intelligi, firmasque validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter et inconcusse observari et adimpleri,

inspicere, aliasque partes boni pastoris in universum exercere nequeat),

§ 2. Attendens quod in dictâ provinciâ Maragnani, ultra alia notabilia loca, reperitur unum oppidum civitas nuncupatum S. Ludovici a bis mille christifidelibus inhabitatum, et regem Portugalliae dominio subiectum, aëris salubritate ac populi frequentia et commercio, pluribusque virorum monasteriis insigne, cuius incolae generis nobilitate, litterarumque et armorum gradibus decorantur, et in dicto oppido¹ S. Ludovici una ecclesia matrix et principalis, alteris inibi existentibus maior, sub invocatione Nostrae Dominae Victoriae, in qua per vicarium et nonnullos presbyteros, propriis redditibus ex aerario regio viventes, missa et alia divina officia celebrantur, et ecclesiastica sacramenta administrantur, iampridem erecta et fundata existit, proptereaque dictum oppidum S. Ludovici a dioecesi Brasiliensi dismembrari², et in civitatem, dictaque ecclesia in cathedralem erigi, et in eâ catholicum antistitem et pastorem proprium institui, qui illos adhuc debiles in ipsâ fide confirmare, et maiora ecclesiastica seminaria plantare, dominicisque ovibus septa aedificare, ceteraque pontificalia omnia in illis partibus exercere possit et debeat, omnino expediret (cum praesertim in compluribus oppidis et locis eiusdem provinciae de Maragnano multae et diversae ecclesiae, ac virorum monasteria, aliaque sacra loca fundata et erecta reperiantur), devotionis suae zelo ductus populisque³ in illis partibus degentibus consulere plurimum exoptasset:

§ 3. Nos, maturâ super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. car-

1 Male edit. Main. legit *dicti oppidi* (R. T.).

2 Male edit. Main. legit *dismembrati* (R. T.).

3 Potius legerem *populis* (R. T.).

dinalibus habitâ deliberatione, dicto Petro principe et gubernatore per eius litteras nobis ad hoc humiliter supplicante, oppidum praedictum S. Ludovici episcopali et civili titulo dignum iudicantes, piisque dicti Petri principis votis libenter annuentes, de eorumdem fratrum nostrorum consilio et assensu, deque apostolicae potestatis plenitudine, oppidum S. Ludovici praedictum, cum dictâ provinciâ Maragnani, ac omnibus suis castris, oppidis, villis, territoriis et districtibus ecclesiasticis et personis tam saecularibus quam ecclesiasticis, ab ordinaria iurisdictione episcopi Brasiliensis perpetuo segregamus, dividimus et separamus, illaque omnia, quoad legem dioecesanam, ab episcopi Brasiliensis superioritate, iurisdictione, potestate, subiectione, visitatione et correctione prorsus eximimus et liberamus, ac oppidum S. Ludovici praedictum civitatis, illiusque incolae civium nomine, titulo et honore decoramus, illudque in civitatem, quae S. Ludovici denominetur, et in eo dictam ecclesiam, Nostrae Dominae Victoriae dicatam, in cathedralem ecclesiam, sub invocatione eiusdem Nostrae Dominae Victoriae, pro uno episcopo S. Ludovici nuncupando, qui illi praesit, ac ecclesiam ipsam seu illius structuras perficiat et ad formam cathedralis ecclesiae redigi faciat, nec non in eâ et dictâ civitate ac eiusdem ecclesiae dioecesi tot dignitates, canonicatus et praebendas, aliaque beneficia ecclesiastica, cum curâ et sine curâ, quot inibi divino cultui et dictae ecclesiae servitio ac ecclesiastici cleri decori sibi videbuntur convenire, de praedicti Petri principis et pro tempore existentis Portugalliae et Algarbiorum regis consilio et assensu, et praevisâ eorum congruâ dotatione ab ipsis Petro principe et regibus Portugalliae

Oppidum
S. Ludovici des-
cribitur.

ganani a dioe-
cesi Brasiliensi
dismembratur,
et ab illius epi-
scopi iurisdic-
tione eximitur,
et oppidum in
civitatem eius-
que ecclesia in
cathedralem ex-
rigitur.

Oppidum S.
Ludovici cum
provincia Mara-

pro tempore existentibus faciendâ, quamprimum fieri poterit, erigat et instituat; necnon episcopalem iurisdictionem, auctoritatem et potestatem exercere, omniaque et singula, quae ordinis, quaeque iurisdictionis et cuiuslibet alterius muneris episcopalis sunt, et quae alii in Portugalliae et Algarbiorum regnis et dominiis constituti episcopi in suis ecclesiis, civitatibus et dioecesibus facere possunt et debent, facere libere et licite possit et debeat¹, ac in eadem sic erectâ ecclesiâ episcopalem dignitatem cum sede, praesentibus, honoribus, privilegiis et facultatibus, quibus aliae cathedrales ecclesiae huiusmodi de iure vel consuetudine aut aliâs utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, fieri, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, necnon episcopali et capitulari mensis, aliisque cathedralibus insigniis, ad omnipotentis Dei laudem, et gloriosissimae genitricis eius Virginis Mariae totiusque triumphantis Ecclesiae gloriam, et fidei catholicae exaltationem, de similibus consilio et apostolicae potestatis plenitudine, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus.

§ 4. Ac eidem sic erectae ecclesiae oppidum S. Ludovici praedictum, in civitatem erectum, pro civitate, et alia oppida, castra, villas, territoria et districtus dictae provinciae de Maragnano, a Capite Hortae per oram maritimam et terram intus usque ad Arcem de Scata exclusive, pro dioecesi, necnon ecclesiasticas praedictas² pro clero, et saeculares personas, in civitate et dioecesi huiusmodi pro tempore degentes, pro populo, de consilio, potestate et auctoritate simi-

libus, etiâ perpetuo concedimus et assignamus; civitatemque, dioecesim, clericum et populum episcopo S. Ludovici quoad episcopalem ordinariam, quo vero ad metropolitanam iurisdictionem et superioritatem (eo quod a praescriptâ ecclesiâ S. Ludovici longe facilius atque expeditius iter sit Ulyssiponem, quam Bahiam Omnium Sanctorum, habitâ ratione praecipue commodioris commercii, unde sequitur maior opportunitas regimini animarum) archiepiscopo Ulyssiponensi, de dictorum fratrum consilio et potestatis plenitudine paribus, etiâ perpetuo subiicimus; necnon mensae episcopali S. Ludovici huiusmodi, pro eius dote, redditus annuos duorum millium et quingentorum cruciatorum monetae Portugalliae per ipsum Petrum principem assignandorum (quam quidem summam idem Petrus princeps de suis propriis et pro tempore existentium Portugalliae et Algarbiorum regum redditibus, et specialiter de iis, quae ex ipsâ regione Brasiliensi percipiuntur, gratiose et irrevocabiler donavit et obtulit, ac solvere quotannis promisit, seu promittit) similiter perpetuo applicamus et appropriamus.

§ 5. Et insuper Petro principi et pro tempore existentibus Portugalliae et Algarbiorum regi praedictis iuspatronatus et praesentandi infra annum personam idoneam¹, ad dictam ecclesiam S. Ludovici videlicet, nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici huiusmodi, in eiusdem ecclesiae S. Ludovici episcopum et pastorem ad praesentationem huiusmodi et non aliâs praeficiendum², ad maiorem vero post pontificalem et principales et alias dignitates, canonica-

Redditus suos episcopatus.

Iuspatronatus et praesentandi infra annum ad episcopatum et alias dignitates regibus Portugalliae conceditur.

¹ Male, ut patet, edit. Main. legit *possint et debeant* (R. T.).

² Pessime edit. Main. legit *ecclesias praedicto* (R. T.).

¹ Legerem *personas idoneas*, ut supra pagina 11 a et 15 b, nam locutio refertur ad omnes postea designandas personas (R. T.).

² Potius lege *praeficiendam* (R. T.).

tus et praebendas necnon beneficia erigenda, et per Petrum principem et pro tempore existentes reges huiusmodi congrue dotanda, tam ab eorum primaeva erectione postquam erecta et dotata fuerint, quam ex tunc deinceps quoties illa quibusvis modis et quorumcumque personis etiam apud Sedem eandem vacare contigerit, episcopo S. Ludovici pro tempore existenti praescripto, similiter per eum, ad praesentationem praedicti principis Petri et pro tempore existentium Portugalliae et Algarbiorum regum factam, intra terminum a iure praefixum, in ipsis dignitatibus, canonicatibus et praebendis et² beneficiis instituendas³, eadem auctoritate pariter perpetuo reservamus et concedimus.

Las praesentatione esse declaratur.

§ 6. Ac in patronatus et praesentandi huiusmodi Petro principi et pro tempore existenti regi praedicto ex meris foundationibus et dotationibus competere, illique etiam per Sedem eandem etiam consistorialiter quacumque ratione derogari non posse, nec derogatum censi, nisi ipsius Petri principis et pro tempore existentis regis praedicti ad id expressus accedat assensus, et, si aliter quovis modo derogetur, derogationes huiusmodi, cum inde secutis, nullius roboris efficaciae et momenti fore; sicque per quoscumque indices et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, Sedisque praedictae nuncios, etiam causarum palatii apostolici auditores, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter indicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari debere, et, si sens super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Clausula.

1 Male ed. Main. legit *praescripto simili* (n. r.).

2 Male edit. Main. legit *ex pro et* (n. r.).

3 Male etiam legit *instituendis* (n. r.).

§ 7. Non obstantibus Lateranensis Concilii novissime celebrati ab ecclesiamembra distingui ac dividi prohibentibus ac nostram et cancellariae apostolicae regulam de non tollendo iure quaesitis aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis; quibus omnibus et singulis, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Perogatio contrariorum.

§ 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae segregationis, divisionis, separationis, exemptionis liberationis, decoris, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, subjectionis, applicationis, approbationis reservationis, concessionis, decreti derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCCLXXVII, III kalendas septembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 29 augusti 1677, pontif. anno I.

XXII.

Permittitur cardinali protectori et ministro generali Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum potestatem dividendi binas Bononiae et Marchiae provincias in quatuor, ut eisque segregandi nonnulla, vel ad eas aggregandi quaedam contiguarum provinciarum coenobia².

1 Edit. Main. ad marg. legit *29 septembris*, male, vel antea legendum foret *III kal. octobr.* (n. r.).

2 Eandem potestatem fecit Clemens X fratribus Ordinis Minorum S. Francisci de Obser-

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Exordium.

Infecti nobis divinitus pastoralis officio exigit, ut, paternam religiosorum suave Christi iugum sub arcibus vitae instituto laudabiliter portantium curam gerentes, felici prosperaque regimini et gubernio, quantum vobis ex alto conceditur, providere ingite studeamus.

Causa de-
vota.

§ 1. Exposuit siquidem nobis nuper dilecti filius noster Nicolaus S. R. E. diaconus cardinalis Acciaiolus nuncupatus, Ordinis Minorum sancti Francisci Capucinorum nuncupatorum apud nos et Sedem Apostolicam protector, quod, cum provinciae Bononiensis et Marchiae dicti Ordinis, propter multitudinem conventuum et amplitudinem circuitus utriusque provinciarum aliasque difficultates quae in divisione insurgunt, vix possint a suis respective ministris provincialibus bis quotannis visitari, sicut constitutiones Ordinis praefatae praescribunt et spiritualis religionis utilitas exigeret, visitari, ipse Nicolaus cardinalis protector, de statum provinciarum huiusmodi ex superiorum aliorumque fratrum qualificatorum eiusdem Ordinis relationibus edoctus, recto earundem provinciarum gubernio regularitate et observantiae in eis conservationi plurimum conducibile fore existimat, si utraque illarum in duas dividatur.

Petitione
cardinalis
protectoris.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiecit, eiusmodi provinciarum divisionis absque speciali nostro et huius sanctae Sedis indulto fieri nequeant: nobis propterea dictus Nicolaus cardinalis procurator humiliter supplicavit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Antiqua fiscalceorum in Lusitania, Constit. Pastoralis officii, tom. XVIII, pag. 584.

¶ Plus lege protector (n. T.).

Permittitur cardinali protectori et ministro generali Capucinorum, ut quatuor provinciarum Bononiensis et Marchiae in duas partem valeant.

§ 2. Nos igitur, ipsius Nicolai cardinalis et protectoris votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eidem Nicolao cardinali et protectori, ac dilecto filio ministro generali dicti Ordinis, ut ipsi, per se ipsos, vel per aliquos fratres expresse professos Ordinis praedicti quos ad id censuerit delegandos, utramque ex provinciis Bononiensis et Marchiae praedictis in duas dividere, ac quoscumque fratres eiuslibet ex provinciis huiusmodi respective ad concursum passivum ad definitivum in capitulo dicti Ordinis proximo celebrando, prout secundum Deum expedire eis videbitur, pro hac vice tantum habilitare, necnon, sive in actu divisionis huiusmodi, sive postea secundum temporis exigentiam, auctoritate nostrâ apostolicâ segregare ab eisdem provinciis et aggregare aliis contiguis, ac etiam segregare a provinciis contiguis Ordinis huiusmodi, et aggregare illis provinciis quae per divisionem huiusmodi noviter formabuntur, illos conventus quos ita respective segregari pro maiori bono eiusdem Ordinis expedire iudicaverint, ac aliam quancumque provisionem et dispositionem, circa divisionem, formationem et gubernium earundem provinciarum, quam quaelibet emergens causa requirere posset, secundum datam sibi a Domino prudentiam et pro eorum arbitrio facere libere, licite et valide possint et valeant, quancumque necessariam et opportunam facultatem et licentiam, auctoritate apostolicâ praefatâ, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

Clausula.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum
delegato.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ordinis et provinciarum ac conventuum huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVII novembris MDCLXXVII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 17 novembris 1677, pontif. anno II.

XXIII.

Reducuntur magistri alii graduati Ordinis Praedicatorum ad numerum in suis capitulis generalibus definitum, et magistris generalibus interdicitur ne in posterum supernumerarios eligant, ab eisque speciales gratiae contra constitutionum et capitulorum generalium dispositiones concessae revocentur.

Innocentius Papa XI, ad futuram rei memoriam.

In supremo militantis Ecclesiae solio per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, meritis licet imparibus, collocati, muneris nostri partes esse intelligimus, ut ea, quae religiosorum virorum Ordinibus in Ecclesiam Dei pie sancteque institutis detrimentum adferre, regularemque in eis disciplinam perturbare noscuntur, ad aequitatis et iustitiae terminos reducere satagamus, sicut, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam et religionis felicem progressum ac incrementum salubriter expedire in Domino arbitramur.

Exordium.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) magistris aliisque graduati Ordinis fratrum Praedicatorum, propter assiduum ministerium quod eis exhibetur, necnon expensas quas communitatibus occasione capitulorum provincialium afferunt, ac exemptionem a choro, aliasque praerogativas quibus fruuntur, provinciis ipsius Ordinis valde onerosi existant, et (licet certus eiusmodi magistrorum et graduatorum pro unaquaque provinciâ numerus per capita generalia dicti Ordinis, ad petitionem ipsarum provincialium quae propriarum virium consciae ita ordinari desideraverant, stabilitus reperitur, cum expressâ prohibitione ne eadem provinciae alios petere valeant, neve huiusmodi numerus unquam excedatur nisi in casu quo magister generalis Ordinis praedicti pro tempore existens ex aliqua urgente causâ aliter disponderet) nihilominus magistrorum aliorumque graduatorum huiusmodi multitudo in dicto Ordine absque ullâ urgenti causâ per nimiam praeteritorum magistrorum generalium ipsius Ordinis facilitatem atque indulgentiam adeo excreverit, ut provinciis praedictis intolerabilis existat, et,

Causa reductionis.

quod peius est, inter eos nonnulli reperiantur ad magisterium aliosque gradus promoti, qui officia per constitutiones Ordinis praefati ad id praescripta non exercuerunt, sed cum quibus, perinde ac si officia huiusmodi exercuisent, dispensatum fuit:

§ 2. Hinc est quod nos, eiusdem Ordinis illiusque provinciarum levamento et commodis, prosperoque et felici regimini et gubernio, quantum nobis ex alto conceditur, providere, regularisque disciplinae vigorem tueri, et, sicubi collapsus sit, restituere cupientes, motu proprio, et ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, magistros aliosque graduatos dicti Ordinis ad numerum per capitula generalia pro unaquaque provinciâ respective stabilitum, ut praefertur, itaut in eo numero in singulis provinciis huiusmodi respective connumerati remaneant, antiquiores tamen, quâ functiones et munera per constitutiones et capitula generalia huiusmodi praescripta realiter et cum effectu exercuisse reperiuntur (sine ullo tamen praerogativo illorum, qui a Sede Apostolicâ immediate promoti sunt, quos suis praerogativis supra numerum huiusmodi gaudere volumus), tenore praesentium reducimus.

§ 3. Porro, circa supranumerarios a praefatis magistris generalibus promotos, harum serie mandamus dilecto filio moderno magistro generali dicti Ordinis, adhibito maturo religiosorum gravium consilio, illorum qualitates et sufficientiam examinet, et, quatenus eos habiles, ac omnia officia per dictas constitutiones praescripta exercuisse reperit, illos titulo tantum gaudere faciat, quousque, secutâ vacatione, iuxta ordinem antiquitatis gradus suscepti ad fructum integrarum praerogativarum sub-

intrent; si vero eos inhabiles aut munera seu officia a memoratis constitutionibus requisita non exercuisse comperit, illos magisterio, aliove gradu quem obtinent, omnino privatos declaret, donec et quousque studiosis laboribus meritum huiusmodi gradum respective sibi comparasse reperiantur.

§ 4. Praeterea, ad evitandum in futurum provinciarum et communitatum huiusmodi gravamen, praefato moderno et futuris dicti Ordinis magistris generalibus in virtute sanctae obedientiae prohibemus et interdicens, ne de cetero magisterii aliosve gradus supra numerum sicut praemittitur praescriptum conferre, nec ullam cuiusvis generis exemptionem concedere audeant quovis modo seu praesumant illis fratribus, qui realiter et cum effectu laudabiliter non exercuerint illa officia et non supportaverint illa onera, quae, iuxta constitutiones¹ Ordinis praefati, ad obtinendos gradus et exemptiones huiusmodi respective necessario praecedere debent.

§ 5. Ceterum quia (sicut pariter accepimus) plurimi in Ordine praedicto reperiuntur fratres, qui, vigore gratiarum specialium a magistris generalibus supradictis concessarum, exemptionibus a choro ac praerogativis loci baccalauro-rum et vocis in capitulis provincialibus, contra formam constitutionum et capitulorum generalium praefatorum, fruuntur, in gravissimum dictarum communitatum nonnullorumque fratrum privatorum praerogativarum:

§ 6. Nos, opportunum his quoque abusibus remedium adhibere, et ne in futurum suboriantur providere volentes, omnes et singulas gratias speciales huiusmodi, motu, scientiâ, deliberatione et

Prohibetur, ne magistri generales in posterum supernumerarios admittant, nec exemptionem eis concedant, quousque constitutus Ordo non suffragetur.

Quamplurimae tribuntur speciales gratiae a magistris generalibus contra capitula generalia et constitutiones Ordinis.

Revocantur huiusmodi speciales gratiae, et omnino standum decernitur dispositionibus constitutionum et capitulorum generalium.

¹ Male edit. Main. legit *constitutionis* (n. r.).

Reduuntur magistri aliosque gradus ad numerum pro unaquaque provincia a capitulis generalibus stabilitum.

Alii vero examini subiacent, et, meritis reperti, statim in ullo ac postea tantâ occasione gratiam praerogativis graduatorum fruuntur.

potestatis plenitudine paribus, earumdem tenore praesentium, revocamus, cassamus et abolemus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac in futurum dispositiones constitutionum et capitulorum generalium huiusmodi inviolabiliter observari praecipimus.

Clausulae.

§ 7. Decernentes ipsas praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati, aliive quilibet in praemissis forsitan interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati vel auditi, nec causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificateae et iustificatae fuerint, seu ex aliâ quacumque etiam quantumvis legitimâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliive quolibet etiam quantumvis magno et substantiali individuaeque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, vel adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcussè observari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque in-

dices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicæ Sedis nuntios, aliive quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, eiusque provinciarum et conventuum, aliive quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis clausulis et decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium derogatio.

exonerantium
h²o¹s.

rum qui ligna exonerant ad Ripettam de Urbe, quod (1 singuli homines dictae artis, iuxta statuta universitatis praedictae auctoritate apostolicâ confirmata, quatuor iulios monetae hospitali S. Rochi de eadem Urbe quotannis solvant ad hoc ut dum morbo laborant in dictum hospitale curationis causâ recipiantur, dictum vero hospitale, propter multitudinem aegrotorum quos in dies recipit, gravia subeat dispendia, quae vix potest supportare) ipsi exponentes numero quadraginta et amplius insimul congregati, praemissis consideratis, unanimi consensu stauerunt ut praeter et ultra quatuor iulios monetae huiusmodi, quos annuatim pro eorum quolibet ut praefertur solvunt, moderni et pro tempore existentes homines universitatis praedictae unum alium iulium eiusdem monetae pro quolibet navi lignis oneratâ, quam ad ripam Tyberis exonerabunt, hospitali praedicto solvere teneantur, ad hoc ut exinde necessitati eiusdem hospitalis per amplius provideatur.

Statutum confirmat.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes statutum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos² fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc oblati inclinati, statutum

1 Deest particula *cum* (R. T.).

2 Potius lege *absolutas* (R. T.).

praefatum, quod homines dictae universitatis deinceps unum iulium pro quolibet navi lignis oneratâ, quam ad ripam praedictam exonerabunt, memorato hospitali solvere teneantur, a praefatis exponentibus factum ut praefertur (dummodo tamen novum onus huiusmodi in damnum eorumdem hominum dumtaxat cedat, dictusque iulius ex solâ eorum mercede desumatur, quae proinde nullo modo alterari possit, nec id in damnum seu praedictum dominorum navium vel lignorum huiusmodi aut¹ aliorum quorumlibet ullatenus redundet), auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clauseulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, vel ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae universitatis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis,

Generalis
confratio. um.

1 Particula *aut* nos addimus (R. T.).

confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IV decembris MDCLXXVII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 4 decembris 1677, pontif. anno II.

XXVI.

Conceduntur religiosis Insularum Philippinarum Ordinis Eremitarum sancti Augustini, qui in Romanâ vel Hispaniae Curia procuratoris officio per triennium functi sunt, omnia exprovincialium privilegia.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum fratrum provinciae Insularum Philippinarum nuncupatarum, in mari Oceano, Ordinis Eremitarum sancti Augustini nobis expositum fuit (quod cum ipsi ad procuranda in Romanâ et regiâ Hispaniae Curia urgentia dictae provinciae negotia aliquem religiosum mittere debeant, nec reperiatur ullus religiosus qui id oneris in se suscipere velit, tum propter adeo longum aerumnosumque iter quod sine gravibus incommodis vitaeque periculo peragi nequit, tum etiam quia eiusmodi procuratores, postquam triennio et amplius in suo munere exercendo laboraverunt, nullâ praeogativâ fruuntur) iidem exponentes plurimum cupiunt a nobis indulgeri, ut illi, qui per triennium continuum procuratoris huiusmodi munus in dictis

curiis exercuerint, privilegiis exprovincialium fruantur. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, non solum tota provincia praedicta, sed etiam nuper prior generalis dicti Ordinis indulti huiusmodi concessionem consensum praestiterint, nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, attento consensu memorati prioris generalis, ut in posterum illi religiosi dictae provinciae, qui procuratoris ipsius provinciae munus in curiis supradictis saltem per triennium exercuerint, omnibus privilegiis, praerogativis et exemptionibus, quibus illi, qui prioris provincialis eiusdem provinciae munere functi sunt, potiuntur et gaudent, pari modo potiri et gaudere libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere

Concessio privilegiorum exprovincialium facta dictis religiosis, qui procuratoris munus per triennium obierunt in Curia Romana vel Hispanica.

Clausulae.

ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogato.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praefatorum Ordinis et provinciae, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII decembris MDCLXXVII, pontificatus nostri anno II.

¶ Dat. die 7 decembris 1677, pontif. anno II.

XXVII.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo permissum fuit ut superiores Ordinis Praedicatorum Portugalliae provinciae possent removere ex conventibus religiosos conventualitatum indultis munitos.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Aliâs pro parte dilectorum filiorum prioris provincialis ac definitoris et electoris provinciae Portugalliae Ordinis fratrum Praedicatorum, tunc in Romanâ Curia praesentium, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae¹ quod (cum pro bonâ directione dictae provinciae oporteret ut unusquisque conventus eum haberet numerum religiosorum qui in illo sustentari possunt, ipsique religiosi essent magis opportuni pro necessitate religionis² in qua dicti conventus consistunt, ad hoc ut illas possent adimplere obligationes quibus operam dare debent, ita ut civitates aliaque loca praecipua concionatoribus et confessariis doctis et exemplaribus pro eorum necessitate instructa essent, ne defectu religiosi ministerii laborarent, neve suboriretur scandalum quod facile nascitur inter fideles dum vident religiosos maioris sufficientiae, virtutis et doctrinae residere in regionibus, ubi eorum opera non est necessaria, et e converso alios iis occupationibus adhibitos quibus non merentur adhiberi, tum propter modicam eorum aetatem atque capacitatem, tum quia malo exemplo fuerunt in locis eorum residentiae, et proinde necesse esset ut praelati, quibus regimen incumbit, multis incommodis remedium adhiberent providendi³ unicuique conventui de his religiosis, quibus unamquamque civitatem et locum indigere cognoverint, ac tollendo scandala quae aliqui religiosi praebere possunt illis ab uno ad alium conventum traslatis) nihilominus prae-

Causa decreti.

¹ Deest vox *exposito* (R. T.).

² Videtur legendum *regionis* (R. T.).

³ Videtur legendum *providendo* (R. T.).

lati praefati non poterant executioni mandare eorum bona et pia desideria, tamen si id omnino necessarium esset pro directione et profectu spirituali ditorum religiosorum, et non sine gravi querimoniâ atque dolore videbant sibi non licere conventibus et locis de religiosis opportunis providere, scandalisque ansam praecidere, cum, ipsis res in ordinem reducere et unumquemque suo loco constituere satagentibus, multi ex dictis religiosis praesentarent ipsis praedictis assignationes conventualitatum perpetuarum, quarum aliquae Sede Apostolicâ concessae, aliae a magistro generali dicti Ordinis secutâ eiusdem Sedis confirmatione, et aliae ab antecessore priore provinciali provinciae praefatae concessae, ac a dictâ Sede illiusque nuntio in regno Portugalliae residente confirmatae reperiantur; et, licet intentio concedentium assignationes huiusmodi admodum sancta et recta fuisset propter causas allegatas, hae tamen ut plurimum fictitiae ac coloratae et valde leves erant, quia vero ante concessionem huiusmodi assignationum non fuerat requisita informatio praelati actualis qui merita et demerita suorum subditorum melius novit et a cuius obedientiâ subditi ipsi hac ratione se subtrahere student; inde consequatur ut non posset praelatus, etiamsi id vellet, provinciam suam perfecte gubernare:

Et in eadem expositione subiuncto, quod tunc temporis in conventu S. Dominici civitatis Ulyssiponensis (quae est primaria dicti regni, in qua proinde degere debent meliores concionatores et confessarii, ad hoc ut apostolico zelo divinae maiestatis offensas, quae in curiis et populis numerosis, qualis est populus Ulyssiponensis, committi solent, impedire satagant, et unde amoveri de-

bent aliqui religiosi, qui opportuniorum in magnis civitatibus occasione arripunt et licentiosius vivunt) commorabantur religiosi usque ad numerum vigintiquinque cum assignationibus conventualitatum perpetuarum huiusmodi, earumque clypeo abutebantur ad vivendi licentiam, qui, si eas non haberent, timore mutationis tamquam freno ab inordinatis eorum moribus coëcerentur; et, licet aliqui eorum scandalose non viverent, ita tamen levis et modicae considerationis fuerat causa per eos pro obtinendis dictis assignationibus allegata, ut iniquum videretur privatam commoditatem, a qua boni verique religiosi segregati esse debent, praeferrî ac praediuicare bono communi religionis et aliorum fidelium, quorum salutem incumbere deberent; quia vero eiusmodi assignationes ordinarias solebant obtinere pro dictâ civitate Ulyssiponensi, id dicto conventui intolerabile gravamen, ultra dicta inconvenientia, adferebat, cum ceteroqui idem conventus non esset instructus religiosis sibi necessariis, et praefatus numerus viginti quinque constaret fere ex omnibus religiosis inutilibus ipsi conventui, ac parum idoneis ad procurandam in amplâ illâ civitate salutem animarum; quinimo reperiebantur in eadem provinciâ alii religiosi, qui eodem modo officia perpetua obtinuerant, ex eâque perpetuitate eadem inconvenientia sequebantur:

Ideoque pro parte ditorum expositionem memoratae cardinalium Congregationi, etiam nomine provinciae praedictae, supplicato, ut eiusmodi conventualitatibus et officiis perpetuis tam in dicto conventu S. Dominici Ulyssiponensi quam in reliquâ provinciâ huiusmodi eatenus concessis derogaret, vel ordinaret ut procurator provincialis cum consilio gravissimorum fratrum

Proces superiorum totiusque provinciae Congregationis episcoporum et regularium oblatâe.

posset mutare religiosos conventualitatibus et officiis perpetuis huiusmodi suffultos, si eos scandalum praebere, aut illos in dicto Ulyssiponensi aliove quolibet provinciae praefatae conventu perpetuo non degere, Dei servitio et bono religionis convenire reperisset: emanavit a praefata Congregatione cardinalium decretum tenoris, qui sequitur, videlicet:

Decreto de sa-
crae Congrega-
tionis.

« Sacra Congregatio S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad quam SS. D. N. supplicem hunc libellum benigne remisit, attentâ relatione patris procuratoris generalis Ordinis, censuit facultatem concedi posse, prout praesentis decreti tenore concedit, superioribus praedictae provinciae, ut, habitâ aequitatis ratione, casibus praesertim necessitatis, praedictos religiosos ab uno ad alterum conventum, prout magis eis expedire videbitur, transferre et mutare possint; non obstantibus praenarratis conventualitatibus indultis, illis expresse derogando. Romae, 1 octobris MDCLXXVII.

Cardinalis CARPINEUS. »

Praedicti de-
creti confirma-
tio.

§ 2. Cum autem, sicut exponentes praefati et praesertim dictus prior provincialis nomine provinciae huiusmodi nobis nuper exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi summopere desiderent: nos, specialem ipsi exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis

super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique¹ inviolabilis apostolicae firmitatis robur adieicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis², ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, provinciae, eiusque conventuum et Ordinis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die v ianuarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 5 ianuarii 1678, pontif. anno II.

¹ Edit. Main. legit *illisque* (R. T.).

² Potius lege *ab illis* (R. T.).

XXVIII.

Declaratur in Breui, quo electus fuit prior provincialis Ordinis Carmelitarum in Sicilia, sub nomine patrum provinciae aliorumque de eius gremio venire dumtaxat patres definitorii.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Somma Bre- § 1. Cum nos nuper, supplicationibus dilecti filii vicarii generalis Ordinis fratrum B. Mariae Virginis de Monte Carmelo nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, dilectum etiam filium Clementem Impellizzeri, fratrem expresse professum dicti Ordinis in sacrâ theologiâ magistrum, in priorem provinciam provinciae S. Alberti in Sicilia eiusdem Ordinis ad tempus quo eiusmodi provincialatus officium iuxta regularia Ordinis praefati instituta per Sedem Apostolicam confirmata durare consuevit, statim atque dilectus filius modernus prior provincialis provinciae huiusmodi tempus suum absolverit inchoandum, auctoritate apostolicâ sub certis modo et formâ tunc expressis constituerimus et deputaverimus; ac definitorio actuali eiusdem provinciae se unâ cum maiori parte patrum provinciae et aliorum de gremio provinciae huiusmodi existentium dominicâ tertiâ post Pascha Resurrectionis Dominicæ proximè venturum congregandi, ac duos socios prioris provincialis, qui ad proximum futurum capitulum generale Ordinis praefati venire debebunt, necnon novos definitores pro gubernio eiusdem provinciae, servatis aliâs servandis, eligendi facultatem impertiti fuerimus, et aliâs prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die xix novembris proximè praete-

riti expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur;

§ 2. Et, sicut pro parte memorati vicarii generalis nobis subinde expositum fuit, ipse vicarius generalis veretur ne, ex eo quod per litteras praedictas definitorio actuali dictae provinciae se unâ cum maiori parte patrum provinciae et aliorum de gremio provinciae huiusmodi existentium, sicut praemittitur, congregandi facultas tribuitur, praetendi forsitan possit quod id de omnibus fratribus dictae provinciae, qui integro capitulo provinciali interesse consueverunt, intelligendum sit; quo casu difficultates congregandi capitulum provinciale huiusmodi, propter quas eadem litterae concessae fuerunt, non evitarentur: nobis propterea idem vicarius generalis humiliter supplicari fecit, ut, ad tollendas litem, quae super hoc oriri possent, occasiones, opportune in praemissis providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsum vicarium generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, verba illa supradictarumstrarum litterarum, quibusdam definitorio actuali se unâ cum maiori parte patrum provinciae et aliorum de gremio provinciae huiusmodi existentium congregandi, aliaque supra expressa facien-

Quaeritur an definitum patrum nomen veniat fratres omnes, et egi capituli provincialis.

Respondetur ut verbis designari dumtaxat definitorem patres.

1 Potius lege quibuscum (n. r.).

di facultas tribuitur, de illis dumtaxat patribus provinciae et aliis qui de solo gremio defunctorii ipsius provinciae existunt, non autem de toto corpore capituli eiusdem provinciae intelligi debere, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, declaramus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definitum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praefatis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VII Ianuarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 7 Ianuarii 1678, pontif. anno II.

XXIX.

Indicatur capitularibus S. Ioannis in Laterano de Urbe, sub poenâ excommunicationis latae sententiae Pontifici reservatae, silentium eorum, quae suis capitulis aguntur¹.

¹ Plura de iis quae agenda sunt et tractanda in capitulis, pro rectâ administratione bonorum ad basilicas et collegiatis ecclesias saeculares Urbis pertinentium, statuit Alexander VII, Constitut. CL (al. 34) quae incipit *Pro commissâ* tom. XVI, pag. 218.

Innocentius Papa XI, ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut accepimus, saepius contigerit quod per dilectos filios archiepiscopos, seu eius vicarium, et canonicos ecclesiae S. Ioannis in Laterano de Urbe, capitulariter, ut moris est, congregatos, capitularia tractata, gesta, statuta et ordinata per nonnullos ex ibidem interessentibus publicata et revelata fuerint, ac publicentur et revelentur in dies, et ex publicatione et revelatione huiusmodi non modicum dictae ecclesiae et capitularibus praefatis illatum sit praerudicium et afferatur:

Causa constituitur.

§ 2. Nos, in praemissis opportune providere volentes, motu proprio, et ex certa scientiâ ac maturâ deliberatione nostrâ, deque apostolicae potestatis plenitudine, archiepiscopo, seu eius vicario, et canonicis ecclesiae huiusmodi, aliisque quibuscumque personis ecclesiasticis et saecularibus, etsi pontificali vel aliâ quavis praefulgeant dignitate, qui capitulo ipsius ecclesiae interfuerint, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in ipso capitulo pro tempore tractata, gesta, statuta et ordinata quibusvis personis tacite vel expresse per se vel per alium seu alios absque ipsius capituli licentiâ publicare vel revelare audeant vel praesumant, sub excommunicationis latae sententiae, a qua nisi per nos vel successores nostros praeterquam in mortis articulo constituti absolvi non possint, ipso facto incurrendâ poenâ, districtius inhibemus ac praecipimus et mandamus.

Praecipitur sub excommunicatione latae sententiae Sanctae Sedis reservatae ne capitularibus peracta capitulis revocentur.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et dictae ecclesiae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et

Obstantia tollit.

innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis alijs in suo robore permanuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vii ianuarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 7 ianuarii 1678, pontif. anno II.

XXX.

Confirmatur decretum prioris generalis Ordinis Eremitarum sancti Augustini, quo ipse moderatus fuit alternativam inter fratres in Hispania natos et alios Criollos dictos provinciae Quitensis in Indijs Occidentalibus¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Pro parte carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici nobis nuper exponi fecit dilectus filius nobilis vir Gaspar de Haro et Guzman marchio de Carpio, eiusdem Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam orator, quod, cum alijs venerabilis frater Nicolaus Oliva episcopus Cortonen- sis, qui tunc temporis prioris generalis Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini munere fungebatur, alternativam et aequalitatem quoad provincialatus ceteraque omnia officia provinciae Quitensis in Indijs Occidentalibus dicti Ordinis inter eiusdem provinciae fratres in Hispania natos et illarum partium indigenas, quos *criollos* vulgariter vocant, servari debere statuisset, idque etiam a felicitis recordationis Clemente Papa X

¹ De hac alternativâ officiorum vide quae notavimus in huius Pontificis const. xvii, quae incipit *Illius qui* (supra, pag. 44).

praedecessore nostro confirmatum fuisset; verum propter fratrum Hispanorum in dictâ provinciâ paucitatem eiusmodi alternativa et aequalitas quoad omnia provinciae praefatae officia sine gravibus incommodis servari nequiret: idem Nicolaus episcopus subinde tunc adhuc prior generalis Ordinis praefati, vigore facultatis sibi super hoc a nobis concessae, eandem alternativam et aequalitatem ita moderatus est, ut illa ad provincialatus ac definitorum et visitatorum provinciae Quitensis praedictae officia dumtaxat restricta et coarctata existat, cum diversis declarationibus et ordinationibus, prout plenius continetur in illius litteris patentibus desuper emanatis tenoris qui sequitur, videlicet:

« Magister frater Nicolaus Oliva Senensis, totius Ordinis eremitarum sancti Augustini prior generalis. Provinciae nostrae Quitensis, quam in visceribus gerimus charitatis, religiosae quieti ac tranquillitati consulere volentes, alijs sub die xix iunii MDCLXXV decretum condidimus, quo aliud reverendissimi patris magistri Hieronymi de Ghetis praedecessoris nostri decretum die ix iulii MDCCXXV emanatum, eo quod aut nunquam in praefatâ provinciâ receptum aut temporis decursu violatum oblivionique datum intelleximus, nostrâ auctoritate confirmavimus et approbavimus et innovavimus, iterumque decrevimus, ut, non obstante quolibet abusu, aut praefati decreti inobservantiâ, in futuris in posterum capitularibus electionibus in eadem provinciâ Quitensi servaretur alternativa et vicissitudo, ita ut in uno quadriennio eligeretur in provincialem pater aliquis Hispanus, in altero vero quadriennio eligeretur pater alterius familiae, quam *criollorum* vulgo vocant; ac insuper in¹ ceteris quoque officijs, sci-

Decretum prioris generalis pro moderamine alternativae.

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

licet definatorum, visitorum, prioratum ecc., aequalitas servaretur inter ipsas duas familias; idque sub eisdem censuris, poenis et actorum nullitate in praedicto reverendissimi de Ghetis decreto taxatis praecipimus¹. Ut vero recensitum hoc nostrum decretum firmiter consisteret, eiusque observantia veluti ad eradicanda omnia in provinciâ Quitensi discordiarum germina pernecessaria perpetuis futuris temporibus inviolata remaneret, petente eminentissimo ac reverendissimo S. R. E. cardinali Nidhardo catholici Hispaniarum regis apud Sanctam Sedem oratore, felicitis recordationis Clemens Papa X auctoritate apostolicâ benigne illud cum omnibus et singulis in eo contentis approbavit et confirmavit, ac desuper litteras in formâ Brevis sub die vii augusti MDCCLXXV expediri mandavit. Verum cum Carolus II Hispaniarum rex catholicus per regias suas litteras nobis significare dignatus fuerit ut praefatae alternativae moderationem stabiliremus, eam ad officia provincialatus, definatorum et visitorum restringendo, nos itaque, regiis nutibus ut par est obtemperare cupientes, opportunam ad dictam moderationem et restrictionem facultatem a sanctissimo domino nostro Innocentio Papa XI feliciter regnante humiliter postulavimus, quam nobis concedere dignata est Sanctitas Sua per litteras in formâ Brevis tenoris sequentis, videlicet:

A tergo, Dilecto filio Nicolao Olivae priori generali Ordinis fratrum eremitarum S. Augustini: *Intus vero*, Innocentius Papa XI, dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecisti quod tu aliâs, videlicet ante biennium, vel circiter, ad instantiam carissimi in Christo filii nostri Caroli

Hispaniarum regis catholici statuisti ut in provinciâ Quitensi tui Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini in Indiis Occidentalibus observaretur alternativa inter fratres in Hispania natos et illarum partium indigenas, quos *criollos* vulgariter vocant, tam quoad provincialatum, quam quoad aequalitatem in omnibus generaliter aliis officiis gubernii dictae provinciae; haecque omnia a felicitis recordationis Clemente Papa X praedeessore nostro per quasdam suas in simili formâ Brevis die vii augusti MDCCLXXV expeditas litteras approbata et confirmata fuerunt. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus Carolus Rex ex informationibus, quae ad ipsum ex partibus praedictis subinde pervenerunt, cognoverit, propter modicum numerum fratrum Hispanorum qui in Indiis reperiuntur, vix posse alternativam et aequalitatem in omnibus officiis huiusmodi, quae ad omnia exercenda fratres idonei illic non adsint, observari, eaque de causâ tibi nuper significaverit ut eiusdem alternativae moderationem illiusque ad officia provincialatus et definatorum restrictionem ab hac Sanctâ Sede concedi procurares, itant de cetero ad priorum et reliqua officia non extenderetur: nobis propterea humiliter supplicari fecisti ut tibi de opportunâ in praemissis facultate, per quam religiosam disciplinam atque observantiam laudabiliter tendentibus obsecundare valeas, providere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, te speciali favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censu-

¹ Edit. Main. legit *praecipimus* (R. T.).

¹ Potius lege *quum* pro *quae* (R. T.).

ris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de voto fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum¹, qui dilectum filium procuratorem generalem Ordinis praedicti audiverunt, consilio², tibi alternativam a te statutam, ut praefertur, auctoritate nostrâ apostolicâ moderandi et restringendi, itant deinceps provincialatus et definitorum provinciae praedictae officia dumtaxat comprehendat, quamcumque necessariam et opportunam facultatem eâdem auctoritate, tenore praesentium concedimus et impartimur; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium; non obstantibus praedictis Clementis praedecessoris litteris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in eisdem Clementis praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX iulii MDCLXXVII, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Hac igitur apostolicâ auctoritate muniti, eâ qua par est in catholicis regis litteras reverentiâ, partibus insuper, videlicet R. P. M. Francisco Montano provinciae Quitensis procuratore et R. P. M. Augustino Montesdoca eiusdem provinciae alumno semel atque iterum auditis, quinimo eorundem petitionibus nobis factis in supplici libello

¹ Male edit. Main. legit *praepositis* (n. t.).

² Vox *consilio* vel *voto* redundat (n. t.).

propriâ eorum syngraphâ subscripto inclinati, praedictum nostrum decretum de alternativâ, tenore praesentium, et auctoritate ut supra, necnon de consilio reverendorum administratorum patrum qui nobis assistunt, moderamur et restringimus, itaut, ceteris eiusdem clausulis, quae ad priorum et cetera officia praefatum decretum extendunt, revocatis et annullatis, easque revocatas et annullatas esse censentes, alternativam et aequalitates ad provincialis, definitorum et visitatorum officia dumtaxat restringimus et coarctamus, prout restrictum et coarctatum esse volumus et declaramus, non obstantibus quibuscumque.

Ut autem dissensiones et lites circa praedicti decreti observantiam, intelligentiam et executionem imposterum penitus tollantur, per has nostras decretales litteras, et de consilio eorundem reverendorum administratorum patrum qui nobis assistunt, declaramus: Primo, quod provincialis in immediate futuro capitulo provinciali eligatur ex aliâ partialitate ac sit provincialis electus pro currenti quadriennio, itant si hic sit Hispanus, in capitulo futuro eligatur *criollus*, et e contra si modernus sit *criollus*, eligatur Hispanus in sequenti capitulo: Secundo, quod si contingat patrem provincialem, nondum sui gubernii tempore expleto, ex hac vitâ decedere, aut aliquo quocumque impedimento ita detineri ut provincialatus officium nequeat personaliter exercere, tunc provinciae rector, qui ad praescriptum reverendissimi Valvasorii praedecessoris nostri usque ad celebrationem capituli provincialis proxime futuri eligi debet, ex eâdem eligatur partialitate ex qua erat provincialis defunctus, irritam ac nullam nunc pro tunc declarantes electionem quae fieri secus contigerit: Tertio declaramus quod a praedictâ al

Modo servandus in hac nova alterativa.

ternativâ, pro parte eorum qui in Hispania nati sunt, exclusi intelligantur omnes et singuli nati in insulis Canariensibus, necnon omnes et singuli Lusitani alterius domini a rege catholico; qui Canarienses ac Lusitani, si in provinciâ Quitensi professionem emisierint, vel legitime profiliati fuerint, seu in futurum profiliari contigerit, potiantur et gaudeant voce passivâ, ceterisque privilegiis et praerogativis eodem modo et sine ullâ prorsus differentiâ, quo eiusdem provinciâ filii ex natis in Indiis, vulgo *criolli*, potiuntur et gaudent.

Ut vero cuncta in integrum executioni mandentur, reverendo patri provinciali provinciâ Quitensis, pro eo tempore existenti, quo praesentes nostrae litterae eo pervenerint, committimus et stricte praecipimus in meritum salutaris obedientiae, sub rebellionis nostrae et privationis vocis activae et passivae per decennium, ac, in subsidium, sub excommunicationis maioris latae sententiae, quam hac unâ pro trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis, licet inviti, ferimus, aliisque nostro et successorum nostrorum arbitrio ipso facto incurrendis poenis, quatenus, nullâ obstante neque admissâ supplicatione, appellatione, protestatione seu reclamatione, statim ac litterae ad manus suas pervenerint, nisi forte antecederet earum exhibitionem praedicta alternativa recepta et admissa fuerit, ipsemet, quantum ad se attinet, eandem recipiat et admittat, compellatque definitorium etiam privatum ad eam recipendam et admittendam, et cum effectu faciat ut immediate futuro capitulo provinciali omnino et in integrum executioni mandetur. Quod si id praestare neglexerit seu rennerit, vel legitime impeditus nequiverit, in eius locum venerabiles patres praesentatos fratrem

Ferdinandum Colorado et Hyacinthum Moretto eiusdem provinciâ subrogamus; quibus respective et in solidum tum in spiritualibus tum in temporalibus auctoritatem et iurisdictionem opportunam et necessariam ad praedictum effectum tenore praesentium concedimus et impartimur. Praecipimus autem omnibus et singulis definitivis, visitatoribus, cunctisque eiusdem provinciâ patribus ac fratribus, et sub poenis patri provinciali ut supra in casu renitentiae et negligentiae taxatis, ut praesentibus nostris litteris omnino obediant, et nec per se nec per alios directe vel indirecte impedimento esse audeant quominus in omnibus et per omnia sum sortiantur effectum. Datum Romae in conventu nostro S. Augustini die XVIII octobris MDCCLXXVII. Frater NICOLAUS OLIVA, prior generalis Iudiarum, nostri muneris affixio sigillo; mag. frater CAMILLUS CAVALIUS Thinensis, secretarius Ordinis ». *Registrat. lib. v.*

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, quo¹ firmiter sint et serventur exactius illa quae apostolici muniminis praesidio roborantur: nobis propterea memorati Caroli regis nomine humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, piis eiusdem Caroli regis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinâti, moderationem alternativae et aequalitatis huiusmodi a praefato Nicolao episcopo, tunc priore generali, factam, ut praefertur, expeditasque desuper illius patentes litteras praecursas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesen-

Commissa fore
provincia et in
reventia huius
decreta provin-
ciali Quitensi
sub certis poe-
nis.

Præces Ca-
roli II regis Hi-
spaniarum con-
flicti oblatæ.

Confirmatur
decretum prio-
ris generalis de
moderatione al-
ternativæ.

1 Particulo quo redundare videtur (n. τ.).

tium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari ed definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus, necnon praefatorum Ordinis et provinciae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi januarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 26 januarii 1678, pontif. anno II.

XXXI.

Conceduntur indulgentiae singulis utriusque sexus tam Ordinis quam confraternitatis habitus Servorum Beatae

Mariae Virginis orationi mentali vacantibus.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Ad ea, per quae animarum christifidelium salus procuratur, libenter intendimus, et eorundem christifidelium devotionem, ut in spiritualibus exercitiis ferventius incumbant, caelestium munerum elargitione libenter fovemus et incitamus.

§ 1. Itaque de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisus, omnibus et singulis fratribus et monialibus ac tertiariis Ordinis Servorum Beatae Mariae Virginis, necnon aliis utriusque sexus christifidelibus confratribus et consororibus confraternitatis habitus sororum eiusdem Beatae Mariae Virginis Dolorosae Dei Matris nuncupatae, tam haecenus in ecclesiis eiusdem Ordinis, seu alibi canonice institutae, quam in posterum ubilibet institutendae, qui per quadrantem horae orationi mentali vacaverint, pro qualibet vice centum dies, qui per duos quadrantes continuatos, septem annos de iniunctis eis seu aliâs quomodolibet debitâ poenitentis in formâ Ecclesiae consuetâ relaxamus;

§ 2. his vero, qui devotionis huicmodi per duos quadrantes continuatos, vel saltem per quadrantem horae, singulis diebus et per totum mensem dabunt operam, et vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione piâs ad Deum preces effuderint, plenariam semel quolibet mense omnium peccatorum suorum indulgentiam

Exordium.

Conceditur vacantibus orationi mentali per quadrantem horae pro qualibet vice indulgentia centum dierum.

Singulis diebus continuus per dimidium vel quadrantem horae indulgentia plenaria semel in mense, etiam per modum suffragii.

1 Forsan legendum *devotioni* (n. r.).

Insulae

Derogatio articulo.

ternativâ, pro parte eorum qui in Hispania nati sunt, exclusi intelligantur omnes et singuli nati in insulis Canariensibus, necnon omnes et singuli Lusitani alterius domini a rege catholico; qui Canarienses ac Lusitani, si in provinciâ Quitensi professionem emiserint, vel legitime profiliati fuerint, seu in futurum profiliari contigerit, potiantur et gaudeant voce passivâ, ceterisque privilegiis et praerogativis eodem modo et sine ullâ prorsus differentiâ, quo eiusdem provinciae filii ex natis in Indiis, vulgo *criolli*, potiuntur et gaudent.

Ut vero cuncta in integrum executioni mandentur, reverendo patri provinciali provinciae Quitensis, pro eo tempore existenti, quo praesentes nostrae litterae eo pervenerint, committimus et stricte praecipimus in meritum salutaris obedientiae, sub rebellionis nostrae et privationis vocis activae et passivae per decennium, ac, in subsidium, sub excommunicationis maioris latae sententiae, quam hac unâ pro trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis, licet inviti, ferimus, aliisque nostro et successorum nostrorum arbitrio ipso facto incurrendis poenis, quatenus, nullâ obstante neque admissâ supplicatione, appellatione, protestatione seu reclamatione, statim ac litterae ad manus suas pervenerint, nisi forte antecederet earum exhibitionem praedicta alternativa recepta et admissa fuerit, ipsemet, quantum ad se attinet, eandem recipiat et admittat, compellatque definitorium etiam privatum ad eam recipiendam et admittendam, et cum effectu faciat ut immediate futuro capitulo provinciali omnino et in integrum executioni mandetur. Quod si id praestare neglexerit seu rennerit, vel legitime impeditus nequiverit, in eius locum venerabiles patres praesentatos fratrem

Ferdinandum Colorado et Hyacinthum Moretto eiusdem provinciae subrogamus; quibus respective et in solidum tum in spiritualibus tum in temporalibus auctoritatem et iurisdictionem opportunam et necessariam ad praedictum effectum tenore praesentium concedimus et impartimur. Praecipimus autem omnibus et singulis definitoribus, visitatoribus, cunctisque eiusdem provinciae patribus ac fratribus, et sub poenis patri provinciali ut supra in casu renitentiae et negligentiae taxatis, ut praesentibus nostris litteris omnino obediant, et nec per se nec per alios directe vel indirecte impedimento esse audeant quominus in omnibus et per omnia suum sortiantur effectum. Datum Romae in conventu nostro S. Augustini die XVIII octobris MDCLXXVII. Frater NICOLAUS OLIVA, prior generalis Indiarum, nostri muneris affixio sigillo; mag. frater CAMILLUS CAVALLO Thinesis, secretarius Ordinis ». *Registrat. lib. v.*

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, quo¹ firmiora sint et serventur exactius illa quae apostolici muniminis praesidio roborantur: nobis propterea memorati Caroli regis nomine humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, piis eiusdem Caroli regis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, moderationem alternativae et aequalitatis huiusmodi a praefato Nicolao episcopo, tunc priore generali, factam, ut praefertur, expeditasque desuper illius patentes litteras praecisas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesen-

Committitur fuit exequio et obsequio huius decreti provinciali Quitensi sub certis poenis.

Procas Caroli II regis Hispaniarum Pontifici oblatas.

Confirmatur decretum prioris generalis de moderatione alternativa.

1 Particulo quo redundare videtur (n. T.).

tium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decernentes eandem praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari ed definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus, necnon praefatorum Ordinis et provinciae, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi ianuarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 26 ianuarii 1678, pontif. anno II.

XXXI.

Conceduntur indulgentiae singulis utriusque sexus tam Ordinis quam confraternitatis habitus S. rorum Beatae

Mariae Virginis orationi mentali vacantibus.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Ad ea, per quae animarum christifidelium salus procuratur, libenter intendimus, et eorumdem christifidelium devotionem, ut in spiritualibus exercitiis ferventem incumbant, caelestium munerum largitione libenter fovemus et incitamus.

§ 1. Itaque de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis fratribus et monialibus ac tertiariis Ordinis Servorum Beatae Mariae Virginis, necnon aliis utriusque sexus christifidelibus confratribus et consorioribus confraternitatis habitus sororum eiusdem Beatae Mariae Virginis Dolorosae Dei Matris nuncupatae, tam hactenus in ecclesiis eiusdem Ordinis, seu alibi canonice institutae, quam in posterum ubilibet instituendae, qui per quadrantem horae orationi mentali vacaverint, pro qualibet vice centum dies, qui per duos quadrantes continuatos, septem annos de iniunctis eis seu aliâs quomodolibet debitis poenitentis in forma Ecclesiae consueta relaxamus;

§ 2. His vero, qui devotionis¹ huiusmodi per duos quadrantes continuatos, vel saltem per quadrantem horae, singulis diebus et per totum mensem dabunt operam, et vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel quolibet mense omnium peccatorum suorum indulgentiam

¹ Forsan legendum *devotioni* (n. T.).

Clausulae

Derogatio
contrarium.

Exordium.

Conceditur va-
cantibus ora-
tioni mentali
per quadrantem
horae pro qua-
libet vice indul-
gentia centum
dierum.

Singulis die-
bus continuos
per quadrantem
vel quadrantem
horae indulgentia
plenaria semel
in mense
etiam per mo-
dum suffragii.

tiam et remissionem, quam per modum suffragii animabus christifidelium, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverunt, applicare possint;

Haec omnes indulgentiae extempuntur ad fratres et moniales Ordinis sui ex regula et constitutiōne tenentur ad hanc etiam orationem mentalem.

§ 3. Insuper, quod dicti fratres et moniales pro oratione mentali, ad quam ratione eorum regulae et constitutionum quolibet die tenentur, praedictas omnes indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes proportionabiliter lucrari et consequi possint et valeant, auctoritate et tenore praedictis indulgemus: in contrarium facientes non obstantibus quibuscumque. Praesentibus ad septennium tantum valituris.

Conceduntur ad septennium.

§ 6. Volumus autem quod si pro impetratione, etc., nullae sint; quodque praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica, etc., ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, die XXX Ianuarii MDCLXXVIII, anno II.

Dat. die 30 Ianuarii 1678, pontif. an. II.

XXXII.

Confirmatur et moderatur Constitutio Urbani VIII circa translationem pensionum.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Circumspecta Sedis Apostolicae prudentia, christifidelium commodis ingiter invigilans, ea, quae aliàs pro ecclesiarum et beneficiorum ecclesiasticorum exoneratione optimo quidem constituta fuere consilio, si optatus inde effectus minime proveniat, sed gravia potius exoriantur incommoda, in melius commutare atque reformare studet, sicuti magistra rerum experientia faciendum suadet, ac aequi bonique ratio, necnon ecclesiarum et beneficiorum ipsorum

utilitas, et christifidelium pax et tranquillitas noscuntur postulare.

§ 1. Cum itaque dudum felix recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster¹ omnes et singulas facultates, indulta et privilegia transferendi quascumque pensiones annuas super patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium et abbatialium mensarum et quorumvis ecclesiasticorum tam saecularium quam regularium beneficiorum quomodocumque qualificatorum fructibus, tam certis quam incertis, ac etiam distributionibus quotidianis reservatas, quae tamen per extractionem² integrorum pensionum huiusmodi, ab ipsis translatoriis factam, realem et actualem effectum sortita non essent³, pro summâ quae medietatem veri anni valoris fructuum mensae seu beneficii, super quibus pensio transferenda seu translata reservata reperietur⁴, excederet, quibusvis personis, etiam abbatiali, episcopali, archiepiscopali, patriarchali, vel aliâ quavis dignitate, etiam cardinalatus honore fulgentibus, sive etiam ad favorem quorumcumque locorum piorum et collegiorum, quovis intuitu et consideratione, etiam motu proprio et ex certâ scientiâ et de apostolicae potestatis plenitudine, ac cum quibusvis clausulis et decretis, tam per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores suos quam ipsum Urbanum praedecessorem concessa eatenus, revocaverit, cassaverit et annullaverit, ac viribus et effectu evacuaverit (ita tamen ut facultates transferendi pensiones huiusmodi, pro eâ parte quae medietatem fructuum etiam incertorum, vel distributionum, quatenus super illis essent impositae,

Summa Constitutiōnis Urbani VIII.

¹ Confer Const. xxviii Urbani VIII, tom. XIII, pag. 406 (R. T.).

² In loco parall. legit *exactionem* (R. T.).

³ Male edit. Main. legit *esset* (R. T.).

⁴ Potius lege *reperiretur* (R. T.).

non excederet, firmæ et illaesa remaneret), et insuper volnerit et ordinaverit, eos, qui, praetextu excessus medietatis fructuum seu distributionum huiusmodi, partem pensionum translatarum solvere recusarent, ad excessum ipsum probandum teneri, nec interim, istius dispositionis praetextu, processum executivum aut solutionem integrae pensionis, quatenus aliâs illis locus esset, impediri aut retardari debere, et aliâs, prout in eiusdem Urbani praedecessoris constitutione desuper editâ et in cancellariâ apostolicâ anno Incarnationis Dominicæ mdcxxiv die xxiv ianuarii publicatâ, cuius tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur;

§ 2. Verum, cum quotidiano experimento compertum sit praenarratam constitutionis huiusmodi dispositionem ecclesiis et beneficiis pensionum huiusmodi onere gravatis illasque obtinentibus, qui excessum medietatis fructuum iisdem pensionibus gravatorum probare, et interea, donec rei iudicatae¹ desuper obtinuerint, pensiones ipsas solvere tenentur, parum esse proficuum, et e converso tam transferentibus quam translariis pensionum huiusmodi non modicum afferre incommodum; illis quidem, quod, propter ignorantiam tum veri valoris annui fructuum et distributionum tum quantitatis aliarum pensionum desuper reservatarum, frequentissime ac fere semper dubii sint et incerti quas pensiones transferre possint; his vero, quod lites super pensionibus in eos translatis, quas ecclesiarum et beneficiorum huiusmodi possessores, sub praetextu excessus praedicti, impugnant, sustinere et prosequi cogantur; itaut eiusmodi litibus discutiendis et deci-

dendis tribunalia assidue fatigentur, partes vero aerumnosis dispendiis praegraventur:

§ 3. Hinc est quod nos, litibus et dispendiis huiusmodi ansam praecidere, ac tam ecclesiarum et beneficiorum exonerationi, quam illius et illa obtinentium, necnon eorum, quibus eiusmodi facultates transferendi pensiones ab hac Sanctâ Sede concessae sunt et in posterum concedentur, ac illorum, in quos pensiones ipsae transferentur, commoditati, securitati et indemnitati, quantum nobis ex alto conceditur, providere cupientes, ac quorumcumque privilegiorum, indultorum et facultatum transferendi pensiones huiusmodi, seu illarum loco fructus, redditus et proventus ecclesiasticos reservatos et reservandos, quibusvis personis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praecminentiae et dignitatis existentibus, etiam cardinalatus honore fulgentibus, seu aliâs specificâ et individuâ mentione dignis, etiam motu proprio ac de apostolicae potestatis plenitudine, ac cum quibusvis clausulis, derogationibus et decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac etiam per nos et Sedem praedictam haecenus quomodolibet concessorum, litterarumque apostolicarum, tam sub plumbo quam in simili formâ Brevis, eedularum motus proprii desuper expeditarum, et chirographorum cuiusvis Romani Pontificis manu subscriptorum tenores etiam veriores et datae, aliaque omnia et singula etiam specialem et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pariter pro plene et sufficienter expressis et insertis ac exactissime et accuratissime specificatis habentes, motu proprio, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, de-

Dimidia seu minor pars pensionis translativae intelligenda est respectu quantitatis, quam pensionari possunt.

Causa huius Constitutionis.

¹ An recta lectio indicet lector scius (R. T.).

que apostolicae potestatis plenitudine, ut de cetero omnes et singuli, etiam S. R. E. cardinales, seu quavis aliâ praeceminentiâ et dignitate praediti, et aliâs quomodolibet qualificati, seu specificam et individua mentionem requirentes, quibus eiusmodi indulta, privilegia et facultates transferendi pensiones annuas super fructibus, redditibus et proventibus, iuribus, obventionibus et emolumentis, undecumque provenientius et in quibuscumque rebus consistentibus, ac distributionibus etiam quotidianis et manualibus patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium, abbatialium, aliarumque mensarum ac dignitatum, etiam maiorum et principalium, personatum, officiorum, praepositarum, praepositarum, canonicatum et praebendarum, aliorumve quorumlibet, cum curâ et sine curâ, saecularium et cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti regularium, beneficiorum reservatas, seu illarum loco fructus, redditus et proventus huiusmodi reservatos,¹ sive per viam cassationis et novae reservationis, sive simplicis translationis, seu aliâs² quomodolibet haecenus a Sede Apostolicâ concessa sunt et in futurum tam per nos quam per Romanos Pontifices successores nostros et Sedem praedictam concedentur, eorundem privilegiorum, indultorum et facultatum vigore dimidiam dumtaxat seu dimidiâ minorem partes ipsarum pensionum seu fructuum, reddituum et proventuum illarum loco reservatorum huiusmodi, quas et quos vigore primae reservationis seu in eos factae translationis de praesenti percipiunt et pro tempore percipient seu legitime percipere possunt et poterunt respective, transferre valeant (ita tamen ut eiusmodi translationes, si, servatâ ceteroqui

dictorum privilegiorum, indultorum et facultatum, ac praesertim quoad quantitatem pensionum, fructuum transferendorum in eis expressam, formâ et dispositione, factae fuerint, tametsi fructus, redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta et distributiones etiam quotidianae et manuales mensarum aliorumque beneficiorum huiusmodi pensionum et fructuum reservatorum oneribus ultra eorum medietatem adhuc gravata remanerent, nihilominus firmâe, validâe et efficaces existant, nec ex capite excessus medietatis fructuum aliorumque praedictorum in vim praedictae constitutionis Urbani praedecessoris, quam in hac parte quoad futuras translationes nullius roboris et momenti fore decernimus, ullo modo impugnari possint) tenore praesentium perpetuo statuimus et ordinamus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras et in eas contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati et alii quilibet, etiam specificâ et individua mentione digni, ac cardinalatus honore fulgentes, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, seu causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, adductae, specificatae et iustificatae non fuerint, aut ex aliâ qualibet, etiam quantumvis iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis nostrae seu interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali, ac incogitato et inexeogitabili, individuaque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retrahere, in controversiam vocari seu ad

Clausula.

¹ Deest vox *quae* (n. r.).

² Edit. Main. legit *alia* (n. r.).

terminos iuris reduci, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed easdem praesentes litteras semper firmas, validas, efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter et inconcussae observari, sicque et non aliter in praemissis censi, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet¹ quacumque praecminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus facultatibus, privilegiis, indultis, aliisque praemissis, ac de iure quaesito non tollendo, et quod cardinales praedicti sub regulis et constitutionibus faciendis non comprehendantur, ceterisque nostris et cancellariae apostolicae regulis, necnon praedicti Urbani praedecessoris, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usi-

¹ Male edit. Main. legit *quolibet* (n. r.).

bus et consuetudinibus, etiam inmemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, praefatis aliisque personis et collegiis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoris, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus iteratis, confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, ilis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime et amplissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ut autem praesentes litterae omnibus facilius innotescant, volumus illas, seu earum exempla ad valvas basilicae Principis Apostolorum ac Cancellariae Apostolicae et in acie Campi Florae de Urbe publicari et affigi, sicque publicatas omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficere ac si unicuique illorum personaliter intinnatae fuissent;

§ 7. Ipsarum vero praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam

Mandat publicari.

Transumptorum fides.

Contrariorum derogatio.

impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubicumque locorum haberi, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VII februarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 7 februarii 1678, pontif. anno II.

XXXIII.

Confirmatur decretum capituli S. Petri de Urbe, quo adscripta fuere beneficia abbatiæ S. Rufilli Foropompiliensis clericis idoneis ipsius dioecesis¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Species facti. § 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum et canonici basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, quod (cum quorundam perpetuorum cum curâ et sine curâ beneficiorum ecclesiasticorum, intra limites iurisdictionis monasterii, abbatiæ nuncupati, S. Rufilli terræ Foropompilii, nullius dioecesis, provinciae Ravennatensis, eidem basilicæ apostolicæ auctoritate perpetuo, ut asseritur, uniti, consistentium, dum pro tempore vacant, collatio, cessantibus tamen reservationibus et affectionibus apostolicis, canonicè spectet ad capitulum et canonicos ipsius basilicæ pro tempore existentes, qui illa turnatim per hebdomadas conferre consueverunt) ipsi exponentes die XXII novembris proxime præteriti capitulariter congregati, ut subditorum dicti

¹ Synt. exigit eandem ... fidem (R. T.).

² Pius IV anno MDLXIV, XII kalendas Iulii, univit mensæ capitulari dictæ basilicæ Vaticanæ eandem abbatiæ, cum exemptione a solutione quindennii.

monasterii commodis consulenter, eosque ad clericalium virtutum atque ministeriorum studia propositis præmiis incitarent, decreverunt ut beneficia huiusmodi imposterum per hebdomadarios clericis monasterio prædicto sive illius iurisdictioni subditis, quando reperirentur idonei, exclusis exteris, conferrentur, et aliàs, prout plenius continetur in eorum decreto capitulari desuper emanato tenoris qui sequitur, videlicet: « Fidem facio per præsentem ego notarius publicus et ad curam archiepiscopii sacrosanctæ basilicæ Principis Apostolorum de Urbe deputatus infrascriptus, qualiter in libro decretorum capitularium eiusdem sacrosanctæ basilicæ fol. 90 inter cetera legitur ut infra, videlicet: - Die XXII novembris MDCLXXVII fuit capitulum, et interfuerunt reverendissimi domini Iosephus Maria Suaresius episcopus olim Vasionensis vicarius, Nestor Rita archiepiscopus Sebastensis, Franciscus Maria Scottus, Thomas Vanninus, Ioannes Vincentius Arata, Alexander Casalius, Ludovicus Lensius, Bonamens de Augustinis, Marius Columna, Michaëlangelus Zacharia, Leonardus Marsilius, Iulius Riccius et Marcus Antonius Mariscottus, omnes canonici supradictæ sacrosanctæ basilicæ capitulariter congregati, decreverunt, quod quaecumque beneficia curata et non curata vacantia in abbatiâ S. Rufilli Foropompiliensis conferantur imposterum per dominos hebdomadarios illis¹ de eadem dioecesi, quando reperiantur idonei, exclusis exteris, unde iidem de dioecesi gaudeant in clericatu profecisse, et inde servitium ecclesiæ et decus abbatiæ augeantur. - In quorum, etc. Datum hac die XIII Ianuarii MDCLXXVIII. Ita est. IOSEPHUS BALDUINUS presbyter Romanus, publicus apostolicæ auctoritate notarius, et ad curam archi-

Decretum capituli.

¹ Forsan clericis pro illis legendum (R. T.).

vii secretariae basilicae S. Petri deputatus ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositione subiungebat, dilectus filius noster Carolus Barberinus S. R. E. cardinalis Carolus nuncupatus, dictae basilicae archipresbyter, non solum decreto huiusmodi consenserit, sed etiam dictis exponentibus significaverit gratum sibi fore si etiam ipsius nomine confirmatio eiusdem decreti a nobis et hac sancta Sede obtineretur: nobis propterea ipsi exponentes, etiam eiusdem Caroli cardinalis et archipresbyteri nomine, humiliter supplicari fecerunt ut pro decreto huiusmodi in divini servitii incrementum vergentis perpetua firmitate, et ne unquam ab ullis capitularium tam praesentium quam futurorum illius observantia, sub praetextu quod illi non ligentur, seu quod illi non consenserint, aut ex alio quocumque titulo et capite etiam validitatem et iustitiam ipsius decreti concernente, in controversiam vocari possit, opportune sibi in praemissis providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, Carolum cardinalem et archipresbyterum ac exponentes praefatos specialis favore gratiae prosequi volentes, ipsorumque exponentium singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decretum capitulare praeinsertum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et

singulos iuris et facti defectus, etiam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censi vel praedicti possent, supplementum, ipsumque decretum a praefatis modernis et pro tempore existentibus archipresbytero ac capitulo et canonicis basilicae praedictae, eorumque singulis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari debere; praesentes vero litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae basilicae, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv februarii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 25 februarii 1678, pontif. anno II.

Præces archipresbyteri et capituli.

Confirmatur praedictum decretum.

Obstantium remittit.

XXXIV.

*Conceditur indulgentia plenaria perpe-
tua visitantibus aliquam ex ecclesiis
tam canonicorum regularium quam
monialium Ordinis S. Antonii Vien-
nensis in festis sancti Antonii abbatis,
sancti Augustini et sanctae Monicae.*

**Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam.**

Enordium.

Caelestium munerum thesauros, quo-
rum dispensatores nos esse voluit Altis-
simus, cum ad christianae pietatis in-
crementum et animarum christifidelium
salutem profuturos speramus, libenter
elargimur.

Proces abba-
tis generalis.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti
filii moderni abbatis generalis canoni-
corum regularium Ordinis S. Antonii
de S. Antonio Viennensis sub regulâ
S. Augustini nomine nobis super hoc
humiliter porrectis inclinati, ac de om-
nipotentis Dei misericordiâ et beatorum
Petri et Pauli apostolorum, eius aucto-
ritate confisi, omnibus utriusque sexus
christifidelibus vere poenitentibus et con-
fessi, ac sacrâ eommunionem refectis, qui
aliquam ex ecclesiis tam canonicorum
regularium quam monialium Ordinis hu-
iusmodi hactenus erectis et in posterum
quandocumque erigendis, ac ubicumque
locorum existentibus, in sancti Antonii
abbatis, ac sancti Augustini et sanctae
Monicae festis diebus a primis vesperis
usque ad occasum solis dierum huiusmodi
singulis annis devote visitaverint, et ibi
pro principum christianorum concordia,
haeresum extirpatione, et sanctae matris
Ecclesiae exaltatione pias ad Deum pre-
ces effuderint, quo die praedictorum id
egerint, plenariam omnium peccatorum
suorum indulgentiam et remissionem
misericorditer in Domino concedimus.
Praesentibus perpetuis futuris tempori-
bus valituris.

§ 2. Volumus autem ut praesentium Conceditur ut
in rubrica.
transumptis, seu exemplis, etiam im-
pressis, manu alicuius notarii publici
subscriptis, et sigillo personae in di-
gnitate ecclesiastica constitutae munitis,
eadem fides ubique adhibeatur, quae
ipsis praesentibus adhiberetur si forent
exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum,
sub annulo Piscatoris, die xxv februarii
MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.
Dat. die 25 februarii 1678, pontif. anno II.

XXXV.

*Transferretur indulgentia plenaria perpe-
tua in alium diem pro ecclesiis fra-
trum et monialium Ordinis Eremita-
rum sancti Augustini in Etruria.*

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus Expositio.
filius Dominicus Valvasorius, vicarius ge-
neralis totius Ordinis fratrum Eremita-
rum sancti Augustini, quod aliâs felix
recordationis Clemens Papa X praedeces-
sor noster, supplicationibus venerabilis
fratris Iosephi Eusanii episcopi Porphy-
riensis, sacrarii nostri apostolici, tunc sui,
praefecti, nomine sibi super hoc humi-
liter porrectis inclinatus, omnibus utri-
usque sexus christifidelibus vere poeni-
tentibus et confessis, ac sacrâ commu-
nionem refectis, qui missae solenni in
quacumque ecclesiâ tam fratrum quam
monialium Ordinis praedicti quotannis
die xx octobris, qua officium de Nomine
Beatae Mariae Virginis, cum lectionibus
et officio in Toletanâ dioecesi die XVII
septembris recitari solitis, ab omnibus
tam fratribus quam monialibus eiusdem
Ordinis in universo orbe existentibus
recitari consuevit, celebrandae interfuis-
sent, et ibi pro christianorum principum

concordiâ, hæresum extirpatione, ac sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione, piâ ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sub certis modo et formâ tunc expressis, in perpetuum concessit, et aliâs, prout ipsius Clementis prædecessoris litteris in simili formâ Brevis die vi augusti MDCLXXII desuper expeditis, quorum tenorem præsentibus pro sufficienter expresso haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositione subiungebat, in omnibus ecclesiis tam fratrum quam monialium ac etiam sæcularium clericorum in totâ Etruria existentibus officium prædictum de Nomine Beatae Mariæ Virginis dominicâ primâ post octavam festivitatis Nativitatis Beatae Mariæ Virginis ex concessione seu indulto apostolico recitari soleat, ac propterea dictus Dominicus vicarius generalis indulgentiam prædictam, quoad ecclesias fratrum et monialium Ordinis prædicti in Etruria consistentes, ad dictam dominicam transferri plurimum desideret:

§ 3. Nos, supplicationibus eiusdem Dominici vicarii generalis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, indulgentiam plenariam prædictam a die xx octobris ad primam dominicam post octavam festivitatis Nativitatis Beatae Mariæ Virginis, itaut christifideles, qui vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti dictæ missæ solemnè dominicâ prædictâ in quacunque ecclesiâ tam fratrum quam monialium Ordinis prædicti in Etruria existentium celebrandæ, interfuerint, et ut supra oraverint, eandem indulgentiam consequantur, quam consequerentur si missæ huiusmodi dictâ die xx octobris interessent, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, servatâ tamen in re-

liquis prædictarum Clementis prædecessoris litterarum formâ et dispositione, perpetuò transferimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque,

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die iv martii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno ii.

Dat. die 4 martii 1678, pontif. anno ii.

XXXVI.

Habentur ratae et firmæ electiones omnes, etiam dubiæ, quæ a fratribus eremitis sancti Augustini in capitulis provincialibus Indiarum fiunt, donec illuc pervenerit prioris vel vicarii generalis de iis contraria definitio.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Dominicus Valvasorius Mediolanensis, vicarius generalis Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, quod in provinciis Indiarum et præsertim Quintensi dicti Ordinis non raro evenit, ut, post solemnem celebrationem capitulorum provincialium habitum in loco ad id specialiter designato, post legitimam electionem prioris provincialis per scrutinium factam a maiori parte electorum unanimi consensu in unum intendunt, post electi prioris provincialis confirmationem a præsidente capituli publicè promulgatam, et post ceteras electiones tum definitorum et visitatorum tum priorum localium ac doctrinariorum rite similiter expeditas, vix huiusmodi electionibus factis, aut imminente eiusdem capituli dissolutione, vel immediate post absolutionem, ac etiam post aliquot menses, imo et annos, quibus tam prior provincialis quam ceteri su-

Causa translata.

Transferatur indulgentia ad primam dominicam post octavam Nativitatis B. M. V. in ecclesiis dicti Ordinis in Etruria.

Species facti

periores legitime ut praefatur electi respective munere suo specificè functi fuerint, nihilominus nonnulli, malo spiritu adducti, eo quod fortassis in praefatis scapulis non obtinuerint ea quae sibi antea consequenda proposuerant, et alia cordi habebant obtinenda, contra iam electum, confirmatum et actualiter exercentem officium provincialatus potissime insurgant, ac etiam contra definidores, visitatores, reliquosque priores locales et doctrinarios, eisdem debitam denegantes obedientiam, honorem et praelationem, vanasque causas tantae contumaciae adducunt. Quinimo ad aliam electionem potissime prioris provincialis tumultuose et clandestine irrumpunt, et ad saecularia causam saepe per viam (ut vocant) auxiliatricem deferunt, contententes super validitate aut nullitate electionis praefati prioris provincialis, ceterarumque electionum; unde provincia illa miserrime turbatur; tunc enim in dubium vocantur receptiones novitiorum ad regularem habitum, solemnes eorumdem professiones, facultates ad excipiendas confessiones, institutiones doctrinariorum seu parochorum pro administratione sacramentorum, sententiae translatae in auctoritatem rei iudicatae tum absolutorie tum condemnatorie a praefato priore provinciali vel definitorio aut a prioribus localibus prolatae, ceterique actus iudiciales et extraiudiciales, utilitatem publicam vel privatam respicientes, pro nullis et invalidis habentur; utque pertinacius in sua persistant obstinatione, non obtenta a superioribus facultate veniendi Romam, longa suscipiunt itinera, et ad longum tempus, contra praescriptum constitutionum Ordinis praedicti ac decretorum huius sanctae Sedis, vagantur.

Causa huius
Constitutio.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio, ob immanem terrae marisque ab hac

alma Urbe Indiarum distantiam, non facile succrescentibus huiusmodi malis opportune possit a superiore generali dicti Ordinis aptari medela: nobis propterea dictus Dominicus vicarius generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, effraenem illam licentiam insurgendi contra superiores eiusque debitam obedientiam denegandi compescere, ac provinciarum praedictarum quieti, quantum nobis ex alto conceditur, consulere cupientes, dictumque Dominicum vicarium generalem a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui dilectum filium procuratorem generalem Ordinis praedicti audiverunt, consilio, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo statuimus et ordinamus, ut, si in Quitensi vel aliis Indiarum provinciis praedictis electio prioris provincialis facta fuit per suffragium secretum a maiori parte electorum, eoque¹ a praesidente capituli successive confirmata, omnes et singuli provinciarum huiusmodi respective religiosi, cuiuscumque gradus, dignitatis et conditionis existant, sub privationis vocis activae et passivae ac graduum et dignitatum seu officiorum per eos obten-

Praecipitur
religiosis omni-
bus Initium,
sub certi-
pne-
nis, ut officii-
bus in capitulis
provincialibus
electis et a praes-
idente capituli
confirmatis pa-
reat.

¹ Forsan *eaque* vel *atque* legendum, aut paulo post legend. *confirmato* (R. T.).

torum, perpetuaeque inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, ac etiam maioris excommunicationis poenis ipso facto incurrendis, teneantur non solum ab aliâ electione prioris provincialis abstinere, sed etiam ipsi priori provinciali seu rectori provinciali, aliisque ut supra respective electis et institutis, secutâ confirmatione praefatâ a praesidente factâ, debitam exhibere obedientiam tam in temporalibus quam in spiritualibus, non obstante quacumque protestatione aut appellatione etiam post confirmationem huiusmodi factâ vel interpositâ de iure; nos enim ad hunc effectum ex certâ scientiâ et de apostolicae potestatis plenitudine suppletos intelligi ac pro suppletis haberi volumus omnes et singulos alios defectus, etiam substantiales, iuris et facti, si forte intervererint in supradictis electionibus et confirmationibus, illasque per quoscumque iudices, etiam palatii apostolici auditores, quoad omnes et singulos iuris effectus, haberi et iudicari tamquam legitime canonice factas, interim et quousque ad Quitensem seu alias Indiarum provincias praedictas respective prioris generalis vel vicarii generalis eiusdem Ordinis determinatio pervenerit, legitimeque de eâ constiterit et intimata fuerit quibus de iure constare et intimari debet. Quod si lite pendente super validitate seu nullitate capituli provincialis vel cuiuscumque electionis instet dies praefixus celebrationi novi capituli provincialis, possint nihilominus et teneantur omnes electores ad locum destinatum convenire, et, iuxta sacros canones, Concilii Tridentini decreta, ac apostolicas et dicti Ordinis constitutiones, novum capitulum provinciale huiusmodi celebrare, nec, ratione talis litis pendentiae seu nullitatis praetensae, quisquam contra ipsius capituli validitatem coram

quocumque tribunali ullo modo quidquam opponere possit. Idemque sit et intelligatur, etiamsi post dictum capitulum provinciale congregatum, seu iam peractum, supervenerit ad provinciam, vel ei intimetur, sententia annullatoria prioris generalis, vel vicarii generalis, aut nova electio prioris provincialis, seu rectoris provincialis, aliorumque officiorum; quae omnia ad effectum annullandi capitulum provinciale congregatum, et seu iam peractum, prout supradictum est, tamquam inutilia, ac si nullatenus emanassent, omnino habeantur et iudicentur; proindeque praefatum capitulum provinciale, ita et prout supra celebratum, ab eodem priore seu vicario generali confirmari debeat, dummodo aliâs canonice et legitime celebratum sit. Nec¹ tamen ex hoc aliquis ullo modo occasionem sumere possit malitiose occultandi, alterandi seu differendi exhibitionem et publicationem quarumcumque litterarum in quibus contineatur annullatio vel nova creatio electorum tum in capite tum in membris, si forsitan a priore vel vicario generali ita provisum sit, teneatur sub eisdem poenis et censuris ille, etiamsi sit prior provincialis actualis, ad cuius manus litteras huiusmodi pervenire contigerit, ipsas manifestare vel intimare illi vel illis, quibus de iure manifestari seu intimari debent.

§ 4. Ceterum, ut nemo praesentium litterarum ignorantiam praetendere possit, volumus ut illae, statim atque ad Quitensem aliasve Indiarum provincias praefatas respective pervenerint, publicentur, perpetuisque futuris temporibus in singulis earundem provinciarum capitulis provincialibus, post recognitionem praesidentis, ipse, antequam ad aliquam electionem deveniatur, teneatur mandare ut omnibus capitula-

¹ Potius lege *Ne* (n. r.).

Clausulae.

riter congregatis ipsae praesentes litterae unâ cum reliquis constitutionibus de more legendis legantur; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Clau-sulae.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandoeunque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides facti in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis

praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxv martii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 25 martii 1678, pontif. anno II.

XXXVII.

Supprimitur collegium secretariorum apostolicorum a Callisto III aliisque Romanis Pontificibus institutum.

Innocentius Papa XI,

Prooemium.

Romanus Pontifex, ex debito pastoralis officii illi divinitus iniuncti, non solum ad ea quae universi christiani gregis animarum salutem respiciunt, verum etiam quae ad Sedis et Camerae Apostolicae, cui diversa onera incumbunt, necessitatibus ingiter imminentibus, indemitatem pariter et sublevamen pertinere noscuntur, vigilantiae suae aciem dirigens, ea, quae certis suadentibus causis per suos praedecessores in erectione officiorum Romanae Curiae fuerunt ordinata et instituta, interdum ex aliis non minus rationabilibus causis immutare et quandoque ad pristinum statum reducere aut etiam in totum suppressere consuevit, prout, rebus diligenter et mature discussis et examinatis, ac rerum necessitas et temporum vicissitudo requirunt, sicque conspiciunt in Domino salubriter expedire.

§ 1. Dudum siquidem consueverant ab antiquo tempore Romani Pontifices praedecessores nostri, ut promptos haberent viros industriosos, quorum² opera in magnis et arduis Apostolicae Sedis negotiis uti possent, ac etiam pro celeriori eorumdem negotiorum expeditione, quamplures eligere ac deputare

Ortus et progressus collegii secretariorum apostolicorum.

¹ Particula *ac* redundat (R. T.)

² Male edit. Main. legit *quorum* (R. T.).

secretarios; quos felicitatis recordationis Calixtus III et Pius II praedecessores nostri ex certis causis ad numerum sex reducerunt; postmodum felicitatis recordationis Innocentius VIII, similiter praedecessor noster, ut decori et universitati eiusdem Sedis et Curiae, ac faciliori, celeriori, diligentiori et magis accuratae expeditioni Brevium aliarumque litterarum apostolicarum opportune consuleretur, ac etiam ut aliquibus tunc nimium urgentibus Camerae Apostolicae indigentis occurreretur, decem et octo alios elegit sui assumpsit ac deputavit, adeo simul cum praefatis sex iam extantibus collegium viginti quatuor secretariorum constituerent, eidem collegio et secretariis diversos annuos redditus, et emolumenta inter singulos secretarios pro tempore existentes aequis portionibus dividenda et distribuenda, assignando et applicando, eosque etiam creando veros palatii apostolici praefatos ac familiares et continuos commensales, aliasque plures eis concedendo praerogativas et praecipientias latius contentas in eius constitutione sub datum Romae apud S. Petrum anno Dominicæ Incarnationis MCDLXXXVII, pridie kalendas ianuarii, pontificatus anno IV¹.

§ 2. Et quoniam, intuitu dictorum emolumentorum eidem collegio applicatorum, ab illo pro subventionem dictarum urgentium necessitatum Camerae et Sedis Apostolicae fuerat persoluta summa sexaginta duorum millium et quatuorcentum florenorum, seu ducatorum auri de camerâ; idcirco idem Innocentius praedecessor statuit et decrevit, quod, in eventum in quem praefati officii revocatio aut alteratio sequeretur, restitui deberet integra dicta summa sexaginta duorum millium et quatuorcentum ducatorum de camerâ, in quibus

¹ Quam vide in tom. v, pag. 330 (n. r.).

nullo modo imputari possent emolumenta interim percepta, sibi reservatâ facultate alium deputandi in secretarium domesticum, ut pariter latius in eadem constitutione continetur. Quia vero nonnulli cupiebant variis modis ad antecedens officium secretariatus ascendere praeter eiusdem Pontificis desiderium ac voluntatem, quae fuit ut ad illud non admitterentur nisi personae qualificatae tam aetate quam doctrinâ, quemadmodum ipsum officium requirit; idcirco idem Innocentius per alias eius litteras in formâ Brevis, sub datum Romae, apud S. Petrum, 1 februarii MCDLXXXVIII, anno pariter IV, statuit quod nullus ad idem officium assumatur nisi prius ab eodem collegio praevio examine approbatus et acceptatus fuerit. Cui quidem collegio alii Romani Pontifices successores et similiter praedecessores nostri praefata privilegia et praerogativas confirmarunt. Exortisque deinde aliquibus controversiis, pro illarum compositione et terminatione felicitatis recordationis Pius V, iudem noster praedecessor, per eius motum proprium, sub datum Romae, apud S. Petrum, pridie nonas maii, anno VI, quamplura eiusdem collegii favore statuit et decrevit, praesertim ut haec officia nullo unquam tempore per Romanos Pontifices pro tempore existentes revocari, reduci, alterari aut moderari, seu collegium ipsum supprimiti vel extingui possent, nisi restituti prius realiter et cum effectu singulis secretariis tunc viventibus integre et absque ullâ diminutione pecuniis pro quibus eos officia emisse aut habuisse constiterit. Demum vero aliis exortis controversiis inter idem collegium et praefatum secretarium domesticum, felicitatis recordationis Sixtus V, praevia narrativâ quod in dicto collegio virtutibus, experientiâ ac usu rerum

et negotiorum ad Romanam Curiam confluentium ad dictum officium pertinentium insignes viri connumerabantur, praefatum secretarii domestici officium suppressit et extinxit, illudque collegio univit et incorporavit cum eius emolumentis, quorum intuitu ab eodem collegio soluta fuerunt nostrae Camerae Apostolicae scuta viginti quinque mille auri in auro, plura desuper statuendo, atque plures etiam praerogativas huiusmodi secretariis concedendo, et praesertim quod essent praelati utriusque signaturae referendarii, atque locum in pontificiâ cappellâ haberent, ut latius continetur in eiusdem Sixti litteris in formâ Brevis, sub datum Romae, apud S. Petrum, 1 aprilis MDLXXXVI, eius pontificatus anno 1°.

Item opera.

§ 3. Collegium vero praefatum, pro congerendo summam scutorum viginti quinque millium auri, seu illius valorem, ad effectum illam solvendi Camerae praedictae ex causâ dictae applicationis et assignationis emolumentorum dicti secretarii domestici, vigore licentiae et facultatis per eundem Sixtum concessae, et de qua in ipsius litteris in formâ Brevis expeditis sub die xvii februarii dicti anni MDLXXXVI, erexit unum montem super proprietate et grossâ seu massâ eiusdem collegii, cum obligatione ac promissione illum infra sexennium extinguendi; et amplius (cum idem collegium ab eodem Sixto etiam obtinuerit similem suppressionem alterius secretarii domestici Brevis quae principibus scribuntur, et concessionem ac assignationem illius emolumentorum ad eiusdem collegii favorem et commodum, persolutis Camerae nostrae scutis duodecim millibus auri) de licentiâ et facultate eiusdem Sixti erexit seu auxit

montem in summâ dictorum scutorum duodecim millium auri (sexennio praedicto, ut¹ infra quod dictus Pontifex primum montem extingui voluerat, ad aliud sexennium prorogato), itaut mons primo erectus et respective auctus fuerit in ducentis septuaginta octo locis ad rationem scutorum centum monetae pro quolibet loco, et in aliis centum viginti locis ad rationem scutorum centum auri in auro pro quolibet locorum; ac postmodum, vigore alterius facultatis et licentiae concessae per felicis recordationis Clementem IX pariter nostrum praedecessorem, ad effectum extinguendi praefatum montem, erexit ac constituit alterum novum montem locorum quadringentorum quinquaginta octo ad rationem pretii centum et fructus annui scutorum quatuor monetae romanae pro quolibet loco, adiectâ tamen simili lege praefatum novum montem infra duodecim annos ab illius erectione computandos extinguendi, prout latius in litteris in formâ Brevis dicti Clementis praedecessoris sub datum Romae die iv ianuarii MDCLXIX², et respective instrumento dictae erectionis die xvi maii dicti anni per Petrum Gentilem Catalanum tunc dictae nostrae Camerae notarium rogato, continetur.

§ 4. Cum autem inter quamplura ad utrumque spirituale ac temporale regimen pertinentia, quorum notitiam exactamque informationem initio nostri pontificatus, ut par erat, habere curavimus, illa per nos fuerit habita super huiusmodi collegio secretariorum, atque desuper deputatâ congregatione particulari nonnullorum Romanae Curiae praelatorum cum interventu venerabilis fratris nostri Alderani S. R. E. cardinalis Cybo nuncupati, ab eadem nobis

Causae eius extinctissimas.

1 Quam vide tom. VIII, pag. 685 (R. T.).

1 Particula ut delenda videtur (R. T.).

2 Has require in tom. xvii, pag. 833 (R. T.).

relatum fuerit per collegium praefatum nullatenus adimpleri eos fines et effectus, pro quibus, ut praemissum est, erectum et institutum ac confirmatum fuit, dum negotiorum ei ut supra demandatorum administratio, cura et expeditio incumbunt et respective exercentur ac adimplentur per duos eisdem Romanae Curiae praelatos extra dictum collegium per Romanum Pontificem pro tempore existentem deputari solitos, quorum unus *secretarius brevium*, alter *secretarius brevium ad principes* nuncupatur, adeo ut praefatum collegium prorsus inutile et superfluum evaserit ac remaneat; e converso autem inter illud eiusque secretarios ex unâ ac dictam Cameram ex alterâ partibus plures tam antiquo quam moderno tempore controversiae fuerint exortae, itidemque huiusmodi officia valde notabile eidem Camerae praeiudicium et detrimentum asferre et causare dignoscantur, proindeque omnino expediens et opportunum sit dictum collegium eiusque officia suppressere et extinguere, restituito possessoribus eorundem officiorum illo pretio quod restituendum esse iustitiae ratio exigit atque requirit: proptereaque¹ eidem congregationi aliisque praelatis per nos additis ac deputatis iniunximus ac demandavimus ut discutere et examinare, nobisque postmodum referre deberent quidnam iuxta praedictae iustitiae limites et rationem, ut unicuique, quod suum est et debetur, tribuatur, restituendum sit; cumque simul cum dicto venerabili fratre nostro Alderano pluries congregati, partibus interesse habentibus etiam auditis, non fuerint unanimes et concordēs in eorum suffragiis et votis, itantotalis conclusio et resolutio valde differri possit in magnum ac evidens praeiudicium ac de-

trimentum dietae nostrae Camerae; ac iam cessantibus rationibus et causis, ut supra, existentiae et perseverantiae eiusdem collegii, siquē nullo modo iustum et rationabile sit ut incerti ac illiquidi pretii restitutio ipsius iam conclusae et determinatae suppressionis et extinctionis substantiam ac effectum impediatur: decrevimus exinde ad easdem suppressionem et extinctionem devenire, demandatâ pro nunc restitutione prompte ac statim faciendâ illarum pecuniarum, quas consisterit nostrae Camerae praefatae ex causâ singulorum officiorum huiusmodi persolutas vere et realiter fuisse, ad eiusque manus sive eius officialium pervenisse, cognitionem vero ac terminationem, an et quid etiam ultra praedictas pecunias legitime et ad eisdem iustitiae limites et rationem restituendum seu persolvendum sit, nostro thesaurario generali de voto nostrae Rotae, ut ita, ob peculiarem huiusmodi tribunalis stylum et onus edendi et promulgandi decisiones, omnibus causae ac rationes iustitiae et resolutionum pateant, omni appellatione remotâ, et aliâs, prout infra, committere et mandare, etc.

§ 5. Nos igitur praemissa attendentes, ex causis praedictis et aliis animum nostrum moventibus, cum opportuno remedio ut supra providere volentes, ac litteras apostolicas erectionis collegii secretariorum huiusmodi, aliarumque quarumvis concessionum, gratiarum et praerogativarum illis a praedictis et quibusvis aliis Romanis Pontificibus praecessoribus nostris desuper quomodolibet emanatarum, etiamsi specialem et individuan mentionem requirerent, totos et integros tenores praesentibus pro expressis et insertis habentes, motu simili, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, collegium praefatum,

Collegium suppressum et penitus extinguitur.

¹ Videtur legendum *propterea* (n. r.).

ac omnia et singula dilectorum filiorum secretariorum huiusmodi officia per quoslibet quantumvis expressâ et speciali notâ dignos possessa (etiam illa tria, quae in perpetuum concessa atque assignata fuerunt, unum videlicet per S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum, et aliud per S. Spiritus in Saxia hospitalia, sive illorum pro tempore existentes officiales et administratores, atque reliquum officia huiusmodi per capitulum et canonicos saecularis et collegiatae ecclesiae S. Eustachii de Urbe dilectos filios respective possessa), auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo supprimimus, extinguimus et abolemus, unâ cum illorum collegii iuribus, praerogativis et privilegiis, adeo ut simile collegium secretariorum huiusmodi omnino cesset, et amplius in rerum naturâ non existat; omnia vero eorundem officiorum secretariorum et collegii huiusmodi per praesentes suppressorum emolumenta, iura, obventiones et alios quoscumque proventus, quae et quos volumus et intendimus semper salva et illaesa et salvos et illaesos remanere, ad commodum Sedis Apostolicae, adeo ut ab iis, qui hactenus illa et illos solverunt, adhuc debeantur et solvantur, nihilque penitus censeatur ac sit quoad illa et illos innovatum, perinde ac si praesens motus proprius minime emanasset, et non aliâs, etc., ab hodie, pleno iure, nil penitus excepto, Camerae nostrae praedictae appropriamus, applicamus et incorporamus, ac pro appropriatis, applicatis et incorporatis haberi volumus.

§ 6. Et insuper per praesentes statuimus et mandamus omnes illas pecunias prompte ac statim restitui seu persolvi per dictam nostram Cameraam, quas dicto thesaurario nostro legitime constiterit vere et realiter et cum effectu per ipsorum officiorum nunc suppresso-

rum titulares seu possessores, sive eorum auctores, aut illos, quibus facultas disponendi de praedictis officiis seu eorum aliquo in toto vel parte apostolicâ auctoritate praedictâ concessa fuerit, eidem Camerae sive Datariae Apostolicae, illarumque ministris et officialibus, tam in causam et sub nomine pretii, quam pro expeditione fuisse solutas, adeo ut ne quidem in nihilo, respectu earundem pecuniarum Camerae seu Datariae huiusmodi solutarum de proprio, damnificati remaneant, et, donec receperint, ad eorum creditum et liberam dispositionem penes nostrum Montem Pietatis de Urbe describi debere decernimus. Volumus quoque et mandamus ut dictus modernus noster et pro tempore existens thesaurarius generalis de voto nostrae Rotae, ut supra, omnibus illius auditoribus suffragium praestantibus ac ferentibus super praefatis articulis, scilicet an et quid etiam ultra dictas pecunias respectu omnium possessorum eorundem officiorum et interesse habentium restituendum et persolvendum sit, aliisque incidentibus, emergentibus, annexis, connexis et dependentibus, totoque negotio, citato et audito dictae nostrae Camerae commissario generali, audiat, cognoscat et iustitiam faciat et administret, omni appellatione, restitutione in integrum, recursu et reclamatione penitus remotis atque sublatis. Et quia etiam dubitari continget, an, per huiusmodi suppressionem ac abolitionem collegii praefati, onus praedictae extinctionis dicti novi Montis, per idem collegium, ut supra, ultimo loco erecti, et solutionis illius fructuum usque ad actualem et effectivam eiusdem Montis extinctionem, remaneat et sit penes ipsos secretarios eiusdem collegii; ideo, pro potiori cautelâ tam dictae nostrae Camerae quam ipsius collegii eiusque secreta-

Præscribitur,
ut reddatur et
solvatur pecunia
revertenda
Camerae vel
Datariae soluta,
et si quod aliud
eis vel aliis de-
beat.

riorum per praesentes suppressorum, declaramus et decernimus, per suppressionem et abolitionem huiusmodi neutri partium nostraeque Camerae ullum praecudicium neque minimum inferri nec illatum fore, inraque utriusque, etiam quoad repetitionem soluti, integra et in totum reservata esse, prout reservamus, illaque experiri posse, ac dicto thesaurario nostro generali, qui etiam in huiusmodi articulo de voto dictae nostrae Rotae procedat, audiat et cognoscat ac iustitiam faciat, appellatione remota, et in omnibus et per omnia ut supra quoad alios articulos decrevimus et mandavimus. Interim vero, ne montistae dicti Montis solutione et consecutione debita fructuum locorum Montium ad singulos spectantium et pertinentium suis loco et tempore privati remaneant, volumus et decernimus pro nunc et per modum provisionis et sine praecudicio iurium ut supra, per dictum nostrum thesaurarium illos persolvi fieri de emolumentis et proventus eiusdem collegii dictae nostrae Camerae ut supra applicatis et appropriatis. Ceterum, quia, ut praemisimus, inter possessores dictorum officiorum adsunt praefata loca pia, nempe capitulum ecclesiae S. Eustachii et hospitale S. Spiritus in Saxia, quae eadem officia in perpetuum ex causa onerosa et correspectiva apostolica auctoritate obtinent; ideo praecipimus et mandamus eidem nostro thesaurario, quod praefato S. Eustachii capitulo eiusque canonicis persolvi faciat, ad effectum reinvestiendi, illud pretium, quod in casum suppressionis vel extinctionis conventum fuit restitui et persolvi debere, idemque pretium et in eadem summa persolvi pariter ac restitui dicto hospitali S. Spiritus, salvis utriusque iuribus coram eodem nostro thesaurario de eodem voto Ro-

tae cognoscendis et decidendis quoad illud plus seu aliam maiorem summam, quod seu quam persolvi et restitui debere pro eorum parte praetendatur. Quo vero ad praedictum aliud hospitale Sancti Salvatoris ad Sancta Sanctorum, quod ex gratia Sedis Apostolicae aliud simile officium ut supra obtinet, per modum provisionis, et donec per eundem thesaurarium de eodem voto ut supra decidatur et terminetur an et quod restituendum seu persolvendum sit, et nostra liberalitate et munificentia ac pauperum infirmorum subventionem, ex eadem massa seu grossa dictorum emolumentorum et proventuum singulis mensibus summam per nos in speciali ordine et mandato declarandam praestari ac persolvi iubemus et volumus.

§ 7. Praesentes quoque, etiam ex eo quod singuli nominati praedicti praemissis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel alio quovis etiam quantumvis magno et inexcogitato et substantiali defectu, etiam ex quo super praemissis solemnitates et alia quaevis servanda et adimplenda, servata et adimpleta minime fuerint, aut ex alio quolibet capite a iure vel facto aut statuto vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore iuris clauso, seu occasione vel causa quantumvis iusta, rationabili et privilegiata, etiam tali quae ad effectum validitatis praedictorum specialiter ac individue exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra huiusmodi vel aliis superius expressis seu illatis nihil ullibi apparente^o seu aliter probari posset,

Clausulae.

1 Forsan ex pro et (R. T.).

2 Potius lege appareret (R. T.).

notari, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperi-
tionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae seu iustitiae remedium impetrari, seu etiam motu et potestatis plenitudine similibus concedi, aut sic impetrato aut concesso quempiam uti seu se invari in iudicio et extra posse; neque praesentes sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus aut aliis contrariis dispositionibus, pro tempore quomodolibet faciendis, comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcussè observari, sicque et non aliàs in praemissis per quoscumque iudices et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecminentia et potestate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter indicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, apostolica auctoritate, eorumdem tenore praesentium, decernimus et declaramus.

Obstacula tollit.

§ 8. Non obstantibus praefatorum felicis recordationis Callixti III, Pii II, Innocentii VIII, Pii V, Sixti itidem V, Gregorii XV ac Clementis IX et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutionibus et indultis, privilegiis supradicto collegio illisque singularibus personis quomodolibet con-

cessis, necnon pia memoriae Pii Papae IV, etiam praedecessoris nostri, gratias Cameram praedictam concernentes in eadem Camera omnino registrari debere disponente, ac nostrà et Cancellariae apostolicae regulà de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam consistorialibus, desuper in genere vel in specie editis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, et quibuscumque etiam quantumvis efficacissimis clausulis et decretis etiam irritantibus roboratis, ac aliàs in contrarium praedictorum quomodolibet concessis, confirmatis ac superius innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia ex-
quisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil penitus omisso et formà in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat motu et potestatis plenitudine similibus derogamus ac derogatum esse volumus et decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Et quod singulorum officiorum praedictorum concessionum et titularum tenores, etiam veriores, ac earum data habeantur pro expressis, seu in toto vel parte exprimi possint in litteris, et de perpetuis suppressione, abolitione, extinctione, restitutione, applicatione, incorporatione, concessione, voluntate, et singulis decretis, derogatione, aliisque praemissis, quae hic pro sufficienter et ad partem repetitis habeantur ut supra, in litteris, et cum clausulà ad perpetuam

Praesentium
valor.

rei memoriam latissime extendendâ, et quod praemissorum omnium et singulorum etiam denominationum, qualitatum, nuncupationum, innovationum, aliorumque necessariorum maior et verior specificatio et expressio fieri possit in litteris. Volumus autem quod sola motus proprii nostri huiusmodi signatura sufficiat, et ubique fidem faciat in iudicio et extra illud, quacumque clausulâ contrariâ, et ceteris quibuscumque ut supra non obstantibus, seu si videbitur per Breve nostrum seu officium de Curia expediri possint.

§ 10. Per praesentes vero non intendimus, sub praemissâ pretii restitutione officiorum huiusmodi possessoribus libere faciendâ, comprehendi illum seu illos, qui ratione gravis aetatis iuxta nostrae Datariae stilum et observantiam ad officii resignationem admittendi nimine essent; cui vel quibus remaneant salva eorum iura pariter a praefato thesaurario de voto Rotae examinanda et decidenda.

Datum Romae, apud S. Petrum, kalendis aprilis MDCLXXVIII, anno II.

Dat. die 1 aprilis 1678, pontif. anno II.

XXXVIII.

Confirmantur confraternitates omnes sub titulo Nominis Dei in ecclesiis fratrum Ordinis Praedicatorum dumtaxat existentes, etsi de earum canonicâ erectione non constet.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Cum dudum felicitis recordationis Pius Papa IV, praedecessor noster, confraternitatis¹ sub vocabulo Nominis Iesu instituta, et ubivis terrarum et locorum tunc et pro tempore diffusae, utriusque

¹ Male ed. Main. legit *confraternitatî* (R. T.).

sexus confratribus in illâ tunc et pro tempore descriptis ubilibet constitutis, sive sub eiusdem confraternitatis regulâ prius editâ, sive sub aliâ simili comprehenderentur, certa tunc expressa pietatis opera peragentibus, nonnullas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, necnon alias gratias, facultates et privilegia concesserit; et subiinde (accepto per recollendae memoriae Pium Papam V praedecessorem nostrum, quod, licet societas Nominis Dei, sive iuramentorum, originem et ortum habuisset ab Ordine fratrum Praedicatorum, et quod ab eiusdem Ordinis professoribus fuisset instituta et aucta, necnon interventu fratrum dicti Ordinis multae indulgentiae aliaque privilegia et favores dictae societati ab Apostolicâ Sede fuissent concessa, tamen multi clerici et parochi in suis ecclesiis dictam societatem erigere studebant, itaut aliquando essent plures in eadem civitate societates seu confraternitates dictae invocationis Nominis Dei et iuramentorum, in diminutionem observantiae et devotionis quae ex frequentia convenientium oriri solebat, et non sine aliqua confusione, quae ob praedictam causam in die Circumcisionis Domini, quando festum praedictae societatis seu confraternitatis celebrari debebat, accidere consueverat) ideam Pius V, praedecessor noster, motu proprio, non ad alicuius sibi super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione et certâ scientiâ suâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, quod in civitate¹ oppidis et locis totius orbis christiani, in quibus essent ecclesiae Ordinis Praedicatorum, ibi tantum, vel huiusmodi civitatibus, oppidis et locis, et in dictis ecclesiis Ordinis Praedicatorum dumtaxat dicta societas seu

¹ Aptius lege *civitatibus* (R. T.).

Restitutio soli pretii quibus faciendâ.

Huius confraternitatis indulgentiae.

confraternitas erigi posset, nec deinceps nova societas seu confraternitas huiusmodi institueretur in civitatibus, oppidis aut locis in quibus non esset dicti Ordinis domus, aut in finitimis ecclesiis, absque licentiâ prioris provincialis seu conventualis dicti Ordinis, in cuius districtu sita esset ecclesia in qua dicta confraternitas seu societas erat vel foret erigenda; quod si secus factum fuisset, confratres taliter admissi dictae confraternitatis, seu societatis, indulgentias non consequerentur, nec favoribus aut privilegiis gauderent, quae confratribus legitime scriptis per Sedem praedictam concedebantur, perpetuo statuerit et ordinaverit, ac etiam districtius inhibuerit, sicque voluerit et praeceperit, et aliâs, prout in eorundem Pii IV et Pii V praedecessorum litteris desuper expeditis uberius dicitur contineri; ac postmodum piae memoriae Gregorius Papa XIII, praedecessor pariter noster, praedictas Pii IV et Pii V praedecessorum litteras confirmaverit et approbaverit, aliasque indulgentias confratribus dictae confraternitatis elargitus fuerit, prout in diversis ipsius Gregorii praedecessoris litteris desuper emanatis etiam dicitur plenius contineri; sed successive similis recordationis Paulus Papa V, etiam praedecessor noster, qui certas unicuique confraternitati indulgentias et gratias spirituales, quibus de cetero frueretur, duxerat praescribendas, revocatis et annullatis ac nullius roboris et momenti in posterum fore declaratis omnibus et singulis indulgentiis et peccatorum remissionibus ac poenitentiarum relaxationibus confraternitati SS. Nominis Dei, in ecclesiâ S. Mariae super Minervam de Urbe dicti Ordinis fratrum Praedicatorum canonice institutae, et illius confratribus et consorioribus catenus per quoscunque Romanos Pontifices eius

praedecessores concessit¹, omnibus utriusque sexus christifidelibus hanc confraternitatem de cetero ingressuris, ac tam ipsis de tempore describendis, quam iam descriptis in dictâ confraternitate confratribus et consorioribus, qui certe tunc praescripta pietatis opera peragerent, certas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes in perpetuum concesserit, nec non magistro generali dicti Ordinis Praedicatorum, et, illo absente, eius vicario in Urbe commoranti, ut confraternitates extra Urbem praedictam ubique locorum erigere et instituere, illisque omnes indulgentias et gratias spirituales in ipsius Pauli praedecessoris litteris desuper emanatis expressas, servatâ formâ traditâ in constitutione similis memoriae Clementis Papae VIII praedecessoris pariter nostri super confraternitatum aggregationibus et institutionibus editâ, communicare libere et licite valeret, auctoritate apostolicâ facultatem concesserit et impertitus fuerit; ac insuper ipse Paulus praedecessor omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus in aliquâ ex confraternitatibus in ecclesiis fratrum dicti Ordinis Praedicatorum canonice institutis dumtaxat tunc descriptis et pro tempore describendis vere poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis, qui processioni secundâ dominicâ cuiuslibet mensis per dictas confraternitates celebrari solitae devote interfuissent, et pro sanctae matris Ecclesiae exaltatione, haeresum extirpatione, ac christianorum principum concordia, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino elargitus fuerit, et subinde illis non solum in secundâ huiusmodi, sed in unâ ex

¹ Potius lege concessis (n. 7.).

aliis mensis dominicâ, iuxta locorum consuetudinem, processionem praedictam celebrantibus, illique¹ interessentibus, plenariam indulgentiam et remissionem huiusmodi ut praefertur in secundâ dominicâ concessam suffragari voluerit, ipsisque demum, quatenus opus esset, misericorditer in Domino, servatâ in reliquis prioris concessionis formâ, concesserit, et aliâs, prout in ternis² ipsius Pauli praedecessoris litteris die XXI octobris MDCVI, ac die XXVIII septembris MDCXII, et die I aprilis MDCXIII respective in simili formâ Brevis desuper expeditis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur; verum, sicut pro parte dilecti filii magistri generalis dicti Ordinis nobis nuper expositum fuit, multae in ecclesiis eiusdem Ordinis confraternitates sub titulo seu invocatione Nominis Dei, sive ante sive post³ emanatam praedictam Clementis praedecessoris constitutionem, institutae seu introductae reperiantur, quarum quidem confratres et consorores solitas eiusmodi confraternitatum functiones multaque pietatis et christianae charitatis opera exercere consueverunt, sed de illarum canonicâ ab initio erectione et institutione non constat, et, licet in capitulo generali Ordinis praedicti, quod anno MDC Neapoli celebratum fuit, declaratum fuerit quod in omnibus ecclesiis eiusdem Ordinis, in quibus fratres ipsius Ordinis officia vel missas ordinarie celebrabant, erectae intelligerentur et institutae societates SS. Nominis Dei, non tamen appareat tunc temporis eidem capitulo vel antea superioribus vel fratribus dicti Ordinis eiusmodi confraternitates erigendi fa-

cultatem a Sede Apostolicâ concessam fuisse, nec dictae confraternitates, ante editam Clementis praedecessoris constitutionem praedictam institutae seu introductae, novas erectiones et institutiones intra tempus ab eâdem constitutione praescriptum et iuxta illius formam obtinuerint, quinimmo ut⁴ in illis quidem, quae post emanatam constitutionem huiusmodi erectae et institutae forsitan fuerunt, eiusdem constitutionis formam in earum erectionibus et institutionibus, prout memoratus Paulus praedecessor ordinaverat, servatam fuisse appareat: nobis propterea dictus magister generalis humiliter supplicari fecit ut⁵ in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsum magistrum generalem specialibus favoribus et gratiis⁶ prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas confraternitates sub titulo seu invocatione Nominis Dei in ecclesiis fratrum dicti Ordinis dumtaxat ubicumque locorum de praesenti existentes, tametsi de earum canonicâ ab initio erectione et institutione minime appareat nec ipsae confraternitates novas erectiones et institutiones iuxta formam supradictae constitutionis Clementis praedecessoris obtinuisse reperiantur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et validamus, easque in statu valido esse et fore decernimus et declaramus,

1 Legerem ne pro ut (R. T.).

1 Edit. Main. legit *illisque* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *terminis* (R. T.).

3 Edit. Main. legit *per pro post* (R. T.).

Prædictae omnes confraternitates in ecclesiis Praedicatorum erectae confirmantur; dummodo servata fuerint litterae Pauli V et Hieronimi Saeclae Scelici.

in omnibus et per omnia, perinde ac si illas omnes et singulas ab ipso initio canonice erectas et institutas fuisse novasque erectiones et institutiones suo tempore, iuxta formam memoratae constitutionis Clementis praedecessoris, obtinuisse constaret, et, quatenus opus sit, illas omnes et singulas, servatâ tamen ceteroqui praedictarum Pauli praedecessoris litterarum ac constitutionum seu decretorum huius sanctae Sedis praesertim circa distantiam locorum in erectione confraternitatum similis instituti servandam emanatarum¹ formâ et dispositione, de novo erigimus et institutumus. Ac ipsarum confraternitatum sic a nobis confirmatarum et validatarum et de novo respective erectarum confratribus et consorioribus, ut omnibus et singulis indulgentiis et peccatorum remissionibus ac poenitentiarum relaxationibus a praedicto Paulo praedecessore per ternas suas litteras supradictas concessis, non autem ullis aliis, servatâ tamen pariter earumdem Pauli praedecessoris litterarum formâ et dispositione, uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, auctoritate et tenore praefatis concedimus et indulgemus. Porro eidem magistro generali harum serie iniungimus, ut tam praesentium quam ternarum Pauli praedecessoris litterarum praedictarum transumpta seu exempla authentica ad singulas domos regulares dicti Ordinis, in quarum ecclesiis confraternitates huiusmodi existunt, quantocitius fieri poterit, transmitti, illaque confratribus et consorioribus ipsarum confraternitatum notificari curet, ad hoc ut unusquisque illorum sciat quibus indulgentiis et gratiis spiritualibus ex huius sanctae Sedis benignitate frui de cetero valeat. Ceterum in erectione et institutione similium contra-

¹ Male edit. Main. legit *emanatarum* (n. r.).

ternitatum, nec non indulgentiarum et gratiarum communicatione illis per magistrum generalem Ordinis praedicti, et, illo absente, per eius vicarium in Urbe praedictâ commorantem, de cetero, iuxta facultatem a praedicto Paulo praedecessore sicut praemittitur concessam, faciendis, formam in supradictâ Clementis praedecessoris constitutione praescriptam adamussim servari volumus, alioquin erectiones et institutiones ac indulgentiarum et gratiarum spiritualium communicationes huiusmodi nullius omnino sint roboris et momenti.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, nec non praedictâ Clementis praedecessoris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et literis apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum

¹ Male edit. Main. legit *supradictam* (n. r.).

Clausulae.

Contrarium derogato.

insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVIII aprilis MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 18 aprilis 1678, pontif. anno II.

XXXIX.

Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo statutum fuit ut commissarius Terraesanae Ordinis Minorum sancti Francisci Neapoli degens, si steterit de Observantiâ, in conventu S. Mariae Novae, minime vero in altero SS. Trinitatis Reformatorum commoretur.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii ministri provincialis provinciae Terraelaboris fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ Reformatorum nuncupatorum nobis exposito, quod (cum dilectus etiam filius modernus commissarius Terraesanae, qui est frater de Observantiâ dicti Ordinis, in conventu SS. Trinitatis civitatis Neapolitanae fratrum de Observantiâ dicti Ordinis habitaret, eiusmodi autem fratrum de Observantiâ commo-

1 Legend. vel addend. *Reformatorum* (n. r.).

ratio in conventibus fratrum Reformatorum maximis incommodis causam praerberet, cum gravissimo regularis disciplinae ac instituti reformationis detrimento) ipse minister provincialis plurimum cupiebat a nobis ordinari ut praefatus commissarius, unâ cum omnibus aliis fratribus de Observantiâ, quos tamquam socios suos secum in supradicto conventu fratrum Reformatorum habet, inde migraret ad aliquem ex tribus conventibus fratrum de Observantiâ dictae civitatis Neapolitanae, in quo futuri commissarii, si essent fratres de Observantiâ, pariter habitare deberent, quando vero essent ex fratribus Reformatis vel Discalceatis provinciae S. Petri de Alcantara, in supradicto conventu fratrum Reformatorum commorarentur: nos, instantiam nobis a dicto ministro provinciali super praemissis factam remisimus ad venerabilem fratrem nostrum Franciscum episcopum Ostiensem S. R. E. cardinalem Barberinum nuncupatum Ordinis praefati apud nos et Sedem Apostolicam protectorem, qui desuper opportune provideret. Unde idem Franciscus episcopus cardinalis et protector decretum edidit tenoris qui sequitur, videntur: « Attentis expositis, auctoritate nobis a SS. D. N. attributâ, illique inhaerendo, etc., commissarium Terraesanae in civitate Neapolis degentem, si fuerit de Observantiâ, assignamus de familiâ in conventu S. Mariae Novae fratrum similiter de Observantiâ; si autem fuerit ex Reformatione, vel ex fratribus Discalceatis Hispaniae, in conventu SS. Trinitatis Reformatorum eiusdem civitatis Neapolis, provinciae Terraelaboris; praecipientes per sacram obedientiam, et sub privatione actuum legitimorum, nec non sub aliis poenis nobis arbitrariis, F. Iohanni Andreae de Lacumarvino, ad praesens commissario Terraesanae

Decretum cardinalis protectoris.

Transumptio-
vum fides.

Species lecti.

in regno Neapolitano, quatenus unâ cum suis sociis aliisque fratribus Ordinis de Observantiâ in praedicto conventu SS. Trinitatis Ordinis Reformatorum degentibus, ut, continuo de eodem conventu discedant et ad supradictum conventum S. Mariae Novae Ordinis Minorum Observantiae eiusdem civitatis se transferant, ibique in posterum commorentur. In quorum, etc. Datum Romae, in palatio Cancellariae Apostolicae, hac die x maii MDCLXXVIII.

F. card. BARBERINUS, protector.

I. B. archiepisc. Iannensis, secret. >.

§ 2. Cum autem, sicut minister provincialis praedictus nobis subinde denovo exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communitari summopere desideret: nos, ipsum ministrum provincialei specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, a memorato Francisco episcopo cardinali et protectore editum, ut praefertur, omniaque et singula in eo contenta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, et omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et effica-

1 Particula ut redundare videtur (n. 7.).

ces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xxv maii MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 25 maii 1678, pontif. anno II.

XI.

Committitur episcopo Malacitano erectio coenobii fratrum Minorum sancti Francisci Discalceatorum in civitate Malacae secundum constitutiones apostolicas facienda.

Innocentius Papa XI.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ferdinandus de Villadiego et Pe-

Derogatio
contrariorum.

Causa ori-
gendi nova coe-
nobio.

Prædicti de-
creti contenta
sunt.

Clausulae.

ralla, frater expresse professus et in Romanâ Curîâ procurator provinciae S. Petri de Alcantara in Hispania fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci Strictioris Observantiae sive Discalceatorum nuncupatorum, quod, cum fratres dictae provinciae Deo in spiritu evangelico servire, regulam dicti Ordinis accurate servare, populos bono exemplo aedificare, omnemque operam pro spiritali christifidelium consolatione atque utilitate impendere assidue satagant, ideo multi ex dictis populis novos conventus instituti dictorum fratrum Discalceatorum erigere cupiunt, dictaque provincia eiusmodi conventibus magnopere indiget, quippe quae, licet per tria regna, Granatense scilicet, Murciae et Giennense, dilatata sit, tredecim tamen dumtaxat conventus habet, quorum aliqui cum ab aliis conventibus longe distent, incommoda redditur ministro provinciali illorum visitatio, et fratribus, dum ab uno ad alium conventum transferentur¹, non minus incommodum est tantum itineris pedibus iuxta eorum institutum peragere, quinimo nonnunquam extra proprios conventus pernoctare coguntur, paremque incommoditatem sustinent illi fratres, qui² ad aliquas terras distantes ab illis ubi eorum conventus positi sunt. Quibus omnibus incommodis remedium adhiberetur, si provincia praedicta plures haberet conventus. Verum, licet magna sit illorum indigentia et quorundam populorum pietas novos conventus huiusmodi dictae provinciae offerat, ipsa tamen provincia illos fundare nequit propter quasdam felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri litteras in simili formâ Brevis die xi iulii mdcî ad instantiam fratrum Minorum provinciae Carthaginensis

Ordinis eiusdem sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum expeditas, quibus cavetur, ut fratres Minores Discalceati conventus eorum instituti interspatium quatuor leucarum a conventibus ipsius provinciae Carthaginensis fundare nequeant; quae litterae a recolendae memoriae Alexandro Papa VII praedecessore pariter nostro, per suas pariter in formâ Brevis die xx octobris mdcLxi seu alio veriori tempore emanatas litteras, confirmatae, et ad provinciam Granatensem fratrum Minorum itidem de Observantiâ dicti Ordinis contra provincias fratrum Discalceatorum ampliatae fuerunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, litterae praefatae ad instantiam dictorum fratrum de Observantiâ, non auditis fratribus Discalceatis, emanaverint, idque facile factu fuerit, quia procurator generalis dicti Ordinis, qui in Romanâ Curîâ residet, semper est ex fratribus de Observantiâ; nulla vero adsit ratio solido nixa fundamento, propter quam in magnâ regnorum supradictorum parte impediri debeat propagatio instituti dictorum fratrum Discalceatorum, qui, regulam praedictam strictè servantes, Dei gloriam et religionis decorem promovere semper studuerunt, populorumque aedificationi operam dederunt, et proinde dictus Ferdinandus procurator plurimum cupiat praefatae provinciae S. Petri de Alcantara indulgeri, ut, non obstantibus litteris supradictis, tres novos conventus, unum scilicet in istâ civitate Malacitanâ regni Granatensis, alterum in oppido civitate nuncupato de Baeza regni Giennensis, et reliquum in villâ de Auxad eiusdem regni Granatensis ad montes Alpuxarras nuncupati, servatis tamen de iure servandis quoad reliqua, et accedente consensu illorum, quorum consensus acce-

Car eae non
sint attenden-
dae.

Obstant non-
nullae Pontif
icuae litterae.

¹ Aptius lege *transferuntur* (n. t.).

² Deest verbum *pergunt* vel *mittuntur* (n. t.).

dere debet, erigere valeat; attento quod nullum exinde iniustum praeiudicium aliis regularibus proventurum est, cum supradictae duae civitates sint populo frequentissimae, ac amplae et opulente, dictaque villa paris sit conditionis, locorum vero Ordinarii, et alii, quorum consensus ad novorum huiusmodi conventum erectionem requiri solet, non sint permissuri, ut illi erigantur, nisi prius bene examinata illorum necessitate atque utilitate cognoverint illos nec regularibus praeiudicium nec populis gravamen afferre posse: nobis praeterea praedictus Ferdinandus procurator humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Committitur episcopo Malactitano, ut veris expositis et servatis constitutionibus apostolicis, Malactitanum coenobium constituat.

§ 3. Nos igitur, ipsum Ferdinandum procuratorem spiritualibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, veris existentibus narratis, et accedente consensu interesse habentium, petitam conventus erectionem in civitate Malactitana tantum auctoritate nostra apostolica pro tuo arbitrio et conscientia concedas; ita tamen ut in reliquis ea omnia, quae per constitutiones apostolicas circa huiusmodi novorum conventum erectiones praescripta sunt, religiose serventur; ac salva semper in

praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

§ 4. Non obstantibus litteris praedictis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et provinciarum huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III septembris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno II.

Dat. die 3 septembris 1678, pontif. anno II.

XLI.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua bis in anno, ac septem annorum et totidem quadragenarum in reliquis mensibus, etiam per modum suffragii applicanda, iis qui interfuerint orationi semel in mense pro moribundis in ecclesiis clericorum regularium Ministrantium Infirmis fieri solitae.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuum rei memoriam.

Caelestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse nos voluit Altissimus, cum ad catholicae religionis et christianae pietatis incrementum et animarum salutem profecturos speramus, libenter elargimur.

§ 1. Itaque, supplicationibus dilecti

Indulgentia at in rubrica.

Contraria rem. vol.

Exordium.

filiū praepositi generalis Congregationis clericorum regularium Ministrantium Infirmis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione relectis, qui orationi semel in mense pro decedentibus, in qualibet ecclesia Congregationis clericorum regularium Ministrantium Infirmis fieri solitae, devote interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, haereseum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione, necnon felici agonizantium transitu, pias ad Deum preces effuderint, plenariam bis in anno omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem per quemcumque christifidelem lucrificandam misericorditer in Domino concedimus; in ceteris vero anni mensibus, eisdem christifidelibus praemissa peragentibus septem annos et totidem quadragenas de iniunctis eis seu aliis quomodolibet debitis poenitentis in forma Ecclesiae consuetae relavamus: quas omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes animabus christifidelium, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, applicari posse indulgemus.

Clausulae.

§ 2. In contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque: praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides transumptorum.

§ 3. Volumus autem ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi

1 Ed. Main. legit *eiusdem pro eisdem* (n. r.).

septembris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno 11°.

Dat. die 26 septembris 1678, pontif. anno 11.

XLII.

Confirmatur decretum Congregationis Indulgentiarum, quo confraternitates SS. Sacramenti sunt participes indulgentiarum archiconfraternitatis eiusdem nominis in ecclesia S. Mariae super Minervam de Urbe institutae, et alia insuper indulgentiae conceduntur comitantibus idem Sacramentum, ad infirmos pro viatico delatum.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Iniuncti nobis caelitus pastoralis officii debitum exigit, ut, ad augendam fidelium religionem promovendamque animarum salutem pia charitate iugiter intenti, ea, quae ab hac sancta Sede, ad incitandam fovendamque eorumdem fidelium erga sanctissimum augustissimumque Corporis et Sanguinis Domini nostri Iesu Christi sacramentum pietatem atque devotionem, salubriter emanasse noscuntur, apostolici muniminis nostri patrocinio robaremus, eiusdemque SS. Sacramenti cultum et venerationem prudenti caelestium munerum dispensatione, quantum nobis ex alto conceditur, ampliari studeamus.

§ 1. Dudum siquidem de mandato felicis recordationis Clementis Papae X praedecessoris nostri emanavit e Congregatione tum existentium S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praepositorum decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Licet sanctae memoriae Paulus Papa III per binas suas constitutiones concesserit, ut SS. Corporis Christi confraternitates, omnes et singulae, ubivis locorum institutae ac instituen-

Decretum Congregationis, in quo etiam referuntur aliquae mutationes harum indulgentiarum.

1 Ab electione anno III (n. r.).

dae, iisdem privilegiis, concessiōibus, indulgentiis, gratiis et indultis, quae confraternitati SS. Sacramenti in ecclesiā S. Mariae super Minervam de Urbe erectae largitus fuerat ac in posterum largiretur, uti, potiri et gaudere possent ac deberent; quia tamen per nonnullas apostolicas constitutiones et ordinationes, quae deinceps emanarunt, praesertim vero per similes memoriae Clementis VIII constitutionem de aggregationibus editam, facultates et indulgentiae, tam supradictae S. Mariae de Minerva quam ceteris omnibus confraternitatibus antea concessae, aut abrogatae, aut saltem moderatae comperiuntur, aliaque hoc de genere decreta sunt, ex quibus in dubium revocari posse videatur an huiusmodi Pauli III concessionis pristinum suum robur adhuc retineant: Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium indulgentiis sacrisque reliquiis praefectorum, optans summopere sacratissimi Sacramenti venerationem et cultum in dies magis augeri, et ob eam causam huiusmodi societatem in omnibus ecclesiis parochialibus erigi, atque ad id christifideles praecipuis gratiis excitari, speciali ordine habito vivae vocis oraculo a SS. D. N. Clemente Papa X, felicis recordationis Pauli V vestigiis inhaerente, decrevit ac declaravit¹, iuxta easdem Pauli III constitutiones, confraternitates et singula² SS. Corporis Christi, ubique terrarum hactenus apostolicā vel ordinariā auctoritate erectas aut posthac erigendas, absque novā aut peculiari aliā concessione, communicatione vel aggregatione, fore et esse debere participes quorumcumque privilegiarum, concessionum, indulgentiarum, facultatum, gratiarum et indulto-

¹ Edit. Main. legit *declarat* (n. r.).

² Potius *lege omnes et singulas* (n. r.).

rum ab eodem Paulo V archiconfraternitati SS. Sacramenti de Minerva per Breve datum Romae apud S. Petrum die III novembris MDCVI nominatim et expresse concessorum ac in posterum a Sede Apostolicā concedendorum, illisque omnibus et singulis uti, potiri, gaudere posse ac debere statim atque confraternitatum earumdem erectio apostolicā vel ordinariā auctoritate facta fuerit; servatā tamen in reliquis omnibus praedicta Clementis VIII constitutione: non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis de indulgentiis adinstar non concedendis, nec aliis contrariis quibuscumque. — Datum Romae, die XXIII aprilis MDCLXXVI.

C. cardinalis MAXIMUS.

Loco † sigilli.

M. A. RICCIUS secret. ».

§ 2. Quare nos perpetuae eiusdem decreti firmitati consulere cupientes, decretum ipsum praesertim, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolicā, tenore praesentium, approbamus, confirmamus et innovamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus.

Confirmatur
relatum decre-
tum.

§ 3. Praeterea omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus tam in almā Urbe nostrā, quam alibi ubicumque locorum degentibus, qui praefatum SS. Eucharistiae Sacramentum, cum ad infirmos pro viatico defertur, devote comitati fuerint, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quacumque vice id egerint, si cum lumine, septem annos et totidem quadragenas, si vero sine lumine illud, ut praefertur, comitati fuerint, quinque annos et quinque quadragenas respective de iniunctis eis, aut aliās quomodolibet per eos debitis poenitentis in formā

Insuper con-
ceditur indul-
gentia comman-
datis SS. Sa-
cramentum ad
infirmos dela-
tum.

Ecclesiae consuetà misericorditer in Domino relaxamus. Praesentem autem indulgentiarum concessionem, seu poenitentiarum relaxationem, non cumulative cum aliis similibus, quae praemissa per agentibus antehac, et praesertim a recolendae memoriae Clemente Papa VIII praedecessore pariter nostro concessae reperiantur, sed privative ad illas, unicuique fidelium praefatorum suffragari posse et debere declaramus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes has praesentes litteras semper firmas et validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praesentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiendum debere, ac irritum et inane si secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obslauium
remotio.

§ 5. Non obstantibus nostrà de non concedendis indulgentiis adinstar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis non obstantibus.

Fides trans-
scriptorum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 1^a octobris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno 11°.

Dat. die 1 octobris 1678, pontif. anno 11.

XLIII.

Tassa Innocenziana per il Foro ecclesiastico, ovvero dichiarazioni per li emolumenti che trarre si possono dalle cause e materie ecclesiastiche o spirituali³.

Essendosi ricorso alla Santità di Nostro Signore Innocenzo XI per molti vescovi, arcivescovi e prelati zelanti, acciò, per sicurezza della loro coscienza e per togliere ogni occasione di dubbio che potesse nascere dalle diverse consuetudini delle diocesi, ed anche acciò non siano ingannati da' loro vicari, cancellieri ed altri ministri e famigliari, si stabilisca una tassa generale ed uniforme per il foro episcopale ovvero ecclesiastico, nè mancando i ricorsi de' cleri e de' popoli; ha perciò la Santità Sua deputata una Congregazione particolare di due signori cardinali prefetti delle Congregazioni del Concilio e de' Vescovi, e di quattro altri signori cardinali delle medesime Congregazioni, e di due monsignori loro secretari, e delli monsignori datario e auditore della Santità Sua: e da questa si è risoluto non potersi nelle cause contenziose civili, criminali e miste venire alla suddetta tassa generale, senza la precedente notizia delle tasse particolari di ciascheduna diocesi o provincia, potendo giuridicamente quella esser varia secondo la diversa

Cagioni di
questa tassa o
dichiarazioni.

1 Edit. Main. habet 10 (R. T.).

2 Ab electione anno 11 (R. T.).

3 Nell' Italia fu di nuovo comandata l'osservanza di questa tassa da Benedetto XIII nel Concilio Romano al titolo *De For. Compet.* cap. unico.

consuetudine regolata dalla diversità dei paesi e de' luoghi; bensì doversi con qualche maggior chiarezza, per togliere tutti i dubbii e gli equivoci, dar fuori le dichiarazioni che in più tempi e diverse occasioni si son fatte dalle sacre Congregazioni del Concilio e de' Vescovi nelle materie ecclesiastiche, ovvero meramente spirituali, acciò in tal modo sappia ciascuno quel che sia illecito, e si tolga ogni scusa o pretesto d'ignoranza o di consuetudine, dovendo in sì fatte materie l'osservanza essere da per tutto uniforme per la generalità dei canoni e concilii, e particolarmente del Tridentino, in modo che deve dirsi reprobata e illecita ogni contraria consuetudine o tassa diversa in qualunque modo per l'addietro fatta, o conforme dalla medesima Congregazione si è stabilito, in modo che le seguenti dichiarazioni debbono osservarsi da per tutto senza eccezzione alcuna, sotto le pene contenute ne' sacri canoni e concilii, ed altre ad arbitrio del Sommo Pontefice che sarà *pro tempore*; e nascendo qualche dubbio in contrario, se ne debba consultare la suddetta sacra Congregazione del Concilio, e non altrimenti.

Dichiarazioni
Per gli ordini.

§ 1. Nella materia degli ordini sacri e minori e prima tonsura, così per la collazione come per la facoltà che ad altro si dia di conferirli, ed anche per il loro esercizio e per la facoltà di esercitarli in qualunque luogo e qualunque tempo, si stabilisce la regola generale (da non ricevere altra eccezzione che quella si dirà di sotto) che nè il vescovo o altro prelado, nè il suo vicario generale o foraneo, cancelliere od altro ufficiale qualsivoglia, nè parenti e famigliari o servitori possano esigere e ricevere emolumento e cosa alcuna, sotto qualsivoglia colore o pretesto di atti per la giustificazione de' requisiti, ovvero di

tovaglia, forbiei, pettine ed altro, nè sotto titolo di regalo o di mancie, anche se spontaneamente si offerisse e desse, eccetto che l'ordinante possa ricevere l'oblazione della candela, secondo dispone il pontificale, a libero arbitrio dell'ordinato circa la qualità e peso; ed il cancelliere, secondo la disposizione del sacro concilio di Trento, per le lettere testimoniali della collazione dell'ordine già dato, ovvero per le lettere dimissoriali per la collazione da farsi per un altro vescovo, possa ricevere solamente la decima parte d'un scudo di moneta romana, cioè un giulio, ovvero l'equivalente nella moneta del paese, e non più, da persone le quali abbiano l'uso del denaro, non già da quei religiosi i quali non ne hanno l'uso, come sono i Cappuccini e i Minori Osservanti, eccetto che nella collazione del suddiaconato, per gli atti che si debbono fare per la giustificazione della verità e sufficienza del patrimonio ovvero del beneficio a titolo del quale si deve promuovere, possa esigere quell'emolumento che sia proporzionato alla mera fatica personale per la scrittura e carta, senza che il vescovo o vicario o altro ufficiale, nè direttamente, nè indirettamente, ne possa partecipare in modo alcuno, purchè detto emolumento non possa nè debba eccedere uno scudo d'oro; ma se la fatica richiede minor mercede, si debba esigere solamente quel meno; ma rispetto agli altri ordini e alla prima tonsura, non possa esigere cosa alcuna sotto pretesto di registratura de' Brevi e dispense e di altre scritture, o di presentata, e di qualunque altra giustificazione e solennità o remozione d'impedimento; con dichiarazione che se le suddette lettere testimoniali ovvero dimissoriali contengono più ordini, tuttavia non si

possa esigere altra mercede che la suddetta di un giulio, sicchè non si possa moltiplicare a ragione di ciascun ordine; non sia però tenuto il cancelliere a far una sola scrittura per più ordini quando questi siano stati conferiti in diversi tempi e diverse ordinazioni, ma volendo, possa farle separate, non già rispetto a quegli ordini che si conferiscono in un istesso giorno, come segue nei minori, ne' quali dovrà farsi una sola scrittura, e nelle lettere dimissoriali che si danno per l'ordinazione da farsi per un altro vescovo a più ordini, parimente non si possano moltiplicare scritture, nè possa esigere cosa alcuna per il rogito della collazione degli ordini, ovvero al luogo dell'ordinazione, con altro pretesto anche di mancia e di regalo.

§ 2. Nella materia dei benefici ecclesiastici, quando si tratta di quelli come di libera collazione ovvero come devoluti, si conferiscono dal vescovo o altro ordinario collatore, nè il suo vicario od altro qualsivoglia ufficiale, nè il cancelliere o parenti, familiari, servitori possano esigere e ricevere emolumento alcuno ed altra cosa sotto qualsivoglia colore e pretesto, anche di mancia o regalo e volontario donativo, così se siano curati o residenziali, come semplici o non residenziali, ed anche se siano cappellanie manuali; ma solamente il cancelliere per le lettere della collazione, compresa carta, sigillo, corde ed ogni altra cosa, possa esigere la mercede proporzionata alla scrittura e materia, purchè non ecceda la somma di giulii dieci di moneta romana, ovvero l'equivalente nella moneta del paese, senza che si possa pretendere altra mercede sotto qualsivoglia pretesto, e particolarmente per l'approvazione, per elezione nel concorso alle chiese parrocchiali. E per il possesso il vescovo

o vicario o altro ufficiale non possa esigere cosa alcuna, e il cancelliere, se sarà dentro la città, possa per il rogito ed ogni altro atto esigere giulii tre, se ne' borghi ovvero sobborghi, giulii quattro, e se in altro luogo, i medesimi giulii quattro il giorno, e le spese di vitto e viatico; bensì che se nel luogo del beneficio vi sarà il cancelliere del vicario foraneo o altro notaro, si dovrà il possesso commettere al vicario foraneo e suo cancelliere, senza la necessità del viaggio del cancelliere episcopale.

Quanto a' benefici di provvisione apostolica, perchè siano riservati ovvero affetti avanti la loro provvisione, così nei benefici curati, nei quali per l'ordinario si danno le lettere testimoniali alla Dataria dell'approvazione e della preelezione nel concorso secondo la forma del Concilio di Trento, come anche negli altri benefici non curati e particolarmente ne' residenziali, per i quali si sogliono dare le attestazioni alla Dataria sopra la vita, costumi e idoneità dei concorrenti, per le dette lettere non si possa esigere o ricevere mercede ed emolumento alcuno in danaro o in altre cose sotto qualsivoglia pretesto, anche di volontario donativo, ma si devono dare affatto *gratis*.

E dopo la provvisione per l'esecuzione delle lettere apostoliche, quando siano nella forma graziosa, non possano il vescovo od altro prelado ordinario del luogo, o suo vicario e cancelliere ed altr'ufficiale pretendere di doverne essere per necessità esecutori, ma sia in arbitrio dei provvisti l'eleggersi l'esecutore ed il notaro per il possesso; ma se il provvisto eleggesse l'Ordinario ufficiale e il suo cancelliere, o veramente se le lettere fossero nella forma che si dice *dignum* indirizzate all'Ordinario ovvero al suo vicario, il quale perciò non

Per li benefici che si conferiscono dai vescovi o da altri inferiori collatori.

Per li benefici di provvisione apostolica.

Per l'esecuzione delle lettere apostoliche.

fosse necessariamente l'esecutore, così nell'uno come nell'altro caso, non essendovi altro contraddittore, in modo che l'esecutore sia mero, parimente il vescovo o altro prelado e il suo vicario o altro ufficiale e suoi famigliari e servitori e attinenti non possano nè debbano esigere e ricevere emolumento alcuno, in quell'istesso modo che di sopra si è detto ne' benefici d'ordinaria collazione, ma il cancelliero possa per la copia o registro delle lettere apostoliche ed altri atti ricevere la mercede proporzionata alla fatica per la scrittura, purchè non ecceda in tutto uno scudo d'oro; et essendovi contraddittore sicchè convenga di far processo giudiziale, la mercede del cancelliero per la sua fatica si possa stendere a due scudi d'oro, e non più, senza che il vescovo o altro ufficiale possa esigere e ricevere emolumento alcuno, mentre nelle cause ecclesiastiche e spirituali ordinano i sacri canoni che, nonostante qualsivoglia consuetudine, il giudizio si debba interporre *gratis*. E per il possesso si osservi quell'istesso che si è detto di sopra nei benefici conferiti dall'Ordinario collatore.

Per li benefici di patronato.

Nelli benefici di patronato nascendo dubbio sopra l'esistenza del patronato con il procuratore fiscale ovvero col provvisto che ne pretenda la libertà, si debba in tutto e per tutto osservare quell'istesso che di sopra si è detto nei benefici di libera collazione col contraddittore; ma se, non controvertendosi l'esistenza, sia la controversia tra' patronati, ovvero presentati da essi sopra la pertinenza, in tal caso si reputi come causa civile profana, e per conseguenza si osservi la solita tassa di ciascuna curia, sino a tanto che si faccia l'altra tassa delle cause profane, civili, criminali e miste.

§ 3. Generalmente così nelle cappellanie manuali, come nelle nuove fondazioni ed erezioni di benefici, cappellanie, confraternità, congregazioni, ovvero fondazioni, benedizioni e consecrazioni, e rispettivamente visite ed approvazioni di chiese e di oratori, così con l'autorità apostolica, come con l'ordinaria, il vescovo o altro prelado e suo vicario e qualunque ufficiale non possa esigere emolumento alcuno, ma solamente il cancelliero possa esigere quella mercede che sia proporzionata alla sua fatica per la scrittura, purchè non possa eccedere in tutto uno scudo d'oro; ma sia meno, se minore sarà la fatica.

Per le cappellanie manuali e fondazioni dei benefici e confraternità.

§ 4. Nelle cause e materia che riguardano il matrimonio e gli sponsali, così per l'esecuzione delle dispense apostoliche matrimoniali, come per la giustificazione dello stato libero, o che non vi sia canonico impedimento, ed anche per la dispensa alle pubblicazioni, o per la licenza di potersi contrarre in casa o in altro luogo, o tempo insolito e proibito, o che si possa contrarre in presenza d'altri che del parroco, ed ogni altro atto che occorresse fare, il vescovo ed il suo vicario e ogni altro ufficiale o ministro o familiare non possa sotto qualsivoglia pretesto o colore, anche di mancia e di volontario donativo, esigere e ricevere emolumento alcuno, nè in danaro, nè in altre cose, ma solamente il cancelliero possa esigere la mercede proporzionata alla fatica della scrittura, cioè nell'esecuzione delle dispense giuli tre, e per i testimoni sopra lo stato libero, o che non vi sia impedimento, un giulio per testimonio, purchè in tutto non si ecceda uno scudo di moneta romana, cioè dieci giuli, ovvero il loro equivalente nella moneta del paese, non comprendendosi

Per le cause matrimoniali, esecuzioni di dispense o licenze.

le cause contenziose tra i coniugi sopra la validità del matrimonio, ovvero sopra la separazione del toro, stimandosi questa causa giudiziale profana, nella quale si osserverà la tassa di ciascuna tribunale, finchè si provveda.

§ 5. Generalmente in tutto quello che riguarda i monasteri delle monache e i conservatori di quelle donne, le quali a guisa di monasteri e monache rispettivamente vivono ritirate, il vescovo o altro prelado, il vicario, così generale come particolare, e qualunque altro ufficiale o deputato, ed il cancelliero, ed anche i parenti ed i famigliari del vescovo o prelado e de' suoi ufficiali non possano esigere e ricevere emolumento alcuno in danaro et in altre cose, eccetto che quelli commestibili che siano proporzionati all'uso e consumo proprio dentro tre giorni, anche col titolo di donativo per l'ammissione all'abito monastico, per l'approvazione del deposito della dote, per la professione, per l'ammissione delle educande ed altre donne secolari, per le renunzie che si fanno dalle novizie, per l'elezione dell'abadessa o altra superiora, per le licenze dei medici, chirurghi e operari, per le licenze di parlare alle monache ed altre che sono nel monastero, per la deputazione dei confessori, cappellani, procuratori, esattori ed altri ministri, e generalmente per ogni altro atto che riguarda il governo; ma solamente il cancelliero per il rogito delle renunzie e per gli atti che convenga fare sopra la giustificazione del deposito della dote possa esigere la mercede proporzionata alla fatica della scrittura, purchè non ecceda in tutto giuli cinque di moneta romana, ovvero l'equivalente nella moneta del paese.

§ 6. Parimente, per una regola generale da non soggiacere a limitazione

alcuna, il vescovo o altro prelado, suo vicario generale o particolare, cancelliero e qualunque altro ufficiale, ministro e familiare, anche sotto nome di mancia o volontario donativo, non potrà esigere e ricevere emolumento alcuno, così in danaro come in qualunque altra cosa, in tutto quello che riguarda l'amministrazione dei sacramenti, del battesimo, della cresima, della penitenza, dell'eucarestia e dell'estrema unzione, anche per l'esame ed approvazione o licenza d'amministrarli; anzi s'incarica a' vescovi e prelati e loro vicari et ufficiali che non lo permettano a' curati ed a' confessori ed altri ministri, e particolarmente nel prendere il piatto od altro vase, nel quale sia riposto il vase dell'olio santo per l'estrema unzione o del crisma nel battesimo, ovvero tovaglie, fazzoletti, ed altre cose, dichiarandosi tutto ciò illecito; come anche a non chiedere nè esigere cosa alcuna per la benedizione delle donne infantate, quando, dopo il parto, secondo il rito ecclesiastico per la prima volta che entrano in chiesa

§ 7. In quelle diocesi nelle quali regna l'antica consuetudine che il vescovo o altro prelado ed ufficiale faccia il testamento per l'anima di quelli i quali muoiono *ab intestato* di quella somma moderata nella quale secondo i decreti della S. Congregazione può esercitare tal facoltà, non possano esso ed i suoi ufficiali, ministri, parenti e famigliari partecipare in modo alcuno, sotto qualsivoglia colore o pretesto, anche di povertà, ma in tutto si debba effettivamente applicare ad usi ed opere pie, nè per l'adempimento di tale disposizione si possano in modo alcuno impedire e ritardare la sepoltura e l'esequie o funerale al defunto, dovendosi esercitare giuridicamente le azioni so-

Per li testamenti di quelli che muoiono *ab intestato*.

Per li monasteri di monache o conservatori.

Per l'amministrazione dei sacramenti.

pra i beni ereditari, e si debba osservare la lettera circolare della S. Congregazione dei Vescovi, sotto il XIX agosto MDCLXXVIII.

Per la sepoltura, esequie, funerali e traslazione dei cadaveri.

Come anche in modo alcuno si possono impedire o ritardare la sepoltura e l'esequie o funerali a' defunti così cittadini come forestieri per il pagamento di quegli emolumenti che dal vescovo o dal capitolo o dal curato e qualunque altro per la consuetudine del paese si pretendono, ma parimente rimangano illese le azioni giuridiche nei beni sopra i quali si dovranno esercitare, senza che in modo alcuno si faccia represaglia al cadavere, ovvero che si diano molestie personali a' figli, moglie e parenti; ed ancora non si possa esigere cosa alcuna per la licenza di trasportare i cadaveri, ovvero di seppellirli più in un luogo che nell'altro.

Per varie licenze ed attestazioni.

§ 8. Si dichiara ancora illecito ogni emolumento diretto e indiretto, e per conseguenza se ne proibisce al vescovo o prelado, suo vicario e cancelliere ed ogni altro ministro e familiare ogni esazione sotto qualsivoglia pretesto, anche di mancia o donativo nell'infra-scritte cose, cioè:

Per la licenza o patente di predicare così nella Quadragesima, nell'Avvento, come in tutti gli altri tempi e in qualsivoglia luogo;

Per la licenza di lavorare nelle feste anche per applicarsi ad usi pii, sicchè si dia onninamente *gratis* (e quanto alle contravvenzioni d'aver lavorato, le pene tutte si applichino effettivamente ad opere o luoghi pii senza partecipazione alcuna benchè minima, eccetto che alli esecutori, e ministri inferiori, volgarmente *sbirri*, per la cattura si dia la mercede proporzionata alla diligenza e fatica, purchè non ecceda tre giuli in tutto);

Per la revisione dei conti dei luoghi pii;

Per la recognizione ed approvazione, e pubblicazione delle reliquie, delle indulgenze, e altari privilegiati;

Per la licenza di questuare;

Per l'attestazione della povertà, o altro requisito, eccetto che il cancelliere possa esigere in tutto e per tutto un giulo di moneta romana, o l'equivalente;

Per la licenza d'esser assente dalla residenza, generalmente per le dimissorie che si sogliono concedere a quelli li quali partono di casa per andar in altro paese;

Per li monitoriali, per le rivelazioni di scomuniche, così quando si diano da essa Curia ed Ordinario, come quando si pubblicano le lettere apostoliche, eccetto che il cancelliere possa per la mercede della scrittura esigere un giulo solamente;

Per la dichiarazione dell'incorso nelle censure, per la percussione dei chierici ed altre somiglianti cause, e per la loro assoluzione, eccetto che il cancelliere per la fatica della scrittura possa esigere giuli due, eccetto che nell'esecuzione dei Brevi della Penitenziaria, nel qual caso, per quel che appartiene all'assoluzione, nè anche il cancelliere possa esigere cosa alcuna;

Per la facoltà d'esercitare i pontificali;

Per l'esecuzione dei Brevi Apostolici ovvero licenza della sacra Congregazione nell'alienazione dei beni di chiesa, luoghi pii, o vero imposizione dei censi; solamente il cancelliere possa esigere la mercede proporzionata alla fatica della scrittura, purchè non ecceda in tutto giuli dieci di moneta romana, o suo equivalente; come anche per tutto quello che appartiene alla difesa del-

l'immunità ecclesiastica, così personale, come reale e locale, e particolarmente di quest'ultima, non si possa in modo alcuno sotto qualsivoglia pretesto ricevere ed esigere mercede, ovvero emolumento, ma il tutto si debba fare gratis.

Per le pene
compositivi.

§ 9. Le pene, le multe e le composizioni si applichino per intero ad uso dei luoghi pii, senza che il vescovo o vicario e suoi ufficiali direttamente nè indirettamente ne abbiano partecipazione alcuna.

Per il sussidio
caritativo.

§ 10. Il sussidio caritativo in quelle diocesi nelle quali sia solito esigersi, e non altrimenti, si esiga solamente per una volta nel primo ingresso del vescovo secondo la tassa solita antica d'anni quaranta indietro, si che non s'attenda il solito più moderno da detto tempo in giù, nè si possa più esigere sotto qualsivoglia pretesto, anche di volontario donativo.

Per la visita
le diocesi e
cose.

§ 11. Quanto alla visita, si osservino inviolabilmente il decreto del sacro Concilio di Trento e le dichiarazioni della sacra Congregazione; e particolarmente da quelli, i quali concorrono alle spese dei cibari, nè mediatamente nè immediatamente si possano ricevere regali e donativi, anche di cose commestibili; ed ancora non si possa esigere emolumento alcuno per gli atti della visita, decreti e presentate di scritture, ovvero per la revisione dei decreti delle visite antecedenti, e della loro osservanza, mentre da quelli i quali sono visitati si ricevono le spese del vito.

pprobante a
iustice prae-
tae declara-
tione, et man-
datur ut hae pu-
licetur.

Die 1 octobris MDCLXXVIII, facta per me infrascriptum istarum resolutionum seu declarationum relatione sanctissimo domino nostro Innocentio XI, mediante illarum lecturâ de verbo ad verbum, Sanctitas Sua laudavit, approbavit ac servari mandavit, earumque observan-

tiam et publicationem iniunxit sacrae Congregationi Concilii.

IOANNES BAPTISTA DE LUCA, praefati sanctissimi domini nostri Innocentii Papae XI auditor et secretarius memoria-
lium.

Die VIII octobris MDCLXXVIII S. Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, inhaerendo mandatis Sanctitatis Suae, censuit praemissam taxam seu declarationes typis dandas esse, et per litteras circulares ad quoscumque locorum Ordinarios transmittendas, ut eas in Cathedraliâ in loco omnibus patente retineri faciant, easdemque adamussim observent et faciant observari.

Fr. card. COLUMNA praef.

Loco † Sigilli.

S. archiep. BRANCAGIUS episc. Viterbien. secretarius.

Dat. die 1 octobris 1678, pontif. anno 11°.

Decretum
S. Congregatio-
nis Concilii.

XLIV.

Dismembrantur ex archiepiscopatu Bituricensi sex ecclesiae, ex quibus novus constituitur archiepiscopatus Albiensis.

Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Triumphans Pastor aeternus, gloriosâ dictante sanctorum directione patrum, ut suum salvaret populum, decretis in monte colloquiis, in eruditione sanctuarii inter alia ministeria permisit quod ignis in altare sacerdotis confoveretur, et, ut sine intermissione combureretur, ligna eis subicere, ut illius non cessaret ministerium studiosum. Altare quippe Dei cor fidelis habetur cuiuslibet, in quo ipsius ignis ardor indesinenter expetit, quo velut flamma ardentis cha-

Exordium.

1 Ab electione anno 11 (R. T.).

ritatis incendatur. Sancta vero et immaculata, quam Pastor ipse, adveniente temporis plenitudine, eius Unigenitū gloriosissimi aspersione sanguinis fundari, consecrari et aeternaliter stabilire censuit, Ecclesia, ignis seu sacri flaminis splendore induta, quos regeneravit in Christo, ipsius charitatis nexu et compage fideles stringit universos, et ecclesias suas alias tamquam adolescentulas ignis eiusdem confovet ardoribus et fibris exornat charitatis. Nos itaque, illius summi directione Pastoris, qui ecclesiarum et fidelium omnium nostrae commisit insufficientiae curam, nosque, licet immeritos, in ipsius montis vertice ad summum sacerdotii pontificium conscendere voluit, huiusmodi instructi documentis, easdem ecclesias, earumque pastores, in partem sollicitudinis consilii caelestis dispositione vocatos, in charitatis visceribus ardentius complectentes, nostros continuo revolvimus cogitatus ut ea in operam nostri ministerii dona congeramus per quae ad ecclesiarum et illis praesidentium praelatorum dispendiis et necessitatibus occurratur, ac l'itium anfractibus, innumeris incommodis, aliisque infortuniis provideatur accomode, ipsaeque ecclesiae, invicem charitatis nexu coniunctae, votivae prosperitatis incrementa suscipiant.

§ 1. Sane providi vigilisque pastoris more considerantes ecclesiam Bituricensem archiepiscopo de praesenti viduatam, quae una ex antiquissimis regni Franciae metropolitanis ecclesiis existit, undecim sedes complecti episcopales sibi suffraganeas, easque maxime insignes, nimirum Claramontensem, S. Flori, Minatensem, Aniciensem, Ruthenensem, Vabnensem, Caturcensem, Albiensem, Ruthenensem, Castrensem, Caturcensem, Vabrensem et Minatensem, seu¹ ea-

¹ Videtur legendum *sed pro seu* (R. T.).

rum plerasque ab ipsa Bituricensi sua metropolitana distare plus centum leucis, earumque partem multo maiorem sitam esse in locis montanis, et propemodum, hiberno saltem tempore, inaccessibilibus, tantamque distantiam et itinerum difficultatem multis incommodis locum praebere, ac communicationem membrorum in⁴ capite impedire, nec posse easdem ecclesias suffraganeas illarumque dioecesanos, quandocumque opus est, sui metropolitana Bituricensis opem implorare et consequi, et hinc multos beneficiatos et ecclesiasticos arripere occasionem vagandi, suas ecclesias deserendi, et ab eis diu emanandi; praeterea, tametsi iurisdictione ecclesiastica cum civili nunquam sit confundenda, distantiam tamen dictae metropolitanae ecclesiae Bituricensis a suis suffraganeis iurisdictionum et subordinationum seriem atque ordinem ab Ecclesia universali praescriptum intervertere, cum, nimiae huiusmodi distantiae difficilisque ad metropolitanum² recursus obtentu, multa inordinate fiant, et casibus, in quibus solus metropolitanus adeundus esset, Ordinarii viciniore, falcem in messem alienam immittendo, providere, beneficia conferre, sacramenta administrare, ecclesias curandas committere, censuras relaxare, seu iis innodatos absolvere, aliosque eiusmodi actus iurisdictionis in alienos subditos, contra sacrorum canonum dispositionem, exercere praesumant; inde autem lites enasci immortales, multa animarum pericula suboriri, rerum sacrarum profanationes, offensiones et deplorandas morum corruptiones provenire, ecclesiasticam disciplinam multipliciter perverti ac perturbari, quinimo, archiepiscopis Bituri-

¹ Aptius lege *cum* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *metropolitanarum* pro *metropolitanum* (R. T.).

censibus suos suffraganeos ad concilia provincialia vocantibus, illos non comparere nec interesse, nimiam scilicet et dispensiosam causantes locorum distantiam et itinerum asperitatem ac pericula, sed mittere procuratores, qui, quantumvis scientiâ et pietate et probitate egregii, non eum tamen afferunt ecclesiis fructum, quem a suorum episcoporum praesentiâ merito sperare possent; de his vero similibusque edoctum carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Francorum et Navarrae regem christianissimum, pro eximiâ suâ in Deum pietate, ac in res ecclesiasticas studio, remedium tot detrimentis et offensionibus in dies succrescentibus a Sede Apostolicâ enixis precibus flagitavisse et flagitare; nec aliud remedium praesentius meliusque videri, quam si tam late patens provincia ecclesiae Bituricensis divideretur, separatis seu dismembratis ab eâ ex supradictis suffraganeis ecclesiis, et ex illis unâ, videlicet Albiensî¹, in metropolitanam, cui reliquae, nempe Mimatensis, Ruthenensis, Castrensîs, Caturcensîs et Vabrensîs, in suffraganeas assignarentur, erectâ, cum praesertim ecclesia ipsa Albiensîs sita sit in civitate quae est caput provinciae Albiensium, et, iuxta eorundem sacrorum canonum praescriptum, sedes archiepiscopales in civitatibus praecipuis sint collocandae, ipsaque ecclesia Albiensîs aditu sit percommoda, quippe in medietate ceterarum iam dictarum ecclesiarum constituta, accessu admodum optimo instructa; et proinde ecclesia Bituricensîs detrimentum, quod ex distractione seu dismembratione sex ecclesiarum suffraganearum huiusmodi acciperet, facilius reparare valeat:

¹ Potius lege *sex e* (R. T.).

² Edit. Main. legit *Albiensîs* (R. T.).

§ 2. Nos itaque, ad ecclesias praedictas, illarumque praesules et universos clericos et populos eorundem, quos non immerito affectu persequimur in visceribus charitatis, paternae dirigentes considerationis intuitum, ac sperantes, quod, qui honorum largitor est omnium et prout vult sua dispensat bona gratiarum dirigente Domino, erectio huiusmodi in praedictâ provinciâ ad ecclesiarum praedictarum, illarumque praesulum, et incolarum universorum in dictâ provinciâ consistentium aedificationem de virtute in virtutem, tranquillumque et prosperum sub timore Domini cõfõvendum statum, mutuâ charitatis vicissitudine fructus dietim afferet ampliores, ipsique praesules et incolae tanto Apostolicam Sedem (in qua caelestis clavigeri Apostolorum Principis successores existimus) puris ingiter corde et animo venerari, et pro illius votivis successoribus¹ opem et operam accuratioribus studiis impendere debeant efficaces, quanto Sedem ipsam de eorum statu prospero et tranquillo solertius cogitare cognoverunt², maturâ super his cum venerabilibus fratribus r. stris S. R. E. cardinalibus deliberatione praehabitâ, ad enixas eiusdem Ludovici regis preces, de eorum fratrum consilio et assensu ac de apostolicae potestatis plenitudine, praedictas sex ecclesias, earumque civitates ac dioeceses, videlicet Albiensem, Castrensem, Mimatensem, Ruthenensem, Caturcensem et Vabrensem, illarumque clericos et populos, a provinciâ Bituricensi, ac superioritate et potestate pro tempore existentis archiepiscopi Bituricensis, cui metropolitico iure subsunt, perpetuo segregamus, dividimus, separamus et dismembramus, illasque omnes et singu-

Separantur sex ecclesiae a provincia Bituricensi, et ab huius archiepiscopi iurisdictione extinguntur.

¹ Videtur legendum *votivis successoribus* pro *votivis successoribus* (R. T.).

² Aptius lege *cognoverint* (R. T.).

las a¹ pro tempore existentis² archiepiscopi et capituli ac praedictae ecclesiae Bituricensis superioritate, iurisdictione, potestate, visitatione et correctione ac iure metropolitico huiusmodi prorsus eximimus et liberamus; necnon dictam ecclesiam Albiensem, tunc³ per obitum bonae memoriae Gasparis, olim episcopi Albiensis, extra Romanam Curiam defuncti, pastoris solatio destitutam, metropolitanam, et sedem episcopalem Albiensem in archiepiscopalem, archiepiscopalisque et metropolitanam provinciae sedem, pro uno archiepiscopo Albiensi nuncupando, cum pallii et crucis delatione, ac omnibus et singulis aliis insigniis, honoribus, privilegiis et praerogativis ecclesiae et sedis metropolitanae et archiepiscopalis (iure nominandi personam idoneam ad ipsam ecclesiam Albiensem, sic in metropolitana erigendam, vigore concordatorum Galliae, dicto Ludovico regi, eiusque successoribus Francorum regibus pro tempore existentibus, salvo et illaeso remanente), ad Dei omnipotentis laudem, et gloriosissimae eius genitricis Virginis Mariae totiusque triumphantis Ecclesiae gloriam, et fidei catholicae exaltationem, de consilio et potestatis plenitudine simulibus, perpetuo erigimus et institimus; ac ecclesias Castrensem, Mimatensem, Ruthenensem, Catureensem et Vabrensem praedictas, illarumque civitates et dioeceses, cum omnibus et singulis illarum terminis, territoriis, castris, villis et locis, necnon clero, populo et personis, ac ecclesiis, monasteriis et locis piis, ac beneficiis ecclesiasticis, cum curâ et sine curâ, saecularibus et quorumvis Ordinum regularibus, in eisdem civitatibus et dioecesibus con-

sistentibus, archiepiscopo Albiensi ut⁴ earum metropolitano itidem perpetuo subiicimus et supponimus, ac subiacere volumus.

§ 3. Et attento quod fructus mensae archiepiscopalis Albiensis multo pinguiores sunt fructibus ecclesiae Bituricensis (ut archiepiscopo Bituricensi pro tempore existenti, cuius mensa archiepiscopalis, sicut accepimus, redditibus ad sustinendam archiepiscopi dignitatem satis instructa non est, detrimentum, quod ex dismembratione sex suffraganeorum ecclesiarum huiusmodi passurus est, congruenti, quantum fieri potest, ratione reparetur), supplicationibus praedicti Ludovici regis nobis super hoc porrectis inclinati, ac de expresso venerabilis fratris nostri Hyacinthi, nuper episcopi Minutensis, ad dictam ecclesiam Albiensem ab eodem Ludovico rege nominati, consensu, annuam summam quindecim millium librarum turonensium ex decimis ad mensam olim episcopalem nunc archiepiscopalem eiusdem ecclesiae Albiensis legitime spectantibus, et per commissarium seu commissarios a nobis ad id deputandum seu deputandos assignandis² iuxta estimationem peritorum ab eodem commissario seu commissariis eligendorum, percipiendum³ ab eadem mensa archiepiscopali Bituricensi, apostolica auctoritate itidem perpetuo separamus et dismembramus; illamque sic separatam et dismembratam, et⁴ nunc prout ex tunc postquam assignatio huiusmodi per commissarium seu commissarios praedictos iuxta mandatum apostolicum facta fuerit, mensae archiepiscopali Bituricensi

Consulitur
damno dicto
mensam archie-
piscopi quatuor
Bituricensi summa
summae libra-
rum quindecim
millium ex die-
cimae mensae
ecclesiae Al-
biensis.

1 Praeposit. a nos addimus (R. T.).

2 Male edit. Main. legit *existentes* (R. T.).

3 Forsan legendum *nunc pro tunc* (R. T.).

1 Male edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

2 Nempe *decimis* (R. T.).

3 Potius lege *percipiendam, nempe summam* (R. T.).

4 Potius lege *ex pro et* (R. T.).

et archiepiscopo Bituricensi pro tempore existenti, ad tuendum archiepiscopalis dignitatis decus, et alios¹ omni meliori modo et formâ, perpetuo dictâ auctoritate unimus, annectimus et incorporamus, ac concedimus et assignamus; volentes et pari auctoritate decernentes ut capitulum ecclesiae Albiensis, in archiepiscopalem, ut praefertur, erectae, adveniente quomodolibet et quodcumque sedis archiepiscopalis Albiensis vacatione, primo anno cuiuscumque vacationis huiusmodi, sive per obitum, sive aliâs, omnibus et singulis superioritatis, iurisdictionis et sigilli, ac reddituum utilium iuribus, quae ratione dignitatis archiepiscopalis recens acquirerentur dicto archiepiscopo Albiensi, fruatur et gaudeat in futurum, quemadmodum etiam, in pari casu vacationis sedis archiepiscopalis Bituricensis, capitulum ecclesiae Bituricensis, pendente primo anno cuiuscumque vacationis per obitum vel aliâs, etiamsi ipsa sedes intra ipsum annum repleatur, dictis annis quindecim millibus librarum, mensae archiepiscopali Bituricensi² ut praefertur unitis, fruatur et gaudeat cum eorum oneribus, eodem prorsus modo quo ipse archiepiscopus Bituricensis illis gavivus fuerit, ita ut ipsi capitulo Bituricensi damnum ex separatione et dismembratione supradictarum sex ecclesiarum acceptum resarciatur.

Clauulae.

§ 4. Decernentes quoque praesentes, ac praemissa omnia et singula, cum omnibus et singulis inde ceteroqui legitime secutis, tametsi supradictae ecclesiae Bituricensis et Albiensis suis pastoribus respective viduatae sint et defensionibus careant, nec desuper quorumcumque interesse habentium seu

habere praetendentium consensus accesserit, nihilominus semper et perpetuo valida firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis¹, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut et non aliâs per quoscumque indices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, sibi latâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, et, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignorante, contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac de iure quaesito non tollendo, ac de unionibus et dismembrationibus perpetuis committendis ad partes, vocatis quorum interest, exprimentoque in illis vero valore, ac Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas², nisi in casibus a iure permissis, fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibus ac synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon ecclesiarum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque praesulis, superioribus et capitulis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices

Contraeorum derogatio.

¹ Legendum videtur aliâs pro alios (R. T.).
² Male edit. Main. legit mensae archiepiscopalis Bituricensis (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit illos (R. T.).

² Male edit. Main legit perpetuae, ut patet ex contextu (R. T.).

praedecessores nostrós, ac nos, et dictam Sedem, illiusque legatos, etiam motu, scientiâ et plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac aliâs quomodolibet et iteratís vicibus concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliâs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso ac formâ in illis traditâ observatâ, inserti essent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Taxa immu-
tata permancat.

§ 6. Praeterea etiam volumus quod taxa fructuum, reddituum et proventuum mensae olim episcopalis nunc archiepiscopalis Albiensis, in libris Camerae descripta, propter separationem et dismembrationem annuarum quindecim millium librarum huiusmodi diminui seu alterari nullo modo possit, sed in eâ quantitate, in qua hactenus fuit, perpetuo remanere debeat; et e contra ecclesiae Bituricensis taxa propter novum hoc redditum augmentum amplianda non sit, cum antea inopiae mensae archiepiscopalis congrueret.

Sanctio poe-
nalis.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae segregationis, divisionis, separationis, dismembrationis, exemptionis, liberationis, institutionis, subiectionis, suppositionis, unionis, annexionis, incorporationis, concessionis, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario

contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXVIII, v nonas octobris, pontificatus nostri anno II°.

Dat. die 3 octobris 1678, pontif. anno II.

XLV.

Præcipitur septem presbyteris Societatis Iesu missionariis apud Sinas, ut accedant ad Urbem; et missionariis omnibus formula quaedam iuramenti, quod praestare debeant, praescribitur¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Cum haec sancta Sedes Apostolica paucis ab hinc annis ad Sinas, Tunchinum et Cochinchinam, Camboiam, Sianum, aliaque vicina regna et provincias Indiarum nonnullos miserit episcopos vicarios apostolicos, ut fides catholica ibidem benedicente Domino propagaretur, et ex christianis indigenis seu incolis illarum partium instituerentur clerici et sacerdotes, atque ita crescente fidelium numero disciplinae Ecclesiae usus et veritas introduceretur, ipsi vero episcopi vicarii apostolici omnibus operariis, qui illic in vineâ Domini laborarent, praecessent; verum istorum operariorum aliqui, proprii officii immemores, se dictis vicariis apostolicis, eorumque provicariis et ministris, ac illorum auctoritati acerrime opponendo, dissen-

Causa huius
constitutionis.

¹ Ab electione anno III (R. T.).

² De his missionariis vide Constit. *Decet Romanum*, CXLVI, *Illius qui*, CXLVII, *Iniuncti nobis*, CXLVIII, *Quoniam ea*, CLVI, et *Christianae religionis*, CLIX, Clementis X, tom. XVIII, pagina 443 et seq.

siones, rixas, divisiones et fere nova schismata suscitaverint, in magnum christianae religionis detrimentum atque perniciem, nec pluribus constitutionibus apostolicis et decretis Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium negotii Propagandae Fidei praepositorum, ad occurrendum huiusmodi malis opportune promanatis, debitam obedientiam praestare voluerint:

§ 1. Hinc est quod nos, ex commissi nobis caelitus pastoralis officii debito efficaciora tanto malo remedia adhibere volentes, de nonnullorum ex memoratis cardinalibus super hoc negotio a nobis specialiter deputatorum, qui dilectos filios presbyteros regulares Societatis Iesu, et praecipue praepositum generalem et secretarium eiusdem Societatis, tam vivâ voce quam in scriptis super praemissis informantes, pluries audierunt, consilio, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, praecipimus et mandamus, ut illico ad hanc almam Urbem nostram accedant dilecti etiam filii Iosephus Tessavier, Emmanuel Ferrere, Dominicus Fucitus, Philippus Marinus, Thomas Valgareira, Iosephus Candonus et Bartholomaeus a Costa, presbyteri regulares dictae Societatis Iesu, nec, a die intimationis praesentis mandati, ipsi eorumque ullus audeat ullo modo exercere quodcumque munus missionarii sive ex facultatibus dictae Sedis Apostolicae, sive ex privilegiis praedictae Societatis Iesu, sive ex facultatibus ab alio quocumque aut omnibus aut singulis ipsorum quovis titulo concessis, nec confessiones audire, concionari, aut quaecumque sacramenta quomodolibet administrare, etiam tamquam deputati ab episcopis seu Ordinariis Indiarum, neque tamquam simplices dictae Societatis Iesu sacerdotes et religiosi, nec alio quocumque titulo, causâ seu facultate,

de quibus expressa specialis et specialissima esset facienda mentio, sub poenis infra exprimendis.

§ 2. Hoc autem praeeptum et mandatum nostrum praedicto praeposito generali Societatis Iesu quantocius per dilectum filium magistrum Urbanum Cererum, in utraq[ue] signaturâ nostrâ referendarium ac praedictae Congregationis cardinalium secretarium, intimari volumus, ac eidem praeposito generali harum serie iniungimus ut scribat¹ supra dictis Iosepho, Emmanueli, Dominico, Philippo, Thomae, alteri Iosepho et Bartholomaeo, ac superioribus dictae Societatis in illis partibus degentibus, ad hoc ut praeeptum et mandatum nostrum huiusmodi, omni postpositâ morâ, et cum debitâ obedientiâ exequantur, cum declaratione quod unica intimatio praeepti praescripti, etiam reiecta, et quovis praetextu aut colore non acceptata, sive etiam sub quavis conditione, modificatione vel formalitate acceptata, obliget absolute et in totum omnes ad parendum et ad incursum poenarum: nos enim praeeptum huiusmodi haberi volumus pro legitime intimato omnibus presbyteris regularibus supranominatis, et unicuique eorum, eo ipso quod praeposito provinciali, aut alteri eius vicesgerenti, sive rectoribus collegiorum, aut superioribus, quocumque nomine appellentur, intimatum fuerit. Et, quatenus intimationem huiusmodi modo praescripto personaliter fieri commode non possedicti vicarii apostolici aut eorum provicarii vel ministri ut supra deputati arbitrentur, fiat illa per affixionem ad valvas ecclesiarum seu domorum clericorum seu presbyterorum regularium dictae Societatis Iesu; si autem [iuramenta per quoscumque missionarios, tam saecu-

intimetur mandatum, et unica intimatio unicuique facta sufficiat.

¹ Edit. Main. legit scribet (R. T.).

Mandatur ut septem presbyteri Societatis Iesu ad Urbem accedant, nec intus munus aliquod exercent sub certis poenis.

lares, quam cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, etiam dictae Societatis Iesu, regulares, in manibus memoratorum vicariorum apostolicorum seu eorum provicariorum vel aliorum ab eis respective deputandorum sicut praemittitur praestanda, postquam subscriptione munita fuerint, vel saltem authentica illorum exempla, per eosdem vicarios apostolicos ad praedictam Congregationem cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositam transmittantur¹ si autem et in hoc sit aliqua difficultas, fiat affixio ad valvas ecclesiarum seu domorum praedictorum vicariorum apostolicorum, seu eorum provicariorum, et semper unica intimatio eiusdem praecepti, quocumque modo facta, sive per praefatum praepositum generalem, sive per vicarios apostolicos, sive per eorum deputatos, sufficiat et obliget omnes ad observantiam ipsius praecepti et ad poenas infrascriptas irremissibiliter incurrendas.

§ 3. Ac ut eiusmodi dissensionibus, dissidiis et scissuris ansa in futurum praedicatur, eadem auctoritate harum serie perpetuo statuimus et ordinamus, ut omnes et singuli ecclesiastici tam saeculares quam cuiuslibet Ordinis, congregationis et instituti, etiam praedictae Societatis Iesu, regulares, in praedicta regna et provincias ab eorum superioribus missi et mittendi, sive a praedicta Congregatione cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum, vel ipsamet Sede Apostolica deputati et deputandi, sive etiam cuiusvis tituli magis privilegiati ac speciali et specialissima mentione digni aut facultatis vigore illic existant, vel in futurum extiterint, sub infrascriptis poenis, iuramentum iuxta formulam in calce praesentium litte-

¹ Quae parenthesi inclusimus prorsus praeter rem esse videntur, sed infra ad initium § 4 referenda sunt (R. T.).

rarum annotandam¹ in manibus superiorum suae religionis, et iterum in manibus vicarii apostolici, in cuius iurisdictione quocumque titulo commorabuntur, sive eius provicarii, aut aliter ab eo deputati, praestare omnino debeant et teneantur; itaut, ante praestationem iuramenti huiusmodi et subscriptionem sub eadem formulâ, ab unoquoque qui iuramentum ipsum praestiterit propria manu faciendam, nullis omnino facultatibus uti valeant; sed quoad eos, praeter et ultra poenas praedictas, omnes et singulae facultates huiusmodi, sive a sanctâ Sede Apostolicâ, sive ex privilegiis dictae Societatis Iesu, sive alio quocumque titulo, ut supra, etiam particulari nomine concessae, cessent omnino ac nullius roboris atque abolitae sint et esse ceaseantur, etiamsi per apostolicas in simili formâ Brevis litteras concessae fuerint, nisi in eis praesenti constitutioni in specie et nominatim derogatum reperiat. Huius autem iuramenti praestationis et subscriptionis executionem, quoad clericos sive presbyteros regulares dictae Societatis, specialiter committimus et demandamus dilectis pariter filiis visitatori et praepositis provincialibus provinciarum Iaponiae et Sinarum eiusdem Societatis, nunc et pro tempore existentibus, qui primo iuramentum huiusmodi praestare et illius formulae subscribere tenebuntur, sub eisdem poenis, quas incurrunt tam dicti visitator et praepositi provinciales si negligent obedire et formulam praedictam inferioribus intimare eorumque iuramentum et subscriptionem exigere et cum effectu habere, quam religiosi quicumque ut supra, qui iurare et formulae praedictae subscribere detinebunt.

¹ Formula iuramenti legitur infra in § 10 (R. T.).

Omne iuramentum tenetur praestare iuramentum in manibus superiorum superiorem et vicariarum apostolicarum sub certa poenis.

§ 4. Omnia vero iuramenta huiusmodi, per quoscumque, ut supra¹, *missionarios, tam saeculares, quam cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, etiam dictae Societatis Iesu, regulares, in manibus memoratorum vicariorum apostolicorum seu eorum provicariorum vel aliorum ab eis respective deputandorum sicut praemittitur praestanda, postquam subscriptione nunita fuerint, vel saltem authentica illorum exempla, per eodem vicarios apostolicos ad praedictam Congregationem cardinalium negotiis Propagandae Fidei², quantocitius fieri poterit, transmittantur. Quinimo superiores quoque regulares, nempe visitatores et provinciales Iaponiae et Sinarum, tam dictae Societatis Iesu, quam aliorum quorumvis Ordinum, congregationum, institutorum, pro tempore existentes, sub eisdem poenis teneantur non solum iuramentum praedictum praestare in manibus pariter vicariorum apostolicorum vel provicariorum, illiusque formulae subscribere, sed etiam illius praestationem et subscriptionem a suis respective subditis exigere, ac authentica eâ super re confecta documenta quamprimum transmittere ad suos respective superiores generales, qui illa memoratae Congregationi cardinalium statim tradere debebunt.

§ 5. Praeterea mandamus supradicto praeposito generali Societatis Iesu, ut, loco missionariorum, qui ad Urbem, ut praefertur, vocantur, alios deputet, et coram dilecto filio nostro eiusdem S. R. E. cardinali praedictae Congregationis cardinalium praefecto praesentari faciat, in cuius manibus, cum assistentiâ venerabilis fratris Francisci episcopi Heliopolitani, unius ex praedictis vicariis apo-

stolicis, ac memorati secretarii eiusdem Congregationis cardinalium, tam ipsi sic deputandi quam alii missionarii dictae Societatis posthac ad illas partes destinandi, pariter cum assistentiâ eiusdem Francisci episcopi, si tunc temporis adhuc in hac aemâ Urbe fuerit, praestare et subscribere tenebuntur iuramentum praedictum; ac etiam iurare obedientiam et subordinationem eidem Francisco episcopo aliisque vicariis apostolicis, in quorum iurisdictione respective morabuntur, quoad omnia negotia et directionem missionum; et fiat postea in calce de omnibus narratio et attestatio subscripta ab eodem cardinali praefecto, cui subscribant etiam dicti Franciscus episcopus tanquam praesens, et praepositus generalis tanquam particeps, testando sibi omnia praedicta constare, suisque paritionem iniungendo; atque huiusmodi iuramenta ita subscripta consignentur eidem Francisco episcopo, postquam tamen in actis dictae Congregationis cardinalium registrata fuerint. Porro iisdem missionariis mittendis praecipimus pariter et mandamus, ut, cum Indias attigerint, praescriptos sibi ordines praesentemque constitutionem omnibus suae Societatis religiosis patefaciant, et per plures vias, si fieri possit, iter ad Indias arripiant, quorum duo dictum Franciscum episcopum usque ad Indias sub eius obedientiâ comitentur, ubi de ipsius Francisci episcopi licentiâ ad loca sibi praescripta proficiscantur.

§ 6. Contrafacientes autem praesenti constitutioni in toto vel in parte, aut aliter quomôdocumque illi non obediunt, incurrant, in omnibus casibus in eâ expressis, eorumve quolibet, in poenam excommunicationis maioris, ipso facto, absque ullâ etiam declaratoriâ sententiâ, Sedi Apostolicae reservatae, itaut nemo ab illâ absolvere possit nisi in mortis

Poenae contra
obediencia-
tes.

² Verba quae inter duo signa *, notavimus, nos addimus, huc transferentes ex pag. praeced. (n. r.).

articulo constitutos, et in generali concessione facultas ab illâ absolvendi concessa non intelligatur, etiam vigore litterarum concessionis iubilaei universalis, et insuper incurrant in alias quoque poenas etiam corporales et afflictivas arbitrio praedictae Congregationis cardinalium imponendas.

Innoçitur sup-
perioribus om-
nibus genera-
libus pro tem-
poribus existi-
entibus, ut præ-
sentem consti-
tutionem ex-
ecutioni mandari
curent, ne oc-
currant indi-
gnationem apo-
stolicam, alias
que poenas.

§ 7. Demum tam supradicto præposito generali Societatis Iesu quam aliorum quorumcumque Ordinum, congregationum et institutorum regularium superioribus generalibus, nunc et pro tempore existentibus, præcipimus similiter et mandamus, ut omnia in præsentem constitutionem contenta executioni omnino demandari faciant, iubeantque ad se transmitti iuramenta præstita et subscripta, prout in formulâ infra annotatâ, atque dictae Congregationi cardinalium consignent, ac omnium executionem et implementum iniungant etiam omnibus missionariis Societatis ac Ordinum, congregationum et institutorum suorum respective in futurum ad Indias mittendis, et ab iisdem iuramentum observantiae, præfataeque formulæ subscriptionem exigant. Si autem ipsi præmissa exequi omiserint, ac de executione, quotiescumque occasio se obtulerit, mutationis missionariorum qui transmittentur, ac notificationis et iuramenti prædicti publica documenta non traderint, indignationis nostrae aliasque poenas nostro et Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio imponendas se noverint incursumos. Hoc autem præceptum nostrum, etiam absque ullâ annotatione, in solitis libris et actis Societatis, aliorumque Ordinum, congregationum et institutorum huiusmodi respective omnes et singulos in generalibus successoribus perinde afflicere volumus, ac

1 Videtur deesse *registratum*, aut aliquid huiusmodi (R. T.).

si illorum unicuique personaliter intimatum fuisset, ipsosque praepositos et superiores generales successores, si praesenti constitutioni contraverint, eisdem poenis subiacere.

§ 8. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praedicti et alii quilibet in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praecminentiae et dignitatis existant, seu alias specificâ et individuâ mentione et expressione digni, eisdem praemissis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, specificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ quantumvis iustâ, piâ, iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu proprio et de apostolicae potestatis plenitudine concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter

Clausula.

et inconcusse observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definitum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostram et Cancellariae Apostolicae regulam de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, etiam Societatis Iesu, ac quarumvis ecclesiarum, et aliis quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliam roboratis, statutis, styli, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, praefatis aliisque quibusvis personis, Ordinibus, congregationibus, institutis, societatibus, etiam Iesu, ac ecclesiis et locis quibuslibet, etiam specificam et individua mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, etiam consistorialiter et aliam, quomodolibet in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, ac pluries innovatis et approbatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorum-

que totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 10. Formula autem iuramenti sicut praemittitur praestandi est quae sequitur, videlicet: « Cum Summus Pontifex supremam et independentem pro spirituali animarum regimine in universo terrarum orbe habeat auctoritatem, nec ad mittendos operarios, qui religionem christianam fidemque catholicam apud infideles, et nominatim in Sinarum, Tunchini, Cochinchinae, Camboiae, Siami, aliisque vicinis regnis et provinciis praedicent, annuncient, roborent et promoveant, ullius¹ fidelis vel infidelis, cuiusvis status, gradus, conditionis ac dignitatis etiam regiae existat, licentiam vel consensu indigeat, ego N. fideliter incumbam officio meo in missione iuxta sanctae Sedis Apostolicae mandata et facultatem ab ea praescriptam. Quod si Ordinarii Indiarum, vel principes aut reges catholici, vel alii, de administratione missionum in illis partibus, suaque iura et privilegia violari conquesti fuerint, meumque consilium et auxilium desuper requisiverint, ei rei me nullo modo ingeram, sed muneri mihi incumbenti tantum operam dabo. Praedicationem verbi Dei, sacramentorum administrationem, aliudve ecclesiasticum munus

¹ Pessime edit. Main. legit *illius* pro *ullius* (R. T.).

quodcumque in locis vicariorum apostolicorum curae commissis nunquam exercebo, quibuscumque privilegiis propriis vel meae religionis vel aliis quibusvis munitis existam, nisi prius ab ipsis vicariis apostolicis fuerim approbatus et ab iisdem licentiam in scriptis acceperim. In examine bullarum, constitutionum seu aliarum quorumcumque litterarum apostolicarum vel sacrae Congregationis de Propaganda Fide, aut quorumcumque decretorum eiusdem sacrae Congregationis, nunquam me intromittam, vel impediam, sub quovis praetextu, aut etiam legitimâ subreptionis vel obreptionis causâ, vel aliâ quacumque, sed easdem litteras et decreta quaecumque semper cum debitâ reverentiâ recipiam, iisque, ut par est, obediendo, sanctae Sedi Apostolicae postmodum exponam si quae contra earundem litterarum vel decretorum usum opportuna videbuntur, nunquam tamen retardatâ executione. Ordinationes dictae Sedis, et signanter constitutiones Summorum Pontificum Alexandri VII, Clementis IX et Clementis X omni qua decet reverentiâ recipio et amplector, ac nominatim litteras apostolicas in formâ Brevis expeditas quarum initium *Decet Romanum Pontificem, etc.*, datas die XXIII decembris MDCLXXIII, quibus confirmantur brevia et constitutiones ac etiam decreta sacrae Congregationis de Propaganda Fide ad favorem vicariorum apostolicorum apud Sinas deputatorum emanata, alias incipientes *Illius qui charitas est, etc.*, expeditas eadem die XXIII decembris MDCLXXIII, quibus declaratur Ordinarios Indiarum non posse exercere actus iurisdictionales in dictos vicarios apostolicos, eorumque provicarios et operarios in provinciis sibi assignatis, sed eisdem vicariis in dictis provinciis iurisdictionem private quoad omnes competere, ac alias,

quarum initium *Christianae religionis et catholicae fidei, etc.*, emanatas die VIII Iunii MDCLXXIV, quibus etiam severe prohibetur omnibus ecclesiasticis saecularibus et regularibus ne quisquam emendicet, procuret vel acceptet ab Ordinariis Indiarum litteras quascumque pro exercendâ iurisdictione in locis iisdem vicariis commissis. Et demum non solum praefatis omnibus constitutionibus et in eis contentis decretis sacrae Congregationis de Propaganda Fide, sed etiam aliis quibuscumque, quae in futurum ad favorem etiam vicariorum apostolicorum emanabunt, constitutionibus et decretis fideliter et integre parebo. Praemissa omnia et singula inviolabiliter observabo, et absque ullâ tergiversatione adimplebo. Si autem (quod Deus avertat) quoquo modo contravererim, me, toties quoties devenerit, poenis, tam per praedictas constitutiones, quam per novissimam sanctissimi domini nostri Innocentii divinâ providentiâ Papae XI constitutionem, qua praesentis iuramenti formula praescripta est, respective impositis, sponte et libere subiicio. Ita, tactis sacrosanctis evangelii, promitto, voveo et iuro, sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei evangelia. *Locus subscriptionis.* Ego N. manu propria ».

§ II. Ceterum volumus ut praesentium litterarum transumptis, eu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Marianam Maiorem, sub anno Piscatoris, die X octobris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 octobris 1678, pontif. anno III.

Fides transumptorum.

XLVI.

Decreta S. Rituum Congregationis, de iis quae in causis beatificationum et canonizationum Sanctorum servanda sunt, approbantur.

Causae harum decretorum. Sanctissimus dominus noster Innocentius XI, provide considerans quod in totâ Ecclesiae gubernatione nihil maius aut gravius sit quam homines declarari pro Sanctis, eosque uti tales colendos et venerandos decernere, et perpendens quod (licet felicitis recordationis Urbanus VIII de consilio Congregationis SS. Inquisitionis nonnulla super hoc ediderit decreta, subindeque sacra Rituum Congregatio alias ordinationes fecerit secundum casuum contingentias a Summis Pontificibus approbatas) nihilominus experientia docuit quod adhuc nonnulla desiderantur pro meliori causarum huiusmodi directione; idcirco iussit materiam diligenter discuti, primum in congregationibus particularibus, deinde vero in generalibus, prout factum fuit, et sub diebus IX Iulii et VI Augusti MDCLXXVIII emanarunt resolutiones sequentes, si eadem Sanctissimo placuerit publicandae:

§ 1. *Resolutiones S. Congregationis.*

De actis auctoritate ordinaria faciendis. I. Animadvertens eadem sacra Congregatio quod necessarium sit ut processus, auctoritate ordinariâ fabricandi, conficiantur cum maximâ diligentia, censuit mandari Ordinariis locorum, ut, ultra testes inductos a postulatoribus, teneantur ipsi quoque inquirere ac examinare alios testes bene instructos super vitâ et moribus servi Dei, et si aliquid repererint in contrarium, quod ipsis videatur relevans, supersedeant in¹ ulteriori inquisitione, donec sacra Congregatio, ab eis certiorata per litteras, mandet quid agendum sit.

1 Forsan ab ipso in legendum (R. T.).

II. Huiusmodi diligentias servari vult etiam in processibus auctoritate apostolicâ faciendis a iudicibus delegatis, quibus per litteras particulares sacrae Congregationis enixe commendari debeat; et idem faciat promotor fidei in litteris scribendis subpromotoribus.

III. Et pro maiori cautelâ praescribi debeat in litteris remissorialibus, quod non solum interrogatoria retineantur semper clausa et sigillata cum sigillis eorundem iudicum, non aperienda nisi in actu examinis et claudenda in fine, sed ulterius depositiones ipsae, antequam processus sit absolutus, in fine cuiuslibet sessionis claudi et signari debeant cum sigillis iudicum, nec possint aperiri nisi in praesentia ipsorum in principio cuiuslibet examinis et sessionis, ac huiusmodi diligentiae fieri debeant etiam in processibus fabricandis in Curia. Idemque iudices, prout etiam subpromotores et notarii, tam in partibus quam in Curia, ac testes, et in Curia etiam protonotarius, debeant ante inchoationem processuum praestare iuramentum de servando secretum¹ religiose, sub poenâ excommunicationis ipso facto in casum contraventionis incurrendae, iuxta formulam eiusdem iuramenti imprimendam in fine decretorum et pro omnimodâ observantiâ transmittendam iudicibus delegatis in ipsis litteris remissorialibus et subpromotoribus in litteris promotoris.

IV. Considerans quoque sacra Congregatio quod principale fundamentum in causis beatificationum et canonizationum constitui debent² in fidei interpretatione processuum extero idiomate confectorum, et quod, licet ex laudabili observantiâ interpret semper fuerit electus ab eminentissimo ponente, citato et aut-

1 Ineptè ed. Main. legit *servatum* (R. T.).

2 Vel *debet* vel *debet* legendum (R. T.).

Item de aliis auctoritate apostolica.

De actorum custodia et secreto servando sub excommunicationis poena.

De interprete actuum extero sermone descriptorum harumque verborum exanatore.

dito reverendo patre fidei promotore, nihilominus super hoc decreta generalia nihil disponunt; ideoque decrevit quod in posterum in qualibet causâ interpretis eligatur ab eminentissimo cardinali ponente, citato et audito reverendo patre fidei promotore, et pro maiori cautelâ, postquam interpretatio fuerit facta, revideatur ab aliquo viro probato et perito, qui secreta ad hoc officium assumatur ab eodem eminentissimo ponente, et, si reperitur aliquis error substantialis, interpretis severe puniatur arbitrio sacrae Congregationis; per quem eminentissimum deferri debeat tan interpreti quam revisori iuramentum de fideliter sibi munus commissum adimplendo; quibus etiam eadem sacra Congregatio assignavit mercedem pro suis laboribus, nempe carolenum unum pro quotibet folio reducto, itant facies sit linearum 24 et linea syllabarum 26'.

De hisce omnibus diligenter servandis in archivio sacrae Congregationis.

v. Advertens etiam quam necessaria sit diligens custodia processuum originalium, decrevit quod ii, sicuti etiam interpretationes originales illorum qui sunt extero idiomate confecti, retineri debeant in archivio sacrae Congregationis in Vaticano in loco clauso et separato ab aliis scripturis, nec possint auoveri nisi de ordine eminentissimi cardinalis ponentis, vel ad instantiam reverendi patris promotoris, ad effectum videndi, quatenus opus sit, et deinde reportandi; cuius archivii duae sint claves, una penes protonotarium apostolicum, qui pro tempore intervenerit sacrae Congregationi, et altera penes secretarium; et clavis loci, in quo custodiuntur dicti processus, stet penes eundem protonotarium, alterius vero, in quo retinentur aliae scripturae S. Congregationis, penes secretarium.

De quatuor inventarij copijs

vi. Idemque protonotarius etiam habet Forsan 16, ut infr. pag. 127 a, 1° (n. r.).

beat facultatem revidendi inventarium actorum omnium facientis, dictorum processuum, et, quatenus non adesses, illud diligenter fieri mandat cum quatuor copijs, quarum una stet penes eundem protonotarium, altera penes promotorem, altera penes secretarium, et quarta in eodem archivio; et in fine anni idem protonotarius promotor et secretarius revidere debeant dictum inventarium, et conferre cum processibus, ad effectum recognoscendi an aliquid deficiat, et curandi ut reportentur; et secretarius referat in primâ sequenti congregatione.

De tempore quo committenda sit causa sacrae Congregationi.

vii. Cum pluries dubitatum fuerit circa intelligentiam decretorum pag. 28, quod non prius Sedes Apostolica moveri soleat, quam reges, principes et aliae personae authenticae et honestae instanter supplicaverint Summo Pontifici, et tunc etiam non statim, sed expectare quod diu pulsetur; nam, si perdurabunt miracula et supplicantium instantiae, tum Summus Pontifex, si ei videbitur, committit causam sacrae Congregationi: ideo, si ista Sanctissimo visum fuerit, censuit eadem sacra Congregatio commissionem non esse signandam nisi post elapsam tempus decem annorum a die praesentationis processus auctoritate ordinariâ fabricati, et cum praecedenti rigorosâ discussione eiusdem processus cum scripturâ et summario et insuper habitis post decennium a die fabricationis illius novis litteris episcoporum circa percrebescentiam famae sanctitatis et miraculorum ac devotionis populi enixe pro beatificatione et canonizatione instantis, nisi tamen in aliquâ causâ ex peculiaribus circumstantiis sacra Congregatio existimaverit anticipari posse tempus in discussione processuum auctoritate ordinariâ confectorum, et Sanctissimus hoc approbaverit.

1 Videtur legendum *ita* pro *ista* (n. r.).

De causis ante decreta Urbani VIII introductis.

VIII. In causis servorum Dei, ante decreta felicitis recordationis Urbani VIII introductis, non signentur commissiones reassumptionis, nisi prius per sacram Congregationem examinatis processibus, tam auctoritate ordinariâ confectis, quam auctoritate apostolicâ, quatenus adsint.

De extrajudicialibus testimoniis a nemine exquirendis.

IX. Cum in decreto approbato a felicitis recordationis Urbano VIII die xii martii MDCXXXI, impresso in libello pag. 57, sacra Congregatio (cognoscens quod in hac re, utpote gravissimâ, rite sancteque procedendum est) prohibuerit omnibus et singulis personis ecclesiasticis tam saecularibus quam regularibus, quantumvis speciali notâ dignis, ne audeant per se vel per alios capere informationes super sanctitate aut miraculis alienius, nec ullo modo exquirere aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testimoniationes aut subscriptiones, sub poenis arbitrio ipsius sacrae Congregationis infligendis; illud confirmando iussit quod huiusmodi extrajudiciales attestaciones non solum exquiri aut obtineri non valeant, sed rursus quod hactenus obtentae, sive in futurum obtinendae, non faciant aliquem gradum probationis, nec inseri possint in processibus tam ordinariâ quam apostolicâ auctoritate fabricandis.

De oneribus et stipendio subpromotoris et.

X. Subpromotor fidei a reverendo patre promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco spoliandi et examinandi processus (ex quibus pendet beatificationum et canonizationum substantia) ad effectum referendi eidem promotori, debeat huiusmodi munus diligentissime ac cum omni rigore adimplere, ac summaria, quae solent a procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, confectat cum processibus, subsecutâ attestacione quod fuerint per ipsum revisa, et in quolibet folio se subscribat, eandemque diligentiam conferendi cum exem-

plari manuscripto iterum faciat postquam fuerint impressa, cum iteratâ subscriptione in fine, quam subsequatur subscriptio et sigillum secretarii; nec ante praedictas subscriptiones possint tam summaria quam informationes publicari, sub gravissimis poenis, tam quoad postulatores, quam etiam quoad impressorem, arbitrio sacrae Congregationis seu eminentissimi cardinalis praefecti infligendis. Idemque subpromotor (quatenus ipse dominus promotor, ex diligenti et accuratâ revisione processuum quam facere solet, necessarium vel opportunum duxerit) teneatur aliud summarium objectionale ad comprobationem oppositionum conficere, quod sacra Congregatio plurimum expedire cognoscit ad hoc ut veritas magis elucescat. Et pro quolibet processu ab eodem subpromotore examinando, in quolibet dubio, persolvatur ei stipendium decem ducatum auri praescriptum in decretis generalibus pag. 62, cum declaratione tamen quod, respectu processuum auctoritate apostolicâ in specie qui pluries ad diversum effectum examinari debent, dictum stipendium debeat pro tribus dubiis tantum, nempe primâ vice quando disputatur validitas, secundâ vice quando disputatur de virtutibus seu de martyrio et causâ martyrii, et tertiâ vice quando disputatur de miraculis, quamvis disputationes alienius ex dictis dubiis pluries reiterari contingat, seu eadem dubia in diversas inspectiones pro faciliiori resolutione dividantur.

XI. Et quia materiae gravitas et dignitas exposcit ut pertractetur et dirigatur a viris notae probitatis, experientiae et peritiae, censuit sacra Congregatio, quod ad conficiendum tam informationes in facto quam summaria, in quibus potissime consistit causarum pondus, assumantur solum procuratores col-

De procuratoribus dicitur eligendis ex collegio sacri palatii apostolici.

legii sacri palatii apostolici, tribuendo postulatoribus libertatem eligendi ex dicto coetu quem voluerint, dummodo quilibet ex eis non possit eodem tempore patrocinari plures causas quam quatuor, ad hoc ut eis facilius operam dare possint, sub poenâ inhabilitatis amplius scribendi in casum contraventionis, et liceat partibus in quocumque statu causae, rationabiliter tamen et praevisâ licentiâ eminentissimi ponentis, mutare procuratorem, dummodo aliâs in eius locum subrogandus sit de eodem collegio, et non habeat in totum plures causas quam quatuor.

De advocatis
selectis ex his
collegiis emi-
si nâe aulae
vel ex duodecim
approbatis a sa-
cra Congrega-
tione.

XII. Advocati vero ad scribendum in iure assumi debeant ad libitum postulatorum, dummodo sint ex collegiis sacrae consistorialis aulae, vel ex duodecim aliis approbatis a sacra Congregatione, ita tamen ut quilibet eorum sex tantum causas patrocinari possit.

De mercede
procuratorum,
advocatorum et
notarii.

XIII. Pro mercede autem praedictorum, ac etiam notarii, sacra Congregatio iussit servari taxas ab eâ diligenter revisas, quae, ut omnibus innotescant, typis mandari debeant, et in fine decretorum inseri.

De scriptariis
medicorum vel
chirurgorum.

XIV. Cum etiam observatum fuerit saepe postulatorem dare scripturas medicorum vel chirurgorum pro confirmatione miraculorum, et ex aliâ parte non fuerit solitum responderi per peritos eiusdem professionis; ideo videtur necessarium, ad hoc ut respondeatur secundum artem, quod eminentissimus ponens deputet ex officio, secretò, et praevisâ iuramento, alium medicum vel chirurgum celebriorem, qui respondeat pro veritate, ad effectum videndi an asserta miracula excedant vires naturae.

Prohibita de-
cretis con-
municari a Pon-
tifici.

Die xv octobris MDCLXXVIII factâ per me infrascriptum relatione Sanctissimo praefatorum decretorum cum eorum integrâ lecturâ, Sanctitas Sua laudavit et

1 Forsan alias pro aliâs legendum (R. T.).

approbavit, atque servari mandavit et publicari.

IO. BAPTISTA DE LUCA, auditor et secret. memorialium.

Loco † sigilli.

BERNARDINUS CASALIUS

S. Rit. Congregat. secret.

§ 2. *Formula iuramenti iudicum ante inchoationem processuum.*

« Ego infrascriptus, tactis sacrosanctis Evangelii coram me positis, iuro et promitto fideliter adimplere munus mihi commissum circa fabricationem processus in causâ beatificationis et canonizationis servi Dei N. iuxta formam decretorum sacrae Congregationis Rituum, et praecipue novissimorum quae confirmata fuerunt a sanctissimo domino nostro Innocentio XI; necnon iuro et promitto religiose servare secretum, tam de contentis in interrogatoriis, quam de testium depositionibus super iisdem et super articulis, nec de iis loqui cum aliquâ personâ, exceptis aliis iudicibus et subpromotore ac notario pro eodem processu deputatis, et in Curia excepto etiam protonotario, sub poenâ periurii et excommunicationis latae sententiae, a qua non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam maiori poenitentiaro) praeterquam in mortis articulo absolvi possim. Et ita promitto et iuro: sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia ».

Iuramentum
iudicum.

Idem iuramentum praestabitur a subpromotore et notario, et in Curia etiam a protonotario, mutatis mutandis.

§ 3. *Formula iuramenti testium.*

« Ego infrascriptus, tactis sacrosanctis Evangelii coram me positis, iuro dicere veritatem, tam super interrogatoriis, quam super articulis super quibus examinabor, necnon servare secretum, nec alicui penitus revelare tam contenta in iisdem interrogatoriis quam responsiones et depositiones a me factas, sub

Iuramentum
testium.

poenâ perjurii et excommunicationis latae sententiae, a qua non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam maiori poenitentiario) praeterquam in mortis articulo absolvi possim. Et ita promitto et iuro: sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia ».

§ 4. *Tassa per gli avvocati e procuratori che patrocinano le cause di beatificazione e canonizzazione nella sacra Congregazione dei Riti, rinnovata e stabilita dalla medesima sacra Congregazione.*

1.° Per lo spoglio universale che si fa *pro una vice tantum*, si osservi la tassa del 1658 al § 3, ove si dice, che non si possa dare più di scudi quattro per ogni centenario di fogli di esso processo ridotto, cioè che il foglio sia di due facciate, e ciascheduna facciata sia di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici.

2.° Per le scritture nei due soliti dubbi principali, cioè *super virtutibus et miraculis*, si possono dare scudi venti per ciascheduna, e non più.

3.° Per le risposte nei medesimi dubbi si possano dare scudi dieci, e per tutte l'altre scritture che riguardano fatica considerabile; in tutti gli altri dubbi si possono dare scudi venticinque per ciascheduna scrittura, e non più.

4.° Per le scritture d'introduzione delle cause nuove e di reassunzione di quelle introdotte avanti li decreti del 1642, ad effetto di segnarsi nell'ue e nell'altre la commissione, si possono dare scudi quindici, e non più.

5.° Per le copie originali di tutte le scritture, si paghino baiocchi quindici il foglio ridotto come sopra.

6.° Per il sommario che si farà sopra ciascun dubbio si diano cinque baiocchi per carta dell'istesso sommario che sarà fatto, ridotte le carte come sopra.

7.° Per li memoriali di qualsivoglia

sorte, o grandi o piccoli che sieno, non si diano più di giuli dodici per ciascheduno, eccettuate le scritture di reassunzione o introduzione delle cause, quali sogliono andare sotto nome di memoriali, per li quali si osservi ciò che s'è disposto di sopra al num. 4.°.

8.° Per la prima copia originale, tanto dei sopraddetti sommarii quanto dei memoriali, si dia solo baiocchi sei, la carta ridotta come sopra.

9.° Per l'informazione in voce, quando s'informa tutta la Congregazione con l'intervento de' consultori, non si diano più di scudi trenta tra il procuratore e gli avvocati; quando s'informa la sola Congregazione ordinaria, si dia la metà.

10.° L'emolumento degli avvocati sia di scudi dieci per la scrittura, e per la informazione in voce sia il medesimo che si dà a' procuratori.

11.° Per la minuta di qualsivoglia commissione non si paghi più di giuli quindici, e per le due copie da darsi al signor cardinal ponente, al segretario, si paghi in ragione di baiocchi sei il foglio ridotto come sopra.

12.° Per l'accesso del procuratore al signor cardinal ponente ed al promotore, e per la minuta o copia originale del fatto concordato, non si paghi più di giuli dodici.

13.° Per l'informazione in voce di Nostro Signore e dell'auditore di Sua Santità, si diano al procuratore scudi tre moneta, ed altrettanti all'avvocato, se informerà anch'esso.

14.° Per le citazioni e intimazioni non si paghi cosa alcuna, e per l'esecuzione di esse si paghi a ragione della tassa de' cursori.

15.° Le copie delle opposizioni del promotore, eccetto la prima originale, si facciano fare dalle parti, le quali, fatte

che saranno, dovranno portarle al promotore, che sigillate le darà alle medesime parti per distribuirle alli signori cardinali, protonotario, e segretario, e consultori.

16.° Per qualsivoglia fatica o scrittura non espresse di sopra s' intenda l'arbitrio de' signori cardinali prefetto della sacra Congregazione e ponente della causa, nè possano i curiali arbitrare da sé medesimi.

17.° E li suddetti ordini si debbano registrare ne' registri della sacra Congregazione, e si debbano fare stampare e pubblicare, e puntualmente osservare, sotto pena di perpetua privazione del patrocinio e sollecitazione delle cause vertenti nella detta Congregazione, e sotto altre pene ad arbitrio della medesima sacra Congregazione.

Addi 15 ottobre 1678. Avendo io infraseritto fatto relazione della presente tassa a Nostro Signore Innocenzo XI, la Santità Sua l'ha lodata ed approvata, ed ha comandato che si osservi e si pubblichi.

GIO. BATTISTA DE LUCA

auditor e secret. dei memoriali.

Luogo $\frac{1}{4}$ del sigillo.

BERNARDINO CASALI

secret. della S. Congreg. dei Riti.

§ 5. *Ordini e tasse da osservarsi dal notaro della S. Congregazione dei Riti, rinnovati e stabiliti dalla medesima S. Congregazione.*

1.° S'ordina che il notaro non faccia registri se non degli atti giudiziari, e non dell' esame de' testimoni o altro, e quelli siano senza estensione di termini o ripetizioni de' titoli, eccetto che nel primo atto, quali registri debbano onninamente farsi in tutte le cause.

2.° Che per ogni centinaio di fogli di registro ben fatto e secondo la riforma della felice memoria di Paolo V sotto il titolo *de' registri*, non pigli più di quat-

tro scudi nè per la collazionatura, nè per rubricatura, nè per qualsivoglia altro pretesto.

3.° Le istanze de' principi, religioni, università ed altri, nelle cause di beatificazioni o canonizzazioni, dal segretario si consegnino al notaro, il quale le registri negli atti, non altrimenti *per extensum*, ma indicando solamente il nome del principe o altri che fa l' istanza, e la data della lettera, cioè *pro introductione causae instant talis rex, suis litteris datis die tali, etc., et talis rex, etc.*, e in altra separata o susseguente carta, dopo gli atti fatti per l' introduzione della causa, scriva: *pro causae prosecutione ad effectum obtinendi litteras remissoriales in genere instant N. rex, etc.*; e gli originali si conservino nell'archivio, nè si dia l'estratto *de verbo ad verbum*, ma, ogni volta che sarà richiesto, il notaro ne dovrà dare un ristretto da cavarsi dal detto registro o manuale come sopra, e per esser copie si paghi a ragione di copia, come si tirà al seguente num. 4.°. E per la fede di esse si diano due giuli per ciascuna copia, delle quali una si darà all' eminentissimo signor cardinal ponente, e l'altra a monsignor segretario, e l'altra a monsignor promotore della fede.

4.° Per la copia degli atti fatti in Curia o fuori di essa in forma di buon originale non si paghi più di baiocchi sette e mezzo per foglio da tutte due le bande, e la facciata sia di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, ed essendo scritta in forma di registro, si paghi a ragione di registro, come sopra.

5.° Per la copia pubblica di qualsivoglia processo, tanto fatto *auctoritate ordinarij* quanto *apostolicà*, si paghino al notaio baiocchi sette e mezzo per foglio solamente, senza alcun altro emo-

lumento o mercede per detta copia o scrittura, ed il foglio sia di facciate, linee e sillabe, come al detto n. 4°.

6.° Tutti li registri, copie e scritture, si debbano fare in carta buona, e lettera intelligibile, e secondo la riforma ed ordini sopradetti, altrimenti il notaro sia tenuto farle copiare di nuovo senz'altra spesa.

7.° Che li processi, che vengono *de partibus*, tanto fatti *auctoritate ordinaria*, quanto *auctoritate apostolica*, non si registrino per conto alcuno secondo la detta riforma, ancorchè non passassero venti fogli, ma solo si possano rubricare, se non saranno rubricati, e non intieramente, nel qual caso si possa solo rubricare quella che manca, e non altro.

8.° Per la rubricazione di qualsivoglia cosa che n'abbia bisogno, ridotto il processo a carte buone, conforme alla detta riforma, oltre detti baiocchi sette e mezzo per foglio per la scrittura, si paghino giuli dieci per cento, e tale rubricazione debba in sostanza contenere tutto quello, che contiene il corpo della scrittura, e venendo processo o altra scrittura rubricata *de partibus*, non essendo intieramente rubricata, si paghi solamente quello che manca, come si è detto.

9.° Per l'ascoltazione e collazione dei processi, ogni volta che sia continuata, a ragione di sei ore al giorno, non si paghi al notaro più di uno scudo al giorno, oltre gli emolumenti suddetti, e gli aiutanti sieno deputati dalle parti, dalle quali se gli paghi quel tanto che sarà convenuto; e per la fede dell'ascoltazione di tutto il processo si paghino giuli cinque per la prima copia solamente, e quando le parti volessero altre copie autentiche di detti processi, oltre la prima, non possa il notaro pre-

tendere più di baiocchi cinque per foglio ridotto come sopra, compresi la rubricatura; ma, oltre detti baiocchi cinque per foglio, se gli debba la mercede della collazionatura e ascoltazione come sopra, e per la fede di detta ascoltazione baiocchi venticinque per ciascuna di dette copie duplicate.

10.° Per le compulsorie si paghino giuli dodici, conforme prescrive la riforma sudetta di Paolo V al tribunale dell'A. C.

11.° Per le remissorie in genere, anche *super non cultu*, *super casu excepto*, o altre, in osservanza ed esecuzione dei decreti della santissima Inquisizione, non si paghi più di scudi sei, per quelle in specie di scudi dieci, in tutto compresi la scrittura, e ogni altra cosa spettante alle medesime spedizioni. Nè per la scrittura dell'interrogatori, che si mandano chiusi, prenda il notaro mercede alcuna; ma per gli articoli l'eccessività della scrittura sopra a quindici fogli se gli paghi a ragione di baiocchi sette e mezzo il foglio, come al num. 5°; ed occorrendo di dette lettere darne duplicati, non debba il notaro per essi esigere che la metà della mercede stabilita per la prima spedizione, ed essendovi eccessività di scrittura degli articoli, come sopra, debba la detta eccessività pagarsi a ragione di baiocchi cinque il foglio.

12.° Per compulsiva di quasivoglia scrittura fuori di officio, per l'accesso e sessione di tre ore non possa pigliar più di otto giuli; per la fede in fine del processo compulsato, cinque giuli; e per la scrittura, a ragione di baiocchi sette e mezzo per foglio, come al numero 4°; dentro l'offizio, per ciascuna sessione di tre ore, giuli cinque; per la fede e scrittura, come sopra.

1 Praeposit. di redundat (n. 1.).

13.° Dovendosi compulsare libri stampati, dandosi dalle parti un sunto, sia tenuto il notaro inserirlo in fine del processo, senza farne copia o registro di sorte veruna.

14.° Per ogni esame nell'offizio, se finisce in una sessione, si paghino giuli tre, se ci vogliono più sessioni, finché si finisce l'esame di detto testimonio, non possa il notaro pretendere più di giuli due per sessione, e fuori dell'offizio il doppio.

15.° Per le surrogazioni dei giudici, o nuovi termini nelle cause di beatificazioni e canonizzazioni, non se li paghi più di quindici giuli in tutto per ciascuna spedizione di lettere remissoriali e compulsoriali, proroghe di termini, e surrogazione di giudice da farsi solamente per comandamento dell' eminentissimi signori cardinali prefetto della sacra Congregazione, o ponente; nelle cause controverse non si paghi più di quello che prescrive la riforma suddetta al tribunale dell'A. C.

16.° Per qualsivoglia citazione semplice da spedirsi solamente, come sopra, e da eseguirsi fuori di Roma, non si paghi più di giuli tre; e per quelle che si spediscono con le inibizioni in virtù delle commissioni, giuli dieci.

17.° Per duplicato di qualsivoglia scrittura pubblica o privata, con sottoscrizione, sigillo, ecc., o senza, non si debba pagar più di cinque baiocchi per foglio.

18.° Occorrendo dar altra scrittura o per altre fatiche non espresse nella presente tassa, l'emolumento si stabilisca dall' eminentissimo signor cardinal prefetto, nè possa il notaro prendere alcun altro emolumento, ancorchè concorra la medesima o maggior ragione delle mercedi espresse.

¹ Forsan legendum *pretendere* (n. 7.).

19.° Che negli processi delle beatificazioni e canonizzazioni si osservi puntualmente per le commissioni, remissorie, compulsorie, articoli, interrogatori, e altro, la forma prescritta negli decreti e norma di fare detti processi pubblicati d'ordine della santa memoria d' Urbano VIII l'anno 1642, ed ora confermati da Nostro Signore coll'aggiunte che si sono fatte.

20.° Che il notaro debba ritenere il libro *receptorum*, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano dei suoi emolumenti, sotto pena della privazione dell'offizio.

21.° Che si facciano due manuali, cioè uno degli atti delle cause di beatificazioni e canonizzazioni, e l'altro degli atti delle cause controverse, negli quali si registrino tutte le comparse, proteste citazioni e intimazioni con le sue intitolazioni, quali restino sempre nell'offizio, nè per questi si paghi cosa alcuna, e possano sempre da tutti gl'interessati esser veduti e letti *gratis*, e il notaro sia sempre obbligato mostrarli.

22.° Non possa il notaro estrarre fuori d'offizio li processi originali, o qualsivoglia altra scrittura prodotta, ma debba darne copia pubblica o semplice secondo che le parti chiederanno.

23.° Per la restituzione di qualsivoglia scrittura prodotta, *dimissa copia*¹, si diano tre giuli, e debba il notaro far buoni due fogli, e dalli due in su se li paghi a ragione di sette baiocchi e mezzo, come sopra al num. 4.°; ma se si restituiscono in una volta più scritture prodotte in un solo atto, si debbano solamente tre giuli, e di più l'ecessività della copia, come sopra.

24.° Che, volendo le parti veder processi o qualsivoglia altra scrittura originale dentro l'offizio, sia il notaro

¹ Vide num. *praeced.* (n. 7.).

tenuto lasciarli vedere senza mercede alcuna.

25.° Sappiano le parti, che nella segretaria della sacra Congregazione tutto si spedisce gratis, nè perciò debbano al notaro, per sigillo, scrittura, sottoscrizione, o qualunque altra cosa che si faccia in segretaria, emolumento o mercede alcuna.

26.° Che non possa pretendere il notaro per il viatico cosa alcuna nell'andare a leggere citazioni.

27.° Che il notaro debba dare il giuramento in sacra Congregazione d'osservare la presente tassa ed ordini, nella forma seguente :

toramentum
notarii.

« Ego N. notarius a sacra Congregatione specialiter deputatus in causis eiusdem sacrae Congregationis, tactis sacrosanctis Dei Evangeliiis, iuro et promitto fideliter exercere officium mihi concessum, et ad unguem observare supradictam taxam, sub poenâ periurii, privationis officii ipso facto incurrendae, et restitutionis contra et ultra dictam taxam habitorum et acceptorum, aliisque poenis arbitrio ipsius sacrae Congregationis ».

28.° Che si facciano stampare li presenti ordini e tassa, e il notaro debba tenerli pubblicamente affissi nell'ufficio, affinchè a ciascuno possano apparire, e il tutto sia obbligato ad osservare, tanto nelle cause di beatificazioni e canonizzazioni, quanto rispettivamente in quelle dei sacri riti, sotto le pene contenute nel detto giuramento, dandosi facoltà di ricorrere ad ognuno che si sentisse gravato, e vedesse non osservarsi quanto è espresso di sopra, perchè vi si prenderà la debita provvisione. Dato in Roma li vi agosto MDCLXXVIII.

Approbatio
Pontificis.

A 15 ottobre 1678, avendo io infra scritto fatto relazione della suddetta tassa a Nostro Signore Innocenzio XI, con la sua intiera lettura, la Santità Sua

Uha lodata e approvata, ed ha comandato che si osservi e si pubblichi.

GIO. BATTISTA DE LUCA,
auditore e segretario dei memoriali.

Loco † del sigillo.

BERNARDINO CASALI, segretario
della sacra Congregazione dei Riti.
Dat. 15 octobris 1678, pontif. anno III.

XLVII.

Declarantur irrita et nulla acta omnia consilii regii Castellae contra nuncium apostolicum Hispaniarum, qui praefuerat capitulo provinciali Clericorum Regularium Minorum.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum (sicut non sine gravi animi nostri dolore accepimus) nuper, videlicet mense septembris proxime praeterito, occasione celebrationis capituli provincialis provinciae Castellae Congregationis Clericorum Regularium Minorum quod in oppido Matriti Toletanae diocesis celebrabatur, et cui venerabilis frater Savus archiepiscopus Caesariensis, apud carissimum in Christo filium nostrum Carolum Hispaniarum regem catholicum noster et Apostolicae Sedis nuncius, a nonnullis vocalibus ipsius capituli provincialis enixe rogatus, praesidere coeperat, pro parte praepositi provincialis et aliorum vocalium eiusdem capituli provincialis (qui eidem Savo archiepiscopo et nuncio controversiam super praesidentia capituli huiusmodi movebant, eique hac in re diversimode reluctabantur, et varias protestationes ac etiam ad nos et hanc sanetam Sedem appellationes desuper interposuerant) recursus ad consilium regium Castellae seu alia tribunalia vel iudices laicos habitus fuerint, et (quod peius est)

Species facti.

ab eodem consilio regio Castellae, seu aliis tribunalibus vel iudicibus laicis huiusmodi, super dictis recursibus, seu illorum occasione, diversa praecepta, ordinationes, decreta et mandata, etiam poenalia, seu alii actus, etiam contra ipsam personam praefati Savi archiepiscopi et nuncii, sub praetextu assertae violentiae, detestabili et haecenus inauditum ausu emanaverint, in gravissimum libertatis et immunitatis ecclesiasticae ac iurisdictionis apostolicae, qua dictus Savi archiepiscopus et nuncius nostrae et Apostolicae Sedis nomine in illis partibus fungitur, praecidium et detrimentum, et aliàs, prout in scripturis desuper confectis, quas non approbandi, sed penitus et omnino reprobandi animo, praesentibus pro plene et sufficienter expressis haberi volumus, uberius dicitur contineri:

Irritato.

§ 2. Hinc est quod nos, ex debito pastoralis officii, quod humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, commisit divina dignatio, libertatem et immunitatem ecclesiasticam ac iurisdictionem apostolicam praedictas a temerariis et perniciosis huiusmodi conatibus illaesae, sartasque et tectas tueri et conservare cupientes, ac omnium, quae in praemissis seu eorum occasione quovis modo acta et gesta sunt, seriem, causas et circumstantias, etiam aggravantes, necnon consilii seu aliorum tribunalium et iudicium laicorum praefatorum qualitates, dignitates, nomina et cognomina, aliave quaecumque, etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus itidem pro plene et sufficienter expressis et exacte specificatis habentes, motu proprio, ac ex certa scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolica potestate plenitudine, omnia et singula praecepta, ordinatio-

nes, decreta et mandata tam poenalia quam non poenalia, aliosque actus quoslibet a consilio regio Castellae, seu aliis tribunalibus et iudicibus laicis quibusvis, in praemissis seu eorum occasione, praesertim contra personam memorati Savi archiepiscopi et nuncii, seu eius ministros et tribunal, et aliàs in praecidium libertatis et immunitatis ecclesiasticae ac iurisdictionis apostolicae quovis modo emanata, relaxata, acta, gesta et ordinata, cum omnibus et singulis inde secutis et forsitan quodcumque secuturis, penitus et omnino nulla, inania, invalida, irrita, temerarie attentata et de facto praesumpta, nulliusque omnino roboris et momenti esse et perpetuo fore, tenore praesentium declaramus; et nihilominus, ad maiorem cautelam, et quatenus opus sit, illa omnia et singula, quatenus de facto processerunt, motu, scientiâ, deliberatione et potestate plenitudine paribus harum serie itidem perpetuo revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac pro revocatis, cassatis, irritis, nullis, invalidis et abolitis, viribusque et effectu penitus et omnino vacuis semper haberi debere decernimus et perpetuo declaramus.

§ 3. Decernentes etiam easdem praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati et alii quicumque in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praecminentiae et dignitatis existant, seu aliàs specificâ et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex aliâ quâlibet etiam quantumvis iuridicâ et

Clausulae.

privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, endrmissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, aut intentionis nostrae vel interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et incogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodecumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcussa observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S.R.E. cardinales, etiam de latere legatos et Sedis praefatae nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecipientiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, alisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibus-

vis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, ac usibus, stylis etiam immemorabilibus, privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis, praefatis aliisque quibuslibet iudiciis, consiliis, tribunalibus et personis, etiam quantumvis sublimibus et specialissimâ mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, seu ad quarumcumque personarum, etiam imperiali, regali, aliave qualibet mundanâ vel ecclesiasticâ dignitate fulgentium, instantiam, aut earum contemplatione, seu aliâ quomodolibet, in genere vel in specie, etiam consistorialiter concessis, confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxviii novembris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 18 novembris 1678, pontif. anno III.

XLVIII.

Confirmatur summarium indulgentiarum confraternitatibus in ecclesiis

fratrum Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum sub eodem titulo erectis concessarum iam ante a sacrâ Congregatione recognitum et approbatum.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Exordium.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus Linas procurator generalis Ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum, quod aliàs summarium indulgentiarum, confraternitatis sub titulo eiusdem Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum in ecclesiis dicti Ordinis canonice erectis et erigendis a Sede Apostolicâ concessarum, confectum, ac a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium indulgentiis et saceris reliquiis præpositorum recognitum et approbatum fuit, tenoris qui sequitur, videlicet :

Indulgentiæ concessæ confraternitatibus Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum in ecclesiis Ordinis eiusdem Beatæ Mariæ erectis et erigendis.

1. Omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui aliquam ex confraternitatibus dicti Ordinis ingredientur, die primo eorum ingressus indulgentiam plenariam et omnium peccatorum remissionem.

II. Eisdem confratribus et consororibus in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti, quatenus id comode facere poterint, vel saltem contriti, nomen Iesu ore, si poterint, sin minus, corde devote invocaverint, etiam plenariam et omnium peccatorum remissionem.

III. Eisdem confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis ac

sacrâ communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis vel oratorium earundem confraternitatum dominicâ proximiori kalendis augusti a primis vespers usque ad occasum solis dominicæ huiusmodi singulis annis visitaverint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

IV. Eisdem confratribus et consororibus similiter vece poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui processioni Scapulari semel quolibet mense faciendæ devota interfuerint, et pro sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione, principum christianorum unione, concordia et pace, hæresum extirpatione, infidelium conversione ac Romani Pontificis salutem pias ad Deum precæs fuderint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

V. Eisdem confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui primæ processioni tempore publicationis missionis religiosorum dicti Ordinis ad redemptionem captivorum fieri solitæ devote interfuerint, et ut supra oraverint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

VI. Confratribus et consororibus supradictis vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui secundæ processioni in gratiarum actionem post captivorum redemptionem fieri solitæ devote interfuerint, et ut supra oraverint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

VII. Confratribus et consororibus supradictis vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui ad partes infidelium captivos redimendi gratiâ se transtulerint, atque ut supra oraverint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

VIII. Eisdem confratribus et consoro-

ribus, qui de dictis partibus infidelium post captivorum redemptionem reversi fuerint, vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, ut¹ supra oraverint, plenariam omnium peccatorum remissionem.

ix. Ipsismet captivis redemptis, qui, intra mensem a die eorum redemptionis inchoandum, vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti ut supra oraverint, plenariam et omnium peccatorum remissionem.

x. Eisdem confratribus et consororibus, qui vere poenitentes et confessi semel in quolibet mense sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint ac habitum dictae confraternitatis detulerint, septem annos et totidem quadragenas.

xi. Eisdem confratribus et consororibus, qui vere poenitentes et confessi in Domini Nostri Iesu Christi festis sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint ac habitum dictae confraternitatis detulerint, septem annos et totidem quadragenas.

xii. Eisdem confratribus et consororibus, qui vere poenitentes et confessi in Beatae Mariae Virginis festivitibus sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint ac habitum supradictum detulerint, septem annos et totidem quadragenas.

xiii. Eisdem confratribus et consororibus, qui vere poenitentes et confessi in Sanctorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede festis diebus sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint ac supradictum habitum detulerint, septem annos et totidem quadragenas.

xiv. Eisdem confratribus et consororibus, qui singulis diebus per integrum annum ter orationem dominicam ac to-

ties salutationem angelicam vel symbolum apostolorum ad captivos christianis patientiam et fortitudinem impetrandam, ne nomen domini nostri Iesu Chsisti negent, sed constantes in fide persistent, et quanto citius liberentur, recitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

xv. Eisdem confratribus et consororibus, qui confessi, vel saltem firmum propositum confitendi habuerint, ac habitum supradictum detulerint, ac singulis diebus septies orationem dominicam et toties salutationem angelicam ad gloriam et honorem Beatae Mariae Virginis Dei Matris recitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

xvi. Eisdem confratribus et consororibus vere poenitentibus et confessis, vel firmum propositum confitendi habentibus, qui supradictum habitum detulerint et sanctissimum Eucharistiae sacramentum cum ad infirmos defertur comitati fuerint, aut, si impediti comitare non potuerint, campanae ad id signo dato, flexis genibus septies orationem dominicam et toties salutationem angelicam pro dicto infirmo recitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

xvii. Eisdem confratribus et consororibus, qui confessi, vel saltem firmum propositum confitendi habentes, supradictum habitum detulerint, et pauperes captivos redemptos hospitio susceperint, septem annos et totidem quadragenas.

xviii. Eisdem confratribus et consororibus, qui confessi, vel firmum propositum confitendi habentes, similiter supradictum habitum deferentes, supradictos captivos redemptos ad ecclesias dicti Ordinis, vel ad oratoria confraternitatum locorum habitationis dictorum captivorum comitati fuerint, septem annos et totidem quadragenas.

xix. Eisdem confratribus et consororibus, qui in vigiliis festivitatum Beatae

¹ Potius lege et ut, vel si ut (n. r.).

Mariae Virginis Dei Matris ieiunaverint, tres annos et tres quadragenas.

xx. Eisdem confratribus et consorioribus, qui in vigiliis festorum Domini Nostri Iesu Christi ieiunaverint, tres annos et tres quadragenas.

xxi. Eisdem confratribus et consorioribus, qui in vigiliis Sanctorum Ordinis B. M. de Mercede ieiunaverint, tres annos et totidem quadragenas.

xxii. Eisdem confratribus et consorioribus, qui singulis sextis feriis, sabbatis cuiuslibet hebdomadae ad gloriam et honorem Dei ac B. Mariae Virginis ieiunaverint, tres annos et totidem quadragenas.

xxiii. Eisdem confratribus et consorioribus, qui sepeliendis mortuis officiose interfuerint, tres annos et totidem quadragenas.

xxiv. Eisdem confratribus et consorioribus, qui missis et aliis divinis officiis in ecclesiis seu cappellis dicti Ordinis vel eiusdem confraternitatis more¹ confratrum celebrandis devote interfuerint, tres annos et totidem quadragenas.

xxv. Eisdem confratribus et consorioribus, qui congregationibus publicis vel privatis pro quocumque opere pio faciendo devote interfuerint, tres annos et totidem quadragenas.

xxvi. Eisdem confratribus et consorioribus, qui pauperes peregrinos vel fratres dicti Ordinis hospitio susceperint, tres annos et totidem quadragenas.

xxvii. Eisdem confratribus et consorioribus, qui pacem inter inimicos proprios vel alienos composuerint, tres annos et totidem quadragenas.

xxviii. Eisdem confratribus et consorioribus, qui devium aliquem ad viam salutis reduxerint, tres annos et totidem quadragenas.

¹ Videat lector annon forsán legendum sit *sorte pro more* (R. T.).

xxix. Eisdem confratribus et consorioribus, qui ignorantes praecepta Dei et ea quae ad salutem sunt docuerint, tres annos et totidem quadragenas.

xxx. Eisdem confratribus et consorioribus, qui quinque orationem dominicam ac toties salutationem angelicam pro animabus confratrum defunctorum recitaverint, tres annos et totidem quadragenas.

xxxi. Eisdem confratribus et consorioribus, qui pauperes virgines de proprio in matrimonio collocaverint, et non de aliquo legato pio ad id relicto vel relinquendo, tres annos et totidem quadragenas.

xxxii. Eisdem confratribus et consorioribus Sanctitas Sua supradictas indulgentias et peccatorum remissiones, per modum suffragii pro animabus defunctorum applicare posse indulsit.

Die festo S. Antonii abbatis, xvii ianuarii, quo die a Sanctâ Sede fuit facta confirmatio dicti Ordinis; primâ die Quadragesimae, idest feriâ quartâ Cinerum; die festo S. Petri Nolasco fundatoris dicti Ordinis; die festo S. Laurentii martyris, x augusti, quo fundatus fuit dictus Ordo, ex revelatione B. M. Virginis, anno mæcxviii; die festo S. Catharinae virginis et martyris, xxv novembris, orationum, ieiuniorum, missarum, aliorumque honorum operum, quae in dicto Ordine fiunt, communicatione participes erunt soli confratres et consorores dictae confraternitatis, qui, vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti, genuflexi, functioni, quam vocant *Benedictionem et generalem absolutionem* (licet a culpâ non fiat propria absolutio, ut Clemens VIII declaravit), in ecclesiis dicti Ordinis faciendae, non in aliis, praesentes reperiantur; et, quia¹ dictus Ordo populum cum scri-

¹ Forsán *quavis pro quia* (R. T.).

pturis manuscriptis vel impressis invitare non solet confratres et consorores, eo debito tempore convenient cum debita preparatione ut tanti boni participes fiant (Clemens VIII constit. CCLXII et CCLXXXVI).

Quae concessio confirmata fuit a sanctae memoriae Clemente X, prout constat per Breve sub datum Romae apud S. Mariam Maiorem die XXVII maii MDCLXXIII, pontificatus eiusdem anno IV, quod incipit: *Ex iniunctis nobis*, etc., tom. XVIII⁴.

Indulgentiae concessae a SS. D. N. Clemente Papa X omnibus christifidelibus, etc.

Clemens Papa X omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis supradicti Ordinis a primis vespers usque ad occasum solis infrascriptorum festorum devote visitaverint, et ibi pro sanctae fidei catholicae exaltatione, haeresum extirpatione, ac inter principes christianos concordia pias ad Deum preces effuderint, indulgentiam plenariam perpetuam in diebus festis sequentibus concessit, scilicet:

Die festo S. Petri Nolascio dicti Ordinis fundatoris die XXI ianuarii indulgentiam plenariam et omnium peccatorum remissionem;

Die festo S. Iosephi B. M. Virginis sponsi, XIX martii, plenariam, etc.;

Die festo apparitionis S. Michaelis archangeli, VIII maii, quo die reformatus fuit dictus Ordo anno MDCLII, plenariam, etc.;

Die festo B. M. de Mercede dominica proxiori kalendis octobris celebrari solito² in memoriam apparitionis B. M. Virginis Ss. Petro Nolascio et Raymundo de Pegnafort et regi Aragoniae Iacobo

¹ Citatio Main. irrita est (R. T.).

² Edit. Main. legit *solitae* (R. T.).

primo istius nominis, eis insinuando fundationem dicti Ordinis sub sua invocatione ad redemptionem captivorum christianorum, plenariam, etc.:

Die festo S. Raymundi Nonnati, dicti Ordinis professoris et S. R. E. cardinalis diaconi, XXI augusti, plenariam, etc.: prout latius ex Brevi sub datum Romae die XX decembris anno IV.

Hoc summarium indulgentiarum, procuratore Ordinis instante, fuit a sacra Congregatione recognitum et approbatum. Romae die XXII novembris MDCLXXVIII.

A. cardinalis HOMODEUS.

Locus † Sigilli.

MICHAELANGELUS RICCIUS, *secretarius.*

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Iosephus procurator generalis summarium huiusmodi, pro firmiori illius subsistentia, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: nos, ipsius Iosephi procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Deo possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, praecertum summarium indulgentiarum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus: salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et effica-

Confirmatio
Pontificis.

Claustrae.

ces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinariorum et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiiri debere, ac irritum et inane si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Ob-lititia tollit.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Eodem a lit transumptis.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus litteris si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXIII decembris MDCLXXVIII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 23 decembris 1678, pontif. anno III.

XLIX.

Erigitur praecipuis regis Hispaniarum custodia Navarrae et Cantabriae Ordinis fratrum Capuccinorum in novam provinciam.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Evordium.

Sacrosancti apostolatus officium, humilitati nostrae per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam nullo licet meritum nostrorum suffragio commissum, salubriter exequi adiuvante Domino ingerit satagentes, religiosorum nostro-

1 Edit. Main. legit *fidem* (n. r.).

rum virorum Altissimi obsequiis sub arctioris disciplinae instituto mancipatorum, uberisque bonorum operum fructus in Ecclesia Dei aspirante divini favoris auxilio proferre assidue studentium, statui et felici directioni consulere peculiari sollicitudine studemus, sicut pia orthodoxorum regum multiplicibus in hanc sanctam Sedem meritis fulgentium vota postulunt, et nos, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam, et religionis piorumque operum incrementum et felicem progressum expedire in Domino arbitramur.

§ I. Cum itaque, sicut nomine carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici nobis nuper exponi fecit dilectus filius nobilis vir Gaspar de Haro et Guzman, marchio de Carpio, eiusdem Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam orator, custodia Navarrae et Cantabriae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum octo conventibus, ex quibus duo litterarum studiis et unus novitiati respective destinati sunt, ac ducentis et viginti duobus vel circiter fratribus constat, dictus vero Carolus rex eandem custodiam in novam dieti Ordinis provinciam ad instar aliarum ipsius Ordinis provinciarum in Hispaniarum regnis consistentium, quae cum pari vel minori conventuum numero antehac erectae fuerunt, a nobis erigi plurimum desideret; ad hanc autem erectionem non solum capituli generalis dieti Ordinis novissime celebrati approbatio, sed etiam dilectorum filiorum modernorum superiorum eiusdem Ordinis consensus concurrant: nobis propterea dictus Gaspar marchio eiusdem Caroli regis nomine humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concae huius arectouts.

Concessio ere-
ctionis dictae
novae provin-
ciae.

§ 2. Nos igitur, piis ipsius Caroli re-
gis votis hac in re quantum cum Do-
mino possumus favorabiliter annuere
volentes, huiusmodi supplicationibus in-
clinati, memoratam custodiam Navarrae
et Cantabriae in novam Ordinis praedi-
cti provinciam, quae ab uno ministro
provinciali, ac definitoribus aliisque offi-
cialibus iuxta constitutiones eiusdem Or-
dinis auctoritate apostolicâ approbatas
eligendis et assumendis, regi et guber-
nari debeat, itaut ipsa nova provincia,
illiusque minister provincialis, definitores,
ceterique officiales et fratres pro
tempore existentes, omnibus et singulis
privilegiis, iuribus, praeceminentiis, prae-
rogativis, honoribus, gratiis et indultis,
quibus aliae dicti Ordinis provinciae in
Hispaniarum regnis praedictis consistentes
tam de iure, usu et consuetudine,
quam aliâs quomodolibet utuntur, fruuntur
et gaudent, ac uti, frui et gaudere
possunt et poterunt in futurum, pari
modo et absque ullâ prorsus differentiâ
uti, frui et gaudere libere et licite
possint et valeant, auctoritate apostolicâ,
tenore praesentium, perpetuo erigimus
et instituimus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes
litteras semper firmas, validas et effi-
caces existere et fore, suosque plenarios
et integros effectus sortiri et obtinere,
ac illis, ad quos spectat et pro
tempore quandocumque spectabit, in
omnibus et per omnia plenissime suffragari,
ac ab illis respective inviolabiliter
observari, sicque in praemissis per quos-
cumque iudices ordinarios et delegatos,
etiam causarum palatii apostolici audito-
res, ac S. R. E. cardinales, etiam de
latere legatos et Apostolicae Sedis prae-
fatae nuncios, aliosve quoslibet quacum-
que praeceminentiâ et potestate fungentes
et functuros, sublata eis et eorum cui-
libet quavis aliter indicandi et interpre-

tandi facultate et auctoritate, iudicari et
defini debere, ac irritum et inane si se-
cus super his a quoquam, quavis auctori-
tate, scienter vel ignoranter, contigerit
attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac
constitutionibus et ordinationibus apo-
stolicis, necnon, quatenus opus sit, eu-
stodiae et Ordinis praefatorum, aliisque
quibusvis, etiam iuramento, confirma-
tione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ
roboratis, statutis et consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis et litteris
apostolicis in contrarium praemissorum
quomodolibet concessis, confirmatis et
innovatis; quibus omnibus et singulis,
illorum tenores praesentibus pro plene
et sufficienter expressis ac insertis ha-
bentes, illis aliâs in suo robore perman-
suris, ad praemissorum effectum, hac
vice dumtaxat, specialiter et expresse
derogamus; ceterisque contrariis qui-
buscumque.

Contrariorum
derogato.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris, die xianuarii MDCLXXIX,
pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 ianuarii 1679, pontif. anno III.

L.

*Conceduntur octo provinciis Germaniae
Ordinis Capuccinorum vota omnia in
capitalibus generalibus, necnon facultas
erigendi nova coenobia sine praevia
Sanctae Sedis licentiâ.*

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Ad pastorale fastigium, meritis licet
imparibus, divinâ dispositione eveci, re-
ligiosorum virorum vota sua Deo sub
laudabili austerioris vitae disciplinâ cum
populi christiani aedificatione reddere
iugiter satagentium statui, decori et
commodis libenter providemus, ac in

Exordium.

id ipsum tendentes sublimium principum preces propensâ paternae charitatis benignitate exandimus, favoribusque et gratis prosequimur opportunis.

Species facti.

§ 1. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii nostri Leopoldi Romanorum regis in Imperatorem electi nobis expositum fuit, quod aliàs, in vim quarundam felicis recordationis Clementis IX et Clementis X Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum in simili formâ Brevis litterarum, quatuor provinciae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum, unaquaeque scilicet illarum in duas, divisae, atque ita ex illis octo provinciae, quae Helvetiae, Austriae anterioris, Coloniensis, Rhenana, Tirolensis, Bavariae, Bohemiae et Austriae respective nuncupantur, constitutae fuerant; eâ tamen lege ut per eiusmodi divisionem suffragia in capitulis generalibus Ordinis praefati augeri non possent, sed cuiusque provinciae sic divisae ministri provinciales unâ cum custode alternatim eligendo in dicto capitulo intervenire deberent, itant tria tantum vota, nempe duorum ministrorum provincialium et unius custodis pro singulis provinciis ex unâ in duas divisionis huiusmodi constituerent; utque in praefatis provinciis divisae novi conventus erigi in posterum nullatenus possent sine expressâ Sedis Apostolicae licentiâ per litteras in formâ Brevis expediendas, quae huic prohibitioni derogaret; et subinde dictus Clemens X praedecessor per quasdam suas pariter in formâ Brevis die xv novembris mdcclxxv expeditas litteras benigne indulisit, ut, pro capitulo generali dicti Ordinis tunc provinciae celebrando tantum, in singulis praefatis Germaniae provinciis eligi possent duo custodes qui votum haberent in eodem capitulo generali; quid vero

in futurum servandum esset, mandavit ut in eodem capitulo generali tunc proximè celebrando huiusmodi negotium examinaretur; et aliàs, pront in praefatis eorumdem praedecessorum litteris, quorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ut provinciarum praedictarum incremento ac religiose quieti et honorificentiae peramplius consulatur, dictus Leopoldus rex duas condiciones supradictas in divisionibus huiusmodi appositas tolli et abrogari plurimum desideret: nobis propterea eiusdem Leopoldi regis nomine humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, piis ipsius Leopoldi regis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, supradictis provinciis Helvetiae et Austriae anterioris, Coloniensi et Rhenanae, Tirolensi et Bavariae, ac Bohemiae et Austriae, et illarum singulis, ut omnia vota, sive suffragia, quae aliis Ordinis praefati provinciis competunt in capitulis generalibus eiusdem Ordinis de cetero celebrandis pariformiter habeant, et novos conventus, sublatâ prohibitione praedictâ, absque aliâ huius sanctae Sedis licentiâ, de Ordinariorum locorum consensu, servatisque aliàs servandis, erigere, aliisque omnibus et singulis iuribus, privilegiis, praerogativis, praecipientiis, honoribus, gratiis et indultis, quibus ceterae Ordinis huiusmodi provinciae tam de iure, usu et consuetudine, quam aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, potiri, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ pro-

Proces Leopoldi regis Romanorum.

Dictis provinciis conceditur suffragiorum in capitulis generalibus et facultas erigendi nova coenobia ex solo consensu Ordinariorum.

sus differentiâ, uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri ed obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis praefatae nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 5. Non obstantibus litteris supradictis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, provinciarum et Ordinis huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut praesentium

transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die x ianuarii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 ianuarii 1679, pontif. an. III.

LI.

Confirmatur decretum S. Congregationis Rituum, cuius vigore in oppido de Nului, Ampuriensis dioecesis, fratres Minores Observantes praecedebant in processionibus Capuccinos.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum emanavit decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Factâ relatione per eminentissimum dominum cardinalem Sabellum ponentem causae Ampuriensis praecedentiae in sacrâ Rituum Congregatione de controversiâ super praecedentiâ in processionibus vertentis inter fratres Minores Observantes ex unâ et Capuccinos parte ex alterâ, habentes ambos conventum in oppido de Nului in Sardinia, Ampuriensis dioecesis, et¹ eadem sacra Congregatio, auditis hinc inde partibus in voce et in scriptis pluries informantibus, et praecipue pro parte Minorum Observantium, declaravit praecedentiam deberi fratribus Minoribus Observantibus, ex quo Observantes sunt priores in ordine qualitatis et approbationis apo-

Decretum Congregationis Sacrorum Rituum.

¹ Coniunct. et aptius deleteretur (R. T.).

stolicae, et Capuccini, licet priores in fundatione per quatuor annos in eodem loco, sunt tamen filiales ex eadem religione Observantium, et longe posteriores in approbatione apostolica, quo casu non intrat Bolla Gregoriana de anterioritate conventus in eodem loco. Et ita decrevit et servari mandavit. Die xxvi novembris MDCLXXVIII.

V. Cardinalis CARPINEUS.

Loco † Sigilli.

BERNARDINUS CASALIUS

S. Rit. Congregationis secret. r.

Decretum con-
firmatur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Iosephus de Copons, procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsum Iosephum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quis quomolibet inodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, aq probamus et confirmamus, illicque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; saltem tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clau-sula.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras senper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque <sup>Obstantium
remotio.</sup> contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvi ianuarii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 16 ianuarii 1679, pontif. anno III.

LII.

Conceditur fratribus Capuccinis, ut provinciam comitatus Burgundiae unire queant Lugdunensi, et huius nonnulla coenobia coniungere cum custodia Campaniae, hancque in novam provinciam erigere.

Dilectis filiis, ministro generali et Ludovico de July defensori generali Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum,

Innocentius Papa XI.

Dilecte filii,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum, sicut pro parte carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi nobis nuper expositum fuit, ipse Ludovicus rex provinciam comitatus Burgundiae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum eiusdem Ordinis uniri, et, quia haec provincia per unionem huiusmodi adeo ampla evaderet ut difficile foret eam ab uno ministro provinciali visita

Proces regis
christianissimi.

1 Apud lege dilecti filii (n. T.).

ri, aliquos conventus ab illâ dismembrari, eosque cum custodiâ Campaniæ dicti Ordinis coniungi, ac novam exinde eiusdem Ordinis provinciam formari plurimum desideret :

Permittitur ministro et de-putato generali cog-
noscendi provin-
cias duas, et
constituendi no-
vam aliam Cam-
paniæ quorun-
dam cenobio-
rum additione.

§ 2. Nos, piis ipsius Ludovici regis votis in præmissis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, ac felici prosperoque dictarum provinciarum et custodiæ statui, regimini et gubernio optime consultum esse cupientes, supplicationibus eiusdem Ludovici regis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de vestra fide, prudentiâ, charitate, integritate, vigilantia et religionis zelo plurimum habentes in Domino fiduciam, vobis tam coniunctim, quam unicuique vestrum separatim et in solidum, supradictam comitatus Burgundiæ provinciam memoratæ provinciæ Lugdunensi auctoritate nostrâ apostolicâ perpetuo unicuique, annectendi et incorporandi; ab ipsâ autem provinciâ Lugdunensi, ne propter eius amplitudinem nimis difficilis reddatur uni tantum ministro provinciali illius visitatio, eos conventus quos secundum datam vobis a Domino prudentiam separandos esse indicaveritis, seu alter vestrum indicaverit, dictâ auctoritate itidem perpetuo separandi et dismembrandi; ipsosque conventus, sic separatos et dismembratos, cum præfatâ custodiâ Campaniæ coniungendi, ac novam exinde dicti Ordinis provinciam formandi, ac cum omnibus et singulis iuribus, prærogativis, præeminentiis, facultatibus, privilegiis, gratiis et indulgentiis solitis et consuetis auctoritate præfatâ etiam perpetuo erigendi et instituendi; aliæque omnia et singula quæ circa dispositionem provinciarum huiusmodi necessaria et opportuna fore censueritis, seu alter vestrum censuerit, faciendi, mandandi, de-

1 Male ed. Main. legit *verâ* pro *vestrâ* (R. T.).

cernendi et exequendi, ac executioni mandari curandi, plenam et amplam ac quancumque necessariam et opportunam facultatem, eadem auctoritate, tenore præsentium, tribuimus et imper-
titur.

§ 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinibus et provinciarum ac custodiæ et conventuum præfactorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indulgentiis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die x februarii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 februarii 1679, pontif. an. III.

LIII.

Permittitur, ut in posterum nullus canonicus regularis Congregationis sancti Iohannis Evangelistæ in regno Portugalliæ rotum habeat in capitulis generalibus aut expletum decennium ab emissâ professione.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Alexander ab Ascensione, procurator generalis Congregationis canonicorum regularium sancti Iohannis evangelistæ in

Clau-ulæ.

Species facti.

regno Portugalliae, quod, cum in dictâ Congregatione, vigore antiqui usus aut peculiaris decreti capituli generalis, non autem vigore constitutionum apostolicarum aut constitutionum ipsius Congregationis, votum in generalibus capitulis haberet quicumque sacerdos habitum gestavisset per sex annos; id vero cederet in damnum Congregationis, dum isti inexerti et saepe passionibus ducti non respiciebant ad bonum Congregationis; capitulum generale eiusdem Congregationis, anno MDCLXXVII celebratum, decrevit, quod ingressuri in posterum dictam Congregationem non haberent votum nisi postquam in ipsâ Congregatione permansissent per annos viginti-quinque.

Proces procuratoris generalis pro confirmatione decreti capituli generalis de voto non concedendo is qui non permansissent in Congregatione signi- que annis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Alexander procurator generalis, ut decretum huiusmodi inviolabiliter servetur, licet in tribus capitulis generalibus confirmatum non fuerit, plurimum cupiat illud apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti: nos, ipsius Alexandri procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, et attentâ relatione venerabilis fratris Marcelli archiepiscopi Chalcedonensis, in Portugalliae et Algarbiorum regnis nostri et Apostolicae Sedis nun-

tii, eisdem cardinalibus super praemissis factâ, ut in posterum ad dictam Congregationem admittendi votum non habeant nisi expleto decennio post emissam professionem, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis sancti Iohannis Evangelistae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque¹ quibuscunque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1 martii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 1 martii 1679, pontif. anno III.

¹ Deest vox *contrariis* (R. T.).

Pontifex confirmat et limitat ad decem annos.

Clausulae.

Obstantia tollit.

LIV.

Declarantur scandalosae et in praxi perniciosae plurimae propositiones in generali congregatione sanctae Romanae et universalis Inquisitionis habitae in palatio apostolico Vaticano coram sanctissimo domino nostro Innocentio divina providentia Papa XI ac eminentissimis et reverendissimis dominis S. R. E. cardinalibus in tota republica christianae contra haereticam pravitatem generalibus inquisitoribus a S. Sede Apostolica specialiter deputatis.

Sanctissimus dominus noster Innocentius PP. XI praedictus, ovium sibi a Deo creditarum salutem sedulo incumbens, et salubre opus in segregandis noxiis doctrinarum pascuis ab innoxiiis a felici recordationis Alexandro VII praedecessore suo inchoatum proseguere volens, plurimas propositiones partim ex diversis vel libris vel thesibus seu scriptis excerptas, et partim noviter adinventas, theologorum plurium examini, et deinde eminentissimis et reverendissimis dominis cardinalibus contra haereticam pravitatem generalibus inquisitoribus subiecit. Quibus propositionibus sedulo et accurate saepius discussis, eorumdem eminentissimorum cardinalium et theologorum votis per Sanctitatem Suam auditis, idem SS. D. N., re postea mature considerata, statuit et declaravit prout sequentes propositiones et unamquamque ipsarum, sicut iacent, ut minimum tanquam scandalosae et in praxi perniciosae esse damnandas et prohibendas, sicut eas damnat et prohibet, non intendens tamen Sanctitas Sua per hoc decretum alias propositiones in ipso non expressas, et Sanctitati Suae quomodolibet et ex quacumque parte exhibitas vel exhibendas, ullatenus approbare:

i. Non est illicitum in sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conventio aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabilis tantum utendum non est in collatione baptismi, ordinis sacerdotalis aut episcopalis.

Circa probabilitatem.

ii. Probabiliter existimo iudicem posse indicare iuxta opinionem etiam minus probabilem.

iii. Generatim dum probabilitate, sive intrinseca sive extrinseca, quantumvis tenui, modo a probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

iv. Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens ductus opinione minus probabili.

v. An peccet mortaliter qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audeamus.

Dilectionem Dei.

vi. Probabile est ne singulis quidem rigorose quinquenniis per se obligare praeceptum charitatis erga Deum.

vii. Tunc solum obligat quando tenemur iustificari et non habemus aliam viam qua iustificari possumus.

viii. Comedere et bibere usque ad satietatem, ob solam voluptatem, non est peccatum, modo non obsit valetudini, quia licite potest appetitus naturalis suis actibus frui.

Temperantiam

ix. Opus coniugii ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpa ac defectu veniali.

x. Non tenemur proximum diligere actu interno formali.

Charitatem proximi.

xi. Praecepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

xii. Vix in saecularibus invenies etiam in regibus superfluum statui; et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

Post Alexandrum VII quatuordecim aliae propositiones examini subiectae sunt.

E quibus damnatae sequentes:

xiii. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alienius tritari, et de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere et desiderare, non quidem ex displicentia personae, sed ob aliquod temporale emolumentum.

xiv. Licetum est absoluto desiderio cupere mortem patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis haereditas.

xv. Licetum est filio gaudere de pericidio parentis, a se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias inde ex haereditate consecutas.

Eodem.

xvi. Fides non censetur cadere sub praecceptum speciale et secundum se.

xvii. Satis est actum fidei semel in vita elicere.

xviii. Si a potestate publica quis interrogetur, fidem ingenue confiteri ut Deo et Fidei gloriosum consulo, tacere ut peccaminosum per se non damno.

xix. Voluntas non potest efficere ut assensus fidei in se ipso sit magis firmus quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

xx. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

xxi. Assensus fidei supernaturalis et utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; immo cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.

xxii. Nonnisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate medii, non autem explicita Remuneratoris.

xxiii. Fides late dicta, ex testimonio creaturarum similive motivo, ad iustificationem sufficit.

Fiduciam
et iustitiam.

xxiv. Vocare Deum in testem mendacii levis non est tanta irriverentia, propter quam velit aut possit damnare hominem.

xv. Cum causa licitum est iurare sine animo iurandi, sive res sit levis sive gravis.

xxvi. Si quis, vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propria sponte, sive recreationis causa, sive quocumque alio fine, iuret se non fecisse aliquid quod revera fecit, intelligendo intra re aliquid aliud quod non fecit, vel aliam viam ab ea in qua fecit, vel quodvis additum verum, revera non mentitur nec est periurus.

xxvii. Causa iusta utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, itaut veritatis occultatio censeatur tunc expediens et studiosa.

xxviii. Qui mediante commendatione vel munere ad magistratum vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali praestare iuramentum quod de mandato regis a similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

xxix. Urgens metus gravis est causa iusta sacramentorum administrationem simulandi.

xxx. Fas est viro honorato occidere invasorem qui nititur calumniam inferre, si aliter haec ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum si quis impingat alapam vel fuste percutiat, et post impactam alapam vel ictum fustis fugiat.

Homicidium.

xxxi. Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius auri.

xxxii. Non solum licitum est defendere defensione occisiva quae actu possidemus, sed etiam ad quae ius inchoatum habemus, et quae nos possessuros speramus.

xxxiii. Licetum est, tam haeredi, quam legatario, contra iniuste impediendum

ne vel haereditas adeatur vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut et ius habenti in cathedram vel praebendam contra eorum possessionem iniuste impediendam.

Abortum.

xxxiv. Licet procurare abortum ante animationem foetus, ne puella deprehensa gravida occidatur aut infametur.

xxxv. Videtur probabile omnem foetum, quamdiu in utero est, carere animâ rationali, et tunc primum incipere eandem habere, cum paritur; ac consequenter dicendum erit in nullo abortu homicidium committi.

Furtum.

xxxvi. Permissum est furari, non solum in extremâ necessitate, sed etiam in gravi.

xxxvii. Famuli et familiae domesticae possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam maiorem indicant salario quod recipiunt.

xxxviii. Non tenetur quis sub poenâ peccati mortalis restituere quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.

xxxix. Qui alium movet aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.

Contractum.

xl. Contractus mohatra licitus est, etiam respectu eiusdem personae, et cum contractu retrovenditionis praeviae¹ inito cum intentione lucri.

xli. Cum numerata pecunia pretiosior sit numerandâ, et nullus sit qui non maioris faciat pecuniam praesentem quam futuram, potest creditor aliquid ultra sortem a mutuatorio exigere, et eo titulo ab usurâ excusari.

xlii. Usura non est dum ultra sortem aliquid exigitur tamquam ex benevolentia et gratitudine debitum, sed solum si exigatur tamquam ex iustitiâ debitum.

¹ Videtur legendum *praevie* (n. r.).

xlili. Quid ni non nisi veniale sit detrahentis auctoritatem magnam sibi noxiam falso crimine elidere?

Detractionem.

xliv. Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam iustitiam et honorem defendat; et si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in theologia.

xlv. Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed dumtaxat tamquam motivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.

Simoniam.

xlvi. Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, immo etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris aestimetur quam res spiritualis.

xlvii. Cum dixit Concilium Tridentinum eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores et Ecclesiae magis utiles ipsi iudicaverint ad ecclesias promovent, Concilium vel 1° videtur per hos digniores non aliud significare velle nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; vel 2° locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non vero dignos; vel tandem loquitur 3° quando fit concursus.

Electionem.

xlviii. Tam clarum videtur fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, et solum esse malam quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.

Appetitus.

xlix. Mollities iure naturae prohibita non est; unde, si Deus eam non interdixisset, saepe esset bona, et aliquando obligatoria sub mortali.

L. Copula cum coniugata, consentiente marito, non est adulterium; adeoque sufficit in confessione dicere se esse fornicatum.

LI. Famulus, qui submissis humeris scienter adiuvat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandam virginem, et multoties eidem subservit deferendo scalam, aperiendo ianuam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne a domino male tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.

Quaedam
praecepta.

LII. Praeceptum servandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus.

LIII. Satisfacit praecepto Ecclesiae de audiendo sacro, qui duas eius partes, immo quatuor, simul a diversis celebrantibus audit.

LIV. Qui non potest recitare matutinum et laudes, potest autem reliquas horas, ad nihil tenetur, quia maior pars trahit ad se minorem.

LV. Praecepto communionis annuae satisficit per sacrilegam Domini manducationem.

Sacramenta.

LVI. Frequens confessio et communio, etiam in his qui gentiliter vivunt, est nota praedestinationis.

LVII. Probabile est sufficere attritionem naturalem, modo honestam.

LVIII. Non tenemur confessario interroganti fateri peccati alicuius consuetudinem.

LIX. Licet sacramentaliter absolvere dimidiate tantum confessos ratione magni concursus poenitentium, qualis, verbi gratia, potest contingere in die magnae alicuius festivitatis aut indulgentiae.

LX. Poenitenti, habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturae aut Ecclesiae, nec est neganda nec differenda absolutio, dummodo ore profertur se dolere et ponere emendationem.

LXI. Potest aliquando absolvi, qui in proximam occasionem peccandi versatur,

quam potest et non vult omittere, quin immo directe et ex proposito quaerit aut ei se ingerit.

LXII. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.

LXIII. Licetum est quaerere directe occasionem proximam peccandi pro bono spirituali vel temporali nostro vel proximi.

LXIV. Absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia mysteriorum fidei, et etiamsi per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat mysterium SS. Trinitatis et Incarnationis domini nostri Iesu Christi.

LXV. Sufficit illa mysteria semel credidisse ».

Quicumque autem, cuiusvis conditionis, status et dignitatis, illas vel illarum aliquam, coniunctim vel divisim, defendiderit vel ediderit, vel de eis disputante, publice aut privatim tractaverit vel praedicaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latae sententiae, a qua non possit (praeterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolvi. Insuper districte in virtute sanctae obedientiae et sub interminatione divini iudicii prohibet omnibus christifidelibus cuiuscumque conditionis, dignitatis et status, etiam speciali et specialissima nota dignis, ne praedictas opiniones aut aliquam ipsarum ad praxim deducant. Tandem, ut ab iniuriis contentionibus doctores seu scholastici aut alii quicumque in posterum se abstinant, et ut paci et charitati consulatur, idem sanctissimus in virtute sanctae obedientiae eis praecipit, ut tam in libris imprimendis ac manuscriptis, quam in thesibus, disputationibus ac praedicationibus caveant ab omni censura et

Prohibetur
ne quis relatas
propositiones
atque defendat.

notâ, necnon a quibuscumque conviciis contra eas propositiones, quae adhuc inter catholicos hinc inde controvertuntur, donec a S. Sede recognita, super iisdem propositionibus iudicium proferatur.

FRANCISCUS RICCARDUS Romanae et universalis Inquisitionis notarius.

Loco † sigilli.

Files publi-
catis.

Anno a Nativitate Domini Nostri Iesu Christi MDCLXXIX, indictione II, die vero IV mensis martii, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et D. N. domini Innocentii divina providentiâ Papae XI anno III, supradictum decretum affixum et publicatum fuit ad valvas basilicae P-incipis Apostolorum, Cancellariae Apostolicae, et in acie Campi Florae, ac in aliis locis solitis et consuetis Urbis, per me Franciscum Perinum eiusdem sanctissimi D. N. Papae et sanctissimae Inquisitionis cursorem.

Dat. die 4 martii 1679, pontif. anno III.

LV.

Confirmantur decreta omnia a magistro generali fratrum eremitarum Ordinis sancti Augustini pro pace servandâ in provinciâ Quitensi edita¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

In supremo militantis Ecclesiae solio per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam nullo licet meritorum nostrorum suffragio constituti, ea, quae a religiosorum Ordinum superioribus pro salubri eorum, qui Altissimi obsequiis sub suavi religionis iugo mancipati sunt, directione ac felici gubernio, paceque religiosa ac fraternâ animorum concor-

¹ De alternativâ officiorum in hac provinciâ, vide huius Pontificis Constit. xxx, quae incipit *Pro parte carissimâ*, supra, pag. 73.

diâ inter eos stabilendiâ et solidandi, provide prudenterque constituta sunt, ut firma semper atque inviolata persistent, apostolici nostri muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter roboramus.

§ I. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Montavo frater expresse professus ac procurator provinciae Quitensis in Indiis Occidentalibus Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini in sacrâ theologiâ magister, quod (cum venerabilis frater Nicolaus Oliva episcopus Cortonensis aliâs, dum in minoribus constitutus generalatus dicti Ordinis munere fungebatur, litibus et dissidiis, quibus provincia praedicta vexabatur, finem imponere, illisque ansam in futurum praecidere cupiens, causis et instrumentis, quae eadem provincia ad ipsum remiserat, sedulo examinatis, necnon dicto Francisco provinciae procuratore ac dilectis pariter filiis Augustino de Montes Doca et Iosepho de la Concha eiusdem Ordinis professoribus, in sacrâ theologiâ etiam magistris, in iudicium contradictorium non semel vocatis, saepiusque etiam privatim auditis, de prudenti consilio assistentium Ordinis praedicti, pro antedictae provinciae Quitensis reformatione et bono regimine nonnulla decreta, statuta, ordinationes et declarationes die xx octobris MDCLXXVII condidisset, illaque sub interminatione divini iudicii et sub quibusdam poenis per transgressores incurrendis inviolabiliter observari praecepisset) dilectus etiam filius Dominicus Valvasorius vicarius generalis dicti Ordinis, ut lites et contentiones, quae non infrequenter, tum in celebratione capitulorum provincialis, tum aliis in occasionibus religiosorum dictae provinciae pacem turbare poterant, longius eliminarentur, die xxx iulii MDCLXXVIII, de consilio suae Con-

Can-ae decre-
torum.

Exordium.

gregationis, alias nonnullas super praemissis provisiones fecit, ac decreta, statuta, ordinationes, declarationes et provisiones huiusmodi in unum corpus redigi, et in capitula seu articulos distingui mandavit, tenoris qui sequitur, videlicet :

« Et I, cum experientia didicerimus ex capitulorum provincialium celebratione lites ac discordias praecipue oriri, volumus quod pater praesidens capituli provincialis, durante officio sibi commisso, apostolicas et religionis constitutiones tum in spiritualibus tum in temporalibus diligenter ab omnibus et singulis observari faciat; omnia conventicula (et praesertim de nocte, tempore silentii) enitus removeat; transgredientes, inobedientes, iuxta earundem constitutionum praescriptum, corrigendo; non tamen possit aliquem ex electoribus per modum carceris vel custodiae in cellis claudere, nisi facto prius processu ob formalem inobedientiam, vel alium gravem excessum qui similem poenam mereatur; salva tamen semper electorum libertate, etiam circa tractatus licitos de electione faciendâ, necnon de meritis eligendorum.

II. Decernimus quod pater praesidens, antequam iudices causarum eligantur, neque per se solus, neque cum aliis, sub quibuslibet motivo vel praetextu etiam qualificandi aut legitimandi patres qui in imminente iudicum causarum electione activam vel passivam vocem habere debent, ex iis aliquem unâ vel alterâ voce privare, vel a praedictâ electione excludere aut privatum vel exclusum declarare possit: inhaerentesque praeterea constitutioni apostolicae Pauli V de die XIV Iulii MDCXIV incipientem *Nuper a nobis*, et decreto sacrae Visitationis Apostolicae de die I Aprilis MDCI sub Clemente VIII, etiam decernimus et manda-

mus ut praedictorum iudicum causarum electio canonice ac per schedulas secretas, nullâque factâ per patrem praesidentem propositione, imposterum fiat; et quod in huiusmodi electione pater provincialis, seu rector provinciae, primus et secundus definitorum, intervntu patris praesidentis capituli, munere scrutatorum fungantur; item quod praedicti indices causarum de cetero nullo modo eligantur nisi ex iis patribus qui sunt de corpore capituli, quos omnes et singulos habiles et idoneos ad eiusmodi officium indifferenter haberi volumus et declaramus; in eorum vero electione suffragium ferant omnes et singuli qui, vigore constitutionum, statutorum, declarationum vel privilegii, seu aliâ, vocem activam ad provincialis electionem proxime futuram pro illo tum habuerint, seu in qua possessione eligendi fuerint: irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes si secus super his quovis modo feri vel attentari contigerit.

III. Statuimus praeterea, ac iuxta praedicta decreta Pauli V et sacrae Visitationis Apostolicae volumus et ordinamus, ut electio quatuor definitorum actualium, non solum per schedulas secretas, sed etiam canonice in posterum fiat, ac insuper ut tres definitores additi, seu in supplementum, ab omnibus electoribus, eâdem unicâ suffragatione, ac eisdemmet schedulis secretis, quibus praedicti quatuor definitores actuales eliguntur, de cetero eligantur. Si autem venerit, quod tam praedicta electio quatuor definitorum actualium quam iudicum causarum, patris provincialis, visitorum provinciae vel aliorum quorumcumque officialium, qui canonice ac per schedulas secretas sunt eligendi, primâ vice non deprehendatur legitime facta et subsequuta, tum declaramus et praecipimus

De praedictis capituli provincialis.

De electione iudicum causarum.

De electione definitorum.

ut inviolabiliter observetur praedicta constitutio Pauli V, *Nuper a nobis*, ita ut solum per scrutinium secretum schedularum, toties iterandum, intra tempus concessum electoribus ad eligendum, quoties opus fuerit, huiusmodi electio vel electiones de cetero fiant: irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit.

iv. Ut lites et discordiae, quae circa auctoritatem et iurisdictionem patris praesidentis et iudicum causarum frequenter oriri solent, penitus removeantur, declaramus praedictos patres nullam habere auctoritatem seu iurisdictionem voce activâ vel passivâ aliquem privandi, aut ab electione excludendi, neque novos processus ad hos effectus vel ad aliquem eorum conficiendum, nisi solum propter casus notorios intra duos menses ante electionem patris provincialis emergentes, et quatenus reo nulla defensio etiam probabilis de iure competat, ac huiusmodi poena vel poenae ipso facto incurrantur vel incursum fuerint. Priores autem suspensos, et alios quoscumque reos, qui a patre provinciali et definitoribus ante praedictos duos menses iudicari definitive non potuerunt, servatis servandis, privare poterunt, dummodo tamen casus privationis sint in constitutionibus expressi, et causa vel causae contra eos iudicialiter et legitime, ad praescriptum decreti sub numero XXIV infraposti, per patrem provincialem, vel per aliam legitimam auctoritatem habentem, actitatae et conclusae ad sententiam sint: aliâs, si adversus aliquem ex patribus vocem activam vel passivam habentibus quaecumque aliae causae¹, informationes, denunciationes, accusationes vel protestationes deduci conti-

gerit (cum, tempore electionis, dolosae ac malitiosae praesumantur, et infra brevissimum horarum terminum novi processus prout de iure, et praecipue circa huiusmodi causas, utpote altiore requirentes indaginem, iudicialiter substantiari, assertive rei sine eorum a: etiam electionis praesudicio privari, vel ab electione excludi, aut privati vel exclusi declarari non possint), eas omnes et singulas, ad praescriptum nostrarum constitutionum, part. III, cap. VII, num II, § 2, *definitorio* scilicet noviter eligendo referant; et nihilominus ad electionem et electiones sub protestatione admittatur: irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes quidquid secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit. Unde verba illa praedictarum constitutionum, ibidem: *Ac de habentibus vocem tam activam quam passivam omnem controversiam dirimant*: et illa § 4 eiusdem capituli: *Si quis noverit causam, propter quam vocem quis activam vel passivam habere non debeat in praesenti capitulo, eam referat iudicibus causarum*; conformiter ad hanc declarationem intelligenda esse declaramus, consequenterque omnes et singulas electiones, quae sub huiusmodi declaratione ac ordinatione in posterum celebratae fuerint, iuxta verba eiusdem textus, sine vitio et nullitate quoad hanc partem pertransire etiam declaramus.

v. Ne canonica patris provincialis electio ob incertitudinem facti possit aliquando in dubium revocari, volumus et praecipimus patribus definitorii ut numerum vocalium, qui ad electionem active concurrerunt, et quot favorabilia suffragia quisque passive ad eam concurrens pro se habuerit, clare et fideliter expriment in actis capituli, quae ad nos et successores nostros pro confirmatione obtinendâ mittuntur; in quibus etiam

e auctoritate
residentis et
eum causa-

De actis electionis provincialis.

¹ Potius quaecumque alias causas (R. T.).

diligenter et expresse adnotari mandamus causas et motiva relectionum priorum, si aliquando eorum aliquem in casibus per constitutiones permisis, p. in cap. II, § 9, in priorem eiusdem conventus reelegi contigerit; secus relectionem ex nunc prout ex tunc irritamus et annullamus, irritatamque et annullatam esse volumus et declaramus.

De tempore definiendi causas in definitorio capituli provinciales.

VI. Ut communia et particularia provinciae causae et negotia maturâ quâ par est expediantur consideratione, et definitorii patres, ad praescriptum nostrarum constitutionum, p. in cap. VII, n. XV, § 3, *Nihil indefinitum relinquunt*, ut¹, *omnibus rite ordinatis, provincia tota usque ad sequens capitulum provinciale quiescere valeat in sancti pace*, quindecim eisdem dies pro termino praefixo assignamus, quibus causae et negotia ad eos delata examinare, determinare et expedire possint et debeant, non tamen ultra praedictos quindecim dies definitorum capituli provincialis extendi volumus, non obstante quocumque decreto vel consuetudine in contrarium, sed, eo elapso tempore, idem conclusum et absolutum, ac patris praesidentis iurisdictionem ipso facto extinctam esse decernimus et declaramus. Quod si pater praesidens ultra praefinitum quindecim dierum terminum definitorum protrahere praesumpserit, poenam privationis utriusque vocis per decennium ipso facto incurrat; nullumque ac irritum sit quidquid gestum vel attentatum fuerit. Porro si aliqua causa sese offerat, quae, ob gravia motiva, tam cito nequeat excedi, definitorio privato deferatur, cui definitorio, praesentium statutorum atque declarationum vigore, omnis facultas desuper necessaria et opportuna perpetuo datur et data declaratur, quatenus

eam prout de iure examinet et determinet, examinareque et determinare teneatur.

VII. Statuimus item ac decernimus quod pater provincialis causas graves, vel gravia negotia communia vel particularia, quae extra tempus capituli vel congregationis provincialis fuerint determinanda vel expedienda, nisi cum quatuor definitibus actualibus dumtaxat ac sub formâ capituli privati vel congregationis provincialis fuerint determinanda vel expedienda, nullatenus determinare vel expedire possint; nec aliquo vel aliquibus ex praedictis quatuor definitibus actualibus exclusis vel non admissis capitulum privatum per se vel per alium celebrare valeat, sed ad illius celebrationem omnes et singulos praedictos quatuor definitores, sub poenâ nullitatis agendorum ipso facto et absque aliâ declaratione, convocare et admittere teneatur. Quod ut facilius exequi possint, non obstante supplicatione per provinciam nobis exhibitâ, confirmamus et innovamus ac omnino observari iubemus reverendissimi Valvasorii praedecessoris nostri decretum, quo statuitur ut in conventu Quitensi omnes definitores de familiâ degant; quo praedicto conventu decernimus ut nullum ex praedictis quatuor definitibus pater provincialis, etiam ad breve tempus, sub poenâ privationis vocis activae et passivae per quinquennium ipso facto incurrendâ, ullo modo removere vel exiliare possit. Si tamen quis eorum convalescentiae aut honestae recreationis causâ ad aliquem viciniorem locum ire postulaverit, eidem ad necessarium vel ad breve tempus respective huiusmodi licentiam concedere poterit. Et ut praedicti patres definitores suam auctoritatem et potestatem etiam in iudicando liberius exercere possint et valeant,

De formâ expediendi negotia vel causas per patrem provinciale.

¹ Particulam *ut* nos addimus (n. r.).

prohibemus patri praesidenti capituli, patri provinciali, et aliis patribus cuiuscumque definitorii etiam capituli provincialis, necnon quibuscumque aliis superioribus etiam localibus, sub praedicta poenâ privationis vocis activae et passivae, ne ad aliquod officium vel ministerium etiam non electivum, tum cum curâ animarum etiam Indorum, tum sine illâ, tum cum iurisdictione etiam delegatâ, tum sine illâ, etiam sub titulo vicarii, visitoris vel administratoris, seu sub alio quocumque titulo vel nomine, aliquem vel aliquos ex praedictis quatuor definitoriis respective promoveant vel provideant, nec ipsi definitores, vel aliquis eorum, sub eadem poenâ privationis, promotionem vel provisionem aliquam ullo modo acceptent vel exercent: irritum insuper ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes quidquid in contrarium quovis modo fieri vel attentari contigerit.

viii. Provinciale processari, officio privari, aut ab eodem suspendi, vel aliâ puniri poenâ etiam per sententiam declaratoriam non posse declaramus, nisi in definitorio capituli provincialis vel congregationis intermediae; de iis enim dumtaxat, non vero de definitorio capituli privati, intelligendum esse declaramus definitorium provinciae, a quo nostrae sacrae constitutiones, p. III, cap. XI, § 9, provinciale puniendum decernunt. Hinc revocandum censemus, prout cum effectu revocamus decretum reverendissimi Valvasorii praedecessoris nostri, quo pro punitione patris provincialis definitorium capituli privati octo patrum stabilivit. Insuper privationis, suspensionis, vel aliam respective poenam, ut supra, provincialis non subeat, nisi, iuris ordine servato, ob excessus vel casus pro ipsius privatione vel suspensione in constitutionibus expressos: propter quos-

metipsos dumtaxat excessus vel casus respective, ac in definitorio capituli provincialis vel congregationis intermediae tantum (ut de patre provinciali dictum est), patres definitores, exprovincialem immediatum, expraesentem immediatum, et visitoros provinciae processari, voceque, officiis aut gradibus, iuris tamen ordine servato, suspendi vel privari, aut suspensos vel privatos declarari posse, etiam declaramus: irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes quidquid propter alios excessus vel casus, aut alio tempore, seu iuris ordine non servato, contra patrem provinciale ceterosque et singulos nominatos patres fieri vel attentari contigerit: verba namque constitutionum, part. III, cap. XII, § 20, ibi: *Prior provincialis poterit eos* (scilicet visitoros) *corrige et punire*, de correctione et punitione regulari ad poenitentiam extrajudicialiterque imponendis, et non aliter, neque alio modo, intelligenda esse declaramus. Verum, cum praedictis patribus in definitorio novi ac immediati capituli provincialis, utpote suorum officiorum tempore iam completo, praedictae poenae privationis, suspensionis vel depositionis ab officiis nullatenus imponi possint, praedictum definitorium capituli provincialis recensitas poenas, iuxta excessus tamen qualitatem, commutare debet in privationem privilegiorum, vocis, vel in alias respective poenas indispensabiliter subeundas.

ix. Si quis definitorum ex hac vitâ migraverit, vel inevitabili aliquo praepedito impedimento manus suam exercere non potuerit, aut illi iustus ex causis renuciaverit, tunc sine morâ primus definitor ex tribus additis, ille scilicet qui ceteris plura suffragia in eorum electione habuit, etiamsi omnes tres

De casu quo
desinat aliquis
definitorum.

maiolem partem omnium suffragiorum habuerint, et, in parte seu aequalitate suffragiorum, antiquior gradu, et, si graduati non fuerint, professione antiquior, conformiter ad nostras sacras constitutiones, part. III, cap. VII, num. V, § 4, et eadem part. III, cap. VIII, § 3, eius loco subrogetur, illoque deficiente, secundus, et postea tertius eodem ordine seruat; quod etiam in similibus et iu aliis quibuscumque casibus subrogandi seu supplendi emergentibus omnino obseruetur ac fiat. Quod si nullus eorum inueniatur, recursus habeatur ad antiquiorem ex quatuor definitioribus quadriennii immediati praeteriti, illoque deficiente, ad illi immediatum, etc., et omnibus praedictis quatuor deficientibus, ad unum ex definitioribus additis eiusdem quadriennii, supradicto ordine omnino seruat; sicque retrocedatur ad alia capitula praeterita, donec integretur numerus quatuor definitiorum, non obstante supplicatione provinciae in contrarium nobis facta. Qui vero non ad causam vel causas particulares, ut in casu discordiae vel reusationis contingere potest, sed ad uniuersitatem causarum pro huiusmodi subrogatione definitiorum ingreditur, numerumque quatuor definitiorum actu exercentium constituit (confirmantes, et, quatenus opus sit, innovantes declarationes reverendissimorum patrum) voce, loco, ceterisque, subrogatione durante, gaudeat exemptionibus et privilegiis, absque ulla prorsus differentia, quibus definitores actuales in capitulo provinciali electi gaudent; et si omnibus istis antiquior sit, et usus emergerit quod nullus in praesidentem capituli provincialis per litteras patris generalis deputetur, ipse tamquam primus definitior (licet subrogatus) praesidentia potiri debet, conformiter ad nostras sacras constitutiones, part. III, cap. VII,

num. I, § 4: et si secus super his quouis modo fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane ipso facto et absque alia declaratione.

X. Omnes et singulos patres definitorii in omnibus et singulis causis vel negotiis in definitorio etiam privato sententiandis seu quomodocumque tractandis vel determinandis seu per habere vota decisiva declarantes, decernimus quod si aliquis eorum pro suffragatione secretam instantiam fecerit, per ballotulas secretas omnino fiat, sub poena militatis agendorum ipso facto et absque alia declaratione: inhibentes praeterea patribus praesidentibus capituli provincialis et alteri cuiusque, sub poena privationis utriusque vocis per quinquennium ipso facto incurrenda, ne in definitoriis etiam privatis, quorum praesidentia ad eos respective pertineat, per se vel per alium liberam et independentem patrum definitorii suffragationem publicam vel secretam quouis modo impediunt, neque ad suum sensum eorundem vota extorquere attentent; et si in puncto iuris praedicti patres, vel aliquis eorum, difficultatem aliquam habuerint, consultum cum advocatis seu iurisperitis etiam saecularibus habere possint et valeant.

XI. Ut quodcumque definitorium vel tribunal etiam capituli provincialis vel privati in suis iudiciis vel congressibus sententiam vel determinationem faciat, facereque intelligatur, maiorem partem omnium votorum respective consentire et concurrere debere, necnon praedictae maiori parti minorem cedere, ac sententiae vel determinationi factae subscribere teneri, etiamsi praesidens capituli vel pater provincialis pro dicta minori parte steterit, volumus, decernimus et declaramus. In casu vero discordiae, ut vocant, si in quocumque definitorio oriri contigerit, pro ea tollenda

De libera suffragatione definitiorum.

De suffragiis in causis definitiis.

vocetur et admittatur ille definitur additus qui in casu supplementi pro integrando definitorio primo vocari et admitti debet: et si huiusmodi vocatio quacumque ex causâ effectum non sortiatur, vel discordia adhuc ablata non fuerit, recursus tunc habeatur ad alium, et alium definitorem additum, etc., conformiter ad decretum sub num. IX suprapositum, donec praedicta discordia cesset, sententiaque vel determinatio a maiori parte fiat. Si autem in tribunali praesidentis capituli et iudicum causarum praedicta discordia oriatur, pro eâ tollendâ vocetur et admittatur pater provincialis seu rector provinciae; et si huiusmodi vocatio quacumque ex causâ effectum similiter non sortiatur, vel discordia adhuc ablata non fuerit, recursus tunc habeatur primo ad definitores actuales suo ordine, postea ad additos, donec praedicta discordia cesset, sententiaque vel determinatio a maiori parte, ut supra, fiat. Et si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione.

XII. Cum per nostras sacras constitutiones, part. III, cap. X, § 3, cautum sit, ne capitulum privatum priorem aliquem intra duos menses ante capitulum provinciale et intra duos alios ante congregationem intermediam prioratus officio privare possit; prohibitionem huiusmodi etiam respectu omnium et singulorum patrum vocem activam vel passivam habentium, et non solum per sententiam condemnatoriam, sed etiam declaratoriam, intelligendam esse declaramus; itaut praedictum definitorium privatum nullum patrem, cui ratione gradus, officii, vel aliâs vox activa vel passiva competat, praedictâ voce activâ vel passivâ, gradu vel officio intra duos menses ante capitulum provinciale et

intra duos alios ante congregationem intermediam privare, nec privatum declarare ullo modo possit: neque, cum aliquis semel electus et confirmatus a patribus cuiuscumque definitorii respective fuerit, electionem confirmatam tamquam nullam declarare intra praedictos duos menses valeat: et si secus super his fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione, et tam pater provincialis quam definitores poenam privationis utriusque vocis per quinquennium ipso facto incurrant.

XIII. Volumus insuper et decernimus quod pater provincialis in attinentibus ad primam instantiam et gubernium immediatum et ordinarium superiorum localium nullo modo se intromittere possit, praeterquam in casibus a iure permissis; cui insuper praecipimus, sub poenâ privationis vocis activae et passivae per quinquennium ipso facto incurrendâ, ne administrationem praediorum, fructuum et reddituum conventuum undequaque provenientium, per se vel per alios, directe vel indirecte, sub nullo praetextu, motivo vel titulo, sibi arrogare seu adjudicare audeat: quod si, intervisitandum, regularem vel saecularem administratorem praedii vel praediorum removendum iustis ex causis invenerit, et cum effectu removeat, tunc, sub eadem poenâ privationis vocis, eidem patri provinciali inhibemus, ne in provisione novi administratoris ullo modo se ingerat, sed certiore faciat superiorem localem conventus ad quem tale praedium seu praedia spectant, ut ipse superior localis de consensu patrum consilii de alio seu aliis administratoribus provideat. In casu praeterea quo a gravamine prioris localis ad patrem provincialem appellatio interponatur, volumus et declaramus huiusmodi causam

De iis quibus provincialis se ingerere audeat.

De tempore quo quis privari non potest officio, vel voce activâ aut passivâ.

a patre provinciali et definitoribus saltem in capitulo privato etiam intra bimestre, non tamen post recognitionem patris praesidentis, prout de iure cognoscendam et determinandam esse: et si secus super his fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione.

De visitatione
provinciae a
provinciali
facienda.

xiv. Generalem aliquam vel particularem visitationem pater provincialis sub quovis praetextu vel motivo facere non possit praeter duas visitationes generales totius provinciae, quas intra quadriennium, unam scilicet singulo biennio sui provincialatus, facere debet: istas vero in conventu Quilensi intra quindecim dierum, et singulis aliis conventibus doctrinis, ac praediis intra decem dierum terminum concludere omnino teneatur; intra quem terminum si aliquem superiorem localem propter casus in constitutionibus expressos dignum suspensione invenerit, eundem etiam extrajudicialiter procedens et ad praescriptum praedictarum constitutionum, part. III, cap. XII, § 15, et cap. XIII, § 17, officio suspendere poterit: quod si in praedictis visitationibus summarie vel aliâs inveniat aliquem superiorem vel inferiorem in quacunque causâ civili vel criminali indicialiter et compilato processu audiendum esse, tunc, tamquam iudex et extra formalitatem visitationis, causam vel causas, tum intra tum extra praedictum terminum visitationis, prout de iure, cognoscat, ad praescriptum decreti sub num. xxiv infrapositi: de causis vero, iudiciis vel negotiis tum civilibus tum criminalibus aliâs iudicatis, conclusis vel determinatis, necnon de quibuscumque sententiis in iudicatum transactis, praecipue absolutoriis, inquirere, eave movere, suscitare vel recognoscere, etiam ad instantiam partis, nullatenus possit. Item per se solus tam

intra quam extra terminum praedictae visitationis patrem aliquem, cui ex gradu vel officio seu aliâs vox activa in capitulis provincialibus seu in aliis quibuscumque electionibus competat, praedictâ voce, gradu vel officio etiam per sententiam declaratoriam privare, aut titulo suspensionis, vel sub quocumque motivo vel praetextu, etiam quod reus vel processatus existat, ab eâdem voce, gradu, officio vel electione, directe vel indirecte, mediate vel immediate excludere nullo modo possit: sed si praedictâ voce, gradu vel officio propter quodcumque motivum vel causam carere debeat, tunc, servatis servandis, per sententiam condemnatoriam vel declaratoriam, a definitorio saltem capituli prout de iure ferendam, respective privetur vel privatus declaretur, aut ab electione excludatur, et non aliter, neque alio modo: quod si pater provincialis contrarium super his quovis modo facere vel attentare praesumpserit, totum sit irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione, privationemque utriusque vocis per quinquennium ipso facto incurrat.

xv. Provincialis vel quicumque alius superior sententialiter vel provisionaliter religiosum aliquem a conventu, curatu Indorum vel praedio removerit, vel in exilium miserit, teneatur, sub poenâ privationis utriusque vocis per quinquennium, eundem religiosum de eius discessu per tres dies ad minus ante remotionis vel exilii executionem praemonere, ut ad conventum seu locum sibi destinatum possit honeste accedere. Volumus praeterea ac decernimus quod si aliquis vel aliqui ex patribus vocalibus, vel definitoriis, a conventu, in quo capitulum provinciale, congregatio intermedia, vel aliud quodcumque definitorium fuerint celebranda, etiam per

De remotione
religiosorum a
coenobis.

sententiam declaratoriam in exilium mittatur vel missus fuerit, non obstantibus praedicto exilio et quibuscumque aliis ad eundem conventum tempore celebrationis capituli provincialis, congregationis intermediae vel definitorii, pro suffragio ferendo vel in definitorio iurisdictionem exercendo, libere et licite accedere possit et valeat, nec pater provincialis aut quicumque alius eundem in tali accessu nullo modo impedire possit, sub poena privationis utriusque vocis per quinquennium ipso facto incurrendi: capitulo autem provinciali vel congregatione intermedia, vel definitorio seu definitorii finito et finitis, statim recedat, et exilium servet.

De convocato-
tione vocalium.

xvi. Per convocatoriam, quae a patre provinciali vel a quolibet alio superiori in capitulo provinciali, congregatione intermedia vel alia quacumque electione fieri solet, convocatos intelligi volumus et declaramus omnes et singulos in habitu vel actu, vigore constitutionum vel privilegii aut quasi possessionis ad praescriptum decreti sub numero II supra positi, in iisdem ius eligendi habentes, respectu quorum nulla fieri possit prohibitio, quae, si fiat, pro nulla habeatur, eaque non obstante ad electionem vel definitorium accedere possint et debeant. Congregationem insuper intermediam pater provincialis aut rector provinciae nullo motivo vel praetextu prorogare valeat, sed statuto tempore in medio quadriennii, die scilicet xxiv mensis iulii, praedictae congregationis primam sessionem per se vel per alium celebrare teneatur, sub poenis privationis utriusque vocis per quinquennium nullitatisque agendorum ipso facto incurrendis.

De syndacatu
p. Provincialis.

xvii. Provincialis seu rector provinciae, elapso sui officii tempore, coram definitorio capituli provincialis stare teneatur iudicio syndacatus seu (ut vocantur

residentiae; praedictum autem definitorium, privative quoad aliam quamcumque auctoritatem vel iurisdictionem etiam patris provincialis et congregationis intermediae, tum ad instantiam partium, tum ex officio, de excessibus administrationis officii, necnon personalibus durante officio commissis, prout de iure, inquirere, indicare et determinare teneatur. Verum, si aliqua vel aliquae contra patrem extraprovincialem aut rectorem provinciae deferantur causae quae a definitorio capituli provincialis intra quindecim dies suae durationis definiri nequeant, definitorio capituli privati, cui praesentium statutorum atque declarationum vigore omnis facultas desuper necessaria et opportuna perpetuo conceditur et concessa declaratur, deferantur, quatenus intra terminum praecisum duorum mensium causam vel causas sibi delatas, prout iuris fuerit, finiat et determinet, finireque et determinare omnino teneatur; exprovincialis autem vel rector provinciae, quousque iudicium syndacatus sententialiter absolutum non fuerit, ad quaecumque officia etiam minima inhabilis omnino remaneat.

xviii. Quandocumque contigerit religiosos alterius provinciae alumnos huic provinciae Quitensi affiliari, tum confirmantes et partim moderantes decreta reverendissimorum patrum in praedicta provincia admissa, necnon iuxta decreta capituli generalis celebrati anno MDCLXI, tam licentiam a patre reverendissimo generali in scriptis habendam, quam consensum authenticum utriusque definitorii saltem privati unius et alterius provinciae, a qua scilicet et ad quam, pro validitate affiliationis omnino intervenire debere decernimus et declaramus; secus affiliatio irrita et nulla sit ipso facto et absque alia declaratione. Nullus item alterius provinciae, nisi prius eidem

De adscri-
ptione religio-
sorum aliorum
provinciarum
huic Quitensi.

legitime affiliatus sit, neque aliquis ex non iterum affiliatis, nisi triennio transacto a die legitimae affiliationis, in defuitorem vel visitatorem, regentem, secretarium, doctrinarum priorem, seu vicarium cuiuscumque conventus vel domus, etiam Indorum, vel praedii eligi aut deputari possit; secus electio vel deputatio irrita et nulla sit ipso facto et absque aliâ declaratione.

De renunciat
tionibus.

xix. Si pastor provincialis aut quilibet alius ex novem definitorii patribus legitimâ ex causâ officio suo semel acceptato renunciare voluerit, coram definitorio capituli provincialis vel congregationis intermediae id facere licite possit et valeat; praedictum autem definitorium, causâ renunciationis approbatâ renunciationeque acceptatâ, ut defectus renunciantis suppleatur, prout de iure, omnino procedere teneatur. Patres item priores, vicarii priores, studiorum regentes, provinciaeque secretarius, si causam legitimam renunciandi suis officiis semel acceptatis similiter habuerint, et eisdem renunciare licite possint et valeant, non tamen per sex menses ante tempus capituli provincialis, neque per duos alios ante tempus congregationis intermediae. Quocirca, textum nostrarum constitutionum, part. II, cap. VII, n. XVII, § 3, ibid: *Si vero prioratus officium acceptare renuerit sine causâ praedictâ quam iudicare tenentur pater provincialis et defuitores, etc.*, intelligendum esse declarantes etiam respectu eorum qui praedictis officiis semel acceptatis renunciare voluerint, decernimus et declaramus huiusmodi patres suas renunciations coram patre provinciali et definitoribus actualibus in definitorio saltem capituli privati congregatis facere teneri, ad quod definitorium causae vel causarum renunciationis approbationem, praedictaeque renunciationis acceptationem,

necnon, si post congregationem intermediam renunciatio acceptari contigerit, electionem seu provisionem alterius officialis in locum renunciantis sufficiens, ad praescriptum earumdem constitutionum, part. III, cap. IX, duraturam, pleno iure pertinere similiter declaramus: et si secus super his fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione. Verba autem constitutionum, p. III, c. II, § 5, ibid.: *Nullus item possit voci suae renunciare sub poenâ privationis vocis activae per biennium*, de renunciatione so ius vocis, ut praedicta verba sonant, non autem de renunciatione officiorum intelligenda esse declaramus, et non aliter, neque alio modo.

De appella
tionibus.

xx. Si quis autem in quibuscumque causis civilibus vel criminalibus a definitorio capituli provincialis vel congregationis intermediae nulliter aut cum iniustitiâ notoriâ iudicatus vel spoliatus fuerit, ad remediaque iuris (absolutis praedictis definitoriis) recurrere voluerit, tunc per se vel per eum procuratorem, etiamsi absens fuerit, coram definitorio capituli privati de praedictâ nullitate, vel iniustitiâ notoriâ processus vel sententiae, necnon restitutionem in integrum, dicere, conquiri et postulare legitime possit et valeat; verba namque nostrarum constitutionum, p. III, cap. X, § 3, ibi: *Non tamen poterunt sententias vel determinationes capituli vel congregationis provincialis mutare vel alterare*, in casibus spoliî vel nullitatis aut iniustitiae notoriae locum non habent, neque eos comprehendunt, et ita intelligendum esse declaramus. Capitulum vero privatum etiam eam facultate desuper necessariâ et opportunâ, quae vigore praesentium statutorum atque declarationum ei perpetuo conceditur et concessa declaratur, quoad praedictam

nullitatem vel iniustitiam notoriam, ac etiam quoad spoliati restitutionem, usque ad sententiam definitivam, prout iuris fuerit, procedere omnino teneatur; quod etiam in simili eventu per patrem presidentem et iudices causarum facere posse declaramus. Magistri praeterea et praesentati, semel a provinciâ acceptati, gradibus magisterii vel praesentaturae, seu aliquo ex eorum privilegiis, nullo modo possint suspendi vel privati declarari, nisi propter casus dumtaxat pro eorum privatione vel suspensione in constitutionibus expressos, et per sententiam a definitorio capituli saltem privati, iuris ordine servato, proferendam¹; et, si contrarium super his fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione. Praefati insuper magistri a provinciâ acceptati (quoad habilitatem ad officium provincialatus absque eo quod conventuum priores aliquando extiterint, confirmantes et innovantes declarationes reverendissimi Valvasorii praedecessoris nostri), eo quod omnes actu legerint et docuerint, privilegio regentium gaudeant et potiantur.

xxi. Vicarii priores, qui loco priorum vel vicariorum titularium cum voto, vel ante vel post congregationem intermediam, quomodolibet eliguntur vel providentur, nullo modo ad libitum removeri possint; sed, si motiva adsint privationis vel declarationis, contra eos procedendum esse declaramus eodem modo et formâ praescriptis in constitutionibus, part. III, cap. XIII, § 17, et in decreto sub num. xxiv infraposito; irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes, quidquid secus fieri vel attentari contigerit.

Innovantes propterea² et ampliantes

¹ Edit. Main legit *proferendum* (R. T.).

² Forsan *praeterea* legendum (R. T.).

decretum reverendissimi Lanfrancii pro eadem provinciâ Quitensi emanatum, praecipimus omnibus et singulis prioribus et vicariis prioribus in capitulo provinciali seu aliâ aleatis¹ vel provisus, sub poenis privationis praedictorum officiorum ac inhabilitatis ad illa et alia imposterum per quinquennium obtinenda, ut in conventibus, doctrinis vel praediis, pro quibus sunt electi vel provisus, ad praescriptum constitutionum, part. III, cap. XIII, § 9, omnino residere teneantur; paterque provincialis seu rector provinciae vel aliâs² quicumque superior, sub poenâ privationis utriusque vocis per quinquennium ipso facto incurrendâ, eidem vel alicui eorum nullo modo residentiam impediant, sed eos ad ita residendum cum effectu respective compellant; et, cum priores seu vicarii priores ad capitulum provinciale ire debent, praedictus provincialis seu rector provinciae, sub eadem poenâ privationis, de vicariis qui conventibus interim praesint, excepto unico casu in constitutionibus expresso, part. III, c. xv, § 1, nullo modo provideant; sed, conformiter ad dispositionem eiusdem c. xv, si praedicti conventus superiorem non habuerint, vicarii eligantur, nec, sub eadem poenâ privationis, auctoritatem et gubernium itinerarium superioris vel in eius deficientiâ praedictas electiones valeant impedire, vel secus super his quovis modo audeant attentare.

xxii. Quotiescumque iuxta praescriptum nostrarum constitutionum superior localis ad aliquam causam vel negotium pertractandum patribus consilii uti debet (inter quos semper connumerari debere declaramus et praecipimus studio- rum regentes et lectores sacrae theologiae et artium tam actuales quam iubi-

De patribus convocatis ad negotia coenobii pertractanda.

¹ Lege *potius electis* (R. T.).

² Forsan *alius* pro *aliâs* (R. T.).

latos), tunc omnes et singulos patres consiliarios vota decisiva habere declarantes, decernimus quod si aliquis eorum pro suffragatione secretâ instantiam fecerit, per ballotulas secretas omnino fiat, et in omni eventu, nisi eorum maior pars concurrat et consentiat, sententia vel resolutio nullo modo sit neque intelligatur facta; superior vero, sub poenis privationis utriusque vocis per quinquennium et nullitatis agendorum ipso facto incurrendis, neque liberam patrum suffragationem publicam vel secretam valeat quovis modo impedire, neque eorundem vota ad eius sensum extorquere.

De reclamantibus
et eorum
professione.

xxiii. Si quis in posterum contra suam professionem iudicialiter reclamaverit, vel de eius nullitate dixerit, a quocumque officio, quod pro tunc habuerit, ipso facto sit absolutus et privatus, litemque seu reclamatione durante nec vocem activam nec passivam ullo modo habeat; et, si, in quocumque statu causae, vel post sententiam definitivam, etiam in iudicatum translata, ad matrem suam religionem redire velit, charitative quidem recipiatur, ita tamen ut, si, facto processu ad praescriptum decreti sub num. xxiv infra positi, legitime constiterit indebite ac malitiose, et praesertim ad se subtrahendum a correctione superioris, contra professionem reclamasse, vel de eius nullitate dixisse, si graduatus vel sacerdos tantum fuerit, locum novissimum inter graduatos vel sacerdotes per annum respective habeat, et utraq̃ voce careat per biennium; si vero non sacerdos sive chorista, ut vocant, fuerit, poenam gravioris culpae per unum mensem sustineat, et ad sacros ordines, etiamsi in eis initiatus fuerit, per triennium nullo modo promoveatur; et, si tandem laicus fuerit, eandem poenam gravioris culpae per unum mensem

subeat, et locum novissimum teneat per biennium.

xxiv. Cum pater provincialis, etiam tempore visitationis, in quibuscumque causis civilibus vel criminalibus procedit seu procedere intendit ad imponendum, etiam per sententiam declaratoriam, poenam vel poenas gravioris ordinarias, scilicet privationis vocis activae vel passivae, dignitatis, prioratus, magisterii, praesentaturae officii vocem activam vel curam animarum habentis, gravissimae culpae, trirremium, exilii a provinciâ, torturae, infamiae, apostasiae, conspirantis, capitis factionum, incorrigibilitatis, et aliarum similium, vel formidabiliorum, aut infamiam personae, conventus, provinciae vel religionis inducentium, insuper in illis causis in quibus tractatur de exclusionem vel admissionem, validitate vel invaliditate alicuius magisterii vel praesentaturae, et¹ in aliis similibus vel gravioribus, tunc praedictus pater provincialis, non tamquam visitator, nec sub ratione et formalitate visitationis (etsi ea in actu fuerit), sed tamquam iudex (praesuppositis tamen de iure praesupponendis) iudicialiter et compilato processu, servatisque omnibus et singulis substantialibus iudiciis ordinariis, in earum substantiatione, cognitione et determinatione omnino procedere teneatur; itaut remi seu reos, prout de iure, etiam ad sententiam citet; eos in omnibus et singulis suis legitimis defensionibus, excusationibus et exceptionibus, etiam contra iudicem vel iudices, testem vel testes, prout de iure, audiat; eis integram copiam processus, nomina testium et consultum habere cum advocatis seu iurisperitis, etiam saecularibus, si petierint, terminosque sufficientes pro suis defensionibus concedat; coniudices verbo

De forma
quam provin-
cialis servare
debet in causis
gravioribus.

¹ Coniunct. et nos addimus (n. r.).

vel scripto informare nullatenus impediat; ceteraque huiusmodi, etiam circa habilitatem, iuramentum, examen et repetitionem testium pro integritate iudicii et legitimâ efformatione probationum de iure necessariâ (quae probationes, ut ad poenam vel poenas praecipue ordinarias reus condemnari, vel in eas aut in aliquam earum incursus declarari possit, plenae, clarae et conclusivae debent esse), omnino observet, et ad sententiam sine plenâ cognitione causae (prout ex parte suâ fuerit) nullo modo procedat, neque procedere possit; appellationes insuper legitimas, etiam ex causâ probabili, debito tempore interpositas (exceptis tamen quibusdam casibus particularibus de iure, et prout de iure excipiendis), quoad utrumque effectum, scilicet suspensivum et devolutivum, in quantum ad se attinet, admittat, easque sic admittere teneatur. Quam formam, modum et ordinem iudicialiter procedendi et indicandi, etiam circa appellationis admissionem, alium quemcumque superiorem ordinarium vel delegatum, necnon quodcumque tribunal vel definitorium etiam capituli provincialis respective observare teneri decernimus et declaramus. Unde verba nostrarum constitutionum, part. III, cap. XII, § 22, ibi: *Appellationes a correctione regulari vel a praecepto sui superioris penitus inhibemus, et a nostro Ordine legamus, etc.*, et illa, part. VI, cap. XXIII, § 2, ibi: *Impositae tamen poenae, quocumque modo imponantur, a subditis humiliter acceptentur, postpositâ omni appellatione; nam a correctionibus non licet fratribus nostris appellare, de correctionibus vel praeceptis extrajudicialiter et ad poenitentiam impositis, modumque legitime corrigendi et praecipendi non excedentibus, intelligenda esse declaramus, et non aliter, neque alio*

modo: et si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, fieri vel attentari contigerit, totum sit irritum et inane, nulliusque roboris et momenti, ipso facto et absque aliâ declaratione.

XXV. Recusationes malitiosae, calumniosae, frivolae, frustratoriae nullo modo admittantur, sed potius ita recusantes graviter et prout de iure respective corrigantur et puniantur. Si tamen quicumque superior, tam intra quam extra terminum visitationis iudicialiter procedens seu procedere intendens, legitime recusari etiam ex causâ probabili contingat, tunc, huiusmodi recusatione admissâ, circa probationem causae vel causarum praedictae recusationis, necnon circa alia ad ipsam recusationem eiusque iudicium concernentia vel attinentia, ac insuper in omnibus et singulis illis casibus in nostris sacris constitutionibus omissis, et in casibus dubiis, pro eorum doctrinali intelligentiâ seu interpretatione, in eo interim quod reverendissimi patris responsum legitime habeatur, prout de iure communi canonico procedi et ad illud respective recurri debere volumus et declaramus. Verum si pater praesidens intra definitorium capituli provincialis, vel pater provincialis intra definitoria congregationis intermediae vel capituli privati legitime coram eisdem definitoriis recusari contigerit, vicarios loco eorum nominare vel substituere etiam sub motivo praesidendi minime possint; sed in tali casu praesidentia definitorii, quodcumque sit, patri ex reliquis in ordine sedendi antiquiori pertineat: et tam in istis quam in casu recusationis aliorum iudicium, dummodo tamen maior pars definitorii libera et expedita maneat, nullus alius ad definitorium loco recusati vel recusantis vocetur vel admitta-

De iudicibus
recusantibus.

tur; sed plena iurisdictione, etiam quoad causam principis alem, in maiori parte con-
iudicium remanentium sit et permaneat,
prout ita esse et permanere volumus et
declaramus: quod si maior pars definito-
rii, ut supra, non manserit, itaut in
definitorio capituli provincialis vel con-
gregationis intermediae quinque, et in
definitorio capituli privati tres ad mi-
nus patres liberi et expediti existant,
tunc pro dictâ maiori parte integrandâ,
ad praescriptum decreti sub num. IX
suprapositi, inviolabiliter procedatur.

XXVI. Nullus religiosorum, qui a de-
cem annis professionem in eadem Quiti
provincia emiserit vel emittit in poste-
rum, in definitorem, regentem, secreta-
rium, doctrinarium, concionatorem, pro-
rem etiam Indorum vel praedii eligi pos-
sit, nisi per biennium integrum artium,
et per triennium sacrae theologiae cur-
sus compleverit; in confessores vero eligi
poterunt, dummodo in casibus conscien-
tiae sint sufficienter instructi. Si autem,
qui ex aliis provinciis a decem annis
Quitensi provinciae sunt filii, vel affi-
liabuntur in posterum, definitorio per
instrumenta authentica constare faciant
qualiter praedictos artium et sacrae theo-
logiae cursus in provinciâ a quibus sunt
exsiliati perfererint, aliâs, sub poenâ
inhabilitatis ad recensita officia, praedi-
ctos cursus in provinciâ Quiti comple-
tere teneantur. Et ad vitandam omnem ir-
regularitatis suspicionem in sacris ordi-
nibus suscipiendis, praecipimus et man-
mus reverendo provinciali seu rectori
provinciali, necnon cuicumque definito-
rio etiam capituli provincialis eiusdem
provinciae Quitensis nunc et pro tem-
pore existentibus, sub poenis privationis
utriusque vocis per decennium, ut, ad
canones sacrosancti Concilii Tridentini,
religiosis alterius provinciae, etiam cum
licentiâ suorum provincialium ad istam

Quitensem divertentibus, nullo modo di-
missoria ad ordines sacros suscipiendos,
etiamsi in eis initiati fuerint, de cetero
concedant; cum huiusmodi dimissoriae
a propriis et non ab aliis provincia-
libus concedendae sunt. Animarumque
praeterea salutem consulentes, ob imma-
nem terrae marisque distantiam ab hac
Romanâ Curia, benigne concedimus pa-
tri provinciali seu rectori provinciali et
definitoribus etiam capituli privati praedi-
ctae provinciae Quitensis, nunc et pro
tempore existentibus, ut religiosos suos
apostatas, etiamsi a multo tempore et
ultra annum a conventu, vel etiam a pro-
vincia, immo et a religione, non tamen
a fide, apostataverint, recipere possint,
servatis tamen quoad cetera dispositio-
nibus nostrarum constitutionum, part. VI,
cap. XIV, de apostatis recipiendis.

XXVII. Ut debitum studiorum praemium
benemeritis retribuatur, praecipimus
quod in lectorem artium nullus de cetero
assumatur, nisi prius, per integrum bien-
nium artium ad minus, et per quadriennium
theologiae scholasticae cursibus
peractis, praevium rigorosum examen per
oppositionem lectionis viginti quatuor ho-
rarum coram patre provinciali, superiore
ordinario conventus, magistris a provin-
ciâ acceptatis, studiorum regente, lecto-
ribus tam actualibus quam iubilatis, et
studiorum magistro subbeat, ac, argumen-
tis satisfactis, a maiori parte praedictorum
patrum per suffragia secreta appro-
batus fuerit: inter approbatos vere ceteris
praestantior, pro primo artium cursu
legendo deputetur; quod si aequales in
doctrinâ censeantur, antiquior in studiis
scholasticis; et datâ in iis aequalitate,
antiquior in professione aliis praefera-
tur: ad lectoratus itidem theologicos inter
artium lectores ille primo assumatur

1 Aptius lege vero (R. T.).

De promovendis ad gradus vel ordinis, nec non de apostatis.

De lectoribus.

qui antiquior est in lectione scholasticâ; in qua si pares sint, qui prius lector fuerit institutus; et si aequales in institutione inveniuntur, ordo servetur professionis: ei vero, qui inverso ordine a nobis praescripto ad lectoris munus assumptus fuerit, annus vel anni, quibus artes vel theologiae aut utramque facultatem legerit seu docuerit, nullo modo computentur, neque computari possint, pro magisterio obtinendo.

De magistris
et praesentatis.

XXVIII. Patres definitorii, etiam capituli provincialis, sub poenâ privationis vocis activae et passivae per quinquennium ipso facto incurrendâ, nullo modo ad magisterium etiam pro primo loco vacaturo postulent vel exponant eum, qui per octo annos artium et theologiae cursus docendo et legendo prius non compleverit; neque eundem vel alium quemcumque pro magistro etiam primum locum vacaturum¹ acceptent seu recipiant, nisi, praedicto tempore lectoriae completo, litteras originales magisterii coram definitorio exhibuerit: ad praesentaturae vero gradum, sub eadem poenâ privationis, neminem postulent, aut pro praesentato acceptent seu recipiant, nisi, cursibus philosophicis et theologicis, ut supra in decreto sub num. xxvi, expletis, sex ferias quadragesimales, ut vocant, et alios particulares sermones praedicaverit, litterasque praesentaturae ante acceptationem seu receptionem coram definitorio exhibuerit originales: irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes, si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit.

De praecedentis.

XXIX. Ad extirpanda radicibus litium germina quae circa praecedentias oriri solent, declaramus quod exprovincialis et expraesidens toto illo quadriennio,

¹ Forsan legendum etiam ad primum, etc., vel primo loco vacaturo (A. T.).

quo immediate absoluti sunt suis ab officiis respective, cum adhuc de corpore definitorii sint, eundem locum ubique et praecedentiam habent, quam habent intra definitorium congregationis intermediae ex declaratione reverendissimi Lanfrancii pro eadem provinciâ emanatâ, in eâque usu receptâ, declarantes tamen, quod, transacto quadriennio, in quo sunt immediate absoluti, ad praecedentiam et locum ex constitutionum part. III, cap. XXI eisdem aliâs debitum reduci teneantur, prout, sub poenis privationis vocis et loci per quinquennium ipso facto incurrendis, praecipimus omnibus et singulis huiusmodi patribus, etiam eis qui ante huius decreti emanationem ita absoluti extiterunt, ut cum effectu reducantur; non obstantibus quibuscumque in contrarium; cum, iuxta constitutionem Urbani VIII de die XV Ianuarii MDCXXX incipientem *In Sede Principis Apostolorum*, praedictum capitulum XXI partis III earundem constitutionum de ordine praecedentiarum inviolabiliter observari debeat. Quoad magistros insuper a provinciâ acceptatos, in choro, refectorio, capitulo, processionibus, etc., ille, qui per tres menses ad minus prius graduatus fuerit, insigniaque magistralia susceperit, ad praescriptum praedictarum constitutionum praedictâ part. III, cap. XXI, et parte V, cap. VI, ceteros, etiamsi exprovinciales sint, praecedat praecedereque debeat, nullo habito respectu ad qualitatem exprovincialatus, utpote, ex praedicto cap. XXI partis III constitutionum, magisterio inferiorum. Inter praesentatos autem ille alios in eisdem locis praecedat, praecedereque debeat, qui per duos menses ad minus gradu praesentaturae, etiam ante huiusmodi decreti emanationem, prius graduatus fuerit, sive sint cum voto, sive non sint, cum, iuxta praedictas con-

stitutiones, eadem parte in, eodemque cap. XXI, praedicti praesentati et superior conventus, vota non habentes, ante socium patris provincialis, qui habet votum, locum et praecedentiam teneant. Qui vero, ab aliis provinciis exsiliati, provinciae Quitensis affiliantur, eundem in hac locum et praecedentiam retineant, quem in provincia a qua exsiliantur habebant, itaut magister inter magistros, praesentatusque inter praesentatos, etc., praecedentiam retineant sibi debitam, dummodo tamen de sua legitima promotione ad gradum magisterii vel praesentaturae, sive de antiquitate suae professionis, si graduati non fuerint, definitorio saltem privato provinciae Quitensis, cui affiliantur, legitime constare faciant. Ut haec quae circa praecedentiam decreta sunt, exactius in ista provincia serventur, declaramus quod patres provinciales actuales seu rectores provinciales, sive per se ipsos, sive una cum definitorio etiam capituli provincialis, nullo modo possunt neque poterunt alicui religioso concedere praecedentiam, sicut nec etiam privilegia personalia, quibus vel a choro, vel a mensa communi, vel a communibus observantiis eximantur; sed observandam esse omnino constitutionem apostolicam Urbani VIII die xxx iulii m. cccc. lxxvi incipientem *Pastoralis*, qua huiusmodi privilegia et exemptiones prohibita et interdicta sunt, de ceteroque absque licentia Sedis Apostolicae concedi non possunt: irritum insuper et inane ipso facto et absque alia declaratione decernentes et declarantes, si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit.

De exemptione decretorum quorum duo de electione provincialis declarantur.

XXX. Volumus et declaramus a reverendissimorum patrum decretis, statutis ordinationibus et declarationibus semel ab ista nostra Quitensi provincia receptis, necnon ad eius postulationem pro-

visis, seu pro ipsius reformatione et bono regimine cum cognitione causae emanatis, supplicationem vel appellationem, ex legitima causa interpositam, eorum executionem nullo modo retardare vel impedire posse; sed, in eo interim quod responsum vel determinatio superioris legitime habeatur, omnia et singula inviolabiliter observari ac omnino exequi debere: irritum et inane ipso facto et absque alia declaratione decernentes, si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit.

Experientia insuper edocti quod multa irrepserint dubia et lites ex decretis reverendissimorum Vicecomitis et Lanfrancii praedecessorum nostrorum, quibus praecipitur ut electio patris provincialis, sub poena nullitatis, celebretur iuxta constitutiones, quodque, qui semel electus fuerit in provinciam, altera vice eligi non posset, sub poena eiusdem nullitatis: ideo praedicta duo decreta moderanda et ad terminos nostrarum constitutionum reducenda statuimus, prout tenore praesentium ea moderamus et reducimus, declarantes quod qui conformiter ad sacros canones et nostras constitutiones habilis et idoneus ad provincialatum repertus fuerit, valide et legitime eligi possit; electioque, quae iuxta praedictos sacros canones et constitutiones religionis valida et legitima fuerit, pro valida et legitima habeatur, eodem prorsus modo ac si praedicta duo decreta emanata non fuissent.

XXXI. Confirmantes, et quatenus opus sit innovantes declarationes reverendissimorum patrum etiam pro eadem nostra provincia Quitensi emanatas, declaramus rectorem provinciam legitime electum seu institutum, qui cum effectu provinciam per aliquod tempus gubernaverit, et locum et vocem activam

De rectore provinciali qui per aliquod tempus gubernaverit et de electione vicariorum, priorum aliorumque similibus.

et alia quaecumque iura, praerogativas et privilegia provincialis absoluti tum intra tum extra definitorium deinceps semper habere. Et tandem, cum nostrae constitutiones, part. III, cap. IX, disponant, ut in casu, quo definitorium privatum post congregationem intermediam priores officio privet, nova electio vel provisio vicarii prioris, quae tunc fieri debet, ad praedictum definitorium privatum pertineat; huiusmodi dispositionem etiam de declaratione privationis, necnon in casu quo alius quicumque officialis vocem activam habens officio privetur vel privatus declaretur, intelligendam esse declaramus: irritum ac inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes, si secus super his quovis modo fieri vel attentari contigerit.

xxxii. Ut autem praesentia haec nostra decreta, statuta, ordinationes et declarationes, quae cum plenâ cognitione causae pro reformatione et bono regimine istius nostrae provinciae Quitensis a nobis maturâ consideratione edita fuere, firmiter consistent, stricte praecipimus reverendo patri provinciali seu rectori provinciae, omnibusque et singulis reverendis patribus definitorii praedictae provinciae, nunc et pro tempore existentibus, in meritum salutaris obedientiae, sub rebellionis nostrae, privationis vocis activae et passivae per decennium, graduum, officiorum necnon excommunicationis maioris latae sententiae, quam hac unâ pro trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis, licet inviti, ferimus, ipso facto incurrendis poenis, quatenus, omni et quacumque supplicatione et appellatione remotâ, omnia et singula decreta, statuta, ordinationes et declarationes, in his litteris contenta, in capitulo etiam privato integre recipiant, ad litteram in-

violabiliter observent, ab omnibus et singulis respective sic observari faciant, et ullâ sine morâ executioni mandent; non obstantibus quibuscumque provinciae definitionibus, actis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, necnon nostris vel praedecessorum nostrorum decretis, statutis, ordinationibus et declarationibus in contrarium praemissorum quomodolibet approbatis, confirmatis, innovatis, concessis et emanatis; quae omnia et singula, in quantum praesentibus adversantur, revocamus et annullamus, et revocata et annullata esse volumus et declaramus, sicuti etiam alia a nobis decreta, die xx mensis novembris mdcclxxv pro istâ provinciâ Quitensi edita, tenore praesentium revocamus et annullamus, revocataque et annullata esse volumus et declaramus, mandantes ut ad nos cum effectu transmittantur; praecipimus insuper eidem patri provinciali seu rectori provinciae, nunc et pro tempore existenti, sub eisdem poenis, ut perpetuis futuris temporibus, ante recognitionem patris praesidentis, in capitulis provincialibus et in congregationibus intermediis respective, coram omnibus patribus ac fratribus, horâ quae opportuna ei videatur, haec nostra decreta, ordinationes, statuta et declarationes perlegi faciat, ac in libro provinciae transcribi, et eorum authenticam copiam ad omnes conventus dictae provinciae transmitti curet; quorum prioribus seu superioribus localibus nunc et pro tempore existentibus etiam praecipimus, sub poenâ suspensionis ab officio per sex menses ipso facto incurrendâ, ut eadem singulis annis infra quadragesimale tempus publice coram omnibus legi faciant. Haec autem nostra decreta, ordinationes, sta-

1 Male edit. Main. legit *faciat* (n. t.).

tuta et declarationes, quae semper firma, valida et efficacia esse decernimus et declaramus, de subreptionis vel obreptionis, vel alio quovis defectu, etiam intentionis nostrae, nemo nobis inferior, sub illisdem poenis et excommunicatione, notare audeat; sicque in praemissis per quoscumque praedictae provinciae et Ordinis nostri iudices et superiores ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, ac irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes et declarantes, si secus super his a quoquam nobis inferiori, quavis auctoritate, scienter vel ignoreriter, fieri vel attentari contigerit ».

Proces procuratoris provinciae.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, decreta, statuta, ordinationes et declarationes, aliaque praemissa, bono regimini ac reformationi et tranquillitati praedictae provinciae valde utilia sint, firmiora vero existant ea quibus Apostolicae Sedis accedit auctoritas: nobis propterea dictus Franciscus procurator, etiam nomine dictae provinciae, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Omnia relata decreta confirmantur.

§ 3. Nos igitur, ipsum Franciscum procuratorem specialis favore gratiae prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inmodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, omnia et singula decreta,

statuta, ordinationes et declarationes ac articulos et capitula praeserta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiuicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, etiam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

Claustrae.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quancumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praedictorum Ordinis et provinciae, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium derogatio.

§ 6. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu

Fides Lasciutorum.

exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xvii martii MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno iii.

Dat. die 17 martii 1679, pontif. anno iii.

LVI.

Permittitur, ut festum B. M. V. de Monte Carmelo cum officio et missa propria fratrum Carmelitarum celebretur ab omnibus in regnis et obediis coronae Portugalliae subiectis.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Apostolatus officium, quod inscrutabilis divinae bonitatis altitudo humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, committere dignata est, salubriter exequi, adiuvante Domino, iugiter satagentes, piis christifidelium et praesertim personarum in sublimitate positarum magnoque virtutum fulgore conspicuarum votis, ad augendam in terris augustissimae sanctissimaeque Deiparae Virginis Mariae cultum et venerationem laudabili studio tendentibus, favorabilem assensum paternam benignitate libenter praebemus, sicut ad augendam christiani populi devotionem conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque, sicut nomine carissimae in Christo filiae nostrae Mariae Franciscae Elisabethae Portugalliae et Algarbiorum reginae illustris nobis per

1 Die xxiv septembris MDCCLXXVI Benedictus XIII hoc festum cum officio ab ipso approbato extendit ad Urbem et Orbem.

venerabilem fratrem Ludovicum archiepiscopum Bracharensem, dilectissimi in Christo filii nostri Petri principis Portugalliae et Algarbiorum regnorum gubernatoris apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nuper expositum fuit, ipsa Maria Francisca Elisabetha regina, pro peculiari sua erga beatissimam Virginem praefatam devotione, festum eiusdem sanctissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo quotannis die xvi iulii seu alia die intra illius octavam cum eodem officio ac missa propria, quibus fratres Ordinis eiusdem Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo ex indulto Sedis Apostolicae praedictae utuntur, in regnis et dominiis coronae Portugalliae subiectis celebrari posse summopere desideret: nos, ipsius Mariae Franciscae Elisabethae reginae votis hac in re, quantum cum Domino possumus, paternae charitatis studio annuere cupientes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut festum gloriosissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo ab omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, in omnibus ecclesiis praefatorum regnorum Portugalliae et Algarbiorum ac provinciarum et ditionum quarumcumque coronae Portugalliae subiectorum annis singulis die xvi iulii seu alia die intra illius octavam cum officio et missa propria, quibus fratres praedicti sicut praemittitur utuntur, celebrari libere et licite possit et valeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia ple-

Exordium.

Permittit ut in rubrica.

Clausulae.

nissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, sublata eis et eorum cui-libet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium
remedio.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tra-
sumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XXIV martii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 24 martii 1679, pontif. anno III.

LVII.

Confirmatur decretum, quo specialis Congregatio segregavit quatuor coenobia a provincia Bavariae fratrum eremitarum sancti Augustini.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Causa decreti.

§ 1. Nuper, ad tollendas in posterum occasiones discordiarum et scandalorum quae a plerisque annis in provinciam Bavariae Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini irrepserant, Congregatio nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus super negotiis dictae provinciae a nobis specia-

liter deputata, in vim facultatis sibi a nobis attributae, conventus Salisburgensem, Dissemburgensem, Ratemburgensem, et de Schefel ab eadem provincia Bavariae segregavit et dismembravit, eosque segregatos et dismembratos esse voluit et declaravit uni vel pluribus dicti Ordinis provinciis adiacentibus commodioribus vel magis opportunis per eandem Congregationem opportuno tempore aggregandos et incorporandos, relictis ipsi provinciae Bavariae omnibus conventibus qui⁴ in Bavaria existunt, quive in ea erigentur, ac insuper conventu Ratisbonensi dicti Ordinis, ut provinciam Bavariam in posterum constituerent ac integrarent, et alias, prout uberius continetur in litteris dilecti filii nostri Palatii eiusdem S. R. E. presbyteri cardinalis de Alteriis nuncupati, eiusdem Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris deputati, emanatis, tenoris qui sequitur, videlicet:

« Palatius tituli SS. XII Apostolorum presbyter cardinalis de Alteriis, S. R. E. camerarius, ac totius Ordinis eremitarum sancti Augustini apud Sanctam Sedem protector. Cum in sacra Congregatione deputata per sanctissimum D. N. Innocentium XI feliciter regnantem pro negotiis provinciae Bavariae Ordinis eremitarum sancti Augustini sub die XVII martii MDCLXXIX in domo E.^m D. Vidoni, cum interventu EE. DD. Fachenetti, Franzoni, Carafae, nostri de Alteriis, Columnae et eiusdem Vidoni, ad tollendas in posterum occasiones discordiarum et scandalorum, quae a plerisque annis irrepserunt, resolutum fuerit consulendum esse Sanctissimum, ut, ex nimium iustis et rationabilibus motivis et causis in eadem Congregatione mature perpensis et examinatis, dignaretur dismembrare a dicta provincia

Litterae E.^m
protectoris qui-
bus tractatur
Congregationis
decretum.

⁴ Edit. Main. legit quae (R. T.).

conventus¹ civitatis Salisburgensis, loci Dissembergh eiusdem diocesis Salisburgensis, ac etiam conventus de Ratterbergh et de Schefel in Tyrolensi ditione, eosque aggregare uni vel pluribus provinciis adiacentibus commodioribus vel magis opportunis, itaut ipsa Bavarica provincia constituatur in posterum ex solis conventibus in ipsâ Baviariâ existentibus, aliisque in eâ ut speratur erigendis, neenon ex conventu Ratisbonensi, qui in eâ remaneat; cumque, relatione sibi factâ, Sanctitas Sua hanc Congregationis resolutionem laudaverit et approbaverit, eique opportunam ad id facultatem benigne fuerit elargita: propterea eadem sacra Congregatio, pontificiâ auctoritate, praefatos conventus Salisburgensem, Dissembergensem, Ratterbergensem, et de Schefel a praefatâ provinciâ Baviariae segregat et dismembrat, eosque segregatos ac dismembratos esse vult et declarat uni vel pluribus provinciis ut supra opportuno tempore per eandem sacram Congregationem aggregandos et incorporandos, relictis omnibus conventibus, qui in Baviariâ extant, quique in eâ erigentur, ac insuper conventu Ratisbonensi, ut provinciam Bavaricam in posterum constituent ac integrent; ita tamen ut religiosi omnes praedictorum conventuum Salisburgensis, Dissembergensis, et Ratterbergensis, et de Schefel, quamvis ratione originis Baviari sint, in eodem statu et respective gradibus in quibus reperiuntur, gaudeant omnibus praerogativis in provinciâ aut provinciis, cui vel quibus aggregabuntur, perinde² ac si ab initio in iis professionem emisissent, absque ullâ prorsus differentiâ. Eadem vero sacra Congregatio nobis tamquam praefati Ordinis apud Sanctam Se-

dem protectori benigne commisit ut hanc dismembrationem ac segregationem conventuum a se factam notificarem, prout per praesentes notificamus; simulque, vigore facultatis a sanctissimo domino nostro super hoc negotio specialiter nobis factae, praecipimus omnibus et singulis patribus ac fratribus praefatae provinciae Baviariae, cuiuscumque status, gradus et conditionis existentibus, in meritum salutaris obedientiae, sub privationis utriusque vocis, graduum et officiorum, et, in subsidium, sub excommunicationis latae sententiae, quam hac unâ pro trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis, licet inviti, ferimus, aliisque nobis reservatis et ipso facto incurrendis poenis, ne, sub quovis praetextu aut quaesito colore, per se vel per alios, directe vel indirecte, impedimento sint quominus praefatum conventum dismembratio ac segregatio executioni mandetur.

Datum Romae aedibus nostris hac die xxv martii MDCLXXIX.

I. cardinalis DE ALTERNIS protector ».

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum superiorum et fratrum dictae provinciae Baviariae nobis subinde expositum fuit, ipsi praemissa, quo firmitus subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter por-

Accedit confirmatio Pontificis.

¹ Videtur legendum *conventum* (n. r.).

² Male edit. Main. legit *proinde* (n. r.).

rectis inclinati, segregationem et dismembrationem supradictorum quatuor conventuum a praefata provinciâ Bavariae, aliisque praemissa, tam a memoratâ cardinalium Congregatione, quam a praefato Palutio cardinali et protectore respective facta et ordinata, ut praefertur, expeditasque desuper eiusdem Palutii cardinalis et protectoris litteras praecinsertas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiuicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium irritum.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ordinis et provinciarum ac conventuum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad

verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XIV aprilis MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 14 aprilis 1679, pontif. anno III.

LVIII.

Confirmatur regia electio sancti Iosephi in patronum et protectorem omnium regnorum ac dominiorum regis catholici, et in eius festo indulgentia plenaria conceditur.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Proemium

Eximia pietas in Deum, ac erga beatos caeli incolas cum Christo regnantes devotionis aliarumque regiarum virtutum decora, cum praeclaris in ecclesiam Dei meritis singularique in nos et Apostolicam Sedem fide coniuncta, quibus carissimum in Christo filium nostrum Carolum Hispaniarum regem catholicum multipliciter insignivit Altissimus, paternam nostram in eum charitatem adducunt ut pia illius vota ad augendam in terris Sanctorum venerationem laudabiliter tendentia libentissime exaudiamus, caelestiumque gratiarum dispensationi nostrae divinitus creditarum muneribus decoremus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, Sanctorum honorem, christianique populi praesidium atque aedificationem salubriter in Domino expedire arbitramur.

§ I. Cum itaque, sicut dilectus filius nobilis vir Gaspar de Haro y Gusman, marchio de Carpio, pro dicto Carolo rege apud nos et Sedem Apostolicam orator, nobis nuper exponi fecit, idem Carolus rex, pro peculiari suâ erga gloriosum patriarcham S. Iosephum, Bea-

Preces regis Hispaniarum pro confirmatione factae ab ipso electionis sancti Iosephi in patronum et protectorem suorum regnorum.

tissimae Virginis Dei Genitricis Mariae Sponsam, devotione, universa regna et dominia sua illius patrocinio atque protectioni commiserit, ipsumque sanctum Iosephum in patronum et protectorem eorumdem regnorum et dominiorum elegerit, cupiatque propterea opportune in praemisissis a nobis provideri et ut infra indulgeri:

§ 2. Nos, pium et religiosum dicti Caroli regis animum plurimum in Domino commendantes, supplicationibus eius nomine nobis per praefatum Gasparem marchionem super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, electionem memorati sancti Iosephi in patronum et protectorem regnorum et dominiorum praefatorum factam, ut praefertur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adhaeremus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, suplemus; et de praedicto sancto Iosepho in patronum et protectorem sic electo praerogativas omnes, eiusmodi patronis et protectoribus regnorum et dominiorum competentes, decernimus, iuxta tamen rubricas breviarii et missalis romani, et ad formam constitutionis felicis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri super observatione festorum die XIII septembris MDCXLII emanatae¹.

§ 3. Praeterea, ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrae communione refectis, qui die festo sancti Iosephi praedicti a primis vespers usque ad occasum solis dici

huiusmodi quascumque ecclesias in regnis et dominiis dicti regis Deo in honorem eiusdem sancti Iosephi haecenus dedicatas et in futurum quandocumque dedicandas, earumque quamlibet, quotannis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, et sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 4. Non obstantibus quibuscumque decretis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam conciliaribus, generalibus vel specialibus, necnon, quatenus opus sit, quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, haec vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XIX aprilis MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 19 aprilis 1679, pontif. an. III.

¹ Edit. Main. legit emanata (n. r.).

Confirmatur praedicta electio et Sancto concessunt praerogativas omnes patroni et protectoris.

Contraria ro-movet.

Files transumptorum.

Item vi-llan-tibus ecclesias dicti patroni in eius festo concessatur indulgentia plenaria.

LIX.

Confirmatur decretum definitorum Congregationis Camaldulensium de alternatâ quatuor praecipuorum officiorum in quatuor eorum provinciis servandâ.

Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam.

Decretum
dictae de alter-
nata distribu-
tionem generalis,
procuratoris ge-
neralis, visita-
torum et definito-
rum in provin-
ciis Romanendi-
o, Venerunt,
Etruriae et Mar-
chiae.

§ 1. Cum (sicut accepimus) in dictâ Congregationis monachorum Camaldulensium Ordinis sancti Benedicti die xxii aprilis mdcclxxvi factum fuit^o decretum tenoris qui sequitur, videlicet: Ut servetur aequitas et iustitia distributiva in electione generalis, procuratoris generalis et visitorum, unanimi consensu et per vota secreta statuerunt et decreverunt reverendi patres definitores, ut in posterum in futuris capitulis generalibus supradicta quatuor officia alternatim distribuantur per quatuor provincias Romanodiolae, Venetiae, Etruriae et Marchiae, adeo quod unicuique provinciae unum ex praedictis quatuor officiis conferatur tali ordine et dispositione, ut, postquam una ex praedictis provinciis generalatum obtinuerit, non possit iterum obtinere, nisi postquam per alias tres provincias generalatus fuerit distributus, et sic dispositum intelligatur de aliis tribus officiis » :

Confirmatur
relatum decre-
tum.

§ 2. Nos, decretum huiusmodi rationi consentaneum, illiusque observantiam multum utilitatis dictae Congregationi alaturam esse reputantes, de Congregationis nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium super hoc negotio specialiter deputatorum consilio, decretum praesertum, auctoritate

1 Similis alternativa in provinciâ Quitensi eremitarum S. Augustini confirmata fuit ab eodem Pontifice in *Constit.* xxx, quae incipit *Pro parte carissimi* (sup. pag. 73).

2 Aptius lege fecit (R. T.).

apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Praeterea considerantes, quod provinciae Etruriae et Marchiae dictae Congregationis Camaldulensium iam a multis annis generalatu eiusdem Congregationis honoratae non fuerunt, in proximo futuro ipsius Congregationis capitulo generali unum monachum expresse professum provinciae Etruriae vel Marchiae, huiusmodi quadtatibus ad id per constitutiones dictae Congregationis requisitis praeditum¹, in abbatem generalem eiusdem Congregationis, servatis aliâs servandis, eligi, quoad reliqua vero tria procuratoris scilicet generalis et duorum visitorum Congregationis praelatae munera, dispositionem decreti praeserti observari debere, auctoritate et tenore praedictis decernimus et declaramus.

§ 4. Decerentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quomodocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis Camaldulensium, eiusque provincialium,

1 Male edit. Main. legit *praedictum* (R. T.).

Cui additur,
ut alternativa
generalatus in-
cipiat a provin-
cia Etruriae et
Marchiae.

Clausulae.

Obstaculo tollit.

et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XXII aprilis MDCCLXXIV, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 22 aprilis 1679, pontif. an. III.

LX.

Extenditur festum Patrocinii B. M. Virginis ab Alexandro VII institutum in regnis Hispaniarum ad omnia dominia regis catholici.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Eximiam et orthodoxae fidei cultore et assertore rege digna carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici erga augustissimam atque gloriosissimam Virginem Dei genitricem Mariam devotio promeretur, ut piis illius votis, ad augendam et propagandam in terris Caeli Reginae super choros angelorum exaltatae venerationem laudabili studio tendentibus, favorabilem assensum paternâ benignitate libentissime praebeamus.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Alexandro Papae VII pro parte clarae memoriae Philippi IV dum vixit eorumdem Hispaniarum regis catholici exposito, quod ipse Philippus rex, ad

agendas¹ beatissimae Virgini² Mariae praefatae gratias pro plurimis beneficiis quae ab illâ accepisse pro affectu profitebatur, unum festum particulare Patrocinii beatissimae Mariae Virginis nuncupandum in omnibus Hispaniarum regnis aliquâ die dominicâ mensis novembris annis singulis celebrari summo opere desiderabat, idem Alexander praedecessor, supplicationibus praefati Philippi regis nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatâ, clero etiam regulari praefatorum regnorum Hispaniae, ut aliquâ die dominicâ mensis novembris, per Ordinarium loci designandâ, annis singulis festum Patrocinii eiusdem Beatæ Mariae Virginis cum officio duplici quod recitatur die v augusti in festo Dedicationis S. Mariae ad³ Nives (exceptis lectionibus secundi nocturni, quae sumerentur ex sermone S. Ioannis Chrysostomi, *Dei Filius*, etc., qui⁴ habetur die XII septembris, quintâ infra octavam Nativitatis ipsius Beatæ Mariae Virginis), necnon cum missâ quae celebratur dictâ die cum *Gloria* et *Credo*, celebrare libere et licite possent et valerent, auctoritate apostolicâ concessit et indulsit; praeterea omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem reffectis, qui missae solemnî in die praedictâ interfuissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanetae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effludissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit; et, aliâs prout in ipsius Alexandri

¹ Male edit. Main. legit *augendas* pro *agendas* (n. τ.).

² Male edit. Main. legit *Virginis* (n. τ.).

³ Edit. Main. legit *de pro ad* (n. τ.).

⁴ Male edit. Main. legit *quae* pro *qui* (n. τ.).

Exordium.

Præcibus Philippi IV festum Patrocinii B. M. V. cum determinato officio et missâ celebratum fuit et regularibus

omnibus Hispaniarum Regnis.

praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xxviii iulii MDCLVII expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, plenius continetur.

Concessio extenditur et ampliat.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte praefati Caroli regis nobis per dilectum filium nobilem virum Gasparem de Haro y Gusman, marchionem de Carpio, ipsius Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nuper expositum fuit, idem Carolus rex paternae pietatis exemplo enixe cupiat concessam a memorato Alexandro praedecessore gratiam ad omnia et singula eius dominia extendi et ampliari: nos, pium eius desiderium hac in re plurimum in Domino commendantes, illique quantum nobis ex alto conceditur paterno affectu obsecundare cupientes, supplicationibus eius nomine nobis per praefatum Gasparem marchionem super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, ut Patrocinii beatissimae Virginis Mariae festum huiusmodi cum officio et missâ, iuxta formam et tenorem praefatarum Alexandri praedecessoris litterarum, in posterum, annis singulis, aliis dominis eidem Carolo regi subiectis celebrari libere pariter et licite possit et valeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus similiter et indulgemus; ac etiam plenariam indulgentiam ab eodem Alexandro praedecessore concessam, ut praefertur, ad omnia et singula alia dominia praedicta, servatâ tamen in reliquis supradictarum Alexandri praedecessoris litterarum formâ et dispositione, auctoritate et tenore praefatis extendimus et ampliamus.

Delegatio constitutionum.

§ 3. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus

et singulis illis quae in eisdem Alexandri praedecessoris litteris concessa sunt non obstare¹, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem proÿsus fides ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum fides.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi maii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 26 maii 1679, pontif. anno III

LXI.

Declaratur inquisitores Portugalliae incurrisse in suspensionem officiorum ob denegatam obedientiam praecepto Pontificis.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum nos, per nostras in simili formâ Brevis die xxiv decembris proxime praeteritû expeditas litteras, venerabili fratri Verissimo, archiepiscopo olim Bracharensi, tunc temporis munere inquisitoris generalis adversus haereticam pravitatem in Portugalliae et Algarbiorum regnis ex concessione seu delegatione apostolica fungenti, in virtute sanctae obedientiae districtè praeceperimus et mandaverimus ut intra terminum decem dierum, a die, quo eadem litterae ei per venerabilem fratrem Marcellum archiepiscopum Chalcedonensem, nostrum et Apostolicae Sedis in regnis praefatis nuncium, praesentatae fuissent, compu-

Species facti.

¹ Pessime edit. M. n. legit non obstantibus (n. r.).

tandum, quatuor vel quinque processus originales in tribunali Inquisitionis adversus haereticam pravitatem huiusmodi in eisdem regnis auctoritate apostolica instituto contra reos de iudaismo inquisitos seu accusatos vel denunciatos, qui etiam tamquam negativi in poenam ordinariam condemnati fuerant, iam finitos et terminatos, in manibus eiusdem Marcelli archiepiscopi et nuncii realiter et cum effectu consignasse et tradidisse omnino deberet, alioquin, elapso dicto termino, nec sequat̄ effectivā consignatione processuum huiusmodi, eo ipso tam ipsum Verissimum archiepiscopum ab officio generalis inquisitoris huiusmodi sibi a nobis per alias nostras nostras pariter in formā Brevis emanatas litteras demandato, omnique et quacumque auctoritate sibi per easdem litteras quomodolibet attributā, quam omnes et singulos alios inquisitores, in eisdem regnis a dicto Verissimo archiepiscopo eiusque praedecessoribus inquisitoribus generalibus respective electos seu deputatos vel confirmatos a suis pariter numeribus, omnique potestate agendi seu procedendi aut aliās quomodolibet se ingerendi in causis ad sanctum Inquisitionis officium in praefatis Portugalliae et Algarbiorum regnis quovis modo spectantibus, donec et quousque aliter a nobis et Sede Apostolicā praefatā dispositum vel ordinatum fuisset, penitus, omnino suspenderit, ac ipso facto suspensos fore, irritumque et inane, si quid subinde desuper tam a praefato Verissimo archiepiscopo, quam ab aliis inquisitoribus praedictis, vel eorum aliquo, quomodolibet, et quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentari contigisset; et tam ipsum Verissimum archiepiscopum, quam ceteros omnes et singulos inquisitores praefatos, si praecipuum nostrum huiusmodi transgredi,

aut aliās quomodolibet primodictis litteris contravenire ausi fuissent, ipso facto in poenas canonicas, ipsum quidem Verissimum archiepiscopum, tunc inquisitorem generalem, in poenam interdicti ab ingressu Ecclesiae, ceteros vero inquisitores praedictos in excommunicationem maiorem respective, absque aliā declaratione incursum esse decreverimus et declaraverimus; absolutionem autem ab iisdem poenis nobis et huic sanctae Sedis specialiter reservaverimus, et aliās prout in primodictis litteris nostris, quorum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur; verum (sicut accepimus) idem Verissimus archiepiscopus olim inquisitor generalis mandato et praecepto nostris sibi per easdem litteras minime paruerit, et proinde tam ipse quam ceteri olim inquisitores praedicti suspensionem a suis respective numeribus praefatis, omnique potestate et auctoritate agendi seu procedendi aut aliās quomodolibet se ingerendi in causis ad sanctum Inquisitionis officium quovis modo spectantibus, incurrisse reperiantur:

§ 2. Hinc est quod nos, praemissa ad omnium, quorum interest et in futurum intererit, notitiam, ne quis illorum ignorantia forsitan decipiatur, deduci volentes, motu proprio, ac ex certā scientiā et maturā deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, memoratum Verissimum archiepiscopum olim inquisitorem generalem, ceterosque praefatos, ob non praestitam mandato et praecepto nostris huiusmodi circa consignationem processuum supradictorum in manibus praedicti Marcelli archiepiscopi et nuncii ut praefertur faciendam in termino supra expresso debitam partitionem, eo ipso suspensionem praedictam incurrisse; ac proinde statim elapso termino

Declaratio ut
in rubrica.

huiusmodi eos omnes et singulos nullam omnino in materiis ad sanctum Inquisitionis officium quomodolibet pertinentibus iurisdictionem habuisse nec de praesenti habere; et propterea omnia et singula per eosdem gesta post incursum dictae suspensionis, et si quae forsitan per eos in posterum agentur, in materiis S. Officii huiusmodi, ob defectum iurisdictionis, penitus et omnino nulla et invalida fuisse et esse ac fore, tenore praesentium declaramus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati, aliive quilibet, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeceminentiae et dignitatis existant, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, nec causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis iuridica, pia et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliive quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et incogitabili individuanque expressionem requirente defectu notarii, impugnari, infringi, retractari, moderari, limitari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quocumque in iudicio vel extra illud uti seu se in-

vare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicut et non aliter in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quaecumque praeceminentia et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus omnibus et singulis illis quae in litteris supradictis volumus non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium remoto.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus litteris haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptuum fides.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris die xxvii maii MDCLXXIX, pontificalis nostri anno iii.

Dat. die 27 maii 1679, pontif. anno iii.

LXII.

Permittitur superiori generali presbyterorum Congregationis Missionis facultas condonandi ex assistentium consensu, novae probationis temus, red-

dendique ius electionum et praerogativas redeuntibus ad Congregationem¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii superior generalis et presbyteri Congregationis Missionis, quod, cum aliàs, videlicet die XVIII Ianuarii MDCLXVIII, in conventu generali dictae Congregationis, qui tunc habebatur, propositum fuisset dubium: An eos, qui, post emissã vota egressi ex eadem Congregatione, cum dispensatione postea regrediuntur, oporteat denuo biennium in seminario, antequam ad vota admitterentur, nullo excepto, exigere; praeterea: Utrum anni, ad deputationes atque electiones requisiti, a votis posterioribus tantum in fine biennii post regressum emissis computandi essent, nullã habita ratione prioris temporis in Congregatione ante egressum transacti: remissa fuit ad diem sequentem dubiorum huiusmodi resolutio: eoque die repetitã desuper tractatione placuit conventui, ut, ad tollendam omnem dubietatem, a Sede Apostolicã pro superiore generali dictae Congregationis peteretur facultas, primo, dispensandi ex toto vel ex parte in praefato biennio cum illis, ad quorum probationem hoc tempus necessarium non esse iudicaret; deinde, restituendi omnino vel partim in ius deputationum atque electionum tam activarum quam passivarum, aliasque praerogativas, illos, qui per antiquorum votorum dissolutionem eo exciderant; ita tamen ut superior

¹ Constitutiones huius Congregationis confirmatae fuerunt a (Jem. X. Constit. IV, (al. 5), quae incipit *Ex iniuncto nobis* (tom. XVIII, pag. 35), et Constit. XII (al. 13) quae incipit *Aliàs felicis recordationis* (tom. XVIII, pag. 60), quae statutum fuit, a Summo Pontifice et superiore generali dumtaxat commutari aut dissolvi posse vota in eadem Congregatione emissã.

generalis neque dispensaret neque restitueret nisi de consensu suorum assistentium ad plura medietate suffragia cum suã ipsius praerogativã. Quare exponentes praedicti nobis humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicã dignaremur.

§ 2. Nos igitur, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causã latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praefato moderno et pro tempore existenti superiori generali dictae Congregationis, ut, de consensu suorum assistentium ad plura medietate suffragia cum suã ipsius praerogativã, illis, qui post emissã vota praedicta ex eadem Congregatione egressi fuerint ut praefertur, et subinde ad illam redierint, biennium seminarii, sive novae probationis huiusmodi, in totum vel pro parte, prout secundum datum sibi a Domino prudentiam expedire iudicaverit, auctoritate nostrã apostolicã remittere, seu desuper cum illis opportune dispensare, ac etiam illos ad ius deputationum atque electionum tam activarum quam passivarum, aliasque praerogativas, quibus ante eorum egressum fruebantur, omnino vel partim dictã auctoritate restituere et reintegrare, libere, licite et valide possit et valeat, quancumque necessariam et opportunam facultatem, eãdem auctoritate, tenore praesentium, tribuimus et impartimur.

§ 3. Decernentes easdem praesentes

Conceditur dicto superiori ut queat remittere partem vel totum seminario biennium, sicut et iura et privilegia restituere praebiteris revertentibus.

Clausulae.

litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definitum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogato.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis, etiam inramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

F. des transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die v iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 5 iunii 1679, pontif. anno III.

LXIII.

Confirmatur decretum cardinalis protecloris, quo velatur, sub excommunicationis poenâ, ne fratres laici Tertii Ordinis sancti Francisci in provinciâ Siciliae praecedant clericos etiam professione posteriores¹.

Innocentius Papa VI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Bonaventurae Rossi, procuratoris et commissarii generalis fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita exposito, quod, cum in provinciâ Siciliae dicti Ordinis inoleverit abusus antiquus ut fratres laici quoad praecedentiam cum fratribus clericis etiam diaconis iuxta antiquitatem professionis concurrerent, non sine manifestâ indecentiâ et depressione conditionis ecclesiasticae et sacrorum ordinum, ipse Bonaventura plurimum cupiebat ordinari ut fratres laici dictae provinciae in posterum professuri locum clericis, etiam posterioribus, cedere deberent, alioquin ad professionem non admitterentur, quemadmodum apud fratres Minores Capuccinos nuncupatos, aliorumque Ordinum religiosos, ac etiam in aliis provinciis Tertii Ordinis praedicti observare² dicebatur, eadem Congregatio cardinalium per summum decretum die xxiii martii proxime praeteriti emanatum, attentâ relatione venerabilis fratris nostri Francisci episcopi Ostiensis eiusdem S. R. E. cardinalis Barberini nuncupati, praefati Ordinis apud nos et

¹ De praecedentiâ inter fratres laicos professos et clericos novitios Capuccinorum, vide quid statutum fuit ab Urbano VIII constitutione quae incipit *Nuper pro parte*, (tom. xiv, p. 220).

² Aplius lege *observari* (p. r.).

Sedem Apostolicam protectoris, supplicem libellum super praemissis porrectum remisit eidem Francisco episcopo cardinali et protectori ut praefatum abusum in praedictâ provinciâ etiam sub poenis ipsi benevisis omnino tollerent¹. Ipse vero episcopus et cardinalis protector, auctoritate sibi per praefatam Congregationem attributâ, decretum edidit tenoris qui sequitur, videlicet: « Attentis expositis, auctoritate nobis a sacratâ Congregatione attributâ, illique inhaerendo, etc., ne² de cetero fratres laici seu conversi, qui in posterum ad habitum seu professionem in praenarratâ provinciâ Siciliae Tertii Ordinis sancti Francisci admittendi erunt, quovis sub praetextu, quaesito colore vel ingenio, etiam ratione antiquioris suae ad habitum regularem dicti Ordinis receptionis, aut in eo emissae professionis, seu cuiusvis consuetudinis, fratres clericos eiusdem Ordinis in quibusvis functionibus tam publicis quam privatis, necnon in locis et actibus quibuscumque, praecedere, et ne quicumque superiores eiusdem Ordinis id deinceps quoquo modo permittere audeant vel praesumant, sub excommunicationis poenâ ipso facto pro contrafacientibus incurrendâ, tenore praesentium statuimus, ordinamus et prohibemus; in contrarium praenotatâ consuetudine et aliis quibuscumque non obstantibus. In quorum, etc. Datum Romae in palatio Cancellariae Apostolicae hac die xix aprilis MDCLXXIX.

A. cardinalis BARBERINUS protector.

Loco Sigilli ».

§ 2. Cum autem, sicut praefatus Bonaventura nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmus subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio

¹ Forsan *tolleret* (n. T.).

² Vocem *ne* nos addimus (n. T.).

communiri summopere desideret: nos, ipsum Bonaventuram procuratorem et commissarium generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inmodatus existit, ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim a memorato Francisco episcopo cardinali et protectore editum ut praefertur, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praefatae provinciae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in

Clau-ulae

Contrarium derogatio.

Pontifex confirmat ut in rubrica.

contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; qui us omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dimittat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die IX Iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 9 Iunii 1679, pontif. anno III.

LXIV.

Confirmantur confraternitates omnes sub titulo SS. Rosarii, tametsi de canonicâ aliquarum institutione non constet, nec eae unquam innovatae iuxta constitutionem Clementis VIII, vel contra formam in eâ praescriptam erectae fuerint¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus Species facti. filius Antonius de Montoy, magister generalis Ordinis fratrum Praedicatorum, quod, licet multae in dicti Ordinis aliisque ecclesiis seu oratoriis existant confraternitates utriusque sexus christifidelium sub titulo SS. Rosarii, quae suas functiones ad instar similium confraternitatum obtinent, multaque pietatis et christianae charitatis opera exercent, de aliquarum tamen ex illis canonicâ ab initio institutione forsitan non constat, et in aliarum erectionibus et institutionibus praescripta per constitutionem felicis recordationis Clementis Papae VIII

¹ Similem confirmationem confraternitatum S. Scapularis in ecclesiis Carmelitarum existentium habemus in Clementis X const. CLXX, (at. 164) quae incipit *Exponi nobis*, tom. XVIII, pag. 494.

praedecessoris nostri, quae incipit *Quaecumque a Sede Apostolica*, etc., die VII decembris MDCLXIV editam, forsitan servata non fuerunt, et aliae, ante emanatam constitutionem huiusmodi erectae et institutae, novas erectionum et institutionum huiusmodi, ac communicationis indulgentiarum, facultatum et privilegiorum litteras intra tempus ab eadem constitutione praefixum, seu etiam postea, impetrasse minime reperiuntur: nobis propterea dictus Antonius magister generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsum Antonium magistrum generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas confraternitates praedictas sub titulo SS. Rosarii in quibusvis tam dicti Ordinis quam aliis ecclesiis seu oratoriis ubicumque locorum de praesenti existentes, tametsi de earum¹ canonicâ ab initio erectione et institutione non appareat, nec ipsae confraternitates novas erectionum et institutionum seu communicationis indulgentiarum, facultatum et privilegiorum huiusmodi litteras intra tempus a praefatâ Clementis praedecessoris constitutione praefixum obtinuisse reperiuntur, nec in earum erectionibus et institutionibus praescripta per easdem constitutiones² servata fue-

Firmantur a Pontifice praedictae confraternitates nunc existentes, dummodo serventur Sanctae Sedis decreta.

¹ Edit. Main. legit eorum (R. T.).

² Forsan eandem constitutionem (R. T.).

rint, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et validamus, easque in statu valido esse et fore decernimus et declaramus, in omnibus et per omnia, perinde ac si illas omnes et singulas ab ipso initio canonice erectas et institutas fuisse novasque erectiones et institutiones suo tempore iuxta formam memoratae constitutionis Clementis praedecessoris obtinuisse constaret et in reliquis eiusdem constitutionis forma in illarum erectionibus et institutionibus respective servata fuisset, omnesque et singulos iuris et facti defectus, qui propter praemissa desuper quomodolibet intervenerunt, seu intervenisse dici, censi, vel praetendi possent, supplementum et sanamus, et, quatenus opus sit, ipsas confraternitates omnes et singulas, servatâ tamen ceteroquâ constitutionum et decretorum huius sanctae Sedis praesertim circa distantiam locorum in erectione confraternitatum similis instituti servandam emanatorum formâ et dispositione, de novo erigimus et institui-
Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum

et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, et, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac praefatâ Clementis praedecessoris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tan in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 15 iunii 1679, pontif. anno III.

LXV.

Permittitur ut quaedam indulgentiae a tribus Pontificibus et duobus legatis S. Sedis confraternitatibus SS. Rosarii concessae describi possint in summa-

Derogatio
confraternitatum.

Fides transumptorum.

rio indulgentiarum dictarum confraternitatum, tametsi earum originales litterae non reperiuntur.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Indulgentia
concessa ab
Alexandro nun-
cio in Germa-
nia.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Antonius de Montoy, magister generalis Ordinis fratrum Praedicatorum, quod, licet dudum bonae memoriae Alexander, dum vixit, episcopus Forolivien- sis, tunc Apostolicae Sedis cum potestate legati de latere per totam Germaniam nuncius, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus sanctissimi Rosarii confratribus et consororibus in singulis quinque beatissimae Mariae Virginis praecipuis festivitatibus, scilicet Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis et Purificationis, centum, et quoties per se vel per alios Rosarium Virginis, quod quinquagies salutationem angelicam et quinquies orationem dominicam complectitur, legissent vel legi fecissent, aut in die sabbati feriali vel festivo, quando *Salve Regina* caneretur post completorium apud fratres Ordinis Praedicatorum, coram altari elementissimae Virginis, ubi praefata confraternitas instituta erat, praesentes adstitissent, quadraginta dies de indulgentiâ, singulis vicibus quibus id fecissent, pro iniunctis sibi poenitentibus misericorditer in Domino relaxaverit; ac postmodum (accepto per felicis recordationis Sixtum Papam IV praedecessorem nostrum quod in ecclesiâ domus Ordinis Praedicatorum civitatis Coloniensis erat quaedam confraternitas utriusque sexus fidelium *de Rosario Beatae Virginis* nuncupata ad honorem angelicae salutationis instituta, cuius confratres et consorores intra spatium trium dierum cuiuslibet hebdomadae orationem dominicam quindecim et angelicam

salutationem centum quinquaginta vicibus ad honorem eiusdem Beatae Virginis Mariae iuxta ipsius confraternitatis instituta dicere consueverant, quas quidem orationes et salutationes *Rosarium* appellabant, et extra dictam civitatem Coloniensem in aliis civitatibus et locis erant quamplures utriusque sexus eiusdem confraternitatis confratres et consorores) idem Sixtus praedecessor voluerit et ordinaverit quod omnes et singuli confratres et consorores, confraternitatem praedictam servantes, tam in dictâ civitate Coloniensi quam et alibi ubicumque locorum tunc et pro tempore existentes, vere poenitentes et confessi, qui orationem dominicam et salutationem angelicam praedictas modo praemisso dicerent, in singulis Nativitatis, Annunciationis et Assumptionis Beatae Mariae Virginis festivitatibus indulgentiam septem annorum et totidem quadragenarum consequerentur; et insuper bonae memoriae Raymundus tituli S. Mariae Novae presbyter cardinalis, tunc per Germaniam dictae Sedis legatus, eisdem confratribus et consororibus pro quolibet rosario centum dies indulgentiarum perpetue concesserit; originales tamen litterae super concessionibus indulgentiarum huiusmodi emanatae de praesenti non reperiuntur, quanvis de ipsis concessionibus et litteris recolendae memoriae Leonis Papae X praedecessoris pariter nostri, quae incipiunt *Pasteris aeterni, etc.*, anno Incarnationis Dominicae MDXX pridie nonas octobris sub plumbo expeditis², per quas indulgentiae praefatae ab eodem Leone praedecessore approbatae, confirmatae et innovatae, ac de novo perpetuo concessae fuerunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expo-

¹ Pro et legorem constet ex (R. T.).

² Quas vide in tom. V, pag. 757 (R. T.).

A Raymundo
legato Germa-
niae.

A Clemo-
to VII.

A Sixto IV.

sitio subiungebat, subinde piae memoriae Clemens Papa VII, etiam praedecessor noster, quasdam litteras (per quas similis recordationis Adrianus Papa VI pariter praedecessor noster confratribus et consororibus confraternitatis ad alare in cappella de *Rosario* nuncupata B. M. Virginis situm in ecclesia domus S. Dominici oppidi de Victoria dicti Ordinis, Calaguritanae dioecesis, instituta, qui in eadem cappella seu ecclesia huiusmodi unam quinquagenam *rosarium* seu *psalterium* nuncupatam recitassent, pro qualibet die qua id fecissent, quinquaginta annos de iniunctis eis poenitentis misericorditer in Domino releverat) auctoritate apostolica extenderet et ampliaret ad hoc, ut praedicti confratres dictae confraternitatis tunc et pro tempore existentes, qui dictum psalterium in aliqua ecclesia seu oratorio cuiusvis loci, in quo eos pro tempore residere contingeret, devote recitassent, quoties id fecissent, indulgentias praefatas consequerentur, quas consequuturi fuissent, si in dicta ecclesia S. Dominici iuxta tenorem concessionis dicti Adriani praedecessoris id recitassent, prout uberius contineri dicitur in litteris ipsius Clementis praedecessoris sub plumbo desuper anno Incarnationis Dominicae MXXV pridie nonas aprilis emanatis, quae quidem originales non inveniuntur, sed in quodam libro in Hispania dudum cum approbatione tunc existentis nuncii apostolici in regnis Hispaniarum residentis impresso leguntur; cumque pariter non reperiantur originales litterae similis memoriae Gregorii Papae XIII etiam praedecessoris nostri die XXIV octobris MDLXXVII (ut ex illarum exemplis Bononiae impressis apparet) expeditae, per quas idem Gregorius praedecessor universis et singulis utriusque sexus confratribus tunc pro

tempore existentibus confraternitatis Rosarii gloriosissimae Virginis Mariae in cappella familiae de Guidottis sita in ecclesia domus S. Dominici Ordinis Praedicatorum Bononiae canonice institutae, poenitentibus et confessis ac sacra communione reffectis, qui singulis annis solenni processioni prima dominica cuiuslibet mensis in dicta ecclesia celebrandae interfuissent, et dictam cappellam devote visitassent, et ibi pro christianorum principum concordia et unione, ac haeresum extirpatione, sanctaeque matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, necnon in sigulis festivitatis eiusdem B. M. Virginis eadem cappellam pariter visitassent, et ut praefertur oravissent, quo die praedictorum id fecissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit; quia vero de praesenti conficitur summarium indulgentiarum confratribus et consororibus confraternitatum SS. Rosarii concessarum et respective auctoritate apostolica extensarum et ampliarum, praevia Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praepositorum approbatione ad communem utilitatem publicandam, ne de supra expressis indulgentiis et peccatorum remissionibus, poenitentiarum relaxationibus dubitari contingat, praefatus Antonius magister generalis opportune in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desideret:

§ 3. Nos, piis ipsius Antonii magistri generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomo-

Omnes confirmatur a Pontifice.

dolibet innodatus existit, ad effectum præmissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, ut omnes et singulae indulgentiae ac peccatorum remissiones, poenitentiarum relaxationes supra narratae in summario praedicto apponi et exprimi possint, ac confraternitatum huiusmodi et confratribus et consorioribus suffragentur et suffragari debeant in omnibus et per omnia, perinde ac si originales litterae praefatorum Sixti IV, Clementis VII et Gregorii XIII praedecessorum nostrorum, ac Alexandri episcopi nuncii, et Raymundi cardinalis legati super earum concessionibus emanatae apparent et exhiberentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus. Ac ad maiorem cautelam, et quatenus opus sit, easdem indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes modo et formâ supra expressis harum serie de novo in perpetuum concedimus.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplum transumpti rdm.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XVI iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 16 iunii 1679, pontif. an. III.

† Edit. Main. legit *proinde* (v. T.).

LXVI.

Confirmantur et innovantur duo Brevia Urbani VIII pro provinciâ S. Iosephi Ordinis Minorum Discalceatorum adversus fratres aliarum provinciarum ad curiam Madriti accedentes.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Dudum felices recordationis Urbani PP. VIII praedecessor noster motu suo proprio, ac ex certâ scientiâ, omnibus et singulis cuiusvis provinciae Hispaniarum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ Discalceatorum nuncupatorum fratribus Discalceatis, qui de suorum superiorum licentiâ ad aulam regiam Madriti pro rebus et negotiis ibidem gerendis pro tempore se conferrent, in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis suae, necnon privationis vocis activae et passivae, ac excommunicationis latae sententiae poenis praecipit, mandavit, ne in aliâ quam in unâ ex duabus domibus regularibus S. Aegidii et S. Bernardini dicti Ordinis in oppido Matriti huiusmodi existentibus, arbitrio tamen ministri provincialis provinciae S. Iosephi eorundem fratrum, diversarentur, neve cuiusvis generis elemosynam in praefatâ aulâ sub quovis praetextu aut quæsito colore petere auderent seu praesumerent, dummodo in eisdem domibus regularibus omnia necessaria ipsis fratribus iuxta regularis observantiae normam subministrarentur, et aliâs prout plenius continetur in ipsis Urbani praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis expeditis, tenoris qui sequitur, videlicet:

« Urbanus Papa VIII, ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut accepimus, licet ex omnibus provinciis fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ

In primo Brevis statutum nulli ne fratres Discalceati ad aulam regiam Madriti accedentes in aliâ quam in una ex duabus domibus regularibus morarentur, nec elemosynam petere sub cœlis possint.

Primum Brevis Urbani VIII.

Discalceatorum nuncupatorum in regnis Hispaniarum existentibus fratres ad S. Ægidii et S. Bernardini domos regulares eiusdem Ordinis oppidi Matriti Toletanae dioecesis pro negotiis aliisque eorum rebus gerendis se recipere soleant, et illis, quo tempore in eisdem domibus regularibus commorantur, de omnibus rebus ad eorum sustentationem necessariis provideatur, interdum tamen in domibus regularibus fratrum dicti Ordinis non Discalceatorum diversantur, eleemosynisque benefactorum praedictarum duarum domuum regularium utuntur, exindeque benefactores ipsi plus aequo gravantur, nullâ habitâ per eosdem fratres eleemosynarum ratione, quas a praedictis benefactoribus primodictae duae domus regulares dietim recipiunt, quo fit ut non leve felici praedictarum duarum domuum regularium gubernio praeiudicium inferatur, quae nullam aliam eleemosynae assignationem habent, praeter eam quam in dies quaerunt et quae illis datur, quandoquidem piâ¹ missarum celebratione nullius generis eleemosynam accipiant, sed illae pro benefactoribus celebrantur: quare nos, praemissis quantum cum Domino possumus obviare, ac primodictarum duarum domuum regularium indemnitati consulere volentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ nostrâ, omnibus et singulis cuiusvis provinciae Hispaniarum Ordinis praedicti fratribus Discalceatis huiusmodi, qui de superiorum suorum licentiâ ad aulam regiam Matriti pro rebus et negotiis huiusmodi pro tempore se conferent, in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae, necnon privationis vocis activae et passivae, ac excommunicationis latae sententiae poenâ per

¹ Vel legeudum *pro*, non *piâ*; vel coniunctim *pro piâ* (n. r.).

praesentes praecipimus et mandamus, ne in aliâ quam in unâ ex primodictis duabus domibus regularibus, arbitrio tamen dilecti filii ministri provincialis provinciae S. Iosephi eorundem fratrum, diversentur, neve cuiusvis generis eleemosynam in praedictâ aulâ sub quovis praetextu aut quaesito colore petere audeant seu praesumant, dummodo in primodictis duabus domibus regularibus omnia necessaria fratribus praedictis iuxta regularis observantiae normam subministrantur; in eventu vero, in quem iidem fratres aliquâ re indigerint, ad guardianum alterius ex primodictis duabus domibus regularibus, in qua diversabuntur, non autem ad alios superiores seu dicto guardiano inferiores, recursum habeant. Decernentes praesentes litteras¹ validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac per omnes et singulos, ad quos spectat et quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque per quoscumque iudices et commissarios, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et nuncios, ac alios quavis auctoritate fungentes, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, haec vice dum-

¹ De more solito adderetur vox *semper* (n. r.).

taxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxviii iulii mdcxxvi, pontificatus nostri anno xiii.

M. A. MATAUDUS.

Loco † sigilli ».

In secundo
Brevi confirma-
tione facta de pre-
sentem ministro ge-
nerali Ordinis,
quo inter alia
nunciebatur
quodammodo, ne
permitteret
praefatos fra-
tres morari Ma-
driti ultra vi-
ginti dies.

Et subinde pro parte tunc existentium fratrum dictae provinciae S. Iosephi dicto Urbano praedecessori exposito, quod pro felici praefatarum domorum regularium seu conventuum S. Egidii et S. Bernardini regimine et gubernio tunc existens minister generalis dicti Ordinis inter alia statuerat et ordinaverat, ut exteris fratribus, ad conventus huiusmodi pro tempore venientibus, tempus viginti dierum pro terminandis expediendisque eorum negotiis assignaretur, et, quatenus intra dictos viginti dies negotia huiusmodi non expedirentur, iidem fratres exteri e dicta curia migrare et ad suas provincias regredi deberent, relicta penes procuratorem conventus negotiorum huiusmodi expediendorum et exacte sollicitandorum cura, praefatus Urbanus praedecessor statuta et ordinationes hac super re ab eodem ministro generali facta auctoritate apostolica confirmavit et approbavit; et propterea omnibus et singulis Ordinis et conventuum huiusmodi superioribus, quocumque nomine nuncupatis, tunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis, vocisque activae et passivae ac suorum officiorum privationis, aliisque arbitrio suo poenis eo ipso absque alia declaratione incurrendis, mandavit, ut praefata statuta et ordinationes exacte et accurate observarent, ac ab aliis observari curarent et facerent, et aliis, prout uberius etiam continetur in aliis eiusdem Urbani praedecessoris litteris pariter in formam Bre-

vis emanatis tenoris qui sequitur, videret licet:

« *Urbanus PP. VIII ad futuram rei memoriam.* Alterum Brevi Urban VIII.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia Discalceatorum nuncupatorum provinciae S. Iosephi, quod pro felici prosperoque conventuum S. Egidii et S. Bernardini dicti Ordinis oppidi Matriti Toletanae dioecesis regimine et gubernio dilectus filius Ioannes Merinero, Ordinis huiusmodi minister generalis, sub die x ianuarii praesentis anni mdcxlii statuit et ordinavit ut ab exteris dicti Ordinis aliarum provinciarum religiosis Discalceatis huiusmodi, qui in dies pro suis aut suorum parentum seu consanguineorum negotiis ad curiam carissimam in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum regis catholici se conferunt, ne conventus praefatos in aliquo gravent, neve disciplinam regularem inturbent, in ipso eorum adventu guardianus primodicti conventus S. Egidii pro tempore existens obedientiales litteras, quas deferunt, petere, et quatenam venerint negotia tractaturi, sciscitari et quaerere teneatur; si vero compererit negotia huiusmodi non multum urgere, fratres Discalceatos externos huiusmodi ad dictam curiam sic accedentes non ultra biduum inibi consistere et detineri curet; si tamen negotia huiusmodi seria et urgentia fuerint, eisdem fratribus Discalceatis exteris tempus viginti dierum pro terminandis expediendisque eorum negotiis assignet, illosque e conventu in quo degunt egredi, non cum sociis quos secum duxerint, sed cum procuratore conventus, aut cum socio dicti procuratoris, iam ad id a provincia designati¹, faciat; si vero contingat intra

¹ Male edit. Main. legit *designari* (v. r.).

dicti viginti dies negocia huiusmodi nullatenus expediri, eosdem exteros fratres Discalceatos huiusmodi e dictâ curiâ migrare et ad suas provincias regredi curet, firmâ remanente penes eundem priorem negociorum huiusmodi expediendorum et exacte sollicitandorum curâ; ad quem effectum idem Ioannes minister generalis in virtute sanctae obedientiae et Spiritus Sancti iniunxit eidem guardiano ut praemissas ordinationes et mandata irremissibiliter exequatur, exteris autem fratribus Discalceatis huiusmodi ut guardiano eiusdem conventus S. Aegidii nunc et pro tempore existenti, uti eorum praelato et commissario, in omnibus et singulis dictam dispositionem concernentibus pareant et obediant, ac insuper obedientiam, necnon mandata a dilecto filio ministro provinciali eiusdem provinciae pro illius bono regimine emanata, quae illis, ubi primum ad conventum pervenerint, notificari debeant, observent; voluitque idem minister generalis ut fratres Discalceati exteri dicti Ordinis, qui ad eandem curiam accedunt, nec ad conventum S. Francisci dicti oppidi Ordinis huiusmodi nec ad personarum saecularium domos divertere nec ibi pernoctare ullatenus possint, sed in eisdem Ss. Aegidii et Bernardini conventibus commorari teneantur, quodque nec per se nec per interpositam personam cuiusvis generis eleemosynas quoquo modo quaerere audeant, nisi re prius eidem guardiano conventus S. Aegidii huiusmodi communicatâ, et obtentâ desuper ab eodem licentiâ. Ne vero praefatae ordinationes et statuta a quoquam dicti Ordinis superiore alterari possint, nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut illa confirmatione nostrae patrociniocommune de benignitate apostolicâ digna-

remur. Nos igitur, eosdem exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, statuta et ordinationes dicti Ioannis ministri generalis, praefatâ apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti quantumvis substantiales et formales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementis: mandantes propterea omnibus et singulis dicti Ordinis et conventuum huiusmodi superioribus, quocumque nomine nuncupatis, nunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis, vocisque activae et passivae ac suorum officiorum privationis, aliisque arbitrii nostri poenis, eo ipso absque aliâ declaratione incurrendis, ut praefatae ordinationes et statuta exacte et accurate observent, et ab aliis observari curent et faciant; ac decernentes praesentes litteras validas semper et perpetuo firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, quos illae concernunt et concernent in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari debere, irritumque et inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apo-

stoliceis, ac quibusvis Ordinis, provinciae et conventuum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis aliâ firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, aut de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expresso habenda aut aliqua aliâ exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad effectum praemissorum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x decembris MDCCLIII, pontificatus nostri anno xx.

M. A. MARALDUS.

Loco † annuli Piscatoris ».

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum superiorum et fratrum dictae provinciae S. Iosephi nobis nuper expositum fuit, litterae praesertim temporis progressu in desuetudinem abierint, nec accurate observatae fuerint, propter recursus, quos fratres, illas eludendi gratiâ, ad personas primarias habuerunt, mediae efficacissimâ quae adhibuerunt, unde magnum eidem provinciae enatum est detrimentum: nobis

propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latâs, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praesertim binas Urbani praedecessoris litteras, cum omnibus et singulis in eis respective contentis et expressis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, ac innovamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac illas ab omnibus et singulis, ad quos spectat et in futurum quaecumque spectabit, exacte et accurate observari praecipimus et mandamus, necnon omnes et singulos tam fratres quam superiores, qui litteris praesertim etiam unâ vice contraverint, eo ipso excommunicationis ac privationis vocis activae et passivae et officiorum, per eos obtentorum poenas, et praesertim superiores qui fratres praedictos in duobus conventibus supradictis, vel eorum altero, contra dispositionem litterarum praesertim ultra viginti dies retinuerint, seu morari permiserint, absque aliâ declaratione incursum esse declaramus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit

Confirmantur et innovantur Brevia, et orationes exequutio omnibus praecipitur sub certis poenis.

Causa confirmandi et innovandi relata Brevia.

Clausulae.

in futurum, plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praesertim concessa sunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvii iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno iii.

Dat. die 17 iunii 1679, pontif. anno iii.

LXVII:

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo declaratum fuit fratres Discalceatos Ordinis S. Augustini non habere ius aggregandi ad confraternitatem Cincturatorum, posse tamen eos confraternitates Corrigiatorum erigere.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Aliàs emanavit a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « In causâ Augustinianorum vertente inter patrem generalem totius Ordinis sancti Augustini ex unâ, et patres vicarios generales Discalceatorum congregationum Italiae, Galliarum, Hispaniarum, et Lusitaniae alterâ ex partibus, etc., sacra Congregatio eminentissimo S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regu-

larium praeposita, partibus auditis, referente eminentissimo Crescentio, censuit non licere Discalceatis ius aggregandi ad confraternitatem Cincturatorum S. Mariae de Consolatione positam in ecclesiâ S. Iacobi Bononiae; posse tamen erigere confraternitates Corrigiatorum in propriis eorum ecclesiis tantum, servatâ tamen formâ constitutionis sanctae memoriae Clementis VIII incipientis *Quaecumque, etc.*, sub die vii decembris MDCIV, et decretorum eiusdem S. Congregationis; ideoque erectionem factam in ecclesiâ Discalceatorum in civitate Ulyssiponae esse nullam. Romae, xxx septembris MDCLXXVIII, card. GASP. CARPINEUS ».

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Dominicus Valvasorius, procurator generalis fratrum Eremitarum S. Augustini, nobis nuper exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsum Dominicum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine super hoc nobis humiliter porrectis inclinatis, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces

Contrariorum derogatio.

Confirmatur.

Decretum Congregationis episcoporum et regularium.

Clausulae.

existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Herogatio
contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
scriptorum.

§ 5. Volumus autem ut eamdem praesentium litterarum transcriptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum, Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxii iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 22 iunii 1679 pontif. anno III.

LXVIII.

*Adscribitur in albo Beatorum servus Dei
Thurribius, archiepiscopus Limanus¹.*

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Laudemus viros gloriosos, qui, magni virtute, adepti sunt gloriam in conversatione gentis, et commissas sibi oves verbo et exemplo fideliter pascere, Deique domum aedificare atque corroborare studuerunt; qui, quasi arcus refu-

gens inter nebulas gloriae, et quasi flos rosarum in diebus vernis, Ecclesiam universam nominis sui celebritate et spiritualium aromatum odore impleverunt, ac demum, feliciter decurso mortalis aevi stadio¹, immarcescibilem iustitiae coronam in aeterna caelestis Hierusalem stabilitate accipere meruerunt. Quos inter eum Dei servus Thurribius, olim archiepiscopus Limanus, charismata meliora aemulatus, ac theologiarum moraliumque virtutum omnium fulgore conspicuus, longe lateque splenduerit; apostolici muneris, quod, viribus licet et meritis impares, divina dignatione gerimus, ratio exigit ut illius cultui et venerationi in terris, ad Dei laudem, ad Ecclesiae decus et praesidium, ad christiani populi spiritualem aedificationem atque consolationem, potestate nobis a Domino tradita consulamus.

§ 1. Cum itaque, confectis dudum ex huius sanctae Sedis Apostolicae licentia processibus de vitae sanctitate heroicisque virtutibus, quibus idem servus Dei Thurribius multipliciter fulsisse, piisque studiis, quibus catholicam fidem ecclesiasticamque disciplinam per sanctae Synodi Tridentinae decreta sancitam in nova illa christianitate stabilivisse, ac miraculis, quae ad manifestandam hominibus eius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserbantur, Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum, post maturam diligentemque illorum discussionem, coram nobis constituta, auctis eorum consultorum suffragiis, uno spiritu unaque voce censuerit, posse, quandoemque nobis placeret, ad solemnem ipsius servi Dei Thurribii canonizationem iuxta² eiusdem S. R. E.

Declaratum
fuit a S. Con-
gregatione Ri-
tuum, dictum
Dei servum do-
nari posse no-
mine Beati.

¹ Illic Beatus Sanctorum albo adscriptus postea fuit a Benedicto XIII, IV idus decembris MDCCXXVI, in Const. quae incipit *Quoniam Spiritus*.

¹ Male edit. Main. legit *studio pro stadio* (R. T.).

² Aliquid deest ex. g. *iudicium* (R. T.)

Congregationis Rituum toto deveniri, ac interim indulgeri ut nuncupetur Beatus, et de eo tamquam Confessore Pontifice officium recitetur, et sacrosanctum missae sacrificium celebretur:

§ 2. Hinc est quod piis enixisque precibus carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, et carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae reginae viduae, eius genitricis, ac venerabilium fratrum archiepiscoporum et episcoporum, cleri, universitatum, collegiorum et populorum tam Hispaniarum quam regni Peruani nobis super hoc humiliter porrectis paternâ benignitate annuentes, de memoratorum cardinalium unanimi consilio pariter et assensu, et auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, indulgemus ut idem servus Dei Thurribius, olim archiepiscopus Limanus, in posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferenda) exponantur, imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, atque de eo sub ritu semiduplici in omnibus ecclesiis tam saecularium quam regularium utriusque sexus recitetur officium et missa celebretur de Confessore Pontifice, singulis annis, iuxta rubricas breviarum et missalis romani, die xxvii aprilis, qua ipsius servi Dei corpus translatum, et in metropolitana ecclesiâ Limanâ repositum fuit, cum spiritum Creatori reddiderit die xxiii martii, quae feriis quadragesimae vel festis paschalibus impedita esse solet. Haec autem, videlicet recitationem officii et missae celebrationem, fieri concedimus in locis dumtaxat infrascriptis, nempe in civitate et dioecesi Limanâ, ubi obiit, in civitate Maioricac, in qua natus est, et in collegio Ovetensi nuncupato universitatis studii generalis Salmanticensis, in quo humanis divinisque

litteris imbutus fuit, et, quantum ad missas attinet, etiam a sacerdotibus confluentibus. Propterea¹ primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et quoad Indias, a² die, quo eadem litterae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis civitatum et dioecesis ac collegii praefatorum respective solennia beatificationis eiusdem servi Dei, cum officio et missâ sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis locorum respective constituta, et intra sex menses promulganda, postquam tamen eadem solennia in basilicâ Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint, pariter celebrandi facimus potestatem.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii praedictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xxviii iunii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 28 iunii 1679, pontif. anno III.

LXIX.

Declaratur provinciam S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Minorum Discalceatorum frui debere omnibus iuribus et privilegiis aliarum eiusdem Ordinis provinciarum.

¹ Aptius lege Praeterea (R. T.).

² Praeposit. a nos addimus (R. T.).

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Huic provin-
ciae a Clemen-
te X erectae
ab eodem con-
cessa fuerunt
iura et privile-
gia omnia alia-
rum provinciarum
praesertim
Hispaniarum.

§ 1. Altiâs felicis recordationis Clemens Papa X, praedecessor noster, motu proprio et ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione suis, deque apostolicae potestatis plenitudine, custodiam S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae, Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia, quae in executionem quarundam ipsius Clementis praedecessoris in simili formâ Brevis litterarum auctoritate apostolicâ erecta et instituta, variisque gratiis et ordinationibus pro felici illius gubernio emanatis per alias ternas eiusdem Clementis praedecessoris pariter in formâ Brevis litteras decorata atque stabilita fuerat, in novam provinciam fratrum Discalceatorum Hispaniae dicti Ordinis (quae provincia S. Petri de Alcantara regni Neapolis nuncupari deberet, ac capitula provincialia pro ministri provincialis, custodis et definitorum, aliorumque officialium ipsius provinciae electione, nec non congregationis, aliosque congressus, ad instar aliarum provinciarum Ordinis huiusmodi, celebrare, omnibusque et singulis praerogativis, praecipientiis, iuribus, honoribus, privilegiis, gratiis et indultis, quibus aliae eiusdem Ordinis provinciae, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet utebantur, fruebantur et gaudebant, ac uti, frui et gaudere poterant, et possent in futurum, pariformiter, et absque ullâ prorsus differentiâ, et¹ signanter illis, quae provinciis fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis praedicti a quibusvis Romanis Pontificibus eius praedecessoribus, ac praesertim a recolendae memoriae Urbani PP. VIII per quaedam suas in formâ Brevis litteras quarum

initium *Cum ea, etc.*, die xxv iunii MDCXXXIX expeditas, concessa sunt, nec non omnibus et singulis indultis, privilegiis et gratiis custodiae praefatae ab ipso Clemente praedecessore per quinâs suas litteras quomodolibet concessis, et quibus custodia ipsa eatenus gravisa erat, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite posset et valeret; ita tamen ut nova provincia huiusmodi facultate fundandi et erigendi novos conventus de solâ Ordinariorum licentiâ, quae dictae custodiae auctoritate apostolicâ concessa reperiebatur, nonnisi in locis, in quibus fratres de Observantiâ vel Reformati nuncupati Ordinis praedicti non essent, uti valerent, sine cuiusquam praeiudicio, in perpetuum erexit et instituit, et aliâs prout in eiusdem Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die vii februarii MDCLXXV expeditis, quarum et aliarum litterarum praefatarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Ioannes a S. Maria custos et nuper primus minister provincialis dictae provinciae, S. Petri de Alcantara in regno Neapolis, nobis exponi fecit, praecipua privilegia, gratiae¹ et indulta dictis provinciis Hispaniae concessa a recolendae memoriae Gregorio XIII per suas, quarum initium *Adhuc nos Dominus, etc.*, die xii novembris MDLXXVII², ad favorem provinciae S. Iosephi, et Clemente VIII per suas proxime dictarum confirmatorias, quarum initium *Dudum, etc.*, die xxv martii MDXCII, ad favorem eiusdem provinciae S. Iosephi, et a dicto Urbano VIII tam per supradictas ad favorem provinciae S. Iohannis Ba-

Reformari
Pontifices, a
quibus concessa
sunt praedicta
iura et privilegia.

¹ Edit. Main. legit *ut pro et* (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit *gratias* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *1677* (R. T.).

ptistae, quam alias suas, quarum initium *Aliàs felicitis recordationis Gregorius PP. XIII, etc.*, ad favorem omnium provinciarum Discalceatorum, die VIII aprilis MDCXLII, ac alias, quarum initium *Aliàs postquam per recolendae memoriae*, die XXX iulii MDCXLII, ad favorem earundem provinciarum, et alias incipientes *Aliàs pro felici prosperoque regimine, etc.*, confirmatorias praecedentium, die XXII decembris eiusdem anni MDCXLII, ad favorem provinciarum huiusmodi, et alias, quarum initium *Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Gundisalvus, etc.*, die VII februarii MDCXLIII, ad favorem provinciae S. Gabrielis, ac alias incipientes *Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Paulus, etc.*, confirmatorias praecedentium, die IV martii eiusdem anni MDCXLIII, ad favorem omnium provinciarum Discalceatorum, et reliquas suas, quarum initium *Religiosorum, etc.*, die . . . februarii MDCXLII, ad favorem provinciae S. Didaci, nec non Alexandro VII, Romanis Pontificibus etiam praecessoribus nostris, per suas, quarum initium *Cum sicut dilecti filii, etc.*, die XVIII martii MDCXLIX, ad favorem dictarum provinciarum S. Iosephi et S. Ioannis Baptistae, et alias incipientes *Exponi nobis nuper fecerunt, etc.*, per quas privilegia, per praefatos Gregorium XIII, Clementem VIII et Urbanum VIII praedecessores eisdem duabus provinciis S. Iosephi et S. Ioannis Baptistae concessa, ad omnes alias provincias Discalceatorum extendit, die V novembris MDCLXV respective expeditas in simili formâ Brevis litteras, emanaverint; et licet dubitari non possit quin privilegia, gratiae et indulta huiusmodi a memorato Clemente X praedecessore praefatae provinciae S. Petri de Alcantara in regno Neapolis, cui ad servandam cum aliis provinciis uniformitatem

tuendamque in eâ regularis disciplinae, quae in eâ benedicente Domino viget, observantiam atque religiosam tranquillitatem omnino necessaria sunt, satis superque communicata fuerint, et proinde provincia ipsa illis frui et gaudere possit; quia tamen in praefatis Clementis X praedecessoris litteris, super erectione provinciae huiusmodi emanatis, de praefatis praedecessoribus nostris eorumque litteris superenunciatis specifica mentio facta non fuisset, fieri possit, ut, humani generis hoste superseminante zizania, eidem provinciae super¹ usu et fructione privilegiorum, gratiarum et indultorum huiusmodi controversia moveatur aut impedimentum aliquod praestetur, tametsi eadem privilegia, gratiae et indulta nec in toto nec in parte hactenus revocata repentiantur, sed plenam roboris obtinent firmitatem: nobis propterea dictus Ioannes custos et exprovincialis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, eandem provinciam in pacis amoenitate regularisque observantiae vigore conservare, ac praefati Ioannis votis favorabiliter annuere volentes, eumque et omnium et singulorum superiorum et fratrum provinciae singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, nec non litterarum praefatarum tenores et datas, etiam veriores, praesentibus itidem pro

¹ Pessime ed. Main. legit *semper pro super* (R. T.).

Extendantur iura et privilegia omnia aliarum provinciarum ad provinciam Neapolitanam, cum etiam, si opus est, ea de novo concedantur.

plene et sufficienter expressis et insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, memoratam provinciam S. Petri de Alcantara in regno Neapolis, omnesque et singulos eius conventus ac superiores et fratres praesentes et futuros, omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, praecipientiis, favoribus, gratiis et iuditiis, quae dictis provinciis Hispaniae, seu earum alicui, illarumque respective superioribus et fratribus quibuscumque, a praefatis Gregorio XIII, Clemente VIII, Urbano VIII et Alexandro VII praedecessoribus per eorum litteras supra enunciatas¹ respective quomodolibet concessa et attributa seu confirmata et concessa fuerunt, pariformiter et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui, potiri et gaudere libere et licite posse et debere, in omnibus et per omnia, perinde ac si illa omnia et singula ipsi provinciae S. Petri de Alcantara in regno Neapolis illiusque conventibus ac superioribus et fratribus praedictis nominatim et in individuo per memoratum Clementem praedecessorem in suis litteris super erectione provinciae huiusmodi emanatis concessa reperiantur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, declaramus atque decernimus; et, quatenus opus sit, ipsi provinciae S. Petri de Alcantara in regno Neapolis, eiusque superioribus et fratribus praefatis, ut omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, praecipientiis, iuribus, honoribus, gratiis et iuditiis huiusmodi, nec non illis, quae eis a praefato Clemente X praedecessore sicut praemititur concessa fuerunt, uti, potiri et gaudere libere, pariter et licite valeant, auctoritate et tenore praedictis, de novo concedimus et indulgemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes
1 Edit. Main. legit *enunciatis* (R. T.).

litteras semper firmas, validas et efficaciâs existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quoadcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, nec non omnibus et singulis illis quae in praefatorum praedecessorum nostrorum litteris supradictis concessa sunt non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x iulii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 10 iulii 1679, pontif. anno III.

LXX.

Confirmatur summarium indulgentiarum confraternitatum SS. Rosarii, quod prius a S. Congregatione recognitum et approbatum fuerat¹.

1 Nonnullae ex his indulgentiis extensae fuerunt¹ etiam ad alios extra confraternitates a

Contrariorum derogatio.

Fides transumptorum.

Clas. 1679.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Antoini de Montoy, magistri generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum, nobis expositum fuit, quod de huius sanctae Sedis mandato confectum, et a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praeposita revisum et approbatum fuit summarium indulgentiarum et aliarum gratiarum spiritualium confraternitatis sub titulo SS. Rosarii erectis et institutis auctoritate apostolica concessarum, tenoris qui sequitur, videlicet:

Summarium indulgentiarum et gratiarum confratribus et consororibus SS. Rosarii, tam in vita quam in morte concessarum.

1. Sciendum a multis Summis Pontificibus respective fuisse confirmatas indulgentias et gratias ab eorum antecessoribus benigne largitas confratribus et consororibus SS. Rosarii, nimirum a Leone X in Bulla quae incipit *Pastoris aeterni*, die VI octobris MDXX, a Clemente VII in Brevi *Etsi temporalium*, die VIII maii MDXXXIV, a Iulio III in Brevi *Sincerae devotionis*, XXIV augusti MDLI, a Pio V in Brevi *Inter desiderabilia*, die XXVIII iunii MDLXIX, ac in Brevi *Consueverunt*, die XVII septembris MDLXIX; deinde cum omni amplitudine confirmatas et innovatas a Sixto V in Brevi quod incipit *Dum ineffabilia*, xxx ianuarii MDLXXXVI; denique etiam Paulus V in Brevi *Cum olim*, die XX septembris MDCVIII, revocato Brevi suo revocatorio indulgentiarum antiquarum SS. Rosarii in executionem constitutionis Clementis VIII incipientis *Quaecumque*, et il-

Clemente X const. LIII, quae incipit *Caelestium munerum*, tom XVIII, pag. 164. Omnes vero postea confirmatae et aliae concessae sunt a Benedicto XIII, constituit. quae incipit *Praetiosus*.

lud ad terminos iuris reduxit, et pristino statui restituit easdem indulgentias a summis Pontificibus suis praedecessoribus concessas confraternitatibus SS. Rosarii canonice institutis ubique locorum existentibus;

II. Omnes indulgentias, specialiter vel generaliter aut quocumque modo uni vel pluribus confraternitatibus SS. Rosarii vel etiam confratribus et consororibus alicuius confraternitatis in aliqua particulari ecclesia erectae impertitis, communes esse omnibus confraternitatibus SS. Rosarii, confratribusque et consororibus omnium dictarum confraternitatum universi orbis; hoc indulsit Gregorius XIII in Brevi incipiente *Pastoris aeterni*, v maii MDLXXXI, pro confraternitatibus canonice erectis; et Sixtus V in praefato Brevi *Dum ineffabilia* omnia privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, concessionem, indulgentias, etiam plenarias, a Summis Pontificibus concessa et concessas confraternitatibus aut confratribus SS. Rosarii, extendit et ampliat in perpetuum ad confraternitates erigendas, illarumque confratres et consorores pro tempore existentes;

III. Denique quaecumque indulgentias in hoc summario contentas, quae concessae sunt alicui particulari confraternitati SS. Rosarii, vigore praefatarum litterarum apostolicarum communes esse cuilibet confraternitati et cuilibet respective confratri aut consorori in aliqua confraternitate descriptis.

1. Pius V in praefato Brevi *Consueverunt* concedit plenariam indulgentiam omnibus et singulis christifidelibus per deputatos a magistro generali vel vicario generali pro tempore descriptis, vere poenitentibus et confessis, qui prima vice descripti fuerint, et sanctissimum Eucharistiae sacramentum in aliqua ec-

CAPUT II.
Indulgentias
pro his qui in
confraternitate
SS. Rosarii re-
cipiuntur.

Insequens
summarium re-
cognatum et ap-
probatum fuit a
sacra Congrega-
tione.

CAPUT I.
De confirma-
tione et exten-
sione indulgen-
tiarum SS. Ro-
sarii.

clesiâ seu cappellâ dictae confraternitatis perceperint, et unam saltem quinquagenam rosarii recitaverint, et pro tranquillitate sanctae matris Ecclesiae oraverint; eandem elargitur illis, qui, in mortis articulo constituti, salutaris poenitentiae et viatici sacramentis fuerint muniti.

II. Clemens VIII in Brevi *Salvatoris*, die XIII Ianuarii MDXCII, omnibus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, atque sanctissimo Eucharistiae sacramento refectis, qui Rosarii confraternitatem ingredientur erectam in ecclesiâ Praedicatorum oppidi Divionensis, die primo eorum ingressus plenariam indulgentiam elargitur.

III. Eandem pariter indulgentiam concedit idem Pontifex in Bullâ quae incipit *De salute gregis*, die XVIII Ianuarii MDXCII, pro descriptis in confraternitate erectâ in ecclesiâ Praedicatorum Utini.

confratribus et consorioribus in aliquâ confraternitate in Ordine Praedicatorum erectâ conscriptis, vere poenitentibus et confessis, qui tertiam rosarii partem recitaverint, toties quoties id egerint, sexaginta millia annorum et totidem quadragenae indulgentiarum de iniunctis sibi poenitentibus relaxantur: in eadem Bullâ iisdem confratribus et consorioribus nunc et pro tempore existentibus vere poenitentibus, ac ob beatissimae Virginis Mariae reverentiam rosarium deferentibus, praefatus Innocentius centum annos et totidem quadragenae indulgentiarum de iniunctis sibi poenitentibus misericorditer indulget. Insuper iisdem confratribus, si nomen Iesu in sine cuiuslibet angelicae salutationis nominaverint, quinque annos et totidem quadragenae similiter concedit.

IV. Franciscus de Claramonte, tituli S. Stephani in Caelio Monte S. R. E. presbyter cardinalis, Rosarii societatem in Biterrensi civitate institutam auctoritate apostolicâ sibi concessâ approbavit, confirmavit et ratificavit, eiusque confratribus et consorioribus, quotiescumque per se vel per alium beatae Mariae Virginis rosarium, quod quinquaginta *Ave Maria* continet et quinque *Pater Noster*, continue legerint vel legi fecerint, centum dies indulgentiarum largitus est; et, fratre Antonio Curone in sacrâ theologiâ praesentato rosarium idem praedicante, omnibus christifidelibus sermonem eius audientibus, centum dies pro qualibet vice de iniunctis poenitentibus relaxavit.

V. Raymundus, tituli S. Mariae Novae cardinalis, per Germaniam Sanctae Sedis legatus, concedit confratribus et consorioribus Rosarii confraternitatis Coloniensis, quoties rosarium recitaverint, centum dies indulgentiarum; quod con-

CAPUT III.
Indulgentiae
pro recitantibus
rosarium
divinis
ordinariis.

I. Confratres lucrantur quadraginta dies indulgentiarum quoties recitaverint aut recitari fecerint tertiam partem rosarii, uti concessit Alexander episcopus Foroliviensis per universam Germaniam legatus e latere confratribus confraternitatis institutae in ecclesiâ Praedicatorum Coloniae, ut apparet in litteris incipientibus *Et si gloriosos*, die X Martii MCDLXXVI, quam concessionem confirmavit Leo X in praefatâ Bullâ *Pastoris aeterni*.

II. Cuiuscumque fidei tertiam partem rosarii recitanti elargitur Sixtus IV in Bullâ incipiente *Ea quae ex fidelium*, XII Martii MCDLXXVI, quinque annos et quinque quadragenae; eandem etiam confirmat Leo X in praefatâ Bullâ *Pastoris aeterni*.

III. Ex concessione Innocentii VIII in Bullâ quae incipit *Splendor paternae gloriae*, Romae XXVII Februarii MCDLXXXVIII,

firmavit Leo X in praefatâ Bulla *Pastoris aeterni*.

vi. Confratribus et consororibus dictae confraternitatis Coloniae institutae, vere poenitentibus et confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui ter in hebdomadâ rosarium devote recitaverint, pro qualibet vice decem annos et totidem quadragenas de iniunctis poenitentis relaxat Leo X in praefatâ Bullâ *Pastoris aeterni*.

vii. Adrianus VI, in Bullâ quae incipit *Illius qui dominicum gregem*, die 1 aprilis anni MDXXII, omnibus confratribus oppidi de Victoria dioecesis Calaguritanae, qui in cappellâ SS. Rosarii, aut in quacunq[ue] parte ipsius ecclesiae, ex qua altare dictae cappellae conspici possit, recitaverint singulis diebus tertiam partem rosarii, pro qualibet die qua id fecerint, ut praefertur, quinquaginta annos de iniunctis poenitentis pariter relaxat. Clemens autem VII in Bullâ incipiente *Considerantes*, die vi aprilis MDXXIV, in aliâ quae incipit *Ineffabilia*, die XXIII martii MDXXIX, concedit eandem indulgentiam confratribus dictae confraternitatis, qui, extra civitatem praedictam existentes, in aliqua ecclesiâ seu oratorio cuiusvis loci tertiam rosarii partem devote recitaverint.

viii. Clemens VII in Brevi *Etsi temporalium*, viii maii MDXXXIV, addidit duos annos indulgentiae confratribus institutarum confraternitatum pro quolibet ex tribus diebus hebdomadae in quo tertiam partem rosarii recitabunt, dummodo in septimâ integrum rosarium recitent. Cum enim ad lucrandum indulgentiam a Sixto IV concessam, necessarium esset uno die totum rosarium recitare, voluit Clemens praefatus sufficere ad praedictum effectum recitare integrum rosarium in unâ septi-

manâ, assignans pro diebus diem, et pro pluribus vicibus unam vicem. Et cum praedicta Bulla publicata non fuerit vivente Clemente, publicata fuit per Paulum III in Brevi quod incipit *Rationi congruit*, III novembris MDXXXIV.

ix. Pius V confratribus confraternitatum SS. Rosarii erectarum per fratrem Ambrosium Salvio de Balneolo Ordinis Praedicatorum, quoties devote recitaverint rosarium reliquis anni diebus (exceptis diebus Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis et Purificationis beatissimae Virginis Mariae, in quibus maior acquiritur indulgentia), concessit quadraginta dies indulgentiarum, prout constat ex Brevi quod incipit *Iniunctum nobis*, die XIV iunii MDLXVI.

x. Ex eiusdem Pontificis concessione in Brevi *Consueverunt*, XVII septembris MDLXIX, confratres confraternitatum erectarum et per deputatos a magistro generali vel vicario generali pro tempore descripti, si devote recitaverint rosarium integrum qualibet septimanâ, lucrantur indulgentiam septem annorum et totidem quadragenarum de poenitentis iniunctis.

xi. Clemens IX denique in Brevi *Exponi nobis*, die XXII februarii MDCLXVIII, elargitur confratribus confraternitatum erectarum et erigendarum in futurum in Indiis regi¹ Hispaniarum subiectis integrum rosarium recitantibus omnes et singulas indulgentias, quibus ex apostolica concessione fruuntur omnes christifideles in regnis Hispaniae recitantes coronam Beatissimae Virginis.

1. Alexander episcopus Foroliviensis in Germaniâ legatus centum dies indulgentiae concedit omnibus et singulis confratribus confraternitatis Coloniensis dicentibus tertiam rosarii partem in

CAPIT. IV.
Indulgentiae,
quas confratres
in parochiis
bus anni diebus
recitantes ro-
sarium lucrantur.

1 Edit. Main. legit *regis* (n. T.).

quinque festivitibus Beatissimae Virginis, videlicet Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis et Purificationis, uti constat ex praefata Bulla Leonis X *Pastoris aeterni*.

ii. Innocentius VIII, anno MCDLXXIV, xv octobris, vivae vocis oraculo concessit omnibus confratribus confraternitatis SS. Rosarii, recitantibus rosarium per hebdomadam, indulgentiam plenariam et omnium peccatorum remissionem applicandam a confessario, secundum eorum arbitrium eligendo, semel in vita et semel in mortis articulo, quam indulgentiam Leo X in praefata Bulla *Pastoris aeterni* confirmat.

iii. Sixtus IV in Bulla incipiente *Pastoris aeterni*, die xmx maii MCDLXXVIII, elargitur septem annos et totidem quadragenas confratribus confraternitatis Coloniensis, vere poenitentibus et confessis, dictam confraternitatem servantibus, qui integrum rosarium recitaverint in diebus festis Nativitatis, Annunciationis et Assumptionis Beatissimae Virginis, sicut refert et confirmat Leo X in praefata Bulla *Pastoris aeterni*.

iv. Pius V in praefato Brevi *Iniunctum nobis* concedit omnibus confratribus confraternitatum Rosarii institutarum et instituendarum a fratre Ambrosio Salvio de Baenolo, qui corde contriti, confessi, devoteque communicati in die et festivitatis Annunciationis devote rosarium recitaverint, indulgentiam plenariam; diebus vero Assumptionis, Nativitatis et Purificationis decem annos et totidem quadragenas.

v. Idem Pontifex in dicto Brevi praefatis confratribus, quoties nomen Domini Iesu Christi et eiusdem beatissimae Virginis Mariae matris suae, tam intus quam extra dictum rosarium, pie et devote nominaverint et invocaverint, septem dies de iniunctis poenitentis relaxat.

vi. Praeterea Pius V, in Brevi quod incipit *Consueverunt*, concedit omnibus confratribus confraternitatum erectarum a deputatis per magistrum generalem vel vicarium generalem pro tempore descriptis, qui in diebus Resurrectionis Domini, Annunciationis et Assumptionis Beatissimae Virginis communicati, ut supra, cap. ii, n. ii, dictum est, tertiam partem rosarii recitaverint, decem annos et totidem quadragenas.

vii. Praeterea iisdem confratribus tertiam partem rosarii ad minus recitantibus in reliquis diebus festis Domini nostri Iesu Christi et beatae Mariae Virginis, in quibus sacra Rosarii mysteria recensentur, septem annos et totidem quadragenas de iniunctis poenitentis relaxat.

i. Pius V, in praefato Brevi *Consueverunt*, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, etiam non confratribus, qui processioni SS. Rosarii, quae quolibet primâ dominicâ mensis fieri consuevit, devote interfuerint, septem annos et septem quadragenas de iniunctis poenitentis relaxat.

ii. Confratres, processionem debitis diebus faciendam associantes, centum dies indulgentiae consequuntur ex concessione Gregorii XIII confratribus Rosarii civitatis Papiensis factâ in Brevi quod incipit *Cum sicut*, die iii januarii MDLXXIX. Praeterea idem Gregorius in Brevi *Pastoris aeterni*, die v maii MDLXXXI, concessit indulgentiam plenariam omnibus confratribus vere poenitentibus et confessis ac communicatis, qui processioni primâ dominicâ cuiuslibet mensis interfuerint. Insuper confratres, qui propter infirmitatem aut aliud legitimum impedimentum processionibus praedictis adesse nequiverint, si confessi et sanctissimâ communione refecti rosarium devote recitaverint, aliasque preces pro

CAPIT. V.
Indulgentiae,
quas lucratur
confratres SS.
Rosarii proces-
sionem asso-
ciantes, fieri so-
litam prima do-
minicâ cuiusli-
bet mensis et
festis festis
B. Virginis.

sanctae matris Ecclesiae exaltatione, haeresum extirpatione, ac pace inter principes christianos conciliandâ et conservandâ fuderint, easdem indulgentias consequuntur, quas consequerentur si ipsis processionibus personaliter interessent, ex concessione eiusdem Gregorii in Brevi *Cupientes*, die xxiv decembris MDLXXXIII.

III. Eandem plenariam indulgentiam assequuntur confratres et consorores confraternitatum Rosarii vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione reffecti, qui processioni primâ dominicâ mensis peragendae interfuerint, et pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione et sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundunt, ex concessione Pauli V in Brevi quod incipit *Piorum hominum*, die xv aprilis MDCCVIII.

IV. Pius IV eandem etiam indulgentiam plenariam concessit confraternitati SS. Rosarii institutae in ecclesia S. Mariae super Minervam in Urbe, in Bullâ incipiente *Dum praeclara*, die xxviii februarii MDLXI, omnibus confratribus et consororibus SS. Rosarii vere poenitentibus et confessis, vel firmum propositum temporibus statutis confitendi habentibus, qui processionem associaverint in dictâ ecclesia fieri solitam in festivitibus et solemnitatibus gloriosae Virginis Mariae, videlicet Purificationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Praesentationis et Conceptionis.

V. Gregorius XIII in Brevi *Ad augendam*, xxiv octobris MDLXXVII, elargitur indulgentiam plenariam confratribus confraternitatis Rosarii erectae in ecclesia sancti Dominici Bononiae, vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione reffectis, qui singulis annis solemnâ processioni primâ dominicâ cuius-

libet mensis in dictâ ecclesia celebrandae interfuerint, et cappellam SS. Rosarii devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia et unione, ac haeresum extirpatione sanctaeque matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint.

I. Pius IV in praefatâ Bullâ *Dum praeclara* concedit indulgentiam plenariam iis, qui, vere poenitentes et confessi vel firmum propositum confitendi habentes statutis ab Ecclesia temporibus, devote visitaverint cappellam SS. Rosarii in ecclesia S. Mariae super Minervam de Urbe in festis Beatissimae Virginis, videlicet Purificationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Conceptionis et Praesentationis, a primis vespere usque ad occasum solis dictarum festivitatum.

II. Gregorius XIII in Brevi *Ad augendam*, xii martii MDLXXVII, concessit plenariam indulgentiam confratribus confraternitatis SS. Rosarii in ecclesia Praedicatorum Cremonae, qui vere poenitentes et confessi, necnon sacrâ communione reffecti, devote visitaverint cappellam Rosarii primâ dominicâ cuiuslibet mensis et omnibus festis beatissimae et gloriosissimae Virginis, ibique pias ad Deum preces effuderint pro christianorum principum concordia, extirpatione haeresum et sanctae matris Ecclesiae exaltatione.

III. Idem Pontifex in Brevi *Ad augendam*, die xxiv octobris MDLXXVII, indulgentiam plenariam concessit cuilibet confratri confraternitatis Rosarii in ecclesia S. Dominici Bononiae, qui poenitens et confessus ac sacrâ communione reffectus cappellam Rosarii S. Dominici de Bononia in singulis festivitibus Beatissimae Virginis devote visitaverit, atque ut supra oraverit.

IV. In alio Brevi incipiente *Cum sicut*,

CAPUT VI.
Indulgentiarum
pro confratribus
et consororibus
cappellae SS.
Rosarii.

III Ianuarii MDLXXIX, idem Gregorius elargitur confratribus confraternitatis erectae in ecclesiâ Praedicatorum civitatis Papiensis, pro qualibet die qua visitaverint cappellam seu altare SS. Rosarii in praefatâ ecclesiâ, centum dies indulgentiae, orando Deum ut supra. Insuper concedit indulgentiam plenariam confratribus eiusdem confraternitatis Papiensis, qui devote visitaverint dictum altare seu cappellam in praefatâ ecclesiâ tertiâ dominicâ aprilis et primâ octobris, a primis vespers usque ad occasum solis, dummodo vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti ut praefatur oraverint.

v. Idem Gregorius in Brevi *Exponi nobis*, I octobris MDLXXVII, concedit indulgentiam plenariam omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, qui, vere poenitentes et confessi, primâ dominicâ mensis octobris devote visitaverint, a primis vespers usque ad occasum solis eiusdem dominicae, ecclesiam S. Mariae super Minervam de Urbe, et ibi pro principum concordia, etc., pias ad Deum preces effuderint.

vi. Praeterea idem Pontifex in Brevi *Pastoris aeterni*, die v maii MDLXXXI, indulgentiam plenariam concedit omnibus confratribus erectarum confraternitatum Rosarii, qui vere poenitentes et confessi ac sacratissimâ communione refecti, devote visitaverint cappellam SS. Rosarii illis diebus, quibus aliqua mysteria Rosarii celebrantur, et processioni primae dominicae cuiuslibet mensis interfuerint.

vii. Clemens VIII in Brevi *Salvatoris et Domini nostri*, XIII Ianuarii MDXCH, elargitur plenariam indulgentiam confratribus confraternitatis Rosarii erectae in ecclesiâ Praedicatorum Divioni, vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui devote visitaverint cappellam seu altare Rosarii dictae

ecclesiae in quâlibet primâ dominicâ mensis octobris a primis vespers usque ad occasum solis, ac inibi pias ad Deum preces effuderint pro Sedis Apostolicae et fidei catholicae exaltatione, et haeresum extirpatione, ne non pacis inter principes christianos conservatione, aut aliâs prout unicuique suggeret devotio.

viii. Insuper in eodem Brevi concedit eisdem confratribus septem annos et totidem quadragenas indulgentiae, qui, vere poenitentes confessi et devote communicati, ultra festum Paschatis Resurrectionis, in diebus festis Pentecostes, Assumptionis Beatissimae Virginis, ne non Omnium Sanctorum et Nativitatis D. N. Iesu Christi, cappellam, altare SS. Rosarii visitaverint, et Deum, ut praefatur, oraverint.

ix. Idemmet Clemens VIII in Bullâ incipiente *De salute gregis*, die XXVIII Ianuarii MDXCH, confratribus et consorciis SS. Rosarii confraternitatis erectae in civitate Utinensi, vere poenitentibus et confessis et communione refectis, qui in festivitate Assumptionis Beatissimae Virginis singulis annis devote visitaverint ecclesiam dictae confraternitatis a primis vespers usque ad occasum solis, ibique aliquas preces effuderint pro exaltatione sanctae matris Ecclesiae, extirpatione haeresum, reductione haereticorum et conversione infidelium, et pro conservatione pacis, concordiae et unionis inter principes christianos, quoties id egerint, indulgentiam plenariam concedit. Praeterea in eadem Bullâ iisdem confratribus, qui vere poenitentes, confessi et communicati devote visitaverint praedictam ecclesiam in solemnitatibus Conceptionis, Nativitatis, Annunciationis et Visitationis gloriosae Virginis Mariae, et oraverint ut supra, septem annos et septem quadragenas indulgentiae elargitur.

CAUSE VII.
Indulgentiæ
quas confratres
et cõsultores
SS. Rosarii lu-
crantur pia o-
pera exercendo.

I. Alexander episcopus Foroliviensis, legatus apostolicus per Germaniam, concessit quadraginta dies indulgentiæ de iniunctis sibi poenitentis omnibus confratribus confraternitatis Rosarii erectæ Coloniae, qui sabbatis et festivis diebus interfuerint dum cantatur *Salve Regina* post completorium coram altari Beatissimæ Virginis, ubi prædicta confraternitas instituta est, quam concessionem confirmavit Leo X in præfatâ Bullâ *Pastoris æterni*.

II. Gregorius XIII in præfato Brevi *Cum sicut accepimus*, in ianuarii MDLXXIX. confratribus confraternitatis SS. Rosarii Papiæ relaxat centum dies de iniunctis eis seu quomodolibet debitis poenitentis, qui vexillum SS. Rosarii associaverint quando corpora mortuorum confratrum deferuntur ad sepulturam, et interfuerint anniversariis pro animabus defunctorum confratrum celebrandis, et ibi pro christianorum principum concordia, etc., vel aliâs oraverint, vel infirmos confratres ad eucharistica sacramenta sumenda hortati fuerint, et visitaverint.

III. Clemens VIII in Brevi *Salvatoris*, die XIII ianuarii MDXCI, confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectæ in ecclesiâ Prædicatorum oppidi Divionensis, qui divinis officiis per illos confratres seu ex eorum instituto in dictâ cappellâ decantandis, ac congregationibus publicis vel secretis pro felici directione dictæ confraternitatis habendis interfuerint, atque associaverint SS. Sacramentum dum ad aliquem infirmum deferri contigerit, ac, qui legitime impediti hoc facere nequiverint, campanæ ad id signo dato, genuflexi, si potuerint, orationem dominicam pro eodem infirmo recitaverint, necnon cuiuscumque confratris cadaver ad sepulturam ecclesiasticam associaverint, vel eos in

eorum infirmitatibus visitaverint et consolati fuerint, ac orationem dominicam quinque, et toties angelicam salutationem coram imagine SS. Crucifixi in honorem quinque plagarum D. N. Iesu Christi pro animabus eorumdem confratrum in Christi charitate defunctorum recitaverint, quoties aliquid præmissorum fecerint, sexaginta dies de iniunctis eis aut aliâs quomodolibet debitis poenitentis relaxat.

IV. Idem in Brevi *Ineffabiliâ Dri Genitricis*, die XII februarii MDXCVIII, confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectæ in ecclesiâ S. Pauli Vallisolensi Ordinis Prædicatorum centum dies, quoties vere poenitentes et confessi, seu a iure statutis temporibus firmum confitendi propositum habentes, antiphonæ *Salve Regina* in præfatâ ecclesiâ post completorium decantari solitæ interfuerint; in festivitibus autem Beatissimæ Virginis, necnon sanctorum apostolorum et sanctorum dicti Ordinis, et quando ipsi confratres, iuxta statuta dictæ confraternitatis, cum cereis accensis adesse tenentur, eisdem confratribus ut præfertur interessentibus tres annos et totidem quadragenas de iniunctis eis aut quomodolibet debitis poenitentis relaxat; illis autem confratribus, qui, pro solemnitate a dictâ confraternitate celebrari solitâ dominicâ infra octavam Nativitatis Beatissimæ Virginis, ordinandis altaribus vel ecclesiæ præparandæ vacaverint, aut ornamenta ad divinum cultum spectantia miserint, centum dies indulgentiæ concedit; extendens supra dictas indulgentias ad infirmos, mulieres gravidas, et legitime impeditos, qui flexis genibus prædictam antiphonam *Salve Regina* coram altari vel imagine Beatæ Virginis devote recitaverint; qui

1 Forsan orandis (n. 1.).

autem confratrem infirmum visitaverint, aut corpus defuncti confratris ad dictam ecclesiam associaverint, tres annos et totidem quadragenas de iniunctis eis aut aliàs quomodolibet debitis poenitentiis.

v. Idem Pontifex in Bullâ *De salute gregis*, die xv february, anno mxcxi, confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectae in ecclesiâ Praedicatorum Utini, quoties interfuerint divinis officiis aut missis quae celebrantur in dictâ ecclesiâ vel intuitu vel ex instituto aut consuetudine dictae confraternitatis, aut hospitio pauperes peregrinos exceperint, aut elemosynis vel officiis adiuerint, aut pacem cum inimicis composuerint seu componi fecerint vel procuraverint, ac etiam corpora defunctorum tam confratrum quam aliorum ad sepulturam associaverint, aut infirmos consolati fuerint, aut processiones ordinarias, tam confraternitatis, quam alias quascumque de licentiâ Ordinarii celebrandas, SS. Sacramentum, tam in processionibus, quam ad infirmos, vel quovis modo delatum comitati fuerint, seu impediti, per alium vel alios associari fecerint, vel campanae ad id signo dato genuflexi semel orationem dominicam et salutationem angelicam pro animabus confratrum defunctorum recitaverint, aut devium aliquem ad viam salutis reducerint, aut igneantes praecepta Dei et alia ad salutem necessaria docuerint, aut quodcumque aliud pietatis vel charitatis opus exercuerint, quoties praemissa vel quid praemissorum egerint, sexaginta dies de iniunctis eis aut quomodolibet debitis poenitentiis relaxat.

vi. Rursus Gregorius XIII in Brevi *Desiderantes*, xii martii mclxxx⁴, confratribus confraternitatum SS. Rosarii institutarum in ecclesiis fratrum Praedicatorum provinciae S. Iacobi Novae Hi-

⁴ Male edit Main. legit 1680 (n. T.).

spaniae in Indiis, et omnibus christifidelibus, qui, vere poenitentes, confessi ac sacrâ communione refecti, devote visitaverint dictas ecclesias diebus festis patroni eorundem¹ respective, et in solemnitate Corporis Christi, indulgentiam plenariam concedit. Insuper omnibus, qui sabbatis in quadragesimâ assistent missae et concioni Beatissimae Virginis, ac dum cantatur antiphona *Salve Regina*, concedit unius anni indulgentiam. Praeterea, quando ex elemosynis confraternitatis SS. Rosarii virgines matrimonio iunguntur, tam ipsis quam ipsarum maritis et confratribus SS. Rosarii processioni interessentibus, quinque annos indulgentiae elargitur. Denique confratribus et consororibus associantibus processionem, quae fit singulis sabbatis, aut semel in mense, per ecclesiam vel claustrum dictarum domorum, in suffragium mortuorum, octo annos indulgentiae de iniunctis aut aliàs quomodolibet debitis poenitentiis relaxat.

i. Leo X instituit et concessit, ut quilibet confrater confraternitatis SS. Rosarii canonice in quacumque ecclesiâ Ordinis Praedicatorum erectae, quinque altaria visitando cuiuscumque ecclesiae, aut unum vel duo quinques, si quinque defuerint, eadem indulgentias integraliter consequatur ac si omnes almae Urbis stationes peregrinando circumiret; quam concessionem confirmat et approbat Clemens VII in Brevi *Etsi temporarium*, quod Paulus III in Brevi *Rationi congrui* iii novembris mclxxxiv publicavit.

i. Gregorius XIII in Brevi quod incipit *Ad augendam*, pro confraternitatibus institutis in ecclesiis Praedicatorum provinciae utriusque Lombardiae, die viii novembris mclxxviii, et in alio simili pro provinciâ Romanâ, anno mclxxxix, die

¹ Aptius lege *eorundem* (n. T.).

CAPUT VIII.
Indulgentiae, quas consequuntur confratres et consorores SS. Rosarii visitando quinque altaria.

CAPUT IX.
Indulgentiae, quas lucrantur confratres et consorores peccata sua comunicando aliis quibus diebus dominicis anni.

XXIX augusti, concedit plenariam indulgentiam omnibus confratribus et consororibus SS. Rosarii, qui vere poenitentes et confessi ac devote in dictis ecclesiis primis dominicis diebus cuiuslibet mensis sacram communionem sumpserint, ibique pro extirpatione haerum, pro pace inter principes christianos et sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint; quam indulgentiam extendit ad confratres infirmos, qui, ad easdem ecclesias seu quamlibet earum accedere non valentes, praevia confessione et communionem, domi suae ante devotam imaginem devote rosarium seu coronam, aut septem psalmos, qui legere sciunt, recitaverint.

II. Clemens VIII in Brevi *Ineffabilia gloriosae Virginis*, XII februarii MDCXVIII, confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectae in ecclesia S. Pauli Vallisoleti Ordinis Praedicatorum, qui dominicam infra octavam Nativitatis Beatissimae Virginis solemniter huiusmodi festivitatem celebrare volunt, si vere poenitentes et confessi eadem die annis singulis sanctissimum Eucharistiae sacramentum perceperint, et Altissimo preces pro universalis Ecclesiae et Romani Pontificis statu fuderint, plenariam suorum peccatorum indulgentiam concedit.

III. Gregorius XIII in Brevi quod incipit *Desiderantes*, XXII martii MDLXXX, confratribus et consororibus confraternitatum iam erectarum in ecclesiis Praedicatorum provinciae S. Iacobi Novae Hispaniae in Indiis, qui prima dominica octobris, vere poenitentes, et confessi alicui confessario dicti Ordinis, sacram communionem sumpserint in praefatis ecclesiis in quibus instituta est confraternitas SS. Rosarii, plenariam indulgentiam elargitur.

1. Supra diximus quod confratres et consorores SS. Rosarii respective, ex

concessione Innocentii VIII et Leonis X, qui per septimanam rosarium recitaverint, consequantur semel in vita et semel in morte indulgentiam plenariam; et Pius V in Brevi *Consueverunt* indulgentiam plenariam concedit confratribus confraternitatum erectarum, in articulo mortis constitutis, confessis et per modum viatici sacrae communionem refectis.

II. Adrianus VI in Bulla *Illius qui dominicum gregem*, die 1 aprilis anno MDCXXIII, plenariam indulgentiam concedit confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectae in ecclesia Praedicatorum Victoriae (vere poenitentibus et confessis, vel firmum propositum confitendi habentibus), qui, in mortis articulo in manibus tenentes cererum benedictum confraternitatis in honorem Virginis Mariae, ex hac luce migraverint, si ante eorum obitum rosarium semel dumtaxat recitaverint; quam indulgentiam confirmavit Clemens VIII in praefata Bulla *Ineffabilia*, etc.

III. Clemens VIII in Brevi *Salvatoris*, XIII ianuarii MDCXII, confratribus confraternitatis SS. Rosarii institutae Divioni, qui, vere poenitentes et confessi, ac sacrae communionem refecti, pium nomen Iesu corde, si ore nequiverint, in mortis articulo invocaverint, plenariam indulgentiam elargitur.

IV. Et in Brevi *Ineffabilia gloriosae*, XII februarii MDCXVIII, confratribus confraternitatis SS. Rosarii erectae in ecclesia S. Pauli Vallisoleti, si in articulo mortis recipiendo sanctissima Ecclesiae sacramenta, et Ecclesiae Romanae fidem profitendo, antiphonam *Salve Regina* dixerint, et Beatae Virgini se commendaverint, indulgentiam plenariam concedit.

V. Idem in Bulla quae incipit *De salute gregis*, XIII ianuarii MDCXII, confratribus et consororibus confraternitatis

confratres et consorores SS. Rosarii in mortis articulo.

CAPIT. I.
Indulgentiae,
quibus fruuntur

SS. Rosarii Utini erectae, vere poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis, qui in articulo mortis sanctissimum nomen Iesu corde, si ore nequiverint, invocaverint, vel aliquod contritionis signum dederint, indulgentiam plenariam concedit.

vi. Clemens X in Brevi *Caelestium munerum*, xvi februarii anni MDCLXXI, sacerdotibus saecularibus aut regularibus, quibus licitum fuerit iuxta constitutiones et decreta Sedis Apostolicae celebrare missam SS. Rosarii, eandem celebrando, sicut et omnibus religiosis et sanctimonialibus etiam Tertii Ordinis Praedicatorum, et omnibus confratribus et consororibus cuiuscumque confraternitatis SS. Rosarii iam erectae aut erigendae in futurum in quocumque loco, qui vere poenitentes et confessi, vel firmum confitendi habentes propositum, praedictae missae devote interfuerint, ibique pro pace inter principes christianos, haeresum extirpatione, et exaltatione sanctae matris Ecclesiae oraverint, quoties id egerint, impertitur omnes indulgentias, peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes, quas confratres et consorores dictae confraternitatis integram rosarium recitando ex Sedis Apostolicae concessione assequuntur.

vii. Idem Pontifex in eodem Brevi omnibus et singulis praedictis, qui soliti fuerint dictam SS. Rosarii missam celebrare, uti dictum est, aut eidem assistere, si vere poenitentes, confessi et communicati oraverint sicut dictum est, concedit ut omni mense easdem similiter consequantur indulgentias, peccatorum remissiones, et poenitentiarum relaxationes, quas consequerentur confratres et consorores dictarum confraternitatum assistendo processioni SS. Rosarii qualibet prima dominica mensis.

viii. Praeterea idem Summus Ponti-

fex in eodem Brevi concedit ut omnes hae indulgentiae, peccatorum remissiones, et poenitentiarum relaxationes possint per modum suffragii animabus defunctorum applicari.

i. Praeter ea quae capite v et ix diximus, sciendum, Sixtum V in praefato Brevi *Dum ineffabilia* confratribus confraternitatum tam haereticarum erectarum quam in posterum erigendarum, itinerantibus, navigantibus et servientibus, totum rosarium, infirmis vero aut aliis legitime impeditis, tertiam eius partem devote recitantibus, necnon temporibus debitis et ab Ecclesia statutis confitendi et communicandi firmum propositum habentibus, qui cappellam Rosarii in ecclesia S. Mariae super Minervam Ordinis Praedicatorum Romae, aut alias ecclesias vel cappellas ubicumque dictae confraternitatis canonice erecta fuerit, iis diebus, quibus festa mysterium Rosarii celebrantur, visitare, et processioni, quae prima dominica cuiuslibet mensis fieri solet, interesse non poterint, plenariam indulgentiam concedere et elargiri, illisque communicare omnes et singulas indulgentias, peccatorumque remissiones, etiam plenarias, concessas et concedendas in futurum omnibus confratribus et consororibus in praefatis diebus cappellas seu ecclesias Rosarii visitantibus ac dictae processioni interessentibus, perinde ac si iisdem diebus dictas cappellas seu ecclesias personaliter visitarent, et processionibus huiusmodi interessent: advertant nihilominus confratres ut debita contritione muniantur.

ii. Gregorius XIII in Bulla quae incipit *Omnium salutis*, xxx octobris MDLXXXII, concedit ecclesiae Praedicatorum loci Raccensis, ubi est altare SS. Rosarii quod non est altare maius, indultum altaris privilegiati, quoties ab aliquo

CAPUT VI.
Quomodo omnes praedictae indulgentiae ad infirmos ac legitime impeditos extendantur.

CAPUT VII.
Indulgentiae pro defunctis.

dietae domus sacerdote dumtaxat missa defunctorum celebrabitur pro animâ cuiuscumque fidelis defuncti confratris SS. Rosarii.

III. Clemens X concedit, omnes indulgentias, capitulo x, num. vi, recensitas, posse applicari per modum suffragii animabus defunctorum.

IV. Praeterea Innocentius XI concessit et indulsit in perpetuum ut omnes et singulae indulgentiae confratribus et consoribus Rosarii concessae possint ab iisdem per modum suffragii applicari animabus fidelium defunctorum, quae Deo in charitate coninetur ab hae luce migraverint.

Forma, ut vocant, absolutiois, seu modus impertientiae indulgentiae confratribus Rosarii in articulo mortis.

Confiteor, etc. *Pater spiritualis*: Misereatur, etc. Indulgentiam, etc. Dominus noster Iesus Christus Filius Dei vivi, qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et remittat tibi omnia peccata, quaecumque et quomodo-cumque in toto vitae decursu commisisti, de quibus corde contritus et ore confessus es, restituens tibi stolam primam, quam in baptismo recepisti, et, per indulgentiam plenariam a Summo Pontifice Innocentio VIII confratribus SS. Rosarii in articulo mortis constitutis concessam, liberet te a praesentis ac futurae vitae poenis, dignetur purgatorii cruciatus remittere, portas inferni claudere, paradisi ianuam aperire, teque ad gaudia sempiterna perducere per sacratissima suae vitae, passionis et glorificationis mysteria SS. Rosario comprehensa. Qui cum Patre et Spiritu Sancto Deus unus vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen.

1 Male edit. Man. legit *vita pro vita* (n. r.).

Die xi iulii MDCLXXIX, sacra Congregatio summarium hoc indulgentiarum a se recognitum approbavit.

A. cardinalis HOMODEUS.

Loco † Sigilli.

MICHAËL ANGELUS RICCIUS, sacrae Congregationis indulgentiarum sacrarumque reliquiarum secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Antonius magister generalis summarium huiusmodi, quo firmiter subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communitur, et aliis opportune in praemissis a nobis provideri, ac ut infra indulgeri plurimum desideret: nos, ipsius Antonii magistri generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praecertum summarium indulgentiarum et gratiarum spiritualium, omniaque et singula in eo contenta, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervererint, supplemus.

§ 3. Praeterea praefato Antonio moderno et pro tempore existenti magistro generali dicti Ordinis fratrum Praedicatorum, eoque a Romanâ Curia absente, vicario generali eiusdem Ordinis itidem pro tempore existenti, confraternitates sub titulo SS. Rosarii huius-

Approbat o
sacrae Congre-
gationis.

Pontifex omnes
praefatas indul-
gentias confir-
mat.

Conceditur
magistro gene-
rali existenti,
eoque absente,
vicario genera-
li, facultas ubi-
que erigendi dic-
tas confraterni-
tates.

modi in quibusvis mundi partibus, servatâ tamen constitutione felicis recordationis Clementis VIII prædecessoris nostri quæ incipit *Quaecumque a Sede Apostolicâ, etc.*, vii decembris MDCIV editæ, ac decretorum huius sanctæ Sedis, præsertim circa distantiam locorum in erectione confraternitatum similis instituti servandam emanatorum formâ et dispositione, erigendi et instituenti, quæcumque necessariam et opportunam facultatem, auctoritate et tenore præfatis, tribuimus et impartimur.

Quæ partici-
pes erunt o-
mnium indul-
gentiarum abs-
que ulla com-
municatione vel
aggregatione.

§ 4. Ac omnibus et singulis confraternitatibus utriusque sexus christifidelium sub eodem titulo SS. Rosarii, ubicumque locorum hæcenus erectis et in futurum tam in præfati Ordinis quam in aliis quibuslibet ecclesiis vel oratoriis per memoratum magistrum generalem seu vicarium generalem, sicut præmittitur, quæcumque erigendis, illarumque confratribus et consororibus, ut, statim atque canonica ipsarum confraternitatum erectio facta fuerit, etiam absque ullâ indulgentiarum et gratiarum spiritualium communicatione vel aggregatione omnium et singularum indulgentiarum, etiam plenariarum, et aliarum gratiarum spiritualium præfatarum participes sint, dietique confratres et consoroeres omnes et singulas, etiam plenarias, indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes ceterasque gratias spirituales in summario præinserto contentas et expressas, servatis tamen et adimpletis omnibus illis quæ pro illarum consecutione respective præscripta sunt, consequi, illisque uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, eadem auctoritate, harum serie, concedimus et indulgemus.

Clansola,

§ 5. Decernentes easdem præsentem

litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, snosque plenarios et integros effectus sortiiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quæcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in præmissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si quid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariæ apostolicæ regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac præfata Clementis prædecessoris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter præexpressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Confratrum
derogatio.

§ 7. Volumus autem ut eorundem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ.

Files tran-
sumptorum.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maior-

rem, sub annulo Piscatoris, die XXXI iulii MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 31 iulii 1679, pontif. anno III.

LXXI.

Conceditur privilegium praescriptionis centenariae canonicis regularibus S. Ioannis Evangelistae in Lusitania¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Pro parte dilectorum filiorum canonicorum regularium Congregationis S. Ioannis Evangelistae in Lusitania nobis nuper expositum fuit, quod dudum, eo tempore quo Congregatio Cassinensis monachorum Ordinis sancti Benedicti fruebatur indulto apostolico ut contra ipsam non curreret praescriptio nisi post lapsam sexaginta annorum, felicis recordationis Paulus Papa III praedecessor noster, communicando dictae Congregationi S. Ioannis Evangelistae in Lusitania privilegia praefatae Congregationis Cassinensis, communicavit expresse inter cetera privilegium praefatum: et quia praedictus Paulus praedecessor communicavit non solum privilegia usque tunc concessa, verum etiam in posterum concedenda dictae Congregationi Cassinensi etiam per modum extensionis, Cassinensi autem Congregationi idem Paulus praedecessor concessit indultum centenariae, seu praescriptionem sexaginta annorum extendit ad centum; iidem exponentes plurimum cupiant² a nobis declarari, competere etiam ipso-

¹ De horum Congregatione vide Constitutionem, quae incipit *Exponi nobis* (sup. pag. 143); ad vero facti intelligentiam vide Pauli III Constit. quae incipit *Benignitas*.

² Aptius lege cupiunt (n. 7.).

rum Congregationi privilegium centenariae, vel, quatenus opus sit, de novo concedi, ut ita in posterum occupantium iniquitati obvietur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, Concilii Tridentini interpretum, qui primodictam Congregationem, stantibus praemissis, dicto privilegio non indigere censuerunt, consilio, eidem Congregationi canonicorum regularium sancti Ioannis Evangelistae in Lusitania privilegium centenariae praescriptionis huiusmodi, iidem omnino modo et formâ quibus supradictae Congregationi Cassinensi a memorato Paulo praedecessore concessum fuit, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apo-

Conceditur
eis praedictum
privilegium ad
iurâ illius mon-
achi h. Cassi-
nensis.

Clausulae.

stolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contractionum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae praefatus Paulus praedecessor in suis litteris super praemissis respective emanatis concessit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptum.

§ 5. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, die 11 septembris MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 2 septembris 1679, pontif. anno III.

LXXII.

Extenduntur indultum de altari privilegiato et indulgentia plenaria, ad decemium concessa in die Commemorationis Defunctorum pro regnis Hispaniarum, ad alia regna et dominia regis catholici in perpetuum.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, cui spiritualium gratiarum dispensationem commisit Altissimus, christifidelium devotionem ad christianae pietatis atque charitatis opera uberiori in dies caelestium thesaurorum elargitione libenter incitat et confovet, sicut pia catholicorum regum orthodoxae fidei tuendae et propagandae zelo

aliisque praeclaris virtutum decoribus ac in Ecclesiam Dei meritis fulgentium vota flagitant, et ipse, personarum, rerum, temporum et locorum qualitatibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad gloriam omnipotentis Dei, ac animarum salutem, piorumque et religiosorum operum incrementum, ac spirituales christiani populi consolationem atque aedificationem cognoscit in Domino salubriter expedire.

§ I. Aliâs siquidem, supplicationibus carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici nomine nobis per dilectum filium nobilem virum Gasparem de Gusman Haro marchionem de Carpio, pro eodem Carolo rege apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus in regnis Hispaniarum degentibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communione reflectis, qui parochialem suam respective ecclesiam die Commemorationis Defunctorum a primis vespers usque ad occasum solis eiusdem diei inclusive annis singulis devote visitavissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, quam animabus fidelium defunctorum, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migravissent, per modum suffragii applicare possent, misericorditer in Domino concessimus. Praeterea, ut omnes et singulae missae, quae eodem die Commemorationis Defunctorum per quoscumque sacerdotes, tam saeculares quam cuiusvis Ordinis, congregationis vel instituti regulares, in praedictis Hispaniarum regnis ad quaecumque altaria celebrarentur, animabus

Praeibus Caroli regis concessa fuit praedicta indulgentia visitantibus parochialem ecclesiam.

fideliū defunctorū, pro quibus celebrata fuissent, perinde suffragarentur, ac si ad altaria privilegio apostolico pro animabus defunctorum decorata celebrata fuissent, auctoritate apostolica indulsumus; et aliās, prout in nostris desuper in simili formā Brevis die xv martii proxime praeteriti expeditis litteris, quas ad decennium tantum valere volumus, et quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte memorati Caroli regis nobis per praedictum Gasparem marchionem eius oratorem nuper expositum fuit, idem Carolus, pro eximia suā pietate litteras nostras praedictas ad reliqua omnia sua regna, status, ditiones et dominia ampliari, ac in perpetuum extendi plurimum desideret: nos, religiosum eiusdem Caroli regis desiderium huiusmodi luculentiori atque largiori paternae nostrae charitatis benignitate, quantum nobis ex alto conceditur, prosequi, enixisque illius precibus, nobis super hoc per eiusdem Gasparem marchionem devotā humilitate porrectis, favorabiliter annuere cupientes, indulgentiam plenariam et indultum aliasque gratias a nobis per litteras nostras praedictas pro regnis Hispaniarum ad decennium tantum concessa, ut praefertur, ipsasque litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, ad reliqua omnia et singula regna, status, ditiones et dominia dicti Caroli regis, servatā tamen in reliquis earundem litterarum formā et dispositione, auctoritate praedictā, tenore praesentium, extendimus et ampliavimus; ipsasque litteras sic extensas et ampliatas perpetuis futuris temporibus valere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus et per omnia

suffragari debere decernimus et declaramus.

§ 3. Non obstantibus nostrā de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticā dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx septembris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 20 septembris 1679, pontif. anno III.

LXXXIII.

Permittitur, ut, translato festo S. Benedicti, transferatur etiam indulgentia plenaria eo die concessa visitantibus aliquam sui Ordinis ecclesiam¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum dudum felicitis recordationis Clemens Papa X, praedecessor noster, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrā communionem receptis, qui aliquam ex ecclesiis quorumcumque monasteriorum tam monachorum quam monialium regulam sancti Benedicti profitentium eatenus erectis et in posterum quocumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, die festo eiusdem S. Benedicti a primis vespers usque ad occasum solis diei huiusmodi annis singulis devote visitavissent, et ibi pro

¹ Eam indulgentiam concessit Clemens X, Const. *Commissae nobis*, tom. xviii, pag. 291.

Obstantium
removet.

Transumptum
fides.

A Clemente X
concessa fuit
illa indulgentia
plenaria in festo
sancti Benedicti.

Extenditur, ut
in rubrica.

christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concesserit, prout in ipsius Clementis prædecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die XIX decembris MDCCLXXI expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, uberius continetur; et, sicut pro parte dilectorum filiorum procuratorum generalium Cassinensis et Hispaniæ Congregationum Ordinis sancti Benedicti nobis nuper expositum fuit, ob mobilitatem festivitatis Paschalis Resurrectionis Dominicæ festum eiusdem sancti Benedicti interdum in hebdomadam maiorem incidat, eaque de causâ in alium diem transferatur, ac propterea dicti procuratores generales opportune super hoc a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desiderant:

§ 2. Nos, eorumdem procuratorum generalium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomolibet innodatae existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut, quando-cumque memoratum festum sancti Benedicti ex causâ prænarratâ ad alium diem transferatur, christifideles prædicti, qui aliquam ex ecclesiis supradictis eo die ad quem translatio huiusmodi facta fuerit devote pariter visitaverint, ceteraque omnia in litteris præfatis præscripta

1 Præposit. ob nos addimus (R. T.).

adimpleverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, a præfato Clemente prædecessore, sicut præmittitur, concessam, consequantur in omnibus et per omnia, perinde ac si præmissa omnia in ipso festo non translato adimplevissent, auctoritate apostolicâ, tenore presentium, in perpetuum concedimus et indulgemus.

§ 3. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earumdem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiâ impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quæ haberetur vel ostensæ.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVI septembris MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno III¹.

Dat. die 26 septembris 1679, pontif. anno IV.

LXXIV.

Confirmantur et innovantur quedam ordinationes pro fratribus Prædicatoribus².

Innocentius Papa XI,

ad perpetuum rei memoriam.

§ 1. Cum nos aliâs, de iis quæ Ordini fratrum Prædicatorum necessaria atque utilia erant satis edocti, quasdam ordinationes ad dilectum filium nostrum Palutium S. R. E. presbyterum cardinalem de Alteriis nuncupatum, dicti Or-

1 Ab electione an. IV (R. T.).

2 Atiæ ordinationes confirmantur in Constitutione XXIII quæ incipit *In supremo*.

Obstantium remio.

Transumptorum fides.

Conceditur
translat. Fore
ut in rubrica.

Quaedam Ordinationes reoperatae fuerunt a cardinali protectore, ut infra.

dinis apud nos et Sedem Apostolicam protectorem, transmitti mandassemus, quae a capitulo generali eiusdem Ordinis novissime celebrato fieri deberent, ipsaeque ordinationes die praecedenti electionem novi magistri generalis Ordinis praefati coram omnibus definitivis, de mandato et in praesentia dicti Palutii et protectoris nomine et iussu nostro in publico definitorio lectae, ibique ab omnibus eiusdem capituli generalis vocalibus cum humilium illarum observantiae professione acceptatae et statutae fuissent; et postridie, statim facta electione dilecti filii moderni magistri generalis dicti Ordinis, idem novus magister generalis, antequam in ecclesiam ad recipiendum a fratribus obedientiam descenderet, iuxta easdem ordinationes, illarum observantiam coram toto capitulo promississet, ac promissionem huiusmodi publico iuramento in manibus praefati Palutii cardinalis protectoris et capituli praesidentis praestito confirmasset: recursum habuerunt ad nos quatuor deputati a capitulo generali praedicto, nobis humiliter supplicantes, ut praedicta, quae toti Ordini praedicto ex observantia aliquarum ex dictis ordinationibus nascitura supponebant, perpendere, ac desuper opportune providere de benignitate apostolica dignemur. Nos vero eius rei cognitionem demandavimus memorato Palutio cardinali et protectori, qui, auditis et mature discussis rationibus per eosdem deputatos tam viva voce quam scripto deductis, easdem ordinationes iussu nostro moderatus est, et redegit in formam tenoris qui sequitur, videlicet:

Ordinationes et statuta facienda in capitulo generali Ordinis Praedicatorum antequam deveniatur ad electionem magistri generalis a magistro noviter electo iuramento promittenda coram capitulo electorum, statim post

electionem, antequam in ecclesiam ad recipiendam obedientiam descendat, idemque a successoribus in futuris electionibus praestandum:

I. Statuendum est quod observentur constitutiones apostolicae ac illae religionis super celebratione capituli generalis quolibet triennio, non autem ultra absque licentia Summi Pontificis; quodque in fine cuiuslibet capituli generalis statuatur tempus et locus futuri capituli.

II. Et statuendum quod generalis teneatur personaliter et per seipsum peregrinare universam Europam, ac visitare religionem eiusque conventus, itaut id sequatur de omnibus conventibus vel eorum maiore parte, non autem de magis conspicuis tantum, vel in locis transitus; quodque id agat cum maiori modestia et parsimonia, quam religiosa humilitas exigit, tam circa numerum sociorum aliorumque comitum et familiarium, ut non excedatur numerus sex vel octo, quam circa victum aliasque expensas, ne conventus nimium graventur; ideoque omnes expensae non possint excedere scuta quatuor quolibet die; quodque mora sit omnino brevis, nisi ex aliqua iusta causa, quae concernat visitationem et correctionem eiusdem conventus, et non alias, et ei videatur necessaria talis mora, super quae eius conscientia graviter onerata sit. Neque super hac obligatione visitanti capitulum generale dispensare valeat absque apostolica auctoritate.

III. Quod circa gradus magistrerii debeat omnino servare Constitutionem Bonifacii IX, quae incipit *Dilectos filios*, sub datum Romae, apud S. Petrum, v kalendas maii, pontificatus anno XIII, neque illi derogare valeat, etc.

IV. Quod non possit alterare praesentia statuta, vel alias constitutiones, vel

acta et decreta capitularia, quodque acta et decreta capitularia debeant subscribi ab eminentissimo protectore et a tribus qualificatis religiosis a capitulo generali deputandis, atque aliàs non possint imprimi vel publicari, nullamque faciant fidem vel robur habeant.

Ordinationes et statuta facienda in capitulo generali Ordinis Praedicatorum post sequentem electionem generalis.

« Eligantur quatuor vel sex religiosi ex doctioribus et provecioribus magisque informatis, quibus committatur cura revidendi constitutiones, earumque glossas et ordinationes, ac referendi capitulo generali quanam exigant correctionem vel emendationem sive declarationem et aliam provisionem in omnibus his quae concernunt statum et commodum religionis ac observantiam et disciplinam regularem. Atque desuper a capitulo statuatur (ad formam constitutionum tamen) ut in posterum omnes tollantur occasiones quaestionum et dubitationum, et praesertim circa institutionem et remotionem superiorum, et similium. Et ubicumque in glossis constitutionum citantur litterae pontificiae, aut decreta congregationum, vel alia similis auctoritas, ad authenticos codices et posteriores derogationes, si quae sint, recurratur, et cum his corrigantur, et ad litteram recitentur, et haec omnia fiant a praedictis religiosis eminentissimo protectore consulto approbante. Et suprascripta omnia serventur in posterum semper, ac constitutiones imprimendae sint cum aliquà mutatione, sive in istis, sive in glossis ».

Relatae ordinationes confirmantur et signantur a Pontifice.

§ 2. Quare nos, perpetuae atque inviolabili praedictarum ordinationum, quae toto Ordini supradicto perutiles atque conducibiles esse dignoscuntur, firmitati, robori et efficaciae ac observationi, ex commissi nobis caelitus pasto-

ralis officii debito, consulere cupientes, motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ordinationes et statuta praeserta, omniaque et singula in eis contenta et expressa, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, ac etiam innovamus, illisque inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiungimus, ac omnes et singulos iuris et facti et solemnitatum quarumvis, tam ex iuris communis et apostolicarum ac dicti Ordinis constitutionum et privilegiorum praescripto, quam de stylo, usu et consuetudine etiam immemorabili eiusdem Ordinis, et aliàs quomodolibet in similibus etiam de necessitate observandarum¹, et alios quoslibet, etiam quantumvis formales et substantiales, ac incogitatos et incogitabiles, specificaque et individuâ mentione et expressione dignos defectus, si qui in eis, vel eorum aliquâ, principaliter vel accessorie, antecederet vel subsequenter, aut concomitanter, seu aliàs quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censi, intelligi vel praetendi quovis modo possent, plenissime et amplissime supplemus et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus, ipsasque ordinationes et statuta praeserta a die primâ illarum et illorum publicationis et acceptationis stricte et rigore observari praecipimus.

§ 3. Ac proinde si quid subinde tam a praefato capitulo generali in suis actis capitularibus, quam a dicto magistro generali, aliove quocumque, actum, gestum, decretum vel ordinatum fuit, aut in futurum quandocumque a capitulis generalibus, vel magistris generalibus dicti Ordinis pro tempore existentibus, ali-

Irritatio consuetudinaria.

¹ Male edit Main legit *observandum*.

isve quibuslibet, agi, geri, decerni vel ordinari contigerit, quod praesentis ordinationibus et statutis directe vel indirecte seu aliis quomodolibet adverteretur, aut illorum effectum quovis modo impedire vel avertere valeat, id in eâ parte nullum, cassum et irritum, nulliusque roboris et momenti, ac viribus et effectu penitus et omnino vacuum esse et fore etiam ex nunc prout ex tunc et e contra decernimus et declaramus.

§ 4. Decernentes pariter easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod magister generalis, ceterique superiores et fratres Ordinis praedicti, et alii quilibet etiam specificâ et individuâ mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adnectae, specificatae vel iustificatae fuerint, aut ex aliâ qualibet etiam quantumvis iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu vel capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et incogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, rescindi, modificari, limitari, aut in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel

emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras ac ordinationes et statuta praesentia semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis censerî, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quaecumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam eidem Ordini, eiusque magistro generali, ceterisque superioribus fratribus et personis quibuslibet, etiam specificâ et individuâ mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, effica-

Contrariorum
derogatio.

cissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac plurius et quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa ac individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevs alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones præsentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis, specificatis et servatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut eorundem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi octobris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 6 octobris 1679, pontif. anno IV.

LXXV.

Confirmatur protestatio fratrum Minorum de Observantiâ circa regulae executionem et nonnullae declaratio-

nes ac ordinationes motu proprio ad-
duntur.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuum rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo catholicae Ecclesiae per universum orbem diffusae regimini divinâ dispositione praesidemus, nos urget atque impellit, ut religiosorum virorum Ordines ad omnipotentis Dei gloriam et animarum salutem sapienti pietate ab hac sanctâ Sede institutos, magnisque in Ecclesiam Dei meritis fulgentes, in sanctis ac primaevis eorum institutis confovere et conservare, ac a noxiis, quae primigeniae religiositatis spiritum atque rigorem extinguere et relaxare possent, tueri et praemunire, felicibusque illorum in viâ mandatorum Domini progressibus consulere, quantum nobis ex alto conceditur, studeamus.

Exordium.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) in pluribus capitulis generalibus Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, et novissimè in Vallisoletano, quod anno MDCLXX celebratum fuit, unanimi omnium fratrum vocalium consensu declaratum et protestatum fuerit, in nullo regulae eorundem fratrum Minorum præcepto eatenus cum fratribus Minoribus de corpore Observantiae, sive Observantes, sive Reformati, sive Discalceati, sive Recollecti dicantur, dispensatum fuisse, nec ipsum Observantiae corpus ullam nunquam admisisse vel admittere dispensationem in regulâ, sed potius velle pro viribus, Domini favente auxilio, illam pure observare iuxta Summorum Pontificum declarationes a fratribus Observantibus seu de Observantiâ in suis statutis generalibus recapitulatis, pro cismontanis anno MDCLXIII, et pro ultramontanis anno MDCCXI, ac a Reformatis, Discalceatis

Dicta protestatio pluries capitulis generalibus et ultimo in Vallisoletano.

et Recollectis in suis particularibus constitutionibus repective admissas et receptas :

§ 2. Nos, pro maiori huius protestationis firmitate, et ut in Ordine praefato status et regula fratrum Minorum pure observetur, singulisque fratribus praetextus eam transgrediendi praecludatur, eandem protestationem et declarationem supra expressam harum serie auctoritate apostolica approbantes et confirmantes, motu proprio ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium declaramus omnes et singulos fratres de corpore Observantiae dicti Ordinis teneri in conscientia observare regulam fratrum Minorum sancti Francisci et praecepta a felicitis recordationis Nicolao III et Clemente V Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris exposita et numerata ad normam constitutionum praedictarum repective, et signanter, praeter praecepta quae non ita frequenter occurrunt et recitationem divini officii, teneri ad ieiunia praeepta in regula, nisi excuset necessitas, ad incedendum sine calceamentis, hoc est absque aliquo quod pedem cooperiat, cuiuscumque illud materiae sit, nisi adsit vera necessitas a prelato approbanda, ad non equitandum, nisi infirmitas vel necessitas iudicio superiorum probata excuset, ad vilitem vestium iuxta praedictas constitutiones repective, ad non utendum pluribus vestimentis quam illis quae regula praescribit, nempe una tunica cum caputio et alia sine caputio, chorda et femoralibus; nam aliud quodvis vestimenti genus ultra praedicta (excepto mantello ab initio religionis licito), ut indusia, seu camisiae, sudariola, tunicellae, et similia, sunt contra regulam, nisi adsit vera necessitas excusans a praeepto per prae-

latum approbata; ac demum teneri ad capitale praeeptum religionis fratrum Minorum de non recipiendis denariis per se vel per interpositam personam, aliarum enim rerum necessarium possunt fratres Minores de corpore Observantiae huiusmodi habere usum, licet non dominium, denariorum autem nec dominium nec usum; et proinde quaevis contractatio pecuniae, seu danariorum, quae non sit pure naturalis, seu quae sit quovis modo politica, cuiuscumque domini sint denarii seu pecunia, fratribus Minoribus Observantibus seu de Observantia est omnino prohibita; ac propterea omnes et singulas dispensationes, concessionones et consuetudines, si quae contra praemissa in corpore Observantiae Ordinis praedicti reperiantur, motu scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, earumdem tenore praesentium, revocamus, cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino revocamus, ac revocatas, cassatas, irritas et nullas, viribusque et effectu penitus et omnino vacuas esse et perpetuo fore decernimus et declaramus. Declarantes tamen pariter quod per praemissa non prohibentur in dicto Ordine syndici apostolici, cum eorum usus non sit dispensatio in regula, sed modus a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris provisos pro puriori illius observatione, sive eiusmodi syndici assumantur ad praescriptum constitutionum Nicolai III et Clementis V praedecessorum praefatorum, sive secundum dispositionem constitutionum recolendae memoriae Martini IV et Martini V ac Pauli IV praedecessorum pariter nostrorum, prout illorum usus in singulis familiis, congregationibus, reformationibus, aut provinciis Ordinis praedicti repective fuerit receptus.

§ 3. Ut autem in ingressu religionis

Observanda

in receptione
ad habitum et
professionem.

Unusquisque de obligationibus, quas assumere vult, plene informetur, statuimus ut nullus recipiatur ad habitum regularem in eodem Ordine, nisi prius plene informatus sit de praedictis praeceptis regulae obligantibus in conscientia, et praevia hac notitia velit probationem subire; nec quisquam admittatur ad professionem regularem, nisi prius examinatus sit de intellectu regulae et praeceptorum eius iuxta praedicta, et deinde immediate ante illam coram tota communitate fiat ei protestatio, quod ad observantiam regulae cum omnibus eius praeceptis tunc enumerandis et exprimendis obligetur in professione, eamque protestationem admittat, et sub eâ professionem faciat.

Qui eligi oporterent in superiores.

§ 4. Quia vero efficacius praedicta observandi medium est exemplum praelatorum sive superiorum, ideo statuimus pariter neminem eligi posse in praelatum sive superiorem in Ordine praedicto, qui vitam communem observantiae non sequatur, hoc est qui frequenter equitet, seu infirmitatem, qua ab obligatione pedibus incidendi excusetur, habeat, qui indusiis seu camisiis aut lineis utatur apud se vel in lecto, qui calceatus incedat, qui ieiunia Ecclesiae et regulae non observet, qui aliquando visus sit contrectare pecunias, nisi iam per triennium saltem emendatus sit, qui notabiliter defectuosus sit in assistendo communitati chori, refectorii et aliis, prout sibi in constitutionibus praescribitur. Porro electio illius, qui in omnibus praemissis vitam communem non sequatur, irritanda sit a praelato sive superiore generali, captâ informatione extrajudiciali, pro suâ conscientia, sine strepitu iudicii, cum consilio tamen et assensu trium fratrum, qui ministri provinciales vel saltem definitores provinciae sint vel fuerint; ipsorum autem conscientias,

ne aut ille expellatur qui vitam communem sequatur, aut ille confirmetur qui eam non observet, oneramus.

§ 5. Demum, ut omnis occasio transgrediendi praeceptum de non contrectandis denariis seu pecuniis auferatur, omnibus et singulis dicti Ordinis praelatis sive superioribus in virtute sanctae obedientiae, ac sub poenâ privationis suorum officiorum, iniungimus ut nullo religioso eiusdem Ordinis permittant administrationem fundorum, reddituum aut quarumcumque aliarum rerum et bonorum mobilium vel immobilium, cuiuscumque domini illa sint, et signanter ut nulli religiosorum Ordinis huiusmodi permittatur administratio bonorum temporalium alicuius monasterii monialium sub quovis praetextu aut nomine, nempe administratoris, syndici, factoris, coloni, superintendentis, villici, aut alio quovis imaginabili.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam eo quod superiores et fratres Ordinis praedicti, alique quilibet, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeminentiae vel dignitatis existant, seu aliâs specificâ et individuâ mentione et expressione digni, in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex aliâ qualibet, etiam quantumvis veridicâ, legitimâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu vel capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove

Prohibetur administratio bonorum et reddituum cuiuscumque sub certis poenis.

Clausulae.

quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et inexcogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, redargui, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris seu statutorum et constitutionum dicti Ordinis reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se invare ullo modo posse; sed easdem praesentes litteras semper firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter et inconcusse observari et adimpleri, sicque et non aliter in praemissis censi, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deregallo
conlarorum. § 7. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Ordinis, eiusque

congregationum, reformationum, provincialium et conventuum quorumcumque, aliisque quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, usibus, styli et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Ordini, eiusque superioribus, fratribus et personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque, aliisque decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores huiusmodi, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis, exactissime servatis et specificatis respective habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 8. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur

Fides transumptorum.

ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx novembris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 20 novembris 1679, pontif. anno iv.

LXXVI.

Confirmantur quaedam statuta fratrum Minorum de Observantiâ a Sanctâ Sede prius ad examen revocata.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Militantis Ecclesiae regimini per abundantiam divinae bonitatis, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, praepositi, illa, quae pro felici prosperoque religiosorum Ordinum in Ecclesiâ Dei pie sanctaque institutorum, ac uberes bonorum operum fructus, aspirante superni favoris auxilio, proferre iugiter satagentium, gubernio et progressu provide sapienterque constituta et ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque inviolata persistant, apostolici muniminis praesidio libenter constabilimus.

§ I. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus Ximenes de Samaniego, minister generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod, pro felici dicti Ordinis eiusque fratrum regimine et directione, nonnulla statuta in capitulo generali ipsius Ordinis, quod novissime, videlicet anno MDCLXXVI, in hac almâ Urbe celebratum est, edita fuerunt; quae cum nobis pro parte ipsius Iosephi ministri generalis exhibitae fuissent; nos illa venerabili fratri nostro Alderano episcopo Praenestino S. R. E. Carolo Cybo nuncupato, Ordinis praefati apud nos et Sedem Apostolicam protectori, ac nonnullis Romanae Curiae praelatis

revidenda, et ubi opus foret corrigenda et supplenda commisimus. Illi vero mandatis nostris parentes, eadem statuta mature ac diligenter discussissent, multisque correctis, emendatis, aptatis, suppletis et additis, ac nonnullis omissis, illa redigerunt in formam tenoris qui sequitur, videlicet:

Statuta pro utraque familiâ.

1. Ad evitandas graves et inutiles expensas, aliaque incommoda quae ex celebratione congregationum generalium intermediarum omnium vocalium unius familiae sequuntur, decernitur praefatas congregationes generales ulterius celebrandas non esse. Cum autem, iuxta Bullam Leonis X quae dicitur *Unionis*, officium commissarii generalis familiae, de qua minister generalis assumptus non est, per triennium tantum durare debeat, statuitur quod in fine triennii, convocatis per ministrum aut vicarium generalem totius Ordinis patribus definitorii generalis illius familiae, ex qua commissarius generalis eligendus est, per ipsum ministrum, seu vicarium, aut, ipso legitime impedito, per suum commissarium ad hoc specialiter delegatum, et per patres qui sunt de corpore definitorii generalis praedictae familiae, in vigiliâ Pentecostes, per schedulas secretas, nullo proponente, fiat electio novi commissarii generalis usque ad capitulum generale duraturi; definitores vero capituli praeteriti praefatae familiae per sexennium usque ad capitulum generale immediate sequens durabunt; sicut definitores generales familiae, ex qua assumptus est minister generalis, durant. In congregatione autem praefato modo celebrandâ, lites per sententias dirimi, declarationes dubiarum constitutionum fieri, et decreta per triennium subsequens duratura edi valeant; leges autem, seu statuta, aut con-

De congrega-
tionibus ulter-
medus.

Huiusmodi
statuta emanarunt a capitulo
generali, et a
familia pro
tutore aliquo
ad meliorem
formam redacta
fuerunt, ut
infra.

stitutiones in perpetuum duraturae condi non poterunt, nec antiquae abrogari.

De suffragiis.

11. Et ut etiam in capitulis generalibus inutiles expensae, et alia incommoda quae ex nimia fratrum accedentium multitudine oriri solent, quantum fieri potest, vitentur, omnino prohibetur, sub nullitatis poenâ, vota seu suffragia provinciarum titularium, quae actu non subsistunt, suppleri aut substitui per ministrum aut vicarium generalem Ordinis, revocatâ quacumque consuetudine in contrarium, statuitur, duos secretarios generales Ordinis, qui ministro aut vicario generali pro unâ et alterâ familiâ assistere debent, ex vi officii habere posterum suffragium in capitulo generali tantum, sublato omnino tertio secretario linguarum.

De sociis.

111. Item praecipitur, sub poenâ privationis suffragii, quod minister seu promister et custos uniuscuiusque provinciae simul ad capitulum generale iter faciant cum unico tantum socio religioso pro utroque, et si expensae aliquae in itinere ex necessitate faciendae sint, adducant secum tertiarium, qui syndici apostolici substitutus sit, et ipsius nomine expensae praedictas inevitabiles faciat.

De thesibus et concionibus.

11v. Insuper serio praelato generali commendatur, ut praesidentiam thesium et conciones, quae in capitulis generalibus habendae sunt, vocalibus, quantum cum honore religionis stare possit, distribuant.

De promotione ad dignitates ecclesiasticas.

v. Ut maxima incommoda et turbationes religionis, quae ex promotione ministrorum generalium ad dignitates ecclesiasticas extra Ordinem lamentabili experimento comprobata sunt, omnino evitentur, decernitur ut statim ac minister generalis electus sit, et antequam suum officium ullo modo exerceat, teneatur emittere in manibus praesidis coram toto capitulo generali votum de non am-

biendâ, procurandâ, nec acceptandâ dignitate episcopali, archiepiscopali, vel patriarchali toto tempore sui ministeriatus, nec, ante emissum praedictum votum, censetur in officio confirmatus. Quod si aliquando contingat in praedicto voto dispensari, vel aliter quomodolibet fieri, statuitur illum ministrum generalem, acceptantem aliquam ex praedictis dignitatibus, vel praesentationem seu nominationem ad illam, statim ac eam acceptasse constiterit, non esse amplius pro religionis praelato agnosendum, religiososque Ordinis ab illius obedientiâ exemptos esse, nec posse ulterius ipsi sub poenâ excommunicationis obedire. Porro in illo casu pater ille qui servatâ statutorum serie et familiarum concordato dignior respective reperietur, generali illo excluso, convocabit, iuxta praescriptum in constitutionibus, electores pro novâ vicarii generalis electione, in qua idem minister generalis nec votum habere poterit nec ullam aliam actionem, revocatâ quacumque constitutione Ordinis in contrarium, et sublata omnino electoribus facultate aliter operandi aut permittendi, sub poenâ nullitatis facti; idemque statutum de vicario generali totius Ordinis factum intelligatur.

De titulo Reverendissimi.

11vi. Nemini deinceps vicariorum, aut commissariorum delegatorum a reverendissimo ministro generali ad regendam familiam vel nationem, liceat, sub poenâ privationis suae delegationis, sibi usurpare vel acceptare titulum *reverendissimi*; quod statutum sub eadem respective poenâ extenditur ad commissarios generales in partibus Indiarum Occidentis et Orientis, ac ad guardianum Hierosolymitanum, seu custodem Terrae Sanctae, revocatâ, quoad hunc, constitutione in proximo capitulo generali Vallisoletano editâ.

11vii. Declaratur ad procuratorem gene- De instantiis

in canonicis
voluminibus Dei.

ralem Ordinis spectare instantias, quae fieri solent in cappellâ Suae Sanctitatis pro actu beatificationis vel canonizationis servorum Dei ex nostrâ religione, cuiusmodi ipsi servi Dei familiae extiterint. Deinde praecipitur omnibus procuratoribus particularibus causarum beatificationis vel canonizationis, ut nihil in ipsis agere praesument inconsulto procuratore vel commissario curiae respective; quod intelligendum est etiam de Reformatis quoad suum procuratorem generalem.

De lectoribus.

VIII. In studiis generalibus cismontanae familiae et in gravioribus ultramontanae, habentibus tres theologiae lectores, semper sit unus lector qui sacram theologiae dogmaticam legat, ille scilicet qui antiquior est in lecturâ, gaudeatque omnibus privilegiis in ordine ad inhabitationem, si constiterit eum praedictam facultatem dogmaticam continuo legisse, sicut alii speculativam, aliâs nullo privilegio gaudeat; quod etiam apud Reformatos observandum est.

Pro familiâ ultramontanâ.

De votis seu
suffragiis.

I. Ut in conventibus ex introductione vel concessione suffragiorum pro capitulis provincialibus praeter antiqua Ordinis statuta emergentibus occurratur, auctoritate apostolicâ abrogantur vota seu suffragia pro capitulis provincialibus respective agentium ministri generalis, commissariorum curiarum particularium, commissariorum Terrae Sanctae, visitatorum Tertii Ordinis saecularium, magistrorum novitorum et confessoriorum, seu vicariorum monialium; ne illa in suis respective provinciis in posterum ferre possint, exceptis solum confessoriiis monialium, qui sex ad minus fratres sub se habeant¹, quibus ut superiores praesint, et commissarii² curiarum, ubi reges vel

principes absoluti aulam suam tenent; in quarum singulis unus tantum commissarius cum suffragio esse possit, a superiore generali ex provinciâ illius domini, quam maluerit, eligendus. Nec in posterum provinciae possint suffragia pro suis capitulis concedere.

II. Statuitur, quod in quacumque civitate vel oppido Hispaniae consistant conventus Observantium et Discalceatorum, quorum communitates processionibus generalibus interesse contingat, ambae communitates sub unâ eademque cruce intermixtae incedant; ita ut semper Observantium guardianus, sive praeses, primum seu digniorem locum teneat, et immediate guardianus seu praeses Discalceatorum subsequatur; alii vero fratres iuxta antiquitatem habitus vel gradum qualitatis permixtim incedant, praecedente semper in eodem gradu Observante: atque ita ab omnibus, ad quos spectat, observari praecipitur, iuxta antiquam et laudabilem Ordinis nostri consuetudinem, sub poenâ privationis officiorum guardianis aut superioribus praedictam dispositionem innovare vel alterare praesumentibus.

III. Ad evitanda gravia praeiudicia et detrimenta, quae provinciis Indiarum earumque religiosis ex incorporationibus a commissariis illarum partium pro libito factis provenire solent, statuitur, ne in posterum commissarii generales praedicti Indiarum Occidentalium possint sub quovis praetextu suos secretarios, socios, aut alios religiosos, quos in suo comitatu assumpserint, incorporare in aliquâ provinciâ suae commissionis, irritum declarando si quid in contrarium attentetur aut fiat.

IV. Omnino interdicitur ministris provincialibus se ingerere in imminuendis monialium dotibus aut alimentis saecularium, educationis causâ, vel aliâ, in

¹ Edit. Main. legit *habeat* (n. r.).

² Videtur legendum *commissariis* (n. r.).

De processio-
nibus.

De adscriptio-
nibus.

De moniali-
bus.

monasteriis commorantium. Hinc provincialibus ipsis sub poenâ suspensionis sui officii per semestre, abbatissis vero et discretis monasterii sub privationis suorum officiorum poenâ praecipitur, ne praedictas dotes aut alimenta taxata minuant, aut minui permittant. Eisdemque tum provincialibus tum monialibus sub eadem poenâ praecipitur, ne ullam pro moniali indotatam recipiant sub quovis praetextu aut titulo, nisi causâ in sacrâ Congregatione deductâ, ab eâque licentiâ obtentâ.

Pro familiâ cismontanâ.

1. Pro meliori novitiorum et recenter professorum educatione, et ut fratres illi, qui maiori spiritus quieti et strictiori regulæ nostræ observantiæ incumbere desiderant, id praestare possint in propriis provinciis, absque eo quod, huius studii praetextu, aut ad alias transire, aut novas reformationes et scissuras in Ordinem invehere moliantur, statuitur, quod in singulis huius familiae provinciis de Observantiâ instituantur tres aut quatuor conventus recollectionis, qui sint primi et secundi novitiatu, ut simul et loca spiritualis quietis et perfectionis seminaria pro totâ provinciâ esse valeant.

2. Ad hunc finem eligi et deputari debent conventus commodiores pro regulæ observantiâ et novitiorum educatione; quorum consignatio committitur commissario generali familiae cum consilio definitorii cuiuscumque provinciae respective. Cui generali commissario etiam committitur prima guardianorum et magistrorum novitiorum eorundem conventuum institutio, cum facultate, ut, si in provinciâ aliquâ non fuerint religiosi pro his officiis in novâ recollectionis erectione idonei, ex aliis provinciis, vel Observantibus, vel Reformatis, immo et ex aliâ familiâ possint eos adducere. Et insuper eidem committitur prima in eis-

dem conventibus eorum fratrum collocatio qui ad formationem praedictæ recollectionis fuerint necessarii.

3. Et ut incommoda ex multiplicatione horum conventuum aliâ experta evitentur, omnino interdicitur ne in qualibet provinciâ plures quam quatuor, paucioresve quam tres recollectionis conventus esse possint, sublata facultate cuilibet superiori Ordinis super hoc statuto dispensandi; et, ut nunquam separari a provinciâ possint, decernitur ut in nullo conventu provinciae, qui huiusmodi recollectionis non fuerit, possint induci novitii, nec probationis annum agere. Atque ita provinciae inseparabiliter sint incorporati, ut sine ipsis, utpote domus receptionis, provincia ipsa subsistere non possit.

4. Conventus autem praedicti distribuentur sic, ut in provinciis magnis duo illorum sint primi novitiatu, duo vero professorii, seu novitiatu secundi; in minoribus autem aut unus erit primi novitiatu, et duo secundi, aut e converso, pro commoditate conventuum aut provinciae. Et quia in nullo praedictorum conventuum studium facultatis litterariae collocandum est aut permittendum, statuitur quod professi, antequam ad professoria, in quibus sunt artium litteralium studia, transmittantur, in conventu recollectionis secundi novitiatu ad minus per annum integrum collocentur, ut in spiritu in novitiatu concepto, antequam ad studia transeant, confirmentur et roborentur.

Forma autem vivendi in praedictis recollectionis conventibus sequens erit.

1. Officium divinum statutis indispensabiliter horis graviter et devote persolvatur, et orationi mentali duabus horis cum dimidiâ omnino vacetur, itaut post matutinum (quod indispensabiliter media nocte persolvendum est) unâ horâ post

De eorum his
recollectionis.

De eorum
erectione.

De eorum numero.

De eorum conditionibus.

De oratione.

Prinam dimidiâ, post Completorium horâ alterâ in oratione mentali persistent. Sed a Resurrectione usque ad Exaltationem Sanctae Crucis propter noctium brevitatem, hora post matutinum orationis in horam eiusdem post Sextam et ante prandium habendam commutetur.

De silentio.

II. Silentium ac lectio spiritualis in refectorio nullâ causâ dispensetur: in dormitoriis autem, claustris et sacristiâ ita silentium observetur, ut tantum omnino necessaria et submissâ voce fratres loquantur.

De saecularibus.

III. Saeculares, nisi officiales conventus sint, ad interiora conventus non admittantur, sed pro rebus necessariis cum ipsis tractandis in claustro inferiori camera aliqua, honeste disponatur, in qua praedicta praestari possint.

De congregationibus.

IV. Communitates chori et refectorii omnes fratres sequantur, nec ullus ab aliquâ sine expressâ guardiani licentiâ excusetur.

Ad praedicationes.

V. Tribus diebus in hebdomadâ, nempe feriâ secundâ, quartâ et sabbato post vespere immediate, assistentibus praefato et omnibus fratribus, lectio expositionis regulae aut theologiae mysticae habeatur, itant duobus ex praedictis diebus exponatur regula, altero vero de theologiâ mysticâ, seu de vitâ spirituali tractetur: ad hoc iustituatur unus lector, qui sit in theologiâ morali et mysticâ versatus: cui, ut tempus pro lectionibus conficiendis habeat, conceditur ut a Primâ et oratione post ipsam excusetur; qui post expletam expositionem regulae poterit decalogum clare et breviter pro instructione iuvenum explicare.

De capitulis culparum.

VI. Guardianus ad minus semel in mense feriâ sextâ post Completorium celebrabit capitulum culparum, eo modo quo in constitutionibus generalibus praescribitur, habitâ ad fratres spirituali collatione in qua ad perfectionem et

spiritualem profectum excitentur et amentur.

VII. Paupertas nostri status, quantum fieri potest, stricte in communi observetur. Et ut ita etiam fiat in particulari, guardiani de omnibus necessariis, ad usum strictum seraphicae paupertati congruum, fratribus provideant; ita t̄ recursus particularium ad benefactores aut amicos spirituales via omnino pracludatur; nullusque quidquam ad usum suum habeat sine expressâ licentiâ guardiani, qui usum rei et suppell̄tilis non necessariae nulli concedat aut permittat: quod ut exactius observetur, nullus quidquam ad proprium usum clausum habeat, et ad cuiuscumque cellam semper aditus superiori pateat, et tam novitiis quam ceteris religiosis usus duarum tunicarum talarium, quarum una erit cum capuccio et alia sine capuccio, iuxta regulae praescriptum concedat, nec cuiquam permittatur ut sudaria, sachetos, aut alia quaevis non concessa in regulâ sub praetextu portationis solius habitus deferat.

De pauperlato.

VIII. Postquam praedicta relectio per triennium firmata fuerit, nullus possit institui guardianus in praedictis conventibus, qui in aliquo illorum per biennium immediate, vitam communem relectionis sequens, commoratus non fuit.

De guardianis.

IX. Nullus religiosus cuiuscumque qualitatis sit in conventu relectionis de familiâ collocari possit, aut in eo commorari, qui regulae praeepta observare non possit: nempe ieiunia, exaltationem, duarum tantum tunicarum usum, praedicationem chori die noctue, ceterarumque communitatum sequelam. Cum, pro non valentibus adeo stricte vivere, ceteri provinciae conventus expediti maneant, et tam guardianus ipse quam ceteri omnes fratres hebdo-

De religiosis.

madam sine exceptione suo ordine faci-
ant.

De criminosis. x. In praefatis conventibus nullus fra-
ter criminosis, aut pro luendâ poenâ,
collôcari possit, nec quisquam a quo-
cumque praelato missus recipi debeat,
nisi de consensu guardiani et maioris
partis discretorum conventus admitten-
dus iudicetur.

**De admitten-
dis.** xi. Nullus religiosus, cuiuscumque
qualitatis sit, possit recreationis aut al-
terius cuiusque negotii causâ ad prae-
dictos conventus divertere, nisi quis
ad exercitia spiritualia per aliquos dies
facienda cum sequelâ omnium commu-
nitate et rigoris vitae recollectae ad-
mitti valuerit; nec minister provincialis,
quando ad praedictos conventus causâ
visitationis vel aliâ accesserit, possit, sub
poenâ suspensionis sui officii per bi-
mense, saeculares aut alios fratres se-
cum ferre praeter suum secretarium et
socium, cui provinciali plurimum in
Domino commendatur ut in conventi-
bus recollectionum in omnibus se ipsum
praebeat exemplum bonorum operum
et regularis disciplinae.

**De licentiâ
egredendi.** xii. Discursus fratrum extra con-
ventum, quantum fieri possit, evitentur, et
ut fratres addicti choro extra con-
ventum non vagentur, statuitur ut in quo-
libet praedictorum conventuum, praeter
officiales pro interiori gubernio neces-
sarios, collocentur fratres laici spiritua-
les et devoti, qui continuo extra con-
ventum eleemosynas pro necessitatibus
fratrum temporibus opportunis petant,
et in hoc Deo inserviant, dum alii di-
vinis laudibus, orationi et spiritualis
vitae quieti incumbunt. Fratribus autem
choro addictis raro exeundi extra con-
ventum licentiâ concedatur, nec unquam
nisi duo extra ipsum esse possint. No-
vitiis autem et clericis in nullo casu,
nisi in communitate, exeundi e claustris

licentiâ concedi possit, sub poenâ pri-
vationis officii eam concedenti.

Ultimo. In praedictis conventibus, De observan-
tia constitutio-
num.
quoad reliqua ad vitam monasticam spe-
ctantia, constitutiones generales exacte
ab omnibus observentur, ut ceteris
exemplo et aedificationi in purâ obser-
vantia sint.

Curent itaque commissarii genera-
lis et provinciarum definitoria, ut prae-
dicti recollectionis conventus in prae-
dictâ vivendi formâ erigantur et com-
ponantur. Dum enim per attestationem
praedicti commissarii generalis et defi-
nitorii provinciae et discretorum illo-
rum conventuum iuramento firmatum
de tali erectione et compositione con-
stiterit, sanctissimus dominus noster
pro suâ benignitate licentiâ inducendi
novitios in illis conventibus sic effor-
matis concedat. Quod si post primam
concessionem praedicta vivendi forma
in ipsis recollectionis conventibus ex-
acte et rigorose non observetur, licen-
tia ulterius induendi in illâ provinciâ
non concedetur. Unde provinciae ipsae
sibi consulant; nam si medio adeo ad
bonum, et stabilitatem religionis con-
ducente non utatur, omnino successu tem-
poris extinguentur.

Quantum ad provincias reformatas, De Reformatis.
cum forma vivendi et regulam ac disci-
plinam regularem observandi in statutis
pro ipsis reformatis de anno MDCXII
contenta satis stricta sit, solummodo
praecipitur ut in conventibus novitia-
tus et professorii (praeter institutiones
sanctae memoriae Clementis VIII pro om-
nibus regularibus in decretis incipientibus
Cum ad regularem, editis die XIX mar-
tii anni MDCII, et contenta in decretis
sanctae memoriae Innocentii X pro Mi-
noribus Observantibus et Reformatis in-
cipientibus *Ad propagandam*, editis XV
octobris anni MDCLIV, et ordinata in Brevi

sanctae memoriae Urbani VIII pro Reformati incipienti *Militantis Ecclesiae*, sub datum die 1 octobris anni MDCXLI, quae omnia omnino observanda sunt sub poenis in eisdem litteris apostolicis contentis) praedicta statuta quantum ad omnia ad strictiorem regulae observantiam, regularem disciplinam, frequentiam chori et mentalis orationis assistentiam, omnium communitatum die noctuque omnino et indispensabiliter ab omnibus in praedictis conventibus commorantibus observentur, ita ut in illis nullus, non valens propter infirmitatem communem illam vitam sequi, possit collocari, et qui in praedictorum observatione defectuosus fuerit, ab ipsis expellatur. Monentur autem provinciales, quod, dum non constiterit indubitatis testimoniis in praedictis conventibus reformationem esse in pristinum statum restitutam et in eis praedicta omnia adamussim observari, licentiam novitios induendi non obtinebunt.

De electione
praelatorum.

Quia ex bonâ praelatorum electione praecipue pendet religionis reformatio, districte praecipitur, ut guardianatus, ceteraque regiminis officia omnino distribuantur prout ratio meritorum (suppositâ corporis valetudine) cuiuscumque promovendi et bonum provinciae eegerit, nullo habito respectu ad patres quoscumque, qui officio functi sunt vel funguntur, sub poenâ, provinciali aliter proponenti, suspensionis ab officio per semestre, patribus autem sive de corpore definitorii sive extra illud exigentibus guardianatum aut aliud officium suae satisfactionis, sub poenâ proprietariis praescripta. Quod ut exactius observetur et contrariae relaxationi remedium apponatur, de novo admittitur et intimatur constitutio sanctae memoriae Urbani VIII quae incipit *Militantis Ecclesiae*, sub datum die 1 iunii anni MDCXL,

communiter appellata *Pro restituendo candore*, cum omnibus facultatibus tum eminentissimo cardinali protectori, tum ministro et commissario generalibus in eâ pro praedicto remedio efficaciter apponendo concessis.

Item praecipitur omnibus et quibuscumque patribus et fratribus, cuiuscumque sint conditionis et qualitatis, sub poenâ privationis actuum legitimorum per sexennium, ut nullus eorum possit habere ad suum usum nisi unicam cellam, nempe illius conventus, in quo moratur de familiâ, sive subditus, sive praelatus. Guardiani autem, sub poenâ privationis officii, cellam cuiuscumque patrum in conventu suo de familiâ non commorantium alteri religioso sibi subdito concedant. Quae omnia minister provincialis in suis visitationibus omnino observari faciat, sub poenâ suspensionis officii per sex menses.

De cellis.

Item statuitur quod nullus eligi possit in praelatum, qui vitam communem non sequatur, hoc est, qui frequenter equitet, seu infirmitatem, qua ab obligatione peditanti excusetur, habeat, qui camisiis aut lineis utatur, vel apud se vel in lecto, qui calcatus incedat, qui ieiunia Ecclesiae et regulae non observet, qui aliquando visus sit contrectare pecunias, nisi iam per triennium saltem emendatus sit, qui notabiliter sit defectuosus in assistendo communitatibus chori et refectorii, ac aliis, prout sibi in constitutionibus praescribitur. Electio autem illius, qui in omnibus praemissis vitam communem non sequatur, irritanda sit a praelato generali, captâ informatione extrajudiciali pro suâ conscientia, sine strepitu iudicii, cum consilio tantum et assensu trium patrum, qui provinciales vel ad minus definitores provinciae sint vel fuerint; super quo eorum conscientias oneramus, ne

De praelato-
rum qualitate.

aut ille expellatur qui vitam communem sequitur, aut ille confirmetur qui illam non observat.

De electori- Item, ut maiori circumspectione electiones praelatorum fiant, praecipitur electoribus, sub poenâ non suffragandi, ut antequam ad electionem ministri, custodis, definitorum et guardianorum procedant, singillatim iuramentum praestent coram venerabili crucifixi imagine, praesente praeside, se eum electuros in quolibet praedictorum officiorum respective, quem in conscientia et omnibus aequâ lance libratis digniorem indicabunt.

De praelatorum cura circa necessaria. Item praecipitur omnibus praelatis localibus ut singulis suis subditis provideant de omnibus necessariis tam in victu et vestitu, quam in quolibet alio iuxta nostrum statum in propria specie, sub poenâ privationis guardianis negligentibus. Et de hoc puncto teneantur provinciales et visitatores in suis visitationibus specialiter inquirere, et ad definitorium proximum in congregatione aut capitulo referre, in quo constante guardiani negligentia, in officio continuare non possit. Et ut frivola guardianorum excusationes praeccludantur, praecipitur provincialibus ministris, ut, quam primum haec statuta publicata fuerint, congregent definitorium, et cum eo, iuxta sacrum Concilium Tridentinum et apostolicas constitutiones, taxent numerum fratrum qui per consuetas elemosynas provisus omnibus necessariis iuxta nostrum statum sustentari possint, et in libro provinciae praedictam taxam scribant, et in nullo conventu plures religiosos collocare possint, quam taxa praescripserit, nec possit petere licentiam induendi, nec iam obtentâ uti, nisi simul transmittant testimonium inramento firmatum, quod provincia non

¶ *A Potius lege possint (n. r.).*

habeat plures fratres supra numerum in praedictâ taxatione praefixum. Post quod statutum adimpletum, nulla excusatio guardianorum non providentium subditis de necessariis admittatur, sed absolute in praedictis congregationibus priventur ».

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus Iosephus minister generalis statuta huiusmodi, quippe ad conservandum et solidandum in Ordine praedicto regularis observantiae rigorem eximie conducibilia, pro firmiori illorum subsistentia, exactiorique observatione, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi summo opere desideret: nos, ipsius Iosephi ministri generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula statuta praeserta, in eisque contenta quaecumque, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censeri vel praetendi possent, supplemus et sanamus.

§ 4. Decernentes eandem praesentes litteras, ac statuta praeserta, semper et perpetuo firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac

Confirmatio
apostolica.

Clausulae.

illis, ad quos spectat et pro tempore quoadcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestatem fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogatum.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxii novembris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 22 novembris 1679, pontif. anno iv.

LXXVII.

Conceduntur lectoribus iubilatis fratrum Minorum de Observantia privilegia omnia doctorum artium et magistrorum in theologia¹.

Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Celsus Maria Billò commissarius generalis curiae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, quod dudum, statim atque dictus Ordo ab Ordine fratrum Minorum eiusdem sancti Francisci Conventualium nuncupatorum auctoritate apostolica separatus fuit, fratres Minores de Observantia huiusmodi, ut quidquid mundani fastus atque ambitionis incitativum inducere posset a se procul amoverent, ad gradus doctoratus artium et magisterii in sacra theologia promoveri, ac doctores et magistri vocari desierunt; nihil tamen minus eiusmodi scientiarum studiis operam dederunt, sed, qui in illis tantum progressi erant ut alios docere possent, solo contenti fuerunt, et adhuc sunt, nomine et titulo lectorum actualium et habitualium, qui etiam, post peractam iuxta apostolicas et Ordinis sui constitutiones saltem triennio philosophiae et decennio sacrae theologiae lecturam, lectores iubilati vocati fuerunt et vocantur. Cum autem, sicut eadem expositio subiunge-

Nannilli contendebat dicti Ordinis lectoribus, utpote nominis doctoris aut magistri non donatis, neque horum prerogativas computare.

¹ De his vide Const. praecedentem; de fratrum vero Minorum Observantium a conventualibus separatione, cuius mentio fit in praesenti Brevi, vide Leonis X Constitot. editam anno v, die xxix maii MDXVII.

bat, licet eiusmodi lectores iubilitati quoad rem ipsam, nempe litterarum scientiam, a magistris in sacrâ theologiâ et doctoribus artium differre non videantur, quia tamen inter eos est nomen titulorumque diversitas, nonnulli praetendant, ac etiam per sententias iudicialiter definiant, illos doctoribus et magistris huiusmodi in ordine ad aperiendas et executioni mandandas litteras per officium Poenitentiariae Apostolicae expeditas, quae eiusmodi doctoribus seu magistris super absoluteione, dispensatione, votorumque seu aliarum obligationum commutatione dirigi solent, ac quoad alias praerogativas, pares non esse: nobis propterea dictus Celsus Maria humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Permittitur
praedictis lecto-
ribus, ut ex-
frui mandent
litteras: sacrae
Poenitentiariae,
necnon gaudi-
um privilegii
aliis doctorum
et magistrorum,
non immutatis
propterea.

§ 2. Nos igitur, Ordinis praedicti decori et honorificentiae, quantum cum Domino possumus, benigne consulere, ipsumque Celsum Mariam specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatis existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus et singulis memorati Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ lectoribus iubilitatis praesentibus et futuris, ut quascumque litteras per officium Poenitentiariae Apostolicae huiusmodi pro tempore expeditas, quae doctoribus artium seu magistris in sacrâ theologiâ directae fuerint, recipere, aperire, ac iuxta illarum formam et tenorem executioni mandare; nec non,

quoad alias funciones ecclesiasticas et litterarias quaslibet, omnibus et singulis praerogativis, praeminentiis, privilegiis, gratis et indultis, quibus fratres expresse professi aliorum Ordinum doctoribus artium et in sacrâ theologiâ magistris, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet utuntur, fruantur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo uti, frui et gaudere libere, licite et valide possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium concedimus et indulgemus. Ceterum non intendimus per praesentes litteras privilegia, exemptiones, praerogativas, gratias et indulta, quae praefatis lectoribus iubilitatis per apostolicas et Ordinis primodicti constitutiones concessa sunt, ullo modo augere vel minnere, sed illa in statu et terminis, in quibus de praesenti reperiuntur, remanere volumus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sorti et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quo-

Clausulae.

Contrarium derogato.

modolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidei transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii novembris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 27 novembris 1679, pontif. anno iv.

LXXVIII.

Permittitur ut in provincia S. Petri de Alcantara Discalceatorum in regno Neapolitano locum habere possint fratres eiusdem Ordinis provinciarum Hispaniae.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Ortus et progressus huius provinciae consuetus statutus.

§ 1. Aliàs felicis recordationis Clementi Papae X, praedecessori nostro, pro parte dilecti filii nobilis viri Petri de Aragonia ducis Segobricae et Cardonae tunc regni Neapolis proregis, exposito, quod, cum custodia S. Petri de Alcantara in dicto regno Neapolis fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantia Discalceatorum nuncupatorum, in executionem quarundam ipsius Clementis

praedecessoris in simili formâ Brevis litterarum die xxx septembris MDCLXX expeditarum, perpetuo erecta et instituta fuisset, eo praecipue fine ut illius fratres instructioni, aliisque spiritualibus necessitatibus militum Hispanorum in eodem regno pro tempore degentium operam darent, idem Petrus dux et prorex nonnulla, sine quibus finis huiusmodi obtineri nequibat nec custodia ipsa in sui instituti rigore et puritate conservari potuisset, statui et indulgeri plurimum desiderabat: idem Clemens praedecessor, supplicationibus ipsius Petri ducis et proregis nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, quod eiusdem custodiae custos et conventus S. Luciae de Monte nuncupati civitatis Neapolitanae ad ipsam custodiam spectantis guardiano¹ natione Hispani semper esse deberent; ex quatuor vero definitioribus ipsius custodiae saltem duo semper essent Hispani, etiam in casum subrogationis; et superiores eiusdem custodiae, praeter et ultra praefatos Hispanos, in dicto conventu S. Luciae² saltem concionatores et duos confessarios pariter Hispanos, pro concionibus ad praefatos milites Hispanos habendis eorumque confessionibus³ audiendis, habere semper tenerentur; ne unquam in futurum in custodiam praefatam recipi posset ullus frater in aliâ provinciâ vel custodiâ professus, sed, quando aliquem admitti expediens vel necesse fuisset, is immediate a saeculo ad habitum recipi, et in dictâ custodiâ eiusque domo novitiatu educari deberet, auctoritate apostolicâ inter alia statuit et ordinavit, et aliàs, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xxviii

1 Edit. Main. legit *guardiani* (n. t.).

2 Forsan deest *duos* (n. t.).

3 Edit. Main. legit *confessoribus* (n. t.).

augusti MDCLXXIII emanatis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uerius continetur.

Petitio.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici per dilectum filium nobilem virum Gasparem de Haro y Gusman, pro eodem Carolo rege apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nobis nuper expositum fuit, custodia praefata subinde in provinciam auctoritate apostolica erecta fuerit, et Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita declaraverit ministrum provinciae novae provinciae huiusmodi natione Hispanum esse debere, quemadmodum de custode in ultimo dictis Clementis praedecessoris litteris statutum reperiebatur; verum, si prohibitio recipiendi in dictam custodiam, nunc provinciam, fratres in alia provincia vel custodia professos generaliter etiam quoad fratres Discalceatos provinciarum Hispaniae dicti Ordinis observaretur, nec dicta nova prodiu conservari, nec finis, propter quem prima custodiae praedictae erectio facta est, obtineri, neque supra expressae ordinationes Clementis praedecessoris executioni mandari valerent; et cum sperari non possit tot a saeculo in eandem novam provinciam receptum iri in fratres Hispanos, quot pro adimplendis statutis et ordinationibus huiusmodi sufficientiant: nobis propterea eiusdem Caroli regis nomine per praefatum Gasparem marchionem humiliter supplicatum fuit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Permissio
ut in rubrica.

§ 3. Nos igitur, ipsius Caroli regis

1 Edit. Mai. legit *ne* (R. T.).

2 Edit. Mai. legit *ordinationis* (R. T.).

volis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut fratres Discalceati expresse professi provinciarum Hispaniae Ordinis praedicti, cum debitis suorum superiorum licentiis, in praefatam provinciam S. Petri de Alcantara in regno Neapolis, servatis servandis, recipi et admitti, illique incorporari libere, licite et valide possint et valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus. Praeterea, ut minister provincialis ac duo saltem definitores et guardianus dicti conventus S. Luciae eiusdem provinciae, pro tempore existentes, natione Hispani, nempe ex utroque parente Hispano nati, semper esse, ceteraque omnia et singula, in ultimo dictis Clementis praedecessoris litteris disposita, in provincia huiusmodi semper observari debeant, auctoritate et tenore praefatis statuimus pariter et ordinamus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat ac pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
derogatio.

§ 5. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus quomodolibet adversantur, praefatis Clementis praedecessoris litteris, necnon omnibus et singulis illis quae in eis concessa sunt non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, die xxix novembris MDCLXXIX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 29 novembris 1679, pontif. anno IV.

LXXIX.

Revocatur concessio facta vicecancellario quampylarium officiorum vacabilium, quae denno Camerae Apostolicae restituantur.

**Innocentius Papa XI.
Motu proprio, etc.**

Exordium.

Divinâ disponente clementiâ ad summi apostolatus apicem meritis licet imparibus assumpti, inter cetera cordis nostri desiderabilia, illud intensis exoptamus affectibus, ut ea, quae Sedis et Camerae Apostolicae, cuius effectus¹, redditus et proventus a nonnullis Romanis Pontificibus, temporum et rerum qualitatibus id tunc permittentibus, concessi atque assignati fuerunt, commodum et utilitatem respiciunt, nos urgentibus causis novis restituamus et ad statum primaeum reducamus, sive de novo applicemus et attribuamus, aliaque de super opportune disponamus et ordinemus, prout maiori eiusdem Sedis et Camerae sublevamini conspiciamus expedit.

A qua hac facta concessio.

§ 1. Cum itaque recolendae memoriae praedecessores nostri Sixtus Papa IV,

¹ Edit. Main. legit *affectus* (B. T.).

Leo Papa X, Paulus Papa III, et forsitan alii, infrascripta officia vacabilia, ad Sedem et Cameraam Apostolicam pertinentia, ex certis expressis causis, et praesertim ob aliquam cancellariae emolumentorum diminutionem resultantem ab aliquibus privilegiis quae officialibus de novo erectis concessa fuerunt, S. R. E. vice-cancellario, tunc et pro tempore existenti, eiusque vice-cancellariatus officio in perpetuum concesserint, assignaverint, forteque donaverint et elargiti fuerint; atque pariter recolendae memoriae Sixtus Papa V, similiter praedecessor noster, concessiones et assignationes huiusmodi confirmando et approbando, aliquumque officiorum concessionem de novo faciendam, tunc et pro tempore existenti vice-cancellario amplam dederit facultatem et potestatem de eis, quaecumque et quomocumque casus eorum vacationis eveniret, libere disponendi, ac personis sibi bene visis ad vitam, etiam per viam venditionis et recepto pretio, concedendi et conferendi simili modo quo Romanus Pontifex de aliis Romanae Curiae officiis vacabilibus disponere solebat et solet, ut ex praefatorum aliorumque Romanorum Pontificum motibus propriis, seu litteris et provisionibus, quorum tenores ex certâ scientiâ pro expressis atque in praesenti Motu proprio pro insertis haberi volumus; ipsaque officia sunt, nempe unum regentis eiusdem cancellariae, sex maioris et quindecim minoris praesidentiae abbreviatorum, viginti quinque sollicitatorum litterarum apostolicarum, duodecim notariorum causarum palatii apostolici, ad unum dumtaxat per recolendae memoriae Clementem Papa X etiam praedecessorem nostrum reducta, tria cubiculariorum, septem scutiferorum de numero participantium, viginti sex sancti Petri, tresdecim sancti Pauli,

duo de lilio, et viginti piorum militum, necnon custodis, notariatusque et ostiarii eiusdem cancellariae, unum notariatum contradictarum, et aliud *de consuetis* nuncupatum, nonnullaque forsitan alia officia huiusmodi vacabilia, quae pariter in praesenti Motuproprio pro plene et sufficienter expressis haberi volumus:

§ 2. Nos, occasione vacationis praefati officii vice-cancellariatus pro obitu bonae memoriae Francisci, dum viveret, S. R. E. cardinalis Barberini nuncupati, sacri collegii decani, ac Ostiensis et Veliternensis episcopi, eius possessoris, nuper sequutae, considerantes praefatum vice-cancellariatus officium, cum aliis emolumentis quibus eius possessor potiri solet, iuxta modum in eius collatione et provisione a nobis decernendum, congruam, sufficientemque provisionem habere, omnemque iustitiae, aequitatis et congruentiae rationem exigere ut praefata officia, et alia si quae sunt similia, incremento et sublevantur cedant praedictarum Sedis et Camerae Apostolicae, quae de praesenti magis gravibus et urgentibus necessitatibus premuntur, atque eis, quod iam suum erat, restituere: hinc, rebus mature et diligenter examinatis, ex praemissa, aliisque rationabilibus causis animum nostrum moventibus, motu simili et ex certa scientia maturaque animi nostri deliberatione, ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula praefata et quaevis alia cuiusvis generis et qualitatis ac quomodolibet nuncupata officia vacabilia, et vendi solita, si quae sint, aliis superius non expressa, eidem S. R. E. vice-cancellario concessa, assignata, applicata et appropriata, aut etiam donata, ut praemittitur, ab eodem vice-cancellariatus officio apostolica auctoritate dismembramus et separamus; idemque omnium et singulorum sic dismembratorum

et separatorum officiorum concessionem et assignationem, omninodamque illorum dispositionem, cum primum, ac deinceps semper et quotiescumque illa per cessum, vel decessum, aut promotionem, privationem, seu quamvis aliam dimissionem illa pro tempore quarumvis personarum etiam speciali nota dignarum obtinentium, vacare contigerit, ex tunc plene et perfecte Sedi praefatae, nobisque et successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, restituimus, et, quatenus opus sit, concedimus, assignamus et incorporamus, atque ad easdem Sedem et Cameram pleno iure spectare et pertinere perpetuis futuris temporibus, ad instar aliorum officiorum vacabilium Romanae Curiae, in omnibus et per omnia, eadem auctoritate volumus, statuimus et ordinamus.

§ 3. Decernentes eundem S. R. E. vice-cancellarium, pro tempore existentem, super eorundem officiorum dispositione nullo modo se immiscere posse; sicque in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoscumque quacumque praecipientiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere, irritumque et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus de iure quaesito non tollendo, aliisque cancellariae apostolicae regulis editis et edendis, necnon Callisti III, Sixti IV, Leonis X, Pauli III, Sixti V, ac Gregorii XIII, et Urbani VIII, et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, necnon Pii IV,

Causae revocationis, et revocatio.

Clausulae.

Contrarium derogato.

etiam praedecessoris nostri, gratias praefatam Cameram concernentes in eadem Camera omnino registrari debere disponentibus, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam conciliaribus, desuper quomodolibet in genere vel in specie editis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac quibuscumque etiam quantumvis efficacissimis clausulis et decretis etiam irritantibus roboratis, ac aliâs in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, et quavis concessione huiusmodi ex causâ refectionis damnorum, vel aliâ quavis, etiam onerosâ et respectivâ, factae sint; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia exquisita forma ad id observanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, motu et potestatis plenitudine praefatis, derogamus et derogatum esse volumus et decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque: cum clausulis opportunis;

Fiat motu proprio B.

Motus proprii.
§ 5. Et quod singulorum officiorum praedictorum concessionum, assignationum et donationum tenores, etiam veiores, ac earum datae habeantur pro expressis, seu in toto vel in parte exprimi possint in litteris. Et de perpetuis dismembratione, separatione, voluntate, statuto, ordinatione, singulorum decretorum derogatione, aliisque praemissis,

1 Potius lege et quamvis concessiones (h. t.).

quae hic pro sufficienter et ad partem repetitis habeantur, ut supra, in litteris et cum clausulâ ad perpetuam rei memoriam latissime extendendis. Volumus autem quod sola praesentis nostri Motus proprii signatura sufficiat, et ubique fidem faciat in iudicio et extra, etiam regulâ contrariâ et ceteris quibuscumque, ut supra, non obstantibus; seu, si videbitur, litterae apostolicae desuper cum praemissorum omnium et singulorum, etiam denominationum, qualitatum, nuncupationum, aliorumque necessarium maiori et veriori expressione per Breve nostrum seu officium de Curia expediri possint; eiusdemque Motus proprii, seu litterarum desuper conficiendarum exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae obsignatis, seu munitis, eadem prorsus fides in iudicio vel extra ubique locorum adhibeatur, quae adhiberetur eidem cedulae, seu litteris, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, XIX kalendas ianuarii, anno IV.

Dat. die 14 decembris 1679, pontif. anno IV.

LXXX.

Confirmatur summorum indulgentiarum confraternitatum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, iam ante a S. Congregatione recognitum et approbatum¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam**

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ioseph Monier, procurator generalis

Nonnullae Indulgentiae concessae fuerunt

1 Quoad has confraternitates omnibus indulgentiis generaliter revocatis illas confirmavit Paulus V, et alias de novo concessit Clemens X, Constit. *Aliâs nos*, CXXXI (al. 132), tom. XVIII, pag. 408.

dictis confraternitatibus et in summario redactae, ut infra.

Ordinis fratrum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, quod, cum nonnullae indulgentiae et peccatorum remissiones, ac poenitentiarum relaxationes confratribus utriusque sexus christifidelium sub titulo seu invocatione eiusdem SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum a superioribus dieti Ordinis ex indulto Sedis Apostolicae erectis et erigendis apostolicâ auctoritate concessae reperirentur, illarum summarium confectum, ut à Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praepositorum recognitum et approbatum fuit, tenoris qui sequitur, videlicet:

Summarium indulgentiarum a Summis Pontificibus confraternitatibus ab Ordine SS. Trinitatis Redemptionis fidelium captivorum erectis et institutis concessarum.

Ordo huiusmodi laudibus ornatur.

Qui Ordo non sine divinâ revelatione a gloriosis sanctis Ioanne de Matha et Felice de Valois fundatus fuit, easdemque confraternitates quamplurimi reges, principes, nobiles et innumeri utriusque sexus christifideles ingressi sunt, qui ad tam frequentes et numerosas redemptiones a dicto Ordine ab initio illius foundationis usque ad praesens factas liberalibus elemosynis cooperati sunt. Indulgentiae vero sunt infrascriptae, omnis revocatis a B. Pio V, quae manus adiutrices requirebant, postea a Paulo V, qui, revocatis antiquis, novas concessit, et postremo a Clemente X, qui omnes generaliter, exceptis in hoc praesenti folio contentis, nonnullis confirmatis, et aliis, prout in Brevi sub datum III iunii MDCLXXIII, de novo concessis, revocavit.

Indulgentiae a Paulo V dictis confratribus et consorciis concessae.

Indulgentia praenata in die ingressa, et alia

I. Omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refe-

1 Aptius lege et pro ut (R. 7).

Bull. Rom. — Vol. XIX.

ctis, primâ die, qua in dietâ confraternitate adscribentur, ac habitum seu scapularium manu eiusdem superioris dieti Ordinis benedictum susceperint absque voti emissionem, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem concessit.

II. Eisdem confratribus et sororibus nunc et pro tempore existentibus scapularium supradictum deferentibus, si vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti sanctissimum nomen Jesu ore, si potuerint, sin minus, corde in cuilibet eorum mortis articulo devote invocaverint;

III. Eisdem confratribus et sororibus, qui vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti ecclesiam aut cappellam vel oratorium Ordinis aut confraternitatis die festo SS. Trinitatis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione et sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces fuderint, plenariam;

IV. Eisdem confratribus et sororibus, qui ad partes infidelium captivos redimendi gratiâ se transtulerint, ac prius vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam;

V. Ipsismet captivis redemptis, qui, infra mensem a die eorum reductionis computandum, vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit.

VI. Eisdem confratribus et sororibus, qui supradictum habitum sive scapularium benedictum redemptionis signo munitum pro cordis affectu detulerint, ac semel in die sexties orationem dominicam cum versiculo *Gloria Patri*,

Indulgentia parvula.

ac etiam sexies salutationem angelicam cum eodem versiculo *Gloria Patri*, pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione recitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

vii. Eisdem confratribus et sororibus, qui supradictas ecclesias vel cappellas aut oratoria Ordinis vel confraternitatis huiusmodi in Nativitatis et Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, in Assumptionis Beatae Virginis Immaculatae festis diebus, ac S. Agnetis secundo (quo die revelatione divina praedictus Ordo redemptionis captivorum fuit institutus) visitaverint, ac praedictas orationes pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione recitaverint, septem annos et totidem quadragenas.

viii. Eisdem confratribus et sororibus, qui vere poenitentes et confessi processioni *Scapularii* nuncupatae de licentia Ordinarii in una dominica cuiuslibet mensis a superioribus dicti Ordinis designanda interfuerint, septem annos et totidem quadragenas.

ix. Eisdem confratribus et sororibus, qui opera pia tam spiritualia quam temporalia in remissione peccatorum suorum, ac pro redemptione captivorum a servitute Turcarum et aliorum infidelium exercuerint, septem annos et totidem quadragenas.

x. Eisdem confratribus et sororibus, qui vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti quotidie per annum ter orationem dominicam et toties salutationem angelicam, et in fine semel versiculum *Gloria Patri*, cum versiculis et responsoriis et orationibus a praedictis superioribus assignatis recitaverint et pro captivis apud Turcas retentis, ne nomen Domini nostri Iesu Christi abnegent, sed constantes in fide persi-

stant, et quantocitius liberentur, oraverint, semel quotannis, et quo anni die maluerint, septem annos.

xi. Eisdem confratribus et sororibus, qui, confessi vel saltem firmum propositum confitendi habentes, captivos redemptos processionaliter receperint, et ad ecclesiam, cappellam vel oratorium dicti Ordinis vel confraternitatis comitati fuerint, septem annos et totidem quadragenas.

xii. Eisdem confratribus et sororibus, qui cum lumine, si potuerint, vel absque lumine sanctissimum Eucharistiae sacramentum cum ad infirmos deferunt comitati fuerint et pro his oraverint, quinque annos et totidem quadragenas.

xiii. Eisdem confratribus et sororibus, quoties defunctorum corpora tam confratrum et sororum quam aliorum, dum ad sepulturam deferuntur, comitati fuerint et pro his oraverint, centum dies.

xiv. Eisdem confratribus et sororibus, qui missis et aliis divinis officiis in ecclesiis vel cappellis aut oratoriis praedictae confraternitatis celebrari solitis, vel congregationibus publicis aut privatis eiusdem interfuerint, vel pauperes hospitio susceperint, aut quodcumque aliud pietatis vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet praedictorum operum centum dies.

xv. Supradictae indulgentiae concessae fuerunt a felicis recordationis Paulo V, anno MDCVIII, die VI augusti, per Breve quod incipit *Caelestes Ecclesiae thesauros*. Idem Pontifex anno MDCVIII, die VI novembris, per Breve quod incipit *Pias christifidelium confraternitates*, sequentem indulgentiam plenariam concessit:

xvi. Confratribus et sororibus confraternitatis SS. Trinitatis et S. Mariae de Remedio in ecclesiis dicti Ordinis, qui vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti processioni in

Alia indulgentia plenaria.

unâ dominicâ cuiuslibet mensis in diebus ecclesiis Ordinis fieri solitae interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem.

xvii. Et quia ad consequendas indulgentias, de quibus numero x, ordinat Summus Pontifex, ut, post tres orationes dominicas et tot salutationes angelicas cum versiculo *Gloria Patri*, etiam versiculi et nonnulla responsoria dicantur a superioribus praedicti Ordinis assignata, poterit dici una *Salve Regina*.

Indulgentiae a felicis recordationis Clemente Papa X concessae.

Clemens Papa X confratribus et sororibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem receptis, qui aliquam ex ecclesiis dicti Ordinis aut confraternitates vel oratorium eiusdem in quibuslibet infrascriptis diebus devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione, pro captivorum libertate et eorum in fide perseverantia, pias ad Deum preces effuderint, scilicet in Nativitate et Purificationis beatae Mariae Virginis Immaculatae, in Ss. Michaelis archangeli, Clementis Papae et martyris, Inventionis sanctae Crucis, Nativitatis S. Iohannis Baptistae festis diebus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem. Similiter in Ss. Iohannis de Matha et Felicis de Valois patrum nostrorum diebus festis ecclesias Ordinis visitantibus, indulgentiam plenariam et omnium peccatorum remissionem.

Idem Clemens Papa X confratribus et sororibus ecclesiarum Ordinis aut confraternitatis vel cappellas aut oratoria eius-

dem visitantibus, indulgentias stationum Urbis in missali rōnāno expressarum in diebus earundem stationum concessit.

Benique indulgentiae plenariae in S. Michaelis archangeli, S. Clementis Papae et martyris, Inventionis sanctae Crucis ac Nativitatis sancti Iohannis Baptistae festis diebus pridem concessae, modo ad alios quatuor, videlicet diem Cincrum, secundam dominicam octobris, sanctae Catharinae virginis et martyris, et sanctae Agnetis secundo dies translatae fuerunt, prout ex Brevis sanctissimi Domini nostri Innocentii Papae XI sub die xiv decembris MDCLXXVIII expedito constat.

Confratrum et sororum obligationes.

Confratres et sorores nostri habitum seu scapularium parvulum ex lanâ albâ, cruce rubrâ et ceruleâ munitum ab aliquo eiusdem Ordinis superiore benedictum sumere et super se gestare debent; quando vero scapularium scissum erit, eiusque amissa forma, renovatur, eique nova crux apponitur, et de novo benedicitur, prout quando novum sumitur.

Ad praedictas indulgentias consequendas non tententur confratres et sorores praedicti ad emissionem voti, carnis abstinentiam et ieiuniorum observantiam, ultra ea quae ab Ecclesiâ mandantur.

Ut eadem indulgentiae lucrifiant, orationes recitare et opera a Pontificibus praescripta exercere necesse est. Diversae indulgentiae pro diversis orationibus et operibus conceduntur. Itaque confratres et sorores quotidie quasdam indulgentias lucrari facile poterunt; si tamen preces recitare vel opera praedicta exercere omiserint, non peccabunt.

Quinque dies benedictionis et absolutionis generalis (licet a culpâ proprie non absolvatur, iuxta declarationem felicis recordationis Clementis VIII) sunt feria quarta Cincrum, feria quinta maio-

ris hebdomadae, S. Catharinae virginis et martyris, SS. Trinitatis et S. Agnetis secundo dies festi, in quibus bona et suffragia religionis communicantur solis confratribus et sororibus confraternitatis qui vere poenitentes et confessi ac sacrâ communionem refecti gemulsi huiusmodi functioni in ecclesiis Ordinis peragenda interfuerint; quia vero confratres et sorores schedulis impressis vel manuscriptis invitari non solent, suo tempore et debita praeparatione convenire procurent, ut tot bonorum participes fiant (Clemens VIII const. LXXXV); formam vero benedictionis generalis praescripsit Clemens Papa X, prout in Brevi XI februarii MDCLXXIII¹.

Die XXVIII novembris MDCLXXIX sacra Congregatio summarium hoc a se recognitum approbat.

A. card. HOMODAEUS.

Loco † sigilli.

MICHAELANGELUS RICCIUS,

Congregationis secretarius.

Procurator
generalis
Ordinis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, firmiora sint et serventur exactius illa quae Apostolicae Sedis praefatae munimine corroborantur: nobis propterea dictus Iosephus procurator generalis, dilecti etiam filii moderni ministri generalis Ordinis praefati nomine, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignarentur.

Confirmatio
Pontificis relati
summarii.

§ 3. Nos igitur, ipsos ministrum generalem et Iosephum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione

vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praesertim summarium indulgentiarum a memoratâ cardinalium Congregatione recognitum et approbatum, ut praefertur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus pariter et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Finis transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die X februarii MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 10 februarii 1680, pontif. anno IV.

LXXXI.

Extenditur festum B. Mariae de Mercede cum officio et missâ religiosorum

¹ Male edit. Main. legit 1773 (R. T.).

eiusdem Ordinis ad universum clerum regnorum Hispaniarum et provinciarum regis catholici.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Orthodoxorum regum de Ecclesiâ Dei multis nominibus optime meritorum studia ad promovendam in suis regnis et ditionibus pietatem laudabiliter tendentia paternâ charitate libenter exaudimus, ac favoribus et gratiis prosequimur oportunitis.

Preces Caroli regis catholici.

§ 1. Cum itaque, sicut pro parte carissimi in Christo filii Caroli Hispaniarum regis catholici nobis per dilectum filium nobilem virum Gasparem de Haro y Guzman, marchionem de Carpio, pro eodem Carolo rege apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nuper expositum fuit, ipse Carolus rex pro summo pietatis studio, quo sanctissimam Virginem Dei genitricem Mariam prosequitur, festum eiusdem beatissimæ Virginis Mariæ de Mercede, cum missâ et officio proprio sub ritu duplici, quibus religiosi Ordinis de Mercede redemptionis captivorum ex indulto Sedis Apostolicæ, et iuxta approbationem officii huiusmodi noviter a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus præpositorum die xviii martii proxime præteriti emanatâ, utuntur, in omnibus Hispaniarum regnis, ditionibus, dominiis et provinciis sibi subiectis quotannis celebrare posse plurimum desideret: nos, piis eiusdem Caroli regis votis et supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis, quibus etiam accesserunt preces dilecti filii Iosephi Linas in sacrâ theologiâ magistri, dicti Ordinis procuratoris generalis, quas eiusdem Ordinis super eâ re quo-

Annuit Pontifex.

que nobis humiliter porrexit, favorabiliter quantum cum Domino possumus annuere cupientes, de memoratorum cardinalium consilio, ut missa et officium huiusmodi sub ritu duplici singulis annis dominicâ proximiori calendis augusti ab omnibus utriusque sexus christifidelibus, tam secularibus quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, in omnibus Hispaniarum regnis, ditionibus, dominiis et provinciis prædicto Carolo regi subiectis, celebrari et recitari respective libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, concedimus et indulgemus.

Causulæ.

§ 2. Decernentes easdem præsentem litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in præmissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in dignitate ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ.

Transumptis fidem addit.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv februarii MDCLXXX pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 15 februarii 1679, pontif. anno IV.

1 Edit. Main. legit emanati (n. r.).

LXXXII.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum de cadaveribus eorum, qui sibi sepulturam elegerunt in ecclesiis fratrum Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italiae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Referatur de
cretum S. Con-
gregatiois.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum, ad supplicationem dilecti filii Caroli Felicis a S. Teresia procuratoris generalis Congregationis Italiae fratrum Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo Discalceatorum nuncupatorum, decretum tenoribus qui sequitur, videlicet: « Sacra rituum Congregatio ad preces patris fratris Caroli Felicis a S. Teresia procuratoris generalis Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italiae, porrectas per eminentissimum et reverendissimum dominum cardinalem Alterium, inhaerendo Brevi felicis recordationis Urbani VIII sub datum XXIV Iulii MDCXLI, et decreto eiusdem sacrae Congregationis emanato die IV martii MDCCLXXIII ad favorem fratrum Discalceatorum Ordinis Eremitarum sancti Augustini, gratiam benigne extendendo concessit, ut in posterum corpora defunctorum, qui in ecclesiis regularium Ordinis Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italiae sepulturam sibi elegerunt, non esse prius ad ecclesiam parochialem deferenda, sed parochos teneri cadavera suorum parochianorum levare e loco ubi asservantur, et associare usque ad portam ecclesiae praefatorum regularium, etiam ipsis regularibus non associantibus, nec parochos se ingerere posse in faciendis super iisdem cadaveribus officium in ecclesiis praefatorum regularium, sed ad ipsos regulares in propria

ecclesia spectare et pertinere. Et ita in omnibus et singulis conventibus praefatorum regularium Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italiae ubique existentibus servari mandavit, quibuscumque decretis eiusdem sacrae Congregationis, et aliis in similibus editis in contrarium non obstantibus. Hac die XXVII IANUarii MDCLXXX, CAESAR cardinalis FACCHINETTUS. Loco † Sigilli. BERNARDINUS CASALIUS sac. rit. Congregationis secretarius.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Carolus Felix procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsum Carolum Felicem procuratorem generalem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore consentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque

Confirmatur a
Pontifice.

Clausulae.

iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tollit. § 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. § 4. Volumus autem ut praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubicumque locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XI martii MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 11 martii 1680, pontif. anno IV.

LXXXIII.

Conceduntur privilegia cappellanis communibus Sanctitatis Suae¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Nomina capellanorum. Grata familiaritatis obsequia, quae dilecti filii Ioachinus Tenaccolus presbyter Civitatis Castelli, canonicus collegiatae ecclesiae S. Nicolai in Carcere Tulliano de Urbe, ac Carolus Emidius Ridolphus Asculanus, Ioannes Pasqua Anagninus, Hieronymus Ferrarius et Hercules Torniellus Novariensis respective civitatum vel dioecesium, ac Ioannes Dominicus Cozzardus Romanus, presbyteri moderni cappellae nostrae pontificiae capellani, familiares nostri, nobis

¹ Huic similes sunt Constitutiones Clementis X, die VI octobris anno MDCLXX, et Alexandri VIII, die 11 augusti anni MDCCX.

et Apostolicae Sedi haecenus impendunt, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistunt, necnon vitae ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus eorum personas tam familiari experientia quam etiam fide dignorum testimonio iuvare percepimus, nos inducunt ut illis reddamur ad gratiam liberales.

Hinc est, etc. (*quae sequuntur vide in laudatis Constitutionibus*).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XIII martii MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 13 martii 1680, pontif. an. IV.

LXXXIV.

Confirmantur statuta Congregationis Gallicanae canonicorum regularium S. Augustini de acceptione beneficiorum in titulum, et ab iisdem amotione.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Pastoralis officii, quod auctore Deo **Exordium.** gerimus, cura animum nostrum sollicitat, ut conservandae atque solidandae inter veros religiosos, vota sua Altissimo in sanctitate et iustitia reddere satagentes, regulari disciplinae peculiari studio incumbamus, ac proinde ea, quae ab illorum superioribus consimili statuta esse dicuntur consilio, ut firma atque illibata persistant, apostolici muniminis praesidio libenter corroboremus¹.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper **Causae statutorum.** fecit dilectus filius Ioannes Gauhier procurator generalis Congregationis Gallicanae canonicorum regularium Ordinis sancti Augustini, quod, cum parochiales ecclesiae, aliaque beneficia regularia

¹ Edit. Main. legit *corroboramus* (R. T.).

Ordinis et Congregationis huiusmodi magno numero in Gallia reperiantur, quae per canonicos regulares ipsius Congregationis in titulum obtineri solent, quia tamen ad tuendam regularem observantiam, promovendamque christifidelium spiritualem utilitatem atque aedificationem magnopere expedit eiusmodi beneficium per personas idoneas ac doctrinâ et vitae morumque probitate conspicuas deserviri, nec ullam aliquibus dictae Congregationis canonicis regularibus, qui disciplinae regularis debitaeque erga suos superiores observantiae forsitan pertaesi sint, relinquî occasione per favores aliasque vias minus canonicas procurandi ut ad dicta beneficia promoveantur, illaque retineant, tametsi qualitatibus ad id requisitis praediti non sint, eisque eorundem superiorum voluntas hac in re adversaretur: ideo per constitutiones Congregationis praedictae, ac pluries per decreta capitulorum generalium ipsius Congregationis communi consensu statutum fuit, ut nullus canonicus regularis eiusdem Congregationis debeat, nec possit obtinere, nec acceptare quodcumque beneficium absque licentiâ et obedientiâ sui superioris generalis, utque quilibet canonici regulares beneficiati, qui ab eodem superiore generali, etiam non dictis causis, revocati fuerint, obedire et reverti debeant.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, statuta huiusmodi constitutionibus felicis recordationis Clementis III, Caesestini III et Benedicti XII, Sixti IV, Iulii II et Urbani VIII Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum ad favorem Congregationis et Ordinis praefatorum respective emanatis, aliisque litteris apostolicis pro Ordine Praemonstratensi editis, necnon Concilii Tridentini decretis conformia, ac ad conservandum in praefatâ Con-

gregatione Gallicanâ regularis disciplinae vigorem perutilia, immo necessaria existant: nobis propterea praefatus Ioannes procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Ioannis procuratoris generalis votis hac in re favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, statuta praefata, utpote rationalia, atque ad restaurandam retinendamque regularem disciplinam opportuna, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciimus; ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus: illorum autem canonicorum regularium dictae Congregationis Gallicanae, qui statuta huiusmodi transgredi praesumpserint, beneficia ipso facto vacare, ac de illis per Sedem Apostolicam, vel alios, ad quos id de iure spectet, libere disponi et providere posse et debere, auctoritate et tenore praedictis, decernimus et declaramus.

§ 4. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro

Confirmatio
praedictorum
statutorum
sub
plena
privatio-
nis
beneficio-
rum.

Congregatio
huiusmodi
constitutio-
nibus
apostolicis
et
Concilio
Tridentino.

Clausulae.

tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, dictae Congregationis Gallicanae et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv maii MDCLXXX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 15 maii 1680, pontif. anno iv.

LXXXV.

*Approbantur institutum et constitutiones clericorum saecularium in com-
Bull. Rom. — Vol. XIX.*

muni viventium sub immediata Ordinariorum iurisdictione.

**Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Creditae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio postulat, ut salubria christifidelium in sortem Domini vocatorum instituta, ex quibus uberes in Ecclesiâ Dei honorum operum fructus assidue provenire noscuntur, ac constitutiones pro felici prosperoque illorum regimine et progressu pie prouiderentur factas, apostolici muniminis praesidio roboremus, piaque illorum studia favoribus et gratiis decoremus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam et animarum salutem in Domino arbitramur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii clerici saeculares in communi viventes, quod anno MDCXL, operâ tunc in humanis agentis Bartholomaei Holtzhauser, vicarii tunc existentis episcopi Chiemensis in Bavaria, ac ad S. Joannem in Leogenthal decani, iuchoatum fuit eorum institutum, quod Deo opitulante in aliis diocesis et provinciis in dies usque in praesens adeo exerevit, ut non tantum a bonae memoriae Ioanne Philippo, dum vixit, archiepiscopo Moguntino, sacri romani imperii principe electore, sed etiam ab aliis pluribus archiepiscopis et episcopis fuerit in eorum dioeceses receptum et expresse approbatum, ac ab iisdem per proprias litteras, prout etiam a carissimo in Christo filio nostro Leopoldo Romanorum rege in imperatorem electo, et a bonae pariter memoriae Maximiliano I et Ferdinando Maria, dum vixerunt, utriusque Bavariae ducibus, eiusdem sacri romani imperii principibus electoribus, huic S. Sedi Apostolicae instantissime commenda-

Ortus et progressus dicti instituti.

tum extiterit. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, institutum praedictum sub immediatâ iurisdictione Ordinariorum, ac directione unius supremi praesidis, prout modo dicti exponentes eidem subsunt, omni prorsus exemptione seclusâ, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum exponentium et instituti huiusmodi directione, rectâque inventus institutione, nonnullae constitutiones factae fuerint, quae per Congregationem nonnullorum ex venerabilibus S. R. E. cardinalibus super hoc negotio a nobis specialiter deputatam revisae et in nonnullis correctae fuerunt, ac in unum volumen redactae, tenoris qui sequitur, videlicet:

*Constitutiones clericorum saecularium
in commune viventium.*

PROOEMIUM.

Finis huius vitae clericalis non est novum institutum aut religionem introducere, sed ipsummet statum clericalem et ecclesiasticum, a Christo fundatum, et ab apostolis observatum, sub immediatâ R. R. Ordinariorum potestate, omni prorsus exemptione seclusâ, vere amplecti. Ut vero primaeva ac genuina praedicti status honestas tutius et sanctius conservetur, sacerdotes huius vitae iuxta antiquos ecclesiae canones, secluso feminarum consortio, bini, terni, vel etiam plures simul sub privatâ et oeconomica quadam unius superioris directione ac inspectione vivant, et bona sua ecclesiastica in communes pios usus conferant, atque sic et privatam suam et animarum sibi commissarum aeternam salutem graviter promovere student, prout sequentes constitutiones in certa capita digestae uberius explicant. Illud porro sibi persuadeant se iurisdictioni Ordinariorum, in quorum diocesisibus pro tempore beneficia vel do-

micilia obtinuerunt (seclusâ omni exemptione) semper manere subiectos; quorum proinde, uti et praecipue ipsius sanctae Romanae Catholicae Ecclesiae matris nostrae dogmata, iura, decreta et consuetudines pro viribus observabunt atque defendent, quemadmodum a clericis ea observari et defendi par est. Ceterum constitutiones huius vitae clericalis in sex partes praecipue dividuntur: prima est de curâ propriae salutis et profectus in spiritu; secunda de communitate honorum; tertia de fraternâ cohabitatione; quarta de separatione mulierum; quinta de obedientiâ; sexta denique de curâ animarum.

*De curâ propriae salutis et profectus
in spiritu.*

I. Cum fides sit fundamentum et initium salutis aeternae, sublato omni proprio iudicio, captivantes intellectum suum in obsequium fidei Iesu Christi, teneant promptam ac paratam voluntatem omnibus iis fidem et obedientiam praestandi, quae vera Christi sponsa ac sancta mater nostra Romana Orthodoxa Catholica Ecclesia credenda aut facienda declaravit vel in posterum declarabit.

Fides sit causa et promissa.

II. Per rectam intentionem in omnibus suis actionibus sincere gloriam Creatoris sui spectent, curentque, quantum in se erit, non solum se ipsos, verum etiam omnes alios ad servendum divinae maiestati excitare propter ipsam et propter nimiam charitatem qua prior dilexit nos, neque in illâ se se ipsos quaerant, sed in omnibus creaturis, quemadmodum et in semetipso, Creatorem suum et omnes in illo diligant.

*Finis actionis
Deus.*

III. Unusquisque perspectas habeat animi sui propensiones, et antevertere noverit tentationes, opponendo ipsis remedia, quae quisvis sibi cum divina

Quomodo passio-nibus occur-rendum.

Hoc institutum servat apostolicam vitam in forma.

gratiâ comparare et in promptu habere laborabit, inflectendo se ad ea quae sunt contraria peccatis et profectui spiritus conducunt, ut si quis animadvertit se ad superbiam, aut iram, aliamve passionem esse propensum, is exerceat se in rebus abiectioribus, quaerat ea, quibus patientiam exercere aut alii vitiosae propensioni resistere possit.

Iter ad solidas virtutes. iv. Ad virtutes solidas hominis sui interioris pro viribus entantur; praecipue verò studeant in sui ipsius cognitione, quae aebnigatione et christianâ simplicitate, in humilitate, patientiâ et charitate, timore Dei, cum prudentiâ et discretione plurimum excellere.

Exercenda pacificilla. v. Propter amorem Christi Salvatoris sui libenter debent ferre iniurias, persecutiones, contumelias et quaevis opprobria, imo ex animo gaudere, si gratis odio habuerit eos mundus et contempserit: quae omnia eo ardentius complectentur, quod sciant iisdem insignibus Dominum et magistrum suum fuisse spectabilem.

Considerato agendum. vi. Cum ex solâ voluntatis affectione (quantumvis etiam spirituali) vel subitâ boni ac sive apprehensione ad agendum vel omittendum praecipitanter et qua datâ portâ ruere maxime semper sit periculosum, ideo affectus suos, etiam spirituales, ita refracnent, ut neque in agendo, neque in loquendo sint inconsiderati, aut praecipites, sed, re prius in oculis Dei discussâ, pensent, quae honestas, utilitas, necessitas et veritas rebus agendis vel omittendis subsit, quaeve commoda aut incommoda ex iis sint nascitura.

Sit cordi temperantia. vii. Temperantiam in cibo et potu ad maius Dei obsequium et perfectionem carnis subiugationem unice cordi habeant, et sancte semper conentur observare. Hinc convivia, quantum fieri potest, domi forisque evitent; si vero

humanitas vel christiana charitas subinde aliud prudenter suaserit, ex superioris arbitrio stabit quid hac in re cum aedificatione permittendum sit: nemo proinde hisce citra iussionem se ingerat, aut proprio motu ad aliquod convivium accedere praesumat.

viii. Quando itinerantur, apud huius vitae sacerdotes divertant; quod si in eorum defectu diversiorum aliud eos capere necesse fuerit, memores sobrietatis et frugalitatis, diligenter caveant, ne, cibi et potus abusu, animae puritati et proximorum aedificationi aliquid officiant.

ix. Quia otium pulvinar diaboli et vitiorum carnis aliorumque plurimorum malorum mater esse noscitur, omni modo sibi prospiciant, ut semper, etiam extra statutas exercitationes ordinarias, honestâ aliquâ actione sint occupati, quam singuli pro capacitate sui ingenii et superiorum directione suscipiant.

x. Statutis exercitiis diligenter suum tempus tribuant, uniformitatem omnes servent, et semetipsos utiliter de die in diem in sincerum servitium divinae maiestatis impendant: hinc, quantumvis aridi sint et desolati, fortiter nihilominus iisdem insistant, scientes, etiam absque stipendio caelestium consolationum, voluntati divinae obsequium rationale praestare, eiusque providentiae et nutui, perfectâ quadam voluntatis suae cum divinâ confirmatione, in omnibus sese subicere; quare constanter pergant et ad devotionem in quibusvis difficultatibus se ingiter excitent.

xi. In suis spiritualibus exercitationibus, viae ordinariae, secundum communes prudentiae et discretionis regulas, insistant omnes, et, ut se contra daemoneis illusiones tueantur, superiorum et confessoriorum ductum sequantur, no-

1 Edit. Main. legit *quem pro quam* (n. T.).

Apud quos divertendum in itinere.

Vitandum otium.

Exercitiis constantior concudentia tenuis.

Regulae vitae spiritualis.

rintque modos tentationes et insidias maligni spiritus vitandi et superandi.

Qui in ea quis iudicere qui at. XII. Ad maiorem in spiritu profectum, aut saltem ad necessariam illius conservationem, omnes quotidie in meditatione secundum exercitium trium animae potentiarum, vel asceticam lectionem ad minimum per mediam horam post matutinas preces incumbant, ad quam se pridie vespere per horae quadrantem praeparaverint, eam potissimum ex vita Christi et Sanctorum materiam seligentes, quam sibi singulis magis profuturam existimabunt.

Quotidie digne celebrandum. XIII. Debeant omnes quotidie celebrare, et ita vivere ut digne celebrare possint. Ideo summo studio conentur conscientiam suam ab omni etiam minimâ labentâ mundam servare, mortalem culpam plusquam faciem colubri formidantes. In hunc finem ad nihilum semel in septimanâ sua peccata integre confitebuntur, idque aliâs toties facient, quoties necesse fuerit, et quotidiana tantorum mysteriorum tractatio requirerit.

Ubi preces solvendae. XIV. Ubi non est chorus, breviarium romanum, aliasque preces consuetae, unâ cum conscientiae examiniibus, simul eodem loco et tempore, cum debitâ attentione et devotione, in Creatoris sui laudem persolvere adlaborent.

Saepe legendae sacrae scripturae et inter preces. XV. Lectioni, studio ac meditationi sacrarum scripturarum eâ sedulitate ac frequentâ invigilabunt, ut huic tam sancto exercitio, ultra tempus matutinae meditationis vel lectionis supra nominatum, saltem unam adhuc horam quotidie impendant; et ad maiorem fructum inde percipiendum, sanctorum Patrum probatorumque interpretum explanationem desuper adhibeant.

Quotannis exercitia fiant. XVI. Praeter statuta exercitia quotidiana, omnes et singuli cuiuscumque districtius sacerdotes, in loco a super-

rioribus assignando, quotannis recollectioni spiritus sui per certos dies vacabunt, ad quam etiam extra hoc praescriptum parati esse debent, quando eam superiores illis aut utilem aut necessariam esse indicaverint.

XVII. Non solum aequo animo accipiant, si ad maiorem in virtutibus progressum proprii defectus ipsis a superioribus fuerint intimati; verum etiam ad aliorum correctionem viam sternant. Quare si quis grave delictum et tentationem vel eius periculum in altero notaverit, de hoc superiorem vel fideliter moneat, vel saltem desuper interrogatus veritatem aperiatur, ut ipse pro paternâ in suos curâ periclitantibus convenienti remedio possit succurrere.

XVIII. Caveant sacerdotes sese negotiis saecularibus aliisque rebus ad se non pertinentibus immiscere; et si quam causam civilem habuerint, sublimioris status sui intuitu, in iudicio personaliter non compareant, sed utantur procuratore; quod si vero, urgente necessitate, causam viduarum, pupillarum, aliarumque miserabilium personarum suscipere charitas suaserit, non faciant id absque licentiâ superiorum; in iis autem suo dumtaxat consilio adiuvandis memores sint modestiae, et erga partes litigantes reconciliandae charitatis.

De communitate bonorum.

XIX. Communitas bonorum huius vitae clericis et sacerdotibus obligat ut redditus suos ecclesiasticos, quocumque titulo obvenientes, quorum tamen libera dispositio de iure ad eos pertinet, in communes pios usus conferant collatione stabiliter in vitâ et post mortem duraturâ (salvis iuribus sanctae Sedis Apostolicae, et reverendissimorum dominorum Ordinariorum), quam eo ipso facere censentur, dum vitae huic communi se aggregant. Hanc porro commu-

Almonitiones excipiantur et promovendae.

Modus in negotiis saecularibus servandus.

Reclius ecclesiasticos in communes pios usus conferantur.

nitatem bonorum eo ardentius coli decet, quod Christus Dominus cum Apostolis suis eam tenerit, in Ecclesiâ Dei diu viguerit, et sacri canones tam sancte ad eam hortentur. Igitur in auctorem vitæ Iesum Christum ingiter respiciant, et memores se ad vindicandam veram libertatem filiorum Dei, et adipiscendas divitias gloriæ eius totum thesaurum suum in Cruce Domini suspendisse, laborent omnem affectum et inordinatam animi sollicitudinem erga res temporales sic extirpare, ut solus Christus crucifixus, velut summum bonum, uniuscuiusque præcordia abundantè impleat.

xx. Quapropter ut in maiori parte domesticâ et quiete animi Deo sibi proximo vacare possint, ubi plures simul habitant, unus eligatur, qui beneficiorum et functionum ecclesiasticarum redditus e manibus sacerdotum sibi cohabitantium recipiat, et singulorum necessitatibus ex æquo prospiciat, atque de receptis et expensis suo tempore superiori ordinatam rationem reddat.

xxi. Habitatio, victus, vestitus, lecti pro diversitate locorum uniformiter sic accomodentur, quemadmodum servos et ministros Dei et Ecclesiæ deceat; infirmorum tamen semper habitâ ratione; sine expresso consensu superioris nihil denuo in aliud domicilium transferatur. hinc caveant hospites, itinerantes, aut qui aliò conminigrant, ne quid, sive ex bibliothecâ libros, sive ex domo alias quascumque res, elanculum et pro libito suo secum accipiant, ob confusiones et incommoda quæ ex opposito consequuntur.

xxii. Qui parentes, fratres et sorores in necessitate constitutos habent, oeconomiam suam ita instituant et vivant, ut eos charitative invare possint; ubi vero beneficiorum tenuitas id non patitur, ex

dispositione superioris defectus aliunde supplebitur. Illi autem, qui ab eiusmodi onere iuvandorum parentum, fratrum, sororum liberi sunt, ne arbitrentur rapinam id quod ad obsequium pietatis et necessitatis in suorum confratrum parentes, fratres et sorores ab eodem superiore commendatos expenditur; verum sibi persuadeant (cum charitati fraternæ omnia sint communia) in suos impendi; unde qui non habent parentes, fratres vel sorores in necessitate constitutos, sint tanquam habentes, gratiasque Deo agant quod hac libertate eos donarit.

xxiii. Ceterum communitas bonorum huius vitæ clericalis, prout supra insinuatam, procedit solummodo de bonis intuitu munium, functionum ac reddituum ecclesiasticorum quomodolibet quaesitis; bona autem patrimonialia sub liberâ cuiusque dispositione relinquuntur, cum hoc tamen moderamine, ut in iis dispensandis prima ac potissima pauperum consanguineorum ratio habeatur, bono nihilominus communitatis nostræ clericalis non præterito. Ad evitandam vero omnem in hac disciplinâ clericali et pace domesticâ confusionem et alia incommoda, huiusmodi dispositiones patrimonialium diligenter consignentur, et superiori, quoties ipsi videbitur, desuper ratio reddatur. Lites vero, si quæ super dictis bonis patrimonialibus movebuntur, non a sacerdotibus in personâ, multo minus nomine communitatis, sed per procuratores coram tribunalibus agitentur.

De fraternâ cohabitatione.

xxiv. Duo, tres, vel etiam plures clerici, pro locorum qualitate (conformiter antiquis Ecclesiæ canonibus) eadem in domo ac mensâ pie, sobrie, caste et fraterne cohabitent, nec facile aliquis solus exponatur, nisi locorum distantia

Communitas
non censetur
bona patrimonialia.

Quo in casu
quis solus habitare possit.

Horum admister unus eligatur.

Quomodo in cultris ministranda necessaria.

Adiuvare presentem consanguineum bonis communitatis.

postulet, eaque sit parochialium proventuum tenuitas ut duo cohabitare non possint: tales vero soli exponantur, qui eam vitae morumque constantiam probarunt, ut solitudo nihil periculi secum trahere merito credatur.

Erudiantur a lolescentes.

XXV. Ut autem huius vitae socialis disciplina, vitato otio, sanctius continetur, et simul maior proximo utilitas accrescat, teneros adolescentes in bonis moribus et litteris eoque informabunt, prout singulorum capacitas opportunitasque locorum permiserit.

Alii se exerceant in argutis disciplinis.

XXVI. Ne tamen ipsi clerici notitiam studiorum theologicorum et controversisticorum in scholis acquisitam deperdant, se se, etiam postquam ad animarum curam aliasque functiones clericales applicati fuerint, in praedictorum studiorum exercitio diligenter occupabunt, et subinde in loco deputando, per repetitiones et conferentias desuper instituendas, aliquid suae industriae ac profectus specimen exhibebunt.

Mutuum charitatem servent.

XXVII. Fraternali charitatem et unio-nem sedulo observare nitantur, supportantes se mutuo in charitativa patientia et infirmitatis propriae recordatione, quemadmodum in peccatis innumeris divina bonitas benignissime sustinet.

Pro quibus missas celebrare debeant.

XXVIII. Quilibet sacerdotum quavis hebdomada pro summo Romano Pontifice et occurrentibus sanctae Ecclesiae necessitatibus, necnon pro incremento huius vitae clericalis et singularibus eius benefactoribus unam missam faciat. Menstrua vero sacra duo (unum quovis in loco pro eiusdem Ordinario, alterum pro defunctis confratribus et benefactoribus) a singulis celebrentur. Quotiescumque etiam continget aliquem ex dictis confratribus a vita decedere, praeter consuetas exequias quae in sepulturae loco peragentur, quivis sacerdos huius vitae pro salute animae eiusdem

tria sacra legat; preces et alia pietatis opera cuiuscumque libertati relinquuntur.

De separatione mulierum.

XXIX. Cum sacerdotes quotidianum Christi Domini receptaculum sint, arctissimam castitatis custodiam omnes habeant, evitendo angelicam puritatem imitari, ad quam obtinendam portas sensuum occludere, omnesque occasiones, et privata cum mulieribus commercia diligentissime fugere studeant.

Vetantur privata cum mulieribus commercia.

XXX. Quare nullae mulieres cum hisce sacerdotibus in eadem domo habitent, sed, quantum fieri potest, in administratione domus et culinae opera virorum utantur; si tamen familiae rusticae vel alia inevitabilis necessitas mulierum famulitium requirat, matres vel sorores, si haberi possint, vel saltem tales excipiantur, quas vitae morumque honestas commendat; ea nihilominus separatione facta, quae superioribus videbitur fore sufficiens et necessaria.

Item cohabitatio, nisi ad aliam necessitatem.

De obedientia.

XXXI. Viam regiam sanctae illius obedientiae omnes teneant, quam locorum Ordinarii exhibere clerici saeculares communiter tenentur; quemadmodum haec vita clericalis ab origine sui, sine exemptione, illorum iurisdictioni se subiiciens, sancte servavit, observare deinceps perpetuo debet. Praeterea omnibus et singulis dictae vitae constitutionibus, ac omnibus illis, quae eorum superiores rationabiliter in Domino mandaverint circa actiones et functiones suas privatas et oeconomicas, perfectam obedientiam, non solum opere, verum etiam voluntate et intellectu praestare pro viribus evitantur, salva semper in omnibus Ordinariorum auctoritate et iurisdictione.

Parent locorum Ordinarius, superioribus et constitutionibus.

XXXII. In obtinendis vel retinendis beneficiis non proprium suum arbitrium

Prompti sint ad dimittenda beneficia.

vel commodum spectantes, promptum semper et paratum animum habeant vel manendi, vel aliò eundi; sic tamen ut in acceptatione ac dimissione sine renunciatione eiusmodi beneficiorum ordo debitus et uniuscuiusque dioecesis consueto semper observetur.

Gravati ad superiores confugiant.

XXXIII. Secundum subordinationem superioritatis et inferioritatis unusquisque conversatione suâ vel officio ab alio dirigi patiatur: si quis tamen forte irrationabili et indiscreto imperio gravetur, ad superiorem recurat, qui pro suâ discretionem in Domino remedium afferet.

De superioribus brevis tenent, nec contra eos quicquam moliantur.

XXXIV. Superioribus suas necessitates candidè aperiant, et, amotis suspitionibus, eorum dicta et facta ita accipiant ut semper in meliorem partem interpretentur, etsi propriae voluntati et iudicio contraria esse videantur; maxime vero caveant murmura et factiones contra superiores dispositiones excitare, haec enim mutuam charitatem scindunt, bonum regimen disturbant, et instar pestis corpus viresque communitatis inficiunt, ac divino spiritui adversantur.

De curâ animarum.

Invigilant animarum curam.

XXXV. Cum pro nostrae vocationis scopo habeamus iuxta normam sacrorum canonum (quo ad eius fieri poterit) et vitae ecclesiasticae honestatem puritatemque vivere, et simul per functiones parochiales Dei honorem et salutem animarum sincere atque vigilanter cum propriae perfectionis studio per Dei gratiam promovere; idcirco sacerdotes huius vitae singulari industriâ dietam animarum curam exercebunt, et quidem eâ ferventi charitate ac sollicitudine, ut neque in verbo neque in opere aut exemplo bono aliquid desideretur, quod ad oculos sibi conceditas, etiam cum extremo vitae periculo, rite pascendas conducere possit.

† Coniunct. et nos addimus (R. T.).

XXXVI. Sacramentorum itaque administrationem sacrarumque caerimoniarum functiones cum decenti gravitate et veneratione peragant. Ritum etiam ubique illos observent, quos Romana Ecclesia et locorum Ordinarii praescripserint.

Hinc graviter et rite exercent functiones ecclesiasticas.

XXXVII. Ad frequentem usum sacramentorum poenitentiae et eucharistiae populum fervide adhortentur, necessitatem, vim et effectus eorum explicando; maxime vero invigilent ut aegroti Sacro Viatico et Extremâ Unctione mature provisè ex hac vitâ decedant.

Sacramenta saepe administrare curent.

XXXVIII. In praedicando evangelio Christi, solius Dei gloriam et animarum salutem spectantes, ab omni invectivarum genere et acrimoniâ verborum in particulares personas absteineant, neque hominibus, sed Deo placere studeant: unde et ostentationem et auditorum captivum minus accommodatos conceptus fugiant, ea semper in medium preferentes, quae pro diversitate auditorii sui populum in veritate christianâ erudire, aut in moribus corrigere, vel in charitate, aliarumque virtutum studio magis accendere apta sint, de quibus plura infra.

Accommoda ratione evangelium exponant.

XXXIX. In sensu simpliciter et veritatis christianae abundantes, Ecclesiae traditiones et sanctorum Patrum doctrinas, praecipue vero Sanctae Scripturae libros summe aestiment, venerentur et sibi familiares reddant; quos non ex propria sapientiâ interpretando ad subtiles conceptus trahere, sed simpliciter ita proponere studeant, prout est utile ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum et ad erudiendum in iustitiâ, et prout Sancta Ecclesia, sancti Patres et theologorum orthodoxorum consensus sancte hactenus intellexit, et etiam num intelligit.

Scripturas praecipue videntur, quas interpretantur ex mente Ecclesiae patrum et theologorum.

XL. Doctrina catechetica, ad rudiores et parvulos in articulis fidei orthodoxae et moribus christiano homine dignis rite

Singulis dominicis catechismum faciant.

instituendos, singulis dominicis in ecclesiis parochialibus uniformiter ex praescripto instituantur, ut sic ex naturalibus ignorantiae tenebris ad lumen veritatis fidei et in viam sanctae conversationis traducantur.

Instituunt ubique scholas vernaculas.

XL. Ad hoc plurimum iuvabit si scholas vernaculas (quae magnum, praeter alia commoda non pauca, doctrinae catecheticae cum fructu prosequendae praesidium conferunt) ruri non minus quam in civitatibus omni studio et sollicitudine instituendas curent, frequentius visitent, et ea, quae in catechesi dicta vel dicenda sunt, ludimagistrum parvulos suos docere iubeant.

Ex quibus sibi assumant parvulos ad vitam clericalem instituant.

XLII. Ex vernaculis haeec scholis aliqui bonae indolis parvuli ad aedes parochiales assumantur; qui sacerdotibus ad altare inserviant, mensae ministrent, ad eamque Scripturam Sacram legant, canere et latine loqui paulatim addiscant, in mysteriis quoque christianae fidei, timore Domini, ingenuis moribus, bonis litteris et aliis huius vitae clericalis principii instruantur, sicque ad omnem pietatem et morum honestatem ab ineunte aetate sollicito educantur.

Parochianos sinceram charitatem prosequantur.

XLIII. Animarum fructum plurimum promoveri sciant si parochiani sinceram charitatem foveantur. Hinc aegrotos frequentius invisant, eisque, cum opus erit, ad ultimam luctam ex debito salutaribus monitis assistant et confortent; pauperum vero pupillorum, viduarum, aliarumque miserabilium et afflictarum personarum singularem quandam curam habeant, earundem necessitates et miseriam, quantum fieri poterit, consilio, operâ, solatio sublevando.

Nihil innovent, nisi contra veras decedant.

XLIV. In parochiis suis nihil novi incipiant, nihil mutant; verum consuetudinibus laudabiliter hactenus observatis insistant: maxime vero caveant, ne in vitam controversiam, praesertim cum

magistratibus, se intromittant, nisi requisito prius superiorum consilio et impetrato consensu.

XLV. Hanc clericorum saecularium vitam diligant, defendant, propagent, et in vocatione sua, tamquam generosi milites in statione sua, quibuscumque adversis non obstantibus, constanter perseverent, ac pro firmiore harum constitutionum observatione et custodia quandoque colloquia instituant, quibus id efficiant, ne res suae, sive spirituales, sive temporales, aliquid capiant detrimenti; et casu quo disciplinam dissolvi vel oeconomiam periclitari deprehenderint, quod ipsum mature consilio occurrant; quod ipsam assequantur facilius, si quis in examine privato, iuxta statum et conditionem suam, super his constitutionibus, cum proposito emendationis, diligenter se examinaverit.

Hoc institutum propagent et quibusdam mediis constituentur.

XLVI. Denique hae constitutiones sub peccato, per se loquendo, non obligant, etsi quis ad hanc vitam clericalem servandam per iuramentum se adstringat; solus autem ille periusuruse abest, qui proprio motu se ab huius clericalis vitae et disciplinae statu separaverit.

Quae tamen non obligant sub peccato.

Constitutiones iuventutis ad vitam sacerdotalem clericorum saecularium in commune viventium educandae.

PROOEMIUM.

Finis cuius vitae clericalis est et clericos saeculares in commune viventes in honestate et disciplina clericali conservare et ingenuos adolescentes ad eamdem educare. Unde qui hic aluntur firmiter sibi proponere debent, quod, sacerdotes facti, sub disciplina huius vitae ad incrementum Ecclesiae Catholicae militare, et, iuxta propriam, etiam aliorum salutem ex professo procurare velint. Quare, qui ad huius disciplinae institutionem accedunt, sibi persuadeant, se

Scopus huius instituti clericatus.

vere in filios et in membra huius corporis suscipi. Igitur, seposito erga domum paternam et consanguineos inordinato affectu, eo magis Deum creatorem suum et spirituales suos parentes diligere debent, quo maiora beneficia et pretiosorem vitam omnino gratis ab ipsis accipiunt. Proinde hanc clericorum saecularium vitam ut veram, ut carissimam matrem habeant, illius disciplinae ex animo se submittant, tradendo personas suas instituendas et erudiendas secundum voluntatem suorum superiorum, maxime vero ad perfectionem debitam et gradum quemdam excellentem communitatis bonorum, dilectionis fraternae, castitatis et obedientiae ab adolescentiâ conentur, in quibus veluti columnis tota structura huius vitae clericalis subsistit.

Porro constitutiones huius inventutis ad vitam clericorum saecularium rite educandae in tria potissimum puncta dividere visum est: primum erit de pietate christianâ; alterum de morum honestate; tertium de studiis litterarum.

De pietate christianâ.

I. Articulos fidei catholicae eorumque fundamenta animis suis firmiter imprimere, item tam sacramentorum virtutes, quam etiam significationes sacramentorum caerimoniarum, earumque congruitates probe addiscere student, ex quorum deinde scientiâ intelligant solam Ecclesiam Catholicam caelestis sapientiae et divinae veritatis, insuper et morum laudatissimorum in terris magistrum existere, extra quam salvari impossibile sit.

II. Nosse propterea debent mundum, carnem et diabolum esse tres animae nostrae capitales hostes, qui, viam ad Caelum tanquam latrunculi obsidentes, suis hostilitatibus efficiunt ut tota vita hominis sit militia super terram, ad quam viriliter oportet accingi. In hunc finem

sibi omnis generis practica principia ac media faciliora ex lectione et meditatione sacrâ comparabunt; quibus concupiscentiae motus aliaque tentationes eludi et muscarum instar possint ac debeant repelli. Huic rei maxime deservient libri piorum auctorum, quos pater spiritalis singulorum captivi atque perfectui idoneos iudicaverint.

III. Frequenter sibi ipsi inculcent humani generis vilitatem, vanitatem, fragilitatem et nihilum, ut huiusmodi cognitione et quotidianâ experientiâ agnitionem sui ipsius paulatim consequantur. Item tam beneficia creationis, redemptionis et sanctificationis, quam poenas eorum qui iisdem abutuntur, sicut quatuor hominis novissima perpetuo ob oculos ponant, ut sic vel ad amorem Dei, gratique animi affectum, vel ad iustum timorem Domini serio impellantur; super quae, tanquam firma christianae vitae fundamenta, omnium solidarum virtutum aedificium extruere oportet.

IV. Virtutum theologicarum, fidei, spei, charitatis, et cardinalium, prudentiae, temperantiae, fortitudinis et iustitiae, genuinam naturam practice addiscant. Ad haec in verâ humilitate, patientiâ, abnegatione sui ipsius iugiter se exercent, omnesque suas actiones in verâ discretionem instituere serio conentur; maxime vero, quodnam in quavis virtute medium, et quaenam vitiosa extrema sint, sedulo indagent; alias enim juvenilis impetus, ob suam immoderatam vehementiam, experientiâ tacite, facile et plerumque ad extrema deflectit. Hic multum proderit, si quilibet aliquid temporis certo cuidam vitio vel particulari defectui extirpando et virtuti oppositae exercendae iuxta maiorem suam indigentiam et utilitatem, de consilio patris

Comparant sibi agnitionem sui ipsius, amorem et timorem Dei.

Se exercent in theologis, cardinalibus, atque virtutibus.

Clerici addiscunt fidei articulos, sacramentorum virtutes et caerimoniarum significationem.

Ut vincere possint tentationes vacare debent lecti non porum auctorum.

1 Forsan legendum *Hinc* (n. t.).

spiritualis, vel quoties sibi aliàs visum fuerit, impendat.

Quod ipsis permissum, ad lautum copiant.

v. Veram indifferentiam erga omnes res huius mundi habeant, solum illud optimum existimantes quod a Dei et superiorum voluntate dimanat. Proinde promptam obediendi voluntatem, quae omnibus hanc vitam sectantibus maxime necessaria est, a iuventute sibi comparabunt.

Custodiant integritatem mentis et corporis.

vi. Tam primam innocentiam, quam castitatem mentis et corporis, ut pupillam oculi, illibatam conservare satagent. Proinde principis obstant, et omnes malas suggestiones sine cunctatione ex animo eiciant.

Refrascunt sensus.

vii. Ad sensuum suorum tam interiorum quam exteriorum custodiam pro viribus attendant, maxime vero ab auditione rerum turpium, tamquam a facie colubri, fugiant, et si fugere non possint, reprehendant, vel saltem serio apud se detestentur.

Oculos a nobis avertant.

viii. Oculos suos ab omni curioso intuitu sexus feminei, aliarumque vanitatum, quae hominem fascinando inquinare vel distrahere solent, sollicite avertant. Hinc fraenum timoris Domini sibi iniicientes, foris et in templo oculos ab omni inordinatâ evagatione pro viribus cohibere nitantur. Quod facilius consequentur, si praesentiam Dei et futurorum bonorum stabilitatem, respectu quorum haec caedea vilescent, animo iugiter revolvant.

Ori mentium impediunt.

ix. Turpiloquia sicut et blasphemiae procul arceantur, et si quis in his deprehensus, tertiatque vice correptus, emendationem effective non demonstraverit, tamquam pestis e consortio innocentium eiciatur.

Detestentur avaritiam.

x. Ne rerum singularium usu ad avaritiae sordes inclinentur, nemini licet pecunias proprias aut res alias clandestine possidere; et, si quis a paren-

tibus, consanguineis, tutoribus et quibuscumque aliis simile quid acceperit, non sibi seorsum reservet, sed in communi custodiâ superiori asservandum tradat. Hinc, etsi plutei ad asservationem quarundam regularum studiosae inventuti necessarium singulis permittantur, superior tamen ad eos clavem magistratam habeat.

xi. Singulis diebus, statim post preces matutinas, mediam horam lectioni spirituali vel meditationi diligenter impendant, et quae ex attentâ lectione vel meditatione notatu digna deprehenderint, cum brevi reflectione, primo memoriae bene mandent, tum etiam in libro suo spirituali ad hoc deputato clare et breviter notent, ne thesauro spiritualis scientiae defraudentur.

xii. Quotidie, tempore et loco sibi assignato, tremendo missae sacrificio devote intersint, et sub eodem non solum corpus et animam, verum etiam omnes cogitationes, verba et opera sua Patri caelesti per Iesum Christum in servitium offerant; et qui officium parvum beatæ Mariae Virginis necdum orant, officium Immaculatae Conceptionis a sanctâ Sede Apostolicâ approbatum, unâ cum hymno sancti Casimiri pariter approbato vel approbando, praecipue pro conservandâ castitate, persolvant; cum vero celebrans ad communionem pervenerit, suam quoque spiritualium communionem (prout didicerunt) instituant.

xiii. Qui vero in maioribus classibus existunt, officium parvum beatæ Mariae Virginis pro incremento gratiae vocationis clericalis singulis debet recitent, sic quidem ut primam, tertiam, sextam et nonam sub missae sacrificio; vesperras vero et completorium, cum matutino et laudibus pro die sequenti, tempore pomeridiano, paulo ante coenam, in honorem Genitricis Dei reginae et patronae

Spirituali lectioni vel meditationi vacent.

Missae sacrificio intersint, et interim novum la praestent.

Maiores recitent officium B. M. V.

singularis huius vitae clericalis, pro temporum diversitate, alternis vocibus recitando persolvant.

xiv. In templo sub missae sacrificio, aut vespere verâ pietate et modestiâ praeucentes, ab omni garrulitate et strepitu, oculorum curiositate et inordinatâ mentis omniumque aliarum facultatum effusione se custodiant; sub auditione verbi Dei, ianuam alienis cogitationibus praecludendo, intellectum, memoriam et voluntatem, ad percipiendum debitum fructum, concionatoris sermoni ex animo accommodent.

xv. Philosophiae ac theologiae studiosi singulis septimanis et maiorum totius anni festivitatum diebus conscientiam suam sacramentali confessione expiare et ad sacram communionem accedere assuescant; qui vero in humanioribus scholis existunt, saltem singulis quatuordecim diebus id observant. Confessariis autem confiteantur omnes, quos superiores vel⁴ huius vitae clericalis sacerdotibus vel aliunde determinaverint.

xvi. Post communionem aliquantum temporis in gratiarum actionem pro tanto beneficio, aliquam affectuosam orationem, vel ore, vel mente recitando, impendant, in qua omnia viscera sua, cum omnium necessitatum suarum tam privatarum quam publicarum Ecclesiae explicatione, coram oculis divinae maiestatis effundent, et in vulnera Christi hospitis amabilissimi abscondendo commendabunt.

xvii. Ut ab occultis satanae et naturae vitatae insidiis facilius praeserventur, ab adolescentiâ assuescant non raro cum superioribus, patre spirituali et confessario super statu hominis sui interioris conferre, et iisdem graviores, prae-

sertim extraordinarios animi sui motus et impulsus candide aperire, id quod ad cognitionem et discretionem spirituum, an ex Deo sunt nec ne, plurimum prodesse dignoscitur.

xviii. Singulis annis recollectioni spirituali, qui eiusdem capaces sunt, per aliquos dies vacabunt; idem observetur in eorundem susceptione ad hanc vitam, antequam iuramentum praestent; adiungant etiam confessionem generalem totius vitae, nisi ante eam fecerint.

xix. Maiores iunioribus in observatione constitutionum, tamquam speculum verae integritatis, pro viribus praeucent, et cogitent se, a pueritiae indulgentiâ ablactatos, iam ad veras et solidas virtutes evocari; proinde spirituali fulgore, studiosis nempe virtutum et exercitiorum hactenus praescriptorum actibus, in verâ discretionem ubique praecludere conentur.

De morum honestate.

xx. Ad eam integritatem morum omnes et singuli pro viribus attendant, ut castigationibus non indigeant; et, si deliquerint, cito contriti et humiliati fateantur suam culpam, atque cum proposito seriae emendationis se superioris arbitrio submittant, sustinentes libenter poenitentias, quae pro qualitate delicti fuerint iniunctae, idque sine resistentiâ aut murmuratione vel frivola excusatione.

xxi. Senectutem venerentur, et tam domi superiores quam foris sacerdotes ac personas ecclesiasticas quascumque, maxime vero praedecessores suos et omnes homines secundum cuiusque status dignitatem ex animo venerentur, ac debitum honoris titulum impendant.

xxii. In externis caeremoniis, quae in modo dictae reverentiae signum solent adhiberi, hypocriticam pseudopoliticorum simulationem et ineptam gesticulationem ut pestem fugiant; e contra

⁴ Videtur deesse praeposit. ex (R. T.).

Functionibus ecclesiasticis modeste et attente insistent.

Saepe confiteantur, et eu-
charistiam suscipiant.

Post quam gratiam agant et oreant.

Non raro consulant superiores, patrum spirituum et confessorum.

Aliquando per cent.

Maiores iunioribus exemplo suat.

In moribus praeucent, et casti deliquerint poenitentiam agant.

Omnibus suum honorem detestant.

Utant caeremoniis gravibus et modestis.

cum debita gravitate, modestia et decore, ut recta prudensque dietabit ratio, venerationem paucis ostendant.

Inferiores honore superiores praeveiant.

XXIII. Quoties domi vel foris sibi invicem obviabunt, semper ii qui sunt in inferiore classe adolescentes altiorum classium, omnes vero et singuli suos superiores aliosque sacerdotes honore debito praeveiant, maiores quoque detecto capite, superiores vero et sacerdotes etiam cum inclinatione corporis salutantes.

Cum superioribus raro et modeste, cum aequalibus honeste loquantur.

XXIV. Coram superioribus et maioribus se ultro non facile ad loquendum ingrant, ad interrogata vero paucis modeste et graviter respondeant. Cum aequalibus ea agere et loqui expedit, quae vel honestas, vel utilitas, vel necessitas commendant.

Scandala superstitibus prudenter deferant.

XXV. Quando advertent ex domesticis aliquem deliquisse, aut ad delictum periculose inclinari, vel si aliud quodcumque scandalum patiantur, ad superiorem debitam cum modestia, loco et tempore congruo, fraternae correctionis cura deferre teneantur, ut mature malo occurrere possit.

Superiorum correctionem in bonam partem accipiant.

XXVI. Contra correctionem superiorum non murmurent, et si quid iniuste sibi pati videantur, patienti taciturnitate prudenter sufferant, et in meliorem partem accipiendo cogitent se de praesenti non intelligere correctionis mensuram. Imprimis autem caveant ne de suis superioribus male loquantur, vel illos indicent, irrideant, aut illorum dicta, facta, correptiones, dispositiones, etc. sinistre interpretentur, multo minus talia suis sociis aut (quod peius foret) extraneis evulgent.

De dispensatione necessarium non cogitentur.

XXVII. Contra dispensationem necessarium, nullas factiones et murmura excitent, sed, si quem defectum horum quomodolibet in veritate notaverint, competenti superiori seorsim indicabunt,

ut suo tempore eo modo sciat remedium adhibere.

XXVIII. Ab omni specie mendacii abstinere, veritatem vero, quae inter praecipua bene moratae inventus ornamenta merito numeratur, tanquam pupillam oculi in omnibus verbis et actionibus suis custodire studeant.

XXIX. Non adulentur, non pietatem fingant, neminem decipiendi verbis circumveniant, et in narratione rerum auditarum ab omni falsa amplificatione absterneant, ut, sicut os loquitur, ita in veritate sentiat cor.

XXX. Nemo alterum mendacii incivilliter arguat, nec in passione irae erga se invicem effervescent, aut vindictam sumere quocumque modo attentent; ad competentem vero superiorem, si rei gravitas postulaverit, rationabiliter et sine cupiditate vindictae deferre nemo prohibetur, qui noverit optime in Domino providere.

XXXI. Sermone utantur modesto, non sapientiae sublimitatem affectent, non falsae humilitatis abiectionem, sed in omnibus curent simplicitatem sinceritatemque christianam servare, quibus adificetur proximus, non offendantur.

XXXII. In iis qui narrant, ambages et superfluos verborum ambitus, sicut et circumstantias ad rem non pertinentes abscedant, et modo recto ac plano ad scopum sui discursus festinent, aliis etiam discurrendi locum cessuri.

XXXIII. Se ipsos prae aliis non extollant, neque interius in suis rebus sibi vane complacent, multo minus se ipsos aut sua laudare et per iactantiam magni facere praesumant, cogitare enim debent omne bonum esse desuper a Patre luninum.

XXXIV. Non sint morosi, erga omnes autem affabiles, mane et vespere salutem

1 Forsan et pro eo legendum (n. T.).

Mendacium detestatur.

Item adulationem et similitam pietatem.

Nemo alterum offendat.

In omnibus simplicitatem et sinceritatem servent.

In sermone ambages vitent et lacuicium sicut.

Item iactantiam fugiant.

Sint affabiles et verocundi.

invicem impertiantur: minores in aliquo a maioribus et superioribus affatum expectent, quod debitae submissionis et verecundiae signum fuerit.

Componant vultus. XXXV. Tam vultus tristitiam et oculorum austeritatem, quam levitatem in se ipsis omnes sic corrigant, ut suavitas cum gravitate, modestia vero cum magnanimitate in cuiusvis vultu certare videatur, in hoc ipso tamen omnem simulationem et hypocrisis excludentes.

Ac corpus lo-
tuit. XXXVI. Exclusa omni levitate, in incessu gravitatem cum modestiâ coniungant, semper incedendo non currant, in vestibus munditiam ament, sordes oderrint, et in omnibus verbis actionibusque suis gestus membrorum ac totius corporis compositionem talem exhibeant, quae omnem hominem aedificare possit ac debeat.

Quaedam ser-
vare debent in
triclinio. XXXVII. Erga cibos in mensâ appositos ipsius appetitus sensualitatem sibi praedominari sic non sinant ut gula rectae rationis usum praevaleat; quantum autem ad moderatam corporis refectioem necessarium fuerit, comedant; in singulorum ciborum contractatione debitam modestiam ac decorem in aliorum aedificationem observent; silentium quoque in triclinio sancte servetur, extra mensam porro ordinarie sive domi sive foris abstineant¹, neque sine licentiâ superiorum alibi comedant aut bibant.

Item alia ex-
tra illud. XXXVIII. Post mensam aliquantum temporis honestae recreationi indulgebunt, sic tamen ut ab indecorâ corporis agitatione abstineant, et cum eâ circumspeditione ac modestiâ laetitiam attemperent, ut nemo prudens offendi queat.

Statatis tem-
poribus omnes
simul commo-
reantur. XXXIX. Nemo autem, sive domi, sive foris, recreationi se subducere vel ad alia loca, occasiones aut consortia declinare, vel eo tempore, praepostero ordine, lit-

teris operam dare, vel in loco solitario se tristitiae aut melancholiae dedere permittatur: est enim tempus studendi et tempus ridendi; omnia tempus habent.

XL. Quamvis humanum sit, intra limites virtutis eutrapeliae, iocari et iocos aut sales ab aliis accipere ac tolerare posse; nihilominus tamen stultiloquia, scurrilitates et alia, quae honestatis terminos mediumque discretionis excedunt, in nullâ occasione tolerantur. Cum vero ex humanâ imperfectione, tam domi quam foris, contra dictas eutrapeliae et discretionis leges non raro peccari soleat, a teneris assuescant ne ita delicati efficiantur ut nihil pati velint aut possint, existimantes omnia sibi ex voto accidere debere.

XLI. Cum valde indecens sit proprium sermonem suis interpolare cachinnis, ideo, in narrandis vel audiendis leporibus ac facetiis, nolint aliis in ridendo palmam praeripere, sed appetitum suum inlibenter cum moderatâ suavitate oris sua loquantur, vel alios auscultent, aliis in risum solutis et ipsi subrideant, prout virtus eutrapeliae suaserit, vitando duo extrema, nimiam quidem austeritatem ex unâ, nimiam vero levitatem ex alterâ parte.

XLII. In recreationibus invicem verbis vel actionibus irritare aut insulorum morum ineptiis molesti esse nolint, quibus alii ad tristitiam, nauseam, iracundiam vel antipathiam provocentur.

XLIII. In auscultando alterius discursu, secluso omni contemptu, sagaciter observent, quid is pulchrum, quid indecus¹ effundat, indeque sibi documenta tacite efformet, quomodo se in simili occasione gerere velint, quae cavere, quae observare: loquentem autem pro-

Moderate iocentur, et immoderatos iocos patientur.

Ne nimios edant risus.

Molesti non sint.

Ex aliorum sermone fructum capiant.

¹ Videtur deesse a cibo (n. t.).

¹ Forsan indecens (n. t.).

ximum importune ne interrumpant, sed patienter audiant; indecens enim est audiri velle, audire vero non nisi impatienter.

De omnibus bene sentiant.

XLIV. Nemini detrahant, aliorum dicta et facta in melius interpretentur. Sinistre vero alios indicare et amaris verbis praestringere, oderint cane penus et angue.

Nemioem carpat.

XLV. Ubi duo, tres vel plures fuerint simul, caveant ne defectus tertii (quisquis ille fuerit, domesticus, vel extraneus, superior vel aequalis) imprudenti ore suggillant: quod enim sibi quis fieri non vult, aequum est ne faciat alteri.

Aliorum peccata superiori tantum revelant;

XLVI. Alterius dicta vel facta, seu graviora, sen leviora videantur, tertio non revelent, sed ad superiorem, si correctione indigerint, cum debita modestia et commiserationis affectu deferrant.

Ab aliis audita ne propagent.

XLVII. Ab aliis audita in se sinant emori, quae cum debita utilitate, necessitate aut honestate non propagari possint, quod fiet si superiores abolendae garrulitati, adolescentes vero servando silentio dederint operam.

Praesertim obstrictiones.

XLVIII. Si quis proximum vel fratrem suum de tertio male loqui audierit, hoc tertio non manifestabit, multo minus, quae tertius ille de eodem proximo dixerit, velut susurro, effutiet; haec enim, quia discordiam seminant, etiam in rebus levibus adolescentes odio capitali prosequi meninerint.

Contentiones non avertit.

XLIX. Unus alterum, vexando, irritando vel defectus exprobando, ad iram non non provocet, multo minus discordiam inter fratres seminare, aut cum altero verbis pugnisque contendere attentet, quae omnia, sicut e diametro bonis moribus repugnant, ita in domo iuventutis nequaquam tolerabuntur.

Contententes,

L. Quod si unus alterum laeserit, cito

in gratiam redeant, et qui illatae iniuriae reus fuerit, iniuncta poenitentia, laesae parti humiliter deprecando satisfaciat.

LI. Iniurias tamen ab aliis sibi illatas nullo modo vindicare velint, scientes in patientia possidere animas suas, maxime si tantum in propriam personam sine alio nocumento redundare videantur.

LII. Si quando proximus in flagrante passione effervescit, qui sibi praesentes sunt, cedant, illius irae dando locum, ne similiter accendantur. Hinc neque corripiant quemquam in fervore animi constitutum, sed tempus congruum expectent, donec ardor sedetur, et sedata passione correctionis sit capax.

LIII. Nemo alteri quicquam furetur, aut ex petulantia abscondat; proinde serio sit omnibus interdictum aliorum musaeae pervagari, aut pluteos lustrare.

LIV. Omnium rerum munditiam diligenter, non tantum in musaeo libris, chartas, aliaque studiosis necessaria, post singulos usus in ordinem componant; verum etiam in cubiculo vestimenta quaecumque inter sordes perire et aliis nauseam creare non sinent.

LV. Longiores crines aut comam non nutriant; sed, proscripta indecora capillorum longitudine, modestam modicritatem ex praescripto uniformiter omnes servant, ut caput honeste tegatur, non obruatur.

LVI. Seorsim dormiant omnes, totum corpus cum omnibus membris ad debitam honestatem componere, sicque compositum in obsequio servare assuescant.

De studiis litterarum.

LVII. Gratiae Dei et naturae talentis viriliter cooperentur, virtutisque student.

1 Forsan ibi (p. T.).

dio illum scientiarum profectum coniungant, qui virtutibus adminiculetur.

Attente aures
praebeant. LVIII. Tam in scholis, quam domi, eliminatâ omni petulantia, explicationibus, aliisque scholasticis exercitationibus, sedulâ attentione aures praebeant.

Neminem a
studio detur-
beat. LIX. Tempore studiorum nemo strepitum aut pulveres excitet, multo minus extra proprium musaeum in domo vagetur, aut quocumque modo alios inquietare et a studiis impedire ausit.

In concertationibus unice
veritatem quaerant. LX. Concertationes scholasticae absque clamore nimio, qui veritatem dubii solummodo confundit, sic instituantur, ut argumentans tarde et ordinate sua proponat; defendens vero patienter argumentum audiens ad formam respondeat. In se invicem non invehantur, neque fervore nimio vel irâ excandescent: multo minus unus alterum confundere, sed rei propositae veritatem emere¹ contentur, et ubi illius evidentiâ vel probabilitas constiterit, non violenter argumentum ex stimulo superbiae intellectualis torquere praesumant, sed veritati vel probabilitati prudenter acquiescant.

Mediam horam
tribuant
cantui. LXI. A prandio ante initium studiorum mediam saltem horam cantui choralis addiscendo impendent omnes, a quo nemo eximi poterit. Illic semel edocti, vel ad cantus figuralis vel musicae instrumentalis varia exercitia pro cuiusque capacitate applicabuntur.

Pro delicti
ratione priva-
tim vel publice
castigentur. LXII. In quibus quilibet privatim deliquit, etiam privatim castigetur; publica vero delicta publicâ poenitentia intra domesticos parietes mulentur, ut sic scandalum tollatur, et alii a similibus absterreantur ».

Preces dictorum
clericorum
et electoris, ac
administratoris
Bavariae. § 2. Nobis propterea praefati exponentes, ac etiam dilectus filius abbas Pompeius de Scarlatis dilecti filii no-

bilis iuvenis Maximiliani Emmanuelis utriusque Bavariae ducis, sacri romani imperii principis electoris, in Romanâ Curia administer, tam ipsius principis electoris quam dilecti quoque filii nobilis viri ducis Maximiliani Philippi eius patris et electoratus administratoris nomine, humiliter supplicari fecerunt, ut institutum et constitutiones huiusmodi pro maiori religionis catholicae bono, ipsiusque instituti decore et augmento, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communire et aliâ opportune in praemissis providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, piis eorundem Maximiliani Emmanuelis et Maximiliani Philippi ducis votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, dictoque exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, institutum praedictum sub immediatâ iurisdictione Ordinariorum et directione unius generalis praesidis, necnon constitutiones praeciussas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus. illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementis. Praeterea cisdem exponentibus alias constitutiones praeciussas non contrarias pro spirituali tempora-

Confirmantur
dictum institu-
tum et relatae
constitutiones.

Item conceditur
facultas eou-
dendi alias con-
stitutiones et
obtinendi quae-

¹ Forsan edere (n. T.).

cumque benefi-
cia saecularia.

lique dicti instituti directione ab hac sanctâ Sede postmodum approbandas condendi facultatem impertimur. Ac ad tollendam omnem ambiguitatem, cum dicti exponentes sint clerici mere saeculares, omnibusque saecularis cleri oneribus obnoxii, eosdem exponentes quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum saecularium capaces esse, ac proinde canonicatus et praebendas, personatus, dignitates etiam post pontificalem maiores in cathedralibus etiam metropolitanis et principales in collegiatis ecclesiis, necnon parochiales ecclesias, earumque perpetuas vicarias, et alia quaecumque cum curâ et sine curâ beneficia ecclesiastica saecularia quomodolibet qualificata, quae per clericos saeculares obtineri consueverunt, possidere ac consequi et obtinere posse, auctoritate et tenore praedictis, declaramus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, quammvis ecclesiarum, aliisve quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis in

contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut eandem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die VII Iunii MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 7 Iunii 1680, pontif. anno IV.

LXXXVI.

Confirmatur iterum et extenditur cardinalis protectoris decretum de nihil agendo contra statuta a Sede Apostolica pro provinciâ Neapolitanâ S. Petri de Alcantara Discalceatorum, ipsâ prius non auditâ, tum etiam adversus decreta a dictae Sedis tribunali-bus et ministris emanata¹.

¹ De erectione huius provinciae, et aliis ad eam spectantibus, vide aenotata in Constitutione CLXXIV (al. 173) Clementis X, quae incipit *Sacroscacti apostolatus* (tom. xviii, pag. 531). Praedicti vero decreti confirmationem reperies in Constit. CV (al. 104) eiusdem Clementis X, quae incipit *Exponi nobis* (tom. xviii, p. 325). Tandem statuta ab Innocentio XI habes in eius Constitutionibus, *Aliâs felicis recordationis*, (supra, pag. 192 et pag. 218).

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Prædictum
decretum primo
confirmatum
fuit a Cleme-
te X, ut supra.

§ 1. Dudum felicis recordationis Clemens Papa X prædecessor noster quoddam decretum, a bonæ memoriæ Francisco, dum vixit, episcopo Ostiensi et Veliterno, S. R. E. cardinali Barberino nuncupato, Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum apud Sedem Apostolicam protectore, ad favorem custodiæ sancti Petri de Alcantara fratrum Discalceatorum eiusdem Ordinis in regno Neapolitano auctoritate apostolicâ institutæ, quæ postmodum in provinciam pari auctoritate erecta fuit, emanatum, specificè confirmavit et approbavit per quasdam suas in simili formâ Brevis die VIII Iulii MDCCLXII desuper expeditas litteras, tenore qui sequitur, videlicet: « Clemens Papa X, ad futuram rei memoriam. Exponi nobis nuper fecerunt, etc. ».

Proces enato-
ris et exprovin-
cialis dictæ
provinciæ.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Ioannes a S. Maria, modernus custos et exprovincialis dictæ provinciæ S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano nobis nuper exponi fecit, multa alia subinde ab hac sanctâ Sede per litteras pariter in simili formâ Brevis emanatas, eiusque tribunalibus et ministris per decreta aliasque scripturas ad favorem eiusdem provinciæ, pro recto illius gubernio ac quiete ac perfectâ regularis disciplinæ observantiâ in eâ stabiliendis et conservandis constituta et ordinata fuerint, quæ per importunas quorundam religiosæ tranquillitatis dictæ provinciæ insidiantium suggestiones convelli aut perturbari possent, in maximum eiusdem provinciæ ac regularis observantiæ, quæ in eâ, Domino benedicente, viget, præiudicium et detrimentum: nobis propterea Ioannes præfatus humiliter supplicari fecit ut in præmissis oportune providere et ut infra in-

dulgere de benignitate apostolicâ digneremur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Ioannis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sentienciis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac præinsertas Clementis prædecessoris litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis, harum serie confirmantes et approbantes, omnibus et singulis modernis et pro tempore existentibus tam maioribus quam minoribus superioribus et fratribus dicti Ordinis, quocumque nomine nuncupatis, sub poenis supra expressis, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, districtè præcipimus et mandamus, ne adversus prædictam provinciam, aut in præiudicium, seu contra tenorem litterarum apostolicarum ac ordinationum et decretorum quorumcumque ad illius favorem ab eadem Sede eiusque tribunalibus et ministris hactenus quomodolibet emanatorum, quicquam, etiam minimum, sive in Romanâ Curiâ, sive extra eam, directe vel indirecte, per se ipsos vel alios, tam iudicialiter quam extraiudicialiter, petere, attentare vel facere audeant quovis modo vel præsumant, nisi prius de omnibus et singulis diligenter informato venerabili fratre nostro Alderano episcopo Tusculano eiusdem S. R. E. cardinali Cybo nuncupato, moderno et pro tempore existente Ordinis supradicti apud nos et Sedem præfatam protectore, qui de illis certiozem reddere debebit ministrum provinciam eiusdem provin-

Altera confir-
mato et exten-
sio præfati de-
creti.

ciae pro tempore existentem, ad hoc ut defensionis ipsius provinciae consulere valeat: quod si quicquam secus agi vel attentari aut etiam obtineri contigerit, id totum nullum et subreptitium, nulliusque roboris et momenti existat, nec cuiquam suffragetur.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces pariter existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac provinciae praefatae, eiusque superioribus et fratribus quibuslibet, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praesertim concessa sunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidem addit transumptis.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XII iunii MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 12 iunii 1680, pontif. anno IV.

LXXXVII.

Confirmatur decretum Congregationis, quo definitum fuit solum priorem ge-

neralem Eremitarum sancti Augustini habere ius aggregandi ad archiconfraternitatem Cincturatorum; vicarios vero generales Discalceatorum erigere posse confraternitates Corrigiatorum¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Dominicus Valvasorius, prior generalis Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini, quod (licet dudum felicis recordationis Gregorius Papa XIII praedecessor noster litteras patentes unionum et aggregationum confraternitatum seu societatum Cincturatorum, quae de cetero fierent confraternitati S. Iacobi civitatis nostrae, tunc suae, Bononiensis, sub nomine prioris generalis dicti Ordinis tantum expediri mandaverit) nihilominus nonnullis ab hinc annis vicarii generales congregationum Italiae, Galliarum, Hispaniarum et Lusitaniae fratrum Discalceatorum Ordinis praedicti ius aggregandi huiusmodi confraternitates ad archiconfraternitatem Cincturatorum in ecclesia eiusdem S. Iacobi Bononiensis institutam, non obtenta super hoc a priore generali eiusdem Ordinis facultate, sibi competere praetenderunt; ortaque et diu ventilata super praemissis lite, Congregatio venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita decretum desuper edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« In causa Augustinianorum vertenti inter patrem generalem totius Ordinis sancti Augustini ex una, et patres vicarios generales Discalceatorum congregationum Italiae, Galliarum, Hispa-

Decretum S. Congregationis.

¹ Aliud consimile decretum dictae Congregationis episcoporum et regularium confirmatum fuit Constit. *Altijs emanavit* (supra pag. 189).

niarum et Lusitaniae alterà ex partibus, sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consulationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus auditis, referente eminentissimo Crescentio, censuit non licere Discalceatis ins aggregandi ad confraternitatem Circulatorum S. Mariae de Consolatione positam in ecclesia S. Iacobi Bononiae; posse tamen erigere confraternitates Corrigatorum in propriis eorum ecclesiis tantum, servatà tamen formà constitutionis sanctae memoriae Clementis VIII incipientis *Quaecumque*, etc., emanatae sub die VII decembris MDCIV, et decretum eiusdem sacrae Congregationis; ideoque erectionem factam in ecclesià Discalceatorum in civitate Ulyssiponis esse nullam. Romae, XXX septembris MDCLXXVIII, G. cardinalis CARMINEVS ».

Confirmatio Pontificis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Dominicus prior generalis decretum huiusmodi, quo firmitus subsistat et servetur exactius, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio communiri, ac aliàs opportune in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desideret: nos, ipsius Dominici prioris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causà latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolutentes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolicà, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis et apo-

lica firmitatis robor adiuicimus; salvà tamen semper in praemissis auctoritate eiusdem Congregationis cardinalium. Praeterea, ne pia christifidelium devotio in acquisitione indulgentiarum decipiat, memoratis vicariis generalibus harum serie iniungimus, ut confraternitatum Circulatorum huiusmodi iam erectarum, et per eos seu eorum antecessores supradictae archiconfraternitati sine sufficienti facultate aggregatarum, aggregationem a praefato Dominico seu pro tempore existente priore generali Ordinis praedicti, quantocius fieri poterit, petant, ac tam praefatas Gregorii praedecessoris litteras, quam praesertim dictae Congregationis decretum perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observent, sub poenis nostro seu pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio imponendis.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios ac delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis et Congregationis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicà, vel quavis firmitate alià roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praenissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plenè

Derogatio contrariis.

et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die v iulii MDCLXXX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 5 iulii 1680, pontif. anno iv.

LXXXVIII.

Confirmantur quaedam ordinationes generalis Ordinis Eremitarum S. Augustini circa electiones superiorum et officialium in Quitensi, aliisque Indiarum provinciis¹.

Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam.

Causae electionum ordinis.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum Eremitarum S. Augustini, quod, ad tollendas omnes controversias quae in Quitensi aliisque Indiarum provinciis dicti Ordinis circa electionum confirmationes a praesidentibus seu a confirmatoribus faciendas oriri possent, dilectus etiam filius Dominicus Valvasorius prior generalis dicti Ordinis nonnullas ordinationes fecit per quasdam suas patentes litteras tenoris qui sequitur, videlicet:

¹ Haec de re Const. *Exponi nobis* (sup. p. 85) et Cor^t. *In supremo militantis* (sup., p. 149).

« Magister frater Dominicus Valvasorius Mediolanensis, totius Ordinis Eremitarum sancti patris nostri Augustini prior generalis. Etsi ad tollendam a subditis occasionem insurgendi contra patrem provincialem seu rectorem provinciae et alios superiores in capitulis provincialibus vel aliis in Quitensi et aliis Indiarum provinciis respective electos et confirmatos, eisque debitam obedientiam sub motivo nullitatis electionis denegandi, per Constitutionem sanctissimi domini nostri Innocentii Papae XI feliciter regnantis sub xxiv mensis martii MDCLXXVIII incipientem *Exponi nobis*, etc., ad nostram instantiam emanatam, satis opportune inter alia perpetuo statutum sit, quod, si in praedictis Quitensi et aliis Indiarum provinciis electiones patris provincialis et aliorum per scrutinium secretum a maiori parte electorum factae et a patre praesidente confirmatae fuerint, omnes et singuli alii defectus, etiam substantiales, iuris et facti, si forte in praedictis electionibus intervenerint, suppleri intelligantur, et pro suppletis habeantur interim et quousque super praedictarum electionum validitate vel nullitate ad praedictas Quitensem seu alias Indiarum provincias respective nostra vel successorum nostrorum determinatio perveniat, prout in praedicta Constitutione Innocentiana latius continetur, ad quam, etc.; quia tamen patribus praesidentibus seu confirmatoribus, post praeaudatae constitutionis emanationem, nondum praescriptum est quomodo et qualiter auctoritatem confirmandi electiones exercere debeant, ex quo in partibus tam remotis faciliter contingi potest ut praedicti praesidentes seu confirmatores, sive ex officio, sive ad instantiam partis vel partium, sub variis motibus, causis vel praetextibus, in gravissimum tran-

Statutum fuerat a Pontifice, ut valide conferrentur electiones omnes confirmatae a praesidentibus, donec innotesceret definitio prioris generalis.

quillitatis et pacis, immo et observantiae regularis, necnon tam eligentium et electorum earundem provinciarum, quam nostrae auctoritatis praeiudicium, confirmationem vel confirmationes electo vel electis denegare, vel retardare, et consequenter salutrem effectum et efficaciam antedictae Constitutionis frustrare vel impedire possint :

Nos propterea, eidem constitutioni Innocentianae inhaerentes, atque in hac parte huiusmodi provinciarum religiosae tranquillitati et paci consulere ac tot malis imminentiibus de remedio opportuno providere volentes, tenore praesentium, nostrique muneris auctoritate, necnon de consilio admodum reverendorum patrum, qui nobis assistunt, perpetuo declaramus, statuimus et ordinamus, quod, si in praedictis Quitensi et aliis Indiarum provinciis in personam vel personas, quae tempore electionis, seu electionum, in quasi possessione saltem probabili vocis passivae respective, sive electio vel electiones patris provincialis, seu rectoris provinciae, definitorum, etiam additorum, visitatorum, priorum localium, vicariorum, priorum, iudicum causarum et scrutatorum definitorii, item ac discreti capituli generalis, necnon aliorum quorumcumque officialium, quocumque nomine nuncupatorum, vocem activam in capitulis provincialibus habeantium, per scrutinium secretum, prout de iure faciendum, a maiori parte omnium electorum in capitulo provinciali aut in quocumque definitorio vel aliis quomodolibet respective factae fuerint, patres praesidentes capituli, patres provinciales et alii quicumque superiores, in quibus auctoritas ordinaria vel delegata confirmandi pro tempore quomodocumque resideat, praedictos omnes et singulos electos, ut supra, eorumque singulos

electiones sine retardatione confirmare omnino teneantur, non obstante quocumque defectu etiam substantiali, vel quacumque protestatione vel appellatione, sive ante sive post huiusmodi electionem vel electiones factâ vel interpositâ, etiam de iure. Quod si nihilominus huiusmodi confirmationem denegaverint vel aliquo modo retardaverint, tunc huiusmodi electus vel electi, eorumque singulares electiones, praesentium vigore, toties quoties perpetuis futuris temporibus opus fuerit, confirmati respective sint, ac pro confirmatis habeantur, eodem prorsus modo, ac si a praedictis patribus auctoritatem confirmandi habentibus confirmati fuissent, quatenus sine obice suam respective auctoritatem, officia et dignitates libere et licite exercere possint et valeant in eo interim quod ad praescriptum praeiudicatae constitutionis Innocentianae super praedictarum electionum validitate vel nullitate ad praedictas Quitensem et alias Indiarum provincias nostra vel successorum nostrorum determinatio respective perveniat, legitimeque intimata fuerit. Declarantes praeterea, prout tenore praesentium declaramus, privative quoad aliam quancumque auctoritatem seu iurisdictionem praedictarum respective provinciarum, etiam patris praesidentis et iudicum causarum, atque cuiuscumque definitoris, etiam capituli provincialis, ad nos et successores nostros, pro tempore existentes, tam congregationem quam determinationem super nullitate cuiuscumque electionis ut supra factae, etiam ipso iure, contra, tam ante quam post confirmationem, deductâ vel quomodocumque cognitâ dumtaxat pertinere. Praecipimus omnibus et singulis reverendissimis patribus ac venerabilibus fratribus cuiuscumque qualitatis, conditionis et dignitatis, etiam provincia-

Nunc declaratur dehere praesentibus con-
firmatione electiones, semel ac-
tate fuerint auctori-
tate eorum.

latus et praesidentis capituli in praedictis Quitensi et aliis Indiarum provinciis nunc et pro tempore existentibus, in meritum salutaris obedientiae, sub privationis vocis activae et passivae per decennium, ac excommunicationis maioris latae sententiae, quam haec unâ pro trinâ canonicâ monitione praemissâ in his scriptis, licet inviti, ferimus, ipso facto incurrendis poenis, ne, sub quovis motivo, causâ vel praetextu, impedimento sint quominus praesentes litterae, quas semper firmas, validas et efficaces existere et perpetuo fore decernimus et declaramus, sum integrum ac plenum in omnibus et per omnia sortiantur effectum, nec eas de obreptionis vel subreptionis vitio aut de alio quocumque defectu etiam auctoritatis vel intentionis nostrae notare seu impugnare audeant vel attentent; sed potius, statim ac huiusmodi litterae ad praedictas Quitensem et alias Indiarum provincias respective pervenerint, sub eiusdem privationis et excommunicationis poenis, omni et quacumque appellatione et supplicatione remotâ, eas in quocumque definitorio etiam privato integre respective recipiant, in omnibus et singulis casibus emergentibus ad litteram observent, executioni mandent; sicque in praemissis per quoscumque praedictarum provinciarum et Ordinis nostri iudices et superiores ordinarios et delegatos, necnon per quaecumque tribunalia et definitoria iudicari et defini debere, ac irritum et inane ipso facto et absque aliâ declaratione decernentes, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, fieri vel attentari contigerit. Non obstantibus quibuscumque praedictarum provinciarum definitio-nibus, actis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, necnon nostris vel praedecessorum nostrorum decla-

rationibus, statutis, decretis et ordinationibus in contrarium praemissorum quomodolibet approbatis, confirmatis, concessis, innovatis et emanatis; quae omnia et singula, in quantum praesentibus litteris adversantur, sen contrariantur, expresse revocamus, derogamus et annullamus, ac revocata, annullata, derogata et nulla, nulliusque roboris et momenti esse volumus et declaramus; ceterisque contrariis quibuscumque, etc.

Datum Romae, in conventu nostri sancti patris Augustini, die ultimâ mensis iunii MDCLXXX.

F. DOMINICUS VALVASORIUS Mediolanensis, generalis licet indignus Ordinis eremitarum sancti patris Augustini;

Magister F. CAROLUS MARIA PERUSIA Mediolanensis, secretarius Ordinis. Loco † sigilli. Registratum lib. II.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ut litterae praesertae firmius subsistant, et in partibus adeo remotis executioni mandentur ac serventur exactius, praefatus procurator generalis illas apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsius procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui memoratum procuratorem

Admittitur confirmatio Post-ficis.

generalem audiverunt, consilio, et attentâ relatione dilecti filii nostri Palatii S. R. E. presbyteri cardinalis de Alteriis nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, eisdem cardinalibus super praemissis factâ, praerinsertas patentes litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adijcimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus etiam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et provinciarum huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praenissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in

suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII augusti MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 8 augusti 1680, pontif. an. IV.

LXXXIX.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua semel in mense confraternitatibus Cordigerorum in ecclesiis Conventualium S. Francisci erectis in die solitae processionis.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris piâ charitate intenti, ac supplicationibus dilecti filii Ioannis Franchini, Mutinensis, Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum procuratoris generalis, nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis confratribus et consororibus confraternitatum sub titulo seu denominatione *funiculi* eiusdem sancti Francisci sive Cordigerorum in ecclesiis dicti Ordinis hactenus erectarum et in futurum erigendarum, vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui et quae proces-

Precibus procuratoris generalis Conventualium conceditur praedicta indulgentia confratribus et consororibus.

sioni per eandem confraternitates semel in mense fieri solitae devote visitaverunt, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, qua vice praefatarum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Clausulae.

Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVI augusti MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 26 augusti 1680, pontif. an. IV.

XC.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus aliquam ex ecclesiis fratrum vel monialium Ordinis sancti Francisci in festivitatis diei Sancti, necnon sanctorum Antonii de Padua, Bonaventurae, Ludovici episcopi, Bernardini, ac sanctae Clarae.

Innocentius Papa XI,

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum a primaevo institutione regulae B. Francisci, tam ob illius et sanctorum Antonii de Padua, Ludovici episcopi et confessoris, Bonaventurae et

Bernardini, necnon sanctae Clarae, aliorumque eiusdem Ordinis sequacium sanctitatem et miraculorum multitudinem, quam etiam ob multorum ipsius religionis Summorum Pontificum praedecessorum nostrorum merita, ingens ubique christifidelium multitudo singularem erga quemcumque dictorum Sanctorum gerat devotionis affectum: nos, ut ipsorum fidelium devotio huiusmodi non modo conservetur, sed in dies magis augetur, animarumque saluti uberius consulatur, precibus etiam dilecti filii Ioannis Franchini Mutinensis Ordinis fratrum Minorum Conventualium procuratoris generalis super hoc nobis humiliter porrectis inclinati, tam omnibus et singulis dicti Ordinis Minorum Conventualium, Capuccinorum et de Observantia nuncupatorum fratribus et monialibus, quam ceteris utriusque sexus christifidelibus, qui, vere poenitentes et confessi ac sanctissima communione relecti, diebus festis Ss. Francisci, Antonii de Padua, Bonaventurae, Ludovici episcopi et confessoris, ac Bernardini praedictorum eorumdem fratrum Minorum Conventualium, Capuccinorum et de Observantia, necnon, die festivitatis S. Clarae, monialium dicti Ordinis monasteriorum ubilibet constitutorum ecclesias tam erectas quam erigendas, vel earum aliquam, a primis vespere usque ad occasum solis eorundem dierum singulis annis devote visitaverint, et ibi pro principum christianorum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus et elargimur. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apo-

Conceditur indulgentia, ut in rubrica.

stolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem praesentes litterae ad ipsorum christifidelium notitiam facilius citiusque perveniant, volumus quod earum exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi augusti MDCLXXX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 26 augusti 1680, pontif. anno iv.

XCI.

Statuitur, ut tam capitulum generale, quam dieta intermedia Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti ante triennium non celebretur.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

§ 1. Cum (sicut accepimus) dudum felicis recordationis Clemens Papa X praedecessor noster quoddam decretum a capitulo generali Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti Mantuae in monasterio eiusdem sancti Benedicti celebrato factum, ut, ad evitandas expensas ac iterum incommoda, capitulum generale ipsius Congregationis, quod a constitutionibus eiusdem Congregationis singulis annis celebrandum mandabatur, in posterum altero quoque anno, ad men-

1 Hac de re vide Clementis X Const. editam anno MDCLXX die xxii augusti, pontif. 1; item Const. Innocentii XI editam anno MDCLXXX, die xxii novembris, pontif. v; necnon Const. Innocentii XII editam an. MDCLXXI, die xxviii iulii, pontif. 1: in quarum prima celebrari decretum fuerat capitulum post biennium, altera confirmata fuerunt statuta Cassinensium, et postrema imminutum fuit tempus dietae.

Bull. Rom. — Vol. XIX.

34

tem recolendae memoriae Alexandri Papae VII⁴ praedecessoris pariter nostri, cogi deberet, apostolica auctoritate inter alia confirmaverit et approbaverit, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xxii augusti MDCLXX expeditas, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur:

§ 2. Nos, considerantes Congregationem praedictam, eiusque monasteria et personas, propter nimis frequentes capitulorum generalium et dietarum intermediarum celebrationes, expensis et iterum incommodis adhuc nimium gravari, ac proinde illorum utilitati et commoditati peramplius, quantum cum Domino possumus, consulere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ut de cetero tam capitulum generale quam dieta intermedia praefatae Congregationis Cassinensis quolibet triennio a proximo futuro capitulo generali, quod tertiâ dominica post Pascha Resurrectionis dominicae anni proxime venturi MDCLXXXI celebrandum est, incipiendo, atque ita perpetuis futuris temporibus de triennio in triennium continuando, celebrentur: ita scilicet, ut dieta huiusmodi octo-decim mensibus post celebrationem cuiuscumque capituli generalis pro rebus et negotiis, quibus interea consulendum fuerit, ante tamen festum Circumcisionis Domini immediate sequens, et non aliter haberi debeat. Visitatores vero, qui iuxta constitutiones praedictas eidem dietae interesse debebunt, in accessu ad ipsam dietam, et in reditu ab illâ, visitationes monasteriorum sibi respective assignatorum terminare et absolvere te-

*Statuitur ut
in rubrica.*

4 Edit. Main. legit VIII (n. r.).

neantur, tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemis- sis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specificā et individuā mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliā qualibet, etiam quantumvis iuridicā, piā et privilegiatā causā, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, limitari, infringi, invalidari, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperi- tionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine similibus concesso vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare nullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae

Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeminentiā et potestate fungentes et functuros, sublatā eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis, eiusque monasteriorum, et alius quibusvis, iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, decretis et usibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Congregationi, eiusque monasteriis, superioribus et personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliā quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquiritā forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter ac exactissime servatis, insertis, expressis et specificatis respective habentes, illis aliā in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et exresse de-

Derogatio
contrariorum.

rogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum lides.

§ 4. Volumus ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die IX septembris MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 9 septembris 1680, pontif. anno IV.

XCII.

Extenditur decretum prioris generalis Ordinis Eremitarum sancti Augustini de consanguineis et affinibus religionis et Indiarum eiusdem Ordinis¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

§ 1. Dudum felicitis recordationis Innocentius Papa X praedecessor noster quoddam decretum a quondam Andrea Fivizano dum vixit priore generali Ordinis Eremitarum sancti Augustini pro felici eiusdem Ordinis regimine inter alia editum auctoritate apostolica confirmavit per suas in simili formâ Brevis die XXIII februarii MDCLVII desuper expeditas litteras, tenoris qui sequitur, videlicet: *Innocentius Papa X, ad perpetuam rei memoriam. Iniuncti nobis (reliqua legi possunt suo loco).*

¹ De hoc decreto extat duplex confirmatio, una in Const. Clementis VIII, altera vero in Const. Innocentii X editâ an. MDCLVII, die XXIII februarii, pontif. IV.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Ioannes a Praesentatione vicarius generalis fratrum Discalceatorum nuncupatorum Congregationis Hispaniae et Indiarum dicti Ordinis Eremitarum sancti Augustini nobis nuper exponi fecit, eadem Congregatio ad observantiam constitutionum fratrum Calceatorum Ordinis praefati non teneatur, ac proinde dubitari possit illam nec decretum praedictum servare teneri; ipse vero Ioannes vicarius generalis pro felici et prospero suae Congregationis praefatae regimine et guberno decretum huiusmodi, sublato quocumque usu vel consuetudine qui vel quae in contrarium allegari posset, in eadem Congregatione observari plurimum desideret: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica digneremur.

§ 3. Nos igitur, eiusdem Ioannis vicarii generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decretum praesentium a memorato Andrea Fivizano procuratore generali editum, et a praefato Innocentio praedecessore confirmatum, ut praefertur, in universâ Congregatione praedictâ fratrum Discalceatorum Hispaniae et Indiarum, ac ab omnibus et singulis ipsius Congregationis superioribus et fratribus, ad quos spectat et in futurum quocumque usu vel consuetudine qui

Proces vicarii
generalis dicto-
rum fratrum
Discalceatorum,
et causa excom-
municatis decreti.

Extensio de-
creti ad praef-
atam Congre-
gationem Hi-
spaniae.

Decretum In-
nocentii X re-
fertur

vel quae in contrarium quovis modo allegari valeret, de cetero inviolabiliter observari debere, auctoritate apostolicâ tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

Clansulaa.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
Contrariorum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis eiusque provinciarum et conventuum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
scriptorum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transcriptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maio-

rem, sub annulo Piscatoris, die XIV septembris MDCLXXX, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 14 septembris 1680, pontif. anno IV.

XIII.

Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo declaratum fuit non licere superioribus Ordinis B. Mariae de Mercede delegare auctoritatem conferendi habitum Tertiariorum utriusque sexus, posse tamen eos horum curam probo religioso committere.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Iosephi fratris expresse professi et procuratoris generalis Ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum, in sacrâ theologia magistri, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod, cum in dicto Ordine essent quamplurimi tertiarii et tertiariae seu *pizochae* sub Tertiariorum regulâ, ex habitu eiusdem Ordinis pie et laudabiliter viventes, dubitatum aliquando fuerat an pertineret privative ad superiores ipsius Ordinis praedictis tertiariis habitum conferre, an vero possent delegare aliquem virum religiosum probataeque virtutis, ut illis habitum huiusmodi conferret curamque eorum haberet praecipue circa regulae observantiam; ideoque pro ipsius Iosephi parte praefatae cardinalium Congregationi supplicato ut pro maiori securitate dubitationem huiusmodi resolvere dignaretur: eadem Congregatio cardinalium, per suum decretum die XI augusti proxime praeteriti emanatum, supplicem libellum sibi super praemissis porrectum remisit di-

Propositum
fuit dubium sa-
erae Congrega-
tionis episcopo-
rum et regula-
rium.

lecto filio nostro eiusdem S. R. E. presbytero cardinali Ottobono nuncupato, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectori, ut, veris existentibus narratis, circa eiusdem Iosephi procuratoris generalis preces id statueret quod pro suo arbitrio et conscientia in Domino expedire censisset. Porro idem Petrus cardinalis et protector, in vim facultatis sibi per decretum huiusmodi attributae, super praemissis decretum edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« Vigore retrospectae facultatis sacrae Congregationis S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, recognito supplici libello a procuratore generali exhibito, et re mature considerata, declarandum et statuendum duximus non licere superioribus localibus religionis delegare auctoritatem conferendi habitum Tertiariorum praedictis utriusque sexus tertiariis, sed ad illos hoc private spectare; posse tamen semel indutis in illorum curam circa observantiam regulae virum religiosorum eiusdem religionis probataeque virtutis destinare, prout praesenti decreto, auctoritate qua supra, decernimus, statuimus et declaramus. In quorum fidem, etc. Datum ex aedibus nostris, hac die XIV septembris MDCLXXX ».

Card. OTTOBONVS totius Ordinis

B. M. de Mercede protector.

Confirmator.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Iosephus prior generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsum Iosephum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis

occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertum a memorato Petro cardinali et protectore editum, ut praefertur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis praedicti, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Decretum cardinalis protectoris.

Clausulae.

Derogatio contrariorum.

Fides transumptorum. § 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris MDCLXXX, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 30 septembris 1680, pontif. anno iv.

XCIV.

Confirmantur quaedam decreta capitulorum fratrum S. Francisci Strictioris Observantiae provinciae S. Petri de Alcantara in Hispania a sacra Congregatione approbata, necnon aliud cardinalis protectoris pro eorum decretorum executione.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti. § 1. Nuper pro parte dilecti filii Ferdinandi de Villadiego et Peralta fratris expresse professi et in Romanam Curiam procuratoris provinciae S. Petri de Alcantara in Hispania fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci Strictioris Observantiae sive Discalceatorum nuncupatorum, nomine dictae provinciae, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod in quodam libro actuum et decretorum capitulorum provincialium, congregationum intermediarum, et coadunationum particularium definitorii praefatae provinciae aderat decretum capituli provincialis in conventu Granatensi S. Anto-

nii Patavini die xx octobris MDCLXIII celebrati, folio 17 appositum, tenoris qui sequitur, videlicet: « Item totum capitulum provinciale decrevit, quod rescripta seu instrumenta authentica capitulationum, pactorum seu concordiarum obtenta, vel futura cum ecclesiasticis, sive cum saecularibus, ut robor, consistentiam et firmitatem habeant, totius definitorii auctoritate et consensu exhibeantur coram testibus et sub tabellionis publici vel notarii apostolici subscriptione; quaelibet autem instrumenta, quae cum eadem solemnitate et per solum ministrum provincialem fuerint exhibita, etiamsi ipse minister testetur se ad hoc habuisse consensum unanimum totius definitorii, nullius roboris, validitatis et substantiae sint: frater GASPARIUS GARCIA, minister provincialis; frater FRANCISCUS DE MORALES, pater et definitor; frater ANDREAS DE ALARCON custos; frater ILDEFONSUS DE MONTE ALEGRE, definitor; frater SALVATOR DE ROBLES, definitor; frater DIDACUS PEREZ definitor »: ac similiter in praefato libro, fol. 160, reperiebatur aliud decretum die xxvii februarii MDCLXXX editum, tenoris sequentis, videlicet: « In ipsa supra relatâ die xxvii februarii MDCLXXX suas definitorium conferens capitulares sessiones, in hac novissima subsequens decretum seu statutum condidit: Cum ex libro capitulari huius provinciae, pag. 47, constet capitulum provinciale in hoc Granatensi conventu divi Antonii Patavini die xx octobris MDCLXIII celebratum decrevisse¹, quod patentes et authenticae litterae capitulorum vel concordiarum, sive cum ecclesiasticis, sive cum saecularibus, ut firmitatem et substantiam habeant, definitorio pleno, nemine discrepante, et unanimitè consentiente, firmentur, et

¹ Edit. Main. legit *decrevisset* (n. r.).

cum solemnitate iuris authentice subscribantur; si autem instrumenta praefata, quantumvis authentica, solum ministri provincialis placito, iuramento et subscriptione afficiantur, licet ipse testetur totum definitorium erga praedicta suum consensum praestasse, irrita sint et invalida; quare instrumenta huiusmodi, si nunquam quibunt obstare nostrae iuri provinciae, cuius praesens et antiqua sanctio seu constitutio recta idoneaque videatur ad inconvenientia, quae ex opposito possunt oriri, procul releganda; et ita peroptans definitorium praedictum hanc rectam idoneamve constitutionem seu determinationem omnimodâ subsistere firmitate, ne unquam illa pacta concordiae seu capitulationes praefatae absque maturâ et necessariâ deliberatione consilioque sufficienti solemniter et authentice fiant, decrevit, quod, tam huius sanctionis seu determinationis a praesenti definitorio factae, quam alterius a toto capitulo provinciali exhibitae, demandentur exempla seu integra transumpta, et a tabellione publico vel notario apostolico subscripta, et ita praesentari coram sacrâ episcoporum et regularium Congregatione, ipsius confirmationem efflagitando: qua obtentâ, exponatur suppliciter cum praemissis sanctae Sedi' Apostolicae ad roborationis effectum obtinendae, ut omnia praemissa communita patrocinio apostolicae confirmationis subsistant firmiter et serventur exactius; quo tam haec ultima sessio, quam huius reliquae intermedii capituli finitae fuere, ac propriis subscriptae manibus eodem die, mense et anno, ut supra: frater PETRUS DE CORDOVA lector sacrae theologiae, minister provincialis; frater ILDEFONSUS DE SECURA, pater et definitor; Frater SALVATOR AGUARY,

1 Edit. Main. legit *Sedis* (R. T.).

pater et definitor; frater FRANCISCUS LOPEZ, custos et sacrae theologiae lector; frater ANTONIUS ALBERTUS, definitor; frater ANTONIUS MATAMOROS, definitor »:

§ 2. Et proinde pro parte dicti Ferdinandi procuratoris praefatae Congregationis cardinalium supplicato ut decreta provincialia huiusmodi confirmaret: eadem Congregatio cardinalium per suum decretum die vi septembris proxime praeteriti emanatum, attentâ super praemissis relatione venerabilis fratris nostri Alderani episcopi Tusculani eiusdem S. R. E. cardinalis Cybo nuncupati, Ordinis praefati apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, petitam confirmationem provinciae praedictae benigne concessit, illisque executionem et observantiam arbitrio et prudentiae eiusdem Alderani episcopi cardinalis et protectoris remisit; qui subinde, auctoritate sibi per praedictam Congregationem cardinalium attributâ, decretum edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« Alderanus episcopus Tusculanus S. R. E. cardinalis Cybo, seraphici Ordinis sancti Francisci apud Sanctam Sedem protector. Ex quo sacrae Congregationi episcoporum et regularium placuit retrospectiva decreta provincialia approbare et confirmare, eorumque executionem et observantiam protectioni nostrae committere: nos, eiusdem sacrae Congregationis auctoritate¹, modernis et pro tempore existentibus superioribus praefatae provinciae districte praecipimus et mandamus quatenus supradicta decreta illorumque tenorem perpetuis futuris temporibus fideliter observent et exequantur, ac ab omnibus aliis observari et exequi faciant, nec illa sub quocumque praetextu infringere, mutare, aut etiam diversimode interpretari, no-

Confirmatio Congregationis et commissio facta cardinali protectori pro executione.

Decretum cardinalis protectoris.

1 Edit. Main. legit *auctoritatem* (R. T.).

bis et pro tempore existente Ordinis protectore inconsultis, audeant et praesumant, seu ab aliis mutari, infringi, aut diversâ interpretatione retorqueri permittant, sub poenis, adversus contrafacientes, privationis officiorum, vocis activae et passivae, aliisque arbitrio nostro et pro tempore existentis protectoris infligendis; non obstantibus quibuscumque, etc. Romae, die XI septembris MDCLXXX, A. cardinalis CYBO protector, IOANNES BAPTISTA RUSCA, etc. »

Confirmatio
pontificia.

§ 3. Cum autem, sicut praefatus Ferdinandus procurator nobis postmodum exponi fecit, ipse praemissa, quo firmitus subsistant et servantur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocínio communiri summopere desideret: nos, ipsius Ferdinandi procuratoris votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium consequendum, barum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praesertim duo decreta provincialia a memoratâ cardinalium Congregatione, ut praefertur, confirmata, nec non pro eorum executione et observantiâ emanatum a praefato Alderando episcopo et protectore decretum itidem praesertim, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Claosinae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et effica-

ces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quancumque spectabit, plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, provinciae et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et literis apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv octobris MDCLXXX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 15 octobris 1680, pontif. anno v.

XCV.

Mandatur, ut in toto Statu Ecclesiastico servantur statuta successiones ab intestato agnatis masculis deferentia.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii debitum, quo universis, praesertim vero populis nostrae

Contrarium derogatio.

Exordium.

curae et sollicitudini etiam in temporalibus creditis, tenemur, exigit ut ea provideri, statui, ordinari et declarari debeant, per quae illorum commodis, utilitati, quieti et tranquillitati consultum sit, litiumque dispendia et incommoda, quantum fieri potest, tollantur et cessent.

Praefata statuta recensentur.

§ 1. Cum itaque in nostrâ Urbe, peneque in omnibus aliis civitatibus, oppidis et locis nostri et sanctae Romanae Ecclesiae Status et ditionis temporalis Italiae, ordinata sint atque vigeant statuta seu decreta, aliaeve leges et ordinationes, apostolicâ, expressâ vel tacitâ, sive a iure praesumptâ, confirmatione et approbatione munita, per quae, ut agnationum et familiarum nobilitas et decor mediântibus bonis et divitiis conserventur, intestatae successiones agnatis masculis, exclusis feminis aliisque per eas cognatis, intra certos respective gradus deferuntur; compertum vero sit, quod nonnullae doctorum et tribunalium interpretationes ac limitationes vel restrictiones praemissum finem a populis, iuxta eorum ac regionis antiquos et continuatos mores, impediunt, praefatasque leges ac provisiones pene inanes reddunt, sive frequentes producunt lites, perturbationes, incommoda et dispendia, adeunt quandoque expediat potius non deferri nec aperiri successione beneficium, quod ita in maleficium propriâque assis iacturam convertitur; unde propterea iidem populi praefati nostri Status Ecclesiastici tam immediati quam mediati Italiae, apud nos eorum voluntatem ac desiderium explicantes, preces porrexerunt ut desuper opportune providere dignaremur, praefatorumque statutorum ac legum, seu provisionum generalem ac indefinitam observantiam, prout iacent et disponunt, demandarem, quibuscumque

doctorum et tribunalium reiectis interpretationibus, adeunt universalis ac uniformis in quolibet loco sit ordo succedendi ad propriorum respective statutorum et legum normam seu praescriptum :

§ 2. Hinc nos, praemissorum populum, qui nobis et Apostolicae Sedi etiam in temporalibus tam immediate quam mediate crediti sunt, commodo, utilitati, quieti et tranquillitati, quantum fieri potest, consulere cupientes, eorumque votis et supplicationibus annuere volentes, motu proprio, ex certâ scientiâ et de apostolicae potestatis plenitudine, omnium et singulorum statutorum, decretorum, legum, constitutionum et provisionum huiusmodi in dictâ nostrâ Urbe et universo nostro et Sedis Apostolicae Statu Ecclesiastico immediato et mediato existentium tenores pro expressis habentes, perinde ac si de illis expressa, specialis et individua mentio facta esset, hac nostrâ perpetuo valiturâ constitutione mandamus, decernimus et statuimus, ut, in successione impofterum et post praesentium publicationem aperiendis et deferendis illa statuta, decreta, leges, constitutiones et ordinationes, quae in praefatis nostris Urbe et Statu Ecclesiastico expressam in formâ specificâ, vel etiam in solâ formâ communi, apostolicam habeant confirmationem et approbationem, sive illam habeant tacitam et praesumptam quae ex iuris dispositione ob longissimi temporis observantiam inducitur, generaliter et indefinite, prout iacent ac disponunt ad favorem masculorum de agnatione in universo asse attendi et servari debeant (quacumque sublatâ consideratione vel differentiâ bonorum eorumque situationis intra vel extra territorium, ubicumque existant, et sive sint libera et allodialia, seu feudalia, vel emphyteu-

Præceptum servandi ubique et prout iacent dicta statuta.

tica, seu livellaria, etiam de directo dominio ecclesiarum, monasteriorum et piorum locorum seu personarum ecclesiasticarum, ubi lex investiturae non obstat quae salva remaneat; sublata quoque omni et quacumque differentia vel consideratione subiectionis et respective exemptionis personarum tam descendendum quam succedentium vel excludentium et exclusarum, cuiuscumque sint status, gradus et conditionis, et quamvis agatur de clericis vel regularibus utriusque sexus, aut de ecclesiis et monasteriis, aliisque personis et locis ecclesiasticis, vel aliis quomodolibet exemptis et privilegiatis, quantumvis expressa et speciali nota dignis; dum non ex ipsorum statutorum vel statuentium aliqua iurisdictione vel potestate, sed ex nostra dumtaxat apostolica auctoritate hunc succedendi ordinem in dicto nostro Statu immediato et mediato Italiae, ex iustis causis animi nostrum digne moventibus, servari volumus ac statuimus, attentam solum ac generaliter naturali qualitate agnationis et sexus pro dicto fine assequendo; nullaque etiam ratione habitae mixturae personarum non exclusarum in medio existentium, aliave qualitate, ob quam huiusmodi statutorum et legum cessatio et reversio ad ius commune praetendi valeat, adeo unicum, uniforme ac universale sit ius et ordo successio- nis ad ipsorum respective statutorum praescriptum ex praefato agnationis favore; quodque in quolibet casu dubio et quomodolibet disputabili favore masculorum de agnatione in exclusionem feminarum et cognatorum, tam ascendentium, etiam matris, quam descendentium et collateralium, huiusmodi legum et statutorum interpretati facienda sit. Ubi vero contingat non verificari statutorum, personarum et bonorum unio-

nem, similitudinem et combinationem, quam attendi ac servari debere decernimus, vel quod non adsint statuta personarum, sive illa extantia, ob enunciatas doctorum et tribunalium interpretationes, aut alias quomodolibet, suum non sortiantur effectum, tunc, sublata (ut praemisum est) omni differentia exemptionis et subiectionis personarum et bonorum respective, generaliter et prout iacent attendi ac servari volumus, decernimus et mandamus statuta locorum, in quibus bona existunt ac possidentur, sive agatur de bonis stabilibus, sive de mobilibus, censibus, locis montium, officiis vacabilibus, nominibus debitorum, iuribus et actionibus, et aliis, quamvis de illis esse dignoscatur quae loco non circumscribuntur sed personam sequuntur, et quamvis, tam decedentes, quam excludentes et exclusi, exteri sint, nobis et Sedi Apostolicae in temporalibus non subditi, dum etiam exteri acquirentes ac retinentes praefata bona et iuxta in praedictis Urbe et Statu censentur (contraria voluntate expresse non declarata) in animo habuisse huiusmodi bonorum et iurium successione regulari debere iuxta leges et ordinationes locorum in quibus existunt ac retinentur, prout hunc animum praesumendum esse decernimus, statuimus et declaramus. Quae vero de intestatis successio- nibus hactenus, ut supra, statuta et disposita sunt, in testamentariis quoque successio- nibus attendi et observari debere volumus ac statuimus, quacumque pariter bonorum et personarum differentia et consideratione, ut supra, sublatis in iis casibus, in quibus eadem statuta et leges locales in hac specie testatae successio- nis masculorum de agnatione favore disponunt, quoties decedentium contraria expressa voluntas non adversetur.

Exeipiantur
constitutiones
de Forcibus.

§ 3. Non intendimus autem per praesentem constitutionem, atque in eâ disposita, in aliquo derogare et praecudicare constitutionibus apostolicis recolendae memoriae nostrorum praedecessorum Sixti PP. V, Clementis PP. VIII, Pauli Papae V, Urbani Papae VIII, Innocentii Papae X et Alexandri Papae VII, et aliorum, si quae adsunt, super inhabilitate forensium dicto nostro et Apostolicae Sedis dominio in temporibus non subiectorum, qui statutis temporibus ad habitandum non veniant et non observent ea quae in eisdem constitutionibus disponuntur ac demandantur; sed illae salvae, integrae et in suo robore ac firmitate permaneant.

Clausulae.

§ 4. Sicque per quoscunque iudices ordinarios et commissarios quavis auctoritate fungentes, et etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos seu vicelegatos, aut Camerae Apostolicae praesidentes et clericos, et quoscunque alios, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique locorum iudicari et definiti ac sententiari debere, necnon quicquid secus super his a quocunque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Fides transumptorum.

§ 5. Ut autem praesentes ad notitiam omnium deducantur, volumus, et eadem auctoritate apostolicâ statuimus et ordinamus, quod illarum transumptis, etiam per impressionem factis, manu alicuius notarii publici munitis, quemadmodum adhiberetur originali, si praesentaretur, ubique adhibeatur, tam in iudicio quam extra illud, plena et indubitata fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

iore, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXX, XVI kalendas decembris, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 16 novembris 1680, pontif. anno v.

Placet motu proprio B.

XCVI.

Confirmantur tam declarationes ad regulam quam constitutiones monachorum Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosanti apostolatus officium, quod insecrabilis divinae sapientiae atque bonitatis altitudo humilitati nostrae meritis licet et viribus longe impari imponere dignata est, salubriter exequi adiuvante Domino iugiter satagentes, monasticos Ordines in Ecclesiâ Dei pie sancteque institutos, ac annosâ celebrimâque sanctitatis et religiositatis laude fulgentes, in salutari eorum vivendi normâ monasticâque observantiâ confovere atque conservare omni studio committitur; ac proinde ea, quae pro felici prosperoque illorum regimine et gubernio provide prudenterque facta atque ordinata esse noscuntur, ut serventur exactius et perenni stabilitate persistent, apostolici muniminis patrocinio libenter corroboramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis et piorum operum incrementum et felicem

Exordium.

¹ Plura statuta habentur in Clementis X Constit. editâ anno MDCLXV, augusti XXII, pontificatus I; Const. editâ MDCLXX, septembris IX, pontificatus I; Constit. editâ MDCLXXV, aprilis XXIV, pontificatus V; item Innocentii XI Const. editâ MDCLXXVI, novembris XVI, pontificatus I; Const. editâ MDCLXXX, septembris IX, pontificatus IV; et Const. editâ MDCLXXXI, ianuarii X, pontificatus V.

progressum, ac animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

Declarationes
et constitutiones
nos praeclares
ad examen re-
vocatae, eman-
narunt, ut infra.

§ I. Cum itaque dudum a monachis Congregationis Cassinensis Ordinis S. Benedicti factae fuerint nonnullae declarationes ad regulam eiusdem S. Benedicti ac constitutiones pro felici eiusdem Congregationis gubernio, eiusque monachorum in vi mandatorum Domini directione, quae iussu nostro a quibusdam viris pietate, prudentia, rerum usu, et sacrarum litterarum scientia eximie praeditis diligenter revisae et discussae ac, ubi opus esse visum est, opportune correctae et ad praesentem rerum statum aptatae fuerunt, ac in unum volumen collectae sunt, tenoris qui sequitur, videlicet:

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI,
Sancti monachorum patris Benedicti
in regulam suam,

PROLOGUS.

Implorandum
Dei auxilium
pro profectu in
bonis operibus
suis quibus ce-
psum calorum
ingredi nequimus.

Ansculta, o fili, praecepta magistri, et inclina aurem cordis tui, et admonitionem pii patris libenter excipe et efficaciter comple, ut ad eum per obedientiae laborem redeas, a quo per inobedientiae desiderium recesseras. Ad te ergo nunc meus sermo dirigitur, quisquis abrenuncians propriis voluntatibus, Domino Christo vero regi militaturus, obedientiae fortissima atque praeclara arma assumis; in primis ut quidquid agendum inchoas bonum, ab eo perfici instantissimâ oratione deposcas, ut qui nos iam in filiorum dignatus est numero computare, non debeat aliquando de malis actibus nostris contristari: ita enim ei omni tempore de bonis suis in nobis parendum est, ut non solum iratus pater non aliquando filios suos exhaeret, sed nec ut metendus Dominus, irritatus malis nostris, ut nequissimos servos perpetuam tradit² ad poenam, qui

1 Praeposit. a nos addimus (R. T.).

2 Potius lege tradat (R. T.).

eum sequi noluerint ad gloriam. Exurgamus ergo tandem aliquando, excitante nos Scriptura ac dicente: *Hora est iam nos de somno surgere*, et, apertis oculis nostris ad deficiens lumen, attonitis auribus audiamus divina quotidie clamans quid nos admoneat vox dicens: *Hodie, si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra; et iterum: Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis*. Et quid dicit? *Venite, filii, audite me; timorem Domini docebo vos; currite, dum lumen vitae habetis, ne tenebrae mortis vos comprehendant*. Et quaerens Dominus in multitudine populi, cui haec clamat, operarium suum, iterum dicit: *Quis est homo qui ruit vitam et cupit videre dies bonos?* Quod si tu audiens respondeas: *Ego: dicit tibi Deus: Si vis habere veram et perpetuam vitam, prohibe linguam tuam a malo et labia tua ne loquantur dolum; divertite a malo et fac bonum, inquire pacem et sequere eam: et: Cum haec feceritis, oculi mei super vos et aures meae ad preces vestras; et, antequam me invocetis, dicam; ecce adsum*. Quid dulcius nobis hac voce Domini invitantis nos, fratres carissimi? Ecce pietate suâ demonstrat nobis Dominus viam vitae. Succinctis ergo fide vel observantiâ bonorum actuum lumbis nostris, per ducatum Evangelii pergamus itinera eius, ut mereamur eum, qui nos vocavit, in regno suo videre; in cuius regni tabernaculo si volumus habitare, nisi illuc bonis actibus currendo minime pervenitur; sed interrogamus¹ cum Propheta Dominum, dicentes ei: *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo?* Post hanc interrogationem, fratres, audiamus Dominum respondentem et ostendentem nobis viam ipsius tabernaculi, ac dicen-

1 Aptius lege interrogemus (R. T.).

tem: *Qui ingreditur sine macula et operatur iniquitatem, qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua, qui non fecit proximo suo malum, et opprobrium non accepit adversus proximum suum; qui malignum diabolum, aliqua suadentem sibi, cum ipsa suasionem suam, a conspectibus cordis sui respiciens, deduxit ad nihilum, et parvulos cogitatus eius tenuit et allisit ad Christum; qui timentes Dominum de bonâ observantiâ suâ non se reddunt elatos, sed ipsa in se bona, non a se posse, sed a Domino fieri existimantes, operantem in se Dominum magnificant, illud cum Propheta dicentes: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam*. Sicut nec Paulus apostolus de praedicatione suâ sibi aliquid imputavit, dicens: *Gratiâ Dei sum id quod sum*; et iterum ipse dicit: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur*. Unde et¹ Dominus in Evangelio ait: *Qui audit verba mea haec, et faciet ea, simililabo cum viro sapienti, qui aedificavit domum suam supra petram; venerunt flumina, flaverunt venti, et impeerunt domum illam, et non cecidit; fundata enim erat supra petram*. Haec complens Dominus, expectat nos quotidie, his suis sanctis monitis factis nos respondere debere. Ideo nobis propter emendationem malorum huius dies vitae ad inducias relaxantur, dicente Apostolo: *An nescis, quia patientia Dei ad poenitentiam te adducit?* Nam prius Dominus dicit: *Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat*. Cum ergo interrogassemus Dominum, fratres, de habitatore tabernaculi eius, audivimus habitandi praeceptum; sed, si compleamus habitatoris officium, erimus haereditates regni caelorum. Ergo praeparanda sunt corda et corpora nostra sanctae*

praeceptorum obedientiae militatura; et quod minus habet in nobis natura possibile, rogemus Dominum ut gratiae suae iubeat nobis adiutorium ministrare; et si fugientes gehennae poenas, ad vitam perpetuam volumus pervenire, dum adhuc vacat et in hoc corpore sumus et haec omnia per hanc lucis viam vacat implere, currendum et agendum est modo, quod in perpetuum nobis expedit.

(a) Constituenda est ergo a nobis dominici schola servitii, in qua institutione nihil asperum, nihilque grave nos constituturos speramus; sed et si quod paululum restrictius dictante aequitatis ratione propter emendationem vitiorum vel conservationem charitatis processerit, non illico pavore perterritus refugias viam salutis, quae non est nisi angusto initio incipienda; processu vero conversationis et fidei, dilatato corde, inenarrabili dilectionis dulcedine curritur via mandatorum Dei; ut, ab ipsius nunquam magisterio discedentes, in eius doctrinâ usque ad mortem in monasterio perseverantes, passionibus Christi per patientiam participemus, ut et regni eius mereamur esse consortes.

Prologus declarationum

Petrus Congregationis Cassinensis.

(a) Finis et perfectio legis charitas; charitas autem benigna est: ideoque discretissimus aequae ac sanctissimus legislator noster monet, ita ab abbate disponenda omnia ac moderanda, ut debiles non refugiant, sed alacri obedientiâ salutem operentur animarum. Haec nos doctrinâ instructi, et apostolicâ auctoritate muniti, quaedam in regulâ benignius declarabimus, aliqua modernis Ecclesiae legibus et ritibus componemus, cuncta demum sic temperabimus, ut, nihil nimis arduum et onerosum iniungendo, iter evangelicae perfectionis et observantiae regularis in unitate spiritus et in vinculo pacis dilatato corde curramus.

Hinc opportunum erit, scholam bonorum operum instituire, quae tamen dura non praescribat.

Abbas insinuationes sunt moderatae, cursumque erunt sequentes declarationis.

¹ Edit. Main. legit *eum* pro *cum* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *et* pro *et* (R. T.).

Incipit regula S. patris Benedicti.

CAPUT. I. — De generibus monachorum.

Quatuor sunt genera monachorum, coenobitarum nempe, anachoretarum, sarabaitarum et gyrovagorum.

Monachorum quatuor esse genera manifestum est. Primum coenobitarum, hoc est monasteriale, militans sub regulâ vel abbate. Deinde secundum genus est anachoretarum, idest eremitarum, horum, qui, non conversionis fervore novitio, sed monasterii probatione diuturnâ, didicerunt contra diabolum multorum solatio iam docti pugnare, et bene instructi, fraternâ ex acie ad singularem pugnam eremi, securi iam, sine consolatione alterius, solâ manu vel brachio, contra vitia carnis vel cogitationum, Deo auxiliante, sufficiunt pugnare. Tertium vero monachorum teterrimum genus est sarabaitarum, qui nullâ regulâ approbati, experientiâ magistrâ, sicut aurum fornacis, sed in plumbi naturâ molliti, ad huc operibus servantes saeculo fidem, mentiri Deo per tonsuram noscuntur; qui bini, aut terni, aut certe singuli, sine pastore, non dominicis sed suis inclusi ovilibus, pro lege eis est desideriorum voluptas, cum quidquid putaverint vel elegerint, hoc dicunt sanctum, et quod noluerint, putant non licere. Quartum vero genus est monachorum, quod nominatur gyrovagum, qui totâ vitâ suâ per diversas provincias ternis aut quaternis diebus per diversorum cellas hospitantur, semper vagi, et propriis voluptatibus et regulæ¹ illecebris servientes, et per omnia deteriores sarabaitis; de quorum omnium miserimâ conversatione melius est silere, quam loqui. His ergo omissis, ad coenobitarum fortissimum genus disponendum, adiuvante Domino, veniamus.

CAPUT II. — Qualis debeat esse abbas.

Abbas præcepta Christi tantum proprie, adque veritas et factus.

Abbas, qui præesse dignus est monasterio, semper meminisse debet quod dicitur, et nomen maioris factis implere.

¹ Nescio an galatæ legendi pro regulæ (R. T.).

Christi enim agere vices in monasterio creditur quando ipsius vocatur prænomine, dicente Apostolo: *Accerpistis spiritum adeptionis filiorum, in quo clamamus, abba, pater*. Ideoque abbas nihil extra præceptum Domini (quod absit) debet aut vel¹ constitinere vel iubere; sed iussio eius, vel doctrina, fermentum divinæ iustitiæ in discipulorum mentibus conspergatur. Memor sit semper abbas, quia doctrinæ suæ vel discipulorum obedientiæ, utrarumque rerum in tremendo iudicio Dei facienda erit discussio. (a) Sciatque abbas culpæ pastoris incumbere, quidquid in ovibus paterfamilias utilitatis minus poterit invenire. Tantum iterum liber erit, si inquieto vel inobedienti gregi pastoris fuerit omnis diligentia attributa, et morbidis earum actibus universa fuerit cura exhibita. Pastor earum in iudicio Domini absolutus dicat, cum Propheta, Domino: *Iustitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuam et salutare tuum dixi; ipsi autem contemnentes spreverunt me*. Et tunc demum inobedientibus curæ suæ ovibus poena sit eis prævalens ipsa mors. Ergo, cum aliquis suscipit nomen abbatis, duplici debet doctrinâ suis præesse discipulis, id est omnia bona et sancta factis amplius quam verbis ostendere, ut capacibus discipulis mandata Domini verbis proponat, duris vero corde, et simplicioribus, factis suis divina præcepta demonstret. (b) Omnia vero quæ discipulis docuerit esse contraria in suis factis indicet non agenda, ne aliis prædicans, ipse reprobis inveniatur, ne quando illi dicat Deus peccanti: *Quare tu enarras iustitias meas et assumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam et proiecisti² sermones meos post*

¹ Forsan velle aut pro aut vel legendum (R. T.).

² Edit. Main, legit proieci (R. T.).

te: et: *Qui in fratris tui oculo festucam videbas, in tuo proprio trabem non vidisti!* Non ab eo persona in monasterio discernatur, non unus plus ametur quam alius, nisi quem in bonis actibus aut obedientiâ invenerit meliorem. Non convertenti ex servitio praeponatur ingenium, nisi alia rationalibus causa existat. Quod si ita, iustitiâ dictante, abbati visum fuerit, et de cuiuslibet ordine id faciat, sin aliâs propria teneant loca; quia sive servus, sive liber, omnes in Christo unum sumus; et sub uno Domino aequalem servitutis militiam bajulam; quia non est apud Deum personarum acceptio. Solummodo in hac parte apud ipsum discernimur, si meliores aliis in operibus bonis et humiles inveniamur. Ergo aequalis sit omnibus ab eo charitas; una praebeatur omnibus secundum merita disciplina.

In doctrinâ namque suâ abbas apostolicam debet illam semper formam servare, in qua dicit: *Argue, obsecra, increpa*, idest miscens temporibus tempora, terroribus blandimenta: durum magistri, piuni patris ostendat affectum; idest indisciplinatos et inquietos debet durius arguere; obedientes autem et mites et patientes, ut melius proficiant, obsecrare, negligentes autem et contumaces ut increpet et corripiat, admonemus. (c) Neque dissimulet peccata delinquentium: sed mox ut coeperint oriri, radicitus ea, ut praevaleret, amputet: memor periculi Heli sacerdotis de Silo. Et honestiores quidem atque intelligibiles animos primâ vel secundâ admonitione verbis corripiat: improbos autem, et duros, ac superbos vel inobedientes, verborum vel corporis castigatione in ipso initio peccati coerceret, sciens scriptum: *Stultus verberis non corrigitur*: et iterum: *Proculce filium tuum virgâ, et liberabis animam eius a morte.*

Memnisse debet semper abbas quod est, meminisse quod dicitur, et scire quia, cui plus committitur, plus ab eo exigitur: sciatque quam difficilem et arduam rem suscepit regere animas et multorum servire moribus. (d) Et alium quidem blandimentis, alium vero increpationibus, alium suasionibus, et secundum uniuscuiusque qualitatem vel intelligentiam, ita se omnibus conformet et aptet, ut non solum detrimenta gregis sibi commissi non patiat, verum etiam in augmentatione boni gregis gaudeat. Ante omnia ne dissimulans aut parvipendens salutem animarum sibi commissarum plus gerat sollicitudinem de rebus transitoriiis et terrenis atque caducis, sed semper cogitet quia animas suas suscepit regendas, de quibus et rationem redditurus est. Et, ne causetur forte de minori substantiâ, meminerit scriptum: *Primum quaerite regnum Dei et iustitiam eius, et haec omnia addicientur vobis*: et iterum: *Nihil deest timentibus eum*: sciatque quia qui suscipit animas regendas, praeparet se ad rationem reddendam. Et quantum sub curâ suâ fratrum se habere scierit numerum, agnoscat pro certo, quia in die iudicii ipsarum omnium animarum est redditurus Domino rationem, sine dubio additam et suae animae. Et ita timens semper futuram discussionem Pastoris de creditis ovibus, cum de alienis ratiociniis cavet, redditur de suis sollicitus; et cum de admonitionibus suis emendationem aliis subministrat, ipse efficitur a vitiis emendatus.

DECLARATIO.

(a) 1. *Sciatque abbas culpae pastoris.* Considerent maximâ cum attentione praelati doctrinam huius capituli, curentque omni vigilantia ut fratres ad regularem observantiam, ad sacras item lectiones, meditationes ac orationes sedulo incumbant, sanctissima sacramenta, celebrationesque missarum de-

Rationem reddet de animis sibi commissis.

Arguere, obsecrare et increpare debet.

vote frequentent; ac praesertim invigilent ne officiales, tam monachi quam commissi, qui extra monasteria ob curam rerum temporalium degunt, propter huiusmodi administrationes spiritualia exercitia praetermittant.

(b) ii. *Omnia vero.* Praelati, ut subditos reddant in obsequendo promptiores, ipsi forma gregis fiant et duces agendorum. Ergo regularibus observantiis chori, refectorii, ceterisque semper intersint. Blandissime quippe iubetur exemplo.

(c) iii. *Neque dissimulet.* Zelum disciplinae exigens Dominus a praelatis: *Noli* (inquit) *quaerere feri iudex, nisi valeas virtute irrumpere iniquitates:* nimirum docens, non levis culpae reum se constituere, qui, cum pro suo munere sibi quae tradita potestate peccata compescere et emendare debeat, dissimulando et connivendo fovet et auget. Illoc ergo divinum pariter et regulare documentum satagant patres studiosius adimplere, ne, propter correctionis omissionem, vitia et peccata succrescant; quinimo contra criminosos procedant, etiam ex officio. Quod si in gravioribus causis neglexerint, severe in ipsos a defensoribus, vel a regimine, pro modo culpae animadvertatur.

(d) iv. *Alium quidem blandimentis.* Hinc noverint abbates quantam indigeant prudentiam in regendis subditis, et qua discretione ac flexibilitate se debeant uniuscuiusque naturae aptare, ut animas lucrifaciant. Nullum enim animal lenius atque morosius tractandum est quam homo, praesertim ingenuus.

CAP. III. — *De adhibendis ad consilium fratribus.*

Quoties (a) aliqua praecipua agenda sunt in monasterio (b) convocet (c) abbas omnem congregationem, et dicat ipse unde agitur. Et audiens consilium fratrum, tractet apud se, et quod utilius iudicaverit, faciet. Ideo autem omnes ad consilium vocari diximus; quia saepe iuniori Dominus revelet quod melius est. Sic autem dent fratres consilium cum omni humilitatis subiectione, ut non praesumant proaciter defendere

quod eis visum fuerit; sed magis in abbatibus pendeat arbitrio, ut quod salubrius esse iudicaverit, ei cuncti obediant: sed sicut discipulis convenit obedire magistro, ita, et ipsum provide et iuste concedet cuncta disponere. In omnibus igitur omnes magistrum sequantur regulam, neque ab eâ temere declinetur a quoquam. Nullus in monasterio sequatur cordis proprii voluntatem, neque praesumat quisquam cum abbate suo proterve intus aut foris monasterium contendere; quod si praesumpserit, regulari disciplinae subiaceat: ipse tamen abbas cum timore Dei et observatione regulae omnia faciet, sciens se procul dubio de omnibus iudiciis suis aequissimo iudici Deo rationem redditurum. Si qua vero minor agenda sunt in monasteriis utilitatibus, (d) seniorum tantum utatur consilio, sicut scriptum est: *Omnia fac cum consilio, post factum non poenitebis.*

DECLARATIO.

(a) i. *Aliqua praecipua.* Inter praecipua, in quibus maxime totius congregationis sive conventus cuiuscumque monasterii consilia et vota requiri debent, sunt receptio novitiorum ad professionem, collatio beneficiorum (ubi consuevit conventus intervenire huiusmodi collationibus), syndicatus, locationes ad longum tempus, acceptatio missarum perpetuarum, et alia huiusmodi; quaelibet etiam alienatio rerum ecclesiasticarum immobilium, et pretiosarum mobilium; haec enim per sacros canones sine facultate Summi Pontificis omnino fieri prohibentur.

ii. Porro alienationum negotium, ut mature riteque peragatur, sic dirigendum ordinamus (praeterquam si esset fundus, vel res exiui valoris): ineat primo inter superiores consilium, an alienatio expedit utilisque futura sit monasterio; deinde, consentientibus superioribus, res deferatur ad universum conventum legitime congregatum, a quo publicâ discussione examinetur.

iii. Posthaec secretis cunctorum votis

Abbas in praecipuis agenda auditio fratrum omnium consilio debeat.

exponatur, et si ex tribus partibus, quibus totus conventus coalescit, saltem duas consentire urna protulerit, tunc petenda erit licentia a capitulo generali, ostendendo authentice rem a privato capitulo monasterii fuisse diligenter discussam, et utilem indicatam, et instrumento firmatam; demum pro facultate canonicâ adeunda erit Apostolica Sedes, cuius licentiâ impetratâ, alienatio fiat, vel per viam permutationis, vel ita caute secureque pecunia inde proveniens applicetur, ut omne monasterii detrimenti periculum præcaveatur. Sæpe enim accidit laicorum bona esse hypothecata, aut fideicommissio subiecta, aut aliter obligata.

iv. Bona emphyteutica, sive feudalia, si quæ, defectu descendendum, vel quovis alio titulo, ad monasterium libere devolvi contigerit, in emphyteusim vel feudum demoustrari prohibemus absque licentiâ capituli generalis, vel saltem præsedis et unius visitatoris illius provincie. Solemnitates vero alienationum præscribuntur in Constitutionibus Pauli II et Urbani VIII.

(b) v. *Congroet abbas omnem congregationem.* Antequam abbas exponat causam, de qua agendum est, exhortetur fratres ut cum humilitate dent consilium iuxta hec capitulum.

vi. Prohibemus autem ne quis frater audeat revelare ea, quæ in capitulis particularibus monasteriorum tractata fuerint, quæ a patribus vetita sint revelari. Quod si quis transgressus fuerit, iniungatur ei pro hac gravi inobedientiâ ut dicat suam culpam in capitulo coram omnibus, ieiunetque semel pane et aquâ in terrâ in refectorio, et privetur per sex menses voce activâ et passivâ capituli.

(c) vii. *Abbas.* Declaramus per totam regulam idem intelligendum de priore, ubi dignitas monasterii non esset abbatia, sed prioratus.

(d) viii. *Seniorum tantum utatur consilio.* Declaramus nomine seniorum intelligendum esse priorem claustralem et decanos regimini, cum quibus prælati negotia monasteriorum, tam in spiritualibus quam in temporalibus occurrentia, legitime tractare et expedire possint.

CAPUT IV. — *Quæ sint instrumenta bonorum operum.*

- 1 Primum instrumentum in primis Dominum Deum diligere ex toto corde, totâ animâ, totâ virtute;
- 2 Deinde proximum tamquam seipsum (Deuter. 6).
- 3 Deinde non occidere (Luc. 10),
- 4 Non adulterari (Levit. 19),
- 5 Non facere furtum (Exod. 20),
- 6 Non concupiscere (Deuter. 6),
- 7 Non falsum testimonium dicere (1 Petr. 2):
- 8 Honorare omnes homines (Luc. 9),
- 9 Et quod sibi quis fieri non vult, alii non faciat (Tob. 4):
- 10 Abnegare semetipsum sibi, ut sequatur Christum (Math. 7):
- 11 Corpus castigare (1 Cor. 9):
- 12 Delicias non amplecti (11 Petr. 2) a
- 13 Ieiunium amare (Dan. 1):
- 14 Pauperes recreare (Tob. 4):
- 15 Nudum vestire (Esa. 58):
- 16 Infirmum visitare (Matt. 25):
- 17 Mortuum sepelire (Tob. 1; 2):
- 18 In tribulatione subvenire (Eccli. 6):
- 19 Dolentem consolari (Eccli. 7):
- 20 A sæculi actibus se facere alienum (11 Tim. 2):
- 21 Nihil amori Christi præponere (Math. 10):
- 22 Iram non perficere (Math. 5):
- 24 Iracundie tempus non reservare (Eph. 4):
- 24 Dolui in corde non tenere (Prov. 12):
- 25 Pacem falsam non dare (Iob. 36):
- 26 Claritatem non derelinquere (Ps. 27):
- 27 Non iurare, ne forte periuret (1 Petr. 4):
- 28 Veritatem ex corde et ore proferre (Math. 5):
- 29 Malum pro malo non reddere (Ps. 14; 1 Thess. 5):
- 30 Iniuriam non facere, sed factam pariter sufferre (1 Cor. C):

- 31 Inimicos diligere (Matth. 5):
- 32 Maledicentes se, non remaledicere, sed magis benedicere (Rom. 12; 1 Petr. 3):
- 33 Persecutiones pro iustitiâ sustinere (Matth. 5):
- 34 Non esse superbum (Tob. 4),
- 35 Non vinolentum (1 Timot. 3),
- 36 Non multum edacem (Eecli. 31; 37),
- 37 Non somnolentum (Prov. 20),
- 38 Non pigrum (Prover. 24. 26),
- 39 Non murmurosum (Sapient. 1),
- 40 Non detractorem (Proverb. 4):
- 41 Spem suam Deo committere (Ps. 36):
- 42 Bonum aliquod in se cum viderit, Deo applicet, non sibi (Jacob. 1):
- 43 Malum vero semper a se factum sciat, et sibi reputet (Osee. 13):
- 44 Diem iudicii timere (Iob. 31):
- 45 Gehennam expavescere (Luc. 12):
- 46 Vitam aeternam omni concupiscentiâ spirituali desiderare (Ps. 83; Phil. 1):
- 47 Mortem quotidie ante oculos suspectam habere (Matth. 24):
- 48 Actus vitae suae omni horâ custodire (Deut. 4):
- 49 In omni loco Deum se respicere, pro certo scire (Prov. 5):
- 50 Cogitationes malas, cordi suo advenientes, mox ad Christum allidere (Psal. 136):
- 51 Et seniori spirituali patefacere (Eecli. 8):
- 52 Os suum a malo vel pravo eloquio custodire (Psal. 33. 38):
- 53 Multum loqui non amare (Prov. 10; Matth. 12):
- 54 Verba vana, aut risui apta, non loqui (1 Tim. 2):
- 55 Risum multum aut excussum non amare (Eecli. 7; Eecli. 21):
- 56 Lectiones sanctas libenter audire (Luc. 11):
- 57 Orationi frequenter incumbere (Luc. 18):
- 58 Mala sua praeterita cum lacrymis vel gemitu quotidie in oratione Deo confiteri, et de ipsis malis de cetero emendare (Galat. 5):
- 59 Desideria carnis non perficere, voluntatem propriam odire (Hebr. 13):
- 60 Praeceptis abbatis in omnibus obedire, etiamsi ipse aliter (quod absit) agat, memor illius dominici praeepti: *Quae dicunt facite, quae autem faciunt, facere nolite* (Matth. 23):
- 61 Non velle dici sanctum, antequam sit, sed prius esse, quo verius dicatur (Matth. 6):
- 62 Praecepta Dei factis quotidie adimplere (Eecli. 6):
- 63 Castitatem amare (1 Tim. 5):
- 64 Nullum odire (Levit. 19):
- 65 Zelum et invidiam non habere (Gal. 5):
- 66 Contentionem non amare (11 Tim. 2):
- 67 Elationem fugere (Psal. 130):
- 68 Seniores venerari (Levit. 19):
- 69 Iuniores diligere (1 Tim. 5):
- 70 In Christi amore pro inimicis orare (Matth. 5):
- 71 Cum discordantibus ante solis occasum in pacem redire (Ephes. 4):
- 72 Et de Dei misericordiâ nunquam desperare (Ezech. 18).

Ecce, haec sunt instrumenta artis spiritualis, quae cum fuerint a nobis die noctuque incessabiliter adimpleta, et in die iudicii reassignata, illa merces nobis a Domino recompensabitur, quam ipse promisit quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quae praeparavit Deus his qui diligunt eum: officina vero, ubi haec omnia diligenter operemur, claustra sunt monasterii et stabilitas in Congregatione.

CAP. V. — *De obedientiâ discipulorum.*

Primus humilitatis gradus est obedientia sine morâ. Haec convenit iis, qui nihil sibi Christo carius existi-

Obedientia esse debet sine mora et cum hilaris animo.

mant, propter metum gehennae, vel gloriam vitae aeternae: et mox ut aliquid imperatum a maiore fuerit, ac si divinitus imperetur, moram pati nesciunt in faciendo. De quibus Dominus dicit: *Ob auditu auris obediv'it mihi*, et item dicit doctoribus: *Qui vos audit, me audit*. Ergo hi tales, relinquentes statim quae sua sunt, et voluntatem propriam deserentes, mox exoccupatis manibus, et quod agebant imperfectum relinquentes, vicino obedientiae pede iubentis vocem factis sequuntur; et veluti uno momento praedicta magistri inssio et perfecta discipuli opera in velocitate timoris Dei ambae res communiter citius explicantur: quibus ad vitam aeternam gradiendi amor incumbit, ideo angustam viam arripiunt, unde Dominus dicit: *Angusta via est, quae ducit ad vitam*; ut non suo arbitrio viventes, vel desiderijs suis et voluptatibus obedientes, sed ambulantes alieno iudicio et imperio, in coenobijs degentes, abbatem sibi praesse desiderant. Sine dubio hi tales illam Domini sententiam imitantur, qua dicit: *Non veni facere voluntatem meam, sed eius, qui misit me*. Sed haec ipsa obedientia tunc acceptabilis erit Deo et dulcis hominibus, si, quod iubetur, non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmure vel cum responso nolentis efficiatur; quia obedientia, quae maioribus praebetur, Deo exhibetur; ipse enim dixit: *Qui vos audit, me audit*; et cum bono animo a discipulis praeberi oportet, quia: *Hilarem datorem diligit Deus*. Nam cum malo animo si obedit discipulus, et non solum ore, sed etiam corde si murmuraverit, etsi impleat inssionem, tamen acceptum iam non erit Deo, qui cor respicit murmurantis, et pro tali facto nullam consequitur gratiam: immo murmurantium

1 Forsan et pro ut legendum (n. r.).

poenam incurrit, si non cum satisfactione emendaverit.

CAP. VI. — *De taciturnitate.*

Faciamus quod ait Propheta: *Dixi: custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea: posui ori meo custodiam: obmutui et humiliatus sum, et silui a bonis*. Ille ostendit Propheta, si a bonis eloquijs interdum propter taciturnitatem debet taceri, quanto magis a malis verbis propter poenam peccati debet cessari? Ergo, quamvis de bonis et sanctis ad aedificationem eloquijs perfectis, discipulis propter taciturnitatis gravitatem rara loquendi concedatur licentia, quia scriptum est: *In multiloquio non effugies peccatum*; et alibi: *Mors et vita in manibus linguae*. Nam loqui et docere magistrum concedet; tacere et audire discipulo convenit. Et ideo, si qua requirenda sunt a priore, cum omni humilitate et subiectione reverentiae requirantur; (a) scurrilitates vero, vel verba otiosa et risum moventia, aeternam clausuram in omnibus locis damnamus, et ad tale eloquium discipulum aperire os non permittimus.

DECLARATIO.

(a) 1. *Scurrilitates vero*. Ut scurrilitatum ac levitatum occasiones tollantur, interdicimus in monasterijs teneri aves, catellos, similia, aut alia animalia ad iocum aut levitatem provocantia.

ii. Omne quoque ludi genus, utpote religiosiis minime conveniens, tam intus quam extra monasteria, vana etiam spectacula et choreas, omnem habitus transformationem, et ludicra omnia penitus prohibemus.

iii. Fratres vero nec in mari nec in fluminibus causam lavandi se spolient.

iv. Ad effugiendam porro disciplinae regularis relaxationem, praelati et alii superiores non concedant solatia aut recreationes, nisi semel singulis hebdomadibus; discretioni tamen praelatorum aliquid, raro quidem et ex rationabili causa, monachis

Discipulis rara loquantur, nunquam vero otiosa et scurrilia.

ulterius indulgendum permittimus, exceptâ tamen Quadragesimâ et Adventu, quibus temporibus nefas est talia cogitare, nedum permittere.

v. Quod si, vel in monasterio, vel extra, fratres quodcumque recreationis gratiâ convenerint, caveant a dissolutionibus, manuum invicem iniectionibus, et huiusmodi iocis honestati religiosae minime convenientibus, sicutque solatia eorum modesta et gravitate temperata, quae, iuxta dictum S. Bernardi, recreent, non enervent. Qui vero contrâfecerit, ieiunet semel in pane et aquâ, comedens in terrâ in refectorio toties quoties. Quae ut melius observentur, volumus quod huiusmodi recreationibus intersit praelatus, vel saltem prior claustralis, aut unus ex superioribus regiminis.

vi. Caveant praeterea superiores ne permittant monachos vagari per civitates, sed potius relaxandi animi causâ concedant quandoque deambulationes extra moenia civitatum, quae tamen fiant conventualiter et cum superiore regiminis, maxime vero cum priore claustrali, si id commode fieri poterit.

vii. Et si compellat necessitas ut propter urgentia negotia monachi ad civitates mittantur, per eas incedant semper sociati et cucullis induti (nisi iustâ de causâ praelati cum eis dispensaverint), et pileum super caputium, quod caput tegat, deferant.

viii. Neque audeant fratres, praedictâ de causâ, aut propter viudemias vel fruges colligendas, extra monasterium pernoctare, nisi praesente praelato, vel uno ex superioribus; sed ad monasteria revertantur: exceptis tamen cellerariis et aliis ministris ad talia deputatis.

ix. Licentia vero discedendi a monasterio infra annum, recreationis vel etiam devotionis causâ, seu alio quovis praetextu, fratribus nostrae Congregationis a definitoribus vel regimine aut a praelatis non concedatur¹, nisi ex rationabili causâ et raro, ad evitandas vagationes, et sub hac praesertim limitatione, ut ante dominicam primam Adventus et feriam secundam post Quinquage-

simam ad monasteria sibi assignata revertantur. Diebus autem sanctae Quadragesimae et Adventus, quibus oportet aliorum temporum negligentias diluere ac ferventibus orationi et sacrae lectioni vacare, nostris iter facere et a monasteriis sibi assignatis abesse, nisi ex urgentissimâ necessitate a praelatis approbandâ, omnino prohibemus. Cum vero fratres, praeviis debitis licentiis, ad civitates, seu oppida, in quibus sunt monasteria ac loca nostrae Congregationis, pervenerint, caveant ne in aedibus saecularium audeant pernoctare, sed statim teneantur recto tramite praelatis, vel, in eorum absentia, superioribus monasteriorum seu locorum se praesentare, et in omnibus, dum illic moram traxerint, illis subesse, si aliter fecerint, pro qualitate culpae puniendi.

x. Facultatem vero concedendi monachis vel commissis licentiam degendi extra Congregationem, neque praelati, neque ipsi definitores, vel regimen, habent.

CAPUT VII. — De humilitate.

Clamat nobis scriptura divina, fratres, *dicens: Omnis qui se exultat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur.* Cum haec ergo dicit, ostendit omnem exaltationem genus esse superbiae. Quod se cavere Propheta indicat dicens: *Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.* Sed quid? *Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam, sicut ablaetatus super matrem suam, ita retributio in animâ meâ.* Unde, fratres, si summae humilitatis volumus culmen attingere, et ad exaltationem illam caelestem, ad quam per praesentis vitae humilitatem ascenditur, volumus velociter pervenire, acibus nostris ascendentibus, scala erigenda est, quae in somno Iacob apparuit, per quam et descendentes et ascendentes angeli monstrantur. Non aliud sine dubio descendensus ille et ascensus a nobis intel-

Per varios humilitatis gradus ascendimus ad supernam patriam.

¹ Edit. Main. legit *concedantur* (n. r.).

ligitur, nisi evaluatione descendere et humilitate ascendere; scala vero ipsa erecta, nostra est vita in saeculo, quae humiliato corde a Domino erigitur ad caelum; latera enim huius scalae dicimus nostrum esse corpus et animam, in quibus lateribus diversos gradus humilitatis vel disciplinae vocatio divina ascendendos inseruit.

Primus itaque humilitatis gradus est, si, timorem Dei sibi ante oculos semper ponens, oblivionem omnino fugiat, et semper sit memor omnium, quae praecipit Deus; qualiter contemntes Deum in gehennam pro peccatis incidunt, et vitam aeternam, quae finentibus Deum praeparata est, animo suo semper revolvat; et custodiens se omni hora a peccatis et vitiis, id est, cogitationum, linguae, oculorum, manuum, pedum et voluntatis propriae, sed et desideria carnis amputare festinet. Aestimetur se homo de caelis a Deo semper respici omni hora, et facta sua in omni loco ab aspectu divinitatis videri, et ab angelis omni hora Deo nunciari. Demonstrat nobis hoc Propheta, cum in cogitationibus nostris ita Deum semper praesentem ostendit, dicens: *Scrutans corda et renes Deus*: et item: *Dominus novit cogitationes hominum*: et item dicit: *Intellexisti cogitationes meas de longe*: et quia: *Cogitatio hominis confitebitur tibi*: nam, ut sollicitus sit circa cogitationes perversas, dicat semper humilis frater in corde suo: *Tunc ero immaculatus coram eo, si observavero me ab iniquitate mea*. Voluntatem vero propriam ita facere prohibemur, cum dicit nobis Scriptura: *Et a voluntatibus tuis avertere*: et item rogamus Deum in oratione, ut fiat illius voluntas in nobis.

Docemur ergo merito nostram non facere voluntatem, cum cavemus illud quod dicit Scriptura: *Sunt viae, quae*

putantur ab hominibus rectae, quarum finis usque ad profundum inferni demergit; et cum item cavemus illud quod de negligentibus dictum est: *Corrupti sunt et alominabiles facti sunt in voluptatibus suis*. In desiderio vero carnis ita Deum nobis credamus esse praesentem semper, cum dicit Propheta Domino: *Domine ante te est omne desiderium meum*. Cavendum est ergo ideo malum desiderium, quia mors secus introitum delectationis posita est: unde Scriptura praecipit, dicens: *Post concupiscentias tuas non eas*. Ergo, si oculi Domini speculantur bonos et malos, et Dominus de caelo semper respicit super filios hominum, ut videat si est intelligens aut requirens Deum, et ab angelis nobis deputatis quotidie noctaque Domino factori nostro et creatori omnium Deo opera nostra nunciantur: cavendum est ergo omni hora, fratres, sicut in psalmo dicit Propheta, ne nos declinantes in malum et inutiles factos aliquà hora adspicit¹ Deus; et, parendo nobis in hoc tempore (quia pius est et expectat nos converti in melius), ne dicat nobis in futuro: *Haec fecisti, et tacevi*.

Secundus humilitatis gradus, si propria quis non amans voluntatem, desideria sua non delectetur implere, sed vocem illam Domini factis imitetur dicentis: *Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me*. Item dicit Scriptura: *Voluntas habet poenam, et necessitas parit coronam*.

Tertius humilitatis gradus est, ut quis pro Dei amore omni obedientiâ se subdat maiori, imitans Dominum, de quo dicit Apostolus: *Factus obediens usque ad mortem*.

Quartus humilitatis gradus est, si in ipsâ obedientiâ, duris et contrariis re-

Gradus I. Est obedientia praecipit Dominum.

Gradus II. Est nuntiatio propriae voluntatis.

Gradus III. Est obedientia maiori exhibita.

Gradus IV. Est patientia in duris et contrariis rebus.

¹ Aptius lege adspicit (R. T.).

bus, vel etiam quibuslibet irrogatis iniuriis, tacitâ conscientiâ patientiam amplectatur, et sustinens non lassescat vel discedat, dicente Scripturâ: *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Item: *Confortetur cor tuum, et sustine Dominum.* Et ostendens fideles pro Domino universa etiam contraria sustinere debere, dicit ex personâ sufferentium: *Propter te morte efficiamur; totâ die aestimati sumus oves occisionis.* Et securi de spe retributionis divinæ subsequuntur gaudentes, dicentes: *Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.* Et item alio loco Scriptura: *Probasti nos* (inquit), *Deus, igne nos examinasti, sicut examinatur argentum, induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro.* Et ut ostendat sub priore debere nos esse, subsequitur dicens: *Imposuisti homines super capita nostra.* Sed et præceptum Domini in adversis et iniuriis pro patientiam adimplentes, percussi in maxillam præbent et alteram, auferenti tunicam, dimittunt et pallium, angariati milliaro, vadunt et duo, cum Paulo apostolo falsos fratres sustinent et persecutionem, et maledicentes se, benedicunt.

Quintus humilitatis gradus est, si omnes cogitationes malas cordi suo advenientes, vel mala a se absconse commissa, per humilem confessionem abbati non celaverit suo. Hortans nos de hac re Scriptura, dicens: *Revela Domino viam tuam, et spera in eo.* Et item dicit: *Confitemini Domino, quoniam in saeculum misericordia eius.* Et item Propheta: *Delictum meum cognitum tibi feci, et iniustitias meas non operui; dixi, pronuntiabo adversum me iniustitias meas Domino, et tu remisisti impietatem cordis mei.*

‡ Aptius lego dicit (T. T.).

Sextus humilitatis gradus est, si omnivilitate vel extremitate contentus sit monachus, et ad omnia, quae sibi iniunguntur, velut operarium malum et indignum se iudicat, dicens cum Propheta: *Ad nihilum redactus sum, et nescivi: ut iumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.*

Septimus humilitatis gradus est, si omnibus se inferiorem et viliozem, non solum suâ linguâ pronunciet, sed etiam intimo cordis credat affectu, humilians se, et dicens cum Propheta: *Ego autem sum vermis et non homo, opprobrium hominum et abiectio plebis: exaltatus sum, et humiliatus, et confusus.* Et item: *Bonum mihi quod humiliasti me, ut discam mandata tua.*

Octavus humilitatis gradus est, si nihil agat monachus, nisi quod communis monasterii regula vel maiorum cohortantur exempla.

Nonus humilitatis gradus est, si linguam ad loquendum prohibeat monachus, et taciturnitatem habens usque ad interrogationem non loquatur, monstrante Scripturâ, quia: *In multiloquio non effugietur peccatum;* et quia: *Vir linguosus non dirigitur super terram.*

Decimus humilitatis gradus est, si non sit facilis ac promptus in risu, quia scriptum est: *Stultus in risu exultat vocem suam.*

Undecimus humilitatis gradus est, si, cum loquitur monachus, leniter et sine risu, humiliter et cum gravitate, vel pauca verba et rationalibilia loquatur, et non sit clamorosus in voce, sicut scriptum est: *Sapiens verbis innotescit paucis.*

Duodecimus humilitatis gradus est, si non solum corde monachus, sed etiam ipso corpore humilitatem videntibus se semper indicet, id est in opere, in monasterio, in oratorio, in horto, in viâ, in agro, vel ubicumque, sedens, ambu-

Gradus vi. Est se altius non cogitatura.

Gradus vii. Est se inferiorem et viliozem aestimare.

Gradus viii. Est in agendo servare regulam et maiorum exemplum.

Gradus ix. Est non nisi interrogatus loqui.

Gradus x. Est non facile ridere.

Gradus xi. Est leniter, graviter et pauca loqui.

Gradus xii. Est caput inclinatum gerere.

Gradus v. Est occultâ peccata superiori manifestare.

lans vel stans, inclinato sit semper capite, defixis in terram aspectibus, reum se omni horâ de peccatis suis existimans, iam se tremendo Dei iudicio praesentari existimet, dicens sibi in corde semper illud quod publicanus ille evangelicus fixis in terram oculis dixit: *Domine, non sum dignus ego peccator levare oculos meos ad caelum*: et item cum Propheta: *Incurvatus sum et humiliatus sum usquequaque*.

Ergo his omnibus humilitatis gradibus ascensis, monachus mox ad charitatem Dei perveniet illam, quae perfecta foras mittit timorem, per quam universa, quae prius non sine formidine observabat, absque ullo labore velut naturaliter ex consuetudine incipit custodire, non iam timore gehennae, sed amore Christi et consuetudine ipsâ bonâ et delectatione virtutum, quod Dominus iam in operario suo mundo a vitiis et peccatis Spiritu Sancto dignabitur demonstrare.

DECLARATIO.

Magistri novitiorum diligentissime curent ut totum hoc caput de humilitate, sicut et caput IV de instrumentis bonorum operum, a suis novitiis memoriter teneatur; qui quidem novitii non erunt admittendi ad professionem, nisi eorum profectus in hac schola humilitatis apareat.

CAPUT VIII. — *De divinis officiis in noctibus.*

Hiemis tempore, id est a kalendis novembris usque ad Pascha, iuxta considerationem rationis (a) octavâ horâ noctis surgendum est, ut modice amplius de mediâ nocte pulsetur, et iam digesti surgant; quod vero restat post vigiliâs, a fratribus, qui psalterii vel lectionum aliquid indigent, meditationi inserviat: (b) a Pascha autem usque ad supradictas kalendas novembris sic temperetur hora vigiliarum agenda, ut parvissimo intervallo, quo fratres ad necessaria naturae exant, custodito, mox

matutini, qui incipiente luce agendi sunt, subsequantur.

DECLARATIO.

(a) 1. *Octavâ horâ surgendum est.* Quia discretio inter potissimas virtutes maxime commendatur, propterea arbitramur satis provideri variis naturarum complexionibus, si a fine comestionis secundae mensae usque ad horam matutinam octo horae pro somno concedantur: at quoniam omnes fere ecclesiae monasteriorum nostrorum, et partim quae in civitatibus sitae sunt, a fidelibus populis frequentantur, quibus satisfacere quoquomodo teneremur in divinarum officiorum et missarum celebratione, atque ob id saepe non possit dormitionis signum pulsari horâ primâ noctis, nec proinde commode surgere monachi horâ octavâ iuxta regulam valeant, ut minus quam possumus ab eâ recedamus, declarando ordinamus, ut a fine mensae secundae, sive coena, sive refectiuncula sit, ad minus praedictarum octo horarum spatium concedatur usque ad matutinam synaxim; ita ut, cum coenatur, transacto unius horae spatio, pulsatur pro cubito, residuumque dictarum horarum spatium sit pro dormitione.

ii. Cum vero ieiunatur, ut a refectiuncula surgentes habeant itidem praedictarum horarum octo spatium usque ad matutinam synaxim, sive immediate, sive aliquo interposito temporis spatio, pro dormitione pulsatur; sic enim docemur octavâ horâ surgere, iuxta regulam.

iii. Reliquarum vero horarum dispositio in arbitrio praelatorum sit, habitâ tamen ratione locorum, personarum et temporum, sintque solliciti praelati, priores et decani, ut (dato dormitionis signo) omnes infra dimidiae horae spatium ad cellas se recipiant, ac dormitum eant; alioquin, legitimo cessante impedimento, semel et iterum corripiantur, deinde etiam, poenâ additâ, severiori correctioni subdantur, qui contrafecerint.

(b) iv. *A Pascha autem.* Praeterquam, si praedictus dies festus occurreret mense aprilis, quo tempore, dispensando, declaramus meridianaë tempus dormitionis incipere a

die festo S. P. Benedicti, et tunc sic temperetur hora dormitionis in nocte, ut, computatâ diurnâ, octo semper horae pro somno deputentur.

v. Notandum est tamen quod a principio Quadragesimae usque ad kalendas novembris pulsandum est pro dormitione mediâ horâ noctis (si commode fieri potest), quod discretioni committimus praelatorum ob varia accidentia, quae suboriri possunt.

vi. In vigiliâ autem S. Crucis de mense septembris, exclusive, cessamus a dormitione meridianâ.

vii. Dispensamus praeterea, quod, a festo Purificationis beatissimae Virginis Mariae usque ad kalendas octobris, nocturni et laudes Beatæ Virginis conventualiter non dicantur in choro, sed a magistro novitiorum et novitiis, vel ab hebdomadariis, persolvantur in choro.

CAPUT IX. — *Quot psalmi dicendi sunt in nocturnis horis.*

De matutino, hinc tempore; et quænam eius partes canendæ, et quando sedendum.

Hiemis tempore, praemisso in primis versu: *Deus, in adiutorium meum intende; Domine, ad adiuvandum me festina*, in secundo ter dicendum est: *Domine, labia mea aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam*, cui subiungendus est tertius psalmus, et *Gloria*; post hunc, psalmus XLIX cum antiphonâ, aut certe decantandus. Inde sequatur Ambrosianum. Deinde sex psalmi cum antiphonis. Quibus dictis, dicto versu, benedicat abbas; et, sedentibus omnibus in scamnis, legantur vicissim a fratribus in codice super analogium tres lectiones, inter quas tria responsoria canantur; duo responsoria sine *Gloria* dicantur; post tertiam vero lectionem, qui cantat, dicat *Gloria*; quam dum incipit cantor dicere, mox omnes de sedibus surgant ob honorem et reverentiam SS. Trinitatis. Codices autem legantur in vigiliis tam Veteris Testamenti quam Novi divinae auctoritatis; sed et expositiones earum, quae a nominatissimis

et orthodoxis, catholicisque patribus factae sunt: post has vero tres lectiones, cum responsoriis suis, sequantur reliqui sex psalmi cum *Alleluia* cantandi: post hos lectio Apostoli sequatur, ex corde recitanda, et versus, et supplicatio litaniae, idest *Kyrie eleison*; et sic finiuntur vigiliae nocturnae.

CAPUT X. — *Qualiter aestatis tempore agatur nocturna laus.*

A Pascha autem usque ad kalendas novembris, omnis (ut supra dictum est) psalmodiae quantitas teneatur: excepto quod lectiones in codice, propter breviter nocturni, minime legantur; sed, pro ipsis tribus lectionibus, una de Veteri Testamento memoriter dicatur, quam breve responsum subsequatur, et reliqua omnia (ut supra dictum est) impleantur, id est ut nunquam minus a duodecim psalmodum quantitate ad vigiliis nocturnas dicatur, exceptis tertio et nonagesimoquarto psalmo.

CAPUT XI. — *Qualiter dominicis diebus vigiliae agantur.*

Dominico die temperius surgatur ad vigiliis. In quibus vigiliis teneatur mensura; id est, modulatis (ut supra disposuimus) sex psalmis et versu, residentibus cunctis disposite et per ordinem in subselliis, legantur in codice (ut supra diximus) quatuor lectiones cum responsoriis suis, ubi tantum in responso quarto dicatur a cantante *Gloria*, quam dum incipit, mox omnes cum reverentiâ surgant; post quas lectiones sequantur ex ordine alii sex psalmi cum antiphonis, sicut anteriores, et versus; post quos iterum legantur aliae quatuor lectiones, cum responsoriis suis, ordine quo supra; post quas iterum dicantur tria cantica de Prophetis, quae instituerit abbas; quae cantica cum *Alleluia* psallantur. Dicto etiam versu, et benedicente abbate, legantur aliae quatuor

Matutinum aestatis tempore incipit a praecedentibus.

Matutinum diei dominici longius est, uti et eius cantus.

lectiones de Novo Testamento, ordine, quo supra; post quartum vero responso-rium, incipiat abbas hymnum *Te Deum laudamus*; quo dicto, legat abbas lectionem de Evangelio, cum honore et tremore stantibus omnibus; qua perlectâ, respondeant omnes, *Amen*, et subsequatur mox abbas hymnum *Te decet laus*; et datâ benedictione incipiant matutinos. Qui ordo vigiliarum omni tempore tam aestatis quam hiemis aequaliter in die dominico teneatur, nisi forte (quod absit) tardius surgatur; quia tunc aliquid de lectionibus brevandum est aut responsoriiis. Quod tamen omnino caveatur, ne proveniat: quod si contigerit, digne inde satisfaciat Deo in oratorio per cuius evenerit neglectum.

CAPUT XII. — *Qualiter matutinorum solemnitas agatur.*

De laudibus
die dominico.

In matutinis dominico die in primis dicatur psalmus LXVI sine antiphonâ in directum; post quem dicatur psalmus L cum *alleluia*; post quem dicatur cxvii et LXII; deinde benedictiones et laudes, lectio de Apocalypsi una ex corde, et responso-rium, et ambrosianum, et versus, et canticum de Evangelio, litaniae, et completum est.

CAPUT XIII. — *Privatis diebus, qualiter matutini agantur.*

Hae laudes
variarum differunt
praecedenti-
bus.

Diebus autem privatis matutinorum solemnitas ita agatur: id est, psalmus LXVI dicatur sine antiphonâ in directum, subtrahendo modice sicut in dominicâ, ut omnes occurrant ad L, qui cum antiphonâ dicatur; post quem alii duo psalmi dicantur secundum consuetudinem, id est secundâ feriâ v et xxxv, tertiâ feriâ XLII et LVI, quartâ feriâ LXIII et LXIV, quintâ feriâ LXXXVII et LXXXIX, sextâ feriâ LXXV et XCI, sabbato autem CXLII, et canticum Deuteronomii, quod dividatur in duas glorias; nam ceteris diebus canticum unumquodque die suo

ex Prophetis, sicut psallit Ecclesia Romana, dicatur; post haec sequantur laudes, deinde lectio Apostoli memoriter recitanda, responso-rium ambrosianum, versus de Evangelio, (a) litaniae, et completum est. Plane agenda matutina vel vespertina non transeant aliquando, nisi in ultimo per ordinem oratio dominica omnibus audientibus dicatur a priore propter scandalorum spinas quae oriri solent, ut conventi per ipsius orationis sponsonem, qua dicunt *Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris*, purgent se ab huiusmodi vitio; ceteris vero agendis, ultima pars eius orationis dicatur, ut ab omnibus respondeatur *Sed libera nos a malo*.

DECLARATIO.

(a) *Litaniae, et completum est*. Litanias intelligimus: *Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Pater noster*; itaut, pronunciatu versus *Et ne nos, etc.*, et *Dominus vobiscum*, immediate sequatur oratio, praeterquam ad primam et ad completorium, et excepto triduo ante Pascha, quo tempore recitamus horas canonicas ab Ecclesiâ Romanâ praescriptas, prout in breviario nostro. In reliquis vero inviolate ab omnibus serventur rubricae breviarii, missalis nostri monasterii, Pauli V auctoritate recognitorum, tam in recitatione divini officii, quam in celebrationibus missarum, nihil penitus addendo vel innovando.

CAPUT XIV. — *In natalitiis Sanctorum, qualiter vigiliae agantur.*

(a) In Sanctorum vero festivitibus, vel omnibus solemnitatibus, sicut diximus dominico die agendum, ita agatur, excepto quod psalmi, aut antiphonae, vel lectiones ad ipsum diem pertinentes dicantur. Modus autem supradictus teneatur.

DECLARATIO.

(a) 1. *In Sanctorum vero festivitibus*. Servetur decretum sacrae Congregationis Rituum, editum die XXVIII octobris MDCXXXVIII.

Hae matutinae fore nihil
discrepat a du-
mismo.

ii. Festus vero dies S. P. N. Benedicti in monasteriis et locis nostris solemniter habeatur, itaut omnes, tam commissi quam famuli ac laborantes, ab operibus penitus se abstineant, perinde ac si ab Ecclesiâ de praecepto constitutus esset. Officium autem eiusdem S. P. N. Benedicti postremo impressum, et a sacrâ Rituum Congregatione recognitum, recitur ab omnibus tam in choro quam extra, qualibet tertiâ feriâ non impeditâ festo duodecim lectionum, vigiliis, Quadragesimâ, Adventu, et nisi occurrat dies votiva in nostro missali infra octavam, eodemque die missa impressa decantetur.

CAPUT XV. — Alleluia quibus temporibus dicatur.

A sancto Pascha usque ad Pentecostem sine intermissione dicatur *Alleluia* tam in psalmis quam in responsoriis. A Pentecoste (a) usque ad caput Quadragesimae omnibus noctibus cum sex posterioribus psalmis tantum ad nocturnos dicatur. Omni vero dominicâ extra Quadragesimam, cantica, matutini, prima, tertia, sexta, nonaque cum *Alleluia* dicantur. Vespera vero cum antiphonis. Responsoria vero nunquam dicantur cum *Alleluia* nisi a Pascha usque ad Pentecostem.

DECLARATIO.

(a) Usque ad caput Quadragesimae. Serventur rubricae nostri breviarii, ut dicitur supra ad caput XIII.

CAPUT XVI. — Qualiter divina opera per diem agantur.

Ut ait Propheta: *Septies in die laudem dicit tibi*. Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur, si matutini, primae, tertiae, sextae, nonae, vesperae, completoriique tempore nostrae servitutis officia persolvamus; quia de his horis dixit Propheta: *Septies in die laudem dicit tibi*. Ergo his temporibus referamus laudes Creatori nostro super iudicia iustitiae suae, id est matutinis, primâ, tertiâ, sextâ, nonâ, vesperâ, com-

pletorio, et nocte surgamus ad confitendum ei.

CAPUT XVII. — Quot psalmi per easdem horas dicendi sunt.

Iam de nocturnis vel matutinis digestimus ordinem psalmodiae, nunc de sequentibus horis videamus. (a) Primâ horâ dicantur psalmi tres, singillatim, et non sub unâ *Gloria*. Hymnus eiusdem horae post versum *Deus in adiutorium meum intende*, antequam psalmi incipiantur. Post expletionem vero trium psalmodiarum recitur lectio una, versus et *Kyrie eleison*, et missae sint. Tertiâ vero, sextâ et nonâ eodem ordine celebratur oratio, versus, hymni earumdem horarum, terni psalmi, lectio et versus *Kyrie eleison*, et missae sint. Si maior congregatio fuerit, cum antiphonis dicantur; si vero minor, in directum psallantur. Vespertina autem synaxis quatuor psalmis cum antiphonis terminetur. Post quos psalmos lectio recitanda est, inde responsorium ambrosianum, versus, canticum de Evangelio, litaniae et oratio dominica, et fiant missae. Completorium autem trium psalmodiarum dictione terminetur, qui psalmi directanae et sine antiphonâ dicendi sunt. Post quos hymnus eiusdem horae, lectio una, versus, et *Kyrie eleison*, (b) et benedictio, et missae fiant.

DECLARATIO.

(a) Primâ horâ dicitur *Kyrie eleison*. Secundum antiquam nostram consuetudinem, dictâ prima immediate processionaliter exeuntes de ecclesiâ commemorationem facimus pro fratribus defunctis, familiaribus et benefactoribus nostris, cum psalmo *De profundis* et oratione *Deus veniae largitor*, et pergimus ad capitulum ubi pronunciantur ex martyrologio festa Sanctorum occurrentia, et dicitur *Pretiosa*, more Romanae Ecclesiae. Ultimo legitur capitulum nonae, ubi non habetur proprium, et post lectionem dicti capituli, diebus ferialibus et festis trium le-

Eodem modo componatur quaeque horae tribus nempe psalmis, vespere autem quatuor, et pluribus laudes, ut supra.

Quando et quibus in locis profertur debeat Alleluia

Septem sunt horae diurnae et una nocturna.

tionum, legitur textus regulae, et datur benedictio, et audiuntur culpa, non autem in dominicis diebus vel festis de praecepto Ecclesiae, aut de consuetudine locorum.

(b) ii. *Et benedictio.* Ista benedictio datur a superiore, sicut etiam in completorio, quae sufficit pro praesentibus fratribus et absentibus, ita ut opus non sit etiam absentibus pro dormitione aliam benedictionem quaerere. Laudamus tamen si fratres casu superiori obviantes, benedictionem petant et accipiant.

iii. Et noviti ac iuniores professi suos magistros ad eorum cellas pro ipsa benedictione adeant, antequam cubitum eant; magistros vero hortamur ut discipulos, quam citius possunt, dimittant.

iv. Fit etiam post completorium a superiore aquae benedictae aspersio dicendo: *Asperges me, etc.*; quo repetito, absque alia oratione dicitur psalmus *De profundis* cum oratione *Deus qui inter apostolicos* pro Papa Eugenio IV, et *Deus veniae largitor* pro fratribus ac benefactoribus, etc.

CAPUT XVIII. — *Quo ordine ipsi psalmi dicendi sint.*

In primis semper dicatur versus *Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuvandam me festina, et Gloria*; inde hymnus uniuscuiusque horae. Deinde primâ horâ, dominicâ, dicenda sunt quatuor capitula psalmi cxviii; reliquis vero horis, idest tertiâ, sextâ et nonâ, terna capitula supradicti psalmi cxviii dicantur. Ad primam autem secundae feriae dicuntur tres psalmi, idest i, ii et vi; et ita per singulos dies ad primam, usque ad dominicam, dicantur per ordinem terni psalmi, usque ad psalmum xix, ita sane, ut psalmus ix et xvii partiatur in binas glorias; et sic fiat ut ad vigiliam dominicâ semper a xx incipiatur. Ad tertiam vero, sextam et nonam secundae feriae novem capitula, quae residua sunt de psalmo cxviii, ipsa terna capitula per easdem horas dicantur. Expenso ergo psalmo cxviii, duobus diebus, idest do-

minicâ et secundâ feriâ, tertiâ feriâ, iam ad tertiam, sextam vel nonam psallantur terni psalmi a cxix usque ad cxviii, id est psalmi novem. Quinque psalmi semper usque ad dominicam per easdem horas itidem repetantur; hymnorum nihilominus, lectionum vel versuum dispositione uniformi cunctis diebus servatâ, et ita scilicet ut semper dominicâ a cxviii incipiatur.

Vespera autem quotidie quatuor psalmodum modulatione canatur. Qui psalmi incipiuntur a cix usque ad cxliii, exceptis iis qui in diversis horis ex eis sequuntur, idest a cxvii usque ad cxviii et cxxxiii et cxlii. Reliqui omnes in vesperâ dicendi sunt. Et quia minus veniunt tres psalmi, ideo dividendi sunt qui in numero supradicto fortiores inveniuntur, idest cxxxviii et cxliii et cxliv; cxvi verò, quia parvus est, cum cxv coniungatur. Digesto ergo ordine psalmodum vespertinorum, reliqua, idest lectiones, responsoria, hymni, versus vel cantica, sicut supra taxavimus, impleantur. Ad completorium vero quotidie iidem psalmi repetantur, idest iv, xc et cxxxiii.

Disposito ordine psalmodiae diurnae, reliqui omnes psalmi, qui supersunt, aequaliter dividantur in septem nocturnas vigilias, partiendo scilicet qui inter eos prolixiores sunt psalmi, et duodecim per unamquamque constituentur noctem.

Hoc praecipue commentes, ut, si cui forte haec distributio psalmodum displicuerit, ordine¹ si melius aliter iudicaverit, dum omnimodis id attendatur ut omni hebdomadâ psalterium ex integro numero centum quinquaginta psalmodum psallatur, et dominico die semper a capite repetatur ad vigilias; quia minus in eis devotionis suae servitium ostendunt monachi, qui minus psalterio cum

Quinam in respectu.

Quinam in completorio.

In multis reliqui psalmi, sicut una-quaeque hebdomadâ psalterium absolvatur.

¹ Forsan ordinet legendum (n. r.).

Quinam psalmi dicendi in primâ, tertiâ, sextâ et nonâ.

canticis consuetudinariis per septimanae circulum psallunt, cum legamus sanctos patres nostros uno die hoc strenue implevisse, (a) quod nos tepidi utinam septimanā integrā persolvamus.

DECLARATIO.

(a) *Quod nos tepidi.* Pater noster S. Benedictus nullum ex monachis excipit a divini officii recitatione, ideoque ordinamus quod quilibet monachus professus officium divinum recitet, etsi non sit sacris initiatus, secundum antiquissimam consuetudinem nostram.

CAPUT XIX. — *De disciplinā psallendi.*

Psallendum
voce et corde.

(a) Ubique credimus divinam esse praesentiam et oculos Domini in omni loco speculari bonos et malos, maxime tamen hoc sine aliquā dubitatione credimus cum ad opus divinum assistimus. Ideo semper memores simus quod ait Propheta: *Servite Domino in timore*; et iterum: *Psallite sapienter*; et: *In conspectu angelorum psallam tibi*. Ergo consideremus qualiter oporteat nos in conspectu divinitatis et angelorum esse, et sic stemus ad psallendum, ut mens nostra concordet voci nostrae.

DECLARATIO.

(a) 1. *Ubique divinam credimus esse praesentiam.* Statuimus quod, secundum morem nostrae Congregationis, altā, sonorā et pari voce psallatur, verba non protrahantur, pariter inchoetur versus, et interpositā competentī pausā, pariter terminetur.

II. Volumus etiam quod officium Beatae Virginis eadem prorsus curā, qua divinum persolvitur, recitetur diebus iuxta rubricas breviorii praescriptis, et in monasteriis, in quibus sunt, ultra praelatum vel superiorem, quatuor monachi, omnino dicatur divinum officium conventualiter in choro, et missa quotidie celebretur, et saltem diebus festivis, nullā admissā excusatione, decantentur. Quam ordinationem ad illos quoque intelligimus extendi, qui in monasteriorum membris habitant in quibus praefatus monachorum numerus reperitur. Cantus autem, in quo toni monastici servantur, ita studiose ac devote

ducatur, ut piā modulatione tam nostra quam fidelium adstantium corda excitata ad caelestium contemplationem ferri assuescant.

III. In officiis hebdomadae sanctae nullo pacto varietur aut mutetur cantus, tam in Lamentationibus, cantico *Benedictus*, et Passione Domini, quam in aliis omnibus; sed secundum ritum et morem antiquum Congregationis fiat, ut simplicitas et uniformitas servetur in omnibus.

IV. Ad quod facilius et commodius servandum volumus ut omnia monasteria habeant libellos impressos quos contineant omnes cantus hebdomadae sanctae, et laudes quae in receptione novitiorum in capitulo cantari solent, et alia huiusmodi.

CAPUT XX. — *De reverentiā orationis.*

Si, quum hominibus potentibus volumus aliqua suggerere, non praesumimus nisi (a) cum humilitate et reverentiā, quanto magis Domino Deo universorum cum omni humilitate et puritatis devotione supplicandum est. Et non in multiloquio, sed in puritate cordis et compunctione lacrymarum nos exaudiri sciamus. Et ideo brevis debet esse et pura oratio, nisi forte ex affectu inspirationis divinae gratiae protendatur. In conventu tamen omnino brevietur oratio, et facto signo a priore omnes pariter surgant.

DECLARATIO.

(a) 1. *Cum humilitate et reverentiā.* Declaramus modo iufra scripto reverentiam debere servari divinis officiis, cum monachi chorum ingrediuntur, sive inde egrediuntur. In medio, ante sanctissimae Eucharistiae sacramentum, semper unicum genu usque ad terram flectant, capite nudato et inclinato (cum vero sacramentum publice fuerit expositum, utrumque genu); si autem in altari maiori Eucharistia non custodiatur, profunde se inclinent ad crucem, postea venientes ad sedilia sua, capite aliquantulo inclinato, reverentiam faciant versus sedem praelati.

II. In ceteris autem locis sufficit mediocris inclinatio, ut cum refectorium seu capitulum seu alium huiusmodi locum ingrediuntur.

Brevis et pura
esse debet ora-
tio.

III. Quoad genuflexiones vero et erectiones in divinis officiis et missâ servantur omnino rubricae breviarîi et missalis nostri, ut supra.

IV. In principio officii stantes, profunde et reverenter inclinent caput dum dicitur *Pater noster*, quemadmodum etiam cum intra officium dicitur *Pater noster*, et quando prima oratio in qualibet horâ et missâ recitatur.

V. Cum autem cantatur missa pro defunctis omni tempore ad orationes genuflectant.

VI. Quando vero inchoatur officium usque ad *Gloria Patri*, et quando dicuntur capitula, stent versus altare, capite nudato. Cum vero dicitur *Gloria Patri*, aut in fine hymnorum, quando sit mentio de SS. Trinitate, unus chorus contra alterum, caput et humeros inclinet; qui vero in superiorum sunt subselliis, versus altare inclinentur.

VII. Sacerdos et cantores in choro sacris induti, se inclinent versus altare ad *Gloria Patri*, *Pater noster*, et cetera.

VIII. Quotiescumque dicitur *Confiteor Deo*, ad missam videlicet, primam et completorium, sicut et in oratione *A cunctis*, fiat mentio de patre nostro sancto Benedicto.

IX. Dum vero cantatur epistola vel prophetia, versus aut tractus post epistolam vel prophetiam, sedeant monachi.

X. Ad evangelium omnes recti versus altare stent omni tempore aperto capite.

XI. In praedictis tamen, praeterquam in reverentiâ quae fit ante altare, et dum canitur sive dicitur evangelium, et a consecratione usque ad communionem, dispensamus cum monachis, propter multorum infirmitates, quod a kalendis octobris usque ad finem mensis aprilis stent capite semiaudato.

XII. In quolibet monasterio nostro sit tabula, in qua descriptum sit quibus horis et diebus festivis cucullae deferri debeant; qui modus ab omnibus inviolabiliter servetur, firmâ quoad reliquos ritus ecclesiasticos in omnibus caeremonialis romani dispositione semper manente.

CAPUT XXI. — De decanis monasterii.

Si maior fuerit congregatio, eligantur de ipsis fratres boni testimonii et san-

ctae conversationis, et constituantur decani, qui (a) sollicitudinem gerant super decanias suas in omnibus secundum mandata Dei et praecepta abbatis sui. (b) Qui decani tales eligantur, in quibus securus abbas partiatur onera sua, et non eligantur per ordinem, sed secundum vitae meritum et sapientiae doctrinam. Quod si quis ex eis, aliquâ forte inflatus superbiâ, repertus fuerit reprehensibilis, correptus semel et iterum et tertio, si emendare noluerit, deiciatur, et alter in loco eius, qui dignus est, subrogetur: et de praeposito eadem constituimus.

DECLARATIO.

(a) I. *Sollicitudinem gerant.* Ad officium decanorum et prioris claustralis pertinent¹ sollicitudinem gerere ut regularis observantia in monasterio vigeat, officinas horis competentibus per vias visitent, fratrum inobservantias et excessus corrigant, nisi fuerint ita notabiles ut ad praelatum deferri mereantur.

II. Prior claustralis omnium confessiones ex officio audire potest, eosque absolvere, praeterquam a reservatis; decani vero, sacerdotum quidem decanorum et titularium ex officio; at² clericorum et commissorum, non nisi ex delegatione et expressâ deputatione praelati, quibus quoque particulares licentias concedent, iuxta facultatem sibi a superiore traditam.

III. Diligentem insuper curam habeant, quod caeremoniae congregationis et ordinata per capitulum seu praelatum observentur: invigilent praecipue ut divinum officium devote dicatur, ac studeant communibus fratrum exercitiis et capitulo sulphurum interesse.

(b) IV. *Qui decani tales eligantur.* Ut autem ad praescriptum regulæ decani constituantur, statuimus neminem posse eligi in decanum, nisi qui saltem per h'ennium continuu tempore sui sacerdotii observantiae regulari vacaverit (exceptis lectoribus et

¹ Aptius lege *pertinet* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *officio*. Ad (R. T.).

praedicatoribus, de quibus infra num. xi), quique sufficienti litteraturâ ac probis moribus praeditus sit, et bonum testimonium habeat a praefato, in cuius monasterio saltem per annum integrum, tempore quo ad decanatum promovendus erit, commoratus fuerit, vel ab iis praelatis, sub quorum curâ eo anno, licet in diversis monasteriis, vixerit, et praesertim de cuius doctrinae sufficientiâ et vitae merito constet per testimonium a visitoribus medio eorum iuramento coram definitore et capitulo generali ferendum; praeviis, quoad litterarum scientiam, in actu visitationis diligenti examine, et quoad morum probitatem, exactâ inquisitione, prout statuitur in litteris in formâ Brevis Clementis VIII sub die vi martii MDCXIII, et Pauli V die XXI martii MDCXVIII, ac praeviâ etiam attestatione de huiusmodi vitae integritate et sufficientiâ per praefatum, qui pro tempore praerit monasterio professionis eiusdem promovendi (cuius nomine ad decanatum proponi et promoveri debet) in definitorio cum iuramento faciendâ. Qui praelatus si ad capitulum non accesserit, teneat praedictam attestationem in scriptis, medio suo iuramento, subscriptione et sigillo roboratam, ad definitores transmittere; et in casu mortis a priore et senioribus, ipsorum pariter iuramento, subscriptionibus et sigillo conventus munita, transmittatur; aliâs huiusmodi electiones seu promotiones, quae non servatâ formâ praesentis constitutionis fieri contigerit, nullas et invalidas esse ipso facto decernimus et declaramus. Si qui autem inter decanos reperiuntur qui ad summum munus peragendum, ob aliquam infirmitatem vel alios defectus, impotentes seu inhabiles sint, absolvantur a regimine, et inter decanos cum titulo (si in reliquis fuerint emeriti et bonum testimonium habuerint a praelatis suis) numerentur; sin minus, a titulo et regimine removeantur, et alii sufficientes in locum illorum substituuntur. Qui omnes, ut in studio regularis disciplinae sint solliciti, ac fratres ad eam amplectendam (ut ex officio tenentur) excitare non negligant, quotannis in capitulo generali novae electionis iudicio subiciantur, et pro singulis a de-

finitoribus suffragia ferantur, ac si nunquam antea fuissent electi, ut eo pacto in officio retineantur, prout decernitur in praefato Brevis Clementis VIII.

v. Magistri etiam novitiorum eligantur moribus et aetate omnino maturi, sufficienti litteraturâ praediti, et apti ad lucandas animas instruendosque discipulos qui a saeculo convertuntur in monasticâ et regulari disciplinâ. Quae omnia eo diligentius executioni mandanda sunt, quo cognoscimus in his robur et fundamentum observantiae regularis esse positum.

vi. Et quamvis ad novitios instituendos dicti magistri praecipue debeant incumbere, culpas tamen et ipsi in capitulo omnium monachorum audiant, sicut et alii decani, silentiumque et alias disciplinae regularis observantias servari procurent.

vii. Hospitibus (aliis superioribus absentibus vel occupatis) decani occurrant, regulas et constitutiones penes se habeant, ut fratres instruere possint; in suis vero admonitionibus et correctionibus caveant ne sint nimis tepidi aut austeri; haec omnia faciant vel omittant iuxta suorum praefatorum dispositionem, contra quorum mandata nihil penitus attentent.

viii. Nec praemissis omnibus stantibus ulius monachorum nostrorum amodo possit ad decanatum (qui primus superioritatis gradus est) promoveri, nisi decimum sextum, nec ad curam novitiorum, nisi decimum octavum annum in Congregatione compleverit. Quod etiam de iis, qui ad religionem sacerdotes venerint, intelligendum est.

ix. Ordinamus insuper quod in unoquoque monasterio pro quinis quibusque monachis professis viventibus, unus tantum decanus, computatis cellerariis, magistris novitiorum et aliis constituatur, ita tamen ut ipsi decani numerum trecentorum in totâ Congregatione non excedant, sicuti praescribitur in praefato Brevis Pauli V.

x. Ne autem alicuius monasterii professus, alterius monasterii nomine, possit in decanum eligi, neque sub quovis praetextu quisquam ex monachis ad decanatum, vel ex decanis ad prioratum, aut ex prioribus ad

abbatiam ante praefinitum tempus habitari, districte omnino prohibebimus. Si quis autem, doctrinâ et morum probitate praeditus, annum decimumsexmum religionis compleverit, et decanatus locus in monasterio suae professionis non vacaverit, vel propter aliquam infirmitatem minus ad regimen idoneus iudicatus fuerit, possit in capitulo generali a definitoribus, vel in dietâ a praeside et visitatoribus eligi in decanum titularem.

XI. Ad animandos vero monachos ad studium litterarum, volumus eos, qui sacrae theologiae cursum honorifice expleverint et lectoris munere in monasteriis pro studio infra designandis saltem per triennium continuum laudabiliter functi, et per examinatores a capitulo deputatos admissi et approbati fuerint (modo probitate morum et aliis praefatis requisitis praesent) post decimumsexmum annum supranumerarios, quando non est locus in monasterio suae professionis, ad decanatum promoveri posse. Idem dicimus de concionatoribus, dummodo cursum theologiae serio et cum profectu percurrerint, et admissi ab examinitoribus nostrae Congregationis per triennium in praecipuis urbium ecclesiis quadragesimale concionum stadium confecerint. Statuentes facultatem creandi, seu eligendi decanos, quae antea ad capitulum generale unice spectabat, etiam ad regimen seu dietam imposterum pertinere.

XII. Decernimus denique, neminem decanum eligi posse in priorem claustralem, nisi qui simul per biennium observantiae regulari vacaverit (exceptis lectoribus et praedicatoribus, ut supra statuitur num. in), et saltem per quinquennium expletum in decanatu laudabiliter vixerit. Praeponendos tamen omnino censemus eos ceteris omnibus, qui officio magistri novitiorum saltem per triennium cum laude functi fuerint, dummodo in decanatu idem quinquennium compleverint; priores vero in abbates eligi non possint, nisi per quinquennium expletum in prioratu laudabiliter se gesserint, et per biennium permanserint in sua residentia.

† Male edit. Main. legit *studium* pro *stadium* (n. r.).

XIII. Pro charitate autem et pace servandâ, et ut liberius superiores a praelatis convocati vota sua exprimere possint, ordinamus, quod, si quis eorum revelaverit aliqua ex tractatis inter eos, itaut scandalum oriri possit, ipso facto a ceterorum superiorum consortio in aegendis anno integro privatus existat.

XIV. Prior autem et decani ad aliud monasterium mutati, postquam sibi de sua mutatione innoverint, possint audire confessiones discipulorum suorum ac sacerdotum, ut prius, dum illuc moram trahunt, ipsisque beneficium absolutionis impendere, nisi superior prohibuerit.

CAPUT XXII. — *Quomodo dormiant monachi.*

(a) Singuli per singulos lectos dormiant. Lectisternia pro modo conversationis, secundum dispensationem abbatibus sui, singuli accipiant. Si potest fieri, omnes in uno loco dormiant: si autem multitudo non sinit, deni aut viceni cum senioribus suis, qui super eos solliciti sint, pausent. (b) Candela ingiter (c) in eadem cellâ ardeat usque mane. (d) Vestiti dormiant et cincti cingulis, aut funibus, et cultellos ad latus non habeant, dum dormiunt, ne forte per somnium vulnerentur dormientes: et ut parati sint monachi semper, et, facto signo, absque morâ surgentes festinent invicem se praeveneri ad opus Dei, cum omni tamen gravitate et modestiâ. Adolescentiores fratres iuxta se non habeant lectos, sed permixti cum senioribus. Surgentes vero ad opus Dei invicem se moderate cohortentur, propter somnolentorum excusationes.

DECLARATIO.

(a) 1. *Singuli per singulos lectos.* Secundum modernum morem, propter honestatem, et ut liberius fratres in orationibus et aliis spiritualibus valeant se exercere, ac ut vitetur curiositas, dormitorium divisum est in diversas cellas, et assignamus unicuique fratrum cellam unam, sic ut singuli in singulis dormiant, etiam novitii.

Eodem in loco, singulorum, cum senioribus, ardeat candela, et vestiti dormire debeant.

ii. Quaelibet autem cella novitiatu habeat in superiori parte ostii foramen coopertum de foris tabellâ versatili, quae faciliter hinc inde dimoveri possit, e quo frater in cellâ existens videri queat a magistro novitiorum, an se spiritualiter exerceat, vel aliud agat; quod foramen nullus interius operire praesumat, sub poenâ infrascripta.

iii. Nemo fratris cellam, etiamsi alterius monasterii existat, ingrediatur, ipso in eâ existente, et similiter eo absente, sine eius licentiâ, aut nisi de licentiâ praelati vel superioris, et quamdiu cum debitâ licentiâ simul in cellâ sunt, ostium semiapertum teneatur.

iv. Nec possit frater quamcumque ecclesiasticam personam vel laicam, cuiuscumque conditionis existat, in cellam introducere sine licentiâ superioris monasterii.

v. Nec audeat frater aliquis sine praefatâ licentiâ ullo tempore cellam claudere ita quod de foris aperiri non possit clave communi. Quicumque vero in quolibet supradictorum sex casuum contrafecerit: ieiunet semel pane et aquâ in terrâ in refectorio.

vi. Frater autem extra cellam existens, licentiâ dare valeat alteri fratri, ut cellam suam aliquâ honestâ causâ ingrediatur.

vii. Et ne contingat aliquid asportari de cellis a saecularibus, qui plerumque curiosi per monasterium et dormitorium vagantur, mandamus ut ferreae serae, quae clavibus communibus aperiuntur, ostiis cellarum apponantur.

viii. Capsas, seu scabella clavibus observata, habere nemini fas sit, praeterquam priori claustrali, qui intra octo dies ab officialium publicatione consimilem clavem abbati tribuere teneatur. Si secus fecerit, totum psalterium intra octiduum recitet; ceteri vero arbitrio superioris puniantur.

ix. Quilibet autem frater caute teneat lumen in cellâ, et extinguat, et nullus candelas applicet lectisteriis aut parietibus ligneis propter incendiâ periculum. Si quis vero contrafecerit, dicat suam culpam in capitulo, graviter puniendus.

x. Silentium continuum in dormitorio ab

oribus quovis tempore servetur, nisi quis voluerit aliquid breviter et submissâ voce dicere.

xi. Ordinamus propterea, quoad fieri potest, ne confessiones saecularium in dormitorio audiantur a quocumque, nisi abbas iusserit.

xii. Praelati vero et seniores fratrum confessiones ibi audire eosque submissâ voce exhortari possint.

xiii. Fratres incedentes per dormitorium ita quiete et in cunctis moderate et sine strepitu ibidem se gerant, ut alios non inquietent.

xiv. Singulis hebdomadis ad minus dormitorium et cellae propter immunditias a fratribus scopis mundentur.

(b) xv. *Candela.* Sive lucerna, vel lampas: quae accenditur a sacrista horâ qua pulsantur signa serotinae salutationis angelicae, et ardeat totâ nocte usque ad diem.

(c) xvi. *In eadem cellâ.* Idest in dormitorio eodem.

(d) xvii. *Vestiti dormiant.* Vestitos dormire fratres intelligimus, si teneant scapulare cum caputio super tunicellam.

CAPUT XXIII. — *De excommunicatione culpae.*

Si quis frater contumax aut inobediens, aut superbus, aut murmurans, vel in alio contrarius existens sanctae regulae et praeceptis seniorum suorum contemptor repertus fuerit, hic, secundum Domini nostri praeceptum, admonetur semel et secundo secreta a senioribus suis; si non emendaverit, obinjetur publice coram omnibus; si vero neque sic correxerit, si intelligit qualis poena sit, excommunicationi subiaceat; si autem improbus est, vindictae corporali subdatur.

CAPUT XXIV. — *Qualis debeat esse modus excommunicationis.*

Secundum modum culpae, excommunicationis vel disciplinae debet extendi mensura, qui culpae modus in abbatibus pendeat iudicio; si quis tamen

Praevicariati-
res post secun-
dam correctio-
nem excommu-
nicentur et cor-
porali poenâ
puniantur.

Excommuni-
catio culpae re-
spondet.

frater in levioribus culpis invenitur, tantum a mensae participatione privetur. Privari autem a mensae consortio ista crit ratio, ut in oratorio psalmum aut antiphonam non imponat neque lectionem recitet, usque ad satisfactionem; refectionem autem cibi post fratrum refectionem accipiat, mensurâ vel horâ, qua praeciderit abbas ei competere; ut si, verbi gratiâ, fratres reficiunt sextâ horâ, ille frater nonâ; si fratres nonâ, ille vespertinâ, usque dum satisfactione congruâ veniam consequatur.

CAPUT XXV. — *De gravioribus culpis.*

Is frater, (a) qui gravioris culpaenoxâ tenetur, suspendatur a mensâ simul et ab oratorio. Nullus ei fratrum in ullo iungatur consortio, neque in colloquio. Solus sit ad opus sibi iniunctum, persistens in patientiae luctu, sciens illam terribilem Apostoli sententiam dicentis: *Traditum huiusmodi hominem Satanæ in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini.* Cibi autem refectionem solus percipiat mensurâ vel horâ, qua praeciderit ei abbas competere, nec a quoquam benedicatur transeunte, nec cibus qui ei datur.

DECLARATIO.

(a) 1. *Qui gravioris culpae noxâ tenetur.* Quia in his declarationibus et constitutionibus plerisque in locis et casibus pro qualitate et gravitate culparum certae poenae ac poenitentiae taxatae sunt, pro pace bonorum et ad reprimendam improborum audaciam, ut metus poenae coëreat, quos Dei et virtutis amor a malo non revocat, ideo ordinamus praelatis et aliis superioribus ut eas inviolabiliter faciant a transgressoribus observari.

2. Quare, si delictum aut transgressio huiusmodi secreta fuerit, secreto quoque impositam poenitentiam facere non postponat delinquens, nec aliter a quoquam, etiam a praelato proprio, dispensari valeat, nisi poenitentia per ordinationes statuta esset publice persolvenda, utpote in terrâ in refe-

torio comedere, quo casu in aliam secretam commutari possit. Si vero delictum aut transgressio manifesta fuerit, publice etiam transgressor, secundum statuta a constitutionibus vel a superiore, poeniteat. Quod si ille facere neglexerit aut recusaverit, a nemine ut supra dispensari valeat; et si intra triduum publice non poeniterit, pro huiusmodi contemptu bis eandem poenitentiam facere teneatur; si vero intra aliud sequens triduum pertinaciter distulerit eandem poenitentiam, etiam tertio cogatur iterare; demum si aliis adhuc tribus diebus animo (quod Deus avertat) perstiterit contumaci et indurato, statim, tanquam incorrigibilis, rebellis et obstinatus, ac contemptor sanctae regulae et constitutionum, custodiae (donec resipuerit, et praedictam poenitentiam toties facere promiserit, quoties ut supra distulerat vel recusaverat) mancipetur.

3. Nec in aliquo praemissorum a praelato suo, nec ab ullo alio, etiam a praesidente ipso, nisi forte pro aliquâ brevi praedictorum terminorum morâ (et hoc ex aliquâ rationabili causâ) valeat dispensari; maiori quippe vindictae, secundum quod dicit beatus P. N. Benedictus in regulâ, subiicere debet, qui non vult humilitate corrigere, quod negligentiae culpâ deliquit.

4. Quod si nec resipuerit, nec ad cor redierit, tunc demum, ut regula praescribit, austeriori disciplinae subiaceat.

5. Igitur generale capitulum, et Congregationis regimen, monasteriorumque nostrorum praelati praedicta omnia servent diligenter, et, ut dictum est, curent ab huiusmodi transgressoribus inviolabiliter adimpleri.

CAPUT XXVI. — *De iis, qui, sine iussione abbas, iunguntur excommunicatis.*

Si quis frater praesumpserit sine iussione abbas fratri excommunicato quolibet modo se iungere aut loqui cum eo vel mandatum ei dirigere, similem sortiatur excommunicationis vindictam.

CAPUT XXVII. — *Qualiter debeat esse sollicitus abbas circa excommunicatos.*

Omni sollicitudine curam gerat abbas circa delinquentes fratres, quia non est

Determinatur poenae pro graviore culpa.

Hi subiacent ordem excommunicationis.

Abbas secreto ad eos mittat

consolutores et
satisfactores.

opus sanis medicus, sed male habentibus. Et ideo uti debet omni modo, ut sapiens medicus, innutere quasi occultos consolutores senipetas, idest seniores sapientes fratres, qui quasi secrete consolentur fratrem fluctuantem, et provocent eum ad humilitatis satisfactionem, et consolentur eum, ne abundantiori tristitia absorbeatur, sed, sicut ait Apostolus, confirmetur in eo charitas, et oretur pro eo ab omnibus. Magnopere enim debet sollicitudinem gerere abbas circa delinquentes fratres, et omni sagacitate et industria curare, ne aliquam de ovibus sibi creditis perdat. Noverit enim se infirmarum curam suscepisse animarum, non super sanas tyrannidem; et metuat Prophetæ comminationem, per quem dicit Deus: *Quod crassum videbatis, assuecistis; et quod debile erat, proiecistis*. Et pastoris boni pium imitetur exemplum, qui, relictis nonagintanovem ovibus in montibus, abiit unam ovem, quæ erraverat, quaerere, cuius infirmitati in tantum compassus est, ut eam in sacris humeris suis dignaretur imponere, et sic reportare ad gregem.

CAPUT XXVIII. — *De iis, qui, saepius correcti, non emendantur.*

Hi excommunicantur, postea verberibus ceduntur, deinde abdicantur propter oratio, et tandem entantur e monasterio.

Si quis frater frequenter correptus pro qualibet culpa, si etiam excommunicatus non emendaverit, acrior ei accedat correctio, id est ut verberum vindicta in eum procedat. Quod si nec ita se correxerit, aut forte, quod absit, in superbiam elatus, etiam defendere voluerit opera sua, tunc abbas faciat quod sapiens medicus, si exhibuit fomenta, si unguenta adhortationum, si medicamina scripturarum divinarum, si ad ultimum unctionem excommunicationis vel plagas virgarum, et iam si viderit nihil suam praevalere industriam, adhibeat etiam, quod maius est, suam et

omnium fratrum pro eo orationem, ut Dominus, qui omnia potest, operetur salutem circa infirmum fratrem. Quod si nec isto modo sanatus fuerit, tunc iam (a) utatur abbas ferro abscissionis, ut ait Apostolus: *Auferite malum ex vobis: et iterum: Infidelis, si discedit, discedat*, ne una ovis morbida omnem gregem contaminet.

DECLARATIO.

I. *Utatur ferro abscissionis.* In adhibendo contra incorrigibiles nostrae Congregationis monachos huiusmodi extremum expulsiōnis remedium, serventur decreta sacrae Congregationis Concilii S. D. N. Urbani VIII iussu edita de regularibus apostatis et eiectis. Fugitivi vero cum omni sollicitudine requirantur a monasteriis professionis eorum, et in carcerem detrudantur, pro modo culpa puniendi. Propterea districte praecipimus omnibus monasteriorum nostrorum praelatis, ut in singulis monasteriis tutos carceres habeant pro huiusmodi fugitivis et aliis graviter delinquentibus.

II. Et quoniam, ubi maior subest culpa et gravius scandalum, ibi sollicitior debet esse cura, ideo declarando ordinamus, ut fugitivi, qui, praeter fugam, aliquid notabile furto abstulerint, aliudve flagitium perpetraverint, sive ante, sive post fugam, aut vitiose vixerint, omnino non negligantur, sed diligentius, non parcendo laboribus et expensis, requirantur, etiam (si aliter fieri non potest) auxilio brachii secularis implorato, et ad monasterium reducantur in custodiam detrudendi, donec per capitulum generale, sive regimen, quid de ipsis agi debeat, decernatur.

III. Licentia vero transeundi ad aliam religionem nemini ex nostrae Congregationis fratribus concedatur, nisi servata forma praedicti decreti, seu Congregationis Concilii de regularibus apostatis et eiectis, etc.

IV. Commissi vero nostri, incorrigibiles et contumaces, eo modo, quo recipiuntur, expelli possunt. Et si quis eorum, post promissam stabilitatem, vitiosus aut scandalosus repertus fuerit, servetur circa eum for-

ma regulæ secundum meritum, usque ad expulsiorem inclusive, ad quam tamen volumus quemquam praelatorum procedere non posse, nisi servatis, quæ infra in susceptione eorum statuimus, scilicet cum consensu omnium seniorum, aut duarum ex tribus partibus conventus, si seniores non convenerint; nec amplius possint in aliis monasteriis nostræ Congregationis recipi, nisi de consensu praelati et maioris partis conventus, a quo recesserint.

CAPUT XXIX. — *Si debeant iterum recipi fratres exeuntes de monasterio.*

Redeuntibus
fratribus etiam
tertio aditus
pateat.

Frater qui (a) proprio vitio egreditur aut proicitur de monasterio, si reverti voluerit, spondeat prius omnem emendationem vitii pro quo egressus est, et sic in ultimo gradu recipiatur, ut ex hoc eius humilitas comprobetur; quod si denuo exierit, usque tertio recipiatur; iam vero postea sciat, omnem sibi reservationis¹ aditum denegari.

DECLARATIO.

(a) i. *Proprio vitio.* Quia experientiâ docti videmus fratres nostros a nobis, ut plurimum, non recedere, nisi diabolicâ suggestionibus seductos; ideo declaramus eos quoque proprio vitio egredi, qui, acceptâ licentiâ transeundi ad arctiorem religionem, cã abutentes vagantur.

ii. Ut autem, quæ de his statuta sunt, cuncti sciant, non recedendo a sacris canonibus:

1° Si qui fugitivi sponte ad monasteria redierint, omnes quidem suscipiantur, sed ita ut, quod Dominus iubet, pro mensurâ peccati sit et plagarum modus;

2° Quicumque igitur intra dies quinque ad monasteria fuerint reversi arbitrio praelatorum puniantur, non vero carcere formali pro solâ fugâ; transactis autem quinque diebus, carceri mancipentur;

3° Quod si ultra dies triginta redire distulerint, tunc, iuxta S. P. N. Benedicti regulam, in ultimo loco et in carcere recipiantur;

4° Horum vero nullus e formali carcere

1 Videtur legendum *reversionis* (n. t.).

liberari possit, nisi per defensores, aut regimem; et tunc non nisi prius desuper legitime formato processu, et accurate perpenso qua poenâ sint rei plectendi;

5° Nec sic liberatis locus professionis restituatur, nisi in capitulo generali definitores omnes consenserint, et, his referentibus ad universos Congregationis praelatos, duæ eorum ex tribus partibus id apprehaverint. In qua reintegratione illud tantummodo temporis spatium eis concedendum esse declaramus, quod ante fugam in Congregatione absolverunt; non vero illud, quod in fugâ male prodegerunt. Non enim ferendum est, ut qui, exempli gratiâ, decimo professionis suæ anno religionem deseruit, et anno vigesimo, idest decimo post fugam, receptus fuit, eos præcedat, qui integros quindecim aut novemdecim annos perseveraverunt sub suavi obedientiæ iugo; maxima etenim erga illos patrum liberalitas erit, si decem anni ante fugam transacti, ipsis post poenitentiam computentur;

6° Præter hæc, si fugitivus habitum dimiserit, ut apostata iuxta sacros canones puniatur; si autem alia quævis præter fugam animadvertent tam in Congregatione quam extra perpetrarit, exactissimam omnium reddat in iudicio rationem, poenas debitas recepturus pro modo culpæ;

7° Quibus omnibus rite peractis et in acta relatis, si digna deinde poenitentiae opera fecerint, laudabiliter in Congregatione vivendo, poterunt (omnibus definitores consentientibus) munera Congregationis, pro subsequentium temporum ratione, esse capaces, si trinas visitorum approbationes singulis triennii obtinuerint, ut scilicet post primum reversionis suæ triennium subdiaconorum gaudeant dignitate, post secundum diaconorum, post tertium sacerdotum, ac deinceps etiam ad quascumque fuerint dignitates per ordinem indicati idonei, dummodo ad singula triennali censurâ lex visitorum (ut dictum est) et novem definitorum suffragiis fuerint approbati. Idemque dicimus de iis, qui in libro irreligiosæ viventium tamquam dyscolici fuerint adnotati;

8° Hoc idem intelligi volumus de fra-

tribus non fugitivis, qui tamen semel custodiae fuerint legitime mancipati. Poena enim legitimi carceris, quam consequitur infamia et inhabilitas assequendi gradum superioritatis, illis tantum inflicta intelligi debet, qui, sive propter fugam sive ob alia facinora legitime sententiati, carceribus condemnati fuerint;

9° Ut autem fugitivi et suspecti a non suspectis nec fugitivis dignoscantur, ordinamus quod fratres cuiuscumque dignitatis aut conditionis fuerint, qui quacumque de causâ suis monasteriis ad alia loca pergant, secum deferant litteras patentes superiorum suorum, cum expresso nomine locorum, qua transire debeant, subscriptas, ac sigillo munitas; aliter ubicumque fuerint inventi, tamquam fugitivi custodiae mancipentur a quibuscumque praelatis aut superioribus monasteriorum nostrorum;

10° Admoneantur etiam patres monasteriorum nostrorum de fratribus fugitivis, expulsis et licentiatis a superioribus monasteriorum, a quibus recedunt, quemadmodum fit de fratribus defunctis, ut ab omnibus evitari hi possint, illi requiri.

CAPUT XXX. — *De pueris minori aetate qualiter corripiantur.*

(a) Omnis aetas vel intellectus proprias debet habere mensuras. Ideoque, quoties pueri, vel adolescentiores aetate, aut qui minus intelligere possunt quanta poena sit excommunicationis, hi tales, dum delinquant, aut iciniis nimis affligantur, aut acris verberibus coercantur et sanentur.

DECLARATIO.

(a) 1. *Omnis aetas, vel intellectus.* Nullus posthac ad probationem admittendus erit, qui non expleverit decimum quintum annum.

ii. Circa vero adolescentiores istos, quia experientia didicimus quosdam ex his incurabiles aegritudines incurrere ob nimias austeritates, hortamur praelatos et patres monasteriorum nostrae Congregationis ut in ieiuniis et vigiliis regularibus erga humosmodi adolescentes pium et discretum habeant intuitum, quatenus in validiori aetate

ad regularis vitae observantias propensiori animo et uberiori fructu valeant incubere.

iii. Mandamus item ut iuniores in novitiis sub curâ magistri novitiorum per quinquennium ad minus instituendi relinquuntur, nec inde amoveantur nisi aliqua urgente necessitate. Cum vero amoti a novitiatu fuerint, saltem per biennium prioris curae ac directioni tradantur, ut, quoad fieri potest, in eadem disciplina permaneat, in qua novitiatus tempore adoleverunt. Liceat tamen praelatis, ex aliqua rationabili causâ ipsorum iudicio et superiorum monasterii consilio approbandâ, proveciores nondum expleto quinquennio ex novitiatu extrahere, dummodo aetatis suae annum saltem decimum nonum excesserint. Si autem contigerit (quod Deus avertat) ut ex alienius praevaricatione ceteri scandalum sumant, ne una ovis morbida totum corrumpat ovile, statuimus ut si post adhibitam poenitentiam salutare a praelato aliisque superioribus (magistro novitiorum deferente) cognitum fuerit de praefati juvenis incorrigibilitate, ex novitiatu nondum elapso quinquennio extrahi possit. Ne vero commodum ex ipsâ malitiâ reportetur, talibus sic extractum reliquum poenitentiae tempus sit ei monasterium, ex cuius novitiatu extrahitur, pro carcere; silentium observet cum saecularibus et monachis (patre spirituali excepto, aliisque, quibus praelatus indulserit); post omnes professos degradatus maneat; et demum bis in hebdomadâ in pane et aquâ, cum zonâ ad collum, comedat in terrâ in refectorio.

CAPUT XXXI. — *De cellerario monasterii.*

Cellerarius monasterii (a) eligatur de Congregatione sapiens, maturus moribus, sobrius, non multum edax, non elatus, non turbolentus, non iniuriosus, non tardus, non prodigus, sed timens Deum, qui omni congregationi sit sicut pater. Curam gerat de omnibus; (b) sine iussione abbatis nihil faciat; quae iubentur, custodiat; fratres non contristet. Si quis autem frater ab eo forte

Pueri et adolescentiores tenentis et verberibus corripiantur.

Qualis esse, quid agere et quomodo se gerere debeat cellerarius.

aliquid irrationabiliter postulat, non spernendo eum contristet, sed rationaliter cum humilitate male petenti denegat. (c) Animam suam custodiat, memor semper illius apostolici praecepti: *Quia qui bene ministraverit gradum sibi bonum acquirit*. Infirmorum, infantium, hospitem, pauperumque cum omni sollicitudine curam gerat, sciens sine dubio quia pro his omnibus in die iudicii rationem redditurus est.

Omnia vasa monasterii, cunctamque substantiam, ac si altaris vasa sacra conspiciat. (d) Nihil ducat negligendum, neque avaritiae studeat, neque prodigus sit, aut extirpator substantiae monasterii, sed omnia mensurate faciat, et secundum iussionem abbatis sui. Humilitatem ante omnia habeat, et cui substantiam non est quae tribuatur, sermo responsionis porrigatur bonus, quia scriptum est: *Sermo bonus super datum optimum*. Omnia, quae ei iniunxerit abbas, ipse habeat sub cura sua; a quibus eum prohibuerit, non praesumat. Fratres constitutum anonom sine aliquo typho¹ vel mora offerat, ut non scandalizentur, memor divini eloquii, quid mereatur qui scandalizaverit unum de pusillis. Si congregatio maior fuerit, solatia ei dentur, a quibus adiutus et ipse aequo animo impleat officium sibi commissum. Floris competentibus dentur quae danda sunt, et petantur quae petenda sunt; ut nemini perturbetur, neque contristetur in domo Dei.

DECLARATIO.

(a) I. *Eligatur*. A praelato scilicet, de consilio seniorum, definitivus vel regimini proponendus, et ab illis promovendus. Sit autem decanus omnino moribus gravis et probatus.

(b) II. *Sine iussione abbatis nihil faciat*. Et praecipue, ne omnino fabricas construat

intus aut extra monasterium sine scientia et voluntate praelati sui. Alias quoque res, quae fuerint alicuius momenti, puta venditiones frugum, vini, olei et aliarum rerum in quantavis summa, et similia, cum praelato, vel, eo absente, cum superiore committet, nec sine eius approbatione et licentia perficiat.

III. Caveat autem omnino a cuiusvis arboris incisione in possessionibus monasterii, itaut ne unam quidem, inscio et non probante praelato, aut incidat, aut incidi faciat; serioque examinet, ubi agitur de sylvis vel arboribus non caeduis, quid de iure facere possit, ne limites suae facultatis excedat, poenasque ac censuras extravagantes Pauli II et decreti sacrae Congregationis de rebus Ecclesiae non alienandis incurrat, graviter, si secus fecerit, a superioribus quoque puniendus; experientia enim edocti cognoverimus¹ quantum ex arborum incisione monasteria patiantur detrimentum. Caveat insuper ne monasteria debitis aggravet sua incuria; quod si fecerit, deponatur.

(c) IV. *Animam suam custodiat*. Cellerarii non sic se immergant temporalibus, quin vacent spiritualibus, sed sic transeat per bona temporalia, ut non amittant aeterna. Et ut facilius spiritualibus exercitiis vacare possint, volumus omnino ut in cella dormitorii dormiant; negotia tamen monasterii in celleraria exerceant; ac saltem singulis diebus festivis missas celebrent; quoad fieri potest, chorum et refectorium frequentent.

(d) V. *Nihil negligendum ducat*. Quilibet cellerarius computa, rationes, debita, credita, expensas quotidianas, et tam numerorum quam rerum exitus singulo quoque mense ostendat praelato et superioribus, qui omnes illis computis, si ea probaverint, manu sua subscribant, et mutatas ad aliud monasterium, priusquam recedat, rationem omnino reddat exercitii sibi commissi, coram superioribus praefati monasterii, unde discedit. Quod si non fecerit, ieiunet semel in pane et aqua, ulterius etiam acrius a visitoribus puniendus et corrigendus; ipsi vero visita-

¹ Edit. Main. legit *typho* pro *typho* (n. r.).

¹ Aptius lege *cognovimus* (n. r.).

tores, si indulgentiores fuerint, a definitorio puniantur.

vi. Si autem quavis de causâ intra sexennii tempus, vel huiusmodi sexennio completo, ab officio cellerariae absolutus fuerit, ad prioratum tamen (etiâsi habeat alia requisita) promoveri non possit, nisi prius integre et fideliter coram praelato et superioribus monasterii rationem reddiderit suae administrationis, ac ipsius computa ab eisdem (super quo conscientiam cuiuslibet ipsorum omeramus) approbata, subscripta et legitime solidata fuerint, attestationemque habeat in scriptis de huiusmodi approbatione praedictorum subscriptionibus ac iuramento validatam, definitoribus, vel regimini, ut canonice promoveri possit, praesentandam.

vii. In administratione rerum temporalium ea cautio adhibeatur, ne praelati eam per se ipsos exerceant, sed per cellerarios a definitoribus vel regimine deputatos, iuxta litteras in formâ Brevis Clementis VIII et Pauli V; temporalia vero negotia monasteriorum nostrorum per saeculares aut commissos potius quam per monachos tractentur.

viii. Rectoriis et membris monasteriorum nostrorum non deputentur ullo modo monachi, etiâsi sint decani, qui non sint protractae actatis, ad minus annorum trigintaquinque, et praesertim habiles ad praedicta recte administranda, ac morum honestate conspicui, qui teneantur statutis temporibus cellerario rationem reddere suarum administrationum, et eidem, in his quae ad praedictas administrationes pertinent, parere. Quando vero cellerarius e monasterio egreditur, nullo modo solus, sed saltem famulo associatus, incedat.

ix. In singulis autem monasteriis, definitores, vel regimen, prout statuitur in praedicto Brevis Clementis VIII, deputent monachum probatum ac fidelem in depositarium, penes quem pecuniae omnes, quacumque ex causâ ad monasterium, tam ex cancellariâ et aliis membris ac rectoriis supradictis vel ex causâ cuiuscumque canonis, laudemii, census aut cuiuslibet alterius rei et emolumentum, quam ex scriptis, provenientes,

reponantur: cuius depositarii praecipua cura sit in destinatis rationum libris fideliter ac diligenter huiusmodi pecunias describere; earum autem ne obolum quidem expendat, aut alicui quovis praetextu solvat, nisi cum mandato cellerarii aut vicarii sacristiae respective, ipsorum manu, ac praelati, vel, in eius absentia, superioris monasterii subscripto: huiusmodi autem mandata in praeparato codice describantur, expressâ in iis summâ pecuniae, cui, et qua de causâ fuerit persoluta, ut ex eisdem facilius visitoribus innotescat an huiusmodi redditus in solitis ac necessariis monasterii sumptibus, vel forsitan in aliis inutilibus ac superfluis (quod omnino vetitum est) impendantur; et si qui sint abusus, tam circa huiusmodi inutiles et superfluas expensas, quam circa praesentis constitutionis observantiam, praesertim sub praetextu quod aliqui redditus ad cameram abbatialem pertineant, et de illis praelati pro libito, in commodum tamen monasteriorum, disponere possint, ab iisdem visitoribus serio mandetur ut omnino tollantur, et huiusmodi redditus in necessarios monasteriorum usus convertantur.

CAPUT XXXII. — *De ferramentis, et rebus monasterii.*

(a) Substantia monasterii in ferramentis vel vestibus seu quibuslibet rebus provideat abbas fratres, de quorum vitâ et moribus securus sit, et eis singula, ut utile iudicaverit, (b) consignet custodienda atque recolligenda. Ex quibus abbas breve teneat, ut, dum sibi in ipsa assignata fratres vicissim succedunt, sciat quod dat, aut quid recipit. Si quis autem sordide aut negligenter res monasterii tractaverit, corripjatur; si non emendaverit, disciplinae regulari subiaceat.

DECLARATIO.

(a) 1. *Substantia monasterii.* Quilibet officialis intra mensem a die publicationis suae faciat inventarium de rebus monasterii, quae pertinent ad suum officium; et praelatus habeat apud se inventarium universale omnium

Quibus et qua
cautione tra-
dentia cura re-
rum monasterii.

rerum tam mobilium quam immobilium monasterii omnino visitoribus exhibendum.

ii. Omnes vero libri monasteriorum nostrorum, non solum notentur in inventario communi, sed ulterius scribatur in singulis nomen congregationis et monasterii, cuius sunt, signato eorum numero in ordine ceterorum.

iii. Tapetia vero ecclesiarum et ornamenta, divino cultui dicata, deinceps secularibus non commodentur, nisi forte immineret periculum gravioris scandali; quo casu, habitâ discretionem personarum et temporum, praelati prudenter providere possint.

(b) iv. *Consignet custodienda.* Diligenti curâ faciant fratres hoc capitulum observari; et, ut sollicitè custodiantur et conserventur omnia bona mobilia et immobilia monasteriorum, invigilent praelati, ut de unoquoque officiali, expletâ eius administratione, integra et exacta reddatur ratio a cellerario accurate exigenda. Quod si aliquis ex officialibus in huiusmodi administrationibus, propter suam incuriam vel malitiam (quod absit), aliquid grave monasterio detrimentum intulerit, vel non custodiendo bona ab ipso per inventarium recepta, vel expleto officio illa successori integre et fideliter non consignando, a praelato suo pro modo culpae severe puniatur. Cellerarii vero in exigendâ ratione negligentes, poenâ eorum culpis consentaneâ pariter afficiantur. Adhibeatur tamen a visitoribus, cum ad monasteria visitanda pervenerint, omnis diligentia ut abbates et cellerarii tam in monasterio quam in curtibz et grangiis superfluas omnes amputent expensas, maxime vero circa equos, famulos, quadrigas et alia huiusmodi, iis tantum, quae praelatos regulares ac monachos voto paupertatis adstrictos decent, contenti. Accurate etiam ipsi visitatores pendant quoniam pacto monasteriorum praeceptorum redditus augeri, expensaeque minui possint. Pari quoque vigilantia ac sollicitudine inquirent an possessiones a colonis sint diligenter cultae, arboribusque consitae, ac etiam armentis et ceteris ad culturam necessariis convenienter instructae; necnon an ulterioris bonificationis sint ca-

paces, ut monasteria aere alieno oppressa sublevari queant. Quod si ex avaritiâ aut negligentia damnus aliquid monasteriis illatus fuisse conspexerint, moneant abbates et contra cellerarios et alios officiales procedant usque ad officiorum privationem, et ulterius, si id qualitas delictorum exegerit. In provinciâ autem, in qua monasterium aliquid praedictorum officium incuriâ aut infidelitate (quod Deus avertat) in ruinam vergit, teneantur omnes eiusdem provinciae abbates commonefacere praefatos visitatores ut valeant ipsi monasterio iam labenti de opportuno remedio providere.

v. Sane, cum privilegia ipsa Congregationis multis magnisque laboribus ac difficultatibus impetrata sint, summâ diligentia et custodia conservari mandamus, quae, cum etiam quadruplicata sint, quatuor monasteriis deputamus custodienda, videlicet monasterio S. Iustinae de Padua, S. Spiritus prope Papiam, S. Mariae de Florentia, et S. Pauli de Urbe. In quibus monasteriis maximâ curâ servari volumus in loco tuto ab igne et humiditate, a furibus, in arehivio duabus clavibus obserrato; extrahanturque¹ aut ter in anno novo aëre² afflandi, ne situ marcescant, et a tineis corrodantur.

vi. Districtius autem mandamus et inhibemus ne inde amoveantur sine speciali licentia praesidentis et duorum visitorum. Urgente vero necessitate absque eorum licentia ad alia monasteria nostra tantum transferri possint.

vii. Qui ea requisierint et acceperint, teneantur (relieto ibi acceptionis chirographo) illa remittere post eorum usum, intra mensem. Et si is qui acceperit, legitimâ causâ cessante, intra mensem remittere distulerit, singulis diebus septem psalmos poenitentiales cum litanis, usquequo remissa fuerint, dicere teneatur. Quae libet vero monasteria habeant transumpta authentica privilegiorum saltem usitorum, quae accurate custodiantur.

viii. Ne arcana, quae fidelitati visitorum committuntur, ullo unquam tempore patefieri

¹ Videtur desse *bis* aut aliquid aliud (R. T.).

² Edit. Main. legit *aere* pro *aëre* (n. T.).

contingat, assignamus archivia monasteriorum illorum, in quibus capitulum generale celebrabitur, ubi in capsâ, obseratâ clave, quae semper penes praesidem pro tempore sit, acta visitorum praecedentis anni custodienda erunt. Si quae autem sunt aliae scripturae ad Congregationem nostram spectantes, in monasterio S. Iustinae de Padua servantur.

ix. Sigilla Congregationis, tam magnum quam parvum, cautissime custodiantur, ne aliqua fraus inde suboriatur.

x. Quodlibet autem monasterium diligenter servet sua sigilla, sive magnum, quo utuntur cum quid fit nomine praelati et conventus, sive parvum, quo utitur praelatus in privatis litteris. Et nullus alius, nisi de licentiâ ipsius praelati, ullo eorum uti possit. Quae sigilla, tam Congregationis quam monasteriorum, si quis, suadente diabolo, adulterari, iisque abuti praesumpserit, carceri mancipetur.

xi. Et quia non sufficit custodire scripturas et iura monasteriorum, nisi ab impugnantibus tuta servantur, idcirco statuimus, quod, si aliquando saecularis aut ecclesiastica persona iura aut privilegia Congregationis in toto vel in parte infregerit, vel aliquo modo improbe molestare tentaverit, si quidem ipsa iniuria in detrimentum particularis tantum monasterii cesserit, praelatus illius monasterii, omni quo valuerit¹ iusto remedio, causam suam impigre prudenterque tueatur, nec aliquo modo iura ac privilegia ipsa violari permittat; ubi vero se causae tuendae imparem viderit, patri praesidenti vel visitori et priori generali negotium omne insinuare non negligat, quos omnino volumus causam huiusmodi in se suscipere, et sumptibus ipsius monasterii in Romanâ Curia, vel alibi, sicut opus fuerit, tueri.

xii. Si vero pater praesidens aut visitor ipsum monasterium iudicaverint impotens ad expensas, fiat sumptibus Congregationis, ad quos restituendos ipsum monasterium teneatur, nisi ei capitulum generale iusserit relaxandos.

¹ Edit. Main. legit *voluerit* (B. T.).

xiii. Pater tamen praesidens cum uno visitatore, vel duo simul visitatores, providere ut unum aut plura monasteria subveniant monasterio impotenti pro iure suo tuendo, si in Congregatione desint pecuniae: restitutione tamen faciendâ de pecuniis commodatis tempore per ipsos constituendo.

xiv. At si molestia illata in totius Congregationis redundat iacturam, pater praesidens communibus Congregationis sumptibus illius iura defendenda curabit.

xv. In unoquoque monasterio sit regestrum in quo, quae singulis trienniis per generale ordinantur capitulum, notentur, videlicet quae totam respiciunt Congregationem. Et similiter habeatur libellus, in quo notentur ea quae specialiter ad illud monasterium pertinent, prout fuerint per singula triennia per capitulum generale, dietas et visitatores ordinata.

CAPUT XXXIII. — *Si quid debeant monachi proprium habere.*

Praecipue hoc vitium (a) radicitus amputetur de monasterio, ne quis praesumat aliquid dare aut accipere sine iussione abbatis, neque aliquid habere proprium, nullam omnino rem, neque tabulas, neque graphium, sed nihil omnino; quippe quibus nec corpora sua nec voluntates licet habere in propria potestate, omnia vero necessaria a patre monasterii sperare, nec quidquam liceat habere quod abbas non dederit aut permiserit, omniaque omnibus sint communia, ut scriptum est, ne quisquam suum esse aliquid dicat aut praesumat. Quod si quisquam hoc nequissimo vitio deprehensus fuerit delectari, admoneatur semel et iterum; si non emendaverit, correctioni subiaceat.

DECLARATIO.

(a) i. *Radicitus*. Intentio regulae est, quod non solum in exterioribus amputanda sit proprietas, sed etiam quando praelatus pendit aliquam rem nimio affectu possideri, ita forte ut frater resisteret si ab eo auferri contingeret, propterea patres caveant

Nihil habeant, quod abbas non dederit; et omnia sint communia: aliter punitur.

ne aliquid concedant alicui ad usum in vitâ eius, quia talis concessio est valde proprietati similis, sed concedant ad beneplacitum superioris.

ii. Permittimus autem monachis nostris ut habeant libros cum licentiâ suorum praelatorum, et pro usu suo teneant, etiamsi missi fuerint ad alia loca Congregationis nostrae, restituendos nihilominus post eorum decessum illis monasteriis, quibus inscripti fuerint.

iii. Et quoniam, cum aliquis ex nostris moritur extra suae possessionis monasterium, oriri solent lites tum super libris tum super aliis rebus; ad eas praecavendas ordinamus quod tam libri non signati, quam alia omnia quae reperta fuerint apud quemvis nostrae Congregationis praelatum, monachum sive commissum defunctos, intelligantur esse et sint eius monasterii, in quo talis defunctus assignatus erat, dummodo illuc pervenerit. Quod intelligendum est de pecuniis et aliis rebus, quae cum effectu et realiter apud ipsos sunt: quae autem non reperiuntur apud ipsos, cuiuscumque generis sint, sive pecuniae, sive libri signati, sive alia eiusmodi, sint et esse intelligantur monasteriorum professionis eorum, nisi forte ipse ante mortem ad levandam conscientiam suam alicui coram testibus dixisset hanc vel illam rem esse huius vel illius monasterii.

iv. In breviariis sicut et in aliis libris scribatur nomen monasterii, cui acquisita fuerint, et nomen Cassinensis Congregationis, ut supra, cap. xxxi. Mandantes omnibus nostrae Congregationis patribus, ut, cum, finito capitulo, ad monasteria sibi assignata applicaverint¹, in ipsorum ordinatione, ante vel post officialium absolutionem immediate, breviaria et libros, et alia quaecumque si habuerint appetiabilia, sibi ab omnibus denunciari mandent. Quae omnia ipsorum arbitrio ac beneplacito sunt dispensanda, ut vitium proprietatis amputetur in monachis.

v. Curent etiam ut singuli monachi singulis annis conficiant librorum omnium, quos habent, inventarium, quod propriis praelatis exhibeant, qui diligentissime con-

¹ Videtur legendum *applicaverint* (R. T.).

siderabunt, an in iis sint libri per indicem prohibiti. Insuper omnium monacherum cellas ter saltem in anno visitabunt, inquirentes an alios habeant libros praeter in inventario descriptos; quod si quis deprehensus fuerit huiusmodi libros vetitos habere, serventur ea quae in decretis et constitutionibus apostolicis, et praesertim ad officium sanctae inquisitionis adversus haereticam pravitatem pertinentibus statuuntur.

vi. Et ne quandoque aliquod scandalum oriri contingat, prohibemus fratribus nostris, ne inordinate per se vel per alios a consanguineis suis vel ab aliis extraneis pecunias petant et accipiant. Qui contrafecerit, pecuniis privetur, et ieiunet in terrâ in pane et aquâ in refectorio.

vii. Inhibemus etiam ne qualibet res invicem emant aut vendant. Contrafacientes, rebus et pecuniis illico priventur, comedantque in terrâ in refectorio in pane et aquâ pro qualibet vice.

viii. Insuper nemo nostrorum praesumat quidquam emere in quibusvis civitatibus aut locis nomine laicorum, aut etiam ab eis accipere, ut id asportet absque vectigalium solutione. Quod si quis non observaverit, si fuerit in dignitate constitutus, per depositionem puniatur; si vero fuerit simplex monachus, degradetur, habitâ consideratione ad gravitatem criminis; sed si fuerit commissus, aut expellatur, aut gravissimis poenis afficiatur.

ix. Praecipimus etiam quod nullus nostrae Congregationis professus, commissus, seu aliter in nostris monasteriis sub obedientiâ patrum constitutus, audeat tenere vel expendere pecunias sine licentiâ praelati sui, sed pecuniam omnem ad se pervenientem eidem praelato deferat depositario consignandam: quod idem intelligimus observandum esse de pecuniis, quae penes aliquem ex praedictis fratribus quavis causâ depositatae fuerint, tam monasteriorum nostrorum, quam aliarum quarumcumque personarum, prout supra statutum est in declaratione cap. xxxi, num. ix. Quam constitutionem mandamus omnibus praelatis et patribus nostrae Congregationis ut realiter

et cum effectu faciant suis monasteriis observari. Quod si forte quis contra huius constitutionis formam pecunias apud se vel apud alios, vel forsan census et alia bona quaecumque, tam stabilia quam mobilia, quovis titulo acquisita, occulte retinuerit, et intra tempus a constitutionibus praescriptum non revelaverit, ac de huiusmodi proprietatis vitio suspectus et diffamatus a praelato suo, praevis monitione iuxta sacros canones, punitus non fuerit, ne propter incuriam et dissimulationem praelatorum (quod absit) delicta inulta remaneant, districte ordinamus visitoribus ut in actu visitationis in singulis monasteriis contra huiusmodi proprietatis labe suspectos et diffamatos diligentissime procedant. Et si desuper capta diligenti informatione, aliquem hoc proprietatis vitio laborantem et in quocumque ex praedictis culpabilem invenerint, si quem in Congregatione gradum, dignitatem aut officium obtinet, in dietâ aut in capitulo deponatur; simplex vero monachus, aut commissus, carceri mancipetur, non nisi de consensu definitorum vel regiminis educendus. Pecunias vero et quaecumque bona praedicta monasteriis eorum professionis eo ipso applicata esse decernimus et declaramus.

x. Nullus fratrum nostrorum quidquam accipiat mutuo vel commodato absque licentiâ praelati et conventus in scriptis dandâ; qua non interveniente, sibi consulant creditores, sciantque nullum solvendi onus monasteria subire, nisi publicâ auctoritate aë alienum contractum fuerit, vel nisi legitime constitit in monasterii commodum transiisse, et in hoc sensu concipienda erunt imposterum mandata procuratorum ministris tradenda.

CAPUT XXXIV. — *Si omnes debeant aequaliter necessaria accipere.*

Sicut scriptum est: *Dividebatur singulis prout cuique opus erat.* Ubi non dicimus quod personarum (quod absit) acceptio sit, sed infirmitatum consideratio. Ubi, qui minus indiget, agat Deo gratias, et non contristetur; qui vero

1 Forsan ministris vel ministro (R. T.).

plus indiget, humilietur pro infirmitate, et non extollatur pro misericordiâ; et ita omnia membra erunt in pace. Ante omnia ne murmurationis malum pro qualicumque causâ in aliquo qualicumque verbo vel significatione appareat. Quod si deprehensus fuerit quis, districtiori disciplinae subdatur.

CAPUT XXXV. — *De septimanariis coquinae.*

Fratres sic sibi invicem serviant, ut (a) nullus excusetur a coquinae officio, nisi aut aegritudine, aut in causâ gravis utilitatis quis occupatus fuerit: quia exinde maior merces acquiritur. Imbecillibus autem procurentur solatia, ut non cum tristitiâ hoc faciant, sed habeant omnes solatia, secundum modum Congregationis, aut positionem loci. Si maior congregatio fuerit, cellerarius excusetur a coquina; vel si qui (ut diximus) maioribus utilitatibus occupantur. Ceteri vero sibi sub charitate invicem serviant. Egressurus de septimanâ, sabbato munditias faciat. Linteamina, cum quibus sibi fratres manus ac pedes tergunt, lavet; pedes vero, tam ipse, qui egreditur, quam ille qui intraturus est, omnibus lavent. Vasa monasterii sua munda et sana cellerario reconsignet. Qui cellerarius item intranti consignet, ut sciat quid dat aut quid recipit.

Septimanarii autem ante unam horam refectionis accipiant, super statutam annonam, (b) singulos biberes et panem, ut horâ refectionis sine murmuratione et gravi labore serviant fratribus suis. In diebus tamen solemnibus usque ad missas sustineant. Intrantes autem et exeuntes hebdomadarii, in oratorio, mox matutinis sinitis, dominicâ, omnium genibus provolvantur, postulantes pro se orari. Egrediens autem de septimanâ, dicat hunc versum: *Benedictus es, Dominus Deus, qui adiuvisti me, et consolatus es me.* Quo dicto tertio, accipiat be-

Nemo sine causa extimatur a coquina, et quodiam sit coquo officium, vel quae ipse praestare debeat in fine suae hebdomadae.

Attendantur maior et minor factum indispuncta, nec aliquid incurreret nisi certa poena.

nedictionem egrediens. Subsequatur ingrediens, et dicat: *Deus, in adiutorium meum intende; Domine, ad adiuvandam me festina*, et hoc idem tertio repetatur ab omnibus, et accepta benedictione ingrediatur.

DECLARATIO.

(a) i. *Nullus excusetur*. Prior claustralis, maxime cum praelatus erit in monasterio, non excusetur a ministerio coquinae, sed solum cellerarius; qui prior, mensae quoque, etiam absente praelato, legere et inservire debet.

(b) ii. *Singulos biberes et panem*. Infra de hebdomadario lectore dicit *mirum*. Quod intelligimus tantum vini, quantum capere potest unus cyathus, in quo in refectorio bibitur, et circa uncias duas panis.

iii. Quod vero dicitur de hebdomadariis coquinae, idem dicitur de omnibus officialibus, qui in suis officiis occupati nequeunt primae mensae interesse.

CAPUT XXXVI. — *De infirmis fratribus.*

Infirmorum cura ante omnia et super omnia adhibenda est, ut sicut revera Christo, ita eis serviatur; quia ipse dixit: *Infirmus fui, et visitastis me*: et: *Quod fecisti uni de his minimis meis, mihi fecistis*. Sed et ipsi infirmi considerent in honorem Dei sibi serviri, et non superfluitate sua contristent fratres suos servientes sibi. Qui tamen patienter portandi sunt, quia de talibus copiosior merces acquiritur. Ergo cura maxima sit abbati, ne aliquam negligentiam patiantur. Quibus fratribus infirmis sit

(a) cella super se deputata, et servitor timens Deum, et diligens ac sollicitus. (b) Balnearum usus infirmis, quoties expedit, offeratur; sanis autem et maxime juvenibus, tardius concedatur. Sed et carniem usus infirmis omnino debilibus pro reparatione concedatur. At ubi meliorati fuerint, a carnibus more solito omnes abstineant. Curam autem maximam habeat abbas ne a cellerariis aut

servitoribus (c) negligantur infirmi, quia ad ipsum respicit quidquid a discipulis delinquitur.

DECLARATIO.

(a) i. *Cella super se deputata*. Quilibet i firmus habeat, si locus permiserit, cellam separatam cum camino, nec ulli omnino labori ullique impensae parcatur ut infirmis necessaria obsequia, immo decentia solatia, tum spiritualia, tum corporalia, sedulo impendantur. Quod praesertim attendatur in monasteriis quae sunt extra civitates, in quibus, tam quoad medicos, quam quoad alia requisita, non ita commode possunt infirmis necessaria exhiberi. Provideant igitur praelati talium monasteriorum ut infirmi, sive ipsos in monasteriis, sive in civitate curandos duxerint, nullà omnino re indigeant, quae ad salutem corporis et animae non solum necessaria, sed etiam concedens fuerit. Si de negligentia fuerint convicti, severe puniantur a regimine.

ii. Ordinamus etiam quod nullus fratrum circa medicinalia loquatur medico aut ab eo petat consilium sine licentia superioris, nec potionem aliquam, vel pillulam, vel similia sine utriusque licentia sumat. Qui contra fecerit, dicat ter septem psalmos poenitentiales cum litanis.

iii. Ad mensam, si plures sunt aegri vel convalescentes, cum modestia sedeant, et aliquid ad aedificationem in principio refectiois legatur.

iv. Sint infirmi obedientes infirmariis suis, et e contra infirmarii sint discreti et compatiens infirmis suis. Qui infirmarii omnino deputentur monachi, et si maiori indigeant auxilio, addantur etiam commissi vel famuli; et maxima cura invigilent praelati ut hoc charitatis officium perfecte adimpleatur.

(b) v. *Balnearum usus*. Intelligimus de balneis quae sunt in monasteriis. Ad balnea vero quae sunt extra monasterium, propter periculum animarum, nemo accedere praesumat sine licentia speciali capituli generalis, si proxime fieri debeat et non sit periculum in mora, aliter praesidentis aut unius ex visitatoribus: quando etiam maior instaret necessitas, et deferri non posset,

Summa sit
cura infirmo-
rum, qui nimis
molesti non sint,
et eos alii pa-
tienter susci-
pant.

Assignentur
eis cella et fa-
mulus.

Item conce-
dantur balnea
et carnos.

sufficiat licentia praelati sui cum consilio seniorum monasterii. Si igitur pro aliquo infirmo fratre petenda sunt balnea, praelatus ipse et non alius ipsam licentiam petat.

vi. Infirmo fratri ad balnea mittendo ¹ necessaria omnia suppeditari mandamus a monasterio suae professionis, dummodo per biennium minime interruptum in alieno monasterio non permanserit: hoc enim casu ab eo monasterio, quod integro biennio incoluit, necessaria subministranda esse statuimus: quo vero ad alios infirmos, expensae fiant ab illo monasterio, in quo qui infirmatur est deputatus de familiâ.

(e) vii. *Non negligantur infirmi.* Non solum in temporalibus, sed nec etiam in spiritualibus, ut videlicet admoneantur, ne propter infirmitatem omittant confessionem et communionem temporibus consuetis, imo hortentur ut frequentius confiteantur et sacrosanctum Eucharistiae sacramentum sumant.

CAPUT XXXVII. — *De senibus, vel de infantibus.*

Licet ipsa natura humana trahatur ad misericordiam in his aetatibus, (a) senum videlicet et infantum, tamen et regulae auctoritas eis prospiciat. Consideretur semper in eis imbecillitas, et nullatenus eis districtio regulae teneantur in alimentis, sed sit eis pia consideratio, et praeveniens horas canonicas.

DECLARATIO.

(a) i. *Senum.* Non tam aetate, quam imbecillitate, iuxta praelati considerationem. Infantes vero non recipimus omnino, sicut supra dictum est de pueris minoris aetatis.

CAPUT XXXVIII. — *De hebdomadario lectore.*

(a) Mensis fratrum edentium (b) lectio deesse non debet, nec fortuito casu, qui arripuerit codicem, legere audeat ibi, sed lecturus totâ hebdomadâ, dominicâ ingrediatur. Qui, ingrediens post missas (c) et communionem, (d) petat ab omnibus pro se orari, ut avertat ab eo Deus spiritum elationis, et dicatur hic versus in oratorio tertio ab omnibus,

1 Male ut puto edit Main legit mittenda (R.T.).

ipso tamen incipiente: *Domine, labia mea aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.* Et sic acceptâ benedictione, (e) ingrediatur ad legendum; summumque fiat silentium ad mensam, ut nullius mussitatio vel vox nisi solius legentis ibi audiatur. Quae vero necessaria sunt comedentibus et bibentibus, sic sibi (f) invicem ministrent fratres, ut nullus indigeat petere aliquid. Si quid tamen opus fuerit, sonitu cuiuscumque signi potius petatur, quam voce. Nec praesumat ibi aliquis de ipsâ lectione, aut aliunde, quidquam requirere, ne detur occasio; nisi forte prior voluerit pro aedificatione aliquid breviter dicere. Frater autem hebdomadarius accipiat (g) mixtum priusquam incipiat legere propter communionem sanctam, et ne forte grave sit ei ieiunium sustinere. Postea autem cum coquinae hebdomadariis et servitoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant aut cantent, sed qui aedificent audientes.

DECLARATIO.

(a) i. *Mensis fratrum.* Secundae etiam mensae, ubi maior fuerit congregatio, non desit lectio.

(b) ii. *Lectio deesse non debet.* In lectionibus primae mensae hic ordo servetur. Si dies illa primum habuerit evangelium, eius homilia, et deinde sermones super eo, iuxta dispositionem superioris, legantur; postea vitae sanctorum; deinde sacra scriptura. In fine comestionis aliquid lingua vulgari legatur, ut fratres commisi, grammaticam ignorantes, unde aedificentur habeant, et spiritualiter pascantur. Et praesertim non omittatur lectio regulae italico sermone (quae latine lecta fuerit in capitulo) cum totâ integrâ suâ declaratione, quae etiam secundae mensae repetatur. Cum vero contigerit superiorem in conventu legere, is, qui immediate sequitur, signa particularia faciat.

(c) iii. *Et communionem.* Ex eo quod hic beatus pater Benedictus dicit: *post missas et communionem, et infra in eodem capitulo*

1 et alimenta sumunt ante horas canonicas.

Qualis esse, quod praesertim, et quomodo edere debeat: ipso vero legendi, alium sit lecturum.

propter communionem sanctam, ostenditur quod quolibet dominico die fratres communicabant. Ideo mandamus quod tam sanctum et antiquum religionis institutum servetur in singulis nostrae Congregationis monasteriis, nisi forte ob reverentiam alicuius festi sollemnis differatur aut praemittatur huiusmodi communio.

iv. Cum autem sacerdotes, qui propter infirmitatem, aut in die Dominicæ Coenae, aut ex aliquâ causâ, non celebrant, communicare contigerit, iuxta decretum sanctorum patrum, stolam semper super humeros habeant, sicut quando celebrant.

v. Fiat tamen dicta communio statim post communionem sacerdotis, et sacramentum per sacristam decenter cum luminaribus, missâ peractâ, in locum suum reportetur.

vi. Hortamur autem praelatos ut saltem bis in anno clericis et commissis omnibus facultatem concedant, ut cui maxime voluerint ex approbatis ad confessionem, possint sua peccata confiteri.

(d) vii. *Petat ab omnibus pro se orari.* Stet in medio chori die dominicâ post sextam genibus flexis versus altare, et ter dicto versu, *Domine, labia mea aperies*, etc., et a choro ter repetito, superior dicat *Salvem fac*, etc., et consuetam orationem, tenoris videlicet sequentis: *Aufer ab hoc famulo tuo, quæsumus, Domine, spiritum elationis et ignorantiae, ut, repletus spiritu humilitatis et scientiæ, intellectum sacrae capitulæ lectionis. Per Christum dominum nostrum.*

(e) viii. *Ingrediatur ad legendum.* Post benedictionem lector non incipiat, nisi fratres prius sederint ad mensam. Lectâ vero brevi particulâ lectionis, superior faciat signum, post quod fratres incipiant comedere. Et hoc ut anima, priusquam corpus, reficiatur: et in fine mensæ nemo surgat, nisi prius omnes responderint *Deo gratias*.

(f) ix. *Vicissim.* Hac vicissitudine intelligitur, quod singuli per ordinem a superiore nominandi per singulas hebdomadas legant.

(g) x. *Mixtum.* Servetur quod dictum est de septimanariis coquinae.

CAPIT XXXIX. — *De mensurâ ciborum.*

(a) Sufficere credimus ad refecionem

quotidianam, tam sextae, quam nonae, omnibus mensibus, cocta duo pulmentaria propter diversorum infirmitates, ut forte qui ex uno non poterit edere, ex alio reficiatur. Ergo duo pulmentaria cocta fratribus sufficiant; et si fuerint inde ponia, aut nascentia leguminum, addatur et tertium; (b) panis libra una propensa sufficiat in die, sive una sit refectio, sive prandii et coenae. Quod si coenaturi sunt, de eadem librâ, tertia pars a cellerario reservetur reddenda coenaturis. Quod si labor forte factus fuerit maior, in arbitrio et potestate abbatis erit, si expediat, aliquid augere, remota prae omnibus crapulâ, ut nunquam surripiat monachorum indigeries; quia nihil sic contrarium est omni christiano, quomodo crapula, sicut ait Dominus noster: *Videte ne graventur corda vestra in crapulâ et ebrietate.* Pueris vero minori aetate non eadem servetur quantitas, sed minor quam maioribus, servatâ in omnibus parcitate. Carnium vero (c) quadrupedum ab omnibus abstinenceur comestio, praeter omnino debiles et aegrotos.

DECLARATIO.

(a) i. *Sufficere credimus.* Quando in monasterio ieiunium servatur, assignetur edentibus in refectorio quae debet esse circa meridiem ciborum quantitas, quae aliquanto maior sit quam cum non ieiunatur; in omnibus servatâ locorum et temporum consuetudine ac monasticâ sobrietate.

(b) ii. *Panis libra una.* Volumus consuetudinem nostram servari, ut scilicet apponatur panis, quantum cuique opus fuerit.

(c) iii. *Quadrupedum.* In monasteriis nostrae Congregationis, in quibus viget regularis observantia, et recipiuntur novitii ad probationem, carnes cuiuscunque speciei omnino non comedantur in refectorio observantiae; multorum tamen imbecillitati consulere volentes, dispensamus, ut in refectorio valetudinarii, fratribus, qui sunt de con-

conceduntur co-
cta obscura, et
libra non panis
in die, nunquam
vero quadrupede-
dum carnes.

ventu, esus carniū semel in hebdomadā concedatur. Ac insuper, ut praelati cum hospitibus nostrae Congregationis intra monasterium, vel cum senioribus et sacerdotibus in camerā abbatis, aut cum fratribus, qui sunt in itinere, et extra monasteria, super huiusmodi esu carniū dispensare possint, prout eorum discretioni videbitur expedire, facultatem concedimus. Si quis autem absque praelati licentiā, in monasterio vel extra, carnes comedere ausus fuerit, quot vicibus carnes comederit, toties in pane et aquā ieiunet.

iv. Dispensamus praeterea cum monasteriis S. Pauli de Urbe, S. Mariae de Farfa, S. Nicolai de Littore, et S. Bartolomaei de Aste, ob aëris intemperiem; in ceteris vero monasteriis, in quibus, ob paucitatem monachorum, exacta et rigorosa observantia regularis vigere nequit, sit in abbatis arbitrio et prudentiā ut carniū esum ter in hebdomadā per totum annum, diebus non interdictis, indulgere fratribus possit ex rationabili causā.

CAPUT XL. — *De mensurā potus.*

Unusquisque proprium habet domum ex Deo: alius sic, alius vero sic. Et ideo cum aliquā scrupulositate a nobis mensura victus aliorum constituitur; tamen infirmorum contuentes imbecillitatem, credimus (a) eminam vini per singulos sufficere per diem: quibus autem donat Deus tolerantiam abstinentiae, propriam se habituros mercedem sciant. Quod si aut loci necessitas, vel labor, aut ardor aestatis amplius poposcerit, in arbitrio prioris consistat, considerans in omnibus ne surrepant satiētas aut ebrietas, liceat¹ legamus vinum omnino monachorum non esse. Sed quia nostris temporibus id monachis persuaderi non potest, saltem vel hoc consentimus, ut non usque ad satiētam bibamus, sed parcius, quia: *Vinum apostatūre facit etiam sapientes.* Ubi autem loci necessitas exposcit ut nec supra scripta men-

sura inveniri possit, sed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant Deum, qui ibi habitant, et non murmurent. Hoc autem omnino admonentes ut absque murmurationibus sint.

DECLARATIO.

(a) i. *Eminam vini.* Vinum apponimus non ad certam mensuram, sed quantum uniuscuiusque sobrietati sufficiat. Monemus tamen fratres ne bibant merum, nisi infirmitas hoc requireret. In refectorio bibant omnes in poculis fictilibus, quae utraq̄e manu sibi porrigant; extra refectorium vero uti liceat vitreis calicibus.

CAPUT XLI. — *Quibus horis oportet reficere fratres.*

A sancto Pascha usque ad Pentecostem, ad sextam reficiant fratres, et ad seram coeant. (a) A Pentecoste autem, totā aestate, si labores agrorum non habent monachi, aut nimietas aetatis¹ non perturbat, quartā et sextā feriā ieiunet usque ad nonam; reliquis vero diebus ad sextam prandeat: quae praedicti sexta, si opera in agris habuerint, aut aestatis fervor minus fuerit, continuanda erit, et in abbatis sit providentiā. Et sic omnia temperet atque disponat, qualiter et animae salventur, et quod faciunt fratres absque ullā murmuratione faciant. (b) Ab idibus autem septembris (c) usque ad caput Quadragesimae, ad nonam semper reficiant fratres. (d) In Quadragesimā vero usque ad Pascha, ad vesperam reficiant. Ipsa tamen vespera sic agatur, ut lumine lucernae non indigeant reficientes, sed luce adhuc diei omnia consumentur: sed et omni tempore sive coenae sive refectiois hora sic temperetur ut (e) cum luce fiant omnia.

DECLARATIO.

(a) i. *A Pentecoste autem.* Quoniam fratribus nostris multas dispensationes et indulgentias circa ieiunia regularia largiti su-

¹ Videtur legendum *aetatis* (R. T.).

Pro ordinario et quotidiano potu assignatum: cuius una vini.

Tempore prandii, pro diversitate temporis, erit sexta, nona et vespera; coenae vero sera, semper tanquam luce diei.

¹ Aptius lege licet (R. T.).

mus, rationabile idcirco iudicamus ut, quod regulæ ieiunii detractum est, aliis abstinentiis aliquatenus compensemus.

ii. Omnibus ergo Congregationis nostræ monachis et commissis iniungimus, ut per totum annum ieiunent feriâ sextâ in memoriam et reverentiam Passionis Christi, nisi forte eo die festus dies adeo solemnus occurrerit, qui hanc ieiunii legem solvere suadeat. Refectiunculæ serotinæ aestivo tempore fructus aliquos addi posse indulgemus.

(b) iii. *Ab idibus septembris.* Intelligitur exclusive, prout declarabitur in capitulo de opere manuum quotidiano, super verbo usque ad kalendas octobris.

(c) iv. *Usque ad caput Quadragesimæ, ad nonam semper reficiant fratres.* Dispensamus autem in infrascriptis diebus propter reverentiam solemnitatum, in festo S. Matthæi apostoli, Dedicationis S. Michaëlis, S. Placidi, S. Iustinae de Padua, S. Luciae, Ss. Simonis et Iudæ, Omnium Sanctorum, S. Martini, omnium etiam Sanctorum monachorum, S. Andreae (quando celebratur extra Adventum), Nativitatis domini nostri Iesu Christi cum tribus sequentibus diebus, Circumcisionis ipsius, Epiphaniæ eius, sancti Mauri, S. Antonii abbatis, Purificationis Beatae Mariæ Virginis, S. Scholasticæ, S. Mathiæ extra Quadragesimam, ut tituli loci: insuper etiam, ut fratres nostri ulterius incumbant his et aliis regularibus observantiis, concedimus praelatis licentiam dispensandi tertiâ et quartâ feriâ cuiuslibet hebdomadæ. Quibus impeditis, dispensatio cedat in alium diem.

v. Et licet experientiâ docti, quæ rerum magistra est, aperte cognoscamus, quod nimia recreationum relaxatio potius distrahit et enervat, quam recreet et proficiendi materiam subministret, tamen infirmitati humanæ consulentes, praelatos hortamur, ut per aliquot dies ante Adventum, itemque per aliquot plures dies ante Quadragesimam, sint erga fratres in recreationibus et in esus carniû dispensatione (quod ipsorum discretioni committimus) aliquanto indulgentiores, vitato excessu, quatenus, huiusmodi relaxatione præmissâ, alacrius postmodum

atque ferventius debitum suæ servitutis persolvant, et per monasteria Congregationis uniformitas observetur.

(d) vi. *In Quadragesimâ usque ad Pascha, ad vesperam semper reficiant.* Hoc Quadragesimæ tempore, ita disponantur divina officia, ut horâ ab Ecclesiâ præscriptâ conventus reficiatur.

(e) vii. *Cum luce omnia fiant.* Quia nostris temporibus ecclesiasticorum officiorum solemnitates ita auctæ sunt, ut hiemis tempore coenari non possit ante solis occasum, absque manifestâ valetudinis læsione, et, si voluerimus divinarum celebrationem nimis tempestive persolvere, id fieri non poterit absque fidelium admiratione; propterea ab abbatis prudentiâ pendeat temporis canonicarum horarum et refectiois congrua dispositio.

CAPUT XLII. — *Ut post completorium nemo loquatur.*

Omnino tempore silentii debent studere monachi, maxime tamen nocturnis horis, et ideo omni tempore, sive ieiunii, sive prandii, si tempus fuerit prandii, (a) mox, ut surrexerint a coenâ, sedeant omnes in unum, et legat unus collationes vel vitas Patrum, aut certe aliquid quod ædificet audientes; non autem heptaticum¹ aut regum, quia infirmis intellectibus non erit utile illâ horâ hanc scripturam audire; aliis vero horis, legantur: si autem ieiunii dies fuerit, dictâ vesperâ, parvo intervallo, mox accedant ad lectionem ut diximus, et lectis quatuor aut quinque foliis, vel quantum hora permittit, omnibus in unum concurrentibus per hanc moram lectionis, si quis forte assignato sibi commisso fuerit occupatus, occurrat; omnes ergo in unum positi, compleant, (b) et exeuntes a completorio, nulla sit licentia denno cuiquam loqui aliquid. Quod si inventus fuerit quisquam prævaricari hanc taciturnitatis regulam, graviori vin-

Post coenam habeatur spiritalis lectio, quæ tempore ieiunii præcedat completorium, quo finito nemo loquatur.

¹ Forsan legendum *heptatenchum* (R. T.).

dicta¹ subiaceat: excepto si necessitas hospitum supervenerit, aut forte abbas alicui aliquid iusserit. Quod tamen et ipsum cum summâ gravitate et moderatione honestissime fiat.

DECLARATIO.

(a) 1. *Mox ut surrexerint a coenâ.* Hisce temporibus completorium dicitur ante coenam; propterea, pulsato primo completorii signo, monachi omnes in capitulum conveniant ad huiusmodi lectionem, quae non ultra quartam unius horae partem protrahatur; eâque peractâ, et dicatur in choro lectio brevis, quae est initium completorii.

(b) 2. *Et exeuntes a completorio.* Silentium, quod hic regula praecipit post completorium, ordinamus rigorose servandum esse post signum serotinae dormitionis.

CAPUT XLIII. — *De iis, qui ad opus Dei vel mensam tarde occurrunt.*

(a) Ad horam divini officii mox, ut auditum fuerit signum, relictis omnibus (quaelibet fuerit² in manibus), summâ cum festinatione curratur, cum gravitate tamen, ut non scurrilitas inveniat fomitem. Ergo nihil operi Dei praeponatur. Quod si quis ad nocturnas vigiliis post *Gloriam* psalmi xciv (quem propter hoc omnino protrahendo et morose volumine dici) occurrerit, non stet in ordine suo in choro, sed ultimus omnium stet, aut in loco quem talibus negligentibus seorsim constituerit abbas, ut videatur ab ipso vel ab omnibus usquedum, completo opere Dei, publicâ satisfactione poeniteat. Ideo autem eos in ultimo aut seorsum iudicavimus debere stare, ut visi ab omnibus, vel pro ipsâ verecundiâ suâ emendantur; nam si foras oratorium remaneant, erit forte talis, qui se aut recollocet et dormiat, aut certe sedeat foris, vel fabulis vacet, et detur occasio maligno. Sed ingredia- tur intra, ut nec totum perdat, et de

1 Aptius lege *vindictae* (n. T.).

2 Aptius lege *fuerint* (n. T.).

reliquo emendetur. Diurnis autem horis, qui ad opus Dei post versum et *Gloriam* primi salmi, qui post versum dicitur, occurrerit, lege qua supra diximus, in ultimo stet, nec praesumat sociari choro psallentium, usque ad satisfactionem, nisi forte abbas licentiam dederit permissione suâ, ita tamen ut satisfaciatur reus ex hoc.

Ad mensam autem, qui ante versum non occurrerit, (b) ut simul omnes dicant versum et orent, et sub uno simul omnes accedant ad mensam, qui per negligentiam suam aut vitium non occurrerit usque ad secundam vicem (c) pro hoc corripatur. Si denuo non emendaverit, non permittatur ad mensae communis participationem, sed sequestratus a consortio omnium reficiat solus, sublata ei portione suâ vini usque ad satisfactionem et emendationem. Similiter autem patiatur, qui ad illum versum non fuerit praesens qui post cibum dicitur, nec quidquam praesumat ante statutam horam vel postea quidquam cibi vel potus percipere; sed et si offeratur aliquid a priore, et accipere renuerit, horâ qua desideraverit hoc quod prius recusavit, aut aliud, omnino non percipiat usque ad emendationem congruam.

DECLARATIO.

(a) 1. *Ad horam divini officii.* Quam sollicitos nos esse velit ad divina officia beatissimus pater noster Benedictus, his verbis ostendit. Ideoque aliquid distinctius, ab ipsâ tamen regulâ non discedentes, ordinandum duximus.

2. Ut videlicet ad nocturnas vigiliis servetur ad litteram regula. Sed quando dicitur officium Beatae Virginis, in primo nocturnalis officii, qui venerit post hymnum, genuflectat, et facto a superiore signo, vadat ad locum suum; qui vero post *Gloria* primi psalmi, genuflectat, et expectato superioris signo, se excuset, vel locum negligentium petat.

Item qui non interfuerint primo vel secundo versui mensae, post secundam correctionem, seorsum cibum sumant absque vini portione, et hora priore determinata.

Operi Dei nihil praefertur et ingredientibus chororum post primum psalmum, ultimo sedent aut seorsum.

iii. Ad divinas vero horas qui venerit post hymnum qui præmittitur psalmis, genuflectat, ut supra, et petat locum suum; si autem post *Gloria* primi psalmi etiam in horis, in quibus hymnus non præmittitur, pariter genuflectat, factoque a superiore signo, se excuset, vel, ut supra, locum poenitentium petat.

iv. Ad lectionem vero quæ dicitur in capitulo ante completorium qui venerit postquam lector (facto signo a superiore) inceperit legere, genuflectat, ut supra, et tendat ad locum suum. Qui vero non interfuerit lectioni brevi quæ dicitur in choro, genuflectat, factoque a superiore signo, se excuset, aut in ultimo stet.

(b) v. *Ut simul omnes dicant versum.* Declaramus sufficere quod fratres sint intra officium refectorii, cum superior incipit versum *Benedicite*. Quo pronunciat, qui deinde ingredientur, genuflectant, factoque a superiore signo, surgant.

vi. *Propter id corripitur.* Tam negligentes, quam etiam qui fuerint iustâ causâ occupati, ut disciplina et humilitas ostendatur, genuflectant, factoque sibi signo a superiore, surgant, et causam suæ tarditatis ipsi superiori pandant submissâ voce, ut discernatur negligens a legitime occupato.

vii. Inservientes vero coquinae, licet genuflectant, non tamen se excusent, quia satis liquet eos legitime fuisse occupatos.

viii. Si quis autem legitime occupatus non posset convenire ad officium, vel exercitium, vel ad mensam, vel ad alia propter quæ conventus congregatur, excusationem suam per se vel per alium faciat, dicendo superiori causam suæ occupationis.

ix. Si vero alicui necesse fuerit discedere ab officio, sive ab exercitio, sive a conventu quomodocumque congregato, per parvum temporis spatium, licentiam a superiore solo nota petat: et si statim revertatur, non genuflectat. Cui vero necesse esset discedere animo non redeundi, dicat causam superiori, et super hoc obtineat licentiam particularem.

x. Praelati vero transeuntes per alia monasteria, intrantes chorum vel refectorium,

si tarde eos contingat accedere, non ob id genuflectant, nec etiam licentiam petant si inde abire voluerint, nisi ibi fuerit pater praesidens.

CAPUT XLIV. — *De iis qui excommunicantur, quomodo satisficiant.*

Qui pro graviori culpâ ab oratorio et a mensâ excommunicatur, horâ, quâ opus Dei in oratorio celebratur, antefores oratorii prostratus iaceat, nihil dicens, nisi tantum posito in terram capite, et prostratus pronus omnium de oratorio exeuntium pedibus se proiciat. Et hoc tandiu faciat, usque dum abbas iudicaverit satisfactum esse; qui, dum iussus ab abbate venerit, provolvat se ipsius abbatis pedibus, deinde omnium vestigiis fraterit, ut oret¹ pro eo; et tunc, si iusserit abbas, accipiat in choro, vel in ordine quo abbas decreverit: ita sane ut psalmum aut lectionem vel aliud quid non praesumat in oratorio imponere, nisi iterum abbas iubeat. Et omnibus horis, dum completur opus Dei, proiciat se in terram in loco in quo stat, et sic satisficiat usque dum ei inbeat abbas ut quiescat ab hac satisfactione. Qui vero pro levibus culpis excommunicatur tantum a mensâ, in oratorio satisficiat usque ad inssionem abbatis, et tandem hoc faciat usque dum benedicat et dicat: Sufficit.

CAPUT LXV. — *De iis, qui falluntur in oratorio.*

Si quis, dum pronunciat psalmum, responsorium aut antiphonam, vel lectionem, fallitur, nisi cum satisfactione ibi (a) coram omnibus humiliter fuerit, maiori vindictæ subiaceat, quippe qui noluit humilitate corrigere, quod negligentia deliquit. Infantes vero pro tali culpâ vapulent.

DECLARATIO.

(a) *Coram omnibus.* Quando error est medicus sufficiat tangere terram manni; sed si

1 Ni malueris legere orent (n. r.).

Excommunicati pro graviori culpa, prosternant se, primo extra oratorium, et dem in ipso oratorio; excommunicati vero pro levi culpa, id praestent in solo oratorio.

Fratres se humiliter, infantes vero vapulent.

errior fuerit notabilis, ut puta, quando excessu alios errare fecerit, aut necesse fuerit emendari legendo aut cantando, aut magnum strepitum fecerit, mox, completâ lectione vel antiphonâ, aut cantu (si in his fuerit occupatus), genuflectat ante superiorem donec sibi signum factum fuerit surgendi.

CAPUT XLVI. — *De iis, qui in aliis quibuslibet rebus delinquant.*

Qui palam de-
pnerit, publice
castigatus, qui
conuulans, pre-
caum reuelat
abbati vel su-
prioribus.

Si quis, dum in labore quouis, in coquina, in cellario, in ministerio, in pistrino, in horto, in arte aliquâ dum laborat, vel in quocumque loco aliquid deliquerit aut frigerit quidpiam, aut perdidit, vel aliud quid excesserit ubi ubi, (a) et non veniens continuo ante abbatem vel congregationem, ipse ultro satisfecerit et prodiderit delictum suum; dum per alium cognitum fuerit, maiori subiaceat emendationi. Si animae vero peccati causa latens fuerit, tantum abbati aut specialibus senioribus patefaciat, qui scient errare sua et aliena vulnera, non detegere aut publicare.

DECLARATIO.

(a) i. *Et non veniens continuo.* Declaramus hoc esse seruandum, quando abbas adesset ibi, aut in loco propinquo, et hoc delinquens scivit; aliâs in capitulo suum fateatur errorem; propterea ordinamus quod singulis diebus post primam in capitulo decani per vices culpas audiant.

ii. Diligenter advertant religiosi nostri, quanto maiori industriâ incumbere debeant ad abluendas etsi leuiore maculas animae, quandoquidem ea errata, quae nullâ culpâ animam laedunt, tam celeriter sanctus pater noster Benedictus praecipit expianda.

iii. Et quia septies in die cadit iustus, ordinamus quod octavo quoque die, iuxta antiquam consuetudinem, clerici et commissi sacramentaliter confiteantur; qui secus fecerit, dicat suam culpam in capitulo, et comedat in terrâ in refectorio.

1 Forsan ullibi pro ubi ubi legendum (n. r.).

CAPUT XLVII. — *De significandâ horâ operis Dei.*

(a) Nuntianda hora operis Dei: die nocturne sit cura abbati aut ipse nuntiari, aut tali sollicito fratri iniungat hanc curam ut omnia horis competentibus compleant: psalmos autem vel antiphonas post abbatem ordine suo, quibus insum fuerit, imponat. (b) Cantare autem aut legere non praesumat, nisi (c) qui potest ipsum officium implere, ut aedificentur audientes. Quod cum humilitate et gravitate et tremore faciat, et cui iusserit abbas.

DECLARATIO.

(a) i. *Nuncianda hora operis Dei.* Impnatur hoc officium sacristae.

(b) ii. *Cantare aut legere.* Idcirco debentes legere aut cantare praevideant lectiones, praeparentque libros tempore congruo. Legant autem altâ et distinctâ voce, tam in choro quam in refectorio, itaut ab omnibus cum aedificatione et profectu spirituali percipiantur. Id vero multo magis in missis celebrandis observandum est, ne, ob nimiam et indecoram celeritatem, scandalum potius quam devotionis sensus in proximorum cordibus sacerdotes nostri excitent: in quo maxime invigilent praelati, et contrafacientes severe corripiant. Carent etiam ut in violabiliter observentur toni monastici in evangeliiis, in epistolis et in omnibus aliis cantibus, ut uniformitas tam in cantu quam in caeremoniis exhibeatur ab omnibus. Qui transgressus fuerit, pro primâ vice comedat in terrâ in refectorio, et pro aliis vicibus, gravioribus poenitentis subiaceat, superioris arbitrio.

(c) iii. *Qui possit dictum officium implere.* Ideoque ordinamus, quod patres monasteriorum nostrae Congregationis, de consilio suorum seniorum, fratres, quos ad discendum idoneos iudicaverint, liberalibus disciplinis, casibus conscientiae et cantu plano sollicitè instrui faciant a doctis monachis, si commode fieri potest: sin autem, ab aliis mercede conductis.

iv. Cum vero a monasticâ disciplinâ alie,

Id praestet
abbas, aut al-
teri committat,
et in choro iussu
abbatis omnia
fiat.

num sit inertia otioque languescere, et ab antiquis patribus nostris, qui Ecclesiam militantem omni doctrinarum genere et facultate illustrarunt, filios degenerare, ut huiusmodi notam fugiamus, otiumque et nugas (efficax diaboli virus) evitemus, divinarumque scripturarum speculationi efficacius intendere possimus, et ut coalescenti in dies (auctore Deo) Congregationi nostrae haec etiam inter cetera scientiae gemma non desit, hac praesenti constitutione decernimus ut in omnibus monasteriis, in quibus saltem fuerint duodecim monachi, sint lectiones saltem theologiae moralis vel sacrae scripturae aut aliarum facultatum pro monachorum captu. In amplioribus vero monasteriis et studiis formalibus doceatur philosophia, theologia scholastica et positiva, et sacri canones.

v. Pro studiis formalibus deputamus, in provincia Sicula, monasteria S. Martini Panormi, S. Placidi Messanae, et S. Nicolai Cataniae; in provincia Neapolitana, monasteria S. Benedicti Montis Cassini, S. Severini Neapolis, et SS. Trinitatis Cavae; in provincia Romana, monasteria S. Petri Perusii, S. Vitalis Ravennae, S. Proculi Bononiae; in provincia Veneta, monasteria S. Iustinae Patavii, S. Georgii Venetiarum; in provincia Lombarda, monasteria S. Ioannis Parmae, S. Sixti Placentiae, S. Simplificiani Mediolani, S. Benedicti Mantuae; in provincia Etrusca, monasterium S. Mariae Florentiae, cuius quidem provinciae, sicut etiam Liguriae, et pariter aliarum provinciarum praelati poterunt suos alumnos ad quodlibet ex monasteriis pro studiis supra designatis mittere, prout ipsis magis videbitur expedire, alendos et vestiendos illorum monasteriorum expensis, quorum sunt professi. Abbates in praedictis monasteriis constituent lectores monachos eruditos, et eos eligant, qui ab examinatis per capitulum generale deputatis, praevio examine, approbati fuerint, iisque libros aliaque necessaria subministrari mandent, et eas indulgentias concedant, quas, ad lectionum laborem levandum, prudenter conferre cognoscent: etiam a communibus exercitiis et

ab aliquibus horis canonicis (non tamen diebus festis, nec praetermissa oratione mentali, integra etiam pro viribus regulari observantia) eos, si opus fuerit, eximendo.

vi. Pro monachorum quoque studio vacantium diligentiori custodia et severiori disciplina, atque ne tempus inutiliter conteratur, unus ex deputatis monasterii¹, qui scholis praesideat, in ordinatione officialium eligatur, qui cuncta secundum Deum et scholarium profectum exequens pro viribus semper scholis adesse procuret.

vii. Ne tamen adolescentes a studiis avocentur, nullus monachorum ad officia oeconomica, vel temporalia, etiam domestica, assumi possit, nisi completo suae conversionis anno duodecimo.

CAPUT XLVIII. — De opere manuum quotidiano.

Otiositas inimica est animae, et ideo certis temporibus occupari debent fratres in labore manuum; certis iterum horis in lectione divina; ideoque hac dispositione (a) credimus utraque tempora ordinari: id est, ut a Pascha (b) usque ad kalendas octobris mane exeuntes a prima usque ad horam pene quartam laborent quod necessarium fuerit; ab hora quarta autem usque ad horam quasi sextam (c) lectioni vacent; post sextam autem surgentes a mensa pausat in lectis suis cum omni silentio; aut forte qui voluerit sibi legere, sic legat ut alium non inquietet; agatur nona temporis mediante octava hora, et iterum, quod faciendum est, operentur usque ad vesperam; si autem necessitas loci aut paupertas exegerit ut ad fruges colligendas per se occupentur, non contristentur, quia tunc vere monachi sunt, si de labore manuum suarum vivunt, sicut et patres nostri et apostoli; omnia tamen mensurate fiant propter pusillanimes.

Designatur
tempus lectionis
divinae et operis
manuum.

¹ Edit. Main legit *monasterium* (n. t.).

(d) a kalendis autem octobris usque ad caput Quadragesimae, usque ad horam secundam plenam, lectioni vacent; horâ secundâ agatur tertiâ; et usque ad nonam omnes in opus summo laborent quod eis iniungitur; facto autem primo signo nonae horae, disjungant se ab opere suo singuli, et sint parati, dum secundum signum pulsaverit; post refectionem autem vacent lectionibus suis, aut psalmis: (e) in Quadragesimâ vero diebus, a mane usque ad tertiam plenam lectioni vacent; et usque ad decimam plenam operentur quod eis iniungitur; in quibus diebus Quadragesimae accipiant omnes singulos codices de bibliothecâ, quos per ordinem ex integro legant, qui codices in capite Quadragesimae dandi sunt. Ante omnia sane deputentur unus aut duo seniores, qui circumceant monasterium horis, quibus vacant fratres lectioni, et videant ne forte inveniatur frater accidiosus, qui vacet otio aut fabulis, et non sit intentus lectioni, et non solum sibi inutilis sit, sed etiam alios extollat. Illic talis, si (quod absit) repertus fuerit, corripiatur semel, et secundo, si non emendaverit, correctioni regulari subiaceat, taliter ut ceteri metum habeant. Neque frater ad fratrem iungatur horis incompetentibus. Dominico die lectioni vacent, exceptis iis qui variis officiis deputati sunt. Si quis vero ita negligens et desidiosus fuerit ut non velit aut non possit meditari aut legere, iniungatur ei opus quod faciat, ut non vacet. Fratribus infirmis vel delicatis talis opera aut ars iniungatur, ut nec otiosi sint, nec violentiâ laboris opprimantur, ut effugentur: quorum imbecillitas ab abbate consideranda est.

DECLARATIO.

(a) I. *Credimus utraque tempora ordinari.*
1. Quid pro effugentur legend. nescio (n. t.).

Declaramus horum omnium dispositionem in arbitrio abbatis esse reponendam, tam quoad divina officia, quam quoad lectiones, aliaque exercitia. Qui abbas omnia rationabiliter, habitâ locorum et temporum consideratione, disponat, itaut ecclesiae et populo satisfaciât, atque monachi, ultra quam par est, minime graventur.

(b) II. *Usque ad kalendas octobris.* Intellege omnes kalendas inclusive, sive ex quo incipit kalendarum computatio post idus; nempe, ut incipiamus ipso festo die S. Crucis.

(c) III. *Lectioni vacent.* Post refectionem primae mensae, liceat monachis ire per hortum, aut per monasterium, extra tamen dormitorium, per spatium unius horae, animi levandi causâ, ita tamen ut sine superioris licentiâ invicem non socientur. Praelati vero, monasteriorum nostrorum sint faciles ad concedendum eis huiusmodi licentiâ, praesertim in solemnitatibus duplicibus (exceptis illis, quae occurrunt in Quadragesimâ et Adventu), dummodo lectiones tunc conferant, vel de aliis, quae aedificationem praesent, colloquantur.

IV. Elapsâ vero unâ horâ post primam mensam, pulsetur pro dormitione, incipiendo a Pascha, nisi occurrat mense aprilis, quo casu praefata dormitio incipiat a festo sanctissimi patris nostri Benedicti, et per unius horae spatium, usque ad medium aprilis, inde usque ad medium augusti, duarum horarum, et inde, usque ad idus septembris, per unius horae, ut supra, spatium. Quo tempore dormitionis, qui non vult dormire servet silentium in cellâ, nec illo tempore vagetur per monasterium, nec in aliis exercitiis occupetur. Post dormitionem vero pulsetur, et dicatur nona.

(d) V. *A kalendis octobris.* Intellege inclusive, videlicet omnes kalendas illius mensis includendo, ut supra § II. Advertendum tamen omni tempore anni, quando est ieiunium de praecepto Ecclesiae, quod ita disponantur intervalla temporum, ut fratres horâ nonâ, vel circa, reficiantur.

(e) VI. *In Quadragesimâ vero diebus.* Hoc tempore prima pulsetur circa ortum solis,

qua recitata, immediate dicantur psalmi poenitentiales cum litanis, vel graduales, et officium defunctorum, quando fit de feriâ, iuxta dispositionem rubricae.

vii. Spatia vero aliarum horarum, scilicet tertiæ, sextæ, nonæ et vesperrarum, praelati monasteriorum nostrorum sic moderentur, ut hora comestionis incidat circa meridiem.

viii. Sed advertendum est, quod quando occurrit festum duodecim lectionum in Quadragesimâ, post tertiam cantari debet missa de festo, et post nonam dicitur missa de feriâ.

ix. Item in praedictâ missâ de feriâ post *Agnus Dei* pulsetur signum pro vespere primum. Et quando sacerdos dicit orationes in fine missae, pulsetur secundum.

x. Si vero sequenti die erit festum duodecim lectionum, pro quo tria signa praemittuntur, tunc primum signum pulsetur statim post elevationem dominici Sanguinis, alia vero duo signa, ut supra.

xi. Dictis vespere fratres reficiantur. Post primam mensam, transactâ horâ unâ, vacent lectioni, aut exercitio manuali, prout fuerit ordinatum, usque ad completorium, Quod hoc tempore pulsetur paulo ante horam vigesimam tertiam.

xii. Et notandum quod, quando fratres debent ire ad exercitium, pulsetur campana capituli per ictus distinctos tempore congruo, et in monasteriis maioribus, quinque ictibus pulsetur aliqua ex maioribus campanis ecclesiae, et tunc omnes se congregent in locum ad id deputatum, ut audiant a superiore, qui ibi fuerit, quale exercitium sit faciendum; et in principio cuiuslibet exercitii, unusquisque, genibus flexis, dicat *Ave Maria*, ut devotius opus perficiatur.

xiii. Quando autem ire debent ad cellas, ut vacent orationi vel lectioni, campana capituli pulsetur extense per congruum spatium.

xiv. Item hortamur, quod, quando fit exercitium in loco quieto, et locus, tempus vel opus ipsum permiserit, pro spirituali aedificatione legatur aliqui.

CAPUT XLIX. — *De Quadragesimae observatione.*

Licet omni tempore vita monachi Quadragesimae debeat observationem habere, tamen, quia paucorum est ista virtus, ideo suademus (a) istis diebus Quadragesimae omni puritate vitam suam custodire; omnes pariter negligentias aliorum temporum his diebus sanctis diluere. Quod tunc digne sit, si ab omnibus vitis nos temperemus, orationi cum fletibus, lectioni et compunctioni cordis atque abstinentiae operam demus. Ergo his diebus augeamus nobis aliquid ad solitum pensum servitutis nostrae, orationes peculiare, ciborum et potus abstinentiam, ut unusquisque super mensuram sibi indictam aliquid propria voluntate cum gaudio Sancti Spiritus offerat Deo, id est subtrahat corpori suo de cibo, de potu, de somno, de loquacitate, de scurrilitate, et cum spiritualis desiderii gaudio sanctum Pascha expectet. Hoc ipsum tamen, quod unusquisque offert, abbati suo suggerat. et cum eius fiat oratione[†] et voluntate. quia quod sine permissione patris spiritualis fit, praesumptioni reputabitur et vanae gloriae, non mercedi: ergo cum voluntate abbatis omnia agenda sunt.

DECLARATIO.

(a) 1. *Istis diebus Quadragesimae.* Hanc Quadragesimam declaramus incipere, quoad abstinentiam huiusmodi, secundâ feriâ post Quinquagesimam, itaut feriâ secundâ et tertiâ ante Cineres abstinentia a lacticiniis in omnibus locis ab omnibus fratribus monachis et praelatis nostris inviolabiliter observetur. Qui contrafecisse fuerint convicti, praelati integrum psalterium recitent toties quoties; ceteri ieiunent ter in terrâ in pane et aquâ tribus diebus sequentibus.

ii. Et ut iuxta regulam augeamus aliquid ad solitum pensum servitutis nostrae, ultra psalmos poenitentiales, graduales et officium

† Forsan *permissione* (n. r.).

Hoc praesertim tempore a virtutibus se abstinent, et virtutes serventur, ex abbatis tamen licentia.

defunctorum, flagellatio, vulgo disciplina, quae a nostris fit omni tempore feriâ sextâ, fiat, totâ Quadragesimâ, quartâ et sextâ feriâ: in hebdomadâ vero sanctâ, addatur etiam feriâ quintâ.

ur. Similiter a primâ dominicâ Adventus inclusive incipimus abstinere a lacticiis, et secundâ feriâ ieiunare usque ad festum sanctissimæ Nativitatis Domini, dominicis exceptis; ideo curent praelati ut praedicta ab omnibus inviolabiliter observentur, et contra transgressores severissime animadvertant.

CAPUT L. — *De fratribus qui longe ab oratorio laborant aut in viâ sunt.*

Hi fratres ubi-
quo servent ho-
ras constitutas
pro laudibus
divinis.

Fratres qui omnino longe sunt in labore, et non possunt occurrere horâ competenti ad oratorium, et abbas hoc perpendit quia ita est, agant ibidem opus Dei, ubi operantur, cum tremore divino, (a) flectentes genua. Similiter, qui in itinere directi sunt, non eos pertineant horae constitutae; sed, ut possunt, agant sibi, et servitutis pensum non negligant reddere.

DECLARATIO.

(a) i. *Flectentes genua.* Serventur in hoc rubricae breviter, ut dictum est.

CAPUT LI. — *De fratribus qui non satis longe proficiscuntur.*

Ne foris man-
ducent.

Fratres, qui pro quovis responso proficiscuntur, et eâ die sperant reverti ad monasterium, (a) non praesumant foris manducare, etiamsi a quovis rogentur, nisi forte eis ab abbate suo praecipiantur. Quod si aliter fecerint, excommunicentur.

DECLARATIO.

(a) i. *Non praesumant foris manducare.* Declarando ordinamus quod nullus nostrae Congregationis, quantumcumque rogatus, audeat manducare aut pernoctare in domibus possessionis vel locis quibuslibet saecularium, nec in civitatibus, aut in locis in quibus habentur monasteria vel loca nostra, etiamsi sit in itinere constitutus, absque licentiâ abbatis seu superioris: qui contra

fecerit, comedat in terrâ in refectorio in pane et aquâ qualibet vice.

CAPUT LII. — *De oratorio monasterii.*

Oratorium hoc sit quod dicitur, nec ibi quidquam aliud geratur, aut condatur. (a) Expleto opere Dei, omnes cum summo silentio exeant, et agatur reverentia Deo, ut frater, qui forte sibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate. Sed si alter vult sibi forte secretius orare, simpliciter intret et oret, non in clamorâ voce, sed in lacrymis et intentione cordis. Ergo qui simile opus non facit, non permitatur, expleto opere Dei, remorari in oratorio, sicut dictum est, ne alius impedimentum patiatur.

DECLARATIO.

i. *Expleto opere Dei, omnes cum summo silentio exeant.* Nisi qui remanere voluerint, ut orationi vacent. Facimus tamen, completo opere Dei, brevem morulam in choro, ut omnes possint Deo satisfacere, si quid omiserint de divino officio.

ii. *Oratio autem mentalis singulis diebus per dimidiâ horae spatium fiat in choro immediate ante primam, nimirum congregatis monachis et signo dato a superiore, qua expletâ, idem superior faciat signum, et immediate dicatur prima.*

iii. *Et quoniam hisce temporibus laudabilis ac devotissima inolevit consuetudo orandi per quadraginta horarum spatium ante sanctissimum Eucharistiae sacramentum in altari expositum, eandem nos quoque summâ cum devotione pro viribus sequi iustum est. Ideo in hebdomadâ sanctâ, aut in praecedenti, prout praelati magis iudicaverint expedire, in ecclesiis monasteriorum nostrorum hanc orationem quadraginta horarum instituant et exponant, in qua serventur caeremoniae in rituali romano descriptae.*

iv. *Volumus item quod non solum expleto opere Dei (ut hic regula praecipit), sed etiam in choro, in sacrario, in dormitorio, in capitulo, in refectorio quod de observantiâ unncupatur, in cubiculo ignis*

Oratorium sit
domtaxat do-
mus orationis.

communis, et in parte claustrum circa capitulum a praelato praescribendū, semper seruetur silentium, nisi in dictis locis oporteat aliqua breviter loqui, et submissā voce.

CAPUT LIII. — De hospitibus suscipiendis.

Omnes supervenientes hospites, tamquam Christus suscipiantur, quia ipse dicitur est: *Hospes fui, et suscepistis me*. Et omnibus congruus honor exhibeatur, maxime tamen domesticis fidei et peregrinis. (b) Ut ergo nunciatus fuerit hospes, occurratur ei a priore vel a fratribus cum omni officio charitatis, et primitus orent pariter, et sic sibi socientur in pace. Quod pacis osculum non prius offeratur, nisi oratione praemissā, propter illusiones diabolicas. In ipsā autem salutatione omnis exhibeatur humilitas. Omnibus venientibus sive discedentibus hospitibus, inclinatio capite, vel prostrato omni corpore in terrā, (c) Christus in eis adoretur, qui et suscipitur.

Suscepti autem hospites ducantur ad orationem, et postea sedeat cum eis prior, aut cui iusserit ipse. (d) Legatur coram hospite lex divina, ut aedificetur: et post haec omnis ei exhibeatur humanitas. Ieiunium a priore frangatur propter hospitem, nisi forte praecipuus sit ille dies ieiunii, qui non possit violari. Fratres autem consuetudines ieiuniorum prosequantur. Aqua in manibus abbas hospitibus det: (e) pedes hospitibus omnibus tam abbas quam cuncta congregatio lavet: quibus lotis, hunc versum dicant: *Suscipimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui*. Pauperum autem et peregrinorum maxime susceptio omni curā sollicite exhibeatur, quia in ipsis magis Christus suscipitur; nam divitum terror ipse sibi exigit honorem.

Coquina abbatis et hospitum per se sit, ut in certis horis supervenientes hospites, qui nunquam desunt monasterio, non inquietent fratres. In quam coquinam ingrediantur duo fratres ad annum, qui ipsum officium bene impleant. Quibus, ut indigent, solatia administrentur, ut absque murmuratione serviant. Et iterum, quando occupationem minorem habent, exeant, ubi eis imperatur, in opera; et non solum in ipsis, sed et in omnibus officiis monasterii ista sit consideratio, ut, quando indigent, solatia accommodentur eis, et iterum, quando vacant, obediant imperanti. Item et cellam hospitum habeat assignatam frater cuius animam timor Dei possideat, ubi sint lecti strati sufficienter, et domus Dei a sapientibus sapienter administretur. Hospitibus autem, cui non praecipitur, nullatenus societur neque colloquatur; sed si obvaverint, aut viderint, salutatis humiliter, ut dictum est, et petita benedictione, pertranscat, dicens, sibi non licere colloqui cum hospite.

DECLARATIO.

(a) 1. *Supervenientes omnes hospites*. Etsi modernis temporibus frequentia hospitum difficultatem gerat adimplendi omnia quae textus regulae praescribit, habitū tamen discretionem et temporum et personarum consideratione, facile saltem utiliora implebuntur.

(b) 11. *Ubi nunciatus fuerit hospes*. Ostiarius, viso hospite, iuxta qualitatem personae et temporum conditionem, aut expectare eum faciat, aut intra monasterium recipiat, notumque faciat superiori; qui, habitā ratione personae, vel per se ipsum, vel per unum ex superioribus, aut ostiarios, seu curam hospitum habentes, occurrat, eumque ad orationem et pacis osculum, eā submissione et reverentiā, quam dignitati personae convenire censuerit, recipiat. Quae omnia ut valeant commodius fieri, sit sacellum, quoad fieri potest, iuxta portam monasterii,

1 Edit. Main. legit *frangatur* (R. T.).

Recipiendi
sunt hospites
cum honore
charitatis et hu-
militate.

De eorum
mensa, et pe-
dum lotionem.

Item de co-
quina et coquo,
cella et cella-
rio.

quo ad orationem huiusmodi hospites introducantur.

(c) in. *Adoretur Christus.* Mente scilicet orando. Et quia consuetudo omnium pene religiosorum est, quando occurrunt hospiti, prius illum recipere in osculo pacis, postmodum ducere ad orationem, et ideo inhumanum duci posset (praesertim si notus est) in primo occurso non exhibere ei osculum praedictum; propterea censemus non discedere nos a regulae praescripto si in principio osculum obtulerimus; praemissa tamen mente oratione, et etiam dicto exterius aliquo, quod ad orationes vel Dei laudem pertineat, et hospitem similia proferre fecerimus, puta, *Deo gratias, Benedictus Deus*, et alia huiusmodi, dummodo postea ad orationem ducatur hospes.

iv. Osculum dicimus amplexum, quem praesertim religiosis et devotis personis exhibemus. Si vero ob multitudinem aliquando ita integre huiusmodi caeremoniae fieri non poterunt, fiant animo et mente; aliter, servetur regula.

(d) v. *Legatur coram hospite lex divina.* Maxime laudamus hoc fieri, si commode possit, et tempus hoc permiserit, ut, dum reflectio paratur, aliquid hospiti spirituale dicatur, habito respectu ad personae qualitatem. At saltem non omittatur quin¹ ad mensam hospiti legatur aliquid iuxta conditionem personae ut aedificetur.

(e) vi. *Pedes hospitibus, etc.* Haec solemnibus ablutio pedum praecipue exhibetur iis, qui conversionis desiderio ad nostra monasteria veniunt. Aliquando iis etiam qui devotionis gratia longo itinere monasteria nostra visitant, aut honestis causis, sicut patribus monasterii visum fuerit.

vii. Laudamus etiam hanc abluitionem fieri maxime personis, unde magis aedificatio sequi possit et augmentum devotionis erga religionem.

viii. Ipsa autem ablutio ita fit. Convenientibus monachis in capitulum, aut alium in locum, sicut decet, praelatus, et in eius absentia prior claustralis, genibus flexis ante

hospitem, pedes eius lavet; quos dum incipit lavare, mox duo monachi in medio eiusdem loci incipiant aliquid cantare quod devotionem excitet; et dicto primo versu, ceteri, divisim choris, genuflexi versus hospitem, eundem versum cantando, respondeant, quem etiam post singulos versus, quos illi duo cantando prosequuntur, repetant. Cum vero superior ambos pedes lavaverit, tergat primo pedem sinistram, deinde dexterum, quem tersum cooperiat linteo, excepta supremâ parte, quam ipse primo osculetur: et sic successive monachi omnes hospiti pedem osculentur, incipiendo a superiore, et subsequendo per ordinem utriusque chori. Hoc modo dicuntur omnes lavare pedes hospitis, cum ibi eius causa assistant.

ix. Completâ deosculatione, calcatisque pedibus hospitis, superior statim surgat, et omisso a monachis cantu, incipiat versum: *Ÿ. Suscepimus Deus, etc. ʒ. In medio templi tui. Pater noster, secreto. Ÿ. Et ne nos inducas, etc. ʒ. Sed libera nos, etc. Ÿ. Salvum fac servum tuum, ʒ. Deus meus, sperantem in te. Ÿ. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto, ʒ. Et de Sion tuere eum. Ÿ. Esto ei, Domine, turris fortitudinis, ʒ. A facie inimici. Ÿ. Domine, non secundum, etc. ʒ. Neque secundum, etc.* Oratio: *Actiones nostras, quaesumus, Domine, etc.* Oratio: *Famulorum tuorum, etc.* Oratio: *Intercessio nos quaesumus, Domine, beati patris nostri Benedicti, etc.*

x. Postea mandet fieri brevem orationem pro hospite, et facto signo, datâque benedictione, omnes (exceptis habentibus curam hospitum, si quos retinere voluerit praelatus pro obsequio hospitis) pergant cum silentio ad cellas suas.

xi. Ceteris autem hospitibus, maxime qui de longe venerint, vel qui aliâ in monasterio non fuerint hospitati, ab habentibus hospitum curam pedes laventur.

xii. Quod si multitudo non sineret abluitionem fieri, aut alia causa urgentior impediret, faciant quod possunt, scientes se multam retributionem a Domino recepturos, si iuxta regulam fecerint, et e contrario poenam, si ex negligentia id omiserint.

xiii. Monachis autem nostris quavis de

¹ Edit. Main. legit *quia* pro *quin* (n. r.).

causâ per monasteria nostra transeuntibus, ut disciplina regularis, quantum fieri potest, ubique servetur, ordinamus, quod, post duas in hospitio refectones, communem vitam sequi debeant, divinisque intersint officiis, et capitulo culparum, haud secus ac si ibi conventuales essent, nisi forte sint debiles et infirmi, aut negotiis occupati, quod praelatorum discretioni relinquimus.

xiv. Si qui vero legitimo impedimento dentur in aliquo monasterio commorabuntur, nec inde ad sua monasteria se conferre poterint, non possit monasterium illud aliquid petere pro expensis cibariis; si autem ob infirmitatem, servetur quod statutum est in cap. xxxvi, num. vii; si vero ob negotia quis moram trahere coactus fuerit, praelati inter se componant in omnibus cum mansuetudine et discretione, habitâ ratione personae, loci, temporis et negotii.

xv. In suscipiendis autem hospitibus prohibeant praelati vanos apparatus, in ornandis scilicet cubiculis, aut mensis, aut huiusmodi, maximâ cum pretiosi temporis iacturâ, et forsân nullâ cum aedificatione, nisi forte hospitii suscipiendi dignitas hoc exigeret. Si autem fuerint familiares ac domestici, ducantur maiori cum familiaritate ad refectiorem ordinariam in refectorio cum conventu.

xvi. Monachi vero nostri hospites in divinis officiis poterunt se cum illius monasterii conventualibus conformare. Qui non mitantur a praelatis suis ad alia monasteria iuxta regulam sine litteris commendatiis, conferantque cum illius monasterii superiore negotia, quorum causâ illuc advenierint, et sub illius obedientiâ sint et correctione.

xvii. Caveant autem ne diebus festis negotia pertractent, aut equitent, nisi maximâ urgente necessitate. Et modeste (ut decet religiosos) se habeant in hospitiiis saecularium, ne ipsis scandalum praebant. Et contentiones omnino devitent.

xviii. Et ne conversatione saecularium hominum pacem et quietem fratrum nostrorum perturbari contingat, statim quod nullus saecularis (cuiuslibet status aut conditionis existat, etiâsi aliqua cognatione et affinitate alicui ex nostris monachis fuerit

coniunctus) ad habitandum longo tempore in monasteriis nostris ut saecularis suscipiatur, etiam sub praetextu cuiuscumque donationis, testamenti, legati, vel aliâ quavis occasione commodi temporalis, sine licentiâ capituli generalis, vel regiminis, quod tamen non intelligimus de factoribus, procuratoribus et aliis famulis saecularibus monasteriorum nostrorum.

CAPUT LIV. *Si debet monachus litteras vel eulogias suscipere.*

Nullatenus licet monacho, nec a parentibus suis, nec a quoquam hominum, nec sibi invicem (b) litteras aut eulogias, vel (a) quaelibet munuscula accipere aut dare, sine praecepto abbatis sui. Quod si etiam a parentibus suis ei quidquam directum fuerit, non praestimat suscipere illud, nisi prius indicatum fuerit abbati; quod si iusserit suscipi, in abbatis sit potestate, cui illud iubeat dari, et non contristetur frater, cui forte directum fuerat, ut non detur occasio diabolo. Qui autem aliter praesumpserit, disciplinae regulari subiacet.

Monachi nihil dent vel accipiant sine licentiâ abbatis, sub certâ poenâ.

DECLARATIO.

(a) 1. *Quaelibet munuscula.* Quia ex huiusmodi munerum largitione et receptione, tantum proprietatis incitamento, saepe inordinata oritur affectio et complacentia in fratribus, qui, cum nihil habere possint, munerâ tamen accipere et dare non metuunt: ideo mandamus nostrae Congregationis fratribus quod sibi invicem nullatenus dent munuscula, iuxta regulam, nec etiam ab aliis quibuscumque aut aliquâunde sibi directâ accipiant, sine praelati speciali licentiâ.

ii. Sed nec ipsi abbates fratribus aliorum monasteriorum munuscula mittant, nisi forte a praelatis dictorum fratrum fuerint requisiti.

(b) iii. *Litteras.* Si quâ utili et honestâ causâ volunt nostri litteras scribere, obtentâ prius a superiore licentiâ, scribant; deinde litteras apertas deferant praelatis, ab ipsis omnino legandas et subscribendas. Et similiter,

qui litteras recipiunt, antequam eas legant, teneantur clausas praelato suo praesentare, quas volumus omnino et iuhemus ut a praelato vel superiore legantur; et, si eis videbitur, illis, quibus directae sunt, reddant: cui quoque ordinationi volumus et abbates titulares omnino esse subiectos:

iv. Nisi forte Congregationis sigillo *Pax* essent signatae; has enim nec a praelato, nec a convisitato, nec a patre praesidente, nec a quovis alio aperiri permittimus, nisi ab iis dumtaxat, quibus diriguntur, vel de eorum voluntate, excepto casu urgentissimae necessitatis. Qui autem contrafecerit, si fuerit praesidens vel convisitato aut praelatus, tribus primis feriis sequentibus ieiunet in pane et aqua secreto; si vero aliquis ex monachis fuerit, ieiunet pariter in praedictis tribus diebus in pane et aqua in terrâ in refectorio; nec ab aliquo dispensari possit, nisi in causâ gravissimae infirmitatis.

v. Sub eadem quoque poenâ districtè prohibemus quod nemo litteras, patri praesidenti, defensoribus aut visitatori cuilibet vel regimini intra annum directas, nisi de voluntate eorum ad quos diriguntur, aperire praesumat. Quod si quis de huiusmodi culpâ convictus fuerit, si quidem litterae fuerint munitae sigillo *Pax*, ultra praedictam poenam, stet degradatus per mensem; quod si praelatus fuerit, dicat ex ordine totum psalterium, et ieiunet ter in pane et aqua secreto; si autem non fuerint munitae sigillo *Pax*, stet degradatus per quindecim dies, et, si praelatus fuerit, dicat psalmos poenitentiales, et ieiunet, ut supra.

vi. Eisdem quoque poenis praelatos et nostros quoscumque, qui litteras etiam privatis sigillis munitas, vel cuicumque directas, intercipere seu aperire praesumpserint, subiacere decernimus: servatis tamen, quae in praecedenti num. in statuuntur de litteris quas scribunt et recipiunt fratres.

vii. Praeter casus praedictos, illi, qui, sine licentiâ praelati, seu scripserint seu litteras ad se directas legerint, quoties contravererint, toties ieiunent in pane et aqua in refectorio, nec aliter dispensari possint.

viii. Mandamus autem visitatoribus ut

hanc ordinationem servant, et praelati observare faciant.

ix. Quicumque vero ex nostrâ Congregatione, etiamsi fuerint ostiarii vel hospites, deferentes litteras vel munuscula, praelato ea statim praesentent, et nihil dicant, nec quibus diriguntur, nec aliis. Contrafacientes, dicant suam culpam in capitulo, et comedant in terrâ in refectorio.

CAPUT LV. — *De vestimentis et calceamentis fratrum.*

Vestimenta fratribus secundum locorum qualitatem ubi habitant vel aerum temperiem dentur: quia in frigidis regionibus amplius indiget; in calidis vero minus. Haec ergo consideratio penes abbatem sit. Nos tamen mediocribus locis sufficere credimus monachis per singulos cucullam et tunicam; cucullam in hieme villosam, in aestate puram, aut vetustam; et scapularem propter opera. Indumenta pedum, pedules et caligas. (a) De quarum rerum omnium colore aut grossitudine non caesentur monachi, sed quales inveniri possunt in provinciâ, qua degunt, aut (b) quod vilis comparari potest.

Abbas autem (c) de mensurâ provideat, ut non sint curta ipsa vestimenta utentibus eis, sed mensurata. Accipientes nova, vetera semper reddant in praesenti reponenda in vestiario propter pauperes. Sufficit enim monacho (d) duas tunicas et duas cucullas habere propter lavare ipsas res; iam quod supra fuerit, superfluum est et amputari debet; et pedules, et quodcumque est vetustum, reddant, dum accipiunt novum. Femoralia, si qui diriguntur in viâ, de vestiario accipiant, qui revertentes lota ibi restituant. Et cucullae et tunicae sint aliquanto iis, quos¹ habere soliti sunt, modice meliores, quas ex-

Assignantur omnia iuxta qualitatem loci et temporis.

De eorum numero qualitate et usu.

1 Aptius lege *quas* (n. r.).

euntes in viam accipiant de vestiario, et revertentes restituant.

Stramenta autem lectorum sufficiunt matta, sagum, lena, et capitale; (e) quae tamen lecta frequenter ab abbate scrutanda sunt, propter opus peculiare, ne inveniatur. Et si cui inventum fuerit, quod ab abbate non acceperit, gravissimae disciplinae subiaceat. Et ut hoc vitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab abbate omnia quae sunt necessaria, idest cuculla, tunica, pedules, caligae, brace, cultellus, graphium, acus, mappula, tabulae, ut omnis aufertur necessitatis excusatio. A quo tamen abbate semper consideretur illa sententia Actuum Apostolorum: *Quia dabatur singulis, prout cuique opus erat*. Ita ergo et abbas consideret infirmitatem indigentium, et non malam voluntatem inadvertentium. In omnibus tamen iudiciis suis Dei retributionem cogitet.

DECLARATIO.

(a) 1. *De quarum rerum omnium colore*. Propter hanc causam in statu monastico variis inolevit mos et vestium color; nos autem utimur colore nigro, B. P. Benedictum sectantes, qui nigro usus est colore.

II. Idecirco ordinamus quod omnes Congregationis nostrae monachi uniformiter eadem qualitate nigrorum pannorum, quoad fieri poterit, vestiantur: et hoc intelligimus de cucullis, scapularibus, tunicis, lacernis, biretis et manicis, quae omnino debent esse nigri coloris.

III. De aliis vestimentis interioribus statuimus quod sint alba, vel nigra, vel ferruginea, vel subalba, nec ullus alio colore utatur omnino in quovis vestium genere, etiamsi occultissime deferri possent. Caligas autem, seu tibialia, et pedules albi volumus esse coloris. Et in praedictis vestibus servetur eadem penitus aequalis¹ et uniformitas in omnibus et cum omnibus. Caveant insuper omnes a cingulis sericis, sed omnino utantur cingulis ex corio confectis

¹ Forsan aequalitas, vel et delenda (R. T.).

IV. Eadem etiam uniformitas servetur in tonsurâ; itaut omnes monachi iuxta laudabilem Congregationis nostrae consuetudinem radantur, vel saltem, qui habet aliquam infirmitatem, de licentiâ sui praelati, ita cute tenus capillos sibi tondere faciat, ut rarus omnino appareat, studeatque barbam et caput aequè tonderi: qui contra fecerit gravibus poenis afficiatur.

(b) v. *Quod vilius comparari potest*. Diligenter attendatur haec particula regulae; nam, cum dicit *quod vilius*, omnem pretiositatem habitumque delicatum excludit. Quod procul dubio non modo pro vestibus, sed pro omnibus rebus, quibus tum ad necessitatem, tum ad corporis commodum utimur, est accipiendum.

VI. Ideo, tam salubribus regulae monitis adhaerentes, inviolabiliter statuimus ut omnes de Congregatione nostrâ, tam praelati quam alii, diligenter advertant, quod in pretio aut usu equorum scandalo aut admirationi non sint saecularibus, aliisque quibuscumque personis.

VII. Ephippia etiam, phaleraeque eorundem, iuxta Clementinam *Ne in agro*, non sint, nisi quantum necessitas exposcit, aliquo ornamento munita: in vehiculis quoque vitetur omnino luxus et superfluitas: pallia vero sint de rascia, vel de panno, secundum consuetudinem Congregationis nostrae, non laicorum more exornata, sed quae secundum regulam vilius et utilius comparari possunt: pilei quoque sint lanei, et decentis formae: qui aliter fecerint, priventur illis et puniantur.

VIII. Vitetur curiositas et pretiositas in cultellis, tabulis, calcariis, ocreis, et omnibus rebus quibus utimur: considerato quod regula monachum monet qualibet utilitate¹ et extremitate esse contentum.

IX. Ordinamus autem praelatis quatenus, visâ indigentia cuiusque monachi vel commissi, ex inventario (de quo infra n. xviii) determinent, cum omni charitate ac paternâ benignitate, quae vestimenta singulis danda erunt, eaque, in libris vestiarum descripta, eurent quamprimum dari consueta et perfe-

¹ Forsan utilitate (R. T.).

Nihil habeant, quod ab abbate non acceperint, qui necessaria omnia suppeditare debet.

cta, non autem pecunias pro ipsis, nisi in aliquo casu necessitatis.

(c) X. *De mensura.* In mensurâ vestium servetur consuetudo nostra, non de parvâ, sed de notabili differentia curantes.

XI. Itaque cucullae sint longae uno digito a terrâ, earumque manicae longae ultra manum extensam per dimidium brachii, largae vero per tres quartas cum dimidio.

XII. Tunicae vero sint tales et iuxta Clementinam circumquaque clausae: manicae tunicarum ita largae ut possint capere pugillum: tunicellae vero laeae per unam quartam a terrâ protendantur.

XIII. Scapularia monachorum sint eiusdem longitudinis ac tunica, lataque secundum latitudinem rasciae. Scapularia novitiorum sint stricta et brevia, itaut non protendantur ultra genua.

XIV. De caputiis autem ordinamus quod in quolibet monasterio habeatur forma a capitulo constituta, quam omnes sequantur.

XV. Tunicae commissorum sint aliquantum super collum pedis: et similiter pallia, quae circumclusa sint, a lateribus tantum aperta, ut brachia possint extrahere.

XVI. Color vestium extrinsecarum commissorum sit berretinus seu subniger semper et uniformis quantum haberi possit; vestes autem interiores sint albi vel nigricantis coloris; pallia quoque ipsorum et tunicae sint ad arbitrium praelati ex panno aut ex rasciâ.

XVII. Omnes porro accipientes nova, intra octo dies lota et munda omnino restituant vetera, secundum regulam: contrafacientes dicant suam culpam in capitulo, et ecedant semel in pane et aquâ in refectorio, atque priventur rebus novis, quousque restituant vetera.

(d) XVIII. *Das tunicas.* Ordinamus quod singulis annis, post regressum praelati a capitulo, omnes conficiant inventarium vestium quarumcumque, quas habent, apposita qualitate, an veteres, vel novae sint; ibique subscribant, quibus vestibus indigent; scriptumque hoc praelato consignent, qui, uniuscuiusque indigentia consideratâ, omnibus rationabiliter provideat: itaut superflua amputentur, et necessaria aliunde, qua decet

claritate, subministrentur; servato in omnibus vestium generibus tali moderamine. ut neque ob luxum scandali praebatur occasio, neque ob sordes aut nimiam lacerationem monastica gravitas in contemptum deveniat.

(e) XIX. *Quae tamen lecta.* Pro observantia huius textus praelati omnino non permittant ornamenta circa lectisteria et parietes in cellis monachorum, et praesertim picturas profanas, specula, scrinia etiam et horologia magni valoris, aliaque huiusmodi superflua et pretiosa monasticae paupertati contraria. Visitent autem praedictas cellas scrupulose, aut visitari faciant, ter vel quater in anno. Et si quid ibi superfluum, aut religioso statui non conveniens, vel quod ipsi non concesserint, inveniunt, auferri omnino faciant, et in monasterii commodum convertant, ac insuper salutare poenitentiae iis, qui sic deliquerint, imponant. E contra, si quid necessarium ibi deesse repperint, omnino cum omni claritate provideant et largiantur. Aequè enim necessitati subveniendum est, ac superfluitati non indulgendum; ut omnis proprietatis radices et necessitatis excusationes amputentur.

XX. Et, cum monachis usus linearum interdicitur, lineis uti camisis penitus inhibemus, nisi ex legitima causâ, medicorum consilio et praelati iudicio probandâ, oporteat dispensari; super quo ipsorum praelatorum conscientiam oneramus. Permittimus tamen super sagum aut mattam pannis lineis uti, qui possint removeri et ablui propter munditiam.

XXI. Liceat etiam super sedilia aut tabulas vel genuflexoria teneri pannum viridem lineum sive laneum, qui tamen prohibetur circa lectisteria, aut a parietibus pendens.

CAPIT. LXI. — *De mensâ abbatis.*

Mensâ abbatis cum hospitibus et peregrinis sit semper. (a) Quoties tamen minus sunt hospites, quos vult de fratribus vocare in ipsis sit potestate. Seniorum autem unum aut duos semper cum fratribus dimittendos procuret propter disciplinam.

Quibuscumque comedere debeat abbas.

DECLARATIO.

(a) *Quoties minus sunt hospites, etc.* Si eligit in refectorio cum fratribus refici, magis laudamus, ut supra ad cap. II.

CAPUT LVII. — *De artificibus monasterii.*

(a) *Artifices, si sunt in monasterio, cum omni humilitate et reverentiâ faciant ipsas artes, si tamen iusserit abbas.* Quod si aliquis ex eis extollitur pro scientiâ artis suae, eo quod videatur aliquid conferre monasterio, hic talis evellatur ab ipsâ arte, et de novo per eam non transeat, nisi forte humiliato ei iterum abbas iubeat. Si quid vero ex operibus artificum venundandum est, videant ipsi per quorum manus transigenda sunt, ne aliquam fraudem praesumant inferre. Memorentur Ananiae et Sapphirae, ne forte mortem, quam illi in corpore pertulerunt, hanc isti, vel omnes qui aliquam fraudem de rebus monasterii fecerint, in animâ patiantur. In ipsis autem pretiis non surripiat avaritiâ malum; sed semper aliquantulum vilius detur, quam a saecularibus datur; ut in omnibus glorificetur Deus.

DECLARATIO.

(a) *Artifices si sunt in monasterio.* Hortamur praelatos ne facile eximant suos subditos propter eorum artes a divino officio, a communibus exercitiis, et aliorum observantiâ, nisi animae vel corporis saluti necessarium esse duxerint, vel aliqua intercesserit necessitas, ob quam sic expedire iudicaverint. Nihil autem de quavis arte, in monasterio exercitâ, vendetur sine praelati licentiâ.

I. Illicitae autem negotiationes, utpote magna proprietatis incitamenta, omnino vitentur. Quod si quis huic vitio deditur reperiatur, et coram praelato suo vel visitatoribus in actu visitationis (servatis, quae supra de proprietariis, cap. XXXIII, num. x, statuuntur) convictus fuerit exercere per se vel per alios, quod absit, huiusmodi negotiationes, si fuerit abbas, in proximâ dictâ

suspendatur, vel in capitulo generali, si excessus id exigat, deponatur; si autem abbas titularis, prior, aut decanus, ultra depositionem, detrudantur in carcerem; in quo maxime retinendi sunt monachi et commissi de huiusmodi vitio convicti, non liberandi nisi de consensu definitorum vel regiminis. Pecuniae vero, et alia quaecumque bona in supradictis negotiationibus acquisita, monasteriis eorum professionis eo ipso applicata censeantur.

II. Nullus etiam audeat imprimere vel imprimi facere nova sua opera, vel alterius, nisi prius obtentâ licentiâ a capitulo generali, et ab aliis superioribus, ex praescripto sacri Concilii Tridentini aliarumque apostolicarum constitutionum. Qui contravererit, carceri mancipetur, ulterius pro delicti qualitate gravius puniendus. Nec audeat quisquam novos libros in monasterium introducere, nisi de licentiâ abbatis, quem volumus ut omnino huiusmodi libros diligenter inspiciat et consideret antequam licentiam concedat. Contrafacientes graviter puniantur, ipsisque libris priventur.

CAPUT LVIII. — *De disciplinâ suscipiendorum fratrum.*

(a) *Noviter veniens quis ad conversionem, non ei facilis tribuatur ingressus, sed sicut ait Apostolus: Probate spiritus, si ex Deo sint.* Ergo si veniens perseveraverit pulsans, et illatas sibi iniurias et difficultatem ingressus (b) post quatuor aut quinque dies visus fuerit patienter portare, et persistere petitioni suae, annuatur ei ingressus, et sit in cellâ hospitem paucis diebus. Postea sit in cellâ novitiorum, ubi meditetur et manducet et dormiat. Et senior ei talis deputetur, qui aptus sit ad lucrandas animas, et qui super eum omnino curiose intendant, et sollicitus sit si vere Deum quaerit, et si sollicitus est ad opus Dei, ad obedientiam, ad opprobria. Praedicentur ei omnia dura et aspera per quae itur ad Deum. Et si promisit de stabilitatis suae perseve-

Quomodo post aliquot dies admittendi sint ad novitium, et in eo per internum annum probandi novitii.

rantiâ, post duorum mensium circulum legatur ei hæc regula per ordinem, et dicatur ei: *Ecce lex sub qua militare vis: si potes observare, ingredi: si vero non potes, (c) liber discede.* Si adhuc steterit, tunc ducatur in supradictam cellam novitiorum, et iterum probetur in omni patientiâ. Et post sex mensium circulum relegatur ei regula, ut sciat ad quod ingrediatur. Et si adhuc stat post quatuor menses, iterum relegatur ei eadem regula. Et si, habitâ secum deliberatione, promiserit se omnia custodire, et cuncta sibi imperata servare, tunc (d) suscipiatur in congregatione. Sciens lege regulæ constitutum, quod ei ex illâ die non liceat egredi de monasterio, nec collum excutere de sub iugo regulæ, quam sub tam morosâ deliberatione licuit ei recusare aut suscipere.

Item qua ratione professionem emittant.

Suscipiens autem, in oratorio coram omnibus promittat de stabilitate suâ, et conversione morum suorum, et obedientiâ coram Deo et sanctis eius; et si aliquando aliter fecerit, ab eo se damnandum sciat, quem irridet. De qua promissione suâ (e) faciat petitionem, ad nomen sanctorum, quorum reliquiae ibi sunt, et abbatis præsentis: quam petitionem manu suâ scribat; aut certe, si non scit litteras, alter ab eo rogatus scribat, et ille novitius signum faciat, et manu suâ eam super altare ponat. Quam dum posuerit, incipiat ipse novitius mox hunc versum: *Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum, et vivam, et non confundas me ab expectatione meâ.* Quem versum omnis congregatio tertio respondeat, adiungentes *Gloria Patri, etc.* Tunc ipse frater novitius prosternatur singulorum pedibus, ut orent pro eo, et iam ex illâ horâ in congregatione reputetur. Res, si quas habet, aut erogat prius pauperibus, aut,

factâ solemiter donatione, conferat monasterio, nihil sibi reservans ex omnibus, quippe qui ex illo die nec proprii corporis potestatem se habiturum sciat. Mox ergo in oratorio exuatur rebus propriis, quibus vestitus est, et induatur rebus monasterii. Illa autem vestimenta, quibus exutus est, reponantur in vestiario conservanda, ut, si aliquando, suadente diabolo, consenserit ut egrediatur de monasterio (quod absit), tunc exutus rebus monasterii proiciatur. Illam tamen petitionem, quam de super altare abbas tulit, non recipiat, sed in monasterio reservetur.

DECLARATIO.

(a) 1. *Noviter veniens.* Ideo ordinamus quod nullus veniens recipiatur ad ingressum religionis sine consensu maioris partis seniorum, computatâ voce praelati; his tamen servatis, ut de vitâ, natalibus, moribus et litteraturâ, aliisque qualitatibus novitiorum, antequam suscipiantur, diligenter inquirent abbates et superiores singulorum monasteriorum, in quibus postulaverint recipi.

ii. Si qui autem novitii, prædictis omnibus non observatis, fuerint ad probationem recepti, ad propria remittantur, et praelati, qui eos susceperint, graviter arbitrio regiminis puniantur. Præterea advertatur, quod, si aliqui mutilati, claudi, strabones, illegitimi, aut aliquo alio corporali defectu vitiatii ad probationem suscipi peterent, non prius suscipiantur quam universo conventui et monachis in capitulo fuerint propositi, et ab eis acceptati, ne possit postmodum professionis tempore tale eis vitium obici. De cetero non vestiantur ullo modo, nisi qui (præter alia requisita in decretis Clementis VIII) linguam latinam calleant, sintque idonei ad studia superiorum facultatum.

iii. Pro novitiorum vero receptione ad probationem professionemque emittendam deputamus infrascripta monasteria, in quibus exacta observantia viget, videlicet: in provinciâ Siculâ, monasteria S. Martini Panor-

1 Edit. Main. legit eius pro eis (R. T.).

mi, S. Placidi Messanae, S. Nicolai Cataniae, et S. Mariae Montis Regalis; in provinciâ Neapolitanâ, monasteria S. Benedicti Montis Cassini, S. Severini Neapolis, Ss. Trinitatis Cavæ, S. Angeli de Caveoso, S. Laurentii de Aversa; in provinciâ Romanâ, monasteria S. Petri Perusii, S. Scholasticae Sublaci, S. Vitalis Ravennæ, S. Benedicti Ferrariæ, S. Mariae Cesenæ, S. Proculi Bononiae; in provinciâ Etruscâ, monasteria S. Mariae Florentiæ, Ss. Floræ et Lucillæ Aretii, S. Eugenii Senarum; in provinciâ Lombardâ, monasteria S. Benedicti de Padolirone, S. Ioannis Parmæ, S. Sixti Placentiæ, S. Petri in Glassiate, S. Simpliciani Mediolani, S. Salvatoris Papiæ, et S. Petri Mutinæ; in provinciâ Venetâ, monasteria S. Georgii Venetiæ, S. Iustinae Patavii, S. Mariae Prataleæ et S. Faustini de Brixia. In quibus tantummodo præfatis monasteriis novitiatus fieri, et aliorum monasteriorum nomine novitios ad probationem professionemque emittendam recipi decernimus et ordinamus. Qui novitii alendi ac vestiendi erunt sumptibus et expensis illorum monasteriorum quorum nomine professionem emittent. Emissâ autem eorum professione, convenienter praelati inter se vel de cambio vel de contributione pro eorum alimentis.

(b) iv. *Post quatuor aut quinque dies.* Novitius, antequam detur ei habitus novitialis, stet per quindecim dies cum suis vestibus saecularibus, ut interim possint eius mores considerari ab omnibus; quibus diebus stet in cellâ sub curâ magistri novitiorum.

(c) v. *Manducet et dormiat.* A regulæ præscripto censemus in hoc nos non recedere, si novitii iuxta hodiernam consuetudinem comedant in refectorio communi, sed in mensâ distinctâ a ceteris, ubi commode videri possint, et dormiant in dormitorio novitiatus.

(d) vi. *Liber discede.* Qui novitius, si disceserit aut fuerit expulsus ab alio monasterio, non recipiatur absque participatione praelati a quo reiectus fuit, necnon capituli generalis sive regiminis licentiâ; et tunc per annum probetur antequam profiteatur.

vii. Quando novitius aliquis est reiectus

a conventu, ultra in monasterio permanere non permittatur.

viii. Determinatâ itaque per praelatum et seniores novitii receptione, abluantur ei pedes in capitulo per patrem monasterii, adstantibus monachis, ut dictum est in cap. Lv de hospitibus suscipiendis, et induatur vestimentis regularibus. Sequenti mane ad missam statim post communionem sacerdotis et conventus, quando fit communio generalis, ad altare maius ab ipso abbate detur ei habitus novitialis, palliolum videlicet et scapolare breve.

(c) ix. *Suscipiatur in congregatione.* Præviis tamen capituli generalis licentiâ, et diligenti visitorum in actu visitationis examine, ac etiam magistri novitiorum fideli relatione de profectu ceterisque novitii qualitatibus, ut quantum ipse ad religionem sit¹ aptus conici possit, necnon prævio (antequam proponatur conventui, si recipi debeat) maioris² partis seniorum consensu, computatâ voce praelati. Qui seniores hoc casu quatuor ad minus vocentur, supplendo ex maturioribus, sive titularibus, si huiusmodi numerus deesset, nec tamen, habitâ licentiâ et consensu præfatis, recipiatur, nisi duæ ex tribus partibus conventus consentiant, secundum privilegia nostra.

x. Hoc stricte mandantes, ut nullus ea, quæ in capitulo dicta de novitio fuerint (quæ maxime scandalum generare possent), ipsi aut aliis audeat revelare; si quis vero contrafecerit, dicat suam culpam in capitulo, et graviter puniatur.

xi. Et ut libentius et cum pacis conservatione omnia procedant, volumus, quod si fuerit in conventu aliquis dicti novitii consanguineus usque ad tertium gradum exclusive, etiamsi ipsius monasterii praelatus fuerit, tempore eiusmodi discussionis a capitulo exeat, ut liberius alii quid de ipso novitio sentiant loqui possint. In præstando autem suffragio, sicut et ceteri capitulo intersint.

xii. Eâdem quoque ratione idem de magistro novitiorum censemus, ut videlicet ex-

¹ Edit. Main. legit *si pro sit* (n. r.).

² Edit. Main. legit *maiori* (n. r.).

positâ relatione superioribus¹ exeat, sicuti etiam a capitulo, quando de novitio tractabitur; reversurus ad vota secreta, ut utrobique suffragium suum ferat.

xiii. Et, ut novitii, per solemnem professionem divino mancipandi obsequio, in his quae ad suam vocationem pertinent sedulo instruantur, districte ordinamus, ut durante eorum probationis anno, saltem per sex menses immediate post susceptum habitum, spiritualibus tantum exercitiis aliisque regularibus disciplinis, canticis monasticis, et caeremoniis addiscendis, ac etiam vilibus servitiis, quibus humilitas comprobatur, ab ipsorum magistris assidue exerceantur.

(f) xiv. *Faciat petitionem.* Forma professionis seu petitionis erit haec, videlicet: « In nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Anno a nativitate eiusdem mpc... die N. mensis N. ego D. N. de N. promitto stabilitatem meam et conversionem morum meorum et obedientiam secundum regulam S. Benedicti coram Deo et omnibus Sanctis, quorum reliquiae habentur in hoc monasterio S. N. de N., in praesentia reverendissimi P. D. N. a N. eiusdem monasterii abbatis (vel prioris) et monachorum eiusdem monasterii sub Congregatione Cassinensi; ad cuius rei fidem, hanc petitionem manu propria scripsi die qua supra ». Et pro subscriptione crucem calamo exarat in cartula petitionis super altare.

xv. Deinde, post orationes, vestium benedictionem ac susceptionem, Sanctique Spiritus invocationem, et ceteras regulae et Congregationis consuetas solemnitates, recipiatur ab omnibus stantibus ad osculum pacis.

xvi. Declaramus etiam et firmiter statuimus commissos nostros fratrum nostrorum nomine censi, et in eodem numero computari, ac durante eorum probationis anno a magistro novitiorum tam circa corporalia obsequia exerceri et probari quam de spiritualibus, ac praesertim de modo mentaliter orandi, pro eorum capacitate instrui debere. Qui, nostris privilegiis inscripti, et specialiter nominati, gratiis, indulgentiis et

immunitatibus, sicut ceteri monachi, plenissime gaudent, donec in Congregatione sub obedientia vixerint, prout in privilegio Eugenii IV.

xvii. Et ut tranquillioribus animis propostis sui Domino exhibeant famulatum et activae vitae, cui maxime inservire noscuntur, operam ferventius impendant, omnium bonorum tam spiritualium quam temporalium, quae in nostrâ Congregatione fiunt et fient in posterum, ipsos commissos tanquam nostros fratres participes esse decernimus. Provideatur etiam eorum necessitatibus tam spiritualibus quam temporalibus omni charitate et sollicitudine, flantque orationes et sacra post mortem eorum, sicut consuetum est fieri pro monachis.

xviii. Qui commissi post completum annum probationis, et non ante, quando praelato cum senioribus suis visum fuerit, ac concordâ consensu omnium ipsorum, quos quatuor saltem ultra votum praelati esse volumus, aut duarum ex tribus partibus conventus, si superiores non convenerint, dummodo aetatis suae annum vigesimum primum expleverint, prout decernitur in institutionibus super receptione et educatione novitiorum iussu Clementis VIII editis, ad stabilitatem recipiantur. Quae receptio fiat in capitulo, datoque illis a praelato pallio, vulgo *mantello*, in signum receptionis, ab ipso et ab omnibus monachis sedentibus recipiantur ad osculum pacis.

xix. Radantur eis mentum et facies usque supra aurium summitates; caput vero tendatur. Nec ipsis liceat mutationem petere; graviter puniendi, si id praesumpserint; cum recipiantur pro servitiis monasteriorum: ideo mutantur tantum ad instantiam praelatorum, et pro eorumdem aut monasteriorum necessitate et commode.

xx. Et donec ipsis nobiscum permanere a superioribus permittitur, teneantur servare castitatem, paupertatem et obedientiam per vota simplicia, a qua obligatione eo ipso solvuntur, cum eos a Congregatione dimitti contingerit. Et quia etiam ipsi aliquod pensum servitutis Deo persolvere debent, dicant in nocturnis et matutinis orationem

¹ Potius *lego superioris* (R. T.).

dominica et salutationem angelicam triginta vicibus, septem ad Primam, Tertiam, Sextam, Nonam et Completorium pro qualibet horâ; ad Vesperas duodecim. Deputetur eis monachus unus prudens ac maturus, qui eos instruat in viâ obedientiæ et humilitatis, doceatque doctrinam christianam, præcepta evangelica, regulam et constitutiones, ac modum inserviendi missis decore ac gravitate qua decet¹.

xx. Præterea ultimi secundum suos ordines stent ubique post monachos. In refectorio autem comedant in quadam mensâ a monachis separatâ. Attendatur etiam ne diebus festis vacent otio, sed a præfato monacho ipsis deputato exponatur eis pro ipsorum captu verbum Dei.

xxi. Ordinamus etiam, quod de cetero nulli commissorum nostrorum permittatur litteras addiscere, neque in clericum recipi possint. Qui vero legere sciunt, cum licentiâ superiorum suorum ita legant ut ceteri non provecentur et oriatur scandalum.

xxii. Oblati non recipiantur, nisi ad formam iuris, ut gaudeant nostris privilegiis, confiteantur et communicent quolibet dominico die, prout statuitur supra in cap. XLVI, num. III. Assignet autem eis abbas locum, secundum personarum conditionem, et prout eius prudenti arbitrio videbitur.

xxiv. Ipsi vero oblati, si sunt litterati, dicant officium de Dominâ, et officium mortuorum, necnon aliquando septem psalmos poenitentiales cum litanis secundum suam devotionem; si autem, penso spirituali quotidiano satisfaciant, sicut commissi, vel saltem quotidie recitent Virgini precariam maiorem coronam.

xxv. Hortamur insuper praelatos et celerarios, ut cum sollicitudine moribus famulorum in monasteriis degentium intendant, nec vitii deditos sustineant, curentque, ut saltem ter in anno, computato Paschate, ad sacramentum Pœnitentiæ et sanctissimæ Eucharistiæ accedant. Conversos autem in Congregatione nostrâ amplius non recipimus.

¹ Quoad vota simplicia fratrum commissorum, de quibus in hoc num. xx, vide etiam Const. DL Alexandri VII, tom. xvii, pag. 465 (n. T.).

CAPUT LIX. — *De filiis nobilibus vel pauperum qui offeruntur.*

Si quis forte de nobilibus offert filium suum Deo in monasterio, (a) si ipse puer minori ætate est, parentes eius faciant petitionem, quam supra diximus, et cum oblatione ipsam petitionem et manum pueri involvant in pallâ altaris, et sic eum offerant. De rebus autem suis aut in præsentî petitione promittant sub iureiurando quia nunquam per se, nunquam per suspectam personam, nec quolibet modo, ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occasionem habendi, vel certe, si hoc facere noluerint, et aliquid offerre voluerint in elemosynam monasterio pro mercede suâ, faciant ex rebus, quas dare volunt, monasterio donationem, reservato sibi (si ita voluerint) usufructuario. Atque ita omnia obstruantur, ut nulla suspicio remaneat pueri, per quam deceptus perire possit (quod absit), quod experimento didicimus. Similiter autem et pauperiores faciant. Qui vero ex toto nihil habeant, simpliciter petitionem faciant, et cum oblatione offerant filium suum coram testibus.

DECLARATIO.

(a) 1. Si ipse puer minori ætate est. Huiusmodi pueros minoris ætatis nullatenus in Congregatione recipimus, ut supra in c. xxx De pueris minori ætate.

CAPUT LX. — *De sacerdotibus qui voluerint in monasterio habitare.*

(a) Si quis de ordine sacerdotum in monasterio se suscipi rogaverit, non quidem ei citius assentiatur. Tamen, si omnino persistit in hac petitione, sciat se omnem regulæ disciplinam servaturum. Nec aliquid ei relaxabitur, nisi sicut scriptum est: *Amice, ad quid venisti?* Concedatur ei tamen post abbatem stare et benedicere aut missam tenere, si tamen iusserit ei abbas. Sin

De modo recipiendi pueros et iureiurando parentum non tribuendi illis bona, sed monasterio tantum, ut velut.

De modo recipiendi sacerdotes vel clericos, eorum officis, ac honoris eius deferendo.

aliàs nullatenus aliqua praesumat, sciens se disciplinae regulari subditum, et magis humilitatis exempla omnibus det. Si forte ordinationis aut alicuius rei causà fuerit in monasterio, illum locum attendat, quando ingressus est in monasterium, non illum qui ei pro reverentia sacerdotii concessus est. Clericorum autem si quis eodem desiderio monasterio sociari voluerit, loco mediocri collocetur. Et ipse tamen si promittit de observatione regulae vel propria stabilitate.

DECLARATIO.

(a) 1. *Si quis de ordine sacerdotum.* Cum sacerdotibus et clericis, Congregationem nostram ingredientibus, observamus ordinem professionis.

ii. Verum presbyteros, propter sacerdotii reverentiam, super alios novitios collocamus. Idem quoque potest exequi praelatus de aliis, si sibi videbitur, aliquà rationabili causà; quibus tamen propter hoc non intendimus praedicare quoad tempus professionis.

iii. Prohibemus etiam praefatis sacerdotibus celebrationem missarum per aliquod tempus arbitrio abbatis, ut ex hoc eorum humilitas comprobetur; et tunc ipsi communicent cum clericis.

CAPUT LXI. — *De monachis peregrinis qualiter suscipiantur.*

Si quis monachus peregrinus de longinquis provinciis supervenerit, si pro hospite voluerit habitare in monasterio, et contentus fuerit consuetudine loci quam invenerit, et non forte superfluitate sua perturbat monasterium, sed simpliciter contentus est quod invenerit, suscipiatur quanto tempore cupit. Si qua tamen rationabiliter et cum humilitate charitatis reprehendit aut ostendit, tractet abbas prudenter, ne forte eum propter hoc ipsum Dominus direxerit. Si vero postea voluerit stabilitatem suam firmare, non renuatur talis voluntas, et maxime quia tempore ho-

spitalitatis potuit eius vita dignosci. Quod si superfluum aut vitiosus inventus fuerit tempore hospitalitatis, non solum non debet sociari corpori monasterii, verum etiam dicatur ei honeste ut discedat, ne eius miseria etiam alii vitentur. Quod si non fuerit talis qui mereatur proici, non solum, si petierit, suscipiatur (a) Congregationi sociandus; verum etiam suadeatur ut stet; ut eius exemplo alii erudiantur, quia in omni loco uni Domino servitur, et uni regi militatur. Quem etiam si talem esse perspexerit abbas, liceat eum in superiore aliquantulum constituere loco. Non solum autem monachum, sed etiam de supradictis gradibus sacerdotum vel clericorum, stabilire potest abbas in maiori quam ingreditur loco, si eius talem perspexerit esse vitam. Caveat autem abbas ne aliquando de alio noto monasterio monachum ad habitandum suscipiat sine consensu abbatis eius, aut litteris commendatitiis, quia scriptum est: *Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.*

DECLARATIO.

(a) 1. *Congregationi sociandus.* Sanctissimi pater noster in regulà videtur concedere monachos alterius monasterii suscipi posse, si tamen litteras commendatitias habuerint. Verum, cum temporibus nostris multae succreverint religiones, varique sint earum mores, et ex his plerique levitate potius quam sanctitatis zelo propria deserentes loca, ad nostraque accedentes, difficillime iam assumptos mores deponere valent, imo instabilitate sua, vel murrurando, vel detrahendo iis quae apud nos vident, saepissime gregem conturbant, et cum longà experientia didicerimus raro tales ad profectum de quo sibi blandiuntur pervenisse; propterea, ut eorum stabilitati et nostrae Congregationis paci utiliter consulatur, nullus de Ordine Mendicantium suscipi debet in monachum Congregationis nostrae, quia, ex constitutione Martini PP. V, recipientes essent

Malos eliciant, bonos vero recipiant et precipiant ut stent, cum licentia tamen abbatis eorum, si notum fuerit monasterium.

ipso facto excommunicati, et ipse receptus cogeretur redire ad suum Ordinem, quorum postremum iubet quoque Pius V.

ii. Ordinamus secundo quod professi in Congregatione nostrâ, si alibi firmaverint stabilitatem suam et redire voluerint, recipiantur, sed omnino observatis quae in cap. xxix statuta sunt.

iii. In recipiendis aliis religiosis de Ordinibus non Mendicantium, servanda est constitutio Pii V, et praeterea licentia capituli generalis prae habeatur, qua non obtentâ, neminem admittendum esse dicimus.

CAPUT LXII. — *De sacerdotibus monasterii.*

Si quis abbas sibi presbyterum vel diaconum ordinare petierit, de suis (a) eligat (b) qui dignus sit sacerdotio fungi. Ordinatus autem caveat elationem, aut superbiam, nec quidquam praesumat, nisi quod ei ab abbate praecipitur, sciens se multo magis disciplinae regulari subditum, nec occasione sacerdotii obliviscatur regulae obedientiam et disciplinam, sed magis ac magis in Domino proficiat. Locum vero illum semper attendat, quo ingressus est monasterium, praeter officium altaris; etsi forte electio Congregationis et voluntas abbatis pro vitae merito eum promovere voluerit. Qui tamen regulam a decanis vel praepositis constitutam sibi servandam sciat: quod si aliter praesumpserit, non ut sacerdos, sed ut rebellis iudicetur. Et saepe admonitus, si non correxerit, etiam episcopus adhibeatur in testimonium. Quod si nec sic, clarescentibus culpis, proiciatur de monasterio, si tamen talis fuerit eius contumacia, ut subdi aut obedire regulae nolit.

DECLARATIO.

(a) i. *Eligat abbas.* Cum consilio et consensu maioris partis seniorum suorum computato voto praelati.

(b) ii. *Qui dignus est.* Ideo volumus quod patres monasteriorum, unâ cum senioribus, prius diligenter promovendos ad sacros or-

dines, maxime vero ad sacerdotium, examinent super sufficientiâ et litteraturâ, moreque et vitam attentius considerent. Et, si (humanâ tamen fragilitate inspectâ) fuerint iudicati ad officium ad quod assumuntur idonei, non prius ordinentur quam obtentâ licentiâ a capitulo generali ac etiam a visitatoribus; quam ipsi dare non possint nisi in actu visitationis, ut praesentialiter de eorum vitâ et moribus ac litterarum sufficientiâ indagare et cognoscere possint.

iii. Casu vero magnae necessitatis, puta propter mortem aliorum sacerdotum, vel amotionem, ita quod scandalum esset expectare tempus capituli vel visitationis, sufficiat licentia praesidentis vel unius visitatoris vel (si arctior necessitas urgeret) praelati et seniorum, praemissâ, ut diximus, examinatione et discussione circa ordinandos.

iv. Hoc sane ante omnia attendentes quod nullus, etiam his stantibus necessitatibus, ad aliquem ordinem promoveatur, nisi de biennio in biennium a die ingressus religionis, sine licentiâ capituli generalis vel regiminis, a quibus iustas ob causas omnes praedicti poterunt per annum dispensationem obtinere, servatis tamen sacri Concilii Tridentini aliisque apostolicis decretis quoad huiusmodi ordinandos.

v. Visitatores vero possint ex legitima causâ dispensare per duos aut tres menses tantum cum huiusmodi ordinandis, salvo adamussim decretis Concilii Tridentini, ut supra.

vi. Si quis autem a capitulo proxime praeterito, aut a visitatoribus, aut ab examinatoribus episcopalibus ad praefatos ordines ob insufficientiam vel aliam causam non fuerint admissi, non possint amplius per integrum annum praesentari ut promoveantur. Interim teneant locum post eos qui iam promoti erunt ad eum ordinem, ad quem ipsi minus idonei fuerunt reperti. Quod non solum de reiectis, sed etiam de non propositis ob insufficientiam intelligi volumus, ut sic saltem rubore confusi, magis solliciti reddantur ad necessaria discenda. Qui deinde, cum fuerint ordinati, restituantur suo loco professionis.

Abbas ad diaconatum vel presbyteratum dignos promoveat, qui tamen non se extollant, aliter puniantur poena alibi decreti.

vii. Et si aliquis, praedictis omnibus non observatis, aut non repertus idoneus, fuerit ad aliquem ordinem promotus, non permittatur ei ordinis administratio, donec iudicetur idoneus. Et superior monasterii, qui voluerit vel etiam permiserit quempiam promoveri, puniatur iudicio capituli generalis.

viii. Caveant etiam patres ne primo anno, quo quis monachus alicui monasterio deputatur, cum ad ordines sacros promoveri faciant, nisi servatis supradictis omnibus, et insuper habito consensu praelati et seniorum monasterii in quo prius idem morabatur.

ix. Mandantes universis praelatis nostrae Congregationis quatenus pro missis novis celebrandis non permittant solennes invitationes aut oblationes fieri, sed pure ac simpliciter (prout nostrae consuetudinis est) celebrentur, nec missae novae cantentur in alienis quibusvis ecclesiis, sed tantum in ecclesia congregationis.

x. Ordinati sacerdotes, si celebrare nolu-erint, dicant in choro antiphonas, sicut clerici, nisi aliquâ legitimâ de causâ, per maioris partis seniorum iudicium approbandâ, excusentur.

xi. Et quia ad sacerdotis officium pertinet ligare et solvere, in quo austeritas et scientia requiritur, iniungimus praelatis ut ad audiendas confessiones saecularium eligant aut proponant monachos ad id idoneos, iuxta dispositionem Concilii Tridentini et constitutiones nostras. Et hoc diligentius attendi volumus, ne (quod absit) in animarum detrimentum, et religionis confusionem, aliquos ad tantum munus exercendum minus habiles praesentari contingat. Districte prohibentes ne aliquis ex nostrâ Congregatione monachus possit huiusmodi facultatem audiendi saecularium confessiones ab Ordinariis locorum petere, et obtentis licentiis uti, absque abbatis sui licentiâ. Contrafacientes vero graviter puniantur. Deputent insuper in singulis monasteriis, iuxta decretum felicitis recordationis Clementis VIII super casum reservatione, duos, tres, aut plures confessarios, pro subditorum numero maiori vel minori; iique sint docti, pru-

dentes, ac charitate praediti, qui a non reservatis eos absolvant, et quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit.

xii. Qui, ad hec munus electi, studeant diligenter huic tam commendabili officio se aptos reddere, omnemque industriam adhibeant, ut ob Dei honorem animarumque salutem (qua nihil est Deo acceptius) opus suum utiliter exequantur. Quod ut dignius adimpleatur, etiam visitatores, si opus fuerit, praelatis haec omnia exacte servare mandabunt.

xiii. Interdicit etiam praelatus sub gravi poenâ iis, qui ad audiendas confessiones sunt deputati, ne quavis occasione, seu praetextu pietatis et eleemosynae pauperibus faciendae, neque etiam pro missis celebrandis, aliquam pecuniam petant, aut oblatam a confitentibus accipiant quovis quaesito colore. Quod si quis ex confitentibus pertinacius insisteret aliquid dare, ad sacristam monasterii dirigatur.

xiv. Inhibemus praelatis praeterea et monachis nostrae Congregationis occasione visitationis aut assistentiae infirmorum extra monasteria dormire.

xv. Ad funera et mortuorum exequias nulli omnino accedere liceat.

xvi. Denique monachis nostris fugitivis, si qui fuerint, vel qui extra obedientiam nostram ad sacros ordines promoventur, si redierint, non permittatur in eis ministrare, nisi per capitulum generale cum eis dispensetur, et ex novem definitivis octo consentiant. Si quis autem in apostasiâ, quod Deus avertat, ordines receperit, ab eorum administratione perpetuo arcendus erit.

CAPUT LXIII. — *De ordine Congregationis.*

Ordines suos in monasterio ita conservent, ut conversionis tempus et vitae meritum discernit, vel abbas constituerit. Qui abbas non conturbet gregem sibi commissum, nec quasi liberâ utens potestate iniuste disponat aliquid; sed cogitet semper quia de omnibus iudiciis et operibus suis redditurus est Deo rationem. Ergo (a) secundum or-

Attendatur tempus conversionis et meritum personarum.

dines, quos constituerit, vel quos habuerint ipsi fratres, sic accedant ad pacem, ad communionem, ad psalmum imponendum, in choro standum; et in omnibus omnino locis aetas non discernatur in ordine, nec praeiudicet, quia Samuel et Daniel pueri presbyteros iudicaverunt. Ergo, (b) exceptis iis, quos (ut diximus) altiori consilio abbas praeulerit vel degradaverit certis ex causis, reliqui omnes, ut convertuntur, ita sint, ut, verbi gratia, qui secundâ diei horâ venerit in monasterio, iuniorem se noverit esse illo, qui primâ horâ diei venit, cuiuslibet aetatis aut dignitatis sit.

Pueris vero per omnia ab omnibus disciplina teneatur. Iuniores ergo priores suos honorent; priores vero iuniores diligant. In ipsâ autem appellatione nominum nulli liceat alium puro appellare nomine; sed (c) priores iuniores suos *fratres* nomen, iuniores autem priores suos *nonnos* vocent, quod intelligitur paternâ reverentiâ. Abbas autem, quia vices Christi agere videtur, dominus et abbas vocetur; non suâ assumptione, sed honore et amore Christi. Ipse autem cogitet, et sic se exhibeat, ut dignus sit tali honore. Ubi cumque autem sibi obviant fratres, iunior a priore (d) benedictionem petat. Transiente maiore, iunior surgat, et det ei locum sedendi; nec praesumat iunior sedere, nisi ei praecipiat senior sive, ut fiat quod scriptum est: *Honore invicem praevenientes*. Pueri parvuli vel adolescentes in oratorio vel ad mensam cum disciplinâ ordines suos consequantur. Foris autem, vel ubi custodiam habeant et disciplinam, usque dum ad intelligibilem aetatem perveniant.

DECLARATIO.

(a) 1. *Secundum ordines, quos constituerit*. Declaramus secundum morem nostrum an-

tiqum, quod post abbates regimini sint abbates titulares, deinde priores claustrales; post praedictos sint priores titulares, deinde magistri novitiorum, postea decani, qui secundum ordinem professionis locum teneant inter se; post praefatos sequantur ceteri monachi secundum ordinem professionis, praeter eos, qui aliquâ de causâ degradati fuerint.

ii. Quod autem attinet ad priores et decanos titulares, tituli huiusmodi de cetero facile non conferantur, sed iis tantum, qui in illis officiis se laudabiliter gesserint, et, propter aetatem aut valetudinis imbecillitatem, ad illa sustinenda inhabiles sunt effecti. Locus autem superior, ut aiunt, neque a capitulo generali, neque a regimine alicui concedatur per totam Congregationem, sed aliquem in privato monasterio aliis praeferre, in arbitrio sit abbatis iuxta regulam cap. lx.

iii. Qui ad sacerdotium, diaconatum, et subdiaconatum, expleto secundum constitutiones nostras tempore, non fuerint ordinati quacumque de causâ culpabili, teneant locum in praecedenti capite sibi assignatum, post promotos scilicet ad eum ordinem, ad quem ipsi adhuc promoveri non potuerunt transacto talis promotionis tempore.

iv. Ut autem praedictus ordo melius servari possit, habeatur in singulis monasteriis catalogus omnium monachorum nostrae Congregationis professorum, in quo singulis annis scribantur qui professionem emiserunt, appposito die et anno.

(b) v. *Exceptis iis, quos, ut diximus*. Ad omnem ambiguitatem tollendam in nostrâ Congregatione circa illos quos altiori consilio duximus praeferos, ordinamus quod pater praesidens omni tempore primum locum inter patres Congregationis, et sedem abbatis in choro, si praesens fuerit, teneat in quocumque monasterio. Quo absente a choro, liceat abbati tenere sedem suam. Benedictionem et omnia signa tam particularia quam generalia faciat, ubique incipiat *Te Deum laudamus*, cantet evangelium ad matutinum, et antiphonas duplices.

vi. Id ipsum concedimus visitatoribus, cum in actu visitationis absente praesidente

De honore, qui in deferretur prioribus, et de locis quos dominus

Adolescentes sint sub disciplina usque ad certum tempus.

fuierint, sed teneant secundi chori primam sedem. Quo visitationis tempore, vel si forte praesidens adsit, in signum reverentiae praelatus loci, etiamsi esset visitator, teneat secundam sedem primi chori.

vii. Quod si visitatores fuerint in aliquo monasterio, et non visitationis causa, teneant quidem semper locum super praelatum, sed signa dumtaxat praeeminentiae faciant principalia, sibi invicem deferendo, secundum ordinem professionis suae, nisi forte praelatus loci esset et ipse visitator, quia tunc, in monasterio suo tantum, etiam super antiquiores visitatores locum tenebit, ratione particularis regiminis; extra tamen publicas functiones, hospitibus loco cedere urbanitatis officium reputamus.

viii. Visitator actu et non officio, si praelatus extiterit, tempore visitationis tantum praecedat loci praelatum, nisi qui visitatur esset et ipse visitator officio, quo casu immediate post ipsum locum teneat, et, eo absente, omnia signa faciat, sicut et ceteri visitatores.

ix. Idem servetur in visitatore actu, qui non esset praelatus, ut videlicet omnia signa faciat absente praelato, sicut ceteri visitatores praelati.

x. Reliqui vero praelati faciant ubique in absentia praelati loci et visitorum signa praeeminentiae, sibi invicem deferendo, secundum professionis tempus.

xi. Praelatus autem loci si praesens fuerit, praecedet et antiquiores; titulares vero immediate post alios praelatos de regimine, ita tamen, ut, qui fuerunt de regimine, omni loco et tempore praecedant eos qui nunquam fuerunt abbates de regimine, servantes respective professionis suae tempus, sibi invicem deferendo, et in eorum absentia signa praeeminentiae faciant. Praefatis abbatibus titularibus locum assignamus post primam sedem primi chori, volumusque eos esse subiectos praelatis, eum quibus degunt, per omnia, sicuti ceteri monachi, etiam in scribendis et recipiendis litteris, sicut dictum est cap. liv, et tenere loca suae professionis, cum in capitulo generali ceteri praelati fuerint absoluti. Insuper abbates titulares,

qui non fuerunt regiminis, genuflectant abbati loci de monasterio exeuntes et reverentes, necnon cum tarde ad chorum et refectorium venerint. Habeant vestiarius simplex sicut et ceteri monachi, et famulus vel commissus eis deputetur ex iis qui in aliis exercitiis monasterii inserviunt. Omnes autem titulares, tam qui fuerunt de regimine quam qui nunquam fuerunt regiminis, teneantur revelare pecunias et res pretiosas, si quas habent, praelato monasterii, sub poenis ab eodem praelato comminatis. Hortamur autem praelatos ut erga abbates titulares, aetate et merito venerabiles, officiose et discrete se gerant.

xii. Seniores vero sic sibi invicem deferant, ut priores claustrales, ex suo monasterio ad aliud euntes, teneant locum post priorem claustralem monasterii in quo fuerint: magistri autem novitiorum stent immediate post priorem claustralem, praecedendo omnes alios decanos et faciendo signa omnia tam praeeminentiae quam iurisdictionis in suo monasterio; in alio vero monasterio stet super omnes decanos, excepto magistro novitiorum illius monasterii, et faciat signa tantum praeeminentiae: similiter decani post decanos secundum professionem sibi invicem deferentes; et, absentibus superioribus monasterii, faciant signa etiam particularia. Similiter, qui non sunt superiores, absentibus superioribus suis, dignitate et professione idem faciant.

xiii. Ut autem signa et actus praeeminentiae, et signa particularia, sive iurisdictionis, cunctis perspicua esse possint, declaramus actus praeeminentiae eos esse, qui solam personae dignitatem consequuntur. Huiusmodi censentur benedictiones lectionum, mensae, et completorii, recitatio orationis dominicalis in officiis divinis, praenotationes cantici *Te deum laudamus* et antiphonarum post horas canonicas, evangelii lectio ad matutinum, aqua lustrali monachos et fratres post completorium aspergere, et similia. Edere item signa inchoandi officium, lectiones, orationes, comestionem; et, officio ac mensa expletis, signum exurgendi aut discendendi dare, praeeminentiam,

solum innuunt. At præcipere quod lectiones, capitula aut antiphona decantentur, monachis vero, ad chorum vel ad mensam venientibus, eisdem, post lectiones recitatas aut post alias functiones, genuflexis signum dare ut surgant, aut errantibus mandare ut genuflectant, actus sunt et signa iurisdictionis. Illa ad titulares superiores spectant; hæc in superiores regiminis cadunt. Monacho, in capitulo ante completorium lecturo, signum lectionis inchoandæ dabit superior titularis; terminandi vero signum superior regiminis faciat. Et priusquam superior titularis inchoet *Te Deum laudamus*, a superiori regiminis sciscitabitur, num cantu, an absque cantu recitandum sit; quod idem intelligimus faciendum diebus, quibus completorium cantu persolvendum erit, et in aliis similibus casibus.

xiv. Abbatem Cassinensem, propter dignitatem loci ac reverentiam, merito statuimus, ab hac generalitate excipientes, quod in toto regno Neapolitano præcedat omnes praelatos, etiam loci, et visitatores, excepto tamen visitationis tempore, tam in suo monasterio, quam in aliis. Extra regnum Neapolitanum præcedat omnes praelatos, exceptis visitatoribus et praelato loci.

xv. Prior quoque Cassinensis in regno Neapolitano præcedat omnes alios priores loci. Extra autem, teneat locum suæ professionis.

xvi. Abbates vero S. Pauli de Urbe et SS. Trinitatis Cavæ, propter spiritualem et temporalem iurisdictionem quam in castris sibi subiectis exercent, in monasterio et locis suis tantum super visitatores, excepto visitationis tempore, locum tenere decernimus. Procurator generalis in Curia Romanâ semper et ubique teneat locum super omnes abbates; exceptis visitatoribus, abbatibus Montis Cassini, SS. Trinitatis Cavæ et S. Pauli de Urbe, et abbatibus loci.

xvii. Ordinata per visitatores et praelatos monasteriorum in monasteriis suis durant post eorum officium, nisi a successoribus fuerint revocata, nec ea volumus revocari nisi iustis de causis; ei transgressores graviter puniantur.

xviii. Licentias autem particulares, aut dispensationes, quæ ultra visitationis tempus sunt duraturæ, præsides seu visitatores nullas concedant, ne forte confusionem potius quam pacem in monasteriis relinquunt. Sed illas particularibus praelatis, qui animarum sibi commissarum clariorem habent notitiam, relinquunt, nisi in casibus quos ad se rationabiliter pertinere patebit.

xix. Et tunc in scriptis dent præfatas licentias cum appositione parvi sigilli Congregationis, aliter eis non adhibeatur fides, nec ipsis uti valeant qui eas receperint.

(c) xx. *Priores iuniores suos fratres vocent.* Ex nostrâ antiquâ consuetudine, ad differentiam Mendicantium, monachos nostros appellamus *domnos*, sed affectu fratres iuniores seniores suos *patres* vocant, abbas vero dominus et abbas appelletur.

(d) xxi. *Benedictionem petat.* Hanc benedictionis petitionem intelligimus signo magis quam verbo; ideo per inclinationem capitis fiat.

CAPUT LXIV. — De ordinando abbate.

(a) In abbatis ordinatione illa semper consideretur ratio; ut hic constituitur, quem sibi omnis concursus congregatio, secundum timorem Dei, sive etiam pars, quamvis parva, congregationis, saniori consilio elegerit. Vitæ autem merito et sapientiæ doctrinâ eligatur, qui ordinandus est: etiamsi ultimus fuerit in ordine congregationis. Quod si etiam omnis congregatio vitis suis (quod quidem absit) consentientem personam pari consilio elegerit, et vitia ipsa aliquatenus (b) in notitiam episcopi (ad cuius diocesim pertinet locus ipse), vel abbatibus, aut christianis vicinis claruerint; prohibeant pravorum prævalere consensum, et domui Dei dignum constituent dispensatorem: scientes pro hoc se recepturos mercedem bonam, si illud caste et zelo Dei faciant, sicut e contrario peccatum, si negligant.

Eligatur abbas consensu totius congregationis vel sanioris partis et aliquando ab episcopo vel alio abbate vel christifidelibus vicinis.

Quibus dot-
bus praedictus
esse debeat.

Ordinatus autem abbas cogitet semper quale onus suscepit, et cui redditurus est rationem villicationis suae; sciatque sibi oportere prodesse magis quam praesse. Oportet ergo eum esse doctum in lege divina, ut sciat unde proferat nova et vetera, castum, sobrium, misericordem, et semper superexaltet misericordiam iudicio, ut idem ipse conroquetur; oderit vitia, diligit fratres. In ipsa autem correctione prudenter agat, et ne quid nimis; ne, dum nimis eradere cupit eruginem, frangatur vas; suamque fragilitatem semper suspectus sit, memineritque calamum quassatum non conterendum. In quibus non dicimus ut permittat nutrirī vitia, sed prudenter et cum charitate ea amputet, prout viderit enique expedire, sicut iam diximus, et studeat plus amari quam timeri; non sit turbulentus et anxius, non sit nimius et obstinatus, non sit zelotypus et nimis suspiciosus, quia nunquam requiescet. In ipsis imperiis suis sit providus et consideratus, sive secundum Deum, sive secundum saeculum sint; opera quae iniungit discernat et temperet; cogitans discretionem sancti Iacobi dicentis: *Si greges meos plus inambulando fecero laborare, morientur cuncti uno die*. Haec ergo alicuiusque testimonia discretionis matris virtutum sumens, sic omnia temperet, ut sit quod et fortes cupiant et infirmi non refugiant; et praecipue, ut praesentem regulam in omnibus conservet, ut, dum bene ministraverit, audiat a Domino, quod servus bonus qui erogavit triticum conservis suis in tempore suo: *Amen dico vobis, ait, super omnia bona sua constituet eum*.

DECLARATIO.

(a) 1. In abbatis ordinatione. Hodie secundum privilegia nostra eliguntur per capitulum generale, aut per dictas sequiauno

post capitulum celebrandas; in quibus interveniant tantummodo praelati regimen habentes.

ii. Et nemo deinceps in abbatem de regimine eligi possit, nisi prius, per quinquennium expletum, fuerit prior claustralis, et in observantia regulari immediate exercitatus, praeter cancellarium et capsarium, dummodo priores extiterint et tempus a constitutionibus praefixum habuerint. Nec etiam quis eligi possit in abbatem cum solo titulo, nisi prius fuerit abbas cum regimine, vel saltem prior claustralis, qui per expletum quinquennium in prioratus regimine se laudabiliter gesserit. Illa siquidem dignitas talibus debetur, tamquam de Congregatione benemeritis. Locus vero inter abbates, tam de regimine, quam cum solo titulo, nemini imposterum concedatur. Si quis autem contra praesentis constitutionis formam promotus fuerit, eo ipso huiusmodi promotiones nullas et invalidas declaramus. Praelatorum vero electiones fiant secundum merita, non ad favorem principum, iuxta formam Brevis apostolici Gregorii XIII, de quo in prima parte ordinationum, et praevia visitorum approbatione. Qui abbates ex indulto Sedis Apostolicae habent omnia privilegia et insignia et iurisdictionem, quam abbates perpetui et benedicti habere consueverunt. Quod enim nostri nunc et olim non benedicuntur solemniter, indultum fuit ad favorem Congregationis, non in detrimentum dignitatis, ut ex privilegio Eugenii IV.

iii. Membra monasteriorum suorum et beneficia sibi subiecta visitare teneantur.

iv. Prohibemus praelatis ipsis accessum ad Curiam Romanam, nisi de consensu patris praesidentis et utriusque visitoris suae provinciae, necnon abbatis S. Pauli et procuratoris in Curia.

v. Prohibemus etiam eis executionem ultimarum voluntatum, ut videlicet neque ipsi id exercere, neque monachos suos ad huiusmodi habilitare valeant, sine licentia patris praesidentis, aut visitorum, nisi in casu alicuius imminentis necessitatis. Evitent quoque superfluos et vanos apparatus in came-

ris, omnemque pretiosam suppellectilem statui pauperum minime convenientem. Super quod invigilent patres visitatores, et tales excessus (si quos invenerint) referant regimini, a quo severe erunt puniendi, qui, primâ vice cum charitate admoniti, non abstinerint.

vi. Damas eis liberam et ordinariam potestatem regendi et gubernandi monasteria per capitulum generale vel regimen ipsis commissa, monachosque ac commissos et novitios, ceterosque ad monasteria sibi credita spectantes, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, secundum S. P. N. Benedicti regulam et constitutiones nostras. Ipsi autem, cum in praelatos eliguntur, aut ad aliud monasterium mutantur, quamprimum se ab omnibus aliis negotiis expedientes, recto tramite ad sibi assignata monasteria se conferant. Damas insuper eis potestatem eligendi sibi confessarios, qui eos absolvant et salutarem eis poenitentiam iniungant, auctoritatem etiam audiendi confessiones omnium praelatorum et fratrum nostrae Congregationis ad eorum monasteria venientium, vel alicui ex suis monachis facultatem praedictam committendi.

vii. Praeterea eis conferimus potestatem examinandi licentias fratrum nostrorum, et quos repperint non complexse condiciones suarum licentiarum, vel aliter deprehenderint fugitivos, girovagos vel apostatas, capi faciendi et in custodia retinendi, impetrato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

(b) viii. *Ad notitiam episcopi.* Hodie ex indulto apostolico tota nostra Congregatio et singula monasteria exempta sunt ab Ordinariorum iurisdictione et immediate Apostolicae Sedi subiecta. Quibus autem casibus ad Ordinarium recurrendum sit, iura praescribunt.

CAPUT LXV. — *De praeposito monasterii.*

Saepe quidem contingit ut per ordinationem praepositi scandala gravia in monasteriis oriantur, dum sint aliqui maligno spiritu superbiae inflati, qui, aestimantes se secundos abbates esse, assumentes sibi tyrannidem, scandala

nutriunt, et dissensiones in Congregatione faciunt, et maxime in illis locis, ubi ab eodem sacerdote vel ab eisdem abbatibus, qui abbatem ordinant, ab ipsis etiam et praepositus ordinatur. Quod quam sit absurdum, facile advertitur, quia ab ipso initio ordinationis materia ei datur superbiendi, dum ei suggeritur a cogitationibus suis exutum¹ eum esse a potestate abbatis sui, quia ab ipsis est ordinatus a quibus et abbas. Hinc suscitantur invidiae, rixae, detractationes, aemulationes, dissensiones, exordinationes. Et dum contraria sibi invicem abbas praepositusque sentiunt, et ipsorum necesse est sub hac dissensione animas periclitari, et ii, qui sub ipsis sunt, dum adulantur partibus, eunt in perditionem. Cuius periculi malum illos respicit in capite, qui talibus in ordinatione se fecerunt auctores.

Ideoque nos praevidemus expedire propter pacis charitatisque custodiam in abbatis pendere arbitrio (a) ordinationem monasterii sui. Et, si potest fieri, per decanos ordinetur (ut antea disposuimus) omnis utilitas monasterii, prout abbas disposuerit, ut, dum pluribus committitur, unus non superbiat. Quod si aut locis expetit, aut congregatio petierit rationabiliter cum humilitate, et abbas iudicaverit expedire, quemcumque elegerit abbas, cum consilio fratrum timentium Deum, ordinet ipse sibi praepositum. Qui tamen praepositus illa agat cum reverentia, quae ab abbate suo ei iniuncta fuerint, nihil contra abbatis voluntatem aut ordinationem faciens, quia quantum praelatus est ceteris, tantum eum oportet sollicite observare praecepta regulae. Qui praepositus, si repertus fuerit vitiosus, aut elatione deceptus superbiae, aut contemptor sanctae regulae fuerit compro-

¹ Forsan exemptum (n. T.).

Hinc tantum necessitate urgente elegatur praepositus, quem ordinet abbas, cui illis libentur, alias puniatur.

Multa oriuntur mala propter praepositum, maxime si ab eisdem, ac abbas, ordinatus fuerit.

batus, admoneatur verbis usque quater; si non emendaverit, adhibeatur ei correctio disciplinae regularis. Quod si neque sic correxerit, tunc deiciatur de ordine praepositurae, et alius qui dignus est in loco eius subrogetur. Quod si et postea in congregatione quietus et obediens non fuerit, etiam de monasterio expellatur. Cogitet tamen abbas se de omnibus iudiciis Deo redditurum rationem, ne forte invidiae aut zeli flamma urat animam.

DECLARATIO.

(a) 1. *Ordinationem monasterii sui.* Sicut nobis est curae ne praelati existant perpetui, sed quolibet capitulo a sua praelatione absolvantur, ita diligenter intendimus ne praepositus monasterii, qui secundum morem nostrum prior claustralis vocatur, senioresque, ac ceteri officiales monasteriorum perpetui videantur.

ii. Idcirco statuimus, ut, postquam praelatus ad monasterium sibi assignatum venerit, infra octo dies, si commode fieri poterit, convocatis cunctis fratribus in capitulo, realiter absolvat omnes habentes aliquod officium, vel administrationem, vel titulum. Ipsique, in signum assensus praedictae absolutionis, inclinato capite reverenter assurgant, accusantesque se de excessibus suis in huiusmodi officiis commissis, veniam prostrati coram omnibus postulent, clavesque ad ipsa officia pertinentes, si quas habent, praelato consignent, praetereaque omnia, ut supra in cap. xxxiii *Si debeant monachi proprium aliquid habere*, ac locum professionis teneant, nec in ipsis officiis ulterius se intromittant, nisi praelatus aliter disposuerit, et eorum curam ipsis interim commiserit.

iii. Omnes etiam, qui occasione alicuius officii in superiori loco erant constituti, per tres saltem dies loca suae professionis teneant. Praelatus vero, qui ad capitulum generale non accesserit, si confirmatus in eodem loco fuerit, id ipsum faciat intra octo dies, postquam de ipsa confirmatione certior factus fuerit.

iv. Itaque nutu praelati, iuxta tenorem regulae, praepositus ceterique officiales instituantur, et inde rursus amoveantur, cum consilio tamen seniorum suorum.

v. In nova officialium vel depositione vel publicatione, praelatus legat in conventu ordinationes et admonitiones factas in capitulo generali, quae ter in anno legendae sunt, ne quis de ignorantia se excuset; cum videlicet praelatus redierit a capitulo generali, circa festum Omnium Sanctorum, et circa Quadragesimam.

vi. Constituimus etiam, ut, casu quo praelatus moreretur ut ad capitulum generale proficisceretur, omnis eius in spiritualibus auctoritas remaneat penes priorem. Quae auctoritas duret donec ad monasterium veniat novus praelatus, vel pristinus revertatur, etiamsi, qui loco praelati relictus fuit, alteri monasterio fuisset assignatus.

vii. Volumus autem eo tempore id observari quod praelatus constituerit antequam moreretur vel ad capitulum pergeret. Quod si prior vel alius superior contra fecerit, et scandalum ob id ortum fuerit, deponatur. Si autem res minoris momenti fuerit, stet per mensem in loco suae professionis, ut obedientiam et humilitatem discat.

viii. Similiter si contigerit praelatum ad capitulum non accessisse, cessante causa manifestae infirmitatis, aut alia legitima causa iudicio patre praesidentis aut visitorum approbanda, ipso facto, ut ceteri praelati fuerint in capitulo absoluti, ipse quoque absolutus intelligatur, et in priorem claustralem tunc et eo casu omnis tam in spiritualibus quam in temporalibus transferatur potestas usque ad novam provisionem monasterii.

ix. Secus autem si cum licentia praefatorum, aut iusto infirmitatis impedimento remanserit; tunc enim ei continuatam omnem potestatem, usque ad novum praelatum vel suam confirmationem, declaramus.

x. In supra dictis casibus, cellerarii, et alii qui temporalia curant, interim recurrant ad praedictum loco praelati constitutum, ipsique pareant, et eius consilio et assensu omnia faciant.

xi. Sed, praeter casus praedictos, praelati declarent (dum eos a monasterio abesse contigerit) quam auctoritatem relinquunt suo in loco remanentibus, tam circa reservatos quam circa reliqua occurrentia.

xii. Caveant interea priores claustrales diligenter, ne, praelatis suis absentibus, aestimantes se secundos abbates, fratribusque gratificari cupientes, novitates facere et per¹ ordinationum tenorem seu rationabilem consuetudinem dispensare vel recreationes concedere ullo pacto de cetero praesumant: si secus fecerint, graviter puniantur.

xiii. Quapropter ordinamus, ne ille immediate monasterio, in quo quis prior fuerit, possit in praelatum deputari, sed, si promovendus fuerit, alii monasterio promoveatur deputandus.

CAPUT LXVI. — *De ostiario monasterii.*

(a) Ad portam monasterii ponatur senex sapiens, qui sciat accipere responsum et reddere, cuius maturitas eum non sinat vagari. Qui portarius cellam debet habere iuxta portam, ut venientes semper praesentem inveniant, a quo responsum accipiant. Et mox, ut aliquis pulsaverit, aut pauper clamaverit *Deo gratias*, respondeat aut benedicat, et cum omni mansuetudine timoris Dei reddat responsum festinanter cum fervore charitatis. Qui portarius, si indiget solatio, iuniorem fratrem accipiat. (b) Monasterium autem, si fieri potest, ita debet construi, ut omnia necessaria, idest aqua, molendinum, hortus, pistrinum, vel artes diversae intra monasterium exercentur, ut non sit necessitas monachis vagandi foras, quia omnino non expedit animabus eorum. Hanc autem regulam saepius volumus in Congregatione legi, ne quis fratrum de ignorantia se excuset.

DECLARATIO.

(a) 1. *Ad portam monasterii ponatur senex*, non tam aetate, quam moribus.

1 Aptius lege *super pro per* (R. T.).

(b) n. *Monasterium si fieri potest ita debet construi*, etc. Quia saepe, ex multà aviditate aedificandi, magnas iacturas monasteria patiuntur, et plerumque ipsa aedificia regulariter viventibus minus congrua construuntur, dum pro libito quisque aedificare satagit; idcirco ordinamus et constituimus ut aedificia monasteriorum non facile aut praecipiantur per praelatos nostrae Congregationis, aut construantur, aut destruantur.

iii. In ipsis igitur aedificiis, si res extiterit quinquaginta scutorum, aut minoris sumptus (dummodo monasterium non sit acre alieno gravatum), et modicae novitatis, eam a praelatis fieri permittimus. Si vero paulo maioris sumptus et novitatis, faciant cum consensu seniorum suorum votis secretis.

iv. Quod si aedificia ipsa grandis sumptus essent aut notabilis novitatis, non fiant sine consensu praedictorum praelatorum et seniorum, additâ etiam licentiâ seu consensu capituli generalis vel regiminis.

v. Et haec ipsa notabilitas consideretur secundum conditiones monasteriorum, habito respectu ad expensas seu novitates, seu aliam rem notâ dignam; quia sepe contingit parvam rem, puta scalam, ostium, et huiusmodi, maioris esse novitatis, quam unius vel plurium camerarum aedificium.

vi. Si autem contigerit fabricam aliquam notabilem fieri debere in monasterio, ubi praelatus fuerit praesidens aut visitator, advocetur alter visitator; qui si accedere non possit, advocentur duo patres viciniore.

vii. Cum vero evenerit visitatorem discordare a sensu patris monasterii et deputatorum, aut aliter simul concordare non posse, tunc differatur¹ ad capitulum, aut recurratur ad regimen; et auditâ sententiâ visitatorum, aut aliorum patrum vi inorum, necnon praelati et seniorum, stetur iudicio maioris partis eorum.

viii. Et praedicta intelligantur non solum de re aedificandâ, sed etiam de modo, qualiter scilicet construi debeat.

ix. Unde in omnibus Congregationis nostrae monasteriis, si iuxta praedictum ordinem aedificare contigerit, prius moduli fiant

1 Forsan *deferatur* (R. T.).

De ostiarii officio, c. 14 et 15.

In monasterio sicut omnia necessaria.

arbitrio praesidentis et visitorum, adiunctis aliis duobus praelatis.

x. Nullus vero praelatorum audeat mutare ipsos modulos, aut aedificia per alios incepta, nisi de capituli generalis, vel saltem visitorum licentiâ, addito etiam peritorum consilio; et, si quis voluerit in monasterio, ubi aliquid huiusmodi inceptum sit, aedificare, teneatur omnino fabricas coeptas perficere, nec aliunde initium aedificandi sumere possit.

xi. In quibus quidem aedificiis ubique videntur cuiusvis generis ornamenta, et praesertim in cameris et hospitiiis, praeterquam in ecclesiis rebusque ecclesiasticis divino cultui dicatis.

xii. Praeterea ordinamus ne quis Congregationis nostrae praelatus, rector, aut celerarius, propter huiusmodi aedificia construenda, monasterium aere alieno gravet, nec ultra monasterii sui possibilitatem, hoc est annum proventum, pecuniis alienis, sine capituli generalis aut duorum visitorum ad minus licentiâ, quae non est concedenda nisi in casu evidentis necessitatis vel utilitatis, aedificare, vel emere bona immobilia audeant.

xiii. Constitutioni huic nostrae si quis contra facere ausus fuerit, poenâ privationis dignitatis, regiminis et officii in proximo futuro capitulo subiacebit; districte iniungentes visitoribus, ut supra huiusmodi contraventionibus, petito prius et accepto in actu visitationis iuramento, inquireant, et informationem desuper captam definitivis deferant, a quibus culpabiles erunt puniendi poenis praedictis.

CAPIT. LXVII. — *De fratribus in viâ directis.*

Dirigendi fratres in viâ, omnium fratrum vel abbatis orationi se commendent, et semper (a) ad orationem ultimam operis commemoratio omnium absentium fiat. Revertentes autem de viâ fratres, ipso die quo redeunt, per omnes canonicas horas, dum expletur opus Dei, prostrati solo oratorii, ab omnibus petant orationem propter excessus, ne quid forte subripuerit in viâ visus

aut auditus malae rei aut otiosi sermonis, nec praesumat quisquam aliis (b) referre quaecumque foris monasterium viderit aut audierit, quia plurima destructio est. Quod si quis praesumpserit, vindictae regulari subiaceat; similiter et qui praesumpserit claustra monasterii egredi, vel quocumque ire, vel quippiam quamvis parvum (c) sine abbatis iussione facere.

DECLARATIO.

(a) i. *Ad orationem ultimam.* Ob hoc in fine orationis, quam dicimus in memoriam B. Mariae Virginis, quae est ultima oratio, addimus *Divinum auxilium, etc.*

(b) ii. *Referre.* Curent omnino patres ut haec pars regulae observetur, et transgressores graviter puniantur, quia plurima destructio est.

iii. Quapropter, si quis in hoc notabiliter excesserit, dicat suam culpam in capitulo, et comedat in terrâ in pane et aquâ in refectorio, arbitrio praelati, toties quoties contraverit.

(c) iv. *Sine iussione abbatis.* Haec iussio accipitur aliquando pro licentiâ: ideo inhibemus ne quis fratrum nostrae Congregationis sine iussione vel licentiâ abbatis, vel eius, qui, ipso absente, illius gerit vires, extra monasterium vel clausuram egredi audeat, graviter, si contra fecerit, pro qualitate excessus puniendus.

v. *Habitiâ vero licentiâ, genibus flexis benedictionem petat tam discedens quam revertens:* qui contra fecerit, graviter puniatur.

vi. Nullus nostrorum possit accedere ad praesidentem seu visitatores existentes in alio monasterio, nisi habitiâ licentiâ a praelato suo, sive ab ipsis visitoribus et praesidente.

vii. Et si quis mutatus habuerit syndacatum aut procuratoris mandatum in personam suam a monasterio a quo recedit, interdiciamus ut penitus non praesumat eo amplius uti; arbitrio capituli generalis vel regiminis, si aliter praesumpserit, puniendus. Et, ad cautelam, volumus omnino ut in

Quid agere debeant in viâ; et in monasterio, post regressum, ne quicquam referant.

talium mutatione revocentur huiusmodi syndicatus et procuraciones.

vii. Statuimus etiam quod licentia eundi ad affines vel consanguineos visitandos, vel ad alia loca, recreationis causâ, ultra unius diei iter a monasterio in quo petens licentiam deputatus fuerit, a nemine possit concedi præterquam a capitulo generali. Quod si quis praelatus voluerit aliquem ex suis monachis ad aliud quodcumque vicinum monasterium recreationis vel negotii privati causâ mittere, non prius id faciat quam consentiat praelatus eius monasterii ad quod mittere intendit.

ix. Si vero intra annum necessitas accideret aliquibus ultra unius diei iter eundi, tunc pater præsidens, vel primus visitor illius provincie in qua non fuerit pater præsidens, possit prædictam licentiam concedere: hoc tamen addito, quod, cum ad beneficium dictorum consanguineorum ire petierint, de cetero ipsorum consanguineorum expensis et sumptibus vadant, ne monasteria nostra graventur.

x. Similiter si praelatum vel monachum, prætextu valetudinis, vel negotiorum ad Congregationem non spectantium, apud consanguineos vel amicos diu commorari contigerit, monasterium nihil illi subministrare teneatur; et si cellerarius id facere ausus fuerit, superiores monasterii ea dispendia ut illegitima respuant, et cellerarius severe puniatur.

xi. Quod si praelati mora extra monasterium tres menses excesserit, præsidens et visitatores illi monasterio administratorem deputent.

xii. Prohibemus autem nostris negotia et lites consanguineorum et affinium aliorumve secularium amplecti, et præsertim ne ad tribunalia quaevis accedant nisi ex urgentissima extremæ necessitatis causâ a praelato cognoscendâ.

xiii. Euntis ultra unius diei iter, portent secum litteras testimoniales praelati sui, sine quibus si fuerint inventi, carceri mancipentur. Quas item litteras mutati ad alia monasteria accipiant a superioribus monasteriorum et quibus mutati sunt.

xiv. Curantes quoque, iuxta regulam, omne periculum proprietatis evitare, volumus quod mutati, cum primum ad locum suae mutationis pervenerint, pecuniam resque omnes superiori deferant intra triduum depositario consignandas; aliter in pane et aquâ ieiunent. Quam poenitentiam toties iterent, quot diebus id facere distulerint.

xv. Et quoniam ex vagatione monachorum multa oriri possunt scandala, caveant omnino patres, quantum fieri potest, a mutationibus eorum, et præsertim minorum et non sacerdotum, qui nonnisi ex urgentissima necessitate sunt mutandi; et cum hoc acciderit, ad loca viciniore, nec aliter, aliove modo mutantur. Mutati vero, rectâ viâ proficiscantur, nusquam declinantes, et notent per ordinem omnes expensas, quas in itinere fecerint.

xvi. Quod si mutati pecuniam, pro vestibus acceptam præter necessarias itineris expensas, in aliis superfluis sine licentiâ praelati sui expenderit (ut in eo, in quo deliquerint, puniantur), non teneatur praelatus ipsas vestes eis concedere. Et ad evitandas fraudes, scriptum habeant a superiore monasterii unde recesserint, continens omnia quae secum deferunt tam in pecuniâ quam in libris et vestibus et ceteris omnibus, reservato praelati arbitrio circa numerum et qualitatem librorum ferendorum, qui sufficientiam, professionem et indigentiam mutati, necnon distantiam loci considerabit, quod ratio dictabit concessurus. Conficiantque aliud scriptum prædicto simile, quod in monasterio, unde discedunt, relinquunt; quod autem secum deferant¹, praelato monasterii, ad quod accedunt, statim consignent. Qui contrafecerit, ieiunet in pane et aquâ in terrâ in refectorio, et nihilominus supradicta facere teneatur, nec possit cellerarii aut alii accipere a fratribus, aut retinere pecunias, aut etiam eas describere in libro computorum.

xvii. Quo autem ad expensas mutationum, provideatur mutatis a monasteriis a quibus recedunt, et servetur modus praescriptus in

¹ Aaptis lege deferunt (n. 7.).

libello nostro vulgo appellato *la tariffa*. Ipsi quoque mutati portent litteras superiorum suorum praescribentes iter, a quo deviare non possint sub poenâ carceris. Praelati vero mutati provideantur a monasteriis ad quae tendunt.

xviii. Prohibemus insuper ne quovis colore vel praetextu praelati refinere possint monachos mutatos a quovis monasterio, quominus ad monasteria sibi assignata a capitulo generali vel regimine pergant.

xix. Statuimus etiam quod, si qui Venetias accedere voluerint, necessario, ultra licentias praelaterum Venetiarum, habeant etiam licentiam patris praesidis, aut visitatoris unius suae provinciae.

xx. Si qui vero monachi, ob depravatos eorum mores, a praelatis omnibus recusentur, in carcerem monasterii suae professionis detrudantur, donec respiciant et benevolos invenerint receptores, prout statuitur in supradicto Brevi Clementis VIII.

CAPUT LXVIII. — *Si fratri impossibilia iniungantur.*

Si cui fratri aliqua forte gravia aut impossibilia iniunguntur, suscipiat quidem iubentis imperium cum omni mansuetudine et obedientia. Quod si omnino virium suarum mensuram viderit pondus excedere, impossibilitatis suae causas ei, qui sibi praecedit, patienter et opportune suggerat, non superbiendo aut resistendo vel contradicendo. Quod si post suggestionem suam in sua sententiâ prioris imperium perduraverit, sciat inior ita sibi expedire; et ex charitate, confidens de adiutorio Dei, obediatur.

CAPUT LXIX. — *Ut in monasterio non praesumat alter alterum defendere.*

(a) Summopere praecavendum est, ne quavis occasione praesumat alter alterum defendere monachum in monasterio, aut quasi tueri, etiamsi qualiter consanguinitatis propinquitate iungantur; nec quolibet modo id a monachis praesumatur, quia exinde gravissima occasio scandalorum oriri poterit. Quod

si quis haec transgressus fuerit, acrius coercetur.

DECLARATIO.

(a) 1. *Alter alterum defendere.* Caveant summopere abbates omnes occasiones patrocinandi cuiquam ex nostris contra alium, vel abbatem aut superiorem, nisi iustis et urgentissimis de causis: hoc enim est maximum discordiae et ruinae seminarium in Congregatione: imo etiam et periculosissimum inobedientiae ac praesumptionis fomentum in subditis, qui, se protectos agnoscentes, audent non audenda, non tentanda tentant. In hoc autem visitatores maxime invigilent, referantque tales excessus (si quos invenerint) defensoribus vel regimini, ut suam auctoritatem pro opportuno remedio interponant.

CAP. LXX. — *Ut non praesumat quisquam aliquem passim caedere aut excommunicare.*

Ut vitetur in monasterio omnis praesumptionis occasio, ordinamus atque constituimus ut nulli liceat quemquam fratrum suorum excommunicare aut (a) caedere, nisi cui potestas ab abbate data fuerit. Peccantes autem coram omnibus arguantur, ut ceteri metum habeant: infantibus vero, usque ad quintum decimum annum aetatis, disciplinae diligentia sit, et custodia adhibeatur ab omnibus; sed et hoc cum omni mensura et ratione. Nam in fortiori aetate, qui praesumpserit aliquatenus sine praeecepto abbatis, vel in ipsis infantibus sine discretionem exarserit, disciplinae regulari subiaceat, quia scriptum est: *Quod tibi non vis fieri, alii ne feceris.*

DECLARATIO.

1. *Caedere.* Sed nec etiam increpare tam professum quam novitiam seu commissum, nec alio quam proprio nomine appellare, vel aliter indecenter et derisorie nominare. Si quis contrafecerit, teneatur dicere suam culpam in capitulo, graviter pro excessus qualitate puniendus.

n. Sed si quis aliquid punitione dignum,

Primo difficultates ostendat, deinde obediatur.

Id velatur etiam consanguineis propter scandalum sub gravi poena.

Qui et quomodo caedere vel excommunicare valeat.

in aliquo cognoverit, studeat praelato aut senioribus notificare, ad quos huiusmodi correctiones spectare decernimus.

iii. Frater autem fratrem delinquentem charitative humanis verbis et cum humilitate admonet.

iv. Et ut pax et charitas inter nos illibata servetur, et cunctis transgrediendi materia praecidatur, ordinamus, quod, si quis ex nostris, suadente diabolo, ausus fuerit in aliquem uti verbis comminatoriis, turpibus, aut iniuriosis, dicat suam culpam in capitulo, comedatque in pane et aquâ in terrâ in refectorio cum zonâ ad collum.

v. Si in personam superioris deliquerit, ultra dictas poenas, diebus octo maneat degradatus; si in praelatum, per mensem.

vi. Si quis vero superiorum infra praelatum, modo quo supra, in inferiorem deliquerit, ieiunet semel in pane et aquâ in refectorio comedens in terrâ cum zonâ ad collum.

vii. Et si quis alium, suadente diabolo, percusserit, praeterquamquod est ipso iure excommunicatus, illico etiam carceri mancipetur, arbitrio praelati et visitorum, etiam extra visitationis tempus, pro circumstantiis, qualitate casus, extrahendus.

viii. Quoties autem aliqua orta fuerit inter nostros sive superiores aut praelatos contentio, adhibeatur respective per praelatos aut praesidem aut visitatores aut regimen omnis opera ut statim reconcilientur; aliter si recusaverint, et admoniti, obstinati persisterint, si superiores fuerint, omni praeterea gradu priventur; si inferiores, carceri mancipentur ad arbitrium regiminis. Quod si post reconciliationem compertum fuerit similitates inter se gerere, si privati fuerint, de loco suae professionis post omnes deiciantur; si superiores, etiam praelati, gradu et administratione suspendantur, donec constet vere reconciliatos esse, et officia charitatis sibi invicem exhibere.

CAPUT. LXXI. — *Ut obedientes sint sibi invicem fratres.*

Obedientiae bonum non solum abbati exhibendum est ab omnibus, sed etiam : Forsan legendum *propterea* (R. T.).

sibi invicem ita obediant fratres, scientes se per hanc obedientiae viam ituros ad Deum. Praemisso ergo abbatis aut praepositorum qui ab eo constituuntur imperio (cui non permittimus privata imperia praeponi), de cetero omnes iuniores prioribus suis omni charitate et sollicitudine obediant. Quod si quis contentiosus reperitur, corripatur. Si quis autem pro quavis minimâ causâ ab abbate vel a quocumque priore suo corripitur, quolibet modo, vel (a) si leviter, senserit animum prioris cuiuscumque contra se iratum vel commotum, quamvis modice, mox sine morâ tandiu prostratus in terrâ ante pedes eius iaceat, satisfaciens, usquedum benedictione sanetur illa commotio. Quod si quis contempserit facere, aut corporali vindictae subiaceat, aut, si contumax fuerit, de monasterio expellatur.

DECLARATIO.

(a) I. Si leviter senserit animum prioris iratum vel commotum. Hanc iram, vel commotionem, maxime ex iniustâ causâ, quantum fieri potest, superiores evitent. Qui tamen si commovebantur, eorum inferioribus genullexis satisfaciendis benignissime ignorent, ac eis benedicant, sicut regula dicit. Nec utantur superioritate et auctoritate suâ ad vindictam, praesertim dicendo verba contumeliosa et provocantia, sub poenâ suspensionis a decanatu per mensem, et amplius secundum qualitatem excessus; sed omni charitate et mansuetudine utantur in reprehensionibus et correctionibus.

ii. Si tamen eorum excessus poenitentiam merebitur, nullus eam, nisi praelatus, aut aliquis ex superioribus ad quos spectat, eam delinquentibus imponat.

CAP. LXXII. — *De zelo, quem debent habere monachi.*

Sicut est zelus amaritudinis malus, qui separat a Deo, et ducit ad infernum, ita est zelus bonus, qui separat a vitis, et ducit ad Deum et ad vitam aeternam.

Zelus duplex, bonus et malus, et primus, quem sequi debemus, explicatur.

Hinc ergo zelum ferventissimo amere exerceant monachi, idest ut honore se invicem praeveniant. Infirmittates suas sive corporum sive morum patientissime tolerant. Obedientiam sibi certatim impendant. Nullus, quod sibi utile indicet, sequatur, sed quod magis alii. Charitatem fraternitati casto impendant amore. Deum timeant. Abbatem suum sincere et humili charitate diligant. Christo omnino nihil praepoant, qui nos pariter ad vitam aeternam perducat. Amen.

CAPUT LXXIII. — *De eo quod non omnis observatio iustitiae in hac sit regulâ constituta.*

U¹ perveniamus ad exhibendam perfectionis, hinc regulam adhibendam, et in hac Sacra Scriptura, patrum doctrinae, alioquinque scripta.

Regulam autem hanc descripsimus, ut eam observantes in monasteriis aliquatenus vel honestatem morum aut initium conversationis nos demonstramus habere. Ceterum ad perfectionem conversationis qui festinant, sunt doctrinae sanctorum patrum, quarum observatio perducit hominem ad celsitudinem perfectionis. Quae enim paginae, aut quis sermo divinae auctoritatis, Veteris ac Novi Testamenti non est rectissima norma vitae humanae? Aut quis liber sanctorum catholicorum patrum hoc non resonat, ut recto cursu perveniamus ad Creatorem nostrum? Necnon et collationes patrum, et instituta, et vitae eorum, sed et regula sancti patris nostri Basilii quid aliud sunt, nisi bene viventium et obedientium monachorum exempla et instrumenta virtutum? Nobis autem desidiis et male viventibus atque negligentibus robor⁴ confusionis est. Quisquis ergo ad patriam caelestem festinas, hanc minimam inchoationis regulam descriptam, adiuvante Christo, perface, et tunc demum ad maiora, quae supra commemoravimus, doctrinae virtutumque culmina, Deo protegente, pervenies.

1 Potius lege rubor (n. r.).

DECLARATIO.

I. Quia tam S. P. N. Benedictus, hanc regulam scribendo, quam etiam nos, locis congruis et opportunis declarando, nihil aliud quam morum emendationem ac religiosae vitae sanctimoniam, atque eam animae puritatem et innocentiam monachis, dum in hac peregrinatione versantur, persuadere intendimus, qua, postquam ab huius exilii aerumnis absoluti fuerint, mox sine Purgatorii poenis, quantum possibile est, ad auctorem suum lacti revertantur, quia tamen, humanâ fragilitate obstante, non semper assequimur quod intendimus, sed in multis offendimus omnes, et septies in die cadit inustus, aequum et pius est, ut curam et sedulitatem, quam viventibus ad profectum exhibuimus, ita quoque functis serio ad levamen impendamus, ut, si quas, a praedicti B. Patris et nostris motis deviantes, maculas contraxerunt, huiusmodi piis ac fraternis suffragiis adiuti ad felicem illam requiem et auctoris sui beatissimam visionem cœcis transferantur.

II. Ideo cum aliquis monachus, novitius vel commissus, peracto cursu huius labilis et aerumnosae vitae, spiritum Domino creatori suo reddiderit, ut charitas, viventi exhibita, etiam defuncto servetur, volumus ut in loco ubi frater in Domino requievit, vel sepulturae traditus fuerit, officium totum persolvatur secundum rubricam Romanae Ecclesiae in die funeris; celebretur etiam solemmiter missa, si fieri potest et tempus permiserit; aliâs, sequenti die non impedito. Die quoque tertio, septimo, trigesimo et anniversario depositionis semel tantum missa conventualiter cantetur cum responsorio *Libera me, Domine*, cum versibus suis et oratione, sicut moris est, dicanturque triginta missae in monasterio in quo requievit pro animae eius remedio, quarum distribuendarum cura sit sacristae eiusdem monasterii. Pater vero monasterii ipsius, in quo defunctus est frater, scribat omnino ceteris praefatis Congregationis notificando diem dormitionis in Domino, et nomen defuncti, nec omitatur ex negligentia in detrimentum animae suae et proximi defuncti.

iii. Praeterea, statim ac innotuerit obitus cuiuspiam nostrae Congregationis, nisi aliud obstitierit (praeterquam quod in omnibus monasteriis celebranda erit missa conventualis pro animâ eius defuncti, observatâ illius conditione) suffragia particularia offerenda erunt hoc ordine, videlicet: Pro abbate regiminis decem missae ab unoquoque abbate regiminis, totidemque pro abbate titulari, a singulis pariter titularibus celebrabuntur. Pro priore claustrali, sive titulari, a prioribus respective claustralibus vel titularibus, decem; tres vero a singulis decanis pro decano, et una a singulis sacerdotibus pro sacerdote. Pro clerico autem semel persolvendum officium defunctorum duplex a quovis clerico. Pro commissis a commissis coronam maiorem de Dominâ, aliâs rosarium dictam, cum *Requiem aeternam, etc.*, in fine cuiusvis decadis, esse recitandum statuimus. Intendentes etiam quod singuli sacerdotes nostri, sive in dignitate aut gradu constituti, sive non, teneantur admittere ad participationem in triginta missis quoscumque nostrae Congregationis defunctos, de illis faciendo memoriam expresse vel secreto. Quod idem iniungimus ceteris monachis in officiis mortuorum, et commissis in consuetâ suarum orationum recitatione per triginta dies.

iv. Et quia, post precum emissiones, ad levandos Purgatorii cruciatum multum confert eleemosyna, ordinamus quod in monasterio, in quo frater decessit e vitâ, ponantur quotidie in loco ubi sedere solitus erat ad mensam in refectorio omnes cibi et vinum, sicut singulis datur, ac si viveret. Quae postmodum dentur pro eleemosynâ alicui pauperi, vel pluribus, pro animâ ipsius defuncti, aut tantundem sicut superior ordinaverit, usque ad triginta dies; nullusque sedeat in loco illo, sed vacuo remanente, apponatur crux parva lignea super mensam iuxta locum vacuum in memoriam defuncti, ut ceteri, memoriâ mortis compuncti, et pro ipso ferventius orent, et ad perfectius vivendum excitentur.

v. Ordinamus insuper quod singulis annis imponantur triginta missae cuilibet monasteriorum in absolute capituli generalis pro habentibus litteras gratiosas (quae im-

posterum moderate concedantur) qui forte illo anno decesserint, necnon triginta aliae pro nostris religiosis defunctis.

vi. Charitatis etiam affectum erga fratres Congregationis nostrae exercere volentes, universos parentes, fratres, sorores monachorum et commissorum nostrorum praesentium et futurorum ad participationem omnium bonorum, quae in nostrâ sunt et fient Congregatione (sicut fit cum illis, quibus litterae gratiosae conceduntur) aduultimus; prohibentes ne quis de cetero pro praedictis litteras gratiosas requirat.

Sanctus Gregorius Papa, huius nominis primus, de approbatione Regulae sancti patris Benedicti. (Ex privilegio monasterio Sublacensi concessio).

« Ego Gregorius S. R. E. praesul scripsi vitam beati Benedicti, et legi regulam quam ipse sanctus manu propria scripsit. Laudavi eam et confirmavi in sanctâ synodo et per diversas partes Italiae, et ubicumque latinae litterae legentur, praecepi ut diligentissime observarent quicumque ad conversionis gratiam accessuri essent usque in finem mundi. Et confirmo diodecim monasteria, quae ipse sanctus construxit, etc. ».

PRIMA PARS CONSTITUTIONUM

CONGREGATIONIS CASSINENSIS

Pro directione regiminis

et regularis observantiae eiusdem Ordinis.

In nomine Domini nostri Iesu Christi.

1. Antiquorum Patrum sectantes vestigia, et auctoritate apostolica muniti, ut vigor observantiae regularis fraternaque charitas et diuturna ac constans inter nos perseveret in Christi servitute concordia, statuimus capitulum generale per patres nostrae Congregationis celebrari debere, ordinantes de cetero, ad evitandas expensas ac itinerum incommoda, ut, quod celebrabatur singulis bienniis, in posterum celebretur singulis trienniis, iuxta Breve SS. D. N. Innocentii PP. XI, sub datum ix septembris

CAPIT. I.
In capitulo
generalis celebrando et eius
tempore.

MDCLXXX, et hoc dominicâ tertiâ, idest vigesimâ primâ die, post Resurrectionem D. N. Jesu Christi.

ii. Quapropter ad capitulum venire debentes, tales se praeparent tempore opportuno, ut statutâ die esse possint in loco, ubi capitulum ipsum fuerit celebrandum.

i. Quoniam, ubi nimia multitudo est, ibi plerumque solet esse confusio et difficultas veritatis assequendae, ideo ordinamus quod infrascripti solum ad capitulum generale venire teneantur, videlicet pater praesidens, ceterique visitatores, quantumcumque a capituli loco distent, omnes praelati regiminis, cancellarius et capsarius.

ii. Quod si legitimâ de causâ contingerit praelatos non venire, tunc ipsi praelati et conventus teneantur litteras tam bonum Congregationis quam suorum monasteriorum concernentes transmittere per unum ex suis monachis eligendum a praelato cum consensu seniorum, aut alium nuntium fidelem, aut praelatum propinquiorem, si maluerint.

iii. Et ut cuncta, quae a visitatoribus in visitationibus suis provisione digna inventa fuerint, capitulo generali innotescant, ordinamus, quod, si quis visitatorum, aliquo impedimento legitimo interveniente, ad capitulum non venerit, per litteras significare teneatur ea quae gravia et digna relatu videbuntur, et ipse iudicaverit expedire, super quibus eius conscientiam oneramus.

iv. Insuper tam supradicti praelati quam quicumque alii monachi nostrae Congregationis, quocumque officio fungantur aut dignitate praemineant, quantumcumque a capituli loco distent, si a definitoribus vel regimine iussi aut requisiti fuerint, ad praefatum capitulum generale venire teneantur.

v. Praeter supradictos autem non prae-

sumant monachi nostri, cuiuscumque gradus seu conditionis existant, venire ad capitulum generale, seu ad loca circumvicina, nisi habitâ prius a definitoribus eius capituli licentiâ in scriptis. Quod si contra fecerint, non audiantur a definitoribus, et ieiunio in pane et aquâ in terrâ in refectorio, et statim, peractâ poenitentia, dimittantur. Et si fuerint superiores, eo ipso intelligantur esse suspensi a gradu superioritatis, saltem per annum integrum. Quod non intelligitur de his, qui a praelato manasterii, ubi capitulum celebrandum est, convocati fuerint ad concionandum vel disputandum cum licentiâ patris praesidentis.

vi. Praeterea nullus praelatus veniens ad capitulum secum ducat alium monachum quovis titulo, etiam scribae; possit tantum commissum causâ infirmitatis, aetatis aut distantiae secum ducere. Monachus alius aut cellerarius ex quavis causâ venire non possit. Quod si computa, aut alia huiusmodi negotia pertractanda erunt in capitulo, praelati satisfaciant. Eximitur tamen a praedictis prohibitionibus pater praesidens, qui secum ducere potest scribam suum. Ipse autem praeses teneatur, quamprimum praelati ingressi fuerint capitulum, omnes alios, qui ad locum capituli venissent, praeter praedictos qui debent et possunt venire, ab eodem loco dimittere. Quod si pro aliquo casu necessario definitores aliquem admiserint audiendum, non permittant talem morari in monasterio capituli ultra diem unum, sed cum audiant et dimittant. Quod etiam intelligimus de iis qui forte ab ipsis vocati essent; hos enim, statim ac completa sunt ea ob quae accedere iussi sunt, dimittendos esse decernimus.

i. Si quis monachorum nostrorum voluerit aliqua notificare capitulo generali, scribat ipse manu propria; et si ipse

Caput II.
De his qui debent venire ad capitulum generale.

Caput III.
De modo scribendi capitulum generale.

nequeat scribere, tunc alium monachum nomine illius scribere posse permittimus, ita tamen ut constare possit cuius nomine scriptum fuerit. Qui, ne detineat defucatos in pluribus inutiliter occupatos, clare, breviter et succincte scribat, cum subscriptione vel inscriptione sui nominis, exponendo causas petitionis suae; alioquin, si praefatae litterae subscriptione vel inscriptione caruerint, a defucatoribus non adhibeatur eis fides; sed si ullo unquam tempore in lucem venerint, auctores talium litterarum carceri mancipentur.

ii. Caveant autem monachi, ne de iis, quae ante visitationem monasterii acciderint, capitulo quidquam scribant. Quod si aliqui ea, quae visitoribus exponere debuerant (qui praesentes omnia cognoscere, et opportuna providere potuissent), ad capitulum deferre maluerint, nisi urgens causa subsistat, graviter pro modo culpae puniantur.

iii. Nullusque nostrorum, etiamsi de numero superiorum sit, alterius litteris subscribat, aut suis subscribere faciat, quovis quaesito colore, praeterquam si aliquâ de causâ bonum monasterii concernente superiores omnes, ad vitandam multipliciter litterarum, de communi consensu, aliquid insinuandum patribus iudicaverint; nec alius alium sollicitet, aut faciat practicam ut scribat aut relationem mittat. Qui contra fecerit, ter in pane et aquâ in terrâ in refectorio ieiunet.

iv. Ultimo ordinamus ne volentes scribere capitulo inordinatis passionibus seducantur, nec quadam scribendi proclivitate scribant, sed, Deum prae oculis habentes, ea quae fuerint necessaria et utilia suggerant patribus cum omni modestiâ et gravitate.

v. Quod si quid fuerit scriptum in praeiudicium alicuius tertiae personae,

reserventur illae litterae visitoribus dandae, qui diligenter tempore visitationum de contentis in illis inquirent. Qui vero illos scripserint, stent ad poenam talionis, et, si fuerint in dignitate constituti, insuper deponantur, si tamen falsa scripsisse fuerint convicti.

vi. Ut tamen pax et benevolentia inter praelatos et monachos nostros conservetur, admonemus praelatos ne tempore capituli vel visitationum quaerant quovis modo quis contra eos scripserit, vel ipsos accusaverit, sed potius dissimulent se scire, imo nec moleste ferant; et cum ad monasteria sua pervenerint, hortentur suos ut etiam ipsi similiter faciant.

i. Praelati nostrae Congregationis, aut qui ab eis eorum nomine missi fuerint, deferant secum venientes ad capitulum infrascripta: In primis nomina monachorum qui illo anno professionem emiserint, ac diem quo professi fuerint, necnon eorum qui in Domino quieverint, aut eiecit aut quocumque modo diminuti fuerint.

ii. Portent etiam in scriptis nomina omnium monachorum conventus sui, ac locum, annum et diem, ubi et quo professi sunt, secundum tamen gradus et ordines quos in monasteriis suis tenent.

iii. Portent insuper annos redditus et expensas suorum monasteriorum, ac computa debitorum et creditorum seriatim descripta, et praesertim rationes taxarum communium. Quoniam vero solutiones taxarum fieri debent singulis quatuor mensibus, vel prout a capitulo generali statutum fuerit, praelati, qui hoc, praefixo tempore, adimplere neglexerint, voce activâ et passivâ ipso facto se privatos esse sciant, et ulterius eorum monasteria teneantur ad quodcumque interesse inde emergens, pro ratâ illius debiti. Cellerarii vero, si hoc ipso-

CAPIT. IV.
Quae per praelatos ad capitulum venientes sunt deferenda et in capitulo petenda.

rum culpâ evenerit, pro modo culpae severe puniantur.

iv. Ad officium etiam praelatorum spectet petere licentias pro illis qui promovendi sunt tam ad ordines sacros quam ad gradum superioritatis, ac etiam lîteras gratiosas pro benefactoribus monasterii sui, quae trium numerum non excedant.

v. Et quia parentibus, fratribus ac sororibus fratrum Congregationis nostrae per patres dictae gratiosae concessae sunt generaliter, amodo pro eis non requirantur specialiter.

vi. Item ab ipsis spectet petere facultatem proficiscendi ad balnea pro infirmis nostris, servatis tamen servandis, prout in declaratorio regulae cap. xxxvi *De infirmis fratribus*.

CAPUT V.
De forma capituli generalis et primo quibus personis consistet.

i. Declaramus pariter et ordinamus praesidentem regiminis, visitatores, ac praelatos habentes titulum et administrationem, vel principalem tantum administrationem monasteriorum nostrae Congregationis, unâ cum cancellario et capsario, totum capitulum generale constituere, quos intelligimus repraesentare totam Congregationem ipso durante capitulo. Volentes quod omnes praelati vocem tam activam quam passivam in capitulo (si tamen praesentes extiterint) habeant; absentes autem a capitulo nullam vocem habere possint. Cancellarius vero et capsarius vocem tantum activam habent per Breve felicis recordationis Urbani VIII illis concessam.

ii. Sabbato igitur ante tertiam dominicam post Pascha, fiat in missâ commemoratio de Spiritu Sancto, et post Nonam pater praesidens in cubiculo suo expedienda absolvat unâ cum visitatoribus, vel, aliquo eorum absente, cum aliis praelatis, qui numerum septem virorum ad integrum regimen requisitum vice absentium supplere debent.

iii. In loco postea ad id deputato, convocatis omnibus de capitulo, ipsemet praesidens praemissâ prius oratione mentali, dicat versus: *ŷ. Salvos fac servos tuos, ŷ. Deus meus, sperantes in te. ŷ. Eslo nobis, Domine, turris fortitudinis, ŷ. A facie inimici. ŷ. Nihil proficiat inimicus in nobis, ŷ. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis. ŷ. Domine, non secundum peccata nostra facias nobis, ŷ. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. ŷ. Mitte nobis, Domine, auxilium de Sancto, ŷ. Et de Sion tuere nos. ŷ. Domine exaudi orationem meam, ŷ. Et clamor meus ad te veniat. ŷ. Dominus vobiscum. ŷ. Et cum spiritu tuo.*

OREMUS.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeveni, et adiuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur.

Famulorum tuorum, quaesumus, Domine, delictis ignosce, ut qui tibi placere de actibus nostris non valemus, Genitricis Filii tui Domini nostri intercessionem salvemur.

Intercessio nos, quaesumus, Domine, B. P. nostri Benedicti abbatis commendet, ut quod nostris meritis non valemus, eius patrocinio assequamur. Per Christum Dominum nostrum. ŷ. Amen.

Factâ vero per praesidentem monitione circa ea quae necessario pro augmento regularis observantiae suggerenda praelatis iudicabit, idem praesidens et visitatores vocent coram omnibus singulis in catalogo descriptos a quaestore, et ipse quaestor fidem scripto faciat de omnibus qui integre satisfecerint, aut non.

Deinde legere faciat per patrem cancellarium publice, audientibus omnibus, sequens capitulum.

Capit. VI.
De iis qui faci-
unt practicas
in electione de-
finitorum (ex
Bullâ Leonis X).

I. Decernentes etc., eos, qui circa definitorum electionem per se vel per alios, directe vel indirecte, quocumque tempore practicas fecerint, seu ab aliis practitari, vel aliter, conscii, aut quomodolibet talium practicarum notitiam habentes, et ante non revelantes, excommunicationis latae sententiae poenâ, a qua nisi a patre praesidente regimini, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, et inhabilitationis ad vocem activam et passivam in dicto capitulo generali, et ad dignitates, gradus et administrationes in dictâ Congregatione poenis quinquennio duraturis ipso facto incurrendis, ligari et involvi; necnon irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari: prout in praedictâ Bullâ continetur.

II. Ad servandas vero abbatum, monachorum nostrorum conscientias, et omnem ab eis prorsus ambiguitatis scrupulum removendum, declaravit Gregorius Papa XIII, quod, ob sermones, qui invicem, non ambitus, vel alterius improbae, sed bonae intentionis causâ, de idoneitate vel insufficientiâ ad definitivum officium eligendorum habiti fuerint, seu quos in futurum haberi continget, suprascriptas sententias, censuras et poenas non incurrerint, aut incurrant.

III. Legatur praeterea ab eodem patre cancellario Breve apostolicum eiusdem Gregorii XIII contra appellantes, ab Urbano VIII, sub die XI maii MDCXXXVII, confirmatum et ampliatur, necnon et decretum editum in generali Congregatione sanctae Romanae et universalis Inquisitionis habitâ coram eodem Pontifice; ut omnium regularium superiores suos subditos et religiosos persaepe commoneant de iniunctâ omnibus ob-

1 Forsan *scilicet* (n. r.).

servantiâ et executione apostolicarum constitutionum et decretorum ad officium sanctissimae Inquisitionis adversus haeticam pravitatem pertinentium, quod incipit SS. *D. N. sedulo incumbens, etc.*, publicatum die V Ianuarii MDCXXXIII, prout in praedictis Brevi et decreto ordinatur. Deinde moneat omnes ut intersint missae, quae die sequenti solemniter cantabuntur de dominicâ, vel de Sancto, si in illâ die festum duplex occurrat, cum commemoratione de Spiritu Sancto, ut Dominus illuminare dignetur et dirigere in suo beneplacito corda patrum, capitulum celebrare debentium, et, recedentibus omnibus qui non sunt de capitulo, praesidens legat infrascripta ad electionem scrutatorum spectantia, quibus lectis, ad eorum electionem per praelatos procedatur.

I. Ordinamus primo: ne quis consanguinitate usque ad secundum gradum inclusive coniunctus alicui ex praelatis, ad quos electio spectat definitorum, in scrutatorem deligatur. Singuli igitur visitatores quatuor, qui non sint de capitulo, nominent secreta in aurem patris praesidentis; ipse etiam pater praesidens quatuor nominare possit, quos in schedulâ conscribat, et eos postmodum nominet. Qui nominati secretis omnium praelatorum suffragiis exponantur, et illi quatuor, qui plura vota favorabilia habuerint, sint scrutatores electi in omnibus actibus capitularibus, durante ipso capitulo; et si fuerint aliqui pares in vocibus, praefertur qui locum superiorem in monasterio tenuerint. Volumus tamen, pro pace et unitate servandâ, ut unus tantum et non plures in eodem monasterio professi scrutatores eligantur.

II. Qui scrutatores teneant secretissima, quae ad officium suum spectant;

Capit. VII.
De electione
scrutatorum.

contrafacientes vero, si fuerint graduati et transgressio manifesta, teneant locum suae professionis in monasterio saltem per duos menses; si vero non fuerint graduati, post omnes professos similiter per duos menses stent degradati in monasterio, et insuper eo ipso sint privati scrutatorum officio, ad quod deinceps in perpetuum sint inhabiles.

III. Si vero culpa fuerit latens, ter in pane et aquâ ieiunent, nec ab aliquo dispensari possint.

IV. Hoc etiam capitulum legat pater praesidens ipsis scrutatoribus die sequenti coram omnibus de capitulo antequam ad electionem definitorum procedant.

Hoc capitulum legit pater praesidens dominicâ tertiâ post Pascha, dictâ Nonâ, coram omnibus de capitulo.

CAPUT VIII.
De absolutio-
ne praesidentis et
aliorum praelato-
rum ab eorum
regimine.

I. Dominica igitur tertiâ post Pascha, solemniter cantatâ a patre praesidente missâ corrente cum commemoratione de Spiritu Sancto, ut supra dictum est, post Nonam, pulsatâ campanâ, et omnibus, qui sunt de capitulo, in loco ad id deputato congregatis, genibus flexis, praemissâ mentali oratione, praesidens regiminis omnes de capitulo huiusmodi alloquatur sermonibus:

II. « Patres dilectissimi, quia, secun-
» dum antiquam et laudabilem consue-
» tudinem nostram, tempore capituli
» generalis vacare debent omnia bene-
» ficia, dignitates, praelationes et officia
» generalis regiminis; idcirco ego D.N.
» humilis praesidens Congregationis Cas-
» sinensis, vice et nomine totius capi-
» tuli generalis, apostolicâ ac etiam
» constitutionum nostrarum auctoritate,
» absolvo singulos visitatores, abbates,
» administratores, et omnes habentes
» tam titulum quam principale regimen
» monasteriorum nostrorum, ab eorum
» officiis, curâ, administratione, titulo

» et regimine, et eos absolutos pro-
» nuncio ».

III. Si vero praesidens non interfuerit capitulo, antiquior visitator qui illic aderit, omnia supradicta, nomine et vice praesidentis, pronunciet. Qua absolute factâ, ceteri omnes, aperto capite surgant, eidem absolute reverenter annuentes, locaque suae professionis illico petant.

IV. Subsequenter praesidens dicat:
» Et ego D. N. denuncio me absolutum,
» iuxta tenorem privilegiorum, consti-
» tutionum Congregationis nostrae, ab
» officio praesidentiae et visitationis,
» necnon a titulo, regimine et adminis-
» tratione monasterii N. Placeat itaque
» paternitatibus vestris die statutâ pro-
» videre de magis idoneo ».

V. Post haec, prostratus coram omnibus, de excessibus et negligentis suis se accuset, et subiiciat se capituli correctioni, veniam et orationem pro se ab adstantibus postulans; et facta signo ab antiquiore capituli, surgat et revertatur ad locum suae professionis.

VI. Similiter omnes alii faciant, qui in illo anno visitatores fuerint, aut monasteriorum principale regimen habuerint, unusquisque secundum ordinem suum, incipiendo a maiore, et facta signo ab antiquiore, surgant, et ad suae professionis loca redeant. Quibus peractis, ad electionem definitorum procedatur, declarantes, post praedictam absolute solutionem praelatorum, abbates solum titulum habentes debere tenere locum suae professionis in monasteriis, in quibus reperiuntur.

I. Quoniam in capitulo generali tractanda sunt cuncta Congregationis negotia, si autem iis expediendis integer patrum coetus adunari semper deberet, per nimias moras, nec sine taedio ac difficultate rerum definitio traduceretur:

CAPUT IX.
De electione
praesidentis capi-
tuli, definitio-
rum et conser-
vatorum.

idecirco, ut facilius ac expeditius peragantur, ordinamus, iuxta privilegia nostra, novem tantum definitores eligendos esse ex praelatis qui sunt in capitulo; quorum unus eligatur praesidens capituli, ut infra praescribitur num. vi.

ii. Ordinamus etiam quemlibet absentem a capitulo, neque per substitutum, neque per epistolas, neque per nuntium, vocem in capitulo actibus habere posse.

iii. Admonemus autem ut unusquisque Deum in hac electione ante oculos suae mentis habeat, et, quos iudicio suae conscientiae pro universalis Congregationis bono iudicaverit utiliores, eligat.

iv. In electione vero praedicta, iuxta primaevam institutionem felicis recordationis Eugenii IV ab Urbano VIII per suas litteras in formâ Brevis die viii iulii mdcxxxvii approbatam et innovatam, statuimus ut libera sit unicuique praelatorum nostrorum vocem habentium in capitulo facultas eligendi quos ex eisdem praelatis ad definitorium officium magis idoneos iudicaverit (super quo conscientiam cuiuslibet ipsorum oneramus), nullâ habitâ ratione quod in uno alterove ex capitulis generalibus praecedentibus successive definitores fuerint, quodve¹ his a definitorio non vacaverint; eligi tamen non possint, qui proximo praecedenti capitulo visitatores electi fuerint, et praelati in proximâ item diecâ ad abbatiam promoti; advertaturque praeterea unum tantum et non plures in eodem monasterio professos, vel in eadem civitate seu loco natos, licet ex diversis provinciis professi sint, simul in eodem capitulo definitores eligi posse, ita quod novem definitores singuli in diversis monasteriis professi eligantur.

v. Modus vero praedictae electionis faciendae, erit iste. Ponantur in sacco vel urnâ nomina septem provinciarum;

¹ Edit. Main. legit *quove* (R. T.).

et praelati capaces illius provinciae, quae primo extracta fuit, primo suffragiis supponantur; secundo abbates capaces illius provinciae, quae secundo extracta fuit; et sic deinceps omnes, semper hoc ordine servato.

vi. Facto autem scrutinio, illi intelligantur electi qui maiori suffragiorum numero supra dimidium fuerint approbati. Quod si in primo scrutinio non reperientur novem sortiri suffragia supra dimidiam partem, fiat secundum scrutinium; in quo si idem evenerit, fiat et tertium. Si vero nec in eo fuerit novemarius numerus completus, tunc consideratis a scrutatoribus omnibus scrutiniis, illi intelligantur electi qui in aliquo eorum plura habuerint suffragia, etiam infra dimidium. Rursus de ipsis novem sic electis fiat scrutinium pro eligendo praesidente capituli, et quando citra Alpes deputandus erit, prout infra statuitur de electione praesidentis regimini, cap. xx¹, num. ii, exponantur votis tantummodo illi quatuor definitores electi pro provinciis citra, videlicet Siculâ, Neapolitanâ, Romanâ et Etruscâ; et e contra, quando ultra Alpes erit deputandus, scrutinio subiiciantur tantum illi quinque electi pro provinciis ultra, idest Venetâ, Lombardâ et Ligurâ; et ille praesideat, in quem plura suffragia etiam infra dimidium convenerint. Quod si in electione tam definitorum quam praesidentis duo vel plures fuerint in numero suffragiorum pares, antiquiores professione praerantur. Si autem ob quemcumque casum contingeret in aliquâ provinciâ reperiri unum solum abbatem, qui in definitorem esset eligibilis, tunc ex provinciâ viciniori assumantur per scrutinium duo alii abbates, qui cum eligibili pro supradictâ provinciâ concurrant ad definitorium; ita tamen ut,

¹ Male edit. Main. legit *cap. 2* (R. T.).

qui est solus eligibilis in illâ provinciâ, primis votis committatur; et, si sufficientia vota habuerit, intelligatur electus, absque eo quod alii duo urnam experiantur; si vero sufficientia vota non habuerit, tunc suffragiis subdantur postea, qui per dictum scrutinium electi fuerunt; quorum qui plura vota supra dimidium habuerit, intelligatur definitior pro illâ provinciâ, quae unicum habuit praelatum eligibilem. Iuxta praescriptam igitur formam fiant praedictae electiones, et non aliter, nec alio modo.

vii. Electis vero et pronuntiatis definitioribus et praesidente capituli, rursus nomina omnium praelatorum non definitiorum (iis exceptis, qui superiori capitulo definitores et conservatores, ac illo biennio visitatores fuerint, et qui dietis intervenerint, aut in dietâ electi in praelatos fuerint) in sacculum seu urnam iniciantur pro eligendis conservatoribus, et fiat scrutinium, ut supra dictum est in electione definitiorum; et illi quatuor (duo videlicet ex provinciâ Romanâ, Neapolitanâ, Siculâ et Etruscâ, et duo ex Venetâ, Lombardâ et Ligurâ) in quos plura suffragia convenierint, etiam infra dimidium, intelligantur electi conservatores, et locum habeant immediate post definitores.

i. Pronunciatâ itaque seu publicatâ a superiore ex scrutatoribus, sociis adstantibus, electione¹ patris praesidentis, definitiorum et conservatorum, statim novus praesidens legat sequens capitulum coram omnibus.

ii. Quoniam ad officium definitiorum pertinet cuncta in capitulo occurrentia atque de Congregatione disponere, ordinamus quod definitores capituli generalis omnem repraesentantes² Congre-

¹ Potius lege: a superiore, scrutatoribus sociis adstantibus, electione, etc. (R. T.).

² Potius lege repraesentent (R. T.).

gationem, ipsisque electis intelligatur omnis a capitulo tributa potestas; idcirco omnia, quae fuerint pro ipsis in capitulo definita, iuxta privilegiorum nostrorum tenorem, inviolabiliter observentur ab omnibus praelatis et monachis nostrae Congregationis cuiuscumque gradus seu conditionis existent.

iii. Praesidens etiam capituli, durante officio suo, omnia signa praeceminentiae tam generalia quam particularia faciat, et locum superiorem teneat, ceterique definitores, absente praesidente, etiam omnia signa faciant, ut supra, et loca superiora teneant, sibi invicem deferendo, secundum professiones eorum.

iv. Electis itaque praesidente et definitioribus, ordinamus quod ipsi praesidenti litterae omnes bonum Congregationis concernentes, quae fuerint praesentandae, porrigantur: antequam tamen inde recesserint, fiant per patrem praesidentem infrascriptae admonitiones;

v. Ut capitulum citius possit expediri, praelati sint breves tam scriptis quam voce, nec eadem saepius repetant, sed superflua, et ad rem non pertinentia, evitent.

vi. Solliciti sint circa disciplinam et regularem observantiam, et praecipue ad divina officia die ac nocte, attento quod monachi monasterii sunt in variis exercitiis occupati.

vii. Omnes praelati in capitulo habeant facultatem eligendi sibi confessarium; ceteri vero, qui ad capitulum accesserint, confiteantur cum deputatis ad confessionem tam in monasterio capituli quam alibi.

viii. Nullus exeat e monasterio sine licentia patris praesidentis vel vicarii capituli, omnesque ad vitam communem in refectorio conveniant, et omnino tolerantur abusus, si quis in contrarium inolevit.

Admonitiones
faciendae per
patrem praesidentem
omnibus de capitulo
in principio capituli
generalis.

CAPUT X.
De definitiorum
auctoritate
et potestate, et
de litterarum
praesentatione.

IX. Adhortentur praelati monachos suos et commissos ut serviant missis, adiuvent in exercitiis monachos et commissos monasterii. Admoneant etiam famulos suos ut sint discreti, morigerati, et caveant a contentionibus, quia inde saepe scandala oriuntur. Cellerarii vero eis provideant de necessariis.

X. Durante celebratione capituli, in omnibus Congregationis nostrae monasterii, omnes ad Deum preces effundant, et praecipue sacerdotes in missâ faciant commemorationem de Spiritu Sancto, et conventualiter fiat oratio ordinaria pro felici directione et exitu eiusdem capituli.

CAPUT XI.
Quod nullus
definitorum pro-
cacer defendat
sententiam
suam, aut reve-
let secreta ca-
pituli. I. Sane, ut omnia cum Dei timore procedant, et ad laudem ipsius cedant pariter et honorem, strictius prohibemus ne aliquis definitorum procaciter suam tueatur sententiam, examinando occurrentes causas. Sed si quid forte dicere voluerit, suâ dictante conscientia, ut clarius veritas elucescat, praevisâ patris praesidentis licentiâ, cum omni humilitate et modestiâ id proponat. Postquam suum emiserit votum, aliorum iudicio se submittat. Si contra fecerit, et correctus se non emendaverit, expellatur extra definitorium, ut infra num. III.

II. Nullus insuper, tam ipsorum definitorum, quam etiam aliorum, quâcumque ex causâ a definitoribus vocatus, ea, quae tractantur in capitulo, sive quae ibi audierit, revelare audeat, donec fuerit capitulum absolutum, et ulterius si rei materia poposcerit; quod etiam intelligendum est de iis quae in dietis fuerint tractata.

III. Quod si a quoquam contra factum fuerit, ita quod scandalum oriatur, aut verisimiliter oriri possit (quod arbitrio maioris partis definitorum, si tempore capituli talis revelatio publicata fuerit, sin autem, arbitrio regiminis declaratur), si quidem ipse definitor sit, pri-

mo sequenti capitulo non possit eligi in definitorem; et insuper, si durante capitulo de tali revelatione constiterit, expellatur de definitorio, arbitrio tamen definitorum (si eorum maiori parti videbitur) revocandus. Si vero is, qui revelaverit definitor non fuerit, pro qualitate transgressionis (arbitrio patrum definitorum, si tempore capituli seu regiminis), si intra annum talis revelatio fuerit publicata, erit puniendus.

I. Conservatores (hoc titulo praecipue insigniti, quod regulam et constitutiones Congregationis, necnon diplomata pontificia pro eius bono regimine emanata, a transgressoribus vindicare debeant; quibus, in maximâ potestate constitutis, illarum custodia et executio commissa est), cum primum magistratum inierint, diligenter perpendant acta omnia, videlicet decreta nedum pro Congregatione, verum etiam pro singulis monasteriis sive publice sive privatim edita, electiones et absolutiones praelatorum, monachorum promotiones ad dignitates et officia, iniunctas poenitentias, facultates sive licentias concessas, commissiones omnes, ac instructiones commissariorum, si qui erunt vel fuerint deputati vel deputandi respective, et quaecumque alia animadversione digna, quomodo-cumque per praesidem vel visitatores aut regimen in dietâ triennii proxime elapsi gesta et ordinata; quae omnia in scriptis optimo ordine digesta a cancellario regiminis ad eorum tribunal per ipsum deferri mandabunt; necnon omnes sanctiones, ordinationes, provisiones, decreta et acta omnia, quae per definitores in capitulo, quod tunc celebratur, edita et statuta fuerint, a scriba capituli in eius folio annotata, similiter accipiant, ut ea, antequam publicentur, accurate examinent et recognoscant, non quidem tanquam iudices appellationum,

CAPUT XII.
De officio con-
servatorum.

sed uti regulae et constitutionum conservatores. Et si quid, in huiusmodi actibus, tam per praefatos praesidentem, visitatores et regimen in dietâ triennii modo praeteriti, quam per definidores in capitulo, quod tunc celebratur, editis, contra diplomata pontificia, regulam et constitutiones factum esse repererint, illud, absque ullâ indulgentiâ, et omni penitus rigore, corrigant, revocent, rescindant et nullum declarent, et cum effectu (prout iustitia dietabit) exequi mandent: nec ullo modo, nisi praedicta omnia ab ipsis conservatoribus recognita et approbata fuerint, a definitoribus publicentur vel executioni mandentur, alioquin nullius intelligantur esse roboris et validitatis. Et ipsi conservatores contra inobedientes, etiam definidores, nullâ habitâ personarum vel dignitatum ratione, per censuras et poenas ecclesiasticas, iuxta facultatem sibi per Breve Pauli V traditam, omnino procedant.

II. Quoniam autem potest contingere ut decreta omnia et acta capituli illius anni non possint in tam brevi tempore a cancellario registrari, propterea ordinamus ut a conservatoribus futuri capituli accurate inspiciatur et examinetur an fideliter et diligenter, prout deet, fuerint in registro notata, cum ceteris decretis ac provisionibus factis tam a patre praeside et visitatoribus quam a definitoribus, prout supra in antecedenti numero. Et si negligentia notabilis inventa fuerit, instantibus conservatoribus, a definitorio procedatur contra cancellarium, etiam usque ad privationem officii, si eius culpâ id acciderit.

1. Post electionem definitorum et conservatorum, eligatur unus ex ipsis definitoribus in scribam capituli hoc modo, videlicet: Unusquisque definitorum patri praesidenti capituli nominet quem idoneum iudicaverit, qui praesidens omnes

nominatos redigat in scriptis; postea votis exponantur, et electus remaneat qui habuerit plures voces; at si plures invenirentur pares in vocibus, iterum suffragiis subdantur, donec unus remaneat; quo electo, praesidens capituli, propria manu, in registro actorum ipsius capituli scribat hac formâ, videlicet:

« Anno Domini mdc... etc., indictione ..., die ... mensis ..., SS. D. N. PP. N. pontificatus anno ..., celebratum fuit capitulum generale monachorum Congregationis Cassinensis in monasterio S. N. de N. dioecesis N., in quo fuit electus in scribam capituli D. N. de etc., ab infrascriptis definitoribus eiusdem capituli: ad cuius rei fidem ego D. N. definitor et praesidens praefati capituli, hac manu propria scripsi ».

Consequenter duo ex antiquioribus definitoribus se subscribant. Postea ipse scriba (qui eo ipso, auctoritate apostolicâ, ut patet per indultum Pii II summi Pontificis concessum anno mcccclxi, quoad acta capituli notarii publicus censetur) in registro scribat nomina praesidentis et aliorum definitorum anni illius, et subsequenter omnes alios officiales, et quaelibet acta capituli annotatione digna.

II. Ad officium etiam scribae pertinet litteras omnes capitulo praesentatas coram aliis definitoribus legere, et ea, quae alicuius ponderis digna conspexerit, in uno folio in modum memorialis notare, per definidores postea examinanda. Ad eius etiam officium pertinet publicare vicarium monasterii, auditores causarum, cancellarium, depositarium, ostiarios et alios officiales a patribus definitoribus constitutos, schedulamque dictorum officialium vicario relinquere.

III. Sit etiam sollicitus scriba, terminato per definidores anno praeterito, quae revocata non fuerint, in registro descri-

CAETER IIII.
De electione
scribae capituli
generalis, cancellarii regimini,
et de pertinentibus ad
officium eorum.

here, et, quae de novo statuentur, diligenter adnotare. Scribi etiam faciat litteras gratiosas pro benefactoribus Congregationis, cum appositione sigilli pendentis, quas ipse subscribat. Licentias vero vendendi, seu quovis titulo alienandi, per definidores concessas, ad effectum obtinendi assensum a Sede Apostolica, de more extendat, subscribat, eodemque Congregationis sigillo communiat. Et, ut supradicta commodius valeat expedire, volumus, ut, finito capitulo, tribus diebus, et ultra, si opus fuerit, remaneat in monasterio ubi capitulum fuerit celebratum.

iv. Verum, quoniam, propter ampliationem Congregationis, multae occupationes et causae in dies emergunt, ita ut cum difficultate scriba capituli omnibus satisfacere possit; ideoque per patres definidores vel regimen eligatur unus prior claustralis idoneus, fidus, integerrimus et peritus, qui cancellarius patrum vel regiminis vocetur, quique registrandi litteras, instrumenta, decreta, et alias scripturas ad regimen attinentes, necnon litteras scribendi et respondendi, quibus opus fuerit, pro dispositione patris praesidentis et definitorum, ut supra statutum est in praecedenti capitulo numero i et ii, curam habeat, qui etiam cum ceteris officialibus publicetur.

v. Praefatus autem cancellarius apud praesidentem regiminis semper maneat, ut, in rebus ad Congregationem pertinentibus, illum operâ suâ iuvet. In eo autem officio, si recte se gesserit, usque ad sexennium, arbitrio regiminis, perseveret, ut non solum praesidi, sed etiam definitoribus, rerum Congregationis, actorum capituli, visitationum et constitutionum, et aliarum scripturarum ad regimen pertinentium, requisitus, notitiam suggerere valeat. Eaque omnia ita callere debebit, et prae manibus habere,

ut, quotiescumque opus fuerit, e vestigio proferre possit. Ei autem coadiutori a definitoribus tempore capituli deputetur, ne multitudine negotiorum obruatur.

vi. Praesidens autem, in omnibus negotiis ad officium suum et Congregationis regimen pertinentibus, cancellario tantum utatur, ne res tanti ponderis fidei cuiuscumque committat.

vii. In negotiis vero capitularibus expediendis, ut brevitati simul atque ordini consulatur, curabit cancellarius omnia petitionum abbatum folia in libro ad hoc praeparato agglutinari per ordinem iuxta examen monasteriorum, ita ut unicuique folio petitionum vacua libri pagina e conspectu respondeat, in quo definidores adnotare possint quid super singulis deliberaverint, ut deinde valeant, iuxta ipsorum sententiam, decreta efformare. Eiusmodi autem liber cum praedictis foliis petitionum propriâ manu abbatum subscriptis in acta capituli referatur conservandus, ut expresse appareat de quibus fuerint definidores requisiti, et an opportuna remedia curaverint adhibere.

Ne pluribus monachorum, sive monasterii in quo celebratur capitulum, curis distrahi seu inquietari definidores contingat, ordinamus quod ipsi definidores per consuetam suffragia vicarium monasterii, si fieri potest, eligant eum, qui ante fuerat¹ praelatus eiusdem monasterii, qui rerum et personarum melius condiciones noverit, seu aliquem alium abbatem de capitulo, prout ipsis definitoribus videbitur, qui curam habeat regiminis monasterii ac monachorum, tam ibidem de conventu existentium, quam aliorum ad capitulum venientium. Qui vicarius teneat primum locum post conservatores; quibus absentibus, omnia signa faciat, et particulares

¹ Aptius lege fuerit (h. r.).

Capit. XIV.
De vicario monasterii in quo celebratur capitulum.

licentias praestet, excepto quod licentiam eundi extra monasterium causâ re-creationis dare non possit, quae soli praesidenti reservatur.

CAPEX XV.
De auditori-
bus causarum
pro rebus tem-
poralibus.

I. Ut patres definitores, quibus accipere incumbit circa monasteriorum et Congregationis reformationes et directionem intendere, curis temporalibus et causarum tumultibus non distrahantur, oneraque partita facilius portentur, ordinamus quod per suffragia a definitoribus eligantur quatuor ex praelatis de capitulo, qui non sint definitores, docti, discreti et idonei ad administrandam iustitiam super causis et differentiis quae solummodo pro rebus temporalibus emergerint inter Congregationem et eius monachos seu monasteria, necnon inter quascumque personas etiam laicas cum monasteriis nostris aut Congregatione nostrâ, si ad auditores ipsos recursum habuerint. Eligatur et unus scriba ex monachis monasterii, vel ex iis qui cum facultate ad capitulum accesserunt; talisque scriba pro quinto sit inferendo¹ iudicio, quoties praedicti non conveniant; cui per definitores dentur coadiutores duo, tam pro registro conventuum, quam pro licentiis alienationum de more transcribendis. Quae licentiae omnes per ipsos transcribantur, aliâs per scribam definitorum non subscribantur. In quarum fine ponatur: *Praesentibus litteris tantum per sexennium valituris.* Hicque quatuor patres appellentur auditores causarum, rerum et iurium temporalium monasteriorum et Congregationis.

II. Ad quorum officium et examen omnia negotia temporalia, lites et controversiae monasteriorum et Congregationis deferantur. Qui, sic electi, ipso facto habeant omnem potestatem cognoscendi et terminandi causas praedictas sine apicibus iuris, summarie et de pla-

¹ Forsan *inferendus* (n. t.).

no, ac solâ facti veritate inspectâ, terminatasque executioni mandare; et, quod ex inopiâ debitorum ipsi auditores exequi nequiverint, regimen aut visitatores, ad quos illius provinciae visitatio spectet, cum requisiti fuerint, exequi sedulo procurent; quorum sententiis et terminationibus omnes de Congregatione, sive definitores, sive praesidens, aut visitator fuerit, teneantur obedire.

III. Examinent etiam et apud se mature consulant quibus est licentia concedenda quovis titulo alienandi bona stabilia monasteriorum, et huiusmodi licentias de eorum consilio vel concedant definitores vel negent. Quod si qui petere voluerint a capitulo generali confirmationem aliquorum contractuum, deferant ad idem capitulum copiam authenticam instrumentorum super iis factorum, aliter non audiantur; servatis iis quae dicta sunt ad cap. III regulae.

IV. Catalogum etiam sive matriculam conficiant, in qua nomina monachorum, qui illo triennio professionem emiserint, scribant. Notent praeterea singillatim nomina et loca electorum et fugitivorum, ut per scribam capituli singillatim in consensu patrum pronuciari valeant; registerum quoque conventuum singulorum monasteriorum secundum gradum ac officium cuiuslibet, apponendo etiam annum, diem ac locum quo et ubi quilibet professionem emisit; et in dicto registro conventus ipsos eo ordine digerant, quo examinandorum monasteriorum schedula per definitores publicanda digeretur. Propter quae servanda mandamus omnibus et singulis conventibus et monachis nostrae Congregationis, ut de cetero litteras et schedulas, talia continentes, ad huiusmodi auditores separatim ab aliis rebus, de quibus scribere definitores voluerint, transmittant.

v. Si autem unus vel duo ipsorum auditorum causas aliquas ad se spectantes ante dictum auditorum tribunal habuerint (ipsis quorum intererit exclusis), reliqui auditores unâ cum eorum scriba cas audiant et definiant.

vi. Ceterum caveant diligenter dicti auditores, ne quidquam (quod absit) ex complacentiâ quovis modo iniuste facere vel determinare præsumant, sed, causarum controversiis auditis, iustitiâ dirigente, iudicent, prout sibi consentaneum visum fuerit.

vii. Ab eorum tamen sententiis liceat aggravato ad definidores appellare; qua appellatione interpositâ, in causas ipsi se amplius non intromittant. Qui quidem definidores non facile sententias revocent, nisi cognitâ causâ et auditis auditoribus.

viii. Verumtamen, ne lites immortales fiant et in longum nimis protrahantur, ipsa appellatio usque ad capitulum proxime futurum inclusive, vel dietam, ob faciliorem solvendi facultatem, pendere possit; quo tempore, si appellantes ipsi prosequi neglexerint, sententia ipsa transeat in rem iudicatam: ita quod, nisi condemnati ante electionem definitorum satisfecerint, in futurâ tunc proximâ electione definitorum voce careant activâ et passivâ, dummodo tempore debito sententia ipsis intimata fuerit.

ix. Sententias autem prædictorum auditorum, ac eorum acta in scriptis reducta, finito eorum officio, volumus regimini consignari, cum aliis scripturis conservanda.

x. Et ut ipsorum patrum auditorum, qui honorabile membrum definitorii esse censentur, elucescat auctoritas, pro gravitate illius tribunalis, locum eis superiorem post vicarium assignamus in toto capitulo, ita ut, in absentia vicarii, generalia, in absentia vero omnium superiorum monasterii, ubi capitulum ce-

lebratur, etiam particularia, iuxta ordinem professionis sibi invicem deferentes, signa faciant: officium vero eorum usque ad absolutionem capituli duret.

i. Quia crescente in dies Congregatione, negotia quoque multiplicari manifestum est, adeo ut nec definidores, nec causarum auditores facile omnia expedire possint: ideo, ut eo facilius onera capituli portentur, quo in plures distributa fuerint, eligatur monachus fidus et omni suspicione carens, atque in computorum arte peritus, qui tempore capituli sit Congregationis depositarius; hoc ordine a definitoribus eligendus: Quilibet definator in aurem patris præsentis unum nominet; deinde nominati omnes suffragiis supponantur, et qui plures habuerit voces, sit depositarius; si vero plures in voce pares fuerint, qui superior est professione, præferatur. Huic depositario prælati mansupia cum suis pecuniis ad monasteria tantum pertinentibus, quas ipsi secum seu alii eorum nomine detulerint, necnon litteras cambii, si quas habent, consignent. Pecunias tamen ad monasteria non pertinentes, si quas penes se aut alio quovis loco aliqui habuerint, in signum humilitatis et reverentiae patri præsententi manifestent. Ipse vero depositarius super libellis cuiuslibet monasterii, a prælato singulis capitulis deferendis, quæ scribenda sunt scribat, videlicet debita, credita illius monasterii cum Congregatione, annatarum scilicet et taxarum supradictarum, et si quas propter eas tempore capituli aut intra triennium imponi contigerit, et similiter debita et credita patris præsentis, visitorum, procuratoris generalis et aliorum ex patribus et monachis, qui nomine Congregationis aliquid receperint, prout per auditores causarum diligenter examinata et approbata fuerint.

CAPUT XVII.
De depositario capituli, et prælati ad computa monasteriorum deputandi.

ii. Eligantur etiam duo praelati ad computa monasteriorum, quibus tam dicta monasteriorum, quam etiam Congregationis, necnon praesidis, visitorum, ac procuratoris computa deferantur, eaque, diligenter examinata, in toto vel in parte approbent aut reprobent, prout iustitia illis suadebit: approbata vero, in libris computorum Congregationis per depositarum adnotari faciant.

iii. Redditi quoque singulorum monasteriorum, tam fructuum cuiuscumque generis, quam pecuniarum, rationesque dati et accepti, creditaque et debita pecuniae, a praelato, cancellario et senioribus subscriptas, exactissime videant et examinent, et ubi opus fuerit, aeris alieni causas inquirant, et rationem ineant quo modo redimi possit. Eaque omnia pertractent, quae pro cuiusque monasterii utilitate sibi videbuntur expedire, verboque et scripto omnia referant definitoribus, ut possint opportune providere. Quod si in rationibus huiusmodi aliquam invenerint fraudem, contra transgressores severissime procedatur, etiam usque ad depositionem.

CAPIT. XVII.
De monasteriorum examinatione.

i. Feria secundâ tempestive dicatur missa sine cantu de dominicâ, cui omnes intersint defensores, nisi aliqui tunc temporis celebrare voluerint. Si duplex festum occurrerit, eâ die dicatur missa de festo, et fiat commemoratio de dominicâ.

ii. Completâ missâ, pulsetur pro capitulo; coadunatisque definitoribus, genibus flexis, aliquantis per orent; factoque signo a patre praesidente, sedeant omnes: quem etiam modum teneant, quoties ad capitulares actiones celebrandas ingrediuntur.

iii. Fient igitur primo per scribam capituli duae schedulae, in quibus pro dispositione patris praesidentis ponantur omnia monasteria Congregationis,

quo ordine examinanda fuerint; quarum altera publice appendatur praeforibus definitorii, ut sciant omnes quo ordine et quando sunt examinandi, et se praeparent ut vocati praesto esse possint; altera vero remaneat penes patrem praesidentem, ut sciat quo ordine praelati olim monasteriorum vocari debeant.

iv. Postea vero vocentur auditores causarum cum eorum scribâ, qui omnes admoneantur a patre praesidente ut officium sibi commissum strenue et integre exerceant, iustitiamque omnibus cum Dei timore administrent, et, quae agenda erunt, quanto citius exequantur et terminent, et, ut capitulum de auditoribus causarum legant et diligenter ponderent, hortetur. Et primo regestum conventuum expediatur; deinde pater praesidens distribuat unicuique definitorum officia, adnotationes, videlicet, mutandorum monachorum, ordinandorum, litterarum gratiosarum, extraordinariorum, et aliorum huiusmodi, prout ipsi patri praesidenti videbitur.

v. Post haec procedant ad monasteriorum examinationem, habitâ prius plenâ et exactâ a visitoribus informatione status monasteriorum, quae ab ipsis visitata fuerunt; imprimis statuente, quod, si is, qui fuerit praelatus monasterii, de quo facienda est examinatio, sit definitor, exeat de definitorio.

vi. Similiter si quis definitor habeat praelatum sibi consanguinitate usque ad secundum gradum inclusive coniunctum aut comproffessum, quando de ipso praelato fit examinatio, definitor ille tunc exeat, praesensque non sit in illâ examinatione. Quod idem servari volumus in examine praelatorum monialium curam habentium.

vii. Advocentur itaque singillatim praelati olim monasteriorum, secundum ordinem schedulae ut supra expositae,

et unusquisque super negotiis sui monasterii examinetur, qui, omnibus, quae dicere voluerit, in schedulam redactis, ut supra, eam manu sua subscriptam relinquat.

viii. Habitâ demum de omnibus informatione, notentur in uno folio, si quae reprehensione digna fuerint, et accersito eo, qui est reprehendus, pater praesidens, neminem specialiter nominando aut dicendo unde informationem habuerit, moneat ipsum hoc modo, videlicet:

ix. « Ad nos pervenit, *vel*, nos audivimus sic et sic »: et praecipue interrogetur praelatus distincte et seriatim de sibi oppositis gravioribus, ne inaudita parte contra eum minus canonice procedatur; similiter cum quocumque alio, si praesens fuerit in capitulo, agatur; et tandem, audita eius responsione, ipsum (prout definitores iudicaverint expedire) vel absolvant, vel moneant, corripiant, aut puniant, quam correctionem vel admonitionem volumus recipi omni reverentia et submissione.

x. Si vero patribus relata fuerint aliqua, de quibus tunc certa informatio haberi nequeat, committantur visitatoribus anni sequentis illius monasterii, ut examinent et procedant, prout in capitulo de visitatoribus ordinabitur.

xi. Examinatis igitur supradicto ordine monasteriis omnibus, procedatur postea ad examinationem praelatorum, qui monialium curam habent. Qui praelati a definitoribus singillatim de unoquoque monasterio interrogentur si quae digna notatione, correctione aut provisione invenerint; quae omnia per scribam adnotentur, sicut supra dictum est de aliis monasteriis; et similiter profertur litterae, si quae sunt ad definitores a monialibus missae, aut aliter dicta monasteria monialium concernentes.

xii. Postremo ordinamus etiam et praeci-

pinus ut deinceps apud patrem praesidentem teneatur liber successoribus consignandus, in quo per ordinem describantur ex una parte omnes illi qui in Congregatione scandalosi, criminosi, inquieti, ac processati fuerint; ex altera vero parte, e directo contraposita, adnotentur approbationes et attestationes visitatorum de eorum emendatione et morum conversione definitoribus factae. Et postquam tribus vicibus a visitatoribus diversis fuerint factae dictae approbationes, de quibus in eodem libro constare debet ex supradictorum visitatorum subscriptione, possint illi, de quorum emendatione constabit, promoveri ad ordines, gradus, dignitates et officia respective, dummodo favorabilia habeant omnia suffragia novem definitorum, et non alio modo. Inviolabiliter autem haec constitutio in perpetuum servetur, alioquin nullas et invalidas huiusmodi promotiones ad dignitates et officia ipso facto volumus et declaramus. Teneantur autem praelati et visitatores definitorio dictos criminosos, si quos habuerint, denunciare.

i. Expedita itaque monasteriorum examinatione, praesidens capituli (quem volumus esse promotorem omnium causarum, ita tamen ut tam praesidens capituli quam etiam regiminis teneatur quaecumque proponere, super quibus ab aliquo definitorum vel visitatorum fuerit requisitus) omnia, quae notata sunt per scribam, in medium seriatim et successive definienda producat.

ii. Et incipiens a novissimis usque ad primos, sciscitetur uniuscuiusque vota, ultimo ipse dicturus. Et uno loquente, ceteri taceant. Si quem vero deprehenderit in dicendo prolixiorum extra materiam vagari, moneat eum ut exponat votum suum paucis verbis et ad rem pertinentibus.

CAPIT. XVIII.
De modo quo
definitores expediant terminanda.

iii. Omnibus vero auditis, illa opinio, in qua ex novem definitioribus septem convenerint, ab omnibus censeatur definita. Scribantur autem terminata a definitioribus in libro, in quo insertae sunt petitiones abbatum, per scribam, e regione petitionum, per capita summarie, prout supra determinatum est cap. XIII

De electione scribae.

iv. Post haec vero definitores legi faciant ordinationes praeteriti capituli, et similiter quae fuerint ordinata per patrem praesidentem, regimen, aut visitatores intra triennium, et iudicio duarum ex tribus partibus vel approbentur vel revocentur.

v. Quae autem de novo tunc ordinata fuerint, seu terminata, serventur quidem in Congregatione, sed non registrentur, nec vim legis obtineant, nisi per triennium practicata fuerint, et per sequens capitulum confirmata.

vi. Novae autem ordinationes non facile fiant, nisi ex urgentissima causa et maxima cum maturitate. Propterea ordinamus quod, si quae in posterum ordinationes faciendae sunt (postquam fuerint a patribus definitioribus formatae, et per eorum suffragia approbatae), exhibeantur et relinquuntur per aliquod tempus praelatis omnibus considerandae. Quibus postea convocatis, legantur singillatim per scribam, aut cui definitores mandaverint, et, quae a duabus ex tribus partibus dictorum praelatorum concordi voto approbatae fuerint, patres definitores per scribam capituli faciant publicari, sequenti triennio practicandas, et in futuro proximo capitulo, modo quo supra, a duabus praelatorum partibus approbandas et confirmandas, quae deinceps non possint, nisi eodem modo, quo confirmatae fuerint, revocari.

vii. Terminata vero per anteriora capitula volumus qualibet facilitate revo-

cari, sed, si quae in dubium adduci contigit, per subsequens capitulum minime revocata, nullatenus proponantur examinanda, nisi de consensu duarum partium definitiorum; quae tamen ex toto vel in parte revocari non poterunt, nisi, ex novem definitioribus, ad minus octo consenserint; et quotiescumque aliquid antea per patrum decreta ordinatum alterari quacumque de causa contigerit, in decreto posteriori fiat mentio prioris; alioquin posterius nullum sit, et decretum prius emanatum in suo robore permaneat.

i. Post examinationem monasteriorum, et ante novorum officialium et praelatorum electionem, definitores videant computa Congregationis per deputatos ad computa monasteriorum approbata, et per depositarium annotata, necnon calculum expensarum, triennio proximo praeterito, nomine Congregationis, tam per patrem praesidentem et visitatores, quam etiam per alios nomine Congregationis, quacumque ex causa factarum, ac pariter debitorum et creditorum. Quo inspecto, sint solliciti ut huiusmodi cre dita exigantur et debita solvantur. Taxa monasteriorum renovetur, quoties capitulo generali expedire visum fuerit.

ii. Inquirant etiam an solutus fuerit census unius unciae auri, quem Congregatio tenetur annualim solvere Camerae Apostolicae in festo Apostolorum Petri et Pauli in signum perpetuae libertatis et confirmationis privilegiorum nostrorum.

iii. Omnibus itaque mature ac diligenter perpensis, si pecuniae desunt pro publicis dispendiis, imponantur cuilibet monasterio plures vel pauciores (prout necessitas exegerit), cum praefixione termini ad solvendum, ac quibus et ubi solvi debebunt.

iv. In solutione autem pecuniarum,

CAEPI XIX.
De calculo expensarum.

quae per singulos annos a monasteriis nostris Romae facienda est, singula monasteria integram summam, quam debent procurariae generali vel agentibus pro Congregatione in Urbe Roma, suis expensis illuc deferant vel transmittant. Quaestores vero, qui Venetiis vel alibi degunt, dispendiorum notam secum deferant, quae pro singulis monasteriis facta fuerint, eamque eorumdem abbatibus consignent, ac, si quid restat satisfaciendum, exigant sine morâ solvendum.

CAPUT XX.
De praesidentis regiminis electione.

i. Die primo post praedictorum omnium expeditionem (ctiamsi superius ordinata ex integro expedita non fuerint), ut electio praesidentis regiminis celebrari possit, cantetur solemniter per praesidentem missa de sancto patre nostro Benedicto. Qua finitâ, congregatis definitores, praesidens capituli exhortetur eos pro novo praesidente regiminis eligendo, ut eum eligant, quem pro Congregationis bono magis idoneum utilioremque probaverint.

ii. Praesidens porro per has vices deputari debet, videlicet: citra Alpes eligetur semel et iterum professus in monasteriis provinciarum Siculae, Neapolitanae, Romanae et Etruscae, hoc est per sexennium; expleto vero huiusmodi sexennio, eligatur ultra Alpes professus ex monasteriis provinciarum Venetae, Lombardorum et Liguriae, per novennium, singulis trienniis deputandus. In quibus provinciis, exceptâ Siculâ, ob distantiam loci, respective residere teneatur. Et sic semper servando hunc ordinem.

iii. Modus autem electionis erit iste. Quilibet defensor scribat in schedulâ primo nomen suum, deinde nomen illius quem eligere in praesidentem intendit: *Ego D. N. eligo in praesidentem D. N.*: et scriptum ponat in vase ad hoc praeparato. Illoc facto, definitores vocent scru-

tatores, qui scrutentur simul secrete singulorum suffragia: in quem vere¹ quinque voces convenisse viderint, eum praesidentem pronuncient: quod si non convenerint, tunc omnes, nominati in praesidentem a definitores, scrutinio supponantur, scrutinium vero dicti scrutatores videant, et illud notent; et in quem plura vota convenerint, dummodo non sint infra quinque, ille sit praesidens. Si vero aliqui fuerint pares in quinque vocibus, vel supra, isti iterum votis subiiciantur usque tertio inter definitores, et qui plura habuerit vota, ipse erit praesidens; et si iterum fuerint paria, pronuncietur ex concurrentibus qui est antiquior in Congregatione.

iv. Supradicta autem vota si quis in actu scrutini palam vel clanculum ostendere vel per alterius manus dare suffragia praesumpserit, poenam privationis vocis activae et passivae incurrat. Quod idem intelligimus de scrutiniis, quae tam per definitores quam per patres in capitulo generali vel in dietâ congregatos fieri contigerint.

v. At si ex nominatis in praesidentem nemo quinque voces habuerit, votis semel secundo, et non amplius subdantur. Qui si nec tum in sufficientibus votis convenerint, advocentur quatuor auditores causarum, et, eis adiunctis, de omnibus nominatis per definitores in praesidem fiat scrutinium, et in quem sex ad minus voces convenerint, praesidem pronuncient. Si vero aliqui fuerint pares in sex vocibus, vel supra, isti iterum suffragiis committantur usque tertio; et qui plures habuerit voces, ipse erit praesidens; et si iterum fuerint pares, pronuncietur qui est prior in Congregatione: electum vero in praesidentem huiusmodi onus volumus acceptare. Deinde vocent omnes patres de capitulo, et qui

¹ Aptius lege vero (R. T.).

in eodem resident monasterio, et coram eis electus praesidens pronuncietur per antiquiorem ex definitoribus, qui electus continuo postulat, attento onere sibi imposito, pro se ab omnibus orari, et omnes successive patres habentes vocem in capitulo ad pacis osculum recipiat.

vi. Quibus peractis, is qui fuerit praesidens capituli, vel antiquior definitor, si ipse praesidens capituli electus esset in praesidentem regiminis, incipiat *Te Deum laudamus*, et cantando omnes processionaliter ad ecclesiam accedant, praesidente regiminis in digniori loco ipsos comitante.

vii. Cum vero perventum fuerit ad chorum, idem praesidens regiminis cum illo qui fuit praesidens, vel cum antiquiore definitorum, si ille ut supra factus esset praesidens regiminis, et alio ex antiquioribus definitoribus ante altare se prosternat, et finito *Te Deum laudamus*, is, qui fuit praesidens capituli vel antiquior, dicat: *ŷ. Saluum fac servum tuum, ŷ. Deus meus sperantem in te, ŷ. Mitte ei, Domine, auxilium de Sancto, ŷ. Et de Sion tuere eum. ŷ. Domine vobiscum. ŷ. Et cum Spiritu tuo.*

OREMUS.

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, protende super hunc famulum tuum praesidentem nostrum, et super Congregationem illi commissam, spiritum gratiae salutaris, et, ut in veritate tili complacent, perpetuum ei rorem tuae benedictionis infunde.

Porrige, Domine, huic famulo tuo praesidenti nostro dexteram tuam per intercessionem beatae et gloriosae semperque Virginis Dei Genitricis Mariae, et auxilium ei supernae virtutis impende.

Intercessio nos, quaesumus, Domine, B. patris Benedicti abbatis commendat,

ut, quod nostris meritis non valemus, eius patrocinio assequamur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

viii. Si vero contigerit electum huic functioni non interesse, eius locum et vicem teneat antiquior definitorum, et, omisso osculo pacis, cantetur *Te Deum laudamus* cum *ŷ.* et orationibus.

i. Quia experientia magistrā didicimus praelatorum crebram mutationem monasteriis in spiritalibus et temporalibus esse damnosam, idcirco monemus ut in electione seu novā institutione praelatorum huiusmodi crebra mutatio vitetur, et, quantum fieri poterit, non mutantur praelati, nisi elapso sexennio, praeterquam ob rationabilem et legitimam causam. Ultra sexennium vero non possint, etiam praetextu simplicis administrationis, nisi talis administratio fuerit per breve spatium temporis, puta quatuor vel sex mensium ad summum, in regimine eiusdem monasterii ullo modo permanere, nec ad illud regendum iterum assumi, nisi totidem annis vacaverint, quot illi praefuerunt. Quod idem de thesaurario, procuratore generali, cancellario, capsario Congregationis, coadiutore procuratoris in curia, et pariter de prioribus, magistris novitiorum, et cellerariis decernimus inviolabiliter observari, iuxta formam Brevis Alexandri VII et Clementis X.

ii. Ceteri quoque officiales a praelatis monasteriorum ad rectorias, vicariatus, procuraciones, vel ad quamlibet aliam administrationem, aut exercitium iurisdictionis spiritualis aut temporalis intus et extra monasterium deputati, elapso sexennio, a praedictis officiis omnino removeantur.

iii. Et quia tempore capituli praelationes et dignitates omnes in Congregatione nostrā vacare intelliguntur, ut eisdem sic per absolutionem in capitulo

sequutam vacantibus provideatur, modus electionis instituendae, tam de illis qui immediate antea erant praelati, quam de illis qui de novo ad praelationem promovendi sunt, erit iste:

iv. Primo definitores ineant inter se tractatum de patribus qui gubernio sint restituendi, de iis qui promovendi de novo, et de illis qui sunt mutandi: nec ullum possint absolutum a praelatione relinquere, vel de novo ad praelaturam promovere, nisi de his inter definitores tractatu et scrutinio praemisso. Unde, si aliquem ex praelatis anni praeteriti parum idoneum regimini, praevio dicto tractatu, definitores existimaverint, poterunt talem, ne per ipsum aliquid detrimenti, sive in temporalibus, sive in spiritualibus, Congregatio nostra patiatur, secundum propriam conscientiam non idoneum iudicatum, in suffragiis ferendis a praelatione excludere. Haec tamen differentiâ, quod, ut excludatur a praelatione ille qui anno praeterito erit¹ praelatus, septem ex novem definitorebus per vota secreta consentire debent; ut vero a praelaturâ arceatur de novo promovendus, sufficit, si a tribus, ex iisdemet novem votis, ut supra convenientibus, reprobetur. Quod idem de prioribus observari volumus.

v. Demum quilibet definitorum scribat in praefatâ schedulâ nomina praelatorum quos nominare voluerit, unicuique monasterio praelatum unum habilem, prout conscientiae suae videbitur, assignando (ita tamen quod nullus praelatus amoveatur, de quo non amovendo prius definitores inter se tractaverint, et hoc inviolabiliter observetur), praefatamque schedulam in vase ad hoc praeparato imponat.

vi. Postmodum vero vocentur scrutatores, qui praefatas schedulas diligenter

¹ Aplus lege erat (R. T.).

scrutentur, et praelatos, in diebus schedulis nominatos, fideliter in unam amplam schedulam redigant, unicuique monasterio attribuendo nominatos in eodem monasterio, etiamsi plures in uno monasterio fuerint nominati, et ipsam schedulam praefatis definitorebus repraesentent, in quâ si reperietur de aliquo praelato dispositum fuisse aliter quam supra dictum est, tunc pater praesidens omnino prohibeat talem praelatum suffragiis subdi, imo absque ullâ discussione eundem in monasterio, in quo prius erat, describi et nominari faciat; schedulas vero, quas praefati scrutatores scrutati fuerint, comburant, et omnia secreta teneant, ne scandalum aliquid oriri possit. Qui, si contra fecerint, puniantur, prout supra de ipsis revelantibus dictum est. Quo facto, praelati singuli votis supponantur, et in quem plura suffragia conveniunt, ille praefatur monasterio de quo agitur.

vii. Hoc sane volentes, quod, si quis eorum, pro quo vota dantur, fuerit de definitorebus, ut liberius de eo disponatur, exeat de definitorio, donec fuerit factum scrutinium.

viii. Quod si contigerit eundem patrem, in duobus vel pluribus monasteriis nominatum, aliis patribus in suffragiis anteferri, fiat scrutinium iterum, et pro quo monasterio plures repertae fuerint voces, illi praeficiatur. Ad depositionem vero praelatorum in poenam, decernimus ut non nisi causâ cognitâ, et secundum quod ordo iuris ac ipsorum demerita postulaverint, definitores procedant.

ix. Advertant autem ipsi fratres definitores, aut etiam qui pro dietis¹ celebrandis infra triennium congregabuntur, ne in promotionibus ad dignitates, praelaturas, officia cuiusvis generis, in

¹ Male edit. Main. legit dietis pro dietis (R. T.).

Congregatione faciendis, ullum omnino promoveant ad favorem cuiuscumque principis aut praelati extra Congregationis gremium (hoc enim prohibetur per duo diplomata Pii V, quorum alterum expeditum fuit sub die VII aprilis, alterum XXVIII eiusdem mensis et anni MDLXXI, districtius autem per diploma Gregorii XIII die VII aprilis MDLXXIV a sanctissimis dominis nostris Urbano VIII et Clemente X confirmatum et ampliatum, quod legendum est quotannis coram omnibus de capitulo sabbato in primo actu capituli); sed illos tantum ad huiusmodi praelaturas vel officia assumant, quos religionis zelus, morum probitas, et litterarum scientia, ac regulæ observantia commendant.

CAPIT. XXII.
De conven-
tuum ordina-
tione.

I. Expeditis praelatorum electionibus, tractent deinde definitores de conventuum ordinatione.

II. Videant itaque primo, an monasteria prioribus, decanis, magistris novitiorum, cellerariis et monialium confessoribus indigeant; quod si iudicaverint in aliquo monasterio aliquem promovendum, aut ex illius monasterii superiorum instantiâ, vel ex ipsorum defintorum propriâ consideratione; tunc (servatis omnibus in apostolicis litteris expressis, et quæ in præsentibus constitutionibus, et præsertim in declaratorio regulæ cap. XXI de huiusmodi electionibus statuuntur), defintores ipsi diligenter de eo ineant cum Dei timore tractatum: declarantes illos, de quibus tunc agitur, nequaquam legitime promoveri posse, nisi, ex novem defintoribus, saltem septem consenserint: quem etiam votorum numerum in eorum absolute necessarium esse decernimus.

III. Et ne defintorum iudicium in aliquem errorem labatur, visitatores in monasteriis visitandis interrogabunt praelatum, ac ceteros monasterii supe-

riores, an mutuo inter se consilio tractaverint (quod eos omnino facere volumus), sit ne aliquis in monasterio monachus morum probitate et scientiâ dignus, qui promoveri possit ad decanatum, itemque ex clericis ad subdiaconatum, diaconatum, aut sacerdotium. Et si aliquos post huiusmodi tractatum dignos invenerint, qui proponantur visitatoribus approbandi, mandabunt ipsi visitatores, prædictos sibi in schedulâ descriptos exhiberi, atque a praelato et singulis superioribus, iuramento præstito, exigent, an affectione et inordinatâ animi inclinatione aliquem proposuerint, aut odio vel malevolentâ prætermiserint, an vero quos dignos et idoneos ad gradus et officia iudicaverint; deque sic nominatorum vitâ et moribus, præsertim illorum qui ad decanatum promovendi essent, a ceteris probatæ fidei monachis exactissime inquirent, et singulorum testimonia in acta referri iubebunt. Industriam vero ac scientiam visitatores ipsi præsentibus diligenter examinant, servatâ formâ, quoad promovendos ad decanatum, quæ infra in secundâ parte Constitutionum cap. XX num. XV præscribitur, et, quos idoneos reperiunt, approbant. Decanorum autem et priorum claustralium vitam, mores, industriam, doctrinam et sollicitudinem, tum a praelato et superioribus, tum ab aliis diligenter explorant; cum enim ex eorum numero eligantur priores et abbates respective, omnium optimi sunt approbandi. Quos igitur dignos iudicaverint visitatores (super quorum conscientiam oneramus), approbabit, et in acta referri mandabit. Caveant autem visitatores ne aliquem approbent qui per integrum saltem annum in eodem monasterio commoratus non fuerit, aut certe bonum testimonium habeat ab his praelatis et supe-

rioribus, cum quibus eo anno, licet in diversis monasteriis, vixerit. Hoc attento, quod titulares praelati deinceps neque in abbates cum administratione, neque in priores, neque in decanos promoveri poterunt.

iv. Prohibemus quoque ne quis ad decanatum, nec ad aliquem superioritatis gradum, etiamsi sacerdos ad Congregationem venerit, assumi possit, nisi decimosexto, nec ad curam novitiorum, nisi decimotavo anno respective in Congregatione completo, ut supra in declaratorio regulae, cap. XXI, num. IV¹.

v. Et nemo in priorem aut abbatem promoveri possit, nisi per quinquennium completum in decanatu aut prioratu respective laudabiliter vixerit, prout in praefato cap. XXI², num. XI³.

vi. Videant consequenter definitores si monasteria sacerdotibus, cantoribus et aliis quibuscumque monachis indigeant, et pro qualitate loci, concursu, frequentia populi et dignitate ecclesiae opportune provideant, servata tamen forma decreti sacrae Congregationis Concilii de celebratione missarum, ubi discernitur, ut numerum familiae singulorum monasteriorum, capituli generalis sententia et auctoritate praefinitum, iidem regularium superiores perpetuo servare omnino teneantur, nec possint illum quoquomodo augere, etiam praetextu augmenti reddituum, absque sacrae ipsius Congregationis licentia. Quem quidem numerum, iam unicuique nostrae Congregationis monasterio capituli generalis voto et auctoritate praefixum, nemini liceat praetororum nostrorum ullo pacto minuere, vel pro obtinenda huiusmodi augendi licentia ad eandem sacram Congregationem recurrere, nisi

ex urgentissima et legitima causa in capitulo generali a definitioribus approbanda, poenas in praedicto decreto contentas incursum. Statuatur item ex eo numero quot decani, quot sacerdotes, quot clerici singulis monasteriis sint adscribendi; sic enim fiet ut ex certo uniuscuiusque monasterii monachorum numero, certus etiam numerus omnium in Congregatione monachorum determinetur, adeo ut singulis annis non plures novitii ad probationem recipiantur, quam quot de praescripto numero fuerint imminuti. Insuper si qui ex legitima causa petant ut indigeant mutatione, prout fieri poterit et definitioribus videtur, fiat provisio.

vii. Ad tollenda autem scandala et incommoda, quae ex frequentibus monachorum mutationibus saepenumero etiam cum animarum detrimento oriuntur, statuimus quod monachi nostrae Congregationis non levi causa mutentur, sed tantum ex manifestae infirmitatis causa, quibus, medicorum consilio, aëris mutatio subveniret, aut si huiusmodi mutatio ad animae salutem esset necessaria, vel alia gravi causa a definitioribus vel regimine aut a visitatoribus approbanda. Mutatis autem, visitatores aut definitores aut regimen, per quos mutari contigerit, provideant ut omnia itineri necessaria tribuantur, praescripta quoque eis via, qua directe ad monasteria sibi assignata pergant, ita ut vagandi tollatur occasio, et commodis monachorum, qua decet charitate, consulatur.

viii. Mutationes vero praedictae, quantum possibile est, fiant ad loca viciniore et magis propinqua, ut expensis simul et vagationi monachorum parcat, et ne cogantur diversa monasteria et hospitia circumire. Quod praecipue circa iuvenes observetur, prout supra ordina-

1 Male edit. Main. legit num. 7 (R. T.).

2 Male edit. Main. legit cap. 31 (R. T.).

3 Potius lege III (R. T.).

tum est in declaratorio regulæ, c. LXVII, num. xv¹.

ix. Scriba vero capituli monachos et monasteria, a quibus amovendi sunt et ad quæ transmittendi fuerint, in scriptis redigat. Nec catalogis mutationum, quæ per capitulum aut dietas fiunt, adhibeatur fides, nisi subscriptis manu ipsius scribæ, sive cancellarii, vel unius ex praelatis, vel procuratoris in Curia, vel notariorum fidem facientium eos cum originali convenire.

x. Statuetis insuper quod, quando monachi mutantur de monasterio ad monasterium, competenter induti mittantur, et maxime in primâ mutatione eis omnino provideatur de clamyde, seu mantello panneo, ocreis, calcariis, aliisque necessariis, prout in inventario suorum vestimentorum cognoscuntur indigere.

xi. Pecunias vero, non solum quas pro vestimentis deferunt, sed etiam omnes alias, cum ad monasteria sibi assignata pervenerint, statim praelatis revelent, depositario consignandas, quas nolumus nisi de licentiâ abbatis expendi.

i. Bemum ipsi definitores eligant sex praelatos in visitatores, ultra præsidentem, religionis zelo, morum probitate, litterarumque scientiâ conspicuos, qui teneantur in illis provinciis, in quibus visitatores deputati fuerint, munus suum cum omni diligentia subire, et intra tempus a constitutionibus præscriptum absolvere.

ii. Modus autem eligendi erit iste. Quilibet definitor secreta scribat in unâ schedulâ sex praelatos supradictis qualitatibus præditos, duos videlicet ex Neapolitanâ, Romanâ et Etruscâ; ac alios duos ex Lombardâ, Venetâ, Ligurâ provinciis, ex diversis tamen dictarum provinciarum monasteriis, respective profes-

sos, et reliquos duos, iuxta præscriptum nostræ Congregationis, pro regno Siciliae, ut statuitur in Brevi Pauli V: postea ipsam schedulam patri præsidenti præsentent: deinde nominati exponantur votis, et qui habuerint plures voces, visitatores existant: quando vero plures concurrunt in vocibus, antiquior professione præponatur.

iii. Statuimus tamen, iuxta formam litterarum apostolicarum Gregorii XIII, ut, qui in uno capitulo fuerit definitor, illo triennio visitator esse non possit. Similiter qui anno præterito fuerit visitator, nisi elapso sexennio in visitatorem eligi nequeat. Visitator autem solum actu, sequenti immediate triennio illa monasteria visitare non valeat quæ præterito triennio etiam actu visitaverit. Visitatio vero monialium committi non possit iis, qui, immediate ante, eas actu vel officio visitaverint.

iv. Tradant denique definitores binis quibusque visitatoribus, iuxta prædictas litteras apostolicas, schedulam, in qua descripta sint non solum ea quæ de visitatoribus Congregationis nostræ constitutiones mandant observari, sed etiam alia quæ ipsi definitores iudicaverint visitatoribus ordinanda, tam in genere quam in specie, pro singulorum monasteriorum exigentiâ.

v. Postea incant tractatum de eligendo procuratore generali in Curia Romanâ; cuius officium cum maximi sit ponderis, eligatur spectatæ vir probitatis, industriæ ac fidei, qui sit abbas regiminis, et non solum ingenio et gravitate morum commendetur, sed etiam in abbatiâ triennium ad minus compleverit, et cuius vita in aliis etiam officiis laudabiliter acta firmum et grave dederit testimonium, cum posse tantî oneris et honoris nomen sustinere; accesseritque gravior quedam et continuata visitatorum con-

CAUSÆ XXIII.
De visitatoribus
et procuratoribus
in Curia elec-
tionibus.

firmatio. Ad eius enim officium spectat Congregationis negotia tractare in Curia, ex definitorum capituli generalis aut patrum regiminis praescripto, omniaque ad patrem praesidentem referre, Congregationis iura tueri, annatas quindeniorum, quartam partem fructuum, et contingentem partem subsidii quadringentorum millium scutorum et aliorum omnium, aut alias impositorum aut in posterum imponendorum, et annuum censum unius auri Camerac Apostolicae in festo Ss. apostolorum Petri et Pauli, in signum perpetuae libertatis et confirmationis privilegiorum nostrorum, quotannis solvere ex pecuniis sibi per monasteria aut per quaestorem transmissis.

vi. De quibus bis in anno rationem reddere teneatur abbatibus S. Pauli de Urbe et S. Mariae de Farfa, cum assistenti alicuius computistae a definitorio ad haec specialiter deputandi; sciatque se, si in hoc unquam defecerit, a capitulo generali, vel etiam a dietâ, gravissime puniendum esse. Visitoribus etiam, dum monasterium S. Pauli visitaverint, idem procurator generalis ostendat annua suae administrationis computa, librosque computorum secum deferet ad capitulum generale a definitorio exacte recognoscendos et subscribendos.

vii. Interim vero capsâ procurariae generalis nullo modo sit apud computistam Congregationis, sed apud aliam personam fide dignam a definitorio eligendam; a qua capsâ computista praedictus non extrahet summam aliquam quovis titulo solvendam absque mandato a patre procuratore generali subscripto: in casu autem reductionis vel extinctionis censuum, debitorum vel aliorum particularium computorum, computista pro tempore, sub poenâ depositionis et inhabilitatis ad quoscunque gradus

mittere teneatur eorum exscriptum monasteriis, ad quae respective spectaverint, spatio unius mensis.

viii. Modus autem electionis eiusdem procuratoris generalis, prout firmatum fuit auctoritate apostolicâ per Breve Clementis X sub datum diè xxii augusti m̄cclxx, erit iste. Eligatur ab universo capitulo generali ex omnibus abbatibus ad id muneris, ut supra dictum est, idoneis, qui omnes indiscriminatim suffragiis eiusdem capituli generalis committi debent. Ille vero ex abbatibus, in quem plura vota consenserint, censeatur legitime electus in procuratorem generalem paribus autem apparentibus suffragiis, qui provecior in religione fuerit, is procurator erit habendus. Porro, quicumque ille sit, singulis in capitulis generalibus omnium patrum scrutinio submitatur, iterum in dicto officio per maiorem supra dimidium vocum partem, si aptus repertus fuerit, confirmandus.

ix. Advertatur praeterea, quod, iuxta Breve Pauli V, nunquam abbas S. Pauli de Urbe et eligendus in procuratorem sint ex monasteriis earundem provinciarum, sed diversarum eligantur, ut, si contigerit procuratorem electum esse professum ex monasteriis provinciarum Lombardiae, Venetae vel Ligurac, tunc abbas S. Pauli ex aliquo monasterio Romanae, Neapolitanae, Siciliae vel Etruscae deputetur, et vice versâ: multo minus eligatur in procuratorem abbas S. Pauli, sed procurator eligendus sit regimine et personâ penitus ab eo distinctus; imo nec ipse abbas, qui est procurator generalis, finito tempore suae administrationis, deputari possit immediate ad regimen S. Pauli; nec abbas S. Pauli, immediate post regimen eiusdem, eligi queat in procuratorem generalem; sicut in procuratorem generalem eligi duos abbates eiusdem monasterii

professos successive, aut alterum in procuratorem generalem, alterum in praesidentem Congregationis, simul, omnino prohibemus. Declarantes nullam et invalidam electionem praefatam in qua praedicta omnia et singula servata non fuerint.

x. Abbati in procuratorem electo non deputetur monasterium aliquod regiminis, sed abbatia solius tituli. Durante vero tempore suae administrationis, eligi non possit procurator generalis in definitorem aut visitatorem; quod pariter fieri prohibemus eo anno et in eo capitulo, quo a procuratoriâ generali quocumque modo contigerit cessare. Excludimus etiam procuratorem generalem omnino a dictâ, tantoque tempore a procuratoriâ vacare iubemus, quanto ante in eâ perduraverit; paribusque rationibus nolumus patrem praesidentem Congregationis tum pro eo tempore, quo praesidis munus gerit, tum pro triennio immediato, quo ab eo absolutus est, cooptari posse in procuratorem generalem, et, vice versâ, procuratorem in praesidem.

xi. Abbas, qui eligitur in procuratorem generalem, iuramentum, ut moris est, reverendissimo definitorio exhibeat, se nullam dispensationem ad quoscumque gradus, dignitates, sacros ordines, aut ad quodcumque aliud nostris constitutionibus repugnans, impetraturum, nisi de speciali definitorum vel patrum regiminis mandato, et in quantum potest pro sui muneris officio dictas dispensationes se impediturum. Quod si ad eius notitiam pervenerit aliquem ex nostris monachis id attentasse, teneatur quamprimum patri praesidi vel regimini denunciare, graviter eum, qui has dispensationes procuraverit, punituro. Si vero eligatur in procuratorem generalem abbas absens a capitulo, hoc idem

iuramentum intra octavam diem, a qua Romam pervenerit, abbati S. Pauli praestabit, eiusque facti authenticum testimonium patri praesidi transmittat.

xii. Singulorum item monasteriorum negotia curabit et causas defendet, et, prout opus fuerit, tam de rebus publicum Congregationis bonum concernentibus patrem praesidem certiore faciet, quam de privatis monasteriorum negotiis eorum superiores. Et si contingat vel morte vel quovis alio casu deficere procuratorem generalem, tunc, qui erit abbas S. Pauli, curam gerat usque ad futurum capitulum procuratoriae praedictae, eodem modo, quo de procuratore generali est definitum: in suo robore semper permanente statuto prohibente ne abbas S. Pauli, vel tunc, vel immediate post, eligatur in procuratorem generalem.

xiii. Si vero ex aliquâ gravi culpâ (quod Deus avertat) iustitiae rigor exposcat ut ad eiusdem procuratoris depositionem in poenam deveniatur, vel pro bono Congregationis regimine contingat ut ab officio absolvatur, ad huiusmodi provisiones per definitores tantum, absque aliorum praelatorum suffragiis, dummodo ex novem definitoribus septem consentiant, procedatur.

xiv. Ut denique tanti officii onus facilius sustinere valeat, deputetur ei a definitoribus, aut a patribus regiminis, coadjutor, qui sit decanus, cuius operâ in scribendo et aliis negotiis utatur: gravis et ipse, industrius, probitateque et ingenio conspicuus, qui etiam eius vices (si quando eum abesse contigerit) sine Congregationis incommodo gerere possit. Hic, qui procurator appellatur, praesit omnibus decanis, etiam magistris novitiorum, et subiaceat in temporalibus procuratori generali, in spiritualibus vero abbati S. Pauli tantum,

a quo teneatur accipere benedictionem, dum e monasterio egreditur et ad illud revertitur. Quod idem dicimus de computista, qui semper sit decanus, et teneat locum immediate post procuratorem.

Capit. XXIV.
De episcopis
regendis et de
eo celebrandi
capitulo.

I. Expeditis omnibus, et ante capituli absolutionem, si quae responsivae vel missivae conficiendae sunt litterae, satisfiat huic muneri per aliquem ad hoc idoneum a defensoribus deputatum. Quas litteras defensores diligenter videant, et si aliquas iudicaverint memoriâ dignas, registrari faciant per cancellarium.

II. Consequenter pro futuro capitulo celebrando idoneus in aliquo Congregationis nostrae monasterio locus eligatur. Declaramus autem monasteria pro celebrando capitulo haec esse, videlicet: monasterium S. Benedicti Mantuae, S. Iohannis Evangelistae Parmae, S. Iustinae Patavii, S. Mariae Prataeae, S. Georgii Venetiarum, S. Petri Perusii, S. Vitalis Ravennae, et sacrum Cassinense coenobium: volentes quod hoc ordine habeantur comitia pro capitulo generali, ut ter in uno vel altero monasteriorum in provinciis Venetâ et Lombardâ ut supra deputatorum, his vero in assignatis provinciarum Romanae et Neapolitanae celebrentur de triennio in triennium, ut supra sancitum est cap. I, n. I.

III. Qui locus sic electus, nisi rationabili causâ et de praesidentis necnon maioris partis visitorum consensu, mutari non possit; nec celebratio capituli, nisi per breve tempus, octo videlicet, vel, ad alius, decem dierum, differri; a decem vero diebus usque ad mensem, nisi de praesidentis omniumque visitorum consensu, minime differri possit, et hoc nisi ex urgentissimâ et inevitabili causâ.

IV. Quod si aliquâ rationabili causâ praesidens et visitatores praedicti ipsius

capituli locum duxerint transmutandum, vel celebrationem capituli prorogandam congruo tempore, omnibus praelatis monasteriorum per litteras significare nullo pacto praetermittant.

V. Statuimus etiam ut ad expensas, quae in capitulo generali fient, omnia monasteria, tam citra quam ultra Alpes, secundum eorum taxam, contribuere teneantur.

I. Omnibus, quae ad generale capitulum pertinent, expeditis, omnes advocentur, tam de capitulo, quam residentes in monasterio ubi capitulum celebratur, publicenturque per scribam capituli tanquam auctoritate apostolicâ publicum notarium praesidens regiminis, visitatores et praelati monasteriorum tam administrationem habentes quam titulares, thesaurarius Congregationis, procurator generalis in Curia, cancellarius, capsarius, coadiutor procuratoris et computista, et mutationes monachorum, praesentibus testibus pro hoc actu specialiter rogatis.

II. Quibus peractis, exeant omnes qui non sunt de congregatione, et successive per praesidentem vel scribam terminata in capitulo publicentur, exceptis iis quae secreta defensores duxerint tenenda. Quae vero publicata fuerint, praelati in scriptis ad sua monasteria, monachis suis denuncianda, portent, et quae a praefato capitulo per duo praeterita capitula approbata fuerint, vel in futurum approbanda emanare contigerit, secum ad sua monasteria vel deferant vel deferri faciant, quantumprimum commode poterunt, in libro ad hoc in modum registri deputato, per se vel per alium, fideliter exaranda.

III. Quae quidem ordinationes in monasteriis legantur in reversione praelati a capitulo: publicentur etiam nominatum, si qui fuerint, fugitivi vel expulsi,

Capit. XXV.
De publica-
tione et abso-
lutione capituli.

ut ab omnibus requirantur respective, vel evitentur, secundum declarationem super cap. regulæ xxix.

iv. Et imponantur triginta missæ pro quolibet monasterio pro fratribus defunctis nostræ Congregationis, et aliæ triginta pro habentibus litteras gratiosas, qui illo forte anno decesserint, quas pro debito sufficere volumus.

v. Ultimo publicetur locus futuri capituli, et pater praesidens committat omnibus ut oretur pro SS. D. N., pro E.^{mo} protectore, ac ceteris S.R.E. cardinalibus, pro principibus, praelatis, Congregationis nostræ benefactoribus vivis et defunctis.

vi. Quibus peractis, visitatores a scriba capituli requirant et petant in scriptis, si quæ ordinata sunt pro monasteriis suæ provinciae, quæ ad eorum officia pertineant. Et similiter quilibet praelatus petat a scriba capituli, si quæ ad suum monasterium pertinentia ordinata fuerint, in authenticâ formâ in libro sui monasterii, ut supra dictum est, postea adnotanda, et in specie de monachis ad suum monasterium tunc deputatis, an pro aliquo illorum obteuta fuerit licentia ut ad ordines promoveatur, et quo tempore; et similiter a patre praesidente requirat si quæ fuerint ad suum monasterium pertinentia. Et sic obtentâ prius licentiâ, et benedictione perceptâ, facultas sit unicuique redeundi ad sua monasteria, nisi ex aliquâ causâ fuerit necesse aliquos remanere. Praesidens tamen et visitatores ultimi recedant. Modus autem haec omnia pronuntiandi, ut ab omnibus idem ordo servetur, erit iste, videlicet:

vn. Primo pronuncientur praelati; secundo ordinationes confirmatae; tertio ordinationes novae; quarto admonitiones; quinto mutationes monachorum; sexto numerus professorum; septimo

fugitivi et expulsi, ac licentiat, et a quo monasterio, qui specificè nominentur; octavo nominatim defuncti omnes, et in quo monasterio; nono numerus defunctorum habentium litteras gratiosas; decimo triginta missæ pro fratribus nostris defunctis, et triginta item aliæ pro habentibus litteras gratiosas, ut supra; undecimo locus futuri capituli; tertio decimo licentiae admittendi novitios ad professionem; et postremo thesaurarius, procurator in Curia, ac ceteri officiales Congregationis, ut supra, n. i.

i. Si aliquod monasteriorum liquido debito teneatur vel Congregationi vel particulari monasterio, in quacumque sive pecuniarum sive rerum quantitate, eique a capitulo vel a visitatoribus praefixum fuerit certum solvendi tempus, et praelatus illius coenobii, elapso termino, requisitus de solutione, non satisfecerit intra quindecim dies saltem per depositum reale rerum vel pecuniarum ad arbitrium creditoris, privetur in capitulo sequenti voce activâ et passivâ; si vero debitum illud fuerit ratione taxarum, solvat cum illo totum interesse, et poeniteat, prout supra dictum est, si tamen in culpâ ipse fuerit.

ii. Si autem cellerarius a praelato monitus supradicta adimplere neglexerit, ab officio amoveatur, etc.

SECUNDA PARS CONSTITUTIONUM
CONGREGATIONIS CASSINENSIS.

i. Praesidenti regiminis, tamquam principali visitatori et patri Congregationis, deferatur ab omnibus omnis reverentia et loci praeceminentia. Ipse solus in quocumque fuerit monasterio omnia signa tam particularia quam generalia faciat.

ii. Teneat penes se sigillum magnum Congregationis, quo utantur patres, cum

Capit. XXVII.
De pecuniarum solutione pro debitis liquidis monasteriorum.

Capit. I.
De potestate praesidentis et visitatorum.

aliquid praecipuum nomine capituli vel regiminis fieri continget. Teneat etiam regestum capituli. Aliae vero scripturae Congregationis serventur in archivio, et claves archivii semper sint apud praesidem vel abbatem illius monasterii, nec possint inde extrahi scripturae ullae, nisi de eius licentiâ aut commissione, relicto etiam ipi ab extrahentibus chirographo extractorum.

iii. Ad ipsum deferantur singula Congregationis, quae intra triennium occurrerint. Ad eundem principaliter pertinet exequi ordinata per capitulum. Quae duo praemissa, aut solus, aut cum aliis visitatoribus, secundum rerum qualitatem et eius limitatam potestatem, faciat.

iv. Possit etiam in iis quae intra triennium occurrerint, prout¹ pro evitandis scandalis et pro pace servandâ expedire videbitur, cum uno saltem ex visitatoribus providere: cuius provisioni et deliberationi omnes, etiamsi visitator fuerit, obedire teneantur.

v. Caveat etiam ne affectione aut passione aliquâ moveatur; sed omnia secundum Dei timorem disponere satagat. Quod si aliter (quod absit) fecerit, sciat se per definitores sequentis capituli puniendum.

vi. Titulum vero praesidentis generalis nec ipse sibi arroget, nec ab aliis illi deferatur, sed simpliciter, iuxta primaevum Congregationis ritum, vocetur praesidens Cassinensis.

vii. Statuimus etiam quod pater praesidens non possit accedere ad Curiam Romanam, nisi prius habito consensu utriusque visitatoris illius provinciae in qua fuerit deputatus.

viii. Item, quod nullus visitatorum ad eandem Curiam accedere possit, nisi de

licentiâ patris praesidentis ac convisitato-
ris sui: ceteris vero praelatis ac religiosis nostris prohibemus omnino ne Romam proficiscantur, nisi accedente consensu patris praesidentis et utriusque visitatoris suae provinciae, vel, si periculum esset in morâ, cum licentiâ patris praesidentis, aut unius saltem dictorum visitatorum, necnon abbatis sancti Pauli et procuratoris in Curia Romanâ.

ix. Liceat praeterea eidem patri praesidenti cum aliquo ex visitatoribus illius provinciae, ubi visitandum fuerit, omnia Congregationis monasteria, quotiescumque opus fuerit, visitare, excepto monasterio, cui triennio praeterito praefuit, et cui aliquis in secundo gradu illi coniunctus praecet: quod idem de visitatoribus intelligimus.

x. Caveat tamen ne auctoritate officii sui (quemadmodum et quilibet visitator) religiosum aliquem de quolibet monasterio Congregationis nostrae removeat, et eum in monasterio sibi commisso deputet. Sed si aliquâ monachorum indigeat provisione, duo alii visitatores, aut praesidens cum uno visitatore huiusmodi, faciant provisionem.

xi. Possit autem praesidens, praetatorum consensu, monachis aliquâ iustâ causâ mutationem petentibus licentiam impertiri; quam tamen illis non concedat, quos capitulum vel regimen in dietis, aut visitatores in actu visitationis, cum ab ipsis mutari petissent, reiecerunt, aut aliò quam optassent mutaverunt, nisi forte urgentissima et necessaria causa noviter emerit. Hortamur tamen ut consensus huiusmodi non tam facile concedat, sed visitatoribus, quantum fieri potest, hanc curam relinquat.

xii. Ceterum praesidens cum duobus visitatoribus, quoties necessitas postu-

¹ Vocem *prout* nos addimus (R. T.).

laverit ut propter animae aut corporis salutem mutatio fiat alicuius religiosi intra annum de monasterio ad monasterium, disponere super hoc possit usque ad tempus capituli aut dietae.

xiii. Item praesidens et visitatores, vel quilibet eorum in actu visitationis existens, causas et lites inter monasteria ac personas Congregationis audire, et summarie, facti solâ veritate inspectâ, terminare; nisi rei gravitas mereatur ad capitulum vel regimen rem deferri. Quod vero, iustitiâ mediante (ut praefertur), iudicaverit vel terminaverit, faciat observari.

xiv. Item praesidens omni tempore absolvere potest religiosos nostros a casibus in religione reservatis. Quod idem statuimus de visitatoribus in actu visitationis tantum, etiamsi fuerint visitatores solum actu, non officio.

xv. Possit etiam praesidens in actu visitationis, ubi ordo iustitiae exigeret, monachum aliquem in quocumque monasterio Congregationis delinquentem corrigere, et in domum custodiae detrudere, etiam (si opus fuerit) invito praelato, et idem possint visitatores in actu visitationis.

xvi. Demum praesidens cum omnibus visitoribus, quos appellatione regiminis intelligi volumus, omnem repraesentent Congregationem, et ea exequi possint quae infra cap. iii determinantur.

xvii. Habeantque praesidens et singuli visitatores sigilla singula aequalis omnino formae et quantitatis, eiusdemque characteris, scilicet *Pax*, quibus utantur in litteris particularibus ad officium suum spectantibus. Nec alteri cuivis liceat sigillo simili uti.

xviii. Litteras vero eodem sigillo signatas, nemini de Congregatione nostrâ, etiamsi praesidens aut convisitor, vel praelatus esset, aperire concedimus, nisi

solis iis ad quos diriguntur, vel de eorum licentiâ: praeterquam in casu urgentissimae necessitatis, ut in declaratione, cap. LIV, n. IV, v, VI.

xix. Ad ipsos etiam praesidem et visitatores pertinet, cum opus fuerit, vel propter scandalum evitandum, ordinata per capitulum de omnium consensu suspendere usque ad tempus generalis capituli: non tamen ex toto revocare. Possint etiam, ubi necessitas urget, aliquid universale in Congregatione constituere usque ad tempus capituli dumtaxat servandum.

xx. Ordinata etiam per praedictos pro bono Congregationis volumus observari, etiam post eorum officia, nisi revocentur a successoribus, et fuerint approbata, prout supra dispositum est in primâ parte, cap. xxix, n. VI.

xxi. Et quia saepe munera excaecant oculos sapientum et subvertunt corda iustorum, statuimus, iuxta sacrorum canonum sanctiones, quod nec praesidens, nec definitores, nec visitatores etiam monialium, durante eorum officio, accipere ullo modo possint quaecumque munera a monachis nostris vel monialibus vel ab aliis quibuscumque personis de Congregatione. Quod si contra fecerint, priventur ipsis rebus, et insuper graviter puniantur, secundum qualitatem delicti et personae.

i. Ad evitanda visitorum incommoda et coenobiorum dispendia, decernimus, visitationes monasteriorum nostrorum tertio quoque anno peragendas, deputantes tempus praedictarum visitationum in accessu ad dietam et recessu ab eâ iuxta constitutionem sanctissimi domini nostri Innocentii Papae XI, sub die IX septembris MDCLXXX, intra quod visitatores, nisi ex aliquâ infirmitate vel alio legitimo fuerint impedimento detenti, teneantur suum officium explevisse. Quod

Caer. Il.
Quomodo et
quater fieri
debeant visita-
tiones.

si facere neglexerint, in sequenti capitulo generali activâ et passivâ voce pri-ventur. Si vero ambos visitatores tempore praefato et causâ legitimâ ut supra impeditos esse contigerit, visitent quamprimum, cessante praefato impedimento. Si autem alter eorum fuerit pariter legitime impeditus, de consensu utriusque eligatur alius praelatus de regimine, vel prior claustralis, aut saltem decanus regiminis, qui actu tantum sit visitator, et non officio, itaut intra praefatum tempus visitatio omnino compleatur.

II. Hoc plane volentes, quod visitator officio semper praecedere debeat visitatorem actu et non officio, licet sit in Congregatione inferior.

III. Caveant ne in eorum audientiae locis ponantur ulla ornamenta, et post primum diem comedant in refectorio, communem conventus victum sequentes.

IV. Quamprimum igitur visitatores ad monasterium, quod visitare intendunt, pervenerint, congruo tempore congregatis praelatis et monachis ipsius monasterii, aliquam, non in humanae sapientiae verbis, sed brevem et puram in hunc modum faciant exhortationem:

v. « Fratres carissimi, cum ex iniuncto nobis a capitulo generali visitationis munere huc accesserimus, ut si quid in hoc monasterio, tam in capite quam in membris, vel contra regularis disciplinae normam, vel contra rectam temporalium administrationem forsân irrepserit in spiritualibus et temporalibus, ad bonum regimen reducatur: idcirco, si aliquid correctione dignum ad nostram notitiam pervenerit, omni vigilantia et studio, prout nobis desuper datum fuerit, providere curabimus, apud vos per illud temporis spatium, quod suadebit necessitas, commorantes; si vero nullus vestrum nostrâ indigebit operâ, gratias Deo agite, charitatem continuam in hoc

vinculo pacis invicem servantes, obedientiam et reverentiam ob Dei amorem patribus impendentis, disciplinam monasticam et regularem observantiam: accensis desideriis confoventes: et si ad alia huiusmodi voluerit breviter exhortari.

VI. Consequenter moneant praelatum et monachos, quod, si quis pro bono monasterii sui indicaverit aliquid insinuandum, libere illud exponat; quoniam intentio patrum nostrorum est, quod in visitationibus vitia tam in capite quam in membris radicitus amputentur, cum eâ tamen qua decet humanitate et charitate.

VII. Caveat tamen quilibet, ne alicui, potissime praelato, quavis passione seductus, aliquid falsum imponat, seu aliter, quam dictum factumque fuerit, referat, aut suspicionibus, vel leviter dictis seu factis, aliquem inculpet. Quod si fieri (quod absit) contigerit; diligenter, cognitâ causâ, huiusmodi reus sciat se publice coram monachis culpam dicturum, ac poenâ talionis, aut aliter, prout videbitur, puniendum.

VIII. Postea vero visitatores faciant absolutionem mortuorum; mox visitent sanctissimum Eucharistiae sacrarium, et reliquias, si quae sunt; ac deinde tempore congruo sint seorsum cum solo praelato monasterii, illumque examinent de seniorum suorum et ceterorum monachorum conditionibus, et praesertim si adhibita fuit diligentia necessaria in librorum inquisitione; si prior claustralis et decani circa sua officia, videlicet in divinis officiis, in custodia regularis observantiae, in audiendis religiosorum confessionibus, in communibus exercitiis, in quotidianis monasterii officinarum visitationibus, sint solliciti; si sibi invicem reverentiam ac superiori- bus obedientiam praestent; si caeremo-

nias observari curent; si monachorum et commissorum admonitiones ac correctiones in capitulo culparum frequentent; si in praedictis administrationibus et correctionibus sint nimis rigidi aut remissi; si magister novitiorum diligenter novitios suos instruat in oratione mentali, in spiritualibus exercitiis, in caeremoniis Congregationis, in compositione tam interioris hominis quam exterioris; necnon si eos in vilibus servitiis exerceat, et in aliis huiusmodi, quae in regulâ et constitutionibus nostris continentur.

ix. Inquirant praeterea de idoneitate, et conditionibus novitiorum, ac etiam si in eorum receptione observentur praeccepta regulae et constitutionum nostrarum, et si recipiantur ad professionem secundum privilegia nostra; ulterius, quod recipiantur de consensu duarum ex tribus partibus conventus, et quod profiteantur in manibus vel in praesentia praelati sub Congregatione iuxta formam nobis usitatam.

x. Interrogent etiam ipsum praelatum, si in administratione temporalium cellerarius suum sequatur consilium et voluntatem; si nostris potissime infirmis necessaria ministret; si tam in verbis quam in factis et ceteris moribus eos aedificet, et cum saecularibus sit exemplaris; si temporalia monasterii diligenter administret; an procuret ut possessiones a colonis sint suis temporibus cultae, arboribusque consitae, ac ceteris ad culturam necessariis convenienter instructae; si libros computorum ac rationum monasterii sui teneat ordinatos; si instrumenta et alia monasterii iura diligenter conservari procuret; si inventarium omnium rerum mobilium monasterii et immobilium habeat; si aliis officialibus a cellerario dependentibus, intus et extra monasterium, ea, quae ad

eorum officium spectant, per inventarium accurate consignet, et ab ipsis expletâ administratione integram et fidelem exigit rationem; an ipse praelatus viderit, praescriptis temporibus, unâ cum senioribus computa monasterii sui, prout decernitur in declaratorio regulae cap. xxxi; et si monasterium est debitum aggravatum, in quâ summâ, et quem habeat satisfaciendi modum. Propter quod volumus ut visitatores ante recessum diligenter videant computa debitum et creditorum monasterii, necnon reddituum, et expensas. Quod si viderint monasterium notabiliter aggravatum, iuxta eorum providentiam, opportuna remedia adhibeant.

xi. Inquirant etiam, si qui sint monachi, sibi, aut aliis superioribus rebelles, aut inobedientes; si vitiosi, si sandalosi, si proprietarii, si mercaturae et illicitis negotiationibus dediti; et si quem per acta visitationum, in quibus proceditur per viam inquisitionis generalis, de praedictis notorie suspectum et diffamatum invenerint, tunc visitatores, habitâ talî notitiâ, si alio opportuniore modo non possunt, debent, specialem contra ipsam instituendo inquisitionem, praevisi iuramento, testes examinare, et processum, non per apices iuris, sed simpliciter, summarie, de plano, solâ facti veritate inspectâ, formare, servatis de cetero iis quae sunt essentialia iudicii, ut sunt, audire defensiones rei, et citatio ad sententiam. Quod idem in omnibus causis criminalibus in Congregatione nostrâ servandum erit, sive per viam inquisitionis specialis, sive denunciationis, aut accusationis procedatur.

xii. Praeterea inquirant, si ea, quae per visitatores aut praecedentia capitula fuerint ordinata (quantum scilicet ad eos pertinet), accurate observentur; si regularis observantia in suo vigore con-

servetur; si divina officia ordinate et morose dicantur; si ieiunia regularia observentur; et silentia temporibus debitis iuxta regulam et constitutiones teneantur; si invicem reverentiam monachi sibi exhibeant et honorem; si sint compositi tam in choro quam alibi per monasterium, et potissime coram hospitibus et saecularibus, et si cum eis se immisceant, non vocati; si hospites cum humanitate et charitate recipiantur; si elemosynae ordinariae, iuxta facultatem monasterii, integre et fideliter erogentur; si privilegia nostrae Congregationis, quae in illo sunt monasterio, ac etiam ipsius particularia, caute et diligenter custodiantur; et ea omnino videant, et de aliis huiusmodi, quae per regulam et constitutiones, et antiquas Congregationis consuetudines, aut alias, prout eis videbitur, concernerit. Ac denique inquirant, cum iuramento, de probitate et sufficientiâ eorum, qui tam ad sacros ordines quam ad decanatum, prioratum et abbatiam respective promovendi erunt, et si cetera requisita habeant, iuxta formam superius traditam in cap. xxii primae partis constitutionum, et in declaratorio, cap. xvi, n. iii.

xiii. Consequenter visitatores, absolutâ praelati examinatione, in eius absentia inquirant segregatim ab unoquoque supradictorum seniorum de ipsis invicem, ac de supradictis omnibus, prout viderint cuilibet competere; necnon tam probitatem et sufficientiam eorum qui promovendi essent, quam sollicitudinem vel negligentiam promotorum diligenter examinent, singulorum merita vel demerita in futuro capitulo definitivis narraturi, iuxta formam superius descriptam in praefato cap. xxii primae partis constitutionum; ac etiam de qualitate praelati, si sollicitus sit circa observantiam regularem, tam in se quam in monachis;

si corrigat religiosorum excessus; si frequentet divina officia et capitulum culparum; si saepius exeat de monasterio, aut si est facilis ad dandam licentiam aliis ut ex levi causa exeant; si in sua conversatione tam cum monachis quam cum saecularibus sit exemplaris; si in eo aut in aliquo monacho fuerit aliquis notabilis excessus tam in vestimentis quam in aliis quibuscumque; si confert de agendis monasterii cum senioribus; si saepius aut semel in praedictis defecerit; si demum ipse, aut cellerarius, vel ceteri officiales, intus vel extra monasterium, absque capituli generalis sive regiminis licentiâ, vel cum monasterium est aere alieno gravatum, fabricare praesumpserint; si regulam et constitutiones ac decreta omnia, quae per regimen aut praecedentia capitula promulgata fuerint, ad unguem observet et observari faciat.

xiv. Supradicti autem visitatores interrogent etiam sacerdotes seniores, zelantes de praedictis; ceteros autem monachos iuniores non curent interrogare, nisi pro indagandâ alicuius rei veritate duxerint necessarium. Si autem ultro aliquid dixerint, benigne eos audiant, ac exhortentur ad obedientiam et reverentiam erga praelatum suum, ad fraternam charitatem et regularem observantiam.

xv. Postea vero iidem visitatores promovendos ad decanatum coram se advocari faciant; et super scientiâ, quam profitentur, et praesertim super poenitentiae sacramentum, quod ex officio, ut in regulâ dictum est, administrare tenentur, diligenter examinent, ac separatim unicuique ipsorum nonnullos conscientiae casus (quibus saltem egregie instructi esse debent, prout statuitur in Brevi Clementis VIII) in uno folio descriptos exhibeant. Qui in calce eiusdem

folii statim coram iisdem visitatoribus, non discedendo ab eorum audientiae loco et prospectu (ut ex hoc eorum habitus cognoscatur), in scriptis respondere teneantur. Caveant tamen ipsi visitatores, ne praedictis examinandis huiusmodi casus quovis modo ante examinationem per se vel per alios notificent, illud serio perpentes quod de huiusmodi promovendorum doctrinae sufficienti coram definitioribus in capitulo generali attestari cum iuramento debent, prout decernitur in declaratorio regulae, cap. XXI, num. III.

XVI. Videant insuper visitatores schedulam, quam a scriba habuerunt in capitulo praeterito in examinatione ipsius monasterii, et diligenter examinent quae in ea continentur, si vera fuerint vel falsa capitulo generali relata.

XVII. Videant praeterea schedulam quam habuit praelatus a praefato scriba tempore capituli, et si, quae in ea continentur, executioni mandaverit. Tandem, habita de omnibus praedictis prudenti et diligenti informatione, tractent apud semetipsos cum Dei timore, quae sint monitione, quae reprehensione et quae correctione digna, tam in praelato quam in senioribus, ceterisque monachis. Advertant autem ne facile credant omni spiritui, sed probent spiritus si ex Deo sunt. Nec aliquem ex sola suspicione condemnent, sed de relatis ad eos (si de visu, vel auditu, ab homine gravi, ceterisque circumstantiis consideratis) omnino cum prudentia et matura deliberatione diiudicent. Et si quos culpabiles sive reos deprehendent, simul aut separatim moneant, increpent et corripiant iuxta excessum qualitatem, et, secundum constitutiones nostras, ordinem in praemissis quae fuerint opportuna, itaut suo consilio et directione cuncta secundum Deum bene disponant.

XVIII. Possint autem praedicti visitatores praelatum, si quem in notabilem excessum, causa cognita, comprehendant incurrisse, itaut non absque manifesto scandalo usque ad capituli generalis tempus tolerari possit (dummodo, transmissa ab ipsis notitia, super qualitate excessus, patri praesidi, duobus visitatoribus propinquiorum provinciarum, et duobus praelatis item vicinioribus monasterio de cuius praelato agitur, ex eorum litteris sententiae ita conformes perspiciantur, ut ex septem patribus quinque consentiant) suspendere usque ad proxime futurum congressum, nisi opportunus remedium aliud eorum prudentia suggerat.

XIX. Possint insuper omnes et singulos seniores et officiales monasterii ab eorum curis et officiis suspendere, et, si necessarium duxerint, ab eorum monasteriis removere. Caveant tamen ipsi visitatores, ut neque inordinata affectione praelatorum et aliorum monachorum vitia vel excessus dissimulent, neque inordinata aversione, plusquam et ubi opus non fuerit, aliquem inculpantem se reprehendant; nam, sicut, ordinate et cum prudentia factae, visitationes sunt causa observantiae regularis, conservandaeque religionis munimenta; ita e contrario imprudenter et inordinate, sive cum passione factae, ruinae occasionem praebent. Idcirco si qui visitatores in aliquo excesserint, sciant se in generali capitulo puniendos.

XX. Plane ea quae visitatores reperirent in suis visitationibus alicuius ponderis, seu notatu digna, aut quae ipsi expedire nequiverint, redigant in folio definitioribus tempore capituli generalis referenda, ut ea possint, prout iustitia dictabit, terminare.

XXI. Statuentes, quod, si quis visitatorum, aliquo interveniente impedimento,

ad capitulum generale minime venire poterit, per litteras significare teneatur ea, quae gravia et digna relatione videbuntur, quaeque ipse iudicaverit expedire, prout dictum est part. I constitutionum, cap. II, num. III.

XXII. Ergo visitatores auctoritate, qua maximam pollent in canonum et privilegiorum nostrorum nostraeque Congregationis, viriliter constantique animo exequantur officium suum, corrigenda corrigant, mutandos mutent, suspendendos suspendant; et quae leviora sunt, per verbum monemus seu hortamur, quae vero graviora vel quae expedit in posterum observari, per verbum¹ imponimus seu mandamus et ordinamus; annotata singula digerant in libello, quem secum deferant ad capitulum a cancellario inter alia acta patrum capituli vel regiminis referenda, ut praesidens et definitores per singula monasteria examinare et inquirere possint utrum per eos ordinata praelati, cellerarii et ceteri servaverint. Quod si reperti fuerint praefatis visitoribus inobedientes, seu eorum, quae ab illis ordinata fuerint, transgressores, noverint se pro qualitate excessus et inobedientiae puniendos. Ipsi vero patres visitatores Dei, semper timorem et communem profectum prae oculis habentes, ita circumspecte, graviter et religiose se gerant, ut non solum verbis, sed etiam factis aedificent visitatos; ideoque visitatores eligantur patres gravitate, doctrinam, prudentiamque conspicui, ut reverentiam et obedientiam, quae debetur officio, merito quoque personarum sibi concilient. Ipsi vero meminerint rationem officii sui definitoribus exactissime se reddituros. In quorum definitorum manibus visitatores iurent de secretis tenendis iis omnibus, quae in visitationibus accipient, praeci-

¹ Videtur legendum *scriptum* (R. T.).

dictum alicuius personae continentia. Quod si contigerit ambos visitatores in capitulo ad praestandum dictum iuramentum non reperiri, ille, qui adest, priusquam visitationes incipiantur, iuret in manibus sui convisitoris. Et idem intelligendum erit, si, absente socio, unus visitor convisitorem sibi elegerit.

XXIII. Si quis vero ex ipsis aliquid eorum, quae in visitatione acceperit, quae sint alicuius momenti, vel inde scandalum oriatur, aut testem, qui aliquid deposuerit, contra eius voluntatem revelaverit, ad idem officium per sexennium continuum assumi non valeat; et insuper a definitoribus, pro qualitate excessus, severe puniatur: praefati vero et alii superiores nullo pacto sint curiosi ad quaerendum quis contra eos aliquid dixit, vel deposuerit, graviter ipsi, si contra fecerint, puniendi.

XXIV. Ultimo convocent in capitulo praelatum cum ceteris monachis, quos breviter exhortentur ad mutuam charitatem et pacem, necnon obedientiam et reverentiam praelato, etc., ut supra. Et si quid voluerint monere vel corrigere, id faciant cum omni humilitate et charitate, et vale facientes, pro se orari petant, et data pace, discedant.

XXV. Licentiae vero datae a praedictis nullius sint valoris et momenti, nec eis ulla fides adhibeatur, nisi sint in scriptis cum affixione sigilli *Pax*, ut in declaratione capituli de ordine Congregationis plenius continetur. Praedicta autem decreta et scripturas omnes ad visitationes pertinentes, a se subscriptas, consignent visitatores cancellario, qui omnia registret, ut supra, primam parte constit., cap. XIII, num. VI, statutum est. Sed ut secretum fideliter omnino servetur circa ea, quae in examine visitationum deponuntur, volumus quod illarum acta visitatores apud se, durante

corum officio, caute custodiant; quo peracto, in archivio monasterii, in quo celebrabitur immediate subsequens capitulum, reponantur, ea collocando in arcâ, cuius clavis semper apud praesidem pro tempore stet, ut in declaratorio, cap. xxxii, num. viii. Decreta vero omnia pro singulis monasteriis in visitatione sancita et promulgata, describant in folio ab ipsis signato et successoribus visitoribus tradendo, ut hi possint inquirere, an executioni demandata fuerint.

CAPUT III.
De amotione et electione praesidentis, Visitorum et aliorum praelatorum extra tempus capituli generalis, et de dicta auctore congregationis ultra triennium convocanda.

I. Si praesidens, aut aliquis visitor, quod Deus avertat, manifestus et voluntarius praevicator, criminosus ac contemptor sanctae regulae aut constitutionum nostrae Congregationis, aut adeo negligens et remissus repertus fuerit, ut, ipsius praevicatione vel negligentia, religionis et honorum operum aut observantiae regularis dissolutio, seu scandalum inducatur, moneatur usque quater a visitoribus ut se corrigat, et, si se non emendaverit, moneatur ut cedat officio; si vero cedere recusaverit, clarescentibus culpis, assumant se cum praelati visitores quinque patres viciniore praesidenti, si ipse, de quo agitur, fuerit praesidens, vel duos tantum, si fuerit visitor: quorum iudicio, si duae¹ ex tribus consenserint, et periculum esset expectare usque ad capitulum, causâ cognitâ, ab officio absolvatur.

II. Quia vero, vacante huiusmodi praesidentatus officio, ex constitutionibus apostolicis, sine auctoritate praesidentis nulla provisio fieri potest, ordinamus quod quandoeumque et quomodoemque officium praesidentis vacare contigerit, antiquior visitor, sive ille sit ex provinciâ citra, vel ultra, ipso facto renaneat et sit praesidens, omniaque peragere possit, et omnem habeat au-

¹ Nempe partes, vel lege duo (R. T.).

toritatem, ac si in capitulo generali praesidens electus fuisset; ceteris in anterioribus constitutionibus contentis in suo robore permanentibus. Ob nimiam vero locorum distantiam, ne propter hoc Congregationi dispendium aliquod generetur, eo casu, quo praesidentia visitori Siculo, utpote antiquiori, contingat, volumus, quod, expensis provinciae Siculae, in aliquo monasterio provinciarum illarum Italiae, in quibus antecessor residere tenebatur, permanere debet¹; et similiter, propter easdem causas, ad dietam, quae intra triennium celebranda est, ut infra num. v decernimus, quod unus tantum ex Siciliae visitoribus, prout per definitores in capitulo determinatum fuerit, venire possit.

III. Visitor autem, si ob aliquam ex praedictis causis amotus fuerit, consentientibus praesidente et ceteris visitoribus, vel maiori parte ipsorum, ac duobus praelatis, ad hoc, ut supra in num. I, vocatis, alius in eadem provinciâ eligatur.

IV. Decedente vero aliquo praelato, administratio, tam in spiritualibus quam in temporalibus, sit ipso facto et esse intelligatur apud priorem claustralem; cui tamen mandamus ut omnem adhibeat sollicitudinem (gravius si negligens fuerit puniendus), quo huiusmodi vacatio celerius nota fiat praesidenti, aut (si is, cuius monasterium vacare contigerit, praesidens fuerit) antiquiori visitori, ut supra. Qui, si forsan ob rationabiles causas expediens illi videbitur, poterit monasterio sic vacanti, de consensu tamen visitorum eiusdem monasterii, deputare aliquem praelatum in administratorem usque ad proximam congregationem, quae habebitur vel per capitulum vel per dietam. Hoc statuente, quod, si talis administrationis tempus ultra sex menses protrahatur, debeat

¹ Aptius lege debeat (R. T.).

reputari ac si esset integer annus, connumerandus cum praescriptis, tum regimini praelatorum unius monasterii, tum vacationi ab eodem monasterio, primâ parte constit. cap. XXI, num. 1.

v. Porro, ut opportune monasteriis omnibus provideri et negotiis occurrentibus satisfieri¹, decernimus, quod, elapso a comitiis generalibus sesquianno, videlicet ante diem festum Circumcisionis Domini, in aliquo monasterio commodo, praesidens pro celebrandâ dietâ regimen congregare debeat. Inhibentes ne vel alio tempore, vel similem aliam regiminis unionem convocare possit, nisi id maxime necessarium esse idemmet praesidens et quatuor saltem visitatores iudicaverint.

vi. Advertant tamen, quod praelati, qui conveniunt in dietam, sint diversorum monasteriorum professi, itaut duo eiusdem monasterii professi dietae congregationi interesse non possint, et non sint nisi septem, computatis omnibus, ut totum regimen repraesentent: nempe praesidens, visitator ille Siciliae, quem venire posse definitores decreverint, alii quatuor definitores, praelatus loci, nisi, ut comprofessus alicuius ex supradictis, excludi debeat; quo casu, ac etiam aliis visitatoribus non accedentibus, per alios praelatos viciniorum monasteriorum numerus absentium suppleatur; ibique in omnibus expediendis, et quae tractari contigerit, nisi, ex septem, quinque consentiant, nihil conclusum censeatur; excepto si (quod Deus avertat) praesidentem aut visitatorem intra triennium amoveri necesse fuerit, in quo casu ordinatio, quae supra num. 1 posita est, servabitur. Ut autem electio sit libera et legitima, possint fratres convocati, pro monasteriorum vacantium utiliori regimine, in praelatos, quos sibi pla-

uerit, sicut et in priores, vacante tali gradu, dummodo sint habiles, nominare. Quibus in schedulam redactis, votis committantur omnes secundum professionis ordinem, et qui plures voces habuerit, dummodo quinque ex septem congregatorum patrum in eum conveniant, ceteris praeferatur; in vocum autem paritate, professione superior praeponatur. Et non solum in praedictis, sed etiam in quibuscumque aliis, de quibus per patrem praesidentem in congregatione aliquâ tractari contigerit, teneatur ipse praesidens quaecumque proponere, super quibus ab aliquo congregatorum patrum fuerit requisitus.

vii. Si vero contingat ut in huiusmodi provisionibus aliquis praelatus, eius exigentibus culpis, deponi, suspendi, vel contra eius voluntatem mutari debeat, id, nisi causâ cognitâ, servatoque iuris ordine, in dietâ fieri inhibemus. Quod idem volumus observari, ubi procedendum sit ad depositionem priorum. Illorum tamen mutationes, prout occasio exiget, prudenti arbitrio patrum regiminis relinquimus. Ne autem in huiusmodi iudicio ferendo, ex inordinatâ animi propensione erga proprium commodum, a recto iustitiae tramite devietur, districtè praecipimus ut nullus ex patribus in dietâ congregatis ad regimen illius monasterii, quod tunc pro causis praedictis vacare contigerit, neque in administrationem deputari possit. Si vero vacare contigerit per mortem, vel propter expletum sexennium, aut per voluntariam alicuius praelati petitionem ut a regimine absolvatur vel ad aliud monasterium mutetur, tunc in monasterio sic vacante poterunt patres praedicti, quem maluerint et idoneum iudicaverint, tam ex eisdem in dietâ congregatis, quam ex aliis praelatis extra, prout eorum conscientiae videbitur expedire, servatâ

¹ Deest verbum *possit*, aut simile (n. r.).

tamen distributivâ iustitiâ, in praelatum deputare. Si quae in praedictis casibus contra huius constitutionis formam de cetero fieri contingant, nulla ac irrita esse decernimus et declaramus.

viii. Nullus autem praelatus sive prior aut decanus, vel aliquis ex monachis, praesumat huius congregationis tempore ad monasterium, in quo celebratur dieta, vel ad loca circumvicina accedere non vocatus, sub poenis cuilibet ipsorum, si accesserint, in primâ parte, cap. ii, n. v taxatis.

ix. Ne vero ex huiusmodi vacationibus dispendium aliquod monasteriis nostris, praesertim in spiritualibus, evenire queat, statuimus ut de cetero, in locis sic vacantibus, qui vices praelati gerunt in ipsis monasteriis, auctoritatem habeant in spiritualibus ac temporalibus, quam, dum viveret aut praesens erat, ipse praelatus habebat; idem quoque censemus, cum praelati ad capitulum generale accesserint: quam auctoritatem in praedictis tantum duobus casibus vices praelatorum gerentes habere volumus usque ad instituendi praelati accessum ad monasterium, vel iam instituti novam dispositionem, etiamsi talis vicesgerens interea mutatus fuerit. In aliis vero casibus, ne, propter praelatorum absentiam, monasteria detrimentum maxime in spiritualibus incurrant, ipse praelatus declaret, quâ, in ipsius absentia, fungi velit auctoritate constitutos monasterii officiales, praesertim priorem claustralem super casibus reservatis et aliis ad gubernatorem monasterii spectantibus.

x. Cellerarii, et alii qui temporalia administrant praedictis temporibus, ad ipsos, ut praemisimus, vicem praelatorum gerentes recurrant et obediens sint: consilioque et voluntate eorum cuncta faciant et disponant.

xi. Ordinamus autem, quod praelati,

ad pacem conservandam inter suos ministros, ante recessum omnia ita ordinent et disponant, ut prior et cellerarius sciant quid agendum sit in negotiis monasterii, et praecipue in vendendis et emendis rebus.

i. Sicut praelatorum, ita monachorum nostrae Congregationis discreta mutatio plerumque utilis et necessaria est, tum ad ostendendum nostrae Congregationis individuum unitatem (multa enim monasteria in idem corpus charitatis vinculo coalescere conspiciuntur), tum quia, dum de monasterio in monasterium monachi transferuntur, et amor mutuus in plures diffunditur, prudentia, cuius mater est experientia, perficitur et augetur.

ii. Si quando ergo, etiam extra tempus capituli, monachorum aliquem (ipso etiam, vel praelato suo invito) patres regiminis ad aliud monasterium transferendum, et ad ibi commorandum mandaverint, eis omnino parendum iubemus. Similiter, si in visitatione aut etiam post visitationem alicuius monasterii, visitatores id agendum iudicaverint, volumus ut eis obediatur, ut supra in praecedenti capitulo.

iii. Similiter, si, legitimâ et necessariâ causâ interveniente, utpote pro monasterio reformando, vel infirmitate urgente, vel propter imminens infirmitatis periculum si citius mutatio aëris non succurrat, aut pro vitando scandalo, et similibus, praesidens et duo illius monasterii visitatores monachum aliquem mutandum duxerint (etiam invitâ praelatis, tam mittente quam recipiente, ac etiam ipso monacho), eis obediendum mandamus. Urgente vero causâ arduae necessitatis, vel ubi periculum esset in morâ, praecipiente tantum uno illius monasterii visitatore, ei omnino pareatur. Praedicta autem usque ad capitulum vel dietam tantummodo servari de-

CAPUT IV.
De monachorum et aliorum religiosorum mutatione.

beant: quo tempore vel firmabitur vel revocabitur mutatio.

IV. Ubi autem necessitas aut manifesta utilitas requireret, possint praelati invicem transmittere monachos, ac etiam stabilire, dummodo commoditer fiat, adiuncta tamen praesidentis licentiâ vel visitatorum.

V. At si quis monachus intra annum ex manifestâ causâ periculi animae vel corporis mutari petierit, visitator ipsius monasterii, habita informatione a praelato ipsius monachi (et, si commode fieri poterit, etiam seniorum et medici, ubi de corporis periculo agitur), si exposita vera esse repererit, et necessarium esse indicaverit, monachi petitioni annuat, illique provideat de monasterio idoneo, cuius iudicio omnino parendum erit.

VI. Si autem praedictae causae non aderint, ne occasio detur sponte vagandi (maxime si importune, aut cum scandalo aliorum monachorum, seu monasteriorum impendio, licentia requiratur, quia tunc huiusmodi mutatio, tam ipsis monachis quam monasteriis, experientiâ magistrâ, ut plurimum noscitur esse damnosa), ei licentiâ minime concedatur; quod si petere petulanter perseveraverit, et suâ importunitate eam extorquere conetur, non ei annuatur, sed graviter puniatur.

I. Circa mutationes monachorum declaramus quod monasteria, a quibus recedunt mutati, ad omnes teneri debeant expensas, ut supra dictum est in declaratione regulae cap. LX.

II. Si vero aliquis propter gravem infirmitatem mitteretur de monasterio ad monasterium, vel si contingeret aliquem monachum adeo esse incorrigibilem (quod Deus avertat) ut in proprio monasterio propter scandalum aut legitimum causam in domo custodiae detrudi seu puniri non possit, sed in alio mo-

nasterio esset carceri mancipandus, in his casibus monasterium ex quo mittitur, ultra expensas itineris, provideat monasterio, ad quod est missus, etiam de aliis illi monacho necessariis.

I. Ne facilitate qualibet, sed mature et circumspecte in acceptandis monasteriis procedatur, capitulum generale (ad quod solum huiusmodi acceptationes pertinere decernimus), cum de acceptando monasterio aliquo tractatur, primo inspiciat an monasteria Congregationis abundant patribus, qui deputari possint reformationi monasterii noviter acceptandi. Qui si suppetunt, mittantur duo graves et experti patres ad videndum praefatum monasterium, et inquirendum si habet conditiones quae requiruntur ad regularem observantiam, videlicet, quod sit in bono aëre et situ spatioso, solitario et non tumultuoso; et si in civitate, vel extra civitatem, prope miliare, vel circa: si non inquietetur bellorum tumultibus; nec graventur monachi ex itineris longitudine, et in loco, ubi non possint fieri turres et propugnacula; si sit sine curâ animarum, et habeat officinas utiles et necessarias ad regularem observantiam, vel ad eas facile reduci possit; si habeat libros et paramenta et calices, et cetera necessaria ad divinum cultum; si habeat possessiones sive redditus pecuniarum in loco tuto et pacifico, quae sufficiant pro sexdecim saltem personis, et aliis monasterii oneribus portandis; quod non sit aëre alieno gravatum, et si quae sunt huiusmodi. Quae omnia diligenter inspecta, fideliter referant capitulo sive regimini, aut aliter, prout capitulum decreverit. Quod si, omnibus supradictis conditionibus (quae pro maiori parte praefatum monasterium habere volumus) consideratis, ac etiam si monasterium sit in civitate pacificâ, ubi verisimiliter speratur animarum fructus,

CAPUT VI.
De monasteriis noviter acceptandis.

CAPUT V.
De expensis faciendis in mutationibus monachorum.

decreverint acceptandum, non prius mittantur monachi ad dictum monasterium, quam unitum fuerit Congregationi per bullas apostolicas, et nisi officinae et mansiones religiosorum antea fuerint competenter reparatae.

II. Quod si capitulo generali videbitur huiusmodi reformationem intra triennium fieri debere, ipsam committat regimini, iuxta praedictam formam. Quoties autem intra triennium tractandum esset de reformatione alicuius monasterii, eo quod periculosa esset dilatio usque ad capituli tempus, habeatur recursus ad praesidentem, qui, si unâ cum visitoribus et aliis praelatis (ut supra in cap. III de amotione¹ praesidis) de communi consensu indicaverint huiusmodi acceptationem esse utilem et necessariam nostrae Congregationi, mittant duos idoneos patres ad inquirendum de monasterii conditionibus, iuxta omnia praedicta, et referant capitulo proximo futuro, si differri poterit. Si autem periculum esset in morâ, ut praedictum est, tunc per ipsos dictos patres monasterium acceptetur, maxime si tale esset, cuius reformatio cederet in magnum Congregationis commodum et augmentum. Advertant tamen regimen et patres mittendi ad investigandas monasterii conditiones, ne aliquid permittant, aut sese cuiquam obligent verbis, sed omnia referant capitulo vel regimini terminanda, ut supra.

III. Ceterum strictius inhibemus ne aliquid ex nostrae Congregationis monasteriis dimittatur, aut ab ipsâ Congregatione alienetur, nisi, ex quatuor, tres partes omnium patrum, qui habent vocem in capitulo generali, consentiant. Hoc tamen non intelligimus fieri posse, nisi in casu permutationis, scilicet si dimittatur unum, ut in eadem dioecesi

¹ Male edit. Main. legit *amolatione* (R. T.).

aliud acceptetur, et praemissâ apostolicâ facultate, aliisque circumstantiis, de quibus cap. III regulæ.

IV. Si vero de aliquo monasterio monialium sub curâ Congregationis aut particularis monasterii nostri acceptando tractabitur (quod, quantum possibile erit, omnino evitandum est), nisi de consensu duarum ex tribus partibus praclatorum totius Congregationis, qui in capitulo generali intererunt, etiam ad visitationem tantum acceptari non possit.

I. Ne tantorum beneficiorum, gratiarum ac privilegiorum, quorum munimine Congregatio nostra a felicitate recordationis Eugenio Papa IV non modo stabilita, verum etiam plurimum aucta existit, videamur immemores, sed pia grati animi officia eius memoriae, quantum in Domino possumus, rependamus, hac praesenti ordinatione statuimus ut per omnia nostrae Congregationis monasteria praesentia et futura, singulis annis, die XXIII februarii, anniversarium conventualiter pro eiusdem Eugenii Summi Pontificis felici requie celebretur, et aliud consimiliter die XIX septembris pro reverendo patre Ludovico Barbò, nostrae Congregationis praecipuo direttore.

II. Fiant praeterea annualim tria anniversaria conventualiter; unum pro animabus nostrae Congregationis, aliud pro benefactoribus nostris defunctis, tertium pro benefactoribus vivis, dicendo missam pro peccatis: quae anniversaria celebrentur per monasteria nostrae Congregationis post primum diem septembris diebus quibus habilis celebrari poterunt.

III. Post festum vero Omnium Sanctorum Monachorum, primâ die non impeditâ, recitetur conventualiter integrum officium defunctorum, et missa item cantetur pro defunctis nostrae Congregationis.

CAPIT. VII.
De anniversariis perpetuo celebrandis.

iv. Laudamus item piam eam consuetudinem, quae in aliquibus nostris monasteriis iam recepta, et ad ea cetera quoque monasteria extendi iubemus, ut scilicet singulo quoque anno aliquâ die non impeditâ mensis decembris conventionaliter recitetur integrum officium defunctorum, et similiter cantetur missa pro nostris religiosis in eodem monasterio defunctis, etc.

FINIS.

§ 2. Hinc est quod nos, perpetuae atque inviolabili praesertarum declarationum et constitutionum firmitati, robori et efficaciae, quantum nobis ex alto conceditur, providere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas declarationes ad regulam S. Benedicti et constitutiones praesertas, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robor et efficaciam adiungimus, ac omnes singulos tam iuris quam facti et solemnitatum quarumcumque in similibus etiam de necessitate observandarum, et alios quoslibet, etiam quantumvis formales et substantiales defectus, etiamsi tales sint, ut non nisi factâ de eis specificâ et individuâ mentione sanari possint, si qui in praemissis principaliter vel accessorie intervenerint seu intervenisse dici, censeri vel praetendi valerent, plenissime et amplissime supplemus et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras ac declarationes et constitutiones praesertas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod dilecti filii superiores et monachi dictae Congregationis Cassinensis, aliive quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis

non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas ipsae praesentes emanarint, adductae, specificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ quacumque, etiam quantumvis iuridicâ, legitima, piâ et privilegiatâ causâ, colore et praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, aliive quolibet, etiam quantumvis formali et substantiali, individuamque mentionem et expressionem requirentem defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti, seu se iurare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter et inconcusse observari, sicut in praemissis et non aliter censeri, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos ac Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet, quacumque praesententiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum quilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane si secus super his

a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium
specifica deroga-
tione.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariæ apostolicæ regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dictæ Congregationis eiusque provinciarum et monasteriorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem Congregationi eiusque superioribus, monachis et personis, aliisque quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis ac insolitis clausulis et decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus ac consistorialiter et aliâ in contrarium præmissorum concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse ac plenissime et amplissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
scriptorum.

§ 5. Volumus autem ut eorumdem præsentium litterarum transumptis, seu ex-

emplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii novembris MDCLXXX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 22 novembris 1680, pontif. anno v!

XCVII.

Permittitur ut abbates et officiales omnes Congregationis Cassinensis pro hac vice tantum, ob immutatum capituli et dictæ temporis, non amoveantur statim post expletum officiorum curriculum; et abbati S. Pauli extra Urbem committitur procuratio generalis, si quandoque intra triennium vacaret¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum nos, per quasdam nostras in simili formâ Brevis die ix septembris proxime præteriti expeditas litteras, tu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, statuerimus et ordinaverimus, ut tam capitulum generale quam dieta intermedia Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti, quæ quolibet biennio respective celebrabantur, in posterum quolibet triennio, a proximo futuro capitulo generali,

Definitum ut
capitulum ge-
nerale, et die-
tam singulis
trienniis esse
celebranda.

¹ Pro secundâ parte Constitutionis vide huius Pontificis Const. editam MDCLXXX, novembris xxii pont. v; item Const. editam MDCLXXXVII, martii xxii, pont. xi, ubi confirmatur decretum pro ecclesiâ S. Germani; necnon Innocentii XII, Const. editam MDCCX, iulii xxviii, pont. i, pro primâ parte.

quod tertiâ dominicâ post Pascha Resurrectionis dominicæ proxime venturum celebrari debet, incipiendo, atque ita perpetuis futuris temporibus de triennio in triennium continuando, celebrentur, ita, scilicet, ut diæta huiusmodi octodecim mensibus post celebrationem cuiuscumque capituli generalis pro rebus et negotiis, quibus interea consulendum fuerit, ante tamen festum Circumcisionis Domini immediate sequens, et non aliter, haberi deberet, et aliâs, prout in litteris præfatis, quarum tenorem præsentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur; verum, sicut dilectus filius procurator generalis dictæ Congregationis nobis nuper exponi fecit, ex mutatione temporis celebrationis diætae huiusmodi, quæ tertiâ dominicâ post Pascha Resurrectionis Dominicæ celebrari solebat, necessario consequatur ut nonnulli abbates suas residentias sexennales, et pariter aliqui priores, magistri novitorum, cellerarii et alii ministri Congregationis prædictæ sua respective ministeria absolvant eo tempore, quo nec capitulum generale, nec diæta eiusdem Congregationis celebretur; atque ita, licet, iuxta constitutiones ipsius Congregationis auctoritate apostolicâ confirmatas, a suis respective residentiis et ministeriis amoveri deberent, id tamen fieri nequeat, eo quod nullus tunc temporis congressus habeatur, in quo alii eis substituantur: nobis propterea dictus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in præmissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Estenditur administratio prælatorum et officiorum omnium pro hac vice ultra prædictum tempus, ut supra.

§ 2. Nos igitur, ipsius procurator generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti,

aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut tam abbates qui suas residentias, quam priores, magistri novitorum, cellerarii et alii ministri Congregationis præfatae qui sua respective ministeria sexennalia eo tempore absolvent, quo nec capitulum generale nec diæta eiusdem Congregationis celebretur, in suis respective residentiis seu officii et ministeriis, usque ad tunc proxime futurum congressum capituli generalis vel diætae huiusmodi dumtaxat, constituere¹, suaque officia et ministeria respective interea obire et exercere libere, licite et valide possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, concedimus et indulgemus. Præterea, si quandocumque contigerit officium procuratoris generalis Congregationis prædictæ extra tempus celebrationis capituli generalis ipsius Congregationis vacare, officium ipsum per abbatem monasterii S. Pauli prope et extra moenia Urbis dictæ Congregationis pro tempore existentem iuxta constitutiones prædictas usque ad capitulum generale tunc proxime futurum exerceri debere, auctoritate et tenore prædictis, declaramus.

§ 3. Decernentes easdem præsentibus litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, siquæ in præmissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum

1 Videtur legendum *consistere* (R. T.).

Clausulae.

patatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrarium.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptum.

§ 5. Volumus autem ut eorumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x ianuarii MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 10 ianuarii 1681, pontif. an. v.

XCVIII.

Confirmantur quaedam constitutiones monachorum Congregationis Hispaniarum Ordinis sancti Benedicti¹.

¹ Huiusmodi constitutiones immutant antiquas, quae etiam antea pluries immutatae fuerunt (Cf. documenta quae postea citantur (n. r.).

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii abbas generalis et monachi Congregationis Hispaniarum Ordinis sancti Benedicti, quod dudum, videlicet die xix decembris MDCLXI, nonnullae recentes constitutiones, quae, praevia derogatione antiquarum, ex commissione eiusdem Congregationis in capitulo generali anno praecedenti MDCLX in monasterio S. Facundi de Sahagum celebrato factae, editae fuerant, a felicitis recordationis Paulo Papa V praedecessore nostro per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras specificae confirmatae atque approbatae fuerunt. Verum, quia per recolendae memoriae Gregorium XIII, iv idus februarii, anno Incarnationis Dominicae MDLXXII, et successive per Urbanum VIII, Romanos Pontifices praedecessores pariter nostros, III nonas iulii MDCCXIV, ex voto Congregationis tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, tributa et respective confirmata ac de novo concessa fuerat facultas capitulo generali dictae Congregationis Hispaniarum, quotiescumque temporum opportunitas et rerum vicissitudo exposcere videretur vel experientia ipsa doceret, constitutiones capitulares huiusmodi, etiam a Sede Apostolica confirmatas, immutandi et revocandi, aliasque de novo faciendi quas magis congruere eidem capitulo videretur, prout in ipsorum Gregorii et Urbani praedecessorum litteris desuper expeditis dicitur contineri: ideo, mhaerendo facultati huiusmodi, capitulum generale eiusdem Congregationis Hispaniarum nonnullas condidit constitutiones, per quas aliquae ex supradictis a Paulo praedecessore confirmatis immutabantur et alterabantur, quas etiam dictus Urbanus praedecessor die III de-

A Paulo V confirmatae fuerant nonnullae recentes constitutiones a capitulo generali editae.

Variae deinceps inductae mutationes.

cembris eiusdem anni MDCXXIV confirmavit. Sed cum postea in sequenti capitulo recessum fuisset ab illis, et decretum quod observarentur dictae priores constitutiones a Paulo praedecessore confirmatae, ita tamen, ut, ubi¹ in eisdem prioribus constitutionibus electio abbatiarum demandabatur novem tantum definitores, in futurum adderentur alii sex monachi, ad quorum favorem immediate post novem supradictos ad definituratum gradum plura fuissent data suffragia; hae pariter constitutiones die XXIII augusti MDCXXVIII ab eodem Urbano praedecessore confirmatae fuerunt. Cumque etiam inter ceteras constitutiones, a memorato Paulo praedecessore, ut praefertur, confirmatas, statutum legeretur, quod abbatiae, inter unum vel aliud capitulum intermediae² vacantes, ab abbate generali, tribusque definitores unâ etiam cum abbate vicinioribus loco ubi abbas generalis praedictus de vacatione certior factus fuisset, providerentur; verum pluries, experientiâ magistrâ, compertum fuisset, quod, propter definitorum distantiam, admodum difficile reddebantur et in longum protraherentur huiusmodi electiones: ideo, utendo eisdem facultatibus per praefatos Gregorium et Urbanum praedecessores concessis, eadem Congregatio in sequentibus capitulis generalibus disposuit ac ordinavit, ut supradictae electiones, in casu magnae distantiae dictorum trium definitorum, cum voto quatuor solummodo abbatum loco de quo supra proximorum fieri possent; cum declaratione quod in aequali distantia definitores abbatibus praeferebantur, et quod in aequali distantia censeretur esse definitor qui octo tantum leucis plus quam abbas distaret, quodque, absentibus a suis mo-

nasteriis abbatibus, idem votum haberent pro electione dictarum vacationum monachi capitulares dictorum proximorum monasteriorum, qui haberentur in antelationibus iuxta suos gradus. Hocque etiam a piae memoriae Clemente Papa IX praedecessore nostro per quasdam suas pariter in formâ Brevis die XV decembris MDCLXVII expeditas litteras confirmatum fuit. Porro, in vim pariter eiusdem facultatis commutandi constitutiones a Gregorio XIII concessae, et ab Urbano VIII praedecessoribus nostris praefatis confirmatae, pluribus in capitulis generalibus (comperto per experientiam quod nonnullae ex dictis constitutionibus ut supra a Paulo praedecessore confirmatis, et quaedam aliae postmodum factae, non erant religioni proficuae, nec de facili practicabiles) aliaeque¹ ex antiquis immutatae, aliaeque noviter confectae fuerunt constitutiones, ac etiam diversimode ab aliis ut supra confirmatis, in eisdem capitulis pluries fuit observatum, et praecipue quoad infrascripta, videlicet:

1° Circa numerum capitularium statutum fuit, ut in antiquis constitutionibus et in Brevi Pauli V illarum confirmatorio, quod non sint plures capitulares, quam, generalis qui in illo capitulo terminat suum officium, illi etiam, qui generales extiterunt, qui actualiter sunt abbates sive praesidentes monasteriorum, definitores immediate praecedentis quadriennii quod in illo terminatur capitulo, magistri et praedicatorum generales (etsi aliquis fuerit concionator regius), et per universitatem Salmanticensem de licentiâ Congregationis et eius sumptibus laureati, et qui in illâ fuerint, ut constitutio disponit, cathedratici, socius sive comes genera-

Novae mutationes.

Quot et qui esse debeant capitulares.

1 Male edit. Main. legit *ibi* pro *ubi* (R. T.).

2 Aptius lege *intermediae* (R. T.).

1 Potius lege *aliae* (R. T.).

lis, eius secretarius, procurator generalis Romanae Curiae in solo capitulo quod fuerit immediatum suo ad Hispaniam accessi, procurator generalis Curiae Regiae, electus tamen a Congregatione, abbas denique suspensus. Per varias tamen eiusdem Congregationis dispositiones dictus capitularium numerus auctus est, quia concessum fuit votum perpetuum iis qui in septem capitulis illo positi fuerint, qui in qualibet universitate approbatâ primariam aut vespertinam cathedram theologiae scholasticae vel expositivae obtinuerint (si in collegiis Congregationis per duodecim annos completos theologiam legerint), dummodo tamen sponte se cathedrâ non abdicaverint, vicario etiam monialium S. Placidi Matrili, chronico generali Ordinis, et aliis denique privatis monachis:

Procurator
curiae regiae
votum habeat.

2° Procuratori Curiae Regiae per Congregationem fuit etiam votum concessum, esto non sit a Congregatione electus, sed a solo generali:

Quid agendum in
alocutus definitores.

3° Post dictas constitutiones, et Breve earum confirmatorium, disposuit Congregatio, quod, decedente inter unum et aliud capitulum aliquo ex novem definitores, eo ipso succedat in defuncti locum elector, qui in praecedenti capitulo plura obtinuit suffragia post novem qui definitores fuerunt pronunciati, et successive alii quinque electores, si contingat totidem obire definitores:

Item quid si
definitor ad generalium
promoveatur.

4° Disposuit etiam Congregatio, post constitutiones praefatas, quod, si unus ex novem definitores in generalem electus fuerit, postquam talis fuerit pronunciatus, alius ex monachis in definitorem in generalis locum per totam eligatur Congregationem:

De lectoribus
Salmanticensibus.

5° Per constitutiones ut supra confirmatas fuit absolute dispositum quod habeant votum perpetuum in universitate aucte Salmanticensi de licentiâ Congre-

gationis, et eius sumptibus laureati; per novam autem eiusdem Congregationis dispositionem restrictum est votum ad eos solum, qui in eâ duodecim annis integris legerint, et sexdecim resederint in ipsâ universitate:

6° Absolute etiam conceditur per constitutiones confirmatas votum perpetuum praedicatoribus generalibus; et per novam constitutionem eis illud auferitur si concionari noluerint in locis ipsis ab obedientiâ assignatis:

De concionatoribus.

7° In dictis constitutionibus et Brevi confirmatorio Pauli V fuit dispositum et ordinatum quod non sint visitatores, nec suppletore eorum, sed quod generalis bis visitet Congregationem in quadriennio per se ipsum, si potuerit, sive per suos commissarios; postea vero eadem disposuit Congregatio ut quatuor visitatores eligantur in quolibet capitulo, et quod votum habeat in sequenti in quo terminatur eorum officium:

Do visitatoribus.

8° Item in constitutionibus supradictis et Brevi confirmatorio Pauli V ponuntur quatuor magistri et totidem praedicatoribus generales; et nunc sex magistri et sex praedicatoribus generales potiuntur voto perpetuo:

De magistris et praedicatoribus.

9° In dictis constitutionibus et Brevi fuit statutum et definitores iniunctum ut electiones omnium abbatiarum tam monachorum quam monialium celebrent, servato ordine antiquitatis monasteriorum; per novam tamen constitutionem Congregationis iste ordo alteratus est, et statutum ut idem ordo servetur, praeterquam in abbatibus S. Martini Matrili, Salmanticae et Hispalis, quae primo loco eligantur:

De ordine in electionibus abbatiarum servando.

10° In eisdem constitutionibus et Brevi dispositum fuit, ut definitores electores in secreto observent usque ad ultimam capituli sessionem personas electas in abbates et abbatissas, iniunctis

De silentio observando definitores.

illis praecepto formali, excommunicatione latae sententiae et poenâ periurii, si quoquo modo illas revelaverint; quam postea dispositionem alteravit Congregatio, permittens revelationem, eo quia nullum afferens praeiudicium, neque inconveniens ad nihilum aliud serviebat, quam ad praebendam occasionem scrupulorum periurii :

11° In constitutionibus per Paulum V confirmatis dispositum fuit, omnes electiones abbatiarum vacantium inter medium quadriennii fieri debere per generalem, tres definitores et unum abbatem, ordine in illâ praescripto; postea Congregatio disposuit quod abbates collegiorum et monasteriorum tres monachos non habentium per solum generalem eligantur :

12° Circa electionem generalis statuerunt dictae constitutiones et Breve illarum confirmatorum, ut illa celebretur in speciali sessione, post electiones definitorum, abbatiarum et secretarii capituli generalis; quam dispositionem postea Congregatio alteravit, disponendo quod illa fiat et celebretur die dominico immediato post diem ingressus in capitulum, et in eadem sessione in qua eliguntur definitores, et quod non regulentur vota usquedum aliae electiones factae fuerint.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositione subiungebat (quamvis dicta Congregatio alterationes, commutationes, novasque dispositiones huiusmodi respective facere sibi licuisse crediderit, et adhuc firmiter credat, maxime vigore facultatum a memoratis Gregorio et Urbano praedecessoribus respective concessarum et confirmatarum, et continue ut supra practatarum et observatarum ab eadem Congregatione), attamen nonnulli ex monachis et religiosis illius habuerunt habeantque scrupulum, dubi-

tantes ne in omnibus supradictis alterationibus, immunitatibus, recentibusque dispositionibus ab Apostolicâ Sede non confirmatis invalide processum fuerit, quodque confirmatio a dicto Urbano praedecessore emanaverit in formâ communi, nec se ad constitutiones a dicto Paulo praedecessore confirmatas extendat; multoque magis in eis augeatur scrupulus ex eo quod idem Urbanus praedecessor in alteris litteris supradictis subsequenter editis constitutiones iam confirmatas praeceperit observari; et (licet credi verisimiliter possit quod, his non obstantibus, Congregatio praefata omnia licite peregerit, attento quod facultas per Gregorium concessa, et per Urbanum, praedecessores praefatos, ut supra, confirmata, ad mutationem constitutionum iam factarum atque confirmatarum restricta non reperitur, atque ita ad futuros extendi videatur, quodque, sicuti nemo melius quam religio ipsa, experientiâ docta, agnoscere potest quaeenam leges sint magis proficuae, et quarum usum temporum atque rerum qualitas permittat, ita quoque expediat ut ipsasmet constitutiones et leges ipsas, quoties expedire agnoscit, valeat in melius commutare) nihilominus, ad consulendum paci et quieti totius Congregationis praedictae, ac ad tollendum a monachorum mentibus quemlibet scrupulum, atque suspensionem invaliditatis electionum, aliorumque in praeteritum ut supra gestorum, omniumque exinde subsequutorum, ex quibus tota religio involveretur, prout etiam ad effectum evitandi infinitas invaliditates, quae oriri possent, exponentes praedicti opportune a nobis in praemissis provideri summo-pere desiderant: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut supradictas novas constitutiones ut praefertur observatas, tamquam legitime factae vi-

De electione non-nullorum abbatum.

De electione generalis.

Petitae postremarum praemissarum mutationum vel novarum constitutionum confirmatio.

gore dictarum facultatum, confirmare et approbare, ac omne id, quod usque adhuc ab eadem Congregatione factum atque stabilitum reperitur, legitimum declarare de benignitate apostolica dignemur.

Confirmatio
dictarum novarum
constitutionum.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, eisdem exponentibus petitam confirmationem, quatenus constitutiones praedictae sacris canonibus ac decretis Concilii Tridentini non adversentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus: salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

Clausulae.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam palatii apostolici causarum auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum
derogatio.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae

Congregationis Hispaniarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgiis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii MDCCLXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 30 ianuarii 1681, pontif. anno v.

XCIX.

*Extenditur indulgentiam Clementis X celebrandi festa Ss. Iohannis de Matha et Felicis de Valois in tota Hispania ad omnem Galliam.*¹

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ignatius a S. Antonio procurator generalis fratrum Discalceatorum Congregationis Gallicanae Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, quod (cum felicis recordationis Clemens PP. X,

Petitione.

¹ Consule const. quae in hac citantur (A. T.).

praedecessor noster, die XIII novembris MDCLXXV indulserit, ut festa sanctorum Ordinis praedicti fundatorum, Ioannis quidem de Matha, die XVII decembris, Felicis vero de Valois, die IV novembris, quotannis sub ritu duplici ab omnibus christifidelibus utriusque sexus tam saecularibus quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, in totâ Hispaniâ tantum, celebrari possent, cum orationibus et lectionibus propriis approbatis et concessis dicto Ordini die V maii MDCLXXIII a Congregatione tunc existentium sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum, cuius decretum hac super re emanatum idem Clemens praedecessor die XVII eiusdem mensis maii approbavit; et, quia dies praefati sunt impediti, eadem Congregatio cardinalium die XIV novembris MDCLXXVI, ad relationem bonae memoriae Camilli, dum vixit, eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae presbyteri cardinalis Maximi nuncupati, Ordinis praedicti apud Sedem Apostolicam protectoris, concesserit ut in posterum festa praefatorum sanctorum fundatorum, tam in universo Ordine SS. Trinitatis, quam extra illum, in totâ Hispaniâ tantum, primis diebus non impeditis ab officio novem lectionum celebrari valerent) idem Ignatius procurator generalis, attento quod memorati sancti fundatores in Gallia natales habuerunt, et ibidem praedictum Ordinem fundaverunt, ac proinde illos in eo regno non minori venerationis cultu honorari decet, indultum et concessionem huiusmodi ad totam Galliam extendi plurimum desideret.

§ 2. Nos igitur, ipsius Ignatii procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis senten-

tiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. Romanae Ecclesiae praefatae cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, ut festa supradictorum sanctorum fundatorum Ioannis de Matha et Felicis de Valois annis singulis in totâ Galliâ pariformiter celebrari libere et licite possint et valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat ac pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVIII maii MDCLXXXI, pontificatus nostri anno V.

Dat. die 28 maii 1681, pontif. anno V.

Clausulae.

Transumptorum fides.

C.

Extenditur festum sanctae Rosae Limanae ad regna et dominia coronae Lusitaniae ¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Esordium.

Exigit iniunctae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio, ut piis christifidelium praesertim orthodoxorum principum magno in Ecclesiam Dei meritum fulgore conspicuorum votis, ad augendam in terris sacrarum virginum cum caelesti sponso in beatâ aeternitate regnantium venerationem laudabiliter tendentibus, favorabilem assensum paterno affectu libentissime praebeamus.

Variae extensiones festi sanctae Sauctae.

§ 1. Cum itaque dudum (postquam felices recollectionis Clemens Papa IX praedecessor noster per quasdam suas in simili formâ Brevis die XII februarii MDCLXXIII expeditas litteras servam Dei Rosam de S. Maria virginem Limanam Tertii Ordinis S. Dominici in posterum Beatæ nomine nuncupavi, atque de eâ sub ritu duplici recitari officium et missam celebrari de virgine non martyre singulis annis iuxta rubricas breviarii et missalis romani die XXVI augusti, et haec quidem in quibusdam locis dumtaxat ibidem expressis inter alia indulserat; et subinde per alias suas pariter in formâ Brevis litteras die XIV septembris eiusdem anni MDCLXXIII emanatas indultum celebrandi missam et recitandi officium huiusmodi de eadem beatâ Rosa ad universum clerum tam saecularem quam regularem quarumcumque provinciarum Americae et Indiarum carissimo in Christo filio nostro Carolo Hispaniarum regi catholico subiectarum extenderat) recolendae memoriae Clemens PP. X, etiam praede-

¹ Consule alias const. quae in seq. citantur (R. T.).

cessor noster, ut de caetero perpetuis futuris temporibus ab universo clero tam saeculari quam regulari utriusque sexus per omnes provincias, regna, status, regiones et dominia ubivis locorum dicto Carolo regi, et carissimo etiam in Christo filio nostro Leopoldo Romanorum regi illustri in imperatore electo, domuique Austriacae subiecta, officium et missam de memoratâ beatâ Rosa Virgine Limana quotannis die XXVI augusti sub ritu duplici iuxta rubricas praefatas recitari et celebrari respective valeret, apostolica auctoritate concesserit, prout in ipsius Clementis X praedecessoris litteris similiter in formâ Brevis die XI augusti MDCLXXIII expeditis uberius continetur; et, sicut pro parte dilectissimi in Christo filii nostri Petri principis Portugalliae et Algarbiorum regnorum gubernatoris nobis nuper expositum fuit; ipse quoque et christiani populi coronae Lusitaniae subiecti beatam Rosam praefatam, quae sanctorum virginum catalogo iuxta S. R. E. ritum a praefato Clemente X praedecessore solemniter adscripta fuit, peculiari devotionis affectu prosequantur, et propterea idem Petrus princeps, ad confovendam eorumdem populorum pietatem, opportune a nobis provideri ac ut infra indulgeri plurimum desideret:

§ 2. Nos, piis enixisque precibus ipsius Petri principis nomine nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, ac ternarum litterarum praefatarum tenores praesentibus pro plene

Nova extensio eiusdem festi ad suprascripta regna et dominia.

et sufficienter expressis et insertis habentes, universo clero tam saeculari quam regulari utriusque sexus regnorum, provinciarum, statuum et dominiorum quorumcumque dictae coronae Lusitaniae annis singulis die xxvi augusti sub ritu duplici iuxta rubricas breviarii et missalis romani, ac servata ceteroquin supradictarum litterarum forma et dispositione, recitandi similiter et celebrandi respective facultatem, perpetuis futuris temporibus duraturam, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et impartimur.

Clausulae. § 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praefatis concessa sunt non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. § 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xxx iunii MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 30 iunii 1681, pontif. anno v.

CI.

Conceditur rectori collegii fratrum Praedicatorum in Quitensi provinciâ facultas conferendi publicae gradus scholasticos in nonnullis disciplinis, donec ibidem erigatur universitas regia.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Exordium. Pastoralis officii, quo catholicae Ecclesiae per universum terrarum orbem

diffusae regimini divina dispositione praesidemus, cura animum nostrum sollicitat ut pia religiosorum virorum propriae alienaeque salutis operam dantium studia, ad christifidelium, praesertim in longinquis religionibus degentium, in doctrinâ sanâ institutionem atque eruditionem laudabiliter tendentia, peculiaribus favoribus et gratis, quantum nobis ex alto conceditur, adiuvemus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ignatius de Quassada definitor et procurator provinciae S. Catharinae virginis et martyris de Quito in Indiis Occidentalibus Ordinis fratrum Praedicatorum in sacra theologia magister, quod (cum in illis partibus plurimi sint infideles, ex quibus multi operâ fratrum dicti Ordinis illic in vineâ Domini strenue laborantium ad christianae religionis veritatem in dies convertuntur, et longe plures, Domino benedicente, conversuri sperantur; verum messis quidem cum multa sit, operarii autem pauci, qui eos in doctrinâ sanâ instruere et confirmare valeant) dilecti pariter filii fratres provinciae praedictae (provide considerantes nullam in eadem provinciâ studii generalis universitatem reperiri, ipsamque provinciam nongentis a Limanâ et ter mille milliaribus a Mexicanâ civitatibus, in quibus eiusmodi universitates studiorum generalium erectae sunt, distare, ac proinde studiosos partium illarum iuvenes sacrarum aliarumque bonarum litterarum studiis operam dandi, seque ad fidei catholicae propagationem habiles atque idoneos reddendi, peractisque studiosis laboribus, praemium graduum litterariorum consequendi gratiâ, longas periculosasque peregrinationes subire debere), praevio regio consensu, collegium sub titulo B. Bernardi regis catholici Sancti nuncupati intra vel extra septa conventus S. Petri

Causae erectionis collegii.

martyris civitatis Quitensis dicti Ordinis suâ impensâ aedificare, in eoque grammaticam et philosophiam publice docere, ac etiam quatuor cathedras, duas quidem theologiae scholasticae, aliam theologiae moralis, et quartam Sacrae Scripturae, quas pro tempore obtinentes S. Thomae Aquinatis doctrinam sanctorum Patrum traditionibus et universalis Ecclesiae decretis conformem docere, erroneasque et noxias, praesertim in materiâ morali opiniones, quae in illis partibus serpere dicuntur, eorumdem sanctorum Patrum doctrinâ refellere debeant, de proprio fundare decreverunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Ignatius collegio huiusmodi, eiusque rectori et cathedraticis pro tempore existentibus, facultatem conferendi publice gradus scholasticos in illis scientiis, quae in ipso collegio docebantur, concedi plurimum desideret, similisque facultas aliis collegiis dicti Ordinis, in quibusdam civitatibus Indiarum Occidentalium, quae quadringentorum milliarum intervallo ab universitatibus publicis remotae sunt, existentibus, dudum ultimo anno MDCXIX a felicis recordationis Paulo V, ad instantiam tunc existentis regis Hispaniarum catholici, concessa, et subinde ab Urbano VIII, Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, confirmata fuerit, ac eiusmodi praerogativâ tam clerici regulares Societatis Iesu, vigore quorundam privilegiorum, quam fratres Ordinis Eremitarum sancti Augustini, in vim quarundam apostolicarum in simili formâ Brevis litterarum, in partibus Indiarum huiusmodi de praesenti fruuntur: nobis propterea idem Ignatius humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Concessio § 3. Nos, ipsum Ignatium specialibus

favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis propagandae fidei praepositorum, qui zelum pietatemque dictorum fratrum provinciae de Quito Ordinis Praedicatorum commendarunt, consilio, rectori pro tempore existenti dicti collegii intra vel extra septa supradicti conventus S. Petri martyris civitatis Quitensis, iam forsân erecti sive in posterum erigendi, gradus scholasticos in omnibus scientiis cathedrarum in eodem collegio iam forsân erectarum vel in posterum erigendarum quibuscumque studiosis, qui studiorum cursus ibidem peregerint, dummodo tamen praevio rigoroso examine ad id reperiantur idonei, ad formam litterarum in simili formâ Brevis aliâs concessarum praefatis fratribus Ordinis Eremitarum sancti Augustini et clericis regularibus Societatis Iesu, auctoritate nostrâ apostolicâ conferendi facultatem, donec et quousque publica universitas regalis, sicut Linana et Mexicana, in dictâ provinciâ de Quito constituatur sive erigatur, dumtaxat duraturam, eadem auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impartimur: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suf-

Præces procuratoris provinciae S. Catharinae de Quito et causae constitutionis.

praedictae facultatis ad instar illius Eremitarum S. Augustini et clericorum Societatis Iesu.

Clausulae.

fragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, aliis religionibus in ipsâ civitate Quitensi existentibus, etiam Societatis Iesu, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiii iulii MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 23 iulii 1681, pontif. anno v.

CII.

Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo etiam ultramontanis monialibus conversis S. Francisci de Observantiâ interdicitur velum nigrum, et quaecumque vox in electionibus denegatur.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii Petri Esporin procuratoris generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, Congregationi

venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, in capitulo generali dicti Ordinis Romae anno MDCXXXIX, sub praesidentia bonae memoriae Francisci, dum vixit, S. R. E. cardinalis Barberini nuncupati, eiusdem Ordinis apud Sedem Apostolicam protectoris, celebrato, quasdam constitutiones ex antiquis compilatas, et aliquas, seu in illis aliqua de novo addita fuisse, pro felici gubernio monialium Ordinis praedicti in familiâ ultramontanâ, ipsumque capitulum generale non solum easdem constitutiones approbasse, sed etiam intimari et observari praecepisse; unam autem ex dictis constitutionibus cap. xii inter alia disponere, quod moniales laicae seu conversae velum nigrum portare non possint, sed album, quodque suffragium non possint dare in electionibus abbatissae, vicariae, discretarum, aut maiorum officiorum; et, licet haec omnia in familiâ cismontanâ dicti Ordinis inviolabiliter observentur, aliquam tamen in alterâ familiâ notari observantiam, indeque gravissima inconvenientia et scandala orta fuisse, et novissime maximum in quodam conventu ex regressu cuiusdam novitiae conversae ad saeculum, expleto maiori sui novitatus tempore, et quod², cum sub observantiâ dictae constitutionis admissa fuisset, a monialibus laicis seu conversis professis tantis fuit affecta contumeliis et minis, ut professionem emittere timuerit: ideoque per dictum Petrum procuratorem generalem nomine dilecti etiam filii ministri generalis dicti Ordinis praefatae Congregationi cardinalium supplicato ut constitutionem praenarratam confirmaret, ad hoc ut in toto Ordine uniformiter servaretur, atque ita

¹ Forsan *aliam* (n. τ.).

² Potius *lege eo quod* (n. τ.).

iurgia et scandala huiusmodi vitentur: eadem Congregatio cardinalium, per suum decretum die XIII maii MDCLXXXI emanatum, supplicem libellum, sibi super praemissis porrectum, remisit venerabili fratri nostro Alderano episcopo Tusculano eiusdem S. R. E. cardinali Cybo nuncupato, Ordinis praefati apud nos et Sedem Apostolicam protectori, ut, veris existentibus narratis, et quatenus expedire consuisset, petitam confirmationem pro suo arbitrio et prudentiâ impertiretur. Ipse vero Alderanus episcopus cardinalis et protector decretum edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« Alderanus episcopus Tusculanus S. R. E. cardinalis Cybo seraphici Ordinis sancti Francisci apud Sanctam Sedem protector. Attentâ remissione supplicis libelli vigore retrospecti decreti nobis factâ, oratoris precibus mature examinatis atque discussis, decernimus et declaramus, quod (nisi in primaevâ fundatione, aut in aliquo speciali statuto a religione et a Sede Apostolicâ approbato monasteriorum sanctimonialium Ordinis sancti Francisci, expresse cautum sit, quod moniales conversae seu laicae velo nigro et voce activâ in electionibus superiorissarum seu officialium, et voce passivâ in consequendis dictorum monasteriorum officiis uti, frui et gaudere debeant) constitutio facta in capitulo generali Romae celebrato sub die XI iunii MDCLXXXIX¹ executioni omnino demandetur, suumque integrum et plenarium effectum sortiatur, in quem finem eandem constitutionem, extra tamen casum praemissum, auctoritate non solum qua fungimur protectoris, verum etiam ab eadem sacrâ Congregatione nobis attributâ et concessâ, tenore praesentium approbamus et confirmamus, eique inviolabilis firmitatis robur adiciamus; nul-

¹ Ut paulo ante, pag. 395 b (R. T.).

las, irritas, nunc pro tunc, omnes praefatas electiones, quas cum suffragiis praedictarum monialium conversarum adversus praesentem nostram et constitutionis praedictae dispositionem fieri contigerit, declarantes, et decernentes. Mandamus igitur omnibus superioribus regularibus, qui regimini et gubernio dictorum monasteriorum praesunt, quatenus haec omnia, sublato monialibus quocumque alio praetextu et quaesito colore, etiam consuetudinis immemorabilis et praescriptae, executioni demandari faciant, et contra inobedientes ac contumaces suis remediis et quatenus opus sit censuris ecclesiasticis animadvertant. Romae v iulii MDCLXXXI.

A. cardinalis CYBO protector.

IOANNES BAPTISTA RUSCA ».

§ 2. Cum autem, sicut praefatus Petrus procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: nos, ipsius Petri procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum a memorato Alderano episcopo cardinali et protectore editum praesertim, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur

Confirmatio
Pontificis.

Decretum cardinalis protectoris.

adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum
rogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-

scriptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv

iulii MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 24 iulii 1681 pontif. anno v.

CIII.

Erigitur academia S. Thomae Ordinis Praedicatorum civitatis Monilan in insulis Philippinis in publicam studii generalis universitatem¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

Inscrutabili divinae sapientiae atque bonitatis arcano ad Ecclesiae catholicae per universum terrarum orbem diffusae regimen, meritis licet imparibus, evecti, sacrarum, eisque ancillantium bonarum litterarum studia, per quae, depulsâ ignorantiae caligine, mentes veritatis luce illustrantur, et non minus catholicae fidei, divinique cultus propagationi et incremento, quam iustitiae administrationi, aliisque reipublicae commodis et ornamentis, privatorumque utilitatibus consulitur, ubique locorum, et praesertim in remotissimis ab hac Sanctâ Sede partibus, quantum nobis ex alto conceditur, promovere ac incitare et confovere studemus, sicut omnibus maturâ consideratione perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiaeque decus et praesidium, ac spirituales temporalemque christifidelium utilitatem cognoscimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Dudum siquidem, felicitis recordationis Innocentio PP. X praedecessori nostro pro parte clarae memoriae Philippi IV dum vixit Hispaniarum regis catholici exposito, quod in civitate Monilan in insulis Philippinis unum sub denominatione S. Thomae collegium Ordinis fratrum Praedicatorum existebat,

Qua de causa
et forma erecta
fuerit dicta acad-
demia.

¹ Haec academia instituta fuit ab Innocentio X per constit. editam anno MDCXLV, novembris die xx.

in quo triginta alumni saeculares educabantur, et grammatica, rhetorica, logica, philosophia, ac theologia scholastica et moralis docebantur seu legabantur, magnâ cum incolarum illarum partium utilitate; civitas vero Monilan plusquam tribus leucarum millibus a vicinioribus studiorum generalium universitatibus, nempe Limanâ et Mexicanâ, distabat; et propterea idem Philippus rex in collegio praefato academiam erigi et institui summopere desiderabat: praefatus Innocentius praedecessor, supplicationibus memorati Philippi regis nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, in praefatâ civitate Monilan in aedibus dicti collegii, ubi tunc scholae erant, seu forsân in ampliorem formam construerentur, academiam, in qua religiosi dicti Ordinis grammaticam, rhetoricam, logicam, philosophiam et theologiam scholasticam et moralem publice profiterentur, ac iuvenes quoscumque docerent¹, duraturam dumtaxat donec et quousque aliqua publica studii generalis universitas in dictâ civitate Monilan, seu illius provinciâ, apostolicâ auctoritate erecta fuisset, eâdem auctoritate, sine tamen cuiusquam praepiudicio, erexit et instituit; ipsamque academiam, sic erectam et institutam, curae, regimini et administrationi dicti Ordinis et illius magistri generalis pro tempore existentis, seu ab eo deputandi, qui totius academiae rector existeret, praefatâ auctoritate supposuit, ac rectori ipsius academiae et collegii pro tempore existentis, ut, donec huiusmodi academia, ut praemittitur, duraret, illos quos in ipsâ academiâ sic erectâ per debitum tempus studuisse, ac scientiâ et moribus idoneos esse reperisset, in praefatis facultatibus, quae in dicto collegio ut praefertur docerentur seu legerentur, ad

¹ Male edit. Main. legit *docerentur* (R. T.).

baccalaureatus, etiam formati, ac licentiaturae et doctoratus, necnon magistrarii gradus, servatâ in omnibus et per omnia formâ decretorum Viennensis et Tridentini Conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendebat, et aliâs iuxta laudabiles aliarum academiârum consuetudines promovere et ipsorum graduum insignia eis exhibere valeret, dictâ auctoritate concessit et indulsit, cum diversis facultatibus, gratis et indultis, et aliâs, prout in ipsius Innocentii praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xx novembris MDCXLV expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Alphonsus Sandin procurator et definitor generalis provinciae SS. Rosarii dictarum insularum Philippinarum praefati Ordinis fratrum Praedicatorum nobis nuper exponi fecit, ex crectione academiae huiusmodi maxima in illis partibus ad animarum salutem assidue proveniat utilitas, propositisque studiorum praemiis exerit¹ ad ipsa amplectenda et peragenda praemiaque huiusmodi promerenda studiorum alacritas, itaut multiplicatae reperiantur personae habiles et idoneae ad continuandas sacras missiones, quarum fructus sancta mater Ecclesia, Domino benedicente, in dies locupletantur²; verum, propter ingentem dictae civitatis Monilan a praefatis studiorum generalium universitatibus distantiam supradictam, moraliter impossibile sit ut incolae civitatis et insularum Philippinarum huiusmodi ad easdem universitates, ut ibidem sacrorum canonum et legum civilium et medici-

¹ Potius lege *creverit*, vel *evexerit* .... studiorum vel studiosorum alacritatem (R. T.).

² Potius lege *quarum fructu ... locupletatur* (R. T.).

Causae ere-
ctionis huius
academiae in
publicam uni-
versitatem.

nae studiis incumbant, se conferant; ac proinde plurimum expedire videatur, ut academia praefata in publicam studii generalis universitatem, ad hoc, ut in eâ sacri canones et leges civiles, ac medicina huiusmodi, quorum scientia ad bene ornatam rempublicam etiam necessaria est, publice doceri, harumque facultatum cathedrae a personis saecularibus peritis regendae benefactorum impensâ ibidem erigi et gradus scholastici earumdem facultatum studiosis post peracta studiorum curricula conferri valeant, ad instar Limanae et Mexicanae universitatum praefatarum, erigatur: nobis propterea dictus Alphonsus humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, incolarum civitatis et insularum praefatarum commodis, quantum cum Domino possumus, consulere, dictumque Alphonsum specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis propagandae fidei praepositorum consilio, et attento quod praefati Alphonsi instantia huiusmodi a dilecto filio nobili viro Gaspare de Haro y Gusman, marchione de Carpio, carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici apud nos et Sedem Apostolicam oratore, eiusdem Caroli regis nomine commendata fuit, academiam in supradicto collegio S. Thomae civitatis Monilan Ordinis

Praedicatorum, a memorato Innocentio praedecessore ad supplicationem praefati Philippi regis erectam, ut praefertur, in publicam studii generalis universitatem, in qua etiam sacri canones ac leges civiles et medicina publice praelegi et doceri, harumque scientiarum sive facultatum cathedrae, a personis saecularibus habilibus et idoneis regendae et obtinendae, fundari et institui valeant, ad instar praefatarum universitatum Limanae et Mexicanae, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, sine cuiuscumque alterius universitatis studii generalis praepiudicio, erigimus et instituimus: ita tamen ut universitas huiusmodi sic erecta et instituta, donec et quousque alia publica universitas apostolica et regalis ad formam modo dictarum universitatum, et non aliter, aut in eadem civitate Manilan, aut in aliis regnis vicinioribus construatur seu erigatur, dumtaxat durare debeat; ac eidem universitati studii generalis, sic praesentes erectae et institutae, illiusque rectori, magistris, doctoribus, lectoribus, praepositoribus, scholaribus, procuratoribus, bidellis, nunciis, ceterisque officialibus, ministris et personis quibuscumque pro tempore existentibus, ut omnibus et singulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, praerogativis, honoribus et praeceminentiis, quibus praefatae universitates studiorum generalium Limanae et Mexicanae, illarum rectores, magistri, doctores, lectores, praepositores, scholares, procuratores, bidelli, nuncii, ceterique officiales, ministri et personae quaecumque respective, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed etiam aequè principali-

Accedit com-
modatio regis
tholici.

Concessio
tholici.

ter et pariformiter, in omnibus et per omnia uti, frui potiri et gaudere; rectori autem ipsius universitatis per praesentes erectae, ut, quamdiu universitas huiusmodi sicut praemittitur duraverit, illos, quos in eadem universitate per debitum tempus studuisse ac scientiâ et moribus idoneos esse repererit, in praefatis facultatibus, sive scientiis, quae in ipsâ universitate docebuntur seu legentur, ad baccalaureatus, etiam formati, licentiaturae, ac doctoratus et magistrarii gradus, servatâ tamen in omnibus et per omnia formâ decretorum Viennensis et Tridentini Conciliorum praefatorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, et aliâs, iuxta laudabiles supradictarum Limanae et Mexicanae universitatum ritus et consuetudines, promovere, solitaque graduum huiusmodi insignia eis conferre et exhibere; ipsis vero ad eosdem gradus per illum sic promotis, ut postea publice privatimque etiam in omnibus aliis universitatibus studiorum generalium facultates sive scientias praedictas respective alios docere et interpretari, de eis disponere, aliosque actus quoscumque eorum gradibus convenientes exercere libere et licite possint et valeant respective, auctoritate et tenore praesentium, concedimus et indulgemus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Clausulae.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudi-

cari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, collegii, provinciae et Ordinis praefatorum, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, die vii augusti MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 7 augusti 1681, pontif. anno v.

CIV.

Conceduntur Tertiariis B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum intra claustra viventibus indulgentiae, quibus gaudent fratres eiusdem Ordinis.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut dilectus filius Iosephus Linas, procurator generalis Ordinis fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, in sacrâ theologia magister, nobis nuper exponi fecit, multi in eodem Ordine reperiantur Tertiarii, qui vota simplicia emisissent, et sub regulâ Tertiariorum ac habitu ipsius Ordinis

Contrarium derogatio.

Preces procuratoris generalis pro declaratione indulgentiarum dictorum Tertiariorum.

nis pie et laudabiliter intra claustra sub obedientiâ superiorum Ordinis huiusmodi vivunt, incertum vero sit quibus indulgentiis et gratis spiritualibus eiusmodi Tertiarii frui valeant; et propterea idem Iosephus prior generalis illorum spirituali consolationi et animarum salutis opportune a nobis provideri plurimum desideret: nos, ipsius Iosephi procuratoris generalis votis¹ hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praefatis Tertiariis praesentibus et futuris intra claustra ut praefertur viventibus, qui vota huiusmodi emiserunt, seu pro tempore emiserint, ut omnibus et singulis indulgentiis seu peccatorum remissionibus ac poenitentiarum relaxationibus, quibus fratres Ordinis praedicti utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pariformiter et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui et gaudere, illasque consequi et lucrifacere libere et licite possint et valeant, dummodo tamen ea, quae pro consequendis indulgentiis seu peccatorum remissionibus ac peccatorum relaxationibus huiusmodi praescripta sunt, seu pro tempore fuerint, adimpleant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

§ 2. Non obstantibus nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus, et ordinationibus

¹ Pessime ed. Main. legit *Urbis pro votis* (R.T.).

apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque: praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

§ 3. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forense exhibita vel ostensa.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die viii augusti MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 8 augusti 1681, pontif. anno v.

CV

Declaratur Tertiarios B. M. de Mercede Redemptionis captivorum extra claustra viventes frui posse indulgentiis confraternitatum eiusdem Ordinis.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii Iosephi Linas procuratoris generalis Ordinis fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum in sacra theologiae magistri, nobis exposito multos in eodem Ordine reperiri Tertiarios, qui vota simplicia emiserunt, et sub regulâ Tertiariorum ac habitu ipsius Ordinis pie et laudabiliter intra claustra sub obedientiâ superiorum Ordinis huiusmodi vivunt; incertum vero esse quibus indulgentiis et gratis spiritualibus eiusmodi Tertiarii frui valeant: nos, supplicationibus dicti Iosephi procuratoris generalis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praedictis Tertiariis praesentibus et futuris intra claustra ut praefertur viventibus, qui vota huiusmodi emiserunt, seu pro tempore emiserint, ut omnibus et singulis indi-

Referitur Breve praecedens, quo concessae fuerunt Tertiariis intra claustra viventibus indulgentiae fratrum Ordinis

gentiis seu peccatorum remissionibus ac poenitentiarum relaxationibus ad instar fratrum Ordinis praedicti frui valeant, sub certis modo et formâ tunc expressis, auctoritate apostolicâ indulsumus, et aliâs, prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die VIII currentis mensis augusti expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Proces pro procuratoris generalis pro declaratione indulgentiarum Tertiariorum et bizzorum extra claustra virtutum.

§ 2. Cum autem, sicut praedictus Iosephus procurator generalis nobis subinde denno exponi fecit, praeter supra dictos, alii reperiuntur memorati Ordinis Tertiarii et Tertiariae seu bizzochae, qui et quae, licet sub regulâ Tertiariorum et habitu praedictis quoque pie et laudabiliter vivant, vota quoque simplicia praedicta emiserint, non tamen intra claustra huiusmodi commorantur; incertum vero pariter sit quibus indulgentiis et gratiis spiritualibus hi quoque Tertiarii et Tertiariae frui valeant: nobis propterea dictus Iosephus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

Declaratur dictos Tertiarios frui posse indulgentiis confraternitatum Ordinis.

§ 3. Nos igitur, ipsius Iosephi procuratoris generalis votis hac in re favorabiliter quoque annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inmodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praefatos Tertiarios, qui vota supra dicta emiserunt, et extra claustra vivunt, confraternitatus Ordinis praedicti adscribi, et adscriptos gratiis et indulgentiis confraternitatum huiusmodi

frui posse, dictâ auctoritate, tenore praesentium, declaramus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari: non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulae.

§ 5. Volumus autem quod earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem ubique fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXII augusti MDCCLXXXI, pontificatus nostri anno V. bat. die 22 augusti 1681, pontif. anno V.

CVI

Redditur inquisitoribus regnorum Portugalliae et Algarbiorum auctoritas, quam amiserant non parendo mandatis apostolicis, et leges nonnullae condantur in causis fidei servandae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex, ex commissae sibi divinitus servitutis munere omnium christi-

Exordium.

1 Haec de re vide Clementis X et Innocentii XI Const. quae in sequenti narrativâ citantur (R.T.).

stifidelium commodis iugiter invigilans, in eam praecipue curam omnibus viribus omnique animi contentione incumbit, ut christianae religionis puritas, catholicaeque fidei integritas illibatae conserventur; apostolica vero atque haeretica pravitas opportunis rationibus ubique locorum, quantum divina bonitas dederit, sanetur, vel saltem apostolico vigore compescatur, et, ne in perniciem animarum pretioso Christi sanguine redemptarum latius serpat, radicitus extirpetur. Haec autem ut recte atque ordine fiant, nec ulla cuiquam iuste conquerendi relinquatur occasio, salutaribus, et ex apostolicae sapientiae atque aequitatis fonte depromptis legibus, exortas controversias dirimere, tribunalium ab Apostolica Sede pie prudenterque institutorum dignitati consulere, iuris rigorem mansuetudine temperare, certamque et christianae charitati congruentem rebus gerendis normam tradere studet, sicut, omnibus maturâ discussione consideratis, ad gloriam omnipotentis Dei, ad Ecclesiae decus et praesidium, ac ad christifidelium aedificationem animarumque salutem expedire in Domino arbitratur.

§ 1. Dudum siquidem, cum dilecti filii Christiani Novi nuncupati, sive ab Hebraeis descendentes, in Portugalliae et Algarbiorum regnis degentes, qui in carceribus tribunalium Inquisitionis adversus haeticam pravitatem in Ulyssiponensi, Elborensi et Colimbriensi civitatibus auctoritate apostolicâ institutorum propter imputata eis crimina ad Officium Inquisitionis huiusmodi spectantia, de quibus accusati seu inquisiti respective existebant, detinebantur, ad felicis recordationis Clementem Papam X praedecessorem nostrum et hanc Sanctam Sedem recurrissent, conquerentes bonae memoriae Petrum archiepiscopum

Sidensem, qui tunc in humanis esse credebatur, generalem et reliquos inquisitores adversus haeticam pravitatem in dictis regnis auctoritate apostolicâ deputatos, seu eorum aliquos, ad novum actum (ut vocant) fidei contra ipsos, sive ad eorum condemnationem, ipsorumque ad publice abiurandum coactionem, et in huius defectum ad diversarum poenarum inflictionem atque executionem nimâ praecipitatione, quae iustitiae noverca esse solet, nec servatis iis, quae per sacrorum canonum et constitutionum apostolicarum aequitatem praescripta sunt, devenire velle, non sine iustitiae subversione, ac ipsorum totiusque eorum nationis ruinâ et destructione: idem Clemens praedecessor, qui, in supremo iustitiae throno a Domino constitutus, iustitiam omnibus aequâ lance administrare tenebatur, eorundem Christianorum Novorum recursum huiusmodi admittens, in causam et causas quascumque contra eos et eorum quemlibet super criminibus et delictis ad Officium Inquisitionis huiusmodi quomodolibet spectantibus in praefatis aliisque tribunalibus quibuscumque adversus haeticam et apostaticam pravitatem praedictam in supradictis regnis dictâ auctoritate institutis, seu eorum aliquo, eatenus quovis modo motas et pendentes, in statu et terminis in quibus tunc quomodolibet reperiebantur, ad se et Sedem praedictam avocans, ipsasque causas, cum omnibus et singulis illarum incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, S. R. E. cardinalium in totâ republicâ christianâ generalium inquisitorum adversus haeticam et apostaticam pravitatem huiusmodi a Sede praedictâ specialiter deputatorum, cui easdem causas commiserat

Quae acta fuerunt sub Clemente X referuntur.

et demandaverat, audiri, cognosci, decideri, sineque debito, prout iuris foret, terminari debere omnino volens, per quasdam suas in simili formâ Brevis die III octobris MDCLXXIV expeditas litteras, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione suis, deque apostolicæ potestatis plenitudine, memorato archiepiscopo inquisitori generali et reliquis inquisitoribus prædictis districte inhibuit, ne, causâ et causis huiusmodi in prædictâ cardinalium Congregatione pendentibus, aut aliâs quomodolibet, donec et quousque specialis et expressa desuper ab ipso Clemente prædecessore et eadem Sede licentia eis concessa fuisset, ad ullum similem actum (ut vocant) fidei, ullamve publicationem, promulgationem, aut executionem novarum sententiarum quarumcumque contra prædictos Christianos Novos, ut præfertur, inquisitos, seu accusatos vel denunciatos, et in carceribus prædictis detentos, aut illorum aliquem, devenire ullo modo audent; neque ipsi aut eorum aliquis, seu ipsorum et cuiuslibet eorum respective consilarii, commissarii, procuratores, fiscales, assessores, notarii, actuarii, ceterique officiales et ministri, contra ipsos, aut eorum quemlibet, illorumve et cuiuslibet eorum respective advocatos, procuratores, sollicitatores, agentes, seu negotiorum gestores, aut aliâs quomodolibet pro eis intervenientes, quovis modo, directe vel indirecte, seu aliâs quomodolibet quicquam novi attentare vel innovare præsumerent; ipse enim Clemens prædecessor eisdem generali et reliquis inquisitoribus, eorumque et cuiuslibet eorum respective consilariis, commissariis, procuratoribus fiscalibus, assessoribus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris prædictis, in virtute sanctæ obedientiæ districte,

præcepit et mandavit, ut quibuscumque mandatis, ordinationibus et decretis dictæ Congregationis cardinalium in causâ seu causis huiusmodi eatenus forsân emanatis, et in posterum usque ad finem et terminum earundem causarum quomodolibet emanatum¹, omni morâ, dilatione, tergiversatione, oppositione et contradictione postpositis et remotis, prompte, sicut devotos dictæ Sedis filios decet, parentur; nec illa, eorumve executionem quomodolibet impedire, aut illis in iudicio vel extra illud se opponere aut contradicere ullo modo audent seu præsumerent; alioquin dictus Petrus archiepiscopus inquisitor generalis suspensionis ab exercitio pontificalium et interdicti ab ingressu Ecclesiæ ac privationis muneris inquisitoris generalis, reliqui vero inquisitores prædicti, eorumve respective consilarii, procuratores fiscales, commissarii, assessores, notarii, ceterique officiales et ministri, excommunicationis latæ sententiæ ac privationis officiorum, quomodocumque ad tribunal S. Officii spectantium, poenas ipso facto et absque ullâ declaratione se respective novissent incursum, a quibus absolutionem idem Clemens prædecessor sibi et dictæ Sedi Apostolicæ specialiter reservavit.

§ 2. Verum subinde, dicto Clemente prædecessore rebus humanis exempto, cum nos venerabilem fratrem Verissimum, archiepiscopum olim Bracharensem, hæreticæ et apostaticæ pravitatis huiusmodi inquisitorem generalem in Portugalliæ et Algarbiorum regnis supra dictis cum solitis facultatibus in locum prædicti Petri archiepiscopi defuncti constituissemus et deputassemus, causa vero seu causæ prædictæ in supradictâ cardinalium Congregatione adhuc penderent: nos, decretis qui-

Item quæ ab Innocentio XI hæcque ordinata fuerunt.

¹ Lege emanandis pro emanatum n. t.).

budam provisionalibus ab eadem Congregatione cardinalium in causâ recursus huiusmodi antea emanatis, et a praedicto Clemente praedecessore approbatis, et a quibus recedere nullo modo intendebamus, inhaerentes, ipsaque decreta renovantes, et, donec ea, quae super dubiis propositis decernenda nobis visa fuissent, statuissimus, omnino observari praecipientes, de praedictorum cardinalium consilio per quasdam nostras pariter in formâ Brevis die xxviii novembris mdcclxxvi emanatas litteras, venerabili fratri Marcello archiepiscopo Chalcedonensi, in Portugalliae et Algarbiorum regnis praedictis nostro et dictae Sedis nuncio, dedimus in mandatis ut inhibitionem, a memorato Clemente praedecessore per suas litteras praedictas sicut praemittitur factam, in omnibus eius partibus auctoritate nostrâ apostolicâ ita moderaretur et reformaret, ut Verissimo, archiepiscopo, generali a nobis deputato, et reliquis inquisitoribus praedictis, contra supradictos Christianos Novos nuncupatos in dictis carceribus ut praefertur detentos, servato iuris ordine, ac iuxta aequitatis et iustitiae regulas, liceret procedere ad poenas et animadversiones debitas, praeterquam ultimi supplicii, trireremium perpetuarum et confiscationis bonorum a quibus eos et eorum quemlibet, donec et quousque a nobis et Sede praedictâ aliter dispositum fuisset, omnino abstinere volumus. Ac proinde eisdem Verissimo, archiepiscopo, generali et reliquis inquisitoribus, illorumque et cuiuslibet eorum respective commissariis, consiliariis, procuratoribus fiscalibus, assessoribus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris, dictâ auctoritate, districte, et sub poenis quae in praedictis Clementis praedecessoris litteris expressae sunt, denuo inhiberet, ne contra eosdem Christianos

Novos in carceribus huiusmodi detentos, aut eorum aliquem, interea ad ultimi supplicii vel trireremium perpetuarum aut confiscationis bonorum huiusmodi poenas procedere auderent quovis modo, seu praesumerent. Praeterea ipsi Marcello archiepiscopo et nuncio facultatem tribuimus eadem auctoritate permittendi Verissimo, archiepiscopo, generali, reliquisque inquisitoribus praedictis, ut, prout iustitia exigeret et ordo posceret rationis, procedere possent etiam contra praedictorum Christianorum Novorum in dictis carceribus detentorum procuratores, advocatos, agentes seu negotiorum gestores, et aliâ quomodolibet pro eis intervenientibus¹, dummodo tamen praebere non posset suspicio hoc fieri in odium recursus supradicti ad hanc sanctam Sedem habiti et ab eadem Sede admissi, ad quem effectum dicti inquisitores acta talium processuum eidem Marcello archiepiscopo et nuncio ad eius beneplacitum communicare tenerentur. Sed cum nos postmodum, gravissimis ex causis adducti, omnino oportere existimassemus ut quidam processus, in tribunali Inquisitionis adversus haereticam pravitatem huiusmodi in dictis regnis auctoritate apostolicâ instituto contra nonnullos praetensos iudaizantes expediti et terminati, in quibus etiam ipsorum assertorum iudaizantium tamquam negativorum condemnationem in poenam ordinariam contineri dicebatur, apud hanc sanctam Sedem inspicerentur, dictoque Verissimo archiepiscopo inquisitori generali nostro nomine mandari curassemus, ut eosdem processus ad nos et Sedem eandem quamprimum transmitteret, ipse vero nonnullas rationes coram nobis allegari curavisset, quibus se ab illorum transmissione excusare

¹ Videtur legendum *intervenientes* (A. T.).

satagebat: sed nos, omnibus, quae eius nomine super eâ re deducta fuerant, auditis, consideratis et mature perpensis, illa omnia et singula irrelevantia, nulliusque ponderis esse indicavissimus, ac proinde in priori mandato, quo processus praedictos transmitti praeceperamus, perstitissemus, quinimo ipsi super eâ re cum venerabili etiam fratre Ludovico archiepiscopo Bracharensi pro dilectissimo in Christo filio nostro Petro principe Portugalliae et Algarbiorum regnorum praedictorum gubernatore apud nos et Sedem praedictam oratore pluries egissemus, haecque enixa nostra voluntas tam dicto Petro principi et gubernatori, quam praedicto Verissimo, archiepiscopo, inquisitori generali, et nonnullis regiae coronae Lusitanicae ministris iussu nostro per supradictum Marcellum archiepiscopum et nuncium nostrum pluries quoque significata extitisset, nec tamen acquissimis praeceptis et mandatis nostris huiusmodi hactenus paritum fuisset, nec adhuc pareretur: nos, eiusmodi contumaciam, quae non minus in nostrum et huius sanctae Sedis contemptum, quam in iustitiae et ordinis, quem in sanctâ suâ Ecclesiâ constituit Deus, subversionem tendere dignoscebatur, opportunis rationibus compescere, debitamque nostris et Apostolicae Sedis mandatis obedientiam omnino praestari volentes, per alias nostras similiter in formâ Brevis litteras die xxiv decembris MDCLXXVIII expeditas, motu proprio ac ex certâ scientiâ, et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, memorato Verissimo archiepiscopo inquisitori generali districte praecepimus et mandavimus, ut, intra terminum decem dierum a die, quo eadem litterae nostrae ipsi per praedictum Marcellum archiepiscopum et nuncium praesentatae fuissent, computandum,

quatuor vel quinque processus originales in tribunali supradicto contra reos de indaismo inquisitos, seu accusatos, vel denunciatos, qui etiam tamquam negativi in poenam ordinariam condemnati fuerant, iam finitos et terminatos, in manibus eiusdem Marcelli archiepiscopi, et nuncii realiter et cum effectu consignasse et tradidisse omnino deberet; alioquin, elapso dicto termino, nec secuta effectivâ consignatione processuum huiusmodi, eo ipso tam eundem Verissimum archiepiscopum ab officio generalis inquisitoris in regnis praedictis, ei per alias priores nostras in simili formâ Brevis litteras demandato, omnique et quacumque auctoritate sibi per easdem litteras quomodolibet attributâ, quam omnes et singulos alios inquisitores, in eisdem regnis ab ipso Verissimo archiepiscopo eiusque praedecessoribus inquisitoribus generalibus respective electos et deputatos vel confirmatos, a suis pariter muneribus, omnique potestate agendi, seu procedendi, aut aliâs quomodolibet se ingerendi in causis ad sanctum Inquisitionis officium in praedictis Portugalliae et Algarbiorum regnis quovis modo spectantibus, donec et quousque aliter a nobis et Sede Apostolicâ praedictâ dispositum vel ordinatum fuisset, ex tunc, prout ex illo tempore, penitus et omnino suspendimus, ac ipso facto suspensos fore, irritumque et inane si quid subinde desuper tam a dicto Verissimo archiepiscopo, quam ab aliis inquisitoribus praedictis, vel eorum aliquo, quomodolibet, et quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentari contigisset; et tam ipsum Verissimum archiepiscopum, quam ceteros omnes et singulos inquisitores praedictos, si praeceptum nostrum huiusmodi transgredi, aut aliâs quomodolibet litteris nostris, quibus praeceptum ipsum fiebat, contravenire ausi

fuisſent, ipſo facto in poenas canonicas, ipſum quidem Veriſſimum archiepiſcopum inquitorem generalem in poenam interdicti ab ingreſſu Eccleſiae, ceteros vero inquitores praedictos in excommunicationem maiorem reſpective abſque aliâ declaratione incurſuros eſſe illidem ex tunc prout ex illo tempore decrevimus et declaravimus; abſolutionem autem ab eiſdem poenis nobis et huic ſanctae Sedi ſpecialiter reſervavimus. Porro nec praetextum impeditae forſan eidem Veriſſimo archiepiſcopo inquitatori generali conſignationis proceſſuum huiusmodi, nec ullam aliam excuſationem, praetextum, cauſam vel impedimentum, etiam non expreſſum, ac de neceſſitate ſpecialiter exprimentum, illi ceterisque inquiſitoribus ſupra dictis, ſi eiſdem litteris noſtris, in omnibus et per omnia, prompte et accurate non paruiſſent, ullo modo ſuffragari poſſe volumus, quominus tam ipſe Veriſſimus archiepiſcopus, quam dicti inquitores, ſicut praemittitur, ſuſpenſi remanerent ab omni et quacumque facultate et auctoritate ſe ingerendi in cauſis ſupra dictis: quarum cognitionem, durante ſuſpensione huiusmodi, et interim ad noſtrum et dictae Sedis beneplacitum, commiſimus et demandavimus locorum Ordinariis, prout eiſmodi cauſarum cognitio, ante institutionem officii ſanctae Inquiſitionis huiusmodi auctoritate apoſtolicâ in Luſitaniâ factam, ad eos pertinebat; qui Ordinarii proinde in eiſdem cauſis iuxta iuris communis regulas, ac ſacrorum canonum et conſtitutionum apoſtolicarum diſpoſitionem procedere deberent; nos enim ipſis Ordinariis ſic in cauſis huiusmodi procedendi quaecumque neceſſariam et opportunam facultatem, donec et quouſque a nobis et Sede praedictâ aliter ordinatum fuiſſet dumtaxat duraturam, ea-

rundem litterarum ſerie tribuimus et impartiti ſumus. Et ſucceſſive per nos accepto, quod idem Veriſſimus archiepiſcopus olim inquititor generalis mandato et praecepto noſtris ſuper conſignatione dictorum proceſſuum ſibi factis non paruiſſet, et proinde tam ipſe quam ceteri olim inquitores praedicti ſuſpensionem a ſuis reſpective muneribus praefatis omnique potestate et auctoritate agendi ſeu procedendi, aut aliâs quomodolibet ſe ingerendi in cauſis ad ſanctum Inquiſitionis officium quovis modo ſpectantibus, incurriſſe reperirent: nos, ita ad omnium, quorum intererat, et in futurum intereſſet, notiſſimam, ne quis illorum ignorantia forſan deciperetur, deduci volentes, motu, ſcientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, per alias noſtras etiam in formâ Brevis die xxvii maii MDCLXXXIX emanatas litteras, memoratum Veriſſimum archiepiſcopum olim inquitorem generalem, ceterosque olim inquitores praedictos, ob non praestitam mandato et praecepto noſtris huiusmodi circa conſignationem proceſſuum ſupra dictorum in manibus praedicti Marcelli archiepiſcopi et nuncii ut praefertur faciendam in termino ſupra expreſſo debitam partitionem, eo ipſo ſupra dictam ſuſpensionem incurriſſe, ac proinde ſtatim, elapſo termino huiusmodi, eos omnes et ſingulos nullam omnino in materiis ad ſanctum Inquiſitionis officium quomodolibet pertinentibus iurisdictionem habuiſſe, nec tunc habere; et propterea omnia et ſingula per eosdem geſta poſt incurſum dictae ſuſpensionis, et ſi quae forſan per eos in poſterum agerentur in materiis S. Officii huiusmodi, ob defectum iurisdictionis, penitus et omnino nulla et invalida fuiſſe et eſſe ac fore declaravimus¹. Quinimo, cum a nonnullis

¹ Edit. Main. legit *declaramus* (n. r.).

assereretur enimdem Verissimum archiepiscopum olim inquisitorem generalem, ceterosque olim inquisitores praedictos, seu eorum aliquos, post incursum suspensionis huiusmodi, iurisdictionem in materiis ad sanctum Inquisitionis officium praedictum spectantibus nulliter et de facto exercere praesumpsisse, et forsitan adhuc praesumere, poenas in litteris nostris praedictis expressas, aliasque a sacris canonibus et constitutionibus apostolicis contra similia perpetrantes impositas, damnabiliter incurrendo: nos, eiusmodi excessum minime impunitos remanere, sed debitam animadversione castigari, ideoque exactam et accuratam desuper informationem capi volentes, motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, per alias nostras itidem in formâ Brevis eadem die xxvii maii MDCLXXIX expeditas litteras, memorato Marcello archiepiscopo et nuncio causam et causas eorundem excessuum seu delictorum: eatenus in praemissis quovis modo commissorum, et eorum, quos et quae forsitan in posterum committi contingeret, contra praedictum Verissimum archiepiscopum olim inquisitorem generalem, ceterosque omnes et singulos olim inquisitores praedictos, cum illius seu illarum incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, usque ad sententiam definitivam exclusive commisimus et demandavimus; mandantes ipsi Marcello archiepiscopo et nuncio, ut omni diligentia processum seu processum desuper quomodolibet necessarios et opportunos auctoritate nostrâ formaret et conficeret, seu formari et confici curaret; si quid autem contra illos resultaret, informationes ac processum seu processum huiusmodi sub suo sigillo clausos ad nos quamprimum transmitteret, ut quod desuper statuendum foret, maturâ deliberatione adhi-

bitâ, decerneremus, et aliâs prout in singulis nostris et memorati Clementis praedecessoris litteris praedictis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Cum autem tandem duo ex praedictis processibus, quos in manibus supradicti Marcelli archiepiscopi et nuncii, sicut praemittitur, consignari praeeperamus, ex Lusitaniâ ad memoratum Ludovicum archiepiscopum dicti Petri principis et gubernatoris oratorem apud nos et Sedem praedictam residente transmissi, et Congregationi supradictorum cardinalium generalium inquisitorum iussu nostro traditi, ac ab illâ inspecti et discussi fuerint, indeque sufficiens habita fuerit notitia seu informatio illorum, de quibus edoceri cupiebamus; ipsi vero cardinales, habitis inter se multis congressibus super querelis supradictorum Christianorum Novorum et gravaminibus, quae sibi inferri assererant, quaerelas et gravamina huiusmodi, variasque scripturas a partibus, et praesertim a dilecto filio Hieronymo Suarez, uno ex minoribus inquisitoribus dictorum regnorum, qui pro tuendis iuribus et stylis tribunalis sanctae Inquisitionis eorundem regnorum ad hanc almam Urbem venit, in eâque de praesenti residet, porrectas, diligentissime et accuratissime discusserint et examinaverint; sed interea, cessante propter suspensionem supradictam iurisdictione eiusdem tribunalis, locorum Ordinarii, quibus durante suspensione huiusmodi in causis ad praedictum Inquisitionis officium spectantibus procedendi facultatem, sicut supra expressum est, tribueramus, eiusmodi facultate propter varia impedimenta usi non fuerint; inde vero gravissimum puritati catholicae religionis in regnis praedictis detrimentum sive

Redditur auctoritas inquisitoribus ut in rubrica.

periculum sit exortum, nec minus praedictum animabus et corporibus miserabilium illorum, qui in carceribus tribunalis praedicti detinentur, resultaverit, moleste id etiam ferentibus Verissimo archiepiscopo generali, aliisque inquisitoribus praedictis, ac illorum officialibus et ministris, qui (sicut acceperimus) nostris et Apostolicae Sedis praedictae mandatis filiali sinceroque obsequio prompte morem in omnibus gerere parati sunt :

§ 4. Hinc est quod nos, christianae religionis catholicaeque fidei conservationi, quantum nobis ex alto conceditur, consulere, ac dicti tribunalis illiusque ministerium et officialium statui et felici directioni, necnon Christianorum Novorum praedictorum consolationi publicaeque omnium utilitati paternam charitatem providere cupientes, habitam super praemissis cum memoratis cardinalibus generalibus inquisitoribus deliberatione maturam, exquisitisque et auditis illorum sententiis, motu proprio et ex certa scientia et maturam deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, Verissimo archiepiscopo, olim generali, ceterisque olim inquisitoribus praedictis, suspensionem a generalis inquisitoris aliisque suis respective muneribus, omnique potestate agendi seu procedendi, aut aliis quomodolibet se ingerendi in causis ad sanctum Inquisitionis officium in Portugallia et Algarbiorum regnis praedictis quovis modo spectantibus, in eos a nobis latam et declaratam, ut praefertur, ita ut ipsi de cetero munera sua exercere, ac facultatis sibi respective attributis et competentibus uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant in omnibus et per omnia, prout poterant et valebant antequam suspensionem praedictam incurrerent (servatis tamen infrascriptis legibus et ordinationibus), tenore praedictum de speciali dono gratiae relaxamus: facultatem vero praedictis locorum Ordinariis durante suspensione huiusmodi cognoscendi causas ad praedictum Inquisitionis Officium quomodolibet spectantes, in eisque procedendi, a nobis, sicut praemittitur, concessam, ex nunc revocamus irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuamus; ipsosque Ordinarios locorum iis tantum facultatibus, quibus ante eandem suspensionem utebantur et uti poterant, de cetero uti posse decernimus et declaramus. Ac Verissimum archiepiscopum, ceterosque inquisitores praedictos, ac illorum respective officiales et ministros quoscumque adversus praemissa et praedicta quaecumque eis exinde quomodolibet enata in integrum et pristinum et cum, in quo antequam suspensionem huiusmodi emanaret quomodolibet respective erant, statum restitimus, reponimus et plenarie reintegramus; illosque et eorum quemlibet a censuris et poenis ecclesiasticis quibuscumque, quas propter praemissa seu illorum occasione forsitan quovis modo incurrerunt, seu incurrisse dici, censeri, intelligi vel praetendi possent, auctoritate apostolica, harum serie in utroque foro absolvimus et totaliter liberamus, dictasque poenas eis et eorum cuilibet gratiose remittimus et condonamus; necnon cum ipsis omnibus et singulis super irregularitate per eos, quia, censuris huiusmodi propter praemissa forsitan inodati, sacrosanctum missae sacrificium et alia divina officia (non tamen in contemptum clavium) celebrarunt, seu aliis divinis sese ingererunt, aut in ordinibus suis quomodolibet ministrarunt, seu aliis quovis modo eorumdem praemissorum occasione contracta, ad quemcumque effectum, etiam specifica et individua mentione dignum, et de necessitate specialiter experimen-

Redditur auctoritas inquisitoribus.

dum, itidem de speciali dono gratiae dispensamus.

Lege et ordinem servandae in causis fidei praesertim in Novorum Christianorum.

§ 5. Porro, certam rebus in praedicto Inquisitionis adversus apostaticam haereticamque pravitatem officio, in Portugalliae et Algarbiorum regnis supradictis auctoritate apostolica instituto, de cetero perennis¹ normam in causis fidei, et praesertim contra Christianos Novos motis et quandocumque movendis, inviolabiliter servandam tradere volentes, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, earumdem tenore praesentium, statuimus, sancimus, decernimus et ordinamus:

i. Et de cetero confiscatio nunquam fiat ante sententiam, vel declaratoriam, nec bona interim praetensi rei quaecumque de causâ distrahantur, praeterquam ex causâ alimentorum, sed tantum conficiatur inventarium omnium bonorum, cum intervenitu personae cum inquisito coniunctae, et bona praedicta cum debita cautione eidem personae coniunctae vel alteri idoneae in formâ depositi consignentur, ex quibus alimenta totius familiae eiusdem inquisiti subministrantur, et legitimis creditoribus, prout de iure, satisfiat; et si in confectione inventarii inveniantur bona seu pecuniae ad alios spectantes, hoc summarie iustificato, illico restituantur; post sententiam vero bona emphyteutica, seu fideicommissaria, aut aliâs quomodolibet subiecta, restituantur quibus de iure, et his peractis, fiscus utatur iure suo.

ii. Nec deveniatur ad carcerationem inquisiti, nisi praecedentibus legitimis iudiciis, et prout de iure, neque detineantur carcerati ultra necessitatem sub quovis praetextu, sed quam citius fieri possit expediantur, non expectato actu publico, quem vocant *actum fidei*.

iii. In iuramento autem, quod deferatur advocato reorum S. Officii, non ponantur illa verba, *se per congettura*, vel alia idem importantia. Idem vero advocatus S. Officii possit alloqui reos sine assistentiâ, et eidem tradatur copia processus, suppressis nominibus et circumstantiis denotantibus personas testium. Quod si reus alium advocatum petat, ei concedatur, dummodo sit bonae famae, cui pariter (praestito iuramento de secreto servando) tradatur copia processus, suppressis suppressendis, prout supra; non tamen illi permittatur alloqui reos, nisi cum assistentiâ deputati ab inquisitoribus ad hunc finem et effectum.

iv. Christiani non habentes exceptiones legales, admittantur ad deponendum in defensam reorum.

v. Quo vero ad probationes negativae coarctatae, procedatur iuxta iuris dispositionem et canonicas sanctiones.

vi. Nec tutor, seu curator, quibus de iure dandus est, ullo modo detur custos carcerum, neque alius officialis S. Officii, sed deputetur alia persona gravis, fidelis et bonae conscientiae.

vii. Prohibeantur autem omnino quaecumque suggestiones, concussiones, promissiones, et similia in examinibus testium et reorum constitutis; nec ex descendentiâ sanguinis hebraei colla deduci possit probatio iudaismi contra talem descendentem; imo nec ex ipsâ solâ descendentiâ ulla praesumptio sufficiens ad actum iudiciale.

viii. Si autem carcerati non veniant condemnandi, nullo modo compellantur ascendere palcum, et si non fuerint reperi culpabiles, non retardetur eorum expeditio, sed illico relaxentur, etiam non expectato actu publico, quem vocant *actum fidei*.

ix. Neque christiani novi ex solâ bualitate repelli debeant a testimonio

¹ Aptius lege *perennem* (n. T.).

ferendo contra christianos veteres, salvis tamen exceptionibus legalibus, nec ab eisdem exigatur iuramentum de non deponendo contra christianos veteres, et tollatur omnino statutum seu consuetudo, si adsit, puniendi christianos novos, ex eo quod deposuerint¹ contra christianos veteres.

x. In illis autem casibus, in quibus potest constare de corpore delicti facti permanentis, procedi non possit ad constituendum inquisitum inter reos, nisi prius de illo legitime constiterit.

xi. Nec sit habendus pro diminuto is, qui in sua confessione non nominat testem informatum, qui tanquam purus testis contra ipsum deposuit, quantumvis sibi coniunctum in quocumque gradu.

xii. Confessus autem in causis apostasiae a fide, qui non nominavit sibi coniunctum in primo gradu eiusdem delicti complicem, non sit habendus pro diminuto, nisi copulative concurrant plena et legitima probatio dictae complicis, dolosa occultatio praedicti complicis, et nulla urgeat in ipso reo confesso oblivionis praesumptio.

xiii. Quod si reus, qui post suam confessionem de caeremoniis iudaicis in observantiam legis Moysis ab ipso factis tempore quo in illam credebat, non fuerit convictus a testibus legalibus sive idoneis denuo repetisse easdem caeremonias iudaicas, quas in novis constitutis negaverit, non sit damnandus ad ad poenam ordinariam, et multo minus, si caeremoniae illae essent aequivocae et indifferentes.

xiv. Testes vero loco et tempore singulares, testes tamen in specie haeresis determinatae seu apostasiae a fide admitti possint ad testificandum contra inquisitos de iudaismo in regno Lusitaniae iuxta illius antiquissimam

consuetudinem et ex nonnullis aliis circumstantiis in eodem regno in fidei favorem concurrentibus, dummodo tamen sint plures in numero, et in qualitate considerabiles, idonei, fide digni, legales, et quales de iure esse debent, atque insimul concurrentibus verisimilibus coniecturis, et attentis atque diligenter examinatis aliis circumstantiis et qualitate eorum contra quos deponitur, sic testificantes, ut falsa non dicere praesumantur. Testes autem singulares, deponentes inverisimilia et impossibilia, nullum gradum probationis faciant.

xv. Porro repetitio testium sit omnino necessaria post litem contestatam cum citatione, scilicet cum notitia rei, et interrogatoriis dandis per procuratorem ipsius rei, seu officio supplendis¹; alias eorum depositiones non afficiant.

xvi. Testes quoque deponentes de iudiciis remotis confessionis extraiudicialis iudaismi non probent ad effectum condemnandi negativum ad poenam ordinariam. Quam vero probationem faciant praedicti testes, quoad alias poenas vel alios effectus, remittitur conscientiae et prudentiae iudicis ecclesiastici timentis Deum.

xvii. Confessiones autem extortae contra formam iuridicam, vel per suggestionem, vel promissionem vitae et liberationis, seu generales, aut obscurae, seu repugnantes aetati, sexui et intellectui confitentis, non sufficiant contra negativum pro poena ordinaria, et, nisi aliunde legitime adminiculentur praedictae confessiones, nullam probationem faciant.

xviii. Carcerati vero charitative tractentur, et redigantur carceres minus rigidi, et non tam obscuri.

xix. Ac demum carceratis in S. Offi-

¹ Edit. Main. legit *deposuerit* (n. 7.).

¹ Forsan *supplentem* (n. 7.).

cio, sive confessis sive non, permitti possint libri spirituales, et officium Beatae Virginis, vel breviarium, modis opportunis, et eisdem carceratis dentur confessarii et assistentes in articulo mortis.

xx. Quoad sacramentum vero Eucharistiae et Extremae Unctionis arbitrio et conscientiae iudicis ut supra id remittimus.

§ 6. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae praedicto Verissimo, archiepiscopo, moderno et pro tempore existentibus inquisitoribus generalibus, ceterisque inquisitoribus praesentibus et quaecumque futuris dictorum regnorum Portugalliae et Algarbiorum, ac illorum et cuiuslibet eorum respective ministris et officialibus quibuscumque, ut omnes et singulas leges et ordinationes superscriptas inviolabiliter ac exacte et accurate in omnibus et per omnia observent, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, pariformiter observari curent et faciant. Alioquin, inquisitor quidem generalis, interdicti ab ingressu Ecclesiae, ceteri vero inquisitores et officiales et ministri praedicti, excommunicationis maioris latae sententiae poenas respective, ab iis, qui quocummodo contravenerint, ipso facto absque aliâ declaratione incurrendas, a quibus relaxationis seu absolutionis beneficium a nemine, praeterquam a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente (nisi in mortis articulo constituti), obtinere valeant, se noverint incursuros.

§ 7. Ac decernentes ipsas praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati et alii quilibet cuiuscumque status, gradus, ordinis, praecellentiae et dignitatis existant, in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes,

etiam specificâ et individua mentione et expressione digni, ad ea vocati, citati et auditi, seu causae, propter quas eadem praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex aliâ quacumque, etiam quantumvis iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, formali et substantiali, ac inexcogitato et inexcogitabili, individuaque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, limitari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas a perititionis oris, restitutionis in integrum, aliunde quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed easdem praesentes litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari et adimpleri, et illis respective in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis censerî, atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatu apostolici auditores, ac S. R. E. praedictae cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque Sedis Apostolicae nuncios, et alios quoscumque quaecumque

Il. rum le-
f. rom. et
the. praecipitur
sub certis poe-
nis.

Clausulae.

praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus litteris supradictis, aliisque praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon tribunalis praedicti et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, styliis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem fidei et dicti tribunalis ac regnorum praedictorum, necnon inquisitorum aliarumque personarum quarumlibet, etiam specificâ et individuâ mentione et expressione dignarum, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac ad quarumcumque personarum, etiam regiâ, aliâve qualibet mundanâ vel ecclesiasticâ dignitate fulgentium instantiam, seu earum contemplatione, etiam consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum in genere vel in specie concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, iteratis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis te-

noribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quacvis alia expressio aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Volumus autem ut inquisitores et alii praedicti poenitentiam, quam eis sacerdos idoneus propter praemissa respective imposuerit, omnino adimpleant; alioquin praesentes litterae, quoad absolutionem in foro conscientiae, eis minime suffragentur; utque earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii augusti MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 22 augusti 1681, pontif. anno v.

CVII.

Conceduntur fratribus oblati Tertii Ordinis S. Francisci provinciae Franciae post decennium a professione iura omnia antiquorum fratrum laicorum¹.

¹ Horum oblatorum constitutiones postea ab hoc Pontifice confirmatae fuerunt in Const. ed. MDCLXXXVII, die 13 martii, pontif. XII.

Contrariarum derogatio.

Transumptorum fides.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Reformatur
binæ litteræ
Clementis X.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii superiores provinciae Franciae Tertii Ordinis S. Francisci, quod dudum felicis recordationis Clemens PP. X praedecessor noster, per quasdam suas in simili formâ Brevis anno MDCXXXII emanatas litteras pro bono regimine fratrum oblatorum seu serventium et fratrum laicorum Congregationis Gallicanae dicti Ordinis, inter alia statuit ut fratres praefati, tam oblati quam alii, qui ad statum laicalem assumerentur, nullo unquam tempore suffragiorum iure gauderent, nisi in receptione novitiorum ad professionem eiusdem cum eis status. Verum earundem litterarum executio suspensa fuit per tres annos, quibus elapsis, superiores dictae provinciae Franciae recursum ad eundem Clementem praedecessorem habuerunt, et ab eo alias pariter in formâ Brevis die XXVIII maii MDCCLXXV expeditas litteras obtinuerunt, per quas omnibus fratribus oblati, seu serventibus, qui in eadem provinciâ habitum religionis ante emanationem primodictarum litterarum susceperant, iuribus fratrum laicorum iuxta Ordinis praedicti constitutiones gaudendi privilegium indultum fuit, dummodo tamen per decennium in statu oblato- rum huiusmodi permanerent, et aliâs prout in binis litteris praedictis uberius dicitur contineri. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, superiores praedicti per hoc temporis spatium usque ad praesens maximam in dictâ provinciâ tranquillitatem et pacem ex concessione praefati indulti illiusque observantiâ animadverterint, et huiusmodi praxim pro conservandâ inter fratres quiete observare peroptent: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis oportune providere, et

ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 2. Nos igitur, eorundem superiorum votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, ut omnes fratres oblati praefatae provinciae Franciae, tam de praesenti existentes, quam in posterum in eadem provinciâ recipiendi, postquam tamen, completo novitiatus anno, in suo oblato- rum statu per decennium remanserint, iuribus antiquorum fratrum laicorum Congregationis Gallicanae et Ordinis praefatorum gaudere possint, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus, ac concedimus et indulgemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si se- cus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus primodictis Clementis praedecessoris litteris, aliisque

Concessio di-
etorum inrum
oblatis facta.

Clausulae.

Conariorum.
remollo.

ordinationibus et constitutionibus apostolicis, et, quatenus opus sit, provinciae praefatae et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hae vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii augusti MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 27 augusti 1681, pontif. anno v.

CVIII.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus aliquam ex ecclesiis monachorum Caelestinorum die festo S. Petri Caelestini Papae V eorum institutoris.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Iniunctae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio postulat, ut caelestium munerum thesauros, dispensationi nostrae a Domino creditos, fideliter erogemus, cum id ad augendam in terris sanctorum in caelis cum Christo regnantium venerationem, excitandamque et confervendam erga illos fidelium devotionem, ac ad animarum salutem speramus in Domino profuturum.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti filii procuratoris generalis Congregationis

monachorum Caelestinorum nuncupatorum, Ordinis sancti Benedicti, nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus ac singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis quoruncumque monasteriorum dictae Congregationis Caelestinorum, tam hactenus erectis, quam in posterum quodcumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, die festo S. Petri Caelestini eiusdem Congregationis fundatoris, a primis vesperis usque ad occasum solis diei huiusmodi, singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus futuris temporibus valituris.

§ 2. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx augusti MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 30 augusti 1681, pontif. an. v.

CIX.

Conceduntur quaedam indulgentiae perpetuae confraternitatibus Septem Do-

Clausulae.

Concedi. ut in rubricâ.

*lorum B. M. V. in ecclesiis fratrum
Servorum eiusdem B. M. V. erectis¹.*

**Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Commissae nobis a Domino dispensationis ratio exigit ut caelestium munerum thesauros prudenti fidelique liberalitate erogemus, cum id ad augendam fidelium religionem et animarum salutem speramus in Domino profuturum.

Indulgentia plenaria in dominica Passionis.

§ 1. Supplicationibus itaque dilectorum filiorum prioris generalis, et procuratoris generalis Ordinis fratrum Servorum Mariae Virginis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis confratribus et consorioribus confraternitatum sub titulo Septem Dolorum eiusdem Beatæ Mariæ Virginis, tam hactenus in ecclesiis dicti Ordinis erectarum, quam deinceps quandocumque erigendarum, vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui suae respective confraternitatis ecclesiam seu cappellam vel oratorium dominicâ Passionis a primis vespers usque ad occasum solis eiusdem dominicæ annis singulis devote visitaverint, ibique piâs considerationes septem dolorum Beatissimæ Virginis, et præcipue Passionis domini nostri Iesu Christi fecerint, ac pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione piâs ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer concedimus.

¹ Concessa fuit indulgentia plenaria confraternitatibus habitus Servorum B. M. V. ab hoc Pontifice in const. ed. MDCLXXVIII, die 30 Ianuarii, pont. 1; item in const. ed. MDCLXXXIII, die 24 Octobris, pont. VIII, confirmatum fuit summarium omnium indulgentiarum confraternitatibus Septem Dolorum concessarum.

§ 2. Eisdem vero confratribus et consorioribus per annum exercentibus se^{Indulgentia centum dierum per annum.} huiusmodi considerationibus, ac meditationibus, ac precibus, præsertim oratione dominicâ et salutatione angelicâ cum cantico *Stabat mater dolorosa*, etc., in ecclesiis prædictis recitari, aliisque spiritualibus exercitiis ibidem fieri solitis, ac ut præfertur orantibus, quoties id egerint, toties centum dies de iniunctis eis, aut aliâs quomodolibet per eos debitâ poenitentia in formâ Ecclesiæ consuetâ relaxamus.

§ 3. Præterea confratribus et consorioribus prædictis ecclesiam, seu cappellam, vel oratorium suæ respective confraternitatis diebus stationum almae Urbis nostræ in romano missali descriptis devote pariter visitantibus et orantibus, ut supra, quod omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes consequantur, quas consequerentur si ecclesias tam intra quam extra eandem Urbem positas, ad id destinatas, diebus stationum huiusmodi personaliter et devote visitassent; utque iidem confratres et consoriores, tam prædictas quam alias quas-cumque indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes, dictis confraternitatibus a Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris ac etiam forsân a nobis quomodolibet concessas, fidelium defunctorum animabus, quæ Deo in charitate coniunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, concedimus similiter et indulgemus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valiturus.

Indulgentia stationum.

§ 4. Non obstante nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibus-cumque.

Clausula.

§ 5. Volumus autem ut earundem^{Fides transumptorum.}

praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 1 septembris MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 1 septembris 1681, pontif. anno v.

CX.

Indicatur universale iubilaenum ad implorandam divinam opem pro praesentibus tunc Ecclesiae necessitatibus¹.

Innocentius Papa XI,

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Onerosam curarum pontificalium molem humilitati atque infirmitati nostrae iam dudum divinitus impositam, in summis quidem rerum omnium difficultatibus, quantum divina bonitas dedit, sustinere, et pastorem vigilantiam nostram pro dominici gregis salute in hac excelsa Apostolicae Sedis specula excubantem Domino repraesentare hactenus conati sumus. Sed illam nunc, tum praeteritarum aerumnarum recordatione, tum praesentium sensu et imminentium formidine, longe graviorem experimur; nam, quamvis ineffabilis Dei benignitas, populi sui precibus exorata, atrocis belli calamitates, quibus nobiliores christiani

orbis provinciae miserabiliter vastabantur, pace inter principes christianos composita sedaverit, non cessavit tamen, nec adhuc cessat humani generis hostis in agro Domini superseminare zizaniam, ut, quidquid boni tot curis atque laboribus actum est, pervertat, perniciosisque machinationibus pristina dissidia exciet, et nova accendat, quibus christianam rempublicam in maiores luctuosioresque miseras praecipitet, latamque immiti christiani nominis inimico Turcarum tyranno fenestram aperiat, per quam christianorum fines formidabili sua potentia irrumpere, regna et provincias, ac principatus evertere, suaeque tyrannidi adiungere, ac perfidiae suae abominationem in Ecclesia Dei viventis plantare et latius propagare moliat. Et nos quidem privatis nostris sacrificiis, indictisque etiam publice precibus, pro muneris nostri ratione adversus praesentia imminetiaeque mala remedium a Deo quaerere non destitimus; sed illud longe efficacius promptiusque consequi speramus, si ad privatas nostras totius christiani populi obsecrationes, orationes atque deprecationes adiungantur. Petens est enim oratio Ecclesiae supplicantis ad Dominum, qui pius est et misericors, et propitiatur invocantibus cum in veritate. Adeamus itaque cum fiducia ad thronum gratiae, scindamus corda nostra, et expiatis per veram poenitentiam peccatis, quae sola inter Deum et homines separant, divinam indignationem placare, ieiuniisque et eleemosynis vires orationis intendere, et praestabilem super hominum malitia Dei clementiam concordibus votis exorare studeamus; ut benignissimus Dominus et Deus noster, cuius misericordia super omnia opera eius, cordium contritorum holocausta in odorem suavitatis accipiens, Ecclesiam suam sanctam ab infidelium ac haere-

¹ Similia iubilaeta habes in Clementis X const. ed. MDCLXXIV, die 16 kal. maii, pontif. IV, et const. ed. MDCLXXII, die 5 novembris, pontif. III; item in huius pontif. const. ed. MDCLXXXIII, die 11 augusti, pontificatus VII.

ticorum et schismaticorum insidiis, periculis et persecutionibus tueri et protegere, haereses et schismata extirpare, principum christianorum animos, sublati omnibus illis quae concordiam turbare possent, arctiori atque indissolubili charitatis vinculo coniungere, ac in causae communis tuitionem unire et consociare, populumque sibi acceptabilem facere, et per viam mandatorum eius ambulantem gratiae suae donis in hac peregrinatione fovere et confortare, assiduisque virtutum incrementis perficere, et ad propositam aeternae beatitudinis metam feliciter perducere dignetur.

lulilaeum.

§ 1. Hoc autem ut ferventiori spiritus ardore maiorque fructu fiat, caelestium numerum thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, aperire et largâ manu erogare volentes, de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ ligandi et solvendi potestate, quam nobis Dominus licet indignis contulit, universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in almâ Urbe nostrâ degentibus, qui S. Ioannis in Laterano, Principis Apostolorum, et S. Mariae Maioris eiusdem Urbis ecclesias seu basilicas, vel earum aliquam, intra spatium duarum proximarum hebdomadarum saltem semel devote visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium pias ad Deum preces, ut supra, effuderint, et quartâ et sextâ feriis et sabbato alterius ex praefatis hebdomadis ieiunaverint, et, peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum in dominicâ die immediate sequenti, vel aliâ die intra eandem hebdomadam, reverenter sumperint, ac pauperibus aliquam eleemosynam, prout unicuique suggereret¹ devotio, erogaverint; ceteris vero extra

¹ Alius lege suggeret (R. T.).

Urbem praedictam ubicumque degentibus, qui ecclesias ab Ordinariis locorum, vel eorum vicariis, seu officialibus, aut de eorum mandato, et, ipsis deficientibus, per eos qui ibi curam animarum exercent, designandas, vel ecclesiarum huiusmodi aliquam, spatio duarum similiter hebdomadarum a publicatione designationis per Ordinarios, vel eorum vicarios, seu officiales, vel alios ut praefertur faciendae decursurarum, saltem semel visitaverint, ibique ut supra oraverint, ac quartâ et sextâ feriis et sabbato alterius ex hebdomadis huiusmodi ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die dominicâ immediate sequenti, vel aliâ die intra eandem hebdomadam sanctissimâ communionem refecti fuerint, et pauperibus aliquam eleemosynam, ut praemittitur, erogaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem praedictam concedi consuevit, tenore praesentium concedimus concedimus et elargimur.

§ 2. Navigantes vero et iter agentes, ut, cum primum ad sua se se domicilia receperint, suprascriptis peractis, et visitatâ ecclesiâ, cathedrali vel maiore aut parochiali loci eorum domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant: regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque tam laicis quam ecclesiasticis saecularibus vel regularibus, etiam in carcere aut captivitate existentibus, vel aliquâ corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa, vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius ex iam approbatis a locorum Ordinariis ante praesentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera com-

Pro navigantibus, iter agentibus, claustratibus, captivis, infirmis aliisque impeditis.

mutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque iniungere, quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

§ 3. Insuper omnibus et singulis christifidelibus utriusque sexus tam laicis quam ecclesiasticis, saecularibus et regularibus cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, tam in Urbe praefata, quam extra eam, ubique locorum ut praefertur degentibus, licentiam concedimus ac facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessorium tam saecularem quam cuiusvis Ordinis et instituti regularem ex approbatis, ut praemittitur, a locorum Ordinariis, qui eos ab excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, seu nobis et Sedi Apostolicae, etiam per litteras die Coenae Domini legi solitas, et alias quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostro- rum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae, et hac vice tantum, absolvere et liberare valeat; et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

Præscriptor
inhibet
publici
cassio.

§ 4. Quapropter tenore praesentium in virtute sanctae obedientiae districte praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis et episcopis, aliisque ecclesiarum praelatis, ac qui-

buscumque Ordinariis locorum ubicumque existentibus, eorumque vicariis et officialibus, vel, eis deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta seu exempla, etiam impressa, acceperint, illa statim, et absque ullâ morâ, retardatione vel impedimento, per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

§ 5. Non intendimus autem per praesentes super aliquâ irregularitate publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquomodo contractâ dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi seu habilitandi et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae: neque etiam casdem praesentes iis, qui a nobis et Apostolicâ Sede, vel ab aliquo praelato seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâs in sententias et censuras incidisse declarati vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

Clau-ulao.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quoruncumque Ordinum et congregationum seu institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roborata,

Ad quos casus non extendatur.

lis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, congregationibus et institutis, illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expresso habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servata habentes, hac vice specialiter, nominatim et expresse ad effectum praemissorum derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 7. Ut autem praesentes litterae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus ut earundem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, ubique locorum et gentium, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI septembris MDCLXXXI, pontificatus nostri anno V.

Dat. die 11 septembris 1681, pontif. anno V.

CXI.

Confirmatur decretum particularis congregationis, quo declaratum fuit ' congregationem Brigittanorum Novissimorum esse veram religionem diversam ab ea SS. Salvatoris seu S. Brigittae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, super negotio fratrum Brigittanorum Novissimorum specialiter deputata, decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Congregatio particularis nonnullorum eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium super negotio Brigittanorum Novissimorum specialiter deputata, ex noviter deductis et specialiter visis, et mature consideratis constitutionibus summorum Pontificum, censuit recedendum esse a decreto aliis die V maii MDCLXXVII emanato; ac propterea declaravit Congregationem Brigittanorum Novissimorum esse veram religionem sub regulâ sancti Augustini a sanctâ Sede Apostolicâ in Congregationem erectam, diversam tamen a religione SS. Salvatoris, seu sanctae Brigittae, ab Urbano VI, Martino V, Eugenio IV erectam et respective approbatam¹, et dictae religionis Novissimorum professos utriusque sexus esse et reputari veros religiosos. Romae, II Iulii MDCLXXXI. — G. card. CARPINEUS archiepiscopus San., secr. ».

Decretum
praedictae Con-
gregationis.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Guislenus ab Assumptione, prior generalis Congregationis dictorum fratrum Brigittanorum Novissimorum, nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: nos, specialem ipsi Guisleno procuratori generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel

Confirmatio
illius.

¹ Nescio an legendum potius *erecta et respective approbatâ* (R. T.).

causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium remotio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv octobris MDCLXXXI, pontificatus nostri anno v.

Dat. 24 octobris 1681, pontif. anno v.

CXII.

Componuntur a Pontifice variae lites ortae inter archiepiscopum Mechliniensem, et eius dioecesis regulares, exemptos.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum inter venerabilem fratrem modernum archiepiscopum Mechliniensem ex unâ, ac dilectos filios regularium Ordinum professores civitatis et dioecesis Mechliniensis, qui ab ordinariâ iurisdictione exempti sunt, ex alterâ partibus, nonnullae controversiae exortae et in particulari Congregatione desuper a nobis deputatâ pluries ventilatae fuerint; ipsae vero partes, paternae charitati nostrae, ad concordiam inter eas stabilendam benigne propensae, humili obsequio morem gerentes, de controversiis huiusmodi inter se amicabiliter convenierint, nobisque humiliter supplicaverint ut opportune desuper providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur: hinc est quod nos, specialem archiepiscopo et regularibus praefatis gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac controversias praedictas ad nos harum serie avocantes, omnemque litem super illis seu earum occasione emanatam extinguentes, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus et ordinamus ut in posterum dictus archiepiscopus non possit exigere a praefatis regularibus exemptis et Apo-

Compositio
litium ut in ra-
bricâ.

stolicae Sedi immediate subiectis, in eorum promotione ad ordines, in benedictione abbatum, et in licentiis praedicandi et confessiones audiendi, ac in aliâ quacumque occasione, obedientiam cum iuramento fidelitatis, sed tam ab archiepiscopo quam a regularibus debeat accurate in similibus actibus observari forma et dispositio pontificalis romani in almâ Urbe nostrâ novissime impressi; licitum autem sit iisdem regularibus gestare in publicis processionibus cum sanctissimo Eucharistiae sacramento reliquias et imagines Sanctorum, hoc tamen servato ut dictae reliquiae et imagines portentur in principio processionis inter prima lumina, itaut inter ipsas et SS. Sacramentum sit rationalis et competens distantia. In ipsis vero processionibus procedatur cum omni debitâ modestiâ et devotione, nec illae fiant per plateas et vias mercatum, ac ubi populus in profanis coetibus occupatus sit; non tamen liceat dietis regularibus facere processiones huiusmodi extra claustra suorum conventuum, nisi duabus tantum vicibus in anno, unâ intra octavam festivitatis Corporis Domini et alterâ in unâ die dominicâ vel festivâ de praecepto tantum, determinandâ ab iisdem regularibus cum approbatione praefati archiepiscopi, intra terminum unius mensis, cum expressâ tamen declaratione, quod, quidquid supra stabilitur circa praedictas processiones, non intelligatur suffragari illis societatibus et confraternitatibus, quae in ecclesiis ipsorum regularium erectae, aut illis adscriptae sint. Occurrente autem aliquâ publicâ et gravi causâ, quae reiterationem similium processionum requireret, non possint regulares eas facere absque praecedente expressâ licentiâ praefati archiepiscopi, qui eo casu poterit providere secundum dictamina

propriae prudentiae et pietatis. Porro liceat iisdem regularibus exemptis in eorum ecclesiis, absque aliâ memorati archiepiscopi licentiâ, horis vespertinis exponere venerationi populi praefatum sanctissimum sacramentum in ostensorio, diebus et festis infrascriptis, videlicet in omnibus dominicis anni, in festis Nativitatis Domini, sancti Stephani, sancti Ioannis Evangelistae, Circumcisionis Domini, secundo et tertio diebus Paschatis Resurrectionis et Pentecostes, in festo Ascensionis Domini, in octavâ Corporis Domini, in omnibus beatissimae Virginis Mariae festivitibus de praecepto, in festis sanctorum Apostolorum, in die Omnium Sanctorum, in die Dedicationis ecclesiae, in festivitate protectoris eiusdem intra mensem a regularibus eligendâ, si ecclesia plures uno habuerit, in diebus Dedicationis sancti Michaëlis Arcangeli, Nativitatis sancti Ioannis Baptistae, ac sanctorum Petri et Pauli, et in festivitate fundatoris Ordinis. Ac pariter licitum sit, ut supra, praefatis regularibus exemptis exponere iisdem horis vespertinis, sed in ciborio, praefatum sanctissimum sacramentum singulis quintis feriis, aut alio die feriato intra terminum unius mensis ut supra eligendo; licita quoque sit, ut supra, expositio in ostensorio mane tempore missae principalis, in iis tamen locis tantum ubi hactenus consuetum est, in diebus festivis tantum infrascriptis, nempe, Nativitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, SS. Trinitatis, Corporis Domini, et matutino tempore illius diei intra octavam Corporis Domini, qua processio supra enuntiata fiet, ac in festivitibus Assumptionis B. Mariae Virginis, et Omnium Sanctorum. In omnibus autem expositionibus supradictis non possit populo dari nisi una tantum benedictio cum SS. Sacramento; nec idem

SS. Sacramentum possit eodem die publice exponi in pluribus altaribus eiusdem ecclesiae, nec postquam in uno altari expositum fuerit, ad aliud altare, ut ibi pariter exponatur, transportari valeat. Quod si sacra communio eodem tempore quo SS. Sacramentum expositum sit administranda fuerit, id fiat in altari diverso, sumendo SS. Sacramentum ex ciborio, et finita communione reponatur in tabernaculo, aut ita vel tegatur, ut conspici non possit. Denique circa idem SS. Sacramentum, dum expositum fuerit, debeant ardere ante illud continuo saltem decem candelae ex cerâ candidâ, et pariter ibidem assistere absque intermissione duo religiosi genuflexi.

Clausulae.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, et in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesen-

tibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx maii MDCLXXXII, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 20 maii 1682, pontif. anno vi.

CXIII.

Confirmatur Pontificis decretum, quo vetita fuit conventibus Carmelitarum Congregationis Mantuae electio sociorum ad generale capitulum militendorum.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum nobis innotuisset, in Congregatione Mantuanâ fratrum Ordinis Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo ex praescripto constitutionum ipsius Congregationis servari, ut quilibet conventus, in quo sex fratres in sacro presbyteratus ordine constituti de familiâ residerent, suum eligeret socium, qui ad capitulum generale dictae Congregationis accederet, in eoque voti sive suffragii prerogativam haberet; verum eiusmodi sociorum electionem et ad capitularia comitia accessum non solum praefatae Congregationi eiusque con-

Electio dictorum sociorum vetita fuerat.

ventibus multum adferre¹ dispendii, sed etiam prorsus inutiles esse, cum finis, cuius gratiâ introducta fuerat huiusmodi sociorum electio, aut cessasset, aut variis artibus eluderetur, aut aliunde melius obtineri valeret; quin etiam eorumdem sociorum in capitulis generalibus interventum electionibus, aliisque actibus ibidem fieri solitis, quominus recte atque ordine fierent, multum impedimenti, atque perturbationis invehere: nos, die xvi martii proxime praeteriti, attentis praemissis, aliisque iustis de causis animum nostrum moventibus, expresse mandavimus, ut, occasione tam capituli generalis tunc de proximo quam aliorum quorumcumque in perpetuum celebrandorum, nullatenus a conventibus dictae Congregationis Mantuanae deveniretur ad electionem sociorum, et, quatenus pro tunc imminenti illorum electio secuta fuisset, sic electi non possent ad illud se transferre, et si qui ad locum pro eodem capitulo destinatum iam se contulissent, in eo suffragari minime valerent, sub poenis contra facientibus privationis officiorum, ac vocis activae et passivae, aliisque arbitrio nostro imponendis, et aliis, prout in decreto desuper iussu nostro die praedictâ expedito, cuius tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem (sicut accepimus) novissime praeteritum capitulum generale praefatae Congregationis Mantuanae subinde absque dictorum sociorum interventu iuxta dispositionem dicti decreti nostri celebratum fuerit, indeque experientiâ cognitum sit ipsius decreti observationem eidem Congregationi multum emolumenti atque utilitatis attulisse, ac proinde facile sperari possit, eam in

¹ Male edit. Main. legit *adferunt* (R. T.).

futurum quoque non minus utilem atque proficuum fore: hinc est quod nos, firmiori eiusdem decreti stabilimento ex commissae nobis caelitus dispensationis munere providere, ac memoratae Congregationis commodis et utilitatibus, quantum nobis ex alto conceditur, consulere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ne de cetero, cuiuscumque capituli generalis dictae Congregationis Mantuanae pro tempore celebrandi occasione, eiusmodi socii a conventibus ipsius Congregationis ullo modo eligantur, nec ad capitulum generale huiusmodi pro tempore celebrandum accedere, in eoque suffragari audeant quovis modo, seu praesument, sub privationis officiorum ac vocis activae et passivae per contrafacientes ipso facto absque aliâ declaratione incurrendâ, aliisque nostro seu pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio imponendis poenis, tenore praesentium, perpetuo prohibemus et interdiciamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, nec causae¹, propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae vel iustificatae fuerint, aut ex aliâ qualibet, etiam quantumvis iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, praetextu, colore vel capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et

Clausulae.

¹ Edit. Main. legit *causa* (R. T.).

substantiali, ac incogitato et incogitabili, individuamque expressionem requirere defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris seu constitutionum Congregationis praefatae reduci, seu adversus illas oris aperationis, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti se se iuvare ullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictionum Ordinis et Congregationis Mantuanae, eiusque conventuum quorumcumque, et aliis quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordini et Congregationi et conventibus, illorumque supe-

rioribus, fratribus et personis quibuslibet, etiam specificâ et individuâ mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XII iunii MDCLXXXII, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 12 iunii 1682, pontif. an. VI.

Fides transumptorum.

Contrarium derogatio.

CXIV.

Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis Carthusiensis, quo statuitur, ne quis utatur privilegiis aliorum regularium in nonnullis casibus sine consensu reverendi patris, aut capituli generalis¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Causa dicti decreti ex illius abusus privilegiorum a Gregorio XV con-
cessorum.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis Carthusiensis, quod, cum felicis recordationis Gregorius PP. XV, praedecessor noster, eidem Ordini privilegia aliis regularibus concessa gratiose communicaverit, capitulum generale dicti Ordinis anno MDCLXXIX celebratum, ut statuta ipsius Ordinis, quae, praecipue ob soliditatem et silentium, specialia et strictiora quam aliorum Ordinum sunt, illibata servaret (considerans, ex communicatione privilegiorum huiusmodi aliquos eiusdem Ordinis monachos inveniri, qui sibi placencia licere putarent, et praetextu opinionum quorundam theologiae moralis doctorum de huiusmodi privilegiis nimis large sentientium, atque etiam quorundam verborum in ipsis litteris apostolicis contentorum, quae pro suo captu interpretabantur), statuta praedicta penitus evertere conarentur, illaque per privilegia huiusmodi abrogata esse censentes, se iisdem privilegiis frui debere pertinaciter assererent, ad praecidendam tot erroribus viam, praever-

¹ Privilegia aliorum regularium dicto Ordini concessa fuerunt a Gregorio XV in const. edita MDCLXXII, die 3 februarii, pont. II; ab Alexandro III confirmatus fuit Ordo per const. editam MCLXXVI, die 2 septembris, pont. XVII; et ab Innocentio XI approbata fuere illius nova statuta in const. edita MDCLXXXVIII, die 27 martii, pont. XII; item extat confirmatio alterius decreti capituli pro quadam taxa in const. edita MDCLXXXII, die 24 augusti, pont. VI.

tendamque animarum perniciem quae inde potuisset exoriri, decretum seu statutum edidit tenoris qui sequitur, videlicet: « Ex Sedis quidem Apostolicae gratia Ordo gaudet communicatione privilegiorum aliorum regularium Ordinum, ut patet ex Bulla Gregorii PP. XV; sed, ne ullus unquam abusus ex tam amplis privilegiis irrepat inter nos contra mentem Ordinis et ipsius Sedis Apostolicae quae iuxta exigentiam temporum privilegia ipsa explicat aut restringit, statui-^{Decretum re- fertur.} mus et ordinamus, ne ulla persona Ordinis possit uti privilegiis aliis regularibus concessis circa casus, censuras et dispensationes, quae in nostris statutis expressa non habentur, absque scitu et consensu reverendi patris aut capituli generalis, ad quod pertinet privilegiorum istorum dispensatio ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus procurator generalis statutum seu decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo opere desideret: nobis propterea dilecti etiam filii superioris generalis dicti Ordinis ac capituli generalis praedicti nomine humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Potitur confirmatio.

§ 3. Nos igitur, superiorem generalem et procuratorem generalem praefatos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. car-

Confirmatio supra relati decreti.

dinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, praeinsertum decretum, seu statutum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam inramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo

personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi iulii MDCLXXXII, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 31 iulii 1682, pontif. anno vi.

CXV.

Transfertur indulgentia plenaria perpetua in festis Ss. Placidi et Mauri ad festa Ss. Zoili et Felicis in monasterio S. Zoili de Carrion Palentinae dioecesis.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii abbas et monachi monasterii S. Zoili loci de Carrion Palentinae dioecesis Ordinis sancti Benedicti, quod inter alias indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes christifidelibus, ecclesias Ordinis eiusdem sancti Benedicti visitantibus, a diversis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessas, felicis recordationis Clemens Papa X, praedecessor pariter noster, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis quorumcumque monasteriorum, tam monachorum quam monialium regulam S. Benedicti profitentium, eatenus erectis et in posterum quodcumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, in Ss. Benedicti et Scolasticae, ac Placidi et Mauri festis diebus, necnon die xiii novembris, qua Omnium Sanctorum Ordinis praedicti commemoratio ibidem

A Clemente X concessa fuit indulgentia in festis Ss. Benedicti, Scolasticae, Placidi et Mauri.

feri solet, a primis vespers usque ad occasum solis dierum huiusmodi, singulis annis devote visitasset, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effludisset, quo die ex praedictis id egerissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino in perpetuum concessit, prout in litteris apostolicis desuper in simili formâ Brevis die XIX decembris MDCLXXI expeditis uberius continetur.

Preces abbatum et monachorum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefata ecclesia monasterii S. Zoili de Carrion a christifidelibus illarum partium diebus festis Ss. Placidi et Mauri minus frequentetur, maiorque ad illam confluit fidelis populi multitudo in diebus festis Ss. Zoili ac Felicis martyrum, quorum corpora (ut pie creditur) in eadem ecclesiâ honorifice collocata sunt: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Translatio praefatae indulgentiae.

§ 3. Nos igitur, supplicationibus eorundem abbatum et monachorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, indulgentiam plenariam diebus festis Ss. Placidi et Mauri concessam, ut praefertur, quoad ecclesiam monasterii S. Zoili de Carrion dumtaxat, in diebus festis eorundem Ss. Zoili et Felicis martyrum, itaut christifideles vere poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti, qui de cetero eandem ecclesiam in diebus festis memoratorum Ss. Zoili et Felicis a primis vespers usque ad occasum solis dierum huiusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi ut supra oraverint, quo die praedictorum id egerint, eandem plenariam

indulgentiam omnium peccatorum suorum et remissionem consequantur, quam consequerentur si in ipsis festivitibus Ss. Placidi et Mauri ecclesiam praedictam visitarent, servatâ tamen ceteroqui supradictarum litterarum formâ et dispositione, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo transferimus; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIV augusti MDCLXXXII, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 24 augusti 1682, pontif. an. VI.

CXVI.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum de electione S. Ignatii Loyolae in patronum regionis Cantabriae¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum emanavit ad favorem dilectorum filiorum communitatum ac universitatum et hominum, civitatum et locorum regionis illius Cantabriae, quae hispanice Vizcaya nuncupatur, decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Rituum Congregatio ad relationem E.mi et R.mi domini cardinalis Columnae, cognitâ causâ, quod regio illa Cantabriae, quae hispanice Vizcaya nuncupatur, per omnium civitatum et locorum suffragia elegit sibi patronum unicum S. Ignatium de Loyola Societatis Iesu fundatorem, ob praestantem eius sanctitatem et specialem omnium propensionem in eum, utpote illius dominatus originarium, et huiusmodi ele-

Decretum praedictae Congregationis.

¹ Similem electionem S. Iosephi habes in Const. editâ MDCLXXIX, die 19 aprilis, pont. III.

ctio facta fuit servatis servandis iuxta decretum super electione Sanctorum in patronos ab eadem sacra Congregatione iussu felices recordationis Urbani VIII sub die XXIII martii MDCXXX emanatum, praedictam electionem approbavit et confirmavit: et de praefato S. Ignatio, ut praefertur, in unicum patronum principalem sic electo, praerogativas omnes eisdem unicis sanctis patronis principalibus competentes decrevit, iuxta tamen rubricas breviarii et missalis romani, et ad formam constitutionis eiusdem Urbani VIII super observatione festorum die XIII septembris MDCXLI. Editum hac die XXII augusti MDCLXXXII. CAESAR card. FACHENETTUS; BERNARDUS CASALIUS S. Rituum Congregationis secretarius ».

Confirmatio
illius.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte communitatum ac universitatum et hominum praefatorum nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

laualae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes

litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII septembris MDCLXXXII, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 7 septembris 1682, pontif. anno VI.

CXVII.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum, quo declaratur licere monachis Carthusiensibus Papiae instituere processionem in festivitate Corporis Christi, apertis ianuis, intra claustra¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « In Congregatione Sacrorum Rituum, proponente eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Ludovisio, discussa causa controversiae processionis fieri solitae solemnitatis SS. Corporis Christi, vertenti inter monachos Carthusianos Papiae et promotorem fiscalem mensae episcopalis eiusdem civitatis, eadem sacra Congregatio, utraque parte hinc inde audita et informante, declaravit licere patribus Carthusiae Papien-

Decretum
Congregationis
praedictae con-
tra promotorem
fiscalem mensae
episcopalis
Papiae.

¹ De privilegiis Carthusianorum vide in const. edita MDCLXXXII, die 31 iulii, pont. VI; item in const. edita MDCLXXXII, die 18 octobris, pont. VI.

sis facere processionem in festivitate Corporis Christi apertis ianuis intra claustra, et ita decrevit die XXII augusti MDCLXXXII. — CAESAR cardinalis FACIEÆTUS, BERNARDUS CASALIS Sacrorum Rituum Congregationis secretarius ».

Confirmatio Pontificia.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum prioris et monachorum monasterii Papiensis Ordinis Carthusiensis nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communiri summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore præsentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adicimus; salvâ tamen in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem præsentibus litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, snosque plenarios et integros effectus sorti et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in præmissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI septembris MDCLXXXII, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 11 septembris 1679, pontif. anno VI.

CXVIII.

Confirmatur summarium indulgentiarum et facultatum confraternitati Servorum, sive Septem Dolorum B. M. V. concessarum¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii vicarius generalis et procurator generalis Ordinis fratrum Servorum Beatæ Mariæ Virginis, quod, cum² nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri quasdam indulgentias seu peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes confratribus et consororibus confraternitatis sub titulo Servorum sive Septem Dolorum eiusdem Beatæ Mariæ Virginis erectæ et institutæ, sub certis modo et formâ tunc expressis, concesserint, ac priori generali, eoque absente, vicario generali dicti Ordinis similes confraternitates erigendi et instituendi, illisque indulgentias seu peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes huiusmodi communicandi facultatem tribuerint; summarium earumdem indulgentiarum aliarumque gratiarum confectum, ac de mandato Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis præpositæ, a quodam ipsius Congregationis consultore cum originalibus

Flures indulgentias et facultates concesserunt et instituerunt.

¹ Vide paulo ante pag. 416 (n. T.).

² Particulam *etiam* nos addimus (R. T.).

litteris apostolicis concessionum huiusmodi collatum et recognitum fuit, tenoris qui sequitur:

Indulgenze della Compagnia di S. Maria de' Servi, detta de' Sette Dolori.

La santa memoria di Paolo V, rivocando tutte le indulgenze concesse dai suoi predecessori, concede ad ogni fedel cristiano dell'uno e dell'altro sesso, che piglieranno il solito abito della Beata Vergine de' Servi et entreranno nella predetta confraternità, nel primo giorno del loro ingresso, se, veramente pentiti e confessati, si comunicheranno, indulgenza plenaria.

ii. Alli confrati e sorelle di detta confraternità, che nel giorno della festa principale di detta confraternità, dalli primi vesperi sino al tramontare del sole, veramente pentiti, confessati e comunicati, divotamente visiteranno la chiesa dove è eretta detta confraternità, et ivi pregaranno Iddio con devote orazioni per la concordia dei precipi cristiani, estirpazione dell'eresie, esaltazione della Santa Madre Chiesa, indulgenza plenaria.

iii. In articolo di morte alli detti confratelli e consorelle, che pentiti e confessati e comunicati, o, non potendo ciò fare, almeno veramente pentiti invocaranno divotamente il nome di Gesù con la bocca, se potranno, o col cuore, indulgenza plenaria e remissione di tutti i peccati.

iv. Inoltre alli fratelli e consorelle, parimente pentiti, confessati e comunicati, che similmente visiteranno la chiesa, cappella, ovvero oratorio della detta confraternità nella Natività, Annunciazione, Purificazione et Assunzione della Beata Vergine dai primi vesperi fino al tramontar del sole di dette feste, e pregaranno Iddio come sopra, sette anni e tante quarantene.

v. A quelli che intervengono alla processione da farsi per detta confraternità in una domenica del mese con licenza dell'Ordinario, se saranno pentiti, confessati e comunicati come sopra, tre anni e tante quarantene.

vi. A quelli che ogni venerdì, in memoria et onore della Passione di Gesù Cristo Signor Nostro recitaranno cinque *Pater* e cinque *Ave*, pregando Iddio per l'esaltazione di Santa Madre Chiesa, se nel medesimo giorno si saranno confessati e comunicati, sette anni e altrettante quarantene.

vii. A quelli che accompagneranno il santissimo sagramento dell'Eucaristia agl'infermi, pregando Iddio per loro salute, ogni volta cinque anni e tante quarantene.

viii. A quelli che insieme recitaranno l'offizio della Beata Vergine nella chiesa ovvero oratorio di detta confraternità, cento giorni d'indulgenza.

ix. A'predetti fratelli e consorelle che saranno presenti et intervengono alle messe et altri divini offizi da celebrarsi e recitarsi da detti confratelli nella chiesa ovvero oratorio di detta Compagnia, o intervengono alle congregazioni pubbliche o private di detta confraternità in qualsivoglia luogo si faranno, ovvero accompagneranno i corpi dei loro defunti confratelli o di qualunque altro alla sepoltura, ovvero faranno qualunque altra opera pia o caritatevole, ogni volta sessanta giorni d'indulgenza.

x. Con facoltà al padre generale dell'Ordine de' Servi *pro tempore* erigere et istituire dette compagnie de' laici dell'uno e l'altro sesso nelle chiese dell'Ordine, dove sia convento almeno di sei o cinque frati professi sacerdoti del suo Ordine con licenza e consenso dell'Ordinario del luogo, e di comunicar loro tutte le sopradette indulgenze

e grazie spirituali, servata la forma della costituzione di Clemente VIII *Quaecumque, etc.*

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvi februarii mdcvii.

XI. L'istesso Sommo Pontefice concede indulgenza plenaria e remissione di tutti i peccati ai fratelli e consorelle delle dette confraternità canonicamente erette nelle chiese dell'Ordine, che interverranno divotamente alla processione solenne solita farsi dalla confraternità ogni terza domenica del mese nelle chiese suddette, veramente pentiti, confessati e comunicati, divotamente pregando per la concordia dei principi cristiani, estirpazione dell'eresie et esaltazione della Santa Madre Chiesa.

Datum Romae, die x martii mdcxi.

XII. E perchè non in tutti i luoghi è solito farsi detta processione nella terza domenica del mese, l'istesso Sommo Pontefice concede indulgenza plenaria agli fratelli e consorelle della detta Compagnia che interverranno divotamente alla detta processione in una qualsivoglia domenica del mese, che si farà nelle chiese dell'Ordine, conforme alla consuetudine delle città e luoghi, se veramente pentiti e comunicati, e pregheranno Iddio come sopra.

Sub datum Tusculi, sub annulo Piscatoris die vii iunii mdcxi.

XIII. L'istesso Sommo Pontefice dà facoltà al generale *pro tempore*, et in assenza, al di lui vicario generale dell'Ordine dei Servi, d'origere et instituire nelle chiese dell'Ordine confraternità, conforme alla forma prescritta di sopra, e comunicar loro dette indulgenze ancorchè non vi abitino almeno cinque frati sacerdoti professi, et in oltre concede che i fratelli e sorelle delle compagnie suddette, innanzi li 14 febraro mdcvii instituite in chiesa dove non fos-

sero almeno cinque sacerdoti professi, godano tuttavia le indulgenze della Compagnia, facendo l'opere prescritte.

Datum Romae, apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, xxviii iulii mdcvii.

XIV. La santa memoria d'Urbano VIII concede al prior generale dell'Ordine dei Servi facoltà anco di erigere la suddetta Compagnia nelle chiese de' secolari con il consenso però espresso dell'Ordinario del luogo e rettore di dette chiese, e conforme alla prescritta forma di Paolo V ne' Brevi sopraddetti, e di comunicarle tutte le indulgenze da detto Paolo V concesse alla medesima confraternità, et inoltre di poter il prior generale per una sola volta destinare nelle dette chiese secolari li sette altari, che divotamente visitati dalli confratelli e sorelle di queste confraternità da erigersi in virtù di tale facoltà conceduta da Urbano VIII, e osservando essi l'altre cose per guadagnare le dette indulgenze e grazie spirituali, che questi le conseguiscano, come nel Breve dato li xviii settembre mdcxxviii.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, vicarius generalis et procurator generalis praefati, praemissa, quo firmitus subsistant, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio summopere desiderent: nos, specialem ipsis vicario generali et procuratori generali gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet inmodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutentes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, summarium prae-

Confirmato
a Pontefice.

insertum, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbanus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Causales.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium remotio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum Sides.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv octobris MDCLXXXII, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 24 octobris 1682, pontif. anno vi.

CXIX.

*Confirmatur decretum cardinalis pro-
lectoris circa abrogationem commis-
sariorum generalium pro provinciis
Indiarum Orientalium Ordinis fra-
trum Minorum sancti Francisci de
Observantia¹.*

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Ex debito pastoralis officii, quod inscrutabilis divinae sapientiae altitudo humilitati nostrae, viribus licet et meritis longe impari, imponere dignata est, paternam christifidelium qui e fluctibus saeculi in portum vitae religiosae confugerunt curam peculiari charitate assidue gerentes, ea, quae pro felici prosperoque illorum regimine et gubernio provide constituta atque ordinata esse noscuntur, ut firma et illibata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter corroboramus.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ambrosius ab Assumptione frater expresse professus ac procurator provinciarum S. Thomae apostoli et Matris Dei in Indiis Orientalibus Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, quod venerabilis frater noster Alderanus episcopus Tusulanus S. R. E. cardinalis Cybo nuncupatus, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protector, inhaerendo quibusdam patentibus litteris a dilecto filio Petro Marino Sormano generali eiusdem Ordinis die xxi maii proxime praeteriti emanatis, easque opportune declarando, et quae deerant supplendo, decrevit et mandavit, ne de cetero commissarii generales ad

Species facti.

¹ De commissariis generalibus Indiarum vide Urbani VIII const. ed. mdcxv, die 20 novembris, pont. iii.

dictas provincias amplius deputentur, variasque ordinationes fecit, tam circa deputationem praesidum et coniudicum, qui causas appellationum in eisdem provinciis cognoscant, et sine debito prout iuris fuerit terminent, quam circa commissarios ad visitandas provincias huiusmodi, celebrandaque illorum capitula provincialia deputari solitos, necnon circa praecedentium dictis praesidibus decernendam, et alias, prout uberius continetur in ipsius Alderani episcopi cardinalis et protectoris litteris patentibus desuper expeditis tenoris qui sequitur, videlicet :

« Alderanus episcopus Tusculanus S. R. E. cardinalis Cybo seraphici Ordinis sancti Francisci apud Sanctam Sedem protector, dilectis nobis in Christo patribus provincialibus, provinciae patribus, custodi, definitoribus, ceterisque aliis patribus et fratribus provinciarum nuncupatarum S. Thomae apostoli et Maris Dei in Indiis Orientalibus, salutem et divinum chrismatum incrementum. Frater Ambrosius ab Assumptione provinciae Matris Dei pater et commissarius generalis Terrae Sanctae, quem procuratorio nomine ad capitulum generale et ad Romanam Curiam pro utriusque vestrae provinciae negotiis ablegastis, exhibuit nobis quasdam litteras patentes patris Petri Marini Sormani moderni ministri generalis totius Ordinis sancti Francisci datas in conventu S. Ioannis Regum Toleti, sub die XXI maii MDCLXXII, quarum tenor est, quod, attentâ petitione per dictum procuratorem nomine vestro ei oblata, visis, et, praevia consultatione nonnullorum patrum graviorum, mature perpensis rationibus per vos procuratoremque vestrum praefatum exhibitis, ne imposterum ob maximam paupertatem et angustiam, qua vestrae provinciae premuntur, com-

missarii generales ad easdem provincias deputentur, praefatus minister generalis, tum ad evitandos maximos sumptus in deputatione et missione dictorum commissariorum fieri consuetos, tum etiam ut electiones vestrae maiori cum pace ac sine alicuius praepotentia perfici possent, statuit atque decrevit dictas provincias vestras ab huiusmodi onere et dispendiis eximere, ac proinde tales commissarios generales non amplius deputare, nec ab aliis imposterum deputandos fore, prout in dictis litteris patentibus expresse et latius continetur. Cumque idem frater Ambrosius ab Assumptione easdem litteras patentes auctoritatis protectionisque nostrae robore muniri et confirmari humiliter postulaverit: nos, firmo permanente ipsarum litterarum tenore, quem hic pro inserto habere volumus, aliquibus tantummodo pro maiori claritate et faciliori executione immutatis atque ordinatis, decernimus pariter et mandamus praefatos commissarios generales ad dictas vestras provincias non amplius deputari debere, et praesentem determinationem a moderno et pro tempore existente magistro generali inviolabiliter observandam fore. Ne autem eorumdem provinciarum religiosi, quoties a proprio provinciali vel definitorio per sententiam se iniuste gravari sentirent, appellationis beneficio careant, inhaerentes dispositioni dictarum litterarum patentium, volumus; et praesentium tenore praecipimus, ut in capitulis utriusque provinciae per definitorium noviter electum deputetur unus ex maturioribus et doctioribus provinciae patribus, qui tamquam praeses appellationum, insimul cum aliis duobus patribus graduatis eiusdem suae provinciae, qui religioso appellanti non sint legitime suspecti, ab ipso praesidente quoties opus fuerit eligendis et

Decretum cardinalis protectoris cum altero ministri generalis.

deputandis tamquam coniudicibus, possit et debeat definitive iudicare et sententiare in causis appellationum, cui ad hunc effectum plenam concedimus auctoritatem, servatis omnibus quae fuerint de iure servanda; eiusque praesidentis et dictorum coniudicum conscientiam in administratione recti iudicii gravissime oneramus. Hoc autem ita volumus executioni demandari, ut praeses cum suis coniudicibus audiat et iudicet causas, non illius provinciae ex qua ille est, sed alterius, itaut qui est ex provinciâ S. Thomae inserviat pro provinciâ Matris Dei, et e contra. Quod si contigerit dictum praesidentem vel per mortem, vel per discessum, vel per aliam quaecumque causam deficere, provincialis et definitores illius provinciae, qui eum elegerunt, ad alterius praesidentis electionem etiam extra capitulum et congregationem devenire possint et debeant. Quo autem ad commissarios, qui ad visitandas provincias ac celebranda capitula deputari debent, cum hoc hucusque varie practicum fuerit, volentes rem hanc ad certam, stabilem ac magis congruam methodum redigere, decernimus ut imposterum debeant assumi non ex illâ provinciâ, ubi capitulum est celebrandum, sed ex alterâ, ne rebus propriis et amicorum solummodo incumbentes, leges confundant, ac munus tanti momenti, vel iniuste vel violenter exercent. De cetero leges et consuetudines antiquae observentur, ut scilicet provincialis cum definitorio, et patres provinciae, magistro generali seu commissario generali familiae, ad quos pro tempore spectabit, proponant seu nominent tres religiosos alterius praefatae provinciae huic muneris idoneos, ex quibus unum eligere possint. Hanc tamen propositionem seu nominationem volumus ad generalem

mitti per primam post capitulum oportunitatem alicuius navis, quae Europam versus dirigetur. In quo si provincialis vel alii negligentes reperti fuerint, eiusdem generalis arbitrio graviter puniatur. Quod si ob naufragium, nimiam distantiam, vel aliud inevitabile impedimentum, non habeatur a magistro generali responsum quatuor mensibus ante tempus praefixum et consuetum capituli celebrandi, tunc possit provincialis cum definitorio et patribus provinciae unum ex tribus iam propositis tamquam commissarium visitatorem advocare, qui omnia et singula praestare possit et valeat, quae missi et deputati a generali magistro praestare solent, ita et taliter, quod, etiam superveniente postea deputatione factâ a praefatis magistro generali vel commissario, talis deputatio nullum sortiatur effectum, ac si facta non fuisset. Ut autem contentiones, quae ex defectu declarationis praecedentiae quam habere debent dicti praesidentes tam in propriâ quam in alienâ provinciâ oriri possunt, dirimantur, facultatem concedimus definitoriis utriusque provinciae decernendi eam in propriâ respective provinciâ praecedentiam, quam rationi et aequitati consentaneam iudicaverint, futuris temporibus perpetuo valituram. Ac tandem praecipimus vobis in virtute sanctae obedientiae, et sub poenis arbitrio nostro intelligendis, ut haec omnia a vobis petita, et a nobis et magistro generali respective in utilitatem et quietem publicam concessa, deinceps accurate servetis et ab aliis omnino servari faciatis. Valete, nosque Deo assidue commendate. Romae xvii decembris MDCLXXXII. — A. cardin. CYRO protector. IOANNES BAPTISTA RUSCA ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositione subiungebat, praefatus Ambrosius praemissa, quo firmius subsistant et ser-

Confirmatio
Pontificis.

ventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: nos, ipsum Ambrosium specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praesertim memorati Alderani episcopi cardinalis et protectoris patentes litteras, omniaque et singula in eis contenta et expressa, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae,¹

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariarum derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praefactorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis

et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiii decembris MDCLXXXII, pontificatus nostri anno VII.
Dat. die 23 decembris 1682, pontif. anno VII.

CXX.

Confirmantur nonnullae constitutiones Congregationi Silvestrinorum Ordinis sancti Benedicti¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, sollicitudo nos urget atque impellit, ut, paternam religiosis virorum

Prooemium.

¹ Approbata fuit haec Congregatio ab Innocentio IV in const. ed. MCCXLVII, die 27 iunii, pont. v; a Paulo III in const. ed. MDXLIII, die 21 martii, pont. x, determinatum fuit tempus electionis priorum; et ab Alexandro VIII confirmatum statutum Congregationis in const. ed. MDXC, die 15 octobris, pontif. I.

Allissimi obsequiis sub laudabili vitae monasticae instituto mancipatorum curam peculiari charitate gerentes, ea quae pro felici prosperoque illorum regimine et gubernio provide constituta esse noscuntur, quo firma semper atque stabilia permaneant, apostolici muniminis patrocinio roboremus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper dilectus filius Ioannes Matthaëus Felicianus abbas generalis Congregationis monachorum Silvestrinorum nuncupatorum Ordinis sancti Benedicti, quod ipse et ceteri omnes graduati et vocales dictae Congregationis in eorum dieta generali Matelicae diebus tertiâ et quartâ et quintâ novembris MDCLXXI celebratâ, cui dilectus filius noster Iacobus S. R. E. presbyter cardinalis Franzonus nuncupatus, eiusdem Congregationis apud nos et Sedem Apostolicam protector, assistentiam et praesentiam praestitit, examinarunt et per vota secreta approbarunt nonnullas constitutiones et declarationes tenoris qui sequitur, videlicet:

COSTITUZIONI E DICHIARAZIONI.

Che si abolissero i discreti, quali si creavano in ogni monasterio ne' tempi de' capitoli generali, e che in avvenire si dovessero celebrare detti capitoli e le diete particolari senza il loro intervento;

Che in avvenire in detti capitoli generali concorressero con i loro voti solo il generale, il procuratore generale, due visitatori *pro tempore*, quelli sono stati generali o procuratori generali, quindici abbati di governo, nove abbati titolari, il maestro di novizi, il segretario della Congregazione, il compagno del procurator generale, il bibliotecario di S. Benedetto di Fabriano, un lettore di teologia, un lettore di filosofia, ed un lettore di lettere umane, tutti per il servizio della nostra gioventù;

Che i suddetti tre lettori, il maestro de' novizi, il segretario della Congregazione, ed il compagno del procurator generale abbiano voto perpetuo, perseverando ne' loro uffizi, ma, spontaneamente rinunciando, o lasciando, o essendo deposti per giuste cause, prima di essere provvisti di badia titolare, non abbiano tal voto, nè abilità alla badia titolare; anzi il compagno del procurator generale non abbia voto perpetuo, nè abilità alla badia titolare, se per due governi non abbia esercitata lodevolmente la carica;

Che si confermino perpetuamente nei gradi abbaziali tutti i soggetti, che di presente sono graduati, e si conceda facoltà al generale, a quelli sono stati generali, ed alli quattro definitori della suddetta dieta col consenso dell' eminentissimo protettore, acciò possano creare anco fuori del capitolo o dieta li suddetti tre lettori, il maestro de' novizi, il segretario della Congregazione, ed il compagno del procurator generale, acciò canonicamente possano intervenire con i loro voti ne' futuri capitoli generali;

Che in avvenire possa esser solo assunto al generalato, o il procurator generale, o un de' visitatori, o un abate di governo, o uno di quelli averà spontaneamente rinunciato il governo, o uno di quelli saranno stati generali o procuratori generali, purchè nel generale, che termina, o in quelli averanno terminato, si frappongano due governi, e i medesimi soggetti siano capaci del procuratorato generale;

Che nella distribuzione delle badie di governo da farsi ne' capitoli generali, o nelle diete particolari, si osservi il seguente modo: in primo luogo sia sempre provvisto a sua disposizione il generale che termina l'uffizio, ed in se-

condo tutti gli altri graduati ed abbati di governo, o sia il procuratore generale, o visitatori, o abbati locali, con espressione che nelle prime vacanze in primo luogo siano provisti alcuni che sono stati generali, ed in secondo alcuni che sono stati procuratori generali secondo le loro anzianità, e tale espressione s'intenda per la prima volta solo, acciò alcun de' sudditi, che di presente si trovano senza governo, siano provisti, se gli parerà;

Che se ne' suddetti capitoli o diete si averà a fare alcuna provizione de' gradi o uffizi vacanti, o per causa di morte, o di spontanea rinunzia, o per canonica disposizione, si osservi la seguente forma: Se vacarà badia di governo, sia sempre sostituito un titolare; se vacarà un titolare sia sostituito uno de' vocali non abbati o altro soggetto, in cui concorrano i debiti requisiti, *ut infra*; se vacarà uno de' sette vocali non abbati, si sostituiscia un soggetto capace per l'offizio che mancherà;

Che mancando alcun grado o officio fuori de' capitoli generali, o delle diete particolari, si provveda in tal modo: se vacarà la procura generale, si sostituiscia uno de' soggetti abili al generalato o procuratorato generale descritti di sopra, ad arbitrio del generale; se vacarà badia di governo, il generale con quattro definitori del capitolo antecedente provvedano di un presidente da cavarsi dal numero dei titolari, se vacarà alcuno de' visitatori, si provveda da' medemi di presidenti, da cavarsi dal numero degli abbati di governo, o di altro che avesse rinunciato il governo; se vacarà badia titolare o il bibliotecario, non si faccia provista alcuna fino al capitolo generale o dieta particolare; se vacarà alcuno degl'altri sei vocali non abbati, si provveda da' suddetti di supplemento idoneo

fino al capitolo o dieta, dove si farà l'elezione di tutte le cariche, che vaceranno;

Che volendo alcuno degl'abbati di governo permutare con altro di governo o titolare, per giuste cause da riconoscersi dal generale, visitatori, e consenso dell'eminetissimo protettore *pro tempore*, possa farsi anche fuori di capitolo o dieta; come anco volendo alcuno degl'abbati di governo spontaneamente rinunciare, sia sempre rivestito della badia titolare, che vacarà per l'assunzione di un titolare alla badia del rinunciante, ma per giuste cause da riconoscersi, come sopra, che volendo desistere dal governo alcuno di quelli sono stati generali o procuratori generali, o di governo, possano in caso di vacanza essere reassunti al governo nei capitoli o diete egualmente ch'ogni altro titolare;

Che quelli, li quali ne' tempi passati sono stati superiori vocali in alcuno dei nostri monasteri, e senza loro difette ora si trovano esclusi, godano in avvenire voce attiva perpetua ne' capitoli generali, ma senza successione in altri dopo la loro morte, ed abbiano abilità alla badia titolare, per l'assunzione alla quale godano i privilegi degl'altri titolari;

Che il segretario della Congregazione goda voce attiva e passiva perpetua nei capitoli generali, ma non nelle diete particolari, nelle quali assista solo come segretario o cancelliere;

Che quelli, li quali per tre governi intieri averanno lodevolmente esercitato l'offizio, o del priorato, o del camerlengato, o della cura di anime, o le confessioni sacramentali de' secolari, abbiano abilità alla badia titolare, purchè i curati e confessori abbiano buona attestazione degl'Ordinari; anzi avendo

almeno de' suddetti esercitato sino al presente qualche tempo uno o più di detti uffizi, gli venga computato nel numero delli suddetti tre governi;

Che per la precedenza fra' vocali entro e fuori de' capitoli o diete s'osservi l'uso antico della Congregazione, e come con decreto particolare si stabilì nella suddetta dieta generale;

Che il generale reassumesse l'uso antico della mozzetta, come si prescrive anco dalla costituzione della Congregazione;

Che si riduca il governo di tutti i superiori generali e locali a quattro anni, di maniera che, se bene tutti i graduati sono perpetui, come sopra, tuttavia ogni quattro anni abbiano da eleggersi nuovi superiori generali, e variarsi i governi da un monastero all'altro; che il generale in mezzo al governo abbia a convocare una dieta particolare in quel monastero che giudicherà più di proposito, in cui intervengano con i loro voti solo il medesimo generale, il procurator generale, quelli sono stati generali o procuratori generali, li quattro definitori del capitolo antecedente, li due visitatori *pro tempore*, ed il superiore locale, dove si celebra la dieta, li quali abbiano facoltà di provvedere gradi ed uffizi che vacassero, e far tutto ciò sarà giudicato espediente per utile della Congregazione, fuor che di rimuovere dall'uffizio o dalla stanza i superiori generali e locali, e non in caso, o di rinuncia, o per altra istanza, o per canonica disposizione, alla quale dieta intervenga anco il segretario, ma come cancelliere, *ut supra*.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in praefatà dietà generali ordinatum fuerit ut constitutiones et declarationes huiusmodi huic sanctae Sedi praesentarentur, ad hoc ut apostolicae confirmationis robore munirentur:

nobis propterea dictus Ioannes Matthaeus abbas generalis, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicà dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Ioannis Matthaei abbatis generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causà latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium super statu regularium deputatorum, qui rem mature per binas vices discussurunt, consilio, supradictas ordinationes, declarationes, et acta ultimae dietae generalis monachorum Silvestrinorum habitae de mense novembris MDCLXXXI, praesidente et approbante supradicto Iacobo cardinali Congregationis huiusmodi protectore, in omnibus et per omnia, auctoritate apostolicà, tenore praesentium, confirmamus, approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac illa ab eis, ad quos pertinet, inviolabiliter observari, et executioni mandari praecipimus; sub poenis Congregationis eorundem cardinalium arbitrio infligendis, ac salvà seu per in praemissis auctoritate eiusdem Congregationis cardinalium.

§ 4. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemis-

Confirmationem
relativam con-
stitutionum.

Clausulae.

Proton abbas
generalis.

sis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contractionum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae Congregationis Silvestrinorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fidelis transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xv ianuarii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 15 ianuarii 1683, pontif. anno VII.

CXXI.

Confirmantur statuta pro ecclesiâ et hospitali S. Antonii Lusitanorum de Urbe.

Innocentius Papa XI, ad futuram rei memoriam.

Exordium.

In supremo militantis Ecclesiae solo, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam constituti, ea, quae pro felici ecclesiarum et aliorum piorum locorum, praesertim in almâ Urbe nostrâ, verae religionis arce, ex qua honorum operum exempla in omnes christianae reipublicae partes assidue promanant, possessorum, directione, ut ibidem omnia recte atque ordine fiant, provide sapienterque constituta atque ordinata esse noscuntur, quo firma semper illibataque persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter constabiliamus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii deputati, seu administratores ecclesiae et hospitalis sancti Antonii nationis Lusitanorum de Urbe praefatâ, quod ipsi nonnulla statuta et capitula pro felici prosperoque dietorum ecclesiae et hospitalis regimine et gubernio fecerunt, et praevia maturâ discussione in eorum congregatione approbarunt, ac in unum volumen redigi curarunt, tenoris qui sequitur, videlicet¹:

Praedicta deputatorum statuta in congregatione approbata fuerunt.

Proemio, ed uniforme risoluzione di tutta la nazione Portoghese per li statuti della chiesa ed ospedale di S. Antonio di Roma.

In nome della SS. Trinità, Padre, Figliuolo, e Spirito Santo, tre persone, e un solo Iddio, e de' Ss. Apostoli Pietro e Paolo, e del glorioso S. Antonio, sotto il di cui titolo è fondata la venerabil chiesa ed ospedale della nazione Portoghese in questa Corte di Roma nel

¹ Sequens documentum referimus prout est in ed. t. Main., dimittentes plerumque lectori curam corrigendi errores non paucos n. r.).

zione di Campo Marzo, nell'anno di nostra salute MDCLXXVIII, li XIX del mese di aprile, e del pontificato della Santità di nostro signore Innocenzo Papa XI nell'anno secondo, assistendo nella Corte di Roma per ambasciadore del serenissimo D. Pietro, principe e signore nostro, l'illustrissimo signor D. Luigi di Souza arcivescovo di Braga, avendosi di suo consenso celebrata la congregazione generale nella forma solita nel sopraddetto ospedale, presenti in essa i signori Emanuel Figueiredo Barretto, moderno governatore, e Lazaro da Silva Barbosa, antico, il marchese Francesco Nunez Sanchez, Martino di Mesquita, Emanuele di Messa Cid, Giovanni de Almeida Celso, Baldassar Gomez Homem, Luigi Macheino, Gonzalvo de Paiva, Francesco Perez Vergueiro, Emanuele de Souza Pereira, Antonio de Faria, Carlo de Figueiredo, Emanuele de Souza de Lima, Francesco Correa Bravo, ed Emanuele Diaz de Mesquita, i quali, rappresentando come deputati il corpo di tutta la nazione, e procurando il buon governo della detta chiesa ed ospedale, avendo più volte considerato come per la varietà de' tempi s'era alterato l'antico governo, in maniera che non si osservavano li statuti che gli eminentissimi e reverendisaimi signori cardinali D. Antonio di Chaves, D. Giorgio de Costa, Alfonso Gesualdo, ed il signor D. Pietro Mascarelas, ambasciadore che fu del signor re D. Giovanni III di Portogallo di gloriosa memoria, fecero, e ciascuno di loro fece in diversi tempi, decretarono, *nemine discrepante*, esser precisa ed urgente necessità di far nuovi statuti per la direzione e buon governo di detta chiesa ed ospedale, e si ordinò, che con la maggior brevità possibile si facessero detti statuti, conformandosi

quanto più potessero co' statuti antichi, e, discussi, fossero confermati da Sua Santità, per potersi con essi governare ed amministrare la detta chiesa ed ospedale; ed in conformità del soprascritto, dopochè più volte furono conferite le cose necessarie e convenienti al buon governo di detta chiesa ed ospedale, fecero e decretarono i statuti seguenti, quali furono letti ed approvati nella forma che a basso si dichiara.

STATUTI

Della chiesa ed ospedale di S. Antonio de' Portoghesi, divisi in tre libri.

Nel primo, si tratta dell'origine e fondazione della chiesa ed ospedale, e dell'elezione de' deputati, ufficiali, e suoi obblighi, e beni temporali.

Nel secondo del culto divino, e dell'elezione de' cappellani, e suoi pesi.

Nel terzo dell'ospitalità ed infermeria, e degl'altri ufficiali dell'ospedale, che dentro esso assistono.

LIBRO PRIMO

DIVISO IN CINQUE TITOLI.

Dell'origine e translazione della chiesa ed ospedale, e degl'obblighi, che gli sono stati imposti, e si osservano.

Del protettore di detto ospedale e chiesa, cioè gl'ambasciatori di Portogallo *pro tempore*.

Dell'elezione e congregazione.

Delli governatori del detto ospedale.

De' consiglieri, ed altri ufficiali della congregazione.

TITOLO PRIMO.

Dell'origine e translazioni di questa chiesa ed ospedale, e delle obbligazioni quali si osservano.

La chiesa ed ospedale di S. Antonio de' Portoghesi ebbe origine e principio da una signora portoghese chiamata donna Homar, naturale di Lisbona, la quale fondò ed edificò in certe

Capitolo 1.
Della prima
origine e obblighi.

sue case vicino alla parrocchia della chiesa de' Ss. Sergio e Bacco nel rione de' Monti in questa Corte di Roma, *sub invocatione* del SS. Presepio, nell'anno del Signore M^{CCCLXIII}, con obbligo che si dica ciascun giorno nella detta chiesa per la sua anima e degl'altri benefattori una messa bassa *de requiem*, e che nel giorno di Natale si celebri una messa cantata in onore a lode di Nostro Signore Gesù Cristo, e del suo SS. Natale, e che continuamente vi sia una lampade accesa avanti l'immagine di detto altare; e perchè la detta opera è degna di memoria, è parso conveniente che di essa in primo luogo si facesse menzione, a cui perpetuamente consti e si soddisfaccia a ciò che si deve, come in effetto si osserva, e comandino che si osservi e si soddisfaccia più intieramente, eccettone però che la messa *de requiem* si soddisfa nelle feste doppie con la corrente, conforme il decreto di Alessandro VII e Clemente IX di santa memoria.

Capitolo II.
Della chiesa ed ospedale, e suoi obblighi, e traslazione di essi.

L'ementissimo e reverendissimo signor cardinale D. Antonio Martins de Chattes, portoghese, vescovo del Porto, nell'anno del Signore M^{CXL} di nuovo fondò la detta chiesa ed ospedale nel rione di Campo Marzo, dove al presente si ritrova, sotto l'invocazione di S. Antonio; e per non esservi memoria di questa fondazione, nè potersi penetrare di certo gl'obblighi e pesi che restorono al detto ospedale, ordinarono, che si dica ciascun giorno in *perpetuum* una messa per l'anima del detto signor cardinale, come finora sempre si è costumato; *item* che ciascun cappellano extranumerario sia obbligato a dire una messa ogni settimana per l'anima del signore cardinale e benefattori.

1 Forsan legendum accidit pro a cui: ceterum, ut diximus, omnia corrigere nefas est (R. T.).

TITOLO SECONDO

Del signor protettore.

Perchè altre volte si fecero simili ^{Capitolo unico} statuti per questa chiesa ed ospedale, la protezione fu data al re di Portogallo; confermandosi in ciò la nazione coll'uso e possesso antichissimo, decretò che del medesimo modo nel medesimo signor re di Portogallo e suoi successori, la di cui persona rappresenta qui il suo ambasciatore, a chi, e governatori ed ufficiali presenti in essa, e quei che in avvenire saranno, ricorreranno e chiederanno aiuto e favore nell'occorrenze, e nel giorno che dovrà farsi l'elezione del governatore e di ufficiali per il governo della detta chiesa ed ospedale da farsi ogn'anno per parte della congregazione gli domanderanno i governatori voglia intervenire, acciò colla sua presenza ed autorità le tali elezioni si facciano come complete al servizio di Dio e credito della nazione; ed in caso che non vi sia ambasciatore di Portogallo in Curia, si osserverà coll'inviato o residente quel che sopra si è detto, come sotto' nel cap. VIII.

TITOLO TERZO.

Delle elezioni e congregazioni.

Attentochè questa chiesa ed ospedale son stati instituiti e fondati per Portoghesi, conviene che per essi e non per altri di differente nazione siano governati. Ed acciochè nel governo si proceda sempre con prudente considerazione e maturità, si decretò che di tutti quelli della nazione portoghese, che risiedono in questa Corte, si deputino e si scielgano venti persone, nelle quali potranno entrare solamente quattro secolari, benchè coniugati, e tutti saranno dei più prudenti, onorati, e di bontà di vita e costumi e sufficienza

Capitolo I.
Del numero e qualità delle persone che rappresentano tutta la nazione, ed hanno da trattare del governo della chiesa ed ospedale.

1 Verba come sotto nos addimus: vide tit. III. cap. VIII (R. T.).

e benestanti, che in essa vi sarà, e queste rappresenteranno tutta la nazione, e del detto numero non potrà essere nominato, salvo chi sarà nato nelli regni o domini di Portogallo, eccetto quelli nati in Roma, essendo figli de' Portoghesi; nè frate o religioso alcuno di qualsivoglia Ordine o religione che sia, salvo quei de' cavalieri, e religiosi degl' Ordini militari del Nostro Signor Gesù Cristo, S. Giovanni Gerosolimitano, S. Giacomo, S. Benedetto de Avis, perchè questi potranno essere eletti, ed entrar nel detto numero, nè alcun altro potrà esser nominato, nè entrar nel detto numero cappellano alcuno che attualmente serva la detta chiesa ed ospedale, o per il passato sia stato, nè possono ¹, che dentro di esso sia alloggiata, nè altro che stia in servizio di alcuno, eccettone gentiluomo di cardinale o di ambasciatore del re nostro signore, nè veruna persona, che in questa Corte dimorasse contro il servizio del medesimo signore, o che sia disnaturalizzato dal suo regno.

1. L' elezione delle venti persone, che rappresentano tutto il corpo della nazione, si farà votando per fave bianche e negre, nelle persone nelle quali concorreranno maggior qualità nel capitolo soprascritto dichiarate. E a quest' effetto si ordina, che nella congregazione particolare, un mese avanti, si deputino due congregati di essa, acciò s' informino de' Portoghesi che sono presenti in questa Curia, ed in che concorrono le qualità dette di sopra, e dall' informazione di essi la congregazione particolare scieglierà per voti segreti quei che saranno più sufficienti, e quelli, ne' quali concorrerà la maggior parte de' voti, saranno messi in lista, essendo nominati almeno per due ciascun luogo

¹ Forsan persona pro possono (R. T.).

vacante; ed il governatore moderno porrà in congregazione generale, la quale ordinerà s' intimi nel giorno di S. Tomaso apostolo, dicendo, che dei nominati nella lista si devono elegger quei che mancano per adempimento del numero de' venti, ed allora si farà l' elezione nella forma che si fa quella de' governatori, e di ufficiali, e tale nomina, ammissione e surrogazione si noterà nel libro de' decreti per mano del notaro, conforme questi statuti dispongono, di modo che possa far fede in giudizio, e fuori di esso, e subito il governatore moderno farà avisato ciascuno de' nuovamente eletti, e gli darà una copia di questi statuti, con obbligo di restituirli in caso di partenza o mancanza dalla congregazione, acciocchè ognuno lo tenga, e leggendola sappia ciò che appartiene al suo obbligo, ed agli altri ufficiali della chiesa ed ospedale.

2. E perchè può succedere, che nella Corte non ritrovi tanto numero di Portoghesi, ne' quali concorrono le qualità e requisiti in questi statuti, si ordina che col parere del signor protettore e della congregazione particolare possa scemarsi detto numero de' venti, con questo però, che almeno restino dodici di essi; ma se mancheranno tanti, che non arrivi il numero a dodici, basterà qualsivoglia numero che si troverà per eleggere quei che mancano al numero di venti a tutto il tempo che gli parerà conveniente.

3. E succedendo che la Corte partisse da Roma per alcuni giorni, ed alcune persone delle venti partissero insieme con essa, in quanto la detta Corte sarà assente, non potranno essere levati dal numero, nè altri in suo luogo surrogati, in quanto staranno in detta Corte, ma che restino però dodici persone

Capitolo II.
Come si farà
l'elezione delle
venti persone
per il governo,
e come si pro-
cederà nella
surrogazione di
quelle che man-
cheranno.

per il meno, che attendano al governo della chiesa ed ospedale, e restando in minor numero, nè perciò saranno esclusi gli assenti, ma si eleggeranno le persone che mancheranno per empirsi il numero de' dodici, e tornando i detti assenti, non saranno levati quei che novamente fossero eletti, benchè passi il numero de' venti, e dopo per il tempo avanti con la mancanza di ciascuno di essi resterà il numero de' venti.

Capitolo III.
De' casi in che
ciascuna delle
venti persone
potranno non
esser intimate
per la congregazione.

1. Se qualche persona del numero de' venti, essendo tre volte intimato per le congregazioni generali o particolari, trascurerà di venire ad esse senza legittima causa, in nome della medesima congregazione generale il governatore la manderà ad intimare per il mandatario, acciò intervenga alle seguenti, e non mandando scusa legittima, provvederà il suo luogo, e non sarà mai più avvisato per veruna congregazione, di che si farà decreto di quello che sarà di nuovo provvisto; e nientedimeno ordiniamo che se gli mandi la sua candelata nella festa della Purificazione, e nella sua morte se gli dica la sua messa, conforme lo statuto, tit. iv, c. 1, § 16.

2. Parimente saranno intimati quelli che saranno turbolenti nelle congregazioni, essendo prima ammoniti dal signor protettore, e in suo luogo dalla congregazione particolare, e della detta ammonizione si farà decreto nel libro de' decreti, acciò di essi consti.

Capitolo IV.
Delle congregazioni, e quante se ne faranno ogni anno e come s'intimerà ad essi.

1. Convieni per il buon governo di questa chiesa ed ospedale, che almeno si facciano ciascun anno sedici congregazioni, cioè quattro generali e dodici particolari. Le generali si faranno nel giorno di S. Tommaso apostolo per eleggere le persone che mancheranno al numero delle venti; e il giorno degl'Innocenti per l'elezione del governatore ed altri ufficiali della congregazione par-

ticolare; e passati li xv di maggio, dopo esser venuti li memoriali per le doti del rev. Antonio de Rivar, acciò nella detta congregazione si eleggano visitatori nella forma del titolo iv *De' Governatori*, cap. 1, § 28 e 29, a' quali si daranno altri quindici giorni per visitar le donzelle che chiedono dette doti; e l'altra si farà nel principio di giugno, acciò si diano in congregazione le doti alle donzelle che sono più degne, nella forma del titolo iv *De' Governatori*, c. 1, § 3; e venendo caso, nel quale sia necessario intimarsi più congregazioni generali e particolari, si farà intimare quando gli parerà; e se sarà cosa grave e di considerazione, il governatore moderno lo parteciperà prima al signor protettore, e della risoluzione se ne rogarà il notaro nella forma solita.

2. Le congregazioni particolari si faranno ogni mese nella domenica, o in giorno di festa, o quando parerà più a proposito, ed in esse si tratterà del governo e bene della chiesa ed ospedale, e si vederanno tutte le liste delle spese che in quel mese saranno fatte, tanto nella sacristia quanto nell'infermeria, e qualsivoglia altre, dopo esaminate, aggiustate e conferite coi libri di dove provennero dal governatore moderno; e se alcuno de' contatori le vorrà di nuovo conferir co' libri, le potrà fare, ed al piede di esse si faranno i mandati passati in congregazione, quali i due governatori sottoscriveranno ed il computista registrerà, mettendo in margine a mano sinistra il numero del mandato, e da basso del numero una nota di quello a cui appartiene, v. g. *sacrestano, infermeria, cecarolo*, ec. ed a mano diritta tirerà la partita per abaco di ciò che importerà, ed a piedi in margine del mandato si metterà per nota, a n. 00, registrato a foglio 00, e sarà sottoscrit-

to, si anche i governatori, i decreti del libro. *Item* di tutto quello che si determinerà in ogni congregazione, si farà nel libro di esse ricordo, quali i governatori e consiglieri che si troveranno presenti le sottoscriveranno.

3. Il governatore moderno farà intimare le dette congregazioni, dando al mandataro la lista delle persone che in esse hanno da intervenire, che saranno i due governatori, il camerlengo, i cinque consiglieri, ne' quali si votò per governatore nell'ultima elezione, del numero de' quali si faranno i due contatori; si anche interverrà il terzo archivista, che sarà eletto per i tre governatori, cioè per i due ultimi più antichi e per quello nuovamente sarà eletto, e quando assisterà alla congregazione il signor protettore, toccherà l'elezione dell'archivista e due governatori più moderni al signor protettore, così anche assisterà nelle congregazioni particolari il computista per quello che possa concernere il suo officio, e due o tre giorni avanti darà il governatore la detta lista delle persone al mandataro, acciò abbia tempo di ricercarle, e non trovandole personalmente, gli lascerà l'intimazione scritta in casa. E si ordina al tal mandataro, che faccia ogni diligenza che dette intimazioni siano fatte personali, e del seguito testificherà per scritto; e l'offizio di mandataro lo farà il sottosagrestano, come se gli ordina nel suo ragionamento¹, quale, se per negligenza lascerà di chiamare qualcuna delle persone e non farà la diligenza necessaria per intimarle, sarà punito ad arbitrio del governatore, e se ciò facesse per malizia, senza speranza di reintegrazione.

4. Quando si abbiano da fare le congregazioni generali o particolari, per qualsivoglia causa che sia, si faranno

sempre dentro dell'ospedale nelle stanze che a questo effetto saranno deputate, e mai fuori di esso si potranno fare.

1. Le congregazioni, acciò siano valide, oltre che precedano le cose che nel cap. iv si dichiara, si faranno coll'intervento della maggior parte delle venti persone che rappresentano tutta la nazione, ed il notaro, quale farà decreto di quel che si risolverà ne' libri a quello a cui il negozio apparterrà; e di altro modo saranno nulle e di niun vigore. Alla congregazione generale solamente aspetta far tutti i contratti, compre e vendite che saranno utili all'ospedale, ed accettare tutte le lascite per ultima volontà; ma perchè è difficile radunare il numero bastante per la tal congregazione, potrà essa dare e cedere tutta la sua facoltà alla congregazione particolare, acciò in suo nome possa risolvere e terminare tutte e qualsivoglia delle dette cose; e se a sorte vi occorresse qualche dubbio per l'intelligenza de' presenti statuti, la congregazione generale li potrà risolvere ed interpretarli come meglio gli parerà, con tanto che nell'interpretazione venga la maggior parte de' voti della detta congregazione generale, e nessuna persona possa accrescere nè diminuire ne'detti statuti senza ordine espresso di Sua Santità; ed il contrario sarà nullo e di niun valore.

2. Quel che può succedere trattarsi nella congregazione generale (il medesimo s'intende nella congregazione particolare, quando la congregazione gli commette punti difficili, come di materie de'canoni o di coscienza), si ordina, che non si decidano nella medesima congregazione nella quale saranno proposti, ma che in una si proponano, e si dia tempo a' congreganti per considerare e consultare i detti punti, di

generali, e particolari.

Capitolo vi.
Delle congregazioni generali e forma con cui si faranno, e della loro potestà.

Capitolo v.
Del luogo nel quale si hanno da fare le congregazioni, si

¹ Forsan reggimento (R. T.).

modo che nella seguente congregazione possano con prudenti risoluzioni deciderli.

Capitolo vii.
Della congregazione particolare, e come si farà, e della potestà che ha.

1. La congregazione particolare, che si ha da fare almeno nel fine di ciascun mese, in domenica o giorno festivo, se non parerà più conveniente in giorno fra settimana, il governatore moderno la farà intimare la mattina alle ore che pareranno più convenienti; e per essere valida, basterà che v' intervengano ad essa uno de' governatori con tre consiglieri o due, ed il camerlengo; e sarà nulla, se con minor numero di tre persone ed un governatore si farà.

2. Intervendo nella congregazione tre persone e due governatori, e votando due per una parte e due per un'altra, deciderà il governatore per aver questo voto qualificato; ma in caso che solamente con due persone intervenissero due governatori, che ambidue hanno voto qualificato, votando uno con un consigliere, ed il camerlengo per l'altro, la materia resterà indecisa sino alla seguente congregazione, finché intervengano più persone.

3. Averà potestà, e per questi statuti se gli concede, per avvertire i governatori, e ciascuno di essi trovando che contravvenga a questi statuti ed in contumacia, la detta congregazione particolare potrà fare intimare la congregazione generale acciò si disponga, ed entreranno in suo luogo i consiglieri che nell'elezione del governatore restarono 1° e 3° in voti; se saranno tutti due, entrerà in luogo del governatore più antico quel che restò 3° in voti, il tutto nella forma del tit. iv, c. v, § 10.

4. Mancando alcun governatore nell'osservanza di questi statuti, il colpevole non entrerà nella congregazione nella quale si averà da trattare di detta colpa, ancorchè gli appartenga l'inti-

mazione della detta congregazione per essere il più moderno, ed esso non la intimerà, ma in suo luogo il più antico; ma prima d'intimare questa congregazione, darà parte al congregante più antico ed al camerlengo *pro tempore*, e col beneplacito d'ambidue potrà intimare la detta congregazione, e senza il tal beneplacito in niun modo.

5. In caso che alcuno de' congregati manchi nell'osservanza di questi statuti, non sarà intimato per quella congregazione nella quale si deve trattar deva esso esser ammonito nella seguente. E accadendo, che, senza esser chiamato, voglia entrare nella congregazione, la detta glielo proibirà, e sarà tenuto ad ubbidire, come anco in caso si trovasse in congregazione, e gli fosse ordinato l'uscire.

6. Potrà ricevere li cappellani che gli parerà, come anche licenziarli, o qualsisia persona dell'ospedale che non farà quel che gli tocca, e alla detta congregazione tocca eleggere il medico per l'ospedale, barbiero, e qualsivoglia altro ufficiale.

7. Potrà ricevere di nuovo qualche cappellano o ufficiale della casa, che qualcuno o tutti due i governatori averanno licenziato, quando gli consti essere stati licenziati senza ragione.

8. Potrà anche spendere per mano de' governatori tutto il denaro che sarà necessario per il servizio ordinario della chiesa ed ospedale, e in niun modo si intrometterà ne' contratti ed ultime volontà, se non quando gli sarà commesso dalla congregazione generale, come nel capitolo di sopra si dichiarò.

ix. Gli tocca pure tassare tutte le spese che si faranno nella settimana santa, nella festa della candelora, di S. Antonio, e di S. Isabella, procurando regular sempre la spesa con la possibilità

della casa. Similmente detta congregazione deve aggiustare i conti degli artigiani della casa, quando le loro liste passino venti scudi.

10. La congregazione particolare non potrà disporre nè ordinare cosa che sia contro lo statuto, ed in caso vi sia dubbio circa l'interpretazione, s'intimerà la congregazione generale, la quale determinerà quel che sarà meglio per il bene e governo del nostro ospedale.

Nel principio della congregazione si reciteranno le seguenti preci dal sacerdote più antico, quando alcun de' governatori non vi sia, ed essendo questi ambidue sacerdoti, le dirà il governatore più antico, perchè deve sempre in tutto aver la precedenza.

Veni, Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

✠. *Emitte Spiritum tuum et creabuntur.*

☩. *Et renovabis faciem terrae.*

✠. *Memento congregationis tuae.*

☩. *Quam possedisti ab initio.*

✠. *Domine, exaudi, etc.*

☩. *Et clamor meus, etc.*

✠. *Dominus vobiscum.*

☩. *Et cum spiritu tuo.*

OREMUS.

Deus, qui corda fidelium S. Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere. Per Christum, etc.

OREMUS.

Actiones nostras, quaesumus, Domine, etc.

Nel fine della congregazione si dirà il seguente:

ANTIPHONA AD DIVUM ANTONIUM.

Si quaeris miracula, mors, error calamitas,

Daemon, lepra fugiunt, aegri surgunt sani.

Caedunt mare vincula, membra, resque perditas,

Petunt et accipiunt iuvenes et cani.

Perreunt pericula, cessat et necessitas.

Narrant tū, qui sentiunt, dicant Paduani.

Caedunt mare, etc.

Gloria Patri, etc.

Caedunt mare, etc.

✠. *Ora pro nobis, B. Antoni.*

☩. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

✠. *Domine, exaudi orationem meam.*

☩. *Et clamor meus, etc.*

✠. *Dominus vobiscum.*

☩. *Et cum spiritu tuo.*

OREMUS.

Interveniat pro nobis, quaesumus, Domine, sanctus tuus confessor Antonius, quem virtutibus, miraculorum prodigiis et signis decorasti. Per Christum Dominum, etc.

OREMUS.

Deus, cui proprium est miserere, etc.

OREMUS.

Deus veniae largitor et humanae salutis amator, quaesumus clementiam tuam, ut nostrae Congregationis fratres, sorores, familiares et benefactores nostros, qui ex hoc saeculo transierunt, Beata Maria semper Virgine intercedente, ac B. Antonio, ac omnibus sanctis, ad perpetuae beatitudinis consortium pervenire concedas. Per Christum Dominum, etc.

✠. *Fidelium, etc.*

☩. *Amen.*

1. L'invitato o residente di sua maestà, essendo nato ne' regni di Portogallo, assisterà alle congregazioni in mancanza dell'ambasciatore nel giorno delle elezioni, per il che sarà intimato dal governatore moderno, ed impedito, dal più antico. E se gli darà una sedia di vacchetta, che starà nel mezzo de' banchi, ne quali siedono i governatori e l

Capitolo vir.
Come nelle
congregazioni
sarà trattato
l'invitato o residente
di Portogallo.

altri congregati; essendo sacerdote reciterà le orazioni sopraddette, e si osserverà il medesimo modo nella nomina- zione degli elettori, che si dice nel capitolo x *Delle elezioni*.

2. Ed assistendo la congregazione agli uffizi divini, sederà il detto inviato o residente nella sua sedia, com'è solito, con un cuscino a piedi, e gli altri congregati ne' banchi d'appoggio, che staranno nella chiesa, sederanno senza precedenza, eccetto i governatori, che saranno ne' primi luoghi, precedendo il più antico al moderno.

Attentochè governatori e consiglieri della detta chiesa ed ospedale *pro tempore* rappresentano tutta la nazione, e da quali i cappellani, ed altre persone, che saranno nella chiesa ed ospedale, hanno da pigliar direzione, correzione e riprenzione, si ordina che gl'elettori di essi cerchino di scegliere e nominare per governatori e consiglieri tra li congregati i più gravi, onorevoli e ben costumati, ed di buona fama, e di grand'autorità ed esperienza, e che siano benestanti, acciochè in tutto possano meglio soddisfare agl' oblighi del loro officio. E si ordina agl' elettori, che delle sei persone, che nomineranno per governatore e consiglieri, scielgano almeno tre, che già siano stati in congregazione particolare, acciochè una di queste tre, in che concorreranno più voti, sia eletto governatore, quale per la precedente esperienza del governo potrà dar la debita soddisfazione. E in niun modo si ammetta per governatore alcun nuovo congregato, ancorchè concorrano in quella tutti i requisiti in grado superiore, nè secolari, ma solo si ammetteranno, che incedano in abito e tonsura.

Capitolo ix.
Della qualità
de' governatori,
congregati, e
d'altri uffiziali
della congrega-
zione, che il
notaro leggerà
nella generale,
ogni volta che
si hanno da e-
leggere.

Capitolo x.
Dell' elezione
de' governatori,

Pare più conveniente, e si ordina che nel giorno degl' innocenti si faccia

l'elezione de' governatori, ed altri uffiziali, si perchè tutti più comodamente possano intervenire a quella, come anche essendo principio e fine di anno; a quest'effetto i due governatori anderanno due giorni avanti a darne parte al signor protettore, inviato o residente, a pregarlo che per amor di Dio ed onorevolezza della nazione voglia trovarsi presente all'elezione, e con suo consenso nel detto giorno, o altro a suo arbitrio, l'anderanno a levare la mattina, e servire; nell' entrar nella chiesa il governatore sacerdote, e non essendovi, il più antico si avvanza per dar l'acqua santa al detto signore; e dopo fatta l'orazione, tutti i congregati l'anderanno corteggiando sino alla sala, dove si ha da fare congregazione, che starà ben ornata, ed una sedia di broccato posta nel luogo superiore, con un buffetto d'avanti, essendo ambasciatore, ed essendo inviato, o residente, si osserverà nel toccante alla sedia quel che si dice nel capitolo viii, § 4; e a mano sinistra un banco per sedere il notaro, ed una tavola, nella quale starà un officio della Madonna, questi statuti, libri delle congregazioni, bussola di legno, una cassa per metter i voti, ed un'altra con fave bianche e negre, inchiostro, penne, carta, con venti mezzi fogli, in ciascuno de' quali saranno scritti i nomi di tutti i congregati col medesimo carattere, ed a tergo per soprascritto il nome del congregato, a cui ha da esser dato il mezzo foglio. E subito il governatore più antico, che starà alla mano dritta del signor protettore, inviato o residente, riferirà quel che importò in quell'anno l'entrata ed uscita della chiesa ed ospedale, e lo stato delle liti, e tutto il rimanente; e dopo, il governatore moderno, che starà nel primo luogo a mano manca, ordinerà al notaro,

camerlengo
consiglieri.

che dia giuramento a quelli che di nuovo entreranno, di osservare gli statuti e segreto nelle cose, che nelle congregazioni saranno trattate, richiedendo segreto, e votar sempre nelle persone più atte per il bene e servizio della chiesa ed ospedale. Ed il detto notaro dirà subito in voce alta, che si vota per gl'elettori, che saranno due, quando sarà presente il signor protettore, inviato o residente, e questi assenti saranno tre, e distribuirà i detti venti mezzi fogli, dando a ciascuno quello che averà soprascritto in suo nome, e di lì il votante leverà due in chi vuol votare; a quest'effetto saranno fatti certi tagli tra nome e nome, e piegati gli metterà nella cassa destinata, che già allora starà posta nel buffetto avanti il signor protettore, inviato o residente. E dopo aver votato, si alzeranno i governatori col notaro, e contaranno i voti, et i due, in chi sarà concorso maggior numero de'voti, saranno elettori, col signor protettore, ecc., e ciascuno nominerà per governatore due persone, se averà da eleggersi un solo. Però se si averanno da eleggere due governatori, il signor protettore, inviato, o sia residente, nominerà tre, di modo che nel primo caso saranno nominati in tutto sei, e nel secondo sette, dei quali saranno almeno tre congregati antichi, perchè in uno di questi si ha da votare per governatore, come si dispone nel capitolo ix, § 1, ed il notaro scriverà i nomi di quelli, segnando con una croce i nomi di chi sarà stato in congregazione particolare, ponendo una croce in ciascun nome, e subito nominerà il notaro uno di essi nominati dagli elettori dicendo: *Si vota per governatore nel sig. N.*, dando il vaso di legno al signor protettore, inviato o residente, essendo presente, e dopo ai

governatori ed altri congregati, raccoglierà in esso le fave bianche o negre, che segretamente dettero, ed in quanto si voterà nel detto sig. N., quello non potrà votare acciò non possa votare in se stesso. Terminati li voti, il signor protettore, inviato o residente, se sarà presente, e i due governatori col notaro registreranno le dette fave, per vedere se sono più o meno del numero de'congregati presenti; ed essendosi in tal caso, si voterà di nuovo; ma caso che non sia maggior numero o minore, si scriverà in una carta, che il detto signor N. ebbe tanti voti per governatore; e si proseguirà a votare nel medesimo modo negl'altri nominati per gli elettori, che sono stati nella congregazione particolare; e non si voteranno per governatori quelli che non averanno assistito per un anno alla detta congregazione particolare, conforme lo statuto capitolo ix, § 1. E finito di votare, chi averà più fave bianche, sarà governatore e servirà con quello dell'anno passato, e li cinque serviranno de'consiglieri, in modo che tutti sette col camerlengo e terzo archivista facciano congregazione particolare; e pubblicata l'elezione, dirà il governatore moderno, che si eleggano e deputino due contatori per ricevere i conti, come dispongono gli statuti, i quali contatori saranno del numero de' detti cinque che furono nominati di nuovo, conforme al capit. iv, § 3; e finalmente eleggerà la detta congregazione un camerlengo, seguendo il modo dell'elezione del governatore, e si dirà, rinnoverà procura, acciò l'esattore possa riscuotere, ed esigere tutto ciò che proviene alla chiesa ed ospedale. Si eleggerà pure il terzo archivista dai governatori nella forma del capitolo. iv, § 3. Ed al governatore, ed altri ufficiali nuovamente eletti darà il

notaro giuramento di far bene i loro uffizi ed osservare gli statuti.

Capitolo xi.
Come si darà
il possesso al
governatore
nuovamente e-
letto.

Il governatore, che resta più antico farà intimare congregazione particolare per il primo giorno di gennaio, e saranno intimati per quella solo i consiglieri ed ufficiali nuovamente eletti, ed il governatore che finì, e quello che fu terzo archivista, ad effetto che l'uno e l'altro consegnino le chiavi dell'archivio, e nella detta congregazione darà possesso al governatore moderno, dandogli tutte le chiavi che toccano al suo peso, e gl'inventari della chiesa ed ospedale, e nel medesimo modo il governatore, che finì, consegnerà al successore il sigillo e chiave dell'archivio, e qualsivoglia altra scrittura o libro, che averà appresso di sè appartenenti al governo della casa, e subito il governatore moderno manderà a chiamare i cappellani, ed in nome della congregazione li licenzierà in quanto non siano ricevuti più che per un anno; e parendo conveniente che continuino un altr'anno, nella congregazione seguente gli tornerà a riceverli.

Capitolo xii.
Come si pro-
cederà se il go-
vernatore non
vostra accettar
la carica.

Accadendo, il che Dio non voglia, che il governatore eletto non voglia accettare la carica, subito entrerà in essa quel che restò secondo in voti, senza violentare nè astringere il primo nell'accettazione, perchè non si può sperare deva soddisfare alla sua carica chi non potendo o non volendo l'accetta. E se non sarà presente nella congregazione il detto governatore eletto, nel giorno seguente l'andaranno a trovare il governatore che finì, e quello che ha da servire di più antico col notaro, e gli significheranno come è eletto, e della sua risposta farà il notaro fede, acciò per quello, o serva al suo officio, ad effetto che in conformità di essa, o serva la carica, o non volendo esso, lo

faccia il secondo in voti, come di sopra.

TITOLO QUARTO De' Governatori.

1. Al governatore nuovamente eletto tocca aver cura delle cose, che spettano al culto divino, governo della chiesa ed ospedale, acciò siano nella forma che dispongono gli statuti.

Capitolo i.
De' obblighi
del governatore
nuovamente e-
letto.

2. Primieramente andrà tutt' i giorni della settimana a visitare la chiesa ed ospedale, e vederà se sta tutto con la decenza che conviene, ed in quello che troverà difetto, ammonirà, riprenderà e castigherà chi troverà, che per negligenza o colpa non darà soddisfazione ch'è obbligato a dare.

3. I giorni di festa assisterà alla messa cantata, ad effetto che con la sua presenza nessun cappellano manchi, e così celebrino gl'uffizi divini.

4. Ordinerà che s'aggiusti la casa e luogo, dove si hanno da fare le congregazioni, di tutto quello sarà di bisogno, e le farà intimare come si è detto nel capitolo iv.

5. Saprà se il sagrestano disse e fece dir le messe e responsori degl'obblighi della chiesa, nel modo che si contiene nel capitolo che tratta dell'offizio di sagrestano, e parimente vedersi se il detto o i cappellani ed altri ufficiali fanno quel che gli tocca, come si contiene ne' capitoli de' medesimi, ed accadendo che uno o più cappellani siano ammalati, e quelli che restarono non possano dir messa e soddisfare agl'obblighi della chiesa, le farà dire da altri sacerdoti, dandogli l'elemosina ordinaria, e diranno le messe nella nostra chiesa.

6. Scriverà di sua mano in questi statuti gl'obblighi delle messe e legati, che di nuovo saranno accettati per la congregazione generale nel luogo dove

sono più; e similmente le farà notare nella tavola della sacristia.

7. Farà che vi siano in chiesa due casse; una per mettere l'elemosine che i fedeli daranno per loro divozione, la quale averà due chiavi, una che la terrà il governatore, e l'altra il sagrestano, e si aprirà ogni sei mesi, e quel che in essa si troverà, darà all'esattore, acciò lo consegni al camerlengo; l'altra cassa servirà per l'elemosine delle messe, le quali, secondo che verranno, le scriverà il sagrestano in un libro, per poterle secondo il numero applicare per l'intenzione di chi le manda a dire, che così ancora averà due chiavi, e si aprirà ogni mese, ed il denaro che si troverà si distribuirà a cappellani, che avran soddisfatto le suddette messe, e l'elemosina di quelle, che non sono ancor dette, si rimetterà nella cassa per dirsi poi nel mese seguente, facendone il governatore nota nel libro delle messe.

8. Farà che vi sia nella sagristia un libro, nel quale il sagrestano scriva tutte le messe che si fanno dire, e si dichiarerà come si diranno, se per l'anima di sacerdote defunto, o defunta, o in onore di qualche santo. Ed al piede di ogni messa si scriverà chi l'averà detta, ad effetto che consti, e se gli dia l'elemosina. Le dette messe si diranno nel modo seguente:

9. Primieramente diranno i cappellani quelle che dovranno per la cassa; secondo, i medesimi cappellani per sé nelle vacanze che hanno; terzo, i cappellani extranumerari, e quando vi saranno tante messe che non possano dirsi da' sopraddetti, le diranno i sacerdoti portoghesi di buona vita, precedendo sempre i nostri congregati, che vorranno venire a dire nella nostra chiesa, i quali si spediranno, e se gli daranno vestimenti migliori, e il danaro

che resterà delle messe, che non si dissero, si rimetterà alla cassa, come si è detto nel § 7.

10. E se qualcuno farà dir messe, o fare alcuni suffragi, dando maggior elemosina del solito, il governatore risolverà quel che sarà di più per la casa, salvo se la persona, che le mandò a dire le dette messe o fare suffragi, dichiarò che tutta l'elemosina si dia a persona o persone che dicessero le dette messe, o facessero i detti suffragi, il che si adempirà intieramente, e solo il governatore potrà ripartire le messe come si è detto nel § 9, e gli ordiniamo, che in niun modo consenta si diano elemosine delle messe che verranno alla nostra chiesa, acciò si dicano fuori di essa, per esser contro i decreti della sagra Congregazione del Concilio, e del parer de' dottori, che dispongono che le messe, che si portano da' fedeli ad una chiesa o altare, non si possano celebrare altrove contro la volontà dell'offerente.

11. Farà che vi sia un altro libro, nel quale si scriva tutta la cera necessaria per il servizio della chiesa, e sempre che l'averà da pigliare, comanderà al sagrestano che pigli il libro, ed andudue andaranno a casa del cerarolo, e vedranno pesare la cera, ed il numero delle libbre si scriverà nel detto libro dal medesimo cerarolo, dichiarandosi il giorno che si levò la cera, ed il governatore la farà mettere in una cassa, che a quest'effetto averà, dove ancora starà il detto libro, e di lì l'anderà dando, quando vedrà ch'è necessario, e domanderà al sagrestano il resto delle candele.

12. Nel principio del suo officio piglierà conto dal sagrestano di tutta la roba, argenti ed altre cose che sono in sagrestia, e tutte le quali cose vedrà

in particolare per l'inventario in cui saranno notate dal medesimo sagrestano, e gliele tornerà a consegnare nel medesimo modo per inventario sottoscritto, e metterà ne' tiratori del tavolino della congregazione il libro dell'inventario, e se mancherà qualche cosa di poca importanza, la ricupererà dal medesimo sagrestano, come meglio gli parerà, ed essendo di considerazione lo notificherà alla congregazione particolare, acciò essa ne provveda.

13. Che per avvenire qualsivoglia roba della sagrestia o infermeria si disfarà, il governatore metterà nell'inventario la margine di tal robba, come si disfece, acciò che consti, e non vi sia dubbio ne' conti, quali il governatore successore ad esso li dovrà pigliare.

14. *Item* non consentirà, che il sagrestano o ospidaliere si licenziino dall'ospedale, senza che prima rendan conto di tutto quello, che per inventario gli è stato consegnato.

15. *Item* in niun modo lascerà seppellire corpo alcuno nella cappella maggiore, o altre, senza ordine della congregazione generale, quale si deve sempre dare a persone qualificate e profittevoli alla chiesa ed ospedale.

16. *Item* se in questa Corte morirà alcun congregato, gli farà dire una messa cantata per la sua anima, ed a questo effetto farà intimar tutta la congregazione, e a ciascuno de'congregati, che si troveranno presenti, se gli darà una candela di due oncie, ed a ciascuno dei cappellani similmente di due oncie, quali saranno obbligati a dire un officio di nove lezioni avanti la messa cantata, e quando il detto congregante ordinasse esser seppellito in S. Antonio, il suo corpo sarà esposto nella chiesa con otto torcie, e seppellito nella sepoltura comune de'congregati, se però

non avesse prima determinata altra a suo beneplacito, ed il tutto s'intenda *gratis*; similmente si farà dire una messa bassa per tutti i congregati che muoiono fuori di questa Corte, benché al tempo della loro morte non lo siano, eccettone quei che per colpa fossero levati dalla congregazione generale.

17. *Item* invitarà uno de' sacerdoti della congregazione generale o particolare, acciò dicano le messe solenni degli obblighi della casa, quali, potendo essere, si diranno sempre da uno dei governatori congregati.

18. *Item* quando vaccherà cappellania, o si averà da provvedere di nuovo, manderà quindici giorni avanti a metter gli editti nella porta della chiesa, acciò concorrano ad esse le persone che questi statuti dispongono, quali daranno al sagrestano i loro memoriali dentro il termine di otto giorni, acciò possa negli altri otto il governatore informarsi delle persone che averanno sufficienza della vita e de' costumi, e di quello troverà, riferirà in congregazione avanti di principiarsi a votare.

19. *Item* manderà nel giorno della Purificazione di Nostra Signora a ciascuno dei venti della congregazione una candela di mezza libbra, ed a' cappellani che assisteranno ne farà dare un'altra di quattro oncie, come anche manderà a' benefattori, e farà tutte l'altre funzioni simili, che al governatore più antico non saranno specialmente imposte.

20. *Item* ciascun mese nel fine di esso salderà i conti col sagrestano delle spese che si fecero nel tal mese nella sagrestia, cioè cappellani, ed altre cose; e soldati, mettendogli il suo rincontro di conferenza, ordinerà al computista che scriva il mandato della detta quantità per essere passato in congregazione, come si dice nel titolo III, capit. IV, § 2.

21. Nella congregazione prossima ed antecedente il giorno della Candelora farà la lista de' ceri e candele, che in detto giorno si averanno da distribuire, e delle libbre che importarono ordinerà che si faccia menzione sommariamente nel decreto che si farà da tal congregazione, e per la detta lista si riceverà dal cerarolo la detta cera, e si scriverà nel suo libro.

22. Similmente in altre congregazioni anticipatamente si tassará la spesa che si dovrà fare in qualsivoglia solennità, cioè di settimana santa, S. Antonio e S. Elisabetta, ecc. E di quello si determinará, ordinará si faccia decreto, e che si leggerá nell'atto dell'espedizione del mandato da farsi a' piedi della lista di qualsivoglia festa, e perchè il pagamento apparterrá a diverse persone, il mandato si farà pagabile al sagrestano, il quale copierà la detta lista nel suo libro, ed in esso gli faranno ricevuta quei che da esso averanno riscosso.

23. Nel giorno di S. Antonio distribuirá a' pellegrini quattro scudi di moneta, che lasciò il reverendo padre Antonio Diaz di bona memoria da distribuirsi ogn'anno, così anche scudi moneta otto, che lasciarono il dottor Belchior Barbosa, ed Antonio Lopez Nabo, leggendo prima di detta distribuzione la volontà de' testatori per migliore effettuazione.

24. Procurerà di sapere, se alcun portoghese sia carcerato, ed oprará con carità tutto quello sarà necessario per liberarlo, ordinando al procuratore della detta casa, che a quest'effetto faccia le istanze necessarie avanti i giudici, a cui spetta la causa, valendosi nelle occorrenze dell'autorità del signor protettore, inviato o residente.

25. *Item* nel principio del mese di maggio farà metter editti nella porta

della chiesa, acciò concorrano tutte le donzelle portoghesi alle doti della bona memoria del reverendo padre Antonio Diaz, che si danno nel giorno di S. Antonio, ed in mancanza di esse le castigliane, ed in mancanza di queste, le aragonesi e valenziane, o altre di qualsivoglia corona di Spagna, ed in mancanza di queste, le borgognone, quali dentro quindici giorni metteranno i loro memoriali in una cassetta a quest'effetto destinata, che sarà dentro la chiesa vicino l'acqua santa, ed esso terrà la chiave, ed intimerá la congregazione generale, acciò in essa si faccia l'estrazione del rione per le doti del reverendo Antonio de Bivar, e dei visitatori, nella forma che si dispone nel capitolo XXIX.

Forma dell'editto.

26. « A di XIII giugno, giorno di S. Antonio di Padova, si danno in questa chiesa le doti della bona memoria del reverendo Antonio Diaz, alle quali in primo luogo saranno ammesse le zitelle, figlie e nepoti di portoghesi, ed in mancanza di esse le castigliane, e non essendovi l'una e l'altra, le aragonesi e valenziane, o di altra corona di Spagna, ed in mancanza delle sopraddette, le borgognone, e metteranno i memoriali in una cassetta per quest'effetto destinata, che stará vicino al fonte dell'acqua benedetta all'entrata di detta chiesa sino li quindici maggio, dichiarando la nazione, padre, e strada dove abitano, per essere visitate da' testamentari del reverendo padre Antonio Diaz ».

27. E nella medesima occasione e giorno farà mettere altro editto, dicendo, che si daranno nella medesima chiesa, nel medesimo giorno tante doti, che lasciò la buona memoria del reverendo Antonio de Bivar. In primo luogo saranno ammesse le donzelle figlie e ni-

poti di portoghesi sino al quarto grado, ed in mancanza di esse, le donzelle romane, e di tutte le nazioni abitanti in Roma, e saranno preferite le orfane, e metteranno i memoriali nella cassa destinata, che starà nella detta chiesa, dichiarando i nomi de' loro padri, e la strada dove abitano per essere visitate, e farà mettere il medesimo editto in lingua italiana nella chiesa parrocchiale del rione, che in quell'anno sarà cavato per sorte.

28. Passati li quindici giorni, il governatore moderno aprirà la cassa dei memoriali; spartendoli, intimerà congregazione generale, nella quale saprà quante doti s'hanno da dare in quell'anno provenienti dallauscita del reverendo Antonio de Bivar, e subito separerà i memoriali, e quelli che appartengono alle doti del reverendo Antonio Diaz li separerà, e farà intimare agli esecutori testamentari, acciò adunandosi nella casa della congregazione possano disporre la visita delle donzelle nel modo che ordina il testatore, e per quelli, che toccheranno le doti del reverendo Antonio de Bivar, terrà esposte due liste, e numerati li memoriali, cominciando dal numero primo sino al numero al quale arriva, procurando con persona pratica, che le dette liste siano fatte con regola, fatta guida, e dichiarati li nomi delle donzelle che devono essere visitate per ordine, per minor fatica, ed una delle dette liste consegnerà subito coi memoriali a' visitatori, che saranno deputati per la prima visita, e l'altra lista darà a' secondi visitatori.

29. Per farsi l'estrazione de' visitatori, si metteranno in una bussola bollettini coi nomi di tutti i congregati, anche di quelli, che non saranno presenti in detta congregazione: detta estrazione

de' sei, si farà per sorte, dei quali i primi due faranno la prima visita, e gli altri due seguenti la seconda, e gli altri due l'ultima, serviranno per supplemento; ed in caso che li visitatori per qualche legittimo impedimento non possano visitare, quel che averà il tale impedimento, lo faccia intendere al governatore moderno, per far avvisare il primo supplemento, ed impedito questo, al secondo, per poter coll'altro visitatore supplire a fare le tali visite, le quali devono essere finite a'tre del mese di giugno, e si raccomanda a' visitatori, che devono ben osservare e con esatissima diligenza vedere le fedi per la prova dell'età, e di essere orfane di padre, ed essere legittime ed oneste, ed i visitatori, che usciranno una volta dalla bussola, saranno esenti d'esser un'altra volta imbussolati, sin che si termini la bussola, e similmente si caveranno per sorte i rioni di Roma uno in ogni anno, eccetto quello della Pigna e Regola, che per la sua tenuità vanno uniti e messi tutti in una bussola, e di li si leveranno fino al fine.

30. Ai quattro di giugno intimerà il governatore moderno i visitatori, che si radunino nella casa della solita congregazione, e facciano lo scrutinio delle donzelle visitate, ed approvino quelle che giudicheranno abbiano requisiti, conforme dispone il testatore; e approvate, faranno bollettini dei suoi nomi, per essere imbussolate, e tirarsi per sorte nella congregazione prossima. Si avverte, che le donzelle portoghesi non devono essere imbussolate, per essere preferite, e se saranno più in numero di quello sono le doti, che si hanno da dare in quell'anno, saranno preferite le figlie, e dopo, le nipoti, e tra queste, le orfane, e per l'ultimo requisito quelle che averanno maggior età,

Li cinque di giugno intimarà congregazione generale, nella quale i visitatori diranno il numero delle donzelle che saranno approvate, senza dichiararne il nome di esse, nè delle riprovate, e se gli raccomanda il segreto per il pregiudizio delle riprovate, e si metteranno in una bussola i detti bollettini, si tireranno per sorte tante, quante sono le doti che si hanno da distribuire in quell' anno, ed i visitatori ritireranno i bollettini avanzati per abbruciarli, e non consentiranno che niun congregato li possa vedere, nè si sappia quali furono le approvate o riprovate.

31. Disporrà che testamentari del reverendo padre Antonio Diaz, dopo di aver terminata la sua visita, conven-gano nella casa della nostra solita congregazione, e distribuiscano le doti alle donzelle nella forma che dispone il testamento, quale si dovrà fare sino li otto di giugno, ed in caso che succeda aver discordia nel ripartimento delle doti, e che siano pari li voti testamentari, la congregazione particolare dirimerà il dubbio, ed il governatore moderno disporrà si facciano le cedole dotali, che sarà ciascuna di scudi venti moneta.

32. Manderà anche a stender le cedole, che si daranno alle zitelle delle doti del reverendo padre Antonio de Bivar, nelle quali farà mettere le clausole, che di due in due anni siano obbligate mostrarle al governatore della detta chiesa ed ospedale, acciò costi continua coi requisiti che dispone il testatore, altrimenti perderanno le doti, e segretamente si informerà della vita e costumi di ciascuna delle donzelle dotate. Similmente averà cura di fare, che nell' obbligazione che fanno quelle che ricevono le doti, si metta una clau-

sola, dicendo, che essa N. si obbliga tutti gl' anni nel principio del mese di maggio dichiarar per scritta alla congregazione la casa, sua abitazione, o sia in Roma, o fuori di essa, acciò consti alla congregazione della sua sopravvivenza, ed in caso di contravvenzione perderà la dote, ed esso governatore anderà personalmente informarsi, se la detta N. è viva, ed ha figli, ed essendo ella fuor di Roma, si manderà ad informare, e constando esser morta senza figli, ne darà parte alla congregazione, acciò torni a ricuperar la dote che aveva ricevuta, e passati li quindici giorni di maggio, averà cura di vedere il libro delle cedole delle donzelle ch' ebbero dette doti, e per quelle che l' hanno ricevute, saperà se mandorono in quell' anno memoriali della sua sopravvivenza come sopra se gl' ordina.

33. E quando si averanno da dar le doti, che sarà il giorno detto di sopra, assisteranno i testamentari del reverendo Antonio Diaz alla messa, al distribuir delle cedole: a questi si darà un banco con un tappeto, che starà nella cappella maggiore alla parte dell' epistola in faccia de' governatori, e più congregati, che devono ancor assister tutti alla messa solenne. E stando presente il signor procuratore, inviato residente della corona di Portogallo, ad esso toccherà dare la cedola alle donzelle, ed in sua mancanza toccherà al governatore più antico.

34. Ogni volta che il governatore averà da far pagare qualche dote, farà scrivere a tergo di detta cedola il mandato sottoscritto da esso e dal governatore più antico, acciò il camerlengo paghi, facendola registrare nel libro delle donzelle, e si dichiarerà nel libro suddetto al margine di tal cedola, come resta pagato, ed in che anno e tempo.

e dentro la medesima cedola farà mettere la licenza dei governatori, e sede del confessore del monastero, dove professò, o del parroco, che assistè al suo matrimonio, e l'obbligo che la tal N. fa, e suo marito di restituire la dote mancando le clausole che ordina il testatore, e dell' obbligazione deve aver rogito di notaro pubblico, acciò in ogni tempo faccia debita fede.

35. Nel fine dell'anno consegnerà ai contatori il libro dell' elemosine ordinarie dei pellegrini, ed i scritti delle loro confessioni, acciòchè da quelli consti la spesa che si fece nel suo anno con detti pellegrini, e si confronti coi mandati a quest' effetto spediti.

Cose appartenenti all' ospitalità ed infermeria.

36. Il governatore della chiesa ed ospedale, non consentirà che vi sia in esso alcun refugiato di altra nazione, se non con gravi cause, nè per maggior tempo che quindici giorni, finiti li quali, e durando le medesimo cause, bisognandoli più tempo, potrà il refugiato ricorrere alla congregazione, che, informata di dette cause, li darà o negherà più lunga dilazione a suo giudizio ed arbitrio; e se li raccomanda che la detta congregazione particolare faccia tutto il possibile, che i refugiatì non stiano molto tempo nel nostro ospedale per le querele ed inconvenienti che possono nascere stando li.

37. Procurerà ancora, che sia vacante una camera dell' ospedale, decentemente accomodata con uno o due letti, acciòchè in quella, e non nella stanza della congregazione ed archivio, si possa alloggiare alcun congregante o pretendente, differente dagli altri nella qualità.

38. Osserverà, e farà osservare il regolamento dell' infermeria nelle spese ordinarie di ciascun giorno nel man-

giare, e non consentirà si accresca cosa alcuna senz' ordine speciale del medico.

39. Nel principio dell' anno pigliarà conto dall' ospidaliere di tutti i mobili e cose dell' ospedale ed infermeria, per inventario differenti, in modo che la roba dell' ospedale ed infermeria non si mescolino con quella dell' infermeria, il che tutto gli tornerà a consegnare per li detti inventari, che li consegnerà, e si metterà il libro di quelle nel tiratoio della tavola della congregazione.

40. Tanto che se nell' ospedale morirà alcun pellegrino, o qualche altra persona, pigliarà conto dall' ospidaliere di tutto quello che rosterà di tal defunto, che sarà fatto per inventario, e sottoscritto dal detto ospidaliere e due cappellani, e s' informerà se il pellegrino, o qualche altra persona portoghese che morì nel nostro ospedale, fece intieramente eseguirlo, e se non lo facesse, tutta la roba che troverà, la venderà, ed il prezzo che se ne ritraerà con altri denari, che restò per riscuotere in lettere, o per altra strada che sia, metterà tutto in se nel modo seguente. Due parti saranno per l' ospedale, in caso che non abbia erede *ab intestato*, e la terza glie l' applicarà per messe; e non di meno, se questa somma arriverà a scudi dieci moneta, li farà dire trenta messe basse, e gli farà fare un uffizio di nove lezioni con una messa cantata, di cui i cappellani averanno scudi tre moneta, ma se gli darà sepoltura nella chiesa, di che verrà all' ospedale scudi due e cinquanta di moneta, oltre la spesa della apertura e serratura della fossa. E se la detta terza parte ascenderà sopra scudi dieci, il governatore spenderà quel ch' è di più in messe o suffragi, come gli pa-

rerà, per l'anima del detto defunto, e se gli raccomanda molto che per amor di Dio assista alla sepoltura dei defunti nell'ospedale, acciò tutto si operi con carità e decenza dovuta.

41. *Item* sopra dell' ospidaliere i nomi di quelli che nell'ospedale morirono, e dei padri, parenti, e terre, dove sono, e dentro quindici giorni avvisarà di quello passa, ed in caso abbian fatto testamento, in che forma, e le lettere che inviarà ai parenti, sia per via sicura, acciò siano consegnate a chi sono dirette.

42. *Item*, quando qualcuno degl'infermi, che nell'ospedale si medica, abbia in denaro o lettere di cambio di quantità di denari, che ecceda scudi settantacinque moneta, se morirà, si osserverà quello resta detto sopra, ed in caso di convalescenza pagherà di quello passa la detta quantità tutta la spesa che l'ospedale farà con lui, mentre con li detti scudi settantacinque moneta, potrà spedire il suo negozio, e ritornarsene in Portogallo.

43. *Item* il denaro che riscuoterà di quelli che muoiono, come delle spese che si fecero di quelli che ricuperarono la salute, potendoli pagare, li consegnerà all'esattore, acciò li porti al camerlengo nella forma detta di sopra: il denaro però proveniente dalle multe dei cappellani, e più ufficiali della casa, esso governatore li deve riscuotere, e distribuire in elemosine per li portoghesi poveri a suo arbitrio, o applicarlo in beneficio della casa.

44. *Item* ogn'anno, potendo essere, farà conti con lo speziale de' medicamenti che ha dati, e li farà il pagamento col parere del medico e della congregazione, come a basso si dirà nel § 47, e di sua mano farà nota

† Forsan sopra dall' (n. r.).

Full. Tom. — Vol. XIV

58

nel libro, che nell'infermeria sta a piedi delle ricette del medico, in che dica come i medicamenti di sopra restano soddisfatti, dichiarando l'anno ed il giorno in che passò mandato, acciò si pagassero.

45. *Item* nel fine d'ogni mese aggiusterà conti coll'ospidaliere del denaro datogli per l'elemosine dei pellegrini, che non passerà di scudi cinque moneta, la notarà nel libro del medesimo ospidaliere per poter nel fine del mese pigliar li conti, e nissuna elemosina gli farà buona, se non quelle date di suo ordine, la quale darà nella medesima fede del confessore, che porterà il pellegrino.

46. *Item* farà nel medesimo modo conti coll'ospidaliere ogni mese delle spese che si fecero cogl'infermi ed ospedale, ed aggiustate esse nella medesima lista, che presenterà, farà passar mandato, acciò il camerlengo paghi, come si è detto nel cap. iv, § 2.

47. *Item* fabbricandosi nella chiesa ed ospedale, chiederà la lista de' conti agli artisti che per suo mandato hanno lavorato, ed essendo di minor quantità, lo potrà aggiustare da sè; ma se passeranno di scuti venti, come ordinariamente passano quello dello speziale, nè questa, nè quella degl'artisti li potrà da sè solo aggiustare senza ordine della congregazione, la quale proporrà le liste de' tali conti, acciò essa le aggiusti, come sarà ragionevole, e non lascerà nel suo anno nessun conto da saldarsi nell'anno susseguente.

1. Il detto governatore nelle congregazioni, dove assisterà il signor protettore, inviato o residente, si sederà nel primo luogo della parte sinistra, e dopo che saranno recitate l'orazioni, ed avendo proposto il più antico, proporrà esso quello gl'occorrerà

Capitolo II.
Della potestà
che ha il detto
governatore.

2. Riprenderà in congregazione qualsivoglia cappellano, come anco in nome di essa lo riceverà o licenzierà, conforme da essa si sarà ordinato, e tutto ciò che in essa si decreterà, e sarà quasi esecutore universale di questi statuti.

3. Potrà spendere sino a scudi cinque moneta in tutto l'anno in quello li parerà necessario per il servizio della chiesa ed ospedale, e elemosine, quali farà mettere nella prima lista a chi spettarà, e nel libro di dove quella emana, acciò di tutto si passi mandato in congregazione al camerlengo, e se saranno necessarie cose di maggior rilievo, ne farà consapevole la congregazione particolare, ed allora di suo ordine le comprerà, o le rifarà, conforme li sarà ordinato.

4. Sarà trattato con tutto il rispetto e riverenza da' cappellani, ufficiali e persone della chiesa, e li potrà licenziare, che così l'osservaranno, e se essi si sentiranno aggravati, potranno ricorrere alla congregazione particolare, dove gli si farà giustizia.

5. Dando a ciascuno de' congregati, che di nuovo andaranno entrando, li statuti, come si dice nel titolo III, capitolo II, § I, li avvertirà, che se per qualche causa lasciassero, lo devono restituire al governatore *pro tempore*, ed il medesimo farà a tutte le persone, che di nuovo entreranno a servire di cappellano, segretario, confessore, esattore, ospidaliere, ed altro qualsivoglia officio, il regolamento appartiene all'offizio di qualsivoglia di essi, acciò del riferito in essi abbiano maggior notizia, e lo sappiano osservare, ed al sagrestano darà anche lo statuto del sottosagrestano, e l'ospidaliere quello dell'infermiere e coco, acciòché l'uno e l'altro vedano, e l'osservino, procurando che li tornino a restituire, quando

in qualsivoglia forma lasciaranno di servire a tali offizii.

6. Mandarà che si provveda di legna per tutto l'anno nel tempo che li parerà e più conveniente e più buon mercato, ed il medesimo farà nel provvedimento dell'olio per due anni, comprandolo nell'anno di maggior abbondanza, e sempre darà parte alla congregazione particolare, e senza la sua direzione non oprarà cosa alcuna in queste provisioni.

7. Procurarà aggiustar per tutto l'anno la musica ed il paramento della chiesa per il minor prezzo che sarà possibile, ed avanti dell'aggiustamento finale, darà parte alla congregazione, se non si avesse esso inteso sino a che prezzo si può aggiustar co' musici e festarolo.

8. Averà molta cura, che tra cappellani non vi siano parzialità, nè inimicizie, e trovandosi quelli, che le fomentano, li farà ammonizione, e vedendo che non si emendano, li licenzierà.

9. Non darà, nè consentirà che l'esattore o sagrestano diano denaro anticipato a nessun cappellano delle sue mesate, ma ritrovando che alcuno abbia necessità, lo rappresentarà alla congregazione, acciò lo provveda, se li parerà, ed ad ogni cappellano, che abbia officio, oltre del suo salario, li mandarà dare cinque giuli di più ogni mese per sua fatica.

10. Perchè non è minor virtù delle leggi castigare i trasgressori di esse, che premiare gl'ubbedienti, si ordina al governatore, che con tutta la cura eseguisca le pene dichiarate nel capitolo VII del libro II, multando i cappellani e più ufficiali del nostro ospedale, che abbiano in esse incorso, e perciò averà pensiero di leggere qualche volta il detto capitolo per farle osservare.

11. In niun modo consentirà che nel nostro ospedale si nasconda roba di contrabbando, e trovando che alcuna delle persone dell'ospedale lo fa, di qualsivoglia qualità che sia, lo licenzierà subito, ed intenda che nemmeno esso può dare la tal licenza, e similmente non consenta facilmente, che le medesime persone della casa in essa abbiano deposito di denaro, nè roba di niun genere, essendo persone di fuori, senza che primieramente lo facciano consapevole, acciò esso consideri, se conviene dare o negare la tal licenza.

12. Procurerà, quanto più possibile sia, che si predichi ne'giorni di domenica di Quadragesima, il giorno delle Ceneri ed il giovedì santo, e non trovando predicatori nelle domeniche, procuri almeno vi sia quello delle Ceneri e giovedì santo.

13. Nella domenica delle Palme, manderà a comprare quelle parerà bastante per dispensare a'congregati, ed altre persone che assisteranno all'offizio, e per i cappellani. Nel giorno di S. Antonio, S. Isabella, avendo fatte fare alcune stampe e fiori, le manderà ripartire per quelli che assistono nella chiesa, tanto persone di fuori, come congregati o cappellani, e quando per alcuni di essi non vi siano, o non si trovaranno presenti nella repartizione, nè per questo li manderà dare il suo valore in denaro, mentre questo non è propria, ma una dimostrazione di festa più solenne.

1. Il governatore, che terminò di servire il primo anno, e resta nel secondo più antico, avrà cura visitare la chiesa ed ospedale, quanto più spesso sarà possibile, aiutando si in questo, come in altro il governatore più moderno, vertendolo in quello che per causa di poco uso troverà non esser

pratico. Ed i cappellani, gli ufficiali, ed altre genti dell'ospedale l'averanno tutta l'ubbidienza e rispetto, come sono obbligati avere al governatore moderno, altrimenti incorreranno nelle pene nel capitolo sopra prossimo si contengono nel § 4, alle quali esso per sè potrà eseguire.

2. Nelle congregazioni particolari si sederà in primo luogo, ed in esse proporrà tutto quello trovarà nell'azienda.

3. Averà in suo potere il libro del registro delle liti, delle lettere e dei statuti, ed il sigillo per poterlo usare in qualsivoglia di queste cose nelle occorrenze, quando gli sia necessario.

4. Tanto ch'entrerà nel carico sopra per il libro delle riscossioni tutto quello sta nascosto dell'anno adietro, e quello manca per riscuotere, e saprà dall'esattore la causa della dilazione, e gli ordinerà subito lo riscuota, e tutto l'altro che andarà scadendo, con molta cura e diligenza.

5. Farà scrivere dal notaro nel libro delle scritture tutte quelle cose che si faranno sopra le proprietà che di nuovo crescono all'ospedale, se saranno di qualità che richiedono esser scritte dal notaro.

6. Sarà obbligato visitare coll'esattore due volte l'anno tutte le case, terre e proprietà di chiesa ed ospedale, cioè nel principio della sua carica, e di lì a sei mesi un'altra, ed ogni volta che potrà, mandando aggiustare tutto quello sarà necessario, con tanto che la spesa non passi di scudi trecento venti moneta, perchè, passando, non lo farà senza ordine della congregazione, come anche non manderà fabbricare niente di nuovo senza detto ordine, altrimenti s'intenda a sua spesa. E quando i pigionanti chiederanno se li faccia fare qualche acconcio, vederà prima, se non

saranno totalmente necessari, e quando ne darà ordine, acciò si facciano, ed andrà ad assistere ad essi in quanto si faranno.

7. Farà tutte le locazioni, e le manderà scrivere nel libro delle scritture, e queste non passeranno di due anni, ne potrà calare pigione, senza ordine della congregazione. Averà molta cura mandar mettere le locande nelle case che staranno o debbano stare senza pigionante, e de' nuovi pigionanti manderà dar notizia al computista per notarli nel libro a chi spettarà.

8. Manderà l'esattore a riscuotere tutte le rendite con molta cura, e riscosse che saranno, ordinarà porsi subito il denaro al nostro camerlengo, pigliando da esso ricevuta nel libro delle riscossioni, che a quest'effetto lo porterà, dando nota al computista nel libro.

9. Averà molta cura nel rendimento del beneficio di S. Pietro de Ovadas, scrivendo in nome della congregazione, chi ne ha l'incombenza, le lettere che saranno necessarie, di che lascerà copia nel libro, che di esse vi è, e saranno sottoscritte da lui e dal governatore moderno, e sigillate col sigillo della medesima congregazione, il che s'intenderà in tutte le altre lettere scritte in nome della congregazione, e farà notare nel libro delle riscossioni dal computista sotto il suo titolo tutto ciò, che se ne ritraerà dal detto beneficio, acciò di esso, e di ciò che resterà aver consti.

10. *Item* farà riscuotere tutte l'elemosine ordinarie, e riscosse le consegnerà al camerlengo nella forma dell'altra consegna, essendo prima data per il governatore la lista al computista della casa, acciò noti le partite nel titolo v, cap. iv.

11. Aggiustarà i conti all'esattore ogni mese, ed ogni volta, che le parerà, e prima che gli aggiusti, ordinarà, che gli porti due o tre giorni avanti i suoi libri e memorie, acciò meglio li possa considerare. E se trovarà in detti conti qualche errore di considerazione, lo referirà nella prima congregazione, e passati tre giorni dopo aver pigliati detti conti, ordinarà all'esattore li porri il suo libro delle riscossioni, acciò dall'e ricevute di essi consti se ha consegnato al camerlengo il denaro riscosso in quel mese.

12. Ad esso ancora tocca a dar giuramento in congregazione generale a quello di nuovo entrerà nell'offizio di notaro di tener segreto tutto quello si tratta nelle congregazioni dove esso assiste.

13. *Item* ad esso tocca assistere a tutte le liti della chiesa ed ospedale, e potrà comandare al cappellano, che servirà di sollecitatore o a qualsivoglia, che abbia il tal offizio, tutto quello, che li parerà conveniente, e ch'è necessario per la buona discrezione di esse, e di quello, che nelle medesime anderà succedendo, darà minutamente relazione alla congregazione, acciò sappia quello che passa, e si dia remedio conveniente a quello sarà necessario. E se stimarà necessario il patrocinio del signor Re, detto inviato o residente in tutte le occasioni lo dimanderà, ma di niun modo potrà muovere liti di nuovo, nè difendere alcuna, che si intentasse senza prima dar parte alla congregazione, salvo in caso, *si esset periculum in mora tam agendo quam patiendo*, perchè in tal caso potrà per se medesimo accudire, e subito che vi sarà la prima congregazione lo referirà in essa ciò sia passato.

14. Ad esso tocca aggiustare i conti

di minor somma cogl'artisti che levarono ' nelle case che sono dell'ospedale, ed aggiustato li farà passar mandato per camerlengo, e pagare conforme il cap. III del titolo v, § 2, ed in quelle di maggior quantità, che saranno di scudi venti in su, porterà le liste degl'artisti alla congregazione, acciochè essa consideri quello si deve difalcare, ed aggiustarle, ed avanti che si finisca il suo anno, aggiustarà conti con tutti gl'artegiani, che averanno lavorato di suo ordine, acciò nell'anno seguente il governatore ch'entrerà in suo luogo non abbia difficoltà ne' conti ritratti.

15. Nel fine dell'anno nell'ultima congregazione generale riferirà al signor protettore, inviato o residente, e non essendo egli presente alla detta congregazione, quello importò in quell'anno la spesa della chiesa ed ospedale, e lo stato delle liti, e del rimanente delle cose spettanti al suo reggimento.

I governatori, che sono fatti per elezione, servono due anni, e nel primo di essi esercitano le cose, che nel titolo iv, cap. 1 di governatore moderno si contengono, e nel secondo anno le dichiarate nel capitolo di sopra; ma però quando alcuno di tali governatori entrerà nel detto luogo per surrogazione di qualsivoglia degl'eletti, che mancherà, servirà tutto il tempo che averà da servire il governatore, nel di cui luogo esso subentra. Li consiglieri e camerlengo hanno da servire un anno da cominciare dal giorno degl'Innocenti e terminare similmente.

1. Ogni volta che per morte o qualsivoglia altra causa mancherà uno dei governatori, entrerà in suo luogo il consigliere, che restò secondo in voti nell'elezione del governatore, e finirà di servire tutto il tempo che mancava

1 *Legerem lavorarono* (n. 71).

al detto governatore, cioè se era moderno servirà il restante di quell'anno e tutto il seguente, e del più antico servirà solamente il tempo che gli mancherà; e mancando tutti due i governatori successivamente, entrerà quel che restò terzo in voti, che servirà nella forma sopraddetta, e se avverrà che tutti due i governatori eletti manchino nel medesimo tempo, allora entrerà nel luogo del più moderno il secondo in voti, ed in quello del più antico quello che sarà terzo in voti, e la congregazione particolare gli darà possesso, facendo nota nel libro dei ricordi.

2. E se mancheranno tanti che almeno non restino due governatori e due consiglieri per accudire al governo della chiesa ed ospedale, subito nel primo giorno festivo, senz'aspettar quello degl'Innocenti, si farà congregazione generale, ed in essa si eleggeranno le persone, che mancheranno per empire i luoghi, osservandosi in tutto la forma del cap. x, tit. III.

1. Ambidue i governatori devono andare insieme a supplicare il signor protettore si voglia trovar presente all'elezione del governatore, ed ogni volta che con esso abbiano da trattare qualche negozio d'importanza. Il medesimo si osserverà quando si averà da domandar qualche grazia al signor cardinal Nipote in beneficio della chiesa ed ospedale, o ringraziarnelo, o ad altro signor cardinale e principe, ed al governatore più antico tocca così il domandare, come anche il ringraziare in nome della congregazione, come anche dopo riferire in essa quello passi; ed ogni volta che si troveranno uniti nelle funzioni della nostra chiesa, al più antico tocca la precedenza in tutto, e venendo ambasciatore o cardinale, essogli darà l'acqua santa, ritrovandosi i

Capitolo iv.
Di quanto tempo sono gl'anni di de' governatori consiglieri e camerlengo.

Capitolo v.
Come si procederà, mancando alcuno dei governatori.

Capitolo vi.
Dell'obbligazione de' due governatori unitamente.

detti signori nella festa della Candelora, e nella festa di S. Antonio darà le cedole alle donzelle, salvo assistendo ambasciadore o residente, ed assistendo, esso li presenterà il fiore e stampa di S. Antonio, la di cui festa allora celebriamo, come si usa.

2. Della medesima maniera, quando si averà da stipolar qualche contratto colla chiesa ed ospedale, o in suo nome pigliar possesso dei beni, e fare inventario di quello che per eredità gli sarà lasciato, come anche quando qualche proprietà fosse grandemente danneggiata, la riparazione del qual danno passi di scudi venti moneta, nella congregazione si risolve ciò se si deve fare, e finalmente in tutti i casi, che succederanno, che non sono specificati ad ognuno in *solidum*, andranno e faranno ambedue insieme, salvo se parerà più conveniente che un solo vada.

3. Il medesimo sarà, quando le donzelle, alle quali sono date le doti nella nostra chiesa, domanderanno licenza per accasarsi, avanti di dargli la tal licenza, che ha da essere in *scriptis*, andranno tutti due ad informarsi da vicini della sua vita e costumi, e trovando che non è vissuta onestamente, ritireranno la cedola, e daranno parte alla congregazione per essere cassata dal libro delle doti: trovando però che viva onestamente, gli restituiranno le cedole, sottoscrivendosi in esse ambedue, il che devono anche fare in tutti i mandati passati in congregazione.

4. *Item* porteranno le candele benedette al Papa, al cardinal Nipote, protettore, vicario, datario et all'ambasciadore, inviato, o residente, ed al vicegerente del vicario di Roma, e saranno le candele della solita grandezza, ed il più antico gli l'averà da presentare.

5. Nissuno dei governatori potrà disporre del danaro, o altra cosa di casa, senza ordine della congregazione, benchè sia a titolo d'elemosina; essendovi però memoriali dei poveri, li proporrà in congregazione il più moderno.

TITOLO QUINTO.

Dei consiglieri, ed altri ufficiali della congregazione.

1. I consiglieri sono obbligati a trovarsi presenti a tutte le congregazioni, alle quali saranno intimati, e votare in esse quello sarà per bene della chiesa ed ospedale, conformandosi sempre coi statuti, ed osservando il segreto, dove la materia lo comporta.

2. Andranno alle volte che gli sarà comodo alla chiesa ed ospedale, vedranno e s'informaranno per buon modo e segretamente come procedono i governatori, e se fanno quel che sono obbligati conforme i statuti, e trovando il contrario, lo proporranno in congregazione particolare, acciò essa li avvertisca, e quando essi non si emendino sino la terza volta, essendo cosa d'importanza, si osserverà quello si dice dal cap. vii, § 3.

1. Due, che in congregazione saranno eletti per contatori nella forma del titolo iii, capitolo x, § 1, devono aggiustar i conti in congregazione particolare, e di tutte le vendite appartenenti alla nostra chiesa ed ospedale, ed avanti che principino a pigliarle, devono vedere i capitoli di questi statuti, acciò sappiano quella ad essi tocca, come si abbiano da portare in essi, ed altro, che sarà necessario per procedere, conforme i medesimi capitoli.

2. Dopo di vedere se si è riscosso tutto quello importarono le rendite della chiesa ed ospedale in quell'anno, ed abbiano ricevuto dal beneficio di S. Pietro de Occadas, e l'elemosina straor-

Capitolo I.
Di quello spetta all'ufficio dei consiglieri.

Capitolo II.
Di quello appartiene a' consiglieri e contatori insieme.

dinaria, e dell'altre rendite appartenenti alla chiesa, faranno di tutto somma; e se dell'anno adietro restò la chiesa ed ospedale creditore del camerlengo, e di tutto faranno somma; e se restò debitore, la somma si metterà nella spesa.

3. E aggiustata la somma delle ricevute, faranno quella delle spese, vedendo i mandati di esse; se sono, conforme questi statuti comandano, fatti al piede, *conti sottoscritti dai governatori, e registrati per il computista*, ed assisterà il detto computista all'aggiustamento dei conti, e non trovandosi in conformità di questi statuti, in niun modo gli menerà buoni.

4. Nè anche se gli faranno buoni in conto del governatore più antico qualsivoglia partita, che per sua negligenza lasciò di riscuotere l'esattore, salvo se constarà che si fece la diligenza necessaria, e che non restò per essi. Nè anche si metteranno in conto spese alcune straordinarie che i governatori abbiano fatto, che passi della quantità tassata nei loro regolamenti, salvo fosse stata fatta per ordine della congregazione particolare, e le spese tanto una che l'altre sempre saranno scritte per mano degl'officiali a chi tocca, ed al piede di esse si stenderà il mandato, come di sopra si è detto nel capitolo dei governatori.

5. Avendo nel pigliar de' conti qualsivoglia dubbio tra contatori, camerlengo, essattore, in maniera che non concordino tra di sè, gl'altri della congregazione, che non sono parti, la risolveranno.

6. Saranno obbligati a vedere il libro che porta il computista, e che in esso stiano notate tutte le rendite nei corpi dell'azienda appartenenti, e posti in debito all'esattore, e a' conti del camerlen-

go, come più necessario si giudicherà con chiarezza, e buon governo della casa.

7. Nel fine di questi conti si darà il saldo di essi, perchè consti quell'importò la rendita e la spesa di quell'anno, ed in quanto resta debitore o creditore l'ospedale del camerlengo.

8. Chiederanno al governatore moderno il libro dell'elemosine ordinarie dei pellegrini, ed i scritti della confessione dei detti pellegrini, per vedere se sono tanti li scritti, quanto le partite del detto libro.

1. Vi sarà un camerlengo, il quale sarà tutti gl'anni eletto o confermato per la congregazione generale, essendo alcuno dei negozianti portoghesi, che assistono in questa curia, che sia più accreditato e ben stante, o altra persona in cui concorrano le tali qualità, conforme si dispone nel capitolo x, titolo iii, dell'elezione dei governatori.

2. Averà il camerlengo in sua mano tutto il denaro che gli porterà e consegnerà l'esattore, e pagará i mandati, che passeranno i governatori, essendo per essi sottoscritti, e registrati per il computista in congregazione particolare.

3. Renderà conto nel fine dell'anno di tutto il denaro che se gl'è consegnato, mandati che pagò, i quali consegnerà in congregazione particolare, da conservarsi nell'archivio, e se gli darà quietanza dello stato nel quale si troveranno i conti, quali si hanno da pigliare in congregazione particolare, e della detta quietanza si faranno due copie uniformi sottoscritte dai governatori e per il detto camerlengo, una delle quali si conserverà nel nostro archivio, e l'altra si riconsegnerà per sua giustificazione.

1. Per il buon governo della chiesa ed ospedale conviene che dentro esso

Capitolo iii.
Di quel che toc-
ca al camerlen-
go.

Capitolo iv.
Dell'archivio
e archivista.

vi sia una cassa ben custodita con tre chiavi, nella quale siano tutti i libri, scritture, patenti, luoghi di monte, bolle, brevi, e qualsivoglia altre scritture antiche della casa; essendo originali, non si potranno estrarre dall'archivio in niun caso, solamente, caso che fosse necessario, si potranno far copie autentiche, le quali si scriveranno nella stanza di detto archivio nel libro a questo effetto destinato in presenza degli archivisti, o non potendo questi, altre persone in loro luogo nominati dalla congregazione, e gl'archivisti saranno i due governatori, e l'altro che sarà eletto, come si dispone nel capitolo dell'elezioni, ed ognun'averà la sua chiave, in modo che non si possa aprire, non essendovi tutti presenti, e quando si estrarrà qualche scrittura, il governatore moderno noterà ciò che si estrasse, e chi, acciò il tutto consti, e si possa recuperare.

2. Se qualche scrittura o patente dei luoghi di monte col tempo fosse notabilmente danneggiata, gl'archivisti lo proporanno in congregazione, ad effetto si possa riformare.

1. Attentochè coll' aiuto divino questa nostra chiesa ed ospedale, si trovi sempre più in maggior augumento, e come speriamo dalla misericordia divina che per l'avvenire crescerà in rendite e azienda, acciò che questa si conservi, e si accrescano le rendite, per evitar le fraudi e la negligenza nelle riscossioni di quelli, per tanto s'ordina che si tenga un computista, che con chiarezza tenga un libro di ragione, a cui si darà un competente salario, il quale farà quello che qui sotto se gl'ordinerà.

2. Ch'abbia da aver un originale libro mastro, nel quale si scrivono tutti i corpi dell'aziende di questa nostra casa ospe-

dale, cioè casa, canoni, censi, porzioni di ripa, zecche di Venezia, la chiesa d'Ovadas, piazza di marinaio delle navi dell'Indie, luoghi dei monti, e questi descritti per sue erezioni nella forma di maggior chiarezza, e similmente l'elemosine straordinarie, ed un libro particolare e conto distinto dall'eredità del reverendo Antonio de Bivar, per potersi ogni anno distribuir le doti che comportarà il credito di essa.

3. Similmente averà un altro libro dove si scriveranno tutt' i mandati che si passano nelle congregazioni, dando di quelli credito al nostro camerlengo, il di cui conto pigliarà pure dandogli debito del denaro, che l'esattore li consegnerà.

4. Sarà obbligato ad assistere nelle congregazioni particolari, quando in quelle sarà ordinato ch'entri, ad effetto abbia notizia dei mandati che si passeranno, e li registrerà, e darà ragione dello stato delle riscossioni e più dipendenze della casa, secondo, e conforme se li domanderà, e pigliarà in *scriptis* i mandati nel fine delle liste, che li daranno i governatori, come si dispone nei suoi reggimenti, acciò dopo visti e passati in congregazione, li abbia da registrare, e porli nel libro.

1. L'offizio dell'esattore e sollecitatore sarà sempre in un portoghese, o, in mancanza, in qualch'altra persona che parerà alla congregazione che sarà più lodato e sufficiente, e sarà eletto dalla congregazione particolare, ed in quella se gli assegnerà il salario che parerà giusto. Darà sempre molta sicurtà, a piacer della congregazione, di quella quantità che giudicherà essa.

2. Sarà obbligato a riscuotere tutte le rendite della casa di S. Antonio, per il di cui effetto gli darà il computista una lista di tutti i corpi delle case ed

Capitolo v.
Degli obblighi
del computista.

Capitolo vi.
Dell'esattore
e sollecitatore,
e di quello che
aspetta a loro
uffici.

i nomi dei pigionanti, ed il tempo della locazione, come anche dei luoghi di monti, canoni, censi, porzioni di ripa, e di tutto ciò che possa aver di rendita la casa ed ospedale di S. Antonio in questa città di Roma.

3. Riscuoterà con ogni diligenza tutte le rendite sopraddette, et il riscosso lo consegnerà al camerlengo, e si farà far ricevuta in un libro, che per questo effetto avrà deputato, in modo che il denaro non si trattenga in sue mani oltre tre giorni, senza che sia consegnato al camerlengo, e non consegnandolo dentro il detto tempo, correrà esso in rischio di detto denaro, e sarà castigato ad arbitrio del governatore, eccedendo dal narrato. E se riscuoterà elemosine straordinarie, sarà obbligato dentro il termine di tre giorni dar notizia al governatore di tali riscossioni, e nota al computista, per notarli nel suo libro a chi toccherà.

4. Farà mettere tutte le locazioni nel libro delle scritture in essi pigionanti, e le clausule che saranno obbligati licenziarsi dentro quindici giorni avanti di terminar la locazione, sotto pena di continuarvi la suddetta locazione; e licenziandosi essi in tempo, farà subito metter locandé, e cercherà altri pigionanti, e trovandoli, darà parte al governatore più antico, acciò con sua presenza e con suo ordine si faccia la locazione delle case al suo solito, e parendoli che possa crescere la pigione, darà parte al governatore acciò l'accrezca o diminuisca di prezzo con ordine della congregazione.

5. Non contrattará con pigionante alcuno che non sia molto sicuro per pagare la pigione, la quale sempre riscuoterà anticipatamente, conforme l'uso di Roma.

6. Vedrà minutamente tutti gli sta-

bili come sono tenuti, e se vedrà essere mal tenuti, ne farà consapevole il governatore, ad effetto possa licenziare i detti pigionanti, procurando subito trovar altri; e se vedrà che siano necessari alcuni acconçimi, avvisará il medesimo governatore, acciò vada personalmente, e provveda come gli parerà.

7. Sollecitará tutte le liti attive e passive della chiesa ed ospedale, parlando coi giudici, procuratore e notaro con molta cura e vigilanza, e darà di tutto parte al governatore più antico, con cui ha da trattare e fare tutto quello ch'esso gli ordinará, così in questo particolare, come in tutto il rimanente di questo capitolo.

8. Avrà, a quest'effetto, di tutto quello che si è detto, procura ampla fatta per il notaro, a cui si ordinerá in congregazione generale che la faccia.

1. Vi sarà un notaro dell'archivio romano, portoghese o castigliano, potendo essere, dal quale saranno fatte tutte le scritture d'investitura, enfiteusi, canoni e qualsivoglia altra cosa toccante la chiesa ed ospedale; sarà obbligato ad assistere in tutte le congregazioni generali, nelle quali si avrà da trattare del governo di essi, e nell'elezione del governatore ed altri ufficiali, e di sua mano farà nel libro de' ricordi le note necessarie di tutto quello che nelle dette elezioni si passò, di sorte che resti autentico per far fede in giudizio e fuor di esso, e farà anche nelle dette congregazioni tutti i termini che i governatori gli ordineranno, conforme nei suoi reggimenti si dispone; giurerá il segreto di quello si tratterá nelle congregazioni, come tutti i congregati, qual giuramento dará in mano del governatore più antico.

2. La congregazione generale riceverá il tal notaro, e lo licenzierà quan-

Capitolo vii.
Del notaro o
segretario della
congregazione,
e che cosa al
suo ufficio ap-
partenga.

do vi saranno giuste cause, che a questo effetto lo condannino, e non in altro modo.

LIBRO SECONDO

*degli statuti della chiesa ed ospedale
di S. Antonio de' Portoghesi.*

Per quanto si spera che le rendite di questa chiesa ed ospedale coll'aiuto divino vadano in aumento, è conveniente che anche vi sia aumento nel culto divino. Pertanto si ordina alla congregazione particolare che quando li parerà che si possano sostenere tanti cappellani che bastano per celebrare gli uffizi divini, com'è costume in simili chiese di Roma, subito lo proponga in congregazione generale; e di suo ordine l'eseguisca, accrescendo il numero dei cappellani e la mesata sufficiente, che la detta congregazione determinerà, imponendosi obbligazione di recitare in coro le ore canoniche tutti i giorni, e che diranno una messa cantata a ora di sesta, conforme i tempi, la quale si applicarà per l'anima della signora Giumar, prima fondatrice di questa chiesa ed ospedale, e restarà in luogo di messa bassa, che sempre se l'è detta, e ordinandogli tutto quel più necessario, acciò quegli uffizi divini si celebrino con tutta la decenza e nella forma del rito romano.

In quanto le rendite di questa chiesa ed ospedale non sono sufficienti per sostenere i cappellani necessari nella forma che nel capitolo retro prossimo si dispone, avrà almeno dodici cappellani acciò soddisfino alle obbligazioni della chiesa ed ospedale, così di messe che a basso nel cap. iv si dichiarano, come degli uffizi che ciascuno ha da avere, cioè di sagrestano, altri di confessori, altri di mastro di coro, altro di ospedaliere, altro di esattore e sollecitatore, quando parerà alla congregazione particolare, che l'uffizio l'abbia

uno dei cappellani della casa, quali uffizi la congregazione particolare provvederà, distribuendo a ciascuno di essi le persone che più atte le pareranno.

1. Le persone che avranno da ricevere per cappellani di questa chiesa ed ospedale devono essere sacerdoti approvati per vice-gerente del vicario di Roma e nate ne' regni di Portogallo o sue conquiste, e non di altra nazione, di buona vita e costumi, e di tutto si informerà il governatore moderno, come nel suo reggimento si dispone al tit. III, cap. I, § 8, per dar conto nella congregazione, avanti che siano ammessi.

2. *Item*, in niun modo saranno ammessi frati di qualsivoglia religione che siano, salvo religiosi delli quattro Ordini militari, e quando non vi saranno sacerdoti portoghesi, od in mancanza degli uni e gli altri, allora potranno essere ammessi gli spagnuoli in cui concorreranno li requisiti necessari; per li momenti che nelle due messe si hanno da dire per il dottore Martino de Aspilqueta navarro, saranno preferiti li navarri ed altri qualsivoglia spagnuoli, avendo i requisiti ch'esso in suo testamento dichiarò, e se dopo ricevuti giungessero portoghesi idonei, nè per questo i detti spagnuoli saranno licenziati, se non quando faranno quello che non devono durante quell'anno, quale finito entreranno i portoghesi.

3. *Item*, prima che alcuno sia ricevuto per cappellano, sarà esaminato da chi la congregazione particolare deputarà, di latinità, canto fermo, cerimonie, acciò quello si troverà più sufficiente, sia preferito.

4. *Item*, dopo esser ritrovati abili cappellani, l'informazione ed esame della cappellania o cappellanie, la congregazione particolare farà elezione de' voti delle fave bianche e negre, buttando le

Capitolo I.
Dei culto di-
vino.

Capitolo II.
De' cappellani
e suoi uffizi.

Capitolo III.
Della qualità
de' cappellani,
e come saranno
ricevuti.

bianche al più idoneo, e quello che avrà più fave bianche, esso sarà cappellano, e gli darà giuramento d'osservare gli statuti, e far tutto quello che al suo ufficio tocca, e di quello che le comandaranno i governatori, di che farà nota nel libro de' ricordi, e subito in quel giorno gli correrà il suo salario.

1. Sarà obbligato ciascuno dei cappellani di questa chiesa ed ospedale dire in essa in ciascun giorno una messa bassa per l'intenzione della sagrestia, restandogli riservato un giorno ogni settimana che il sagrestano assegnerà, purchè non sia di domenica, nè giorno di festa; e se per qualche giusto impedimento non potrà alcuno dei cappellani dir le messe del suo obbligo, lo dirà al sagrestano, o in suo luogo sostituirà qualche sacerdote che ciò soddisfaccia.

2. Nell'aurora si dirà una messa, e poco avanti mezzo giorno un'altra, la quale distribuirà il sagrestano per turno, dando direttamente a ciascuno dei cappellani a cui li toccherà.

3. *Item*, tutte le domeniche e giorni di festa si dirà messa cantata della festa che sarà, ed ogni sabbato un'altra della Vergine nostra signora alle ore che si suol dire la messa cantata in S. Agostino.

4. *Item*, ogni giorno all'*Ave maria* si dirà la *Salve Regina* in onore della Vergine nostra signora con un responsorio per l'anime de' fondatori e benefattori.

5. *Item*, assisteranno tutti i cappellani agli uffizi divini, così di settimana santa, come a tutti ed altri qualsivoglia suffragi che si faranno per i defunti per l'obbligo della casa, senza per ciò pretendere altro, salvo di quello che già sta in uso darseli qualche propina. E del medesimo modo hanno da assistere

alle feste della casa, facendo tutto quello che gli ordinaranno i governatori o ciascuno di essi.

6. *Item*, andaranno in abito onesto e decente al loro stato di sacerdote, con suoi vestiti, sottana e ferrainolo sino alle calcagne, quali saranno di lana senza mistura di seta nissuna; ed in tutto il rimanente del vestir, di vita e di costumi saranno conformi alla disposizione dei sacri canoni, e solamente potranno vestir di corto, andando alle chiese, o uscendo fuori di Roma.

7. *Item*, quando assisteranno agli uffizi divini così in coro come nella chiesa, saranno vestiti con le cotte, stando per suo ordine e anzianità, precedendo sempre il più antico al moderno, con molta quiete e silenzio.

8. *Item*, saranno obbligati, tanto i cappellani di numero come gli estranumerari, ad assistere agli infermi ed agonizzanti, recitandoli l'ufficio d'agonia, e facendoli altri atti di pietà cristiana, che in tal ora sono necessari, tanto il giorno come di notte: ed il cappellano che sarà ospedaliere distribuirà il tempo e l'ore di detta assistenza in conformità del suo regolamento.

9. *Item*, sempre devono mangiare nell'ospedale, e mai nell'osteria nè in altri luoghi indecenti, il che anche s'intende nella cantina ed ospedale, dove solamente potranno andare a cercar quello li sarà necessario senza ivi trattenersi, nè dormir fuori di casa senza licenza d'uno de' governato; e se succedesse causa tanto legittima ed urgente che non la potesse domandar subito, il giorno seguente per la mattina lo dirà al governatore moderno per disporre in esso come le parerà. E se quando si ritirano troveranno la porta serrata dell'ospedale, non entreranno per altra parte, nè faranno rumore coi portinari

acciò gli apra; questo medesimo ad effetto di uscire, e se vi sarà causa molto urgente, chi avrà la chiave gli darà licenza acciò esca. E nel giorno seguente darà subito parte al governatore dicendoli la causa perchè gli apra.

10. Nessun cappellano giuocará ad alcun giuoco proibito, ma solo quelli che tra persone religiose si permettono, i quali non si giuocaranno in tempo che molestino ed incomodino gli altri cappellani della casa ed ospedale, nè averá intrichi o brighe con altri, benchè glie ne dèsse causa, ma darà conto al governatore che provvederà in questo facendo giustizia.

11. *Item*, in niun caso parleranno con donna alcuna dentro l'ospedale, benchè non sospetta, e della medesima sorte non lasceranno donna alcuna ch'entri a cercar acqua al pozzo o alla fontana dell'ospedale.

12. *Item*, non lasceranno restar persona alcuna nelle sue camere acciò in esse dorma, benchè siano secolari o ecclesiastiche, senza licenza espressa dal governatore.

13. *Item*, niuno de' detti cappellani, nè meno qualsivoglia persona alloggiata nell'ospedale, di qualsivoglia stato o condizione che sia, piglierà cosa alcuna che sarà offerta alla chiesa ed ospedale, di denaro, cera o cose dolci per gl'infermi, salvo, se sarà il sagrestano, le cose spettanti e che si offeriscono alla chiesa, e l'ospidaliere quelle che si daranno all'ospedale, ed in caso che qualsivoglia de' sopraddetti non sia in casa, potrà ogni cappellano che si trova presente ricevere tutto quello, con tanto che venendo la persona a chi spetta, se li consegnerà, e lo faccia subito sapere a' governatori, per far carico dove apparterrà, e la medesima cura averá il sagrestano ed ospidaliere.

14. Sappiano che tutti generalmente hanno da servire alle messe cantate da diaconi e subdiaconi per suo ordine, come avvisará il sagrestano.

15. Niun cappellano potrà avere dentro l'ospedale cos'alcuna in deposito, sia roba ordinaria, denaro di qualsivoglia persona o persone di fuori, senza licenza del governatore; ma essendo di contrabbando, di niun modo la possano tenere.

16. Procuraranno di vivere tutti con molta quiete, unione ed amicizia, senza che tra di loro vi siano separazioni o divisioni, trattando tutti egualmente con la carità che chiede il suo stato, avvertendo che stanno in una casa particolarmente dedicata a Dio, et in comunità, dove le divisioni sono origine di molti mali.

17. Trattaranno bene di parole gli ufficiali secolari della casa, come sottosagrestano, infermiere, coco, e chierico, e quando vi siano querele, lo faranno sapere agl'ufficiali, a' quali essi sono subordinati, acciò essi lo riprendano e lo facciano multare per il governatore e provvedere a tempo.

18. Averanno cura di dar a tempo al cuoco quello li ha da cucinare per pranzo o per cena, ed in niun modo si tratteranno in conversazioni nella cucina, dove andaranno o mandaranno a pigliare a suo tempo il suo pranzo o cena, ad effetto il coco possa serrar la porta della cucina alle ore che li comanda il suo reggimento e statuto.

19. Lascelando in qualsivoglia modo d'esser cappellano, consegnaranno al padre ospidaliere tutti i mobili della sua stanza, che sono appartenenti all'ospedale, com'anche il capitolo di questi statuti, che per sua direzione gli sarà stato consegnato.

20. Non faranno circoli in sagrestia,

per gl'inconvenienti che nascono, e per i disturbi de' celebranti; e per evitar questo in miglior forma, non andaranno alla sagrestia, se non quando saranno chiamati acciò vengano accudire a' suoi obblighi.

21. Niun cappellano uscirà fuori di notte con spada, e contravvenendo, sappia che ha da essere gravemente multato dal governatore.

22. Saranno obbligati uscendo fuori de' suoi cubiculi dire le orazioni per benedire i corridori nella forma che si dispone nel cap. xv delle obbligazioni dell'ospidaliere

1. La congregazione particolare assegnerà di salario a' cappellani trentasei giuli ogni mese, il che s'intende se alcun testatore non lascerà maggior salario, perchè allora se gli darà conforme la lascita della cappella istituita, le di cui messe il cappellano dirà; parimente assegnerà ad ogni cappellano una stanza ch'esso possa serrare con chiave, ed un letto ordinario, un tavolino e due scabelli; e nella cucina dell'ospedale se li cucinerà quello che ciascheduno porterà ad essa, mettendoli solamente sale, fuoco e cottura, coll'assistenza. E quando alcuno si ammalerà, l'ospedale lo medicarà nella sua stanza, dandogli tutto il necessario, ma in tutto quel tempo non tirerà salario.

2. In caso che nel detto ospedale muoia qualche cappellano ordinario o straordinario nel medesimo giorno, essendo per la mattina, si porterà il corpo in un cataletto in abito sacerdotale, e si esporrà nella chiesa in mezzo quattro torce, e subito se gli farà un officio di tre lezioni con una messa cantata per la sua anima, e se gli darà sepoltura nella chiesa, involtato in un lenzuolo, il che tutto se gli farà *gratis*, e lui potrà testare di quello al pre-

sente possedesse nella forma che li parerà.

1. Ad effetto che con maggior numero de' sacerdoti il culto divino ed offizii si celebrino con più decenza, si ordina che parendo alla congregazione particolare, possa ricevere sino quattro cappellani straordinari in aiuto degl'altri, ed in essi concorreranno i requisiti che negl'ordinari sono espressi; se gli darà stanza nell'ospedale, cioè una stanza per due, e letto a ciascuno, e tutto quello più che è costume darsi ai cappellani ordinari, eccetto il salario solamente, che sarà l'elemosina ordinaria della messa che diranno, e saranno preferiti per entrar in cappellania vacante *in pari gradu* concorrenti di fuori, e giureranno l'osservanza degli statui, ed obbediranno i governatori, di che si farà avvertimento e nota nel libro de' ricordi.

2. *Item*, saranno obbligati dire ogni settimana una messa per l'anima dei fondatori e più benefattori dell'ospedale, ed aiuterà agli offizii divini, ed assisterà tutti i giorni alla *Salve* con gli altri cappellani, ed agl' infermi alle ore che gli toccheranno.

3. *Item*, se aiuteranno in alcuni offizii de' morti o qualsivoglia altri suffragi che non saranno di peso della casa, entreranno con gli altri cappellani *pro rata* alle elemosine che se gli daranno.

4. I cappellani ordinari e straordinari durano solamente un anno, cominciando dal primo di gennaio e terminando nell'altro dell'anno seguente, e benchè alcuno entrasse in altro giorno per il decorso dell'anno, nè per questo lascerà di terminare nel detto primo giorno di gennaio, nel quale tutti saranno licenziati dal governatore moderno, e nella prima congregazione saranno ammessi quelli che non averanno demerito, e se alcuni saranno esclusi, si

Capitolo vii.
De' cappellani
extraordinari, e del numero di essi.

Capitolo vii.
Che l'offizio di
cappellano è
annuale.

Capitolo v.
Del salario che
hanno da avere
i cappellani ordi-
nari, in quan-
to non si osser-
va quello si
ordina nel ca-
pitolo primo del
culto divino nel
libro secondo
dello statuto.

riceveranno altri in un o luogo, di che si farà nota nel libro de' ricordi.

Capitolo xiii.
Delle pene e
multe de' cap-
pellani, che non
faranno ciò che
per questi sta-
tuti scuo elibi-
cati.

1. Qualsivoglia cappellano che non anderà in abito onesto, nella forma che si è detto in questo secondo libro, capitolo iv, § 7, per la prima volta sarà multato in tre giuli, per la seconda in doppio, e per la terza licenziato dall'ospedale.

2. *Item*, quello che lascerà di dir messa alle ore che gli saranno distribuite dal sagrestano, essendo messa bassa, pagherà due giuli, e cantata, quattro; avendo però causa d'infermità, sarà scusato.

3. *Item*, quello che mancherà alla messa maggiore, *Salve Regina* o qualsivoglia altri uffizi divini, o non assisterà esso con cotta, e sarà inquieto, pagherà un giulio per la prima volta, la seconda due, e la terza tre, e se sarà ne' vespri o messa di S. Antonio, Regina santa, cinque giuli, e quello che non si comunicherà nella nostra chiesa nel giovedì santo, sarà multato in un giulio.

4. *Item*, quello che non assisterà ai moribondi alle ore assegnategli dall'ospidaliere, per la prima volta sarà multato in due giuli, per la seconda in doppio, per la terza in otto, e per la quarta sarà licenziato, ed essendo cappellano estranumero, sarà ammonito tre volte, ed alla quarta licenziato.

5. *Item*, ogni cappellano che mangerà fuori di casa, andando per le osterie e taverne, il che anche s'intenda nella cantina dell'ospedale, sarà multato in due giuli per la prima volta, e la seconda in quattro, e la terza in otto; ed essendo contumace, sarà espulso fuori dell'ospedale.

6. *Item*, ciascuno che dormirà fuori, o verrà fuor d'ora, senza causa urgente o licenza di uno dei governatori, o entrerà o uscirà per altra qualsia parte

che non sia la porta ordinaria, per la prima volta sarà multato in cinque giuli, per la seconda in uno scudo, per la terza licenziato dall'ospedale, il che si intenderà, quando non uscirà a pigliare acqua santa.

7. *Item*, ogni cappellano e qualsivoglia altra persona che starà alloggiata nell'ospedale, per la prima volta che giuocherà o avrà buglia con alcuno, sarà multato in cinque giuli, per la seconda il doppio, e per la terza sarà mandato fuori dell'ospedale, e se sarà pellegrino sarà ammonito due volte per l'ospidaliere, e la terza sarà mandato via, e se alcuna delle sopraddette persone ferirà, o darà, o tratterà male di parole altri, sarà subito licenziato dall'ospedale per mai più essere ammessa; così anche avendo qualche sorta di armi.

8. *Item*, ognuno, che porterà a dormire alla sua stanza persone di qualsivoglia qualità che sia, senza licenza del governatore, per la prima volta pagará uno scudo, e per la seconda sarà licenziato dall'ospedale.

9. *Item*, il cappellano che parlerà dentro l'ospedale con donna, benchè non sia di sospetto, o consentirà che vada a cacciar acqua alla fontana o pozzo dell'ospedale, per la prima volta sarà multato in due giuli, per la seconda in doppio, e per la terza in otto, e se sarà di sospetto, sarà mandato fuori.

10. *Item*, ogni persona, cappellano o pellegrino, che pigliará per se cosa alcuna di quelle che saranno offerte alla chiesa ed ospedale, irremissibilmente sarà subito mandato via dall'ospedale, senza poter esser più ammesso.

11. *Item*, il sagrestano, che non soddisfarà a tutto il contenuto nel suo reggimento, se sarà in cosa leggiera, sarà multato per la prima volta in un giulio, la seconda in doppio, e di li avanti ad

arbitrio del governatore; e se sarà cosa grave, per la prima volta in un scudo, e la seconda privato dall'offizio; ed in caso che dia l'elemosina delle messe, acciò si dicano fuori della nostra chiesa, sarà subito privato dell'offizio.

12. *Item*, il confessore che mancherà a quello se gli ordina nel suo reggimento, sarà multato ad arbitrio del governatore, con potergli anche levare l'offizio di confessore.

13. *Item*, il mastro di coro che lascerà di fare quello è obbligato per il reggimento, e se sarà cosa leggiera, sarà per la prima multato in un giulio, la seconda in doppio, e la terza in quattro, conforme all'arbitrio del governatore; ma se mancherà alla messa cantata, o altri qualsivoglia offizi, in cui esso sia necessario, sarà multato in quattro giuli, e la seconda in otto, e la terza privato dell'offizio, e ne sarà provvisto un altro.

14. *Item*, il maestro di ceremonie, che non farà quello tocca al suo offizio, sarà multato come si dice dal mastro di coro.

15. *Item*, l'esattore e sollecitatore che non faranno e soddisfaranno quello se gl'ordina nel suo reggimento, al libro primo, capitolo vi, sarà multato per la prima volta in cinque giuli, per la seconda in dieci, e per la terza privato del suo offizio.

16. L'ospidaliere che non farà quello gli è ordinato nel suo reggimento nel terzo libro di questi statuti, sarà multato, essendo cosa leggiera, per la prima volta in un giulio, la seconda in due, e la terza in quattro, conforme all'arbitrio del governatore; ed essendo cosa grave, sarà multato in uno scudo, e la seconda privato dell'offizio.

17. *Item*, ogni cappellano, che contro l'ordine del suo statuto al § 6 vestirà

qualsivoglia sorte di seta, *eo ipso* sarà licenziato dal nostro ospedale.

18. *Item*, quello che fomenterà dissensioni, o mostrerà inimicizie, mostrandosi grosso, o negando il salute comune ad altri, per la prima volta sarà multato in due giuli, per la seconda in quattro, e per la terza si considererà se debba esser licenziato.

19. *Item*, quello che riceverà nella sua stanza depositi, come si dice nel capitolo iv de' suoi obblighi, § 15, essendo robe di contrabbando, sarà subito licenziato; ed essendo qualsivoglia altra cosa di robe o denaro, se lo riceverà senza espressa licenza del governatore, sarà multato in cinque giuli per la prima volta, per la seconda in dieci, e per la terza sarà licenziato dall'ospedale.

1. L'offizio di sagrestano si darà sempre ad uno de' cappellani più antico, pratico nelle ceremonie e cose del culto divino, e di maggior fedeltà, e che sia ¹, acciò possa in tutto soddisfare, e dar conto dell'argento, ornamenti e più cose della chiesa, che gli saranno consegnate.

Capitolo 11.
Del sagrestano,
e suoi obblighi.

2. *Item*, sarà molto diligente e vigilante nell'ornare colla dovuta perfezione il tabernacolo e rinnovare il SS. Sacramento a suo tempo, in modo che non manchi, e gli terrà la lampada continuamente accesa, e per la festa di Pasqua piglierà l'olio santo a S. Giovanni Laterano.

3. *Item*, averà particolar cura d'ornare gl'altari col colore che corre, conforme le ceremonie romane, tenendoli sempre ben polita, come anche i calici, vestimenta, purificatori, ed altre cose della sagrestia; e le cose che in essa servono ordinariamente, le farà lavare ogni settimana, e le cotte, camici per le feste,

¹ Deesse videtur *benestante* aut *facultoso* (R. T.).

quando sarà necessario, e se per ciò sarà di bisogno di qualche cosa, lo farà sapere al governatore, acciò provveda.

4. *Item*, tre volte la settimana farà scopare chiesa e sagrestia, polire i banchi e spolverare le muraglie, e tutti i sabbati al tardi benedirà l'acqua santa, ed ogni volta, che sarà bisogno.

5. *Item*, subito nel far del giorno andará col sottosagrestano per fargli aprir la porta della chiesa, ed assisterà nella sagrestia, sin che la torni a serrare al mezzo giorno, per dar ordini a chi verrà a dir messa, e non si partirà di lì senza lasciare il sottosagrestano in suo luogo, quale servirà per aiutare in tutto ciò ch'è necessario, e tre chierici; e tutti quattro faranno con diligenza che se gl'ordinerà.

6. Mezz'ora avanti l'*Ave Maria* farà aprire la porta, e sonare la *Salve*, che si cantará ne' giorni festivi con quattro candelè accese nell' altar maggiore, e ne' feriali con due, e parimente altre due nell' altar di Nostra Signora, e finita, farà sonare l'*Ave Maria*, e serrerà la porta, e farà la cerca, acciò non resti persona alcuna, benchè conosciuta.

7. *Item*, sarà obbligato d'amministrare i sacramenti dell'Eucarestia, Estrema Unzione a tutti gl'infermi dell'ospedale, e raccomandare l'anima di quei che moriranno, e si seppelliranno nella chiesa del medesimo ospedale ancora con cotta, stola, osservando in tutto il rito romano.

8. *Item*, ogni settimana farà una lista in cui ordini a' cappellani le messe che ogn'anno ha da dire degl'obblighi della casa, dichiarandoli per che intenzione, ed a che ora, e distribuirà ancora ad ogni uno le messe solenni, evangeli, epistole, per turno, con diligenza, senza passione alcuna. Farà sonare tre volte dal chierico la messa maggiore ne' giorni solenni

di festa, come anche a mezzo giorno, ed all'*Ave Maria*.

9. *Item*, farà un libro, nel quale si scrivano tutte le messe che i fedeli faranno dire, ed in quello dichiarerà come si diranno, se per anima di sacerdote defunto, o defunta, o in onore di alcun santo, e farà sottoscrivere nel detto libro la persona che la dirà, ripartendo le dette messe nella forma che resta detta nella prima parte di questi statuti, capitolo iv, titolo 1, *De' governatori*, § 9, e dal più moderno intenderà come si debbano distribuire le dette messe, e l'osserverà. Averà nella sagrestia tutte le orazioni scritte per preparazioni alla messa, che i sacerdoti dicono, ed in essa, avanti l'elevazione, sino al consumare, sarà sempre acceso il candelotto.

10. *Item*, riceverà tutte l'elemosine de' responsori, messe ed altre oblazioni, ed incontenente le metterà nella cassa, che averà, dichiarando nel detto libro il modo con cui se li consegnarono, cioè se chi fece dire le dette messe o responsori, dette maggior elemosina che il costume, e dichiarò che tal elemosina dava alla chiesa, acciò in essa si celebrassero i tali suffragi, o che la dava tutta a persona, o persone, che gli facessero, ed esso averà una chiave di detta cassa, acciò nel fine d'ogni mese si trovi con quelle presente all'aprir col governatore più moderno, come si è detto nel suo reggimento.

11. *Item*, riceverà dal governatore per inventario tutti gl'argenti, ornamenti ed altre cose, che ha nella sagrestia, si sottoscriverà nel fine, per poter dar esso conto al governatore che succederà, ad effetto della consegna, e mandando qualche cosa la pagherà, e per qualsivoglia via, che lascerà l'offizio, sarà obbligato prima dar detta consegna,

non imprestarà cosa alcuna della sagrestia, nè lascerà aprir nella chiesa, fossa o sepoltura senz'ordine del governatore; scusandosi vestimenti o camici, li farà raccomodare.

12. *Item*, quando il governatore averà da pigliare la cera, l'andarà accompagnando col libro dove il cerarolo nota, e chiederà tutta quella sarà necessaria al detto governatore per il servizio della chiesa, e di tutte le torce o candele che averà ricevuto, consegnerà tutti i moccoli.

13. *Item*, in fine di ciascun mese farà una lista, così de' salari, che hanno da avere i cappellani, come di tutte le spese della sagrestia, e la darà al governatore moderno, acciò in congregazione particolare si passi mandato diretto al camerlengo della forma ordinaria, e le dette liste le lascerà registrare, come si dispone al capitolo 1 *Del governatore moderno*, titolo iv *De' governatori* § 20, ed insieme porterà le multe di quelli che non eseguirono l'ordine nel dir le messe, acciò siano diffalcate da detti salari.

14. Non consentirà si dia la comunione fuori dell'altar maggiore, o in quello dove sarà il santissimo Sacramento, salvo a persone di gran rispetto, o ad alcuno, per divozione particolare di qualche santo, chiedesse la comunione nel suo altare.

15. Avrà un libro, nel quale si scrivano tutti que' defunti si sono sotterrati nella nostra chiesa, e specificherà in esso con distinzione in che luogo fu sotterrato, i nomi e le patrie, il mese, l'anno e il giorno, ed i nomi de' padri.

16. Averà reggimento o capitolo del sottosagrestano, perchè essendoli in tutto quello gli appartiene alla sagrestia subordinato, deve saper quel che tocca al reggimento di tal sottosagre-

stano per ammonirlo negl'errori che farà nel suo officio, e se ammonito non si vorrà emendare, l'avviserà al governatore.

17. Essendo i tre chierici capaci, come devono essere, di comunione, gli avvertirà dell'obbligo che hanno di comunicarsi tutte le feste principali dell'anno, nel giorno di S. Antonio, nella nostra chiesa, ed abbia particolar cura della sua buona educazione, e principalmente che servano le messe con tutta perfezione e modestia, e che assistano il tempo necessario delle mattine nella sagrestia e chiesa, servendo le messe in giorni di festa colle cotte.

18. Perchè il nostro statuto ordina che gl'uffiziali minori della casa, come sottosagrestano, infermiere e cuoco, si comunichino nelle feste principali dell'anno, e nel giorno di S. Antonio, averà molta cura di avvertirli, acciò soddisfino a quest'obbligo di comunicarsi nella nostra chiesa, e non lo facendo, avviserà il governatore.

19. In niun modo faccia dir fuori della nostra chiesa messe, divertendo l'elemosine che a quella portano, acciò si dicano in qualsivoglia altra, e sapendo che il governatore ne distribuisca alcune per diversi fuori della nostra chiesa, subito darà conto al governatore più antico, o congregati, acciò lo riferiscano in congregazione.

20. Tratterà sempre bene di parole tutti i padri cappellani, e quando alcuno commettesse qualche mancamento, esso non li riprenderà, ma ne farà memoria, se la colpa non necessitarà subito di rimedio, acciochè nel fine del mese sia multato per il governatore, a chi tocca dar le multe e far l'ammonizioni che saranno necessarie.

21. *Item* in niun modo consentirà che nella sagrestia si parli alto, nè si

facciano circoli che perturbino i sacerdoti che staranno celebrando nella chiesa, ed avvertirà i padri cappellani che non vengano alla sagrestia, se non quando verranno chiamati per acudir nella chiesa a' suoi obblighi.

Capitolo x.
De' confessori
e prefetti spiri-
tuali e loro ob-
blighi.

1. I cappellani, che serviranno di confessori, saranno esaminati ed approvati dagli esaminatori di questa Corte, e con licenza del vicegerente esercitaranno l'offizio, saranno di natura docile e piacevole, e di esemplar vita e costumi per edificar gli altri.

2. *Item*, oltre quello devono osservare come cappellani, saranno obbligati a stare tutti i giorni per la mattina nella chiesa o sagrestia, ovvero in parte dove possano esser trovati, principalmente ne' giorni di festa, per confessare i sacerdoti che verranno a dir le messe, ed altre persone che nella chiesa si vorranno confessare, e per questo travaglio se gl'accrescerà maggior salario, che giudicherà la congregazione meriti la sua fatica.

3. *Item*, confesseranno gl'infermi ad ogni ora che sarà necessario, con molto amore e carità, e li visiteranno tutti i giorni, animandoli a sopportare con pazienza il travaglio e fastidio dell'infermità, offerendoseli in tutto quello che sarà giovevole alla sua coscienza, e principalmente a quelli che saranno in pericolo di morte.

4. Supposto che non siano obbligati ad assistere nel coro, nè alle messe cantate nelle domeniche, o giorni di festa per la mattina, perchè in questi tempi devono stare nei loro confessionari, con tutto ciò ne' giorni, ne' quali non averanno confessioni, devono assistere al coro, messe cantate, *Salve*, litanie ed altre funzioni, che faranno gl'altri padri cappellani, e con quelli entreranno *pro rata* in tutti gl'emolumenti della chiesa, ben-

chè non assistano, stando in quei tempi occupati nelle confessioni.

5. Sappiano, che sono obbligati a portare nella sagrestia l'elemosine saranno consegnate nel confessionario per dire alcune messe, e per scriverle nel libro, e che non possan essi per se medesimi distribuirle, e facendo il contrario, saranno gravemente dal governatore multati, e non emendandosi, saranno privati d'esser più confessori nella nostra chiesa.

1. Il cappellano, che averà da servire di maestro di coro, sarà quello, che sarà più perito nel canto e cose appartenenti a quello; sarà obbligato di provvedere gl'offizi che si hanno da recitare tanto nel coro come fuori di esso, e registrare i libri del canto, e regger gl'altri in modo che non vi sia errore nessuno nel recitare l'offizio, nel canto. Segnarà in un libro li assenti che mancarono all'offizio divino, e che non vollero obbedire, e delle mancanze darà ogni mese conto al governatore, acciò che le multe, in che sono stati condannati, si levino dal salario, che ognuno ha da avere. Averà cura de' libri del coro che gli saranno consegnati per inventario.

Capitolo xi.
Del maestro di
coro e suoi ob-
blighi.

2. *Item*, tutti i mercoledì e sabbati chiamerà i cappellani un'ora dopo pranzo, e nella sala delle congregazioni particolari, o nel coro antico, farà esercizio di canto, acciò si canti con perfezione, e li dirà quello si ha da cantare, e per sua fatica averà maggior salario, che de terminerà la congregazione.

3. *Item*, ogni volta che si averà da cantare l'offizio di nove lezioni, farà vi siano nove sacerdoti, dei quali per ordine ognuno dirà la sua, cominciando da' più moderni, e le tre ultime dirà il suddiacono, diacono, e sacerdote, il quale starà con la sua stola, conforme

le ceremonie romane, e con esse si conformerà in tutto.

Capitolo XII.
Del maestro di
cerimonie e suoi
obblighi.

1. Per maestro di ceremonie si eleggerà in congregazione particolare il soggetto che nelle romane, quali si dovranno usare nella nostra chiesa, parerà più atto, applicato e modesto, in maniera che non solamente sia abile ad evitar gl'errori tanto più considerabili quanto più pubblici, ed avvertire quello che sarà necessario, acciò gl'offizi divini si celebrino con la decenza e perfezione dovuta, ma anche possa edificare con la modestia e maturità quelli che saranno presenti.

2. Se gli darà un cerimoniale, ed anche alcuno o alcuni libri di quelli che meglio trattano delle ceremonie, i quali vederà accuratamente, e col medesimo consulterà i dubbi che li occorreranno, e co' più periti, sapendo quello che in tali dubbi usano le principali chiese di Roma. I detti libri con questi reggimenti consegnerà al governatore nel fine del suo officio per qualsivoglia modo sia, e si obbligherà di restituirli nell'atto della consegna.

3. Sarà obbligato ad assistere con cotta a tutte le messe cantate, ed altri officii divini, che solennemente si celebreranno nella nostra chiesa, e mancando per sua colpa ad alcuna delle dette messe o officii, per la prima volta sarà multato in quattro giuli, per la seconda in doppio, e per la terza privato del suo officio; però se assistendo sarà causa d'errore considerabile ai celebranti, per la prima volta sarà multato in un giulio, per la seconda in due, e di li avanti ad arbitrio del governatore.

4. Uscirà sempre dalla sagrestia accompagnando i celebranti, e prima che escano tutti, andrà a veder prima se nell'altare e credenza, ecc., sta tutto

il necessario; è di quello mancherà, avviserà il sagrestano, che nell'appartenente al suo officio gli deve obbedire, come anche i celebranti, ed avrà maggior salario, come si dice dei confessori, sagrestano, e maestro di coro.

1. Il sottosagrestano, che deve esser nato in Portogallo, o sue conquiste, quando vi sarà capace in Roma, deve aver ordini minori, almeno prima tonsura, ha da essere di tal attitudine e costumi, che non solo prometta esser utile al ministero di sagrestia, ma anche allo stato ecclesiastico, per il quale si deve incamminare.

Capitolo XIII.
Del sottosagrestano e suoi obblighi.

2. Nel vestito, sommissione, e modo di vita esemplare, si porterà come i cappellani, osservando quello che nel direttorio di questi s'ordina di non mangiare all'osterie e luoghi indecenti, di non dormire senza licenza del governatore fuori dell'ospedale, di non giocare, nè parlare in esso con donna alcuna, di non ammettere qualsivoglia persona che sia a dormire nella sua stanza, e mancando alle cose sopradette, incorrerà nelle pene imposte ai cappellani.

3. Obbedirà al sagrestano in tutto quello gli comanderà sia appartenente alla sagrestia, ed in essa e nella chiesa assisterà con cotta alla mattina nei giorni di festa, preparando gl'altari, candele, ampolline, ed aiutando a vestire i sacerdoti, ai quali servirà la messa, o essendo persone di maggior qualità, o quando i chierici staranno occupati, ed ogni volta che si serrerà ed aprirà la porta, esso l'aprirà e serrerà, dando le chiavi al padre sagrestano, che nel medesimo tempo si deve trovar presente nella chiesa.

4. Nelle mattine non uscirà fuori della chiesa o sagrestia senza licenza del sagrestano, nè senza esso mandarà

via i chierici, ed uscendo fuori il sagrestano nel detto tempo, o stando occupato, restarà nella sagrestia in suo luogo, avendo cura del ministero del sagrestano.

5. Stando fuori di casa o occupato il sagrestano, ed alcuno consegnerà l'elemosine delle messe, il sottosagrestano le riceverà, e le scriverà subito nel libro, ma non le metterà nella cassetta delle medesime elemosine, ma le darà al sagrestano, acciò le metta esso.

6. Assisterà nella chiesa tutto il tempo che i cappellani cantano la *Salve*, e Litanie, avendo cura d'invigilare, che non si levi cosa alcuna dagli altari, e si confesserà in modo che il sagrestano sappia, e si comunichi nella nostra chiesa, almeno nelle feste principali dell'anno, e nel giorno di S. Antonio.

7. Mancando al alcuno di questi obblighi, che non ha castigo determinato, lo potrà castigare in suo arbitrio il governatore, conforme il mancamento fatto; ed ha ad essere licenziato, se sarà così grave la colpa che lo richieda.

8. Ogni volta che il governatore intimerà congregazione, o generale, o particolare, esso sarà obbligato a far personalmente le dette intimazioni a tutti li congregati, conforme il detto governatore li ordinarà. Ed essendo necessario, li darà fede in scritto delle persone che intimò, e per suo salario avrà un giulio ogni giorno.

Compendio delle messe ed altri pesi della nostra chiesa che ha in tutto l'anno.

IANUARIUS.

Primà die huius mensis, missa cantata solemnis de Circumcisione Domini Nostri Iesu Christi.

Die vi, missa cantata solemnis de Epiphania Domini Nostri Iesu Christi.

Die xvii, missa cantata solemnis de S. Antonio abbate.

Die xx, missa cantata solemnis de S. Sebastiano martyre.

Die xxii, missa cantata solemnis de S. Vincentio martyre.

FEBRUARIUS.

Die ii huius mensis, missa cantata solemnis de Purificatione Beatae Mariae Virginis, cum officio et distributione candelarum.

Die iii huius, missa cantata dicenda per cappellanos huius ecclesiae in ecclesia S. Iacobi nationis Castellanoorum pro animà domini Antonii Fonseca: habent cappellani de elemosynà iulios duos pro quolibet, excepto decano.

Die viii, missa cantata cum officio defunctorum domini Francisci Vaz Pereira de Castro.

Die xxiv, vel, anno bisextili, xxv, missa cantata solemnis de S. Mathia apostolo.

MARTIUS.

Die xix huius mensis, missa cantata solemnis de S. Iosepho.

Die xxiii, missa cantata de anniversario pro animà Georgii Peixotto de Guerra; obiit hac die.

Die xxv, missa cantata solemnis de Annuntiatione Beatae Mariae Virginis, etiamsi contigerit transferri in aliam diem.

APRILIS.

Die xxv huius mensis, missa cantata solemnis de S. Marco evangelista.

Die xxvi, missa cantata cum diacono et subdiacono de festo S. Engratiae, sive Ingratidis, iuxta intentionem quondam domini Gasparis de Franco.

MAIUS.

Die primà huius, missa cantata solemnis de Ss. apostolis Philippo et Iacobo.

Die iii, missa solemnis de Inventione S. Crucis.

Die xv, missa cantata de anniversario pro animà domini Ferdinandi Nunez; obiit hac die.

Die ultimà, missa cantata solemnis cum diacono et subdiacono de anniversario pro animà domini Antonii de Bivar; obiit hac die.

IUNIVS.

Die XI huius, missa cantata solennis de S. Barnaba apostolo.

Die XIII, missa solennis de S. Antonio de Padua patrono et titulari ecclesiae.

Die XIV, missa cantata cum diacono et subdiacono de anniversario pro animâ domini Antonii de Bivar.

Die VIII°, S. Antonii de Padua, missa cantata de anniversario pro animâ Antonii Pinto; cappellani habent pro eleemosynâ scutum unum.

Die XXIV, missa cantata solennis de natiuitate S. Ioannis Baptistae.

Die XXIX, missa cantata solennis de Ss. apostolis Petro et Paulo.

IULIVS.

Die IV huius mensis, missa pontificalis, quae solebat celebrari cum capellâ EE. et RR. cardinalium, modo vero missa cantata solennis de S. Elisabetha reginâ Portugalliae.

Die XXII, missa cantata solennis de S. Magdalena.

Die XXV, missa cantata solennis de S. Iacobo apostolo, et applicabitur pro animâ domini Antonii de Bivar.

AGVSTVS.

Die V huius mensis, missa cantata solennis de dedicatione Beatae Mariae Virginis ad Nives.

Die X, missa cantata solennis S. Laurentii martyris.

Die XV, missa cantata solennis de gloriosissimâ Assumptione Beatae Mariae Virginis.

Die XXV, missa cantata solennis de S. Bartholomaeo apostolo.

SEPTEMBER.

Die VIII, missa cantata solennis de natiuitate B. Mariae Virginis.

Die XIV, missa cantata solennis de Exaltatione S. Crucis.

Die XVI, missa cantata de anniversario pro animâ Antonii de Almeida Borges; obiit hac die.

Die XXI, missa cantata solennis de S. Matthaeo apostolo.

1 Forsan XVIII. vel XI octava (R. T.).

Die XXIX, missa cantata solennis de S. Michaelis archangelo.

OCTOBER.

Die XVIII, missa cantata solennis de S. Luca evangelista.

Die XX, missa cantata cum diacono et subdiacono de S. Irene ad ipsius altare pro animâ domini Didaci Lopez de Francia.

Die XXIX, missa cantata solennis de Ss. Simone et Iuda.

NOVEMBER.

Die I huius mensis, missa cantata solennis de festo Omnium Sanctorum.

Die II, missa cantata solennis cum officio novem lectionum pro commemoratione fidelium defunctorum.

Die III, missa cantata solennis cum alio officio pro animabus congregatorum huius ecclesiae et hospitalis, et convocabitur congregatio ut assistat.

Item, infra octavam defunctorum dicentur duae missae cantatae de anniversario pro animâ Gregorii Peixotto de Guerra.

Item, in octavâ defunctorum una missa cantata de anniversario pro animâ domini Didaci Lopez de Francia.

Item, in ipsâ die octavae duae aliae missae pro animâ domini Ferdinandi Nunez.

Item, post octavam fidelium defunctorum tres missae cantatae de anniversario cum tribus officiis trium lectionum, una pro defunctâ, reliquae pro defuncto, iuxta intentionem quondam domini Roderici Alvarez Castelbranco in diebus non impeditis.

Die XII huius, missa cantata solennis de S. Martino episcopo; applicabitur pro animâ domini doctoris Martini Navarro de Aspilqueta, cum uno responsorio.

Die XXI, missa cantata de anniversario pro animâ Iuliani Georgii; obiit hac die: habent cappellani pro eleemosynâ scutum unum.

Die XXIII, missa cantata de anniversario pro animâ domini doctoris Gasparis de Silveira; obiit hac die.

Die XXV, missa solennis de sancta Catharina virgine et martyre; applicabitur pro animâ domini Antonii de Bivar.

Die XXX, missa cantata solennis de S. Andree apostolo.

DECEMBER.

Die vii huius mensis, missa cantata solemnis de Immaculatâ Conceptione M. V. patronae regni Portugaliae.

Die xiii, missa cantata solemnis de S. Lucia virgine et martyre.

Die xxi, missa solemnis de S. Thoma apostolo.

Die xxv, in Nativitate domini nostri Iesu Christi dicentur tres missae cantatae solemnes horis consuetis; quarum una, in honorem eiusdem domini nostri Iesu Christi et Beatae Mariae Virginis de Bethlehem, applicabitur pro animâ dominâ Guiomaræ, huius ecclesiae et hospitalis fundatricis.

Tribus sequentibus diebus post Nativitatem domini nostri Iesu Christi, dicentur missae cantatae solemnes de festis in illis occurrentibus iuxta rubricas breviarii romani.

Die xxxi, missa cantata solemnis de S. Silvestro.

De obligationibus cappellanorum.

In omnibus anni dominicis debent assistere missae decantandae cum diacono et subdiacono de ipsâ dominicâ non impeditâ maiori festo.

In omnibus festis mobilibus uniuscuiusque anni debent etiam celebrare missam cantatam solemnem de ipso festo.

Item in singulis anni sabbatis debent cantare missam de Beatâ Maria Virgine, quae missae, et omnes aliae de dominicis et festis liberis, applicabuntur pro animâ dominæ Guiomaræ, huius ecclesiae fundatricis, loco missae privatae eo die celebrandae a suo cappellano.

Item debent assistere omnibus festis ecclesiae et divinis officiis ac mortuorum suffragiis in eâ faciendis, absque aliâ mercede quam impertiri solitâ.

Item in omnibus festis tam primae quam secundae classis, et aliis de obligatione ecclesiae, debent cantare primas et secundas vespas.

Item die iovis maioris hebdomadae debent communicare in nostrâ ecclesiâ.

Cappellanae quotidianae perpetuae.

Missa quotidiana pro animabus dominae

Guiomaræ huius ecclesiae et hospitalis fundatricis, et aliorum benefactorum cum orationibus *Quaesumus Domine*, et *Deus, veniae largitor*, et *Fidelium*, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missa quotidiana ad altare S. Antonii abbatris pro animabus EE. et RR. dominorum cardinalium Antonii de Chaves et Georgii de Costa, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missa quotidiana pro animabus domini Didaci de Carnaluae et suorum amicorum, cum orationibus *Praesta, quaesumus, Domine, etc. Deus, cuius misericordiae*, et *Fidelium, etc.*

Missa quotidiana pro animâ Antonii Lopez Nabo, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ, dicenda in altari privilegiato.

Missa quotidiana pro animâ Mariae das Nives dicti Antonii uxoris, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ, dicenda in altari privilegiato.

Missa quotidiana pro animabus Antonii de Almeida Borges et Ioannis Vieira eius fratris Germani, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missa quotidiana pro animâ Ferdinandi Nunez exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missa quotidiana pro animâ Antonii de Bivar, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missa quotidiana pro animâ domini Melchioris Barbosa sacerdotis Bracharensis, exceptâ unâ vacantiâ in qualibet hebdomadâ.

Missae perpetuae de mortuis.

Tres missae privatae in singulis anni hebdomadis pro animâ domini doctoris Gasparis de Silveira, dicenda per sacerdotem dioecesis Colymbriensis, et in eius defectum, dioecesis Egitanensis.

Tres missae privatae in singulis anni hebdomadis pro animâ Roderici Alvarez de Castelbranco.

Una missa privata in singulis anni hebdomadis pro animâ Ioannis del Conto.

Quatuor missae privatae singulis mensibus pro animâ Antonii Almeida benefactoris ecclesiae.

Primâ die cuiuslibet mensis, una missa

pro animabus Ioannis Droët et Antonii de Abreù.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ Antoniae Christallinae.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ Francisci Pauli.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ domini Philippi Diaz sacerdotis.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ domini doctoris Emmanuelis de Quintal sacerdotis.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ domini Ioannis Martini sacerdotis.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ Georgii Peixotto de Guerra.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ Iuliani Georgii cappellani.

Una missa privata singulis mensibus pro animâ Didaci de Villalobos Buttafago.

Due missae privatae singulis mensibus pro animâ Horatii Batolhae Bononiensis.

Quinque missae privatae in tot mensibus singulis annis pro animâ illustrissimi domini Emanuelis de Meneres; prima, XXI maii die obitus; ceterae vero per subsequentes menses.

Due missae privatae singulis annis, una mense augusti, altera die XVII decembris, pro animâ Balthazaris de Iesu Maria.

Quatuor missae privatae singulis annis, in octavâ defunctorum pro animâ Antonii Lopez Nabo.

Quatuor missae privatae singulis annis in octavâ defunctorum pro animâ Mariae das Nives dicti Antonii uxoris.

Una missa privata singulis annis die IV novembris pro animâ Ioannis Moreno.

Una missa privata singulis annis ad honorem S. Elisabethae reginae Portugalliae in eius festivitate iuxta intentionem domini Antonii Paraiva.

Due missae privatae singulis annis, una S. Antonii de Padua, altera in Angeli Custodis festivitibus, pro animâ domini Didaci Lopez de Francia.

Duodecim missae privatae singulis annis in mense novembris, incipiendo a die XIII et sequendo usque ad festivitatem S. Catharinae virginis et martyris, pro animâ Antonii de Bivar.

Due missae privatae singulis annis, una in Assumptionis B. Mariae Virginis, altera in S. Iosephi festivitibus, pro animâ dicti Antonii de Bivar.

Tres missae privatae pro defuncto singulis annis die XXI martii, in qua obiit dominus Gaspar de Francia, iuxta illius intentionem.

Alia missa privata singulis annis in octavâ S. Antonii de Padua pro animâ eiusdem domini Gasparis de Francia.

Alia missa privata singulis annis in festo S. Mariae Magdalenae iuxta intentionem eiusdem domini Gasparis, cum duobus candelis accensis ad illius altare, quod est altare Pietatis, durante celebratione missarum.

Qualibet hebdomada recitetur una missa pro animâ Ferdinandi Rodriguez Botelho presbyteri.

Item qualibet mense tres missae pro animâ eiusdem.

Die XVII octobris obitus eiusdem sacerdotis, duae missae cantatae in anniversario.

LIBRO TERZO

degli statuti della chiesa ed ospedale di S. Antonio.

1. Essendo la principal cura del cappellano che *pro tempore* serve d'ospedaliere di ricevere con benigna affabilità i pellegrini, mentre sopra di esso si appoggia tutto il governo di tutto l'ospedale, se gl'ordina che la persona, quale avrà da esercitar tal carica, sia di buona vita, costumi, e caritativa, acciò possa intieramente soddisfare a' pesi seguenti.

2. Primieramente non riceverà pellegrino alcuno, senza haver espresso ordine del governatore, salvo arrivando di notte, perchè nell'altro giorno glie la porterà. Averà particular attenzione di preparare l'acqua calda, acciò i pellegrini si lavino i piedi subito arrivati come anche i vasi e tovaglie necessarie, e dentro tre giorni farà confessarli, e constandoli ciò per le cedole del con-

Capitolo 1.
De l'offitio di
ospedaliere, e
suoi obblighi.

fessore sottoscritte per il governatore, darà l'elemosina solita di tre giuli, e ciascuno per una volta solamente, e delle dette cedole darà conto al governatore del denaro speso, ed esso porterà nuovo mandato, acciò il camerlengo paghi la somma di scudi cinque moneta, acciò si spenda nella forma sopraddetta.

3. Averà un libro, dove scriva i nomi di tutti i pellegrini, di che terra sono e nel giorno in cui giunsero, acciò non se le dia elemosina duplicata, nè dimorino nell'ospedale più tempo di quello si è concesso.

4. Il governatore li consègnerà per inventario tutta la roba, letti de' cappellani, e tutte le altre robe che servono nell'ospedale, del medesimo modo quelle servono nella cucina, e nel fine di detto inventario, si obbligarà pagare qualsivoglia cosa che manchi, e per esso darà la consegna al governatore ogni volta che la domanderà. Consegnerà al coco tutte le sorti di ferro, legnami ed altro appartenente alla cucina, li darà sale, legna, nella quantità necessaria, il che terrà tutto ben custodito.

5. *Item*, consegnerà d'ordine del governatore a ciascun cappellano una stanza col suo letto, due materazzi ed un pagliariccio, un capezzale e due coperte, e quattro tavole, e due banchi, ed ogni quindici giorni due lenzoli lavati, un tavolino, due sedie di legno, e nella medesima maniera siano trattati li cappellani estranumerari, dando a ciascuno una stanza; e tutte le cose si torneranno a consegnare, quando qualsivoglia cappellano si partirà dall'ospedale.

6. *Item*, nell'ospedale terrà dieci letti ed anche più, se sarà di bisogno, per dormirci li pellegrini, quali terrà netti e politi, mettendo i lenzuoli lavati quando li parerà. E di mattina ordinarà che li alzino, ed a ciascuno assegnerà il

giorno, acciò scopino il detto ospedale, dormitorio, corridori e scale dell'ospedale, il che terminato serrarà la porta, e non aprirà se non di notte, quando i pellegrini si vorranno riposare, e subito manderà accendere una lampada nell'ospedale, che sarà avanti un'immagine di Nostra Signora tutta la notte accesa, nella forma che institui la signora donna Guiomar fondatrice di quest'ospedale, ed in niun modo consentirà che di giorno pellegrino alcuno vada all'infermeria, salvo o per indisposizione, o per visita di alcuno infermo, nè che tra materazzi mettano cosa alcuna commestibile.

7. *Item*, all'ora dell'*Ave Maria* ordinarà si'accenda un'altra lampada alla scala principale che va per le stanze de' cappellani, che durerà accesa sino alle due ore di notte per l'inverno, e per l'estate sino una, ch'è il tempo fin quando ha da star aperta la porta dell'ospedale, la quale serrata, non si aprirà a persona alcuna, o sia cappellano o pellegrino, senz'espresso ordine del governatore, e se succedesse caso così urgente che obbligasse uscir fuori di casa qualche persona che nel detto ospedale stasse, li potrà aprire con condizione che subito alla mattina ne dia parte al governatore, e la causa motiva per averli aperto.

8. Quello s'ordina nel serrar la porta la sera, s'intende nell'aprir alla mattina, quando si apre la chiesa, e sapendo che qualsivoglia de' cappellani o ufficiali dorme fuori, lo dirà subito al governatore.

9. *Item*, non consentirà che pellegrino alcuno abbia liti o burlando o da dovero con altri, nè meno con persone dell'ospedale, o di dentro o di fuori, e se haverà, si farà avvisato prima e seconda volta, e non emendandosi la terza, lo mandarà fuori, ed il medesimo

seguirà s'esso giocasse; ma se alcuno de'sopraddetti dasse in altro con le mani o armi, o offenda con parole ingiuriose, subito incontinentemente sia buttato fuori.

10. *Item* ogni due anni mandarà a lavare ed empire li matarazzi di lana, ed ogn'anno empirà i pagliaricci di paglia nova, ed a minuto cuscirà i lenzuoli, e perciò domanderà al governatore quello che sia bisogno.

11. *Item*, riscuoterà ogn'anno la propina del sale, che quest'ospedale ha, e terrà appresso di sè la chiave del giardino, il quale sarà serrato, e non lascerà entrar niuno, e levare da esso cosa alcuna, e solamente esso potrà cogliere quello li bisognerà per servizio dell'ospedale, ma non impedirà i cappellani, che possano ivi andare a ricrearsi. Ed usando male di questa libertà, avviserà il governatore, acciò provveda come conviene, ed averà cura che il detto giardino e fontana siano aggiustati e polita, mandando a potare gl'alberi e pergole a suo tempo, e far quello che sarà necessario.

12. Non darà roba d'infermaria a nessun'altra persona, senz'ordine espresso del governatore, e quando questo la mandi dare, avendo giuste cause, averà cura di farla lavare un'altra volta e riportarla all'infermeria.

13. Farà sempre che l'infermiere compri tutto il bisogno per l'infermeria, e che faccia la lista delle spese ogni mese per pigliar i conti delle spese che ha fatte, e che resti con chiarezza, acciò consti in ogni tempo.

14. Benchè nel § 7 si dica che la porta dell'ospedale sia serrata a due ore d'inverno, e di estate a una, perchè potrà succedere esser necessario per alcuna convenienza della casa che stia qualche poco più tempo aperta la porta della strada, l'ospedaliere saprà

dal governatore l'ora che gli assegna per serrarla, ed in tal caso farà che stia accesa una lampada nel corridore della detta porta.

15. Avendo serrate tutte le porte interiori, come si dice nel § 7, subito che serrerà la porta interiore, farà sonare la campanella, e col sacchetto ed isopo il cappellano di settimana, se non il cappellano più antico, col sottosagrestano, anderà benedicendo i corridori, ed i cappellani usciranno alla sua porta a ricevere l'acqua benedetta, e dirà le orazioni seguenti :

Asperges me, Domine, etc., vel, *Vidi aquam, etc.* Postea dicitur :

Noctem quietam et finem perfectum concedat nobis Dominus omnipotens, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

¶. Amen.

¶. *Dignare, Domine, nocte istà, ¶. Sine peccato nos custodire.*

¶. *Miserere nostri, Domine, ¶. Miserere nostri.*

¶. *Fiat misericordia tua, Domine, super nos, ¶. Quemadmodum speravimus in te.*

¶. *Domine, exaudi, etc. ¶. Et clamor meus, etc.*

¶. *Dominus vobiscum, etc. ¶. Et cum spiritu tuo.*

OREMUS.

Visita, quacsumus, Domine, habitationem istam, et omnes insidias inimici ab eà longe repelle, angeli tui sancti habitent in eà, qui nos in pace custodiant, et benedictio tua sit super nos semper. Per Christum, etc.

1. Essendo l'origine ed istituto di quest'ospedale il ricevere i pellegrini portoghesi, si ordina, che nè l'ospedaliere, nè cappellano alcuno possa ricevere persona alcuna nel detto ospedale, che non sia nata nel regno di Portogallo, senz'ordine del governatore, e

Capitolo II.
Delle persone
che saranno ricevute in quest'ospedale, e per quanto tempo.

solamente saranno ammessi i portoghesi nella forma seguente

2. Se aleuno sacerdote verrà per negozi o protezione, starà due mesi, nei quali si potrà provvedere d'abitazione, e se sarà frate di religione che qui non vi sia, starà un mese.

3. Il pellegrino che verrà a visitare i luoghi santi, o per seguire qualche lite, starà un mese, e se sarà dispensante, in quanto spedisce la sua dispensa

4. *Item*, venendo alcuno a litigare per un altro, starà quindici giorni, e se sarà causa d'impetra di beneficio di uomo vivo, o sia propria o aliena, otto giorni, e tutti i sopraddetti, che nell'ospedale saranno ricevuti, di qualsivoglia qualità, condizione che siano, devono dormire nell'ospitalità, e non in stanze particolari, salvo se parerà al governatore che la persona è tale che se le debba dar stanza, perchè allora gliela potrà dare, avendola libera, e non incomodando cappellano alcuno.

5. *Item*, perchè anticamente anche si alloggiavano donne in quest'ospedale, e per alcuni inconvenienti si levò questa consuetudine, ed a quest'effetto si usa dargli uno scudo di moneta per ciascuna donna che sarà nata ne' regni di Portogallo, o suoi domini, per pagar la casa, così anche un testone, ch'è l'elemosina solita, s'ordina all'ospedaliere che segua il medesimo ordine, portando essa donna cedola sottoscritta dal governatore come agli altri pellegrini.

6. Tutti quelli che saranno ricevuti in quest'ospedale, averanno grandissimo rispetto all'ospedaliere, e saranno obbligati a far tutto quello gli comanderà in servizio dell'ospedale, e quello che in questi statuti gli è ordinato, e non lo facendo, saranno due volte ammoniti, ed alla terza l'ospedaliere li licenzierà.

1. Se nell'ospitalità de' pellegrini v'è necessaria un'eccessiva carità, come sopra s'ordina, con più ragione si deve esercitare cogli infermi che in questo ospedale si medicaranno, che devono essere solamente quelli che sono nati ne' regni di Portogallo.

2. *Item*, subito che qualsivoglia infermo sarà ricevuto con parere del medico ed ordine del governatore, l'ospedaliere gli piglierà la consegna di tutta la sua roba, denaro, lettere, ed altre cose, ed avanti due cappellani farà di tutto inventario, e nel libro degl' infermi, che terrà a quest'effetto, scriverà i nomi di tal infermo e de' suoi padri, ed essendo morti, de' parenti, patria, giorno, mese ed anno in che entrò nell'infermeria, ed il negozio a che venne in questa Corte, e di tutto darà conto al governatore, acciò disponga conforme se gli ordina nel suo reggimento.

3. *Item*, dopo che l'infermo sarà ricevuto, l'ospedaliere farà che si confessi dal confessor di casa, o qualche altro che vorrà, ed il giorno seguente si comunicherà, il che lo farà il sagrestano accompagnato da sei cappellani con cotte e sei torce, cantando in voce bassa quel ch'è solito con tutta la decenza dovuta. E se l'infermità sarà tale, che sia necessario dargli subito l'olio santo, così l'ordinarà al medesimo sagrestano, o in qualche ora che gli parerà sia necessario, e sarà in questo sì vigilante che non nuora alcuno senza sacramenti, e similmente gli avvertirà, se hanno da aggiustare cosa alcuna ne' loro paesi, facciano testamento; e per quest'effetto chiamerà il notaro della casa, come anche avvisarà tutti li cappellani numerati ed extranumerati che vengano ad assistere sì di notte come di giorno, distribuendo a ciascuno la sua ora, acciò sempre vi sia chi gli dica l'offizio di

Capitolo III.
Dell'infermeria
e come l'infermi-
ero si deve
portare cogli-
fermi.

agonia, e chi l'aiuti a ben morire, e nella detta infermeria sarà un oratorio con un crocifisso ed un'immagine di Nostra Signora, ed una lampada accesa tutta la notte.

iv. *Item*, tutti gl'infermi che si medicaranno nell'ospedale, l'ospidaliere ed infermiere assisterà con ogni cura e carità, facendogli tutto quello che il medico gli ordinarà, e l'infermiere, quello gli ordinarà l'ospidaliere, l'osservarà e glielo farà osservare. Il reggimento in particolare della spesa ordinaria di ciascun giorno toccante il mangiare, e senza ordine del medico, non passerà quel che in detto reggimento è stabilito.

5. *Item*, nell'infermeria averà un armario con suoi spartimenti, e negli alti si metteranno le medicine, e ne' bassi la roba bianca dell'infermeria, che terrà molto polita; e le coperte e materassi gli spanderà ogni mese, facendoli portare nelle logge da' pellegrini.

6. *Item*, nel medesimo modo vi saranno due casse a modo di banco, e ciascuno con due o tre ripartimenti, e sue chiavi, per mettere i vestiti degli infermi separatamente acciò non si scambino.

7. *Item*, in niun modo saranno ammessi gl'infermi di mal francese, etica, rogna, o altri simili contagi, nè si medicaranno feriti, ma solamente quelli che averanno febbre o febbri acute, ed a quest'effetto saranno dal medico veduti, e di suo parere coll'ordine del governatore saranno ricevuti, e di altra forma no; nè l'infermiere, nè l'ospidaliere si ardiranno da sè soli ammettere niuno. Ed essendo per la buona cura degl'infermi necessaria la quiete, si ordina all'ospidaliere o infermiere, che nell'infermeria non consentano circoli, nè modo alcuno di contravvenzio-

ne, poichè si è sperimentato il grave danno che da queste ne risulta.

8. *Item*, se alcune persone mandaranno dolci o roba commestibile per gl'infermi, l'ospidaliere le riceverà, e li partirà ad essi alle ore di pranzo, dando a ciascuno quello gli sarà necessario, e se sarà qualche galanteria, lo farà sapere al governatore, acciò lo scriva nell'inventario, e se in particolare si mandasse presente ad alcun infermo, ad esso si darà, acciò facciano quello gli parerà.

9. *Item*, il medico sarà obbligato visitare gl'infermi due volte ogni giorno, e quella della mattina sarà il più presto che sia possibile, acciò più comodamente se gli diano i medicamenti che ordinerà.

10. *Item*, il barbiere dovrà andare a cavar sangue, ed altre cose che al suo officio toccano, alle ore che il medico gli ordinarà.

11. *Item*, lo speziale darà i medicamenti freschi e buoni, e se altrimenti, non gli saranno messi in conto; gli darà sempre per ricetta del medico, e quando l'infermiere li anderà a pigliare, porterà il libro che deve stare nella detta infermeria con le dette ricette, ed esso le metterà in suo libro, e per ambidue i libri se gli farà pagamento nel fin dell'anno, come parerà al medico.

12. *Item*, tanto che cesserà la febbre agl'infermi, staranno in convalescenza i giorni che parerà al medico, ed in essi si darà tutto il necessario, e dopo l'ospidaliere li licenzierà, dandogli uno scritto contrassegno di convalescenza nella forma solita.

13. *Item*, morendo alcun infermo, l'ospidaliere lo farà saper subito al governatore, acciò disponga quello che nel suo reggimento si è detto. Ed essendo tempo che se gli possa dir mes-

sa, se gli dirà nell'altare privilegiato, e quando no, nel giorno prossimo seguente. E si ordina a' sacerdoti, che nel *Memento* specialmente lo raccomandino, ed a' pellegrini nelle loro orazioni; di tutto che averà cura l'ospidaliere, acciò si faccia osservare, conforme in questi statuti si dispone; e dopo d'esser serrata la porta della chiesa all'ora che parerà più conveniente, il detto ospidaliere chiamerà tutti i cappellani, ed essi con le cotte e torce, ed il sagrestano colla stola, e tutti in voce bassa cantando il solito, accompagneranno il defunto sino alla sepoltura, dove sarà portato da quattro pellegrini involtato in un lenzuolo, ed avanti di seppellirlo se gli raccomanderà l'anima a Dio nella forma del rito romano.

14. *Item*, l'ospidaliere non consentirà che pellegrino alcuno, o qualsivoglia altra persona dorma ne' letti dell'ospedale, benchè non abbia infermi, e siano tanti li pellegrini, che non entrino nell'ospizio.

15. *Item*, nel fine di ciascun mese l'ospidaliere farà la lista di quello si è speso nell'infermeria ed altro che appartiene ad esso, e la porterà al governatore acciò gli faccia passar mandato in congregazione, acciò il camerlengo li paghi. E nella detta lista metterà l'elemosina straordinaria che la congregazione gli mandò dare in quel mese, dicendo la quantità e a chi persone: tutto con chiarezza e distinzione.

16. *Item*, nel fine del mese porterà al governatore la lista delle salte¹ che fecero i cappellani nell'assistenza degli infermi, acciò siano multati nella forma del cap. viii del lib. II.

1. Si fa intendere all'infermiere *pro tempore* che non può fare opera più grata a Dio ed a S. Antonio, che trat-

¹ Forsan *forte* (R. T.).

tare i suoi infermi colla maggior diligenza e carità possibile, consolandoli ne' loro mali, soffrendo le loro proliuità, assistendoli con tutto l'alleggerimento e rimedio che determinerà il medico e l'ospidaliere.

2. Sappia ch'esso è suddito e soggetto all'ospidaliere, ed in tutto quello che appartiene al suo officio, e che deve rispettarlo ed obbedirlo prontamente, comandandogli qualche cosa in servizio dell'infermeria ed ospedale, e che ha da stare in luogo di detta ospidaria quando esso uscirà fuori di casa o sarà occupato, in modo che senza suo ordine non disponga cosa alcuna di rilievo e non molto necessaria, ed in caso che la facesse, dopo venuto, subito gli darà conto, e similmente gli consegnerà qualche regalo che nel medesimo tempo fosse mandato agl'infermi.

3. Non applicarà rimedio alcuno agli infermi, nè gli darà cosa in cui possa aver dubbio gli faccia male, senza ordine del medico o ospidaliere, e senza licenza di questi non uscirà dall'ospedale essendovi infermi.

4. Ogni volta che il medico, chirurgo o barbiere che verranno all'infermeria, li accompagnerà in quanto in essa staranno, ed avvertirà quello ordinano agli infermi per eseguirlo, appartenendogli, principalmente nel mangiare, al quale darà ordine, ed avviserà il cuoco con tempo acciò sia fatto alle sue ore.

5. Alle ore competenti ed ordinate dal medico, vada a pigliare il pranzo alla cucina, e portandolo agl'infermi, gli assisterà in quanto mangiaranno, e dopo torni a riportare i piatti, e non potendo assistere tutti gl'infermi, l'ospidaliere lo provvederà di chi l'aiuti.

6. Sempre dormirà nella stanza vicino l'infermeria, ed essendovi infermo di pericolo, dormirà dentro l'infermeria, e

Capitolo xv.
Dell'infermiere
e suoi obblighi.

gli assisterà il più tempo del giorno che potrà, ed anche in quello della notte.

7. Abbia gran cura della pulizia così nella casa dell' infermeria, come nella roba e stanza. Essendovi infermi, la scoparà e farà scoprire almeno due volte la settimana ed ogni volta che sarà necessario. Farà che la roba si lavi a suo tempo, consegnandola per lista a chi lava, e non permetterà che una cosa che serve ad un ammalato serva all' altro durante l' infermità.

8. Serrará assieme coll' ospidaliere all' ora solita, ed aprirá la mattina la porta dell' ospedale, ma mai la serrará né aprirá solo.

9. Quello che serve d' infermiere ha anche servire di spenditore, e ha da comprare tutto quello che sarà necessario agl' infermi con ordine che gli dará l' ospidaliere, facendo la lista della spesa d' ogni mese, acciò in ogni tempo si possa vedere.

10. La principale remunerazione delle sue fatiche riceverá da quel Signore che accetta e soddisfa il servizio, che per suo amore si fa agl' infermi, come se fosse fatto al medesimo Signore. Con tutto ciò l' ospidaliere avrà stanza e letto, e domanderá al governatore gli dia ogni giorno quel che sarà giusto, avendo riguardo al suo travaglio e quantità degli infermi, e sappia che sarà castigato o licenziato, mancando in quel che tocca al suo officio, secondo la qualità della mancanza.

11. In tutto quello che appartiene all' esempio della vita e buoni costumi, osserverá li statuti nell' ospidaliere, ed almeno in tutte le festività principali dell' anno ed in quella di S. Antonio si confesserá e comunicherá nella nostra chiesa in modo che possa esser noto al sagrestano.

1. Essendo giorno, andarà alla cucina e procurerà che così i cappellani come gli altri ufficiali della casa gli diano in tempo quello si ha da dare da cucinare.

Capitolo v.
Del coro e suoi
obbligati.

2. Usará tutta la pulizia nella cucina e farà ogni cosa con gran carità, e alle ore sue, specialmente per gli infermi, di maniera che possano mangiare ad ora che gli dirá l' infermiere e sarà determinata dal medico.

3. Finita l' ultima messa, avendo il padre sagrestano o sottosagrestano portato via quello gli hanno ordinato per pranzo, serrerá la porta della cucina. La sera farà la cena all' ore solite, e nell' estate serrerá la porta ad un' ora di notte, e d' inverno a due, né l' aprirá senza ordine dell' ospidaliere, quando fosse necessario per alcuna cosa dell' infermeria.

4. Averá gran cura che si consumi il meno che sarà possibile, principalmente di legna, ed acciò più liberamente possa attendere alle cose del suo officio, non consentirá circoli nella sua cucina né anche d' inverno sotto pretesto di scaldarsi, ed essendovi alcuni che ivi si trattengano, o sia gente di casa o pellegrini che non osservino questo statuto, dará conto al governatore ed ospidaliere.

5. Intenda che deve obbedire immediatamente all' ospidaliere, ed eseguirá quello che in nome di questo l' infermiere gli ordinerá in tutto quello apparterrá al suo officio, ed averá a PP. cappellani il rispetto che si deve al loro stato.

6. Avvertisca che vive in casa specialmente dedicata a Dio, procuri dar buon esempio della sua vita, e si confessi e comunichi nella nostra chiesa, in modo che il P. sagrestano lo sappia, almeno in tutte le feste principali dell' anno, e nel giorno di S. Antonio.

7. Avendo da uscire fuori di casa, domandi all' ospitaliere se ha bisogno di lui, o se in quel tempo abbia da far cosa alcuna per gl'infermi.

8. Così come deve avere giusto premio e salario di ogni giorno che li assegnerà il governatore, a quello che in questo suo reggimento se gli ordina, sarà multato, ed anche, secondo la gravezza della colpa commessa, sarà licenziato.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dieti exponentes statuta et capitula huiusmodi, quo firmius subsistant et serventur exactius, apostolice confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, omnia et singula statuta et capitula praeinserta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolice firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorundem cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras ac statuta et capitula praeinserta semper firma, valida et efficacjâ esse et fore, suosque plenarios et integros ef-

fectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, aliis quibusvis ecclesiae et hospitalis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xx martii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 20 martii 1683, pontif. anno vii.

Præcedentia statuta confirmantur a Pontifice.

Contrariorum derogatio.

Fides transumptorum.

Clausulae.

CXXII.

*Declaratur cessionem loci exprovincialibus debiti in capitulo provinciali sancti Ludovici in Gallia Strictioris Observantiae Ordinis Praedicatorum Strictioris Observantiae factam, non esse admittendam*¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Exponi nuper fecit dilectus filius Iosephus Martel, prior conventus Rothomagensis provinciae S. Ludovici in Gallia Strictioris Observantiae Ordinis fratrum Praedicatorum, quod iam a pluribus annis dicta provincia iuribus, privilegiis, exemptionibus, gratis et immunitatibus, quibus in aliis provinciis uti solent graduati aut titulo praedicatoris generalis insigniti, sponte renunciavit in favorem observantiae regularis, et novissime, in capitulo provinciali anno MDCLXXVIII Cathalauni celebrato, etiam praerogativae loci iuxta constitutiones dicti Ordinis exprovincialibus debiti cessit. Sed haec ultima cessio, licet videatur esse maioris humilitatis, multum tamen officit observantiae regulari, cuius exprovinciales, unà cum priore provinciali, debent esse promotores et protectores. Cum enim in eis nullam agnoscunt fratres speciem auctoritatis, parum aut nihil curant de illorum monitionibus, et maximum periculum est, ne tempore provincialatus molliter se gerant in corrigendis excessibus ipsi priores provinciales, qui, eodem expleto,

¹ Ad maiorem huius Constitutionis intelligentiam, vide Gregorii XIII const. ed. MDLXXIV, die 6 martii, pont. IV, ubi quamplurima habentur statuta; et Pii V const. ed. MDLXVII, die 16 maii, pont. II, *De privilegiis*; ab Urbano VIII irritum declaratum fuit quoddam capitulum generale const. ed. MDCCXXXIII, die 8 aprilis, pont. XX; et ab Alexandro VIII, const. ed. MDCCXC, die 7 ianuarii, pont. I, confirmatae fuerunt nonnullae ordinationes generalis Ordinis circa quosdam abusus.

nullum habent distinctivum quo possint ordinata pro vitâ regulari fortiter manutenere, et insultus dyscolorum evitare. Et propter has rationes, ac alias quae conferunt ad observantiam regularem, in capitulo generali Ordinis praedicti anni MDI Romae celebrato, illi, qui sub specie quadam humilitatis, parum attendentes ad bonum commune religionis, loco exprovincialibus debito renunciaverant, reprehensi fuerunt per declarationem quod constitutio eiusdem Ordinis circa locum, quem tenere debent fratres qui fuerunt provinciales, omnino deberet observari, itaut, si alicubi propter abusum non observaretur, omnino deinceps executioni mandaretur, non obstantibus consuetudinibus particularibus in oppositum introductis, quibus eo statuto derogatum fuit. His autem promotus unus ex duobus, qui soli in supradictâ provinciâ ius ad locum illum habebant, huic cessioni se opposuit, et dilectus filius Antonius de Monroy magister generalis dicti Ordinis eam noluit approbare, cum esset contra constitutiones eiusdem Ordinis, et cederet, ut constat experientiâ, in praedictum observantiae regularis. Quare praefatus Iosephus, qui, ut asserit, ad ea quae pacis sunt eiusdem provinciae et observantiae regularis postulanda missus ad Romanam Curiam venit, ut eadem observantia magis crescat et confirmetur, ac in praefatâ provinciâ nulla sit in posterum occasio litigandi, nobis humiliter supplicari fecit ut renunciationem omnium iurium, privilegiorum, immunitatum, gratiarum et exemptionum quoad gradus, quam sponte et nemine reclamante fecit in¹ praefatâ provinciâ S. Ludovici in favorem observantiae regularis, gratam et ratam habere; circa locum vero exprovincialibus debitum, cum eorum nu-

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

merus vix ternus aut quaternus esse possit in eadem provinciâ ubi quadriennales sunt priores provinciales, hocque cedat omnino in bonum observantiae, ut constitutiones et acta capitulorum generalium dicti Ordinis, ea maxime quae in capitulo generali anno MDCLXX Romae celebrato facta fuerunt circa praefatam provinciam pro manutentione vitae regularis, exacte observentur, ordinare de benignitate apostolicâ dignamur.

Improbatio
praedictae ces-
sionis.

§ 2. Nos igitur, ipsius Iosephi votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, cessionem loci, ad praescriptum constitutionum dicti Ordinis debiti illis qui functi sunt officio provincialatus, non esse admittendam, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium declaramus, prout illam non admittimus.

Clausula.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si

1 Praeposit. ab nos addimus (R. T.).

secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, provinciae et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium
derogato.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VII aprilis MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 7 aprilis 1683, pontif. anno VII.

CXXIII.

Conceditur bibliothecae archigymnasii Sapientiae de Urbe facultas retinendi quaecumque opera prohibita ac damnata¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Cum felices recordationis Alexander Papa VIII praedecessor noster, publicae utilitatis studio, celebrem atque copiosam in gymnasio Sapientiae de Urbe

Causa consti-
tutions.

1 De aliis huius archigymnasii privilegiis vide Leonis X const. ed. MDXIII, die 5 novembris, pont. I. Quae ab Urbano VIII concessa fuerunt collegiis Illyrico, Pragensi, Viennensi et Fuldensi const. ed. MDCCXXVII, die 1 Junii, p. IV, et const. ed. MDCCXXVIII, die 19 decembris, pont. VI. In const. autem huius Pontif. ed. MDCLXXXIV, die 20 februarii, pont. VIII, habentur privilegia universitatis oppidi Zamoski Chelmensis dioecesis.

bibliothecam, in eaque bibliothecarium, quem ex numero advocatorum aulae consistorialis assumi voluit, et duos custodes cum competenti stipendio, qui statutis diebus et horis illic praesto esse et libros studiosis ad illam venientibus praebere debent, apostolicâ auctoritate instituerit, in ipsâ vero bibliothecâ multi reperiantur libri, quorum rentio atque lectio per sacros canones et constitutiones apostolicas prohibentur; et propterea dilectus filius magister Marcus Antonius Burattus in utraque signaturâ referendarius, aulaeque consistorialis praedictae advocatus, et dictae bibliothecae bibliothecarius, opportune in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desideret: nos, publicae commoditati atque utilitati, quantum cum Domino possumus, consulere cupientes, dictumque Marcum Antonium a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in totâ republicâ christianâ contra haereticam pravitatem generalium inquisitorum a sanctâ Sede Apostolicâ specialiter deputatorum consilio, ut in bibliothecâ praefatâ quorumvis haereticorum et haeresiarcharum, aliorumque reprobatorum auctorum, cuiuscumque sectae et classis, etiam primae, et ex quacumque causâ, etiam ob falsi dogmatis suspicionem, a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu in quibusvis conciliis generalibus, ac etiam a nobis et Sede

praedictâ quomodolibet prohibiti et damnati, et a nobis successoribusque nostris Romanis Pontificibus et dictâ Sede in futurum forsân prohibendi et damnandi libri, manuscripta et opera, tam hactenus in lucem edita, quam in posterum edenda seu scribenda quaecumque, etiamsi ex professo et in capite de religionē et fide catholicâ, seu contra religionem et fidem easdem tractent, in ipsâ bibliothecâ collocati et collocata, ac in futurum quandocumque collocandi et collocanda, retineri, haberi et asservari libere, licite et impune, ac absque ullo conscientiae scrupulo, et quarumcumque ecclesiasticarum sententiarum et censurarum, vel aliarum poenarum, etiam irregularitatis, infamiae aut inhabilitatis incursu, possint et valeant, ita tamen ut libri, scripta et opera praefata, quae de religione seu fide, vel contra religionem seu fidem orthodoxam tractant seu tractabunt, secreto et sine aliorum scandalo aut periculo retineantur, nec a studiosis accipi possint nisi de manibus bibliothecarii vel custodum praefatorum nunc et pro tempore existentium, qui illos seu illa legendos seu legenda nemini praebere possint, nisi sibi prius constiterit, quod, illos seu illa petentes, opportunam super eorum lectione licentiam sibi canonice concedi obtinuerint, auctoritate praedictâ, tenere praesentium, concedimus et indulgemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 2. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis apostolicis et in universalibus provincialibusque conciliis editis et edendis, specialibus vel generalibus, constitutionibus, ordinationibus apostolicis, necnon prohibitionibus desuper factis, et in posterum quomodolibet faciendis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro

Chonlan.

illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores¹ huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse ac latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XXI aprilis MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

dat. die 21 aprilis 1683, pontif. an. VII.

CXXXIV.

Statuitur ut debitores banci archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe teneantur ei satisfacere vinculo obligationis cameralis².

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Æquitatis et iustitiae ratio exigit, et plurimae, quae ex mensâ nummulariâ seu banco archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia de Urbe in publicum assidue proveniunt, utilitates³ suadent, ut illius indemnitati, quantum cum Domino possumus, consulere studeamus.

Causa s'altali.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii ministri dicti banchi, quod, ex dispositione quarundam⁴ felicis

¹ Edit. Main. legit *tenores praesentes pro illorum tenores* (R. T.).

² Idem statutum fuit pro Monte Pietatis a Clemente X const. ed. MDCLXX, die 3 octobris, et ab Alexandro VIII edita fuit const. MDCXC, die 5 augusti, pont. 1, circa onera solvi solita hospitali S. Iohannis Hierosolymitani.

³ Edit. Main. legit *utilitatis* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *quorundam* (R. T.).

recordationis Pauli PP. V praedecessoris nostri litterarum in simili formâ Brevis expeditarum, bona dicti archihospitalis, ad favorem illorum qui pecunias in banco praedicto deponunt, pro restitutione depositorum efficaciter obligata sunt, perinde ac si cum unoquoque illorum cameralis obligatio intercessisset. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, interdum eveniat, ut dicti banchi debitores remaneant aliqui privati, ac etiam nonnulla loca pia; aequum vero videatur illos et illa ad satisfaciendum eidem banco pari cameralis obligationis vinculo adstringi: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut archihospitali et banco praedictis in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulos memorati banchi ex quacumque causâ debitores praesentes et futuros, cuiuscumque gradus, ordinis, conditionis, praeeminentiae et dignitatis, ac etiam si ecclesiae, monasteria, conventus, collegia, hospitalia, archihospitalia, confraternitates, archiconfraternitates et alia loca pia quaecumque, etiam specifica et individua mentione et expressione digna existant, ad satisfaciendum eidem banco de eorum debitis respective efficaciter obligari, ac obligatos et obligata existere

Præc. ministrorum.

et fore, in omnibus et per omnia, perinde ac si ab eorum singulis cameraris obligatio ad favorem ipsius banchi facta fuisset, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac banco et archihospitali praedictis, illorumque ministris et officialibus, seu aliis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et curiae Camerae Apostolicae generales auditores, necnon vicarium, gubernatorem et senatorem dictae Urbis, ac S. R. E. camerarium, et alios cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque Camerae praesidentes, clericos, thesaurarium generalem, aliosque officiales et ministros nunc et pro tempore quodcumque existentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
conclavium.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Urbis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, stilis, usibus et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apo-

stolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x maii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 10 maii 1683, pontif. anno vii.

CXXXV.

Confirmatur decretum ministri generalis Ordinis S. Francisci de Observantia circa abrogationem commissariorum curopacorum, et iudices appellationum pro provinciis S. Antonii et Conceptionis B. M. V. in Brasilia.

Innocentius Papa XI.

ad futuram rei memoriam.

Admonet nos suscepti cura regiminis Catholicæ Ecclesiae per universum ter-

Exordium.

1 De quibusdam controversiis in provincia S. Antonii vide Clementis X const. ed. MDCLXXII, die 18 maii, pont. III, a quo Pontifice erecta fuit provincia Immaculatae Conceptionis const. ed. MDCLXXV, die 15 iulii, pont. VI: abrogati fuerunt commissarii generales pro provinciis Indiarum Orientalium in const. ed. MDCLXXXII, die 23 decembris, pont. VII, et in const. ed. MDCLXXXIII, die 3 decembris, pont. VIII, recensentur nonnullae ordinationes pro provinciâ S. Antonii.

rarum orbem diffusae, ut, paternam christifidelium Altissimi obsequiis sub suavi religionis iugo mancipatorum curam gerentes, ea, quae pro felici prosperoque illorum regimine et gubernio ac religiosâ quiete ab eorum superioribus regularibus provide prudenterque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis praesidio corroboremus.

Causae in-
veniente decreti.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres provinciarum S. Antonii in Brasilia et Conceptionis B. Mariae Virginis Immaculatae ad flumen Iannarium Ordinis fratrum Minorum S. Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod dilectus etiam filius Petrus Marinus Sormannus minister generalis dicti Ordinis, ut incommodis gravissimisque molestiis, quae ex deputatione commissariorum europaeorum ad visitandas provincias praefatas illarumque capitulis praesidendum mitti solitorum¹, simulque vagationibus fratrum qui propter causas appellationum longissimis itineribus se committere cogebantur, opportunis rationibus occurreret, nonnullas ordinationes in dictis provinciis servandas fecit per quasdam suas patentes litteras desuper expeditas tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretament
istri generalis.

« Frater Petrus Marinus Sormannus a Mediolano totius Ordinis seraphici patris nostri sancti Francisci minister generalis et servus, etc. Muneris nostri debitum indesinerenter exposcit, ut commissorum sollicitudini nostrae religionis quieti, consolationi et commodo, quantum in Domino possumus, sedulo consulamus. Quapropter, cum certam habuerimus notitiam ex deputatione commissariorum visitorum europaeorum ad visitationes et capitulorum celebra-

tiones provinciarum nostrarum S. Antonii in Brasilia et SS. Conceptionis ad flumen Iannarium (vulgo *de Rio de Janeiro*) multa incommoda, molestias, gravissimasque expensas provenire: nos, tot tantisque malis pro viribus obviare volentes, praesentium virtute censemus atque decernimus huiusmodi commissarios visitatores in posterum ex Europâ non mittere neque mittendos esse, sed ex iisdem provinciis assumi debere sequenti modo. In quolibet capitulo provinciali provinciae S. Antonii a definitorio noviter electo designentur tres patres ex provincia Conceptionis, qui habeant condiciones per statuta generalia requisita, ad hoc ut possint visitare praefatam S. Antonii provinciam; quorum quidem trium patrum nominatio mittatur ad ministrum generalem per primam navium in Europam venientium opportunitatem; in quo si vel provincialis vel alii negligentes reperti fuerint, puniantur suspensione a suis officiis per annum, aliisque poenis arbitrio ministri generalis infligendis. In provincia quoque Conceptionis similis designatio et nominatio fiat trium patrum provinciae S. Antonii, itaut visitorator unius provinciae ex alterâ semper desumatur. Minister autem generalis, habitâ huiusmodi nominatione, unum ex tribus illis eligat quem maverit, eiusque electionem quocitius potuerit provinciae visitandae significet. Quod si, vel ob locorum distantiam, vel naufragium, aliudve impedimentum, patientes ministri generalis non comparuerint uno anno ante tempus capituli celebrandi, tunc definitorio provinciae illius quae visitari debet, possit sibi eligere unum ex tribus iam nominatis, qui provinciam visitabit et capitulo praesidebit, cum voto et omnibus aliis, quae praestare soleret et deberet ille, qui a ministro generali deputaretur: quod

1 Edît. Main. legit *solitarum* (n. r.).

etiam intelligendum est, si ille, quem minister generalis elegisset, iam esset defunctus, tunc enim definitorium poterit alterum ex duobus reliquis ad visitationem praeferatam vocare: casu vero, quo, postquam definitorium visitatorem advocaverit, perveniant patentes ministri generalis, si iam ille, qui vocatus fuit a definitorio, provinciam fuerit ingressus, prosequatur munus suum et capitulum celebret, ut supra; si vero nondum in provinciam intraverit, omnino absteineat, et deputatus a ministro generali officium suum assumat, dummodo tempus suppetat ut possit ad provinciam visitandam accedere quinque integris mensibus ante capitulum. Et quia ad navigandum ex unâ in alteram provinciam quibusdam tantummodo mensibus venti spirant secundi, huic etiam tum provinciarum tum visitorum commoditati consulere volentes, statuimus tempus praefigere pro capitulorum celebratione, quod quidem nullo modo prorogari debeat absque speciali et expressâ ministri generalis facultate. Capitulum igitur provinciae S. Antonii non differatur ultra diem sabbati praecedentis festum sancti patris nostri Francisci. Et capitulum provinciae Conceptionis non transgrediatur sabbatum immediatum post festum Ascensionis Domini. Denique visitatores non ingrediantur provincias visitandas, nisi quinque mensibus ante capituli celebrationem, et post illam statim ad propriam redire debeant; quod si facere non poterint, post viginti a tali celebratione, ministro provinciali electo sigilla omnia renuncient, et provinciae gubernio nullatenus se immisceant, cum tali tempore, ex statutis Ordinis generalibus, eorum auctoritas omnino spiret. Aliud quoque eisdem provinciis provisione dignum nobis visum est, nempe ut evitentur

incommoda et vagationes irarum, qui vel causâ vel praetextu appellationis, maximis cum periculis ac expensis, longissimis se itineribus exponunt. Quapropter, praesentium nostrarum virtute, in unâquaque praedictarum provinciarum deputamus et deputatos esse volumus tres patres digniores extra definitorium, qui appellationum indices sint, et ad quos appellantes a sententiâ sui definitorii licite ac libere recurrere possint, petiti prius a proprio provinciali facultate; ita tamen, ut illi, qui sunt ex provinciâ sancti Antonii, iudicent causas provinciae Conceptionis, et e contra. Ille autem, qui ceteros praecedat, erit illorum praeses ut illos convocet et congreget quando opus fuerit; uno vero ex istis per mortem vel aliam legitimam causam deficiente, alius pater secundum ordinem praecedentiae intelligatur ipso facto substitutus; durabuntque in eodem officio per triennium, id est de capitulo ad capitulum, et super appellationes praefatas definitive et terminative intra Ordinem nostrum auctoritate nostrâ secundum religionis praxim et leges iudicabunt et sententiant. Omnia vero supradicta, scilicet nominatio visitorum, nominationis transmissio ad ministrum generalem, eiusque responsio, seu patentes, et iudicium appellationum, ingressus ad officium, secundum tempus quo contigerint, in libro actu provinciae fideliter notentur. Praecipimus tandem in virtute sanctae obedientiae omnibus et singulis provinciarum praedictarum patribus et fratribus superioribus et subditis, quantum praefatis nostris ordinationibus et decretis, pro bono, pace et quiete eorumdem factis, nullatenus se opponere audeant, sed eâ, qua par est, promptitudine pareant et obediant. Datum in conventu nostro S. Francisci Matriti die

XXIX mensis iulii MDCLXXXII. Fr. PETRUS MARINUS Minorum generalis: de mandato suae reverendissimae, fr. SEBASTIANUS DE ARROYO secretarius generalis Ordinis. *Registrat. Fil. Provae, etc.*

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes praemissa, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus eorum nomine nobis humiliter porrectis inclinati, praesertim memorati Petri Marini ministri generalis patentes litteras, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 3. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, et sub indignationis nostrae, aliisque nostro, seu pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio imponendis poenis, omnibus et singulis dictorum Ordinis et provinciae superioribus, fratribus et personis, ceterisque ad quos spectat et pro tempore spectabit, ut easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque fideliter executioni demendant, seu demandari curent et faciant; ac decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, va-

lidas et efficaces existere et fore, suisque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respectivè inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praelatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariorum derogatio.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XIII maii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 13 maii 1683, pontif. anno VII.

CXXVI.

*Confirmatur erectio Congregationis presbyterorum saecularium B. M. V. Assumptae civitatis Portugallensis, eique privilegia et indulgentiae conceduntur*¹.

¹ Ab hoc Pontifice in const. ed. 7 iunii MDCLXXX, die 7 iunii, pont. IV, approbatum fuit quoddam

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuum rei memoriam.**

Prooemium.

Ad pastoralis dignitatis fastigium, meritis licet imparibus, ineffabili divinae bonitatis abundantia evecti, divini cultus et animarum salutis incremento, ac fidei catholicae propagationi, quantum nobis ex alto conceditur, intendimus, et propterea clericorum Congregationes, id operari cupientes, propensis studiis promovemus et instituímus, favoribusque et gratis prosequimur opportunis, prout conspícimus in Domino salubriter ex-
pedire.

Dicta Congregatio instituta fuit ab episcopo athenarum Iuliano Neri et eiusdem B. M. V. in civitate Ulyssiponensi.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii presbyteri saecularis Congregationis sub titulo Beatae Mariae Virginis Assumptae in civitate Portugallensi ordinariá auctoritate canonice (ut asseritur) erectae, quod aliás tunc existens episcopus Portugallensis eandem Congregationem in dicta civitate pro presbyteris saecularibus, qui sub clausurá voluntariá absque votorum obligatione propriae alienaeque salutis studere, missionibus et verbi Dei praedicationi operam dare, ac sacramentalibus christifidelium confessiones audire, aliaque pietatis et christianae charitatis opera exercere deberent, ad instar Congregationum, Oratorii S. Philippi Neri in ecclesiá Ss. Mariae in Vallicella et Gregorii de Urbe dudum auctoritate apostolicá erectae, et Beatae Mariae Virginis Assumptae Ulyssiponensis a felicitis recordationis Clemente Papa X praedecessore nostro per quasdam in simili formá Brevis die vi máii MDCLXXI expeditas litteras Constitutum Clericorum Saecularium. Et const. ed. 17 augusti MDCLXXXIV, pont. viii, confirmatae fuere novae eorundem constitutiones. Const. vero ed. 15 novembris MDCLXXXIV, pont. ix, approbata fuit quaedam Congregatio Presbyterorum S. Iosephi. Et ab Alexandro VIII constit. ed. 13 septembris MDCC, pont. i, confirmata fuit erectio dictae Congregationis B. M. V. in civitate Bracharensi.

firmatae, sub constitutionibus sive statutis particularibus pro eadem Congregatione Ulyssiponensi editis, et a praefato Clemente praedecessore per alias pariter in formá Brevis die xxiv augusti MDCLXXII emanatas litteras approbatis, illorumque appendice, erexit et instituit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes praefata pietatis et charitatis opera exercere hactenus studuerint, illisque in futurum quoque iuxta pium dictarum Congregationum institutum adiuvante Domino operam dare intendant: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicá dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes, ut ad pia et sacra opera huiusmodi promptiores reddantur, uberesque in vinea Domini fructus, incrementum dante Deo, proferre satagant, specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis communicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causá latis, si quibus quomolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolvente et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, veris existentibus narratis, et quatenus dicta Congregatio Portugallensis aliás canonice erecta et instituta fuerit, erectionem et institutionem ipsius Congregationis apostolicá auctoritate, tenore praesentium perpetuo approbamus, illisque inviolabilis apostolice firmitatis robur adiciamus. Et nihilominus in ecclesiá dictae Congregationis unam praefatorum presbyterorum et clericorum saecularium in eam pro tempore recipi volentium Con-

Preces presbyterorum Congregationis.

Confirmatio et nova erectio Congregationis sub statutis praefatorum Congregationum.

gregationem sub memorato titulo Beatae Mariae Virginis Assumptae adinstar supradictarum Congregationum Oratorii S. Philippi Neri de Urbe et Beatae Mariae Virginis Assumptae Ulyssiponensis, dummodo tamen iidem presbyteri et clerici ordinationes et instituta dictarum Congregationum aliàs a recolendae memoriae Paulo Papa V praedecessore pariter nostro ac praefato Clemente praedecessore respective confirmata receperint, seu recipiant, et illa pro viribus observare intendant, sub constitutionibus sive statutis illorumque appendice praedictis, auctoritate et tenore praefatis iidem perpetuo erigimus et instituimus.

El iura el privilegia conce-
duntur.

§ 4. Ac modernis et pro tempore existentibus praeposito, et aliis presbyteris eiusdem Congregationis sic de novo erectae, qui ab Ordinario approbati fuerint, ut confessiones quorumcumque ad eos accedentium quocumque anni tempore audire, illisque poenitentiam debitam pro modo culpa, et aliis, quae iniungenda fuerint, iniunctis, absolutionem impendere salutarem possint et valeant; sacerdotes vero et clerici in eadem Congregatione recepti, eorumque ministri, pro tempore quo ibidem permanserint, parochis eorumve iurisdictioni minime subiaceant, ipsique sacerdotes sibi invicem, ac clericis et ministris praefatis, etiam laicis, quaecumque ecclesiastica sacramenta, quovis etiam Paschatis Resurrectionis Dominicæ tempore, vice et loco parochi ministrare; superiores autem ipsius Congregationis per praesentes erectae, per se, vel alium, seu alios ex ipsis iam approbatis, suos aditos a censuris (non tamen in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, neque in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis) absolvere, illisque debitam poenitentiam similiter iniungere; iidemque superiores receptos inobedientes et ipsius Congre-

gationis constitutionum transgressores punire, et poenitentiam pro modo culpa, servatam tamen formam ordinationum et institutionum huiusmodi, afficere, et, si sibi videbitur, cum consensu maioris partis dictae Congregationis, culpabiles eicere, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis, libere et licite similiter possint et valeant, dicta auctoritate, harum serie, concedimus et indulgemus. Presbyteris et clericis in eandem Congregationem pro tempore receptis, ne ipsam Congregationem, etiam ex iustissima causa, nisi prius illam superiori Congregationis huiusmodi pro tempore existenti manifestaverint, egredi audeant quovis modo vel praesument, sub excommunicationis latae sententiae poenam per contrafacientes eo ipso incurrendam, auctoritate et tenore praedictis prohibemus et interdiciamus. Ac demum quod praefata Congregatio perpetuo sit et esse intelligatur, praesertim quoad missiones, subiecta omnimodae iurisdictioni episcopi Portugallensis pro tempore existentis, a quo nihilominus ordinationes et instituta ipsius Congregationis immutari aut alterari minime possint, auctoritate praedicta, earumdem tenore praesentium, pariter perpetuo statuimus et ordinamus.

§ 5. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, iudicari et definitum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

Item conce-
duntur indul-
gentiæ.

§ 6. Ut autem ecclesia Congregationis sic erectæ in maiori veneratione habeatur, et a christifidelibus congruis frequentetur honoribus, aliisque presbyteri et clerici sæculares ad ipsam Congregationem per præsentem erectam ingrediendam magis incitentur, omnibus et singulis presbyteris et clericis, qui eamdem Congregationem de cetero ingredientur, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, plenariam; ac ipsis nunc et pro tempore existentibus presbyteris et clericis, aliisque conviventibus eiusdem Congregationis in eorum mortis articulo nomen Iesu corde, si ore nequiverint, invocantibus, etiam plenariam; necnon tam illis quam aliis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacræ communione refectis, qui eiusdem Congregationis per præsentem erectæ ecclesiam die festo Assumptionis Beatae Mariæ Virginis Immaculatae a primis vespers usque ad occasum solis visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione piæ ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino etiam perpetuo concedimus et elargimur. Necnon tam presbyteris et aliis eiusdem Congregationis, quoties pro exhortationibus habendis convenerint, quam aliis utriusque sexus christifidelibus eisdem exhortationibus interessentibus, decem annos, et qui ecclesiam dictæ Congregationis Purificationis et Annunciationis ac Nativitatis et Conceptionis Beatae Mariæ Virginis Immaculatae festis diebus a primis vespers usque ad occasum solis festorum huiusmodi annis singulis devote visitaverint, et ut præfertur ora-

verint, septem annos et totidem quadragenas; eidem vero presbyteris et aliis dictæ Congregationis, quoties divinis officii in suâ ecclesiâ vel oratorio more eiusdem celebrandis, aut congregationibus particularibus vel privatis et secretis pro quocumque opere pio exercendo interfuerint, aut infirmos consolati fuerint, vel sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, aut conscientiam suam antequam cubitum¹ eant examinaverint, seu flagellis ad carnem castigandam se afflixerint, vel quinque orationem dominicam et toties salutationem angelicam, tam pro animabus presbyterorum et aliorum dictæ Congregationis, quam aliorum in Christi charitate defunctorum, recitaverint, aut devium aliquem ad viam salutis reducerint, vel ignorantes præcepta Dei et ea quæ ad salutem sunt docuerint, aut quodcumque aliud pietatis vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet præfatorum operum sexaginta dies de iniunctis eis vel aliis quomodolibet debitis poenitentis in formâ Ecclesiæ consuetâ relaxamus.

§ 7. Non obstantibus, quatenus opus sit, regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis adinstar, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis et innovatis;

Contrariorum
derogatio.

¹ Edit. Maia. legit *cubitu* (R. T.).

quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx maii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 20 maii 1683, pontif. anno vii.

CXXVII.

Confirmantur duo decreta Congregationis Concilii decernentia professiones Brigittanorum Novissimorum esse validas, eosque denominandos esse Brigittanos¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii religiosi Brigittani Novissimi nuncupati, quod dudum Ordo regularium utriusque sexus sub nominatione SS. Salvatoris (ita ut illius monasteria deberent esse duplicia, virorum scilicet et mulierum intra eadem septa sub diversis tamen clausulis² degentium) a sancta Brigitta institutus, et a felicis recordationis Urbano Papa VI, aliisque

¹ De origine Brigittanorum Novissimorum, ac causa horum decretorum, vide Pontificum Constitutiones et Congregationum decreta infra laudata, et praecipue huius Pontificis Constitutionem ed. ann. MDCLXXXI, die 24 octobris, pontif. vi

² Videtur legend. *claustris* vel *clausuris* (R.T.).

Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris approbatus fuit. Verum, cum subinde compertum fuisset, huiusmodi virorum cum mulieribus cohabitationem suspicionibus et scandalis occasionem praebere, recolendae memoriae Martinus Papa V, etiam praedecessor noster, eorundem monasteriorum duplicitatem dissolvit, illaque simplicia ed ab invicem separata esse voluit, licet postea ad preces clarae memoriae Henrici regis et Catharinae eius genitricis reginae Angliae dissolutionem huiusmodi revocaverit, et monasteria ad priorem duplicitatis statum reduxerit, in regnis tamen Angliae, Daniae et Norvegiae, aliisque ditionibus dictorum regnorum dumtaxat, prout in eius litteris xviii kalendas ianuarii, et iv nonas februarii, pontificatus sui anno vii et viii respective desuper expeditis, plenius dicitur contineri. Porro accepto per piae memoriae Eugenium Papam IV praedecessorem patris nostri, quod ex dissolutione praefata dissensiones et inconvenientia plura surrexissent, et maiora in dies emersura essent, idem Eugenius praedecessor, praevia constitutionis dicti Martini praedecessoris revocatione, nec ulli illius moderationis quoad regna Angliae et alia supra enunciata emanatae mentione facta, fratrum et sororum cohabitationem, iuxta primaevis Ordinis institutum, generaliter et ubique licitam declaravit, quinimmo fratres extra priora monasteria duplicia degentes ad illa regredi, si omnimode ibi locari valerent, alioquin ad Carthusienses sancti Benedicti, canonicorum regularium sancti Augustini, fratrum Praedicatorum et Minorum Ordines, in quibus benevolos invenissent receptores, transire voluit: statuens nihilominus ne de cetero fratres et sorores huiusmodi, vigore cuiuscumque privilegii, locum aliquem acceptare

seu tenere audeant, ubi aut propter incertitudinem loci, aut penuriam facultatum loca ipsa non viderentur ad perfectionem reduci posse iuxta regulam sanctae Brigittae. Sed postmodum ex decreto capituli generalis dicti Ordinis a Sede Apostolica confirmato cautum fuit, ne alias ipsius Ordinis monasteria sine speciali eiusdem Sedis auctoritate deinceps erigi possent. Quo tamen non obstante similis recordationis Clemens Papa VIII, etiam praedecessor noster, supplicationibus bonae memoriae Isabellae Infantis Hispaniarum dum vixit principissae Flandriae inclinatus, commisit tunc existenti suo ac dietae Sedis in Belgiois ditionibus nuncio, et Ordinariis locorum, ut, constitutionibus dicti Ordinis examinatis, atque inventis licitis et honestis, et per Sedem Apostolicam approbatis, facultatem impertirentur fundandi nova monasteria, et in illorum fundatione statuendi quaecumque pro eorundem prospero regimine necessaria esse iudicassent. Nonnulla itaque monasteria erecta fuere, simplicia tamen virorum, nempe a monasteriis mulierum separata, editaeque successive constitutiones, in formulâ emittendae professionis et plerisque aliis, minime conformes regulae primitus traditae a S. Brigitta, quas etiam pie memoriae Gregorius Papa XV similiter praedecessor noster confirmavit. Unde isti *Novissimi, Priores* vero illi *Brigittani* vulgariter appellati sunt.

§ 4. Contentione autem postmodum hinc exortâ, ad monasteria Novissimorum essent vera Ordinis SS. Salvatoris seu sanctae Brigittae monasteria, ex quo secundum illius institutionem non erant duplicia; Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita declaravit dicta monasteria, vigore litterarum dicti Clemen-

lis praedecessoris erecta et erigenda, esse ac fore vera membra dicti Ordinis, non secus ac si essent duplicia et religiosi unâ cum monialibus cohabitarent; quam declarationem similis memoriae Urbanus Papa VIII, etiam praedecessor noster, salvâ praedictae Congregationis auctoritate, confirmavit. Cum vero nihilominus capitulum generale Priorum Brigittanorum praefatorum anno MDCLXXV celebratum inter cetera decrevisset se non agnoscere Novissimum Ordinem pro vero et legitimo, hocque decretum a nobis de Congregationis memoratorum cardinalium consilio approbatum fuisset, et his intellectis nonnulli ex dietis Brigittanis Novissimis se a religione illiusque votis penitus exemptos esse praetenderent; Congregatio particularis ex dietis cardinalibus deputata die 11 iulii MDCLXXVI decrevit illorum congregationem esse veram religionem sub regulâ sancti Augustini a Sede Apostolica in congregationem erectam, diversam tamen a religione SS. Salvatoris, seu sanctae Brigittae, a supradictis Urbano VI, Martino V et Eugenio IV praedecessoribus erectâ et respective approbatâ, et dietae religionis Novissimorum professos utriusque sexus esse et reputari veros religiosos. At ¹ neque huic decreto acquiescentes dicti Brigittani Novissimi exposuerunt, se catenus in dietâ religione professos fuisse, quatenus crediderunt unam et eandem esse cum verâ et priori religione sanctae Brigittae, ideoque nobis pro opportunâ desuper declaratione humiliter supplicarunt. Illorum autem precibus per nos ad Congregationem venerabilium etiam fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum remissis, propositoque in eâ dubio, an eorum

1 Edit. Main. legit ac (R. T.).

Contentiones inde exortae, et varia decreta cardinalium Congregationis episcoporum et regularium.

professiones censendae essent invalidae vel potius validae; emanavit ab eadem Congregatione decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Die XIX septembris MDCLXXII, sacra Congregatio eminentissimorum S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, utraque parte informante, censuit professiones esse validas, et religiosos Novissimos vocandos esse *Brigittanos* ad formam constitutionis seu Brevis sacrae memoriae Urbani VIII. — F. cardinalis COLUMNA praefectus. Loco † sigilli. A. ALTOVITUS sac. Congregationis Concilii secretarius ». Porro reclamantibus adversus hoc decretum supradictis Brigittanis *Prioribus* nuncupatis, ipsa Congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum, re ad trutinam revocata, alterum edidit decretum tenoris sequentis, videlicet: « Professiones Brigittanorum, qui *Novissimi* nuncupantur, fuisse et esse validas, ipsosque religiosos *Novissimos* vocandos esse *Brigittanos*, ad formam constitutionum seu Brevis sacrae memoriae Urbani VIII, incipientis: *Exponi nobis nuper fecerunt, etc.*, sub datum die IX octobris MDCLXIII, pontificatus sui anno XXI, decrevit haec sacra Congregatio sub die XIX septembris proximi praeteriti. Cum autem adversus huiusmodi decretum reclamaverint ceteri Brigittani *Priores* nuncupati, et sanctissimus dominus noster mandaverit illud ad trutinam revocari (non gravabuntur eminentissimi patres folium et informationes tunc datas et nunc dandas perpendere, an sit standum vel recedendum a decisis: die VIII maii MDCLXXXIII sacra Congregatio eminentissimorum S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, utraque parte ore et scriptis informante, stetit in decisis, et facta de praemissis sanctissimo domino nostro relatione, Sanctitas

1 Coniunct. et nos addimus (R. T.).

Sua eiusdem sacrae Congregationis sententiam benigne probavit. — F. cardinalis COLUMNA praefectus. Loco † sigilli. A. ALTOVITUS sacrae Congregationis Concilii secretarius ». Quare praefati Brigittani Novissimi nuncupati nobis humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsos Brigittanos Novissimos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praecursoria duo decreta a praedicta Congregatione cardinalium Concilii Tridentini interpretum edita, ut praefertur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate eiusdem sacrae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sorti et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quibusvis, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Confirmatio
relatorum duo-
rum
decreto-
rum.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon supradicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscunque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVI iunii MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 16 iunii 1683, pontif. anno VII.

CXXXVIII.

Indictur iubilaeum universale ad implorandum divinum auxilium contra Turcas.

Innocentius Papa XI,

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

In supremâ militantis Ecclesiae speculâ his calamitosissimis temporibus

1 Aliud iubilaeum universale indictum fuit antea ab eodem Pontifice in const. ed. MDCLXXXI,

super gregem dominicæ curæ nostrae divinitus creditum pastorales vigilias assidue agitantes, dum luctuosas regni Hungariae ac archiducatus Austriae, aliarumque heraeditarum carissimi in Christi filii nostri Leopoldi Romanorum regis in imperatorem electi provinciarum et ditionum calamitates, ecclesiasticorum et religiosorum, ac praesertim sanctimonialium, aliorumque christifidelium praecipites fugas, et strages virginum, et puerorum miserandam in servitute, et, quod amarius deplorandum est, in apostasiae pudicitiaeque discrimina abductiones, civitatum, oppidorum et agrorum excidia, vastationes, direptiones et incendia, aliaque innumera mala, quibus nefarius Turcarum tyrannus immani ferocia sbrmidabilem suâ potentiâ nomen christianum delere molitur, apostolicae charitatis studio consideramus, vehementer ingemiscimus, atque inter moerores et suspiria vocem proferre, et spiritum ducere vix valemus. Nam quis adeo ferreo sit pectore cui tot malorum tristis facies genitus et lacrymas non exprimat? Quis ad graviora, quae undequaque impendent, pericula non summo pavore concutiat? Immitis enim ille tyrannus secundis armorum suorum initis inflatus, nihilque sibi impervium iam fore confidens, Viam Austriae, urbem celeberrimam ac munitissimam, et quae tumentes olim turcorum armorum fluctus confregit, arcâ vehementique obsidione oppugnat, et tamquam inexplebilis bellua christianas omnes provincias spe iam devorat, mahumetanaeque perfidiae abominationem longe lateque propagare, ac Dei viventis Ecclesiam funditus destruere saggit. Verum Domino protegente, in

die 11 septembris, pont. v; et postea ab Alexandro VIII constitutione ed. MDCLXXXIX, die 11 decembris, pont. 1.

ius manus est salvare in multis et in paucis, incassum cadent impiorum hostium perniciosi conatus, si divinam iram, quae hominum flagitiis provocata christianum populum hoc atroci bello tamquam virga furoris sui castigat, humili peccatorum confessione, dignisque poenitentiae fructibus placare, atque ad sacram misericordiarum Domini aram accedere, ardentibusque et concordibus supplicationibus opportunum auxilium implorare studuerimus. Non enim continet Dominus in irâ misericordias suas, sed homines per flagella vocat ad poenitentiam, ac propitiatur invocantibus eum in veritate. Adeamus itaque cum fiducia ad thronum gratiae, scindamus corda nostra cum lacrymis ad Deum, ieiuniis et elemosynis orationum nostrarum vires intendamus, ac unanimi assiduâque deprecatione Patris misericordiarum et Dei totius consolationis opem invocemus, ut sociatis memorati Leopoldi regis, ac carissimi in Christo filii nostri Ioannis Poloniae regis illustris, aliorumque principum armis, nostrisque, qui quidquid in nobis est virium et consilii, in causae communis tuitionem conferre studemus, piis conatibus benedicere, fortissimisque Christi pugilibus, ad Viennae defensionem Turcarumque et aliorum infidelium repressionem, vires et fortitudinem, quae de caelo est, augere, ceterorumque potentissimorum regum et principum christianorum consilia et vires ad christiani nominis tutelam unire et sociare, ac inimicos suos dissipare, et in fugam convertere, prosperosque christianis armis successus largiri dignetur. Ut autem haec ferventius fructuosiusque fiant, priscum Romanae Ecclesiae omnium matris et magistrae morem sequentes, caelestium munerum thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina

dignatio, in his urgentissimis Ecclesiae necessitatibus gravissimisque periculis aperire et largâ manu erogare decrevimus.

§ 1. Itaque, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ ligandi et solvendi potestate, quam nobis Dominus, licet indignis, contulit, universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in almâ Urbe nostrâ degentibus, qui solemnî processioni, quam aliquâ die proximae venturae hebdomadae ab ecclesiâ S. Mariae supra Minervam ad ecclesiam eiusdem S. Mariae de Anima nuncupatam nationis Theutonicorum de eâdem Urbe, unâ cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus ac patriarchis, archiepiscopis et episcopis, quos in Romanâ Curiâ adesse contigerit, necnon christianorum regum et principum oratoribus apud nos existentibus, praelatis quoque et officialibus eiusdem Curiae, universoque clero et populo, benedicente Domino, agemus, devote interfuerint, vel S. Ioannis in Laterano, Principis Apostolorum, et S. Mariae Maioris dictae Urbis ecclesias seu basilicas, aut aliquam earum, intra spatium eiusdem vel proximae subsequentis hebdomadae saltem semel devote visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium pias ad Deum preces ut supra effuderint, ac quartâ et sextâ feriis et sabbato alterius ex praedictis hebdomadis ieiunaverint, et peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum in dominicâ die immediate sequenti, vel aliâ die intra eandem hebdomadam, reverenter sumpserint, ac pauperibus aliquam elemosynam, prout unicuique suggeret devotio, erogaverint, ceteris vero extra Urbem praedictam ubicumque degentibus, qui ecclesias ab Ord-

Iubilaeum.

nariis locorum vel eorum vicariis seu officialibus, aut de eorum mandato, et ipsis deficientibus, per eos qui ibi curam animarum exercent, designandas, vel ecclesiarum huiusmodi aliquam, spatium duarum similiter hebdomadarum a publicatione designationis per Ordinarios vel eorum vicarios seu officiales vel alios ut praefertur faciendae decursurarum saltem semel visitaverint, ibique ut supra oraverint, ac quartâ et sextâ feriis ac sabbato alterius ex hebdomadis huiusmodi ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die dominicâ sequenti vel aliâ die intra eandem hebdomadam sanctissimâ communionem refecti fuerint, et pauperibus aliquam elemosynam, ut praemittitur, erogaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem praedictam concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et elargimur. Navigantes vero et iter agentes, ut, cum primum ad sua sese domicilia receperint, superscriptis peractis, et visitatâ ecclesiâ cathedrali vel maiore aut parochiali loci eorum domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant; regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque tam laicis quam ecclesiasticis saecularibus vel regularibus, etiam in carcere aut captivitate existentibus, vel aliquâ corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius ex iam approbatis a locorum Ordinariis ante praesentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque iniungere

quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

§ 2. Insuper omnibus et singulis christifidelibus utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis saecularibus et regularibus cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, tam in Urbe praedictâ, quam extra eam ubique locorum ut praefertur degentibus, licentiam concedimus et facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam saecularem, quam cuiusvis Ordinis et instituti regularem, ex approbatis ut praemittitur a locorum Ordinariis, qui eos ab excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, seu nobis et Sedi Apostolicae, etiam per litteras die Coenae Domini legi solitas, et alias quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis quomodocumque reservatis, et in foro conscientiae, et hac vice tantum, absolvere et liberare valeat, et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salvari aliisque eisdem confessarii arbitrio iniungendis.

§ 3. Quapropter tenore praesentium, in virtute sanctae obedientiae districtè praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis aliisque ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum ubicumque existentibus, eorumque vicariis et offi-

1 Vocem tam nos addimus (H. T.).

De confessorio, eiusque potestato.

Iniungitur iubilaei promulgatio.

cialibus, vel, his deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta seu exempla, etiam impressa acceperint, illa statim, et absque ullâ morâ, retardatione vel impedimento, per suas ecclesias vel dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ecclesiamque sive ecclesias visitandas designent. Non intendimus autem per praesentes super aliquâ irregularitate publicâ vel occulta, notâ, defectu, incapacitate seu inhabilitate quoquo modo contractâ dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae, neque etiam easdem praesentes iis qui a nobis et Apostolicâ Sede vel ab aliquo praelato seu indice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâs in sententias et censuras incidisse declarati vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfecerint aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

Clausulae.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi, in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifici pro tempore existentî reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis adinstar, ac quorumcumque Ordinum et congregationum seu institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, congregationibus et

institutis, illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiam si de illis earumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac formam in eis traditam pro servatâ habentes, hac vice specialiter, nominatim et expresse ad effectum, praemissorum derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Ut autem praesentes litterae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, ubique locorum et gentium prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI augusti MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 11 augusti 1683, pontif. an. VII.

CXXIX.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium approbans alternativam inter Hispanos et Criollos Ordinis Minorum S. Francisci de Observantiâ in Indiis Occidentibus¹.

¹ De hac alternativâ vide Const. ed. MDCLXXVII, die 26 iunii, pont. 1, et Const. edit. MDCLXXXIII, die 4 octobris, pont. VIII.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Petrus Marinus Sormanus minister generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod, cum causa alternativae inter fratres nativos Hispanos provinciarum Limanae et de las Charcas in Indiis Occidentalibus dicti Ordinis ex unâ et fratres Criollos nuncupatos eorundem provinciarum ex alterâ partibus iamdudum vertens a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita accerrime discussa fuisset, emanavit de super ab eâdem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « In causâ Peruanâ alternativae, vertente inter patres¹ nativos Hispanos professos provinciarum Ss. XII Apostolorum Limaë et S. Antonii Caraccar. Ordinis Minorum Observantium sancti Francisci in Indiis Occidentalibus ex unâ et patres Criollos nuncupatos professos eorundem respective provinciarum partibus ex alterâ, de et super validitate et respective confirmatione ac executione decreti praedictae alternativae emanati in capitulo generali anni MDCLXIV, et per hanc sacram Congregationem et Breve sanctae memoriae Alexandri VII ac per subsequens capitulum generale anni MDCLXX confirmati, rebusque aliis, etc.: sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus hinc inde in binis causae propositionibus pluries informantibus, reque mature discussâ, referente eminentissimo Columna, declaravit atque decrevit, praefatam alternativam esse confirmandam, prout

¹ Edit. Main. legit *partes pro patres* (R. T.)

praesentis decreti tenore confirmavit, omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui intervenerint, sanando. Contrariis quibuscumque minime obstantibus, etc. Romae, IX Iulii MDCLXXXIII.

G. cardinalis CARPINEUS.

B. PANCIATICUS secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Petrus Marinus minister generalis decretum huiusmodi, quo promptius executioni mandetur, atque ita multis incommodis, inquietudinibus et relaxationibus, quibus duae provinciae praedictae, occasione diutinae ventilationis causae huiusmodi, quae multis annis tam in capitulis generalibus Ordinis praefati, quam in Romanâ Curiâ agitata fuit, multipliciter vexantur, finis tandem imponatur, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsius Petri Marini ministri generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inmodatus existit, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere,

Pontifex confirmat ut in rubrica.

Columna.

ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, provinciarum et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII septembris MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 7 septembris 1683, pontif. anno VII.

CXXX.

Conceduntur Congregationi Svecicae Ordinis sancti Benedicti privilegia omnia spiritualia ceterorum monachorum¹.

¹ Similia privilegia concessa fuerunt monachis Congregationis Bavaricae ab Innocentio XII Const. MDCCXI, die 11 augusti, pont. I.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, praesidentes, religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub suavi monasticae vitae iugo mancipatorum, uberesque in Ecclesia Dei fructus, aspirante superni favoris auxilio, proficere¹ iugiter satagentium, commodis et felicibus in via mandatorum Domini progressibus libenter consulimus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis incrementum, et animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Alphonsus abbas monasterii Weingartensis de praesenti praesidens, ac ceteri abbates et monachi Congregationis Svecicae in Germania Ordinis sancti Benedicti, quod, cum in monasteriis dictae Congregationis studia continua litteraria, zelus animarum, et labores in vinea Domini, qui non tantum ad concionandum et fidelium confessiones assidue excipiendas, obeundaque passim onera parochialia, sed etiam ad haereticos, qui non raro se offerunt, ad fidem catholicam convertendos se extendunt, benedicente Domino, vigeant, ipsi exponentes; ut in huiusmodi piis et salutaribus operibus ferventiores et alacriores ad divini nominis laudem et gloriam, haeresum extirpationem, et sanctae matris Ecclesiae exaltationem de cetero persistant, plurimum cupiunt, pro maiori ipsorum monasteriorum splendore et decore, privilegia Congregationis Cassinensis, aliâs S. Iustinae de Padua, et aliarum Congregationum dicti Ordinis, eiusdem monasterii² ex huius sanctae Sedis apo-

Causa constitutionis.

¹ Forsan perficere vel producere (R. T.)

² Legerem eisdem monasteriis (R. T.).

stolicae indulgentiâ communiri¹. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, quatenus monasteriis praefatis, ac aliis dictae Congregationi Svecicae² in futurum aggregandis, illorumque praesidentibus, visitoribus, abbatibus, monachis et personis, praesentibus et futuris, ut omnibus et singulis privilegiis et indultiis spiritualibus praefatae Congregationi³ Cassinensi, aliâs S. Iustinae de Padua, et aliis Congregationibus eiusdem Ordinis, ac illarum praesidentibus, visitoribus, abbatibus, superioribus et monachis, ac personis quibuscumque, illarumque ecclesiis et monasteriis, etiam per viam communicationis vel extensionis, aut aliâs quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac etiam per nos concessis et in futurum concedendis, ac quibus eandem Congregationum abates, superiores et monachi, necnon ecclesia⁴ et monasteria huiusmodi de iure, usu et consuetudine, privilegio aut concessione apostolicâ, in genere vel in specie, ac tam coniunctim quam divisim, seu aliâs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt, dummodo tamen sint in usu, nec revocata aut sub ullis revocationibus comprehensa existant, neque sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis aut constitutionibus apostolicis repugnent, pari modo uti, frui, potiri et gaudere valeant, perpetuo, concedere et indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Concessio
privilegiorum.

§ 2. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspen-

- 1 Legerem *communicari* (R. T.).
- 2 Antea lectum fuit *Suevicae* (R. T.).
- 3 Edit. Main. legit *Congregationis* (R. T.).
- 4 Aptius lege *ecclesiae* (R. T.).

sionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, qui dilectum filium procuratorem generalem dictae Congregationis Cassinensis audiverunt, consilio, praefatae Congregationi¹ Svecicae, eiusque praesidenti, abbatibus et monachis, ceterisque personis dictae Congregationis, ut omnibus et singulis privilegiis et gratiis spiritualibus tantum, quibus potiuntur et gaudent Congregationes Cassinensis et aliae dicti Ordinis sancti Benedicti, potiri et gaudere possint, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus nostrâ et Cancellariae apostolicae regulâ de indulgentiis ad instar non concedendis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulae.

Perlegatio
contrariorum.

- 1 Edit. Main. legit *Congregationis* (R. T.).

Fides tran-
scriptura.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII septembris MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 13 septembris 1683, pontif. anno VII.

CXXXI.

Indicuntur tres decimae super fructibus et pensionibus bonorum ecclesiasticorum totius cleri in universâ Italia et insulis ei adiacentibus, ob imminens bellum Turcicum⁴.

Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum ab ipso nostri pontificatus initio, ad quem divina clementia in altitudine divitiarum sapientiae et scientiae suae nos meritis licet impares evexit, malis undique afflictam scissamque discordiis christianam rempublicam videremus, ad Dominum in amaritudine cordis nostri clamavimus, eumque deprecati sumus, ut secundum multitudinem miserationum suarum redimeret nos a malis, et non daret haereditatem suam in perditionem et in opprobrium. Quod quidem postea eo ardentioribus votis efflagita-

1 Similes decimas habes Urbani VIII const. ed. MDCCXXI, die 14 kal. februarii, pont. IX, Alexandri VII const. ed. MDCLX, die 24 martii, pont. VI, Clementis X const. ed. MDCLXXIV, die 12 martii, pont. IV. Infra vero in huius Pontif. const. ed. MDCLXXXVIII, die 25 novembris, pont. XIII, praerogatur praesens indictio.

vimus, quo, rebus quotidie magis in deterius labentibus, omnia periculis prona esse videbantur; nam expugnatis iam ab effero Turcarum tyranno Varadino, Neuselio et Cameniccio munitissimis Hungariae et Paedoliae arcibus, et Cretae regno post diuturnum acerbissimumque bellum subacto, Germaniae, atque ipsimet Italiae cervicibus foedissimae servitutis iugum imminabat. Haec inter vota et curas pastoralis nostrae sollicitudinis, teterrimus hostis, atque in omnem occasionem rei bene gerendae semper intentus, immanissimo, si unquam antea, exercitu ex omni barbarorum colluvie comparato, ipsis rebellibus Hungaris deducentibus, Hungariam, Austriam atque iis conterminas provincias invasit, foedaeque sacra et profana omnia igne ferroque populatus, ingenti quoque christianorum multitudine in servitutem redactâ, Viennam, Germanici imperii domicilium et publicae salutis propugnaculum, arctissimâ oppugnatione est aggressus, cum carissimus in Christo filius noster Leopoldus Romanorum rex in imperatorem electus ingruenti subitae tempestati nondum viribus par esset, et carissimus in Christo filius iudem noster Ioannes Poloniae rex illustris, magnique ducatus Lituaniae magnus dux, qui, periculi propinquitate et magnitudine ac nostris denique hortationibus excitus, foedus cum Caesare inierat, pluresque praeclari ex imperio principes et ordines nondum instructi paratique essent ad communem calamitatem repellendam. Nos igitur, pene desperatâ conclamatâque republicâ, ad Dominum enixius confugientes, maiores supplicationes per universam ecclesiam indiximus, ut in ieiunio et fletu audiret Deus, secundum magnam misericordiam suam, genitus compeditorum, et solveret filios interemptorum, averteret iram suam

⁴ Exordium pontificatus a praesentibus tunc christianae reipublicae statu.

a nobis, ipsamque emitteret in gentes et regna quae nomen suum non invocaverunt. Exaudivit Dominus preces populi sui, exsurrexit et dissipavit inimicos, piis fortissimisque christianorum principum copiis in virtute eius strenue pugnantibus. Qua sane admirabili victoria, in qua christianus populus ab acerbissima servitute pene redemptus praesentem Dei dexteram in attritione cordis agnovit, uti potius, quam frui opus est; publica nondum securitate firmata, et Turcico imperio immani mole sua iustum adhuc omnibus timorem incutiente; nec enim dubitandum videtur, quin ab immiti hoste vindictae cupido et ob acceptam cladem furore percito bellum redintegrari quamprimum debeat. Nos quidem paternam charitate nostram publicam causam, et praeclaras christianaeque religioni salutare fortissimorum principum conatus iuvare, ut par est, et prosequi cupientes, in tantis apostolici aerarii ob praesita iam a nobis eidem Leopoldo et Ioanni regi subsidia angustiis, ad cleri Italici et adiacentium insularum redditus, praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, animum adicere cogimur.

§ 2. Maturam igitur super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus deliberatione habita, de eorumdem consilio et assensu, indicimus et imponimus tres integras decimas infra quinquennium, ut infra persolvendas, omnium et quorumcumque fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, distributionum quotidianarum, et emolumentorum ordinariorum et extraordinariorum, in quacumque re consistentium, undecumque, quomodocumque et qualitercumque, etiam ex pede altaris, aut aliis quomodolibet et quovis modo provenientium et proventuorum, omnium et quorumcumque pa-

triarchalium, metropolitanarum, cathedralium, collegiarum, ac parochialium, aliarumque ecclesiarum, necnon monasteriorum et conventuum, ac etiam mensarum patriarchalium, archiepiscopali, episcopali, abbatiali, capitularium et conventuali, prioratu quoque, praepositarum, praeceptoriarum, canonicatum et praebendarum, dignitatum, personatum, administrationum et officiorum, cappellaniarum, ceterorumque beneficiorum et bonorum ecclesiasticorum, etiam iurispatronatum laicorum tam ex privilegio quam ex fundatione et dotatione, vel alio quocumque titulo, cum cura et sine cura, saecularium, et quorumvis Ordinum regularium, in titulum, commendam, administrationem, aut aliis quomodolibet obtentorum et in posterum obtinendorum, sancti quoque Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, S. Basilii, et, qui proprietates, redditusque certos ex privilegio vel aliis possident Mendicantium, ac quorumcumque aliorum Ordinum, utriusque sexus, necnon Cassinensis, aliis S. Iustinae de Padua, Carthusiensis, Lateranensis, Montis Oliveti, Camaldulensis, S. Salvatoris, Vallis Umbrosae, Silvestrinorum, Caelestinorum, Cisterciensium in Longobardia, ac clericorum regularium Societatis Iesu, aliarumque congregationum, societatum et institutorum regularium exemptorum et non exemptorum; et insuper hospitalium etiam pauperum hospitalitatem non exercentium, seu bona et redditus ultra infirmorum necessitates et alia pro quibus instituta sunt pia officia exercenda possidentium, necnon B. Mariae Theutonicorum, S. Lazari de Altopassu, et aliarum militiarum in universam Italia et insulis Italiae adiacentibus consistentium, secundum verum annum valorem fructuum, reddi-

tuum, proventuum et aliorum praefatorum, nisi aliter cum Sede et Camerâ Apostolicâ, et pro eâ cum dilecto filio nostro Paluffo titulo S. Chrysogoni presbyteri cardinalis de Alteriis nuncupato sanctae Romanae Ecclesiae camerario nunc et pro tempore existenti fuerit concordatum, exceptis dumtaxat eiusdem S.R.E. cardinalibus ob assiduos magnosque labores, quos Ecclesiae universali impendunt, gravissimaque quae tuendae dignitatis causâ sustinent onera, et quia iam praeventive notabiles pecuniarum summas in memoratam causam contulerunt, ac militibus sancti Ioannis Hierosolymitani, qui pro christiani orbis defensione adversus Turcas praefatos semper gerunt bella, necnon illis parochialibus ecclesiis, quae, etiam computatis incertis et aliis supra expressis, triginta unius ducatorum auri de camerâ cum uno quarto alterius ducati paris, aliisque beneficiis, quae, computatis praefatis incertis et distributionibus quotidianis, septem ducatorum similium valorem annum non excedunt, dummodo tamen parochialium seu beneficiorum huiusmodi titulares unâ cum illis alia beneficia ecclesiastica sive annuas pensiones valorem praedictum coniunctim excedentia non possideant seu percipiant, quia tunc illos ad easdem decimas solvendas obligatos et adstrictos esse declaramus.

Indictio eandem decimarum super pensionibus, a qua exemptantur cardinales et milites Hierosolymitani.

§ 3. Ac etiam indicimus et imponimus tres similes decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum super quibusvis fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus, emolumentis et distributionibus supradictis, sive, earum loco, fructuum, reddituum, proventuum, obventionum, emolumentorum, ac distributionum huiusmodi in favorem quorumcumque, non tamen cardinalium ac militum sancti Ioannis Hierosolymi-

1 Vocem quae nos addimus (n. T.).

tani praedictorum, reservatarum et assignatarum seu translatarum, aut reservatarum et assignatarum seu translatarum, ac reservandarum et assignandarum seu transferendarum, aut reservandorum et assignandorum vel transferendorum, percipiendas, exigendas et levandas ab omnibus et quibuscumque patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ac ceteris cuiuscumque dignitatis, gradus, status, ordinis, militiae et conditionis personis, infra scripto quinquennio durante praefata quocumque iure et titulo obtinentibus et obtenturis, ac reservata et assignata seu translata habentibus seu habituris, necnon oeconomicis, administratoribus perpetuis et temporalibus, usufructuariis, ac fructus, pensiones, res et alia huiusmodi iura ex quacumque causâ sibi apostolicâ auctoritate in toto vel in parte reservata seu translata habentibus et habituris, saecularibus et regularibus Ordinum, constitutionum, militiarum et hospitalium praefatorum (non tamen sancti Ioannis Hierosolymitani); necnon ab ipsis ecclesiis, capitulis, conventibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hospitalibus, militis, mensis, massis et locis, quocumque privilegio, exemptione reali, personali et mixtâ, antiquâ et inmemorabili, pacificâ et continuatâ suffultis.

§ 4. Quas omnes decimas praedictas solvere obligatos, ut praefertur, easdem intra quinquennium proximum quinque aequalibus solutionibus, pro primâ videlicet intra proximum diem festum Apparitionis sancti Michaelis archangeli mensis maii proxime futuri, et successive, pro reliquis quatuor solutionibus, singulo quoque cum² ratam partem, intra festum huiusmodi cuiuslibet anni im-

Solutionum decimarum tertiarum.

1 Potius lege *congregationum* (n. T.).

2 Potius lege *anno pro cum* (n. T.).

mediate, usque ad totalem solutionem, Camerae praedictae et illius depositario generali ad id constituendo omnino volumus persolvissse. Subcollectoribus autem decimarum huiusmodi extra Urbem nostram ut infra deputandis, ne ultra taxam competentis salarii, in eorum deputationum litteris patentibus designandam, etiam petere vel praetendere aut percipere audeant, specialiter et expresse, ac sub poenis in contravenientes arbitrio eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae camerarii infligendis, prohibemus: eisdem vero depositarii munus erit sedulo curare, ut, quidquid pecuniarum ex decimis colligetur, id diligenter, fideliter asservetur, de mandato nostro speciali in praefatos usus dumtaxat, nec alios, erogandum. Quicumque vero adeo indurato corde et ratione carens extiterit, quod non sit factus alieno periculo cautus, et tantâ avaritiâ arserit, ut, quod gratis ab Ecclesiâ accepit, particulam accepti eiusdem periclitanti reddere recuserit, decimas huiusmodi nullo modo, vel non¹ integre, scienter, aut non secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum et emolumentorum, vel concordiam cum Sede et Camera praedictis ut praefertur ineundam, sive in terminis constituendis non exhibuerit, seu in illorum exhibitione malitiam commiserit vel fraudem, si ecclesiarum antistes fuerit, suspendimus a divinis; capitula vero, conventus, congregationes, societates et collegia ecclesiastico interdicto suppominus; ac singulares personas, antistite inferiores, excommunicationis sententiâ innodamus, ac in poenâ privationis tam beneficiorum quam pensionum ipso facto incurrisse declaramus. Ceterum ad praedictas decimas consequendas praecipimus etiam omnibus conductoribus,

¹ Vocem non nos addimus (n. r.).

censuariis et affectuariis proscriptum, fructuum, rerum et iurium praedictorum, etiam huiusmodi pensionibus oneratum, ut memoratas decimas nomine dominorum ac pensionariorum ad computum suae cuiusque locationis, omnibus vero possessoribus et usufructuariis, et aliis pensiones seu fructus aliaque praedicta solvere debentibus, ut ipsi etiam decimas pensionum huiusmodi nomine pensionariorum Camerae et depositario praedictis integre persolvant.

§ 6. Decernentes decimas fructuum, reddituum, proventuum et aliorum iurium praedictorum secundum verum valorem annum, alias vero pensionum decimas ad eandem rationem trium decimarum durante dicto quinquennio praestari debere, et secundum eam praedictos omnes in solidum cogi posse, ipsarumque decimarum procuratores, sive exactores, a quibuslibet integre exigendi optionem facultatemque habere, omnesque et singulos pensionarios, quacumque auctoritate, dignitate, praeceminentiâ praefulgeant (cardinalibus ac militibus sancti Ioannis Hierosolymitani praefatis ob causas supra expressas tantum exceptis) ad ipsarum decimarum solutionem, pro ratâ cuiuslibet pensionis, teneri et obligatos esse, neque ullum ius et actionem, etiam in vim cuiuscumque pacti et conventionis, quantumvis ex causâ onerosâ, vel donationis, iuramenti, obligationis cameralis, augmenti pensionum, et cuiusvis alterius quantumvis inexcogitatae cautela et pactionis, etiam a Sede Apostolicâ, in genere vel in specie, atque individualiter cum illarum et illorum inserto tenore approbatorum et confirmatorum, ac forsân praefato quinquennio durante approbandorum et confirmandorum, aliquando ab his titularibus repetendi competere; sed ipsos pensionarios ad decimarum huiusmodi

Modo ex-
grosi praescri-
bitur.

sionem pro ratâ suae cuiuslibet pensionis, praefato quinquennio durante, ac per eos, ad quos spectat et pro tempore spectabit, cogi et compelli posse seu debere. Omnes vero confessiones et quietantias receptionis decimarum a procuratoribus et ministris Camerae praedictae tam conductoribus, censuariis et affictuariis nomine suorum principalium, quam etiam ipsis, necnon possessoribus, usufructuariis et aliis pensiones seu fructus solvere debentibus nomine pensionariorum faciendas, perinde valere, atque in iudicio et extra illud ubique locorum fidem facere, ac si ipsismet principalibus et pensionariis praesentibus et solventibus factae et exhibitae fuissent. Conductores autem, qui pretium locationis domini legitime anticipaverint, locationem suam huiusmodi, quam quoad hoc prorogamus, usque ad integram satisfactionem, ut prius, etiam adveniente successore, continuare debere.

§ 7. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum sacri palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, Sedisque Apostolicae nuncios, in quavis instantiâ, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus et declaramus.

§ 8. Ut autem omnia praedicta, sicut causa urgens postulat, diligenter et fideliter executioni demandentur, praefatum Palutum cardinalem camerarium, cuius integritas, fides atque experientia notaque devotio iam pridem nobis perspecta sunt, generalem omnium decimarum praedictarum collectorem in Italia et insulis illi adiacentibus huiusmodi,

cum omnibus et quibuscumque privilegiis, iurisdictionibus, quae omnes alii antehac huiusmodi collectores habuerunt, auctoritate praedictâ, tenore praesentium, constituimus et deputamus, eisque plenam, liberam et absolutam facultatem et auctoritatem tribuimus omnes ipsas decimas Camerae praedictae nomine procurandi; praedictos omnes, tam coniunctim quam divisim, ad illarum integram solutionem, ut praedictum est, faciendam, etiam per edictum locis publicis affigendum, monendi et requirendi; non parentes, fraudantes et ceteros contumaces in censuras et poenas praedictas incidisse, servatâ formâ Concilii Tridentini, declarandi; proprietates, res, fructus et alia bona ipsorum etiam manu regiâ apprehendendi et usque ad condignam satisfactionem retinendi; contraditores, perturbatores et rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium vel favorem, publice vel occulte, quovis quaesito colore praestantes, cuiuscumque dignitatis, gradus et ordinis fuerint, praedictis aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque iuris et facti remediis compellendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi; dignitatibus, beneficiis et officiis omnibus privandi et amovendi, ad futura inhabiles faciendi, interdictum ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii saecularis quandocumque opus fuerit invocandi; illos vero, qui respuerint, ac debite satisfecerint, ab omnibus censuris et poenis supradictis in formâ Ecclesiae consuetâ absolvendi, super irregularitate forsân incurâ, dummodo tamen in contemptum clavium non celebraverint, dispensandi, et ad pristinum statum omnino restituendi; praeterea collectores et subcollectores viros ubique providos ac fide et facultatibus locupletes et solertes in omnibus

Clavula sublata et decretum irritum.

Facultates collectorum generalis.

civitatibus, terris et provinciis Italiae et insularum illi adiacentium huiusmodi, quoquo viderit expedire, cum simili vel limitatâ, non tamen absolvendi, potestate, constituendi, eumque vel eos eius arbitrio revocandi, negligentes et morosos removendi, ac alium seu alios subrogandi quotiescumque ei videbitur, ac ab eis eorumque haeredibus et successoribus administrationis rationes exigendi, in delinquentes et suspectos, per se vel alium seu alios, et etiam simpliciter et de plano, ac sine strepitu et figurâ iudicii, inquirendi, et meritis poenis puniendi, modos et formas in praedictis servandos praescribendi, dubia quaecumque in praemissis forsitan oritura declarandi, ac prorsus omnia et quaecumque circa ea necessaria et opportuna faciendi, statuendi et exequendi, etiamsi talia forent quae mandatum exigent magis speciale quam praesentibus est expressum: eâ tamen conditione adiectâ, quod collectores et subcollectores deputandi seu substituendi huiusmodi, per deputationem seu substitutionem de eorum personis ut praefertur faciendam, nullo modo censeantur exempti a solutione trium decimarum praedictarum, quas ratione ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum, seu pensionum per eos obtentorum solvere debebunt.

Classificaz. de-
regalaz.

§ 9. Non obstantibus felicis recordationis praesertim Pauli III ac Gregorii XIII, quibus inter alia cavetur quod clerici regulares Societatis Iesu a solutione decimarum huiusmodi exempti esse debeant, ac B. Pii V duodecim congregationibus praefatis ex titulo oneroso parem exemptionem concedentis, et Bonifacii VIII, Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, de unâ, et in concilio generali editâ de duabus diebus, et aliis apostolicis constitutionibus,

necon ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, congregationum, hospitalium, militiarum et locorum praedictorum, iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, necon quibusvis privilegiis, indultis, exemptionibus, etiam in corpore iuris clausis, immunitatibus, litteris apostolicis, ordinibus, congregationibus, militiis, monasteriis, conventibus, regularibus, locis, capitulis, dignitatibus, aliisque quibusvis personis supradictis tam saecularibus quam regularibus, generaliter vel specialiter, sub quacumque formâ et verborum expressione, ab eâdem Sede, etiam causâ concordiae aut remunerationis laborum, vel titulo oneroso, aut ex qualibet aliâ causâ, etiam hic non expressâ et necessario exprimentâ, concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua aliâ exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie latissime et plenissime ac specialiter et expresse pro hac piâ causâ derogamus, contrariis quibuscumque: seu si praelatis et personis praedictis, eorumque ecclesiis et locis, vel quibusvis aliis communiter aut divisim a praefatâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, necon personis, eorumque nominibus et cognominibus, ecclesiis, monasteriis et ordinibus ac locis hu-

iusmodi mentionem, et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, in genere vel in specie, quodcumque concessis, confirmatis et innovatis, etiam solutionem decimarum aliâs quam secundum antiquam taxam, et nisi in universali decimarum per orbem impositionem fieri prohibentibus, necnon promissionibus, applicationibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis et cautelis, in assignatione praedictarum pensionum factis, quibus per impositionem decimarum huiusmodi neminem, neque eas, quoad praemissa, contra quemcumque locum habere, similiter declaramus: aliisque indultis, litteris apostolicis, generalibus vel specialibus, cuiuscumque tenoris existant, per quae praesentibus non expressa aut omnino non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quae omnia contra praemissa volumus cuiquam in aliquo suffragari: necnon aliis huiusmodi impositionibus et concessionibus ad tempus nondum elapsum, si quae sint facta, ceterisque contrariis quibuscumque.

Si essent decimae, reddatur solutum.

§ 10. Ut vero subsidia huiusmodi magis prompta haberi possint, et decimas praedictas solvere debentes ad compositionem cum dictâ Camera Apostolicâ deveniendum peramplius invitentur, statuimus et decernimus, quod, si ante quinquennii praedicti terminationem decimarum solutio ut infra cessaverit, eadem Camera Apostolica ad restitutionem et reflectionem pecuniarum, ab eisdem decimis proveniente, illis, qui, ut praefertur, cum eâ concordaverint, faciendam, pro ratâ tamen temporis ante dicti quinquennii lapsum decursi et summae per eos solutae, omnino teneatur. Et insuper volumus quod, si, favente Deo, causae

propter quas decimarum praedictarum impositio emanavit, ante quinquennium huiusmodi cessaverint, etiam decimarum huiusmodi solutio cesset et cessasse censeatur eo ipso. Insuper in percipiendis decimis praedictis Constitutionem recolendae memoriae Clementis Papae V similiter praedecessoris nostri in Concilio Viennensi editam, quod decimae ad monetam currentem communiter levari, nec calices, libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata ex causâ pignoris capi, percipi vel distrahi, aut aliâs quomodolibet occupari debeant, ubique volumus observari. Quin etiam praecipimus, ne quisquam, etiam plura quantumque valoris beneficia ecclesiastica, seu plures pensiones aut fructus, seu talia mixtim obtinens, pro litterâ et sigillo quietantiae universalis, si illam habere voluerit, ultra unum carolenum, conficientem quatenos triginta septem monetae romanae, solvere teneatur, nec ad aliud onus etiam praetextu cambii uspiam compellatur. Volumus autem, immo iubemus, quod decimae praefatae integre, tam hic in Urbe, quam extra, absque ullâ ratae deductione (praeterquam ratam competentis salarii in subcollectorum, in partibus deputandorum, litteris patentibus, ut praefertur, designandam, quae summam quatuor pro centenario non excedat), penes eisdem Camerae Apostolicae depositarium deponantur, non obstante quacumque consuetudine in similibus impositionibus et exactionibus hactenus in favorem quarumcumque personarum, de quibus specialis, specifica, expressa et individua mentio facienda esset, tam ratione officiorum quam laborum, quamdam ratam ex eisdem decimis exactis percipiendi observatâ. Ceterum, volentes illos, quos Dei timor a malo non revocat, saltem formidine poenae et publicâ disciplinâ

compescere, omnes et singulos cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis vel consuetudinis fuerint, etiamsi pontificali dignitate potiantur, qui de huiusmodi exigendis decimis aliquid usurpare seu subtrahere, aut sibi ratione ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum seu pensionum per eos obtentorum, ut praefertur, retinere, aut illas exigendo, colligendo vel conservando fraudem vel deceptionem aliquam committere malitiose praesumpserint, suspendimus; necnon interdiciamus a divinis ac maioris excommunicationis, etiam privationis ecclesiarum, monasteriorum et beneficiorum quae obtinent et pensionum quas percipiunt, necnon inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, sententias, censuras et poenas incurrere volumus ipso facto: itant ab eadem excommunicatione ab alio quam Romano Pontifice, praeterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium nequeant obtinere.

Transumptorum lites.

11. Quia vero difficile nimis esset praesentes litteras ad singula quaeque loca et quocumque illis opus fuerit perferre, volumus ut illarum exemplis, etiam impressis, et notarii publici manu subscriptis, et Palutii cardinalis camerarii praefati seu alterius ab eodem deputati collectoris, seu praelati ecclesiastici, eiusque curiae sigillo obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si essent exhibitae vel ostensae.

Praesentium publicatio.

12. Ut autem praesentes ad communem notitiam deducantur, eas valvis ecclesiae S. Iohannis Lateranensis, basilicarum Principis Apostolorum et S. Mariae Maioris de Urbe, et Cancellariae Apostolicae affigi seu appendi faciemus, quae se suo quasi sonoro praeconio et patulo iudicio publicabunt, ut ii, quos

praemissa contingunt, quod ad ipsos non pervenerint aut ea ignoraverint, nullam possint excusationem praetendere seu ignorantiam allegare: cum non sit verisimile quoad ipsos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

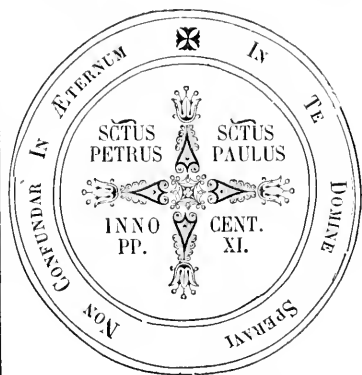
§ 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam indictionum, impositionum, suspensionis, suppositionis, innodationis, decreti, concessionis, impartitionis, prorogationis, constitutionis, deputationis, tributionis, declarationis, voluntatis et praecepti nostrorum infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXXIII, v kalendas octobris, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 27 septembris 1683, pontif. anno VII.

✠ EGO INNOCENTIUS
CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Nicolaus episcopus Ostuensis cardinalis Ludovicus maior poenitentarius.

† Ego Alderanus episcopus Portuensis cardinalis Cybo.	†	† Ego Alexander tituli S. Priscæ presbyter cardinalis Crescentius.
†	†	†
† Ego Petrus episcopus Tusculanus cardinalis Ottobonus.	†	† Ego P. tituli S. Mariæ supra Mineram cardinalis de Norfolkia.
† Ego Carolus episcopus Sabinensis cardinalis Pius.	†	† Ego Ioannes Baptista tituli S. Cæciliæ presbyter cardinalis Spinula.
† Ego Aloysius tituli S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis Homodeus.	†	†
† Ego Franciscus cardinalis Albitius.	†	†
† Ego Decius tituli S. Mariæ Transtiberim presbyter cardinalis Azzolinus.	†	† Ego Raymundus tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Capisuccus.
†	†	† Ego Fr. Laurentius Basilicæ Ss. Duodecim Apostolorum presbyter cardinalis de Laurea.
† Ego Iacobus tituli S. Mariæ in Aracæli presbyter cardinalis Franzonus.	†	†
†	†	†
† Ego Palutius tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis de Alteriis S. R. E. camerarius.	†	†
†	†	†
†	†	†
†	†	†
† Ego Iacobus tituli S. Ioannis et Pauli presbyter cardinalis Rospigliosus.	†	†
†	†	†
†	†	†
†	†	†
† Ego Gaspar tituli S. Sylvestri in Capite presbyter cardinalis Carpineus.	†	† Ego Franciscus S. Mariæ in Via-Lata diaconus cardinalis Maildachinus.
† Ego Caesar tituli Ss. Trinitatis de Montibus cardinalis d'Estrés.	†	† Ego Carolus S. Mariæ in Cosmedin diaconus cardinalis Barberinus.
†	†	† Ego Paulus S. Georgii diaconus cardinalis Sabellus.
†	†	†
†	†	† Ego Felix S. Eustachii diaconus cardinalis Casanatte.
† Fridericus tituli S. Marcelli cardinalis Columna.	†	† Ego Petrus S. Mariæ in Domnica diaconus cardinalis Basadonna.
† Franciscus tituli S. Matthæi in Merulana presbyter cardinalis Nerlius.	†	

† Ego Urbanus S. Nicolai in Carcere
Tulliano diaconus cardinalis Sac-
chetti.
† Ego Ioannes Franciscus S. Angeli in
Foro Piscium diaconus cardinalis
Ginettus.
† Ego Benedictus S. Mariae in Porticu,
diaconus cardinalis Pamphilius.

†
†
†
†

—————
CXXXII.

*Confirmantur litterae patentes ministri
generalis Ordinis Minorum sancti
Francisci de Observantiâ, et decretum
cardinalis protectoris, circa execu-
tionem alternativae in provinciis Li-
mana et de las Charcas¹.*

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus
filius Petrus Marinus Sormanus minister
generalis Ordinis fratrum Minorum sancti
Francisci de Observantiâ nuncupa-
torum, quod, cum nos per quasdam no-
stras in simili formâ Brevis litteras de-
cretum in causâ alternativae inter fra-
tres nativos Hispanos et fratres Criollos
nuncupatos provinciarum Limanae et
de las Charcas in Indiis Occidentalibus
dicti Ordinis vertente a Congregatione
venerabilium fratrum nostrorum S. R. E.
cardinalium negotiis et consultationibus
episcoporum et regularium praepositâ
emanatum confirmassemus, ipse Petrus
Marinus minister generalis executionem

¹ De hac alternativâ vide Constitutiones et
decreta laudata in ipsis patentibus. Constitutione
vero ed. MDCXXXIV, die 20 aprilis, pont. VIII,
habetur reformatio alternativae pro provinciâ
S. Iacobi in Hispania.

alternativae ac decreti et litterarum no-
strarum huiusmodi dilectis etiam filiis
commissariis suis generalibus tam India-
rum in curiâ carissimi in Christo filii
nostri Caroli Hispaniarum regis catho-
lici residenti, quam provinciarum Perun-
tinarum Ordinis praedicti, cum nonnullis
praecipis et ordinationibus demanda-
vit per quasdam suas patentes litteras
desuper expeditas, tenoris qui sequitur,
videlicet:

« Frater Petrus Marinus Sormanus a
Mediolano, ex-guardianus Hierosolymi-
tanus, ac totius Ordinis seraphici patris
nostri Francisci minister generalis el-
servus, etc.

Exigit a nobis muneris nostri de-
bitum, ut, quae¹ pro felici conceditae
nobis religionis seraphicae gubernio vel
a praedecessoribus nostris vel a capi-
tulis generalibus sive etiam ab Aposto-
licâ Sede sancita sunt, omnimodam sor-
tiantur executionem et observantiam, ea-
que prae ceteris, quae pro eliminandis
discordiis, et concordia ac pace inter reli-
giosos tuendâ ac manutenendâ, ordinata
sunt. Huius praecipue finis intuitu in capi-
tulo generali hic Romae celebrato mense
iunii MDCXLIV, instantibus custodibus et
proministris septem nostrarum Obser-
vantiae provinciarum regni Peruanum in
Indiis Occidentalibus, utroque annuente
definitorio, partibusque auditis, fuit de-
cretum sub die v eiusdem mensis, ut in
ipsis fieret alternativâ inter religiosos
Hispanos dictarum provinciarum filios et
religiosos nationales vulgo Criollos nun-
cupatos, eo modo quo introducta fue-
rit in provinciis Mexicanis seu Novae
Hispaniae. Illic decreto annuente
ceteris, solum se opposuit Limanae pro-
vinciae prominister, qui cum, auditis ab
eodem capitulo generali, nihil relevans

¹ Male edit. Main. legit *utque pro ut, quae*
(R. T.).

a Patentes mi-
nistri generalis
in quibus refe-
rentur ordinis et
progressus con-
troversiae di-
ctae alternativae.

deduxisset, prodiit secundum dicti capituli decretum, quo praecipiebatur dictam alternativam omnino stabiliri; ac successive iidem custodes et prominstri non solum sub die vi eiusdem mensis obtinuerunt a sacrâ Congregatione super episcopos et regulares praepositâ praefati capituli generalis decreti approbationem et confirmationem cum executionis mandato, sed etiam pro maiori sancitae legis firmitate a SS. D. N. Alexandro Papa VII apostolicâ auctoritate muniri ac roborari supplicaverunt et obtinuerunt per Breve datum die xx eiusdem mensis iunii MDCLXIV. Verum dicto decreto, unâ cum praefatis confirmationibus, necnon schedulâ maiestatis regis nostri catholici in Limanae provinciae definitorio exhibitis, parere renuentibus religiosis Criollis, iterum fuit habitus recursus ad capitulum generale anno MDCLXX Vallisoleti celebratum, in quo iterum partibus auditis, perpensâque dictae alternativae necessitate, ipsam confirmavit novo decreto, cuius executionem et observantiam reverendissimo patri commissario generali Indiae in curiâ catholicae maiestatis residenti serio inculcavit. Cum autem Criolli dictae provinciae Limanae, quibus tunc primum adhaesit Charcarum provincia, iterum opposuissent se hactenus opportune non potuisse contra praefatum decretum rationes pro ipsis facientes adducere, congregatio generalis Toletana de anno MDCLXXIII, ad quam dicti Criolli provocaverant, mandavit ut dictarum provinciarum definitoria in proximo capitulo generali desuper informarent, suspensâ interim alternativae executione. Capitulum igitur generale anno MDCLXXVI Romae congregatum, ut omnem imposterum controversiarum praecideret occasionem, huiusmodi causam in reverendissimos patres tunc tem-

poris ministrum generalem praedecessorem nostrum ac commissarium pariter generalem Indiarum in curiâ catholicae maiestatis residentem compromisit, ut Matriti, habitis eorum quae desiderabantur notitiis, providerent ac disponent, prout in Domino magis censuissent expedire. Quo quidem compromisso a partibus acceptato, ne contingeret de illius validitate aliquando dubitari, quasi obstaret decretum suspensivum quod praefato anno MDCLXIV ex recursu solius prominstri provinciae Limanae ab hac sacrâ Congregatione prodierat, proinde Criolli utriusque provinciae Limanae scilicet et Charcarum unitim eidem sacrae Congregationi supplicaverunt, quatenus, hoc decreto de medio sublato, totius negotii alternativae decisionem praedictis patribus compromissariis remittere dignaretur; annuitque eorum votis sacra Congregatio per suum decretum expeditum die xii iunii MDCLXXVI. Huius decreti vigore et praefati compromissi per capitulum generale facti, iidem reverendissimi patres compromissarii, auditis in Curia Matritensi partibus hinc inde informantibus per quasi unius anni spatium, ponderatisque utriusque allegatis, ordinaverunt et statuerunt, non solum in utrâque provinciâ stabilendam ac servandam esse alternativam inter religiosos natos in Indiis et natos in Hispaniis, sed etiam formam ipsam practicandam in Limanâ provinciâ decreverunt; ut scilicet provincialis uno triennio eligatur ex unâ parte, adeo ut, si obierit, vel aliâ de causâ, durante triennio, vacaverit, minister vicarius provincialis usque ad celebrationem capituli sit et eligatur ex eadem parte; alio vero triennio eligatur et sit ex alterâ, servatâ eadem formâ; custos vero si adfuerit, eligatur et sit ex illâ parte ex qua non est provincialis, in dictâ

formá; et ex quatuor definitioribus, duo semper ex uná, et duo reliqui ex alterá parte sint et eligantur; quo vero ad guardianos et alia officia de voto eligantur indifferenter et ex utrâque parte secundum qualitatem meritorum et idoneitatem personarum, itaut guardianus domus principalis semper alternetur ex utrâque parte de triennio in triennium; et omni tempore (praeter provincialem, aut custodem, et duos definitores) eligantur et adsint ex minori parte saltem decem ad guardianatus et officia de voto, ad hoc ut ex illis maiori libertate possint eligi duo definitores; quoad lecturas autem et alia officia tam honoris quam oneris eligantur indifferenter, servatâ iustitiâ distributivâ, et habito respectu maiorum meritorum et maioris idoneitatis iuxta constitutiones generales Ordinis, onerantes in hoc electorum conscientias. Idem pariter decreverunt pro provinciâ S. Antonii de las Charcas, cum hac solâ differentia, quod, attento minori numero officiorum de voto, ordinaverunt, quod decem officia de voto, quae pro provinciâ Limana mandarunt dari minori parti in provinciâ de las Charcas, dentur tantum sex, ut latius in decreto per dictos patres compromissarios dato et publicato in conventu S. Francisci Matrivi xxvi aprilis MDCLXXVII. Quod quidem decretum, ut firmius subsisteret, ac debitae mandaretur executioni, religiosi Hispani duplex Breve a SS. D. N. Innocentio XI impetrarunt, alterum sub die xxvi iunii MDCLXXVII praefati decreti confirmativum, alterum vero sub die vi iulii eiusdem anni, in quo committitur archiepiscopo Limano, ut ad proxime recensiti Brevis confirmativi executionem procederet procedique faceret, atque inobedientes et refractarios, non solum censuris, verum etiam invocato brachii saecularis auxilio,

compesceret et ad parendum compelleret. Illis omnibus religionis, Summi Pontificis, imo etiam et regis mandatis ac dispositionibus quomodo resisterint dictarum provinciarum religiosi Criolli, sicuti dolentes accepimus, ita modeste uti notorium reticemus. Obtinuerunt tandem mense ianuarii praeteriti anni MDCLXXXII ab hac sacrâ Congregatione mandatum, ut huiusmodi negotium, toties discussum ac definitum, iterum proponeretur in capitulo generali, quod in mense maii eiusdem anni Toleti congregandum erat, pro voto consultivo tantum; ad cuius mandati executionem, partibus pluries auditis, emanavit votum quod dicta alternativa non solum conducat, imo sit omnino necessaria ex rationibus in eo productis. Comparuerunt demum in hac Romanâ Curia dilecti filii nostri pater frater Antonius Fernandez et pater frater Martinus Moreno cum procuracionis mandato ex parte Criolorum utriusque provinciae Limanae et de las Charcas pro causae terminatione apud sacram Congregationem EE. RR. S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, in qua, auditis in causâ propositionibus, partibus pluries informantibus, emanavit tandem decretum pro dictae alternativae confirmatione, quod SS. D. N. Innocentius Papa XI confirmavit suis litteris in formâ Brevis expeditis tenoris sequentis, videlicet: *Innocentius Papa XI, ad futuram rei memoriam.* Exponi nobis, etc. ¹ Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die vii septembris MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno vii.

Nos igitur, ex praefatae apostolicae confirmationis decreti in pleno eminentissimorum S. R. E. cardinalium congressu facti lecturâ, considerantes

Mandatum missum generalis, ut omnia serventur dicta alternativa.

¹ Reliqua vide supra, pag. 505 (n. r.).

attente, nullum dilectis filiis nostris dictarum provinciarum Limae et de las Charcas religiosis Criollis relinqui subterfugium ad prompte non obediendum religionis determinationibus, eminentissimorum S. R. E. cardinalium et apostolicis decretis, necnon maiestatis regis nostri catholici pie voluntati in dicta alternativâ admittendâ et exequendâ, eo vel maxime, cum omnes iuris et facti defectus, si qui forte in praefatis sanctionibus irrepererint, fuerint per sacram Congregationem et apostolicam auctoritatem in praefato decreto et Brevi sanati, ac, contrariis quibuscumque non obstantibus, dicta alternativa confirmata, cupientes propterea utriusque antedictae provinciae quieti ac paci consulere, ac dissensiones et discordias ex huiusmodi causâ exortas de medio tollere, et praedictae alternativae executione ac stabilitate omnibus scandalorum occasionibus obviare: hinc plurimum nobis dilectis reverendissimo patri commissario generali Indiarum in curiâ maiestatis catholicae residenti ac commissario pariter generali in provinciis de el Perú (qui pro tempore fuerit) per praesentes committimus ac serio inculcamus, ut dictam alternativam modo quo supra expressam in praefatis provinciis Ss. XII Apostolorum Limae et S. Antonii de las Charcas, in executionem religionis ac sacrae Congregationis imo et apostolicorum decretorum, omnibus iuris et facti remediis adhibitis, introduci, acceptari, practicari, ac imposterum formiter servari mandent et pro viribus sategant, prout nos praesentium vigore et officii nostri auctoritate introduci, acceptari, practicari ac imposterum formiter servari mandamus; ac districte praecipimus dilectos filios nostros utriusque provinciae religiosos Criollos, uti servus rogantes, uti frater hortantes, uti pater

commonentes, ac uti superior, et legitimus (licet indignus) sancti patris nostri Francisci successor, ipsis in virtute Spiritus Sancti ac sub districto praecipientes sanctae obedientiae merito, et sub poenis contra inobedientes sancitis, ut dictae alternativae tandem acquiescentes, necnon religionis, Sanctae Sedis, maiestatis regis nostri catholici, ac nostris obtemperantes mandatis, se veros ac legitimos sancti patris nostri Francisci filios ostendant. Datum Romae, in conventu nostro S. Mariae apud Arameaceli, die x septembris, anno MDCLXXXIII. Fr. PETRUS MARINUS minister generalis, etc. De mandato suae reverendissimae, Fr. SEBASTIANUS DE ARROYO secretarius generalis Ordinis ».

Et subinde venerabilis frater noster Alderanus episcopus Portuensis eiusdem S. R. E. cardinalis Cybo nuncupatus, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protector, memoratis commissariis generalibus commisit ut praesertim patentes litteras fideliter exquerentur et observari facerent, cum facultate procedendi, adversus inobedientes et rebelles, ad censuras ecclesiasticas, aliasque poenas in statutis Ordinis praescriptas, etiam appellatione remotâ, et aliâs, prout plenius continetur in ipsius Alderani episcopi cardinalis et protectoris decreto desuper edito tenoris sequentis, videlicet: « Alderanus episcopus Portuensis S. R. E. cardinalis Cybo seraphici Ordinis sancti Francisci apud Sanctam Sedem protector. Attentâ narratorum veritate, quae ex documentis sacrae Congregationi exhibitis nobis constat, cupientes tam perniciosae liti finem et perpetuum imponere silentium, praefatis patribus commissario generali Indiarum in curiâ Matritensi et commissario generali Indiarum in provinciis Peruanis respective residentibus com-

Decretum cardinalis protectoris pro confirmatione et executione regali mandati.

mittimus et districte mandamus, ut supra scriptas litteras patentes patris ministri generalis, quarum tenorem praesenti nostro decreto approbamus et confirmamus, fideliter exequantur, et ab omnibus, ad quos spectat, in obsequium praedictae sacrae Congregationis exequi et inviolabiliter observari faciant, cum facultate procedendi adversus inobedientes et rebelles ad censuras ecclesiasticas aliasque poenas in statutis Ordinis praescriptas, nullâ eis suffragante appellatione, quam pariter in obsequium eiusdem sacrae Congregationis ab eius decreti executione iuxta formam in dictis litteris patentibus expressam ex nunc interdiciamus, cassamus et annullamus. Non obstantibus in contrarium quibuscumque. Romae die xviii septembris MDCLXXXIII. — A. cardinalis CYBO protector. IOANN. BAPTISTA RUSCA.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Petrus Marinus minister generalis, praemissa, quo firmius subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae nunimine corroborari, summopere desideret: nos, specialem ipsi Petro Marino ministro generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, patentes eiusdem Petri Marini ministri generalis litteras et memorati Alderani episcopi cardinalis et protectoris decretum praecursorum, cum omnibus et singulis in eis respective contentis, auctoritate apostolicâ, tenore

praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, praefatorum Ordinis et provinciarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis abâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iv octobris MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 4 octobris 1683, pontif. anno VIII.

Classulae.

Obstantium derogatio.

Preces ministri generalis, et confirmatio Pontificis.

CXXXIII.

Confirmatur decretum Congregationis Concilii, quo iniungitur Ordinariis regni Peruani conservatio decreti Concilii Tridentini de regularibus reclamantibus adversus eorum professionem elapso quinquennio.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Francisci de Rosellon procuratoris generalis fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum in Indiis Occidentalibus degentium Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum exposito, quod, quamvis vigore decretorum dicti Concilii, sess. xxv, c. xix, *De regularibus*, religiosi praetendentes se professionem emisisse per vim, aut ante debitam aetatem, aut demum ex aliâ causâ professionem irritante, non sint audiendi nisi intra quinquennium a die professionis computandum, nihilominus in regno Peruano invaluerat haec corruptela, seu abusus, ut etiam lapsa quinquennio passim audirentur, signanter vero religiosi praefati Ordinis, inter quos, ab anno MDCLXIV citra, obtinuerant declarari nullam eorum professionem fratres mox recensendi, nempe dilecti filii Petrus Merca, transacto iam quinquennio suae professionis, sub praetextu quod quadam infirmitate habituali laboraret, Nicolaus Rodriguez, decimoctavo suae professionis anno, cum allegasset sibi a matre incussum metum, Franciscus de Quiros suae professionis anno decimosexto, Alphonsus Quintana professionis anno vigesimo, et Didacus de Torres longe elapso quinquennio, cum deduxissent sibi illatam vim a parentibus; et in eadem expositione subiunxit, quod de praesenti instabant pro

simili declaratione dilecti etiam filii Marcellus Crespo actualis custos, Bartholomaeus Tiberio anno trigesimosexto suae professionis, Isidorus de Zepedef anno trigesimo, Franciscus Magaburu anno vigesimo secundo, ac demum Antonius de Requena et Franciscus de la Rea, pluresque alii fratres expresse professi Ordinis praedicti; quoniam vero plurimum religionum interest omnium, ne illi, qui eis nomen dederunt, tam facilem exitum a religione inveniant, pro parte dicti Francisci procuratoris praefatae Congregationi cardinalium supplicato, quatenus decerneret ut in posterum nullatenus audiantur seu admittantur transacto quinquennio, nisi obtentâ prius ab hac sanctâ Sede in integrum restitutione, ac retento religionis habitu: emanavit ab eadem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Die xxviii augusti MDCLXXXIII sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum censuit servandam esse dispositionem eiusdem sacri Concilii, cap. xix, sess. xxv, *De regularibus*, et proinde iniungendum, prout decreti praesentis tenore districte iniungit, omnibus Ordinariis locorum regni Peruani, quatenus dispositionem praefatam omnino servent. — F. Cardinalis COLUMNA praefectus. A. ALMIGUES secretarius. »

§ 2. Cum autem, sicut idem Franciscus procurator nobis subinde exposuit, ipse decretum huiusmodi, quo firmitus subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsius Francisci procuratoris votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasti-

Preces procuratoris generalis fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantiâ et confirmationis Pontificis.

cis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super iis a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Oblastium
Feculo.

§ 4. Non obstantibus praemissis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiii octobris MDCLXXXIII, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. 13 octobris 1683, pontif. anno VIII.

CXXXIV.

Mandatur pro fratribus sancti Francisci, ut in Belgio servetur Constitutio Clementis VIII circa erectionem novorum coenobiorum ¹.

¹ Litterae, quae hic annunciantur, scilicet Clementis VIII, habentur in eiusdem Const. cccxx,

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Philippus Corselius frater expresse professus et in Romanâ Curia agens, sive negociorum gestor, provinciarum Germano-Belgicarum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ Recollectorum nuncupatorum, quod (cum¹, iuxta dicti Ordinis statuta, per felicis recordationis Urbanum PP. VIII praedecessorem nostrum confirmata cap. III § VIII *De aedificiorum constructione*, decretum sit ut singulae provinciae circa incommoda sive damna sibi de aliorum conventuum novâ aedificatione imminencia omnibus remediis opportunis et licitis in Curia Romanâ sese defendant; provinciae vero Belgicae eiusdem Ordinis, ob introductionem novorum conventuum diversorum Ordinum, paucis ab hinc annis plurima incommoda et gravia damna sint passae, ac plura immincant, si de novo alii aedificentur, ut diversis in locis plurimi attentant, cum in finem sibi ruri, in pagis et oppidulis per instantiam et favorem magnatum loca deligentes, ex quibus, utpote vicinioribus undique, iam stabilitorum Ordinis praefati conventuum consuetas elemosynas, ² soli fratres conventuum huiusmodi ex sui instituti rigore vivere coguntur, conquirunt, et stationes invadunt, ita ut plurimi conventus ad summan indigentiam redigantur, et modo infinitis propemodum exponantur difficultatibus et molestiis ut suo instituto insistere possint) ipse Philippus (providè considerans propter praemissa pluribus in locis, habitationis plurimorum religiosorum capacissimis, eorum numerum notabiliter

Expositio et
positio.

tom. XI, pag. 21; quoad statuta, vide Urbani VIII Const. CLXXII et CLXXXI, tom. XIII, pag. 39: et 4-9.

¹ Particulam *cum* nos addimus (n. 7.).

² Deesse videtur vox *quibus* (n. 7.).

esse diminutum, cumque patria, ob continua belli tempora, sit adeo devastata ut in extremis miseris homines vix subsistant, diminuendum fore iterum, non sine gravi divini officii et regularis disciplinae praecudio, si plures conventus admittantur, cum iuxta Concilii Tridentini decreta is tantum religiosorum numerus in conventibus esse possit, qui ex consuetis elemosynis commode alii potest) ideo, ut dictae provinciae Belgicae ab ulteriori irreparabili damno praeserventur, plurimum cupit auctoritate apostolicâ praecipere ut decretum recolendae memoriae Clementis PP. VIII praedecessoris pariter nostri hac in parte latum, quod in illis partibus vel haecenus fuit ignoratum vel neutiquam observatum, accurate sive punctualiter ibidem observetur.

M. ord. de quo in rubrica.

§ 2. Nos igitur, eiusdem Philippi votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, cumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, et attentâ relatione venerabilis etiam fratris nostri Alderani episcopi Portuensis eiusdem S. R. E. cardinalis Cybo nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, praefatis cardinalibus super praemissis factâ, Constitutionem memorati Clementis praedecessoris, quae incipit *Quoniam ad institutum, etc.*, cir-

ca praemissa servari, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, mandamus et praecipimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam caesarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, quorumvis Ordinum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Volumus autem ut eorumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub

annulo Piscatoris, die XVIII Ianuarii
MDCCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 18 Ianuarii 1684, pontif. anno VIII.

CCXXXV.

*Confirmantur litterae Innocentii X una
cum aliis Clementis VIII et Pauli V
super erectione et privilegiis academi-
ae sive universitatis oppidi Zamo-
ski, Chelmensis dioecesis, in regno Po-
loniae¹.*

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Esordium.

Quae a Romanis Pontificibus praede-
cessoribus nostris ad existenda² promo-
vendaque in catholicis universitatibus
bonarum litterarum et laudabilium di-
sciplinarum studia, per quae, depulsa
ignorantiae caligine, mentes veritatis
luce illustrantur, sapienti consilio ordi-
nata esse noscuntur, ea nos, propensa
charitate, apostolici muniminis nostri
patrocinio libenter constabilimus, novis-
que praesidiis corroboramus, sicut, om-
nibus maturae considerationis trutinâ
perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam
et orthodoxae religionis incrementum sa-
lubriter expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Aliâs siquidem emanarunt a fe-
licis recordationis Innocentio Papa X
praedecessore nostro litterae in simili
formâ Brevis, tenoris qui sequitur, vi-
delicet: *Innocentius PP. X, ad perpe-*

1 Alia universitas studii generalis in civitate
Vilsi regni Poloniae erecta fuit a Gregorio XIII
in const. ed. MDCCLXXIX, die 29 Octobris, pont. VIII.
De privilegiis universitatum, vide notata in const.
ed. MDCCLXXXIII, die 21 Aprilis, pont. VII (supra
pag. 488); deinde in const. ed. MDCCLXXXVII, die
18 Iunii, pont. XI, habetur confirmatio cuiusdam
universitatis in Indiis Occidentalibus.

2 Videtur legendum *excitantia* (R. T.).

3 Reliqua habes in tom. XV, pag. 594 et seq.,
ubi pag. 595 b lin. 23 pro MDCCLXXXIV legendum
MDCLXIV (R. T.).

tuam rei memoriam. Aliâs, etc.³ Datum
Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub
annulo Piscatoris, die XXVI septembris
MDCCLXVIII, pontificatus nostri anno IV.

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii re-
ctor et administratores universitatis, seu
academiae praefatae, ac dilectus filius
modernus haeres institutoris eiusdem
universitatis, seu academiae, nobis nuper
exponi fecerunt, ipsi praesertim Inno-
centii praedecessoris litteras, cum omni-
bus et singulis in eis contentis, aucto-
ritate nostrâ apostolicâ confirmari plu-
rimum desiderent: nos, eosdem exponen-
tes specialibus favoribus et gratis
prosequi volentes, et eorum singulares
personas a quibusvis excommunicationis,
suspensionis et interdicti, aliisque ec-
clesiasticis sententiis, censuris et poe-
nis, a iure vel ab homine, quavis occa-
sione vel causâ latis, si quibus quomo-
dolibet innodatae existunt, ad effectum
praesentium duntaxat consequendum,
harum serie absolventes et absolutas
fore censentes, supplicationibus eorum
nomine nobis super hoc humiliter por-
rectis inclinati, praesertim dicti Inno-
centii praedecessoris litteras, cum aliis
Clementis et Pauli pariter praedecesso-
rum nostrorum litteris in eis contentis,
apostolicâ auctoritate, tenore praesen-
tium, confirmamus et approbamus, illis-
que inviolabilis apostolicae firmitatis ro-
bor adiciamus, ac omnes et singulos tam
iuris quam facti defectus, si qui desuper
quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes
litteras semper firmas, validas et effica-
ces existere et fore, suosque plenarios
et integros effectus sortiri et obtinere,
ac illis, ad quos spectat et pro tempore
quodcumque spectabit, in omnibus et
per omnia plenissime suffragari, sicut
in praemissis per quoscumque iudices
ordinarios et delegatos, etiam causarum

Preces rectoris et administratoris universitatis, et Pontificis aucto-
ritatis.

Clausulae.

Litterae Inno-
centii X in quibus
reformatur.

palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium
remouio.

§ 4. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae iisdem Clemens, Paulus et Innocentius praedecessores in dictis suis litteris praecursoris voluerunt non ob stare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx februarii MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 20 februarii 1681, pontif. anno VIII.

CXXXVI.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium quo declaratur Clericos Regulares Pauperum Matris Dei esse exemptos a iurisdictione Ordinariorum, et gaudere omnibus privilegiis Mendicantium¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Nuper, pro parte dilecti filii praepositi generalis Congregationis Clericorum Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita exposito, quod licet dudum, videlicet die xviii novembris MDCCXI, felicitis recordationis Gregorius Papa XV praedecessor noster dictam Congregationem Clericorum in religione cum emissionem trium votorum so-

¹ De exemptione ab Ordinariis, vide Clementis X const. ed. an. MDCLXX, octobris 18, pont. 1, et de aliis privilegiis vide huius Pontif. const. ed. MDCLXXXVI, septembris 3, pont. x.

lemnium erexerit, illique subinde, nempe die xv octobris MDCXXII communicationem omnium privilegiorum Ordinibus Mendicantibus concessorum, non solum ad eorum instar, sed etiam pariformiter, et aequae principaliter cum amplissimis clausulis concesserit, prout in binis litteris ipsius Gregorii praedecessoris desuper expeditis plenius dicitur contineri; et post aliquos status mutationis¹, quas eadem Congregatio Clericorum successive passa fuerat, recolendae memoriae Clemens Papa X, etiam praedecessor noster, ipsam Congregationem ad statum regularem et titulum religionis cum emissionem trium votorum solemnium, et ad fruitionem omnium et singulorum privilegiorum, immunitatum, facultatum, exemptionum, aliarumque gratiarum et indulgentiarum Ordinibus Mendicantibus huiusmodi quomodolibet concessorum in omnibus et per omnia ad limites supradictarum binarum Gregorii praedecessoris litterarum, et iuxta illarum seriem, dispositionem et tenorem, auctoritate apostolica restituerit et reintegraverit) nihilominus a nonnullis spargebatur opinio, quod non ideo dicta Congregatio, eiusque clerici regulares ab Ordinariorum iurisdictione exempti essent, sub praetextu quod huiusmodi exemptionis concessio in dictis privilegiis individualiter expressa non esset; et in eadem expositione subiuncto, quod ex huiusmodi opinione multa nascebantur incommoda; ideoque, cum notorium sit, omnibus regularibus, quibus privilegia Ordinum Mendicantium communicata sunt, exemptionem ab Ordinariorum iurisdictione huiusmodi competere, ipse praepositus generalis de opportunâ in praemissis declaratione provideri plurimum cupiebat: emanavit ad eius supplicationem ab eadem Congregatione

¹ Potius lege *aliquas status mutationes* (n. r.).

cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet : « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, censuit ac declaravit *religionem Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarium Piarum gaudere exemptione a iurisdictione Ordinariorum locorum, ac omnibus privilegiis regularibus Mendicantibus concessis.* Romae XIV ianuarii MDCLXXXIV ». — G. cardinalis CARPINEUS. Loco † sigilli. B. PANCIATICUS secretar.

§ 2. Cum autem, sicut praefatus praepositus generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, ipsius praepositi generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolutent et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, apostolica auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis re-

spective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XIII martii MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 13 martii 1684, pontif. an. VIII.

CXXXVII.

Confirmantur conventiones initae inter fratres Minores de Observantia et Conventuales Ordinis sancti Francisci circa primatum in processionibus aliisque functionibus.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius modernus minister generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum, quod, cum in civitate Aversanensi, eius patriam, fratres Minores Ordinum eiusdem sancti Francisci tam de Observantia quam Conventuales nuncupati in publicis processionibus insimul, uno quidem fratre de Observantia ad dextram, altero vero Con-

Fides transumptorum.

Species facti.

Proces praepositi generalis et Pontificis auctoritate.

Clausulae.

ventuali ad sinistram, et ita deinceps, praecedentibus eorum respective crucibus, fratrum de Observantia similiter ad dextram, fratrum autem Conventualium ad sinistram, incedere solent, isque incedendi modus nonnullis incommodis sive inordinationibus causam praebuisset, ipse minister generalis dilectum pariter filium modernum ministrum generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum amicabilem requisivit ut incommodis huiusmodi opportunâ aliquâ provisione occurrere vellet; unde, cum approbatione et consensu amorum ministrorum generalium praefatorum, dilecti etiam filii procuratores generales dictorum Ordinum respective ad amicabilem inter se conventionem devenerunt, ut de cetero in processionibus huiusmodi, quae in dictâ civitate Aversanensi, sive intra sive extra illius muros, fient, et quibus fratres amorum Ordinum praefatorum interesse debebunt, utriusque Ordinis huiusmodi fratres, non amplius coniunctim, sed seorsum, quilibet sub propriâ cruce incedant; et quoad praecedentiam servetur inter eos alternativa, itaut uno quidem anno fratres de Observantia sub propriâ cruce, altero autem fratres Conventuales itidem sub propriâ cruce respective praecedant; huiusque ordo praecedentiae servari etiam debeat in associatione cadaverum ad ecclesias, ad quas processionaliter portabuntur; si autem aliquod cadaver in ecclesiâ fratrum alicuius ex dictis Ordinibus sepeliendum fuerit, honor praecedentiae fratribus exteris tribuatur; in omnibus vero aliis functionibus quae formam processionis non habeant, et quibus fratres utriusque Ordinis non processionaliter, sed alio titulo interfuerint, sive publicae sive privatae fuerint, fratres Conventuales pri-

1 Edit. Main. legit *habeat* (n. T.).

num locum fratribus de Observantia semper dare teneantur; adiectâ declaratione, quod hae conventiones alibi in exemplum seu pro lege adduci nequeant, nec per eas ulli ex praefatis Ordinibus sive in communi sive in particulari ullum praecudicium illatum¹ intelligatur; et aliâs, prout uberius continetur in syngraphâ desuper italico vulgari idiomate confectâ, ac ab omnibus procuratoribus generalibus praedictis subscriptâ, tenoris qui sequitur, videlicet:

« Nel nome del Signore. Nella città d'Aversa, provincia di Napoli, o sia Terra di Lavoro, li Padri Minori Osservanti e Conventuali costumano d'andare uniti nelle pubbliche processioni, cioè la croce de' padri Conventuali ed un religioso Osservante alla destra d'un Conventuale. E perchè si è veduto, che dall'essere li padri Osservanti sempre in maggior numero, è convenuto alli padri Conventuali graduati il più delle volte accompagnarli o con i laici o con giovani professi Osservanti, questo modo d'andare ha dato occasione a molti disordini nel pubblico, e precise al secolo d'interrompere la devozione, ed appoggiarvi qualche vilipendio. Questi inconvenienti rappresentati dal padre rev.mo generale de' Conventuali nativo di quella patria al padre rev.mo generale degl'Osservanti con amichevoli istanze per qualche provvedimento, con l'approvazione e consenso de' medesimi padri rev.mi generali, sono venuti li padri procuratori generali dell'una e l'altra religione ad un'amichevole convenzione nella forma che siegue:

1. Primieramente dichiarano, e concordano, che in tutte le processioni da farsi nella città d'Aversa, dentro o fuori le mura d'essa, o siano d'obbligo o di devozione, nelle quali doveranno inter-

1 Pessime edit. Main. legit *illarum* (n. T.).

Convenzioni suddette.

venire le due religioni, s'osservi l'alternativa di precedere un anno li padri Osservanti, ed un anno li padri Conventuali, cioè, che un anno vadano li padri Osservanti uniti sotto la propria croce nel primo luogo, e li padri Conventuali sotto la loro croce nel secondo luogo, e l'anno seguente vadano li padri Conventuali nel primo luogo, e li padri Osservanti nel secondo luogo, ciascheduna religione sotto la propria croce rispettivamente, con questo però che li padri Osservanti debbano prima cominciare l'anno della loro precedenza, che dovrà principiare dal giorno di S. Marco dell'anno corrente MDCLXXXIV, e li padri Conventuali dovranno cominciare l'anno della loro precedenza nel giorno di S. Marco dell'anno MDCLXXXV; così successivamente *in futurum*.

2. Che lo stess'ordine di precedenza debba osservarsi ancora nella associazione de'cadaveri alle chiese dove si portano processionalmente; ed in caso che uno si dovesse seppellire in una delle chiese delle due religioni, si dia l'onore della precedenza dentro la propria chiesa alla religione forastiera.

3. Che in tutte l'altre funzioni, che non hanno forma di processione, e non v'intervengono le due religioni processionalmente, ma *alio titulo*, siano tenuti li padri Conventuali nelle dette funzioni, o siano pubbliche o private, dare sempre il primo luogo a'li padri Osservanti.

4. Si dichiara inoltre, che queste convenzioni non si fanno per riparare o sfuggire alcuna lite, che sia stata mossa dall'una o dell'altra religione sopra tale affare, ma semplicemente per li motivi detti di sopra, e per il mutuo amore e religiosa corrispondenza che passa tra li reverendissimi generali di ambe le religioni, e per il desiderio di

compiacere l'uno e l'altro. Onde questo concordato non potrà portarsi per esempio o per legge in altri luoghi fuori di quello d'Aversa, nè per esso s'intende fatto minimo pregiudizio ad alcune delle due religioni nè in comune nè in particolare, cedendo in questo solo caso l'una all'altra ogni *ius* e pretesione che potesse avere in contrario.

5. E così dichiarano e s'obbligano li suddetti procuratori generali d'osservare e far osservare rispettivamente da'loro religiosi di detti conventi d'Aversa esistenti adesso ed in futuro. E per maggior corroborazione di detto amichevole concordato hanno fatta la presente scrittura, quale vogliono che abbia lo stesso vigore e forza d'astringere l'una e l'altra parte, come se fosse pubblico istromento d'accordato fatto con le clausule giuridiche ed obligami. Promettendo parimente detti padri procuratori generali di mandare ciascheduno un originale di questa pubblica scrittura e concordato al convento dei suoi religiosi in Aversa, con incaricare loro la puntuale osservanza, e così dichiarano, concordano e promettono, *etiam medio iuramento*, d'osservare in questa ed in ogni altra forma più giuridica ed obligante. Data in Roma li XVIII marzo MDCLXXXIV.

FR. ANTONIO DE CAMPOBASSO procuratore generale dell'Ordine Minore Osservante.

Locus † sigilli.

FR. VINCENZO MARIA DE BARI procuratore generale dell'Ordine Minore Conventuale.

Locus † sigilli ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus minister generalis exponens, praemissa, quo firmissis subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio

Proces ministri generalis Conventualium, et confirmatum Pontificis.

communiri plurimum desideret: nos, ipsius ministri generalis exponentis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eaque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore consentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praecursorum conventiones, confectamque desuper syngropham praecursorum, cum omnibus et singulis in eâ contentis et expressis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris

apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die XIV aprilis MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 14 aprilis 1684, pontif. anno VIII.

CXXXVIII.

Confirmantur novae constitutiones instituti clericorum saecularium in communi viventium¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosancti apostolatus officium, quo Catholicæ Ecclesiae per universum terrarum orbem diffusæ regimini, meritis licet et viribus longæ impares, divinâ dispositione praesidemus, salubriter exequi, auxiliante Domino, iugiter satagentes, pia presbyterorum et aliorum clericorum propriae alienaeque salutis laudabiliter incumbentium instituta paterno favore libenter prosequimur, et illis, quae pro felici eorum directione provide prudenterque constituta atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis adiungimus firmitatem.

§ 1. Aliâs, siquidem pro parte dilectorum filiorum clericorum saecularium in communi viventium nobis exposito, quod anno MDCXL, operâ tunc in huma-

Exordium.

Fit mentio alterius Brevis, quo ab eodem Pontifice approbata et confirmata fuerunt hoc institutum et eius constitutiones.

¹ Vide supra pag. 241, et pag. 494; iterum Const. est. MDCLXXXV, die 9 februarii, pont. IX, declaratur hos clericos papa esse esse benedictorum.

Clausulae.

Derogatio
contractionum.

nis agentis Bartholomaei Holtzhauser inchoatum fuerat eorum institutum, quod, Deo opitulante, in dies adeo exereverat, ut non tantum a bonae memoriae Ioanne Philippo, dum vixit, archiepiscopo Moguntino sacri Romani Imperii principe electore, sed etiam ab aliis pluribus archiepiscopis et episcopis in eorum dioeceses receptum et expresse approbatum extitisset; et in eadem expositione subiuncto quod institutum praedictum sub immediatâ iurisdictione Ordinariorum ac directione unius supremi praesidis, prout dicti exponentes eisdem suberant, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum exponentium et instituti huiusmodi directione rectâque iuventutis isititione nonnullae constitutiones factae fuerunt¹: nos, supplicationibus eorundem clericorum saecularium et aliorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, institutum praedictum sub immediatâ iurisdictione Ordinariorum et directione unius generalis praesidis, ac constitutiones praefatas, toto illarum tenore inserto, auctoritate apostolicâ confirmamus et approbamus², ac eisdem clericis saecularibus alias constitutiones praedictis non contrarias pro spiritali temporalique dicti instituti directione ab hac sanctâ Sede postmodum approbandas condendi facultatem impertiti sumus, et aliâs, prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die VII Iunii MDCLXXX expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Novae constitutiones.

§ 2. Cum autem, sicut clerici saeculares in communi viventes praedicti denuo nobis nuper exponi fecerunt, aliae constitutiones huiusmodi pro felici

¹ Aptius lege fuerant (n. r.).

² Leg. confirmavimus et approbavimus (n. r.).

prosperoque tam in spiritalibus quam temporalibus instituti praefati et sub illo nunc et pro tempore Deo militantium regimine et gubernio conditae et in tres partes distributae fuerint, quarum tenor, a primâ primaeque partis, quae ad directionem studiosae iuventutis et seminariorum pertinet, constitutione incipiendo, est qui sequitur, videlicet:

PARS PRIMA.

Constitutiones de directione iuventutis et seminariorum.

I. Superiores in susceptione singulorum adolescentum provide attendant, Adolescentium admittendorum praebito. ut tam innocentia integros, quam ingenio et indole praestantiores, servatis servandis, admittant. In hunc finem ad puerorum ingenia in oppidis et aliis locis a sacerdotibus circumspectiatur, qui ex omnibus ad propositum huius clericalis vitae habiliores videntur.

II. Deinde aliqui bonae indolis pueri ad domum sacerdotum in parochiis cum consensu parentum recipiantur, et in certis locis, tam hi, quam alii adolescentes, a sacerdotibus in rudimentis et grammaticâ informantur, ut pro receptione ad seminaria qualificentur.

III. Ut exclusis ineptis aut indignis talis delectus fiat, superiores studeant accuratam suscipiendorum notitiam praehabere, ne dimissio post facienda damno aut cuiquam oneri sit.

IV. Suscipiendi, quantum fieri potest, habeant vehementer quoddam desiderium studendi, praestantis aut saltem mediocris sint ingenii, pietate in Deum ac devotione erga Deiparam, speciem filiorum Dei de se praebeant, naturalis eorum indoles ad virtutum viam facile flexilis sit.

V. Animo ita sint composito et supra saecularia desideria humiliter elato, ut modestiam, submissionem intellectus, et

voluntatis flexibilitatem practicam ostendant, moderata quoque irae et aliarum passionum temperies, filialis quidam affectus erga hoc institutum ita in illis elucere debet, ut prudenter conici possit quod fructuose et filialiter hunc clericalem statum suo tempore sint exornaturi.

vi. Priusquam ad seminaria suscipiantur, superiores notitiam parentum, educationis puerorum, aliarumque circumstantiarum, item testimoniales studiorum et natalium habeant, fiat examen practicum studiorum, et alia omnia observentur, quae pro seminariis praescribi solent. Quibus peractis, admittendi superioribus huius instituti simplicem promissionem faciant quod in hac clericali vitâ, quantum fieri potest, ad dies vitae vivere intendant, ita tamen, ut, si in progressu temporis sub studiis a proposito ex rationabili causâ recederent, solummodo sumptus eorum sustentationis causâ factos refundere obligati sint, nisi paupertas excuset, aut, qui ditiores sunt, ob morbum, vel aliam rationabilem causam, et non ex culpâ aut propriâ voluntate eorum, dimittantur.

vii. Ut inventotis educatio debito ordine instituat, illa in tres classes studiorum distribuatur, per quas, tamquam per gradus, iuvenilis animus ad scientiarum et virtutum viam in ordine ad clericalem statum sursum ducatur.

viii. In primâ classe erunt adolescentes tonsurâ clericali insigniti a syntaxi usque ad rhetoricam inclusive, et haec prima classis pro qualitate mediorum ordinanda erit.

ix. Secunda classis complectitur philosophos, a principio usque ad finem philosophiae, qui, susceptâ tonsurâ clericali, se dignos reddiderint ut iam solidus in disciplinâ et scientiis adolescant.

Ut praedicti adolescentes sic admittantur, requiritur 1°, ut singulis an-

nus gradum ad altiore[m] scho[la]m fecerint, et, in summo vel saltem mediocri gradu docti, ex rhetoricâ ad philosophiam sint promoti; 2°, ut, quantum fieri potest, sint in aequali aetate; 3°, ut illud speciem morum, maxime fraternae concordiae, modestiae et obedientiae dederint, quod solidam spem faciat, eos strenuos huius clericalis vitae, et Ecclesiae Catholicae milites evasuros; 4°, ut revelationem sui hominis interioris filiali candore eos fecisse iudicetur; 5°, ut zelum animarum, pietatem erga Deum et Sanctos, et affectionem erga res caelestes habere agnoscantur; 6°, ut nullum canonicum impedimentum vel corporis deformitatem ac defectum contraxerint, quae huic clericali statui damnosa esse possit. In defectu autem praedictarum qualitatum potius mature dimittendi erunt; praedictis vero concurrentibus, et promissione superioribus huius instituti factâ quod in hac clericali vitâ constanter vivere velint, ad secundam classem admittentur.

x. In tertiâ classe continentur theologi, canonistae, alique a fine philosophiae usque ad sacerdotium, qui tales vitâ et moribus extiterint, ut de illorum clericali vocatione rationabiliter dubitari non possit, et hi, susceptis minoribus ordinibus, iuxta studia publica, in universitatibus, domi, sive in seminariis, potissimum in iis, quae ad salutem animarum procurandam necessaria sunt, informabuntur.

xi. Priusquam vero ad eam admittantur, per iuramentum ad hoc institutum se obligabunt, ita quidem, ut, qui alumni simul fuerint in seminario cuiusdam Ordinarii, vel alterius patroni, institutum concredito, adinstar illorum ab archiepiscopo Moguntino et episcopo Heribipolensi et Augustano instituto concreditorum, utroque respectu, tam erga

Adolescentes in seminariis in tres studiorum classes distribuendi; eorumdemque obligatio ad hoc institutum.

Ordinarium loci, quam erga institutum, sequenti formulâ id praestent:

Formula iuramenti iuven-
tium qui ad semina-
ria pertinent e-
piscoporum.

XII. « Ego N., filius N., dioecesis N., seminarii N. alumnus, plenam habens instituti clericorum saecularium in commune viventium et huius seminarii statutorum notitiam, legibus et constitutionibus utriusque me sponte subiicio, easque, quantum in me erit, observari promitto. Insuper spondeo et iuro me sub iurisdictione reverendissimi, vel eminentissimi domini Ordinarii mei, seclusâ omni exemptione, in supradicto instituto clericorum, qui, secluso seminarum consortio, bini vel plures pro locorum qualitate cohabitant, et bona sua ex beneficiis et functionibus ecclesiasticis provenientia in communes pios usos iuxta constitutionem decimamnonam sacerdotum conferunt, atque sub privatâ et oeconomica unius superioris directione vivunt, sive intra sive extra seminarium, semper victurum et moriturum. Insuper spondeo et iuro, quod, dum in hoc seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas a superioribus huius instituti approbata mutationem status postularet, nullam religionem, societatem, aut congregationem regularem, vel etiam quemcumque statum, sine speciali eiusdem reverendissimi domini Ordinarii mei licentiâ, ingrediar. Denique spondeo et iuro, me praedictum iuramentum eiusque obligationem intelligere et observaturum. Sub die N., mensis N., anno N. Sic me Deus adiuvet, et haec sancti Dei Evangelia ».

XIII. Qui vero alumni in seminariis Ordinariorum non fuerint, et in seminariis huic instituto propriis educantur, iuramentum in formulâ sequenti praestabunt:

Formula iuramenti iuven-
tium instituti.

« Ego N., filius N., dioecesis N., plenam habens instituti clericorum saecularium in commune viventium notitiam,

legibus et constitutionibus ipsius me sponte subiicio, easque, quantum in me erit, observare promitto. Insuper spondeo et iuro me sub directione privatâ et oeconomica praesidis supremi, eiusque in hoc munere legitimis successoribus, salvâ per omnia reverendissimi domini Ordinarii mei auctoritate et iurisdictione, in supradicto instituto clericorum, qui, secluso seminarum consortio, bini vel plures pro locorum qualitate cohabitant, et bona sua ex beneficiis et functionibus ecclesiasticis provenientia in communes pios usos, iuxta constitutionem decimamnonam sacerdotum, conferunt, semper victurum et moriturum. Insuper spondeo et iuro, quod, dum in hoc seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas a superioribus huius instituti approbata mutationem status postularet, nullam religionem, societatem, aut congregationem regularem, vel etiam quemcumque statum, sine speciali supremi praesidis huius instituti licentiâ, ingrediar. Denique spondeo et iuro, me praedictum iuramentum eiusque obligationem intelligere et observaturum. Sub die N., mensis N., anno N. Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia ».

XIV. Iuramento praedicto non obstante, facile ante susceptos maiores ordines circa finem studiorum suscipiendos, ob rationabilem causam, adolescentes ad saecularem statum, habitâ debitâ licentiâ a superioribus huius instituti, et insuper, si alumni sint, a reverendissimo Ordinario, transire poterunt, ne inviti, aut gravem difficultatem sentientes, ad statum clericale trahantur, in quo postea ad scandala declinent; solutis prius sumptibus sustentationis, nisi illis in hoc casu pro parte aut ex integro condonentur.

XV. Iuxta classium praedictarum distinctionem, iuventus etiam tres vias spi-

rituales tenebit, videlicet viam purgativam, in qua ad vitae innocentiam, ad moderandas passiones, ad fugienda peccata, pro cuiusque aetate et datâ gratiâ, sedulo impellantur; viam illuminativam, in qua dogmata fidei nostrae catholicae universaeque doctrinae christianae principia, et proprii sui hominis interioris cognitio, unâ cum facilioribus recte vivendi regulis, ipsis ex proposito mature instillantur; viam denique perfectivam, in qua ad consequendam perfectionem status clericalis sibi possibilem et Ecclesiae salutarem conabuntur.

xvi. Ut adolescentes in praedictis instituantur, saltem singulis diebus dominicis a meridie per horam in loco cuiusque classis pater spiritualis certam materiam ita succincte et clare tractabit, ut singuli terminorum seriem memoriae tradere, et praedictarum viarum scientiam successive facili negotio assequi valeant.

xvii. Ante omnia magistri virtutum adolescentes primae classis instruant de rectâ intentione in examine aliisque exercitationibus spiritualibus persolvendis, quomodo sub sacrificio missae spiritualiter communicare possint. In scientiâ quoque rerum caelestium ex professo a patre spirituali probe perito informentur. In doctrinâ christianâ principia fidei, uberius quam in communi parvulorum catechesi fieri solet, ex catechismo romano per ordinem iisdem traduntur, uti et significatio sacramentorum caeremoniarum, virtus sacramentalium, et similia.

xviii. Contra insidias hostium spiritualium caute roborentur per instructionem cognitionis sui ipsius et diversarum tentationum notitiam, in quem finem inserviet libellus beati Salesii *Philothae* dictus, et ille qui *De imitatione Christi* inscribitur, ex quibus pater spiritualis,

uti etiam ex materiâ de discretione spirituum, clientes suos prudenter informabit.

xix. Pariter magistro spirituali cura sit ut ex cognitioe Dei et beneficiorum eius clientes suos ad divinum et filialem amorem, ex praestantiâ et benignitate Beatae Virginis Mariae ad eiusdem devotionem, ex custodiâ sanctorum angelorum et meritis sanctorum ad eorum cultum ac patronorum electionem, ex quatuor novissimis et pocnis impiorum ad timorem Domini, ex notitiâ passionum ad propriam cognitionem, et ex hac ad sui ipsius contemptum et diffidentiam, atque ex aliis virtutibus spiritualibus ad studium rerum caelestium impellantur; super quae, tamquam rudimenta, solidae virtutes, successu temporis, aedificantur.

xx. Ut adolescentes secundae classis in viâ spirituali progrediantur, a patre spirituali in modo meditandi instruantur, et non tantum praecepta meditandi tradat, verum etiam in praxi ostendat quomodo ex particulari themate meditatio ordinanda sit; materias quoque subinde eisdem designet, easque in puncta dividat; peractâ quoque meditatione, examen desuper instituat, in quo successus examinetur, et errores per utilia documenta ostendantur; ea vero materia pro hac classe studiorum ex doctrinâ et vitâ Christi et Sanctorum desumat, quae ad extirpationem vitiorum et solidarum virtutum implantationem ordinata visa fuerit.

xxi. Post instructionem de modo meditandi, pater spiritualis ad tradendam christianarum virtutum et oppositorum vitiorum doctrinam progredietur, quam ex materiâ de christianâ clericorum perfectione desumat, instruendo clientes suos, primo in virtutibus theologicis, ex quibus Deum timere et diligere addi-

scant, deinde naturam et finem virtutum cardinalium, quae sunt veluti columnae salutis nostrae, eosdem instruat; non minus de verâ humilitate, patientiâ et abnegatione propriae voluntatis, earumque oppositis defectibus, informentur; et denique in omnibus aliis virtutibus, quibus homo interior in ordine ad salutem aeternam perficitur; medium quoque discretionis in omni virtute perspicuis rationibus et exemplis practice edoceantur, ne ad extrema deflectant.

xxii. In hunc finem inserviat libellus, qui inscribitur *Pugna spiritualis*, a sancto Francisco Salesio summopere commendatus, accedente practicâ instructione patris provincialis ad pugnandum contra passiones et vitia per virtutes oppositas, praesertim contra vitium quoddam particulare, super quo, eiusque virtute oppositâ exercendâ, etiam particulare examen frequentius institutum erit; in quibus et in omni aliâ congruâ occasione pater spiritualis clientibus suis practicum exercitium ad manus dabit.

xxiii. Ex singulis erroribus occasio erudiendi et contra vitia pugnandi propositumque in posterum formandi adolescentibus a patre spirituali ad manus detur, eâ practicâ instructione, qua virtutis via et ipsum exercitium congruâ perspicuitate pateat, et animus ingenuus cum facilitate et iucunditate ad illud inducatur. In quem finem pater spiritualis cum clientibus suis toties colloquium particulare instituet, quoties singulorum indigentia propria requirat. Exercitia quoque spiritualia annua statuto tempore eidem praescribet.

xxiv. Adolescentes tertiae classis vocationis suae clericalis scopum mature cordi habentes, viae perfectivae se accingant, ut eorum homo interior et exterior in omnibus iis qualitatibus per-

ficiatur, quae in ordine ad salutem proximorum imprimis ordinantur, ut iam non solum sibi, verum etiam aliis vivere et studere incipiant.

xxv. Postquam in reformatione hominis sui interioris rite instructi fuerint, viae regiae virtutum insistentes, ad reformandum suum hominem exteriorem convertentur, eas virtutes et qualitates sub directione patris spiritualis sibi comparando, quae in statu clericali ad vitam activam in hoc saeculo necessaria¹ sunt; in quem finem informabuntur per ordinem in exercitio externarum virtutum, qualiter se erga omnis generis homines christiane exhibere debeant, similiter de discretionem spirituum et universo officio pastoralis in multâ charitate praestando practice erudiantur, ut in singulis actionibus secundum unam uniformemque normam se moderari sciant.

xxvi. Primum locum, in ordine doctrinae, discretio obtinebit, tamquam moderatrix humanarum actionum: et, cum duo hominem exteriorem in ordine ad vitam activam perficiant, 1° ipsae virtutes, 2° modus operandi ad extra, adolescentibus in utroque informandi sunt. Inter virtutes, quoad modum instruendi inventum, prima est mansuetudo hominis christiani, consistens in verbis et actionibus, quae erga omnes omni occasione superabundare debet; deinde humilitas, coniuncta tamen cum decore vestium, actionum, verborum, et totius hominis venustate, personaeque sacrae gravitate.

xxvii. Tertium locum affabilitas² sibi vindicat, ut cum christianâ suavitate ad aedificationem conversatio fiat; cuius comes est modestia, plurimarum rerum moderatrix, quae effusionem nimiam sui

¹ Aptius lege *necessariae* (R. T.).

² Male edit. Man. legit *affabiles* (R. T.).

ipsius coërect; sequitur eutrapelia, ut can. iucunditate recreationi locus detur; deinde charitas externa, quae prae se aliis cedit¹, in multis condescendit, pacera cum omnibus habet, et alios obsequiis praevenire gestit, neque est sensitiva aut apprehensiva.

xxviii. Praeterea modum recte operandi ad extra aliae quaedam virtutes principales discretum reddunt, quae sunt prudentia, fortitudo spiritus, iustitia, temperantia et circumspectio.

xxix. Inter obiecta operandi ad extra, conversatio utilis in omni occasione et quaestione proposita cum omnis generis hominibus primum locum obtinet; cui succedit modus catechizandi parvulos cum ratione et dexteritate; item modus docendi scholas particulares, ut adolescentes ingenio praestantes in doctrinâ proficiant; item discretio spirituum, ingeniorum et naturarum;

xxx. Praesertim vero modus audiendi confessiones, iuvandi animas, agendi cum aegrotis, scrupulosis et desperabundis, pusillanimis, melancholicis, et aliis hominibus qui vel corpore, vel sensu, vel animâ periclitantur, qui² scilicet dexteritate ad eorundem medicinam salutarem et aedificationem sit agendum; cui succedit modus concionandi et operandi, ut animae utiliter ac nervose saepe verbi Dei condiantur; sequitur modus administrandi res temporales, ut eum debitâ dexteritate et discretione, sine notâ avaritiae et prodigalitatâ, in omnibus agatur; denique modus regendi sibi subditos, tam saeculares in beneficiis curatis, quam ipsosmet huius instituti clericos, cum moderatione, dexteritate, charitate, ad aedificationem.

xxxi. Superiores enixe laborent quantum adolescentibus omni tempore ho-

nestâ aliquâ occupatione a vago mentis intuitu et otio revocent. In quem finem distributio diurni temporis in quovis seminario ordinetur, quae huiusmodi (mutatis mutandis) esse poterit:

xxxii. Mane surgentes statuto tempore, ea observent quae in stationibus sunt praescripta; quibus finitis, adolescentes inferiorum scholarum per quadrantem horae lectionem spiritualem instituant, studiosi vero secundae et tertiae classis per mediam horam meditentur; deinde omnes simul sacrificio missae devote intersint; reliquo tempore studiis invigilent usque ad tempus frequentandi scholas; post scholas, si tempus supersit, studia continuabunt; uno quadrante ante prandium litanias Omnium Sanctorum iuxta stationes persolvant; sub prandio et coenâ studiosi tertiae classis per ordinem legent Scripturam Sacram, constitutiones, aliosque libros aeternos, iuxta superiorum dispositionem; studiosi vero secundae classis per ordinem ad secundam mensam legent.

xxxiii. Post prandium recreatio uniformiter ab adolescentibus observetur; finita recreatione aliquid temporis addiscendo cantui tribuant; theologi vero maturiores pro illo tempore in caeremoniis et ritibus sacris exerceantur; postea rursus studiis invigilabunt; ita tamen ut theologi per quadrantem horae ante studia in Sacrae Scripturae explanatione se exerceant; finita frequentatione scholarum, assignato tempore studia vel repetitiones fient; uno quadrante horae ante coenam pro meditatione sequentis diei se praeparabunt; post coenam, diebus veneris et sabbati, breve colloquium spirituale paulo ante rosarium instituetur.

xxxiv. Diebus festis et dominicis tam sacrum solemne quam concio captui et fructui adolescentum accommodata in se-

tatione scholarum, et repetitione domestica.

De quotidianis exercitiis, frequentibus,

1 Edit. Main. legit *caedit* (n. T.).

2 Potius lege *qui* vel *quâ* (n. T.).

minariis pro adolescentibus trium harum classium habeatur, reliquum tempus pro superiorum ordinatione utiliter impendant.

xxxv. Praedictis his diebus, finita scholâ spirituali et vesperis cantatis, exercitiâ reliqua, ut diebus aliis, perficiant. Ceterum ad divina officia aut conciones foris frequentandas non facile emittantur. Sub coenâ, loco lectionis, theologi per ordinem succinctum sermonem per modum concionis in linguâ vulgari habeant.

xxxvi. Ad scholas publicas, ubi adsunt, cuiusque loci, audito prius domi sacro, mittentur, servato a rectoribus gymnasiolorum et universitatum praefixo tempore. Ad scholas per plateas bini modeste incedant, ac finitis scholis, sic revertantur, prudentiore semper directore constituto. In scholis seorsim eâ modestiâ sedeant, ut aliis maiorum¹ exemplum praebent.

xxxvii. Ut adolescentes primae classis solidius in studiis progrediantur, iis paedagogos quosdam domesticos pro repetendis lectionibus et conficiendis argumentis superiores adiungant, qui eisdem pariter in disputationibus domesticis praesint, et in studiis suis per omnia ad debitum profectum sedulâ diligentâ eos excolant.

xxxviii. Philosophi, praeter privatas inter se repetitiones, singulis septimanis, determinatâ die, repetitionem omnibus praesentibus per ordinem habeant, et in fine studiorum suorum, praevio examine domestico, nisi ad publicas in universitatibus defensiones fuerint admissi, saltem in seminario ex universo studio suo theses defendant.

xxxix. Adolescentes tertiae classis, ex theologiâ speculativâ, statuto die, unâ horâ, repetitionem instituunt: similis

¹ Forsan bonum vel bonorum (n. t.).

repetitio saltem singulis mensibus semel distinctis diebus instituetur ex theologiâ morali, iure canonico et studio controversistico, iuxta particularem superiorum¹ ordinationem, uti et Scripturae Sacrae expositio, repetitio pastoralis; pro quibus utiliter expediendis, universo studiorum negotio praeficiatur unus sacerdos, qui in singulis studiis aptior ad hoc praestandum iudicabitur.

xl. Universim superiores pro viribus laborabunt ut seminaria bene sint ordinata, eorumque debita cura habeatur.

De oeconomica ordinatione seminariorum, victu et vestitu adolescentium.

Pro custodiâ domus ac ianuae homo laicus fidelis et maturus constituatur, qui, sine expressâ superioris licentiâ, extraneos ad adolescentes in domum non intromittat, aut adolescentes exire permittat: coqui et alii domestici pariter sint fideles, maturi, patientes et charitativi.

xli. In communi oratorio et refectorio suas consuetas preces omnes persolvant, ac reflectionem sumant; cetera in tres contignationes² distinguantur, et in singulis singularum classium iuvenes in uno amplo musaeo, vel duobus, cohabitent, ibique repetitiones solitae peragantur.

xlii. Pariter unum vel duo dormitoria in quavis contignatione³ cum annexâ camerâ magistri spiritualis constituantur, itaut in dormitorio, cum certâ interdistinctione, secundum debitam honestatem, extra conspectum mutuum seorsim dormiant.

xliii. In victu, vestitu omnes aequaliter habeantur, et ingenue eatenus tractentur, quatenus animorum ingenuitas ad superandos studiorum labores magis iucunditate quam servili timore excitetur.

xliv. Unde mensa quotidiana frugalis

¹ Forsan superiorum (n. t.).

² Edit. Main. legit *consignationes* (n. t.).

³ Etiam hic ed. M. habet *consignatione* (n. t.).

erit, ut non solum temperantiam, unâ cum verâ ingenuitate, ab adolescentiâ imbibant, sed etiam bonam corporis complexionem, animumque alacrem acquirant. Color vestium perpetuo niger sit; qualitates autem ceterae nullam vanitatem, aut inaequalitatem, vel luxum, sed magis honestatem et modestiam demonstrent.

XLV. Pro servando debito in omnibus ordine, sit in quovis seminario horologium et campanula exactae temporis distributioni serviens. Sit item infirmaria, ex qua ad oratorium fiant fenestrae, per quas infirmi quotidianum sacrum ac preces reliquorum valeant percipere.

XLVI. Superiores debite attendant ad bibliothecam, vestiarium, dormitoria, cellam, culinam et similia: claves ad portam seminarii noctu director habeat.

XLVII. Seminaria iuventutis possunt esse pontificia, et alia his similia pro clericis et animarum curatoribus ad quosvis mundi partes mittendis; vel regum ac principum, pro certis regnis et provinciis; vel archiepiscopalia et episcopalia, pro archidioecesi aut ampliore dioecesi; et denique seminaria propria huius instituti erecta et fundata per patronos, et per media communitatis, praecise pro hoc instituto; quorum ultimum, quoad media foundationis, plenum dominium penes idem institutum erit: quoad reliqua seminaria, quorum dominium vi foundationis ad patronos spectat, vel patroni certa media pro fundatione stabili huic instituto, aut tantum certos annos proventus directoribus seminariorum consignare poterunt, ex quibus certus studiosorum numerus sustentetur.

XLVIII. Adolescentes qui vi alumnatus ad certas dioeceses aut provincias obligantur, non nisi ex speciali favore patroni, in casu alicuius specialis necessitatis, aliò mitti possunt; substitutâ ta-

men, si ita patronus requirat, alterâ personâ qualificatâ. Educati quoque in seminariis huic instituto propriis, etsi ad certam dioecesim non obligentur, regulariter tamen in territorio, ubi seminario situm est, manebunt, et quando illa dioecesis indiget, eidem inservient, ita tamen ut in casu necessitatis ad quaecumque loca ex ordinatione superiorum huius instituti mitti possint¹.

XLIX. Media pro fundandis seminariis eidem instituto propriis haberi possunt vel ex collatione reddituum ecclesiasticorum, iuxta constitutionem decimannam sacerdotum, aut ex bonis haereditariis ex liberâ voluntate sic applicandis, aut demum ex illis quae a patronis sponte conferuntur: ita tamen ut personae particulares huius instituti ex redditibus suis primo propriae parochiae seu beneficii oneribus sufficienter prospiciant, et superiores, ex mediis in massâ communi iam collectis, aliis² instituti aequè vel magis necessariis communibus oneribus similiter prospiciant.

L. Ubi seminaria iam fundata existunt, quae directioni superiorum huius instituti eiusdem fini conformiter tradere placebit, si media foundationis non sufficiant, pro integritatis exigentiâ media communitatis (si ad manum fuerint) eâ conditione authentico instrumento adiectâ applicari poterunt, ut, casu quo eiusdem seminarii directio a clericis instituti non continuaretur, supremus instituti praeses, bona illa, quae institutum de suis adiecit, libere aliò transferre possit et valeat.

LI. In acceptandis seminariis, traditio fini huius instituti non sit contraria, reliquae conditiones fundatoris arbitrio manent subiectae. Ut inhabiles excludantur, adolescentum susceptio, et eo-

¹ Edit. Main. legit *possunt* (n. t.).

² Edit. Main. legit *alii* (n. t.).

rumdem directio, vel plene a patronis superioribus instituti concedatur, vel saltem ut iisdem a patronis ius et potestas fiat ipsis idonea subiecta nominandi, praevio accurato examine et probatione sufficiente, quatenus sic digniores a patronis recipiantur, qui recepti in instituto vivere tamquam vera ipsius membra postmodum obligati maneant.

LII. Quod si Ordinarii locorum annua ratiocinia a directoribus seminariorum petant, uti et per se aut per alios visitando domesticam gubernationem, iuxta dispositionem sacri Concilii Tridentini, sess. XXIII *De reformatione* cap. XVIII, inspicere voluerint, id constitutionibus a sanctâ Sede Apostolicâ confirmatis conformiter fiet; ita tamen ut de redditibus seminarii nihil alienare possint, et in alios usus convertere.

LIII. Superiores cuiuscumque seminarii, praeter mensam, certum aliquod salarium habeant, si aliter de competente beneficio ecclesiastico provisi non fuerint. Cetera vero, quae ex communi massâ per annum restabunt, in iisdem seminariis pro futuris eventibus ac necessitatibus asservabuntur; quod intelligitur si modo continua talis seminarii administratio huius instituti clericis relinquatur; ceteroqui enim talia dispositioni superiorum huius instituti reservabuntur, quorum proinde calculus eisdem, quoties visum fuerit, per modum ratiocinii exhibendus erit.

LIV. In casu dimissionis alicuius e seminario, si restitutio sumptuum facienda sit, fiet seminariis patronorum, in quibus tantum certa portio pro sustentatione adolescentum per annum assignatur; in aliis vero seminariis, in quibus bona foundationis ad institutum spectant, talia ad massam communem illius seminarii tradantur, ut alii iuvenes exinde sustententur. Ratiocinia in praesentiâ

patronorum Ordinariis exhibenda iuxta constitutionem LII.

LV. Ordinarie in quavis ampliori dioecesi, ac a potiori in quavis archidioecesi, unum seminarium, et, quantum fieri potest, iuxta eas academias et universitates habeatur vel erigatur, ubi studia et disciplina abundantius floreant, ita tamen ut seminaria ultra necessitatem non multiplicentur; quod si in tali districtu nulla universitas esset, in qua scholae maiores ab iis doceantur qui docere solent, tunc sacerdotes huius instituti in tali casu tam sacras quam profanas litteras doceant.

LVI. Cum sacerdotes et clerici huius instituti sub iurisdictione Ordinariorum, tamquam veri et simpliciter proprieque dicti clerici, parati sint in toto terrarum orbe curam animarum administrare (mediantibus mediis temporalibus ab Ordinariis locorum, vel aliunde pro formandis seminariis deputatis et collatis, ad quod praestandum dictos clericos sumptibus suis impares esse per se constat), ut per bonam instructionem iuventutis ad seminaria ordinarie adolescentes propriae patriae assumantur, qui sint ad omnem laborem impigri ac patrio solo assueti, ut sub hac ipsâ disciplinâ usque ad mortem subsistant.

LVII. Cum solida et stabilis disciplina pro bonis clericis et curatis formandis in domo, in qua diversae conditionis, status, ordinis adolescentes commorantur, servari non possit; ideo ad seminarium huius instituti propria, vel Ordinariorum presbyteris huius instituti concredita, nullus suscipiatur, qui in hoc instituto non velit vel actu vivere vel animum saltem sic vivendi habeat. Quod si tamen ex gravissimâ causâ convictores quidam suscipiendi forent, iisdem expressâ hac conditione et non aliter suscipiantur, ut in seminario disciplinac

Ubinam seminarium esse debeant, et cuius nationis adolescentes in eis sint educandi.

per omnia et in omnibus absque ullâ prorsus exemptione se accommodent.

LXIII. Non obstante quod adolescentes ad seminaria suscipiendi ordinarie (nisi excellentia talentorum et circumstantiæ graves contrarium suadeant) eius nationis esse debeant, in quo loco suscipiuntur; inter adolescentes tamen sub studiis transplantatio quoad diversas nationes sic fieri poterit, ut, finitis studiis, ad seminaria in terris propriis revertantur. Exciipiuntur quoque seminaria fundata eâ intentione, ut sic educati ad quasvis mundi partes vel ad loca haeretica mittantur, cum Ordinariorum consensu, si ea in eorundem dioecesis sunt, vel ad alia cum sanctae Sedis Apostolicae licentiâ: ad haec enim diversae nationis iuvenes insignes, praesertim qui sub disciplinâ huius instituti alibi in seminariis iam vixerunt, suscipi possunt.

LIX. Si seminarium amplioris dioecesis sit a ceteris dioecibus unius archiepiscopi independentens, principalem curam eiusdem habebit praeses dioecesanus. Si vero pro totâ archidioecesi inserviat, in qua etiam quoad domum emeritorum et bona communitalis mutui sit usus, praeses archidioecesanus eiusdem curam habebit, singulis annis bis visitando, diligenterque minus politiam domesticam tam in spiritualibus quam in temporalibus inspiciendo, et cuncta ad debitam formam reducendo aut in eâ conservando; mediorum quoque temporalium et emolumentorum incrementum, mediante oeconomio sibi adiuncto, rationem habebit. In seminariis propriis directores aliosque magistros tam virtutum quam studiorum praeficiet, et pro rei utilitate aut necessitate amovebit. In seminariis vero episcopalibus, huic instituto ab Ordinariis concreditus, personas capaces reverendissimis dominis Ordinariis nominabit,

ut ab iisdem auctoritate ordinariâ seminariis praeficiantur.

LX. In quovis seminario erit 1° director, sive regens totius seminarii, qui prudentiâ, gravitate, doctrinâ et sollicitudine charitatis inter alios emineat; 2° pater spiritualis pariter pietate et doctrinâ et ceteris qualitatibus insignis, qui exercitationibus consuetis praesit; 3° confessarius, qui toti domui ordinariæ a confessionibus assistat, cum facultate confitendi alii vel aliis confessariis extraordinariis per superiores deputatis et approbatis ab Ordinariis; 4° oeconomus qui dependenter a direttore rerum temporalium curam habeat.

LXI. Promotiones ad diversos gradus in theologiâ et iure non prius fiant, donec constet, quod taliter promovendi perfecte iuxta normam huius instituti in pietate, subiectione ac fervore sint victuri, et insuper capaces pro gerendo tali officio, ad quod gradus eiusmodi sunt necessarii.

LXII. Omnes et singuli, in quibuscumque seminariis educati, finitis studiis, suscepto sacerdotio, uti illi qui in maioribus ordinibus constituti ad hoc institutum fuerint suscepti, praevis debita informatione in domo emeritorum vel alibi factâ, iuramentum ad manus superiorum huius instituti praestabunt: a quo iuramento sic praestito, per quod pactum inter membra huius instituti ultimato roboratur, nemo ex post facto nisi a solo Summo Pontifice absolvi potest; cui desuper, praevis maturo causarum et circumstantiarum examine, supremus huius instituti praeses per se vel alium debitam relationem faciet. Formula autem iuramenti sequens est:

LXIII. « Ego N., filius N., dioecesis N., plenam habens instituti clericorum saecularium in commune viventium notitiam, legibus et constitutionibus ipsius

Quis curam
seminariorum
habeat, et qui
tam singulis
eius praeficietur.

Iuramentum
omnibus, qui
huic instituto
adscribuntur
committitur.

me sponte subiicio, easque, quantum in me erit, observare promitto. Insuper tibi N. N. huius instituti praesidi supremo, tuisque in hoc munere legitimis successoribus, spondeo et iuro me sub directione tuâ privatâ et oeconomica, salvâ per omnia reverendissimi domini Ordinarii mei auctoritate et iurisdictione, in supradicto instituto clericorum, qui, secluso seminarum consortio bini vel plures pro locorum qualitate cohabitant, et bona sua ex beneficiis et functionibus ecclesiasticis provenientia in communes pios usus iuxta constitutionem decimam nonam sacerdotum conferunt, semper victurum et moriturum. Denique spondeo et iuro me praedictum iuramentum eiusque obligationem intelligere et observaturum, a quo non possim nisi a solo Summo Pontifice absolvi. Sub die N., mensis N., anno N. Sic me Deus adjuvet et haec sancta Dei evangelia ».

LXIV. Praedictis non obstat, quominus quispiam post iuramentum praedictum, maioris perfectionis gratiâ, ad ordinem religiosum transire possit, ita tamen, ut non omni spiritui credatur, sed prius bene probetur, et non tam proprio iudicio, quam superiorum huius instituti vere Dei vocatio esse approbetur. Tenebitur tamen talis (si ex novitiatu iterum discesserit) vi huius iuramenti ad hoc institutum redire.

LXV. Qui praestito saepedicto iuramento ad dignitates ecclesiasticas episcopales et ad quoscumque his similes promoti fuerint, etsi sub actuali directione praesidis, ob respectum status, non sint, tenebuntur nihilominus praestare ea, ad quae ceteri huius instituti communiter obligantur.

LXVI. Clerici recenter ordinati ad curam animarum ordinarie non statim exponantur, sed prius in domibus sacerdotum beneficiarum et parochorum,

ubi strictior custodia et disciplina urget, pro tempore vivant, et cum praesitu et consensu reverendissimi domini Ordinarii provisorio modo officia administrant, ut sic non solum disciplinam clericalem magis imbibant, et in superioritate libertatis suae pie, sobrie, casteque vivere, etiam extra talem custodiam postmodum expositi, addiscant, verum etiam ritus et caeremonias ecclesiasticas circa curam animarum cum debita dexteritate et experimentalium praxi solide comprehendant, et tunc demum utiliter ac secure commodis occasionibus ad cappellanias, parochias, aliaque officia pastoralia cum consensu Ordinarii exponi poterunt.

PARS SECUNDA.

Constitutiones pro directione spirituali et temporalis presbyterorum et clericorum huius instituti, qui actualiter in curâ animarum, beneficiis ecclesiasticis, aliisque officiis quibuscumque existunt.

I. Quilibet superior particularis, qui unius domus clericos dirigendos habet, invigilet, ut decursus totius diei cum debita distributione temporis ab omnibus sedulo observetur, atque in primis ut preces tam matutinae quam meridianae et nocturnae cum debita pietate ab omnibus simul in loco ad orandum deputato persolvantur, similiter horae canonicae, ab omnibus alicubi cohabitantibus et legitime non impeditis, determinatis ad id horis simul recitentur.

II. Statutis quoque horis, cuique loco accommodatis, sacrificium missae celebretur, itaut reliquum tempus cum certa pariter distributione pro studio tam Scripturae Sacrae, quam theologiae, praesertim moralis, lectionis asceticae, et similibus, relinquatur, in quantum cura pastoralis, visitatio infirmorum, administratio sacramentorum, ac actualis praeparatio ad conciones et catecheses ne-

De vigiliantia superiorum, et exercitia quotidiana, tam prelati, quam studiorum, et alia rite ubique observantur.

Onomodo sacerdotus noviter ordinatus ad curam animarum applicari debeat.

cessaria id patitur, quae, dum actu instant, ceteris praeponenda sunt.

III. Superioris quoque cuiusque loci est ordinare, quidnam, praeter Scripturam Sacram, quovis tempore ad prandium et coenam per mediam circiter horam utiliter legi possit, ex quo utiles deinde discursus formari debent. Recreatio post mensam ea semper esse debet, quae honestatem et modestiam cum pace perpetuò sibi iunctas habeat, ad quod pariter superiori invigilandum erit.

IV. Generalem ordinationem praedictorum omnium superiores tempore visitationis facient, iuxta quam postmodum quilibet particularis superior directionem suam practice instituat.

V. Quilibet superior alicuius decanalis vel in vicini¹ districtus singulis sibi commissis clericis et sacerdotibus annum determinabit tempus, quo opportune recollectioni mentis in suà vel alià ad hoc deputandà domo insistant, seduloque curabit ut apud omnes debitum dicta recollectio sortiatur effectum: ad quam etiam extra hoc praescriptum illos disponet, quorum spiritualis infirmitas aliaque causae rationabiles id prudenter postulaverint.

VI. Eiusdem superioris domus in quovis districtu refugii et medicinae spiritualis locus existet, ut spiritualem convalescentiam ibi percipiant illi qui in parochiis aliquod vulnus spirituale acceperunt, vel periculum passi sunt; quibus alii ad tempus et tamdiu succedent, usquedum eorum infirmitas per media spiritualia correctæ fuerit; quod etiam de illis observandum, qui in spiritus desolatione versantur, aut in melancholiam vel aliam afflictionem lapsi sunt, ut, remediis spiritualibus adiuti, fortiores ad stationis suae vigiliis regreantur.

¹ Forsan in vicina (A. T.).

VII. Idem superior alicuius decanalis districtus aliquoties in anno tot clericos et sacerdotes, huic instituto addictos ac privatae suae directioni assignatos, in certum locum convocabit, et ad certum diem, quo sine detrimento animarum curà commode comparare¹ poterunt, ad assignatas materias in scriptis thesibus proponendas, ac more scholastico a constitutis ad id per vices oppugnandas ac defendendas, ut singulorum ingenium ac diligentia palam exinde fiat. Materiam, circa quam haec exercitatio utiliter institui poterit, suppeditabunt Scriptura Sacra, casus conscientiae, theologia speculativa et polemica, seu controversistica, ac ius canonicum. Directorium totius negotii penes praedictum eiusmodi districtus superiorem erit.

VIII. Praeses huius exercitationis a superiore constituetur aliquis ex eodem districtu, qui in praedictis facultatibus prae reliquis eminere atque ad hoc officium habilis esse videbitur.

IX. Ad meliorem huius rei successum, in singulis parochiis assignatas materias, certis per hebdomadam diebus, per unam vel sesquihoram, mutatis vicibus, defendendo et oppugnando sic elucident, ut deinde in publicà concertatione cum honore et aliorum aedificatione defendens stare possit.

X. Tempus ad privatum hoc exercitium magis commodum, per se loquendo, erit post meridiem, ita quidem, ut prima media hora in recollectione et praeparatione, reliquum vero tempus in ipsà exercitatione et colloquio insumatur.

XI. Domi particulares casus discutendi caute iunioribus sacerdotibus proponantur, ex quorum resolutione addiscant quomodo sua principia scholastica ad particularia applicare et prudenter praticare debeant.

¹ Forsan quot... comparare (A. T.).

xii. Ut quilibet districtus decanalis a corruptione defectuum, qui paulatim, nisi vigeletur, succrescunt, mature semper expurgetur, observandum erit, ut non tantum singulis octiduis, certo determinato die, in quovis loco particulari, colloquium aliquod constitutioni xlv sacerdotum conformiter instituat; verum etiam ut singulis mensibus, finito supradicto scholastico studiorum exercitio, priusquam, qui praesentes erunt, domum repetant, in domo decanali simili modo quoddam colloquium ac conferentia spiritualis pro toto districtu decanali instituat, eaque in medium proferantur, quae ad conservationem bonae disciplinae et perfectionis incrementum in Domino videbuntur: parochi et beneficiati alii ex dicto colloquio domum reversi, fideliter ea executioni demandare satagant, quae in particulari ipsos attingunt.

xiii. Ut substantialia huius instituti puncta, quae sunt communitas bonorum, cohabitatio fraterna, separatio mulierum, et obedientia erga superiores praesentis clericalis instituti, omnibus sufficienter innotescant, superiores eorundem practicam notitiam perfecto quodam modo habere oportet, ut omnes circa eadem tam per se quam per alias personas idoneas recte informare sciant, eaque notitiâ praehabitâ, ad eorundem observantiam sedulo inducant. Praedicta substantialia puncta, nec¹ praeses generalis, nec conventus qualiscumque, ullo unquam tempore, immutare aut relaxare poterit, cum sint veluti cardines ac fundamenta, per quae, veluti per quosdam vectes in se sufficienter munitos, praesens institutum absque dissolutione in generatione et generationem per Dei gratiam subsistat.

xiv. Ut vero praedicta huius instituti

¹ Edit. Main. legit ne (R. T.).

puncta substantialia tanto certius inconcussa semper maneant, omnes et singuli dicto instituto sese aggregare volentes, illa iuramento firmabunt, eâ iurandi formulâ, quae habetur supra in constitutionibus de directione iuventutis num. LXIII, vi cuius omnes et singuli obligantur, non quidem ad particulares dictorum punctorum actus, itant, quoties aliquis quippiam contra illa vel illorum aliquod admisserit, perius fieri censendus sit, sed solum ad constanter in hoc instituto, in quo praedicta quatuor puncta observanda sunt, usque ad mortem perseverandum, ita ut iuxta constitutionem XLVI sacerdotum ille solus perius fieri censeatur, qui proprio motu se ab huius clericalis vitae et disciplinae statu separaverit.

xv. Censentur autem motu proprio se ab instituto separare, qui sine legitimâ iuramenti sui factâ relaxatione discedunt, aut verbis factisque in instituto deinceps vivere detrectant, uti etiam qui per frequentatos actus graviter contra supradicta substantialia excedunt, et praeviâ trinâ monitione, praefixo a supremo huius instituti praeside termino peremptorio, quod, nisi monitioni pareant, ab instituto separandi sint, si in contumaciâ perseverant, ¹ tales enim se ipsos suo facto ob incorrigibilitatem separare censendi sunt. Licet hic casus ibi et tum solum accidere possit, quando alia ratio delinquentem ad meliorem frugem beneficio domus emeritorum, vel alia via reducendi et scandalum tollendi pro isto tempore instituto non suppetierit.

xvi. Finis communitatis bonorum est, ut a clericis huius instituti omnia, ex

¹ De communitate bonorum in specto.

¹ Deesse videtur *reipsâ separantur*; (R. T.).

bito modo et ordine conferantur et applicentur, eorumque bonorum abusus tollatur, seposita omni avaritiae et prodigalitati specie, singuli sedulo curabunt ut huic instituto clericali vere fideles dispensatores se exhibeant in omnibus sincere expectantes commune bonum, tamquam proprium Iesu Christi domini nostri patrimonium.

xvii. Superiores mature considerare debent quidnam in dispensatione bonorum communium iam in massa communi collectorum potissimum sit observandum: et primo quidem invigilare debent, ut sacerdotibus senibus aliisque inhabilibus sufficienter provideatur: deinde si sacerdotes curatos et beneficiatos, casu aliquo extraordinario, subsidio egerere contingat, ex bonis communibus illis succurrendum erit; similiter, quando aliquis ex hoc instituto recenter ad parochiam vel beneficium aliquod promotus novam alicubi oeconomiam instituere et rebus necessariis instruere debet, suppellectilia et alia maxime necessaria vel pecunia pro iisdem comparandis suppeditanda erunt; ea tamen lege, ut, sive pecunia sic subministrata, sive pretium, quo suppellectilia fuerint aestimata, medio vel infimo pretio ordinata conscribantur, traditaque desuper obligatione, successive, prout poterit, commode superioribus ex preventibus annuis restituantur, ut aliis quoque in simili necessitate constitutis succurri possit: tertio subveniendum quoque est pauperibus sacerdotum huius instituti parentibus, fratribus et sororibus, iuxta constitutionem xxii sacerdotum.

xviii. Post hos magis necessarios communium huius instituti bonorum usus, ingenuis adolescentibus ad hanc clericalem vitam educandis applicanda erunt.

xix. Postquam domibus iuventutis et emeritorum in quadam archidioecesi

vel dioecesi ex mediis communitatis vel patronorum sufficienter provisum fuerit, tunc ad aedes parochiales convenienter ad praescriptum instituti vivendi modum accommodandas, ubi necesse fuerit, vel ex mediis ipsorummet parochorum, praeter id quod forte iuxta morem dioecesis in conservationem illarum annuatim ab illis impendi debet, vel ex collectis ipsiusmet communitatis mediis, si aliunde haberi nequeant, quantum necesse fuerit, applicari poterit.

xx. Similiter ordinari poterit, ut, si desint media pro cohabitatione duorum clericorum in loco quodam particulari ob curam animarum, aut alia de causa ordinanda, superiores huius instituti, tamdiu media necessaria pro altero sacerdote subministrent, quamdiu huius instituti sacerdotes in tali loco curae animarum praefuerint. Et quia aliorum est similibus sacerdotibus curam animarum gerentibus vivendi media subministrare; ideo speciatim et authentice cavendum ne ex hac gratuitate alimentorum subministracione, pro quocumque futuro tempore, instituto quaedam obligatio imponatur.

xxi. Eleemosynae pro varietate vel religiosis vel aliis faciendae, ex mediis huic communitati obligatis, a clericis beneficiatis, iuxta leges christianae charitatis et iuxta dictamen prudentiae fieri possunt; specialiter tamen suadet ut parochianis suis indigentibus pro ratione reddituum suorum prae aliis benigne subvenire studeant.

xxii. Bona communitatis in una archidioecesi correspondente, quoad domum emeritorum et iuventutis, cum quibusdam dioecesibus eiusdem archidioecesis, uti etiam media dioecesis popularum, quae propriam domum emeritorum et iuventutis habet, in eadem applicari debent, nec possunt, per se

loquendo, etiam pro parte aliqua transferri. In casu extraordinario, ubi ob gravem necessitatem christiana charitas suadet ut aliis membris huius instituti ad bonum Ecclesiae Catholicae succuratur, ordinatio desuper fiet a praeside dioecesis cum consilio superiorum decanatum ex una et ex altera parte a praeside supremo. Quod si rei gravitas postulaverit, reverendissimo domino Ordinario loci quoque desuper referendum erit, ut cum eiusdem praescitu et consensu, ad evitandas quascumque suspensiones, res tota peragatur.

xxiii. Ubi communes sumptus faciendi sunt in negociis totum institutum concernentibus, supremi praesidis erit proportionaliter ex collectis mediis particularium dioecesium illud exigere quod ad eiusmodi negocia pertractanda necessarium fuerit.

xxiv. Communitas bonorum mutuum infert obligationem singulorum membrorum ad institutum et instituti ad membra; itaut singuli ad omnia bona sua, ex beneficiis ecclesiasticis et functionibus ac officiis quibuscumque provenientia, in pios communis usus conferenda, vi conventionis mutuae, pactique ultro citroque obligatorii, adstricti¹; ipsi quoque superiores, nomine instituti, singulis membris fideliter in necessitate subvenire teneantur.

xxv. Si quis sacerdos vel clericus animo sese instituto aggregandi aliquandiu cum eiusdem instituti clericis habitaverit, dein vero, antequam consuetum iuramentum praestet, mutata mente recedat, praeter sumptus ipsius causa factos, nihil persolvere teneatur; et si vero post praestitum iuramentum ad Ordinem religiosum transire voluerit, vel proprio motu se ab instituto separaverit, vel ab eodem ob incorrigibilem morum pravi-

¹ Deesse videtur *sint* (R. T.).

tatem aliamve quamcumque causam dimissus fuerit, ex illis, quae in instituto acquisivit, etiam tum vel ad cassam communem contulit, vel apud ipsum adhuc existunt, de iure nihil praetendere vel secum auferre potest: contrarium si fecerit, sine praehabito superiorum instituti consensu, id restituere tenebitur.

xxvi. Si qui sacerdotes, aut alii clerici existentes, bona quaedam ex beneficio, officio vel functionibus ecclesiasticis acquisita iam habeant, ac postmodum ad institutum suscipi petant, libere de iis, quae extra institutum acquisiverunt, disponere possunt, vel in usitatos huius instituti vel in alios licitos et honestos usus, nisi, ob imminemtem ex senectute aut alio capite ad officia et functiones ecclesiasticas inhabilitatem, aequitatis ratio postulare videatur ut instituto consignetur¹, cui per susceptionem talis personae onus eam honeste sustentandi acerescere dignoscitur.

xxvii. Omnes vero et singuli, qui per iuramentum se huic instituto obligarunt, de bonis suis, sive ecclesiasticis extra institutum acquisitis, sive patrimonialibus, de quibuslibet disponere habent, mature ita disponant, ut, casu quo dominium eorum penes se retinere voluerint, tota² vel potiore saltem eorum curam aliis committant, cum nec instituto eiusque disciplinae, nec ipsismet sacerdotibus in officiis et functionibus ecclesiasticis occupatis conveniat multum eiusmodi rerum curis occupari, quae a suscepto vitae statu valde sunt aliena.

xxviii. In quovis loco particulari ratiocinia acceptorum et expensorum ab uno oeconomo fiant, qui, iuxta diversas rubricas, cuiuscumque personae in eadem domo habitantis redditus ex beneficiis et salariis districte annotet, ne

¹ Videtur legendum *consignentur* (R. T.).

² Aptius lege *totam* (R. T.).

aliqua collusio sequatur. In seminariis aliisque domibus, ubi communes redditus pro illâ domo sunt nullam personam particularem spectantes, et simul alii redditus sint ad particulares personas in illâ domo ex beneficiis vel officiis obvenientes; tum, ne confusio oriatur, fieri debet commune ratiocinium, et aliud particulare super accepta et expensa reddituum particularium istarum personarum.

xxix. Cum non solum instituti huius intersit, sed etiam dioecesum, ne bona communia minus fideliter administrantur, aut ad supradictos Ecclesiae Dei utiles usus non expendantur; ideo reverendissimi domini Ordinarii, quoties defectus notabiles in administratione a praeside commissus innotuerit¹, desuper liberam acquirendi et rationes super bonis instituti in commune collatis exigendi, defectusque, interpositâ auctoritate suâ ordinariâ, corrigendi potestatem habeant: defectus vero a superioribus praesidentis subordinatis commissi, a praeside corrigantur, salvâ tamen ut in praemissis Ordinariorum iurisdictione; ut hac ratione per debitam eorum administrationem ac dispensationem fiat quod iuxta approbatam huius instituti constitutionem fieri solet ac debet.

xxx. De reliquo, cum singuli huius instituti clerici, intuitu beneficiorum suorum, reverendissimis dominis Ordinariis ea praestare debeant, ac re ipsâ praestent quae alii clerici extra institutum viventes, iuxta cuiusque dioecesis consuetudinem, intuitu eorumdem beneficiorum praestare debent; bona, ab eisdem in commune ad massam communem iam collata, alio insuper onere seu exactione gravanda non sunt, cum aequitatis ratio non permittat, ut ab²

hoc, quod superflua sua in communes pios, et tum statui ecclesiastico, tum ipsimet sanctae Ecclesiae Catholicae valde proficuos usus conferant, amplius quam alii clerici saeculares graventur: cum enim eorum onera ac obligationes, quae redditus beneficiorum suorum³, communiter cum illis sine ullâ exemptione ferant; merito iisdem etiam cum illis iuribus, privilegiis atque immunitatibus gaudent. Hinc et particularis dispositio circa temporalia huius instituti bona ad capsam iam collata, eorumque dispensatio in usus praescriptos, ad eisdem instituti superiores spectat.

xxxi. Vi communitatis bonorum, sive pacti iurati, nemini liceat ex huius instituti sacerdotibus et clericis testamentum saeculare condere, aut consanguineis suis bona sua temporalia ex beneficiis et functionibus ecclesiasticis ac officiis quibuscumque provenientia, pro quacunque voluntate ultimam³ relinquere. Ideo omnes et singuli, quibuscumque dignitatibus ecclesiasticis non obstantibus, obligantur, ut, quocumque de rebus suis disponendi modo clericis concessio et consueto, bona sua praedicta superioribus huius instituti ad fundandas domos educandae iuventutis et emeritorum sacerdotum aliosque fines huic clericali instituto conformes dispensanda relinquunt, memores, omnia quae possederunt, esse propria Domini Nostri Iesu Christi, in cuius infinitam gloriam, profectumque animarum hoc institutum omni tempore ea impensurum sit, nihilque aequius esse, quam illorum etiam commoda sentire, quorum onera in vitâ et morte suscipiuntur.

xxxii. Donationes³ ecclesiae, cui quis deservit, vel parentibus, fratribus et

1 Videtur deesse *spectant*, vel simile (R. T.)

2 Forsan *dignitate voluntate ultimâ* (R. T.)

3 Forsan *deest et legata* (R. T.).

1 Potius lege *commissi innotuerint* (R. T.).

2 Forsan *ob* pro *ab* legendum (R. T.).

sororibus indigentibus fieri possunt; ea tamen fieri debent cum praesentibus et consensu praesentis alicuius dioecesis vel territorii, vel ita ut iuxta ratihabitionem eiusdem valere debeant: superioribus vero eiusmodi denegare vel immutare non licebit, nisi manifeste videant, adhibito consilio aliorum, aut habitâ etiam, in re gravi, sententiâ reverendissimi domini Ordinarii, quod irrationabiliter ea facta sint.

xxxiii. Legata et donationes, quae ipsismet membris huius instituti ab aliis fiunt intuitu officii vel cuiuscumque respectus ad statum clericalem aut quodcumque officium, et spectant ad bona huic communitati obligata; quae vero dantur intuitu consanguinitatis, affinitatis vel amicitiae mere naturalis, bonis patrimonialibus annumerantur.⁶ In casu dubio donationis factae, standum iuri communi: eâ tamen lege, ut, si a consanguineis et affinibus usque ad quartum gradum inclusive donationes fiant, eae censeantur factae personis; in ceteris vero casibus dubiis, censeantur factae intuitu instituti sive officii.

xxxiv. Debita passiva in vitâ aut post mortem alicuius ex instituto solventur ex mediis ab eodem relictis: ubi vero ea non suffecerint, communitas ad satisfaciendum iisdem obligata non erit, nisi cum expresso consensu superiorum instituti et authenticâ ex scripturâ eadem facta esse comprobentur: idque ideo, quia ceteroquin gravia incommoda huic instituto accrescerent, et ipsum institutum, quod curam talis personae in vitâ et morte in se suscepit, non tantum commo- dum pro membris suis non sentiret, verum etiam grave damnum pateretur.

xxxv. Quando per parochi vel beneficiati decessum vel mortem, ex gratiosâ reverendissimi domini Ordinarii vel patroni concessione, successor ex hoc in-

stituto fuerit; mobilia, quae successori ad ducendam oeconomiam necessaria sunt, non distrahentur; cum antecessor, si huius instituti fuerit, sine detrimento nunquam vendat, successor vero maximâ cum incommoditate et difficultate coëmat, ac de novo familiae de mobilibus prospiciat. Proinde a superioris ordinatione et prudentiâ in tali casu rerum temporalium dispositio aut translatio, quae ex rationabili necessitate vel utilitate fieri subinde debere videbitur, dependebit; ita tamen, ut, pro iis quae successori relinquuntur, honestum et moderate taxatum pretium certo et praefixo termino, in casu mutationis ab unâ ad aliam parochiam sive beneficium, solvatur antecessori; in casu vero mortis, instituto.

xxxvi. Quod vero et quantum ex annuis huiusmodi beneficii redditibus tum antecessori tum successori competat, pro illâ parte temporis, quo quisque illorum illud possidet, iuxta capitularia statuta vel alias cuiusque dioecesis leges et consuetudines determinetur et ordinate adnotetur, idque praesente ac confirmante eo, cui de iure vel consuetudine competit, et, si opus fuerit, praesente uno ad id ex instituto deputato, ut omnis confusio evitetur et charitative singula disponantur.

xxxvii. Cum hoc institutum pro fine suo habeat in salutem populi ita dispersim vivere, ut tamen, quantum possibile fuerit, ubique duo, tres vel plures eiusdem instituti clerici et sacerdotes in eadem domo fraterne cohabitent; superiores diligenter invigilabunt, ut, ex speciali favore reverendissimorum dominorum Ordinariorum ac patronorum, liceat etiam ruri fraternam duorum vel plurium huius instituti clericorum cohabitationem instituere ac continuare.

xxxviii. In oppidis, ubi subinde plura partim curata partim simplicia existunt

⁶ Observanda de fraterna charitate.

beneficia, quorum possessores seorsim habitare consueverunt, sacerdotes instituti, ubi duo vel plura eiusmodi beneficia obtinerint, quantum fieri potest, fraterne cohabitare obligantur: in magnis tamen civitatibus, nisi commode et sine periculo animarum curae suae commissarum possint, non uno loco omnes simul, sed in diversis bini vel plures cohabitent.

XXXIX. Quod si in pagis et oppidis parochialis ecclesia cappellanum hactenus non habuerit, interim tamen redditus adsint, quibus duo clerici congrue ad onus pastorale ferendum sustentari posse videntur, superiores, cum consensu reverendissimi domini Ordinarii, parrocho sacerdotem, non tam in subsidium animarum curae, quam in subsidium continentiae et disciplinae securius servandae, adiungent.

XL. Porro si parochialis ecclesia cappellanas seu filiales ecclesias distantes sub se habuerit, reverendissimi domini Ordinarii locorum rogandi erunt, quatenus permittant, ob bonum disciplinae, clericorum cohabitationes ita divisas ad unam socialem contrahere, dummodo per excussionem, citra neglectum animarum, humanitus praedicta loca provideri possint, in quo ex iudicio reverendissimorum dominorum Ordinarium determinatio fiet; dictae ecclesiae filiales vel parochiae a se invicem ultra horam non distent.

XLI. Ceterum hi sacerdotes tam divina officia quam conciones et catechismos diligenter in ecclesia propria peragant, non secus ac si in loco residerent: parochianos de baptizandis et de providendis aegrotis provide admonent, et semel saltem, praeter festa et dominicas, in septimanam quisque ad ecclesiam suam certo die ad sacrum celebrandum exeat, ut parochiani id prae-

scientes suis et suorum necessitatibus spiritualibus facile consulere possint, ad sacramentorum administrationem evocati: in omni casu sine mora promptos se exhibeant.

XLII. Casu quo tanta ecclesiarum distantia foret, quae positam mensuram notabiliter excedat, atque ob defectum reddituum duo habitare nequeant, qui tunc solitarie exponendus erit, sit solitudinis amans et provectioris aetatis, eiusque constantia in castitate et sobrietate probe perspecta habeatur; insuper singulis septimanis ad domum decanalem vel parochiam aliquam ad sacerdotes huius instituti pro faciendam sacramentali confessione veniat, ei superiori de vitae suae statu frequentius rationem reddat, acceptaque spirituali exhortatione et consolatione, novo cum fervore domum revertatur; in eundem finem saepius etiam talis a superiore decanali vel parrocho quodam visitetur, pro administranda culinâ et familiâ famulum habeat, observeturque quod infra de separatione mulierum statutum habetur.

XLIII. In primis omnes studeant se tales in conversatione suae vitae exhibere, ut suis affectibus ex sincero corde sic dominantur, quatenus cuivis cum animi iucunditate cohabitare sciant; firmiter etiam sibi persuadeant in omni familia, quantumvis bene ordinata, imperfectiones ac inordinationes quandoque contingere; hinc apud se omnino statuunt, defectus aliorum in verâ et christianâ patientiâ tolerare, ac eiusmodi tam in temporalibus quam in spiritualibus supportare.

XLIV. Superiores in coniunctione clericorum prudenti circumspectione ex notitia geniorum et indolis attendant, ut tales semper combinentur, ne vel contemptus vel nimia familiaritas inde sequatur. Pro directione universim tales,

Quid respectu
cohabitatorum
clericorum ob-
servandum.

constituantur, qui non modo passionibus suis sufficienter dominari posse noscantur, verum etiam illos, qui ipsis subiiciuntur, in omni genere virtutum et scientiarum, quantum fieri potest, superent vel saltem adaequent; contempta enim parit, si qualitates subditi qualitibus superioris praesent.

XLV. Ubi duo vel plures cohabitant, unus semper sit ex iis, qui officio oeconomiae cum debito rerum temporalium emolumento fungi sciat, qui in rebus spiritualibus ferventior et in servandâ disciplinâ exactior esse noscatur.

XLVI. Ubi cumque huius instituti sacerdotes simul habitant, superioribus curandum est, ut neque omnes iuvenes, sed ita potius senes coniungantur iunioribus, ut seniorum cautela iuniorum libertatem custodiat, et iuvenum fervor seniorum imbecillitatem in perfrendis laboribus sublevet. Universim combinatio sacerdotum eâ circumspectione semper fiat, ut, in unoquoque unus vel alter deficere noscitur, tertius, oppositâ qua eminet virtute, defectum proximi sui, quoad fieri posset, corrigat atque emendet.

XLVII. Præterea, non indignum quilibet arbitretur, si in proximo suo custodem habeat, a quo charitative corrigatur et moneatur, idque tam quoad actiones quae domi, quam quoad ea quae foris peraguntur: quapropter semper conari debent, ut duo simul, etiam foris, existant, qui sibi invicem sint tam conversationis quam innocentiae testes ac monitores.

XLVIII. Hospitalia ad invicem et ad omnes charitative cum omni humilitate se exhibeant, et servitia necessaria omnibus praestari a suis curent; itineris enim molestiis defatigati, refrigerio hospitalitatis sublevari debent; erga personas vero cuiuscumque status, servatâ proportionem, se taliter habeant, ut ab

omnibus bonum testimonium charitatis christianae reportare mereantur.

XLIX. Denique, ut, qui in hoc instituto vivunt, in morte minime deserantur, singulorum locorum superiores disponent, ut exequiae christiano modo statui clericali conformiter peragantur, et in loco depositionis, praemissâ semper vigiliâ defunctorum, tam primus quam septimus et trigesimus pro defunctis celebretur. Insuper omnes sacerdotes huius instituti, iuxta constitutionem sacerdotum XXVIII, pro salute animae eiusdem tria sacra celebrabunt, qui in illâ dioecesi existunt, ita tamen, ut in ceteris dioecesibus, quae uni alicui archidioecesi, more in Ecclesiâ consueto, subiiciuntur, unusquisque, si non tribus, saltem uno sacro animam defuncti divinae misericordiae commendat.

L. Eam mulierum separationem clerici omnes communiter observare tenentur, in conscientia ad hoc adstricti, quae requiritur et sufficit ad vitandum scandalum, et ad proximam occasionem peccandi tollendam. Ad tollendam vero omnem clericorum cum mulieribus cohabitationem, in cap. *Inhibendum extra*¹ (*de cohabitatione clericorum et mulierum*) ita statuitur: « *Inhibendum est, ut nullus sacerdos feminas, de quibus suspicio potest esse, retineat, sed neque illas, quas sacri canones concedunt, matrem, amitam, sororem, quia, instigante diabolo, et in illis scelus perpetratum reperitur* ». Unde praesens institutum eo collimat, ut clerici, in eodem viventes, in instituendis hinc in familiis timorem Dei custodem, castitatem dominam, amorem vero rectorem totius domus suae habeant.

LI. Proinde nemini licebit, ex sexu muliebri, sive matrem, sive sororem, sive aliam in quocumque gradu consan-

¹ Videtur legendum est pro *extra* (A. T.).

Quid superioris in puncto separationis mulierum observandum habeat.

guineam, aut aliàs quantumvis piam et sanctam mulierem, sub eodem tecto, quo clerici duo vel plures congregati habitant, habere, cum sit vel periculosum, vel scandalosum, aut saltem non deceat, aliaque viro clerico inde incommoda emergant.

LII. Si quo casu substantialis haec constitutio, per se loquendo inviolabiliter servanda, in praxi et casu particulari nullà ratione observari posse videretur, eo quod familia de novo incipienda, in qua, ob praedia rustica, vel aliam ob causam similem, pecora sint alenda, et incontinenti fieri non possit per habitationem diurnam nocturnamque distinctam sufficiens separatio; ea quamprimum ordinetur, sive ex favore reverendissimi domini Ordinarii, sive ex mediis ipsiusmet communitatis.

LIII. Media porro, quibus generalis ista constitutio inoffenso pede in familià clericorum constanter decurrere possit, erunt sequentia: in locis in quibus praedia rustica annexa esse non solent, culina et tota familia virorum sive famulorum operà instituantur, qui omnia ministeria domus praestent; in locis vero, sive parochiis, quibus rustica praedia annexa esse consueverunt, quorum ratione et inevitabili quadam necessitate similis culina et familia, propter emolumentum fructusque agrorum et decimarum, institui necessarium est, mulierum servitia tolerabuntur, ut sic non solum culinae, verum etiam toti reliquae familiae melius prospiciatur.

LIV. In dictis servitiis, sacerdotum parentes et consanguinei, quantum fieri poterit, constituantur; quibus deficientibus, aliae honestae provectorisque aetatis personae assumantur; ita tamen ut a clericorum tam diurnis quam nocturnis habitationibus, intercedente sufficiente clausurà, seiungantur; quod pro-

inde superiores huius instituti constantissime aemulabuntur.

LV. In hunc finem parochialibus aedibus domus rusticae in loco quodam vicino annectantur, vel pars in ipsà sacerdotali, si amplitudo id patiat, per murum interiectum separetur, in quibus matrefamilias degentes subordinatum quoddam super totam familiam rusticam regimen habebunt: parochus vero hanc inferiorum directionem culinae et totius familiae in praedictam matrefamilias immediate reiiciat, ut ita clerici, negotiis inferioribus sepositis, a mulieribus penitus separati, in vitae sanctitate Deo servire et saluti animarum liberius invigilare valeant.

LVI. Porro, ut praedicta separatio commodius observari queat, et ne, eius occasione, aut parochus necessariam inspectionem in familiam negligat, aut in cibis aliisque requisitis pro clericis ad domum sacerdotalem deferendis difficultas aut incommoditas sit, inter utraque aedes aditus ac porticus intercedat, quo ita domus et familia rustica aedibus parochialibus annexa et approxmata accomodetur, ut ex eadem cibi inde ad clericalem mensam commode deferri, et inspectio necessaria haberi possit. Aditus ergo in inferiori vel medià contignatione aedium sacerdotalium usque ad domum rusticam tractus et patens in fine clausuram habebit, cuius beneficio praedicta separatio fiat, itaut nemo clericorum per illum aditum ex aedibus sacerdotalibus ad domum rusticam, neque ex familià et domo rusticà ad domum clericorum unquam transire valeat.

LVII. Ut maior cautela adhibeatur, quantum locorum constitutio patitur, domus clericorum contra omnem accessum (vel ianuas non necessarias obstruendo, vel muro circumvallando) ita

muniatur, ut, relicta solummodo unica ad clericalem domum ianuâ ordinariâ, omnis utriusque familiae domesticorum ad invicem accessus perpetuo discludatur, cuius rei melior accomodatio pro locorum constitutione superiorum discretioni relinquatur. Denique fenestrae cubiculorum et totius domus sacerdotalis bene ferreis clathris obseratae et munitae sint; noctu, oclusis diligenter foribus, claves ad superiorem deportentur, ita ut neque intrandi, neque exeundi ulla occasio ac suspicio esse possit, et sic tota domus in timore Dei, et apud prudentes in bonâ aestimatione stabit.

LXVIII. Pariter domus clericorum (etiam ubi familia rustica non est) ubique tam in parochiis quam in loco decanali et alibi sic accomodetur, ut sacerdotes et clerici omnes cum superiore domus in congressu communi habitare possint; domus universim seris tectis⁴ muniatur, et cautelae supradictae ubique adhibeantur.

LIX. Parochus vel beneficiatus (assumpto socio sacerdote, vel, hoc deficiente, alio innocentiae suae teste) ad minimum semel in septimanâ visitet domum familiae rusticae (quod in aliis quoque oeconomis universim observandum), videatque num ea, quae in domo sub curâ retinentur, illaesa conserventur, et bene expendantur; atque advertentes aliquid non ut oportet conservari aut expendi, sic corrigant, ut in posterum recte et solide omnia fiant: negociis cum debita gravitate, imperio et modestiâ expeditis, ad sacerdotalem domum revertentur.

LX. Quod si cum feminâ, ratione pastoralis officii vel aliâ rationabili causâ, necessario loquendum fuerit, in domum clericalem non intromittatur, et quae consilii et necessitatis et salutis anima-

rum gratiâ loqui oportuerit, clerici paucis cum gravitate et modestiâ in loco patenti absolvant. De cetero superiores, mulierum consortia, absque dispensatione, strictissime praescindant, omni etiam pio praetextu excluso, mulierumque visitationes, extra casum gravioris aegritudinis, nulli unquam permittant.

LXI. Ut ministerium ad eos famulos, qui ad dies vitae in hoc instituto servire volunt, feliciter succedat, superiores providebunt, ut ad huiusmodi munus iuvenes morigeri suscipiantur, qui mature a mundo abstracti in culinae ministerio aliisque operibus domesticis praebe aliquot annis instruantur; hosce famulos pietate pollentes institutum ad dies vitae sanos et vegetos retinebit, et omnia necessaria ipsis sumministrando, ex debito obligationis amanter sustentabit: iisdem nihilominus certa merces annua constituetur, ut, quod ultra vestitum et alia necessaria exinde restat, pro eorumdem substantiatione a superioribus in senio vel aliâ necessitate expendatur, priusquam ad communia instituti bona pro sublevandis eorum necessitatibus recurratur. Casu vero, quo in necessitatem talem non inciderint, id quod ex huiusmodi famulorum mercede restat, penes institutum manebit, pro aliis similibus occasionibus expendendum.

LXII. Invigilabunt quoque superiores, ut etiam ceteri famuli, qui ad tempus tantum inserviunt, sint fideles et experti, quatenus hac ratione debitum servitium omnibus praestetur, ac necessitati singulorum sufficienter prospiciatur. Ad omne periculum tam in spiritualibus quam temporalibus excludendum, parochi, ceterique beneficiati et clerici quicumque, circa susceptionem et dimissionem domesticorum, superioribus ad nutum obtemperabunt.

LXIII. Ut hoc institutum feliciter sub-

⁴ An lectio recta iudicet lector (R. T.)

De superiori-

tate directivâ, eiusque necessitate, ac principis prædicta, ut hoc institutum perpetuo in clero conservetur.

sistat, debitam inter membra, respectu superiorum, inferiorum subordinationem requirit. Unde, præter publicam reverentissimam Ordinarii præstandam obedientiam, quaedam directiva morum, ad disciplinæ vigorem in clero servandum, statuitur, per quam singulorum, qui de hoc instituto sunt, vita in viâ charitatis immediate inspiciatur, et sic clerici cum suo legitimo capite, quod sunt Summus Pontifex et reverentissimi Ordinarii, perfectius quam unquam coadunentur.

LXIV. Porro hæc superiorum eiusdem instituti directio, privata solummodo et œconomica, eo potissimum spectat, ut a clericis eidem additis omnia et singula tam in spiritualibus quam in temporalibus iuxta eiusdem constitutiones fiant: qui contra eas deliquerint, paterne moneantur; quin et inter domesticos parietes levioribus poenis, medicinalibus potissimum, si res ita postulare videatur, corrigantur: ii denique qui a reverentissimis dominis Ordinariis ob graviores excessus publicâ auctoritate puniti fuerint, subsequenter in domibus emeritorum, per exercitia spiritualia, exempla et monita piorum virorum, solide emendentur. In reliquis vero, unâ cum omnibus instituti huius membris, quibus superior Summo Pontifici et reverentissimi domini Ordinarii sui iurisdictioni sic subest, ut non tantum ad ea, quæ a clericis sæcularibus communiter præstanda sunt, sed etiam ad constitutionem¹ huius instituti ac debitæ disciplinæ observationem a reverentissimis dominis Ordinariis adstringi possint.

LXV. Quamobrem omnes et singuli non solum Dei mandata divinaque consilia fideliter observent, et mandatis ordinationibusque sanctæ Sedis Apostolicæ ac reverentissimorum dominorum Ordinariorum debite sese subiciant; ve-

¹ Forsan constitutionum (R. T.).

rum etiam constitutionibus et disciplinæ huius instituti, tam supremus præses et superiores reliqui, quam ceteri clerici obtemperent, prout uniuscuiusque conditio requirit, ut sic totus status undequaque perfectus in suâ compage conservetur. Ceterum obedientia respectu superiorum huius instituti nullâ ex speciali obligatione iuramenti, sed solummodo ea est quæ ex iure naturali in quovis statu superiori legitime mandari debetur.

LXVI. Superiores, se ipsos exemplum præbentes, in quotidianis exercitiis et observatione statutæ disciplinæ primi existentes, per prudentiam et discretam moderationem ad sui amorem omnes trahentes, eâ suavitate regnent, qua ab omnibus, libenti animo, rationabile obsequium disciplinæ obedientiaque præstetur. Unde, quamdiu per solas admonitiones paternasque ordinationes subditos ad ea, quæ præstanda sunt, inducere valent, potestate sibi traditâ mandando⁴ sub obedientia vinculo, uti non debent; sed solummodo dum subditos suos aliâ ratione in rebus gravioris momenti ad observantiam rerum præscriptarum inducere nequeant. Præ primis vero attendere debent ad debitam punctorum substantialium, communitatis bonorum, cohabitationis fraternæ, et mulierum separationis, practicam observantiam.

LXVII. Ordinarie autem hic ordo, in correctione alicuius qui contra instituti constitutiones ac præcipue contra puncta substantialia delinquit, conformiter præcepto de fraternâ correctione a Christo domino nostro, Matth. XVIII, expositâ², servandus erit. Primo moneatur fraternaliter ab immediato superiore suo vel alio quocumque. Secundo, si hæc

¹ Legendum mandandi (R. T.).

² Aptius lege exposito (R. T.).

fraterna monitio nihil proficiat, recuratur ad mediatum superiorem dioecesanum vel alium. Quod si vero superiorum instituti charitativas admonitiones et correctiones contempserit, deferatur ad Ecclesiam, videlicet ad competentem iudicem ecclesiasticum, qui pro sua iurisdictione ad parendum talem compellat. In delictis autem publicis personarum huius instituti, si reverendis superioribus dominis Ordinariis a se statuendas poenas potius in domo emeritorum quam alibi persolvi a reo voluerit, in eo superiores instituti stricte obediant.

LXVIII. In specie vero quilibet superior ea fideliter exequatur, quae sui sunt muneris, nec in officium alterius maioris aut minoris superioris inordinate se immisceat, ne confusio suboriat, neque etiam rerum caelestium contemplationi ac spirituali quieti intantum se tradant, ut, reliqua fastidientes, suorum curam vel obiter tantum gerant vel omnino negligant; quae omnia in homine privato, virtutis, in superiore vero, maxime vitiositatis esse merito censenda sunt.

LXIX. Divinis promissionibus innixi, viam regiam confidentiae in Deum in quibusvis negociis adversitatibusque constantissime teneant, certissime sibi persuadentes, omnipotentem Dei bonitatem semper plura nobis dare paratam esse, quam nostra necessitas requirat. Insuper regimen suum solidam et constanti probitate ac pietate in Deum ita firmare satagent, ut inter suos, tamquam sol a mane usque ad vesperam, sancto quodam virtutum fulgore lucere conspiciantur, Apostolo monente: *Te ipsum praebere exemplum bonorum operum.*

LXX. Constitutionum observationi sedulo invigilent; maiorum placitis inhaerendo, novitates fugiant; ad externam quoque disciplinam solide observandam

magno zelo incumbant, ut subditi facile intelligant transgressionem, etiam minimorum, superiori suo displicere. Conferentias spirituales suis temporibus instituant, et cum suis privatim, etiam saepius, loquantur, ut sciant in quo statu quisque versetur, et quas necessitates tam in spiritualibus quam temporalibus patiatur.

LXXI. In omnibus tales se subditis exhibere satagent, quales ipsis libenter etiam alios erga se habere vellent, si subditi essent, et maxime sibi curae habeant, ut sine suae personae exceptione uniformem aliis cohabitationibus in humili mentis ac spiritus submissione vitam degant, et nec minimum talis eminentiae signum edant, quod proprium amorem aut suae personae honorem fastumque animi sapiat, sed in omnibus actionibus ac mandatis mansuetudinem verborum, suavitatem morum, modestiam et charitatis affectum demonstrent, ut sic subditi in obsequium obedientiae captiventur.

LXXII. Erga omnes humanitate comitateque utantur, faciles aures eorum honestis postulatis praebendo, et pro diversitate nationum gravitatem severitatemque ita coniungant, ut, qui amore regi malunt, filios se esse experiantur, qui vero secus fecerint, imperium sentiant superioris; beneficiis quoque domesticae charitatis omnes sibi in obsequium amoris devincire conentur, et eorum delicta virga severitatis ac iustitiae ita corrigant, ut tamen simul oleum consolationis ad exemplum Samaritani vulneribus infundant; insuper diligenti circumspectione ad suorum necessitates attendant, et tempestive easdem sublevare studeant; omni etiam hora promptam beneficiendi voluntatem accedentes experiantur.

LXXIII. Simplicem veritatem ut pupilam oculi custodiant, ut, sicut os loquitur,

ita et cor sentiat, animique candorem et sinceritatem tam in verbis quam in factis, exclusâ omni politicâ simulatione, sic praeseferat, ut subditi, de contrario nullam suspicionem habentes, vere sentiant tuto se illis fidere posse. Datam fidem ergo omnes fideliter custodiant, et si quid secretorum subditi illis crediderint, silere sciant.

LXXIV. Ad animi fortitudinem in adversis in omni vitâ suâ magis conentur, qua domesticorum et propriis malis possint resistere, atque aequo animo ad exemplum Christi et Sanctorum eius tolerare. Pondere fortitudinis caveant, ne, nimîâ animi facilitate, ad omnem subditorum propensionem precesque, propositam ante sententiam mutant. In rebus agendis deliberationes serias praemittant, ad quas tam experientiâ quam naturâ prudentiores adhibeant; proponant res discutendas absque inclinationis suae manifestatione in utramque partem; interim tacite secum rationum momenta discutiant, concedantque consultatoribus sufficiens pro rei gravitate tempus deliberandi, ut sic in ferendis sententiis prudenter procedant.

LXXV. In sententiâ, quam semel consilio elegerunt, fortissime persistentes, etiam non obstantibus quibuscumque contrariis, ad executionem rerum constantissime provehantur. Si tamen propter circumstantias primum ex post facto supervenientes, aut prius ignoratas, morales impossibilitas rerum exequendarum, aut maiora damna ab executione preventura conspiciantur, providentiæ erit cum consilio seniorum aliam viam ingredi. Praeterea innatum animi teporem viriliter corrigant, matureque malorum initis obstant, medicinas oppositas non ad extrema coniciant laborum pertaesi.

LXXVI. Iustitiam diligant, eamque in-

differenter erga omnes observent, suorumque delicta impunita non relinquant; in horum tamen vindicatione pro rei gravitate et personarum qualitate ita se gerere studeant, ut omnes medicinam potius quam vindictam sentiant; insuper prudentiâ utantur, qua in delictis quaedam dissimulare sciant, quae tempore magis congruo corrigantur; graviora prius corrigant, et gradatim ad minora sic descendant, cognoscantque cuiusque naturam, quibus potissimum singuli facilius corrigi posse videantur.

LXXVII. In rebus agendis extrema devitentur; proinde rigidiorem partem nunquam facile amplectentur, quamdiu per mitiorem viam se obtinere posse correctionem sperant; neque interim, per neglectum aut contemptum minorum, solis gravioribus invigilandum esse sibi falso persuadeant, aut in hisce errantes admonere et punire negligent. Memores quoque potestatis superioritatis sibi factae, humilitatis studio, sua mandata seque ipsos subiungendo, contemni non permittant, multo minus subditorum iudicia suis ita anteponan, ut malint ex illorum sententiâ errare, quam ex suâ prudenter aliquid ordinare.

LXXVIII. Ut in perpetuâ quadam erectâ mentis statione suo officio invigilare valeant, temperantiae fulgore omnibus tam domi quam foris praeleceant, et convivia devitent; neque, spreto domesticorum suorum commercio, externorum conversationem et amicitiam ambiant; sed libenter cum suis esse, conversari et convesci satagant; erga quos etiam, uti erga omnes alios, liberales cum debitâ tamen moderatione existant. In conversatione se suis ridendos nunquam exhibeant, nec rebus illis se immisceant quas ignorant, aut in quarum scientiâ non excellunt, inde enim dedecus po-

tius atque contemptus, quam auctoritas redundare solet.

LXXIX. Venerationis aliarumque prae-rogativarum obsequia, sibi a subditis praestita, mutuo honore et charitatis officio omnibus grati repetant¹: quin et tametsi eiusmodi venerationum stipendio subinde priverent, a charitativo tamen eorum obsequio minime recedant, hoc namque animos mire devincere ac quasi captivare consuevit. Animi motus sibi subiectos moderatque suspensos habeant, maxime vero iracundiae fraenum iniciant, et ubi subnaseentes illius stimulos senserint, vincant se ipsos, et, cum tranquilla mens fuerit, quid agendum sit iudicent.

LXXX. Caveant se respectibus humanis induci, ut horum intuitu ea inferioribus permittant, quae cum instituti disciplinae felicitibusque eius progressibus pugnent. In omnes² intentos habeant oculos, et in eos etiam, quarum virtuti atque industriae multa committuntur, caveantque ne in eos nimiam vel confidentiam vel diffidentiam ferantur, quia utrumque felicem familiae gubernationem non nunquam labefaciat. Similiter uni primium addicti tantum nunquam tribuant, ut alii se neglectos, contemptos sentiant, quae omnia aemulationes et contemptus aliaque ingentia mala in gubernationem domesticam invehere solent.

LXXXI. Detractionibus non solum fidem ac aures non praebeant, sed veluti pestem hoc vitium proseribant. Adulatorum assentationes fugiant, neminemque in sua consilia admittant, quem huius vitii reum habuerint: quae talenta unicuique Deus, natura, experientia aetasque concesserit, superiores solerter observent, et ex eorum cognitione munerum domestica singulis dividant.

¹ Potius lege *rependant* (n. T.).

LXXXII. Seniores, ac laboribus fractos, ex animo colant et venerentur, illorumque necessitatibus sedulo occurrant paternaeque habeant. Paternam infirmorum curam gerant, ex animo illis condolendo, saepius visitando, verbis alisque tam spiritualibus quam temporalibus mediis consulendo. Cognoscere quoque domesticorum suorum egressum et ingressum, quibusque occasionibus et cum quibus conversentur, quid a singulis domi fiat, omnesque domestici ordinis ac disciplinae perturbationes pro viribus eliminare conentur.

LXXXIII. Ut officio suo eo n. agis satisfaciant, in diariis omnia notabiliora consignabunt, eo ordine et modo, ut, si necesse sit, omnibus rationem reddere valeant. Sic iuramenta a singulis praestita et manu propria subscripta, aliqua⁴ eiusmodi particularia, certo loco asservabunt. Et, ut has ordinationes perpetuo observent, singulis diebus tacite se compensent², quid in officio sibi commissio neglexerint; et si quid deprehenderit, serio proponant cum divina gratia in humilitate spiritus emendare.

LXXXIV. Uni cuius subdito recursus ad superiores maiores conceditur, ut, si quandoque quispiam a suo immediato superiore, sive in spirituali, sive in temporalis necessitate, indebite gravaretur, et de illis superior humiliter rogatus remediari nollet, in eo casu ad mediatum et altiore superiorum eo amoris et confidentiae filialis affectu accedat, quo filius ad patrem necessitate pressus accedit. Servandus tamen erit in eiusmodi recursu debitus ordo, ut, saltem regulariter et sine speciali causa, ab infimo superiore, omisso medio³, ad supremum non recurratur, excepto recursu ad Sum-

¹ Forsan *aliaque* pro *aliqua* (n. T.).

² Forsan *secum pensent* (n. T.).

³ Perperam edit. Main. habet *remedio* (n. T.).

De regressu ad superiores.

num Pontificem, qui semper, etiam omisso medio, adiri potest.

LXXXV. Quod si ob quamcumque difficultatem, a superioribus huius instituti per privatam et oeconomicam directionem, servato praedicto ad superiores regressu, non correctam, ad forum publicum in rebus hoc institutum concernentibus a gravato deferenda foret, decisio talis difficultatis iuxta huius clericalis instituti constitutiones a S. Sede Apostolica approbatas et sacros canones regulatur ab eo reverendissimo domino Ordinario in cuius dioecesi eiusmodi difficultas occurrit.

LXXXVI. Praedictus regressus in verâ, bene consideratâ, et rationabili necessitate, quae vel personam, vel oeconomicam, vel statum concernat, ita fiat, ut interim de pristino ac debito amoris affectu, aut de subiectionis voluntate ac promptitudine nihil remittentes, omnia aequo animo, sedatis prorsus passionibus, cum debitâ humilitate, suae voluntatis resignatione, ac prompto et indifferenti ad omnia animo, superiori aperiant, et eiusdem iudicio tamquam filii obedientiae acquiescant. Modum denique eum in praedicto regressu ad superiorem observent, ut inde nulla incommoda aut disciplinae domesticae detrimenta consequi possint.

LXXXVII. Medium in primis necessarium, ad conservandos status spirituales in debitâ suâ perfectione et perenni felicitate, est revelatio hominis sui interioris, cuius beneficio notitia acquiratur, qua propriis quarumlibet tentationum et supplantationum diaboli (quibus ipsam status substantiam et genuinum vocationis spiritum paulatim in singulis membris infringere, enervare et pessumdare conatur) principiis mature obvictur ac resistatur, insidiaeque mundi ac carnis mature deprehensae detegantur

ac declinentur, aut futurae imminentesque praecaveantur.

LXXXVIII. Proinde singulis annis unusquisque semel, tempore exercitiorum spiritualium, patri suo spirituali totum hominem suum spirituales et internum fideli sinceritate revelet, et, detectis eâ ratione diabolicae supplantationis insidiis, et salutaribus eiusdem consiliis contra easdem munitus, interim de novo pie sancteque vivere et in viam salutis ac perfectionis progredi incipiat. Confessario quoque suo proprio suum internum hominem tam ad bona quam ad mala aperiant, instinctusque sive bonos sive malos revelet. Praeterea per modum familiaris colloquii superiori in districtu decanali omnes clerici, qui sub ipso degunt, tempore visitationis fideliter statum, in quo pro tempore, quoad suum hominem spirituales, fuerint, aperiant; cuius etiam spiritualibus mediis et piis monitis, quae praescripserit, diligenter acquiescent.

LXXXIX. Idem observabunt superiores decanali districtuum respectu praesidis dioecesiani sub visitatione annuâ eiusdem, aperiendo eodem modo statum hominis sui spiritualis candidâ fidelitate. Pari ratione praesides dioecesiani, quoad suas personas; uti et illi, qui eisdem praesidibus cohabitant, observabunt respectu maioris superioris, sive tempore visitationis, sive alio tempore convenienti, singulis annis hominem suum interiorem pari ratione revelantes; et sic per ordinem superiores omnes usque ad supremum praesidem id observabunt. Denique ipsemet praeses supremus in annis exercitiis eandem revelationem hominis sui interioris patri suo spirituali faciat; pari quoque ratione negotium animae suae in humilitate et fidelitate cum confessario suo proprio omnino tempore vitae suae tractabit. Porro

De revelatione
hominis interioris
superiori in
confessione.

dexteritas in superioribus requiritur, ut revelantem ad sectandam maiorem perfectionem in fortitudine spiritus excitatum cum consolatione dimittant.

De notitia personarum habenda.

xc. Quantum fieri potest, superiores huius clericalis instituti notitiam de singulis, et de totius status constitutione, provide omni tempore callere oportet: qua ratione singuli ad obtinendam aeternam salutem, et status totus ad debitam suam perfectionem, quam congruentissime dirigatur. In hunc finem quilibet superior, tam pro spiritualium rerum quam temporalium directione constitutus, notabit ea quae consideratione digna fuerint: deinde totius instituti praeses pro felici gubernatione nosse debet singulorum districtuum statum, uti et alii superiores districtus sui notitiam habebunt. In hunc finem superiores inferioris ordinis maioribus superioribus de personis sibi subditis debitam informationem certis temporibus dabunt; scilicet superiores seminariorum de suis studiosis, uti et superiores domuum emeritorum de personis ibidem existentibus, superiores districtuum decanatum de personis sui districtus, et sic per ordinem.

Ordinationes pro oeconomis.

xcI. Ut communitas bonorum cum maiori fructu Ecclesiae Catholicae, ac praesertim cleri, executioni dari possit, et ut omnia huius instituti membra videant, ac re ipsa experiantur, quod, praeter bonum in rebus et exercitiis spiritualibus ordinem, etiam temporalium administrationem¹ in omnibus, quoad fieri potest, ordinate procedat, singulorum locorum oeconomi eam in administrandis rebus temporalibus adhibeant curam, ut merito singuli propter bonum in rebus omnibus ordinem ex animo lactentur.

xcII. In hunc finem tam superiores,

¹ Potius lege administratio (A. T.).

quam oeconomiarum administratores, et quicumque aliquo modo rerum temporalium curam habent, magnam curam providentiamque circumspectantes attendant tam ad subditos suos quam ad universae oeconomiae administrationem, eumque in eadem ordinem constanter observare satagant, ut ex illa unicuique omnia non solum ad necessitatem sed etiam ad convenientem commoditatem ministrentur, itaque omnes, qui simul habitant, exinde satisfactionem habeant.

xcIII. Ad obtinendam praedictam administrationem domesticam spectat, ut singularum huiusmodi rerum administrationes ita dividantur, quatenus, mediante subordinatione officiorum a summo usque ad infimum, singuli in ordine ac munere suo rite praestando, omni tempore, contineantur, et ordinationis suae directionem a superioribus capiant.

xcIV. Oeconomi seipsos aliis non praeferentes, ac potius in omnibus per abnegationem sui exemplum praebentes, ita cum aliis unilbrmiter per omnia vivant, ut intra omnes, ab infimo usque ad summum, amoris, pacis, mutuae dilectionis et unitatis vinculum integerrime conservetur, dum omnes (ceteris paribus) ex praedicta rerum omnium uniformitate se vere pro filiis et domesticis haberi manifeste deprehendant.

xcv. Quod si contingat aliquem esse debilioris complexionis, superiores, illius infirmitati paterne condescendentes, eundem cum consensu reverendissimi Ordinarii in parochia vel conditione aliqua, ubi cum socio secundum aliquas commoditates sibi necessarias commodius vivere possit, exponi curabunt. Universim erga suos in infirmitatibus et aliis casibus humanae necessitatis austeri non existant, sed magis per omnia iisdem compatientes se vere et cordialiter charitativos exhibeant.

xcvi. Ob gravissima damna, quae tam ex parte domesticorum quam externorum evenire solent, aes alienum non contrahant; proinde familiam suam eâ circumspectione instituant, ne facile unquam annui sumptus redditus excedant; ex opposito namque cumulata debita debitis accrescunt.

xcvii. Pro domesticâ politiâ debite conservandâ, omni possibili conatu, diligentia ac providentiâ curent rerum omnium munditiam servare. Non minori soliditate studeant ut omnia et singula in suis locis sint disposita. In quovis loco particulari vestiariû ordinetur, in quo sicut omnia vestimenta asservari, ita etiam ex eodem omnia et singula cuilibet subministrari oportebit. Debita quoque bibliothecae et librorum cura habeatur, talesque libri procurantur, qui potissimum pro meditationibus, lectione spirituali, concionibus, catechesibus et similibus usibus necessarii erunt; catalogus quoque librorum in eodem loco asservetur.

xcviii. Quemadmodum abiectio aut nimius luxus externae speciei atque habitus clericorum apud omnes vituperare et contemptibilem reddere, ita modestia et honestas maxime semper commendare consuevit. Inde enixe laborandum est qua ratione utrumque coniungatur. In vestitu ergo uniformitatem et honestatem longarum togarum sive talarium cum collaribus, prout honestos clericos decet, ubique terrarum omnes diligenter observabunt. Cura autem huius penes dispensatorem rerum temporalium cuiusque loci erit, ut suos honeste et mature vestiri faciat, et uniformitas, quantum fieri potest, perpetuitate quadam ubique et in omnibus observetur. Materia togarum talarium universim ea erit, quae, et honestatem et modestiam in homine exteriori praesef-

rens, individuâ quadam societate coniungit; qualis omnis illa materia esse potest (servatâ dispositionis proportionem aliquo modo ad officium et dignitates externas), quae splendore, formâ, aliisque qualitatibus vanitatem, luxum et mollietiam minime praeseferat.

xcix. Similiter in victu, aliisque quibuscumque rebus, eam, ceteris paribus, aequalitatem et uniformitatem erga omnes observent, qua debita animorum unio inter domesticos foveatur. Eius quoque providentiae superiores et oeconomi esse debent, qua singulorum necessitates sollicitè respiciant et praeviniant, aliorum quoque consilio, praesertim in rebus gravioribus, familiam suam in viâ charitatis fideliter administrant.

c. Quod attinet ad rationem administrandae oeconomiae ad extra, studiose caveatur, ne avaritiae nota huic clericali vitae, oeconomorum sive aliorum culpâ, merito imputari possit. Illic si legata quaedam pia huic instituto advenirent, in iis magnâ cum moderatione, et quarumcumque personarum satisfactione, quantum prudenter fieri poterit, procedi debet. Pari modo in vendendo et emendo, oeconomi aequitatis sint memores; opificibus quoque et operariis satisfactionem sine morositate praestent: idem etiam observetur quoad famulos aliosque domesticos.

ci. Circa iura stolae, oblationes annuas, funeralia ac similia accidentalia, omnes omnino, tam prudentiae quam discretionis memores, liberum illis, qui talia solvere tenentur, relinquunt dare ex bono et libenti animo quod iustum et aequum ipsimet iudicabunt, et sine gravi difficultate dare poterunt: quod si vero bonitate et discretionem illâ subditos abuti videant, tum merito, quae sibi ex iure parochiae et Ecclesiae or-

dinatione debentur ad iura parochialia manutenenda postulare poterunt et subinde debebunt.

cxii. Unusquisque sacerdos beneficiatus ad distribuendum pauperibus aliquid habeat, ut pro iisdem convenienter expendatur. Ordinariae tamen eleemosynarum elargitiones non ab omnibus passim fiant, sed ab oeconomo, aut alio ab eo deputato.

cxiii. Iuxta constitutionem xx sacerdotum super redditibus omnibus tam fixis quam accidentalibus, uti et super expensis tam ordinariis quam extraordinariis, iustus et exactus calculus ab omnibus oeconomis in manuali sive libello quodam ubique teneatur, ordinatumque quoddam ratiocinium quotannis ab unoquoque oeconomo de omnibus acceptis et expensis conficiatur, ac certo loco ac tempore praescripto exhibeatur. Ut vero ordinatius in hoc puncto procedatur, particularia ratiocinia asserventur in quovis loco particulari, decanali in loco decanali, extractus eorumdem apud capsam dioecesanam, sicque usque ad calculum generalem omnium rerum huius instituti procedendo, quatenus superioribus convenienti tempore ubique exhiberi possint.

cxiv. Archivium particulare in quovis loco, et aliud in loco decanali, uti et in quavis dioecesi et archidioecesi, generale denique pro toto instituto, ordinari debet; itaut in particularibus documenta parochialia, specificatio reddituum, inventaria rerum domesticarum, unâ cum inventariis librorum et similia; in generalibus vero archiviis generalia documenta asserventur eo ordine et modo, ut pro quavis occasione statim ad manum haberi possint.

cxv. Superiorum huius clericalis instituti sequens subordinatio statuitur, uti et oeconomorum, qui dependenter a

superiorum directione rerum temporalium curam gerunt, ut ita ab infimo usque ad summum tam superiores quam oeconomi inter se connexionem et debitam dependentiam hebeant, ultimaque dispositio huius instituti a praeside supremo derivetur, ut sic mutuo consilio et directione ordine suo peragantur ac dispensentur.

cxvi. Tota vero subordinatio tam superiorum quam oeconomorum in quinque gradibus personarum consistit. In primo sunt superior cuiusque loci particularis in secundo superior alicuius districtus decanalis et oeconomus; in tertio praeses et oeconomus dioecesanus; in quarto, ubi dioeceses quaedam correspondentiam habent, praeses archidioecesanus et oeconomus; in quinto denique supremus totius instituti praeses cum suo oeconomo: qui omnes, quatenus a reverendissimis dominis Ordinariis suis dependant, habetur supra num. LXXXVI, et in sequentibus clarius exponitur.

cxvii. Quia clerici et sacerdotes huius instituti per pagos et oppida, in salutem populi dispersi, bini, terni vel plures colubitare solent, divisim in singulis locis superioritas et inferioritas constituitur necesse est, ut disciplinae debitum observationis effectum sortiatur, dum omnes uni in quovis particulari loco obediunt; quam superioritatis directionem perpetuo is habebit, qui parochus sive principalis beneficiatus cuiuscumque loci pro tempore extiterit.

cxviii. Cui proinde non solum tota familia, verum magis clerici cohabitantes, in omnibus quae rationabilia secundum Deum fuerint, tam in spiritualibus quam temporalibus, secundum praescripta huius clericalis instituti obediunt. Qui tamen non omnia proprio motu disponit, sed suorum consilium

De parochiali et cura-que loci particularis directione.

De officio et directione superiorum in specie.

in omnibus, quae alicuius momenti fuerint, adhibebit.

cix. Singuli locorum particularium superiores suorum maxime domesticorum curam ex animo gerant, diligentique circumspectione attendant ut timor Domini et animorum unitas perpetuo in aedibus suis vigeant: tam in gubernatione domus quam administratione oeconomiae dirigi se sinent a sui decanalis districtus superiore, et, quae in visitatione vel aliis fuerint mandata, diligenter observabunt.

cx. Inspiciant frequenter in anno res, quae possidentur, ut, quae reparatione indigent, mature reparentur; aut, quae servando servari non possunt, de illis mature disponatur. Vigilanti etiam curâ ad suppellectilia, libros, cellam et loca frumentis deputata attendant, ne quid intereat furto, prodigalitate, aut alio modo male distrahatur; quare claves diligenter penes se vel (si ratio particularis ita postulâri videatur) clericos sibi cohabitantes retinebunt.

cxI. Originalia, decimarum aliorumque proventuum instrumenta in archivio cuiusque loci diligenter asserventur, cum annotatione temporum quibus quaeque pendendi solent, iuxta quorum normam singulis annis fiant duo libelli, ut in unum referantur per ordinem praediorum perceptae decimae, in alterum vero anni canones, sive hi in certâ pecuniâ, sive in aliâ re pendantur. Sine praescitu superioris districtus decanalis fructus decimarum in agris non vendantur, nihilque, quoad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aliaque similia spectat, sine eiusdem consilio aut consensu faciant, cui tamen rationes suas in contrarium, si quas habuerint, modeste proponant.

cxII. Inventarium ordinatum secundum certas rubricas omnium mobilium.

quae in domo sunt, vel ad ipsam spectant, habeant, illudque annuatim tempore visitationis revocent, adscribendo ea quae noviter advenerunt, et expungendo quae absumpta vel vendita fuerint. Referant quoque summam in codicem lites et acta, quae alicuius momenti, circa res temporales contigerint. Si quae utensilia ab extraneis commutato acceperint, annotent omnia speciatim, et calculo rerum domesticarum specificationem adiungant, donec singula restituantur.

cxIII. Nullos notabiles¹ in aedificia aut alias extra ordinarias causas exponant, sine praescitu superioris decanalis et expresso illius consensu; et quod in usus quotidianos oportebit necessario impendi, curent ut id cum debita utilitate et industriâ fiat.

cxIV. Conscribent de die in diem, secundum certas rubricas, in libro sive manuali ad hoc deputato, tam quae in frumentis, quam quae in pecuniâ et aliis acceperint et expenderint, reddantque desuper rationem superiori districtus decanalis saltem semel vel bis in anno quando visitabit, cui etiam debita et credita parochiae aliaque maioris momenti negocia et acta sua indicabunt, ut ita totius familiae statum plene intelligere possit.

cxV. Pecunias, quae ad quotidianos usus non fuerint necessariae, seorsim reponant, prompto paratoque animo consignandi superioribus suis quantum ex iis in aliquâ particulari necessitate ad bonum huius instituti superioribus necessarium visum fuerit.

cxVI. Tenentur certo statuto tempore facere relationem superioribus districtus decanalis non solum de vitâ et moribus clericorum sibi cohabitantium et domesticorum, verum etiam in quo statu

¹ Lectio defectiva redintegranda (n. t.).

familia tam circa temporalia quam spiritualia versetur, et quae pericula incommodaque emergere posse videantur. Ad conventum in districtu decanali habendum annualim quoque debent comparere, scientiarum exercitationes frequentare, aliaque media arripere, quae ad conservationem institutae disciplinae a superioribus salubriter fuerint ordinata.

CXVII. Clericos sibi cohabitantes ad nutum superiorum (postquam a reverendissimis dominis Ordinariis id peti- tum et concessum fuerit) suscipient vel dimittent, prout commune parochiano- rum, vel clericalis huius instituti, aut particulare ipsorummet clericorum bonum requisiverit. Qui vero canonice investiti parochi vel beneficiati fuerint, nonnisi ex rationabili et gravi causâ a reverendissimis dominis Ordinariis cognitâ et approbatâ (servatâ sacrorum canonum et sacri Concilii Tridentini dispositione) mutabuntur. Ad vacantia beneficia non pro arbitratu suo aspirabunt, sed expectabunt donec a superioribus instituti ordinariis ad ea assequenda commendentur.

CXVIII. Oeconomus cuiusque loci particularis ordinarie ipse parochus erit, aut qui in illo loco primas tenet; quod si tamen parochus in spiritualibus magis quam temporalibus praestaret, vel pietatis studio absorptus haec infima despectare videretur, ad illius instantiam oeconomiae administratio in alium aptiorem transferri poterit; ita tamen ut parochus superior semper existat, ab eiusque directione ille oekonomus de- pendere debeat.

CXIX. In casu quo ipse parochus oeconomiam administrabit, inferiorem quamdam dispensationem clerico cui- dam cohabitanti ad hoc apto dabit, v. g., curam vestiarii, cellae vinariae, expensas quotidianas minuitores in culi-

nam, accepta in stolâ minori; de quibus omnibus singulis mensibus rationem reddere teneantur.

CXX. Rerum temporalium administra- tioni praeter vel contra officium suum nemo se immisceat, nec earum disposi- tionem ambiat. Liceat tamen cuique praedictarum rerum dispensatorem fra- terne per modum consilii de aliquo no- tabili emolumento vel detrimento oe- conomiae admonere; res necessariae quoad vestimenta et alia utensilia ab oeconomio singulis procurentur.

CXXI. Quemadmodum parochi, alique principales beneficiati, ita et cappellani et quicumque beneficiati, aut clerici cum aliis cohabitantes, singuli suos red- ditus vel certum suum salarium habeant, de quo in usus huius instituto convenientes congruo modo dispnere possint; cum quilibet respectum et obligationem suam non habeat ad personam particularem hanc vel illam, sed quivis ex ipsis toti instituto, quoad res et redditus suos, ac vicissim totum in- stitutum cuilibet membro obligatum in- telligatur. Ceterum haec ordinatio, quod clerici certum salarium habere debeant, de iis tantum intelligitur, qui, finitis studiis, aut praestito iuramento, certum officium habent. Clerici vero primae et secundae classis, cum ante praestitum iuramentum nondum ad communitatem bonorum obligentur, si quod beneficium habent, ad aliud non obligentur, quam ut sumptus pro suis personis factos ex beneficii redditibus solvant.

CXXII. Unde is qui praestit in quavis domo particulari, debet id, quod cohabitantibus clericis ex salariis et credi- tibus ultra victum et vestitum et alias expensas per annum superest, superioribus consignare, ut pro ipsismet clericis, servato ordine et distinctione, as- servetur, donec ipsimet, pro oeconomia

Observanda
quaedam ab il-
lis, qui parochi
aut beneficiati
principali coha-
bitant.

De parochiali
et cuiusque loci
particularis.

De oeconomio
parochiali.

inchoandâ, vel pro subsidio pauperum parentum suorum, aliis congruis aut necessariis expensis faciendis indigeant, aut instituto voluntarie in vitâ consignent.

cxxiii. Cuilibet beneficiato aut clerico aliquid pecuniae ab oeconomio ad obvios et quotidianos necessarios usus ita dandum est, ut, postquam expendunt, tantundem ab oeconomio denuo accipiant: accepta vero ratiociniis debito modo et ordine inscribantur; prout alia omnia, quae sub manibus suis concreta habuerunt, certo statuto tempore in manualementem oeconomii referenda sunt.

cxxiv. Ut directio parochiarum, aliorumque locorum particularium fructuose subsistat, sequitur secunda superioritas; ad quam pro quolibet decanali districtu locorum decani rurales, si ex hoc instituto fuerint, aut alii habiles ex eodem districtu assumuntur, qui per iuramentum reverendissimo domino Ordinario suae dioecesis, uti etiam huic instituto (quatenus de fidelitate eorundem quoad publicam Ordinario et quoad privatam sive oeconomiam directionem instituto sufficienter provideatur), se obligabunt iuxta formulas infra num. cxlii et cxliii expressas, solis personalibus mutatis.

cxxv. Dicti superiores districtuum decanali, si simul publico officio decani fungantur, praeter consuetam publicam functionem, qua omnes totius decanatus parochos et alios presbyteros in foro externo dirigunt, insuper non solum quos secum in domo decanali habuerint, sed etiam omnes illius districtus parochos et clericos (qui ex instituto sunt) secundum illius constitutiones gubernabunt, quorum directioni omnes tam in spiritualibus quam temporalibus filialiter subiacebunt: ipsi vero eadem, quae a parochis observanda sunt, in primis observabunt, ut ceteri

illorum exemplum respicientes captivati ad imitationem facilius trahantur.

cxxvi. In quem finem memores esse debent quantopere referat ut suos domi et omnes sui districtus sacerdotes et clericos non secus dirigant, ac si omnes ipsis cohabitatione existerent praesentes; hinc in domo suâ vigilanter curabunt omnium constitutionum exactum servari ordinem, libenter quoque videant, si sacerdotes sui districtus frequenter in domo decanali suum regressum quaerent, invigilentque ut omnem charitatem sentiant et mutuam animorum unitatem inibi quasi propriam suam habere residentiam experiantur. Ex quo capite mire ad obsequium imitationis, mutui amoris et obedientiae trahentur.

cxxvii. In gerendis rebus ad directionem pertinentibus, quorundam sacerdotum secum habitantium, ut et in suo districtu existentium, consilium adhibeant, eorum maxime, qui, iudicio praesidis dioecesis, prudentiâ et agendi dexteritate prae reliquis pollere iudicantur. In domo suâ seniores sacerdotem constituent, cui in suâ absentia directionem domus committant, cum instructione debitâ secundum quam sciat se gerere.

cxxviii. Ordinarie bis in anno singula sui districtus loca, unâ cum socio oeconomio, visitando diligenter inspiciant, non solum transeundo, sed cum clericis singulorum locorum sine suae personae acceptance per aliquot dies in quotidiani cursus et exercitiorum observatione convivant, non secus ac si domi degerent, ut hac ratione ceteri excitati, eius, quae in disciplina et quotidianis exercitiis iugiter adhiberi debet, sedulitatis exemplum concipiant. Videant quoque num omnia, tam in spiritualibus quam temporalibus, iuxta normam huius instituti observentur, et quae ex mutuis

parochorum aliorumque cohabitantium relationibus minus accurate observari prehenderit, verbo et opere ad debitam observationem reducere conentur.

cxxx. Gravamina et difficultates singulorum audient, et pro possibilitate sublevabunt: quorum dilatio fieri non potest, et maioris momenti sunt, superioribus statim intimabunt, eorumque dispositionem, quam cum necessario praescitu et consensu reverendissimi domini Ordinarii fecerint vel fieri procuraverint, studiose exequantur: quae vero moram patiuntur, diligenter annotabunt, ut praesidi dioecetano desuper suo tempore ordinate referre possint: notificent item uniuscuiusque genium, quatenus ad meliorem gubernationem et salutem requiri videtur: praemoneantque mature de necessariis mutationibus et modis parochorum, ut superiores mature singulis providere, et necessarias dispositiones facere, aut ab illis quorum interest ut fiant curare valeant.

cxxx. Si officio publico decani simul funguntur, considerantes duplicem obedientiae ordinem, in iis quae reverendissimorum dominorum Ordinariorum sunt, eorum officialibus, in iis vero quae institutum specialiter concernunt, superioribus illius fideliter morem gerant: ad quod eo magis obligabuntur, si in his quoque mandatum speciale eorumdem reverendissimorum dominorum Ordinariorum accedat: iuxta quae in visitationibus statutis, eae¹ quae Ordinariorum sunt ad normam publici iuris instituant, repertos defectus corrigendo; quae vero ad hoc institutum specialiter spectant, secundum normam constitutionum dirigant: graviora utriusque fori sic notent, ut reverendissimo domino Ordinario et praesidi dioecetano instituti debite referre possint.

¹ Potius lege ea (A. T.).

cxxxI. Singulo trimestri, sive quibusvis anni quartalibus, ordinarie praesidi dioecetano integram relationem facient de statu, in quo unusquisque locus et persona instituti versetur, tam circa spiritualia quam temporalia; idem facient, extra hoc praescriptum, siurgens necessitas id postulaverit. Ipsi quoque in directione sua quoad res instituti regi se permittant a praeside dioecetano, quod a potiori etiam de aliis superioribus intelligendum est; nihilque maioris momenti sine eorum praescitu et voluntate aggrediantur.

cxxxII. Ad conventum dioecesanum comparere tenentur quoties superiores instituti eos ad hunc conscripserint. Singulis annis duos in districtu suo conventus instituant; ad unum horum parochi, ad alterum cappellani et beneficiati conveniant, ut singuli referant quae ad observationem accuratorem praescriptae disciplinae, et ad meliorem huius instituti progressum, in locis, circa personas, spiritualia et temporalia relata¹ necessaria fuerint.

cxxxIII. Tam domus illius, in qua habitat, quam parochiarum pecuniae, quae ad communes pios usus consignantur, vel etiam pro personis particularibus solummodo asservantur, reponantur in arcam ad hoc destinatam, cuius clavem unam ipse, alteram senior sacerdos, et tertiam oeconomus diversam custodiat. In eadem liber asservabitur, in quo scribatur summa pecuniae, tam quae infertur, quam quae effertur pro necessitatibus in districtu illo evenire solitis.

cxxxIV. In archivio suo diligenter asservabunt instrumenta originalia non solum proventuum illius loci, cui particulariter praesunt, verum etiam singularum parochiarum transumpta manu notarii publici subscripta suis locis repo-

¹ Forsan legendum relatu (A. T.).

nant, ut facile inveniri possint. Similiter servent distinctam et ordinatam registraturam circa acta sui officii publici (si id simul gesserint) ab eâ in quam acta institui oportebit referri.

cxxxv. Post singula sexennia, in locis ubi decanorum mutatio solita est, in conventu decanali superiores pro tali districtu constituti mutantur: in aliis locis, ubi hoc munere perpetuo fungi solent, elapsis dictis annis, quoties rationabiliter visum fuerit, confirmari poterunt. Constituentur vero a praeside dioeceseo, ubi correspondentia non est, quod domum iuventutis et emeritorum in unâ archidioecesi; ubi vero eiusmodi correspondentia est, praeses archidioeceseanus eosdem, servato ordine et modo debito, constituit¹: qui deinde acceptati a reverendissimis dominis Ordinariis suis, eisdem iuxta formulam superius citatam per iuramentum se obligabunt. In casu quo decanus perpetuus ob negligentiam vel aliud instituto intolerabile delictum mutandus foret, interim tamen ut ab officio publico deponatur commode obtineri non possit, superiores privatam directionem statuta disciplinae huius instituti in quemcumque habiliorem parochum vel beneficium illius districtus transferent.

De oeconomio
decanali.

cxxxvi. Omnes parochiarum aliorumque locorum oeconomus, ab uno decanali oeconomus, qui huiusmodi rerum administratione prudentiam, sedulitatem et dexteritatem habere noseatur, dirigentur; qui vigilantem oculum habebit, ut non tantum in domo superioris decanalis, sed ut ubivis omnia recte ordinent.

cxxxvii. Ad eum finem saepius in anno, prout praesens necessitas et utilitas requirit, ad singula loca veniet, ad cognoscendum cuiusque oeconomiae

statum, et ad defectus, si qui occurrant, mature emendandos. In defectu oeconomus, ipse huius districtus superior id praestabit per se quod per oeconomum ab eo dependentem praestari debuisset, donec, rebus melius ordinatis, alia persona pro hoc officio ipsi adiungi possit.

cxxxviii. Iudicio praesidis dioeceseo unus ex domo decanali magis idoneus ad oeconomiae inferioris curam constituitur, qui quotidianas expensas et accepta in codice sive manuali conscribat, reddatque singulis mensibus accepti et expensi rationem, ut deinde ea summam in librum rationum domus decanalis secundum certas rubricas referatur.

cxxxix. In unâquaque dioecesi, ubi receptum fuerit institutum, praeses dioeceseanus erit qui debita disciplinae et constitutionum observantiae inter clericos districtuum decanali curam et directionem habebit; si quae¹ reverendissimus dominus Ordinarius eundem vicarii in spiritualibus generalis munere fungi vellet, ad eiusdem beneplacitum utrique muneri cum debita obedientia satisfaciet, ne minimum omitendo et faciendo, quod Ordinario ullo modo, sive quoad respectum, sive quoad aliud, praeiudicare iure videri posset; sed potius in omnibus ab eodem ita dependebit, eaque vigilantia officio suo satisfacere studebit, ut debitus respectus, iura et simul etiam perfectior obedientia, illeque exoptatus odor, bona scilicet conversatio, a clero, ad obsequium eiusdem Ordinarii, fideliter deferantur.

De praeside
dioeceseo directione.

cxl. Quod si non sit simul vicarius generalis Ordinarii sui, tunc ad oeconomiam directionem et institutum huius disciplinam tantummodo invigilabit, publice² ne in minimo attingendo; alias, si

¹ Legerem sique pro si quae (R. T.).

² Potius lege publicae (R. T.).

¹ Videtur legendum *constituet* (R. T.).

vicarius generalis simul sit, debitam distinctionem utriusque fori, tam fraternae correctionis et oeconomicae directionis, quam publici officii, observabit, tam in ordinationibus faciendis quam in relationibus et visitationibus, utrumque seorsim notando et referendo.

CXL. Praesidis dioeciesani officium erit totius sui districtus clericos eâ vigilantia paterne ita dirigere, ut, pie in hoc saeculo conversantes, omnibus visceribus in salutem populi diffundantur, quibus ipse in omnibus praeiucere enixe studebit, itant inter suos in obedientia, humilitate, patientia, sobrietate, castitate, mansuetudine, modestia, gravitate, affabilitate, amore et contemptu rerum temporalium quasi vivum omnium virtutum exemplum erineat.

CXLII. Ut fidelitas eiusdem uti et obedientia ac in officio sedulitas tam erga Ordinarium quam respectu huius instituti magis constet, praestabit iuramentum iuxta formulam sequentem :

« Ego N. N., pro hac dioecesi N. assumptus praeses, Deo et tibi reverendissimo domino Ordinario meo, tuisque canonicis intrantibus successoribus, spondeo et iuro, me sub iurisdictione tua ordinaria, seclusa omni exemptione, in vita clericali, iuxta constitutiones clericorum saecularium in commune viventium a sancta Sede Apostolica approbatas¹, semper victurum et moriturum, insuperque clericos sic curae meae commissos et committendos iuxta easdem constitutiones fideliter directurum et cooperaturum, ut haec vita clericalis, ex primario suo fine animarum curam per ordinarias functiones parochiales intendens, constanter perseveret. Die N. mensis, anno N. Sic me Deus adjuvet et haec sancta Dei Evangelia ».

CXLIII. « Ego N. N., instituti clerico-

¹ Edit. Main. legit *approbata* (n. r.).

rum saecularium in commune viventium sacerdos per dioecesim N. constitutus praeses, Deo et tibi N. N. supremo huic instituti praesidi, tuisque canonicis intrantibus successoribus, spondeo et iuro me in hoc instituto, salva reverendissimi domini Ordinarii mei iurisdictione, semper victurum, moriturum », etc. ut supra.

CXLIV. Iuxta praedictas iuramentorum formulas, mutatis mutandis, alii certorum districtuum superiores iuramentum suum reverendissimis dominis suis Ordinariis et instituto praestabunt.

CXLV. Ut vero dictus praeses instituti huius clericos et sacerdotes quoad privatam et oeconomicam directionem ad aedificationem Ecclesiae eo facilius in sanctae vitae conversatione gubernet, in cuius¹ dioecesis episcopali civitate quosdam viros ex hoc instituto secum habebit, qui aetate, ingenio, doctrina, discretione et dexteritate, prudentia et experientia docti excellent, et praesidi a consiliis in rebus instituti bene ordinandis existant, quidam vero inter eosdem iuniores erunt, qui ingenio, doctrina, prudentia et aliis ad idem aliquando praestandum praediti a ceteris addiscant.

CXLVI. Ad hoc munus ex decanalibus aliisque locis ad nutum Ordinarii assumantur viri, quorum praedictae qualitates a inventute et longa experientia ex administratione officiorum et datis consiliis deprehensa² sufficienter superioribus constiterint, ut ita praeses cum iisdem et toto clero sub Ordinario capite suo in vitae sanctitate et clericali disciplina per debitam subordinationem omni tempore contineantur.

CXLVII. Ex praedictis viris unus erit oeconomicus curam habens rerum tem-

¹ Forsan *cuiusvis* (n. r.).

² Videtur legendum *deprehensae* (n. r.).

Formula iuramenti pro praeside dioeciesano, quo se Ordinario suo obligare tenetur.

Formula iuramenti, quo idem

poralium huius instituti in totâ diocesi, et alius vir insignis in spiritualibus: qui praesidi dioecetano in omni datâ occasione specialiter ad manum erunt.

XLVIII. Porro in obtinendis parochiis aut aliis quibuscumque beneficiis, ad quas vel quae praesentationes ab Ordinariis aliisque ecclesiasticis vel saecularibus potestatibus tamquam patronis suppliciter impetrare oportet, communem styllum observantes, humillimisque precibus omni tempore ea pro subiectis idoneis petere; itaque dicta subiecta ad huiusmodi beneficia commendare studeant, ut, quoad haec et omnia alia, tam in obtinendis quam resignandis beneficiis, respectu reverendissimorum dominorum Ordinariorum et aliorum patronorum, ordo debitus et usitatus cuiusque curiae episcopalis stylus accurate observetur.

XLIX. Ad reverendissimi domini Ordinarii beneplacitum singulis annis in propria personâ totius sui districtus domos, in quibus sacerdotes huius vitae habitant, visitabit, et ubique duo, tres, quatuor, vel plures dies, prout praesens necessitas et utilitas postularit, persistens, singulorum locorum, dein ipsorummet sacerdotum gravamina et necessitates, tam spirituales quam temporales, paterno amore audiat, omnibusque secundum rationabilem utilitatem corporis et animae gratificari studeat: errantes paterne corrigat, et ad meliorem frugem per media salutaria reducere satagat: desolatos et pusillanimes consoletur et mutationem eorum ordinet: ac per eum, ad quem pertinet, expediendum curet, quorum salutem corporis et animae rationabiliter expedire iudicaverit.

CL. In spiritualibus attendat quomodo singuli in vitâ spirituali subsistant, an non periculum ad lapsum aliquem immineat, an et qualiter in pace inter se

1 *Legerem quod pro quorum (n.º T.).*

vivant, an cum debita charitate a suis superioribus immediatis dirigantur, et quomodo disciplina instituti tam in spiritualibus quam temporalibus observetur: quae omnia ex informatione mutuâ superiorum et inferiorum, et ex particulari cum quovis colloquio scire poterit: corrigenda suavi consilio et efficaci admonitione corrigat, et quae notanda fuerint, diligenter consignet.

CLI. De visitatione annuâ suam debitam relationem reverendissimo domino suo Ordinario faciet, ut cum eiusdem consensu aut positivâ approbatione omnia in praxim dirigantur: quod si item ex visitatione habitâ referenda fuerint, quae ad publicum forum non spectant, eidem reverendissimo domino Ordinario sic referantur pro necessariis mutationibus et ordinationibus faciendis, ut nihilominus ea, quae secreta sunt, et salvâ charitatis et iustitiae lege propalari non possunt, et pro praesentibus circumstantiis ad solam fraternam directionem spectant, in secreto permaneant.

CLII. Ad domum praesidis dioecetani, vel ad alium commodiorem locum, singulis annis, cum consensu reverendissimi domini Ordinarii, superiores decanales eorumque oeconomi, indicto per praesidem dioecetantum certo die, post habitos particulares decanalium districtuum conventus, congregabunt; eritque conventus dioecetanus, sive congregatio in eum finem ordinata, ut videlicet omnia gravamina, necessitates et omnia alia, sive in spiritualibus sive in temporalibus, legitime proferantur, et quae ad maiorem Dei gloriam, proximorum salutem, et in primis huius clericalis instituti conservationem, incrementum et perfectionem; deinde etiam quae mores, ritus et debitam in his uniformitatem; omnia denique, quae ad bonum spirituale et temporale spectent, auditis con-

De conventu
dioecetano.

siliis singulorum, praevia maturâ consideratione, praeses dioecesanus desuper conclusa in Domino faciat. Decanalium districtuum superiores, et alii, singula conclusa, postquam a reverendissimo domino Ordinario fuerint concessa et confirmata, domum revertentes, omnia executioni dependant, tam in domo suâ, quam aliis in locis, quorum directio ipsis est demandata.

CLIII. Praeses dioecesanus eligendus sit in conventu dioecesano post singulos octo annos, et in casu mortis et extraordinariae mutationis, per assistentem prioris praesidis in spiritualibus ac superiores decanales (et praesidem archidioecesanum pro eo casu, quo inter dioecesim et archidioecesim adsit communicatio, respectu domus emeritorum et bonorum communium): si vero Ordinario placuerit unum ex instituto sumum habere vicarium generalem, qui simul sit praeses, tunc tres prae omnibus digniores iudicati, eidem per praedictas nominentur, et illius sit arbitrium eligendi unum ex tribus magis idoneum. Eorum sit confirmatio praesidis pluries facienda, si liberit, quorum electio fuit.

CLIV. Casu quo extraordinaria mutatio praesidis dioecesani necessaria videretur, praeses supremus, per certam personam, vel per litteras, rationes huius mutationis faciendae reverendissimo domino Ordinario exponet humillimis cum precibus, ut in eiusmodi mutationem consentire dignetur. Si vero reverendissimus dominus Ordinarius ipsemet mutationem praesidis ob eius negligentiam, vel ex aliâ causâ fieri vellet, ut disciplina et alia vi praesentis instituti observanda eo melius in effectum deducantur, electio novi praesidis eodem suprascripto modo fiat. Si praeses dioecesanus officio etiam vicarii generalis fungatur, et negligenter se gerat in concernentibus

institutam, vel ex alio capite, sit in facultate superiorum instituti libere alium eidem substituere atque eligere.

CLV. In praemissis casibus constitutus praeses, ubi a reverendissimo domino Ordinario acceptatus fuerit, iuramentum, ut supra, praestabit: quod etiam tunc fiet, cum in dioecesim quamdam de novo institutum introducendum, et talis praeses dioecesanus a supremo praeside deputatus fuerit.

CLVI. Pro debitâ observantiâ communitatis bonorum, in singulis dioecesibus capsula sive arca quaedam pro bonis communibus illius districtus constituatur, in quam certis temporibus ex decanalibus capsulis, quod pro eorundem districtuum necessitate et usu moraliter iudicio superiorum non necessarium videbitur, deponi oportet; uti etiam, quod aliunde in bonum illius dioecesis pro praesenti instituto quocumque modo advenit: huius capsulae clavem unam praeses dioecesanus, alteram eius oeconomus, tertiam superior particularis illius domus, in qua capsula est, habebit.

CLVII. Ut administratio rerum temporalium, quam quilibet superior districtus decanalis cum suo oeconomo habet, sumum finem debite obtineat, in quavis dioecesi oeconomus erit, qui rerum temporalium instituti in eadem dioecesi curam habeat, praesidi cohabitabit, eidemque in munere suo sit subiectus, et cum eodem sub visitatione oeconomias ex informatione mutuâ cognoscat, an omnia secundum instituti huius disciplinam instituantur, et secundum necessitatem cum debitâ utilitate in victu et amictu aliisque rebus impendantur. Ratiocinia etiam tam in aedibus superioris decanalis, quam in aliis quibuscumque locis, unâ cum cuiusque districtus decanalis oeconomo, recipiet, observanda praescribet, et emendanda corriget.

De capsâ dioecesanâ.

De oeconomo dioecesano.

De praesidis
archidioeceseo
directione.

CLVIII. Officium praesidis archidioeceseo-
sani pro totâ quadam archidioecesi, in
qua plures dioeceses uni archiepiscopo
subsunt, ordinatur. Quod si dioecesis
quaedam valde ampla cum aliis quoad
donum eremitorum connexionem non
haberet, vel ex quocumque alio capite
directio huius dioecesis a quodam praeside
archidioeceseo fieri non posset,
eo casu, totum quod a praeside archi-
dioeceseo praestandum foret, fieri de-
bebit per praesidem dietae dioecesis.

CLIX. Praesidi igitur archidioeceseo
in suo districtu praesides¹ dioeceseo et
alii clerici huius instituti, quoad oeco-
nomicam directionem statutae disciplinae
et observantiam constitutionum, subiecti
erunt, tam quoad spiritualia quam tem-
poralia, in omni humilitate et reve-
rentiâ, promptâque obediendi voluntate,
eiusque iussa lubenti animo exequentur.
Ipse vero praeses suis in omni virtutum
genere praeleceat, omniaque in pon-
dere prudentiae, in mensurâ consilii, et
modo dexteritatis ac discretionis aggre-
diatur, ut eâ ratione omnes ad sui amo-
rem trahere, et, sine ullo superioris ac
publicae potestatis praeiudicio et offen-
sione, hoc institutum optime in Domino
gubernare valeat.

CLX. Praedictus praeses debitâ obe-
dientiâ, timore ac reverentiâ reveren-
dissimis dominis Ordinariis humillime
subiacebit, negocia externa, ecclesias, et
quae in aliis quibuscumque iurisdictioni
ordinariae subiiciantur, ne quidem in
minimo attingere praesumat. Atque, ut
de subiectione eiusdem omnino tempore
sufficienter constet, reverendissimo do-
mino archiepiscopo suo per iuramentum
se obligabit, eâ formulâ quae habetur
supra num. CLVII de praeside dioeceseo,
solis personalibus mutatis; quod idem
etiam intelligitur de iuramento, quo se

¹ Edit. Main. legit *praesidis* (n. r.).

huic clericali instituto obligare tenetur,
iuxta formulam num. CLVIII.

CLXI. Ad eundem spectabit susceptio
tam iuventutis in seminariis huic insti-
tuto propriis, vel saltem notitia per-
sonarum suscipiendarum in seminariis
episcopalibus directioni huius instituti
commissis, priusquam tales iuvenes re-
verendissimis dominis Ordinariis pro
actuali susceptione commendentur; sus-
cipiet quoque, qui iam sacerdotes, aut
finitis studiis, ad hoc clericale institutum
suscipi voverint; et universim totius sui
districtus directio in spiritualibus quoad
disciplinam huius instituti a dicto supe-
riore fiet, ad quem propterea graviora
ferenda erunt.

CLXII. Eidem praesidi a consiliis in
eâdem domo cum ipso et in vicinia ha-
bitantes erunt quidam viri prudentes et
docti, quorum operâ, consilio et maturâ
circumspectione in officio suo adiuve-
tur; praedicti viri ad beneplacitum re-
verendissimi domini archiepiscopi eidem
simul a consiliis esse, et simul pro
ratione circumstantiarum alia beneficia
curata vel non curata in eodem loco
consequi vel habere poterunt. De habi-
tatione eiusdem praesidis in domo eme-
ritorum, habetur part. III, num. XVII.

CLXIII. Officium huius praesidis erit
potiore tempore cum suo oeconomio di-
strictum suum visitare, et ubique ea,
quae praesens institutum concernunt,
sive spiritualia sive temporalia negotia
sint, paterne ex omni parte instituere,
itaque ex hac ipsius visitatione superio-
res et inferiores eiusdem directioni
subiecti dirigantur. Ad eundem spectabit
per oeconomum suum ordinare quomodo
per mediae communitatis in singulis ne-
cessitatibus succurri possit ac debeat,
et universim commune bonum huius in-
stituti in fines suos secundum Deum di-
riget, cum praeside dioeceseo conferet,

dando principia in praxi observanda, ordinando qualiter sacerdotes recenter ordinati, vel alii, qui beneficium stabile necdum obtinent, applicari debeant, ut ipse praeses dioecesanus postea eosdem reverendissimo Ordinario commendet, et promotionem in singulis casibus humilibus precibus impetret.

CLXIV. In visitatione suâ idem praeses perpetuo hoc observabit, ut ante omnia, ingrediens dioecesim illius districtus archiepiscopalis, reverendissimum dominum Ordinarium illius loci adeat, et cum omnimodâ submissione facultatem ac benedictionem, clericos huius instituti in eadem dioecesi habitantes, in iis, quae oeconomiam huius instituti directionem spectant, visitandi, humillimis precibus petat, eiusque imperio in omnibus obediât, et tunc demum visitationem suam in Domino salubriter perficiat, eâque finitâ, debitam relationem desuper reverendissimo domino Ordinario faciat. Quod idem respectu reverendissimi domini archiepiscopi sui observabit, humillime veram et sinceram relationem de omnium huius instituti clericorum vitâ faciendo, ac mandatis superioris potestatis in omnibus obtemperando.

CLXV. Domus superiorum sui districtus diligenter visitabit, atque ex mutua relatione prudenter explorabit, in quo statu singula loca instituti versantur: in visitatione suâ oeconomos pro rei exigentiâ mutabit, aut, prout visum fuerit, confirmabit: praesidi quoque supremo huius instituti sinceram de statu, in quo clerici huius instituti in suo districtu pro tempore fuerint, relationem in scripto, vel, si fieri possit, in personâ propriâ faciat, simulque etiam generalem noticiam eidem de statu temporarium rerum huius instituti exhibebit, cui etiam sine ullo iurisdictionis publicae praeiudicio in omnibus obediât, et

in rebus maioris momenti ad illius consilia et voluntatem recurreret, in quacumque parte mundi existat.

CLXVI. Praeterea specialem curam domuum iuventutis instituendae et emeritorum gerens, singulis annis bis visitabit, diligenterque earum constitutionem domesticam tam in spiritualibus quam temporalibus inspiciens, cuncta semper ad instituto conformem statum reducere et conservare studebit. Dictis domibus superiores magistrisque alios tam studiorum quam virtutum praeficiet, et suo tempore pro utilitate et necessitate mutabit. In seminariis vero Ordinariorum, et aliorum patronorum, praedictos superiores reverendissimis dominis Ordinariis commendabit et nominabit, ut ab ipsis acceptentur.

CLXVII. Mediorum praeterea temporarium dictarum domorum dispensatio ac cura penes ipsum stabit, quae omnia et singula mediante oeconomio sibi adiuncto ad illarum emolumenta impendantur. Porro singula seminaria, quae a sacerdotibus huius instituti diriguntur, particulares capsa habeant, super quorum bonis specialia quoque fiant ratiocinia. Idem observandum circa domus emeritorum. Porro tam seminariorum quam domuum emeritorum ratiocinia statutis temporibus a superioribus diligenter revideantur: si qui defectus inveniantur, corrigantur.

CLXVIII. Cum praescitu et consensu superioris potestatis singulis trienniis conventus pro districtu archidioecetano in civitate archiepiscopali vel in domo emeritorum instituetur, ad quem omnes praesides dioecesani, in quadam archidioecesi correspondentes, cum consensu reverendissimorum dominorum Ordinariorum comparebunt unâ cum oeconomicis suis, cui praeses illius districtus archidioecetani praescit; ibique primo

De conventu archidioecetano singulis trienniis habendo.

omnia, quae, ex relatione conventuum praecedentium dioecesanorum et decanialium aut ex alio capite prolata, disciplinam et bonum huius instituti concernunt, auditis prius consiliis ac considerationibus singulorum, a dicto superiore facienda vel omittenda decernantur.

CLXIX. In his conventibus non attingentur quae iurisdictionem cuiuscumque Ordinarii concernunt. Omnia denique, quae in conventibus ordinata fuerint, protocollo diligenter et ordinate inserantur, ut posteris et reverendissimis dominis Ordinariis semper de omnibus ratio reddi valeat. Fiet id per certas personas, quae tam haec quam alia posteris pro notitiâ necessaria adnotabunt. Post conventum autem archidioecesanum celebratum, praeses reverendissimo domino Ordinario suo desuper debitam relationem faciet.

CLXX. Post novem annos in conventu illius districtus officium suum ad munus praesidis supremi resignando, mutabitur, et duo deputati, vel ipsimet visitatores praesidis supremi constituentur, qui, vota praesidum dioecesanorum et aliorum suscipientes, praesidi supremo transcribent, a quo ex notitiâ talentorum, quam ex factis sibi de singulis relationibus habere debet, ad votorum rationem simul attendendo, ex viris sibi propositis praestantiorum pro praeside illius archidioecesani districtus denominabit, qui postmodum reverendissimo domino archipraesuli suo per iuramentum, supradicto modo, uti et instituto se obstringet. Quod si vero dictus praeses archiepiscopo non placeat, tunc supremus praeses sine novâ congregatione aliam personam eidem nominabit.

CLXXI. In illis locis, ubi plures dioeceses unius archiepiscopatus inter se connexionem habent, et ad communem utilitatem domus emeritorum, consti-

tuenda est capsula archidioecesana, ad quam tam clericorum huius instituti non necessaria ex capsulis dioecesanis, quam media aliunde adventientia deponi debent, ut pro utilitate ac necessitate totius illius districtus archidioecesani expendantur et applicentur. Clavem pro eadem habebit praeses archidioecesanus, alteram eius oeconomus, tertiam superior particularis illius domus in qua capsula erit.

CLXXII. Officium huius oeconomi erit, praesidi illius districtus in visitatione adesse et curam rerum temporalium huius instituti ubivis suscipere, in omni loco necessitates et omnia alia incommoda, quae vel personae particulares aut integrae familiae patiuntur, charitative audire, et in Domino, iuxta directionem sui praesidis, remedium adhibere, ac praesertim ratiocinia generalia super bonis communibus instituti per illum districtum conficere. Huius oeconomi ordinationibus omnes alii oeconomi inferiores acquiescent, itaut, quidquid rationabiliter ordinaverit, observent. Ad hoc munus viri in omni genere praestantes requiruntur, qui et ipsi obediētes sint, et in rebus alicuius momenti aliorum prudenti consilio utantur, atque ubi rei gravitas requirere videbitur, ab ipsomet praeside archidioecesano ordinationem petant, e cuius directione perfectissime in officio suo dependent.

CLXXIII. Huius instituti caput, sub nomine praesidis supremi vel generalis, constanter unum erit. Hic praeses totum institutum tam in spiritualibus quam temporalibus, in quacumque mundi partem diffusum fuerit aut diffundetur, secundum Deum, sine ullo reverendissimorum dominorum Ordinariorum praedictio, directione solummodo privata et oeconomicâ, secundum constitutiones

De oeconomo archidioecesano.

De praesidis supremi districtio.

De capsula archidioecesana.

huius instituti a sanctâ Sede Apostolica approbatas, gubernabit.

CLXXIV. Quidquid ergo, bonum vel conservationem praesentis instituti concernens, tanti momenti fuerit, ut id superiores eidem subordinati, iuxta ea quae in praecedentibus traduntur, neque per se, neque per congregationum seu conventuum consultationes, ob causae gravitatem, decidere prudenter non poterint, illud a praeside supremo decernetur, et hac ratione omnes huius instituti superiores et inferiores, in suo ordine, supremo praesidi, praedicto modo, obedient.

CLXXV. Ipse praeses supremus Summo Pontifici et sanctae Sedi Apostolicae in omnibus, quae ad praesens institutum attinent, specialiter obediet, eâ prorsus ratione, qua praesides particulares reverendissimis suis dominis Ordinariis obedire tenentur: idem praeses suo et instituti nomine per iuramentum Summo Pontifici ac sanctae Sedi Apostolicae post sui electionem se obligabit, prout etiam fidelitatem suam erga hoc institutum per speciale iuramentum, prout sequitur, promittet.

CLXXVI. « Ego N. N., instituti clericorum saecularium in commune viventium sacerdos, et ab eiusdem instituti praesidibus canonicè electus praeses generalis, tibi sanctissimo Domino nostro N. N., tuisque canonicè intransibus successoribus, ac sanctae Sedi Apostolicae, spondeo et iuro, me sub obedientiâ Sanctitatis Tuae, et successorum tuorum, in vitâ clericali, iuxta constitutiones clericorum saecularium in commune viventium ab eadem sanctâ Sede Apostolicâ approbatas, semper victurum et moriturum; insuperque clericos omnes huius instituti sic curae meae commissos et committendos sub omnimodâ reverendissimorum dominorum Ordinariorum iuris-

dictione iuxta easdem constitutiones fideliter directurum, ac, quantum in me est, ad mandatum Sanctitatis Tuae, in quasvis mundi partes missurum, et cooperaturum ut haec vita clericalis, ex primario suo fine animarum curam per ordinarias functiones parochiales cohabitando intendens, constanter perseveret. Sub die N., mensis N., anno N. Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei evangelia ».

CLXXVII. « Ego N. N., instituti clericorum saecularium in commune viventium sacerdos, et ab eiusdem instituti praesidibus canonicè electus praeses supremus, vobis nomine totius instituti congregatis spondeo et iuro, me in vitâ clericali iuxta constitutiones clericorum saecularium in commune viventium a sanctâ Sede Apostolicâ approbatas semper victurum et moriturum, insuperque clericos omnes huius instituti sic curae meae commissos et committendos, sub omnimodâ reverendissimorum dominorum Ordinariorum auctoritate et iurisdictione, iuxta easdem constitutiones, fideliter directurum, et cooperaturum »; etc. ut supra.

CLXXVIII. Ad praesidem supremum spectabit vitam praesidem in diversis archidioecesis et dioecesis, praesertim quoad directionem a praeside archidioecesano non dependentibus, per suos visitatores generales, aut per alium delegatum, inspicere, et ex urgentibus causis, etiam extra tempus ordinarium, eosdem superiores, cum consensu reverendissimorum dominorum Ordinariorum, modo suprascripto mutare. De incorrigibilibus respectu rerum instituti eidem praesidi relatio mature fiet, ut, si ita necesse visum fuerit, tales, de mandato et consensu reverendissimorum dominorum Ordinariorum, servatâ sacrorum canonum et sacri Tridentini Concilii dispo-

Formula iuramenti pro eodem praeside, per quod se toti instituti obligose tenetur.

Formula iuramenti pro praeside supremo.

sitione, et attentâ clericorum huius instituti ex pacto mutuo proveniente erga superiores eiusdem instituti in similibus casibus obligatione, a beneficiis amoti, in domo emeritorum seorsim vivant, iuxta ea, quae habentur part. III de directione domuum emeritorum.

CLXXIX. Quod si in aliquâ dioecesi, vel religione, de novo introductio huius instituti a reverendissimo domino Ordinario desideretur, praeses supremus ordinationem desuper faciet, et personas qualificatas determinabit, quae illuc mittantur, atque ubique locorum, cum consensu reverendissimorum dominorum Ordinariorum, praesens institutum introducere adlaborabit. Quoniam vero nemo sibi ipsi sufficiens, praesertim in re tanti momenti; hinc dictus praeses iuxta se viros doctos et prudentes ex omnibus orbis partibus habebit, qui eidem in rebus agendis adsint.

CLXXX. Ex his duo assistentes praesidis erunt, alter in spiritualibus, alter in temporalibus quoad oeconomiam directionem totius instituti, et universim tam hi quam alii praedicti apud eundem praesidem habitabunt, ut ipse singulorum consilio et operâ in gubernatione totius instituti rationabiliter utatur. Duos etiam generales visitatores constituet, ex iisdem sibi cohabitantibus, qui, singulis circiter decenniis, omnes domos, in quibus superiores huius instituti cum iis, qui ipsis a consiliis sunt, habitant, et maxime¹ domus inventutis ac emeritorum, eorumque superiores visitando, diligenti circumspectione, statutum singulorum, quaque uniformitate ubique vivatur, intelligant; errata superioribus locorum corrigenda et ad uniformitatem reducenda commendabunt; graviora vero annotabunt; domum suo tempore reversi, praesidi supremo sin-

¹ Perperam edit. Main. legit *maximae* (n. T.).

ceram relationem suae visitationis tradent.

CLXXXI. Ad quamcumque dioecesim praedicti visitatores pervenerint, semper reverendissimis dominis Ordinariis se sistant, ac humillimis precibus petant, quatenus sibi liceat in domibus praedictis notitiam de statu rerum huius instituti accipere. Priusquam etiam ex eiusdem territorio discedant, se reverendissimo domino Ordinario denuo sistant, et si quid notabile emendandum occurrerit, eidem humillime indicabunt, ut, si ita placuerit, ipsemet ad ea, quae huius instituti propria sunt, superiores, aliosque clericos huius instituti urgeat et adstringat.

CLXXXII. Conventus generalis, cui praesides cuiuscumque districtus archidioecesani, unâ cum suis oeconomis, quantum possibile fuerit, interesse debent, uti etiam alii praesides ab archidioecesano independentes, ac praeterea ii, qui praesidi supremo a consiliis sunt, ordinarie singulis decem, vel etiam, postquam res instituti bene ordinatae fuerint, post plurimum etiam viginti annorum spatium, habebitur, prout necessitas rationabiliter saepius vel rarius instituendum postulaverit. Sententia conclusiva, quae in Domino omnibus vel maiori parti videbitur, penes supremum praesidem statit.

CLXXXIII. Idem conventus praedicto modo fiet ad mortem supremi praesidis, vel si, ex mandato aut consensu Summi Pontificis, in casu gravis necessitatis praeses ab officio deponendus foret. Ordinatio¹ autem conventus in hoc casu praecipue ad assistentem eiusdem praesidis in spiritualibus pertinebit, donec in eodem conventu alius praeses debite clectus fuerit, et, si in almâ Urbe conventus habeatur, a Summo Pontifice

¹ Pessime edit. Main. legit *Ordinario* (n. T.).

confirmatus fuerit; ex quo tempore continuatio et absolutio huius conventus ad ipsummet praesidem spectabit.

CLXXXIV. Ad sinceriorem omnium causarum et necessitatem in conventibus propositionem relationemque obtinendam, praeter superiores ex districtibus singulis, saltem duo, v. g., ex quovis districtu decanali duo parochi ad conventum dioecesanum, ex dioecesi duo decanalium districtuum superiores ad conventum alicuius districtus archidioecesiani, ex districtu archidioecetano duo praesides dioecesiani ad conventum generalem destinabuntur; qui, prudentiâ et pietate praestantes, non solum acturum, verum etiam status, in quo singula loca subsistant aut deficiant, uti et conversationis ipsorum superiorum, testes et arbitri erunt.

CLXXXV. Cum bona communitatis, iuxta superius dicta numero xxii, ex unâ in alian dioecesim per se transferri non possint; ideo nulla capsula totius huius instituti communis constitui poterit, unde praeses generalis non nisi particularem capsulam suae familiae in domo suâ habeat. Casu tamen, quo per patroni alicuius dispositionem toti instituto aliquid concederetur, si in eo ordine ad certam dioecesim vel archidioecesim, supremi praesidis erit cum suo oeconomus curam huius habere et operam dare, ut pro emeritorum domo, seminario instituti proprio, pro missionibus ad loca haereticorum seu infidelium destinandis, pro aliis communibus instituti necessitatibus sublevandis, vel aliter ad satisfaciendum benefactoris aut patroni intentioni et voluntati utiliter applicetur.

CLXXXVI. Ad oeconomum supremi praesidis, qui rerum temporalium huius in-

stituti generalem et ultimam dispositionem habet, omnes causae graviores, circa praedictarum rerum ordinationes occurrentes, quae ipsius supremi praesidis iudicio ac decisione discutiendae ac determinandae videntur, ex omnibus locis sive particularibus dioecesibus deferentur, cuius ultimae dispositioni, quae a supremo praeside semper derivabitur, omnes per obedientiam acquiescent; generalem quoque calculum et notitiam rerum temporalium totius instituti habeat.

CLXXXVII. Finaliter huius instituti directiva superioritas, ab infimo eiusdem gradu usque ad supremum praesidem, illi megestativae¹ superioritati, quae in foro ecclesiastico est, non solum non praedudat, sed potius subservit ac famulatur, eidemque subordinata semper obedit; dum ex unâ parte totum hoc clericale institutum, cum omnibus suis membris, se 1° Summo Pontifici Romano, deinde 2° reverendissimis dominis Ordinariis, eadem qua prius, imo etiam maiore subiectione, per obedientiam et inviolatum erga iurisdictionem ordinariam respectum in foro ecclesiastico penitus submittit; ex alterâ parte 3° per paternam et oeconomicam huius instituti directionem clerus saecularis suavi et charitativâ viâ (cum constitutiones per se iuxta sacerdotum const. XLVI sub peccato non obligent) a corruptelâ vitiorum et pernicioso defectibus clericorum, praesertim curae animarum praepositorum, magnam partem liberari et in libertatem sanctae conversationis in hoc saeculo, cooperante divinâ gratiâ, redigi poterit; et sic 4° reverendissimis dominis Ordinariis tam a superioribus quam inferioribus totius huius instituti membris, debita obedientia, reverentia et subiectio perfecte praestabitur.

¹ Nescio quid legendum pro *megestativae*, vel an recta sit lectio (n. T.).

¹ Videtur legendum *sine ordine* pro *si in eo ordine* (n. T.).

PARS TERTIA.

Constitutiones pro directione sacerdotum aliorumque clericorum senum, et aliàs ad officia et beneficia ecclesiastica ex quocumque defectu inhabilium, in domibus emeritorum.

PRAENOTATIO.

De fine, utilitate et necessitate domorum emeritorum.

Finis, quem clericale hoc institutum in erectione eiusdem domuum emeritorum intendit, earumque multiplex utilitas, quae ad diversos exinde redundat, uti et necessitas in eo est. Prodest namque in primis reverendissimis dominis Ordinariis, ut clericos suos in praxi eorum, quae ad curam animarum spectant, informandos curare, et facilius in clericali vitâ et honestate continere, senes quoque et alios ad curam animarum inhabiles (servatâ sacrorum canonum et sacri Tridentini Concilii dispositione, et attentâ ex pacto mutuo inter clericos huius instituti proveniente obligatione) mature ab eâdem removeve possint, ne, dum nescitur ubi aut unde necessaria illorum sustentatio procuranda sit, diu non sine magno suo incommodo maioreque subditorum periculo in eâ relinquantur, postquam per senium vel alium defectum eidem amplius convenienter praesse non possunt. Prodest deinde iisdem reverendissimis dominis Ordinariis vel aliis, qui praedictis clericis, cum ad sacros ordines promoventur, titulum mensae tribuerunt, dum occurrente casu, quo illo aliàs uti debuerunt, communibus instituti bonis sustententur, ipsique hoc onere eosdem sustentandi subleventur. Prodest insuper tam clericis huic instituto addictis, quam fidelibus maxime quorum curae praefecti sint; clericis quidem, dum illis in senio, uti et in casu quo in grave peccatum vel scandalum ex humanâ fragilitate lapsi forent, commodissima ipsis in se redeundi, poenitentiam agendi, commissa peccata expiandi, et vitam se-

rio emendandi occasio praebetur, ne diu, cum suo dedecore, totius cleri opprobrio, et magno tum catholicorum tum acatholicorum scandalo in publico circumvagari permittantur; fidelibus vero, dum mature a scandalis clericorum liberantur, et, loco taediosorum senum, vel aliàs inhabilium sacerdotum, idoneos animarum curatores nanciscuntur. Prodest denique universali Christi domini nostri Ecclesiae, ad cuius propagationem ex eiusmodi domibus, ubi supernumerarii nonnulli sustentari possunt, sacerdotes, adspirante divinâ gratiâ, ad missiones in terras haereticorum et infidelium, non secus ac ex religiosorum coetibus viri probi, docti ac zealous educi poterunt, quas eo promptius suscipiant, quo certius norunt, quod in senectute, vel aliâ superveniente inhabilitate, post exanthlatos in huiusmodi missionibus labores, rursum ad eiusmodi domum recursum habere possint. Nec adeo magna erit in erigendis et instruendis fundandisque eiusmodi domibus difficultas, cum in quavis archidioecesi, vel saltem ampliore dioecesi, nonnisi una talis domus sit necessaria, ad quam erigendam et necessariis rebus instruendam, omnes huic instituto adiecti clerici pro facultatum suarum modo concurrent. Itaque bona ecclesiastica, congruae sustentationi suae superflua, quae aliàs in pios usus expendere deberent, in hunc determinatum pium valdeque clericali vitae convenientem usum praeter ceteris expendent ac relinquent, idque in eâ provinciâ ubi fuerunt acquisita. Sperari quoque potest fore ut Deus aliorum quoque patronorum animos subinde excitet ad hanc piam totique Ecclesiae Dei utilem intentionem in opus redigendum.

1. Ut post exanthlatos vitae activae labores, sacerdotes senio confecti sine

Quocumque per-
suaasione, et ob
quem locum re-

cipiendae sint
ad emeritorum
domos.

molestiâ seorsim vitam quietam vivere et cursum suum in sanctitate feliciter consummare valeant, in quavis archidioecesi, vel etiam ampliore quadam dioecesi, domus aliqua omnibus tam corporalibus quam spiritualibus vitae subsidiis probe instructa erigatur et fundetur.

ii. Ad hanc domum primo recipiantur emeriti, sive senes sacerdotes, qui in illâ archidioecesi vel dioecesi post multas vitae impensas operas reliquum vitae tempus in maiore tranquillitate et vitae contemplativae exercitationibus transigere constanter desideraverint.

iii. Secundo, si quos corpore vel ad obeunda munia ecclesiastica ob canonicum aliquod impedimentum ex quocumque casu contractum inhabiles reddi contigerit, recipiantur pariter in domum emeritorum, ubi ipsis in charitate omnia vitae necessaria usque ad vitae finem subministrantur.

iv. Tertio, si quis sacerdotum, viliscentibus sibi omnibus quae in mundo sunt, vehementiore Spiritus Sancti impulsu ad vitae contemplativae exercitationes quodammodo rapi videatur, superiores, probato illius spiritu, cum consensu reverendissimi domini Ordinarii, permittere illi poterunt, ut in domo emeritorum libere eiusmodi exercitiis vitae contemplativae totum se dedere possit.

v. Quarto, qui sbris educati et adulti hoc clericale institutum amplecti voluerint, in eandem domum recipientur, donec, eorum vocatione sufficienter exploratâ, iuramentum quatuor punctorum substantialium ad manus superiorum faciant.

vi. Quinto, supernumerarii sacerdotes, recenterque ordinati, et exules, in hac domo eo usque commorentur, donec pro iis vacans aliquod beneficium, vel

alia occasio eos ad curam animarum applicandi emeriserit.

vii. In hac domo delinquentes poenitentiam statutam a superioribus, vel (si delictum sit publicum, aut aliâ eius qualitas postulare videatur) ab ipsismet reverendissimis dominis locorum Ordinariis dictatam, iuxta eorundem ordinationem agant, donec eorum vulnera spiritualia sanentur. Seorsim etiam in eâdem domo sacerdotes incorrigibiles in custodia perpetuâ asserventur, donec in poenitentiam vitam suam finiant, vel sinceram ac constantem emendationem per alia signa praeseferant, ut, sine proquinquo relapsus periculo, prudente superiorum iudicio, inde dimitti posse videantur.

viii. Ante omnia circumspectent superiores huius instituti ut dictae domus emeritorum in loco tuto, sano et ab hominibus remoto erigantur, medicus etiam ibidem resideat, aut saltem in vicinia ad manum commode haberi possit. Ad formam domorum institutivae inventivae, in tres consignationes¹ distinguantur, in quarum primâ defectuosi, in secundâ animo corporeque valentes, et denique in tertiâ poenitentes et incorrigibiles seorsim accommodentur.

In instructione conclavium pro habitatione singulis deputandorum duo extrema diligenter vitanda sunt: prius est ne quid necessarium in illis desit, posterius ne quid in iisdem sit superfluum. Quae necessaria sunt, munda sint et pulchro ordine, suisque in locis disposita, idque, quoad fieri potest, uniformiter, videlicet mensa, aliquot sedilia, pluteus, atramentarium, et reliqua ad scribendum requisita, scabellum ad meditandum et alias devotiones flexis genibus exercendas, in cuius medio sit

¹ Forsan *contignationes* (n. t.).

De ordinatio-
ne et dispositio-
ne domorum.

imago Christi crucifixi, cum aliâ quadam beatissimæ Virginis imagine, vasculum pro frigidâ, mantile et vasculum pro aquâ lustrali.

x. Porro in unoquoque loco oratorium domesticum constitui debet, in quo consuetæ preces ordinate persolvantur. In hoc oratorio altare aliquod beatissimæ Virginis Mariæ cum imagine Crucifixi et aliis ornamentis fiat, quibus mens ad maiorem devotionem per Dei gratiam excitari valeat. Subsella quoque fiant, quibus humana fragilitas inflectendo aut sedendo sufficienter sublevetur.

xi. Refectorium mundum sit et exornetur piis imaginibus, inter quas præcipua Ultima Coena Domini existat. Sit ibidem cathedra pro lectione ad mensam, cubicula infirmorum a communi dormitorio separata iuxta oratorium domesticum constituantur, ex quibus infirmi sacrum et confratrum suorum consuetas preces audire possint, in quem finem parietes per ferreos cancellos prospectum aperiant.

xii. Dormitoria denique, ob multas rationabiles causas et commoditates, ubique locorum, quantum fieri potest, a conclavibus singulorum, in quibus de die habitant, separata erunt. In quavis eiusmodi domo sit horologium domesticum cum turriculâ et campanâ supra domum pro signis ad exercitia spiritualia dandis.

xiii. Fundatio pro domo emeritorum in quavis archidioecesi vel ampliori dioecesi haberi poterit ex collatione bonorum iuxta constitutionem xix sacerdotum, uti et ope piisque legatis patronorum. Regulariter observari poterit, ut media pars prædictorum bonorum applicetur ad domos emeritorum, et altera media pars ad domos iuventutis, ita tamen ut aliis necessariis expensis faciendis pariter satisfiat.

xiv. Cura bonorum temporalium in prædictis domibus ad oconomos spectabit, quorum unus in quavis archidioecesi, uti etiam dioecesi, penes præsidem residebit. Iidem oeconomi in fundatione eiusmodi domorum provide attendant ut bona temporalia debitâ humanâ severitate conserventur et ad usus necessarios expendantur.

xv. Quoad legata aliaque a patronis oblata eorumdem mens observanda erit; unde ea, quæ præcise ad domos emeritorum dantur, ad easdem, et non aliter, applicentur; quæ vero indifferenter ad domos iuventutis sub eadem conditione assignantur, pro iisdem applicentur; quæ vero indifferenter ad bonum cleri huic instituto assignantur, iuxta prudentem superiorum dispositionem applicanda erunt.

xvi. Tam in fundatione domorum instituendæ iuventutis ex mediis communitatis, quam emeritorum, expresse dominium et omnis dispositio huic instituto illiusque superioribus reservetur, ut quando quidem in beneficiis continuam successionem (nisi forte ex speciali gratiâ patronorum) non habeant, saltem in prædictis domibus institutum stabiliter subsistere possit, ut proinde merito instituti huius clerici et sacerdotes in dispositione circa bona sua temporalia præcipuam harum domuum debite fundandarum rationem habere debeant. Factâ autem semel sufficiente prædictarum domorum in aliquâ archidioecesi vel dioecesi fundatione, ea quæ superesse contigerit, in alios pios usus, et tam clericali huic instituto quam ipsimet archidioecesi vel dioecesi, in qua versantur, proficuos usus expendantur, ut et cura animarum melius geratur, et ea, quæ institutum hoc præscribit, commodius in praxim redigantur, prout in Domino visum fuerit.

De fundatione domorum emeritorum, deque bonorum temporalium ad easdem pertinentium collatione.

Quoniam superiores in domibus emeritorum esse debeat, et quodam eorum sit officium.

xvii. In domo emeritorum non solum praeses archidioecesanus, aut, si in dioecesi quadam eiusmodi domus sit, praeses dioecesanus, extra visitationem tamquam in proprio suo domicilio habitabit, verum etiam plures viros prudentes ibidem secum habeat, quorum consilio in directione sua et in faciendis dispositionibus suis, saltem, quae maioris momenti esse videbuntur, semper utatur.

xviii. Ad eundem praesidem spectabit circa personas senum, infirmorum, inhabilium, et eorum qui graviter deliquerunt, provide in Domino disponere. Quod si praeses archidioecesanus vel dioecesanus in officio reverendissimi archiepiscopi vel reverendissimi domini episcopi sit, in eiusdem civitate principali, vel ubi eiusmodi officium requisiverit, cum aliquot iuris prudentibus residebit, et quidem in domo emeritorum, si quae¹ in eo loco sit; si vero eiusmodi domus ibi non sit, extra illam tali loco, quoad fieri poterit, habitabit, ut prudentes quosdam viros seniores, qui huius instituti constitutiones et scopum callent, secum habere et per litteras consulere possit.

xix. Superiores, qui immediatam directionem domuum emeritorum habent, erunt primo in quavis domo superior, sub titulo regentis sive directoris, qui non solum aetate, verum magis prudentia, discretionem, patientiam, humilitate, gravitate et sollicitudine charitatis Iesu Christi maxime inter omnes eminere conspiciatur, qui legem amoris fraterni regalem exacte implere et omnia omnibus fieri noverit.

xx. Secundo, ex senioribus domus unus pater spiritualis constituatur, qui recenter ordinatorum sacerdotes exerceat, et curam eorum sacerdotum gerat qui a praeside suscepti sunt, ut in rebus

¹ Potius lege qua (R. T.).

instituti ibidem infirmorum. Praeterea ex senioribus praeficiatur pro poenitentibus, qui, verbo et exemplo potens, poenitentes et incorrigibiles sacerdotes pro tempore ibidem manentes omnibus modis ad meliorem frugem et in viam salutis aeternae reducere ex professo studeat.

xxi. Denique ex iisdem senibus quidam ad hoc idoneus pro excipiendis confessionibus deputetur, qui ordinarie omnium qui in tali domo sunt confessorius existat. Directori domus adiungatur persona qualificata quae oeconomiam administret, ratiocinium super annuos redditus faciat, omniaque necessaria ad culinam, cellam et pro universa domo secundum voluntatem directoris sollicita fidelitate dispenset.

xxii. Singularem superiores in hisce domibus infirmorum curam gerant, et, ut idem a domesticis fiat, sedulo curabunt. In hunc finem infirmorum qualiter infirmis in charitate, mansuetudine et patientia inserviant, et ministerium Marthae impleant. Nemo verbo, facto, aut vultu torvo illis, ut a manu Dei tactis et afflictis, alteram addat afflictionem. Defectuosos et infirmis cibis ac potus singulis dispensetur, prout consilio medici bonum et salutare omnibus visum fuerit. Qui animo et corpore valentes ad refectorium accedere poterunt, una communi mensa fruantur. Defectuosos necessaria ad uniuscuiusque cubiculum proprium porrigantur.

xxiii. Tam ministerium culinae, quam reliquae domus, idoneis famulis (si fieri possit iis qui ad dies vitae in coelibatu cum hisce clericis vivere desiderant) committatur; talis vero ordinatio domesticorum, tam pro culinam quam pro ministerio domus, et defectuosorum famulatio fieri debet, qualem prudens superiorum iudicium necessarium¹ iudicabit.

¹ Aptius lege necessariam (R. T.).

xxiv. Sacerdotes emeriti ad solidam omnium virtutum perfectionem pro viribus conentur, utpote qui temporalibus curis aliisque negociis liberati maiorem facultatem habent ad omnimodam vitae integritatem incumbendi. Quamobrem viam verae perfectionis ac christianarum virtutum, quae hominem nostrum tam interiorem quam exteriorem perficiunt, studiose omnes et singuli teneant.

xxv. Praecipue vero se perficiant in studio trium virtutum theologicarum, in christianâ pietate erga Christum, Deiparam et omnes Sanctos, in ardore animi ad divina, in puritate intentionis, in studio solidarum virtutum, in christianâ humilitate et simplicitate, in prudentiâ, in scientiâ practicâ et discretivâ boni et mali in agendo, in spiritu caelestium consolationum et appositarum¹ desolationum ac tentationum, in principiis et regulis discretionis, quibus informantur contra nequitias concupiscentiae carnis.

xxvi. Eum exercitiorum spiritualium cursum, qui in stationibus omnibus huic vitae clericali addictis praescriptus est, omnes et singuli, quantum per vires licet, diligenter observent: ut scilicet mane statutâ horâ surgant, preces matutinas cum examine conscientiae simul persolvant, iisque finitis, saltem per mediam horam sacrae meditationi vacent.

xxvii. Tempus reliquum post meditationem usque ad quadrantem ante prandium recitationi horarum canonicarum, celebrationi missae, rerum caelestium contemplationi, Sacrae Scripturae et spiritualium librorum lectioni, aliisque piaae occupationi, secundum cuiusque talentum et superiorum directionem, singuli utiliter impendant.

xxviii. Uno quadrante ante prandium litanias Omnium Sanctorum cum aliis consuetis iuxta stationes persolvant;

¹ For-an *oppositarum* (n. r.).

tempore prandii uti et coenae lectio sacra habeatur; post reflectionem per duas horas circiter tempus indifferens relinquatur; postea, pro varietate personarum, rursus seriae utilesque magis occupationes iuxta eorundem superiorum ordinationem resumentur. Horâ terciâ post meridiem recitentur vesperae cum completorio; unâ horâ ante coenam, vel paulo prius, recitetur matutinum cum laudibus pro die sequenti; ultimo deinde quadrante ante coenam fiat praeparatio pro meditatione sequentis diei; unâ horâ post coenam recitabunt rosarium, cui subiungent examen conscientiae, eò modo quo in stationibus praescribitur.

xxix. Circa infirmos observetur quod de charitate et discretione iisdem exhibendâ supra ordinatum est. Cui hic addendum, quod, sicut tria sunt genera infirmorum, ita tribus quoque modis sublevari debeant. Sunt enim infirmi primo, qui, debilem complexionem aut ab ipsâ naturâ aut ex accidente alio habentes, charitativâ curâ et indulgentiâ discretionis indigent: sunt secundo alii infirmi, qui, multis passionibus laborantes, a superioribus et aliis prudenter supportari debent: tertio sunt, qui, vere morbo aliquo decumbentes, curâ corporali charitativâ opus habent. Illis omnibus charitativâ compassione et rationabili obsequio, secundum cuiusque praesentem necessitatem, succurrendum esse charitas Christi requirit. Insuper omnis humanitas possibilis huiusmodi infirmis et debilibus exhibenda est, ut, qui flagellati sunt a Domino (quia corpore infirmi sunt), a nobis in charitate Christi sublevantur.

xxx. Si qui superiorum iudicio habiles fuerint, applicentur ad Sacrae Scripturae interpretationem, ut sapidiorem genuini sensus nucleum inde eruentes,

et breviter annotantes, concionatoribus quasi officinam efficacium materiarum ad convertendos peccatores et haereticos ad manum porrigant. Inferioris intelligentiae sacerdotes in conficiendis munusculis catechistarum, alisque similibus, pro cuiusque capacitate, honeste occupentur.

xxxI. Elsi sacerdotes in eiusmodi domo commorantes curam animarum ob senium vel alias causas ordinarie non sint habituri, pro necessitate tamen locorum ad audiendas confessiones in ecclesia propria, vel in subsidium parochorum in vicinia habitantium, pro evigentiâ temporum, exponantur ii, quos, ab Ordinariis approbatos, superiores habiliores iudicaverint. Similiter occupantur in sermonibus familiaribus ad populum, in instituendis piis oratoriis per septimanam aliquoties, in informandis sacerdotibus et clericis circa ritus et caeremonias ecclesiasticas, unâ cum exercitiis spiritualibus, in missionibus ad pagos et oppida, ubi, iuxta circumstantias locorum, id requiritur, ad nutum reverendissimorum Ordinariorum, et in aliis similibus piis exercitationibus. Circa alia observabunt constitutiones, quae pro clericis in communi praescriptae sunt.

xxxII. In eâdem domo emeritorum ad tempus aliquot erunt sacerdotes illi, qui instituto huic associari desiderant, donec scilicet in principiis spiritualibus et aliis in hac clericali vitâ observandis sufficienter instructi fuerint, norintque modum meditandi, per examen conscientiae sese recolligendi, et alia ad profectum in spiritu necessaria.

xxxIII. Per ordinem quotidie certâ determinatâ horâ instruantur circa diurnum cursum precum et aliarum exercitationum spiritualium, videlicet quas preces et quâ intentione quotidie clerici persolvere teneantur.

xxxIV. In his sufficienter exercitati, ad exercitium sacrae quotidianae meditationis tam speculative quam practice ad discendum inducantur, ad eum fere modum qui pro institutione iuventutis est praescriptus.

xxxV. Praeterea per ordinem de constitutionibus circa temperantiam, cohabitationem socialem clericorum, communitatem bonorum, separationem mulierum, et denique circa alia huius instituti puncta infurmentur, quantum omnibus communiter scire fuerit necessarium.

xxxVI. Denique eorum tam homo interior quam exterior in exercitio virtutum tam speculative quam practice instituatur, quomodo videlicet virtutes christianas exercere et passiones mortificare, qua item discretionem exterius cum hominibus conversari debeant.

xxxVII. Praecipue tamen exercentur in humilitate, patientiâ et propriae voluntatis bonorumque temporalium abnegatione. Ultimo mense fiat brevis praedictorum recapitulatio, qua finita, constantem voluntatem habentes, ad exercitia spiritualia inducantur, et postmodum ad iuramentum quatuor substantialium admittantur.

xxxVIII. Toto probationis tempore cursum quotidianum cum senioribus observabunt, et insuper singulis septimanis bis, die videlicet iovis et sabbati, confitebuntur, die vero dominicâ et praecipuis festis ad accipiendum robur animae sacra synaxi reficientur. Ut assuescant in reliquâ vitâ suâ ordinariâ cibi potusque dispensatione esse contenti, regulariter, nisi aegrotent, extra tempus prandii et coenae absteineant.

xxxIX. In superiore contiguatione domus emeritorum pro clericis et sacerdotibus graviter delinquentibus, aut incorrigibilibus, separetur locus et in aliquot cubicula interdistingatur, ita tamen,

Quomodo delinquentes in domo emeritorum accommodandi et tractandi sunt

ne emeritis sacerdotibus molestia et incommodum causetur, eorum fenestras ferreis clathris bene muniantur, ianuae clausuram ad prohibendum exitum habeant, ad quem solus superior claves sibi retinebit, medium ianuae ad deferendos cibos aliaque necessaria sic accommodetur ut possit occludi.

XL. Ad honestatem clericalem salvam conservandam, et veram charitatem ostendendam, etiam discoli in domo emeritorum mediocri victu sustententur, lecto quoque et alio necessario vestitu, quantum poenitenti ad conservandam corporis munditiam concedi potest, non priventur.

XLI. Cursum quotidianorum exercitiorum spiritualium omnibus huius instituti clericis communem quotidie pro se persolvant: reliquum tempus in consideratione et seriâ detestatione peccatorum suorum, librorum lectione, et voluntariâ eiusmodi exercitiorum susceptione, quae tum ad expianda peccata tum ad extirpanda vitia praecipue conducat, pie utiliterque transigant. Cappella domestica sic approximata eorum habitati-
oni pateat, ut omnes quotidie per cancellos prospicientes audire sacrum valeant.

XLII. Pater eorum spiritualis frequenter eos sermonibus exhortetur ad patientiam in subeundâ statutâ poenitentia, consoletur pusillanimes, puniat delinquentes, compescat insolentes; singulis octo diebus confiteantur et communicent; quod praecipuis anni diebus festis simpliciter ipsis permittatur, dummodo digni ad hoc inveniantur.

XLIII. Nemo ad ipsorum colloquium ordinarie admittetur, nisi pater spiritualis et superior, quosque admittere eidem superiori in Domino visum fuerit. In morbis eorum cura habeatur, eademque charitas exhibeatur, quae superius pro aliis clericis infirmis fuit instituta;

similiter tractentur mortui, si pie in Domino obierint.

XLIV. Quod si quis solidis argumentis veram emendationem praesetulerit, sufficienterque poenitentiam super peccata perpetrata egerit, superior pro sua discretione, cum praescitu et consensu reverendissimi Ordinarii, eum liberabit, et cum senioribus vitam degere permittet, si aliò utiliter et secure et absque scandalo destinari non possit.

§ 3. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Præses dictorum clericorum.

§ 4. Nos igitur, eosdem exponentes, quorum strenuos in vineâ Domini labores ad animarum salutem multum utilitatis allaturos esse in Domino speramus, ampliori favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de Congregationis nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus et aliquorum ex dilectis filiis Romanae Curiae praelatis ad suprascriptas constitutiones examinandas a nobis specialiter deputatae, quae rem mature discussit, consilio, omnes et singulas constitutiones praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus pariter et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiuicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Confirmatio
relatarum
constitutum.

Clausulae.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras ac constitutiones praesertim semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandoque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 7. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVII apri-

lis MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 17 aprilis 1684, pontif. anno VIII.

—
CXXXIX.

*Reformatur alternativa in provincia sancti Iacobi in Hispania Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia*¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis providentia christifidelium, qui e fluctibus saeculi in portum vitae religiosae confugerunt, quieti et felici directioni iugiter invigilans, ea, quae iustis ex causis statuit, si quid inde exoriri novit incommodi, interdum reformat in melius, sicut aequitatis et iustitiae rationi consentaneum esse in Domino arbitratur.

Exordium.

§ 1. Aliis siquidem nos, supplicationibus tunc existentis procuratoris generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut in provincia S. Iacobi in Hispania dicti Ordinis alternativa circa electiones² ad ministri provincialis custodiam et definitorem provinciae huiusmodi officia inter eiusdem provinciae fratres Gallaecos ex una et fratres Legionenses, Asturienses et Castellanos Castellae Veteris ex altera partibus servari deberet, auctoritate apostolica, sub certis modo et forma tunc expressis, statuimus et ordinavimus, prout plenius continetur in nostris desuper in simili forma Brevis expeditis litteris tenoris qui sequitur, videlicet:

Species facti.

¹ Similem alternativam statuit hic Pontifex supra in const. XVII *Illius qui*; in const. XXXI *Pro parte*; in const. LXII *Cum*; in const. CXXXVIII et CXLII *Exponi nobis*.

² Edit. Main. legit *electionis* (N. T.).

Describitur
alternativa, ea-
que statuitur in-
ter fratres Gal-
laeciae ex una,
et illos Legio-
nis, Asturiae ac
Castellae Vete-
ris ex altera
parte.

Innocentius PP. XI, ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, cura animum nostrum sollicitat ad ea peculiari paternae charitatis studia statuenda, per quae christifidelium divinis obsequiis sub suavi religionis iugo mancipatorum quieti et felici regimini opportunis rationibus salubriter consulatur. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod, cum provincia S. Iacobi in Hispaniâ dicti Ordinis quadraginta tribus constet conventibus, quorum viginti duo in regno Gallaeiae consistunt, et a fratribus Gallaeicis obtinentur, reliqui vero viginti (unus enim tempore bellorum Lusitanicorum destructus fuit) in regno Legionis ac principatu Asturiarum et Castellae Veteris positi sunt, et proinde ad fratres ex his statibus oriundos pertinent, itaut ex omnibus simul formentur duo corpora, unum quidem ex fratribus Legionensibus, Asturiensibus et Castellanis, alterum vero ex Gallaeicis, qui religiositate, observantiâ, litteraturâ, et numero non cedunt dictis fratribus Legionensibus, Asturiensibus et Castellanis, sed illis saltem pares sunt: his tamen non obstantibus, fratres Gallaeici praedicti a multis et quidem saltem viginti quatuor annis excluduntur ab honore provincialatus et vicariatus provincialis dictae provinciae, quinimo frequenter ad minora officia aegre perveniunt; unde et iustitia distributiva laeditur et personarum meritum offenditur, et vitiosa personarum acceptio inducitur, cum inter eosdem fratres Gallaeicos multi floruerint, et etiam nunc florent probitate, doctrinâ et gubernandi artibus insignes, qui poterant et possunt officia maiora et minora aequè bene exercere, ac fratres Legionenses,

Asturienses et Castellani praedicta illa sustinuerint et sustineant de praesenti: Quia vero propter exclusionem huiusmodi inter duo corpora praefata graves contentiones, odia et scandala frequenter, et praesertim occasione celebrationis capitulorum et congregationum dictae provinciae oriuntur, non sine notabilissimo religiosae disciplinae fraternaeque charitatis detrimento: ideo dilectus filius modernus minister generalis Ordinis praedicti, qui in multis capitulis et congregationibus huiusmodi inordinationes pluries animadvertere potuit, animi sui sensum protulit, ad occurrendum huiusmodi incommodis, expedire, ut alternativa in electionibus dictae provinciae stabiliatur, ita scilicet ut uno quidem triennio minister provincialis et duo definitores ex corpore fratrum Gallaeicorum, ac custos et alii duo definitores ex altero corpore; subsequenti autem triennio e converso minister provincialis et duo definitores ex corpore fratrum Legionensium, Asturiensium et Castellanos, ac custos et alii duo definitores ex corpore fratrum Gallaeicorum huiusmodi respective eligantur; guardianatus autem, lectoratus et alia officia totius provinciae praedictae in singulis illius capitulis et congregationibus pro aequis portionibus inter fratres utriusque corporis, nempe Gallaeicos ex una parte, et Legionenses, Asturienses et Castellanos ex alterâ distribuuntur, atque ita de triennio in triennium serventur; quod quidem eo facilius procedere poterit, quod per alternativam et aequalem distributionem officiorum huiusmodi nulli libertati electorum praepudicium inferetur, cum unumquodque ex praefatis duobus corporibus adeo amplum sit, ut ex se solo valeat provinciam constituere maiorem multis quae in or-

1 Potius lege servetur (R. T.).

dine praedicto reperiantur. Quare dictus procurator generalis nobis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, ipsius procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus S. R. E. cardinalibus ad superscriptas preces examinandas specialiter deputatorum consilio, ut in posterum in praefatâ provinciâ S. Iacobi alternativa supra narrata fideliter observetur, itaut uno triennio minister provincialis et duo definitores eligantur ex fratribus Gallaeis, custos et alii duo definitores ex aliis; altero vero subsequenti triennio e converso minister provincialis et custos eligantur; guardianatus autem per partes aequales inter Gallaeos ex unâ, et alios ex alterâ partibus, in singulis capitulis et congregationibus dictae provinciae, prout etiam lectoratus, aliaque officia, eâdem omnino paritate, servatâ tamen semper canonicae electionis formâ, distribuantur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus et mandamus. Mandantes propterea et districte praecipientes omnibus modernis et pro tempore existentibus superioribus et commissariis visitatoribus praefatae provinciae, ut praedictam alternativam executioni demandent, et ab iis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, observari faciant, sub poenis privationis offi-

ciorum, ac vocis activae et passivae, et perpetuae inhabilitatis, necnon nullitatis omnium actuum capitulorum, quos contra praefatam dispositionem fieri contigerit, aliisque arbitrio venerabilis fratris Alderani episcopi Tusculani eius S. R. E. cardinalis Cybi nuncupati, moderni et pro tempore existentis dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, adversus contrafacientes et contradictores infligendis. Ac decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, et suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non provinciae et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die II maii MDCLXXXI, pont. nostri anno V.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Petrus Marinus Sormanus minister ge-

Causa reformationis alterativae.

neralis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, fratres quidem ambarum partium praefatarum publicationi et stabilimento alternativae huiusmodi consenserint, contra vero protestati sint eiusdem provinciae fratres ex aliis Hispaniarum regnis, nempe Castellae Novae, Aragoniae, Navarrae, Beticae, Extremadurae, aliisque regionibus respective oriundi, quippe quorum in distributione officiorum provinciae huiusmodi nulla ratio haberetur, tametsi praeteritis temporibus ex his regnis et regionibus exteris orti fuerint ii fratres qui eandem provinciam maxime illustrarunt, et adhuc de praesenti multi reperiantur fratres exteri qui habitum regularem in dicta provinciâ susceperunt, idemque posthaec quoque futurum esse merito existimari potest, cum ex omnibus regnis et regionibus exteris huiusmodi adolescentes studiorum causâ ad celeberrimam Hispaniae universitatem Salmanticensem confluant, ubi religionis statutum, Deo vocante, in praefatâ S. Iacobi amplectuntur; ac proinde idem Petrus Marinus minister generalis, cui, praeter dictam protestationem, ex subscriptionibus graviorum fratrum, quas penes se habet, vere constat fratres externos praedictos in bonorum distributione defraudatos reperiri, aequum ac quieti bonoque publico eiusdem provinciae conducibile fore existimat¹, si ipsi quoque pro eorum meritis et laboribus, quos in obsequium religionis sustinent, eorumdem honorum praemia pariter consequantur: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Petri Marini ministri generalis, de religiosâ subditorum suorum tranquillitate animarumque servi-

¹ Potius lege existimet (A. T.).

tute solliciti, desiderio favorabilem assensum hac in re, quantum cum Domino possumus, praebere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiastici sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, exquisitâ super praemissis sententiâ memorati Alderani episcopi nunc Portuensis cardinalis et protectoris, cui dictus Petrus Marinus minister generalis et dilectus etiam filius commissarius generalis curiae dicti Ordinis, desuper consulti, ex documentis authenticis constare fecerunt, praefatam S. Iacobi provinciam componi non solum ex praedictis duabus nationibus fratrum Gallaecorum ex unâ, et fratrum Legionensium, Asturiensium et Castellae Veteris ex alterâ, sed etiam pro alterâ tertiâ parte ex fratribus forensibus (nempe ex ceteris Hispaniarum, Portugalliae et Hiberniae regnis) religiositate, doctrinâ et meritis ceteris non imparibus; attentis his omnibus, pro bono pacis et tranquillitatis eiusdem provinciae, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus pariter ac decernimus et ordinamus, ut in ipsâ provinciâ alternativa et distributio officiorum fieri debeat aequaliter in tres partes, scilicet ut uno triennio minister provincialis et unus definitor ex corpore fratrum Gallaecorum, custos et alius definitor ex corpore fratrum Legionensium, Asturiensium et Castellae Veteris, et ceteri duo definitores ex corpore fratrum forensium: subsequenti triennio minister provincialis, et unus definitor ex corpore Legionensium, Asturiensium et Castellae Veteris, custos

Precibus ministri generalis annuit Pontifex.

et alius definitor ex corpore forensium, et reliqui duo definitores ex corpore Gallaeorum; altero vero triennio minister provincialis et unus definitor ex corpore forensium, custos et alter definitor ex corpore Gallaeorum, reliqui, duo definitores ex corpore Legionensium, Asturiensium et Castellae Veteris respective eligantur; guardianatus autem, lectoratus et alia officia totius provinciae praedictae in singulis capitulis et congregationibus pro aequis portionibus inter dictas tres partes distribuuntur; atque ita de triennio in triennium servetur, servata tamen in reliquis omnibus canonicae electionis forma.

Castellae.

§ 4. Quapropter harum serie mandamus et districte praecipimus, et singulis modernis et pro tempore existentibus superioribus et commissariis visitatoribus praedictae provinciae, ut alternativam et distributionem officiorum huiusmodi sic per praesentes a nobis stabilitas executioni demandent, et ab illis, ad quos spectabit, observari faciant, sub poenis privationis officiorum ac vocis acivae et passivae, et perpetuae ad illa inhabilitatis, nec non nullitatis omnium actuum capitularium, quos contra eandem praesentium dispositionem fieri contigerit, aliisque arbitrio praefati Alderani episcopi et cardinalis moderni et pro tempore existentis dicti Ordinis protectoris adversus contrafacientes et contradictores infligendis.

Irritatio constitutionum.

§ 5. Decernentes similiter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et

delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus litteris nostris praecursoribus, ordinationibus et constitutionibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in eisdem litteris concessimus non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx aprilis MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 20 aprilis 1684, pontif. anno VIII.

CXL.

Statutum, ut in provincia Lugdunensi fratrum Congregationis Gallicanae Tertii Ordinis sancti Francisci executioni mandetur Breve Clementis X circa fratres oblatos sive servientes¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Dudum felicitis recordationis Clementis PP. X, praedecessor noster, supplicationibus tunc existentium superiorum Congregationis Gallicanae fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, circa fratres oblatos, seu servientes, ac fratres laicos dictae Congregationis nonnulla concessit et statuit, prout continetur in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis expeditis, tenoris qui sequitur, videlicet:
Clemens Papa X, ad perpetuam rei memoriam. Injuncti nobis, etc.²

Breve Clementis X referatur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII maii MDCLXXII, pontificatus nostri anno III.

¹ Vide etiam supra pag. 413 huius tomi.

² Vide tom. XVIII, pag. 306 (n. T.).

Causa huius
consultationis.

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii Nicolai Lugdunensis provincialis alique superiores et fratres provinciae S. Ludovici seu Lugdunensis praefatae Congregationis Gallicanae nobis nuper exponi fecerunt, praesertim executione in eadem provinciâ haecenus suspensa fuerit, quia perpauci in eâ reperiebantur fratres oblato, seu servientes, qui haberent condiciones requisitas ad hoc ut ad statum fratrum laicorum admitterentur, qui vero eas habebant, suo statu contenti, in eoque permanere velle videbantur; verum modo fratres oblato, seu servientes, dictae provinciae huiusmodi sint inquieti et ad statum fratrum laicorum praefatorum admitti plurimum desiderant: nobis propterea dicti exponentes, de eorumdem fratrum oblato, seu servientium quiete solliciti, humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Statutum exponit
relatus Clementis litteras
in dictâ provisione.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui dilectum filium ministrum generalem Ordinis praefati audiverunt, consilio, praesertim Clementis praedecessoris litteras, tametsi earum executione suspensa fuerit, ut praefertur, nihilominus deinceps in supra-

dictâ provinciâ S. Ludovici, seu Lugdunensi, executioni mandari, ac perpetuis futuris temporibus in omnibus et per omnia posse et debere, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in praemissis Clementis praedecessoris litteris concessa sunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium derogatio.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx maii MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 20 maii 1684, pontif. anno VIII.

CXXI.

Confirmatur statutum capituli provincialis fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci in Gallia de regulâ servandâ in morte provincialis et vacatione definitivioris¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Benedictus Parisinus, frater expresse

Causa statut.

¹ Huius Tertii Ordinis regulam confirmavit et approbavit Leo X Constit. *Inter cetera* XLVII, tom. VI, pag. 764, et ibi vide quae notantur.

professus ac procurator provinciae Franciae seu sancti Francisci Tertii Ordinis eiusdem sancti Francisci Strictioris Observantiae in Gallia, quod, cum in statutis seu constitutionibus dicti Ordinis a Sede Apostolica approbatis non fuisset sufficienter provisum in eventum, quo mors ministri provincialis, ac mors pariter seu vacatio definitoris provinciae huiusmodi, antequam sua respective officia explevissent, accideret; ideo ad tollenda quaelibet inconvenientia, quae exinde oriri possent, propositum fuit et a toto capitulo provinciae praefatae unanimi consensu receptum et admissum statutum tenoris qui sequitur, videlicet:

« Si provincialem ministrum in officio suo mori contigerit, guardianus conventus, in quo, vel propior loci ubi obierit, et secretarius defuncti, scripturas quasumque ad provinciam, et eius sive totius Ordinis negocia et interesse quovis modo spectantes, illas non legendo, minoribus provinciae et conventus sigillis bene munitas, ad provincialem ultimo absolutum, vel, eo deficiente, ad antiquiorem in religione patrem, qui provincialatus, vel, eo deficiente, qui vicariatus provinciae, vel, utriusque defectu, qui definitoriatus officium functus fuerit, unâ cum sigillis provinciae, deferant et consignent. Praedicta autem qui receperit, statim ministrum generalem de tali obitu admonebit, qui, si intra trium dierum itinerationis spatium consistat, consulendus erit supra electione vicarii provincialis, et eius responso expectanda, velit an¹ per se eidem praeesse nec ne; si autem longius absit, eo incunsulto, intra quinque hebdomadarum spatium ad summum, et citius si fieri potest, is, ad quem praedictae scripturae delatae fuerint, convocabit defi-

¹ Vox an delenda (R. T.).

nitiorum ex omnibus omnino definitoriis tam actualibus quam absolutis, necnon ex quibuscumque exprovincialibus componendum. Si autem casu evenerit, ut hi omnes ad decem votorum numerum non accederent, tunc antiquiores ex actualibus guardianis subrogarentur usque ad praefixum huic decem votorum numerum, sicque ad dictam vicarii provincialis electionem procederent. In qua quidem electione praefati omnes huiusmodi definitorii convocati votum activum habebunt, passivum vero omnes qui iuxta eadem statuta ad provincialatum habent. Si tamen residuum tempus, ab obitu ministri provincialis ad proxime futuri capituli per dicta statuta praescriptam tempus celebrandi, septem mensium spatium non excedat, tum exprovincialis, vel alius in cuius manibus consignatae fuissent dictae scripturae cum sigillis provinciae, vicarius provincialis ipso facto censeretur, et sub hoc titulo provinciam cum omnimoda et ordinaria provincialatus auctoritate gubernaret. In capitulo autem proxime sequenti, si vicarius provincialis electus biennio integro, seu in duobus definitoriis consecutivis, provinciae vicariatus officio functus fuerit, ad provincialatum eligi minime poterit, sed toto triennio integro sequenti exprovincialatus iuribus gaudebit; si vero infra biennium rexerit, tunc ad provincialatum, aut alia quaecumque officia eligi poterit, nullo proinde exprovincialium iure gaudens. Si quis autem definitor actualis moriatur, aut alia ratione iuridica vacaverit, eius loco subrogetur et pro subrogato habeatur ipso facto in provincia antiquior pater, qui provincialatus, vel, eius defectu, vicariatus provincialis, et, utriusque defectu, qui definitoriatus munere aliâs functi sunt. Si vero hi omnes defeu-

vint, suffragetur antiquior in religione guardianus actualis. Sic autem quisvis subrogatus ultimum locum in consessu habeat inter reliquos definitores: in capitulo proxime sequenti ad definitorium minime assumi valeat, si biennio integro exercuerit; sin autem minus, ad omnia officia poterit assumi ».

Confirmatur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Benedictus procurator statutum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi plurimum desideret: nos, ipsum Benedictum procuratorem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, praesentium statutum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque¹ inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementus.

Classulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari et ab eis respective inviolabiliter observari,

¹ Potius lege *illique* (R. T.).

sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, praedictorum Ordinis et provinciae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XII Iunii MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 12 iunii 1684, pontif. anno VIII.

CXLII.

Confirmantur privilegia, indulgentiae et gratiae locis Terraesantuae concessa, et fratribus Minoribus sancti Francisci de Observantiâ interpretibus indulgentia plenaria conceditur.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Piis christifidelium votis, ex quibus sacrorum locorum venerationem et animarum salutem provenire conspicimus, libenter annuimus, et illa, quantum nobis ex alto conceditur, favoribus apostolicis confoverimus.

Derogatio contrarium.

Exordium.

Confirmatur
in rubrica.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Ioannes Maria de Canvizarii, frater expresse professus provinciae Granatensis Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, ac commissarius generalis in Romanâ Curia totius familiae Terraesantae, nobis nuper exponi fecit, ipse ad eiusdem Terraesantae subsidium, eorumdemque fratrum inibi vineam Domini assidue excolentium sacraque loca venerantium subventionem, necnon ad spiritualem catholicorum in illis partibus degentium eoque devotionis causâ peregrinantium consolationem et profectum, omnia et singula gratias, privilegia et indulgentias hucusque sacris eiusdem Terrae locis apostolicâ auctoritate concessa et confirmata, per nos eadem auctoritate etiam confirmari et approbari plurimum desideret: nos, desiderio huiusmodi annuere, ipsumque Ioannem Mariam specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula privilegia, concessionem, facultates, indulta, indulgentias, ceterasque gratias spirituales et temporales, eisdem locis et illa visitantibus, necnon dicti Ordinis guardiani et fratribus in dictis partibus degentibus, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac Sedem Apostolicam in genere vel in specie aut aliâs quomodolibet concessa, quatenus sint in usu et non sint revocata, aut sub aliquibus revocationibus compre-

hensa existant, sacrisque canonibus, constitutionibus apostolicis, ac Concilii Tridentini decretis non adversentur, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, ac perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robore communitus, omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet in eis intervenerint, supplemus. Necnon insuper omnibus et singulis eorumdem fratrum interpretibus nunc Hierosolymis, Bethlehem et Nazareth existentibus et viventibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere poenitentes et confessi, ac sacra communione refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti nomen Iesu ore, si poterint, sin autem corde devote invocaverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus et largimur.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxii iunii MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno viii.

Dat. die 22 iunii 1684, pontif. an. viii.

CXLIII.

*Extenditur Constitutio Urbani VIII ad Melitenses, itaut ex iis ordinati cum falsis vel sine dimissionis fori privilegio gaudere nequeant*¹.

¹ De hisce clericis vide Pii II constit. ed. MDLXI, die 17 novembris, pont. iv, quae innovatur in regulâ xxiv Cancell.; item laudatam Urbani VIII constit. ed. MDCXXIV, die 11 decembris, pontif. ii; quae reformatur quoad Melitenses ab hoc Pontif. constit. ed. MDCLXXXVI, ianuarii die 30, pontif. x.

Clausulae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti. § 1. Cum dudum felicis recordationis Urbanus Papa VIII, praedecessor noster, per quamdam suam constitutionem, cuius initium est *Secretis aeternae providentiae consiliis*, etc., inter alia voluerit, Italos, si quos ex tunc in posterum clericali characterē insigniri, vel ad minores ordines promoveri ab alieno episcopo cum falsis dimissoriis contigisset, etiamsi qualitatibus per Concilii Tridentini decretum, cap. xvi, sess. xxiii, requisitis praediti essent, nihilominus, secutā tamen prius desuper iudicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio nūmine gaudere, sed saeculari iurisdictioni ut antea plene in omnibus subiaccere et subiectos esse; et, sicut pro parte dilecti filii magni magistri hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani nobis nuper expositum fuit, ut incommodis in insula Melitensi in dies insurgentibus occurreretur, Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum die viii maii mdcclxxvii declaraverit, Melitenses ordinatos, seu ordinandos, cum falsis seu absque dimissoriis, non gaudere privilegiis clericatibus, sed posse praefatam Urbani praedecessoris constitutionem per nos ad insulam Melitae extendi: nobis propterea dictus magnus magister humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicā dignaremur.

Extenditur
constitutio Ur-
bani VIII ad in-
sulam Meliten-
sam.

§ 2. Nos igitur, ipsum magnum magistrum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum,

harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, supra expressam praefatae Congregationis Urbani praedecessoris dispositionem ad insulam Melitae, itant Melitenses, quos cum falsis dimissoriis vel sine dimissoriis contigerit ab alieno episcopo clericali characterē insigniri vel ad minores ordines promoveri, servatā prius iudicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio minime gaudere, sed saeculari iurisdictioni in omnibus subiaccere debeant, auctoritate apostolicā, tenore praesentium, extendimus; salvā tamen semper in praemissis auctoritate supra dictae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium
revocto.

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die i iulii mdcclxxxiv, pontificatus nostri anno viii.

Dat. die 1 iulii 1684, pontif. anno viii.

CXLIV.

Erigitur Congregatio Benedictino-Bavarica sub titulo Ss. Angelorum Custodum¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis, cui agri dominici cura divinitus credita est, providentia in id praecipue sollicitis studiis incumbit, ut monasticam regularemque disciplinam, sicubi collapsa est, modis congruis restituere satagat; ubi vero Domino benedecente viget, apostolicae benignitatis favoribus foveat et excolat, quo ad perfectae maturitatis frugem, aspirante superni favoris auxilio, propecta, Ecclesiam Dei uberioribus in dies bonorum operum laetificet incrementis. Ideo nos, ad pastoralis dignitatis fastigium, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam evecti, in id ipsum peculiari studio summamque animi contentione incumbimus, eoque etiam tendentia virorum religiosorum Altissimi obsequiis sub suavi monasticae vitae iugo mancipatorum vota ac laudabilia orthodoxorum principum vitae fidei et christianae religionis tuendae et propagandae zelo aliisque multiplicibus virtutum decoribus conspicuorum studia paternâ charitate complectimur, et, pro datâ nobis caelitus potestate, monachorum et aliorum religiosorum virorum congregationes interdum instituimus, sicut, personarum, locorum, rerum et temporum qualitatibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam, ad Ecclesiae Catholicae decus et praesidium, ad monasticae regularisque disciplinae incre-

¹ Constitutiones huius Congregationis confirmantur const. ed. MDCLXXVI, die VI fe-bruarii, pontificatus x.

mentum et felicem progressum, spiritualenque christifidelium aedificationem et animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) dilecti filii Caelestinus abbas exempti monasterii S. Emmerani Ratisbonensis, necnon monasterii Reichenbachensis in Palatinatu Superiori administrator, Romanus abbas monasterii superioris Quercus, vulgo Obernaltaich, necnon monasterii Michaffeldensis in eodem Palatinatu Superiori administrator, Dionysius abbas monasterii Prufeningensis ac monasteriorum Endorfensis et Weisson-tensis itidem in Palatinatu Superiori administrator, Gregorius abbas monasterii Cellae Beatae Mariae Virginis prope Ratisbonam, Antonius abbas monasterii Malerstorfensis, Bernardus abbas monasterii Tergernseensis, Rupertus abbas monasterii Ss. Martini et Aniani in Ros ad Enum, Gregorius abbas monasterii in Scheurn, Engelbertus abbas monasterii in Atl, seu Atlensis, Benedictus Rudolph abbas monasterii in Weiuchenstephan prope Frisingam, Placidus abbas monasterii Benedictoburani, Maurus Ranbeck abbas monasterii Montis S. Andecko, Leonardus Weiff abbas monasterii Wessebrunensis, et Benedictus abbas monasterii Therhauptensis, Ordinis sancti Benedicti (providè prudenterque considerantes monasteria a se invicem separata de praesenti reperiri, aliorum vero monasteriorum dicti Ordinis congregationes, et praesertim Helveticam, auctoritate apostolica institutas, monasticae disciplinae piaque conversationis et bonorum operum laude, ac pacifica¹ felicisque gubernii bono, necnon saerarum eisque ancillantium bonarum litterarum studiis eximie florere), unione praefatorum suorum respective monaste-

Abbatum vota pro antiquo statu monasteriorum.

¹ Potius lege *pacifici* (n. r.).

riorum in Congregationem ab hac sancta Sede erigendam unanimo voto consenserint; et dilectus filius nobilis iuvenis Maximilianus Emmanuel utriusque Bavariae dux, sacri Romani Imperii princeps elector, et bonae memoriae Ferdinandi Mariae et Maximiliani suorum genitoris et avi, pariter, dum vixerunt, Bavariae ducum, dictique imperii principum electorum, vestigiis inhaerens¹, pro eo quo flagrat domus Dei zelo, unionem monasteriorum et institutionem novae Congregationis huiusmodi fieri magnopere exoptet: nos, qui monasticam regularemque disciplinam, quantum nobis ex alto conceditur, confovere atque promovere omni studio contendimus, piis abbatum praedictorum desideriis apostolicam charitate benedicentes, ac praeclara omnique laudum praeconio digna memorati Maximiliani Emmanuelis ducis et electoris, qui florens iuventutis et fervens pietate tam egregia christianae fortitudinis atque prudentiae specimen in bello contra Turcas strenue gerendo dedit, novisque decoribus in dies, Domino benedicente, summa cum animi nostri laetitia, magis magisque inlarescit, erga res ecclesiasticas studia plurimum in Domino commendantes, dictorumque abbatum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, ac ex certa scientia et et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula monasteria Ordinis sancti Benedicti in civitate Ratisbonensi, ac in

¹ Male edit. Main. legit *inhaerentes* (R. T.).

dominio praedicti Maximiliani Emmanuelis ducis et principis electoris respective existentia, in unum corpus unum et coniungimus, sicque unita et coniuncta, ac alia monasteria eiusdem Ordinis, illis, ut infra dicitur, aggreganda, in novam Congregationem sub titulo Ss. Angelorum Custodum Bavaricam nuncupandam, ad instar Congregationis Helveticae dicti Ordinis, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus. Ac ipsam novam Congregationem sic erectam et institutam, eiusque monasteria et loca regularia, illorumque abbates, monachos et bona quaecumque, ab omni iurisdictione, visitatione, correctione et superioritate quorumcumque Ordinariorum (sicut illi in novam Congregationem, monasteria, loca regularia eorumque abbates et monachos huiusmodi aliquam iurisdictionem vel superioritatem quovis praetextu et ex quacumque causa habere et exercere non possint, salvo tamen eisdem Ordinariis locorum, quoad monasteria praedicta, quae eorum ordinariae iurisdictioni haecenus subiecta fuerunt, et in libris Camerae Apostolicae descripta non sunt, iure confirmandi abbates, et, quoad omnia monasteria, salvis aliis iuribus, eisdem vigore sacri Concilii Tridentini et constitutionum apostolicarum competentibus tamquam Sedis Apostolicae delegatis), harum serie eximimus et liberamus. Praeterea eidem Congregationi sic de novo erectae et institutae, alia quaecumque monasteria dicti Ordinis in dominio praefato consistentia, quae ipsi novae Congregationi aggregari voluerint, sive quorum abbates et conventus aggregationi huiusmodi consenserint (exceptis tamen, si quae sint in dicto dominio constituta, monasteriis Congregationi Salisburgensi aut aliis quibuscumque congregationibus canonice congre-

gatis) sibi aggregandi, necnon pro bono regimine et gubernio ipsius novae Congregationis in primo illius capitulo generali constitutiones, quae tamen nullam validitatem aut robur assequantur nisi postquam ab Apostolicâ Sede praedictâ fuerunt¹ expresse confirmata, efformandi facultatem, motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, earumdem, tenore praesentium, tribuimus et impertimur.

Clausulae.

§ 2. Decernentes ipsas praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati locorum Ordinarii et alii quilibet in praemissis seu eorum aliquod ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specificâ et individuâ mentione et expressione digni, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeceminentiae et dignitatis existant, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati et auditi, aut causae, propter quas eadem praesentes emanarint, adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, vel ex aliâ qualibet etiam quantumvis legitimâ, iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et inexcogitabili individuamque expressionem requirente, defectu notari, impugnari, infringi, limitari, modificari, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ

¹ Potius lege fuerint (n. r.).

et potestatis plenitudine paribus concesso vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab iis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis praefatae nuncios, aliosve quoslibet quaecumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac, ^{Contrarium derogatio.} quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quarumvis ecclesiarum et monasteriorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ecclesiis et monasteriis, illorumque respective praesulibus, abbatibus, capitulis, conventibus et aliis personis quibuslibet, etiam specificâ et individuâ mentione et expressione dignis, sub quibuscunque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogationum derogato-

riis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere et in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis ac pluries et quantiscumque vicibus iteratim confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac exactissime et accuratissime servatis et specificatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio et extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii augusti MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno viii.

Dat. die 27 augusti 1684, pontif. anno viii.

CXLV.

Statuitur ut fratres laici clericorum regularium Ministrantium Infirmis, in

posterum non eligantur in consultores¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iohannes Baptista Lasagna praefectus generalis Congregationis clericorum regularium Ministrantium Infirmis, quod, licet per quamdam constitutionem felicitis recordationis Gregorii XIV praedecessoris nostri, super confirmatione instituti dictae Congregationis emanatam, ordinatum fuisset, ut eadem Congregatio per unum praefectum generalem et quatuor consultores idoneos, qui perpetui essent, hoc est ad sui vitam in suis officiiis respective durarent, regi deberet, nec ulla de fratribus laicis ipsius Congregationis ad officia consultorum huiusmodi eligendis seu assumendis in eadem constitutione mentio facta fuisset, nihilominus per constitutiones Congregationis praefatae subinde conditas, et a recolendae memoriae Clemente Papa VIII praedecessore pariter nostro confirmatas, abrogatâ officiorum perpetuitate, specialiter ordinatum fuit, ut ex quatuor consultoribus praedictis duo sacerdotes et duo fratres laici eligerentur; cum enim praecipuum dictae Congregationis institutum sit ministerium spirituale curationis animarum, quod² ad sacerdotes, secundarium vero ministerium misericordiae corporalis infirmis impendendae,

Species facti.

¹ Huius Congregationis regula confirmata fuit a Gregorio XIV constit. ed. MDXCI, die 21 septembris, pontif. 1, et deinde reformata a Clemente VIII constit. ed. MDC, die 29 decembris, pontif. 1; ab Alexandro VII, const. ed. MDCLXII, die 6 decembris, pontif. viii, statutum fuit clericos praefereandos esse laicis omnibus in functionibus, et ab Innocentio XII iidem laici privati fuere voce activâ et passivâ, constit. ed. MDCCXVII, die 20 augusti, pontif. vii.

² Edit. Main. legit *quo pro quod* (n. r.).

quod ad fratres laicos respective spectat; existimatum fuit conveniens esse, ut, quandoquidem Congregatio praefata tunc temporis nosocomiorum servitio, per sacerdotes quidem quoad procuracionem salutis animarum, per fratres laicos vero quoad curam corporalem infirmorum, operam dabat, dicti fratres laici, qui onus misericordiae corporalis cum assistentiâ et continuâ habitatione in nosocomiis huiusmodi sustinebant, in partem regiminis assumerentur. Verum, quia tunc praevidebatur fieri posse ut Sedes Apostolica ministerium inserviendi cum continuâ habitatione in dictis nosocomiis tolleret, aut illud per patronos et administratores eorumdem prohiberetur; ideo ordinatum atque insitutum fuit ut in his casibus continuaretur institutum inserviendi infirmis cum assistentiâ diurna et nocturnâ in domibus privatorum, ac carceribus, et ubicumque opus foret.

Statuitur ut
in rubricâ.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, constitutiones quidem praedictae hactenus servatae fuerint; servitium vero et residentia in nosocomiis huiusmodi omnino cessaverit, nec, praeter lanuense, ullum nosocomium ad curam religiosorum dictae Congregationis remanserit, ac proinde fratres laici, quibus onus misericordiae corporalis incumberebat, nullum praestent servitium, nisi associationem sacerdotum, quibus, secundum institutum supradictum, praecipua cura assistendi moribundis eorumque animarum salutem procurandi incumbit; cumque iidem fratres laici ad gubernium praefatae Congregationis sint omnino inutiles, quippe qui rudes et litterarum imperiti aliena suffragia et auctoritatem caeco obsequio ut plurimum sequantur: nobis propterea dictus Ioannes Baptista praefectus generalis humiliter supplicari fecit, ut in

praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur. Nos igitur, ex commissi nobis divinitus pastoralis officii debito, ad ea, quae recto eiusdem Congregationis gubernio conducibilia sunt favorabiliter intendentes, dictumque Ioannem Baptistam specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut de cetero nullus frater laicus dictae Congregationis in consultorem ipsius Congregationis eligatur seu assumatur, sed quatuor consultores Congregationis huiusmodi omnes ex presbyteris expresse professis eiusdem Congregationis eligi seu assumi debeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium statuimus et ordinamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis

Class. 10. 46.

Contrariorum
derogatio.

quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodo libet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXXI augusti MDCCLXXXIV, pontificatus nostri anno VIII.

Dat. die 31 augusti 1684, pontif. an. VIII.

CXLVI.

Confirmantur erectio et constitutiones Congregationis presbyterorum et clericorum S. Iosephi in ecclesiâ S. Pantaleonis de Urbe¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Provenit.

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis munere, ad ea, per² quae christianae charitatis atque pietatis opera ubique locorum, praesertim in hac alma Urbe nostrâ, ex qua bonorum operum exempla in omnes christiani orbis partes assidue promanant, modis congruis promoventur, favorabiliter intendentes, congregationes christifidelium in id ipsum laudabili studio incumbentes apostolico favore prosequimur, et circa earum statum recte atque ordine disponendum datae nobis a Domino potestatis³ pariter libenter interponimus,

¹ Aliae similes Congregationes approbatæ fuerunt ab hoc Pontifice constit. ed. MDCXXXIII, die 20 maii, pontif. VII, et ab Alexandro VIII constit. ed. MDCXC, die 13 septembris, pontif. I.

² Praeposit. per nos addimus (R. T.).

³ Adde tam vel aliud simile (R. T.).

factasque pro illarum felici regimine et gubernio constitutiones apostolici muniminis praesidio constabilimus, sicut, omnibus mature perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam ac pietatis incrementum et felicem progressum salubriter in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilectii filii presbyteri seu clerici Congregationis sub titulo S. Iosephi in ecclesiâ S. Pantaleonis de Urbe praefatâ institutæ, quod dudum felicitis recordationis Paulus Papa V praedecessor noster confraternitatem seu Congregationem sub titulo seu denominatione Mortificationis in oratorio Purificationis Beatae Mariae Virginis prope ecclesiam S. Laurentii in Damaso de eadem Urbe sito, ad supplicationem tunc in humanis agentis Pauli Mottæ, per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras anno MDCXX expeditas erexit; et subinde recolendæ memoriae Innocentius Papa X, etiam praedecessor noster, eandem Congregationem, sub titulo seu invocatione S. Iosephi de novo erectam, per quasdam suas pariter in formâ Brevis litteras anno MDCXLIX emanatas in praefatam ecclesiam S. Pantaleonis in Montibus de Urbe transtulit, ubi nonnulli presbyteri ipsius Congregationis convivebant, sub quorum directione alii confratres non conviventes ad obvianda spiritualia eorum exercitia conveniebant. Verum, cum dicti non conviventes Congregationem huiusmodi deseruissent, nec ad ullum exercitium a triginta circiter annis convenirent, praefati presbyteri conviventes nobis humiliter supplicari fecerunt ut eosdem non conviventes, tamquam impedimentum Dei servitio praestantes, a dictâ Congregatione removeri mandarem, ipsisque presbyteris constitutiones pro felici eorum Congregationis gubernio

Species facti quod iterum describitur in sequenti decreto.

edendi facultatem tribueremus. Cumque nos supplicem libellum super hoc pro eorum parte nobis porrectum ad Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et dilectorum filiorum Romanae Curiae praelatorum super negotiis visitationis apostolicae ecclesiarum et locorum piorum dictae Urbis auctoritate apostolica institutam remissemus, ab eadem Congregatione cardinalium et praelatorum in visitatorem ecclesiae S. Pantaleonis et Congregationis S. Iosephi praefatorum electus fuit dilectus filius noster Felix eiusdem S. R. E. diaconus cardinalis Rospigliosius nuncupatus. Qui, cum in actu visitationis multas inordinationes tam in spiritualibus quam in temporalibus ex illa conventivium¹ unione enatas esse comperisset, praefatae Congregationi cardinalium et praelatorum retulit, sibi videri expedire ut ad erectionem formalis Congregationis pro solis presbyteris et clericis, qui conviverent, deveniretur, exclusis omnibus non conventivibus; quibus tamen praestaretur commoditas oratorii, in quod ad spiritualia exercitia sub directione alicuius ex dictis presbyteris conventivibus obeunda convenire valerent; utque constitutiones, quas pro felici prospere Congregationis conventivium huiusmodi regimine et gubernio a quondam Mariano Socino, dum vixit, presbytero saeculari Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii de Urbe iam firmatas seu compilatas repererat, approbarentur. Porro eadem Congregatio cardinalium et praelatorum, auditâ et examinâtâ Felicis cardinalis relatione huiusmodi, auditus quoque pluries partibus tam in voce quam in scriptis informantibus, eiusdem Felicis cardinalis votum sive sententiam huiusmodi per duo decreta,

¹ Deest et non conventivium (n. T.).

die xvi septembris MDCLXXXIII et die XIII ianuarii proxime praeteriti respective emanata, approbavit, ipsorumque decretorum executionem dilecto etiam filio nostro Gaspari S. R. E. praefatae presbytero cardinali de Carpineo nuncupato, nostro in Urbe praefatâ vicario in spiritualibus generali, commisit. Ipse vero Gaspar cardinalis et vicarius, in vim decretorum huiusmodi, praedictam Congregationem S. Iosephi, apud supradictam ecclesiam S. Pantaleonis pro conventivibus et non conventivibus iampridem ut praefertur erectam, in Congregationem pro sacerdotibus et clericis tantum in ipsâ conventivibus restrinxit et reduxit, et denuo, quatenus opus esset, erexit et instituit, eosdemque conventivites nomine¹ Congregationis huiusmodi corpus legitime constituere decrevit, exclusis omnibus non conventivibus a corpore eiusdem Congregationis, quibus tamen, pro eorum exercitiis spiritualibus sub alicuius ex presbyteris conventivibus directione peragendis, oratorium assignavit; ac constitutiones praedictas iam revisas approbavit et confirmavit; et aliâs, prout uberius continetur in eiusdem Gasparis cardinalis decreto de super emanato, cui eadem constitutiones de verbo ad verbum insertae sunt, tenoris qui sequitur, videlicet:

« Fidem facio per praesentes ego infrascriptus tribunalis eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis vicarii secretarius, qualiter in currenti libro decretorum adest infrascriptum decretum tenoris sequentis, videlicet:

« Die v septembris MDCLXXXIV pro reverendis sacerdotibus conventivibus in domo S. Pantaleonis ad Montes, contra quoscumque, etc., comparuit coram eminentissimo et reverendissimo domino Gaspare de Carpineo sanctissimi domini

Decretum cardinalis vicarii cum dictis constitutionibus et nonnullis adiunctis.

¹ Forsan omne vel novae legend. (n. T.).

nostri Papae vicario generali, etc., meque, etc., reverendus pater Ioannes Paulus de Rocchis uti procurator sacerdotum conviventium, atque eminentiae suae suppliciter exposuit, quod aliàs, ad preces et cooperationem quondam reverendi sacerdotis Pauli Mottae, auctoritate apostolicà, et per Breve sanctae memoriae Pauli Papae V sub die xxx iunii mdcxx, confraternitas seu congregatio de Mortificatione nuncupata sub invocatione Purificationis Beatae Mariae Virginis in ecclesià seu oratorio Purificationis Beatae Mariae prope ecclesiam S. Laurentii in Damaso de Urbe erecta et instituta fuit; quae postmodum confraternitas seu congregatio ad ecclesiam S. Pantaleonis in Montibus per Breve sanctae memoriae Innocentii Papae X sub die vii octobris mdcxlix, et sub denominatione S. Iosephi et Purificationis Beatae Mariae, translata et denuo erecta, ibique tam per sacerdotes conviventes quam etiam per alios sacerdotes et laicos non conviventes exercita reperitur. Nuper vero, animadverso quod praefati non conviventes impedimento potius quam auxilio confratribus conviventibus oratoribus in eorum spiritualibus exercitiis aderant, iidem oratores preces sanctissimo domino nostro Innocentio XI porrexerunt pro segregatione et remotione dictorum non conviventium, et stabilimento formalis congregationis ipsorum sacerdotum et clericorum conviventium tantum, sub certis regulis et constitutionibus, zelo et prudentià venerabilis memoriae patris Mariani Sozzini compilatis et dispositis, quas facto eminentiae suae exhibuerunt tenoris, etc. Idemque Sanctissimus preces praedictas ad sacram Congregationem visitationis apostolicae remisit. Quae super praemissis eminentissimum et reverendissimum dominum Felicem cardinalem

Rospigliosum in visitatorem, assignato caadiutore reverendo patre domino Piccolomineo, specialiter deputavit. Idem eminentissimus visitator censuit erigendam esse formiter Congregationem conviventium tantum, exclusis confratribus praedictis non conviventibus a gubernio et dispositione eorum quae ad Congregationem praedictam conviventium pertinent, et reservatà solummodo eisdem facultate se congregandi et opera pietatis exercendi in mansione seu oratorio pro exercitiis praedictis sub directione sacerdotum conviventium exequendis. Ad cuius visitationis tenorem, sacra Congregatio suum decretum et commissionem E. V. directam interposuit sub diebus xvi septembris mdcclxxxiii et xiii ianuarii mdcclxxxiv. Quapropter oratores praefati, ad executionem ipsius decreti, et ad crectionem eiusdem Congregationis sub titulo S. Iosephi, et approbationem praefatarum constitutionum, procedi petunt et instant, omni, etc. Qui eminentissimus et reverendissimus dominus cardinalis vicarius, sedens, etc., visà relatione eiusdem eminentissimi domini cardinalis Felicis Rospigliosi, et commissione praedictà eiusdem relationis vigore sibi factà, visis memoratis constitutionibus eiusdem venerabilis Congregationis S. Iosephi in ecclesià S. Pantaleonis ad Montes tenoris hic inserti, videlicet:

CONSTITUZIONI

Della Congregazione di S. Giuseppe.

Perchè l'orazione deve essere il primo e principal esercizio della Congregazione di S. Giuseppe, col di cui mezzo ai padri, che in essa conviveranno, si renderà più facile l'osservanza delle regole, si manterrà viva la carità, e sempre più si avvanzeranno nel servizio di Dio; però dovrà ogn'uno ogni mattina fare un'ora d'orazione mentale da per

Capitolo 1.
Dehli esercizi
della Congregazione.

se privatamente nella sua camera; e la sera, al tocco dell'*Ave Maria*, converranno tutti nell'oratorio, ove, premessa una breve meditazione, si tratteranno per lo spazio di mezz'ora ad orar mentalmente; dopo di che, nei giorni di lunedì, mercoledì e venerdì, ed in ciascuno della settimana santa, si farà la disciplina, e negl'altri, in luogo della disciplina, si reciteranno le Litanie dei Santi, fuor che nei giorni di sabbato, nei quali si reciteranno quelle della Beatissima Vergine avvocata particolare della nostra Congregazione; ed a questo esercizio si darà adito a tutti quelli, che vorranno concorrervi, eccetto che a donne e bambini, ecc.

2. Si assegnerà in chiesa per beneficio dei confluenti un numero determinato di confessori, i quali assisteranno al confessionario tutte le mattine di festa, ed ogni mercoledì e venerdì, quando dal rettore non fossero dispensati per giuste cause.

3. La domenica, dopo l'ora del vespero, si porrà il SS. Sacramento per spazio d'un'ora, o poco più, a cui dovranno intervenire tutti con cotte; e dopo un quarto d'orazione mentale, si farà un sermone di circa mezz'ora, si reciteranno alcune brevi orazioni in onore di S. Giuseppe, e si darà al popolo la benedizione; e s'abbia cura per quanto si può di non ammettere a sermoneggiare sacerdoti stranieri, ma sarà quest'offizio dei padri, come esercizio proprio dell'istituto, osservandosi l'ordine dell'anzianità da ciascuno per giro. Si elegga un padre, il quale due o più volte il mese, secondo che giudicherà esser espediente, dovrà tenere una conferenza ai sacerdoti stranieri, in cui tratterà di materie morali, ecclesiastiche, e spirituali, acciocchè si rendano capaci al governo de' monasteri di mo-

nache, e per altri impieghi, per i quali volessero di loro servirsi i superiori di Roma. E si preparerà una stanza a modo di oratorio per i fratelli non conviventi del medesimo oratorio, ove possano far le loro devozioni sotto la direzione di un de' padri. Questo ristrette però si osservi che non ha convenienza alcuna con la nostra Congregazione; onde i sacerdoti e li fratelli, che vi concorreranno, dovranno riconoscere che quest'esercizio si fa loro dai padri per carità, nè potranno mai pretendere d'averne alcuna parte col nostro istituto.

4. Per mantenere la Congregazione netta da difetti, e per promuovere maggiormente il fervore ed il servizio di Dio, si farà ogni mese l'accusa delle colpe, ove intervengono non solamente i novizi, e quelli che si ritroveranno a prova come forastieri, ma tutti i sacerdoti e padri di Congregazione, con questa differenza però, che i forastieri e novizi, detta che averanno la colpa, dovranno partire, e lasciare che i padri proseguiscano da per loro questo si profittevole e santo esercizio.

5. Ciascuno, che conviverà tra' nostri, potrà eleggersi il confessore a suo libito, purchè si confessi da sacerdoti di casa, ed approvati dal signor cardinal vicario.

1. Perchè nelle comunità l'inosservanza delle regole ed il torpore nel servizio di Dio sogliono aver principio per l'ordinario dalle singolarità che ad alcuni si permettano senza legittime cause; pertanto, acciocchè nella nostra Congregazione si mantenga sempre vivo il fervore, dovrà farsi la mensa comune, in cui espressamente si proibiscono le vivande particolari, eccetto che agli infermi e convalescenti, con il consenso del rettore, ma ciascuno si contenterà di ciò che a lui sarà dato; ed ac-

ciochè con il corpo si nutrisca la mente ancora di santi ed eruditi pensieri, si darà principio, tanto al pranzo quanto alla cena, colla lezione della Sacra Scrittura, e poi si seguirà con un altro libro volgare, sino a tanto che sarà dato il segno dal rettore, o da chi presiede in suo luogo; dopo la quale si proporanno da uno de' sacerdoti due dubbi, uno di moralità e l'altro della Scrittura, facili e chiari, a' quali sarà in libertà degl'altri sacerdoti, che saranno fuori del noviziato, il rispondere quello che loro piacerà, purchè si risponda con brevità, con modestia, e senz'alterazione; e quelli, i quali non volessero rispondere, non siano astretti, ma sarà lecito loro di rimettersi all'opinione degl'altri. Per poi mantenere lo spirito sollevato, e gli animi uniti, si contenteranno di trattarsi dopo pranzo e dopo cena tutt'assieme in ricreazione per lo spazio di un'ora, o vero mezza, ad arbitrio del rettore.

2. Nessuno potrà mai andare a pranzo, a cena, e molto meno a dormire fuori di casa senza licenza del rettore ovvero decano in sua assenza. E quando qualcuno de' padri sarà occupato in servizio de' superiori di Roma, procurerà, per quanto a lui sarà possibile, di ritornare a gli atti di comunità, e sopra tutto a mensa, ed a dormire in Congregazione.

3. Non si tengano convittori, e nè meno si ammetta alcuno alla mensa co' padri, senza licenza espressa del rettore; e se alle volte si giudicasse bene di usar quest'atto di amorevolezza con qualcuno de' confidenti della nostra Congregazione, esaminerà prima bene il rettore le circostanze, ed avvertirà in questa di non essere facile a concedere licenza.

1 Praepositi. a delemus (R. T.).

4. Si farà una sola mensa, ovvero due, secondo il numero e comodità dei padri, alla prima delle quali tutti cercheranno di convenire nel medesimo tempo, lasciando ogni altra occupazione. E perchè ciascuno si trovi spacciato, saranno l'ore assegnate a mese per mese, e la mattina da un de' serventi si daranno diversi segni. Il primo, mezz'ora avanti; il secondo, nell'atto istesso in cui dovrà incominciarsi la mensa; il qual terminato, si troveranno tutti al luogo da lavarsi le mani, di dove, sino che saranno giunti alla camera della ricreazione, osserveranno rigoroso silenzio.

5. A mensa per motivo di umiltà dovranno servire i padri medesimi, uno per giorno in giro; da quel servizio nessuno sia esente, nè meno il rettore, eccetto però gl'infermi e convalescenti; così parimente dal leggere a mensa non sia eccettuato alcuno de' padri, se non il rettore *pro tempore* durante il suo officio, e quelli che avranno compiti cinquant'anni di età; dovendo tutti gli altri leggere ciascuno per un'intera settimana per giro.

6. Nel tempo della mensa non si porteranno ambasciate a' padri, se non allora che il negozio fosse grave, e non potesse patir dilazione; il che s'osserverà la domenica, quando starà esposto il Santissimo in chiesa, e la sera, quando si farà l'orazione mentale nell'oratorio.

7. Perchè la facilità d'indurre forestieri in casa suol portar soggezione a chi ama di star ritirato, e distrazione a chi studia; è parso conveniente di proibire, che non si ammetta in casa nessuno, se non fosse persona confidente della nostra Congregazione: ma per comodità di chi vorrà parlare a' padri, si debbano tener due stanze terrene con-

1 Edit. Main. legit *de'* (R. T.).

Capitolo III.
Di altre particolarità da osservarsi in Congregazione.

tigue alla portaria, ove scenderanno subito che saranno chiamati dal portinaro, ed avvertiranno di non ingerirsi mai in negozi secolari, ed a loro non appartenenti, come cosa impropria della nostra Congregazione. E per questa ragione doveranno ancora astenersi i padri da frequentar la Corte e la Curia, e, quanto più sarà loro possibile, le case dei secolari, se non in caso di necessità e d'infermità.

2. Non minor premura dovranno aver i padri di mantenersi lontani e distaccati da qualsivoglia pretensione di dignità ed interesse di robe; onde a quelli, che saranno occupati da superiori di Roma in confessori straordinari di monache, o altro simile impiego, si proibisce di pigliare emolumento alcuno, ma si contenteranno di ricevere il premio solo da Gesù Cristo, alla di cui gloria hanno consacrato le loro fatiche tutti quelli che sono aggregati nella Congregazione di S. Giuseppe. Se poi i superiori medesimi, o altri personaggi di di Roma, quando vorranno servirsi di qualcuno de' padri, si compiaceranno di chiederlo e lasciarne l'elezione al rettore, resteranno meglio serviti, e si toglierà l'occasione d'ambizione e emulazione, che potrebbe introdursi in Congregazione.

3. E perchè tutti siano liberi agli esercizi della Congregazione, si proibisce a' padri di tener cappelle, le quali abbiano obbligazione di messe della nostra chiesa (esentandosi da questa proibizione solamente quelli che l'avevano prima che si facessero le presenti costituzioni), e per l'istessa ragione non potranno uscire a dir messa in altre chiese senza licenza del rettore, o del sagrestano, in sua assenza.

4. Non potranno i padri essere confessori ordinari di monache, nè accettar

cariche, ovvero uffizi, che abbiano peso di star fuori di Congregazione, o siano incompatibili con l'osservanza delle nostre costituzioni, se non fosse per poco tempo, e con licenza del rettore. Dovranno bensì obbedire, quando saranno richiesti per confessori straordinari di monache, e potranno accettare la direzione o soprintendenza al governo spirituale de' monasteri, quando fosse loro comandato dal signor cardinale vicario, o da altri signori di Roma.

5. E perchè nelle comunità non tutti sono di una natura o di un genio, e spesse volte succede che passino male soddisfazioni tra quelli che convivono, tratteranno sempre i padri tra loro con ogni cortesia e civiltà, e si compatiranno l'un l'altro, avendo in considerazione, che questa è una soggezione libera, eletta da ciascuno volontariamente per Cristo, e che non sono legati con altro vincolo, che con quello dell'amore. Onde se mai ne nascesse tra loro differenza alcuna, il rettore con carità riunisca subito gl'animi, e non permetta mai contenzioni. E se per cagione dell'unana fiacchezza corresse in pubblico qualche parola pungente, quello, che sarà stato il primo, la sera in refettorio, terminata la mensa, dirà la sua colpa, ed ambedue si chiederanno scambievolmente perdono.

6. Nel modo di vestire saranno tutti conformi, e dovrà essere modesto senza seta e senza zazzera, ma secondo vien ordinato da' sagri canoni, e conforme costumano l'altre congregazioni de' padri secolari; ed osserveranno nelle precedenze l'ordine dell'anzianità, precedendo sempre il rettore a tutti durante il suo uffizio, nel camminare, in qualsivoglia funzione ed atto comune; ma terminato l'uffizio, ritornerà al suo grado, senza alcuna esenzione.

7. Quando poi qualcuno de' padri per sollievo delle fatiche, o per cagione di infermità, volesse portarsi in villa, ovvero assentarsi a tempo per qualche suo bisogno da Roma, in questi casi dovrà sempre mandare licenza al rettore, appresso del quale sarà la facoltà di concederla per tre o quattro mesi dell'anno; ma se l'assenza esser dovesse più lunga, si richiederà il consenso ancora de' deputati.

Capitolo IV.
De' soggetti
da ricevere in
Congregazione.

1. Quanto più i soggetti saranno idonei, tanto più fervorosamente si eserciterà il culto divino, e maggiore sarà il progresso della nostra Congregazione: e però si raccomanda a' padri, che non guardino a raccomandazioni, ma nella recezione di essi, deposto ogni interesse proprio, ed ogni sorta di rispetto umano, abbiano solamente il fine alla gloria di Dio. Per tanto si proibisce loro di non ammettere mai alcuno, sia di qualsivoglia grado o condizione, se non per conviver tra' nostri. E nemmeno si dovrà ricevere chi venisse con altro fine che di servire al Signore, chi non avesse animo di permanenza, e chi per indisposizione di corpo o di fiacchezza di natura non potesse vivere alla mensa comune. Si vieta parimente il ricevere quelli che fossero contumaci, o processati, di cattiva opinione, contenziosi di proprio giudizio, superbi, rozzi e malanconici.

2. Abili solamente saranno per la nostra Congregazione persone nate di onorata famiglia, di età proporzionata per l'osservanza delle nostre costituzioni, libera da ogni impegno, capaci di studio e di spirito, di buona indole, umili, docili, flessibili, e de' quali sempre vi sia speranza di maggior profitto.

3. Chi sentirà chiamarsi da Dio al nostro modo di vivere, dovrà scoprire

1 Aaptis lege libere (n. r.).

la sua intenzione al rettore, da cui si manifesterà a' deputati; e se da' deputati sarà giudicato idoneo per il nostro istituto, il rettore dovrà proporlo nella piena congregazione di tutti i padri, de' quali si elegeranno due per pigliare l'informazione e riferirla al rettore; e tra tanto sarà in libertà di ciascuno di scoprire il medesimo, se averà motivi rilevanti in contrario. Sentita il rettore l'informazione, se troverà che il soggetto, che fa l'istanza, abbia quelle condizioni che richiedono le nostre costituzioni, dovrà esporlo a' voti segreti di tutti i padri, de' quali se due terzi saranno favorevoli, sarà ricevuto come forastiere tra' nostri; e se mancasse questo numero, si averà per escluso. Sei mesi dovrà tenersi in casa come ospite, acciò egli possa ben considerare il modo di vivere nella nostra Congregazione, e deliberare con più maturità del suo stato, e i padri osservare la di lui capacità, per meglio assicurarsi della vocazione e non ingannarsi in cosa di tanta premura.

4. Nel corso di questi sei mesi non s'impiegherà in cosa alcuna dell'istituto propria de' padri; ma solamente si farà sermoneggiare di quando in quando in refettorio, acciò che ognuno possa sentire il talento e l'attitudine che averà nel discorrere.

5. Terminati sei mesi, se sarà giudicato idoneo per il nostro istituto, si ammetterà dal rettore e deputati al noviziato, che dovrà durare due anni. In questo tempo si occuperà meno che sarà possibile nelle cose esteriori, ma si applicherà solamente ad esercizi di spirito ed a studi. Compito il noviziato, e stimandosi abile, si ammetterà in Congregazione; al quale ultimo ricevimento concorreranno tutti i padri con il loro voto, che dovrà darsi in segreto, e i due

terzi favorevoli basteranno per includere, e mancando questo numero, si averà per escluso. Se poi sarà incluso, allora dovrà chiamarsi di Congregazione, e non prima. E si osservi che ciascuno dovrà riceverli con peso di un'anima contribuzione per il suo vitto, ad arbitrio de' padri.

Capitolo v.
Dell'esclusione
de' soggetti.

Prima che i soggetti saranno dichiarati di Congregazione, cioè tra li due anni e mezzo dal giorno che saranno ammessi in casa come ospiti, potranno esser' esclusi e licenziati solamente dal rettore e deputati, per giuste cause; allora poi che terminato il noviziato saranno stati ammessi e dichiarati di Congregazione, non potranno essere esclusi, se non da due terzi de' voti di tutti i padri, e i voti si daranno in segreto. Né mai si potrà escludere alcuno se non per grave demerito, e con la precedente correzione, il qual demerito dovrà essere giudicato dalla medesima Congregazione.

Capitolo vi.
Degli uffizi della
Congregazione.

Acciocchè nella nostra Congregazione di S. Giuseppe non nasca disordine, ma si cammini con buone regole, tanto nel governo economico, quanto nell'osservanza delle costituzioni, si assegneranno a' padri diversi uffizi, tutti con la dipendenza da un capo, come da loro superiore. Il primo dunque e principale uffizio sarà quello del superiore, il quale dovrà chiamarsi con titolo di padre, ovvero rettore. Appresso il rettore, verranno i deputati, il padre spirituale (e sarà quello che averà la cura di far le conferenze a' sacerdoti stranieri), il ministro, il bibliotecario, il sagrestano, il segretario, l'infermiere ed il cassiere, de' quali uffizi si farà la mutazione ogni tre anni.

Capitolo vii.
Del rettore.

1. All'elezione del rettore dovranno concorrere tutti i padri, quelli cioè che terminato il noviziato saranno stati am-

messi in Congregazione, i quali non potranno eleggere alcuno, se non avrà compiti quarant'anni d'età, e che almeno non sia stato sei anni tra' nostri, da computarsi dall'ultima recezione. E perchè dalla virtù ed esemplarità del superiore dipenderà la quiete, la conservazione e l'augumento della nostra Congregazione, si esortano tutti a deporre ogni passione, qualsivoglia interesse e rispetto umano, ed eleger quello che tra tutti secondo Dio stimeranno il più degno, il più osservante ed il più idoneo. Darà ciascuno il suo voto in segreto, ed allora sarà fatta canonica l'elezione, quando in uno converrà la maggior parte de' voti.

2. Non abbia il rettore particolarità di cibi alla mensa, nè di apparati nella sagrestia, e terminato l'offizio, resterà senza alcuna esenzione, e ritornerà al suo luogo secondo l'anzianità, e leggerà alla mensa, mentre non sarà dispensato dall'età.

3. Durante il suo offizio farà la benedizione alla mensa, dove sederà sempre nel primo luogo, il quale in sua assenza non dovrà mai esser occupato dai padri; renderà le grazie, e darà il segno quando da chi legge terminar si dovrà la lezione; ed allora che il rettore sarà impedito, supplirà il più anziano.

4. Cura sarà del rettore, e in sua assenza del più anziano, che siano osservate le costituzioni; per il qual fine potrà radunare la congregazione dei deputati, ogni volta che lo giudicherà necessario; e dovrà ancora il rettore eleggere i soggetti, quando a lui saranno domandati da' superiori di Roma.

5. Non potranno il rettore e i deputati eleggere aleno a confessare in chiesa, ma dovrà farsi l'elezione de' confessori dalla piena congregazione con voti segreti; e quello in cui converranno

più voti, sarà eletto. In questa elezione non si abbia riguardo alcuno all'anzianità, ma solamente al merito, e chi sarà eletto si mandi ad esser approvato dal signor cardinal vicario.

6. Non potrà il rettore senza il consenso de' deputati privare alcuno di ufficio, ancorchè le ragioni fossero rilevanti; nè i deputati potranno deporre il rettore; ma se portasse mai il caso che per grave demerito si dovesse procedere alla di lui deposizione, si richiederanno due terzi de' voti della piena congregazione di tutti i padri. Così ancora se si giudicasse espediente in qualche particolare di dover dispensare a qualche circostanza di queste nostre costituzioni, saranno necessari due terzi de' voti de' padri.

7. Il rettore da per sè solo non potrà risolvere negozio alcuno appartenente alla Congregazione; ma se il negozio sarà ordinario, basterà il consenso de' deputati; se straordinario, si proporrà in piena congregazione, e si risolverà con il consenso della maggior parte de' voti.

8. La congregazione de' deputati dovrà farsi ogni quindici giorni, e altre volte occorrendo ad arbitrio del rettore, nella quale ciascuno de' deputati potrà proporre il negozio che avrà da discorrere: se però la materia fosse tale, che dovesse discorrersi nella piena congregazione de' padri, dovrà proporla solamente il rettore, il quale, se resistesse di farlo e fosse pertinace, con il consenso della maggior parte de' deputati spetterà di proporla a' deputati medesimi.

9. Si proibisce espressamente al rettore di spendere di propria autorità più di uno scudo il mese sopra le spese ordinarie per il mantenimento della casa: onde se gli occorresse di dover far spese

di maggior somma, sino a cinque scudi il mese potrà dar licenza la congregazione de' deputati, ma per somma maggiore di detti scudi cinque, sarà necessario l'assenso de' padri con il voto delli due terzi.

10. Ogn'anno si rivederanno i conti dell'amministrazione in piena congregazione de' padri, ove pubblicamente si rappresenterà lo stato di essa, acciocchè a tutti sia noto il debito o capitale che fu fatto in quell'anno.

1. Il ministro dovrà eleggersi dal rettore e da' deputati; e appresso, il medesimo farà il governo economico della nostra Congregazione, con la total dipendenza però dal rettore.

Capitolo VIII.
Del ministro.

2. Non perciò potrà il ministro tener in mano il denaro, dovendosi questo indispensabilmente conservare appresso il padre che dal rettore e deputati si eleggerà per cassiere.

3. Dovrà il ministro soprintendere alle riscossioni e alle liti; ma perchè da questa distrazione potrebbe facilmente nascere il torpore nell'osservanza delle costituzioni, e ancora rendersi il soggetto odioso appresso gli stranieri; pertanto, acciocchè si mantenga nella nostra Congregazione sempre vivo il fervore, e si conservino tutti nella stima e nel rispetto de' secolari, si commetteranno le riscossioni a un servente che dal rettore e deputati sarà stimato il più idoneo, e si darà la cura di comparir in giudizio al procuratore, ovvero sollecitatore.

4. Per i pagamenti poi che si faranno in nome della Congregazione, o per le spese di essa, dovrà fare il mandato il ministro, e sottoscriversi dal rettore; e allora il cassiere pagherà la moneta con riportarne la ricevuta sotto l'istesso mandato.

1. Si eleggerà il segretario dal ret-

Capitolo IX.
Del segretario.

1 Male edit. Main. legit sarà (R. T.).

tore e da' deputati, e dovrà tenere due libri, in un de' quali scriverà tutti i decreti che si faranno tanto nelle congregazioni particolari de' soli deputati, quanto nelle generali di tutti i padri; e nell'altro noterà tutti quelli che verranno nella nostra Congregazione, l'anno, il mese e il giorno quando entreranno come forastieri, quando si riceveranno per novizi, e con qual contribuzione e circostanze furono ammessi di Congregazione.

2. Uffizio ancora sarà del segretario di scriver lettere e risponder ogni volta che occorrerà di scrivere o di rispondere a nome della Congregazione, delle quali dovrà farne il registro in un libro a parte. Al segretario parimenti spetterà di preparare i voti quando dovrà farsi l'elezione degl'uffiziali, o la piena congregazione di tutti i padri.

1. Si eleggeranno i deputati dalla piena congregazione con voti segreti, facendosi per ciascun deputato uno scrutinio; e quello in cui converranno più voti sarà l'eletto: e se i voti si dividessero in due soggetti, o fossero pari, si farà nuovo scrutinio.

2. Ogn'uno darà il suo voto a quello che stimerà più sperimentato nella prudenza e più capace di spirito, senza riguardo alcuno ad anzianità, mentre però sia stato cinque anni in Congregazione, da computarsi dal giorno che fu ricevuto come ospite.

3. Concorreranno i deputati nel governo della Congregazione con il rettore nella maniera come fu fatta menzione, e in tutto ciò che da esso saranno richiesti; e, se parerà spedito, quello che ha l'ufficio di deputato potrà eleggersi ancor ministro, lasciandosi ciò all'arbitrio del rettore e de' deputati medesimi.

4. Di numero non dovranno mai es-

sere più di quattro; ma perchè non nasca confusione, si camminerà con quest'ordine: quando i padri di Congregazione saranno meno di dieci, si eleggeranno solamente due deputati; dalli dieci alli quindici, tre; sopra alli quindici, saranno quattro.

1. Al sagrestano apparterrà il governo della chiesa e della sagrestia: sotto la cui custodia saranno le suppellettili sagre, con proibizione però di non poter alienare o imprestare cosa alcuna senza licenza espressa del rettore e de' deputati.

2. Sarà suo peso che nella chiesa si cammini con ordine e con decoro e con polizia, e a quest'effetto potrà mettere e levare i chierici a suo beneplacito.

3. E perchè nella sagrestia non nasca confusione, dovrà tenere esposte due tavolette, in una delle quali saranno notate tutte le ore, a mese per mese, in cui ne' giorni di domenica si dovrà esporre il Santissimo in chiesa, e nell'altra il tempo e l'ordine delle messe, assegnando la prima e l'ultima da settimana in settimana a ciascuno de' padri per giro. Soprainterenderà ad un servente, acciocchè ad ore congrue si suoni l'Ave Maria della mattina, di mezzo giorno, e della sera, e acciocchè si dia il segno degli esercizi della domenica, e si accomodi l'oratorio per l'orazione comune solita a farsi ogni sera.

4. I padri poi saranno diligenti a celebrare ogn'uno alle sue ore determinate, e all'ora che sentiranno chiamarsi dal sagrestano saranno solleciti, e lasceranno ogn'altra applicazione, ancorchè fossero occupati nello studio o in sentir confessioni.

5. Tutti li padri si vestiranno indifferentemente in un istesso luogo e con i medesimi paramenti sagri, senza dis-

1 Edit. Main. legit *li* (R. T.).

Capitolo vi.
Del sagrestano.

Capitolo x.
De' deputati.

tinzione di officio, di anzianità o di merito. Per li forastieri nondimeno si adopereranno paramenti particolari e differenti da quelli de' padri, secondo la qualità de' soggetti, i quali sarà cura del sagrestano che siano trattati con civiltà e polizia.

6. Il sagrestano e tutti gli altri padri della nostra Congregazione avvertiranno di non fermarsi in chiesa a discorrere lungamente con donne; ma quando saranno da esse chiamati, si spediranno presto; e se il negozio portasse lunghezza, potranno sentirle con commo- dità nel confessionario.

1. Novizi si chiameranno quelli che dopo esser stati sei mesi come forastieri, saranno ammessi alli due anni di approvazione. Cammineranno questi sotto la direzione di uno de' deputati il più atto a quest'offizio, da eleggersi dal rettore con il consenso de' deputati medesimi, e il deputato, eletto ad aver la cura e direzione de' novizi, avvertirà di tenerli sempre esercitati nella virtù e nello spirito, e applicati per quanto possibile agli studi sagri.

2. Offizio sarà de novizi di assistere ne' giorni di festa alla sagrestia e alla chiesa; daranno di mano ad accomodare gli altari, serviranno ogni giorno a messa, spesso visiteranno gli ospedali, e si eserciteranno in ogn' altra operazione che loro sarà imposta dal direttore. Potranno essere dispensati dal rettore e da' deputati per qualche esercizio pubblico del nostro istituto; purchè il bisogno sia grave, e non si dispensi con facilità; onde avvertiranno di tenerli per sempre occupati per quanto sarà possibile in esercizi propri de' medesimi novizi. Terminato poi il noviziato, e allora che saranno ammessi e dichiarati di Congregazione, potranno eleggersi dal rettore e deputati a tutti gli uffizi.

1. Sarà cura degli infermieri che siano trattati gl'infermi con tutta la carità e serviti con ogni diligenza possibile. Onde potrà valersi in ciò di un servente, e se vedesse l'infermo non potesse sovvenirsi del necessario con le sue rendite, dovrà l'infermiere farne parte al rettore, di cui sarà peso che gli sia somministrato dalla Congregazione quanto sarà di bisogno.

2. Gravandosi il male, quando l'infermo sarà dichiarato spedito da' medici, per tutto il tempo che sopravviverà, sarà sempre assistito da un padre, e allora che si vedrà vicino a morire, si chiameranno tutti, acciocchè resti aiutato in quel punto con le comuni orazioni; morto, si esporrà in chiesa con quattro torce, e presente il cadavere, si faranno celebrare per quell'anima trenta messe, e con la messa cantata; e tutto ciò dovrà farsi a spese della nostra Congregazione.

3. E perchè restino sempre suffragate le anime de' padri e benefattori della nostra casa, si faranno ogn'anno due anniversari. Uno, il primo giorno non impedito dopo la Commemorazione de' Morti, per le anime di tutti i padri e fratelli defunti; e l'altro, il primo giorno non impedito dopo la festa di S. Giuseppe, in suffragio delle anime de' nostri benefattori, e per quelli che hanno cooperato all'erezione di questa nostra Congregazione di S. Giuseppe.

4. I serventi potranno riceversi e licenziarsi dal solo rettore e deputati per giuste cause e notabil demerito: saranno questi mantenuti a spese della Congregazione, a cui solamente dovranno servire, e non a padri particolari. Tratteranno i padri con ogni riverenza ed ossequio, e vivranno sotto la disciplina e direzione del ministro, a quale ed al rettore, e non ad altri. do-

Capitolo xii.
De' novizi.

Capitolo xiii.
Degl' infermi.

Capitolo xiv.
De' serventi.

veranno sempre obbedire. Non riceveranno per serventi se non persone di costumi esemplari, di buon' indole e di buona fama, che non siano contumaci e abbiano altro fine che di servire al Signore, che non passino trent'anni di età, e che non abbiano moglie.

2. Si comunicheranno tutte le feste, e un altro giorno tra la settimana, che loro si assegnerà dal ministro; e quando succederà la morte, si esporranno in chiesa con quattro torce, e ciascuno de' padri, nell'istessa mattina in cui sarà esposto il cadavere, celebrerà la messa per l'anima del defunto.

« Visà assignatione annuorum scutorum quadraginta quinque monetæ pro complemento annui redditus scutorum tercentum, pro dote eiusdem Congregationis et onerum illi incumbentium supportatione, factâ a reverendissimo domino Claudio Ioseph Hahè sub die XIII aprilis MDCCLXXXIV, aliisque visis videndis, consideratis considerandis, et tam auctoritate propriâ ordinariâ, quam vigore facultatum dictæ sacrae Congregationis visitationis sibi delegatæ, et omnia, etc., prædictam Congregationem S. Iosephi apud ipsam ecclesiam S. Pantaleonis, pro conviventibus et non conviventibus iam pridem ut præfertur erectam, in Congregationem pro sacerdotibus et clericis tantum in ipsâ conviventibus sub regulis et constitutionibus prænarratis, sine tamen alicuius voti solemnibus emissionibus, restrinxit et reduxit, et denuo, quatenus opus sit, erexit et instituit, erigit et instituit; eidemque annuum perpetuum redditum prædictorum tercentorum scutorum applicat et attribuit, atque eosdem patres oratores conviventes, ac pro tempore existentes, huius eiusdem novæ Congregationis eiusdem corpus le-

gitime constituere decrevit, exclusis omnibus non conviventibus a corpore eiusdem Congregationis; quibus tamen pro tempore eorum exercitiis spiritualibus sub directione alicuius ex sacerdotibus conviventibus peragendis, aulam superiorem sacristiæ imminuentem, cum altari et imagine sancti Iosephi ante illud appictâ, pro oratorio assignavit et assignat; utque omnibus et singulis privilegiis, indulgiis et gratiis, quibus alia legitima presbyterorum et clericorum saecularium congregationes et collegia eiusmodi de iure, usu et consuetudine, aut aliâs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt in futurum, libere et licite gaudere possint et valeant, benigne in Domino concessit et indulsit; ac proinde omnia bona intuitu eiusdem Congregationis huc usque acquisita, aliæque legata pia, donationes, elemosynas et fidelium oblationes, eidem Congregationi ex nunc prout ex tunc applicat et appropriat, illorum omnium corporalem, realem et actualem possessionem libere apprehendere et perpetuo retinere, fructusque, redditus et proventus, iura et actiones et emolumenta quaecumque percipere, exigere, levare et recuperare, ac in dictæ Congregationis usum et utilitatem convertere posse, voluit et mandavit.

Et demum pro eiusdem gubernio constitutiones prædictas de eminentiæ suæ ordine compilatas, et ut præfertur revisas, approbat et confirmat; reservato sibi iure, per se vel per alium a se deputandum, computa et administrationes prædictorum effectuum Congregationis, usque ad præsentem diem, necnon quotannis in futurum, et in fine anni, revidendi et examinandi, et insuper præmissis, etc., omnia, etc.

Cardinalis
venerabilis
sacri
sancti
sacramenti
computum.

1 Vox eiusdem iterata redundat (R. T.).

Decretum non solum, etc., sed omni,
etc., supplendo, etc.

G. card. CARPINEUS vicarius et im.

RAPHAËL FABRETTUS secretarius, etc.,
prout latius in dicto libro, etc.

Ad quem, etc. In quorum, etc.

Datum Romae hac die XVI septembris
MDCCLXXXIV.

Ita est. R. FABRETTUS, secret., etc. ».

Confirmatio
Pontificis.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefati exponentes praemissa, quo firmitus subsistant et servantur exactius, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio communiri summo opere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, restrictionem et reductionem praedictae Congregationis S. Iosephi pro conviventibus et non conviventibus erectae in Congregationem pro presbyteris et clericis tantum in ipsa conviventibus, ipsiusque novae Congregationis erectionem et institutionem, ac dicti oratorii pro non conviventibus assignationem, necnon supradictarum constitutionum approbationem et confirmationem, ceteraque a memorato Gaspare cardinali et vicario facta et ordinata ut praefertur, expeditumque desuper decretum huiusmodi, ac omnes et singulas constitutiones praecursatas, auctoritate apostolica, tenere praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac

omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis S. Iosephi, et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio
contrariorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptio-
rum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv novembris MDCLXXXIV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 15 novembris 1684. pontif. anno IX.

CXLVII.

Confirmantur conventiones initae inter fratres Minores de Observantia et Conventuales Ordinis S. Francisci circa primatum in processionibus aliisque functionibus civitatis Iserniensis.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti. § 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni procuratores generales Ordinum fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia et Conventualium nuncupatorum, quod, cum inter fratres Minores de Observantia conventus S. Mariae Gratiarum ex unâ, et fratres Minores Conventuales conventus S. Francisci civitatis Iserniensis ex alterâ partibus, nonnullae controversiae super praecedentiâ exortae, et per multos annos cum modicâ saecularium aedificatione, ac cum pacis fraternae, quae inter religiosos regnare deberet, detrimento, agitatae fuissent; ipsi exponentes, ut incommodis huiusmodi occurrerent, de suorum respective ministrorum generalium mandato seu consensu, ad concordiam sive conventionem super praemissis inter se devenerunt, ut fratribus Minoribus Conventualibus uno anno, et fratribus Minoribus de Observantia conventuum praedictorum respective altero, atque ita successive alternis annis, praecedentia tam in processionibus publicis, quam in associationibus funerum

1 Vide const. ed. MDCLXXXIV, die 14 aprilis, pontif. VIII, et Inn. XII const. ed. MDCXCIV, die 19 maii, pontif. III.

Bull. Rom. — Vol. XIX.

tribuantur; ita tamen quod si aliquod cadaver ad alterorum ecclesiam sepulturae mandandum portetur, illi in propria ecclesia alteris exteris ibi praesentibus praecedentiae honorem concedere debeant; et aliâs, prout uberius continetur in scripturâ desuper vulgari italico idiomate confectâ tenoris qui sequitur, videlicet:

1. « Al nome del Signore. Essendo Conventiones initae referuntur. insorta lite tra padri Osservanti e Conventuali della città d'Isernia, provincia di S. Angelo, per la precedenza nelle processioni, ed essendone sortiti perciò molti sconcerti con ammirazione del secolo e dissapori de' moderni religiosi; per ovviare a simili inconvenienti, hanno risoluto li padri procuratori generali di dette due religioni venire fra di loro ad un amichevole concordato di un'alternativa annuale in perpetuo, cioè che in tutte le processioni pubbliche che si hanno da fare *in futurum* in detta città, o siano di obbligo o di devozione, debba precedere un anno una religione, e per un altro l'altra alternativamente, andando ciascheduna sotto la propria croce, con questo che li padri Conventuali debbano prima cominciare l'anno della loro precedenza; qual anno dovrà principiare dal giorno dell' xxvii di settembre dell'anno corrente MDCLXXXIV, fin all' istesso giorno dell'anno MDCLXXXV *exclusive*; nel quale dovranno poi principiare la loro precedenza li padri Osservanti per un anno susseguente nella medesima forma praticata dai padri Conventuali; e così alternativamente e successivamente *in futurum*.

2. Che lo stesso ordine di precedenza debba osservarsi anco nell'associazione de'cadaveri alla chiesa, ove si portano processionalmente; ed in caso che alcuno si portasse a seppellire in

una chiesa delle due religioni, si dia l'onore della precedenza dentro la propria chiesa alla religione forastiera.

3. Dichiarando inoltre, che per questo concordato non s'intenda fatto minimo pregiudizio ad alcuna delle due religioni, nè in comune, nè in particolare, cedendo in questo caso l'una all'altra ogni *ius* e pretensione che potesse avere in contrario.

4. E così dichiarano e concordano detti padri procuratori generali anche col consentimento de' reverendissimi padri generali di ambe le religioni, e promettono d'osservare e far osservare da loro religiosi di detti conventi d'Isernia esistenti ivi, adesso ed in futuro. E per maggior corroborazione di detto amichevole concordato, hanno fatta la presente scrittura, quale vogliono che abbia l'istesso vigore e forza di astringere l'una all'altra parte, come fosse pubblico istromento di accordato fatto con tutte le clausule giuridiche ed obbliganti; promettendo parimente detti padri procuratori generali di mandarne ciascheduno un originale di questa pubblica scrittura e concordato al convento de' suoi religiosi in Isernia, con incaricare loro la osservanza. Così dichiarano, concordano e promettono, *etiam medio iuramento*, di osservare in questa e in ogni altra forma più giuridica ed obbligante.

Data in Roma, 1 settembre MDCLXXXIV.

FR. ANTONIO DI CAMPO BASSO, procuratore generale de' Minori Osservanti.

Loco † sigilli.

FR. VINCENTO MARIA DE BARI, procuratore generale de' Minori Conventuali.

Loco † sigilli. »

§ 2. Cum autem, sicut eadem exposito subiungebat, dicti exponentes praemissa, quo firmissi subsistant et serventur exactius, apostolica confirmatio-

nis nostrae robore communiri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium diuntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, concordiam sive conventionem inter memoratos procuratores generales initam, ut praefertur, confectamque desuper scripturam praeinsertam, cum omnibus et singulis in ea contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiacimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemisissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, conventuum et Ordinum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis

Clausula.

Confirmatio derogatio.

Confirmatio
Pr. B. 1684.

et consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIV Ianuarii MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dať. die 24 ianuarii 1684, pontif. anno IX.

CXLVIII.

Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis Cisterciensis circa reformationem monachorum et monialium Poloniae, Prussiae et Lithuaniae¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes Antonius abbas monasterii Stamedii et procurator generalis Ordinis Cisterciensis, quod, cum aliis per constitutionem felicitis recordationis Alexandri Papa VII praedecessoris nostri, die IX aprilis MDCLXVI emanatam pro generali dicti Ordinis reformatione, multa, et maxime circa abbates et superiores, statuta fuerint, dictaque constitutio debite fuerat² acceptata in eiusdem Ordinis capitulo generali anni sequentis, ac etiam in alio quod anno MDCLXXII ce-

¹ Reformatio dicti Ordinis facta fuit ab Alexandro VII constit. ed. MDCLXVI, die 19 aprilis, pont. XII. Et similia decreta capituli generalis extant in Innocentii XII constit. ed. MDCC, 17 februarii, pont. IX.

² Aptius lege fuerit (P. T.).

lebratum fuit, in quibus diligens habitus est tractatus de eiusdem constitutionis observatione; capitulum generale dicti Ordinis novissime, videlicet anno MDCLXXXII, habitum, iuxta quasdam nostras in simili formâ Brevis litteras illi directas, unice intentum restitutionis disciplinae regularis, cum accepisset in Polonia, Prussia et Lithuania minime observari praedictam constitutionem apostolicam, variosque abusus irrepisse in superiorum et monachorum moribus et agendi ratione, qui scandalo sunt saecularibus personis, et eis ansam praebent inhiandi administrationi sive commendis monasteriorum in illis partibus consistentium, ut his incommodis occurreret, generale decretum edidit tenoris, qui sequitur, videlicet:

« Quia capitulum generale plene informatum existit de necessitate reformationis monasteriorum Poloniae in utroque statu, reverenter commisit reverendissimo domino nostro, ut ad illas partes quamprimum accedat. Quod si idem reverendissimus hanc visitationem per se facere non possit, idem capitulum generale ipsi supplicavit ut visitationem unum aut plures mittat in plenaria Ordinis potestate, qui omnia statuunt et reformant, quae viderint expedire. Interim autem capitulum generale mandat ut ab abbatibus, monachis et monialibus Poloniae et Prussiae inviolabiliter observetur Breve Alexandri PP. VII, iuxta quod mores suos componant. Specialiter autem capitulum generale praecipit abbatibus ut abstineant a quibuslibet vestibis sericis, sumptuosis conviviis, numerofo famulatu, et a longa extra monasteria sua commoratione; bona mensae suae abbatialis in reparatione aedificiorum et augendo numero monachorum impendant; item mittant iuniores monachos ad studia apud Su-

Decretum capituli generalis editione MDCLXXXII, quo innovatur eorum constitutio Alexander VII.

leovium, aut Paradisum; chorum frequentent, et alia faciant, quae abbatibus praescribuntur in capite secundo regulae sancti Benedicti; commissarius autem generalis provinciae praedictae Brevis et praesentis capituli generalis executioni invigilet, de his eidem reverendissimo aut deputando seu deputandis ab ipso commissariis rationem redditurus ».

Confirmatio
pontificia.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ut praefata Alexandri praedecessoris constitutio ac decretum praesertim inviolabiliter observentur, abhatesque monasterii et moniales Poloniae, Prussiae et Lithuaniae illis suos mores conforment, praefatus Ioannes Antonius abbas et procurator generalis decretum huiusmodi apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desideret: nos, piis ipsius Ioannis Antonii abbatis et procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, praesertim novissimi capituli generalis decretum, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper

quomodolibet intervenerint, supplemus, ipsumque decretum executioni mandari decernimus; salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definitum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contractionum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis eiusque monasteriorum, praesertim in Polonia, Prussia et Lithuania consistentium, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus

sentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi ianuarii MDCLXXXV, pontificatus nostri anno ix.

Dat. die 26 ianuarii 1685, pontif. an. ix.

XXLIX.

Declaratur clericos saeculares in communi viventes capaces esse beneficiorum omnium, frui privilegiis clericorum saecularium, et ordinari posse ad titulum communitatis¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Prospero felicique instituti dilectorum filiorum clericorum saecularium in communi viventium statui et progressui, quantum nobis ex alto conceditur, providere, eosque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Congregationis nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus et aliorum ex dilectis filiis Romanae Curiae praelatis a nobis specialiter deputatae consilio, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, declaramus, eosdem clericos saeculares in communi viventes,

¹ De constitutionibus horum clericorum vide constit. ed. MDCLXXXIV, die 17 augusti, pontificatus viii.

quorum institutum et constitutiones nuper approbavimus, ex assumptione status et vitae communis iuxta institutum et constitutiones huiusmodi nullo modo reddi incapaces beneficiorum ecclesiasticorum cum curâ et sine curâ animarum, et aliâs, cuiuscumque qualitatis, conditionis vel naturae existentium, quae per clericos saeculares in titulum commendam vel administrationem, aut aliâs quovis modo obtineri consueverunt; ac proinde ipsos clericos saeculares in communi viventes, tam praesentes, quam futuros, quaecumque beneficia ecclesiastica huiusmodi, quae de praesenti canonice obtinent, retinere, et alia quae libet, servatis de iure servandis, consequi et obtinere posse, et, quatenus ad illa ceteroquâ canonice praesententur vel eligantur, aut aliâs quovis modo assumantur, in illis institui, electionesque de eorum personis factas confirmari posse et debere, in omnibus et per omnia, perinde ac si institutum praedictum minime assumpsissent, nec in illo viverent (ita tamen ut ipsi omnibus et singulis eorundem beneficiorum obligationibus satisfaciant, oneraque illis incumbentia supportent, quemadmodum alii clerici saeculares illa obtinentes satisfacere et supportare deberent); praeterea eosdem clericos in communi viventes, cum saeculares sint, omnibus et singulis clericorum saecularium iuribus, praerogativis, praeceminentis, immunitatibus, facultatibus et privilegiis uti, frui, potiri et gaudere posse et debere; ac demum eisdem clericis saecularibus in communi viventibus, ut, licet sufficientem beneficii vel patrimonii titulum ad sacros ordines de iure requisitum non obtineant, nihilominus, de superioris generalis dicti instituti pro tempore existentis licentiâ, ad titulum communitatis sive instituti praedi-

eti, pro arbitrio et conscientia Ordinariorum locorum, ad sacros ordines huiusmodi, servatis aliis servandis, promoveri valeant, auctoritate et tenore praefatis concedimus et indulgemus: ea tamen lege, ut, si eos subinde dimitti contingat, idem institutum eis omnia ad congruam eorum sustentationem necessaria subministrare teneatur, idque donec et quousque eis aliunde sufficienter fuerit provisum; ad id autem praefatus superior generalis bona dicti instituti in forma iuris valida obligare et hypothecare debeat in manibus eorundem Ordinariorum, quibus curae erit sedulo inspicere, an eidem instituto sufficientes suppetant facultates, ex quibus necessaria, sicut praemittitur, clericis praedictis valeant, supportatis ceteris ipsius instituti oneribus, subministrari.

Clauulae.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogato.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis,

confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Titulus transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die ix februarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno ix.

Dat. die 9 februarii 1685, pontif. an. ix.

CL.

Conceditur Ordini fratrum Praedicatorum facultas habendi plures campanas in eorum coenobiis seu domibus.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iacobus Riccius procurator generalis Ordinis fratrum Praedicatorum in sacra theologia magister, quod in eisdem Ordinis primordio illius fratres non nisi una campana utebantur, atque ita per quamdam ipsius Ordinis constitutionem cavetur. Verum in antiquissima constitutionis huiusmodi declaratione habetur, huic constitutioni derogatum fuisse per contrariam consuetudinem quasi generalem, non quidem temere inductam, sed ad excitandam christiani populi devotionem, eamque consuetudi-

Species facti

nem, quippe iam praescriptam, sine dubio vim legis obtinere. Quare Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, die XIX novembris MDCLXXXIII, censuit consuetudinem huiusmodi esse servandam.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, felicitis recordationis Joannes Papa XXII, praedecessor noster, per quamdam suam constitutionem, cuius initium *Quia cunctos*, etc., edicto perpetuo ordinaverit, quod religiosi Ordinum Mendicantium in nullo conventu suo seu loco plures campanas haberent sine Sedis Apostolicae licentiâ speciali, sed unâ tantummodo pro loco qualibet essent contenti, et aliâs, prout in eadem constitutione uberius continentur; huius vero constitutionis vigore vel praetextu fratres dicti Ordinis Praedicatorum, qui in suis conventibus plures campanas habent, litibus atque contentionibus vexentur, et in variis mundi partibus ad diversa tribunalia distrahantur: nobis propterea dictus Iacobus procurator generalis humiliter supplicari fecit, ut, ad tollendas et evitandas huiusmodi contentiones, eidem Ordini opportune in praemissis providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Iacobi procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quivis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi suppli-

cationibus inclinati, ut fratres praefati Ordinis Praedicatorum in suis respective conventibus, seu domibus regularibus, sive ecclesiis, ubicumque locorum existentibus, plures, et quotquot magister generalis eiusdem Ordinis pro tempore existens sive eorum prior provincialis respective determinaverit, campanas habere et retinere, illasque ad excitandam populi devotionem pulsare et pulsari facere libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praefatae Ioannis praedecessoris aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam inramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbum ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Ex constitutione Joannis XIII Mendicantes, ne quibus plures campanas habere sine licentiâ Sanctae Sedis.

Concessio praedictae facultatis.

Clausulae.

Derogatio contrariarum.

Fides tran-
scriptorum.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII februarii MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 12 februarii 1685, pontif. anno IX.

CLI.

Confirmantur constitutiones monialium recollectorum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum in Hispaniâ¹.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.

Eccordium.

Sacrosancti apostolatus officium, quod inscrutabilis divinae sapientiae atque bonitatis altitude humilitati nostrae, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, imponere dignata est, salubriter exequi, adiuvante Domino, iugiter satagentes, ea, quae pro felici sacrarum virginum et devotarum mulierum, quae, oblitae populum suum et domum patris sui, divinis obsequiis sese sub suavis religionis iugo doverunt, regimine, prosperaque illarum per vitam mandatorum Domini directione, pie prudenterque ordinata atque constituta esse noscuntur,

¹ Ab Innocentio X confirmatae fuere constitutiones monialium B. M. V. sub regulâ sancti Augustini in constit. editâ MDCLXV, die 28 augusti, pontif. I, et const. MDCLXXVI, die 4 idus decembris, pont. I, approbatae ab hoc Pontifice const. monialium Aderationis SS. Sacramenti in Galliâ.

apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter corroboramus, ut illustrior illa portio gregis Christi virtutum monilibus exornata, caelesti sponso semper sit acceptior, et laetioribus in dies, illo benedicente, proficiat incrementis.

§ I. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ferdinandus de Alava procurator fratrum Hispaniae Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, ac dilectarum in Christo filiarum monialium Recollectarum nuncupatarum eiusdem Ordinis superiorum provinciae Castellae, Legionis et Navarrae iurisdictioni subiectarum, quod pro felici prosperoque earumdem monialium regimine et gubernio confectae fuerunt vulgari idiomate, sive in illud versae, nonnullae constitutiones, quae a primo eorum capitulo, quod de officio divino inscribitur, incipiendo, sunt tenoris qui sequitur, videlicet:

Constitutiones
referuntur.

1. Il più proprio della religione è la perseveranza maggiore al culto di nostro Signore, ed il più principale di quello è la perseveranza alle sue lodi nel coro: e così si ordina che si dica in quello ogni giorno l'offizio divino, conforme al rito romano e s'osserva nella nostra religione; al quale dovranno assistere tutte le religiose del coro, e fuori di quello, se non sia per infermità o occupazione che sia legittima, e con licenza della superiora. Quella che mancherà senza le suddette circostanze, sia corretta; quello che si canterà, sia punto, e tono grave, e nel recitare e cantare si osservi una pausa moderata, e il tutto con divozione, di modo che sia di edificazione a chi le sentirà. Li matutini si diranno sempre alle nove ore della notte, cioè tre ore avanti la mezzanotte, e dopo si farà la disciplina nel coro nelli giorni statuiti, quali sono

Capitolo I.
Dell'offizio
divino.

il lunedì, mercoledì e venerdì dell'anno, se non vi sarà festa che l'impedisca, secondo le costituzioni; questa duri per lo spazio d'un *Miserere*, recitato con pausa e devozione, con le orazioni prescritte dal definitorio. Quelle della settimana santa durino per lo spazio di tre *Miserere*.

2. L'ora Prima si dica, con l'altre ore minori, dopo l'ora dell'orazione mentale, se non sarà che per la solennità si dovessero dire la Terza, Sesta e Nona all'ora della messa cantata. Nona si dirà nell'ora prima dopo mezzo giorno, dal dì dell'Invenzione della Santa Croce di maggio, fino all'Esaltazione della medesima Santa Croce di settembre, eccettuati li giorni di digiuno ed ordinati dalla Santa Madre Chiesa.

3. Li vesperi si diranno alle due ore dopo mezzo giorno, eccetto che nella Quaresima si diranno all'undeci avanti mezzogiorno.

4. Le Compiete si diranno nel terminare l'ora dell'orazione di dopo mezzogiorno, sonandosi alle cinque ore.

5. La messa si canterà nelli giorni festivi, e in quelli della prima e seconda classe, e festività dell'Ordine, Vesperi e Terza.

6. Li mattutini si canteranno nella Natività del Signore, e li primi giorni della Pasqua di Resurrezione e Pentecoste, e nel giorno della SS. Trinità.

7. E nell'altre solennità si canterà il *Te Deum laudamus* e le laudi, o il *Te Deum* solo, ed anco sino dal capitolo delle laudi, e in questo e nelle ceremonie si conformeranno sempre con il ceremoniale dell'Ordine, il quale dovranno tenere in tutti li conventi della santa Recollezione. L'ora Prima si canterà nella vigilia della Natività di nostro Signore in riguardo del martirologio. L'ora Nona nel giorno dell'Ascensione

del Signore si canterà nel medesimo tempo della medesima ora. Si reciterà il rosario ogni giorno immediatamente dopo vespero.

8. Le sorelle converse di velo bianco per li mattutini e laudi recitano quindici *Pater noster* con quindici *Ave Maria*, per Prima nove, per Vesperi dieci, e per l'altre ore, sette.

9. Per il modo di sonare le campane si osservi quello che dispone il ceremoniale dell'Ordine.

10. Le novizie entreranno in comunità nel coro recitando il *Miserere*, e terminate l'ora, uscirà la comunità recitando il salmo *De profundis*, e ciò sia con santa riverenza e umiltà, che serva di edificazione a quelli che lo sentono ed operano.

1. Uno delli principali fini, per il che si dà principio a questa santa riforma, è acciò che in vita perfetta unite con Dio le sue religiose trattino solamente d'orazione, acciò con purità di vita e d'anima servano allo Sposo. E così si ordina, che ogni giorno vi siano due ore d'orazione mentale, una per la mattina che sarà, da Pasqua di Resurrezione sino alla Croce di settembre, dalle cinque alle sei, e dalla Croce sino alla Resurrezione, dalle sei alle sette, suonandosi per mezz'ora prima la trocola per li dormitori, dicendo con voce divota l'avviso a lodare il Signore; l'altra sarà dopo mezzogiorno dalle cinque alle sei: e ambedue si cominceranno con l'inno *Veni, Creator Spiritus*. Si leggerà in punto, sopra che si mediti, e si terminerà l'orazione con l'antifona *Sub tuum praesidium*.

2. Ogni giorno, da quando si esce dalli vesperi sino toccate le tre, si ritirerà ciascheduna alla sua cella alla lezione spirituale o orazione, e non usciranno da quella sino che si suoni la

Capitolo II.
Dell'orazione
mentale ed o-
sanna della co-
scienza.

campanella della comunità, e dopo prenderanno li loro lavori sino alle cinque.

3. L'esame di coscienza si farà dopo la messa conventuale prima di andare al retettorio, e dopo li matutini prima di ritirarsi.

4. Si confesseranno di comunità almeno due volte la settimana, o le feste, e sempre sarà con il confessore che vi metterà il nostro padre provinciale e il definitorio, il quale dovrà essere di lettere e spirito, come si richiede per governare anime che dovranno trattare di tanta perfezione. E in questo si osservi quello che ordina la costituzione concessa dalla Santità d'Alessandro VII a tutte le religiose del nostro Ordine, e quello che dispone il sacro Concilio Tridentino, acciò non si manchi alla consolazione interiore delle religiose. Parimente si comunicheranno due volte ogni settimana, e le feste, lasciando il governo di questo punto all'arbitrio del prudente confessore e licenza della madre priora, se si devono concedere più comunioni delle sopraddette alle religiose che le chiederanno. Osservino in questi giorni una dovuta ritiratezza e silenzio, e sappiano le religiose che in questi giorni non dovranno ricevere visite nemmeno delli parenti più propinqui, se non sarà in caso di urgente necessità; nè abbiano ricreazione dopo al pranzo nel giorno della comunione di comunità ne' giorni più solenni, cioè della Natività del Signore, Epifania, Pasqua di Resurrezione, Pentecoste, Natività ed Assunta della Beata Vergine, Ss. Pietro e Paolo, e Tutti i Santi, nè la sera prima della comunione di comunità.

1. L'obbedienza è quella nella quale si fonda il maggiore piacere di Dio e tutta l'osservanza religiosa. E così tutte le sorelle obbediscano la priora, come madre, considerando in quella Iddio per

il quale l'obbediscono, e così non dovranno considerare a chi ordina, ma al gusto che in obbedire danno al Signore. Si osservi con grande attenzione quello che circa questo punto ordina la nostra apostolica regola e ci detta la ragione. Ed anche l'essere venute alla sacra Recollezione, per essere veramente povere, amando questa virtù e vivendo in perfetta nudità, piaceranno molto al Signore, dal quale fu tanto amata.

2. Per tanto si ordina che nessuna religiosa abbia cosa propria nella cella, nè in altra parte; ed acciò abbia le cose necessarie ogni una, vi sia una guardaroba, la quale abbia cura delli abiti ed altre suppellettili, dandoglieli la tunicella pulita ogni settimana, ed ogni altra cosa che averà di bisogno, senza che loro abbiano necessità d'inquietarsi per cercarle; ed incarichiamo alla superiora, ed ordiniamo che tenga tutte le cose necessarie, acciò le religiose si vestano; e quella che in ciò sarà negligente, sia castigata a disposizione del superiore, *etiam* con la sospensione dell'offizio; e le religiose non dovranno tenere cosa alcuna, per piccola che sia, senza licenza della superiora, nè cambiare, nè commutare, nè dar fuori di casa cosa alcuna; solo potranno ritenere nella guardaroba due abiti, due toccati bianchi, due veli negri, le toniche, fascie ed abiti segnati per il suo uso: tutto questo in potere della guardaroba; e dello stesso modo vi dovrà essere una officina comune (che si chiama dispensa), dove stia quello che apparterrà al cibo delle religiose, e un'altra d'infermeria con tutte le cose necessarie per regalo dell'inferme.

3. Nelle celle non abbiano solo che una eroce di legno e quattro stampe di carta et un scabello piccolo per sedere, ed un sughero o stora, e un cestello

Capitolo 11.
Della confessione e comunione.

Capitolo 17.
De l'obbedienza e povertà in comune e in particolare.

per il suo lavoro. Li letti siano di legno, nella forma che dispone la regola, sopra alcune tavole un pagliaccio, lenzuoli di stame di lana, due coperte bianche, una coperta di stamigna e un cuscino di tela per capezzale. Non dormano due insieme in un letto, sotto pena di privazione di officio alla superiora che ciò permetterà.

4. Li abiti dovranno essere di saia bianca, o stamigna rozza, e la cappa di saia ruvida, colore di fuliggine, senza pieghe, e più corta che l'abito otto dita, il mantello o saia interiore sia del colore della cappa, o pardo, come non sia d'altra cosa che di saia cordellata. Le toniche siano di stamigna bianca ruvida: la circonferenza dell'abito sia di dodici palmi, e che non si strascini, nè scuopra il piede, e le maniche ritonde e lunghe, sino a coprire la mano disteso il braccio. Lo scapulario sia sì lungo come la tonaca da ambe le parti, nel quale, e nella cappa, si ponga la croce, e la sua forma sia quella delle religiose calzate, meno il ricamo. Le scarpe siano chiuse per maggiore onestà. Osservino molto questa santa virtù della povertà, considerando che quella che sarà maggiore nel dispregio del temporale, sarà più ricca nello spirito per ottenere l'eterno.

1. Si osservi con gran rigore la virtù del santo silenzio e ritiro, chè in quello sta bilanciata gran parte del profitto spirituale. E così al silenzio che richiede la regola, ordiniamo che in nessuna maniera si parli in parte alcuna da che usciranno dalla recreazione, che sarà un'ora dopo pranzo, sino sonato il vespero, e un'altra dopo cena, e dopo sonato alli matutini sino all'uscire di Prima; le ufficiali potranno parlare quando occorrerà nelle cose spettanti alli loro offizi.

2. Nel coro, refettorio e dormitorio si osservi sempre il silenzio: se sarà necessario di parlare alcuna cosa, sia con parole molto basse, umili e oneste, che così dispone la nostra santa regola.

3. La madre priora invigli che le religiose stiano ritirate nelle loro celle, lavorando o facendo alcun'altra cosa, di maniera che non si dia luogo all'oziosità, e in questo sia rigorosa, e molto più, che non uscissero fuori da quella nell'ore del silenzio, sì di giorno come di notte.

4. Li digiuni sono li propri delle spose di Cristo, che tanto loro conviene digiunare, quanto respirare. E così s'ordina che le religiose di questa santa Recollezione digiunino dalla Croce di settembre sino alla Natività del Signore in tutti li lunedì, mercoledì, venerdì e sabbato, se non sarà che in quelli venga alcuna festa solenne, conforme le costituzioni; con avvertenza che dall'Avvento sino alla Natività del Signore e dalla Quinquagesima sino a Pasqua, eccettuate le domeniche, dovranno digiunare, con mangiare pesce, sì come ordina la nostra santa primitiva regola. Et oltre questi digiuni, dovranno osservare tutti quelli della Chiesa, vigilia di Nostra Signora, e li sabbati in venerazione del dolcissimo Nome di Maria, che con tanta riverenza e tenerezza si osserva nella nostra sacra religione. Questi digiuni potrà la madre priora dispensare per l'età, fiacchezza o altra giusta causa, e per la medesima li potrà accrescere per la facultà che in ciò dà la primitiva regola.

5. Negli altri digiuni si osservi quello che si osserva nel nostro Ordine, assistendo la madre priora al pranzo e colazione, acciò siano secondo la possibilità del convento, avendo riguardo in

questo le religiose non al regalo, ma al sostenimento necessario; confidando della madre priora, che in tutte le cose opererà con prudenza e carità verso le sue figliuole.

6. Il lavoro sia per la comunità, e si faccia unitamente nel luogo da destinarsi dalla superiora, e dovrà assistervi o la priora o la superiora o altra monaca da deputarsi dalle medesime, e nel tempo del lavoro dovrà da una delle più giovani leggersi qualche libro spirituale o vita de' santi e sante, e nessuna dovrà partirsene senza licenza e necessità, per ritornarvi subito che questa sarà cessata, lasciando alla medesima madre priora la facoltà di poter dispensare sopra il ritrovarsi in detto luogo determinato per il lavoro comune, secondo che conoscerà averne qualcheduna delle monache necessità. Non se gli assegni un tanto di lavoro, ma si potrà offrire alcun premio spirituale a quella che terminerà più presto il suo lavoro.

1. Con grande amore siano medicate le sorelle inferme, per il cui effetto vi sia una la quale sia molto diligente e caritativa, alla quale dovranno obbedire in quello che loro ordinerà, conformandosi con la povertà che osservano. Che la madre priora applicherà grande attenzione in provvedere le cose necessarie, siano curate nell'infermeria, e la madre le visiti con gran carità, e facciano ciò l'altre per consolazione delle pazienti. S'invigili molto, acciò siano loro amministrati li santi Sacramenti, e l'assoluzione dell'Ordine, acciò ricevano sì gran bene per il viaggio che aspettano quelle che si troveranno in pericolo di morire, ed in tutto si osservi quello che ordina il ceremoniale.

2. Nel loro fimerale, ed altre esequie, si faccia con ciascheduna quello che con tutte; e le religiose tutte dell'Or-

dine, secondo la disposizione delle nostre sante costituzioni nel capitolo che parla di questo punto.

1. Si dovrà osservare perpetua clausura, senza che le religiose possano uscire dal loro convento, solo per incendio, male pestilenziale, o altri casi, che a ciò le obbligasse, secondo la costituzione VIII *Decoris* del B. Pio V, e se sarà possibile, non senza consulta e licenza delli superiori della religione. Potranno anche uscire, quando saranno elette per superiori di altri conventi, e per altra fondazione; stando sempre pronte all'obbedienza, se gli sarà ordinato che ritornino dopo di aver terminato il tempo e compiuta la funzione per la quale sono uscite. E questo sia loro avvertito, e non si permetta la loro uscita in altro modo.

2. Nella clausura non potrà entrare persona alcuna, se non è nell'i casi, che permettano la legge, concilio e costituzioni apostoliche, nè si apra la porta regolare.

3. In questo si ponga grande attenzione per non incorrere nelle censure e pene imposte, come cosa che porta seco gran rilassazione oprando il contrario.

4. Per entrare alcuna persona per cosa necessaria, anderà avanti con una campanella la madre priora o la guardia degli uomini, acciò le altre in udirla si guardino di non esser viste, e la persona che entrerà sia sempre accompagnata, sino esca fuori.

5. Nella porta regolare non si permetta visita, nè conversazione di persona alcuna di qualsivisa condizione, e in questo invigili grandemente la madre priora, e le portinaia; e nella visita si esaminino in questo punto, e se si troverà esservi stata dispensa o rilassazione, si castighi con rigore.

Capitolo VII.
Della clausura, parlatorio, o quelli che potranno parlare in quello.

Capitolo VI.
Delle inferme e delente.

6. Nella porta regolare dovranno esservi tre chiavi: una la tenga la madre priora, un'altra la madre sottopriora, ed un'altra la rotara maggiore, e non si possano dare le chiavi l'un'all'altra, ma che aprano e serrino tutte tre unite, e in caso d'infermità si nomini un'altra.

7. Nel parlatorio vi sia una cancellata di ferro con punte dalla parte di fuori; e dalla parte di dentro, un'altra di legno, lontano in buona distanza; e a quella di dentro vi dovrà essere uno sportello di tela negra, oscura, col suo telaro, nel quale stia la serratura; e di questa e della porta della cancellata dovrà avere le chiavi la madre priora, e di quella del coro, e del comunicatorio; le quali darà per aprire negli giorni della comunione; e quella del velo del coro, durante la messa, e quando vi saranno li mattutini cantati, e quando gli parerà essere necessario; ma il velo della cancellata non si apra per cos'alcuna senza licenza del nostro padre provinciale, nè la madre la conceda solo che in alcuna occasione, e per persone di molta autorità.

8. Nel parlatorio nessuno entri a parlare, nè a visite, senza espressa licenza della superiora, e questo sia con padre, madre, fratelli, e zii, a persone religiose di vita lodevole; e questo non sia nell'Avvento, nè in Quadragesima, nè nei giorni di comunione di comunità, nè in questi tempi scrivano le sorelle lettere, ma sia in quelli la loro corrispondenza solo con Dio.

1. La visita appartiene al nostro padre provinciale, e sia nella conformità che dispongono le costituzioni dell'Ordine, ed osservino con gran venerazione li precetti, che da quelle risultano.

2. Si faccia l'elezione della madre priora secondo il tenore delle consti-

tuzioni, che parla circa questo punto, e nella forma che sono elette negli altri offizi le religiose degli altri conventi, per il cui effetto si serva il presidente in tutto e per tutto di quello che ordina la costituzione, tanto circa la qualità di quelle che dovranno essere elette, quanto nel modo di eleggere, e dare le possessioni all'elette.

3. Alla madre priora appartiene esser vigilantissima negli obblighi del suo officio; visiti le celle ed officine, e provvedere le cose necessarie in quelle, che non vi manchi cosa alcuna. Invi-gili grandemente, che le religiose vivano ritirate ciascheduna nella sua cella, che non stiano oziose, che si osservi con rigore il santo silenzio, e l'altre cose che riguardano alla maggior perfezione. Si porti con prudenza nel rigore e soavità, ed in tutto procuri di dare esempio, e che lo diano l'anziane alle minori. Tutti le diano conto di quello che sarà necessario, sì nel temporale come nello spirituale, acciò da per sè, o con consulta delle sue discrete, che dovranno essere le cinque più anziane, provveda le cose più convenienti, e se a loro parerà consultare con li superiori dell'Ordine, lo facciano.

4. L'offizio della madre sottopriora è di aiutare in tutte le cose con fedeltà alla madre priora, ed all'assistenza del coro di giorno e di notte, e si dica l'offizio divino con divozione e pausa, e della pulitezza del coro, e di metter nelli sabbati nel refettorio la tabella delli offizi, e di fare che s'osservino ed adempiscano.

5. Abbia un inventario delle cose del convento, e sia molto zelante dell'osservanza delle costituzioni, e che si legga ogni giorno nel refettorio un capitolo di esse, e li venerdì durante tutta la tavola.

6. L'offizio della madre maestra delle novizie è indirizzare le nuove piante, e così deve essere scelta la più zelante, procurando più presto di essere amata, che temuta dalle sue novizie. Insegni loro quello che dovranno osservare e professare con amore; sotto la sua obbedienza dovranno stare per quattro anni dopo professe; gli dia animo grande all'orazione ed obbedienza.

7. In tutto gl'insegni, che si esercitino nelle virtù, acciò vivano perfette.

8. Nella santa Recollezione doveranno le novizie con la loro madre maestra, sì come tutte con la madre priora, consultare almeno una o due volte ogni mese le cose loro interne, ed il loro spirito, acciò siano aiutate dalla loro direzione, buoni consigli e dottrina, e tutte vivano umili, riverenti ed obbedienti alla volontà di altri, che è il primo e principale gradino della vita religiosa. Parimente è di quest'offizio l'attendere alla politezza del convento.

1. La rotara maggiore dovrà ricevere tutte l'ambasciate, e rispondere con voce bassa ed umile nella ruota: di tutto quello che gl'anderà, ne dia parte alla superiora; e di quello, che passerà per la detta ruota e portaria, non ne dia parte a nessun'altra: nè riceva, nè dia lettere, nè viglietti per dentro o fuori di casa, senza che prima li riveda la madre priora, sotto pena di essere deposta dall'offizio: serri la ruota nelle ore assegnate del silenzio, nel tempo delli divini offizii, e refettorio: se le dia una compagna che l'aiuti; ed ambe siano del zelo e religione, che richiede tal offizio.

2. La sagrestana servirà al Signore in questo offizio con la pulitezza e venerazione che sarà possibile; chiedi alla superiora le cose necessarie per la chiesa e sagrestia, ed abbia cura di

chiamare le sorelle al confessionario nelle vigilie e giorni della comunione.

3. Per la ruota della sagrestia, che deve servire solamente per l'amministrazione delle cose del culto divino, non riceva ambasciate, nè per dentro, nè fuori di casa, nè in quello permetta alcuna pratica con persona veruna qualsivoglia che sia. Invigili grandemente, che si osservi il silenzio, se vuol dare al suo offizio la divozione che si richiede.

4. La madre priora, con consulte delle discrete nomi due depositarie, e queste assistano alli conti di quello si spende, e lo scrivano nei libri, di modo che il tutto sia aggiustato per la visita, acciò si sappia lo stato del convento, e si tenga un archivio, nel quale si conservino le loro scritture ed istromenti, senza che se ne cavi alcuno fuori, senza lasciare ricevuta di quello che la piglia, e la causa per la quale si porta via, ed il tutto si scriva con il giorno nel libro del registro.

1. Benchè la superiora abbia autorità di correggere quando sia conveniente, ciò non ostante s'ordina che si tenga capitolo ogni settimana. Il venerdì, o, quello impedito, in altro giorno della settimana che alla superiora piacerà, nel quale s'avvertiscano le colpe, e si tratti di quello che sarà necessario per il buon governo.

2. Primo si suonerà la campana della comunità, ed unite nel luogo determinato, detto l'inno dello Spirito Santo con la sua orazione, sedute per loro ordine, faccia a quelle un'esortazione circa l'osservanza ed amore di Dio. Dopo le novizie, se vi saranno, vadano al noviziato, dove ogn'una in particolare dirà alla maestra le sue colpe, e poi ogn'una delle altre parimente dirà con ogni umiltà: *Benedicite, Madre*, dicendo

Capitolo ix.
Della sagrestiana, rotara ed altre uffiziali.

Capitolo x.
Del capitolo conventuale e delle colpe.

le sue colpe, specificandole in particolare, *domandando perdono a Dio, ed a vostra riverenza, che mi corregga con carità*; e dopo la madre priora ordini alla zelante, che sarà l'eddomadaria, che dica le colpe, che averà avvertito a ciascheduna, e quella, alla quale sarà imputato qualche colpa, subito si prostri sin tanto che si faccia il segno, e le corrette bacino lo scapolario alla priora, e vadano al luogo loro.

3. L'istesso s'osserverà con l'altre, essendo la madre priora quella che le deponga, e se ad alcuna non se l'avvertirà mancamento, potrà essa chiedere *Benedicite*, e dire quelle che averà. Tutto ciò dovrà intendersi delle colpe leggere, e non delle gravi, che non dovranno manifestare, nè essere da altri manifestate in pubblico; e quanto alle novizie, queste non dovranno intervenire al capitolo delle colpe delle professe, ma dovrà quanto sopra da loro osservarsi nel luogo del noviziato avanti la madre maestra delle novizie.

4. Tutte umilmente ricevano la correzione, che sarà necessaria dargli, offerendola al Signore, e viveranno nella loro pace. Se vi saranno accuse tra le religiose (il che Iddio non permetta), si miri prima bene tra la superiora e discrete, avanti che si venga al castigo; e se vi sarà alcuna incorrigibile, o se si vedrà alcun dubbio nel modo che si dovranno correggere le cose gravi, se vi fossero, se ne dia parte al nostro padre provinciale o definitorio, acciò si pigli la forma che si deve osservare nel rimedio. Alcuna volta potrà la priora nel capitolo dare la disciplina, benchè non vi sia colpa che ciò richieda, solo per esercizio di umiltà, del che niuna di spirito umile può senzarsi.

1. Colpa leve è non prostrarsi quando fanno alcun mancamento nel coro,

parlare nel dormitorio o refettorio, fare alcun rumore con li scabelli nella comunità, o in altra parte, dire del mangiare se sta bene accomodato, e dell'abito se sta malamente aggiustato, bere senza licenza, maltrattare qualsivoglia cosa della comunità, alzar gli occhi notabilmente nel coro o refettorio, non portare gli occhi bassi per casa, ed altre cose simili: la pena di questa colpa è il recitare in ginocchioni nel mezzo del refettorio quello che parerà alla priora, o cose simili, conforme saranno le colpe.

2. Grave colpa è perfidiare con altra impazientemente, pigliare, o dare, o cambiare qualsivoglia cosa con altra, entrare in alcuna cella senza licenza, difendere la sua colpa, rompere il solito silenzio, o cose simili: la pena di queste colpe sarà mangiare in refettorio in terra un giorno a pranzo pane ed acqua, o altre cose che parerà alla priora, conforme sarà la colpa.

3. Colpa più grave è scomponersi con la superiora, perfidando, o dandole alcuna discortesia, frangere alcun digiuno dell'Ordine, disobbedire avvertitamente, parlare con alcuna persona di fuori senza licenza, o senza l'ascoltatrice (questa sarà nominata dalla comunità per il tempo che li parerà), ed altre cose simili.

4. La pena di queste colpe sarà digiunare tre giorni in pane ed acqua, o disciplina di bacchette nel capitolo, o cose simili.

5. Colpe gravissime saranno quelle, che saranno maggiori che le sopradette, e riferite nel capitolo passato, alle quali vi saranno necessarie pene maggiori, se si cometteranno tali colpe (il che Iddio per sua misericordia non permetta); ma se vi saranno, non si dissimolino. ma si castigino con rigore

ed ammonizioni, acciò la pena serva per sanare la piaga dell'anima; ma se l'ostinazione sarà grande, sia anco grande la penitenza, e tutti l'aiutino con orazioni, e si potranno approfittare di discipline conventuali, e reclusione della comunità, più digiuni, o cose simili.

1. Non si riceva alcuna, che non sia abile per recitare l'offizio divino, e che stia in forze e salute per seguire la comunità, e che si riconosca essere di buon intelletto, e naturale: dovranno essere d'anni quindici, o almeno di dodici, essendo persone, che per giuste cause ed utilità possano essere ricevute.

2. Per fuori del coro (cioè converse) si ricevano persone di forze e di salute, e che abbiano gran desiderio di servire a Dio.

3. Per ricevere l'une e l'altre dovrà precedere licenza del nostro padre provinciale, al quale la madre priora informerà delle qualità di quelle che pretende, avendo prima fatte informazioni nella forma solita della sua legittimità e purità di sangue.

4. Il modo circa di riceverla, e dargli l'abito e la professione, si osservi la forma, che sino qui si è osservata, conforme ordina il ceremoniale dell'Ordine e dispongono le costituzioni; parimente nelle cerimonie che appartengono al coro, processioni solenni di defunte, e loro anniversario, cerimonie di refettorio, e altre cose che appartengono al buon governo e regolare osservanza, si debbano osservare le costituzioni ed ordine del ceremoniale, come s'osserva e costuma in tutti gli altri conventi di religiosi e religiose del nostro Ordine, come si è detto.

5. Tutte le quali costituzioni ed ordini con l'aiuto del Signore s'adempiranno facilmente quando con vivo desiderio se ne chiederà a sua divina

maestà l'adempimento, con aver mira al maggior onore e gloria di Dio, aumento e credito della nostra santa riforma e recollezione, ed utile delle anime nostre. Del tutto ne sia lodata e servita la SS. Trinità, Amen ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Ferdinandus constitutiones huiusmodi, quo firmius subsistant et servantur exactius, apostolicæ nostræ confirmationis patrocinio communiri summopere desideret: nos, piis ipsius Ferdinandus votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, dictasque moniales specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Congregationis nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus ad suprascriptas constitutiones examinandas specialiter deputatas, quae rem mature discussis, consilio, omnes et singulas constitutiones praecursas, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras, et constitutiones praecursas, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit,

Confirmatio
pontificia.

Classica.

Capitolo xii.
Di quelle che
dovranno essere
ricevute
all'abito e professione.

in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios ac delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium. § 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fals. § 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii februarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 22 februarii 1685, pontif. anno IX.

CLII.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum de primatu in functionibus et iure processionis peragendae pro fratribus Praedicatoribus contra fratres Minores de Observantiâ in Quitensi provinciâ¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum, ad favorem dilectorum filiorum fratrum provinciae Quitensis in Indiis Occidentibus Ordinis Praedicatorum, decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « In causâ Quitensi praecedentiae propositâ per eminentissimum et reverendissimum dominum cardinalem Pamphilium pro patribus Dominicanis provinciae Quitensis contra patres S. Francisci Minoris Observantes eiusdem provinciae, sacrorum rituum Congregatio, auditis ac discussis iribus hinc inde deductis atque allegatis ab utrâque parte et informante, censuit decernendum esse, prout decrevit, ad favorem patrum Dominicanorum, tum quoad praecedentiam eisdem patribus Dominicanis debitam supra praefatos patres S. Francisci Minoris Observantes in omnibus actibus publicis et processionibus, tum quoad ius peragendi processionem dominicâ infra octavam Corporis Christi private quoad dictos patres Franciscanos, et signanter in civitate Quitensi; ac insuper declaravit licere praedictis patribus Franciscanis eadem die dominicâ infra octavam Corporis Christi facere processionem intra claustra eorum conventus et ecclesiae: et ita sancivit et servari mandavit die

Decretum praedictum, quo etiam declaratur, licere Franciscanis eandem processionem intra claustra instituire.

¹ De huiusmodi primatu pro fratribus Observantibus vide constit. ed. MDCLXXV, die 25 januarii, pontif. IX.

x februarii MDCLXXXV. — N. cardinalis LUDOVICUS BERNARDUS CASALIUS, sacrorum rituum Congregationis secretarius ».

Confirmatur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus pariter filius Ignatius de Quasadi dicti Ordinis fratrum Praedicatorum professor in sacra theologia magister, ac dictae provinciae Quitensis procurator, nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desideret: nos, ipsum Ignatium procuratorem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Classifica.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium remotio.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi martii MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 26 martii 1685, pontif. anno IX.

CLIII.

*Conceduntur indulgentiae perpetuae clericis saecularibus in communi viventibus*¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Cum nos institutum et constitutiones clericorum saecularium in communi viventium auctoritate apostolica confirmaverimus; et, sicut accepimus, iidem clerici in vineâ Domini ad animarum salutem strenue laborent, multaque pietatis et christianae charitatis opera assidue exercent: hinc est quod nos, felici eorum in viâ mandatorum Domini progressui, dictique instituti ad Dei gloriam et Ecclesiae Catholicae, cui superni dispositione consilii, meritis licet imparibus, praesidemus, utilitatem, specialemque christifidelium aedificationem, propagationi et incremento, quantum nobis ex alto conceditur, providere cupientes, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis clericis saecularibus, qui dictum institutum in posterum ingredientur, die primâ eorum ingressus, si

Indulgentia in rubrica.

¹ De indulgentiis concessis similibus Congregationibus presbyterorum saecularium B. M. V. Assumptae, vide const. ed. MDCLXIII, die 20 maii, pontif. VII; de privilegiis horum clericorum vide const. ed. MDCLXXXV, die 9 februarii, pontif. IX, et ibi notata.

vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam; illis quoque qui institutum huiusmodi ingressi, et in eo viventes, iuramentum de perseverando usque ad mortem in eodem instituto iuxta constitutiones praedictas praestiterint, et vere similiter poenitentes et confessi eo die sacrâ communione refecti fuerint, itidem plenariam; ac praefatis clericis saecularibus in communi viventibus, nunc et pro tempore existentibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere pariter poenitentes et confessi ac sacrâ communione refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti nomen Iesu ore, si potuerint, sin minus, corde devote invocaverint, etiam plenariam; praeterea eisdem praesentibus et futuris clericis saecularibus vere similiter poenitentibus et confessis, ac sacrâ communione refectis, qui aliquam dicti instituti ecclesiam vel oratorium, vel parochialem ecclesiam loci, ubi pro tempore commorabuntur, die festo S. Petri ad Vincula a primis vesperis usque ad occasum solis diei huiusmodi annis singulis devote visitaverint, et ibi pro felici praefati instituti progressu, propagatione, ac pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, pariter plenariam; insuper eisdem clericis saecularibus in communi viventibus, qui spiritualia exercitia per octiduum continuum in aliquâ eiusdem instituti domo peregerint, et interea vere quoque poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum praedictum sumpserint, ac, ut praefertur, oraverint, similiter plenariam semel in anno omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino ceneceamus. Ac deum eisdem clericis saecularibus prae-

sentibus et futuris sub instituto praedicto viventibus, qui singulis diebus mane conscientiam suam diligenter examina-verint cum proposito a peccatis abstinendi et se corrigendi, ac litanias Beatae Mariae Virginis devote recitaverint, et, ut supra expressum est, oraverint, centum dies pro unoquoque die, quo id egerint, de iniunctis eis seu aliâs quomodolibet debitis poenitentis in formâ Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI aprilis MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 11 augusti 1685, pontif. anno IX.

CLIV.

Communicantur privilegia universitatis S. Thomae civitatis Monilae universitatibus S. Iulci et B. Ferdinandi civitatis Quitensis Ordinis Praedicatorum in Indiis Occidentalibus¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iacobus Rivius, procurator generalis Ordinis fratrum Praedicatorum, in sacrâ theologia magister, quod (licet in con-

Landes universitatis S. Ferdinandi.

¹ De universitate S. Thomae vide constit. ed. MDCLXXXI, die 7 augusti, pontif. v; de nonnullis vero studiis Praedicatorum, vide Innocentii XII Const. ed. MDCXCIII, die 20 octobris, pontif. II.

Clauulas.

ventu SS. Rosarii et collegio S. Thomae civitatis Sanctae Fidei in novo regno Granatensi in Indiis Occidentalibus dicti Ordinis sit et semper fuerit universitatis studii ab initio fundationis dicti conventus per litteras felicis recordationis Gregorii PP. XIII praedecessoris nostri erecta, et subinde a recolendae memoriae Paulo PP. V praedecessore pariter nostro per suas litteras ad dictum collegium translata, ipsaque universitas fuerit in possessione conferendi gradus academicos omnibus professoribus et discipulis scholae S. Thomae Aquinatis ibidem litterarum studiis operam navantibus; ut autem dicta universitas in maiori auctoritate esset, et eiusdem S. Thomae doctrina magis ampliaretur, bonae memoriae Christophorus Porres, dum vixit, archiepiscopus dicti novi regni Granatensis, qui in minoribus constitutus professionem regularem in Ordine praedicto emiserat, magnificum in dicta civitate collegium maius, in quo saeculares nobiles et bonae conditionis edocerentur, suâ impensâ fundaverit, in eoque erexit cathedras philosophiae, sacrae theologiae, sacrorum canonum et legum, quibus pro instituto est sequi et docere doctrinam S. Thomae, prout ibidem fit cum magnâ utilitate studentium, qui, post peccata studia, susceptasque in dicta universitate laureas, ad servitium ecclesiarum ac ad ministeria parochorum et praebendarum admittuntur) nihilominus, huiusmodi pacificâ possessione gradus in eadem universitate suscipiendi non obstante, nonnullae personae a modico tempore rumorem sparserunt, et aliis persuadere conati sunt, quod gradus, in praefatâ universitate recepti, non sint sufficientes et validi ad hoc ut graduati possint admitti ad oppositiones et concursus praebendarum magistralium,

doctoralium, poenitentiariarum et theologalium, ac dignitates et officia, quae de iure requirunt ut illas et illa obtinentes huiusmodi gradibus insigniti sint; unde hoc praetextu thomistas a praefatis officiis et dignitatibus omnino excludunt, et, quatenus eos admittant, dicunt capitulares, se propter gradus defectum non posse eis locum in nominationibus dare: quod quidem in gravissimum redundat praedictum collegialium supradictorum ac in diminutionem existimationis doctrinae tanti doctoris. Cum enim non ex aliâ causâ excludantur, quam ex eo quod doctrinae eiusdem S. Thomae sequaces et in praefati Ordinis universitate graduati sint, nemo amplius erit, qui doctrinae S. Thomae studiis operam dare velit, et intra modicum tempus collegium supradictum, quod hodie litterarum seminarium est, destructum remanebit, peribit universitas, et doctrina S. Thomae in illis partibus extinguetur, quae tamen eam a multis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris commendata fuit, non sine mandato ut illius ampliatio in universitatibus opera daretur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem exposito subiungebat, nos, per quasdam nostras in simili formâ Brevis anno MDCLXXI expeditas litteras, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis propagandae fidei praepositorum consilio, facultatem conferendi gradus scholasticos in omnibus scientiis, quae in collegio B. Ferdinandi regis catholici Sancti nuncupati dicti Ordinis civitatis Quitensis in eisdem Indiis Occidentalibus docerentur, sub certis modo et formâ tunc expressis concesserimus; carissimus vero in Christo filius noster Carolus Hispaniarum rex catholicus non solum regium suum beneplacitum super institutione collegii

Praerogative
alterius univer-
sitateis beati
Ferdinandi.

huiusmodi impertitus fuerit, sed etiam, per schedulas suas regias anno MDCLXXXIII emanatas, collegium ipsum sive illius universitatem omnibus privilegiis et praerogativis regalis collegii decoraverit, idque intuitu magnae utilitatis, quae in illis partibus adeo remotis ex doctrinâ memorati S. Thomae et copiâ operariorum evangelicorum, qui legem evangelicam tam christianis quam infidelibus praedicent, illosque doceant, proventura speratur; ac proinde dictus Iacobus procurator generalis plurimum cupiat a nobis declarari quod supradictae universitates conventus S. Fidei et collegii B. Ferdinandi civitatis Quitensis sint certae, verae et reales universitates, prout sunt Limana et Mexicana, absque ullâ differentiâ, ac cum omnibus gratis, privilegiis, praerogativis, consuetudinibus et solemnitatibus, prout collegio S. Thomae civitatis Monilanensis in Indiis Philippinis anno MDCLXXXI concessimus, et, quatenus opus sit, dictas universitates de novo erigi in universitates publicas ad instar Limanae et Mexicanae cum omnibus gratis et privilegiis, ita ut graduati in praedictis universitatibus reputentur habiles et idonei, tamquam graduati in publicis universitatibus, ad hoc, ut, cum Dei honore et publico beneficio ac catholicae fidei propagatione, amplietur quoque praefati S. Thomae Apuinatis doctrina, illiusque studiosi et sequaces damna et praevicidia, quae nunc sustinent, amplius non patiantur: nobis propterea idem Iacobus procurator generalis praefati Ordinis nomine humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsum Iacobum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensio-

nis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac nostrarum pariter in formâ Brevis ad favorem collegii et universitatis sancti Thomae civitatis Monilae anno MDCLXXXI emanatarum litterarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto habentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. praefatae cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, omnia privilegia, praefato collegio et universitati S. Thomae civitatis Monilae dicto anno MDCLXXXI a nobis concessa, praefatis universitatibus S. Fidei et B. Ferdinandi regis catholici civitatis Quitensis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, communicavimus¹; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definituri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apo-

¹ Aptius lege *communicamus* (n. r.).

Clausula.

Controversiarum derogatio.

Praedictis sit communicatio privilegiorum, anno MDCLXXXI universitati sancti Thomae concessorum.

stolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis et universitatum, seu collegiorum praefatorum, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI aprilis MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 11 aprilis 1685, pontif. an. IX.

CLV.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super electione praecipuorum officialium pro fratribus Recollectis Ordinis Minorum sancti Francisci in Hispania¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

^{Decretum praefectum.} § 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita super quibusdam dubiis pro parte dilectorum filiorum fratrum tam Recollecto-

¹ Alia statuta pro hisce fratribus habentur in Urbani VIII const. ed. MDCCXXV, die 20 novembris, pontif. III, et Innocentii XII constitut. ed. MDCCXIII, die 15 augusti, pontif. II; necnon constitut. ed. MDCCXIX, die 30 maii, pontif. VIII, ubi agitur de definitore.

rum quam de Observantiâ nuncupatorum provinciarum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad infra-scripta dubia, referente eminentissimo Casanate, tam ex parte patrum Recollectorum quam Minorum Observantium sancti Francisci provinciarum in regnis Hispaniarum proposita:

Primum videlicet: An virtute constitutionum unum definitorem recollectioni praescribentium, patres recollecti exclusi maneant in voce passivâ ad provincialatum et custodiatum.

Secundum: Utrum provinciali seu custode, aut utroque, ex recollectis assumpto, vel ob convenientiam totius provinciae, vel ex qualitate personae electae, debeat nihilominus Recollectioni dari suus definitor in praedictis constitutionibus praescriptus.

Ad primum respondit *Negative*.

Ad secundum *Affirmative*.

Romae, XXIII februarii MDCLXXXV. — G. cardinalis CARPINEUS. B. PANCIATICUS secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut pro parte praefatorum fratrum recollectorum nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et

Confirmatio
relati decreti.

absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, decretum praesertum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salvam tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, praefatorum Ordinis et provinciarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI aprilis MDCLXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 16 aprilis 1685, pontif. anno IX.

CLVI.

Resolvuntur quaedam dubia circa modum celebrandi capitula generalia Ordinis Cisterciensis¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum in causa praetensae nullitatis quorundam capitulorum generalium Ordinis Cistercii totius Ordinis generalium, ex una et abbatibus monasteriorum de Firmitate, et Posignaco, de Claravalle, et de Morimundo ex altera partibus vertente, proposita fuerint in Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita nonnulla dubia, nempe: 1° an sit servanda consuetudo, qua pro indicendo capitulo generali abbas Cistercii consuevit cum quatuor primariis abbatibus deliberare, ac de eorumdem consilio et assensu capitulum indicare? 2° an ad capitulum, ad hoc ut sit generale, vocandi sint omnes abbates Ordinis? 3° an in capitulo generali Ordinis Cisterciensis definitiones sumendae sint per filiationes et non per vota capitulum? 4° an in capitulo generali dicti Ordinis omnino adhibendi sint viginti quinque definitores, itaut, non existentibus tot abbatibus, numerus integrandus sit ex aliis religiosis benemeritis? 5° an pariter interesse debeant quatuor primarii abbates, et iis non intervenientibus substituendi eorum loco? 6° an capitulum generale anni MDCLXXII fuerit nullum? 7° an fuerit pariter nullum capitulum anni MDCLXXIII:

Dutia praedicta.

¹ De capitulo generali vide Gregorii XIII constit. ed. MDLXXVIII, die 22 maii, pontif. VII; et de transitu monachorum in aliam religionem, vide huius Pontif. constit. ed. MDCLXXVI, die 5 augusti, pontif. X.

Resolvuntur
ut in rubrica.

§ 2. Hinc est quod nos, qui in supremo iustitiae throno a Domino constituti sumus, lites et controversias, quae fraternae inter viros religiosos suave Christi ingum portantes charitatis serenitatem obnubilare possent, tollere, illisque in futurum ansam praecidere, ac dubia praedicta dirimere volentes, de memoratorum cardinalium, qui partes tam in voce quam in scriptis informantibus audiverunt remque mature discussissent, consilio, in indicendo capitulo generali Ordinis praedicti abbatem Cistercii non teneri requirere neque consensum neque consilium quatuor primariorum abbatum; ad capitulum vero generale vocandos esse quoscumque qui de iure interesse debent; in capitulis autem generalibus eiusdem Ordinis votandum esse viritum et non per filiationes; porro in deputatione definitorum, non existente sufficienti numero abbatum, posse suppleri ab abbate ex aliis religiosis magis dignis eiusdem generationis, non tamen in casu voluntarii recessus; et quoad effectum deputationis definitorum servandum esse solitum; quo vero ad defectum suffragii abbatis absentis, non esse locum subrogationi, auctoritate apostolica, tenore praesentium, decernimus et declaramus. Denique omnes nullitates, quatenus in praefatis capitulis generalibus anno MDCLXXII et anno MDCLXXXIII respective celebratis intervenerint, auctoritate et tenore praedictis, sanamus; ac definitiones et ordinationes utriusque capituli usque ad novum capitulum generale Ordinis praedicti servari, eadem auctoritate, harum serie, mandamus et praecipimus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

spectabil, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicutque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio
contrariorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides
transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die x maii MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 10 maii 1685, pontif. anno IX.

CLVII.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium quo superioribus sancti Francisci de Obser-

vantiâ iniungitur, ne permittant saeculares ingredi septa coenobii cum sclopis aut armis, vel ibi ludere aut morari ultra tres dies.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Decretum praedictum. § 1. Emanavit aliâs a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad supplicationem tunc existentis commissarii generalis curiae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, religiosae quieti et tranquillitati fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ benigne consulens, iniungendum censuit, prout praesentis decreti tenore iniungit, omnibus et singulis dicti Ordinis superioribus, provincialibus, localibus, eorumque subditis, sub poenâ privationis officiorum Ordinis immediate incurrendâ, ne ullo unquam tempore quovis praetextu vel quaesito colore permittant aut consentiant saeculares quoscumque ingredi septa suorum conventuum deferendo per sylvas, hortos et prata¹ sclopos ad venandum, sive alia armorum genera, vel illa apud fratres tam superiores quam subditos deponere, pariterque ludere quomodolibet per claustra aliaque loca publica vel privata ipsorum conventuum, et convivere ac pernoctare in eis ultra triduum tantum, piae hospitalitatis titulo: et sic servari mandat. Non obstantibus, etc. Romae 1 decembris MDCLXXIX ».

Ita reperitur in registro authographo sacrae Congregationis negotiis et con-

¹ De vineis et pratis habendis vid. Urbani VIII const. ed. MDCCXX, die 20 nov., pont. III.

Bull. Rom. — Vol. XIX.

sullationibus episcoporum et regularium praepositae. In quorum fidem, etc. Romae hac die IX augusti MDCLXXV. — B. PANCIATICUS secretarius.

§ 2. Cum autem sicut, dilectus filius Confirmatio relati decreti. Rostandus Diaz a S. Bonaventura, carissimus in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici concionator et theologus, ac pro ultramontanâ familiâ fratrum dicti Ordinis in Romanâ Curia vicecommissarius generalis, nobis nuper exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocínio communiri plurimum desideret: nos, ipsius Francisci vicecommissarii generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes Clausulae. litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et

definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogato.

§ 4. Non obstantibus, constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, illiusque provinciarum et conventuum quorumvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hae vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx septembris MDCLXXXV, pontificatus nostri anno IX.

Dat. die 20 septembris 1685, pontif. anno IX.

CLVIII.

Confirmantur statuta capituli generalis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ, et innovatur constitutio Pii V circa eleemosynas praedicatorum et bibliothecas communes¹.

1 Alia statuta cap. gen. habentur in Urba-

Innocentius Papa XI, ad futuram rei memoriam

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Diaz a S. Bonaventura, lector generalis iubilatus, carissimè in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici concionator et theologus, ac pro ultramontanâ familiâ fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum in Romanâ Curia vicecommissarius generalis, quod dudum, videlicet anno MDCXXXII, in capitulo generali dicti Ordinis circa eleemosynas quae concionatoribus eiusdem Ordinis fieri solent, et circa libros fratrum defunctorum communibus bibliothecis conventuum Ordinis huiusmodi applicandos, ipsarumque bibliothecarum conservationem et incrementum, ac bibliothecariorum institutionem, facta fuerunt pro utrâque familiâ nonnulla statuta tenoris qui sequitur, videlicet:

Statuta huiusmodi edita fuerunt in capitulo generali anno MDCXXXII.

1. « Praedicatores quicumque eleemosynas praedicationis praetextu oblatas penitus non recipiant; nec de illis sub quovis praetextu vel quaesito colore disponere aut quomodolibet tractare praesumant et audeant; sed, si absolutâ praedicatione vel ante contigerit fieri a quovis genere personarum praedicatoribus ipsis eleemosynarum oblationem, respondeant, syndicis conventuum dumtaxat libere et integre transmittendam et consignandam fore. Quod si constituerit quempiam praedicatorem per se aut per alios pecuniam recipere vel recepisse, proprietatis poenâ omnino puniatur, et actibus legitimis per sexennium privetur; quam poenam etiam

Primum statutum de eleemosynis praedicatorum.

ni VIII constit. ed. MDCXXV, die 20 novembris, pont. III; nonnulla etiam extant in huius Pontificis constit. ed. MDCLXXIX, die 22 novembris, pontif. IV; et in constit. ed. MDCLXXXVI, die 19 iunii, pont. X legitur quoddam decretum de syndicis.

guardiani subeant, si eorum culpâ vel negligentia contra fieri contigerit.

II. Adeo nihil penduntur hisce temporibus conventuum nostrorum bibliothecae communes, ut quae aliâs diligentius rectae¹ splendorem, nunc vero negligentius desertae dedêcus potius religioni afferre videantur. Ut igitur opportunum adhibeamus tanto malo remedium, praecipimus provincialibus ministris, sub poenâ privationis officiorum irremissibiliter incurrendâ, ut vigilantius curent defunctorum fratrum libros fideliter, et quanto citius fieri poterit, transmittendos in communes bibliothecas; praecipientes insuper universis superioribus, cuiuscumque gradus et dignitatis existant, universis etiam subditis, sub poenâ excommunicationis ipso facto incurrendâ, et sub aliis item gravissimis poenis ad superiorum beneplacitum infligendis, ut nullo modo, nec per se, nec per apostolicum syndicum, sub quovis praetextu, quaesito colore, occasione vel causâ, alienent, vendant, commutent, donent, aut quomolibet aliter fraudent vel distrahant defunctorum fratrum libros, aut eos, qui ad particulares bibliothecas quavis ratione pertineant, vel quocumque modo seu titulo fuerint etiam deinceps monasterio acquisiti.

III. Verum, ad opportunam communium bibliothecarum restaurationem, continuam accretionem, et perpetuam conservationem, praecipimus omnibus superioribus provincialibus, sub proprio officiorum privatione, ut quolibet anno ducentos ad minus aureos nummos, definitorum interventu et consilio, de communibus eleemosynis, expendendos studeant in libros, consimili eorundem definitorum interventu et consilio, communibus bibliothecis applicandos.

¹ Edit. Main. legit recte (R. T.).

iv. Sed cum ratio dictet et experientia doceat, bibliothecas communes brevi temporis spatio consumptum iri, nisi bibliothecarii instituantur, qui libros disponant, ordinent, in classes redigant, purgent, reficiant, reparent, ac cetera praesent, quorum executione praedictae bibliothecae suo pristino splendori redantur, et obtento decore serventur; consulto praecipimus provinciarum ministris, sub poenâ privationis officiorum, ut, tempore capituli et congregationis, omnium bibliothecarum instituendos curent bibliothecarios, qui vel praedicationis munere praediti sint, vel saltem qui universali et competenti quâdam facultatum librorumque notitiâ polleant. Memoratarum bibliothecarum libris uti possint praedicatores et lectores praesertim, iis tamen legibus ut schedulam, quae acceptorum librorum numerum contineat, quaeque propriâ manu accipientium libros subsignata sit, in manibus relinquunt bibliothecariorum, qui nequeat nisi unius mensis spatio ad summum traditorum librorum usum permittere, itaut, absoluto mense, accommodatos libros repetant, eosque bibliothecis ad reliquorum fratrum usum restituendos omnino procurent. Bibliothecarii, qui dictorum librorum restitutionis executionem omiserint, propriis officiis spolientur, et fratres, qui acceptos libros restituere noluerint, ulteriori librorum participatione privati existant ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, licet statuta huiusmodi subinde a felicitis recordationis Urbano Papa VIII praedecessore nostro de consilio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum confirmata fuerint, nihilominus illa, prout etiam quaedam litterae recolendae

¹ Aptius lege nequeant (R. T.).

Quartum de
bibliothecariis.

Praedicta statuta confirmatae fuere ab Urbano VIII.

Secundum
de bibliothecis
communibus.

Tertium de
earum conser-
vatione et ac-
cretione.

memoriae Pii Papae V praedecessoris pariter nostri die iv novembris MDLXVIII in formâ Brevis (ut asseritur) expeditae, per quas libros e dictis bibliothecis furto subtrahi, sub poenâ excommunicationis, cuius absolutio Romano Pontifici reservata esset, prohibuit, non ubique, prout par esset, accurate observentur: nobis propterea dictus Franciscus vice-commissarius humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Nova confirmatio relatorum statutorum.

§ 3. Nos igitur, ipsum Franciscum vicecommissarium specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, statuta praesentium, in dicto capitulo generali, sicut praemittitur, edita, et a memorato Urbano praedecessore confirmata, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus pariter et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Praeterea, praefati Pii praedecessoris vestigiis inhaerentes, omnibus et singulis personis ecclesiasticis, saecularibus et regularibus, cuiuscumque status, gradus, Ordinis vel conditionis existant, etiamsi pontificali dignitate praeferantur, eadem auctoritate harum serie mandamus, ne ex bibliothecis conventuum et domorum regularium Ordinis praedicti, aut eorum aliquâ, librum aliquem aut quaternum furto subtrahere quoquo modo

praesumant: nos enim quoscumque subtrahentes excommunicationis sententiae subiaccere volumus et decernimus ipso facto, a qua nullus ab alio, quam a nobis vel Romano Pontifice pro tempore existente, possit, nisi dumtaxat in mortis articulo, absolutionis beneficium obtinere.

Clauulae.

§ 4. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolice auctores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit, dicti Ordinis, eiusque provinciarum et conventuum quorumlibet, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut praesentium litterarum exemplum, saltem quoad ea quae ad bibliothecas praedictas pertinent, in valvis earumdem bibliothecarum, aut alio illorum loco conspicuo,

Fides transumptorum.

ubi ab omnibus cerni et legi possit, affixum remaneat; utque eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus habeatur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI octobris MDCLXXXV, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 16 octobris 1685, pontif. anno x.

CLIX.

Reformatur Breve circa Melitenses ad sacros ordines promotos cum falsis dimissoriis¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Aliàs (postquam felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster per quamdam suam constitutionem, cuius initium est *Secretis aeternae providentiae consiliis, etc.*, inter alia voluerit, Italos, si quos tunc in posterum clericali characterè insigniri vel ad minores ordines promoveri ab alieno episcopo cum falsis dimissoriis contigisset, etiamsi qualitatibus per Concilii Tridentini decretum cap. XVI sess. XXIII requisitis praediti essent, nihilominus, secutà tamen prius desuper iudicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio minime gaudere, sed saeculari iurisdictioni, ut antea, plene in omnibus subiacere et sub-

¹ Hoc Breve ed. fuit anno MDCLXXXIV, die 1 Iulii, pontif. VIII, ubi vide notata; item vide Innocentii XII const. ed. anno MDCCIII, die 14 decembris, pontif. II, quae est de suscipiendis ordinibus extra tempora.

iectos esse) pro parte dilecti filii magni magistri hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani nobis exposito, quod, ut incommodis in insulà Melitensi in dies insurgentibus occurreretur, Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum die VIII maii MDCLXXVII declaraverat, Melitenses ordinatos seu ordinandos cum falsis seu absque dimissoriis non gaudere privilegiis, sed posse praefatam Urbani praedecessoris constitutionem per nos ad insulam Melitae extendi: nos, supplicationibus eiusdem magistri nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de memoratorum cardinalium consilio, supra expressam praefatae constitutionis Urbani praedecessoris dispositionem ad insulam Melitae (ita ut quod¹ Melitenses, quos cum falsis dimissoriis vel sine dimissoriis contigisset ab alieno episcopo clericali characterè insigniri vel ad minores ordines promoveri, secutà prius iudicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio minime gaudere, sed saeculari iurisdictioni in omnibus subiacere deberent) auctoritate apostolicà extendimus et ampliamus, salvà tamen semper in praemissis auctoritate supradictae Congregationis cardinalium, et aliàs, prout in nostris desuper in simili formà Brevis die 1 Iulii MDCLXXXIV expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, plenus continetur.

§ 2. Cum autem animadvertendum fuerit, decretum dictae Congregationis cardinalium super praemissis emanatum in illius extensione excedere sancita in § 4 dictae Constitutionis Urbani praedecessoris in eà parte in qua includantur etiam ordinati absque dimissoriis proprii Ordinarii, ideoque praefatae,

¹ Vel quod vel ut redundat (R. T.).

Causa reformativa.

Ab Urbano VIII privati fuerunt fori privilegio Itali ordinati cum falsis dimissoriis.

nostrae litterae, quae iuxta decretum huiusmodi expeditae fuerunt, congruenter reformandae videantur: nos, opportune in praemissis providere volentes, de eorundem cardinalium consilio, auctoritate praefatâ, tenore praesentium, reformamus supradictas nostras litteras circa promotos seu promovendos sine litteris dimissoriis, perinde ac si emanassent dumtaxat quoad promotos seu promovendos cum falsis dimissoriis; salvâ tamen pariter in praemissis auctoritate eiusdem Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium remotio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx ianuarii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 30 ianuarii 1686, pontif. anno x.

CLX.

Confirmantur constitutiones Congregationis Benedictino-Bavaricae sub invocatione Ss. Angelorum Custodum².

1 Praeposit. ab delemis (n. T.).

2 Erectio huius Congregationis habetur in

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini meritis licet imparibus per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam praesidentes, ea, quae pro felici prospereque congregationum monasticarum, uberes in Ecclesia Dei bonorum operum fructus assidue proferre satagentium, regimine et gubernio provide prudenterque constituta et ordinata esse noscuntur, ut firma semper et inviolata persistant, et sub illorum directione christifideles, divinis obsequiis sub suavi religionis iugo mancipati, mandatorum Dei stadium facilius in dies progressu decurrere, populumque christianum bono vitae suae exemplo fructuosius edificare, et spiritualium aromatum odore perfundere valeant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter constabilius.

Exortium.

§ 1. Alias siquidem nonnulla tunc expressa monasteria Ordinis sancti Benedicti, in civitate Ratisbonensi ac in dominio dilecti filii nobilis viri Maximiliani Emmanuelis utriusque Bavariae ducis, sacri Romani Imperii principis electoris, respective existentia, in unum corpus univimus et coniunximus, sicque unita et coniuncta, alia monasteria eiusdem Ordinis illis sub certâ tunc expressâ formâ aggreganda, in novam Congregationem sub titulo Ss. Angelorum Custodum Bavaricam nuncupandam, ad instar Congregationis Helveticae dicti Ordinis, perpetuo ereximus et instituimus. Ac eidem Congregationi, sic de novo erectae et institutae, pro bono eius regimine et gubernio, in primo ipsius Congregationis capitulo generali constitutiones,

Referitur erectio huius Congregationis cum facultate concedendi constitutiones.

constit. ed. MDCLXXXIV, die 26 aug., pontif. VIII, et de electione abbatum agitur in constitut. ed MDCLXXXVI, die 9 februarii, pontif. X.

1 Legerem aliaque (n. T.).

quae tamen nullam validitatem aut roborem assequerentur, nisi postquam ab Apostolica Sede fuissent expresse confirmatae, efformandi, facultatem tribuimus et impertiti sumus, et aliis, prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die XXVI augusti MDCLXXXIV expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Constitutiones a primo capitulo generalium anno MDCLXXXIV editae et ius Pontificis correctae et reformatae.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum Caestini abbatis monasterii S. Emmerani Ratisbonensis praesidis et ceterorum abbatum dictae Congregationis Bavaricae nobis nuper expositum fuit, ipsi eodem anno MDCLXXXIV primum eorum capitulum generale in dicto monasterio Ratisbonensi celebraverint, in eoque iuxta facultatem sibi a nobis, sicut praemittitur, attributam, nonnullas constitutiones pro felici prospectu eiusdem Congregationis Bavaricae regimine et gubernio efformaverint, quae in unum volumen redactae et ad hanc Sanctam Sedem transmissae fuerunt, ac iussu nostro a Congregatione nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, et aliquorum Romanae Curiae praelatorum, ad easdem constitutiones examinandas specialiter deputatâ, sedulo examinatae, et, aliquibus additis, aliis sublatis, correctae et emendatae sunt, tenoris qui sequitur, videlicet:

PROOEMIUM.

Intentio Congregationis Bavaricae Ordinis sancti Benedicti sub titulo Ss. Angelorum Custodum a sanctissimo domino nostro Innocentio Papa XI auctoritate apostolicâ anno MDCLXXXIV noviter erectae, non est novam regulam introducere, aut novas obligationes religiosas, ad conscientias eorundem gravandas, imponere, sed collapsam monasticam disciplinam, iuxta regulam sancti Bene-

dicti, ad quam tam abbates quam ceteri religiosi nostri Ordinis vi votorum emissorum tenentur, ita restaurare, ut eadem regula iuxta charitatis et perfectionis leges debite observetur, ac Ecclesiae ritibus et legibus omnia accomodentur. Quamobrem, aliarum congregationum laudabilium, nempe Cassinensis, S. Mauri et Vallisoletanae, salutaribus statutis et declarationibus in praxim iam redactas, quantum possumus, nos conformabimus, cuncta sic disponendo, ut, nihil nimis arduum et onerosum iniungendo, iter evangelicae perfectionis et observantiae regularis uno corde et animo in vinculo pacis et charitatis cum gaudio et spiritus consolatione curamus.

CAPUT I. — De formâ et ordine Congregationis Bavaricae.

Congregatio Bavarica sacris canonibus Summorum Pontificum decretis conformiter catenus formanda et ordinanda est, ut pro debitâ observantiâ regulae sancti Benedicti in primis per medietatem capitulorum generalium, tum per visitatores singulorum monasteriorum, perfectior disciplina regularis, eaque, quantum possibile erit, conformis in omnibus Congregationis huius monasteriis introducat et conservetur.

Singulis trienniis, inchoando a proxime celebrando capitulo, aliud generale capitulum celebrabitur in aliquo monasterio ad hoc, in quo omnes abbates (nisi canonicas praepeditiones habeant) personaliter conveniant, et continuis aliquot diebus diligentissime tractent de reformatione Congregationis et observantiâ regulari, aliisque rebus ad regimen Congregationis pertinentibus.

Convenientes vitam ducant communem omni superfluitate exclusâ, refectonem in mensâ regulari sumant, continuatâ lectione libri spiritualis per totam mensam, fiatque a singulis proportionata

§ 1. De capitulis seu conventibus generalibus.

expensarum refusio illi monasterio, in quo capitulum celebratur.

In proximo capitulo praesidebit dominus Caelestinus abbas S. Emmerani, qui novissime electus fuit in praesidem Congregationis: in aliis vero eligentur in principio capituli per vota secreta in scriptis praeses et duo visitatores: in hoc quoque proximo capitulo tali modo eligendi erunt; unaque cum praeside eidem praesidere debebunt, directorium habebunt, proponenda proponent, consilia et vota aliorum requirent, atque secundum ea, quae scilicet per maiorem partem suffragiorum ultra medietatem fuerint conclusa et approbata, recessus seu statuta capitularia facient: et, quod taliter circa observantiam regularem rite et recte statutum fuerit, inviolabiliter observetur ab omnibus, omni excusatione, contradictione et appellatione remotis.

Ipse vero modernus abbas S. Emmerani proximum generale capitulum a¹ monasterio ab eo deputando indicet; futura vero eiusmodi generalia capitula a praeside pro tempore existente, vel, eo non existente, aut legitime impedito, a primo visitatore, congruis temporibus intimari ac convocari debebunt in loco a praecedenti capitulo generali designato.

Qui legitime impediti comparere personaliter non poterunt, constituent (docto prius de eiusmodi legitimo impedimento, traditaque in scripto potestate) procuratorem, sive unum ex aliis abbatibus, sive priorem, aut alium religiosum conventualem, seu monasterii, qui proinde omnibus consultationibus intererit, et inter abbates (ultimo tamen loco) sedeat et votum dabit. Quod si plures sic constituti procuratores adfuerint, is inter eos, sed post omnes abbates, ses-

sionis suffragiique servetur ordo, qui inter abbates constituentes, si adessent, servetur¹.

Omnia et singula monasteria, sive singuli conventus religiosi, Congregationis nostrae conventualem sacerdotem, maiori suffragiorum conventus parte in procuratorem electum, ad capitulum generale ablegabit², singulari memoriali instruendum, cui ipsorum nomine tum gravamina tum alia proponenda committentur; qui etiam in punctis consultandis rationes suas pro vel contra proponet, simulque post abbates vel eorum procuratores secundum ordinem professionis locum obtinendo, votum consultivum habeant. Ii missi procuratores e suis quatuor eligere poterunt, qui votum etiam decisivum post abbates supradicto modo habebunt. Cum autem omnes tam abbates quam procuratores, ad locum, in quo capitulum celebrari debet, convenerint, maiori Sancti Spiritus missa decantata, cui omnes intererunt, sumptoque per singulos sanctissimae Eucharistiae sacramento, accedent ad capitulum; tum praeses, brevi exhortatione facta, legitimam esse Congregationem, declarabit. In aliis autem agendis, praesertim quoad electionem praesidis et definitorum ferendaque suffragia, observabunt ea, quae iuxta sacrorum canonum dispositionem servanda sunt.

Praeses autem et definitores electi nominabunt et instituent tres causarum auditores, abbates duos et procuratorem conventualem unum, qui temporalem statum monasteriorum examinabunt, summas receptorum et expensarum, creditorum quoque et debitarum pecuniarum cuique monasterio, ex brevibus computorum triennii praecedentis cuiuslibet monasterii quae procuratores iisdem tra-

¹ Nempe duo visitatores (n. r.).

² Potius lege in pro a (n. r.).

¹ Forsan servaretur (n. r.).

² Legerem ablegabunt (n. r.).

dere tenebuntur, inspicient; et, si quem ipsi auditores excessum in administratione temporalium animadverterint, ad definidores deferent, qui pro bono monasteriorum, prout expedire viderint, super his providebunt.

Definitorum auctoritas tempore dumtaxat capituli generalis durabit; ac tam praeses quam ipsi definidores ac visitatores, non solum quamdiu in officio erunt, sed in perpetuum, ad servandum silentium, statim electi, praestito iuramento, se obstringent.

Protocolla quoque capituli generalis et visitorum, si praesidis et visitorum arbitrio asservari ulterius necesse non sit, comburentur; quae vero servanda erunt, ita caute custodientur, ut nullo modo in illorum deveniant manus, quos visitatio et accusatio concernere potest.

Pro feliciori successu capituli proxime celebrandi, si ita praesidi et visitoribus videbitur, unus abbas ex aliâ Congregatione Ordinis sancti Benedicti evocandus erit, qui domino abbati S. Emmerani moderno praesidi nostrae Congregationis assideat, primumque locum immediate post eundem praesidem teneat; successive vero alii omnes abbates iuxta consuetam eorumdem praecedentiam.

Intra triennium quoque, omnia quae per abbates non commode expediri, neque tamen ad capitulum generale differri possunt, ad ipsum praesidem referantur, petendo consilium vel decisionem pro ratione subiectae materiae iuxta tenorem regulae sancti Benedicti et nostras constitutiones.

Ipsae autem dominus praeses, vel statim, ponderatis rationibus, per se resolutionem dabit, vel, in casibus dubiis et gravioribus, consilium a visitoribus, aliisque abbatibus vicinis praeriquirit: atque huiusmodi decisiones seu resolutiones domini praesidis, licet ante con-

firmationem capitularem, vim statuti perpetui non habeant, tamen, usquedum causa in proximo capitulo proponatur, sine oppositione vel contradictione observentur.

Libera etiam sit appellatio singulis religiosi, qui a proprio abbate se gravari, et proinde iustam appellandi causam habere credunt, ad dominum praesidem conceditur, eo tamen observato, ut per litteras gravamina proponant, nec nisi vocati personaliter eundem accedant; item, ut cum religiosâ modestiâ, sine insolenti despectione proprii abbatis, provocationes huiusmodi fiant. Quod si nec a domino praeside iuste iudicatum quispiam censeat, ad capitulum generale, si quidem causa gravaminis sit gravis, et proportionata sit, provocare poterit, et a capitulo generali ad sanctam Sedem Apostolicam, ad quam etiam semper et quaecumque liber patet recursus. Quo facto, omnis processus sit suspensus, et, si pro causarum vel circumstantiarum qualitate provocans huiusmodi in suo monasterio quiete vivere non posse videatur, pro convenienti tempore ad aliud monasterium transferetur per praesidem.

Habeat dominus praeses sigillum speciale Congregationis in manu et custodia suâ, quo utetur in expeditione seu communicatione decretorum capitularium, item recessuum seu chartarum visitationis, et si quae alia, non proprio, sed totius Congregationis, vel saltem nomine domini praesidis et visitorum, expedienda erunt. Asservabit etiam dominus praeses omnia documenta, protocolla, aliaque scripta, quae pro futuris eventibus asservari, ut supra, necesse erit, consignanda post expletum triennium suo successoribus.

In quem finem in uno monasterio a capitulo nominando archivium constitue-

tur, in quo documenta, quae universam Congregationem concernunt, asservabuntur a duobus vel tribus ab eodem capitulo deputandis.

Insuper necessarium erit aliquale aerarium constituere, in quo singula monasteria proportionatam aliquam collationem pecuniae annuatim faciant, eo fine, ut in primis¹ expensae a visitatoribus in transitu ab uno ad alterum monasterium faciendae, sine novo monasteriorum onere, deinde etiam alia, quae emergentibus casibus nomine Congregationis expendenda erunt, ex hoc communi aerario sumi possint. Atque hoc aerarium sub custodia domini praesidis erit, qui cum duobus deputatis illius monasterii, in quo aerarium extiterit, inspectionem et curam debitam habebit, atque singulorum portiones seu taxas (certo anni tempore) recipiet, et, completo triennio suo, de omnibus acceptis et expensis rationem, unaque residuam pecuniam, in capitulo generali deponet, novo praesidi numerandam et committendam, ac custodiendam, ut supra decretum est.

Dominus praeses curabit, a quodam ad id specialiter deputato describi ea quae notatu digna per annum acciderint spectantia ad Congregationem, utpote¹ monasteriorum accessiones, superiorum institutiones, amotiones et depositiones, si quae fiant, et alia negotia magni momenti, quae suscepta per annum vel terminata fuerint; et in alio libro nomina patronorum, benefactorum, et amicorum Congregationis, ac etiam extraordinaria benevolentiae officia ab ipsis recepta, ut de iis successores suos et alios docere possit; quos duos libros ad capitulum generale deferet, patribus exhibendos.

Quolibet triennio praeses Congrega-

¹ Aptius lege ut puta (R. T.).

tionis officium deponet, ita tamen ut sexennio, et amplius, illius officium continuari possit, si ita pro bono Congregationis disponendum capitulo videbitur, dummodo tamen confirmatio fiat per secreta suffragia a duabus ex tribus partibus vocalium in capitulo existentium.

Ut visitationes monasteriorum, unde plurimum, tam disciplinae regularis conservatio, quam eorum, quae in capitulis generalibus salubriter constituta sunt, executio pendet, cum auctoritate et fructu fiant, ipse dominus praeses erit ordinarie primus omnium monasteriorum visitator: praeter quem duo alii visitatores eligantur in capitulo generali, quorum unus semper cum domino praeside visitationibus intererit. Si praeses non possit omnia monasteria visitare, disponet cum visitatoribus, quatenam soli visitatores visitare debeant. Monasterium domini praesidis a duobus convitatoribus visitabitur. In casu, quo, propter aegritudinem vel alia inevitabilia eaque diuturna impedimenta, sive dominus praeses sive alii duo visitatores non possent officio visitationis fungi, per capitulum generale quolibet anno, donec aliud statutum sit in capitulo generali, provisio facienda, et eventualiter alii substituendi sunt, ne res tam salutaris, scilicet visitatio singulorum monasteriorum, omittatur, sed omnino perficiatur et terminetur.

Quod si praeses non adsit cum uno visitatore, neque ipsimet duo visitatores constituti simul adesse possunt in visitatione, adiungetur a praeside, cum consilio visitatorum, uni visitatori socius eius, vir capax, et¹ in statutis faciendis visitatori auxilio esse possit, qui ad silentium servandum, in iis quae ad officium suum pertinent, eo modo quo visitator, adstringetur.

¹ Videtur deesse qui (R. T.).

Pro primo triennio a proximo capitulo inchoando, visitatio fiet quolibet anno pro maiori Congregationis stabilitate et perfectiore religiosa disciplina introducenda, quae visitatio annua, an continuis futuris temporibus continuanda sit, vel singulo solummodo triennio posthac instituenda sit, in generali capitulo decernendum erit.

Praeter visitationes communes, particulariter, et ex causâ particulari, unum, alterumve monasterium visitari poterit, ubi tamen, velut in causâ graviori, dominus praeses consilio duorum visitatorum, vel etiam aliorum abbatum vicinorum, uti, nec nisi sufficienter informatus et urgente necessitate ad singularem huiusmodi visitationem procedere debet. Officium principale, atque obligatio visitatorum iuxta sacros canones, cap. fin. *De stat. monach.*, in eo consistit, ut:

1° De statu monachorum et observantiis regularibus diligenter inquirent, corrigant et reforment, quae, iuxta regulam sancti Benedicti et nostrae Congregationis constitutiones, viderint corrigenda;

2° Ita tamen ut delinquentes monachos per abbatem loci corrigi faciant, eisque iniungi poenitentiam salutarem, vel etiam poenas delictis proportionatas;

3° Ipsi etiam visitatores, monachos, quos contumaces invenerint et rebelles, iuxta modum culpae, regulari censurâ et debitis poenis percellant;

4° Si vero abbates in corrigendis monachis suis iuxta visitatorum mandata inventi fuerint negligentes, moneantur et corripiantur in proximo capitulo generali;

5° Quod si abbas fuerit inventus a visitatoribus nimis negligens aut dilapidator, vel aliâs merito ab officio amovendus, secundum praescripta sancto-

rum canonum, cap. penult. et fin. *De stat. monach.*, disponendum erit.

Quod si quis ex gravi causâ se iniuste gravatum existimaverit, ad visitatores, ut dictum est, recursum suum habebit, a visitatoribus ad praesidem, et a praeside ad capitulum generale, a capitulo generali ad sanctam Sedem Apostolicam, ad quam etiam semper et quantumque liber pateat recursus. Cui vero, quo quispiam, vel abbas, vel religiosus, ad alium iudicem, cuiuscumque dignitatis vel qualitatis aut praecminentiae sit tam ecclesiasticae quam saecularis, appellare praesumpserit, iuxta sacros canones et Summorum Pontificum constitutiones, necnon sacrarum Congregationum decreta, a suis superioribus regularibus puniatur. Tam in visitationibus quam etiam in capitulis triennialibus secretarius adhibendus erit, qui protocola conficiat, aliaque expedit quae conficienda et expedienda sunt. Is vero de silentio fideliter servando, et, quod sine commissione dominorum visitatorum vel praesidentium nihil expedire nec aliis communicare velit, praestito iuramento se obligabit.

CAPUT II. — *De unione et communicatione monasteriorum Congregationis Bavaricae.*

Quamvis praesens unio et congregatio non tollat, imo intendat et supponat monasteriorum primaevo instituto et sanctae regulae conformem distinctionem et separationem, et non minus in posterum, quam hucusque, singula monasteria singulares redditus, itemque proprios et perpetuos abbates habitura sint, quibus uti tota administratio et dispositio porro commissa, ita eorum officium et obligatio erit, secundum proportionem reddituum et monasterii constitutionem, tum oeconomiam instituire, tum in suscipiendis conventualibus eo inten-

§ I. De multis annis et subsidis.

dere, ut in numero et qualitate personarum eatenus monasteriis sibi commissis prospiciatur, quatenus, aliena subsidia petendo, aliis oneri esse non debeant (in quem finem praeses pro sua discretione admonebit abbates, quatenus in monasteriis suis tot religiosos habeant, quot, supportatis aliis oneribus, commode sustentari, ac pro feliciori statu monasteriorum, tam in spiritualibus quam temporalibus, prodesse poterunt); propter casus tamen extraordinarios, qui omni quandoque diligentia adhibita praecaveri non possunt, posteaquam per Congregationem erectam omnia monasteria quasi in unum corpus coaluerint, omnino oportebit in necessitate mutuis auxiliis et subsidiis succurrere, atque sic fratrem a fratre adiuvari.

Quod praecipue circa personas facile et frequentius necesse erit, si videlicet in uno monasterio non sint satis idonei pro officiis, cura animarum, instructione aliorum, etc., vel e contra si sint, quibus, vel propter valetudinem vel alias causas emergentes, ad corporis et animae salutem conducere videatur loci mutatio. Hisce casibus omnino succurrendum mutuo, atque unanimiter curandum qualiter tum animae salventur tum monasteria singula in bono statu conserventur. Et quidem ordinarie haec materia ad capitulum generale referenda, ibique communibus consiliis de modo et mediis resolvendum erit. Si tamen periculum in mora apparebit, dominus praeses cum consilio duorum vel trium abbatum, eorum maxime, de quorum interesse agitur, interim, usque dum in capitulo plenius provideatur, disponere et omni meliori modo quo potest providere debet. Ad hunc igitur finem, ut, exigente iusta causa, religiosorum de uno ad alterum monasterium translatione commode fieri possit, in posterum,

omnes, ad novitiatum seu professionem in quocumque nostrae Congregationis monasterio admittendi, se obligabunt expresse, quod a loco professionis ad tempus discedere et in alio monasterio vivere aut functiones iniungendas subire teneantur, quoties id in capitulo generali, vel domino praesidi, sive pro exigentia alterius monasterii, sive pro sua propria salute, necessarium videbitur, eo tamen salvo, quod quilibet in monasterio professionis suae semper ius et titulum, item vocem activam et passivam relineat, ad quod etiam regressum, cessante causa translationis, habebit: neque enim absolute vel in perpetuum aliquis alio transferetur (nisi forte causa omnino extraordinaria et specialissima id postulet); sed omnes sic translati in visitatione aut capitulo generali se insinuare, et restitutionem ad locum professionis urgere possunt, exaudiendi, si specialis ratio non obstat.

De iis porro, qui hactenus absolute stabilitatem loci professi sunt, sine obligatione ad praedictam translationem, confidimus eos vel ultro in hoc ipsum statutum consensuros, seque praedicto modo obligaturos, vel saltem difficiles non fore, si exigente necessitate aut rationabili causa ad transitum temporalem de suo ad aliud monasterium requirantur.

Inter occasiones, quibus ab uno monasterio aliis utiliter succurri potest, praecipue videntur circa novitios et novitiatum, ubi frequentes defectus se hactenus prodiderunt, dum vel alicubi non fuerunt, qui cum debito fervore et scientia novitios in solidiori ascensi instruerent et manducerent, vel novitii singulares aut nimis pauci in uno monasterio non poterant ab aliis separari et in exactiore disciplina educari.

Ubi unicum remedium occurrit com-

§ 2. De communi novitiatu.

munis novitiatus, si videlicet novitii in uno, vel, si numerus magnus esset, duobus monasteriis novitiatum subeant, sub idoneo ad hoc munus magistro, ex quocumque monasterio eligendo. Interim, quia aliunde rationabile et necesse est, ut tum novitii constitutionem monasterii, in quo, citra casum et causam specialem, constanter vivendum, tum etiam superiores et conventus mores, indolem et animi propensiones novitiorum, quos in perpetuos confratres et convictores suscipiunt, rite probent et experiantur, primo quidem novitii sive postulantes per duos menses in habitu saeculari, et in monasterio, in quo suscipiendi sunt, manebunt, officiis divinis, aliisque exercitiis regularibus intererunt, cellam in dormitorio occupabunt, et in refectorio communi cum aliis refectionem sument; tum ad monasterium novitiis intruendis deputatum mittentur, in quo instruentur, et annum integrum permanebunt; quo peracto, ad monasterium in quo vota emissuri sunt, revertentur, ibique profitebuntur, si maiori suffragiorum conventus numero approbentur. Quae omnia sic fient, ut (secundum divisionem anni probationis a sancto patre Benedicto in tria tempora, duorum in primis, dein sex, et ultimo quatuor mensium pro trinâ deliberatione et resolutione factam) novitii primam probationem sic perficiant, ut intra illud tempus singulariter in recitatione breviarii et ritibus seu caeremoniis religiosis exterioribus sedulo instruantur; postea, in alterâ probatione circa interiorem hominem, veram vitae spiritualis perfectionem, secundum solida asceseos principia, instruantur; ac deinde, expleto hoc tempore, iuxta praescripta in regulis sancti Benedicti, per reliquum anni spatium exercentur; et tunc ad proprium monasterium, in quo professionem emissuri sunt, cum

litteris testimonialibus et iudicio domini abbatis ac magistri novitiorum revertantur, per aliquod tempus, pro abbatis arbitrio, probandi, quantum in communi novitiatu profecerint, et an satis capaces et idonei sint, qui ad professionem admittantur. Quod si ex causis rationabilibus a maiori parte capituli probatio cuiusdam novitii videatur ultra tempus consuetum extendenda, professio differri eoque poterit, donec novitii mores et genius omnino perfecta sint: praesidi vero desuper debita relatio singulis vicibus dabitur.

Novitii omnes proponuntur toti capitulo monasterii illius, in quo erit novitiatus communis probationis tempore, singulis quatuor mensibus examinandi; quo in examine exquiretur, quid quisque in illis reprehensione aut emendatione dignum videtur, unde vel dimissionis seu admissionis possit fieri iudicium: et, ultimo mense communis novitiatus finito, priusquam ad propria monasteria novitii cum litteris remittantur, in capitulo singuli religiosi mentem suam super capacitate et incapacitate eorundem declarabunt.

Emissâ professione, qui ad studia rhetorices et philosophiae applicandi erunt, statim ad monasterium in hunc finem pro studiis designandum mittentur. Qui vero studiis non applicabuntur, vel sacrae theologiae studio immediate vacare debebunt, prius per annum integrum in proprio monasterio, sub regimine pii patris spiritualis, exercitiis et meditationibus unice applicandi erunt, nisi iustis de causis super hoc abbati, de consensu praesidis et visitorum, cum aliquibus dispensandum visum fuerit.

Tam in monasterio, ubi novitii instruentur, quam in illo, ubi iuniores professi studio rhetoricae ac philosophiae applicantur, variis in dormitoriis, si

fieri possit, recumbent. Quod multo magis observandum erit, si in eodem monasterio tam novitii quam dicti iuniores professi studiis operam dantes constituerentur; quo in casu, excepto choro et communi refectorio, debita separatio fiet inter novitios et alios. Ad monasterium pro dictis studiis deputatum abbates omnes fratres iisdem studiis applicandos mittere tenebuntur; quorum etiam, utpote iuniorum, pie et religiosae institutioni insuper praeficietur unus pater religiosus, vir gravis, maturus, et pietatis exercitiis prae aliis deditus, qui illos ad exactam sanctae regulae observantiam verbo et exemplo inducat: ex qua eadem ratione in dicto monasterio, respectu aliorum quoque religiosorum, disciplina, ad maiorem sive novitiorum sive iuniorum professorum aedificationem, exactissime observabitur.

§ 3. De communi studio litterarum.

Ut vero fratres nostri e lectione divinâ maiorem consolationem ac uberiores fructum accipere et alacrius vitae solitariae labores et exercitia subire valeant, hortamur superiores, ad quos id spectat, ut in studiis philosophiae et theologiae, aliisque disciplinis, quae ad sacrarum litterarum intelligentiam maxime conducunt, suos monachos sedulo exerceant, eisque nullâ in re desint, quae in huiusmodi studiis, maiorum, necnon confratrum nostrorum, praesertim qui sunt de Congregatione S. Mauri, exemplo proficere, ac subinde in rebus suis ad Dei gloriam et animarum profectum possint utiliter occupari. Ad quorum studiorum statum felicem quae sequuntur declaramus observari debere:

Quamvis in vicinis academiis passim extent convictus specialiter pro religionis ad studia mittendis ordinati, quia tamen in pluribus monasteriis, partim propter defectum mediorum seu sumptuum, qui in huiusmodi convictibus

ad magnam quantitatem annuatim excrescunt, partim ob alias causas, non omnes ad publicas academias mitti poterunt, ideoque non pauci hactenus in suis monasteriis sine sufficienti instructione et profectu litterario detenti, rudes et inhabiles, otii magis quam librorum amatores evaserunt, cum ingenti suo et monasteriorum dispendio: ideo, ut hac in parte per Congregationis nostrae unionem succurratur, in uno vel pluribus monasteriis gymnasia et scholae aperiantur, ubi religiosi in studio rhetorices, in philosophiâ, casibus conscientiae, et materiis theologicis, praesertim illis, quae pro curâ animarum et instructione populi in sanâ et orthodoxâ doctrinâ necessaria sunt, et in aliis similibus, ad sufficientiam erudiantur et educantur¹:

In quem finem, praeter illud monasterium, iuxta superius dicta, pro studiis rhetorices et philosophiae destinandum, aliud constitui debet pro studiis theologiae scholasticae ac positivae, Sacrae Scripturae et sacrarum canonum, atque linguarum quae ad Sacrae Scripturae intelligentiam conducunt. Quod si unum monasterium pro his omnibus studiis modo nominatis nimis angustum foret, duo deputari poterunt, arbitrio capituli, toties quoties necesse videbitur ab uno ad aliud monasterium mutando. Professores sive lectores, ea et² magistri tam rhetorices quam philosophiae, sacrae theologiae, sacrarum canonum, et aliorum studiorum praedictorum, assumuntur sive ex nostrâ sive ex aliâ nostri Ordinis S. Benedicti Congregatione, nec ab aliâ³ alterius Ordinis assumi po-

¹ Legendum *educantur* (R. T.).

² Pro *ea* et videtur legendum *uti et* (R. T.).

³ Verba *nec ab aliâ nostri Ordinis sancti Benedicti Congregatione*, huc intrusa in edito Main., deleamus (R. T.).

terunt, nisi, de speciali licentiâ sanctae Sedis Apostolicae, ad supplicationem capituli, evocentur. Ut porro religiosi in spiritu propriae vocationis et religiosae disciplinae observantiâ fusius conserventur, ad academias publicas nullus posthac mitti poterit, nisi a capitulo generali, ex iustis causis, pro quovis casu particulari id expresse concedatur.

Quatenus studia memorata in nostrâ Congregatione magis floreat, in monasteriis expresse ad eadem deputatis, et ut sumptus eum in finem faciendi, quantum possibile fuerit, evitentur, qui theologiae moralis studio solummodo applicabuntur, in propriis monasteriis suis remanentes, ibidem lectorem proprium ad hoc deputatum habebunt, qui bis ad minus in hebdomadâ lectiones e theologiâ morali habeat, et ab eodem vel alio unâ vice saltem ex Sacra Scripturâ alia lectio habebitur.

Ad supradictorum executionem, magistri seu professores, prae ceteris ad hoc munus idonei, advocandi et assumendi sunt, eisque, uti respective etiam eorum discipulis, per dominos visitatores vel capitulum generale eatenus prospiciendum erit, ut commode, et sine impedimento vel defectu necessarium, studiis vacare possint. Porro, quia nec fratres studiosi, neque novitii in monasteriis, ubi studium huiusmodi vel communis novitiatus instituitur, sine incommodo et impensis alii possunt, aliqua refusio seu compensatio facienda erit. Et primo quidem curandum est, quantum possibile, ab uno ad alterum monasterium huiusmodi onerum translatio fiat, quatenus mutuam sibi vicem reddendo vicissim in eodem genere compensent. Si quae vero monasteria ad hoc qualificata et satis capacia non sint, ea, pro suis quos ad studia seu novitiatum mittunt, vicissim alios reli-

giosos recipiant, si quidem ita occasio ferat. Sin minus, vel in pecuniâ moderatam aliquam refusionem, maxime si novitii aut confratres studiosi patrimonium vel ab eorum parentibus sive consanguineis subsidia habeant, vel in alio genere, etsi non tunc statim, saltem cum tempore recognitionem praestent. Ubi tamen nec exacta et plena refusio, maxime a monasteriis aliâs penuriâ laborantibus, exigenda, sed, propter commune Ordinis et Congregationis bonum, incommodum et pars expensarum supportanda erunt, eo solum observato, ne unum, alterumve monasterium intolerabiliter gravetur, atque ita aliâ vice impossibilitatem causari, et admissionem tot hospitem iuste recusare possit. Quod tamen arbitrio et iudicio abbatum in capitulo congregatorum committendum, et votis maioribus standum erit. Pro generali regulâ observandum est, ut sumptus pro personis ad bonum commune Congregationis applicatis, ex. gr., pro lectoribus, solvantur ex massâ communi totius Congregationis: pro personis ab uno ad utilitatem alterius monasterii translatis, solvantur a monasterio, in cuius utilitatem talis ordinatio facta fuit: si denique mutatio fiat ob utilitatem ipsius personae, sive monasterii ex quo aliò mittitur, solvantur sumptus ab eodem monasterio. Quamvis autem pro tempore in monasteriis nostris commodae accomodationes et habitacula pro studio vel novitiatu communi non extent, sed primum putari¹ debeant, non sine difficultate et temporis morâ; confidimus tamen, consilio et solertiâ dominorum visitorum, provideri et obtineri posse, ut in maioribus monasteriis aliquibus ad sufficientiam pareretur, quod in re tam salutari necessarium erit: utque hoc sine longâ dilatione, sed,

¹ Forsan parari pro putari legendum (R. T.).

quanto citius possibile erit, efficiatur, eorum singulari curae committimus.

Praedicta studia futuris temporibus in aliquo monasterio indicare vel dissolvere, aut etiam aliò transferre, magistris et lectores instituire et amovere extra tempus capituli, gravi aliquà ratione urgente, possit praeses de consilio visitorum: ab his tamen minus idoneos removere poterunt visitatores.

Scholastici, post emensum studiorum cursum, in exercitiis regularibus, liberi ab omnibus impedimentis, occupabuntur per annum, sub curâ et môderamine alicuius pii et experti patris.

Lectores autem et magistri sint eâ prudentiâ, maturitate, devotione, pietate et aliis dotibus instructi, ut scientiis cum pietate docendis verbo et exemplo pares sint; novas opiniones, vel etiam parum communes, seu minus tutas ne doceant, Sacrae Scripturae sensum ne detorqueant, sanctorum et doctorum placita in honore habeant, ac in omnibus, et praecipue in his, quae ad munus suum pertinent, superiori suo subiecti sint et obedientes. Nullus alchimiam, astrologiam iudiciariam, aliasque periculosas aut prohibitas artes et disciplinas addiscere, multo minus docere vel exercere audeat. Lectores, qui morum doctrinam tradent, eam, cum de ipsâ Christi lege agitur, ex Scripturis, iuxta patrum consensum expositis, et ex eorumdem patrum traditione hauriant; cum autem de disciplinâ et legibus Ecclesiae, decreta conciliorum, praesertim Tridentini, et Summorum Pontificum consulent et sequantur: qui autem theologiam tractant, omissis inutilibus quaestionibus, materias utiles et necessarias ex Scripturâ et Traditionis fundamentis explicare studeant.

Nullus etiam scripta¹ sua vel aliena,

¹ Male edit. Main. habet *scriptura* (n. t.).

seu libros a se aut ab aliis factos, praelo committere aut publicare, vel, quae fuerint a se inventa, in aere incidenda tradere, aut aliâs in publicum evulgare possit, sine expressâ in scriptis licentiâ proprii abbatis et capituli, vel praesidis, et eorum ad quos spectat.

Exercitiis communibus aderunt semper scholares, nisi a quibusdam fuerint, quod maxime decet in favorem studiorum, exempti; sed ab officiis divinis nusquam diebus dominicis et festis cum eis dispensabitur, nusquam etiam ab oratione mentali, maiori sacro, et vespere: sic enim operam dabunt comparandis scientiis, ut praecipuum eorum studium sit ad virtutem et perfectionem status monastici contendere.

CAPUT III. — *De particulari monasteriorum gubernatione.*

Gubernatio et potestas, quae abbatibus tum per sacram regulam tum sacros canones respectu suorum religionum ipsiusque monasterii in spiritualibus et temporalibus datur, per Congregationis erectionem non minuenda; simul autem eò intendendum erit, ut potestatem seu officium rite secundum sacram regulam et sacros canones exercent pro suâ et subditorum salute, commissisque monasterii emolumento. Suppositis igitur, nec repetitis, quae sanctus Pater noster (cuius regulam in omnibus observare intendimus) in abbate requirit, cap. II, *Qualis debeat esse abbas*, etc., attendendum in primis erit, ut electio abbatis legitime et canonice fiat iuxta praescriptum eiusdem regulae et iuris communis dispositionem, quae in eiusmodi electionibus abbatum deinceps omnino servanda erit.

Quod si innotescat aliquem precibus aut persuasionibus per seipsum vel per alium eligentes sollicitasse, talis hoc ipso pro indigno iudicandus, neque electio

§ 1. De abbate, et quae eadem observanda sunt.

talis confirmanda, sed cassanda sit. Electus legitime non tantum confirmationem a sanctâ Sede Apostolicâ petet, ratione monasteriorum horum, quae tantantur in libris Camerae Apostolicae, sed et a reverendissimis episcopis locorum, quoad reliqua quae hactenus ab eisdem eiusmodi confirmationem petere consueverunt. Quod si in casu particulari a quodam reverendissimo episcopo, cui a sanctâ Sede Apostolicâ ius confirmandi abbatem addictum fuit, eadem confirmatio per neoelectum abbatem obligationi suae conformiter petita denegaretur, ipse abbas ab huiusmodi denegatâ confirmatione appellare poterit ad sanctam Sedem Apostolicam pro eiusmodi confirmationis et benedictionis gratiâ impetrandâ.

Confirmatione praeviâ obtentâ, sic confirmatus abbas plenam sui monasterii administrationem eatenus consequetur, ut tamen in certis quibusdam casibus, partim in iure expressis, partim in consuetudine aut singulari ratione fundatis, consensus sui conventus, idest maioris partis eorum qui commode ad capitulum venire possunt, requirere et obtinere debeat. In specie ad alienationem bonorum immobilium, sacrae et pretiosae suppellectilis, reliquiarum, vel antiquitatum magni momenti, scripturarum et documentorum monasterii, etc., sive talis alienatio fiat per venditionem, sive per transactionem, aut permutationem, aliquo modo per sacros canones et constitutiones apostolicas inter alienationes prohibitas numerato.

Praeterea consensus requirendus est ad debitum in magnâ summâ contractionem, monasterii novis censibus anniversariis aliisque gravibus et perpetuis obligationibus onerationem, quibus accensentur nova aedificia, unde mo-

1 Forsan alioque pro aliquo legend. (B. T.)

nasterii depauperatio, ipsique conventui defectus necessariorum sequi posset: hoc insuper observato, ut, quodcumque de alienatione vel obligatione per sacros canones et constitutiones apostolicas interdictâ agetur, etiam beneplacitum Sedis Apostolicae desuper obtineatur.

Insuper etiam cum consensu conventus expediendae sunt praesentationes ad parochias vel beneficia, si quidem iuspatronatus non ad abbatem solum, sed communiter ad monasterium spectat. Item concessionem tituli mensae, sicut etiam admissio novitiorum ad professionem, etc. Alia minoris momenti negotia, unde tamen periculum vel incommodum monasterio sequi posset, cum consilio conventus expedienda sunt, et id quod utilius iudicatum fuerit ex praescripto sanctae regulae resolvi debebit. Et quidem, si causa gravis et periculosa, etiamsi ex iis quae de iure consensum requirunt non sit, tamen conformiter sanctae regulae tota congregatio monasterii convocanda et singulorum consilia audienda sunt, quia saepe Deus iunioris revelat, quod melius est. Causae vero leviores rectius inter paucos, idest cum patribus senioribus consulantur, cuiusmodi censentur (nisi extraordinaria ratio dubitandi vel laudabilis consuetudo aliud suadeat) novitiorum ad monasterium susceptio, fratrum ad sacros ordines admissio, etc. Gravioribus quoque excessus cum consilio seniorum emendantur et puniantur, nisi delictum occultum, vel alia rationabilis causa sit et abbatem moveat suâ auctoritate sine morâ vel aliorum praesentia procedere. Singulariter observandum atque abbatibus nostrae Congregationis cavendum erit, ne reonius monasterii immo dice in superfluos famulos vel equos, item splendida convivia, recreationes, vel aliâs ad luxum et fastum expendantur. Unde

cavendum erit abbatibus ne famulos saeculares potius ad splendorem et populorum respectum superfluum sibi conciliandum, quam ad necessarium servitium habeant. Quare, ut in terminis debitae necessitatis et decentiae persistent, de his in capitulo rationem reddant. Tales vero famulos suscipiant, qui sint bonae indolis, eamque morum honestatem praeserentes, ut illorum christiana modestia omnibus sit manifesta, nullamque vanitatis ansam in vestitu, capillaturâ et in conversatione suâ praebeant, habitu incedant modesto, nullo modo versicolorato, non aleae aut vino vel potationibus dediti, neque aliis similiter exceptis obnoxii.

Extra monasterium existentes, et sub itinerê constituti domini abbates semper socium religiosum secum habeant, si commode fieri potest; reliquis vero religiosis saltem frater laicus, aut, si domino abbati in casu particulari ita visum fuerit, famulus honestus pro comite adiungatur.

Cubacula abbatum universim sint munda, et, sicut servos Dei decet, modeste disposita, atque piis imaginibus exornata, exclusis profanis tam imaginibus quam aliis ornamentis excessivis sericis et similibus.

Unicuique abbati permittitur, ut, si redditus monasterii id patiat, unum currum habeat, qui tamen non sit deauratus, neque ex serico compactus, plures etiam equos non alat, quam pro ipsius et monasterii necessitatibus requiruntur.

Universim redditus monasterii, habitâ ratione paupertatis religiosae, prudenter et moderate in necessitates monasterii et conventus et in eleemosynas dispensentur; si quid abundat, in futuros casus et necessitates, sive proprii, sive aliorum Congregationis nostrae mo-

nasteriorum, asserventur. Deinde quod per sacros canones, cap. *Cum ad monasterium, de statu monachorum*, salubriter constitutum habetur, ut abbas, cui omnes in omnibus reverenter obediant, quanto frequentius poterit, sit cum fratribus in conventu, vigilem curam et diligentem sollicitudinem gerens de omnibus, etc., maxime de choro et mensâ intelligendum et observandum est, ut scilicet abbates omnino festivis, sed aliis quoque diebus, quantum commode poterunt, ad solatium et aedificationem suorum, cum iisdem chorum et mensam regularem frequentent. Licebit proinde etiam hospites, habitâ consideratione personarum et circumstantiarum, non solum religiosos et clericos, sed etiam saeculares quandoque ad refectorium ad mensam regularem ducere, si quidem tales sint, ut per eos incommodum conventui ex protractione seu dilatione refectionis, neque dispendium disciplinae regularis quoad silentium et lectionem ad mensam secuturum sit; qua in re illud quoque observandum est, ut, in diebus ieiunii et abstinentiae, nullum aliud obsonium hospitibus apponatur, nisi quod iuxta sanctam regulam et has constitutiones ipsis religiosis comedere conceditur.

Hospitalitas quemadmodum in sacrâ scripturâ laudatur, ita exercenda est cum eâ moderatione, ut in prodigalitati vitium non transeat. Hinc omnem excessum, qui intuitu hospitalitatis fieri posset, diligenti circumspectione visitatores a nostris monasteriis eliminabunt, cum id minime ad aedificationem cedat, et e contrario potius scandalum generet. Pro cuiusque igitur hospitis qualitate id tantum in mensâ apponatur, quod ad decentem et moderatam refectionem, sublatâ omni superfluitate et abusu, necesse fuerit.

In cubilibus hospitem omnis excessus, sive in ornatu serico et aliis similibus apparatusibus, prorsus evitetur, ut religiosa simplicitas cum modestiâ decenti conspiciatur, neque ad mensam vasa aurea vel candelabra argentea eisdem apponantur, nisi forte aliqui calices, uti et cochlearia cum furcinulis argentea quidem, non tamen deaurata apponenda videantur. In usu horum et in expensis intuitu hospitalitatis faciendis, id specialiter considerandum venit ut scandalum saecularibus non praebetur, omniaque in simplicitate paupertatis religiosae cum sincerâ charitate praestentur. Quae vero ex annuis redditibus monasteriorum supersunt, utiliter impenduntur, tum in usum pauperum, tum in supportandis oneribus nostrae Congregationis, et ad subveniendum congrue eiusdem communibus et singulorum monasteriorum futuris necessitatibus. Inter communia Congregationis onera computantur expensae in causâ visitationum, pro novitiis, pro studiis communibus, et aliis similibus ad religiosam disciplinam solide stabiliendam spectantibus. Eleemosynae, quae pauperibus mulieribus petentibus largiendae sunt, fiant a ianitore in pecuniâ aut pane, iuxta aequitatis rationem. Caveatur vero ut neque istis neque nobilibus feminis (quibus clausuram monasterii nullo modo ingredi liceat) in monasterio etiam extra clausuram, neque in propinquâ domo, aut alibi, prandium vel aliud eiusmodi, nisi ex gravi et honestâ causâ, et semoto omni scandalo, concedatur.

Singuli abbates eligant et constituent sibi priorem, virum probatum, qui decimum quintum professionis suae annum saltem expleverit (auditis prius conventualium consiliis), qui abbatis vices in conventu suppleat, semperque in choro et mensâ et dormitorio cum fratribus

sit, disciplinae regulari unice invigilet, atque in iis, quae divinum cultum, pietatem et spiritualem profectum spectant, tum exemplo praecat, tum verbis et admonitionibus seu correctionibus ceteros edoceat ac dirigat.

Summopere caveat, ne, per suam conventiam vel dispensationem, disciplinae regularis relaxatio fiat, sed omnia, quae vel per Congregationem, vel proprium abbatem ordinata, aut moribus aut usu bene introducta sunt, debitâ observantiâ custodiat, tam absente quam praesente abbate.

Singulis septimanis semel, aut, si opus, saepius capitulum habeat, in qua leviores culpa, quas ad abbatem deferri non oportet, per ipsum corrigantur, iniunctâ delinquentibus pro qualitate culparum poenitentia salutaris.

Patri priori ordinarie adiungendus est superior, qui proximum post priorem locum in monasterio habeat, pro vero superiore semper habendus et respiciendus, quamvis, praesente in clausurâ nec impedito in sua functione patre priore, ad praecavendam confusionem, iurisdictione et potestate iubendi aut corrigendi non uti, sed ipse quoque patri priori parere debeat. Absente vero, vel per aegritudinem aliâve ex causâ impedito priore, eius officium in omnibus maxime repentinis emergentibus, quae dilationem non patiuntur, per patrem superiorem suppleantur.

Economia monasteriorum, quatenus decenter fieri potest, administretur per religiosos, qui ad hoc idonei atque in spiritu fundati sint, ut animarum periculum iuste timere non debeat, atque pro differentiâ locorum et multitudine laborum, unus vel plures, quos abbas elegerit, granario, culinae, cellae vinariae vel cerevisariae praeficiantur.

Officiales isti seu oeconomi festis

§ 3. De ceteris officialibus et oeconomicis monasteriorum.

diebus omnino, et aliis diebus quantum per functiones officii licet, chorum aliaque spiritualia exercitia cum ceteris frequentent; neque enim ex hoc quod huiusmodi officiis exterioribus praepositi, sed praecipue quatenus iuste impediuntur, exempti sunt. Quod quia pro diversâ constitutione monasteriorum omnino inaequaliter accidit, non licebit ab uno ad alterum monasterium argumentari; uti nec generale aliquid statui potest; sed, consideratis circumstantiis, per visitatores et abbatem loci determinandum erit, tum quae officia religionis committenda, et quot officiales necessarii, tum qui et quatenus a choro eximendi sint.

Duos saltem oeconomos, seu cellerarium et depositarium, quilibet abbas institucere tenebitur, quorum alter accipiat omnes redditus monasterii, alter expendat; quos instituet ex consilio et consensu seniorum, sine quo nec poterit amovere

In corrigendis quoque graviter delinquentibus, prioris et seniorum abbas consilio utatur, sicut regula praecipit.

Rationes de datis et acceptis non conficiat abbas, sed cellerarius et depositarius, qui quolibet mense coram abbate et senioribus totum monasterii statum in temporalibus, receptis et expensis factis exhibebunt. Singulis autem annis in fine decembris computata generalia reddituum, receptarum et expensarum coram iisdem exhibebunt, et suae administrationis rationem reddent.

Consultum videtur officia tam prioris quam subprioris et aliorum officialium non esse perpetua, sed post aliquot annos (nisi specialis causa necessitatis vel utilitatis monasterii aliud postulat, et ad id generalis capituli consensus accedat) mutationem fieri, quatenus tum illi, qui huiusmodi functionibus diutius

distracti sunt, occasionem sese recolligendi habere, tum alii quoque secundum qualitates et merita sua ad honores et officia ista aspirare possint. Quem in finem tam prior quam subprior cuiuslibet monasterii, elapso triennio, per annum ad minus ab omni officio liberi permaneant.

Ut vero haec mutatio commode sine ullâ ignominia vel praesumptione culpae fieri possit, generale statutum sit, ut omnes officiales singulis annis ad initium Quadragesimae ultro sua officia resignent, expectaturi resolutionem a suo domino abbate, an resignationem talem acceptare, an vero ad annum sequentem rursus propria officia iisdem committere velit.

In singulis monasteriis eligatur a conventu aliquis ex senioribus religiosis monitor, vir maturus et discretus, qui ad omnem in spiritualibus et temporalibus utilitatem diligenter attendat, et, si quid vel corrigendum et utiliter ordinandum agnoscat, confidenter et ex officio dominum abbatem moneat. Praecipue vero officium monitoris in eo consistet, ut omnes de conventu, qui forte per se ipsos accessum ad abbatem non habeant, aut quocumque respectu aliqua denuntiare formidant, per ipsum monitorem tuto et secreta etiam non nominatâ suâ personâ, si ita pateant¹, aperire ac significare possint, quae aliâs cum dispendio monasterii et disciplinae regularis superiores laterent.

Curabit autem monitor, utpote vir maturus et discretus (qualis, ut praedictum, pro monitore eligendus est), inutiles quae, relas aut nurnura sopire, et saniora consilia suggerere; e contra quae ratio, nabilia et tanti momenti iudicabit, ut abbas merito monendus videatur, sive materia ipsum dominum abbatem, sive

¹ Videtur legendum *petant* vel *simile* (n. τ.).

quemcumque alium concernat, libere secundum exigentiam officii sui, cum debitâ tamen modestiâ et respectu, moveat, et, si opus urgeat, aut denique si effectus non sequatur, domino praesidi vel visitatori pro rei momento et exigentiâ denunciât.

CAPUT IV. — *De divino officio et spiritualibus exercitiis.*

Cum nostra professio nos Dei laudibus celebrandis addicat, alia omnia ita ordinanda sunt ut officium divinum in choro nunquam intermittatur, nec in particulari quispiam, sine speciali causâ et licentiâ, a choro se subducat, ut paulo ante de officialibus constitutum est.

Horae canonicae secundum breviarium benedictino-monasticum auctoritate Pauli V editum et ab Urbano VIII ad correctionem breviarii romani recognitum, missae vero, aliaeque in hebdomadâ sanctâ, vel aliâs consueta officia et caeremoniae secundum formam romanam et calendarium dioecesanum peragantur.

Festa nova ex praecepto Summorum Pontificum ordinata, inter quae Ss. Angelorum Custodum cum octavâ observentur et celebrentur in omnibus monasteriis nostrae Congregationis; similiter festa Ordinis auctoritate apostolicâ approbata et celebrari concessa; festum autem Commemorationis S. P. N. Benedicti xi iulii sine octavâ; tum et festa dioecesana, etc., pro quavis dioecesi, de apostolicorum decretorum ordinatione et praecepto observanda.

Pariter sub ritu duplicis secundae classis, festa S. Henrici ducis Bavariae et imperatoris, necnon S. Cunegundae Augustae et ducissae Bavariae celebrantur.

Ex singulari gratitudinis obligatione, xxvi augusti, quo die Congregatio haec nostra erecta est, pro felici conservatione et regimine sanctissimi domini

nostri Innocentii Papae XI solemne sacram de Spiritu Sancto, et post mortem, quem Deus diu servet incolumen, pro animâ eiusdem anniversarium perpetuum in omnibus Congregationis nostrae monasteriis celebrabimus.

Officia minora B. Virginis et Defunctorum, item psalmi graduales et poenitentiales, sicut etiam litaniae in choro dicendae sunt quando et quoties in rubricis breviarii notatur et ordinatur. Ipsum vero officium beatissimae Virginis, seu cursus marianus, quando non dicitur, secundum laudabilem consuetudinem, cessante impedimento, quotidie ab omnibus privatim, vel saltem a fratribus junioribus communiter, secundum ordinem abbatis, in capitulo, aliove loco idoneo, recitetur.

Ceterum in cantu et psalmodiâ, pro maiore vel minore celebritate festorum, ea differentia servanda, ut in praecipuis festivitibus SS. Trinitatis, Nativitatis et Epiphaniae Domini, Paschatis, Pentecostes, Assumptionis Beatissimae Virginis, Omnium Sanctorum, Ss. Angelorum Custodum, S. Benedicti, Patrocinii, et Dedicacionis Ecclesiae, laudes integre, uti etiam hymnus ambrosianus, item Prima cantu choralis, secundum tonos antiphonarum, cantentur.

In solemnitate SS. Corporis Christi, et per octavam venerabili Sacramento publice exposito, missae et vesperae solemniter decantentur; similiter Tertia, vel, in diebus ieiunii, Sexta, ultra¹ nimirum immediate summum officium missae antecedit, semper cantanda est sicut et Vesperae per totum annum, itemque Completorium, quando officium Beatae Virginis non subiungitur. Aliae horae psallendo persolvi possunt, cum gravitate tamen et distincte, pausis rite servatis.

¹ Comma istud corrigat lector sciens (n. r.);

Circa horam celebrandi in choro matutini, observabitur ut mediâ nocte matutinum celebretur.

Cum vero in quibusdam monasteriis nostrae Congregationis ex quadam necessitate propter peregrinorum summo mane occurrentium frequentiam, in aliis ex longâ consuetudine, introductum sit matutinum mane circa horam quartam peragere, licebit continuare hunc morem, donec per dominos visitatores aut capitulum generale rationes examinentur, et quid, vel intuitu causae singularis, vel intuitu omnimodae uniformitatis quantum possibile in totâ Congregatione introducendae, agendum sit, determinetur.

§ 2 De fervore spiritus, meditationibus quotidianis, et refectione annua.

Cum, ad excitandum in nobis fervorem spiritus, sit praesens idemque efficacissimum motivum recordatio obligationis ad perfectionem contendendi ex emissionem votorum contractae, ut ea efficacius ad memoriam revocetur, hortamur in Domino omnes tam abbates quam reliquos monachos, ut singulis annis faciant solemnem votorum renovationem in solemnitate Ss. Angelorum Custodum, ad quam per ieiunium et alia exercitia spiritualia in pervigilio ipsius festivitatis se praeparabunt.

Ad reformationem interioris hominis et spiritualem profectum apprime necessaria est frequens per devotas meditationes relectio; ideo in omnibus monasteriis tam quotidianas meditationes quam singularem quolibet anno relectionem, per spiritualia, ut vocantur, exercitia, per octo dies ad minus, introduci et diligentissime observari statuimus.

In primis igitur mane a mediâ sextâ usque ad horam sextam quotidie sit meditatio, sive in cellis, sive, propter frigus hyemale, in mensa.

Deinde sub meridiem, antequam ad

prandium accedatur, brevior per quadrantem horae relectio, sive examen particulare; et rursus ad vesperam, antequam cubitum concedatur, examen seu discussio conscientiae instituatur, sine ullâ dispensatione. Quo tempore prior vel subprior diligenter visitent et attendant, ne ullus a sacris istis exercitiis se subducat.

Insuper extraordinaria et maior relectio per annua antedicta exercitia (quorum maximam utilitatem et fructum passim experientia demonstrat) a nullo etiam ipso abbate praetermittenda: sed ad hoc sanctum opus certum et congruum tempus per abbatem singulis annis determinetur. Visitatores vero in suae visitationis decursu invigilabunt, ut hoc statutum observetur.

Constituti in exercitiis spiritualibus, matutinis horis, maiori missae, et vesperis intererunt, et reliquo tempore solitariam in suis cellis vitam agent et contemplationi, atque illis pro relectione spiritus praescriptis vacent; in fine autem confessionem generalem annuam faciant.

Insuper, quia plerumque corpus quod corrumpitur aggravat animam, ac nonnullos fratrum nostrorum, in externis negotiis occupatos, variae gravesque curae distrahunt et turbant, unde fervorem spiritus languescere saepe contingit: abbas de consensu praesidis permittet iis, quibus et quando iudicaverit, secedere ad cellas in hunc finem praeparatas, ut illic per definitum sibi tempus liberi ab omni commercio rerum humanarum se totos divinis tradant, exercitio sanctae contemplationis et operibus poenitentiae mentem reficiant, instaurentque animae vires, quatenus ad subeundos pro Dei gloriâ et Congregationis bono solitos labores, renovati spiritu mentis suae, et induti

virtute ex alto, ferventius prodire valeant.

Sacrum tempus Quadragesimae eâ puritate, quam sanctus pater Benedictus exposcit, pro modulo transigere satagent fratres nostri, atque in eum finem abbas uniuscuiusque monasterii, congregatis omnibus in capitulo seriâ iv Cinerum, et lecto capitulo regulae XLIX, quod incipit *Licet omni tempore*, breviter eos hortabitur, ut disciplinam monasticam religiosius observare, in patientiae operibus strenue sese exercere, et sancta proposita ferventius innovari studeant.

Sacerdotes ad sacramentum confessionis saltem bis in hebdomadâ, et alii non sacerdotes semel, qui singulis diebus dominicis et festis tam de praeecepto quam maioribus Ordinibus ad sacram synaxim accedant.

Per devotam librorum spiritualium lectionem materia paranda, et animus ad pias cogitationes et contemplationes disponendus est. Unde in primis providendum, ut singuli libros asceticos et pios ad sufficientiam habeant, maxime autem Sacram Scripturam.

Legendum in primis aliquid ex huiusmodi libris vel libellis ante meditationem, item priusquam chorum et maxime antequam sacerdotes ad celebrationem missae accedant. Communis autem lectio spiritualis, omni die, ab horâ quartâ usque ad quintam vespertinam, instituenda, ubi omnes, in summo silentio et quiete, librorum spiritualium lectioni vacabunt: utque hoc certo servetur, superiores diligenter visitabunt et invigilabunt.

Publicae insuper lectiones spirituales, more in pluribus monasteriis iam recepto, ut scilicet ante horam completorii, omnibus fratribus sive in choro sive in alio loco opportuno convenientibus, ab uno lectore, per quadrantem

circiter horae, collationes uti antiquitus nominantur, idest ex libro singulariter devoto, pro aedificatione ac recollectio ne audientium, quidpiam legatur, continuari, vel, ubi in usu non sunt, introduci omnino debent, et nunquam propter ullam causam praetermitti.

Ad mensam quoque in refectorio non libri profani et curiosi, sed devoti et salutare, unde audientes spiritualem, etiam dum corpus cibus reficiunt, animae refectioem haurire possint, legendi sunt.

Qualibet die dominicâ legatur aliquid de regulâ sancti patris Benedicti, cuius observantiam per nostram Congregationem et has constitutiones praecipue intendimus.

CAPUT V. — *De perfecta votorum substantialium observantiâ.*

Ea in hoc genere cura et custodia adhibenda est, ut omnes occasiones, etiam remotiores, et quidquid scandalum vel malam apud alios suspensionem parere posset, accurate praecaveatur et abscondatur. Qua de causâ prius in primis clausura monasterii, de qua singularem curam pater prior habebit, eatenus custodienda, ut nulli saecularium accessus pateat, vel, ubi iusta necessitas postulat viros (feminis semper exclusis) saeculares admitti, v. g., officices, id non nisi cum praescitu et licentiâ abbatis vel patris prioris fiat.

In huius exactae custodiae finem, ostiarius clavem sub prandio et coenâ, oclusâ diligenter portâ, apud praesidentem in mensam deponat, ut interim nemini accessus pateat.

Multo minus aliquis conventualis clausuram egrediatur sine simili licentiâ, eâque vel speciali in casibus et causis specialibus, vel generali officialibus pro exigentiâ officiorum concedendâ: haec ipsa tamen nulli indefinite, sed limitate

vel ad certas horas concedenda est, idque non sine socio religioso, aut, in casu quodam forte extraordinario, saltem famulo adiuncto.

Praeterea, quod in sanctâ regulâ cautum habetur, ut ea, quae extra monasterium vel clausuram visa vel audita sunt per officiales et quoscumque non referantur ad conventum, etc., debitâ observantiâ custodiatur, ita quidem, ut de materiâ ullatenus scandalosâ, vel quae pravos animorum affectus, suspiciones, murmurationes, aut etiam inutilis distractiones, et in spiritualibus turbationes causare possunt, in conventu referre aut recensere non liceat.

Cavendum insuper et occasiones amputandae sunt, ne religiosi cum feminis familiaritatem, conversationem aut communicationem habeant, nisi praecise quatenus iusta et nota necessitatis vel utilitatis causa, officialibus, et quandoque in aliis, iudicio superiorum, quorum licentia specialiter et expresse hoc casu requirenda est, indubie exigit. Et nihilominus custodito, ut, quicumque quacumque ex causâ vel licentiâ ad colloquium feminarum in publicum admittitur, non nisi cum religiôsâ modestiâ et gravitate cum iisdem conversetur, neque ultra tempus, locum et modum praescriptum cum eisdem conversetur. Si quem in hoc genere incautum aut ullo modo scandalosum abbas aut visitatores invenerint, eum vel ab officio amoveant, vel in posterum nunquam amplius ad similem occasionem vel conversationem admittant.

Proprietatis vitium (uti merito a sancto patre nostro appellatur) a monasteriis nostris eliminandum est, ne quisquam in re temporali quacumque ullum dominium vel ius quaecumque, utpote cuius omnino in singulari incautus est, sibi imaginetur et fingat, ne-

que etiam talem affectum ad rem quacumque concipiat, quin eam ad nutum superiorum sine ullâ contradictione vel murmuratione dimittere sit paratus.

Si quidquam singulariter uni vel alteri per amicos mittatur, vel quacumque ratione obveniat, id recte superioribus offeratur, vel domino abbati, vel patri priori, pro qualitate et quantitate rei: qui superiores talia ad usum revocabilem ei, cui destinata sunt, si rationale videtur, concedere possunt, sed non debent. Imo si taliter oblata fuerint pretiosa et superflua, et magis, si singularitatem vel difformitatem in conventu introducunt, nullo modo concedi debent.

Esculenta et poculenta ad commune refectorium deferri debent, si quidem raro et moderate quidpiam offeratur; secus inhibendae, nec acceptandae sunt tales oblationes.

Nullus in conventu pecuniam ullam detineat, sed delinquentes in hoc genere, etiam pro modicâ et minimâ quantitate, congruis poenitentis puniantur.

Officiales, qui pro exigentiâ suorum officiorum pecunias detinere ac dispensare debent, in hoc iuxta voluntatem abbatis agant, nec sibi particulariter sine praescitu et licentiâ eiusdem quidpiam applicent, vel aliter expendant, quam ex iniuncto officio vel iussione abbatis debent.

Habeat pater prior capsam aliquam et moderatum aerarium, in quod pecuniae conventualibus oblatae reponantur, liceatque patri priori talia conventualium oblata pro ipsorum monachorum indigentis aut pro necessitatibus discrete dispensare, sine tamen ullâ obligatione aut iure quaesito illi, cui oblata sunt. Ipse vero pater prior teneatur singulis annis dare rationem domino abbati de omnibus ad aerarium conventus acceptis

et expensis. Neque tamen id, quod finito anno ultra expensas restabit, statim eidem tradere debet, sed proportionatam quantitatem pro exigentiâ futurarum expensarum in manibus et capsâ suâ retinere potest; quod vero abundat, domino abbati tradatur in usum et utilitatem monasterii erogandum.

Ut vero proprietatis vitium, non solum in pecuniis, sed in omnibus etiam aliis rebus extirpetur et præcaveatur, singulis annis, cum schedulâ quadragesimali bonorum operum ex præscripto regulæ ad initium Quadragesimæ afferendâ, dent singuli aliam schedulam seu designationem omnium rerum quas ad usum quisque suum in cellâ vel aliâs retinet, quatenus unusquisque in conscientia securus esse possit, nihil se, insciis superioribus, detinere.

Proprium et principale requisitum vitæ et status regularis est obedientia, quam pro merito toties commendat et inculcat sancta regula nostra, ab omnibus proinde, qui nomen et meritum viri religiosi desiderant, sancte observandâ. Et quidquid a dominis abbatibus, ceterisque nostræ Congregationis superioribus iubetur, quod illicitum et regulæ seu instituto contrarium non est, sine contradictione et murmuratione implendum erit.

Si quid iniungatur, quod difficile, aut supra vires vel qualitates suas esse videretur, v. g., si quis officium per religiosos administrari solitum suscipere, si docere, concionari, etc., inbeatur, licebit quidem modeste se excusare, et rationes in contrarium allegare, attamen pertinaciter iudicio suo insistere non licet, sed, si auditis rationibus huiusmodi superior in suâ iussione persistat, religiosus subditus non suam, sed superiorum voluntatem sequatur, et confusus de adiutorio Dei obediat.

1 Coniunct. et nos addimus (R. T.).

Dull. Rom. Vol. — XIX.

Singulariter et sub gravi poenâ prohibitum sit, ne quis cum abbate vel priore suo et aliis superioribus proterve contendere, vel nullo modo eos, quos vice vel nomine Christi sibi præpositos scit, verbis aut signis quibuscumque despiciere vel iniuriare præsumat. Sed si quis causam etiam instam contradicendi, vel mandatis superiorum se opponendi, habere putat, eam modeste sine expostulatione proponat, quam utique superiores prudenter secum ponderabunt, et, quatenus iustum et expediens videbitur, deferent et condescendent. Si hoc non fiat, adeoque religiosus quicumque iniuste se opponi et gravari indicet, salutare appellationis remedium conceditur, servato tamen iuris et instantiarum ordine, tum debito moderamine et modestiâ religiosâ. Nimirum, si quis a patre priore se iniuste privatam vel alio modo gravatum putat, ad dominum abbatem quidem libere appellare potest, uti semper omnibus in quacumque causâ liber accessus ad eundem patere debet; attamen nullus tunc statim quando corripitur, quasi stante pede in vocem appellationis erumpat, quod sine despectione immediati superioris haud fieret; sed correctiones, vel etiam poenitentiae dictationem, in religiosâ humilitate excipiat, primosque et præcipites animi motus tunc coërceat; intervallo autem, ubi, animo serenato et deliberatione prudenti præhabita, appellationem necessariam iudicat, dominum abbatem adeat, prius tamen a priore et more consuetolententiâ petita. Ab abbate fiet appellatio ad visitatores, a visitatoribus ad praesidem, et ab hoc ad capitulum, a capitulo vero immediate ad sanctam Sedem Apostolicam, ad quam etiam semper et quancumque liber pateat accessus.

1 Forsan quid aliud pro *opponi* legendum; ex. g., *opprimi*, vel simile (R. T.).

§ 3. De obedientiâ et reverentia superioribus exhibenda.

CAPUT. VI. — *De temporis per totam diem distributione.*

§ 1. De tempore diei distributione.

Ut otiositas, quae religiosis animabus maxime inimica et infesta est, in monasteriis nostrae Congregationis locum et tempus nullum inveniat, singulis totius diei horis certae occupationes assignantur, quas strictè observari, curae superiorum, maxime patris prioris in conventu semper praesentis, committitur et iniungitur, nimirum:

Horà constitutà excitentur fratres ad matutinum. Ubi matutinum medià nocte celebrandum erit, horà quintà excitatio fiat.

Medià sextà, usque ad sextam completam, meditationi matutinae sedulo omnes incumbent. Quadrante post sextam, dato brevi signo campanae, in choro Prima persolvenda erit.

Modica temporis intervalla, quae inter matutinum et meditationem, item inter hanc et Primam intercedunt, partim corporis necessitatibus, partim singulari devotioni ac precibus matutinis destinata sunt.

Post Primam in choro persolutam et capitulum finitum, usque ad summum officium, patres seu sacerdotes missas celebrabunt. In celebrando vero, quantum fieri potest, servetur ordo per determinationem horae vel temporis certi, quo quilibet sacerdos celebrare debeat, itaut una missa post alteram habeatur, quatenus devoti fideles in ecclesiam venientes, omni tempore sacrum audire possint, praevià et subsequente debità praeparatione et recollectione. De reliquo, seu theologicis seu casuisticis, seu, pro qualitate personarum, aliis studiis, secundum dispositionem superiorum, vacandum erit.

Medià nonà, vel, in diebus ieiuniorum, horà nonà signum dabitur ad officium summum, et horas duas canonicas

ante et post illud, modo ante dicto, persolvendas.

Tertio quadrante¹ decimam, vel, in diebus ieiunii, ante undecimam, recollectio particularis, seu, ut vocant, examen particulare, dato hoc signo, fiet. Deinde ad mensam seu refectorium eundum, servato semper silentio extra horas specialiter colloquio et recreationi deputatas. Refectione factà, consueto modo psalmo *Miserere* e refectorio exeundum sive ad chorum sive ad locum capitularem, ubi gratiarum actio compleatur. Mox Nona psallenda erit in choro.

Post hoc, hora circiter colloquio et honestae recreationi conceditur, videlicet usque ad mediam primam, vel, si dies ieiunii sit, a duodecimà usque ad primam.

Recreatione terminatà, vel toto tempore usque ad vespas studiis incumbendum, vel, pro qualitate personarum, aut exigentià circumstantiarum, hora una aliis exercitiis, quatenus secundum iudicium superiorum singulis convenire et expedire videbitur, deputari potest; v. g., pro addiscendo cantu maxime choralis, pro conferentià casuisticis aliisque literariis materiis, vel denique pro opere manuali, etc.; qua etiam horà ab officialibus, opificibus aut ministris petantur quae petenda, et dentur quae danda sunt.

De reliquo, tempus pomeridianum usque ad vespas studiis et lectioni librorum spiritualium impendatur. Licebit tamen ordinarie singulis septimanis semel, aut, pro ratione tempestatis, aliquando etiam bis, ad campos ambulare, petità et obtentà licentià superiorum.

Horà tertià vesperae cantandae, post quas ab horà quartà usque ad quintam lectio spiritualis erit, ut ante dictum est.

Coenà finitã, per mediam horam
1 Videtur addendum *ante* (R. T.).

honesta recreatio conceditur, ita tamen ut tam relaxationes pomeridianae, quam colloquia post collationes serotinas non permittantur in feriis sextis Quadragesimae, nec per totam maiorem hebdomadam, usque ad sabbatum sanctum exclusive.

Tertio quadrante ante septimam per unum lectorem ex collationibus Sanctorum Patrum, vel aliis libris devotis, legendum per quadrantem circiter horae: subiungendum mox horâ septimâ completorium.

Denique cum recollectione vespertinâ, seu examine conscientiae, etc., dies concludenda, itaut horâ octavâ omnes in quiete et in cellis sint.

Circa hunc ordinem diei limitatio quaedam, excepto tamen choro, fieri poterit ab abbate, iuxta rei, personarum, praecipue lectorum et scholasticorum et temporis exigentiam, si ob certas et particulares causas non semper ita exacte in omnibus observari possit.

CAPUT VII. — *De victu, ieiunio et amictu ad necessitatem, sine superfluitate.*

Ordinamus ut ex arbitrio per sacram regulam abbatibus dato, quod hactenus ratione victus observatum fuit, in posterum in singulis monasteriis observetur.

Ultra ieiunia ecclesiastica in omnibus monasteriis, ulteriora vel regularia ieiunia observanda sunt. Et quidem per totum annum singulis diebus mercurii et veneris (tempore Paschali et Nataliio usque ad octavam inclusive Epiphaniae excepto) tam a carnibus, quam alterâ refectione abstinendum.

In Adventu per totum ieiunandum est, itaut ab alterâ refectione abstinenceatur, solâ collatiunculâ consueta loco coenae concessâ.

In hebdomadâ vero integrâ ante Adventum, et per decem dies ante feriam Cinerum, demptâ sextâ feriâ et sabbato,

aut ieiunio Ecclesiae, ieiunium et abstinentiam ab esu carnis relaxamus, et, ut aliquod obsonium in prandio et coenâ addatur, indulgemus.

In honorem Beatae Virginis ieiunium regulare servabitur in vigiliis Nativitatis et Purificationis eiusdem: omnes quoque ieiunabunt in vigiliâ festivitatis sanctorum Angelorum Custodum.

Inter principaliora, quae in visitationibus observari, et, ubi necesse fuerit, reformari debent, id erit, ut tam conventuales omnes, quam respective etiam abbates habitu et tonsurâ decenti et honesto, simulque modesto, sine vanitibus saecularibus, vestiti incedant, intra et extra monasterium, nullo etiam modo vestimentis sericis utantur.

In specie omnia vestimenta exteriora, etiam tibialia, non alterius, quam nigri coloris sint, eaque lanae aut lineae.

Deinde in Congregatione nostrâ omnimodo quoad vestimentorum formam, etiam quoad materiam, aequalitatis et pariformitatis¹ introducantur. Quod solertia dominorum visitorum committitur, ut tempore visitationis circa pariformem habitum et tonsuram interim ipsi catenus rem componant, quatenus ad eorum relationem in proximo capitulo generali ultimate statui possit quod decentissime videbitur.

In consideratione huius conformitatis quoad indusia et lectisternia nihil quidem mutetur, quoad eos, qui iam professi sunt, nisi ultro ipsi pietate ducti, ita velint; ratione vero aliorum, qui in posterum professionem emittent, statuimus ut observetur quidquid in proximo capitulo generali determinabitur.

CAPUT VIII. — *De infirmis fratribus.*

Quia sanctus pater Benedictus affectu vere paterno infirmis prospexit, et

¹ Videtur legendum *aequalitas et pariformitas* (n. r.).

§ 2. De habitu et tonsura.

§ 1. De cibo et ieiunio.

§ 1. De fratribus infirmis.

cap. xxxvi regulæ ordinavit infirmorum curam ante omnia et prae omnibus adhibendam, item maximam curam abbatis esse debere, ne ob aliquam negligentiam patiantur, etc.; ideo nec sumptibus, nec laboribus parcendum, sed omni modo curandum erit, ut, quae pro salute tum corporis tum animae necessaria sunt, in tempore et prompte subministrantur.

In singulis igitur monasteriis abbas cum consilio et maturâ deliberatione eligat certum et idoneum medicum, qui tempore necessitatis succurrere sit obligatus, eique hanc libertatem concedat, ut, quae aegrotantibus necessaria indubitat, sine respectu sumptuum praescribere possit.

Porro, qui infirmitate quacumque corripitur, tempestive vel abbati vel priori statum suum indicet, et confidenter conferat tam circa medicinam aut medicum advocandum, quam etiam de cibo et potu conducente, item exemptione a choro, et si quid aliud pro reparatione sanitatis necessarium videbitur.

Nulli quidem liceat sine expressâ licentiâ superiorum medicum advocare, aut per litteras consulere, vel etiam a praesente medicinam accipere: ipsi vero superiores difficiles non erunt, si praedicto modo confidenter status et causae rationabiles significantur.

Ulterius autem sollicitè curandum et providendum ut aegrotus medici iudicio se plene submittat. In quem finem idoneus minister destinandus erit, qui sedulam infirmi curam et accurate acceptam a medico instructionem observet; contraria vel noxia nullatenus admittat.

Praeter ministrum, seu famulum, unus ex conventu vir maturus, sive in genere pro omnibus, sive particulariter pro singulis infirmis deputetur, qui circa ae-

grotantem altiore inspectionem habere, eundemque tam verbis et frequenti visitatione consolari, quam etiam quae necessaria videntur procurare, et si defectus appareat, patrem priorem vel dominum abbatem tempestive monere possit.

Ipsè etiam abbas non intermittat saepius aegrotantes visitare, quibus magnum solatium et dolorum levamen erit, si in afflictione suâ paternum erga se affectum advertant et experiantur.

Multo magis ipsi conventuales, seu confratres, in hoc casu necessitatis seu infirmitatis, ex sincerâ charitate obsequia et solatia sibi mutuo praesentent, et quantum infirmo commodum et expediens est, sive recreationis, sive etiam alio tempore, cum licentiâ tamen patris prioris, infirmariam accedant, et infirmum consolentur et recreent.

Quia vero maior semper de salute animae quam corporis esse cura debet, eo in primis omni studio adlaborandum, ut infirmus in animâ et conscientia bene dispositus sit et maneat. Proinde cavendum ne vanis et variis colloquiis spiritus distrahatur, sed magis ad pietatem, patientiam et resignationem, item frequentem sacramentorum iterationem, per eos, qui ex ordinatâ charitate eum visitare volunt, disponatur.

Quod si mortis periculum propinquum appareat, ordinabunt superiores, ut frequentet ex idoneis libris lectiones, adhortationes quoque et suffragia fratrum non desint, quibus spiritus a corpore migraturus feliciter ad Dominum dirigatur.

CAPUT IX. — *De conformatione disciplinae regularis cum aliis nostri Ordinis Congregationibus.*

Praeter hactenus constituta supersunt, § 1. De conformatione disciplinae cum aliis Congregationibus.
complura alia capitulariter circa mores observantias et caeremonias ipsamque disciplinam regularem in omnibus mo-

nasteriis nostrae Congregationis pariformiter introducenda et observanda. In quibus ut conformitas et solida regularis disciplina introducatur, desuper constitutiones particulares conscribantur, singula capita regulae sancti Benedicti declarantes, adinstar constitutionum Congregationis Cassinensis et sancti Mauri et aliarum et iuxta laudabiles earundem praxes, colligendae a quibusdam ad id habilioribus a capitulo generali deputandis, et intra triennium in debitum ordinem redigendae, atque a futuro capitulo generali revidendae, eum in finem ut Sedi Apostolicae pro confirmatione praesententur.

Quae futuro tempore ulterius disponenda et corrigenda occurrunt, circa ea in visitationibus et capitulis triennialibus inquirendum, atque defectus huiusmodi per chartas visitationum et recessus capitulorum emendandi erunt. Et quidem circa pariformem introductionem regularis disciplinae, respiciendum in primis erit ad sanctam regulam, ubi satis expressum et prospectum est, neque aliud fere desideratur, quam debita observantia et executio.

Deinde sicuti¹ ad sanctam regulam declaratione aliquâ vel singulari studio opus videbitur, ad statuta aliarum supradictarum Congregationum recurrendum, eoque semper collimandum erit, ut inter omnia monasteria nostra conformitas cum supradictis Congregationibus, tam in celebratione generalis capituli, quam in electione praesidis, visitorum et abbatum, uti etiam in reliquis omnibus, quae spiritualem et temporalem totius Congregationis nostrae Bavaricae et singulorum monasteriorum directionem concernunt, conformatione, omni meliori modo introducatur.

Unde dominorum visitorum-curae

¹ Videtur legendum *sicuti* (R. T.).

specialiter committitur ut statim in primâ visitatione diligentissime inquirent, ubi et in quibus discrepantia et difformitas usu vel abusu introducta sit; simulque rationes et causas disparitatis aut relaxationis perquirant: et, si quid alicubi irrationabiliter declinatum agnoscant, ex melioribus rationibus superiores et conventuales ad pariformem, quae in dictis aliis praefatarum Congregationum monasteriis laudabiliter viget, disciplinam disponant. Quod si vero obstacula seu causae contradicendi alicuius momenti et probabilitatis opponantur, res ad capitulum triennale referenda, ibique communi consilio statuendum erit, quod, consideratis considerandis, practicabile iudicabitur, habito, ut praedictum est, respectu tum ad sanctam regulam, tum ad dictarum Congregationum statuta, a quibus temere sine certâ et iustâ causâ non declinabitur.

Ad harum constitutionum observantiam tenebuntur omnes et singuli abbates et religiosi monasteriorum omnium in Brevis apostolico erectionis, sub datum Romae, die xxvi augusti MDCLXXXIV, expressorum, neenon aliorum de dominio dumtaxat serenissimi electoris utriusque Bavariae ducis, etc., quorum abbates, pro factâ sibi a sanctâ Apostolicâ Sede facultate, nostrae Congregationi vel iam accesserunt, vel in posterum accedent.

Si quid porro cum tempore mutandum, innovandum, vel minuendum, aut aliâs addendum censebitur, poterit id fieri in capitulis generalibus, ita tamen ut, quae taliter in capitulo generali decernerentur, vim legis non habeant, quin a capitulo sequenti fuerint confirmata, et, quatenus his constitutionibus contraria fuerint, a sanctâ Sede Apostolicâ approbentur.

Quod si quis abbas, vel monachus, ex praefatis monasteriis sic in Congrega-

tionem unitis vel unienidis, dixerit, se ad has constitutiones non teneri, vel quod ei pro libitu liceat a Congregatione discedere, et exemptioni a sancta Sede Apostolica ad formam Helveticae Congregationi concessae renunciare, a regularibus superioribus suis tamquam apostata puniatur ».

Confirmatio
relatarum con-
stitutionum.

§ 2. Nobis propterea Caelestinus abbas aliique abbates exponentes praedicti humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, ipsos exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore consentes, huiusmodi supplicationibus inclinatis, de memoratorum cardinalium et praelatorum, qui rem mature pluries discussissent, consilio, omnes et singulas constitutiones praecursorum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et constitutiones praecursorum semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam

causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosque quoslibet quacumque praerogativa et potestate fungentes et functuros, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis et monasteriorum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Denotatio
contractionum.

§ 3. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubicumque locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides tran-
sumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die VI februarii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno X.

Dat. die 6 februarii 1686, pontif. anno X.

CLXI.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium circa electiones abbatum Congregationis Bavaricae Ordinis sancti Benedicti¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Proposuit
aedam dubia
Congregationi
episcoporum et
regularium circa
electionem
abbatum.

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum Caelestini abbatis monasterii S. Ermanni Ratisbonensis, praesidis, et ceterorum abbatum monasteriorum Congregationis Bavaricae Ordinis sancti Benedicti sub titulo Ss. Angelorum Custodum a nobis erectae, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod (cum in constitutionibus dictae Congregationis Bavaricae a Congregatione nonnullorum eiusdem S. R. E. cardinalium et Romanae Curiae praelatorum, desuper a nobis specialiter deputata, iam correctis et approbatis, non satis disponatur de electionibus abbatum, qui in Bavaria quemadmodum in reliqua Germania perpetui sunt; unus vero ex dictis abbatibus, nempe dilectus filius abbas monasterii Oberaltzaccensis iam graviter et cum vitae periculo aegrotare dicatur) cupiebant propterea dicti exponentes per dictam Congregationem cardinalium decerni et declarari: 1° an in electionibus deinceps faciendis intervenire debeat, nec ne, praeses pro tempore existens dictae Congregationis Bavaricae loco episcopi dioecesani, vel commissarii episcopalis, qui eiusmodi electionibus praesidebat quando monasteria praedicta (quae per nostras super erectione dictae Congregationis Bavaricae in simili forma Brevis expeditas litteras ab ordinaria iurisdic-

ctione exempta sunt) ordinariae iurisdictioni huiusmodi adhuc subiaccant¹; et, quatenus praesidem ipsum aut unum ex abbatibus, qui eo tempore visitationis fungebatur officio, ab humanis decedere contingat, quomodo eo casu procedendum sit: 2°, si praeses propter legitimum impedimentum electioni interesse nequeat, an ei liceat eò mittere unum vel plures a se deputatos, qui eius loco praesideant: 3°, utrum praeter praesidem, vel ab eo deputatum, ambo visitatores pro tempore existentes, vel eorum alter, electionibus huiusmodi etiam interesse habeant: 4°, an dies futurae electionis a dicto praeside vel a priore monasterii vacantis denominari debeat, et, quatenus statuatur praesidem et visitatores praefatos electionibus huiusmodi interesse debere, utrum eis competiturum sit votum sive suffragium unà cum capitularibus constitutionibus², an vero simplicem residentiam pro mera directione exercere debeant: 5°, an quoad reliqua omnia in electionibus praefatis servari debeat forma hactenus usitata, quam supradicta cardinalium Congregatione³ exhiberi curarunt, an vero in eà aliquid pro arbitrio et prudentia ipsius Congregationis mutandum sit: emanavit ab eadem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, referente eminentissimo Carpineo, censuit suprascriptum negotium remittendum esse ad congregationem particularem per S. D. N. specialiter deputatam. Interim vero, si casus vacationis e venerit, praesidendum

Decretum
sacrae Congregationis.

¹ Potius lege subiacebant (R. T.).

² Vide quid leg. pro constitutionibus (R. T.).

³ Videtur legendum supradictae ... Congregationi (R. T.).

¹ Vide constit. praeced.; et Innocentio XII const. ed. MDCXCI, die 11 augusti, pontif. I.

esse electionibus, sine praeiudicio iurium partium, ab abbate S. Ermanni nomine Sanctae Sedis. In iisdem autem electionibus, servandam in reliquis esse formam et modum, qui servabatur ante unionem praedictorum monasteriorum in Congregationem. Romae, die 1 februarii MDCLXXXVI. — G. cardin. CARPINEUS. Loco † sigilli. B. PANCIATICUS, secret. ».

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut pro parte Caestini praesidis ceterorumque abbatum praefatorum nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio plurimum communiri desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innedatæ existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Clam:tao.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et

inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictorum monasteriorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die ix februarii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 9 februarii 1686, pontif. anno x.

CLXII.

Declaratur irrita et nulla alienatio feudi status Masserani sine licentiâ sanctae Sedis Apostolicae facta duci Sabaudiae¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Cum (sicut accepimus) dilectus filius nobilis vir Carolus Bessius Ferrerius Fliscus princeps Masserani et marchio Crepacorii Vercellensis dioecesis terras et castra Masserani, et Crepacorii, et

¹ Constit. ed. MDCLXXVII, die 12 aprilis, pontif. i, committitur episcopo Alexandrino causa inter principem et eius subditos: Innocentius XII vero constit. ed. MDCC, die 30 iulii, pontif. ix, declaravit quoddam indultum duci sabaudiae a Nicolao V concessum

Referatur alienatio feudi status Masserani a principe Carolo Bessio facta Amadeo duci Sabaudiae

Quirini, Flecchiaie et Rissi dictae dioecesis, seu eorum aliquid vel aliqua, quae in feudum unâ eum eorum respective territoriis, districtibus, villis, vassallis, hominibus, incolis et habitatoribus, fortalitiis, franchitiis et homagiis, aliisque iuribus et pertinentiis, necnon omnimodâ aliâ bassâ, civili et criminali iurisdictione, mero et mixto imperio, gladiique et necis potestate, ac titulis et insigniis, aliisque honoribus et oneribus, salariis et regalibus solitis et consuetis, immediate a nobis et hac sanctâ Sede ac Camerâ nostrâ Apostolicâ sub certis censibus sive recognitionibus obtinebat et recognoscebat, dilecto filio nobili viro Victorio Amadeo Sabaudiae duci et Pedemontii principi, absque nostrâ et dictae Sedis licentiâ, beneplacito vel consensu (quamvis illis forsân reservatis), vendiderit, seu alio quocumque titulo vel modo ad favorem eiusdem Victorii Amadei ducis, aut cuiuscumque alius personae, etiâ specificâ et individûâ mentione et expressione dignae, alienaverit, et forsân ad traditionem possessionis, seu quasi possessionis, terrarum et castrorum, aliorumque venditorum seu alienatorum praefatorum, aliosque actus devenerit, et aliâs prout in instrumento, seu instrumentis, aliisque scripturis publicis vel privatis desuper forsân confectis, quorum omnium et singulorum tenores, etiâ veriores, ac datas, aliave quaecumque, etiâ de necessitate specialiter exprimenda, praesentibus, non approbandi, sed reprobandi animo, pro plene et sufficienter expressis et de verbo ad verbum insertis et exactissime specificatis et enarratis haberi volumus, uberius dicitur contineri. Quamvis autem ex iuris communis et constitutionum apostolicarum dispositione nullo modo liceat nostris ac Sedis et Camerae praefatarum vassallis seu

feudatariis fenda, quae obtinent, absque nostrâ et eiusdem Sedis licentiâ vendere, vel alio quovis modo alienare, ac proinde aperti et explorati iuris sit, praemissa omnia et singula a dicto Carolo Bessio principe, seu, eius nomine, a quibuscumque aliis acta et gesta, penitus et omnino nulla atque invalida existere: nihilominus desuper mentem et intentionem declarare, simulque Camerae et Sedis praefatarum indemnitati, etiâ ad maiorem et abundantiore cautelam, et quatenus opus sit, providere cupientes, necnon concessionum et investiturarum terrarum et castrorum, aliorumque praefatorum et quorumcumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et praesertim Pauli III, Iulii III, Pauli IV, Pii IV, Pii V, Gregorii XIII, Sixti V, Clementis VIII, Urbani VIII et Clementis IX litterarum, tam sub plumbo, quam in simili formâ Brevis, schedularum motusproprii, et chirographorum, aliarumque scripturarum quarumcumque, super concessionibus et investituris huiusmodi, earumque confirmatione, seu aliâs quomodolibet illarum occasione, expeditarum et emanatarum, ac expeditorum et emanatorum, tenores, et alia quaecumque, etiâ specificâ et individûâ mentione et expressione digna, praesentibus itidem pro plene et sufficienter expressis et insertis ac specificatis et enarratis habentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, et aliâs omni meliori modo, viâ, iure et formâ, quibus melius et validius facere possumus, venditionem et aliam quaecumque alienationem terrarum et castrorum praefatorum, seu aliorum ex illis, cum illorum respective territoriis, districtibus, villis, vassallis, fortalitiis, franchitiis, homagiis, iurisdictione, mero et mixto,

imperio, ac gladii et necis potestate, titulis, insigniis, honoribus, regalibus, aliisque iuribus et pertinentiis quibuscumque, memorato Victorio Amadeo duci, vel alii cuiuscumque personae, a praefato Carolo Bessio principe, vel alio quolibet eius nomine, absque nostrâ et dictae Sedis licentiâ, beneplacito vel consensu factas, ut praefertur, ac traditionem possessionis, seu quasi possessionis, ceterosque actus, et alia quaecumque in praemissis, seu eorum occasione quomodolibet acta et gesta, cum omnibus et singulis inde secutis, et quandocumque secuturis, penitus et omnino nulla, irrita, invalida, inania, et de facto praesumpta et attentata, nulliusque roboris, momenti et efficaciae esse et fore, nullumque cuiquam titulum, etiam coloratum, aut possidendi causam tribuere posse, nec per ea Sedî et Camerae praedictis ullum etiam minimum praeiudicium illatum, aut inferri quoquomodo potuisse, vel quandocumque posse, tenore praesentium declaramus et decernimus. Nosque licentiâ, beneplacitum et consensum nostrum super praemissis minime concessisse, nec praestitisse, nec in futurum praestare velle, pariter declaramus, et in verbo Romani Pontificis attestamus. Et nihilominus venditionem et alienationem huiusmodi, aliaque praemissa omnia et singula, prout de facto processerunt, ad maiorem et abundantiore cautelam, et quatenus opus sit, motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, harum serie cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus; necnon Sedem et Cameras praefatas adversus eadem praemissa et praeiudicialia quaecumque, quae eis exinde quomodolibet enata esse, aut in futurum quandocumque enasci posse, dici, censerî, praetendi vel intelligi possent, in inte-

grum et pristinum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitui-mus, reponimus et plenarie reintegramus, illasque a praeiudicialibus huiusmodi praeservamus ac praeservatas esse et fore decernimus similiter et declaramus.

§ 2. Decernentes pariter easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praefati Victorius Amadeus dux et Carolus Bessus princeps, aliique quilibet, in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specificâ et individuâ mentione digni, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeeminentiae vel dignitatis existant, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas eadem praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae vel iustificatae fuerint, aut ex aliâ quaecumque, etiam quantumvis iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali, incogitato ac inexogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concesso vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse; sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et effica-

Clausulae.

ces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac Sedi et Camerae praedictis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcussa observari, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, necnon dictae Camerae praesidentes clericos, ac thesaurarium generalem, ceterosque officiales et ministros, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter indicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane, si secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogato.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrae¹ et Cancellariae Apostolicae regulae de iure quaesito non tollendo, et praefati Pii IV praedecessoris de gratiis, quaecumque interesse Camerae praedictae concernentibus, in eadem Camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, itaut praesentes litteras ibidem praesentari et registrari nunquam necesse sit, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Camerae ac terrarum et castrorum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, et styli et usibus, etiam inmemorabilibus, ac quibuscumque decretis, etiam camerilibus et consistorialibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis praefatis, aliisque, quibuslibet

1. Aptius lege nostrâ (R. T.).

personis et locis, etiam specificâ et individuâ mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, et pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime et amplissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi februarii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 26 februarii 1686, pontif. anno x.

CLXIII.

Confirmatur statutum capituli generalis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia Reformatorem circa lectores inter patres provinciae commemerandos¹.

¹ Lectoribus iubilatis concessa fuere privilegia doctorum artium et magistrorum theologiae.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Statutum praedictum.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantiâ Reformatorum nuncupatorum, quod in proxime praeterito capitulo generali dicti Ordinis fratrum fuit statutum, ut in unâquaque provinciâ fratrum Reformatorum eiusdem Ordinis frater antiquior, ex illis qui sacram theologiam duodecim annorum spatio legerint sive docuerint, inter patres provinciae connumeretur, sive connumeratus declaretur.

In aliquibus provinciis non vigebat.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, statutum huiusmodi tamquam iuxta determinationem cuiusdam constitutionis felicitis recollectionis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri, quae incipit *Iniuncti*, etc., editum, in Romanâ et aliis provinciis fratrum Reformatorum executioni mandatum fuerit, in aliis vero nonnullis provinciis irrationabiliter impugnetur, quamvis dilectus filius minister generalis Ordinis praedicti illud universaliter observari debere decreverit: nobis propterea dictus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

Confirmato dicti statuti.

§ 3. Nos igitur, ipsum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibus excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi consti. edit. MDCLXXIX, die 27 novembris, pontificatus 1v.

supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui praefatum procuratorem generalem fratrum Reformatorum sive Strictioris Observantiae dicti Ordinis super praemissis audierunt, consilio, praedictum statutum capituli generalis pro lectoribus sacrae theologiae emanatum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, et observari mandamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, provinciarum et Ordinis praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariorum derogatio.

Transcripto-
rum fides.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxviii martii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 28 martii 1686, pontif. anno x.

CLXIV.

*Confirmantur erectio hospitii et dotatio ecclesiae S. Gallae pro pauperibus per Urbem vagantibus*¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ad pastoralis dignitatis fastigium, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam evecti, circa novarum ecclesiarum ubique locorum, et praesertim in almâ Urbe nostrâ, verae religionis arce, ex qua honorum operum exempla in omnes christiani orbis partes assidue diffunduntur, cum divini cultus incremento erigendarum et aedificandarum statum libenter intendimus, et ut christifidelium, non minus generis, nostraeque secundum carnem consanguinitatis, quam christianarum virtutum splendore fulgentium, in structuram ipsarum ecclesiarum aliaque pietatis opera de bonis sibi a Deo collectis² largiter conferentium, vota optatos habeant effectus, nec de eorum, quae iussu nostro facta fuerunt, veritate atque validitate dubitari unquam possit,

¹ Erectum fuit a Clemente X hospitium pro conversis ad fidem constit. edit. MDCLXXV, die 30 martii, pontif. v. Vide etiam constit. seq.

² Potius lege *collatis* (n. r.).

concessae nobis a Domino potestatis partes studiosâ charitate interponimus, sicut, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam et spirituales populi christiani aedificationem salubriter expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Innotuit siquidem nobis, quod dudum, videlicet die v maii MDCLXXII, tunc existentes clerici regulares domus regularis S. Mariae in Porticu, seu de Campitellis nuncupati de Urbe praefatâ Congregationis Matris Dei, per quemdam eorum procuratorem¹, in vim licentiae sibi desuper a tunc existentis Romani Pontificis in eadem Urbe vicario in spiritualibus generali in executionem decreti a Congregatione tunc existentium S. R. E. cardinalium super negotiis visitationis apostolicae ecclesiarum et locorum piorum dietae Urbis deputatorum emanati concessae, eorum domum regularem annexam et connexam ecclesiae eiusdem S. Mariae in Porticu (quae olim erat diaconia cardinalitia, et quam bonae memoriae Bartholomaeus, dum vixit, eiusdem S. R. E. diaconus cardinalis Caesius nuncupatus, qui ipsam ecclesiam pro diaconiâ sui cardinalatus sub pontificatu felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri obtinebat, clericis regularibus dietae Congregationis Matris Dei assignaverat, sed tunc, ob translationem tam imaginis Beatae Mariae Virginis quam diaconiae huiusmodi ad ecclesiam S. Mariae de Campitellis auctoritate apostolicâ factam, sub denominatione S. Gallae remanserat) cum omnibus et singulis ipsius domus regularis membris, iuribus et pertinentiis universis, necnon officinam seu apothecam tunc ad usum sutoris, ac etiam stabulum correspondens subtus foenile, insimul cum tinello prope dictum sta-

Species facti.

¹ Forsan legendum *procuratorem* (n. r.).

bulum, et pariter duas domunculas connexas horto et viridario, cum duobus divisis appartamentis retro domum et ecclesiam S. Gallae huiusmodi, et hortum et viridarium, ad ipsos clericos regulares legitime spectantia et pertinentia, et iuxta suos notos et tunc expressos fines posita, tunc in humanis agenti Annae Moronae Romanae, pretio trium millium quingentorum scutorum monetae romanae, in extinctionem tot censuum passivorum, quibus ipsi clerici regulares gravati erant, et aliàs, convertendo, vendiderunt, salvà tamen et reservatâ dietis clericis regularibus supradictâ ecclesiâ S. Gallae, quae in huiusmodi venditione comprehensa minime esset, nec esse censeretur; ac cum pacto seu conventione, quod, si et quotiescumque dicta Anna emptrix vellet in se et supra se assumere praefatam ecclesiam S. Gallae, impetratâ prius licentiâ et beneplacito Sedis Apostolicae et superiorum ecclesiasticorum, ipsius Annae sumptibus, curâ et impensis in omnibus et per omnia, tali casu dicti clerici regulares tenerentur super praemissis dare et praestare quemcumque consensum et assensum desuper necessarium et opportunum, prout dietis procurator procuratorio nomine, ex tunc prout et quando dictum beneplacitum apostolicum impetratum fuisset, consensum pariter et assensum huiusmodi dedit et praestitit; et in isto casu eadem Anna suique successores tenerentur et obligati essent, prout ipsa Anna promisit, eo modo et formâ retinere homines universitatis Candelariorum, etiam eum usu unius stantiae indulgendo dietis hominibus eiusdem universitatis pro habendis congregationibus, et sub omnibus qualitatibus et conditionibus, de quibus in instrumento concessionis capellae dietae universitatis sub invoca-

tione seu titulo Purificationis B. Virginis Mariae factae per praefatum Bartholomaeum cardinalem rogato et stipulato die 11 ianuarii MDCXC, seu alio veriori tempore, existente in libro instrumentorum et copiarum simplicium eorundem clericorum regularium; et cum alio pacto, seu conventione, quod dicti clerici regulares tenerentur et obligati essent vendere dietae Annae emptrici foenile positum supra tinellum praedictae domus ut supra venditae, pro pretio scutorum ducentorum et quinquaginta, impetrato prius per eam desuper Sedis praedictae beneplacito; ac cum diversis aliis pactis et conditionibus, et aliàs, prout in publico per acta Hieronymi Simonelli notarii publici desuper confecto instrumento plenius et diffusius continetur. Verum, cum dilectus filius Thomas Odescalchus, cubicularius intimus et vestiarius noster, qui dietae domus regularis ut praefertur venditae tunc inquilinus erat, iudicium super praelatione in venditione domus regularis aliorumque bonorum venditorum praefatorum contra dietam Annam emptricem intentasset, tandem ipsi Thomas ex unâ et Anna ex alterâ partibus ad transactionem seu concordiam desuper inter se devenerunt, per quam eadem Anna praelationi huiusmodi locum esse agnoscens, eandem domum regularem, et alia bona sibi a memoratis clericis regularibus sicut praemittitur vendita, dicto Thomae ex pecuniis sibi a nobis dum in minoribus constituti cardinalatus honore fugebamur ad eum effectum subministratis ementi, pretio trium millium et quingentorum scutorum monetae huiusmodi, ac cum omnibus pactis, capitulis, conditionibus promissionibus et circumstantiis in supradicto instrumento venditionis latius contentis et expressis, retrovendit et retroces-

sit, dictumque pretium, ac insuper alia quingenta scuta paria sibi pariter a nobis subministrata, eidem Annae persolvit, cum diversis pactis et conditionibus, et aliis, prout in alio publico instrumento per acta Raynaldi de Raynaldis etiam notarii publici desuper die xvi septembris MDCLXXIII celebrato uberius etiam continetur. Porro in dictâ domo regulari, illique annexis, sicut praemittitur, venditis, et per¹ praefatum Thomam Odescalchum, ex pecuniis sibi ad id a nobis subministratis, prout ipse Thomas postmodum declaravit, acquisitis, opus pium excipiendi hospitio et alendi pauperes mendicos per Urbem praefatam vagantes, iussu et impensâ nostris, usque ad nostram ad supremi apostolatus officium assumptionem, exercitum fuit; et subinde dilectus filius nobilis juvenis Livius Odescalchus, dux terrae Caere, noster secundum carnem ex fratre germano nepos, illud pariter exerceri curavit et adhuc curat. Cumque ecclesia praefata S. Gallae ruinam minaretur, dictus Thomas illam de mandato nostro demolitus est, et funditus destrui curavit. Praefatus vero Livius dux, pro eximiâ suâ in Deum pietate, novam ibidem loco destructae ecclesiam elegantiori structurâ in honorem eiusdem S. Gallae suâ impensâ aedificare aggressus est, quae de praesenti construitur; ipseque Livius dux novam ecclesiam huiusmodi, per assignationem quorundam foenilium et domunculae pretio mille et nongentorum scutorum dictae monetae ex eius pecuniis emptorum et acquisitorum, ac in aliis mille et centum scutis paribus per eum augendorum et meliorandorum, annui redditus² octoginta scutorum similitudinem dotavit: ex quibus scuta quadraginta pro capellano, ad nutum amovibili, per

eum eiusque descendentes ac haeredes et successores quoscumque nominando, imposito tamen ipsi capellano onere missam quotidie in ipsâ novâ ecclesiâ S. Gallae celebrandi; reliquam vero quantitatem dotis, sive annui redditus huiusmodi, ad effectum manutenendi ipsam ecclesiam, eiusque suppellectilia, ceram, paramenta et altaria respective assignavit, eâ lege, ut sibi suaeque descendentes et haeredibus et successoribus quibuscumque ius patronatus novae ecclesiae et nominandi capellanum ad nutum amovibilem huiusmodi in perpetuum reservetur, ac cum diversis conditionibus, protestationibus et declarationibus, prout plenius continetur in publico desuper confecto instrumento tenoris qui sequitur, videlicet:

« In nomine Domini. Amen. Praesenti publico instrumento cunctis ubique pateat evidenter et notum sit, quod anno ab eiusdem D. N. Iesu Christi Nativitate MDCLXXXV, indictione VIII, die vero XVII mensis iulii, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et domini nostri D. Innocentii divinâ providentiâ Papae XI anno eius IX, illustrissimus et excellentissimus D. princeps D. Livius Odescalchus Caere dux, sanctissimi D. N. Innocentii Papae XI ex clarae memoriae Carolo germano fratris nepos, mihi, etc., optime notus, asserens aliâs dominam Annam Moronam emisse quasdam domos existentes in regione *Ripae*, et ut dicitur *A Porta Leone*, prope ecclesiam S. Gallae olim nuncupatam S. Mariae in Porticu Urbis, a reverendissimis clericis regularibus S. Mariae in Porticu Urbis, cum concessione factâ eidem Annae etiam ecclesiae S. Gallae, accedente beneplacito apostolico; et postea, vigore Bullae sanctae memoriae Gregorii XIII super iure congruo, in emptione dictarum domorum fuisse praelatum et subgressum in

Instrumentum
in quo descri-
bitur reliquum
factum.

¹ Praeposit. per nos addimus (R. T.).

² Videretur legendum *annuo reddito* (R. T.).

locum dictae Annae Moronae illustrissimum dominum Thomam Odescalchum, qui declaravit illa emisse ex propriis pecuniis SS. D. N. Innocentii XI tunc cardinalatus honore perfulgentis; cumque idem excellentissimus dominus D. Livius Odescalchus (donatarius universalis bonorum patrimonialium et spectantium ad eundem Sanctissimum uti personam privatam ante supremam pontificatus dignitatem adeptorum, ut de dictâ donatione constat ex instrumento publico in actis meis rogato sub die viii mensis aprilis MDCLXXX, seu, etc.) in dictis domunculis emptis suis sumptibus hucusque exerceri fecerit, pro suâ erga Deum pietate et pauperes liberalitate, hospitium et receptionem pauperum (pro suâ tamen merâ voluntate et mero arbitrio, non autem animo se ad dictam hospitalitatem continuandam obligandi, cum intendat illam continuare, vel relinquere et dissolvere, quando sibi videbitur et placuerit, de quo expresse et solemniter protestatur), et cum ecclesia praedicta S. Gallae existens prope dictas domos, ut supra emptas a dictâ Morona, et per hanc postea venditas dicto illustrissimo domino Thomae Odescalcho, ob vetustatem ruinam a fundamentis prope diem minaretur, hinc a fundamentis ex integro cum scientiâ et consensu eiusdem SS. propriis sumptibus meliori structurâ eandem ecclesiam reaedificaverit; cumque intendat per sanctissimum dominum nostrum super eadem ex titulo reaedificationis et dotationis sibi ac eius posteris ac descendentibus et haeredibus et successoribus quibuscumque in infinitum reservari ius patronatus laicale: hinc est quod ultra reaedificationem ex integro dictae ecclesiae ab ipso factam sponte, etc., pro eius dote, ut divinus cultus in eâ exerceri possit, et aliâs omni meliori modo, etc., assignavit et

assignat foenilia cum domunculâ per illustrissimum et reverendissimum dominum Thomam Odescalchum sanctissimi domini nostri Papae intimum cubicularium et secretum eleemosynarium empta ex instrumento rogato per acta Mori notarii capitolini, sub die xv maii MDCLXXXV, seu, etc., a comite Hieronymo Curtio de Clementinis, pretio seutorum mille nongentorum monetæ, et cuius illustrissimi domini Thomae idem excellentissimus dominus D. Livius est declaratarius et nominatarius, prout ex instrumento declarationis et nominationis huiusmodi facti in personam excellentiæ suæ per eadem acta Mori sub die xiv currentis mensis, seu, etc., ad quæ, etc., et ex titulo dotationis et assignationis huiusmodi; idem excellentissimus dominus D. Livius cessit quoque et assignavit eidem ecclesiae omnia et singula iura, etc., ad habendum, etc., ponens, etc., constituens, etc., dans licentiam, etc., et donec, etc., constituit, etc., etiam omni meliori modo, etc.; ulterius idem excellentissimus dominus D. Livius promisit foenilia praedicta sic ut supra assignata augere et meliorare in aliis scutis mille et centum monetæ, itaut valor illorum, et sic dos praedictae ecclesiae, sit in totum et ascendat ad summam scutorum trium millium monetæ; declarans tamen quod praedicta foenilia cum domunculâ ac melioramentis praedictis sunt et ascendunt in fructu ad scuta octoginta annua; ex quibus scuta quadraginta monetæ assignavit et assignat pro capellano, ad nutum amovibili, per E. S. ac eius descendentes et haeredes et successores quoscumque nominandi¹ in perpetuum, cum onere tamen eidem capellano quotidie missam celebrandi in dictâ ecclesia S. Gallae; reliquam vero quantitatem dotis, sive annui fructus

¹ Potius lege *nominando* (R. T.).

praedicti, ad effectum manutene[n]di supplectilia, ceram, paramenta, ecclesiam et altaria eiusdem ecclesiae, cum hac tamen conditione, quod dictus cappellanus semper et perpetuo sit ad nutum amovibilis, et ad simplex arbitrium et voluntatem excellentissimi domini D. Livii, ac eius in iurepatronatus ut supra reservando successorum, institui et destitui possit, sine aliqua causa, sed sat sit pro remotione simplex et absoluta voluntas patronorum, quia sic, etc.; et (cum agatur de cappellania ad nutum amovibili, et illius constitutio ac ab ea remotio et destitutio fieri possit absque aliquo consensu eminentissimi cardinalis vicarii, eiusque vicesgerentis, vel alterius cuiusvis magistratus ecclesiastici, attento quod cappellania huiusmodi non sit beneficium, sed simplex pia largitio absque titulo beneficii) voluit ulterius idem excellentissimus dominus princeps, quod, si aliquo quovis tempore, quavis de causa et quaesito colore, impediretur in libero usu et quasi possessione dicti iurispatronatus, et concessionis ecclesiae praedictae, tunc, et eo casu, bona, ut supra, in dotem assignata, libere, integre et pure revertantur ad ipsum dotantem, eiusque haeredes et successores, ac si praesens dotatio et assignatio facta non esset; declaravit quoque idem excellentissimus dominus D. Livius, quod casu, quo per sanctissimum dominum in dicta ecclesia S. Gallae iurispatronatus, ut supra, sibi ac eius haeredibus et successoribus non reservaretur, tunc pariter et eo casu dotatio et assignatio, ut supra facta, habeatur, ac si facta non esset, cum ad illam devenerit et deveniat intuitu et contemplatione ac sub spe habendi in dicta ecclesia iurispatronatus reservationem, et non aliam, aliter, nec alio modo, etc., quia sic, etc.; promisit praeterea idem excellentissimus

dominus D. Livius, fundator et dotator, ut supra, bona, in dotem et pro dote ut supra assignata, ad seipsum spectare et pertinere, esseque libera et immunita ab omni onere, canone, hypotheca, fideicommissio, tam purificato quam purificando, etc., neminique alteri cessione, assignasse, donasse, obligasse, nec aliud quidquam fecisse, nec factum appariturum, in praeiudicium praesentis concessionis et dotationis, ac contentorum in ea quorumcumque, aliam, in eventum contrarii, teneri voluit de evictione generali et particulari in forma iuris valida et in Urbe consuetam, et ad omnia damna, etc., de quibus, etc. Quae omnia et singula in praesenti instrumento contenta idem excellentissimus dominus D. Livius promisit in omnibus et per omnia attendere, observare et adimplere, etc., aliam, etc. Pro quibus seipsum, etc., ac bona, etc., iura, etc., in ampliori reverendissimae Camerae Apostolicae forma, cum solitis clausulis, etc., citra, obligavit, etc., renunciavit, etc., constituit, etc., unica, etc., et sic tactis, etc., iuravit, etc. Super quibus omnibus et singulis petitum fuit a me notario publico infra-scripto, ut unum vel plura, publicum seu publica, conficerem atque traderem instrumentum seu instrumenta, prout opus fuerit et requisitus ero.

Actum Romae in palatio solitae habitationis E. S., sito in regione Campitelli, praesentibus ibidem audientibus et intelligentibus illustrissimo domino Francisco Maria Constantino Asculano E. S. auditore et curiae Capitoli primo collaterali, et domino Gregorio Binetto Romano E. S. ratiocinatore, testibus ad praedicta omnia et singula vocatis, habitis specialiter atque rogatis.

Ego Augustinus Sabbatueccius causarum curiae Camerae Apostolicae notarius de praemissis rogatus, praesens in-

strumentum subscripsi et publicavi requisitus.

Loco † signi ».

Confirmatio
Annae reginae
Sueviae.

§ 2. Quare nos, firmiter praemissorum omnium et singulorum robori et efficaciae, quantum cum Domino possumus, providere, ac novae ecclesiae praedictae statui pro pastoralis officii nostri debito opportune consulere, dictumque Livium ducem, praeclarorum eius meritum intuitu, specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, motu proprio, non ad eiusdem Livii ducis, aut alterius pro eo, aliisque personae cuiuscumque, nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, venditionem supradictae domus olim regularis S. Mariae in Porticu omniumque et singulorum aliorum bonorum praefatorum dictae Annae Moronae a memoratis clericis regularibus domus regularis S. Mariae in Campitellis, ac retrocessionem et retrovenditionem eiusdem domus olim regularis aliorumque bonorum venditorum huiusmodi praefato Thomae Odescalco ab eadem Anna emperice respective factas, ut praefertur, confectaue desuper bina instrumenta publica supra enunciata, cum omnibus¹ singulis pactis et conditionibus, aliisque in eis quomodolibet contentis et expressis, ac inde secutis quibuscumque, de quibus omnibus et singulis plene sumus informati, certamque et individuum notitiam habemus, et talem nos

¹ Addi potest coniunct. et (n. r.).

habere harum serie attestamur; necnon dotationem praefatae novae ecclesiae S. Gallae a memorato Livio duce sicut praemittitur factam, ac confectum desuper instrumentum praecursorum, omniaque et singula in eo contenta et expressa, ac inde secuta et secutura quaecumque, tenore praesentium perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robur, efficaciam et validitatem adiungimus et adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti et solemnitatum quarumcumque, tam ex iuris communis et constitutionum et decretorum apostolicorum, necnon dictae Urbis, aliorumque quorumlibet, statutorum eorumque novarum additionum ac reformationum praescripto, seu de stylo, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet in similibus etiam de necessitate observandarum, et alios quoscumque, etiam quantumvis formales et substantiales ac naturales et incogitatos et incogitabiles defectus, si qui in praemissis, vel eorum aliquo, principaliter vel accessorie, antecederent vel consequenter, aut concomitanter, vel aliâs quovis modo intervenerint, seu intervenisse dici, censi, intelligi, vel praetendi quomodocumque et quandocumque possent, etiamsi tales sint, ut non nisi factâ eorum specificâ et individua mentione et expressione sanari possint, supplementis et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus.

§ 3. Praeterea omne ius, quod praefatis clericis regularibus venditoribus in vel super supradictâ veteri ecclesiâ S. Mariae in Porticu, iam sicut praemittitur iussu nostro destructâ et demolitâ, in primodicto instrumento venditionis quomodolibet reservatum fuit, quodque tam¹ ipsi clerici regulares eorumque do-

¹ Male edit. Main. legit iam pro tam (n. r.).

Quoties
super di-
ctam ecclesiam
aliis omnibus
abdicator.

mus regularis et Congregatio Matris Dei, quam supradicta universitas Candelariorum, eiusque homines, in vel super eadem veteri ecclesiâ, eiusque altaribus, membris et pertinentiis quibuscumque, aut etiam forsitan super novâ ecclesiâ, quae ut praefertur domini Livii ducis impensâ aedificatur, ex praemissorum, aliâve quacumque, causâ, occasione, titulo, colore, praetextu et capite etiam quantumvis legitimo et iuridico, quomodocumque praetendere, sive ad se spectare et pertinere asserere possent respective, ab eisdem clericis regularibus eorumque domo regulari et Congregatione, ac ab universitate Candelariorum eiusque hominibus praedictis, respective, motu, scientiâ, deliberatione ac potestatis plenitudine paribus, harum serie perpetuo abdicamus; sicque abdicatum penitus et omnino perimus et extinguimus; necnon eandem novam ecclesiam, eiusque altaria, membra et pertinentias quascumque, ab omni et quocumque iure huiusmodi eximimus et plenarie liberamus, ac liberam et immunem ac exemptam, liberaque immunia et exempta, illique nullatenus obnoxiam et obnoxia esse et perpetuo fore, nec ipsos clericos regulares, eorumque domum regularem et Congregationem huiusmodi, neque universitatem Candelariorum, eiusque homines praefatos, quicquam iuris vel actionis in eadem novâ ecclesiâ, eiusque altaribus, membris et pertinentiis quibuscumque, aut ad illam vel illa praetendere quoquo modo unquam posse decernimus et declaramus. Ac tandem novam ecclesiam, ex nunc prout ex tunc postquam eius fabrica perfecta et absoluta fuerit itaut sacrosanctum missae sacrificium in eâ celebrari possit, et e contra, in ecclesiam sine curâ saecularem a quavis aliâ ecclesiâ, domo regulari, monasterio, Congre-

gatione et Ordine et loco pio independentem et liberam, sub titulo seu invocatione S. Gallae, ad omnipotentis Dei gloriam ipsiusque S. Gallae honorem; in ipsâ autem novâ ecclesiâ unam capellaniam, quae mere manualis existat, nec unquam perpetuum ecclesiasticum beneficium, aut titulus collativus esse possit, pro uno cappellano clerico saeculari, etiam alienigena, ac ultramontano et ultramarino, in sacro presbyteratus ordine, vel saltem in eâ aetate constituto, ut intra annum ad eundem ordinem promovri possit et debeat, futuro inibi cappellano, ad nutum infrascripti et pro tempore existentis ecclesiae huiusmodi patroni, etiam absque ullâ causâ, toties quoties ipsi patrono videbitur et placuerit, et ad meritum eius nutum, libitum et arbitrium, remotâ etiam ac seclusâ quacumque allegatione odii vel malevolentiae, amovibili, qui sacrosanctum missae sacrificium quotidie in eadem ecclesiâ celebrare seu celebrari facere, ipsiusque ecclesiae ac eius sacristiae et altarum curam et custodiam habere teneatur, et cui pro sui stipendio quadraginta scuta dictae monetae ex redditibus honorum a praefato Livio duce in dotem dictae novae ecclesiae ut praefertur assignatorum annuatim praestari debeant, motu, scientiâ, deliberatione, ac potestatis plenitudine praedictis, earumdem tenore, perpetuo erigimus et instituimus; ipsique novae ecclesiae sic erectae et institutae, pro illius dote ac dieti cappellani stipendio huiusmodi, ac ipsius ecclesiae, eiusque fabricae, sacristiae, suppellectilium, luminum et altarum manutentione, aliisque illius usibus et necessitatibus, praefata a memorato Livio duce, sicut praemittitur, assignata, et alia quaecumque bona, proprietates, canones, census, fructus, redditus et proventus, pecunias,

res, actiones et iura quaecumque tam per nos vel successores nostros Romanos Pontifices, quam per dictum Livium ducem et alias quaslibet personas in futurum quandocumque et quomodocumque eidem novae ecclesiae, eiusque fabricae et sacristiae, etiam per modum eleemosynae, donanda, assignanda, nuncianda, offerenda, concedenda, vel relinquenda (itanti liceat pro tempore existenti novae ecclesiae huiusmodi patrono nomine eiusdem ecclesiae, per se, vel alium, seu alios per eum pro suo arbitrio deputandos et amovendos, illorum omnium et singulorum veram, realem, corporalem et actualem possessionem, absque spoliis vel attentatorum vitio, et sine cuiuscumque iudicis decreto, ministerio), libere apprehendere et apprehensam perpetuo retinere, illaque locare, dislocare, regere et administrare, ac illorum fructus, redditus et proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque percipere, exigere et levare, ac in praefatae novae ecclesiae, eiusque fabricae et sacristiae, et non in alios, usus et necessitates convertere et erogare, nostram et pro tempore existentis Romani Pontificis, dioecesanii loci, almae Urbis vicarii, vel cuiuscumque alterius, licentiam desuper minime requisitam, motu, scientiam, deliberatione et potestatis plenitudine ac tenore praedictis, itidem perpetuo, ex nunc prout ex tunc postquam donata, assignata, unita, oblata, concessa et relicta fuerint, et e contra, applicamus, assignamus, concedimus, approbamus et incorporamus.

§ 4. Porro praefato Livio duci, quamdiu vixerit, et post illius obitum, eius descendentiis ac haeredibus et successoribus quibuscumque, ex causa dotationis et totalis a fundamentis constructionis dictae novae ecclesiae S. Gallae, ex nunc prout ex tunc postquam nova

ecclesia huiusmodi ipsius Livii ducis impensam, ut praefertur, perfecta et absoluta fuerit, et e contra, inspatronatus ipsius novae ecclesiae S. Gallae, ac ius deputandi et constituendi praefatum cappellanum aliosque officiales et ministros quoscumque eiusdem novae ecclesiae, eosque sic deputatos et constitutos, et eorum quemlibet, pro mera sua voluntate, arbitrio, nutu et libitu, ac etiam semotam et seclusam et non obstante quacumque allegatione odii et malevolentiae, toties quoties voluerint, amovendi, et alios in locum amotorum deputandi et constituendi (itanti sic pro tempore deputatis et constitutis spoliis, manutentio, seu quaelibet alia actio, defensio, allegatio vel exceptio adversus amotiones huiusmodi nunquam competat), motu, scientiam, deliberatione, ac potestatis plenitudine paribus harum serie similiter perpetuo reservamus, concedimus et assignamus. Decernentes et declarantes inspatronatus et ius deputandi cappellanum, aliosque officiales et ministros huiusmodi, laicorum, nobilium et illustrium ac principum, et in omnibus et per omnia ad instar regum vere existere, ac Livio duci, aliisque futuris patronis praedictis non ex privilegio, sed ex vera, reali et actuali dotatione, ac totali et integra a fundamentis aedificatione et constructione novae ecclesiae huiusmodi competere, et ad illos spectare et pertinere, ac propterea ipsum ius patronatus, ac deputandi et constituendi huiusmodi, vere laicorum, seu laicale nobilium et illustrium ac principum et adinstar regum esse, veramque et propriam, ac non fictam naturam inspatronatus, ac deputandi, constituendi et amovendi, laicalem ac talem essentiam, substantiam, qualitatem, validitatem et roboris firmitatem,

1 Edit. Maia. legit *huiusmodo* (n. 7.).

vim et effectum habere et obtinere, ac Livio duci, aliisque futuris patronis praedictis et eorum cuilibet in omnibus et per omnia absque ullâ prorsus differentia suffragari debere; ac uti tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis praegnantissimis et efficacissimis verbis, clausulis, ac irritantibus, aliisque fortioribus decretis, etiam cum clausulâ *quorum tenores*, in quacumque dispositione, etiam per viam legis et constitutionis generalis, ac regulae cancellariae apostolicae, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâs quomodolibet, tam per nos, quam per quoscumque Romanos Pontifices successores nostros, etiam in crastinum cuiuscumque eorum assumptionis ad summi apostolatus apicem, pro tempore factâ, concessâ et emanatâ, nullatenus comprehendî; ac illi nullo unquam tempore, etiam ratione cuiusvis litis pendentis, vel alio quocumque praetextu, ac ex quavis causâ, quantumvis urgenti et legitima, etiam per nos, vel Romanos Pontifices successores nostros pro tempore, exemptos¹, ac Sedem Apostolicam, aut illius etiam de latere legatos, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, seu cuiusvis intuitu vel contemplatione, per quascumque litteras apostolicas, etiam in simili formâ Brevis, etiam quascumque derogatoriarum derogatorias, ac fortiores et insolitas clausulas, irritantium² et alia contraria decreta quaecumque continentes, etiam toto et integro praesentium tenore inserto, ac de patronorum seu cuiusvis alterius consensu, aut aliâs quomodolibet, derogari posse, vel debere, aut derogatum censi; nec per³ praefatam cappellaniam, ceteraque

dictae novae ecclesiae officia et ministeria quomodolibet nuncupata, unquam appellatione beneficii vel officii ecclesiastici, etiam latissime sumpto vocabulo, comprehendî, vel comprehensa censi, neque illa, nec ipsam novam ecclesiam, per nos, aut quoscumque Romanos Pontifices successores nostros, et Sedem praedictam, illiusque etiam de latere legatos, aut nostrum, seu pro tempore existentis Romani Pontificis vicarium in Urbe praefatâ in spiritualibus generalem, aliosque quoslibet quacumque auctoritate fungentes et functuros, etiam ex quacumque quantumvis piâ et favorabili causâ, in perpetuos et collativos titulos erigi, seu collativa quovis modo effici et reddi, nec ullo unquam tempore conferri, commendari, aut aliâs quomodolibet de iis disponi, neque novae ecclesiae, illiusque fabricae, sacristiae et cappellaniae huiusmodi bona, res, iura, fructus, redditus, proventus, et emolumenta quaecumque, pro dote alterius ecclesiae, seu beneficii, seu beneficiorum vel locorum piorum quorumcumque, tam erectorum quam erigendorum, vel in quosvis⁴ alios usus applicari posse. Quidquid autem in contrarium praemissorum per quoscumque quavis auctoritate et potestate fungentes, etiam Romanos Pontifices successores nostros, attentari contigerit, ex nunc prout ex tunc et e contra, cum omnibus inde secutis et secuturis, irritum ac inane, nulliusque roboris vel momenti esse et fîre, et statum novae ecclesiae et cappellaniae, ceterorumque officiorum et ministeriorum eorundem nequaquam immutare vel alterare, aut immutasse vel alterasse, seu titulum et possessionem ceteraque attentata huiusmodi semper et quaecumque praesentium auctoritate infecta ac invalida,

¹ Vox *exemptos* praeter rem esse vid. (n. r.).

² Lege *irritantia* vel *irritantes* (n. r.).

³ Particula *per* delenda (n. r.).

⁴ Edit. Main. legit *quovis* (n. r.).

infirmam, irritam et nullam existere et fore, et illis minime obstantibus statum novae ecclesiae, cappellaniae, officiorum et ministeriorum huiusmodi in omnibus et per omnia, prout praesentibus disponitur, illaesum et immutabilem perpetuo permanere et servari debere, motu, scientiâ, deliberatione, potestatis plenitudine et tenore praedictis, decernimus, declaramus et pronunciamus.

Opus alendi
pauperes patro-
norum arbitrio
p. nullitur.

§ 5. Ceterum in plenâ, liberâ et omnimodâ potestate merâque facultate dicti Livii ducis, eiusque descenduntium ac haeredum et successorum quorumcumque dictae novae ecclesiae patronorum pro tempore existentium, esse volumus supradictum opus pium excipiendi hospitio et alendi pauperes mendicos per Urbem vagantes apud eandem novam ecclesiam, quamdiu et quatenus ac prout eis libuerit, etiam vicarii praefati aut cuiuscumque alterius licentiâ desuper minime requisitâ, exercere seu exerceri facere; ita tamen ut opus pium huiusmodi, quandocumque eis eorumve cuilibet placuerit, omittere et relinquere, ab illius exercitio et continuatione cessare valeant, nec ad illud continuandum, tametsi illud per longum et longissimum etiam centum annorum tempus exercuisse et exerceri curasse reperirentur, a quoquam ullo unquam tempore quomodolibet cogi vel compelli, aut desuper quovis modo molestari, perturbari vel inquietari possint.

Clausulae.

§ 6. Decernimus pariter easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod supradicti clerici regulares, eorumque superiores, et homines et officiales dictae universitatis Candelariorum, et alii quilibet, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praecminentiae vel dignitatis existant, in praemissis vel eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomo-

dolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, et coram praefato Urbis vicario, alioque quolibet, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ qualibet etiam quantumvis iuridicâ, legitima, piâ, favorabili et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, ac gravissimi praecudicii, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali, ac incogitato et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, sive adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti, seu¹ invare ullo modo posse, neque ipsas praesentes litteras sub quibusvis similium vel dissimilium confirmationum, abdicationum, erectionum, applicationum, reservationum, aliarumque gratiarum et dispositionum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, aliisque contrariis dispositionibus comprehendi aut comprehensas censi, sed semper per illis exceptas, et, quoties illae emanaverint, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac etiam de novo sub quacumque posteriori datâ per praefatum Livium ducem, ceteros-

¹ Deest vocula *se* (n. 7.).

que pro tempore existentes dictae novae ecclesiae patronos. eorumque quemlibet quodcumque eligendâ, concessas, validasque et efficaces esse et fore, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime et perpetuo suffragari; ac etiam vim validi, efficacis et iurati contractus inter nos ac Sedem et Cameram Apostolicam ex unâ, ac Livium ducem aliosque futuros patronos praeferos ex alterâ partibus, etiam ex titulo vere oneroso initi¹ habere et obtinere, necnon eosdem Livium ducem, ceterosque patronos, vel quosvis alios ad easdem praesentes litteras in toto vel in aliquâ eorum parte, in iudicio vel extra illud quavis occasione et causâ exhibendum, probandum seu verificandum vel iustificandum nullo unquam tempore teneri, nec ad id cogi vel compelli ullatenus posse vel debere; quinimo, etiamsi ipsaemet praesentes litterae non exhiberentur, et nusquam apparerent, nec apparere possent, nihilominus illas pro verificatis ac plenissime probatis et iustificatis haberi; sicque nostrae mentis, intentionis et incommutabilis voluntatis fuisse et esse attestamur, atque ita et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et curiae Camerae Apostolicae generalem auditores, ac S. R. E. camerarium, et alios cardinales etiam de latere legatos, Urbis praedictae vicarios, et dictae Camerae Apostolicae praesidentes clericos, thesaurarium generalem, ceterosque officiales et ministros, aliosve quoslibet quacumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eisdem et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defi-

¹ Edit. Main. legit *iniviti* pro *initi* (n. 7.).

niri debere; ac irritum et inane, si sensus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus omnibus et singulis praemissis, ac de iure quaesito non tollendo, ceterisque nostris et cancellariae apostolicae regulis, necnon, quatenus opus sit, recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris pariter nostri de gratiis qualescumque interesse dictae Camerae Apostolicae concernentibus in eadem Camerâ intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, itaut praesentes litteras ibidem praesentari ac registrari nunquam necesse sit, ac piae memoriae Pii V de creandis censibus, et Gregorii XIII, Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, super iure congrui, aliisque apostolicis ac universalibus provincialibusque concilii editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac Urbis, domus regularis et Congregationis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam inramento vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, styli, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, etiam dilectis filiis populo romano contra forenses et alienigenas, ac praefatis aliisque personis et locis quibuscumque, etiam specificâ et individuâ mentione et expressione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac etiam pluries et quantiscumque vicibus confirmatis, appro-

Contrariorum derogatio.

batis et innovatis, etiamsi in eis cavetur expresse, quod eiusmodi, cappellaniae, etiam ad nutum patronorum, etiam absque ullâ causâ amovibiles aliaque officia ecclesiastica et beneficia Urbis praedictae nullis, nisi civibus romanis, aut civium romanorum originariorum filiis, et forsitan aliis certo inibi expresso modo qualificatis, concedi, nullique, nisi cives romani et civium romanorum originariorum filii, et forsitan alii praedicti, ad illa deputari possint, et aliâs de illis per Sedem praedictam ac patronos pro tempore factae dispositiones nullae sint; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus¹, specialiter et expresse ac plenissime et amplissime derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die v aprilis MDCLXXXV, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 5 aprilis 1686, pontif. anno x.

CLXV.

Confirmantur litterae Clementis X super erectione hospitii de Urbe pro iis, qui

¹ Edit. Main. legit *praesentibus* (n. r.).

*ad fidem veniunt, necnon traditur facultas illud transferendi*¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo Ecclesiae catholicae per universum terrarum orbem diffusae regimini divinâ dispositione praesidemus, nos admonet, ut ovibus, quae, Satanae versutiâ a caulis Domini seductae, per haeresum errorumque vepreta misere vagantur, ad boni pastoris ovile reducendis iugiter studeamus, et reductas spiritualibus temporalibusque favoribus, quantum nobis ex alto conceditur, confoveamus; ac proinde ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris consimili consilio pie prudenterque instituta atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper ac illibata persistant, apostolici muniminis nostri patrocinio libenter constabilimus, aliâque pro rerum et temporum qualitate desuper ordinamus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Clemens Papa X, praedecessor noster, hospitium pro illis, qui per Dei gratiam ab haeresi conversi ad fidem catholicam sponte veniunt, in domo eremitarum ecclesiae S. Mariae Gratiarum ad Portam Angelicam de Urbe positae annexâ perpetuo erexit et instituit, ipsumque hospitium palatii apostolici membrum esse, ac illius hospites et ministros privilegiis et praerogativis familiarium pontificiorum frui, necnon hospitium, eiusque bona, ac hospites et ministros huiusmodi per congregationem particularem clericorum et laicorum regi et administrari voluit,

¹ Vide const. praec.; ab Innoc. XII quoque erigitur hospitium pauperum invalidorum const. ed. MDCCXIII, x kalen. iunii, pontif. ii.

Prooemium.

Dictum hospitium erectum fuit a Clemente X in domo eremitarum ad Portam Angelicam.

aliaque disposuit et ordinavit, prout plenius continetur in ipsius Clementis praedecessoris litteris, sub plumbo desuper expeditis, tenoris qui sequitur, videlicet:

Clemens episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Inter alia (*reliqua vide suo loco*). Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae, MDCLXXV, III idus martii, pontificatus nostri anno VI.

§ 2. Cum autem, sicut, pro parte dilectorum filiorum congregationis praefatae super regimine et administratione dicti hospitii sicut praemittitur institutae, nobis nuper expositum fuit, bonae memoriae Hieronymus, dum vixit, S. R. E. cardinalis Gastaldus nuncupatus, qui unus ex dicta congregatione erat, idem hospitium ex asse haereditate instituerit¹, et, quia propter angustias supradictae domus eremitarum, dicto hospitio eiusque hospitibus pro perpetua eorum habitatione ut praefertur assignatae, maioremque numerum eiusmodi haereticorum qui fidei catholicae veritatem amplexi ad hospitium ipsum in dies veniunt, ampliorem eis habitationem parari debere cognoverat, palatium suum, in civitate nostra Leonina, sive Burgo S. Petri, positum, illorum habitationi deservire desideraverit, ac proinde dicti exponentes, in executionem pie mentis eiusdem Hieronymi cardinalis, capti eiusdem palatii possessione actuali, partem illius ad formam hospitii convenientem redegerint et adaptaverint, cupiantque hospitium illiusque hospites et ministros praefatos illuc transferre et transportare posse: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

¹ Edit. Main. legit *instituit* (R. T.).

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, erectionem et institutionem hospitii supradicti in praefata domo eremitarum a memorato Clemente praedecessore factas ut praefertur, expeditasque desuper illius litteras praeinsertas, cum omnibus et singulis privilegiis, gratiis et indultis, ac dispositionibus, concessionibus, facultatibus et ordinationibus, aliisque in eis contentis et expressis, apostolica auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; ac eisdem exponentibus, ut ipsi hospitium praefatum, illiusque hospites et ministros, a supradicta domo eremitarum in palatium praedictum transferre et transportare; ipsi autem hospitio, postquam sic translatum et transportatum fuerit, illiusque hospitibus, ministris et personis quibuscumque in eodem palatio pro tempore dependentibus, ut¹ omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, aliisque gratiis et indultis, tam spiritualibus quam temporalibus, per praeinsertas Clementis praedecessoris litteras quomodolibet concessis, ut prius, uli, frui et gaudere libere et licite possint et valeant respective, salva tamen in suo robore quoad reliqua omnia et singula remanente earumdem Clementis praedecessoris litterarum dispositione,

¹ Particulam *ut nos addimus* (R. T.).

Confirmatio
hospitii et
Institutionis
Clementis
I. X. necnon
eiusdem
Institutionis

Processus
Congregationis
dicti
hospitii
pro
eius
translatione
ad
palatium
cardinalis
Gastaldi
in
Burgo
S. Petri.

auctoritate et tenore praedictis concedimus et indulgemus.

Clausulae. § 4. Decernentes eandem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantium Tenentis. § 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris praesertis concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxii aprilis MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 22 aprilis 1686, pontif. an. x.

CLXVI.

Statuitur, ut loca sancta Palaestinae a fratribus Ordinis S. Francisci de Observantia, uti prius, custodiantur¹.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.

A rege et regina Siciliae et Siciliae
fratrum
loci sancta Palaestinae eiusdem fratrum

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Petrus Marinus Sormanus minister generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, quod (cum dudum clarae memoriae Robertus rex et Sancia regina Siciliae a tunc existente sultano Babiloniae, qui

¹ Alia privilegia horum fratrum vide const. ed. MD LXXIX, die 27 novembris, pontif. IV, et const. ed. MD LXXXVI, die 5 septembris, pontif. X.

sepulchrum Domini et alia sacra loca ultramarina proprio ipsius Redemptoris sanguine dedicata detinebat occupata, obtinuissent ut fratres dicti Ordinis intra ecclesiam eiusdem sepulchri possent continue commorari et ibidem missarum solemnium et alia divina officia solemniter celebrare, et iam certi fratres Ordinis praedicti actualiter essent ibidem, dictusque sultanus coenaculum Domini et capellam, in qua apostolis Spiritus Sanctus apparuit, et aliam capellam, in qua Christus, beato Thoma praesente, post resurrectionem suam apostolis se ostendit, regi et reginae concessisset eisdem; ipsa vero regina locum aedificasset in Monte Sion, intra quem coenaculum et dictae capellae sita erant, ubi videlicet fratres dicti Ordinis sumptibus propriis* continue tenere intendebat ad divinum obsequium in sepulchro et aliis praedictis locis sacratissimis impendendum, ac tres personas saeculares etiam quae ipsis fratribus servirent et necessaria ministrarent) felicitis recordationis Clemens Papa V, praedecessor noster, volens eorum regis et reginae votis et desideriis annuere, generali et Terraelaboris Ordinis praedicti ministris, et cuilibet eorum, vocandi tunc et in posterum ad eorum praesentiam auctoritate apostolica, ad requisitionem dictorum regis et reginae, vel alicuius eorum, aut successorum suorum, de consilio seniorum dicti Ordinis, fratres idoneos et devotos de toto Ordine, usque ad certum numerum, de quibus, considerata qualitate negotii, vidissent expedire, et eos ad servendum in divinis, tam in ecclesia dicti sepulchri dominici, quam in sacro coenaculo et capellis praedictis (habita prius informatione de conditione fratrum ipsorum, quos vocavissent, a ministris provincialibus dicti Ordinis unde fra-

tres ipsi pro tempore assumerentur), deputandi, eosque ad partes illas destinandi, ac etiam alios ex ipso Ordine, cum aliqui ex eis defecissent, toties quoties expediret, subrogandi, ac eis dandi licentiam ibidem commorandi, contradictores quoque per censuram ecclesiasticam, appellatione postpositâ, compe-scendi, plenam et liberam, sub certis modo et formâ tunc expressis, concessit facultatem, et aliâs, prout in ipsius Clementis prædecessoris litteris, xi kalendas decembris pontificatus sui anno i desuper expeditis, uberius dicitur contineri.

Expulsio di-
etorum fratrum
post quartum
seculum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expo-sitio subiungebat, loca sancta prædicta subinde a dictis fratribus quatuor fere saeculorum decursu custodita fuerint; sed Turcae nuper illos inde eiecerint et schismaticos eorum loco introduxe-rint, qui illa de præsentî detinent oc-cupata; ipse vero Petrus Marinus mi-nister generalis (qui, antequam ad ge-neralatum Ordinis prædicti assumeretur, quinquennii spatîo eorundem sancto-rum locorum regimini et custodiæ præ-fuit) in visitatione provinciarum Germa-niæ et Hungariæ dicti Ordinis (quam nuper obivit, et in cuius decursu vexil-lum Sanctæ Crucis intra limites con-ventus sui Ordinis in oppido Neuheuselæ christianorum armis et manibus Turca-rum fortiter recuperato, reconciliatâ e-iusdem Ordinis ecclesiâ ibidem existen-te, eum singulari animi sui gaudio plan-tavit) cum principibus christianis, sacro foedere contra eosdem Turcas sociatis, de præfatis locis sanctis et præsertim sepulchro dominico ad custodiam fra-trum dicti Ordinis restituendis omni stu-dio egerit, ipsique principes ei decla-raverint sibi in animo firmiter fixum esse super præsentî bello cum Turcis prædictis nullo modo pacisci, nisi inter

præcipuos articulos reintegratio atque restitutio eorundem fratrum ad pristinam custodiam sanctorum locorum Palaestinae et præcipue sepulchri domi-nici omnino stabilietur: nobis propterea dictus Petrus Marinus minister generalis humiliter supplicari fecit ut in præ-missis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ di-gnaremur.

§ 3. Nos igitur, laudabilem eorundem principum confœderatorum zelum at-que pietatem plurimum in Domino com-mendantes, eorumque piis votis et armis paternâ charitate benedicentes, ac eun-dem Petrum Marinum ministrum gene-rale m specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excom-municationis, suspensionis et interditi, aliisque ecclesiasticis sententiis, cen-suris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium duntaxat conse-quendum, harum seriè absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, supradicta sancta loca Palaestinae, sive Terræ San-ctæ, ac præsertim sanctissimum domini nostri Iesu Christi sepulchrum, quemad-modum antehac, et usque ad nuperam præfatorum schismaticorum occupatio-nem atque usurpationem, per fratres Or-dinis præfati ex huius sanctæ Sedis Apostolicæ concessione custodita, recta et gubernata fuerunt, ita in posterum quoque ab iisdem fratribus custodiri, regi et gubernari debere, auctoritate a-postolicâ, tenore præsentium, statuimus et ordinamus.

Statutum de
custodiendis lo-
cis sanctis a di-
citis fratribus,
vii ante expul-
sionem.

§ 4. Decernentes easdem præsentis litteras semper firmas, validas et effica-ces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

Clausulæ.

spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentibus, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxx aprilis MDCCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 30 aprilis 1686, pontif. anno x.

CLXVII.

Conceduntur indulgentiae perpetuae fratribus sancti Francisci de Observantiâ

*docentibus doctrinam christianam, ac christifidelibus eam audientibus, et ad id cooperantibus*¹.

Innocentius Papa XI.
ad perpetuam rei memoriam.

Pietatis et christianae charitatis opera Exordium.
ubique locorum cum divini cultus incremento exerceri cupientes, christifideles quoscumque, praesertim sub suavi religionis iugo Altissimo famulantes, ut ad illa exercenda promptiores reddantur, indulgentiis et peccatorum remissionibus invitamus, prout ad christianam propagandam religionem et animarum salutem procurandam conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) dilecti filii fratres Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, inter pia quae exercent opera, etiam pueros et adultos quoscumque per universum christianum orbem catholicae fidei rudimenta et christianas omnes virtutes accurate doceant: nos, pro nostri pastoralis officii munere hoc pium, christianaeque reipublicae necessarium opus, ex quo hactenus uberissimi fructus provenerunt, ac multo uberiores posthac proventuros speramus, confovere volentes, ut eorundem fratrum devotio ad dictum opus exercendum in dies magis augeatur, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, supplicationibus quoque dilecti filii Francisci Diaz a S. Bonaventura, commissarii generalis curiae pro familiâ ultramontanâ dicti Ordinis, nomine nobis super

In integrum ut in rubrica.

1. Concessae fuerunt indulgentiae confratritatibus doctrinae christianae a Paulo V const. ed. MDCVII, die 6 octobris, pontif. III. Horum vero fratrum indulgentiae leguntur in huius Pontificis const. ed. MDCCLXXVII, die 11 iunii, pontif. I, et const. ed. MDCCCLXXXVII, die 22 ianuarii, pontif. XI.

noc humiliter porrectis inclinati, omnis et singulis dicti Ordinis fratribus, et aliis universis christifidelibus ubivis locorum existentibus, ac cum iisdem fratribus ad infrascripta cooperantibus, qui de superiorum suorum licentiâ respective ac de consensu Ordinariorum locorum pueros et adultos quoscumque doctrinam christianam iuxta decreta Concilii Tridentini docere, aut eidem dum docetur interesse consueverint, si, vere poenitentes et confessi, sanctissimo Eucharistiae sacramento die festo ab iisdem Ordinariis in ecclesiis, in quibus doctrina christiana docetur, semel in anno designando refecti fuerint, plenariam; necnon ipsis, qui vere similiter poenitentes et confessi dictum Eucharistiae sacramentum sumpserint, aut id facere non valentes, animo contrito nomen Iesu saltem corde in mortis articulo devote invocaverint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praeterea illis, qui pariter vere poenitentes et confessi semel quolibet mense sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, septem annos et totidem quadragenas; qui vero in causâ fuerint ut pueri, famuli, aut quaevis aliae personae ad doctrinam christianam eant, ducentos dies; et qui diebus stationum almae Urbis nostrae hanc doctrinam in ecclesiis aut oratoriis de Ordinariis licentiâ docuerint¹, ac etiam illi qui ad eandem discendam accesserint, easdem indulgentias consequentur²; quas consequentur et consequi possent si ecclesias stationum eiusdem Urbis personaliter visitarent; easdem etiam indulgentias visitatores scholarum doctrinae huiusmodi, qui ex commisso sibi officio visitabunt illas

¹ Forsan docuerint (R. T.).

² Potius lege consequantur (R. T.).

scholas, quas illo die visitare poterunt, consequantur, si, peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint; insuper illis qui diebus hanc doctrinam christianam, aut publice aut privatim ut praemittitur explanaverint, centum dies; necnon omnibus et singulis praeceptoribus, qui diebus festis discipulos suos ad doctrinam christianam duxerint, eosque illam docuerint, septem annos; et qui diebus feriatis in propriis scholis eandem doctrinam explicaverint aut collationes fecerint, licet illo die non intervenerint in aliquâ scholâ docendi causâ, septem annos; omnibus autem et singulis patribus et matribus familias, qui, in suis domibus, liberis, famulis et familiaribus utriusque sexus doctrinam christianam similiter explanaverint, qualibet vice id fecerint, centum dies; item iis, qui per civitates, terras et alia loca, viros, mulieres aut pueros ad discendam eandem doctrinam christianam, docendi causâ circumierint, septem annos; ac etiam qui extra civitates ad illam ut praefertur docendam per castra et villas exeunt, decem annos; omnibus etiam et singulis christifidelibus, qui per mediam horam doctrinae praedictae aut docendi causâ studuerint, aut eidem doctrinae interfuerint, centum dies; eisdem etiam, qui doctrinam praedictam docere solent, si infirmos visitaverint, quoties id fecerint, ducentos dies de inunctis eis seu aliâs quomodolibet per eos debitum poenitentiam in formâ Ecclesiae consuetâ relaxamus: praesentibus futuris temporibus valituris.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulae.

§ 3. Volumus autem, ut si aliquae indulgentiae praedictis fratribus praemissa peragentibus a nobis vel praede-

Fidei transumptum.

cessoribus nostris ad tempus nondum elapsum vel perpetue duraturae concessae fuerint, praesentes nullae sint, utque earumdem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici vel secretarii generalis dicti Ordinis subscriptis, et sigillo ministri generalis eiusdem Ordinis vel alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxx maii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat die 30 maii 1686, pontif. anno x.

CLXVIII.

Confirmantur et creta Congregationum regularium et immunitatis pro exemptione syndicatorum Ordinis sancti Francisci de Observantia a foro saeculari.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Alias pro parte dilecti filii Francisci Mariae Tagliaferri, procuratoris generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod dudum nonnulli Romani Pontifices, et praesertim felicis recordationis Nicolaus III, Nicolaus IV, Martinus IV, Martinus V et Eugenius IV praedecessores nostri, ut vera observantia regulaeque puritas in Ordine praedicto vigeret et magis augetur, fratresque ipsius Or-

di A Clemente VII exempti fuisse constat. ed. MDXXVI, die 16 aprilis. pont. III.

dis ab omni dominio et proprietate alieni conservarentur, statuerant et ordinaverant, ut unicuique conventui dicti Ordinis assignaretur unus procurator sive syndicus apostolicus, qui omnes elemosynas tam pecuniarias quam aliarum rerum colligere, illasque solum in necessitates fratrum praefatorum applicare deberet; et subinde recolendae memoriae Clemens Papa VII, etiam praedecessor noster, intuitu laborum, quos eiusmodi syndici in beneficium dictorum fratrum quocumque tempore et quavis occasione assidue sustinebant, eosdem syndicos a foro saeculari exemerat, volens ut in causis tam civilibus quam criminalibus et mixtis non nisi coram iudicibus conservatoribus eorumdem fratrum Minorum de Observantia de iustitia tenerentur, et aliis, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die xvi aprilis MDXXVI expeditis plenius dicitur contineri; ac in eadem expositione subiuncto, quod nonnulli dicerent privilegium huiusmodi in aliqua sui parte amplius in usu non esse, alii vero praeponderent, illud syndicis praedictis, ratione eorum officii tantum, non autem uti talibus personis, competere; unde fiebat ut fratres praedicti, non sine paupertatis et regulae quam profiterentur, suarumque conscientiarum detrimento, neminem amplius reperire possent, qui eorum syndici sive procuratoris munus in se suscipere, eumque laborem assumere vellent; ideoque pro parte praefati Francisci Mariae procuratoris generalis dictae Congregationi cardinalium supplicato, ut non solum auctoritate apostolica confirmaretur dictum privilegium, sed etiam illud syndicis, sive procuratoribus huiusmodi, uti talibus personis competere declararetur: emanavit ab eadem Congregatione cardina-

Decreta referuntur sacrorum Congregationum.

lium decretum tenoris sequentis, videlicet. « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, attentâ remissione libelli per sanctissimum dominum nostrum factâ, referente eminentissimo Norfolche, censuit danda esse oratori decreta aliâs edita, nempe super praemissis servandam esse praefatam constitutionem sanctae memoriae Clementis VII, prout praesentis decreti tenore omnino servari mandat et praecipit. — Romae xxviii martii MDCLXXXVI — G. cardinalis CARPINEUS. B. PANCIATICUS secretarius »: Porro, cum dictus Franciscus Maria procurator generalis praenarrata pariter exposuisset Congregationi venerabilium etiam fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium super immunitate ecclesiasticâ et controversiis iurisdictionalibus deputatorum, haec Congregatio censuit, danda esse decreta anteriora tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio super immunitate et controversiis iurisdictionalibus habita sub die xxvi martii MDCLXXXVIII¹, circa exposita in praesenti libello, dixit danda esse decreta, ut infra, die xxxi maii MDCCXXXIX. Fanensis: pr. vincialis fratrum Minorum Observantiae sancti Francisci; sacra, etc., censuit respondendum episcopo, ut, quoad exemptionem syndici fratrum Minorum Observantiae loci de Cortocetto, observare faciat Bullam Clementis VII, si in eo concurrant requisita eiusdem Bullae; die xvii novembris MDCCXII. Perusina: fratres sancti Francisci Minorum de Observantiâ; sacra, etc., censuit servandam esse Bullam Clementis VII circa privilegium fori et exemptionem syndicorum et procuratorum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ; die iv augusti MDCLIV.

¹ Forsan 1638, vel ad summum 1686 (A. T.).

Fanensis episcopus: an syndicus fratrum Minorum de Observantiâ sancti Francisci gaudere debeat privilegio fori; sacra, etc., censuit huiusmodi syndicum gaudere privilegio fori iuxta constitutionem Clementis VII, die xxiii maii MDXXVI. Romana: pater commissarius generalis Curiae quaerit, an syndici et procuratores apostolici conventuum suae religionis gaudeant privilegio fori, etiam in causis tam civilibus et mixtis motis ante institutionem officiorum virtute Bullae Clementis felicitis recordationis Papae VII; sacra Congregatio, etc., respondit, syndicos conventuum Ordinis fratrum Minorum de Observantiâ sancti Francisci ex Bullâ felicitis recordationis Clementis VII gaudere privilegio fori tam in causis civilibus quam criminalibus et mixtis etiam motis ante eorum deputationem seu institutionem ad officium syndicatus; die xv februarii MDCLXV. Recanatis: an syndicus monialium sanctae Clarae gaudeat privilegio fori, prout gaudent syndici fratrum Minorum de Observantiâ; sacra, etc., censuit, huiusmodi syndicum gaudere debere privilegio fori. In quorum fidem, etc. Datum Romae, sub hac die xx aprilis MDCLXXXVI. Loco † sigilli. — I. patriarcha Antiochenus secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut idem Franciscus Maria procurator generalis nobis nuper exponi fecit, ipse decreta huiusmodi, quo firmius subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocínio communiri plurimum desideret: nos, ipsius Francisci Mariae procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuentes, eumque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis,

Confirmatio
relatorum do-
cretorum.

a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta praeserta, a memoratis Congregationibus cardinalium respective emanata, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate earumdem respective Congregationum cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xix iunii MDCCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 19 iunii 1686, pontif. an. x.

CLXIX.

Conceditur magno magistro hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani facultas recipiendi eos Franciae, Alverniae et Provinciae, qui actu haeresim non profiteantur¹.

Dilecto filio moderno et pro tempore existenti magno magistro hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani,

Innocentius Papa XI.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Nomine carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi nobis nuper expositum fuit, quod, cum haeresis in regno Franciae curâ et studio ipsius Ludovici regis iam abq̄lita, ac fere omnino extirpata reperitur, et plurimi, qui illâ infecti fuerant, catholicae fidei veritatem amplexi sint, spesque optima effulgeat fore ut ceteri quoque, benedicente Domino, ad sanctae Romanae et universalis Ecclesiae gremium revertantur: ipse Ludo-

Fides transumptorum.

Species facti.

¹ De facultatibus magno magistri vid. Urbani VIII constit. ed. MDCXXIV, die 29 martii, pontif. 1., et constitutiones in eâ laudatas; item aliam Alexandri VIII const. ed. MDCXC, die 5 augusti pontif. 1, ubi agitur de hospitalis aulario.

vicus, de aeternâ salute temporalibusque commodis subditorum suorum christianâ charitate regiâque providentiâ sollicitus, plurimum cupit, illis, ac praesertim nobilibus, suos suorumque progenitorum errores et haereses, post eorum conversionem, non esse impedimento, quominus in religione istius hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani Christo militare, ac christianam religionem, fideique orthodoxam adversus infideles, adspirante superni favoris auxilio, tueri atque propagare, simulque natalium et meritorum suorum praerogativis congruentibusque eorum virtuti praemiis et honoribus frui et gaudere valeant. Nobis propterea idem Ludovicus rex humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportunè providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 2. Nos igitur, ad praeclara, omnique humanae laudis praecônium longe supergressa ipsius Ludovici regis in Ecclesiam Dei, nosque in hanc sanctam Sedem promerita paternae dirigentes considerationis intuitum, piaque eius studia, quantum nobis ex alto conceditur, adjuvare cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, tibi, cum omnibus et singulis illis, qui, intra limites linguarum Franciae, ac Alverniae et Provinciae dicti hospitalis nati, ab haeresi ad catholicae fidei veritatem Ecclesiaeque catholicae unitatem iam conversi sunt, et in futurum convertentur, sive etiam, quamvis ab initio catholici, ex progenitoribus tamen haereticis nati sint, dummodo tamen in eadem fide et unitate constantes existant, super praeteritâ, et forsân adhuc durante eorum respective parentum, avorum, aliorumque ascendentium, seu maiorum, haeresi, indeque contra eos quomodolibet

1 Potius lege nos, atque pro nosque (n. r.).

resultante impedimento quocumque, ita ut illo minime obstante, si nullum, aliud eis huiusmodi in hoc canonicum obstat impedimentum, ipsique ad id ceteroqui idonei reperiantur, in fratres milites de iustitiâ, ac capellanos conventuales et servientes armorum, aliosve cuiusvis gradus et conditionis religiosos praedictarum linguarum Franciae, ac Alverniae et Provinciae, intra quarum limites respective nati fuerint, servatis aliâs servandis, recipi et admitti, et sic recepti, omnibus et singulis iuribus, praerogativis, praecementiis, honoribus privilegiis, gratiis et indultis, quibus alii fratres milites de iustitiâ, ac capellani conventuales et servientes armorum, aliusve cuiusvis gradus et conditionis religiosi linguarum huiusmodi, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet, utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ, ac ad quemcumque effectum, etiam specificâ et individuâ mentione et expressione dignum, uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, respective, in omnibus et per omnia, perinde ac si nec ipsi, nec eorum parentes, avi, ceterique ascendentes, seu maiores, haeresi unquam infecti fuissent, nec ab Ecclesiae praedictae unitate unquam recessissent, auctoritate nostrâ apostolicâ opportune dispensandi, eisque concedendi et indulgendi, plenam et amplam facultatem, eâdem auctoritate, tenore praesentium, tribuimus et impartimur.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, et in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon praefatorum hospitalis et linguarum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione aposto-

Contrarium derogatio

licâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, ac ordinationibus capitularibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxv iunii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 25 iunii 1686, pontif. anno x.

CLXX.

Confirmantur decreta ministri generalis Ordinis fratrum sancti Francisci de Observantiâ a cardinali protectore approbata circa missionum seminaria in Hispaniâ et Indiis Occidentalibus.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Ecclesie catholice per universum terrarum orbem diffusae regimini, meritis licet imparibus, divinâ dispositione præsidentes, ea, quae a superioribus regularibus ad christianae religionis fideique catholice propagationem, rectamque fidelium in sacrâ doctrinâ et moribus christianis institutionem, ac etiam religiosorum ministrorum in seminariis ad eum finem institutis et institutendis pro tempore degentium felicem directionem, pie prudenterque de-

1 Alia ministri generalis decreta pro Indiis Occidentalibus extant constit. edit. MDCLXXXIII, die 4 octobris, pontif. VIII. De dictis vero seminariis vide constit. ed. MDCLXXXVI, die 16 octobris, pontif. XI.

creta atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque inviolata persistant, apostolici muniminis præsidio, cum id a nobis petitur, libenter coroboramus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Diaz a sancto Bonaventura, carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici concionator et theologus, ac pro ultramontanâ familiâ fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum in Romanâ Curia commissarius generalis, quod dilectus etiam filius Petrus Marinus Sormanus, minister generalis dicti Ordinis, per suas patentes litteras dilecto pariter filio Antonio Linaz missionum eiusdem Ordinis in Indiis Occidentalibus præfecto directas, diversa decreta et ordinationes edidit, prout continentur in eisdem patentibus litteris tenoris qui sequitur, videlicet:

« Fr. Petrus Marinus Sormanus a Mediolano, lector iubilatus, sanctae Inquisitionis qualificator, exguardianus Hierosolymitanus, ac totius Ordinis fratrum Minorum minister generalis, etc., servus, etc., dilectissimo nobis in Christo P. F. Antonio Linaz, missionum nostri Ordinis in Indiis Occidentalibus auctoritate apostolicâ præfecto, salutem in Domino sempiternam.

Cum memoriâ retineamus beatum Franciscum, inclytum nostri Ordinis fundatorem, divinâ revelatione cognovisse, et suos pro aliorum salute vocatos fuisse, iuxta illud, quod ei Ecclesia accinit, *Sanctus Franciscus, quid faciat instructus, non sibi soli vivere, sed aliis proficere vult Dei zelo ductus*; ac insuper cum attentâ mente cogitemus, quod ipse se-raphicus pater anno a suâ conversione undecimo, multis cum periculis iter, ut Soldani præsentiam adiret, ferventer aggressus fuit, et quinque observantis-

1 Forsan eiusdem pro eisdem legend. (R. T.).

In sequentibus litteris præfecto missionum occidentalium directis continentur prædicta decreta.

Causae decretorum.

simos fratres ad Miramolimum destinavit, ut, ipse Orientis, illi Occidentis populis salubre Christi praedicantes evangelium, mundum quasi totum ad sanctam fidem converterent, in qua sollicitudine Ordo noster, ut ex quamplurimis Summorum Pontificum diplomatibus apparet, per observantes missionarios, a suis primordiis ad usque praesens tempus mirabiliter effulsit: praedicti muneris in seraphicâ nostrâ religione conservationi ac praefati exercitii missionum laudabili incremento consulere desiderantes, consultationibus necessariis praehabitis, mature decrevimus, tibi praecipere, prout tenore praesentium cum merito salutaris obedientiae praecipimus, ut, tamquam commissarius ad infrascripta delegatus, per provincias in ultramontanis regnorum ac insularum Hispaniae partibus nostrae obedientiae subiectas sedulo circumneas, sanctumque missionum ministerium in civitatibus, locis et castris tibi benivensis de consensu Ordinariorum exerceas, ac religiosos, quos in praefatis provinciis ad sacrum missionum exercitium et conservationem idoneos repereris, ad illud amplectendum exhortari monereque cures, et eos, qui divinâ inspirante gratiâ sponte in partes Indiarum ire voluerint, charitative recipias, ac ad praefatum laudabile munus nostri nomine destinare sollicitus, eisdemque per suas¹ litteras unum ex seminariis seu collegiis in Hispaniae atque Indiarum partibus erectis et erigendis, iuxta statuta a sanctissimo domino nostro Innocentio XI die VII maii MDCCLXXXVI approbata, assignare poteris, ipsique in illud ad morandum statim proficisci teneantur. Et, ne in tam sancto opere meritum obedientiae desit, omnibus, qui, ut praefertur, se sponte obtulerint, et sub formâ praefatâ ad ali-

¹ Potius lege tuas (n. r.).

quod ex seminariis praedictis fuerint destinati, ad meritum obedientiae praecipimus, ut praefatum iter et opus exemplo discipulorum Christi Domini, iuxta praedictorum statutorum praescriptum, devote exequantur, pro certo sperantes, quod, sicut in labore eos imitati fuerint, ita et in praemio eis sociabuntur, per eandemque obedientiam, ac sub poenis in memoratis statutis a Sanctâ Sede approbatis contentis, omnibus nostri Ordinis fratribus, cuiuscumque gradus, conditionis et reformationis sint, praecipimus, ut, sub nullo pretextu, specie aut colore, ac sub nullâ formâ, dictos fratres, a te, ut praefertur, selectos et admissos, detineant, retrahant seu impediant, sed potius eos statim licentent, et in seminaria abire permittant, pro quo tantibus quam permittentibus, suadentibus, aut cooperantibus sancti Patris nostri benedictionem libentissime ex nunc et pro tunc impartimur. Tuam tamen conscientiam operamus ad hoc, ut sollicitam curam adhibeas, ne religiosi incapaces, parum idonei, vel in moribus apud suas provincias male audientes, ad tam sanctum opus assumantur; sic enim animarum saluti consulatur, et fidelibus ac infidelibus scandalorum occasio non subministrabitur. Et, ne praefati fratres a te selecti, dum tecum in itinere, ac extra collegia missionariorum in exercitio missionum morati fuerint, absque pastore remaneant, tibi praecipimus, ut eis praesis, illisque per obedientiam iniungimus, ut tibi tamquam suo vero ac legitimo praefato delegato in omnibus et per omnia, ac eo modo, quo nobis obtemperarent, si praesentes essemus, pareant et obediant. Praeterea tibi facultatem transmittendi in proprias provincias religiosos illos tam¹ receptos et in aliquo collegio non-

¹ Videtur legendum iam pro tam (n. r.).

dum incorporatos, quos inhabiles vel minus idoneos ad missionum munus peragendum recognoveris, et recipiendi alios loco illorum, praememoratis statutis inhaerendo et eorum observantiam commendando, plenarie impartimur. Et si aliquis e sociis tuis, vel e missionariis missionum exercitio vacantibus, in infirmitate extra collegium ceciderit, ac in aliquo ex conventibus nostrae obedientiae subiectis demorari contigerit, praedicti conventus superior ac ceteri religiosi illum usque ad perfectam valetudinem curare, et ei iuxta regulam inservire omnino sint adstricti.

De delegato
subdelegatis et
aliis.

Insuper tibi permittimus, quod, si propter magnam distantiam, aut aliquam aliam causam, ad aliquas ex praelibatis ultramontanis et Indianis provinciis personaliter ire non poteris, auctoritatem ad omnia illa peragenda, quae immediate faceres si praesentialiter adesses, alicui vel aliquibus e sociis tuis, aut alteri e nostri Ordinis missionariis, cum superioritate et facultatibus tibi in praesentibus litteris concessis, in omnibus et per omnia subdelegare ac communicare valeas: ille autem vel illi alteri subdelegare nullatenus poterunt. Quo vero ad facultates, volumus et tenore praesentium concedimus, quod tu, et fratres praedicti, qui ad praefatam subdelegationem in praememoratis Hispaniae et Indiarum provinciis assumpti fuerint, eadem absolvendi, dispensandi, commutandi, etc., auctoritate et facultate super fratres, moniales et saeculares in foro conscientiae gaudeant, qua minister generalis, si ibi esset, uti ac frui valeret. Utque praedictae auctoritates et facultates effectu non careant, omnibus et singulis utriusque sexus personis in praefatis provinciis obedientiae nostrae subiectis, cuiuscumque gradus, dignitatis ac superioritatis sint, per sanctam obe-

dientiam, ac sub poena maioris excommunicationis ipso facto incurrenda, necnon privationis vocis activae et passivae per triennium, praecipimus et mandamus, ut se¹, et socios tuos sub forma praedicta subdelegatos tuis desideriis cooperantes, in suis locis, conventibus, capellis, oratoriis et ecclesiis, quoties pro privata, secreta ac fraternali collatione, vel pro publica a vobis facienda praedicatione, confessionibusque de licentia Ordinariorum audiendis, a quolibet vestrum requisiti fuerint, benigne et charitative ac sine ulla repugnantia recipiant. Et si pro alicuius monialis infirmae, seu in articulo mortis constitutae, sacramentali solatio, aut ad moriendum in Domino religiosa assistentia in aliquoq; monasterium ingredi necessarium fuerit, supradicta iurisdictione spiritualis etiam pro his casibus concessa ac praestita intelligatur. Quando vero ad aliquod ex missionariorum seminariorum seu collegii in Indiarum et ultramontanae familiae partibus hucusque erectis et in posterum erigendis seu fundandis accesseris, ac dum in illo cum sociis praefatis moratus fueris, seu ipsi socii subdelegati inibi separatam moram trahant, sola auctoritate et facultatibus ad sacramentale forum spectantibus vos frui posse decernimus, et omnia alia iurisdictione, alterius praelaturae titulo non obtenta, spoliatis declaramus; ex hoc tamen effectu litterarum patentium et commissionum, quas antea dederis, non suspendimus, imo illum sortiri peroptamus; et sub poenis praedictis stricte praecipimus, tibi ac sociis tuis ceterisque subdelegatis simul iniungentes, ut, licet de familia dicti collegii non sis, illius guardiano, iuxta praescriptum praedictorum statutorum a Sancta Sede ut praefertur approbatorum, in

¹ Potius lege *te* (R. T.).

omnibus, quae ad hospites et moratores respective spectare dignoscuntur, inviolabiliter pareatis et obediatis: idque ipsum in aliis Ordinis conventibus in signum reverentiae faciatis, quando in damnum exercitii missionum non vergat, seu cum illo incompatible fuerit. Ceterum, quando e seminario seu collegio, in quo de familia seu hospes fueris, exire decreveris, socios ac missionarios, quos ad praefatum missionum munus in illis partibus infidelium, in quas eos necessarios iudicaveris et magis idoneos credideris, spontaneam illorum voluntate ad id requisitam praecedente, de consilio discretorii seminarii praedicti seligere ac tecum ferre licite valebis. Si autem guardianus cum maiori parte discretorii tibi, quoad hoc, contradixerint, superiorem generalem, sub cuius iurisdictione praefatum seminario fuerit, certiores facies, ac habito illius consensu, et non aliter, nisi prius ad id legitimam obtinisses delegationem, guardianus et discreti tuis votis acquiescere teneantur; etenim nulla ratio suadet, quod ille, qui commissarius missionum fuerit, electionem operariorum, iuxta locorum et terrarum infidelium necessitatem, facere non possit. Post praefatum exitum vero, et quando per praedictas¹ Hispaniae et Indiarum provincias de novo circumneas, vel quoties, ut supradictum est, alios fratres ad quaerendum alios missionarios, seu aliqua collegia missionum erigenda mittas, aut personaliter eas, te et dictos fratres memorata superioritate et facultatibus supradictis uti ac frui posse, aequae ac ut supra stabilitum manet, sancimus et declaramus. Eisdemque vos et omnes alios nostri Ordinis concionatores et confessarios, in praefatis missionum collegiis tam erectis quam erigendis incorporatos, gaudere debere

¹ Edit. Main. legit *praedictos* (n. T.).

decernimus,¹ sancto missionum operi ac laudabili muneri ipsos in terris tam fidelium quam infidelium vacare, seu in praefatis collegiis applicatos esse contigerit. Nullusque memoratorum collegiorum guardianus sub aliquo praetextu exitum e conventu seu collegio, aut egressum e loco, in quo collegium fuerit, impedire praesumat, nec socium gratum, a te, tenore praesentium, eligendum, et, quoties opportunum fuerit, mutandum, in aliis exercitiis occupare audeat; sed statim ac ab ipso benedictionem petas, te cum praedicto socio licentiarum teneatur, ut sic tuum munus tam in terris fidelium quam infidelium, et in omni eventu ac necessitate facilius et convenientius exequi valeas. Si enim fratres, qui Terraesanae, ac quaestuationi pro illa applicati sunt, hac independentiam a superioribus locorum fruuntur; illa potiori iure commissarius missionum infidelium conversioni ac animarum lucro totis viribus deditus frui, potiri et gaudere debet.

Praeterea, ut melius infidelium conversioni et omnium animarum salutem salubrius in praedictis ultramontanae familiae et Indiarum provinciis pro nunc et in posterum provideatur, volumus et tenore praesentium sancimus, ut in quolibet ex dictis provinciis, ubi aliquod seminario seu collegium missionariorum nostri Ordinis auctoritate sacrae Congregationis de Propaganda Fide non fuerit erectum aut approbatum, nec erigi aut fundari permittatur in futurum, unus ex conventibus iam fundatis in collegium et seminario pro missionariis nostri Ordinis educandis erigatur; ac eo modo, et sub illa forma, dicta collegia in dictis provinciis iam erecta et in posterum erigenda gubernari, quoad omnia quae dictae sacrae Congregationis au-

De seminariis erigendis.

¹ Videtur deesse *cum vel quoties* (n. T.).

coritatem non respiciunt, semper te-
neantur, sub qua in statutis praedictis,
a Sanctitate D. N., praefata¹ die VII maii,
approbatis, regi ac gubernari praeci-
pimus. Praedicti autem conventus ad
tam laudabilem finem destinandi de nu-
mero recollectorum esse possint et de-
beant, si aliqua ineluctabilis ratio aliud
non suadeat; quod iudicio et arbitrio
superiorum generalium illarum partium,
qui de praesenti sunt, et pro tempore
fuerint, committere censuimus, eisdem,
sub S. P. N. Francisci indignatione, et
poenis ab eminentissimo protectore et
eius successoribus pro suo arbitrio in-
fligendis, simul praecipientes, ut, quando
a te vel ab eo alio religioso a te des-
tinato requisiti fuerint, conventum ad
dictam missionariorum educationem in
qualibet provinciâ assignent, et ultra
quatuor menses, a die requisitionis nu-
merandos, dictam assignationem protra-
here seu suspendere non praesument
nec audeant; et si secus fecerint, illius
S. P. N. Francisci sententiae memores
sint, in quâ suae et totius caelestis cu-
riae maledictionis poenam illis imponit,
qui confundunt ac destrunt, quod Al-
tissimus per sanctos fratres huius Ordinis
aedificavit et aedificare non cessat.
Te autem in Domino exhortamur, ut per
te ipsum, aliosque ad id idoneos mis-
sionarios, seu probos ac sanctitate mo-
rum pollentes religiosos, a te sobrie
eligendos, praefatis erectionibus, tam in
Hispaniae quam Indiarum omnium regi
catholico subiectarum partibus ardentem
invigiles, illarumque executioni, promo-
tioni et stabilimento sedulo vaces, atque
Deo et Ordini nostro in opere adeo san-
cto inservire nunquam cesses. Ad quod
te et socios tuos, ac omnes alios reli-
giosos a te destinandos, qui praelibatis
erectionibus operam sponte dederint,
superioribus generalibus et particulari-

bus illarum provinciarum, in quibus me-
moratae erectiones faciendae sint, enixe
commendamus, earumdemque provin-
ciarum consensum, quatenus opus sit,
vestigii nostri praedecessoris inhaeren-
tes, qui illam pro erectionibus tempore
sui generalatus factis et dispositis sup-
plevit, per praesentes pro nunc et in
posterum, auctoritate ministri generalis
qua fungimur, iuridice ac legitime sup-
plemus, et ab illis peti et expectari non
debere declaramus. Insuperque te ac
dictos fratres principibus christianis,
praecipue regi catholico, eiusdemque
maiestatis consiliariis, submisce ac reve-
renter commendamus, sperantes, quod
in tribunali tantae pietatis nihil utilius
ac magis expediens creditur¹, quam hoc
incoeptum ad finem regiâ protectione
perducere, ut tot bene instructis ac edu-
catis operariis existentibus, aditus et
ingressus in Indiarum aliorumque in-
fideliarum partes illis tantum conferatur,
et quaerentibus quae sua sunt (quod
Deus avertat), et non Iesu Christi, om-
nino denegetur. Postquam vero septem
seminaria sub formâ praedictâ erecta
fuerint, ac missionibus in Hispaniae pro-
vinciis applicata reperiantur, harum vi-
gore sancimus, quod transitus in India-
rum missiones omnibus religiosis pro-
vinciarum Hispaniae, qui prius per duos
annos, vel aliud spatium a nostro India-
rum commissario generali Matrili exi-
stenti assignandum, augendum vel mi-
nuendum, in aliquo ex praedictis semi-
nariis seu collegiis, suae religiositatis,
idoneitatis ac vocationis testimonium
et indicia non dederint, accedente con-
sensu et placitis necessariis, omnino in-
terdicatur: hac enim providentiâ pro-
vinciarum in Indiis existentium refor-
mationi, si illâ indigent, consulatur, et
fidelium tam in illis quam Hispaniae

¹ Aptius lege credetur (n. t.)

partibus aedificationi, infidelium conversioni, omnium animarum saluti, et nostrae regulae observantiae puriori; ac totius Ecclesiae decori maximopere inservietur, et tot seminariorum numerus in Hispaniae provinciis superfluis aut sine fine Deo gratissimo non reputabitur.

Ceterum, quia tui corporis vires ad adeo immensum laborem non sufficient, ideo praesentium tenore decernimus, quod te cum P. N. Francisco Salmezone, seminarii de Sahagura creatore, ac zelantissimo per totam Hispaniam missionario concionatore, fraternaliter coniungas, teque et¹ praefatum patrem Salmezonem commissarios nostros delegatos ad dictarum erectionum effectum consequendum, cum omnimodâ independentiâ unius, in dimidiâ parte provinciarum Hispaniae, ab alio in alterâ dimidiâ, iuxta repartitionem inter vos prius concordandam, instituimus et pronunciamus, ac vobis et sociis vestris, aliisque probis religiosis, qui de consensu vestro praedictis erectionibus operam dare voluerint, eorum curam et sollicitudinem enixe commendamus. Et ne praedictus pater Salmezon, eiusque socii, ac alii fratres, qui cum in operâ adeo sanctâ sequi voluerint, debitâ auctoritate, facultatibus et superioritate necessariâ careant, eos omnibus gratiis, facultatibus, superioritatibus et privilegiis respective, tibi, sociisque tuis, ac aliis te sequi eligentibus, tenore praesentium concessis, aequae ac pariformiter, respective tamen, uti et frui posse ac debere volumus et declaramus. Tibi autem in Indiarum Occidentalium rebus ac necessitatibus experto facultatem facimus, ut ex concionatoribus missionariis in provinciis Peruanis existentibus, unum, qui tibi magis idoneus appareat,

¹ Particulam et nos addimus (R. T.).

nomine nostro eligas, qui in praefatis provinciis, commissario generali illarum partium subiectis, praedictis erectionibus invigilet, et ibi commissarius missionum sit et appelletur, aliumque¹ existentibus in provinciis novae Hispaniae ac Philippinarum, ad eundem effectum, et cum eodem titulo pro illis partibus, dum ad illas non perveneris, nominare poteris; et, si necesse fuerit quod distinctus ad provincias Philippinas destinetur, alium pro illis destinare valebis. Praedicti autem missionum commissarii, a te eligendi, eâdem auctoritate et superioritate ac similibus facultatibus, tam pro erectionibus, quam pro exercendis missionibus et quaerendis ad illas religiosis, potiri et frui poterunt, quibus tuarum² tenore uti, frui ac potiri vales, quae tibi pro eisdem partibus etiam deservient, et nunquam, nisi per Apostolicam Sedem aliud fuerit determinatum, sub ullo praetextu finient. Eâdemque duratione praefatâ auctoritas, superioritas et facultates patre Francisco Salmezoni concessae durabunt, nisi etiam aliter per eandem Sanctam Sedem fuerit stabilitum. Unicuique autem vestrum praecipimus, ut, tam pro seminariis crectis ac erigendis, quam pro exercitio missionum in Indiarum partibus erigendo, idoneos tantum religiosos admittatis; et quando in easdem partes transire vobis opportunum visum fuerit, illuc tenore praesentium vos conferre poteritis. Te vero vel praefato patre Salmezone decedente, aut uno vel altero in Indias transeunte, et dum commissarii missionum, quos in Indiarum regnis et provinciis, ut praefertur, elegeris, praedictum munus per septennium exercuerint, alii, vestro et illorum loco, a superioribus generalibus illarum partium

¹ Deest praeposit. ex (R. T.).

² Potius lege tu harum pro tuarum (R. T.).

respective, qui pro tempore fuerint, eligantur; in eorum tamen electione illa forma servari debeat, quae pro electione cuiuslibet guardiani seminiorum stabilitur. Utque aequalitas honoris a praefato commissariatu provenientis omnibus seminariis impartiat, primus commissarius pro qualibet provinciarum parte, cui unum supra concessimus, a seminario in illa parte primo erecto assumetur; secundus a secundo; et sic de reliquis usque ad ultimum: qui ordo iterum incipiendo semper servetur, nisi aliud superiori generali provinciarum illius partis, de assensu maioris partis guardianorum collegiorum dicti commissariatus, magis expediens pro prosperiori missionum augmento visum fuerit; unde cuilibet collegio seu seminario nunc commissariatus per septennium integrum duraturus concedi debet, etiamsi primo electus e vita migret, aut, servata eadem forma quae pro depositione et privatione guardianorum in seminariis observetur¹, et non aliter, officio privetur, seu ex alio capite inhabilis reddatur, aut ad munus incompatible, quale erit guardianatus et provincialatus, officium aliquando assumatur; in iis enim casibus alius eiusdem seminarii missionarius concionator iuxta primae electionis formam ad missionum commissariatum promoveatur.

Commissarii praedicti in omnibus sui commissariatus collegiis primum locum habeant post guardianum; et, dum intra claustra cuiuslibet fuerint, eorum discreti, per tempus sui commissariatus, ultra nominatos in collegiorum statutis ut praefertur approbati, legitime erunt, nunquam tamen titulum generalem usurpent, aut commissarii generalis missionum appellari valeant; nec minus ulla in iurisdictione, auctoritate aut facultate,

¹ *Legerem observatur* (n. r.).

ultra id quod eis supra concessum manet, uti aut gaudere praesument, aut gubernium regulare collegiorum perturbare audeant: ad solosque guardianos spectabit novitios recipere, fratres ad praedicandum et audiendas saecularium confessiones locorum Ordinariis praesentare, et numerum missionariorum aliorumque fratrum, servatis iuxta statuta servandis, augere vel minuere; quae omnia a dictis guardianis fiant, quin forma in dictis statutis a Sancta Sede approbata aequaliter violetur. Praedicatorum vero ac confessoriorum tam fratrum quam monialium et saecularium prima institutio, necnon clericorum seu choristarum ad ordines recipiendos destinatio, ad solos superiores generales illarum partium, in quibus seminaria fuerint, spectabit: ii autem nullum instituant, promoveant seu destinent, nisi habito prius consilio et assensu in scriptis, post exactum examen, et non aliter, conferendo, maioris partis discretorii illius seminarii in quo moram trahat examinandus: at, praefato consensu interveniente, superior generalis suas litteras statim expedire tenebitur, ne seminaria, ob eius culpabilem moram, operariis necessariis privata remaneant, sed conserventur. Si aliquando contingat, quod aliquis religiosus, qui officio definitoris generalis, commissarii generalis Curiae, procuratoris generalis Ordinis, commissarii generalis familiae, ministri generalis, seu vicarii aut vicecommissarii generalis functus fuerit, ad aliquod ex dictis seminariis seu collegiis transcat, et ibi missionum exercitio vacare desideret, statim a guardiano et discretis recipiatur. Ceterum, ne propria provincia, aut ultramontana familia, seu totus Ordo viris in gubernio adeo expertis omnino privetur, dictus pater, etiamsi in collegio seu seminario de familia vivat,

suffragia, subrogationes, praeeminentias et privilegia sibi tam in propria provinciâ quam in familiâ ultramontanâ et Ordine toto iuxta statuta debita non amittat, illisque eo modo frui poterit, ac si a propria provinciâ non exivisset; sic enim missionum exercitium viris magnae auctoritatis et experientiae honorabitur, quin aliquod detrimentum in eorum defectu seu reparatione religio patiatur.

Et quia, dum decori primi Ordinis S. P. N. Francisci, ac solatio et spiritualibus indigentis secundi per praesentes litteras contulimus, tertii Ordinis de poenitentia eidem sancto fundatori valde amabilis oblivisci non debemus, ut praefatus de poenitentia venerabilis Ordo a S. P. N. Francisco pro personis utriusque sexus in saeculo viventibus institutus, et a felicitis recordationis Clemente VII ac Paulo III in tres status, sub unâ eademque tertii Ordinis appellatione, atque eorumdem privilegiorum, gratiarum, concessionum, indulgentiarum et favorum communicatione, ac solum sub diversis statutis secundum cuiuslibet status exigentiam divisus, magis in dies augeatur, et illi sancti, qui, ut ab eodem Paulo in suo Brevi *Trium statuum* incipiente refertur, pro sanctis dicti Ordinis recensentur, sequacibus in Indiarum et totius orbis christiani partibus non careant, ac ut exemplo personarum sub regulâ praefati Ordinis viventium fidelium mores reformentur, virtute constitutionum apostolicarum, a Sanctitate Alexandri VII¹ in quibusdam litteris *Exponi nobis* incipientibus, die xxviii iulii mdcxlvii datis, approbatarum, quas praedictus Pontifex unâ cum Ordinis statutis observari praecipit, praedictos missionum commissarios et seminariorum guardianos, ac alios missionarios ab ipsis destinandos au-

¹ Edit. Main. legit VIII (R. T.).

gimenti dicti Ordinis sollicitatores instituumus, eisque recipiendi fideles ad hunc Ordinem tertium, illiusque professionem et exactissimam regulam, iuxta praemissa statuta ac Ordinis constitutiones in speculo seraphico contentas et explicatas, sequelam et observantiam, omnimodam facultatem impartimur; ipsaeque utriusque sexus personae, ad statum sibi in dicto Ordine tertio correspondentem sub formâ praemissâ admissae, cunctis gratiis, indulgentiis et concessionibus dicto Ordini tertio a Sanctâ Sede ut praefertur factis et elargitis aequè frui poterunt, ac illis personae aliae dicti Ordinis uti ac potiri valent et consueverunt. Uterius tam ipsius tertii Ordinis, quam aliis utriusque sexus nostrae obedientiae seu directioni subiectis personis, intra et extra seminaria praefata degentibus, in Domino suademus, ut viae crucis gressus et devotam illorum gressuum meditationem non solito frequentent, atque ante vel post cuiuslibet meditationis morulam consuetae SS. Sacramenti stationis orationes recitent, ut indulgentias, quae a Sanctâ Sede revocatae non fuerint, mediâ hac diligentiarum commutatione, iuxta summorum Pontificum concessionem, secure lucrari valeant et possint.

Postremo omnibus missionum commissariis, ac collegiorum fratribus tam subditis quam superioribus stricte iniungimus, ut in omnibus se Dei ministros, discipulorum Domini sectatores, observantiae sanctae alumnos, Sanctorum Ordinis imitatores, et sancti patris nostri Francisci eximii ardoris filios perenniter ostendant, et usui pauperissimo rerum indispensabiliter mancipent, utque illorum librorum usu sint contenti, quos secum in missiones portare necessarium et inevitabile indicaverint; si autem alios a benefactoribus recepe-

Admonitio.

De sollicitatoribus Tertii Ordinis.

runt, eos bibliothecis collegiorum statim donent, imo ad hunc tantum finem donationem praedictam acceptare poterunt; et, si contingat quod opera alicuius missionarii benefactorum elemosynis typis dentur, religiosus, qui eas¹ (ut licet) medio syndico et de licentiâ superiorum, pro hac necessitate determinatâ praestandâ, perceperit, et impressionis indigentis applicaverit, neququam sibi exemplarium repartitionem et librorum donationem reservet, sed id de illis fiat, quod discretorio collegii utilis ac religiosus apparuerit, semper tamen benefactores et amici spirituales praefertantur, qui digni ab auctore seu sollicitatore impressionis declarati fuerint.

Et, ne praesentes litterae ad maturae determinationis, ob aliquos, sive auctoritatis ad decernendum in perpetuum, sive alterius rationis, defectus, necessariâ firmitate careant, earumdem tenore facultatem procurandi tam apud eminentissimum dominum nostrum protectorem quam apud Sanctam Sedem necessarias confirmationes et roborationes opportunas ac perpetuam maintenancem patri Francisco Diaz a S. Bonaventura huius Curiae commissario generali plenarie impertinatur, ipsique dictarum erectionum promotionem et missionum negocia in hac Curia tractanda cum facultatibus necessariis committimus, et licentiam ad postulandas in sacra Congregatione de Propagandâ Fide missionum pro memoratis commissariis praefecturas, et omnia illa agenda quae pro tam sancto opere perficiendo necessaria fuerint, libenter concedimus et elargimur. Harumque litterarum observantiam omnibus, ad quos spectat, cum salutaris obedientiae merito commendamus, et ipsis sancti patris nostri Francisci benedictionem benigne impartimur.

¹ Nempè elemosynas (R. T.).

Ex hoc nostro Aracaelitano conventu, die XI maii MDCLXXXVI.

FR. PETRUS MARINUS, minister gener.

De M. R. patris, FR. IOSEPH A LEONE, secretarius generalis Ordinis ».

Et subinde venerabilis frater noster Alderanus episcopus Portuensis, S. R. E. cardinalis Cybo nuncupatus, Ordinis praefati apud nos et Sedem Apostolicam protector, dictas patentes litteras, earumque praecinsertam dispositionem, approbavit et confirmavit per suum decretum tenoris sequentis, videlicet: « Alderanus episcopus Portuensis S. R. E. cardinalis Cybo seraphici Ordinis S. Francisci apud Sanctam Sedem protector, etc. Retroscriptas litteras patentes patris ministri generalis, earumque praecinsertam dispositionem, tenore praesentium approbamus et confirmamus, suumque effectum sortiri praecipimus et mandamus, sub poenis in statutis generalibus contra rebelles praescriptis.

Romae, XIII maii MDCLXXXVI.

A. card. Cybo protector.

IO. BAPTISTA RUSCA, etc. »

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Franciscus commissarius generalis praemissa, quo firmitus subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsius Francisci commissarii generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, benigne annuentes, eumque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicatio-

Decretum cardinis protectoris.

Confirmatio relatorum decretorum.

Facultates
Commissarii generalis
ultra-
marini.

nibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertas praefati Petri Marini ministri generalis patentes litteras a memorato Alderano episcopo cardinali et protectore approbatas et confirmatas, ut praefertur, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus pariter et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementis.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes et praeinsertas patentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, eiusque provinciarum et conventuum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die xxviii iunii MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 28 iunii 1686, pontif. anno x.

CLXXI.

Prohibetur monachos Congregationis Fulviensis ad aliam religionem transire sine superiorum licentiâ.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis monachorum Congregationis B. Mariae Fulviensis, Ordinis Cisterciensis, quod dudum felicis recordationis Sixtus V, Clemens VIII et Paulus V Romani Pontifices praedecessores nostri dictam Congregationem Fulviensem, quae in regno Galliae stabilita, et per Galliam et Italiam plurimum fuit dilatata, approbaverunt et confirmaverunt, variisque gratiis et privilegiis exornarunt, illo in primis quo a praefatis Clemente et Paulo praedecessoribus in virtute sanctae obedientiae pro-

Species facti.

1 Constitutiones hic laudatae sunt Sixti V constit. ed. MDLXXXVI, die 5 maii, pontif. II, const. ed. MDLXXXVII, die 14 novembris, pont. III; Clementis VIII const. ed. MDXCII, die 4 septembris, pontif. I et constit. ed. MDXCIX, die 9 februarii, pontif. VIII, necnon const. ed. MDCLV, die 17 martii, pontif. XIII; Pauli V const. ed. MDCLVI, die 9 iulii, pontif. II, et const. ed. MDCLVI, die 10 octobris, pontif. II.

hibetur omnibus huius Congregationis monachis ne ad Ordinem Cisterciensem possint transire, alioque privilegio, Congregationi monachorum S. Bernardi in Hispania concesso, et Fuliensibus monachis per Sixtum et Clementem praedecessores praedictos communicato, quod dictis monachis prohibetur, sub excommunicationis latae sententiae poenâ, ne, sine superioris generalis petita et non obtentâ licentiâ, e monasterio exire possint, etiamsi ad quemcumque alium Ordinem vel locum, seu quodcumque aliud monasterium eiusdem vel alterius cuiuscumque Ordinis transire velint. Et licet ab illo tempore, divinâ favente gratia, eadem Congregatio Fuliensis multum profecerit, plurimamque habeat monasteria in quibus monachi cum summâ populorum aedificatione Altissimo famulantur in vigiliis, orationibus, abstinentiis et ieiuniis multis, iuxta primaevum suae Congregationis institutum; nihilominus quidam ex illâ monachi professi, quo spiritu ducti, nescitur, praetextu tamen anterioris vitae ducendae, ad monasterium B. Mariae *de la Trappe* nuncupatum dicti Ordinis Cisterciensis Sargentinae dioecesis, non obtentâ suorum superiorum licentiâ, se transferre satagunt et cum effectu se transferunt (sicut de facto, mense octobri proximo elapso¹ ad hoc B. Mariae de la Trappe monasterium dilectus filius Iacobus Mauciere dictus a S. Gabriele, monachus expresse professus dictae Congregationis Fuliensis, non obtentâ a superiore generali licentiâ, se transtulit, ibique² de praesenti perseverat, non obstante sui superioris generalis mandato, quo ei sub obedientiae praeecepto iniunctum fuit, ut quamprimum ad suae stabilitatis monasterium rediret), quod quidem

¹ Edit. Main. legit *elapsi* (n. τ.).

² Edit. Main. legit *sibique* (n. τ.).

in grave Congregationis fit praecindicium et aliorum scandalum, cum exinde furtivae egressiones, devastationes, seu obedientiae neglectus et in regulari proposito instabilitas maxime possint exoriri. Quare praefatus procurator generalis nobis humiliter supplicari fecit ut in praemissis de opportuno remedio providere, et consequenter, quod monachi dictae Congregationis Fuliensis expresse professi ad quemcumque alium Ordinem, etiam Carthusianorum, et praesertim ad dictum monasterium B. Mariae de la Trappe Ordinis Cisterciensis, animo se se ibidem associandi seu incorporandi, sine expressâ superioris generalis dictae Congregationis licentiâ nullo modo transire possint, sub poenâ excommunicationis latae sententiae, tam pro receptis quam pro recipientibus, declarare et statuere, ac specialiter, ut praefatus Iacobus Mauciere, dictus a S. Gabriele, ad redeundum ad propriam Congregationem, in qua a duobus vix annis, aetatis suae circiter decimo septimo anno, professionem emisit regularem, per censuras ecclesiasticas compellatur, ordinare de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 2. Nos igitur, ipsum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, attentis narratis, petitam prohibi-

Prohibito
praedicta ad in-
star illius mo-
nachorum san-
cti Mauri.

ditionem iuxta formam litterarum apostolicarum super consimili negotio pro Congregatione S. Mauri monachorum Ordinis S. Benedicti aliàs in simili formâ Brevis expeditarum, praefatae Congregationi Fuliensi, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus; praefatum vero Iacobum Maclere ad redeundum ad primum monasterium eiusdem Congregationis Fuliensis per censuras ecclesiasticas compellendum esse, eadem auctoritate decernimus et ordinamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere; ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum ed inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac omnibus et singulis illis, quae in praefatis litteris, ad favorem dictae Congregationis S. Mauri emanatis, concessa sunt non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus habetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

ioiem, sub annulo Piscatoris, die v augusti MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 5 augusti 1686, pontif. anno x.

CLXXII.

Confirmantur quaedam decreta capituli intermedii fratrum B. Ioannis Dei regnorum Hispaniae et Indiarum¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis munere peculiarem christifidelium, qui e fluctibus saeculi in portum vitae religiosae confugerunt, uberesque honorum operum fructus in Ecclesia Dei assidue proferre satagunt, sollicitudinem gerentes, illis, quae pro felici prosperoque eorum regimine et gubernio provide prudenterque constituta esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis, cum id a nobis petitur, libenter adiungimus firmitatem.

§ 4. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes Emmanuel de Herrera, procurator generalis Ordinis fratrum B. Ioannis Dei regnorum Hispaniae et Indiarum, quod, cum per constitutiones dicti Ordinis a felicis recordationis Urbano PP. VIII praedecessore nostro confirmatas, cap. cii, capitulis generalibus et intermediis ipsius Ordinis constitutiones ipsas mutandi vel declarandi, novasque etiam adiungendi, prout recti gubernii ratio exegerit, facultas tribuatur: ideo in capitulo intermedio

Decreta praedicta in capitulo intermedio anno MDCLXXXIII edita.

¹ Extat revocatio cuiusdam decreti capituli in Urbani VIII const. ed. MDCLXXVIII, die 8 aprilis, pontif. v; et in Alexandri VIII const. ed. MDCLXCV, die 7 octobris, pontif. i, habetur confirmatio decreti cardinalis protectoris de sede generalis, et convocacione capituli.

Ordinis praedicti, quod die III maii MDCLXXXIII celebratum fuit, pro felici prosperoque Ordinis huiusmodi regimine et gubernio, facta fuerunt nonnulla acta et decreta tenoris qui sequitur, videlicet.

«Acta et decreta quae religio B. Ioannis Dei regnorum Hispaniae et Indiarum fecit et ordinavit ad melius eius regimen in capitulo intermedio celebrato die III maii praesentis anni MDCLXXXIII in hospitali B. Virginis Amoris Dei curiae Matritensis, videlicet :

1. In primis¹, quia dicta religio habet aerarium et arcam trium clavium quae sunt in potestate patris generalis et suorum duorum assistentium, ubi apponuntur et conservantur omnes quantitates pecuniarum quae acquiruntur pro canonizatione nostri patris B. Ioannis Dei dictae religionis fundatoris, et aliorum servorum Dei qui fuerunt in eâ religione, ac etiam legitimae et spolia religiosorum cum quantitatibus quas provinciae Indiarum mittunt in Hispaniam ad lites et negocia, sicut ad alia, quae dictae religioni opus est in Curia Romanâ, et in dictis Hispaniarum regnis in diversis audientiis et tribunalibus; et licet in praedictis semper habita fuerit bona cura et ratio, ipsam reddendo patres generales in fine eorum officii successoribus suis, tamen, quia super hoc nulla adest constitutio nec ordinatio, quae aliquid super hoc disponat, quae per se introducta est, cuius respectu posset deficere cum tempore eius perseverantia, et ut firma remaneat, et nihil possit innovari in praedictum tam utilis et laudabilis consuetudinis: ordinatur dictum aerarium et arcam trium clavium perpetuo conservari, in formâ quae² usque ad praesens fuerunt conser-

vata, nempe quod praedictae claves diversae sint, nec nisi omnibus simul iunctis arca huiusmodi depositorum aperiri possit; unaque ex eisdem clavibus a patre generali, reliquae a singulis assistentibus retineantur, habeatque dictus pater generalis librum rationum de receptis et expensis, et in fine sui officii rationem reddat successori suo et novis eius assistentibus de praefatis receptis et expensis factis in tempore sui officii, sicut semper fuit observatum, et relatum remanet; et casu, quo fraus vel dolus in custodiâ et administratione atque erogatione dietarum pecuniarum detegatur, delinquentes male versantes poenis privationis vocis activae et passivae subiaceant, et ab eorum officiis respective suspensi remaneant, et ipse pater generalis privatus, et³ destitutus remaneat omnibus privilegiis et praerogativis exgeneralibus quomodolibet competentibus, nec a quocumque nisi a sanctâ Sede Apostolicâ rehabilitari et absolvi possint.

II. Quod ultra expressum in cap. LXVIII nostrarum constitutionum ordinatur, quod superiores in eorum monasteriis habere debeant libros bonorum et reddituum et expensarum in archivio et arcâ trium clavium, absque eo quod possint amoveri ad alium effectum, nisi ad calculandum introitus et scribendum recepta et expensa quolibet die faciendam cum assistentiâ consiliariorum; ordinatur, quod omne id, quod dispensator afferet expensarum causâ, recipiatur et scribatur in libris, et in eadem formâ et specie describatur, qua dictus dispensator afferet, absque ullâ permutatione, et quod conserventur libri manuales dictorum dispensatorum, ut, quando evenerit casus visitationis, possint videri et comprobari eorundem listae cum illis di-

De aerario et
arca pecunia-
rum.

De libris ac-
cepti et expensi,
necnon manu-
libus dispensa-
torum.

¹ Huiusmodi documentum corrigat perum-
que ipse lector (R. T.).

² Aptius lege qua (R. T.).

³ Particula et nos addimus (R. T.).

etorum librorum, et quod superiores nihil possint percipere nec impendere manualiter, sed dictae expensae et necessariae sint sub onere procuratorum et dispensatorum. Praedicta ordinantur in virtute sanctae obedientiae, et poenae privationis officii et activae et passivae vocis.

III. Quia caput xxxix nostrarum constitutionum ordinat et mandat officia priorum duratura esse tantum spatium trium annorum, et, his elapsis, non posse iterum eligi et confirmari in dicto officio prioratus illas personas quae iam fuerunt priores, tam in eo hospitali, ubi exercuerunt, quam in quovis alio, nisi elapsis tribus annis vacationis sui muneris; et quia sunt multi anni, quod dicta religio indiget personis idoneis pro dictis officii, et ad deveniendum ad novam electionem opus fuit in pluribus praeteritis capitulis recurrere ad sanctam Sedem Apostolicam, et supplicare SS. D. N. pro dictae constitutionis dispensatione, qua auctoritate denuo electi fuerunt in dictis capitulis; et quia quotidie magis apparet personarum defectus ob multorum religiosorum mortem; et quia defecerunt seniores triginta annorum citra ob continuam assistentiam habitam in infirmitatibus pestis, quibus regnum Hispaniae laboravit spatio octo annorum, in quibus obierunt quamplures religiosi; et cum sint ceteri remanentes juvenes, et absque experientia et competente aetate ad gubernandum, quae de causa, cum fuerit facta experientia aliquorum honorando eos in dictis officii, opus fuit eos ab illis privare, ob eorum malum regimen et administrationem habitam remanentibus praedictis in magno praepudicio et damno coenobiorum et hospitalium, quod non accidisset si possent denuo eligi et confirmari illi qui sunt capaces et experti in

dicto regimine: quapropter ordinatur ut in posterum possint iterum eligi et confirmari a capitulo generali vel intermedio in dictis numeribus prioratus omnes illae personae quae digne videantur dicto capitulo; in aliis tamen hospitalibus, exclusis illis, in quibus antecederet et immediate prioratus munere functi sunt, ad ipsius capituli arbitrium, et per decennium a die confirmationis proximum tantum.

IV. Quod superior non habens aulam ^{De valetudinario.} pro infirmaria cum pleno numero lectorum, secundum fundationem vel possibilitatem hospitalis, cum suppellectilibus necessariis condecorata ad commoditatem et curationem pauperum infirmorum, privetur voce activa et passiva, et ille qui ob urgentem necessitatem hospitii extra asportaverit aliquod vel aliqua lecta, fiat cum ordinatione et expresso consensu patris generalis, qui consensus dari debeat consideratis prius motivis et indigentia quae ad id acciderit; et pro maiori praedictorum observantia debeat in singulis capitulis tam generalibus quam intermediis determinari numerus lectorum ad proportionem reddituum singulorum hospitalium, quorum priores semper debeant esse parati ad recipiendos infirmos pro numero dictorum lectorum, sub poenis supra expressis.

V. Quod nulli superiorum liceat, nec permittat subditis suis ire ad petendum eleemosynas extra territorium vel iurisdictionem sui hospitalis, in praepudicium aliorum ipsius Ordinis, sub poena privationis officii et activae et passivae vocis per quatuor annos, tam superioribus, qui dictam licentiam concesserint, quam subditis, qui sub dicta permissione petierint dietas eleemosynas.

VI. Quod dicti patres superiores non possint abesse a residentia et regimine ^{De superiorum sede.}

suorum hospitalium nisi spatio quatuor dierum, et hoc concurrente legitimâ causâ; et, si opus fuerit ultra prædictum tempus a prioratu abesse, id fieri nequeat absque expressâ licentiâ patris generalis vel provincialis eiusdem provinciae, sub poenâ privationis officii pro primâ vice ad annum, et, in casu reincidentiæ, pro toto tempore eius officii remanente.

De domibus
novitiatu.

vii. Quia ad receptionem novitiorum non sunt domus novitiatu præscriptæ in dictis constitutionibus, accipiendo eos in omnibus dictæ religionis, et quia illi qui aluntur in parvis monasteriis, non habent eam perfectam educationem quæ requiritur, sicuti etiam, cum sit eorum parvum hospitium, non remanent bene edocti in eorum exercitio, et postea ipsi transeundo ad alia maiora monasteria recognitum fuit eos ingredi cum difficultate in dicto exercitio bonorum ministrorum erga infirmos: ad evitandum igitur hoc inconveniens impostorum deputantur et eliguntur monasteria et domus novitiatu in provinciâ Bæticâ scilicet civitatum Granatæ, Hispalis, Cordubæ, Iaiensis, et in provinciâ Castellæ monasteria Matriti, Vallisoleti, Medinæ de Rioseco, et Mursiæ, et in Lusitanâ provinciâ monasteria Lisbonæ, et Ielues, in quibus tamen, et non in aliis præter nominatis¹ dictarum provinciarum dentur, nec dari debeant, nec admitti dicti novitii; ad quorum educationem et doctrinam deputentur et assignentur magistri, virtute et timore Dei decorati, bonæ vitæ et famæ; quæ nominatio dicatorum magistrorum debeat fieri a patre generali litteris suis patentibus pro tempore sibi placito, permanente in eius arbitrio potestate permutandi et nominandi alios, quandocumque illi videatur conveniens, ad quod

¹ Aptius lege *nominata* (n. T.).

superior cuiuslibet monasterii, ipso facto suæ acceptæ possessionis, teneatur transmittere dicto patri generali listam omnium illorum religiosorum, quos habuerit conventuales in eius monasterio, ut illorum unus eligatur, qui recognitus fuerit convenientior ad dictum exercitium, et cum non inveniatur habilis in eo monasterio, nominabit alium idoneum sibi benevisum, ad quem effectum permutabitur ex monasterio suæ residentiae, et mittetur ad locum destinatum pro exercitio dicti officii.

viii. Quia multa et gravia inconvenientia recognita fuerunt ex perceptione et receptione ad habitus¹ in dictâ religione aliquorum religiosorum aliarum religionum, qui variis modis fuerunt causa gravissimarum litium et inconvenientium, excitando dictæ nostræ religioni inconvenientia irreparabilis damni, quæ multis ab hinc annis passa fuit: ad evitandum similia inconvenientia, ordinatur et mandatur quod in posterum non possint admitti nec admitantur ulli religiosi, qui fuerint vel actualiter sint alterius cuiuslibet religionis, nullâ de causâ, titulo vel ratione, quæ ad eorum admissionem adduci possent, nisi ex iustis et rationabilibus causis referendis eminentissimo et reverendissimo domino cardinali protectori, ab eoque approbandis.

ix. Quod religiosi procuratores monasteriorum consignare teneantur omnes quantitates pecuniarum ab eis receptas ex redditibus et aliis quibusvis effectibus sibi provenientes et debitis dictis monasteriis eadem die dictæ perceptionis, vel ad summum die sequenti, absque ullâ retentione penes se; et casu, quo necesse sit conservare vel retinere aliquam quantitatem propter expens. is litium vel aliarum rerum, fiat superio-

¹ Aptius lege *habitum* (n. T.).

De receptione
religiosorum a-
liarum Ordi-
nium.

De procurato-
ribus.

rum localium permisso; et quod tales procuratores nullam possint mutuo tradere pecuniarum quantitatem, penes eos existentem, nemini ad multum vel parvum tempus, privationis officii poenâ et activae et passivae vocis ad quatuor annos, dummodo quantitas mutuata sit supra viginti realia; necnon teneantur iidem procuratores adnotare in libro particulari memorias litium, quae finito officio vel consignentur successori vel relinquantur in archivio.

x. Quod religiosi, qui migraverint ex uno ad alium locum ad negocia suorum monasteriorum, ad visitandum parentes vel consanguineos, vel ad alias quaslibet res, admittantur in monasterio Ordinis, ubi pervenerint, dummodo sit cum licentiâ suorum superiorum, et eis concedatur hospitium et victus spatio trium dierum, et, si plus dictorum trium dierum permanserint, solvere teneantur pro quolibet die tria realia causâ dicti hospitii et victus, quam summam superior et hospitale a quibus mittuntur teneantur solvere, dummodo sit ad rem et negocia talis monasterii, et qui hac de causâ, vel quavis aliâ non iverint ad edendum et dormiendum in dictis monasteriis locorum, ubi perveniunt, superiores eorum faciant eos capi, et in carceribus custodiri, ex quo carcere amoveri non possint absque ordine patris generalis vel provincialis; et superioribus prohibetur potestas concedendi licentiam suis religiosi, ut eant in alia loca, ubi non adsit monasterium Ordinis, ultra tempus trium dierum, permanente poenâ transgressoribus imponi debitâ arbitrio patris generalis.

xI. Quod, existente definitorio simul cum patre generali in hospitali, ubi inveniatur, tunc, quia repraesentat totam religionem, habeat locum praecedentiae superiori locali, omnibus definitoribus

permanentibus immediate post patrem generalem secundum maioritatem eorum officiorum, et dictus superior, qui solum est caput eius familiae, habeat locum immediatum dexteræ manus post definitorium, tam in refectorio, quam in aliis publicis vel privatis locis, in quibus adsit dictus pater generalis et eius definitorium, cum communitate talis monasterii; animadvertendo, quod dicto patri generali et eius definitorio hac de causâ non competit regimen domus, sed tantum superiori. Et idem erit observandum in domibus, ubi adsint patres provinciales, qui concurrentes in actis conventualibus, ipsi habebunt primum locum et praecedentiam, sicut ratione eorum officii atinet, et ad eorum manum dexteram habebit eius locum superior domus, et ad sinistram eius secretarius, et post hos consilarii, et, si pater provincialis simul fuerit prior cuiusdam monasterii, habebit locum dexteræ manus eius secretarius, a sinistrâ consiliarius professione antiquior. Et, absente patre generali ab hospitali, ubi residet cum eius definitorio, tam occasione visitationis, quam aliquovis praetextu, alii patres definitorii, qui permanserint, debeant abstineri a concursu actorum communitatis cum dicto superiori; quoniam, absente generali, qui est caput, non remanet corpus definitorii, nec possunt celebrare acta talium definitorum; et, si sponte velint concurrere dictis exercitiis et actis conventualibus, eis debeat praecedere dictus superior localis, sicut caput eius communitatis; et idem observatur, in absentia superioris, a consiliario antiquiori, cui regimen domus atinet absque interventu dictorum patrum definitorii.

xII. Quod patres, qui fuerunt generales religionis, ultra titulum primorum discretorum, et praerogativas quibus

De religiosis
extra proprias
domos versan-
tibus.

De superiorum
primatu.

De exgenera-
libus.

fruantur, tam per constitutiones eiusdem religionis, quam virtute Brevis sanctae memoriae Pauli V, quia sunt personae, quae poterunt et quavis indigentia iudicare et reddere rationem et bonas notitias magno cum fundamentis rerum religionis experientiae causa suorum officiorum, et habeant suum votum in omnibus definitoriis sicut alii definitores, et praecedentiam omnibus definitoriis in loco ubi adfuerit dictus pater generalis, quia si ibi non adsunt, nulla erit constitutio vocandi eos ad dicta definitoria, quae celebrari possint absque eis, sicut absque quolibet alio non praesenti, ut declaratum remanet in dictis constitutionibus.

De provinci-
cipalibus.

XIII. Quod patres, qui fuerunt provinciales, remaneant cum titulo patrum provinciae et demum in quibus inveniuntur, habeant primum locum post priorem localem praecedendo consiliariis et aliis religiosis, et ex supradictis non intelligatur eis pertinere regimen, animadvertendo quod, si quovis tempore abfuerit ab hospitali procurator, dicti patres provinciae permancbunt in eadem sede et loco, quo titulo gaudebunt, absque praedictis dispositionibus cap. xxv nostrarum constitutionum super eos qui habere debent votum in capitulo, in quo nihil possint, nec praetendant innovare ex supradictis.

De sacerdoti-
bus.

XIV. Quod patres sacerdotes ad sanctorum sacramentorum administrationem deputati habeant in quolibet monasterio primum locum et praecedentiam aliis omnibus religiosis, exceptis superiore et consiliariis.

De casu, in
quo vacaverit
generalatus.

XV. Quia caput xxxvii nostrarum constitutionum ordinat et mandat quod in eventum mortis generalis, renunciatio- nis vel privationis officii ob crimina commissa, si hoc evenerit in primo triennio sex annorum generalatus, ei suc-

cedat in dicto officio prior, qui tunc fuerit, monasterii et hospitii civitatis Granatensis usque ad capitulum proximum; et, quoniam evenit casus mortis generalis in primo triennio, assistens maior, qui tunc erat, dixit et praetendere coepit eidem competere religionis regimen usquequo dictus prior Granatensis accederet in monasterium et hospitium, ubi prius residebat dictus pater generalis et definitorium; et cum fuerit ei contradictum, ex eo quod dictae constitutiones non ei dant similem facultatem, orta fuit discordia civilis et criminalis, et religio fuit notabilibus perturbationibus involuta: ad praedicta reparandi imposterum declaratur, quod in dicto casu mortis, vel defectus dicti patris generalis in primo triennio, donec dictus prior Granatensis veniet in monasterium ubi adest definitorium, vel ad se vocat definitores ubi adest ille, ut exerceant eorum officia, non intelligatur officium vacans, nec regimen religionis dicto assistenti maiori, nec cuivis alteri definitorio, si quidem statim, secuta morte generalis, ingressus fuit fruendo dictus prior Granatensis uti successor regaliae sui generalatus, et eodem instanti non possunt dari duae personae, quae gubernent, nec dictum definitorium est, dum adest absque capite.

XVI. Quia dubitatum fuit quod in casu successionis dicti prioris Granatensis in dicto officio generalatus in primo triennio ob supradictam causam in dicta constitutione xxxvii, si dum exercet officium migraverit ex vita, renunciaverit, vel privatus fuerit, qua de causa denuo vacaverit dictum officium intra idem triennium, quis ei successurus fuerit: declaratur attinere illi qui tunc temporis fuerit prior dicti monasterii Granatensis, et toties quoties dictum

De eodem
casu.

officium generalatus vacaverit dictis de causis in dicto primo triennio, attinet et pertinet priori Granatensi absque ulla contradictione nullo unquam tempore, quoniam sic dispositum in capitulo xxxvii dictarum constitutionum.

De his, qui fuerunt vicarii generales.

xvii. Quod patres, qui fuerunt vicarii generales religionis, non teneantur concurrere in domibus, ubi habuerunt eorum residentiam, post finem sui officii, nec adesse ulli actui communitatis generalis vel particularis, nec superiores, qui fuerint domorum ubi habent eorum assistentiam, possint eos ad id compellere, si quid ratione officii ab eis exerciti observari debet, eisdem haec praerogativa, cum sit rationale eos illam habere in praemium eorum laborum, sed tamen aliis observent et obediant ordinationibus et praeceptis dicti superioris ubi resident.

De his, qui fuerunt defensores.

xviii. Quod patres, qui fuerunt, sunt et in posterum erunt defensores religionis, post lapsum suorum officiorum, in monasteriis et hospitaliis ubi resident et habuerint eorum conventualitatem, habeant sedem in actis generalibus et particularibus dexteram immediate superiori dictorum hospitalium, et in occurrentia duorum vel plurium defensorum, sedere debeant secundum gradum quem habuerint in dicto defensorio, praecedente semper assistente maiori secundo assistenti, et hic procuratori generali, et procurator generalis secretario generali, et omnibus istis praecedentibus illis qui fuerunt patres provinciae et consiliarii in dicta communitate ».

Preces procuratoris generalis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, acta et decreta huiusmodi ad bonam Ordinis praedicti directionem rectamque illius gubernationem utilia atque necessaria sint; firmiora vero et stabiliora esse soleant,

quae apostolicae confirmationis praesidio roborantur: nobis propterea praefatus Ioannes Emmanuel procurator generalis totius Ordinis supradicti nomine humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsum Ioannem Emmanuelem procuratorem generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui rem mature discussissent, consilio, omnia et singula acta et decreta, in supradicto capitulo intermedio, ut praefertur, facta, praesertim, auctoritate apostolica, tenore, praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementis; salva tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Confirmatio
relatorum
Jucretorum.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras ac acta et decreta praesertim semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices or-

Cláusula.

dinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum
derogatio.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
scriptorum.

§ 6. Volumus autem ut earundem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quæ ipsi præsentibus haberetur si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die xvii augusti MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 17 augusti 1686, pontif. anno x.

CLXIII.

*Declaratur clericos regulares Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum capaces esse possidendi*¹.

¹ Alia declaratio circa exemptionem a iurisdictione Ordinariorum et privilegia extat in lu-

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Sigismundus a S. Sylverio, assistens et comprocurator generalis Congregationis clericorum regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, quod, cum dicta Congregatio post Concilii Tridentini celebrationem erecta fuerit, dilecti pariter filii clerici regulares ipsius Congregationis, in eorum capitulo generali, quod hoc anno MDCLXXXVI celebratum fuit, congregati, decreverunt, petendam esse a nobis et hac Sanctâ Sede declarationem, quod essentia eorum paupertatis intelligatur iuxta formam a præfato Concilio præscriptam cap. iii sess. xxv *De Regular.*; quare dictus Sigismundus assistens et comprocurator generalis, totius Congregationis præfatae nomine, nobis super hoc humiliter supplicari fecit ut in præmissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, eandem Congregationem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, illiusque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium præpositorum consilio, prædictam religionem sive Congregationem Scholarum Piarum esse capacem possidendi ad formam sacri Concilii Tridentini, auctoritate apostolicâ, tenore ius Pontificis constiti. ed. MDCLXXXIV, die 13 martii, pontif. iv.

Declarator ut
in rubrica, iuxta
formam Concilii
Tridentini
cap. iii, sess. xxv.

praesentium, declaramus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definitâ debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis Scholarum Piarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsi praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III septembris MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno X.

Dat. die 3 septembris 1686, pontif. anno X.

CLXXIV.

Confirmantur privilegia omnia et indulgentiae Ordinibus sancti Francisci de Observantiâ et aliis utriusque sexus personis concessa¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Diaz a S. Bonaventura, carissimus in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici concionator et theologus, ac in Romanâ Curia pro ultramontanâ familiâ, ministro generali Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum subiecti, commissarius generalis, quod privilegia, gratiae, concessiones, favores et indulgentiae, etiam plenariae, ac poenitentiarum relaxationes, ceteraque indulta Ordinibus, congregationibus, confraternitatibus, domibus, ecclesiis, locis, benefactoribus, ac omnibus et singulis utriusque sexus personis, obedientiae seu directioni praedicti ministri generalis fratrum Minorum subiectis, olim ab Apostolicâ Sede concessa seu communicata per plurimum Romanorum

¹ Hic enunciatæ constitutiones sunt Clementis VIII constit. ed. MDXCV, die 20 decembris, pontif. VI; Pauli V constit. ed. MDCLIX pontif. VII, et Urbani VIII constit. ed. MDCCXXV, III idus maii, pontif. IV, quae extant apud Waddingum. De aliis privilegiis et indulgentiis vide huius Pontificis constit. ed. MDCLXXXVI, die 30 aprilis, pontif. X; constit. ed. MDCLXXXVI, die 30 maii, pontif. X, constit. ed. MDCLXXXVII, die 22 ianuarii, pontificatus XI; et Innocentii XII constit. ed. MDCCXCIX, die 5 decembris, pontif. VI.

Clausulae.

Derogatio contrariorum.

Transumptum litterarum.

Species facti.

Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, et praecipue per litteras felicis recordationis Clementis VIII incipientes *Ratio pastoralis*, etc., anno MDXCV expeditas, ac Pauli V, quae incipiunt *Iniuncti nobis*, etc., anno MDCLX concessas, et Urbani VIII, Romanorum Pontificum praedecessorum pariter nostrorum, incipientes *In plenitudinem*, etc. tertio idus maii MDCCXXV datas, confirmata et sub aliquibus modificationibus innovata fuerunt. Unde praefatae utriusque sexus personae obedientiae seu devotioni dicti ministri generalis subiectae, quibus memorata communicatio privilegiorum, indulgentiarum et concessionum, tam inter se quam cum aliis Ordinibus, congregationibus et societatibus, etiam lesu, ac confraternitatibus concessa fuit, iuxta clausulas et praescriptum dictarum apostolicarum litterarum, et cum restrictionibus in illis appositis, et non aliter, eis usae fuerunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ut praemissa firmiter subsistant et conserventur, praefatus Franciscus commissarius generalis Curiae, praedictas Clementis ac Pauli et praedecessorum litteras, cum clausulis in eisdem contentis, a nobis innovari, et omnes aliorum Romanorum Pontificum successorum concessionem ad favorem dictorum Ordinum, congregationum, confraternitatum, locorum, benefactorum, et aliarum utriusque sexus personarum praedictae obedientiae seu directioni subiectarum expeditas apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsius Francisci commissarii generalis curiae votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorem illiter annuere volentes, et quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis, sententiis, cen-

suris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, et attentâ relatione, quam venerabilis etiam frater noster Alderanus episcopus Portuensis S. R. E. cardinalis Cybo nuncupatus, dicti Ordinis apud nos et Sanctam Sedem protector, eisdem cardinalibus super praemissis fecit, praedictas Clementis incipientes *Ratio Pastoralis*, etc., ac Pauli, quarum initium *Iniuncti nobis*, etc., et Urbani praedecessorum, quae incipiunt *In plenitudinem*, etc., aliorumque Romanorum Pontificum successorum¹ litteras super praemissis respective emanatas, dummodo tamen sint in usu, nec sint revocatae, aut sub aliquâ revocatione comprehensae, sacrisque canonibus, et Concilii Tridentini decretis, ac posterioribus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, regularibusque Ordinis praedicti institutis non adversentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam

¹ Videtur legendum *praedecessorum* (A. T.).

C. nfirmatio
praefatarum lit-
terarum, alta-
rionque inse-
quendum.

Clausulae.

causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 5 septembris MDCCLXXXVI, pontificatus nostri anno x.

Dat. die 5 septembris 1686, pontif. anno x.

CLXXV.

Confirmatur decretum Congregationis Indulgentiarum declarans personas substantialia religionis vota non emitentes non comprehendi in generali indulgentiarum revocatione¹.

Innocentius Papa XI.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Aliàs emanavit a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praeposita decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Dubio per virum religiosum sacrae Congregationi proposito et in eâ examinato, utrum in generali revocatione indulgentiarum, quae in Brevi *Romanus Pontifex* Pauli V habetur dato xxiii maii MDCVI, comprehen-

¹ Haec indulgentiarum revocatio extat in Pauli V constit. ed. MDCVI, die 3° maii, pont. II.

dantur personae, quae substantialia religionis vota non emittunt intra vel extra claustra degentes: eadem Congregatio respondit, eas minime comprehendi. — A. cardinalis HOMODEUS MICHAËLANGELUS Riccius sacrae Congregationis secretarius p.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Franciscus Diaz a S. Bonaventura, lector generalis iubilatus, sanctae Inquisitionis qualificator, et in Romanâ Curia pro ultramontanâ familiâ, obedientiae et directioni ministri generalis Ordinis Fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum subiectâ, commissarius generalis, nobis nuper exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi plurimum desideret: nos, ipsum Franciscum commissarium generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices

Confirmatio
relati decreti.

Decretum diae Congregationis Indulgentiarum.

Clausulae.

ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
confirmatorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die x octobris MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno xi.

Dat. die 10 octobris 1686, pontif. anno xi.

CLXXXVI.

Confirmantur seminaria pro missionariis sancti Francisci de Observantia in Hispania et Indiis Occidentalibus erecta, ac ministri generalis statuta pro illorum regimine, una cum facultate erigendi alia seminaria¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ecclesiae catholicae per universum terrarum orbem diffusae regimini, meritis licet imparibus, divina dispositione praesidentes, ea, quae a superioribus regularibus pro christianae religionis catholicaeque fidei propagatione, recta-

¹ De erectione et statutis horum seminariorum vide const. ed. MDCLXXXVI, die 28 iunii, pontif. x.

que christifidelium instructione ac morum reformatione et animarum salute ubique locorum congruis rationibus procuranda, pie prudenterque statuta atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper et illibata persistent, et optati exinde honorum operum fructus ad Dei gloriam et christiani populi aedificationem, benedicente Domino, consequantur, apostolici muniminis nostri praesidio, cum id a nobis petitur, libenter constabilimus, et alias pastoralis officii nostri partes opportune desuper interponimus, prout, rerum, personarum, locorum et temporum qualitatibus mature perpensis, salubriter in Domino expedire arbitramur.

§ I. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Diaz a S. Bonaventura pro ultramontana familia fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum in Romanam Curiam commissarius generalis, quod, cum dilectus pariter filius Antonius de Linas dicti Ordinis professor, ac in Indiis Occidentalibus missionum praefectus, ad fidei propagationem et morum in terris fidelium reformationem, unius conventus vel duorum ex iam fundatis in unaquaque ex provinciis Ordinis praedicti in ditionibus carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, tam apud Hispaniam quam apud Philippinaas, Mexicanas, Peruanas et ceteras Occidentales Indias existentibus, erectionem in seminaria seu collegia pro missionariis fratribus educandis ac instruendis a suis superioribus petisset, dilectus etiam filius Petrus Marinus Sornanus, minister generalis eiusdem Ordinis, erectiones seminariorum seu collegiorum huiusmodi, consensum provinciarum auctoritate sui officii supplendo, fieri sub forma in suis litteris contenta decrevit, ac, sub poenis per easdem lit-

Facultas erigendi seminaria.

teras praescriptis, praedictarum erectionum protractionem et impedimentum illarum partium superioribus interdixit; insuper seminaria, in Hispaniae provinciis iam erecta et in posterum erigenda, non solum ad optimam fidelium instructionem et pravorum morum reformationem ordinavit, sed etiam ea ad id destinata esse voluit, ut transitus in Indiarum missiones omnibus provinciarum Hispaniae religiosi, qui prius per duos annos, vel aliud temporis spatium ab Indiarum commissario generali Matrili residente assignandum, in aliquo ex praedictis seminariis suae religiositatis, idoneitatis ac vocationis indicia et testimonium non dederint, servatis servandis, prohibeatur, ac simul provinciarum in Indiis existentium reformationi, si illa carent, consulatur, fideliumque tam in illis quam in Hispaniae partibus degentium aedificationi, infidelium conversioni, ac omnium animarum salutis, et sanctae Romanae et universalis Ecclesiae dilatationi ubique indefesse inserviat; ob idque, pro praefatorum seminariorum omnium gubernio, nonnulla maturam deliberatione et de aliquorum gravissimorum fratrum consilio condidit et disposuit, ac alias, prout plenius continetur in eius litteris patentibus desuper emanatis tenoris qui sequitur, videlicet:

« Frater Petrus Marinus Sormanus a Mediolano, lector iubilatus, sanctae Inquisitionis qualificator, exguardianus Hierosolymitanus, ac totius Ordinis fratrum Minorum minister generalis et servus, etc., dilectissimo nobis in Christo patri fratri Antonio Linaz, eiusdem Ordinis lectori iubilato, sanctae Inquisitionis qualificatori, provinciae nostrae S. Petri et Pauli de Mechoacam patri, provinciae vero Maioricensis alumno, ac missionum nostri Ordinis in Indiis Occi-

dentalibus auctoritate apostolica praefecto, salutem in Domino sempiternam.

« Inter cetera divinae maiestati beneplacita opera et cordis nostri desiderabilia, illud profecto potissimum existit ut fides catholica et christiana religio, morumque fidelium reformatio, nostri Ordinis religiosorum studio, labore ac sedula sollicitudine, exaltetur, atque ubilibet amplectitur, ac cum animarum fidelium profectu, infidelium ad fidem sanctam reductione, barbaricarumque nationum depressione in toto terrarum orbe dilatetur. Unde, cum nobis notum sit, te, cum aliis viginti quatuor religiosi morum integritate, litterarum scientia et salutis animarum zelo pollentibus, quorum praelatus ac superior a ministro generali praedecessore nostro et Indiarum commissario generali fueras electus ac a capitulo generali proxime praeterito confirmatus, in Indias Occidentales Novae Hispaniae, nullis parcendo periculis, pro procuranda fidelium reformatione, et infidelium catholicae fidei et obedientiae Romano Pontifici debitae salutari agnitione, Deo assistente, et rege catholico expensas ad id praestante, olim ivisse, ac in illis partibus, gratia ex alto concessa cooperante, vineam Domini ferventi conatu ac indefesso zelo excoluisse, conventumque S. Crucis de Quertero praefatae provinciae de Mechoacam in seminarium pro dictis viginti quatuor religiosi missionariis sub aliquibus statutis in praedicto generali capitulo revisis, et a SS. D. N. Innocentio XI per suas litteras *Sacrosancti* incipientes, die VIII maii MCDLXXXII expeditas, specialiter approbatis ac confirmatis, aliisque accedentibus facultatibus requisitis obtentisque a sacra Congregatione de Propaganda Fide, laudabiliter exerisse, illiusque guardianum iuxta formam in praedictis statutis praescriptam electum

Litterae nostri generalis.

fuisse, atque missionum praefatarum exercitio unâ cum sociis praedictis in praebitis partibus indefesse vacasse, necessitatemque operariorum ad munus adeo proficuum in maiori numero non sine magno dolore expertum fuisse, ob idque, de consilio gravissimorum nostri Ordinis patrum superiorum assensu, Ordinariorum instantiâ, fidelium ac infidelium motum necessitate, socios praedictos in praebito missionum exercitio reliquisse, in Hispaniamque divinâ opitulante gratiâ prospere revertisse, ibique illarum partium necessitatem et missionariorum penuriam catholicae maiestatis ac Indiarum et ultramontanae familiae commissario generali veraciter exposuisse, atque ab ipso commissario generali quamplurimas gratias et facultates, pro conductione aliorum religiosorum, erectione et gubernio novorum ad praedictum missionum munus seminariorum, ac ad istam Romanam Curiam accessum¹ et memoratarum facultatum apostolica confirmatione, legitime obtinuisse, atque nostram dictarum constitutionum et facultatum a praefato commissario generali obtentam² et erectionum approbationem affectu pleno desiderare: illam, et alias insuper gratias ac directiones, quibus huiusmodi sanctum et laudabile ab immortali Deo coeptum propositum in dies ferventiori animo ac mediis opportunioribus, ad ipsius Dei honorem, fidei catholicae propagationem, populi christiani instructionem, nostraeque Observantiae augmentum, et omnium animarum salutem, prosequi valeas, tibi, sociis tuis, aliis missionariis, tam praesentibus quam futuris, sub formâ sequenti duximus concedere, ac benigno favore elargiri.

Domino auxiliante possibile fuerit, ad Ordinis primaevam observantiam tendant, in eis regula, iuxta declarationes a SS. D. N. Innocentio XI in suo motu proprio *Sollicitudo pastoralis* contentas et innovatas, strictissime observetur; sanctamque paupertatem, quam sanctus pater noster Franciscus dominam appellabat, studeant missionarii prae mundi deliciis in cunctis revereri; suis enim operariis vineae Dominus providebit, si, labori adeo proficuo vacantes, suum in ipso solo Domino cogitatum iactaverint. At, quia fratrum Mendicantium numerus valde crevit, et fidelium pietas minus fervens, ob nostra forsân demerita, quam in principio religionis iis³ diebus saepe saepius experitur, usus illarum constitutionum apostolicarum, quae nostrae paupertatis observantiam illaesam relinquunt et aliquam regulae dispensationem non³ continent, omnibus seminariis illorumque fratribus licitus erit; qui enim regulam servaverint, sicut Summis Pontificibus eam dedit Dominus intelligere et explicare, evangelicae vitae vacabunt, et locum inter verissimos sancti Francisci filios aeternitate et gloria felicem possidebunt. Usus tamen praedictus eisdem seminariis ac fratribus interdicitur, nisi statutis, in dicto motu proprio pro observantiâ relatis et executioni mandari praeceptis (quibus praedicti seminarii³ in rebus hinc non expressis uti teneantur), in omnibus sit conformis. Praelati autem et discreti, seu religiosi, qui contrafecerint, poenis in statutis taxatis indispensabiliter subiaceant; omnesque fratres, tam subditi quam superiores, dum in actuali exercitio missionum intra vel extra seminaria permanserint, se ab eleemosynarum petitione et a

De religiosâ 1. Ut praedicta seminaria, quantum

1 Videtur legendum *accessu* (R. T.).

2 Potius lege *obtentarum* (R. T.).

1 Potius lege *his* vel *istis* (R. T.).

2 Particula *non* videtur delenda (R. T.).

3 Lege *praedicta seminaria* (R. T.).

sponte oblatarum receptione abstinere debeant. Poterunt tamen pro quotidiano victu necessario ostiatim quaerere vel oblata recipere, quin uti cibis et potibus delicatis non¹ praesumant, vel domos, in quibus praedicta eis apponuntur, adire non seligant; imo eos recordari volumus, quod sanctus pater noster Franciscus, dum ad manducandum cum magnatibus et divitibus invitabatur, panis fragmenta ostiatim quaesita secum portabat, et ibi apposita delicatiora ut pauper vere humilis sumere nolebat. Statuta Ordinis et Recollectorum (in quibus modus providendi necessitatibus fratrum tam in aegrâ quam in sanâ valetudine praescribitur, quin ad id particulari peculio vel specialibus eleemosynis aliquis religiosus indigeat) in omnibus seminariis ad unguem, et sub poenis transgressoribus in illis impositis, observentur. Et, ne benefactorum devotio alicuius particularis commodis applicetur, et communitas aliquoties fraudetur, nullo modo alicui fratri permittatur apud syndicum apostolicum, aut alium amicum spiritualem, aliquam pecuniarum eleemosynam, cuiuscumque domini sit, pro suis particularibus necessitatibus habere, nec alicui similiter liceat munuscula quantumvis levia dare vel recipere, omniaque praelato et eius dispositioni subsint, ac sine eius licentiâ nihil detur vel recipiatur in praefatis seminariis. Praedicti conventus in seminaria erecti, et seminaria fundanda, quoad regimen, nullius provinciae sint, et superiori generali illarum partium, in quibus fuerint, immediate subsint. At, quantum ad suffragia pro defunctis fratribus, commercium fraternale habeant cum illis provinciis a quibus fuerint separati, vel intra quarum limites perseverent; itaut conventus praedicti fratres officia et missas iuxta sta-

¹ Partic. non hic et paulo post delenda (n. r.).

luta generalia pro quolibet fratre eisdem provinciae filio decedente celebrent, et vicissim a singulis conventibus et fratribus provinciae eadem celebrentur pro quolibet fratre praedicti seminarii ubilibet moriente: ad cuius effectum provincialis omnium suae provinciae defunctorum notitiam ad guardianum transmittat, et guardianus defunctorum sui seminarii ad provincialem. Ceterum (ne inter inissionarios et provinciarum praefatarum fratres ac superiores aliqua unquam oriatur contentio vel oppositio, et ut, quos eadem mater spiritualiter genuit et educavit, disparitas muneris non separet, et fraternalis amicitia, curialitas ac mutua hospitalitas strictius coniungat) praedictorum seminariorum superioribus stricte praecipimus, ut, quando provincialis illius provinciae, in qua seminarium fuerit, hospes ad illud accedat, eum ac illius familiam charitative recipiant, et per spatium trium dierum omni curâ et reverentiâ illi inseruire teneantur. Praedictus autem provincialis minister eundem locum et praecedentiam in communitatibus seminariorum habebit quem habet in aliis suae provinciae conventibus; poterit tamen aliquam collationem spiritualem missionariis in refectorio praedicare, ibique praesidere, et in aliquibus poenitentis seminarii fratribus impositis dispensare; nullam tamen aliam iurisdictionem ibi aut respectu praedictorum fratrum aliquando exercere audebit, nisi ad id delegationem aliquam a superiore generali recipiat; qui eam absolutam et generalem nunquam praestare poterit, solum, que in aliquibus casibus et pro aliquibus singularibus indigentis suam facultatem pro unâ vel aliâ vice praedicto provinciali, ac convenientius, ac cum minore litium periculo, alteri gravi religioso communicare valebit. Praefatarum

autem seminariorum guardiani illam praecedentiam in dictarum provinciarum conventibus habebunt, quae guardiano principalioris conventus cuiuslibet provinciae, statutorum et consuetudinis vigore, concedi solet, et tam guardiani quam alii praefatorum seminariorum fratres apud Observantiae religiosos, si fuerint, sin autem apud Recollectos, et iis deficientibus, apud Discalceatos hospitium eligant, ipsique eos recipere et charitative tractare, sub poenis unionis Ordinis perturbatoribus impositis, indispensabiliter teneantur.

De religiosis
recipiendis et
diutius.

II. Quod in praefatis seminariis, tam erectis quam erigendis, triginta tres religiosi de familiâ et non amplius admitti possint; horum autem quatuor sint laici, reliqui vero ad exercitium missionum sint idonei; itaut nullus in praefatis seminariis recipi valeat, qui, verbum Dei praedicando vel confessiones audiendo, aut doctrinam christianam et nostrae fidei rudimenta docendo, finem erectionis praefatorum seminariorum promovere non possit. Si autem pro victu et vestitu eleemosynae non defuerint, et plures religiosi pro locorum et temporum diversis ac novis circumstantiis necessarii censeantur, superior generalis respective de consensu et assensu discretorii cuiuslibet seminarii numerum praedictum tam laicorum quam ceterorum fratrum augere poterit. Et quia praedictorum fratrum laudabile ministerium omnium virtutum cumulo, orationis ac perfectionis omnimodae progressu, et strictissimae nostrae regulae observantiae soliditate nitescere non desistet, immo, Deo dante, eorundem fratrum exercitiis (quorum scopus erit animas Deo lucrificare, industria et sollicitudine adulterinas plantationes divellere, virtutes in messe

1 Edit. Main. legit *religiosos* (n. T.).

Domini serere, vitia radiceis extirpare, humanum genus ad cognitionis et Salvatoris semitas reducere, ac apostolorum, qui iam in orbe non existunt, munus gerere) laudabilius et perfectius in dies ostendetur, statutis, a SS. D. N. Innocentio XI in suo Brevi *Ecclesiae catholicae* incipiente confirmatis, inhaerendo: omnibus et singulis praelatis et religiosis sub obedientiâ nostrâ degentibus, etiamsi alicuius provinciae Reformatae vel Discalceatae sint, per sanctam obedientiam, in virtute Spiritus Sancti, et sub poenis excommunicationis maioris, privationis officiorum et dignitatum, ac inhabilitatis perpetuae ad obtinenda, ipso facto incurrendis, praecipimus et mandamus, ut nullo modo, directe vel indirecte, per se vel interpositam personam, religiosos sibi subditos aut consubditos, volentes ad praedictum sanctum opus transire, impediant, perturbent aut evertant, sed eis potius divinam inspirationem ac vocationem sequi charitative suadeant. Praedictorum autem seminariorum guardiani, de consilio et assensu discretorum, et commissarius missionum, sub formâ superius praescriptâ, suas litteras praelato locali religiosi recepti directas expedient; praefatus vero praelatus ipsum cum libris proprii usus statim remittet; et postea praedictas litteras ad ministrum provincialem transmittet, ut, super subdito ad perfectius munus et exercitium translato, gaudium sit in totâ provinciâ. Primo anno sui in seminarium ingressus, si aliâs in alio seminario per idem tempus non permansisset, ad missionem non deputetur, nec votum in electione praelati habeat, sed quasi sub probatione maneat, ut de eius sufficientiâ melius constare valeat; et, si intra annum vel postea de illius insufficientiâ constiterit, aut per aliquod vitium seu

crimen, vel per aliquod scandalum, in exercitium missionum datum, seu per excusationem, qua, sine legitima causâ a discretis approbandâ, se a missionibus, iuxta praescriptum guardiani vel commissarii missionum faciendis, excusaverit, aut per defectum in observatione praesentium statutorum et pacis seminarii ac decoris exercitii conservatione commissum, seu per aliquam vocationis mutabilitatem, qua, tribus distinctis vicibus, in tribus distinctis mensibus, aspiciat retro, et aratrum velle dimittere non erubescat, ac exitum a seminario amplecti non abhorreat, et¹ consortio operariorum vineae Domini indignus efficiatur; de consensu maioris partis discretorii ad propriam provinciam remittetur, ibique a superioribus sub eisdem poenis, sub quibus licentiarum debuit, iterum recipiatur, et poenis in statutis contra incorporatos in alienâ provinciâ et iterum redentes ad propriam contentis subiaceat; et, si religiosus Hispanus fuerit, et a seminario in Indiarum partibus existente expellatur, ei a superiore generali illarum partium aliqua provinciâ assignetur, in qua dictas poenas subeat, et usque ad tempus, in quo, iuxta statuta generalia, Hispaniam venire possit, conservetur; si autem habitum in seminario receperit, ibi omnibus prudentiae conformibus mediis corrigatur, et, si per quatuor annos incorrigibilis perseveraverit, superior generalis, admonitus a maiori parte discretorii, illum in aliqua ex suis provinciis constituat, ut a pestifera contagione evangelici ministri, qui sal terrae et lux mundi ac civitates supra montem positae esse debent, provide liberentur. Guardianus cum approbatione discretorum per suffragia secreta poterit novitios intra praedictum nume-

¹ Coniunct. *et nos addimus* (n. r.).

rum recipere; recipiendi autem, ultra qualitates in statutis ultramontanae familiae et Indiarum respective praescriptas, tali scientiâ sint praediti, ut, transacto statu clericali, seu choristatus, alicui exercitio ex illis, ad quae, ut praefertur, seminaria eriguntur, tuto et cum animarum profectu vacare valeat, eique qualitas et perfectio vitae, quam profiteri desiderat, a magistro novitorum, ante habitus susceptionem, extense explicetur; qui autem vigesimum aetatis annum non adimpleverint¹, in praedictis seminariis novitius non admittatur; nisi aliud, pro hoc vel illo recipiendo, sub his vel illis circumstantiis, alicui ex seminariis tam erectis quam erigendis utile ac expediens a superiore generali respective de assensu maioris partis discretorii aliquando iudicetur. Ulterius poterit guardianus fratres laicos, de assensu discretorum, ex quacumque provinciâ, sub formâ et receptione aliorum seminariorum servandâ, recipere; et tam subditi quam superiores praedictarum provinciarum sub eisdem poenis teneantur eorum in seminaria transitum non impedire: at laici recipiendi debent esse devoti, probatae vitae et omnino apti pro officiis a laicis in seminario exercendis. Accedente consensu maioris partis discretorum, tam seminarii a quo, quam seminarii ad quod, superior generalis illarum partium, in quibus seminaria fuerint, quoslibet religiosos de uno in aliud seminarium mutare valeat; et quando transitus fiat de seminario in Hispania partibus ad seminarium in Indiis existens, consensus commissarii generalis Indiarum in Curia Matritensi residentis et commissarii missionum qui pro tempore religiosos in Indiis conducere curaverit, absque aliquo alio, sufficiet, et nec seminaria Hispaniae et

¹ Potius lege *adimpleverit* (n. r.).

Indiarum, nec eorum guaraiani¹ et discreti determinationi, a praedictis missionum et Indiarum commissariis circa praefatos fratres sponte in Indias transire eligentes mature factae², se opponere sub aliquo praetextu audeant, sed eas³ statim executioni mandare omnino procurent. Missionarii, qui, decennio in exercitio missionum laudabiliter completo, ad propriam provinciam redire voluerint, facultatem ad id a seminarii guardiano et testimonium ab eodem et discretis petant; ipsi autem nec facultatem nec testimonium negare poterunt; et provincialis praedictae provinciae revertentem recipere sub memoratis poenis semper teneatur, eisdemque privilegiis, antelationibus et gratiis praefatos missionarius ex tunc in propria provincia uti ac gaudere poterit, quibus frueretur si triennium guardianatus tempore sui ingressus laudabiliter in dicta provincia finiret: qui autem ante decennium completum, vel sine testimonio, in quo discretorium de zelo et plausibili praedicti missionarii in missionibus progressu testetur, ad propriam provinciam venerit, poenis expulsis supra impositis indispensabiliter subiacet; nisi aliqua infirmitas incurabilis (propter quam a seminariis quilibet ante dictum decennium, et non postea, etiamsi senectute laboret, expelli poterit) praedictae expulsionis causa vel occasio fuerit; qui³ in hoc casu nullus aliqua poena dignus censeri debet. Si aliquando contigerit aliquem ex missionariis in visitatorem vel reformatorem aut ministrum provinciam alicuius provinciae eligi, eiusmodi electionem ratam haberi et executioni mandari volumus et decernimus; electus tamen,

¹ Male edit. Main. legit *factas* (R. T.).

² Potius lege *eam* (R. T.).

³ Videtur potius legendum *quia* (R. T.).

postquam praedictum munus adimpleverit, ad proprium seminarium revertatur, immo aliquid secum non ferat, quod apostolicae nuditati contrariari valeat; et, si a dicta provincia, vel ab aliquo conventu, aut ab aliquibus utriusque sexus subditis vel superioribus aliqua munuscula, quae coniunctim sumpta quantitatem unius scuti aurei pertingant, ante vel post finem sui officii recipere ausus fuerit (etiamsi sit sub praetextu devotae recordationis, vel pro libris, imaginibus, reliquiis, seu rebus sacris devotionem fidelium et sufficientiam ac efficaciam missionariorum solidare valentibus), ipso facto actibus legitimis remaneat per septennium privatus; eidemque poenae indispensabiliter subiacet, si, peracto officio, absque legitima causa a Sede Apostolica approbanda, domicilium in praedicta provincia elegerit, aut si intra quatuor menses seminarium praefatum versus ab illa non egrediat. Ultra numerum religiosorum superius praescriptum, unus poterit in quolibet seminario admitti, qui progressum, ac fructus et casus, seu eventus missionum extraordinarios, missionariorumque gesta et exemplarem vitam, privilegiorum statum, dubiorum in missionibus occurrentium decisionem, doctrinarum securius amplectendarum et praedicandarum compendia, libros et summaria scribere, et, servatis servandis, de licentia tamen Ordinarii, typis mandare studeat ac valeat, ipseque scriptor seminarii appelletur, et exemptionibus ac indultis, a discretorio seminarii taxandis, pacifice fruatur.

II. Quod electio guardiani cuiuslibet seminarii fiat a superiore generali illarum partium, in quibus seminarium fuerit, sive ab eius speciali commissario delegato, ex tribus eiusdem seminarii patribus per secreta suffragia omnium

De guardianis, magistro novitorum, discretis, vicariis, etc.

sacerdotum professorum communitatis canonice eligendis et praedicto commissario praesentandis. Guardianus autem per triennium tantum in officio durare poterit, et liberum erit superiori generali praefato in dimidio triennii ipsum ab officio absolvere, si ipsi constiterit officio non satisfacere, habitâ informatione pro conscientia, sine strepitu iudiciali, sicut fit in toto Ordine in congregationibus intermediis. Unus praeses, seu vicarius, qui simul novitorum magister sit, per vota novi guardiani et discretorum eligetur, ipseque, absente guardianô, in communitatibus praesideat. In quolibet seminario sint quatuor discreti pro gravioribus eius negotiis tractandis, qui ante novi guardiani electionem ab eodem communitatis corpore eligentur, a quo nominari debent praesentandi in guardianum; statimque a superiore generali supradicto confirmentur, habeantque in communitate locum et praecedentiam, quam lectores primarii theologiae habent in propriis provinciis; et, in absentia cuiuslibet, antiquior et dignior pater seminarii, pro tempore absentiae, substitutus declaratur. Discretorium cuiuslibet seminarii ex dictis quatuor discretis, ac ex patribus, qui in dicto seminario guardianatum per triennium completum laudabiliter exercuerunt, ex commissariis habitualibus et actuali missionum, et guardianano actuali componetur; iique suffragium habeant in omnibus negotiis, quae discretis seu discretorio seminarii per haec et alia Ordinis statuta committuntur; quando suffragia pro unâ et alterâ parte fuerint aequalia et publica, guardianus decidat; quando fuerint secreta, admittatur praeses pro simili tantum casu, ut sic, quod magis expediens sit, charitative et sine strepitu et recursibus resolvatur. Ad missionum commis-

sarios in Indiarum partibus existentes spectabit religiosum de consilio discretorum trium suarum partium seminariorum destinare, qui ad provincias Hispaniae, quando necessitas urgeat, accedat, et illos religiosos, servatis servandis, in illarum seminariis, si se sponte offerant, seligat, qui pro conversionibus et seminariorum conservatione ab eisdem discretoriis et praefato missionum commissario necessarii¹ censeantur. At nec commissarius² missionum, nec religiosi ab ipsis missi, aliquam superioritatem habeant respectu illorum qui in aliquo seminario de familiâ constituti fuerint, nisi in casibus de quibus supra manet dispositum, et cum limitationibus ibi taxatis, ac superioritate guardianis seminariorum hic concessâ prae omnibus illaesâ remanente. Quandocumque guardiani obitus ante triennii finem contigerit, praeses, seu vicarius, usque ad novi generalis electionem, seminarium gubernabit; tenebitur tamen, sub poenâ privationis sui officii ipso facto incurrendâ, die tertiâ a morte guardiani patres absentes convocare, et post adventum illorum, qui intra tempus viginti dierum venire poterunt, communitatem, pro praesentatione superiori generali ut praefertur faciendâ, congregare, et praesentatos statim ad superiorem generalem praedictum transmittere, ipseque unum nominabit, qui similiter per triennium duret, eademque duratione gaudebit, qui praecedente alterius renunciatione vel privatione electus fuerit. Praesidis autem et discretorum officium ad id tempus sine novâ electione in praefatis tribus mortis, privationis et renunciationis casibus extenditur. In absentia guardiani et praesidis antiquior discretus in communitatibus et seminario

¹ Male edit. Main. legit *necessarii* (R. T.).

² Potius lege *commissarii* (R. T.).

praesideat; antiquitas autem inter fratres seminarii, tam praesentes quam futuros, secundum gradus et praeceminentias, iuxta Ordinis statuta generalia hic praescripta, excepta computetur; qui autem nullam in propriis provinciis aut in seminario obtinere, habitus antiquitatem servent; qui autem guardianatum per triennium laudabiliter exercuerint, discretos illius seminarii, non vero commissarium missionum, semper praecedant.

Omnes indispensabiliter per horam cum dimidiâ vacent orationi mentali, dimidiâ scilicet horâ post Primam (non vero amplius ob frequentes audiendas confessiones et similia exercitia matutina), horâ autem integrâ post Completorium, vel aliâ fortassis opportuniori, pro temporum et exercitiorum varietate. Horae canonicae tempore et pausa competenti devote solvantur, sine cantu autem, ut plus temporis impendatur studio. Dominicis vero diebus, festis, et classivis, cantus adhiberi poterit, ut fit apud Observantes; cuiusmodi divino officio, orationi mentali et missae conventuali omnes assistant, nullo prorsus excepto; cunctique sacerdotes gradatim ab ipso guardiano inclusive hebdomadarii agant. Singulis diebus habeant per duas horas lectiones et conferentias; per unam post conventualem missam de materiâ ad exercitium missionum conducente, seu de intelligentiâ idiomatum, seu de theologiâ mysticâ; per alteram post vesperas de theologiâ morali et casibus conscientiae. A lectionibus autem ipsis nullus possit excusari, neque a reddendâ ratione de materiâ lectionis, si a guardiano vel alio ab ipso deputato interrogetur. Cum autem in audiendis confessionibus vel aliis utilioribus exercitiis peragendis missionarii fuerint occupati, vel occupari indigeant, lectio matutina

a guardiano de consilio discretorum abbreviari seu dispensari valeat. Missionarii, dum in seminario sunt, spiritualibus exercitiis vel studio impendere debent totum tempus quod corporalibus superfluit indigentis: si quis vero vanis confabulationibus aut cursationibus deditus inveniat, publicâ poenitentia in communitate puniatur: nec ulli concedatur licentia e domo exeundi, nisi aliquando recreationis causâ per campos cum socio expatiaturus sit, aut pro inevitabili pertractando negotio ad civitatem vel oppidum egredi debeat: idque raro fiat, ut, quanto in monastica solitudine, humani commercii contemptu, vigilantiores fuerint, eo ad reprehendendas fidelium diversiones aptiores reddantur. Communitas e seminario non exeat, nisi raro et gravissimâ de causâ, ut ad exequias religiosi alicuius nostri Ordinis, aut apostolici, non autem ad sociandos alios defunctos vel publicas processiones. Feminarum colloquia quantumvis brevissima ubique vitentur, solumque ipsarum confessiones, nullo alio intermisso colloquio, audire licebit. Nullo modo acceptentur conciones festivae in seminario, solumque fiant, quae occasione missionum necessariae censeantur. Ad eleemosynas autem petendas omnes sine exceptione mittentur; itaut in omni servitio communitalis omnes, etiam guardianus, quantum fieri possit, sint pares. Quoad eleemosynas praedicatorum, libros defunctorum et bibliothecarum augmentum et conservationem, in omnibus seminariis, sicut et in omnibus aliis conventibus nostrae obedientiae subiectis, servetur Breve *Exponi nobis* a SS. D. N. Innocentio XI expeditum. Nulli saeculari permittatur ingressus ad interiora conventus, sed in claustro inferiori disponatur aliqua camera honesta et devota.

De choro, lectionibus, studio, egressu et conventibus, eleemosynis, aliisque pertinentibus ad regularem disciplinam.

cum humilibus sedibus, ubi viri saeculares quaerentes aliquem ex patribus pro sua spirituali consolatione excipiantur et consolentur. Et tam quoad ingressum et moram ac pernoctationem saecularium, quam quoad supellectilium et ornamentorum commodationem, servantur in dictis seminariis, sicuti et in omnibus aliis dictis provinciae ultramontanae conventibus, decreta sacrae Congregationis, auctoritate apostolica confirmata, in dicta familia observari praecepta. Omnes seminarii patres, sine aliqua inter ipsos notabili differentia, induant habitum exteriorem Observantium, in quo vilitas et humilitas, ac solus cinericeus color ex lana alba et nigra, non ex alia tinctura consurgens, semper resplendat: forma vero erit iuxta reformationem in ultima congregatione Toletana factam ad litteram observandam, et in disciplinis, ieiuniis extra regulam, capitulis culparum et aliis austeritatibus, ceterisque ad regulae, vitae monasticae et regularis disciplinae observationem conducentibus, constitutionibus generalibus Ordinis se conforment. Guardianus, vel, in eius absentia, praeses, temporibus opportunis, aut quando necessarium iudicaverit, mittat missionarios binos et binos, aut in maiori numero, prout animarum necessitati viderint expedire, consignando eis in partibus fidelium oppida, tractus et terras, in quibus singulis suas missiones facere debent, de licentia tamen Ordinarii. Relinquant tamen aliquos in seminario, qui communitatis exercitia expleant, et hi, aliis revertentibus, mittantur. Nullus tamen eorum ultra spatium sex mensium in praemissis fidelium terris extra seminario pro quolibet vice remaneat, et quilibet, sub poena expulsionis a seminario, postquam praedictum tempus insumpserit, a mis-

sione cessare debeat, ad seminarioque revertatur, ut vires spirituales et corporales in eo reassumat ac recuperet, et alii ad opus, ab ipso inceptum et forsitan non finitum, prosequendum destinari poterunt. Ad partes vero infidelium solus missionum commissarius, si praesens fuerit, operarios necessarios sub forma superius praescripta destinare valeat, eoque absente, guardianus de consensu maioris partis discretorii idoneos ministros ire cupientes eodem modo transmittere valebit. Praedicti superiores generales respective teneantur per se vel per suum commissarium ad hoc specialiter institutum in singulis triennii praefata seminaria visitare, et in singulis visitationibus inquiratur singillatim de observantia praemissarum omnium constitutionum, et defectus, si qui fuerint, corrigantur, et iuxta eorum qualitates possit superior ipse generalis procedere ad expulsionem missionariorum et guardiani privationem: delegatus autem ipsius possit tantum guardianum suspendere, et adhibitis necessariis correctionibus superiorem generalem de maiori remedio apponendo monere. Et quia speramus, quod, Dei spirante gratia, per hos sui verbi ministros plures gentium populi ad fidem sint convertendi, quorum neophytos in accepta fide conservare, eisque sacramenta ministrare necessarium est; ordinatur ut in conversis populis aliqui ex praefatis missionariis ad praedicta observanda necessarii remaneant, monito guardiano seminarii, et ab eo licentia obtenta, qui semper eiusdem guardiani subditi remanebunt, et eius correctioni, ut supra, subiecti. Manentes autem in oppidis conversis non computabuntur in numero assignato missionariorum seminarii, sed eorum loco alii in seminario possint recipi. In cura autem animarum sic,

conversarum ad fidem tamdiu solummodo poterunt remanere, quoadusque episcopo, ad quem terra pertinet vel in posterum pertinebit, placuerit presbyteros saeculares, quibus animarum curam committat, destinare. Quandiu vero praedicti missionarii in praedictâ curâ remanserint, nihil ex titulo curatorum vel doctrinarum possint accipere, sed praecise ex emendicatis elemosynis vel ultro oblatiis vivere debent. Poterunt tamen, stabilitâ nostrâ fide et curatis saecularibus inibi manentibus, in populis magnis aut capacibus, de licentiâ episcopi et praefati superioris generalis, conventus nostri Ordinis fundare, in quibus iuxta regulam et statuta ex elemosynis sub regulari disciplinâ fratres vivere possint; et conventus illi guardiano praefati seminarii, ad quem pertineat viva illa conversio et cuius sollicitudine obtenta fuerit, vel seminarii viciniore (eligendo¹ a missionum commissario, si conversio eius curâ ac diligentia promotâ et adeptâ fuerit) in omnibus et per omnia praefatum seminarium² erunt subiecti, quoadusque ex illis custodia possit formari, vel aliter in capitulo generali de illis provideri, aut ex illis aliqui, ut licitum erit, in missionariorum seminaria sub his statutis erecti fuerint. Quoniam vero curâ et sollicitudine missionariorum pertinentium ad praedicta seminaria spiritualibus necessitatibus regnorum Hispaniae, licet non Indiarum, sufficienter provideri poterit, ne sanctum missionum opus ex dissimili missionariorum modo procedendi deturpetur, nullus nostri Ordinis fratrum, qui extra praedicta seminaria vivat, missionarii munus, quarumcumque litterarum a nobis vel

praedecessoribus nostris ac ab aliquo inferiore vel in nostro officio successore concessarum vel concedendarum vigore, sub aliquo quantumvis specioso colore aut praetextu, in Hispaniae partibus, a tempore quo tria seminaria in illis erecta fuerint, exercere valeat. In provinciis autem tam Hispaniae quam Indiarum, quae non haberint conventum idoneum et pro praefatâ erectione inconvenientibus insuperabilibus non expositum, fundatio novi seminarii, requisitis servandis servatis, licita erit, arbitrioque commissarii missionum relinquatur, et a nullo nostri Ordinis fratre, sive subdito, sive superiore, cuiuscumque dignitatis sic¹ impediri poterit. Si seminaria praemissa, in praedictis Hispaniae et Indiarum partibus erecta ac erigenda, aliquando relaxentur et a perfectione et laudabili fine, ad quem instituntur, notabiliter defecerint, vel statuta hic contenta, et alia quae praesentibus non sunt contraria, et pro aliis seminariis tam² erectis a Sede Apostolica, ut praefertur, approbata reperiuntur, non observaverint, seu novum gubernium et aliquam ab Observantiâ separationem a Sede Apostolica aut a superioribus Ordinis petierint, vel per se aut interpositam personam obtinere curaverint, vel sponte oblatam cum effectu admiserint; seminaria eisdem provinciis, a quibus conventus pro illorum erectione sumpti fuerint, iterum incorporentur, et ministri provincialis regimini, sicut ceteri eiusdem provinciae conventibus³, indispensabiliter subiiciantur: siquidem sub his tantum conditionibus et ordinationibus (quas vim illius indissolubilis obligationis et contractus, qui inter fratres missionarios et fratres,

¹ Forsan eligendi (n. t.).

² Verba praefatum seminarium praeter rem esse videntur (n. t.).

¹ Forsan sit pro sic legendum (n. t.).

² Forsan iam pro tam legendum (n. t.).

³ Aptius lege conventus (n. t.).

provinciarum, superiores seminariorum et superiores Observantiae esse possit, habere volumus), et non sub aliquâ aliâ consideratione, praesentem seminariorum erectionem permittimus, laudamus et approbamus, ac ab omnibus ad quos spectat, sub poenis praemissis, admitti praecipimus.

iv. Et quia nos non latet quamplurima absurda ex¹ nimia opinandi, sub privilegiorum praetextu, ac operandi licentiâ quotidie oriri posse, quae scandala et relaxationes suscitare valent: omnibus nostri Ordinis missionariis, ac aliis sub nostrâ directione seu obedientiâ degentibus personis, in Domino suademus et mandamus, ut doctrinas tutiores ac probabiliores semper doceant et amplectantur. Ut autem, quod temporalibus proficit spatiis, spiritualibus quoque amplificetur dictarum missionum augmentis, et ne perpetuâ firmitate careat, quod solâ nostrâ auctoritate decernitur, praesentium tenore, nostro huius Curiae commissario generali paternam benedictionem et facultatem concedimus ad hoc ut tamquam Ordinis nostri honorabile negocium praesens amplectatur, et eorum rerum, quae in his litteris continentur, confirmationem ac perpetuam validitatem a sanctâ Sede Apostolicâ petat, et sollicitare non desistat; qua obtentâ, omnia seminaria, tam erecta quam erigenda, iuxta nostras litteras gubernari teneantur. Et si aliquod dubium circa aliquam illarum clausulam aliquando oriat, superior generalis illarum partium respective, non vero aliquis delegatus, de consilio et assensu tamen maioris partis discretorii alicuius seminarii, tempore visitationis, et non alio, nec aliter, valeat providere, donec Sancta Sedes consulatur, seu sacra Congregatio propagandae fidei; nunquam

¹ Edit. Main. legit et pro ex (n. T.).

De doctrinâ, confirmatione auctoritatis, horum interprete et gratis.

tamen in aliquo absque Sedis Apostolicae auctoritate dispensare poterit. Et tam dictis missionum commissariis, quam omnibus aliis personis, quae ad harum erectionem, stabilimentum et missionum praefatarum promotionem auxilium dederint, seraphici patris nostri Francisci benedictionem impartitur; et, si saeculares fuerint, ultra dictam benedictionem, eos ad participationem omnium indulgentiarum et operum spiritualium, quae ipsis communicare valemus, et² nunc pro tunc admittimus, et pro semper admittimus esse et fore declaramus.

Datum Romae, ex nostro conventu S. Mariae de Aracaeli, die vii aprilis MDCLXXXVI.

FR. PETRUS MARINUS, minister gener.

Loco † sigilli.

De mandato suae reverendissimae paternitatis, FR. JOSEPH A LEONE, secret. generalis Ordinis.

Praesens transumptum concordat cum suo originali de verbo ad verbum.

In quorum fidem, etc.

Datum Romae, hac die xviii aprilis MDCLXXXVI.

FR. MICHAEL TONERUS, secr. gen. Curiae.

Loco † sigilli ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subinungebat, dicta statuta absque Sedis Apostolicae approbatione et defectuum supplemento, ac contrariorum, quibus² eiusdem Sedis accessu auctoritas, legitimâ derogatione, subsistere non valeant: nobis propterea tam Franciscus commissarius generalis Curiae quam Antonius missionum praefectus praefati humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, ipsos Franciscum et Antonium specialibus favoribus et

Confirmatio seminariorum erectorum.

¹ Potius lege ex (n. T.).

² Comma istud intelligat lector (n. T.).

gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus Congregationis negotiis propagandae fidei praepositae super hoc negotio specialiter deputatorum consilio, collegia seu seminaria pro educandis fratribus dicti Ordinis ad missiones iam erecta, tam in conventu S. Crucis de Queretro provinciae de Mechoacam, quam in aliis Hispaniae provinciis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus: ac facultatem erigendi alia collegia seu seminaria huiusmodi, unum scilicet vel duo in qualibet ex provinciis dicti Caroli regis, tam quae apud Hispaniam quam apud Philippinas, Mexicanas, Peruanas, ac ceteras Occidentales Indias ipso Carolo regi subiectas consistunt, eidem Ordini de Ecclesiâ Dei et sanctâ Sede Apostolicâ benemerito, auctoritate et tenore praedictis, benigne concedimus: confirmando supplementum consensuum per dictum Petrum Marinum ministrum generalem, ut exponitur, factum, et interdicendo superioribus generalibus illarum partium, sub poenis in praesertis litteris contentis, et aliis arbitrio dictae Congregationis cardinalium reservatis, ne, ultra quatuor menses a requisitione per religiosos ad id facultatem habentes factâ seu faciendâ computandos, dictas erectio-

nes protrahere seu suspendere possint: salvâ semper in omnibus supra relatis auctoritate eiusdem Congregationis cardinalium ad formam Constitutionis felicis recordationis Gregorii Papae XV praedecessoris nostri. Praeterea statuta praesertim pro dictis collegiis seu seminariis, tam erectis quam erigendis, ac eorum fratribus et superioribus, a praefato Petro Marino ministro generali ut praelertur condita, dictâ auctoritate, harum serie, confirmamus pariter et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus: salvâ tamen semper memoratae Congregationis cardinalium auctoritate ea augendi seu moderandi, quatenus opus fuerit, et magis in Domino expedire videbitur; ac quoscumque iuris et facti defectus quoad collegia praefata iam erecta supplementis.

§ 3. Decernentes easdem praesentes ac praesertim patentis litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quando-cumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet con-

Clausulae.

Contrariorum derogatio.

cessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI octobris MDCLXXXVI, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 16 octobris 1686, pontif. anno XI.

CLXXVII.

Conceditur ut indulgentia plenaria perpetua, ecclesiis Ordinis S. Francisci de Observantia et Reformatorum die 11 augusti concessa, applicari possit per modum suffragii.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Aliis felicis recordationis Gregorius Papa XV, praedecessor noster, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrae communionis refectis, qui aliquam

1 Haec indulgentia concessa fuit a Gregorio XV, constit. ed. MDCXXII, die 5 iulii. De aliis vero huius Ordinis indulgentiis vid. huius Pontificis const. ed. MDCLXXXVI, die 5 septembris, pontif. X, et Innocentii XII const. ed. MDCXCI, die 24 decembris, pontif. I.

ex ecclesiis fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia et Reformatorum Minorum, ubique existentibus, die 11 mensis augusti a primis vespers usque ad occasum solis diei huiusmodi annis singulis devote visitavissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit, et aliis prout in ipsius Gregorii praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die 14 iulii MDCXXII expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius modernus procurator generalis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, indulgentiam plenariam et peccatorum remissionem, per dictum Gregorium praedecessorem nuper concessam, etiam animabus christifidelium defunctorum per modum suffragii applicari posse summo opere desideret: nos, piis eiusdem procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, auctoritate nobis a Domino tradita et concessa confisi, indulgentiam plenariam et peccatorum remissionem, christifidelibus praefatis supradictas ecclesias fratrum Ordinis sancti Francisci de Observantia et Reformatorum dicta die 11 mensis augusti, ut supra, visitantibus et praemissa peragentibus concessam, etiam christifidelium animabus, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse, etiam perpetuo concedimus et indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§ 3. Volumus autem ut earundem

Concessio applicationis dictae indulgentiae defunctis.

Clausula.

Fides transumptorum

Praedicta indulgentia a Gregorio XV concessa fuit visitantibus dictas ecclesias.

praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae praesentibus ipsis haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXII Ianuarii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 22 Ianuarii 1687, pontif. an. XI.

CLXXXVIII.

Confirmatur decretum Congregationis particularis super nonnullis dubiis circa constitutiones monachorum Congregationis Bavaricae, quo etiam extenditur auctoritas nuncii Helvetiorum¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti. § 1. Nuper a particulari Congregatione nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus super negotiis Congregationis Bavaricae monachorum Ordinis S. Benedicti a nobis deputatam emanavit, super quibusdam dubiis pro parte superiorum et monachorum Congregationis huiusmodi propositis, decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

« Cum, super constitutionibus Congregationis Bavaricae a sanctissimo domino nostro nuper approbatis, pro parte superiorum et monachorum eiusdem Congregationis excitata fuerint infra-scripta dubia, quae decerni et declarari

postulant ab eadem particulari Congregatione eminentissimorum S. R. E. cardinalium a Sanctitate Sua specialiter deputata, videlicet: 1° An abbates electi ad abbatias et monasteria in libris Camerae non descripta teneantur petere ab episcopis, in quorum dioecesibus sita sunt dicta monasteria, non solum confirmationem, sed etiam benedictionem, cum in litteris apostolicis fiat tantum mentio de confirmatione, licet resolutio huius sacrae Congregationis sub die XIV maii MDCLXXXII loquatur de confirmatione seu benedictione: 2° An dioecesani teneantur mittere commissarium ad interessendum electioni, ne, sub praetextu ignotae qualitatis electi, denegare valeant confirmationem; et an tali casu, dioecesano renuente confirmare electum, liceat recurrere, sive ad Sanctam Sedem, sive ad nuncium Helvetiorum: 3° Ad quem spectet confirmare et benedicere praedictos abbates, sede episcopali vacante, aut administrante ecclesiae delegato apostolico: 4° An Congregatio huiusmodi supponenda sit in totum iurisdictioni nuncii Helvetici, qui alium veluti privilegiorum conservatorem substituere possit, cum facultatibus eidem a nuncio praefato committendis: 5° An renuentibus monachis monasterii Superioris Quercus, vulgo *Obernaltaich*, remanere in Congregatione, non obstante proprio consensu ab initio praestito, deputanda sit persona idonea, quae, assistendo visitationi de praefato monasterio faciendae, possit renuentes monachos illinc removere, et in aliis sibi benevisis monasteriis collocare: 6° An monasterio, aliis dictae Congregationi legitime unito, liceat ab eadem recedere: 7° An liceat canonicis Ratisbonae dismembrare parochiales mensis abbatialibus unitas: 8° An, recusante vicario capitulari eiusdem ecclesiae Ratisbonen-

¹ Constitutiones huius Congregationis extant in const. ed. MDCLXXXVI, die 6 Februarii, pont. x; aliud vero decretum Congregationes Regularium super electione abbatum habetur in const. ed. MDCLXXXVI, die 9 Februarii, pontif. x.

sis publicare indulgentias a sanctissimo domino nostro concessas, ab alio peti possit publicatio, et a quo: 9° An admittenda sit forma iuramenti in manibus Augustani episcopi emissi a novo abbate S. Montis Andecensis: 10° Stante Congregationis exemptione, ad quem spectet capituli directio, et quomodo in electione procedendum?

« Eadem sacra Congregatio ad proposita dubia ut infra respondit, videlicet: Ad 1um: Benedictionem abbatum reservandam episcopo, in cuius dioecesi abbatia, non tamen in libris Camerae descripta, reperitur, tamquam delegato Sedis Apostolicae, et eiusdem Sedis auctoritate impartendam, ipsoque renuente, peti posse a quocumque episcopo communionem Sedis Apostolicae habente, eodem iure delegato, servatâ semper formâ praescriptâ a caeremoniali in benedictione abbatum, faciendâ auctoritate Sedis Apostolicae. Ad 2um: Posse Ordinarium, in cuius dioecesi abbatia reperitur, mittere unum tantum commissarium ad interveniendum electioni; secutâque electione, transmittendum illius instrumentum ad eundem episcopum; ipsoque renuente intra trimestre confirmare, posse eligentes recurrere ad nuncium Helveticorum; eique proinde tribuendam facultatem confirmandi auctoritate apostolicâ abbatas electos ad monasteria in libris Camerae descripta. Ad 3um: Quoad monasteria prius subiecta Ordinariae iurisdictioni, confirmationem, sede vacante, seu dato administratore per Sedem Apostolicam, spectare ad nuncium. Ad 4um: Posse Helveticorum nuncium in Congregatione exercere per se vel per alium ab ipso deputandum eandem facultatem, quam habet intra limites suae nunciaturae. Ad 5um: Providendum a nuncio Helveticorum. Ad 6um: Provisum per constitutio-

nes. Ad 7um: Transmittendam ad sacram Congregationem informationem super statu et qualitate singularum parochialium. Ad 8um: Recurrendum ad nunci: n. Ad 9um: Non sustineri formam iuramenti, nec deberi episcopo nisi reverentiam, non autem fidelitatem, et servandam formam caeremonialis. Ad 10um: Mortuo abbate, per priorem notificandam praesidi vacationem, atque per eundem praesidentem assignandum et determinandum tempus et diem electionis faciendae; convocatisque statutâ die monachis vocem habentibus, praesidentem, sine tamen voto, eoque impedito, primum visitatorem, et deinceps, in casu impedimenti primi, secundum, et successive antiquiorem abbatem non impeditum, capitulo praesidere debere; per electores vero procedendum ad electionem abbatis per secreta suffragia, eumque, in quem concurrat maior pars votorum, scilicet ultra medietatem eligendum, itaut unus supra medietatem sufficiat, habendum pro legitime electo, et electionem legitimam pronunciantem; quod si intra tempus trimestris vocales ad electionem non deveniant, vel post tria scrutinia in nullo maior pars votorum convenerit, tali casu electionem intelligi debere devolutam ad solum praesidentem. Romae, XIV IANUARIJ MDCLXXXVII. — G. CARDINALIS CARPINEUS. Loco † sigilli. E. PANCATICUS secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii Caesestinus praeses et alii abbatas dictae Congregationis Bavaricae nobis subinde exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desiderant: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliis-

Confirmatio
relati decreti.

que ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim, ac omnia et singula in eo contenta et expressa, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiucimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clauulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis Bavaricae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegii quoque, et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs

in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubicumque locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXI martii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 21 martii 1687, pontif. anno XI.

CLXXIX.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super subiectione collegiatae S. Germani ecclesiae abbatali Montis Cassini¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Aliâs in causâ iurisdictionis, quae inter dilectos filios abbatem et monachos monasterii Montis Cassini Ordinis sancti Benedicti ex unâ et dilectos etiam filios capitulum et canonicos collegiatae ecclesiae S. Germani ex alterâ partibus pendebat indecisa, emanavit a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « In causâ Montis

¹ Lis inter abbatem Montis Cassini et capitulum ecclesiae collegiatae S. Germani.

¹ De iurisdictione in monachos confessarios ecclesiarum S. Scholasticae et specus Sublacensis vide constit. MDCLXXVI, die XVII novembris, pontif. 1; de primâ vero subiectione plura extant in Benedicti XIII constit. quae incipit *Inscrutabilis*, ed. MDCLXXXV.

Cassini iurisdictionis vertente inter patrem abbatem et monachos Montis Cassini ex unâ et capitulum et canonicos collegiatæ S. Germani partibus ex alterâ, de et super dubiis et controversiis per hanc sacram Congregationem eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositam, partibus hinc inde in facto et iure informantibus, sub die XII martii MDCLXXVI referente eminentissimo Castaldo remissis ad sacrum auditorium Rotæ pro eius voto, eadem sacra Congregatio, visis tribus decisionibus per sacram Rotam utrâque parte informante coram R. P. D. Albergato editis sub diebus xxx aprilis MDCLXXVII, XIV aprilis MDCLXXIX et XXVII Ianuarii MDCLXXXI, visoque eiusdem sacrae Rotæ voto registrato in calce ultimæ decisionis emanatæ, omnibus auditoribus votantibus, reque mature discussâ, necnon pluries citato et intimato procuratore capituli et canonicorum S. Germani, referente eminentissimo Casanate in locum eminentissimi Castaldi absentis subrogato, censuit et declaravit, ecclesiam collegiatam S. Germani esse subiectam ecclesiae abbatiæ Montis Cassini, eidemque ecclesiae S. Germani, illiusque capitulo et canonicis, super praemissis dubiis et controversiis, imponendum fore et esse perpetuum silentium, prout praesentis decreti vigore imponit. Romæ, XIV novembris MDCLXXXI. — G. cardinalis CARPINEUS. B. PANCIATICUS, secretarius ».

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius procurator generalis Congregationis Cassinensis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmo subsistat, apostolicae confirmationis nostrae robore communicari plurimum desideret: nos, ipsius procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere

volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fere censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, usque plenarias et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXI martii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 22 martii 1687, pontif. anno XI,

CLXXX.

Erigitur collegium studiorum in monasterio S. Pauli extra moenia Urbis

Clausulae.

Obstantium
remotio.

*monachorum Cassinensium, et pro eo
leges nonnullae conduntur*¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Inscrutabili divinae sapientiae atque bonitatis arcano catholicae Ecclesiae regimini meritis licet imparibus praesidentes, sacerarum, eisque ancillantium bonarum literarum studia, per quae, depulsâ ignorantiae caligine, mentes luce veritatis illustrantur, in Ordinibus et Congregationibus regularibus praesertim sub suavi monasticae vitae iugo Deo famulantibus, uberesque honorum operum fructus adjuvante Domino proferre iugiter satagentibus, libenter exoptamus et promovemus, ac pastoralis officii nostri partes peculiari desuper charitate interponimus, sicut, rerum, temporum et personarum qualitatibus maturae considerationis trutinâ perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam, religionis et catholicae fidei incrementum et praesidium, ac ipsorum Ordinum, Congregationis² decus et utilitatem, animarumque salutem in Domino expedire arbitramur.

Commemoratur
dictum collegium.

§ 1. Considerantes itaque quantum decoris et utilitatis Congregationi Cassinensi monachorum Ordinis sancti Benedicti, cuius egregia constant in Ecclesiam Dei merita, sit perventurum³, si in monasterio S. Pauli prope et extra moenia huius almae Urbis nostrae, eiusdem Congregationis collegium studiosorum, in quo monachi ipsius Congregationis philosophiae et sacrae theologiae vel canonum studiis sedulo navent operam, opportunis rationibus instituantur, iam-

¹ Constitutiones eorum monachorum extant in constit. ed. MDCLXXX, die XXI novembris, pontificatus v; et quoddam statutum pro dictâ intermedia in Innocentii XII constit. ed. MDCXCI, die XXVIII iulii, pontif. 1.

² Potius lege *Ordinum et Congregationum* (R. T.).

³ Aptius *proventurum* (R. T.).

que providâ superiorum monasterii seu Congregationis huiusmodi industriâ de iis, quae ad eiusmodi collegii, eiusque collegialium et lectorum sustentationem et manutentionem necessaria sunt, sufficienter provisum reperiri: motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, in praefato monasterio S. Pauli, et respective in aedibus S. Calisti de eadem Urbe, ubi monachi dicti monasterii aestivo tempore degere solent, unum collegium studiosorum, in quo decem saltem monachi professi dictae Congregationis Cassinensis theologiae scholasticae et sacrorum canonum studiis sub idoneis lectoribus seu magistris operam navare, et in illis institui, atque sedulo instrui debeant, tenore praesentium, sine cuiusquam praeiudicio, in perpetuum erigimus et institimus.

De lectoribus.

§ 2. Statuentes, et apostolicâ auctoritate decernentes et ordinantes, ut lectores seu magistri in novo collegio sic erecto et instituto scientias edocturi, ex ordine saltem decanorum dictae Congregationis Cassinensis seligantur, iique ad id muneris idonei censeantur, qui optimis moribus vitaeque integritate praecipue fulgere noscentur, quique per integrum septennium in aliis monasteriorum eiusdem Congregationis scholis aut in universitatibus studiorum generalium philosophiam et scholasticam theologiam publice professi fuerint. Ne autem illorum electionem ulla prorsus terrena affectio contaminet, iidem lectores seu magistri in capitulo generali praefatae Congregationis Cassinensis a cunctis definitioribus per secreta suffragia eligantur, praestito prius iuramento eos eligendi, quos doctiores, aptiores et practantiores esse pro suâ quisque conscientia in Domino iudicaverit. Ipsi vero lectores seu magistri hac formâ electi, in

theologiae scholasticae cursu eas scientias et scripto et voce discipulos doceant, quae S. Anselmi Cantuariensis archiepiscopi, ex sancti Benedicti Ordine assumpti, doctrinae adamussim cohaereant, sub depositionis et privationis muneris aliisque poenis, si secus egerint, superiorum arbitrio infligendis.

De studen-
tibus. § 3. Porro scholasticorum sive studiosorum collegii huiusmodi numerus omni tempore minor denario non sit, quorum tres tantum, et non plures, ex dicti monasterii S. Pauli professis, et reliqui septem ex septem eiusdem Congregationis provinciis assumantur; ita scilicet ut provinciarum quaelibet discipulum unum ad idem collegium tertio quoque anno mittendi facultatem habeat: qua in re ea lex inviolate servetur, ut monasterium eiusque¹ provinciae, maiori professorum numero gaudens, primum scholasticum primo triennio ad collegium huiusmodi mittat; quo elapso, secundi monasterii alumnus subrogetur, et sic de aliis successive. Quod si in monasterio S. Pauli, sive in alio cuiusvis provinciae huiusmodi respective monachi ad praedictas facultates addiscendas idonei non reperiantur, eo² aliis eiusdem vel vicinarum provinciarum numerosioribus monasteriis ad collegium ipsum loco illorum evocentur.

De examina-
toribus. § 4. Nemo autem ad dictum collegium admittatur, quem morum probitas et regularis disciplinae studium non commendat; et qui toti philosophiae, ac tribus, duobus vel saltem³ scholasticae theologiae tractatibus in aliis praedictae Congregationis gymnasiis sedulo non vacaverint, ab ipso collegio arceantur. Ac propterea a definitoribus eiusdem Congregationis in capitulo generali tres do-

cti, praestantes et zelo praediti examinatores in unâquaque provinciâ instituantur, qui, publico consulturi bono, scholasticos diligenter interrogent, et, propositis eis theologicis atque philosophicis argumentis, serio et non ad speciem examinent, deque eorumdem aptitudine, doctrinâ et ingenio, praestito iuramento, in scriptis fidem faciant. Postquam vero sic examinati ad Urbem pervenerint, ab abbate monasterii S. Pauli, ac procuratore generali Congregationis, et lectore collegii huiusmodi pro tempore existentibus denuo interrogentur, et iterato subdantur examini, ac idonei reperti approbentur, excipiantur et collegii praemio adscripto⁴ declarentur; inhabiles vero inventi, praemissâ de praesidem dictae Congregationis de eorum insufficientiâ in scriptis attestazione iurata, cum eiusdem praesidis consensu, ad professionis suae sive ad alia⁵ remittantur, et in examinatores, qui muneris suo defuerint, tamquam in periurii reos, graviter in proximis comitiis animadvertatur. Quapropter ad abbatiam S. Pauli regendam, ac ad procuratoriae generalis officium ii promoveantur, qui imposito sibi muneris satisfaciant; visitatores autem dictae Congregationis, in actu visitationis dicti monasterii S. Pauli, praefatum collegium visitent, ac de vitâ et moribus scholasticorum diligenter inquirant, et unâ simul cum praedictis abbate monasterii S. Pauli et procuratore generali eosdem scholasticos⁶ examinent; et, quos pravis moribus inquinatos, aut scientiis operam non dedisse cognoverint, praehabito praesidis consensu, extra collegium eliminent, et ab Urbe abigant, eorumque dimissionem eidem praesidi sine morâ significant, qui ad

¹ Videtur legend. *cuiusque* pro *eiusque* (n. T.).

² Forsan *ex pro* eo legendum (n. T.).

³ Potius *lege vel saltem duobus* (n. T.).

⁴ Forsan *adscripti* (n. T.).

⁵ Forsan *deest monasteria* (n. T.).

⁶ Edit. Main. *legit scholastic* (n. T.).

praescriptum praesentium litterarum alios scholasticos electorum loco substituendos curabit, ut omni tempore praefixus denarius numerus integer in collegio huiusmodi perseveret.

De amotione
lectorum et stu-
dentium.

§ 5. Porro nulli lectori ultra sexennium, nullique studentium ultra triennium in dicto collegio liceat permanere, sed, his temporum spatiis respective evolutis, novi lectores novique scholastici antiquioribus subrogentur, incipiendo a proxime futuro capitulo generali dictae Congregationis, quod tertiâ dominicâ post Pascha Resurrectionis Dominicæ currentis anni MDCCLXXXVII celebrabitur.

Lectores autem et scholastici legitime electi, ante praefixum tempus a collegio praedicto non amoveantur nisi intervenientibus veris, iustis atque gravioribus causis, quas abbas monasterii S. Pauli et procurator generalis praedicti pro tempore existentes, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, cognoverint et probaverint, et de quibus, praemisso in scriptis iuramento, praesidem dictæ Congregationis certiore faciant; qui, cum visitorum provinciae romanae, abbatis monasterii S. Pauli, et procuratoris generalis praefatorum, vel maioris partis eorum consensu, amovendos amoveant¹, aliosque in amotorum locum, servato quoad scholasticos monasteriorum ordine supradicto, ac praemisso semper duplici eorundem examine, sicut praemittitur, statuto, in collegium inducant². Quod si contingat lectores intermedio tempore iustis et gravioribus id exigentibus causis amoveri et collegio privari, praeses, cum supradictorum vel maioris partis eorundem consensu, de aliis lectoribus provideat, usque ad futuram diaetam, si proxime fuerit celebranda, in qua nova lectorum huiusmodi electio

vel confirmetur vel reprobetur, donec in capitulo generali Congregationis praefatae tunc proxime futuro, a definitoriis, praestito prius iuramento ut supra, per secreta suffragia, ea omnia, quae interea gesta fuerint, confirmentur vel recidantur. Eodemque modo pariter ac lege, in casu mortis vel diutinae aegritudinis sive lectorum sive scholasticorum, incidentibus collegii necessitatibus usque ad diaetam sive capitulum generale pro interim consulatur.

§ 6. Scholastici autem praedicti omnes et singuli, adinstar reliquorum monachorum in praefato monasterio S. Pauli degentium, regulari observantiae incumbant, mentali orationi certis horis per constitutiones statutis omnino vacare satagant, chorum non omittant, missarum oneribus, qui sacerdotio initiati fuerint, satisfaciant, ceterasque monasticas leges inviolate custodiant. Ut tamen, omni distractione semotâ, scientiis adipiscendis insistere valeant, eos aliis occupationibus et praesertim oeconomicis curis nemo audeat implicare. Ipsi quoque scholastici, dum in praefato monasterio S. Pauli commorabuntur, praeter quotidianas lectiones et repetitiones, singulis hebdomadis semel per ordinem theses disputandas proponant, atque adversus arguentes, eâ qua monachos Ordinis sancti Benedicti decet modestiâ et religiositate, defendant et obiecta dissolvant. Quibus litterariis exercitationibus abbas monasterii S. Pauli omnino, totusque eiusdem monasterii conventus semper intersint. Quocirca, ut huiusmodi scholasticæ concertationes studentium profectum invent, et non ad inanem pompam excitentur, dictus abbas hiemali tempore in praefato monasterio habitet, ut eius praesentiâ, auctoritate et vigilantia regularis observantia non tepescat, et scholasticorum studia ad

De exercitiis
theologicis
et regulari
disciplina.

¹ Aplius amoveat, et paulo post inducat (R. T.).

² Edit. Main. legit inducant (R. T.).

scientiarum amorem inflammentur. Dum vero S. Callisti aedes praedictas incolent, consuetas lectiones et repetitiones neququam intermittant, et insuper singillatim theses in utraque facultate typis impressas publice tueantur. Quae omnia ut alacrius, facilius et commodius exequi valeant, tum lectores tum scholastici fab accessu ad monasterium S. Pauli, festivis diebus exceptis, eximantur. Praedicti vero abbates et procurator generalis eosdem lectores peculiari beneficiâ et specialibus charitatis officiis prosequantur, ipsique lectores, sexennio in praefato collegio laudabiliter expleto, a religione debitâ honoribus decorentur.

De victu et vestitu, aliisque necessariis.

§ 7. Ceterum magistris et scholasticis praedictis omnibus et singulis victus et vestitus, medicinalia et alia ad vitam necessaria, monachorum Cassinensium more et dicti monasterii S. Pauli consuetudine servatis, ab eodem monasterio cum omni benignitate praebentur. Ut autem monasterium ipsum horum causâ nulli subiaceat incommodo, nec magis gravetur, cum de praesenti lector et sex scholastici ab eodem ex suis proventibus sustententur, pro alio lectore aliisque scholasticis addendis usque ad praescriptum numerum denarium, procurator generalis dictae Congregationis eidem monasterio, cum effectu, sine morâ, singulis annis persolvat scuta sexcenta monetæ. Quae, cum dicta Congregatio interusura debiti sexaginta millium, quo in monte novennali nuncupato obstringebatur, diminui, et ad minorem quantitatem reduci nuper obtinuerit, ex eâ summâ, quae per diminutionem sive reductionem huiusmodi facta est compendii, praestanda erunt. Cui solutioni si ullus procurator generalis pro tempore existens satisfacere neglexerit, vel temere renuerit, ipso facto, seclusâ omni

excusatione, nulloque favente colore, officio, dignitate abbatiali ac voce activâ et passivâ in perpetuum privatus intelligatur, statimque a praeside dictae Congregationis ab officio, gradu et dignitate depositus et privatus declaretur; potestate ad eodem gradus et dignitates iterum illum assumendi vel rehabilitandi (Sede Apostolicâ inconsultâ) cunctis penitus interdicta. Quod si praeses negligentiae vel conniventiae in his exequendis reus extiterit, in easdem poenas se ipso facto noverit incurrisse. Pecuniae vero, in accessu ad collegium, et recessu ab illo, ac in conclusionibus quolibet anno imprimendis expendendae, a monasteriis professionis eorum lectorum et scholasticorum respective subministrantur.

§ 8. Liceat autem abbatibus, et aliis praefatae Congregationis Cassinensis monasteria respective regentibus, necnon aliis abbatibus vel superioribus aliarum Congregationum monachorum nigrorum tantum sub S. Benedicti regulâ militantium, supra praescriptum decem scholarium numerum, praehabito in scriptis praesidis dictae Congregationis Cassinensis ac abbatis monasterii S. Pauli et procuratoris generalis praefatorum consensu, alios monachos monasteriorum quibus praesint alumnos ad collegium praedictum mittere, persolutâ quotannis dicto monasterio S. Pauli, pro eorundem sustentatione aliisque necessariis, convenienti pecuniae summâ. Qui supra numerum mittendi, easdem collegii leges, statuta et consuetudines, quibus ceteri scholastici obnoxii sunt, servare omnino teneantur.

De supernumerariis.

§ 9. Quia vero ad praemissa omnia prorsus exequenda potissimum obstringuntur et valde conferre possunt ipsimet religionis superiores, idcirco statim pariter et ordinamus, ut in quolibet

De praedictorum omnium executione.

memoratae Congregationis Cassinensis capitulo generali, post definitorum electionem, primâ die, posthabito omni alio quantumvis graviori negotio, definitores ipsi diligenter et serio inquirent, an de iis, quae in praesentibus litteris continentur, aliquid omissum, innovatum, aut a quoquam fuerit in contrarium seu aliter dispositum. Quod si haec omnia et singula non ad unguem servata, et his nostris apostolicis iussionibus non plene obtemperatum animadverterint, statim emendanda emendent, et corrigenda corrigant, ac omnia ad firmam earundem praesentium litterarum in integrum restituant, et a transgressoribus, violatoribus et negligentibus pro culparum gravitate poenas sumant. Si autem definitores praedicti in praemissis exequendis desides remissique extiterint, omnia capituli generalis acta, promotiones, electiones, provisiones, designationes et decreta ipso facto, nulla, inania et invalida fore, harum serie decernimus et declaramus; et praeterea abbas monasterii S. Pauli ac procurator generalis pro tempore existentes praedicti, in earundem litterarum nostrarum omnimodam executionem minime intendentes, in poenas privationis gradus, dignitatis et officiorum ac vocis activae et passivae ipso facto se incurrisse noverint, super quibus nonnisi a Sede Apostolica praefata dispensari possit. Denique, ut nemo praemissorum ignorantiam valeat allegare, dilecto filio Andreae Deodato a Neapoli per praesentes committimus et mandamus, ut easdem praesentes litteras omni curâ et sollicitudine dilectis pariter filiis praesidi, visitoribus, omnibusque abbatibus praefatae Congregationis Cassinensis notificare procuret, ipseque Andreas Deodatus, qui de praesenti procurator generalis eiusdem Congrega-

1 Coniunct. ac nos addimus (n. r.).

tionis existit, praemissorum omnium et singulorum executioni accurate atque diligenter invigilet, ac de omnibus nos et hanc sanctam Sedem quamprimum reddat certiores.

§ 10. Decernentes ipsas praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod superiores et monachi Congregationis Cassinensis et monasterii sancti Pauli praefatorum, alivae quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque gradus, ordinis, praeeminentiae vel dignitatis, aut aliâ specificâ et individuâ mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex aliâ qualibet etiam quantumvis iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, alivae quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali, ac incogitato et inexcogitabili, individuumque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio et emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare nullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere,

Clausulae.

ae illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter et inconcusse observari et adimpleri, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosque quoslibet quacumque praecellentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 11. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, felicitis recordationis Pauli II et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon Congregationis Cassinensis et monasterii S. Pauli praefatorum aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliam roboratis, statutis et consuetudinibus, styliis, usibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam Congregationi et monasterio praefatis, illorumque superioribus et aliis personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiam et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, et quantiscumque vicibus con-

firmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa ac individua, et de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et formam in illis traditam observatam, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime et amplissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 12. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXII martii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.
Dat. die 22 martii 1687, pontif. anno XI.

CLXXXI.

Erigitur in Congregationem confraternitatis Bethlehemitarum in Indiis Occidentalibus, eius novae constitutiones confirmantur et privilegia, exemptiones ac indulgentiae ei conceduntur.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesiae catholicae per universum terrarum orbem diffusae regimini, ne-

Derogatio con-
trariorum.

Fides tran-
sumptorum.

Exordium

ritis licet imparibus, per ineffabilem divinae sapientiae atque bonitatis abundantiam praesidentes, ad ea, per quae pietatis et christianae charitatis opera ubique locorum, praesertim ad infirmorum et convalescentium subventionem et utilitatem, provide prudenterque ordinantur, propensis studiis intendimus, et christifidelium in id ipsum laudabiliter et fructuose incumbentium confraternitatibus¹ in visceribus paternae genentes charitatis, felici illarum statui et prosperae in viâ mandatorum Domini directioni libenter providemus, illasque et personas in eis Domino famulantes opportunis favoribus et gratiis prosequimur, sicut, rerum, locorum, temporum et personarum qualitatibus mature consideratis, ad Dei omnipotentis gloriam, et animarum salutem, ac piorum operum incrementum, populi que christiani aedificationem et consolationem specialem conspicimus in Domino salubriter expedire.

Orbis et pro-
fessus dictae
confraternitatis.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Rodericus a Cruce procurator generalis confraternitatis confratrum Bethlehemitarum nuncupatorum in hospitalibus pauperum convalescentium in Indiis Occidentalibus canonice, ut asseritur, erectae, quod dicta confraternitas in eisdem Indiis initium habuit a quondam Petro Betanur a S. Iosepho, qui primam domum et hospitale ipsius confraternitatis in civitate Guatimalae pro pauperum convalescentium curâ, aliisve pietatis et christianae charitatis operibus, anno MDCLIII aedificare coepit. Subinde, cum aliud simile hospitale anno MDCLXXI in civitate Limanâ fundatum fuisset, constitutiones pro praefatae confraternitatis gubernio iuxta tunc existentem illius statum factae anno MDCLXXIV per

¹ Potius lege *confraternitates* (n. r.).

Sedem Apostolicam confirmatae fuerunt. Porro, aucto eiusmodi hospitalium numero usque ad undecim, et in promptu existente multorum aliorum fundatione, pro felici prosperoque eiusdem confraternitatis regimine et gubernio formatae fuerunt novae constitutiones, praesenti illius statui convenientes, tenoris qui sequitur, videlicet:

« 1. Finis societatis est strenue admodum incumbere in exercitium operum charitatis et misericordiae, tam spiritualium quam corporalium, erga omne genus personarum, praesertim erga aegros convalescentes, procurando quammaxime animarum tum propriarum tum proximorum nostrorum salutem per omnium virtutum usum et vitae probatae exemplar, adeo ut hi, qui ad nostra hospitalia venerint corporis salutem recuperaturi, in animae quoque salute egrediantur meliores effecti.

2. Omnes subditi esse debent praefecto generali et in humili subiectione suis superioribus peculiaribus.

1. Quia multitudo confusionem parere solet, ac etiam relaxationem; convenienti erit ut non adsit in nostris hospitalibus maior fratrum numerus, quam quos exiget necessitas; non erit tamen duodenario inferior; et, si opus erit numerum augere, fieri poterit id de licentiâ praefecti generalis et assistentium generalium.

2. Omnes, qui apti fuerint medicinae et chirurgiae artibus, illas addiscent ex praefecti generalis et assistentium permissione.

3. Admittendi, aetate et viribus polere debent ad ministeria, quibus intantur, convenientibus, ab omni originis et infamiae labe, imo et eius suspensione immunes, coelibes, corporis sani, nec ullo modo aere alieno aut aliis oneribus gravati, quae molestiae seu impe-

CAPO I.
De confraternitatis instituto.

CAPO II.
De recipiendis ad confraternitatem.

dimenti esse possint, nec qui ullius religionis seu congregationis habitum habuerint.

4. Peractis probationibus et experimentis etiam spiritus quo ducuntur, prout convenire visum fuerit, cum fuerint ex sententiâ fratris praefecti et assistentium approbati, et in habitu saeculari manserint per aliquot septimanas, humilibus domus exercitiis se applicando, hoc tempore generalem omnium suorum peccatorum facient confessionem, ac, quas profiteri debent, regulis instruantur; adimpletisque istis obligationibus, completo decimo sexto aetatis anno, habitum eis dabit frater praefectus, de praefecti generalis, seu illius, qui, ut infra dicitur, vices tenebit eiusdem praefecti generalis, et assistentium licentiâ, ac elapso probationis et novitiatus anno, ac de eiusdem praefecti generalis, seu tenentis eius vices, et assistentium licentiâ, dummodo professionem emissuri sciant legere et scribere, et non aliâs, professionem emittent in manibus fratris praefecti, vota obedientiae, paupertatis et castitatis ac hospitalitatis vovendo, cuius posterioris voti obligatio extendatur ad inserviendum pauperibus infirmis, etiamsi sint infideles et aliquâ contagiosâ aegritudine affecti, et successive fiet aliud votum perseverandi perpetuo in nostrâ societate Bethlehemica, infirmisque serviendi.

4. Adesse debet unus novitiorum magister nominatus a praefecto generali et assistentibus in hospitalibus. Quae pro novitiatu, destinabunt ipse praefectus generalis et assistentes, in id accurate incumbendo ut magister sit ex insignioribus virtute et prudentiâ, et qui saltem semel praefectus fuerit alicuius ex nostris hospitalibus; et casu quo idem novitiorum magister modo et formâ de qua supra destinatus decedat, vel alio

impedimento detineatur, praelegi¹ in casu impedimenti provisionaliter debeat a praefecto domus, in qua contingat tale impedimentum, aliis² sufficienti doctrinâ et moribus praeditus; in casu vero obitus, praefigi debeat alius ab eodem praefecto domus, qui huiusmodi munus exerceat, donec sequatur approbatio praefecti generalis et assistentium; eâque sequutâ evadat verus magister novitiorum; aliâs subintrabit ille, quem praefectus generalis et assistentes nominare consueverint in magistrum novitiorum.

6. Inquisitiones de admittendo fient coram fratre praefecto cum eius secretario, assistente etiam novitiorum magistro.

7. Non potest admitti in societatem ullus qui sit in ordine sacro constitutus, nec cappellani nec ullo alio titulo, neque ullus frater ex hucusque admissis et in posterum admittendis ordinari, quia statui sacerdotali non conveniunt manualia ministeria, in quibus exercere se debent fratres; et si quis ordinem susceperit, ipso susceptionis facto remaneat exclusus, et societatis habitu privatus, ac a votis absolutus, nec in domo stare possit, etiamsi sit in alio habitu. Iis vero, qui iam reperiuntur in ordine sacerdotali, permittatur in societate permanere, praesensque dispositio respiciat tantum futurum, non obstantibus dispositis in contrarium in veteribus constitutionibus a Sanctâ Sede confirmatis.

1. Habitus uniformis esse debet in omnibus fratribus, isque ex quo appareat interna humilitas et rerum mundanarum contemptus, et sit symbolum, quo vere pauperes et poenitentes esse dignoscantur.

2. Habitus exterior erit ex panno rudi, et coloris, ut dicunt, *bruiel*, nimirum ex lanâ quae dicitur de *sumonte*

¹ Edit. Main. legit *praelegi* (R. T.).

² Edit. Main. legit *aliâs* (R. T.).

CAP. III
De habitu interiori, ac exteriori, ac cubiculis.

leucophaea. Forma sit adinstar togae talaris, cingulo corei nigri ad duorum digitorum latitudinem restrictae. Cucullus unâ tertiâ, ut aiunt, altus, extremitate in aliquod acumen desinente. Et dicta toga quatuordecim palmos habeat in circuito, et unam tertiam in manicâ. Clamys eiusdem generis, duabus tertiis brevior togâ. Pileus leucophaeus ex lanâ rudi et cum limbo grandi circuitus decem digitorum subtus corio tenui nigro inducto et cum duobus funiculis pendulis. Nudis tibiis, et pedibus cum solis crepidis, quas vulgo nominant *ramplo-nas*, rudibus et crassis, ac latis soleis, adeo ut habitus paupertati et ruditati respondeant. Super latus sinistrum chlamydis gestabitur in laminâ ad instar scuti depicta Iesu Christi summi boni nostri nativitas.

3. Vestis interior convenire debet in paupertate cum exteriori, quaesito in illâ nitore, qui optime potest convenire cum paupertate. Idecirco nemini concedatur induere lineum indusium nisi in gravi necessitate; qua qui urgebuntur, illud ferre poterunt, quo duraverit infirmitas, cum fratris praefecti licentiâ. Licitum erit gestare tunicam multitiâ rudem et panniculos stupeos. Nec ulli concedatur radere nec tondere barbam; quantum ad illam, quae solita est eremitis, conformabitur.

4. Debent omnes unico vestitu contenti esse; et quia necesse erit illum mutare, erit in hospitali locus pro pannariâ designatus omni genere vestituum, quibus fratres nostri indigere possunt, instructus, quibus cum charitate et diligentia illis providebitur singulis quindecim diebus, aut etiam ante, si opus fuerit.

5. Exteriori vestitus paupertati consonare debet interior calculorum seu cellarum paupertas. In his permitti non

debent laminae, nec arculae, nec alia supellex exquisita et superflua, neque profani ornatus, qui summam dedeceant paupertatem, quam observare debent nostri fratres. Et ad evitandum, quantum fieri potest, ne illa imminuatur, praefectus generalis, assistentes et praefecti id satagent ut eorum cubicula exemple sint, quo alii addiscant humilitatem et paupertatem, quas debent in suis observare. Et ut illa facilius recognoscere possit superior, carebunt clavibus et seris ianuae: adeo ut lectus ex ligno cum duabus dumtaxat lodicibus, quae illum cooperiant; unum pulvinar pannum; una crux ex ligno rudi; aquae lustralis vasculum; scabellum et mensula cum capsulâ absque clavi, ubi asserventur poenitentiae instrumenta; liber *De contemptu mundi*, aut alius spiritualis. Et quia incongruum foret, ut, qui veniunt omnibus inservire, haberent qui eis inservirent, nemo poterit famulum habere peculiariter.

6. Poterunt admitti in donatos horum aliqui, qui ex quopiam iusto impedimento excludantur ne sint fratres cucullati; qui nostrum habitum induent absque cucullo, et poterit praefectus generalis unâ cum assistentibus permittere, seu licentiam concedere, ut ipsorum aliqui profiteantur eadem vota, quae profiteri debent fratres, ut maius meritum et perseverantiam hoc modo possint obtinere.

1. Habebunt fratres quotidie horam unam orationis mentalis a quintâ ad sextam matutinam, convenientes omnes ad campanae sonum cum fratre praefecto, cum quo protinus post orationem ibunt omnes ad verrendum, vasa promendum, et valetudinaria poliendum; et finitis istis exercitiis, audient missam ad arbitrium fratris praefecti. Diebus iovis et dominicis cuiusvis hebdomadae sacram Eucharistiam sument omnes fratres in

Caveri IV.
De exercitiis
spiritualibus
cuiuslibet diei.

communi, et si inter hebdomadam accidit aliqua solemnitas, poterit communicatio anteverti seu potsponi feriae quintae, illam ad festivitatem transfere-
 tendo.

2. Horâ secundâ pomeridianâ omnes in ecclesiâ congregati recitabunt stationem SS. Sacramenti, et post eius venerationem legetur unum capitulum ex libro cui titulus *Contemptus mundi*, et deinde omnes ordinate procedent psal-
 mum *Miserere* recitantes usque ad valedudinarium principale, et hoc finito partitum ad alia divertent ad verrendum et sternendum lectos infirmorum et convalescentium.

3. Horâ quartâ cum dimidiâ post meridiem recitabitur corona Beatae Virginis dominae nostrae septem mysteriorum, et finietur cum examine conscientiae quadranti horae duraturo, et advesperascente die, dato ad orationes campanae signo, habebitur una hora orationis mentalis, ad quam puncta dabit frater praefectus ex uno librorum, qui de hac agunt materiâ, et sunt pater frater Ludovicus Granatensis, pater Thomas de Villacastin, Falconius, aut alii; finemque imponent actu contritionis.

§ 4. Duodecimâ nocturnâ surgent omnes (exceptis illis, qui superioris iudicio legitime fuerint impediti), et simul in ecclesiâ recitabunt coronam Beatae Mariae Virginis cum orationibus approbatis de Imitatione Passionis Iesu Christi, prout sunt in diurno tenoris sequentis, videlicet:

« O Domine Iesu Christe, adoro te in cruce pendentem, et coronam spineam in capite portantem: deprecor te ut me tua crux liberet ab angelo percutiente. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, adoro te in cruce vulneratum, felle et aceto potatum; deprecor te ut vulnera tua sint in re-

medium animae meae. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, propter illam amaritudinem, quam pro me miserrimo sustinisti in cruce, maxime in illâ horâ quando anima tua egressa est de benedicto corpore tuo; deprecor te, miserere animae meae in egressu suo, et perduc cam in vitam aeternam. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, adoro te descendentem ad inferos et liberantem captivos: deprecor te, ne permittas me illuc introire. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, adoro te resurgentem a mortuis, ascendentem ad caelos, sedentemque ad dexteram Patris: deprecor te, ut illuc te sequi et tibi praesentari merear. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, pastor bone, iustos conserva, peccatores iustifica, omnibus fidelibus miserere, et propitius esto mihi maximo peccatori. Amen. *Pater noster, Ave Maria.*

« O Domine Iesu Christe, adoro te in sepulchro positum, mirrhâ et aromatibus conditum: deprecor te, ut tua mors sit vita mea. Amen. *Pater noster, Ave Maria.* »

Et dilatatis ad crucis formam brachiis recitabitur statio SS. Sacramenti, et in vespere festivitatum domini nostri Iesu Christi, et beatae Mariae Virginis, sanctorum Apostolorum, et sancti Dominici ac sancti Francisci, Omnium Sanctorum, S. Iosephi, S. Michaëlisarchangeli, S. Gabrielis et S. Theresiae a Iesu, recitabunt integrum rosarium quindecim mysteriorum, et dilatatis in crucem brachiis, supradictam stationem; et, quoties recitabunt dicta quindenaria mysteria, a relatis Passionis orationibus supersedebitur.

CAPUT V.
Exercitia spiri-
tualia cano-
nicorum hebdoma-
dae.

1. Ter in hebdomadâ, nempe feriâ secundâ, quartâ et sextâ, habebitur disciplina communitatis in ecclesiâ, idque fieri poterit post orationem mentalem nocturnam: habebitur toto tempore, quo recitabuntur psalmi *Miserere* et *De profundis*, adiunctoque actu contritionis, signum dabit superior, et cessabit disciplina.

2. Cappellanus nominatus pro administratione sacramentorum, singulis quindecim diebus, horâ septimâ cum dimidiâ nocturnâ, habebit ad fratres concionem vel sermonem spiritualem, et quando id fiet, mediâ horâ anticipabitur corona et oratio, ne desit tempus pro conscientiae examine.

3. Omnes fratres debent ieiunare iuxta formam sanctae matris Ecclesiae et feriâ sextâ Parasceve dumtaxat pane et aquâ ieiunabunt.

4. Omnes pedibus debent incedere in locis habitatis; sed per itinera, dum longinqua fuerint, equitare poterunt; illisque de necessariis ad ea prosequenda semper providebitur.

5. Attento quod efficacissimum ad observantiam regularem pacemque animae interiori conservandam medium est secessus; omnes nostri fratres districtissime vitabunt egressus e domo et saecularium visitationes in vana officia temporisque iacturam tendentes, et ita nemo licentiam petet pro huiusmodi egressibus et visitationibus, etiam parentum proximorum, praeterquam in casu necessitatis, aut gravis infirmitatis, ad praefecti arbitrium, aut quando ipse eos mittet pro re divini servitii, proximi subventionem, vel hospitalis utilitate.

6. Hospitalia et fratres debent sustentari ex elemosynis, et si temporis processu compertum fuerit expedire alicubi redditum admissionem ob elemosynarum defectum et devotionis in-

minutionem, admitti poterunt ex praefecti generalis et assistentium licentiâ

7. Quando fratres ex aliquo itinere extra civitatem redibunt, cum ipsis dispensabitur ut non assistant exercitiis domesticis et spiritualibus per triduum, et non ulterius. Porro si iter longinquum fuerit, aut ultramarinum (prout plerumque contingit in Indiis), novem dierum erit huiusmodi dispensatio, quo a fatigatione sublevantur, prout bene ordinata charitas requirit. Et ut hoc melius et maiori alleviatione facere possint, id temporis dabuntur ipsis indusium lectusque cum culcitrâ et linteis cubilibus; et infirmarius, aut alius eius loco, curam habebit illis eâ primâ nocte pedes abluendi, illosque excipiet in hospitio, quod ad hunc effectum nostris in domibus et hospitalibus debet esse apparatus.

8. Omnes fratres qui iter facient, aut civitate egredientur, singulis diebus, eâ qua poterunt horâ, etiamsi tripartitum hoc fiat, recitabunt integrum quindecim mysteriorum rosarium ac unam SS. Sacramenti stationem. Et superiori curae erit id numeris eis in memoriam adducere tempore discessus, et hoc aliis spiritualibus exercitiis aequivalebit, nec poterit quis mitti, nec domo egredi solus, sed semper associatus, et quando ad iter faciendum egredientur, et quando ipsis emundum erit per civitatem, ut ita respectus habeatur decentiae, qua nostros fratres decet incedere, et aliis inconvenientibus, quae ex contrario notorie resultant¹, obvietur.

1. Cum principale fratrum institutum sit pauperibus infirmis inservire, omnibus persuasum esse debet, id praecipue illis incumbere, ut tam sancto exercitio sint addicti, nec in nullo alio mans obsequium Domino nostro praestitum

CAPUT VI.
Exercitia charitatis erga pauperes infirmos.

¹ Edit. Main. legit *resultat* (R. T.).

ros ministerio, quam hoc humilitatis et charitatis ob eius amorem illud exercendo erga pauperes indigentes et rebus necessariis destitutos.

2. Ad huius obligationis satisfactionem in promptu quamprimum certiores facti fuerint se conferent ad illos asportandos in sellâ gestatoriâ (quæ ad hoc erit præparata) usque ab hospitalibus et domibus, ubi eorum fuit habita curatio, ad nostrum hospitale, ubi curatio eis adhibenda aut convalescere debent, nec alienis humeris fidant onus, quod suismet Deus imposuit.

3. Non debet excludi ab hospitalibus nostris ullum genus personarum, ad omnes debent extendi, omnes debent amplecti charitatis ulnis liberos, servos, Mauros, Nigros et gentiles, exceptis mulieribus, quæ nullo titulo poterunt ingredi ad curandum nec ad invisendum pauperes intra clausuram nostrorum hospitalium.

4. Habeat infirmarius apparatus lectos, ubi recumbant aegri postquam eis pedes, si opus fuerit, abluti fuerint, et aliquâ eis refectione subventum, et prima erit sollicitudo eos disponere ut peccata confiteantur, id permittente aegritudinis qualitate.

5. Assistet eum maiori et aliis infirmariis frater præfectus duabus vicibus, quibus medicus debet aegros invisere, et in scriptis rediget quidquid iste ordinaverit, idemque faciet maior infirmarius, et horis congruis præfectus inquit ab aegrotis an maior infirmarius secutus sit quidquid medicus dispositum reliquit, et si quem comperit defectum, remedium protinus conferet, et convenientem eius culpæ poenitentiam maiori infirmario.

4. Ut aegroti et convalescentes servitia habeant et refocillationem omnium curâ et opportunitate, aderit frater in-

firmarius maior, a præfecto generali et assistentibus deputatus, cui incumbet valetudinariis præesse, et cui reliqui alii infirmarii hebdomadarii debent obedire in rebus ad eius munus pertinentibus, et debet procurari, ut is, qui hoc fungetur munere, placidus sit et charitatis plenus, qui sciat tolerare absque sui immoderatione aegrotos, et eos emendare absque afflictione illorum.

2. Extabunt diversa valetudinaria, separata ab Hispanis, pro Indis, Mauris et aliis gentibus, et hæc et illa procurabitur ut sint ab officiis disiuncta, ad aegrotorum molestiam evitandam.

3. Peculiarem curam adhibeat infirmarius maior ut valetudinaria semper sint nitida et accomodata, lectique benestrati, istorum suppellectilem quolibet sabbato variando, aut etiam anticipate, si quibus opus fuerit; et ut hoc facilius fiat, convenient omnes fratres quotidie horâ destinatâ secundâ pomeridianâ, et post stationis SS. Sacramenti peractam recitationem.

4. Magnopere satagat ut modus agendi convalescentium et aliorum pauperum christianus sit et modestus, ut nemo iuret vel vinum habeat scandalum, et si quis licentiosus fuerit, eum charitate semel ac iterum corrigat, et si id satis non fuerit, reddat rationem fratri præfecto, ut blande et officiose eum dimittat ex hospitali, antequam vitium eius ulens reliquos inficiat.

5. Si cui convalescentium aggravabitur infirmitas, aut supervenerit, unde ad arbitrium medici curari debeat, infirmarius certiorabit præfectum ut aeger ad aliud deferatur hospitale, ubi cura eius habeatur, donec sit in statu ad nostrum redeundi.

6. Omnibus aegris et convalescentibus ac reliquis pauperibus missa dicetur quotidie in valetudinariis horâ

Caseo VII.
Quod obser-
vari debeat in
valetudinariis
erga aegrotos

congruâ, et singulis diebus quindecim confitebuntur et communicabunt.

7. Omnes aegroti mane laudabunt SS. Sacramentum, et ad honorem S. Iosephi patriarchae recitabunt septem *Pater noster* et *Ave Maria* cum *Gloria Patri*, recitante unâ cum illis maiori infirmario, qui cum aliis infirmariis protinus curabit eis dare ientaculum, ante quod, uti et ante prandium ac coenam, debent recitare Orationem dominicam et Salutationem angelicam pro benefactoribus.

8. Undecimâ horâ diei ad sonum campanae conveniet frater praefectus cum omni communitate ad dandum prandium pauperibus, et benedictionem impartietur, et fratres nostri propriis manibus apparabunt et distribuent discos, non exclusis ab hoc charitatis officio illis qui in eo mereri voluerint. Observetur silentium dum comedunt pauperes, habitâ ad spiritualem lectionem, quae ipsis fieri debet, applicatione; et finitâ commestione, et peractis gratiis, claudantur iannae, ut quiescant, neque aperiantur usque ad secundam pomeridianam.

9. Quartâ horâ cum dimidiâ post meridiem ad campanae sonitum infirmarius recitabit coronam Nostrae Dominae cum aegrotis et convalescentibus, postquam protinus dabitur pauperibus coena, cui assistet frater praefectus cum totâ communitate, eodem observato ordine, quo datum ipsis fuit prandium, et dicta corona pro benefactoribus vivis et defunctis applicabitur.

10. Si quis fratrum nostrorum infirmabitur, illico advertet fratrem infirmarium, et hic medicum, ut recognitâ aegritudine agatur de remedio, et toto quo durabit tempore ei assistent reliqui magno cum amore et studio, adeo ut nihil ei desit, praecipue incumbendo saluti et bonae animae compositioni; et casu

quo infirmitas periculosa sit, disponat se admodum opportune, ne absque omnibus sacramentis moriatur. In hunc finem extabit diversum valetudinarium, cum suppellectili aliâ quam pauperum, ubi nostrorum fratrum cura habeatur, super quo frater praefectus magno studio incumbet ut omnia sint valde composita et opportuna.

1. Hospitalia nostra unicam debent habere ad plateam ianuam, ultra porticulam pro domus servitio, et ostium semper debet esse clausum, eique assistere frater unus, qui janitorem agat, a superiore deputatus ad aperiendum et claudendum portas accurate eis qui pulsaverint, et duodecimâ horâ meridianâ claves superiori consignet, idemque faciet advesperascente die.

2. Non permittatur ex ianuis in nostra hospitalia mulierum ingressus, et quae ratione cognationis volent aliquem convalescentem invisere, poterunt id in conclavi ostiario agere.

3. Non admittent fratres visitationes in conclavibus, sed eâ poterunt admitti in aulâ aut aliis locis publicis ad hunc effectum in hospitali designatis.

4. In prandio et coenâ servabitur silentium in triclinio, omnibus, dum comedunt, aliquo pabulo animarum refocillantibus, lectioni spirituali, quae haberi debet, incumbendo, sibi invicem inserviant, nec locorum aliqua sit praeeminentia, quam quae ordine resultabit, quo singuli adventabunt, excepto praefecto, qui debet locum praecipuum habere.

5. Peractis gratiis post prandium, illico incipient stationem SS. Sacramenti, quam recitando ordinatim ibunt usque ad ecclesiam, et eam applicabunt pro benefactoribus vivis et mortuis. Notu ante coenam feriâ secundâ, quartâ et sextâ erit capitulum culparum in

1 Aptius lege *eae* (n. T.).

CAPUT VIII.
De aliis obstru-
tionibus et
animadversio-
nibus pro bonâ
observantia.

triclino, et eas dicet frater zelator, qui pro illâ septimanâ fuerit nominatus, et post coenam finient cum uno responsorio, ac oratione sanctae synodi pro animabus purgatorii, eosque ad veniam prostratos lustrabit superior.

6. Post prandium et coenam, aliquod intervallum habebunt familiaris conversationis, et post eam indicetur sonitu silentium, quod observari debet adusim a primâ usque ad secundam pomeridianam, a nonâ nocturnâ usque ad sextam matutinam, omnesque dici curriculo curent observare silentium quod per nostra licebit ministeria.

7. Non poterunt fratres exarare litteras nec scripturas, neque eas recipient, absque peculiari praefecti licentiâ, nec pariter poterunt in aliorum conclavia ingredi, neque in novitiatum, nec alias domestica officinas domus, nisi quis indigerit illis, quae inibi extabunt, et tunc id eis licebit, petita a praefecto licentiâ.

1. Pro nostrae societatis conservatione, et ut tam pium institutum manteneatur, adesse debet generalis praefectus cui obediat.

2. Is etiam, qui per electionem infra indicandam praefectus generalis constituetur, durare debet in exercitio talis muneris per sexennium tantum.

3. Et quoniam debet habere assistentes praefectus generalis, cum quibus negocia occurrentia conferat et expediat, hinc est quod iuxta formam infra designandam eligi debebunt alii quatuor fratres habentes qualitates infra requisitas, qui sub assistentium titulo cum praefecto generali degere debeant, quique ab eodem praefecto quo voluerit convocari possint ad pertractanda et expedienda negocia occurrentia, habebuntque praedicti assistentes votum decisivum, non consultativum tantum, et haec

pariter assistentium munera debent durare per sexennium; et quoniam in hoc initio non potest ad praxim deduci forma infra praescripta super electione, tam praefecti generalis, quam assistentium, et nihilominus introductio formae gubernii necessaria est, propterea pro primâ vice dignabitur sanctissimus dominus noster Papa Innocentius XI nominare unum ex fratribus in praefectum generalem dictae societatis, et quatuor alios in assistentes ad sexennium duraturos, qui eandem habeant auctoritatem, perinde ac si legitime a dictis fratribus electi forent.

4. Praefecti generalis electio pro primâ vice celebrari debebit in domo Guatimalae, quoniam ipsa est matrix et prima origo nostrae societatis, ut iste honor illi tribuatur. Perpetuis autem futuris temporibus, quoniam in dictis Guatimalae provinciis propter locorum qualitates et domorum penuriam capitula generalia celebrari commode non possunt, hinc est quod, exceptâ dictâ primâ electione, perpetuis futuris temporibus, electio praefecti generalis, et reliqua omnia quae in generalibus comitiis explenda sunt, fieri debebit alternatim Limaec et Mexici, quae sunt domus antiquiores, itaut incipiatur a domo Limaec, ac deinde in domo Mexici, hoc modo electiones alternando, quo aequa habetur ratio domorum, quae actu existunt, et favente Dei misericordiâ imposterum extabunt, in dictis regnis et provinciis.

5. Electio praefecti generalis debet fieri a vicario generali ut infra denunciando, a quatuor assistentibus, a secretario generali, ab omnibus fratribus praefectis, et antiquiori discreto quorumcumque hospitalium, necnon a magistris novitiorum. Ad quam electionem aut personaliter, aut per procuratorem

legitimum, qui tamen esse nequeat neque ullus ex fratribus residentibus in domo ubi fiet electio, neque ullus qui aliàs sit vocalis, convenient omnes. Si quando vero, adiuvante Domino, hospitalium numerus in regno, ubi electio celebrabitur, pervenerit ad decem et novem, tali casu cesset in electione praefecti generalis votum supradictorum discretorum hospitalium. Qui electores cum dicto vicario generali debent congregari in aulâ capitulari opportune instructâ, invocatoque in primis Spiritus Sancti auxilio, praesidente ipso vicario, procedant ad faciendam per secreta suffragia praefecti generalis electionem. Proinde singuli vocales habeant secum plures schedulas uniformes eis per secretarium distributas, quae tribus vicibus plicari possint. Et in superiori parte eiusdem schedulae quilibet ex vocalibus scribet nomen proprium per hæc verba: *Ego frater N.*; in secundâ vero plicâ scribat: *Eligo in praefectum generalem*; et in tertiâ plicâ schedulae scribat nomen illius, quem eliget. Quisque vero partem schedulae, ubi scriptum est nomen ipsius vocalis, primo loco plicabit, et sigillo claudet, ne aperiatur, nec legi possit, et deinde reliquum eiusdem schedulae ita plicabit, ut quod scriptum est non videatur. Quisque etiam ex vocalibus ita scribet, ut quod ab uno scribitur, ab altero non videatur. Et his peractis, schedulas huiusmodi complicatas iuxta ordinem eorum antiquitatis proiciant in urnam seu vasculum ad id collocandum super mensâ ante vicarium appositâ. Omnibus autem schedulis allatis, urna huiusmodi coram vicario et duobus fratribus assistentibus ex antiquioribus aperiatur, et de schedularum numero numeratio fiet, iisque computis abque numeri defectu et absque excessu, incipient aperiiri in eâ parte, in qua

descriptum erit nomen eligendi, relicta integrâ alterâ parte, in qua est nomen eligentis. Et successive, prout aperientur, ab iisdem vicario et assistentibus recognoscantur, et altâ voce per secretarium publicabuntur nomina electorum, et, prout in unoquoque vota data reperientur, adnotabuntur in folio ad id destinato, et unusquisque ex intervenientibus in electione adnotare poterit. Omnibus autem perfectis, si reperiat aliquis in quem concurrat maior pars votorum, scilicet ultra medietatem eligentium, itant unus supra medietatem sufficiat, is intelligatur electus, et electio legitima pronuncietur. Si autem in supradicto scrutinio in nullo respiciatur concurrere maior pars votorum, tali casu ad novum scrutinium, seu ad tot scrutinia procedatur, donec aliquis remaneat electus. Electo vero in praefectum generalem fratres omnes, a vicario ipso incipiendo, obedientiam praestabunt. In casu quo ita in praefectum generalem electus a loco electionis huiusmodi abfuerit, ne interim societas aliquid suo in regimine dispendium patiatur, vicarius superioris partes ad vicariatus normam exequi continuabit, donec ipsi de acceptance ab electo praefecto generali factâ constiterit. Quod si noviter electum in praefectum generalem ante istam acceptance mori contigerit, vicarius eo quo supra modo continuabit usque ad novam praefecti generalis electionem.

6. Et cum possit contingere ut inter vocales adsit suffragiorum aequalitas, ne super hoc oriri possinturbationes, declaratur vicarium, qui electione praesidebit, eiusmodi debere suffragium habere, ut in suffragiorum aequalitate illam dirimat vicarius novo voto per ipsum tunc praestando; quod si ipse vicarius sit in paritate votorum electionis

passivae cum altero, eo casu, non vicarius, sed assistens antiquior, in electione passivâ huiusmodi non comprehensus, suo suffragio paritatem dirimet.

7. Vicarius debet habere suffragium activum et passivum, et quia potest evenire, ut in electione, quae fiet, nominetur in praefectum generalem, et hoc casu incompatibile est ut possit approbare et publicare electionem, ideo disponitur, ut, ipso vicario in praefectum generalem electo, antiquior assistens debeat approbare et publicare electionem.

8. Ut possit in praefectum generalem eligi et nominari quilibet ex fratribus dictae societatis, debet habere completam quadraginta quinque annorum aetatem, et elapsis post professionem quindecim ex illis. Et pariter debet habuisse, ut minus, bis regimen alicuius ex dictae societatis hospitalibus.

9. Et attentâ distantia, quae tanta est inter dicta hospitalia, quandoquidem aliqua¹ inter se plus mille leucis distant, et in eis, quae in posterum extant, eadem pro amplitudine illorum regnorum intercedit² distantia, et in eventibus, quae³ in quolibet illorum occurrerent, promptam convenit adhiberi provisionem, cumque non possit praefectus generalis in adeo distantibus et sejunctis locis unâ cum assistentibus residere: ideo, pro meliori dictae societatis regimine disponitur, quod, praefecto generali in regno Peruano degente, debet committere vices suas praefecto S. Francisci Xaverii de Mexico, adiunctis eidem aliis quatuor assistentibus in capitulo generali eligendis, pro omnibus quae occurrunt in illius regni hospitalibus; et cum in Novâ Hispania fuerit, easdem vices committere debeat

praefecto hospitalis Limae Nostrae Dominae de Carmelo, adiunctis eidem aliis quatuor assistentibus in capitulo generali eligendis, cum plenitudine potestatis, praeterquam quod in pertinentibus ad normam regiminis generalis societatis et peculiaris cuiuslibet ex domibus, et citra remotionem seu dimissionem praefectorum ipsarum (possint tamen ex iustâ causâ ad tempus ab officio suspendere et generalem certiorare, deputato interim in suspensi locum vicario idoneo), nec non dimissionem alicuius ex fratribus, nisi in uno ex delictis expressis in constitutione 21 huius capituli IX; proviso, quod substitutio praefata non possit etiam post obitum praefecti generalis revocari, sed toto temporis intervallo usque ad novi praefecti generalis electionem perdurare, quodque uterque praefectus substitutus, in omnibus quae operabuntur, debeant rationem reddere praefecto generali, sed⁴ eo defuncto, vicario, ut unâ cum assistentibus resolutionem statuat sibi benevisam; cum hoc tamen quod, si contingat ipsum praefectum generalem actu moram trahere in aliquo ex duobus hospitalibus seu domibus Limae vel Mexici, consopita interim censeantur omnis iurisdictio et potestas illius praefati substituti, et exurgat tantummodo post decessum ipsius praefecti generalis ab illâ domo. Ac etiam, magnâ locorum distantia consideratâ, quoniam si praefectum generalem mori contingeret in alio regno, quam eo, ubi futura electio celebrari debet, impossibile fere esset, ut assistentes, qui futurae electionis sunt pars praecipua, opportuno tempore reperiantur in domo talis electionis; hinc est quod statuitur, ut, nisi alia necessitas aut ratio moveat arbitrium praefecti generalis ad alibi residendum, idem

¹ Edit. Main. legit *aliquam* (n. T.).

² Aptius lege *intercedet* (n. T.).

³ Vel leg. *qui, vel omnibus pro eventibus* (n. T.)

⁴ Forsan seu pro *sed legendum* (n. T.)

praefectus generalis cum assistentibus de novo electus, si electio celebrata fuerit in Novâ Hispaniâ, ire debet ad residendum in Peruviâ, et ita e contra si in Peruviâ electus fuerit, ad Novam Hispaniam venire debeat.

10. Et quia, vitâ functo praefecto generali, necesse est adesse superiorem usquequo deveniatur ad novam electionem, disponitur quod prior tunc temporis existens conventus seu domus Bethlehem Guatimalae, quoniam ipsa domus est matrix et origo nostrae societatis, assumat nomen et vices vicarii generalis.

11. Praedictus autem vicarius regimem debeat habere, et eandem auctoritatem et potestatem, quam praefectus generalis, praeterquam quod in concernentibus mutationem regiminis, ac remissionem seu dimissionem praefectorum peculiarium; quia haec non debet posse, interim dum vicariatus duraverit, facere.

12. Idem vicarius generalis convocabit vocales ad electionem futuri generalis, quae, ut supra, facienda erit omnino post annum completum, designando statutam diem ad illam faciendam, absque potestate illam ulterius prorogandi. Et si post completum huiusmodi tempus causâ infirmitatis defuerit aliquis ex vocalibus, aut opportune non advenerit, eo casu fiet electio a vocalibus, qui tunc temporis praesentes comperientur ad suffragia. Adveniente igitur die statutâ in aulâ capitulari incipient peragi scrutinia pro eligendo praefecto generali, et, quatenus in dictâ die electio non concludatur, scrutinia continuari possint per alios duos dies sequentes, ita ut electiones spatio septuaginta duarum horarum de momento ad momentum a primo puncto ingressus in aulam capitularem omnino concludi debeant. Quod si intra dictum tempus

non concludatur electio, devolvatur ad eum, quem secundum Deum expedire iudicaverit in praefectum generalem nominare et eligere. Quod si is, qui capitulo praesidet, nominare seu eligere recuset, is ipso facto absque aliâ declaratione voce activâ et passivâ in perpetuum privatus censeatur et sit, et facultas nominandi devolvatur ad antiquiorem ex assistentibus, seu, si ipse antiquior sit qui praesidet, ad assistentem subsequentem, cum obligatione eligendi et nominandi sub eadem poenâ, et sic pari modo gradatim ad assistentes subsequentes seu vocales antianitatis ordine succedentes devolvatur. Is vero, ad quem tali casu electio et nominatio devoluta erit, intra spatium vigintiquatuor horarum debeat omnino eligere seu nominare.

13. Porro sequutâ praefecti generalis publicatione, pergat capitulum, praesidente ipso praefecto generali, ad eligendum quatuor assistentes, in quorum electione votum habeant ii omnes, qui in generali capitulo suffragia ferre possunt, et ipse etiam ex vicarius. In istorum electione servetur eadem forma pro electione praefecti generalis praescripta, et in casu paritatis votorum, ipse praefectus generalis per excessum alterius voti paritatem dirimat. Omnium vero quatuor assistentium huiusmodi intra spatium vigintiquatuor horarum a publicatâ in capitulo praefecti generalis electione omnino concludatur. Quod si tali tempore non omnium, sive nullius electio conclusa fuerit, eo casu praefectus generalis, pro totidem, pro quot electio conclusa non fuerit, fratres sibi benevisos in assistentes assumat. Si vere contingat electum in praefectum generalem absentem esse a loco capituli, tali casu nihilominus ad assistentium electionem, praesidente eodem vicario, capitulum procedat; in casu vero electio-

nis intra praescriptum tempus non conclusae¹, assumptio assistentis vel assistentium, pro quibus electio conclusa non fuerit, ipsi praefecto generali relinquatur.

14. Nominandi et eligendi in assistentes debent habere quadraginta annorum completorum aetatem et duodecim professionis, quique saltem semel praefecti fuerint alicuius ex dictae societatis hospitalibus, quodque² moram traxerint in regnis seu provinciis in quibus extant hospitalia; ideoque, si possibile fuerit, duo eligi debebunt ex illis qui domum aliquam gubernarunt in Peruviae regnis, et duo alii ex iis qui gubernarunt in Novâ Hispaniâ, hoc tamen ordine servato, ut, quoties electio praefecti generalis celebrabitur in Novâ Hispaniâ, tunc primus et secundus assistens eligatur seu assumatur ex iis qui gubernarunt in regnis Peruanis, quando vero praefecti generalis electio Limaee celebrabitur, tunc primus et secundus assistens eligatur ex iis qui in Novâ Hispaniâ gubernarunt.

15. Adveniente obitu alicuius ex assistentibus, penes praefectum generalem et reliquos assistentes facultas sit nominandi ei successorem, et ille, quem ita nominaverit³, eandem habeat auctoritatem ac durationem, perinde ac si fuisset electus in capitulo generali.

16. Electio praefecti, vice-praefecti, et quatuor discretorum fiat a confratribus cuiuscumque domus et hospitalis habentibus votum, prout maiorum infirmariorum, procuratorum domus. Electio autem praefecti confirmari debeat a praefecto generali, qui confirmationem negare non possit, nisi ex iustâ causâ ab assistentibus approbandâ; et donec

praefectus electus confirmetur, gubernet, non tamquam praefectus, sed tamquam praesidens. Praedictorum autem officium ad triennium duret, et possit praefectus generalis unâ cum assistentibus ad eorum arbitrium nominare secretarium generalem, atque is, qui generali obeunte in tali munere reperietur, usque ad novi generalis electionem eiusque publicationem debeat continuare.

17. In eligendo autem a vocalibus cuiusque domus et hospitalis in praefectum peculiarem, debent in eo concurrere trigintaquinque anni completi aetatis et novem professionis; et casu quo, ut continget, in unâ vel alterâ domo seu hospitali, prout sibi videbitur et expedire censuerit, actu commoretur idem praefectus generalis, tunc cura, gubernium et administratio illius domus particularis pertineat et spectet ad ipsum praefectum generalem, itaut praefectus localis nullam habeat durante illo tempore iurisdictionem praeter eam, quam illi committere vel permittere iudicaverit arbitrio suo praefectus generalis.

18. Praefectus generalis et assistentes a fratribus rationem petent et recognoscant, necnon administrationis gestionem, cum arbitrio et potestate fratres ab uno ad aliud hospitale demuttandi, et puniendi contumaces et instituti transgressores, nec non illos, qui deliquerint, iuxta excessus et culpa, in quam incurrerint, qualitatem.

19. Fratres praefecti, prout ad quemlibet spectabit, conservabunt in archivio documenta foundationis, necnon libros et scripturas ad hospitale pertinentes, omnibus distincte et clare admodum in inventarium redactis, nec ullo modo quovis praetextu, causâ, ratione aut occasione extrahet, nec levabit ex archivio ipso originaliter scripturas, quae pro tempore inibi fuerint, aut in poste-

¹ Edit. Main. legit *conclusa* (n. T.).

² Aptius lege *quique* (n. T.).

³ Aotius lege *nominaverint* (n. T.).

rum perpetuo in eo ponentur, neque has praesentes sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae, quam eo ipso, absque ullâ aliâ declaratione, incurret dictus pater praefectus, et quicumque alii contravenientes, nec minus permittet ut inde extrahantur aut leventur, nisi ob necessariam causam, quae sit approbata a praefecto generali et assistentibus, vel fratre ab eis commissionem habente ad extrahendam attestationem ex originalibus, quo peracto in archivio reponentur.

20. Si quis fratrum non fuerit aptus ad domus aedificationem et pauperum servitatem, et, cum charitate aliquoties admonitus, incorrigibilem se demonstraverit, praefectus certiozem faciet generalem praefectum, ut iubeat unâ cum assistentibus illi missionem facere, et dimissis a votis absolutus remanebit.

21. Et quando quis frater nostrorum, quod Deus avertat, crimen laesae maiestatis tum divinae tum humanae incurrit, aut fidei suspectae fuerit, seu quodcumque aliud capitale delictum admiserit, expelletur a nostrâ societate, eique illius habitus auferatur.

22. Frater praefectus noviter electus rationes sumat a praefecto hospitalis qui munus suum finierit, assistentibus quatuor fratribus discretis recentere electis, et a maiori infirmario, dictusque praefectus petet ab antecessore suo libros et omnes alias scripturas archivii.

23. Si quis frater admiserit culpam dignam reprehensione hanc illi praefectus blande et officiose impartiatur, et, si culpa fuerit magni momenti, ut indicet reprehensioni adiungere poenitentiam seu punitionem, id prudenter faciet.

24. Aderit in omnibus hospitalibus capsula cum tribus clavibus, ubi pecunia reponatur, earumque unam habebit praefectus, et alias duas duo antiquiores dis-

creti, et in ipsâ arcâ duo erunt libri, ut in uno quod recipitur, in altero quod expenditur adscribatur.

25. Vocent se invicem titulo *vestrae charitatis* et fratrum, etiam scribendo seu loquendo ad generalem praefectum.

26. Continuatur pium et necessarium ministerium, quod introductum reliquit noster frater Petrus a S. Iosepho docendi pueros pauperes legere, scribere et supputare, ac doctrinam christianam in scholâ speciali, quae debet extare in quolibet hospitali; eritque magister unus ex nostris fratribus, animadverso quod is talis sit, cuius virtuti confidi possit bona educatio et doctrina puerorum, et hoc gratis absque receptione solutionis et stipendii alicuius.

27. Quoties bis poterit haberi oblectatio ruri vel domui ad arbitrium superioris, ut exinde aliquid detur labori sublevamen; et ita id fiet ut non desint fratres obsequio pauperum infirmorum.

1. Pro quolibet ex fratribus, qui obierint, dicitur in illo hospitali missa solemnitas, ut aiunt, de corpore praesenti, et similiter alia nonâ post eius obitum die, curabiturque pro eius animâ celebrari triginta missas planas, et omnia hospitalia, quae sub iurisdictione fuerint praefecti, qui fuerit superior hospitalis ubi frater obierit, ei tres missas planas pro eius animâ facient celebrari, et omnes fratres illius domus vel¹ defunctus fuerit, novem dierum ab eius morte sequentium spatio pro dicti fratris defuncti animâ applicabunt omnia rosaria, coronas et alia poenitentiae opera, quae fecerint, exceptis illis quae tenebuntur pro benefactoribus applicare; eique applicabunt alias indulgentias, quas consequi procurabunt, prout visitatio quinque altarium, vigore bullae sanctae cruciatae.

Capit. X.
Suffragia et
preces, quae
debent peragi
pro nostris de-
functis et bene-
factoribus.

¹ Potius lege *ubi pro vel* (A. T.).

2. Singulis annis in omnibus nostris hospitalibus uno post Defunctorum Commemorationem die dicetur missa solemnis cum nocturnis et tumulo pro omnibus nostris fratribus defunctis, et finiatur cum solemni responso assistentibus omnibus fratribus cum cereis prae manibus accensis, idemque fiet in missis, quae cantari debent peculiariter pro quolibet fratre defuncto.

3. Exactissimum afferant in observantia et servatione constitutionum studium, ut ad litteram observentur, et ad hunc finem in triclinio legentur hora prandii et coenae omnibus anni sextis feriis.

Omnes istae constitutiones, exceptis votis, non obligant sub peccato eorum transgressores; attamen nos ad eandem observantiam involabilem compellere debet Dei amor, qui nos in illas congregavit, et salutis aeternae desiderium, uti nostrae observantiae praemium ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefatus Rodericus procurator generalis constitutiones huiusmodi, quo firmius subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti et aliàs dictae societatis statui opportune a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desideret nos, ipsius Roderici procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter correctis inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum no-

strorum S. R. E. cardinalium super hoc negotio a nobis specialiter deputatorum consilio, praefatam societatem confratrum Bethlehemitarum nuncupatam hospitalium pauperum convalescentium in Indiis Occidentalibus in Congregationem, sub regulâ S. Agustini et superscriptis constitutionibus, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituímus; ac easdem constitutiones praecursas, cum omnibus et singulis in eis contentis, auctoritate et tenore praedictis confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Praeterea eandem Congregationem sic a nobis erectam, eiusque confratres, hospitalia, ecclesias et personas quascumque, ab omnimodâ iurisdictione et correctione quorumcumque Ordinariorum locorum, eadem auctoritate, harum serie, eximimus et plenarie liberamus, ipsamque Congregationem, confratres, hospitalia, ecclesias et personas huiusmodi sub immediatâ nostrâ et huius sanctae Sedis Apostolicae protectione et subiectione suscipimus. Porro ipsam Congregationem, sic erectam, eiusque confratres quoscumque, a solutione quartae funeralis tam saecularibus quam regularibus ecclesiis parochialibus, aliisque locis piis, etiam doctrinae populi Indorum aut aliâ quavis denominatione nuncupatis, debitae, auctoritate praefatâ, earundem tenore praesentium, plenissime et amplissime de novo eximimus pariter et liberamus: declarantes huiusmodi exemptionem suffragari debere etiam quoad hospitalia in futurum erigenda et personas commorantes et inservientes intra septa hospitalium, dummodo tamen sepeliantur in ecclesiis dictorum confratrum, et dictae ecclesiae

Conclusio constitutionum.

Confirmatio relatarum constitutionum.

aliàs habeant coemeterium. Insuper eisdem confratribus, ut sanctissimum Eucharistiae sacramentum, debito tamen cum honore et reverentiâ, in ecclesiis dictorum hospitalium assidue et perpetuo asservare et retinere libere et licite possint; utque sacramenta Poenitentiae, Eucharistiae et Extremae Unctionis administrari valeant infirmis et aliis personis supra expressis per capellanos eorundem hospitalium, dummodo tamen iidem capellani intra septa dictorum hospitalium commorentur; utque liceat eisdem capellanis in dictis ecclesiis divina officia et missas solemnes celebrare, etiam in hebdomadâ maiori, auctoritate et tenore praedictis concedimus et indulgemus. Denique confratribus dictae societatis, vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, die primâ eorum ingressus in societatem huiusmodi, plenariam; necnon omnibus et singulis ipsius societatis confratribus, ac infirmis morientibus, et personis inservientibus in dictis hospitalibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere similiter poenitentes et confessi, ac sacrâ communione refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, nomen Iesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, iidem plenariam; ac omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere quoque poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis dictorum confratrum tam haecenus erectis quam in posterum quandocumque erigendis, in duabus tantum anni festivitibus per Ordinarios locorum respective semel tantum designandis, a primis vespere usque ad occasum solis festivitatum huiusmodi, annis singulis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae ma-

tris Ecclesiae exaltatione piâ ad Deum preces effuderint, qua festivitate praefatarum id egerint, etiam plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definituri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, et in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dictae confraternitatis, ac ecclesiarum, Ordinum et locorum priorum quorumlibet aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius

Clausulae.

Derogatio
contrariorum.Fides iran-
sumptorum.

notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi martii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 26 martii 1687, pontif. anno XI.

CLXXXII.

Confirmantur decreta cardinalis protectoris pro reformatione provinciae Pedemontanae Ordinis B. M. de Monte Carmelo.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti fratres Reformati provinciae Pedemontanae Ordinis fratrum B. M. Virginis de Monte Carmelo, quod dilectus filius noster Palutius S. R. E. presbyter cardinalis de Alteriis nuncupatus, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protector, pro reformatione dictae provinciae iussu nostro instituta, auctoritate sibi ad id per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositam attribuit, nonnulla decreta edidit tenoris qui sequitur, videlicet.

« Palutius de Alteriis S. R. E. cardinalis, totius Ordinis Carmelitarum protector. Cum expositum fuisset Suae Sanctitati reformationem, primum in conventu Taurinensi Ordinis fratrum beatissimae Mariae Virginis de Monte Carmelo, deinde in aliis conventibus provinciae Pedemontanae a quadraginta

circiter annis successive institutam, sub observantia constitutionum a felicis memoriae Urbano VIII et Innocentio X pro conventibus in eodem Ordine reformatis et reformandis, ita dilapsam esse ut vix illius vel leve remansisset vestigium: illa nobis iniunxit, ut isti reformationi restaurandae omnino provideremus. Ideo ad dictam provinciam ablegavimus reverendum patrem Valentinum a S. Ioanne, sacerdotem professum provinciae Aquitaniae et sacrae theologiae professorem emeritum, qui, postquam a mense iulio proxime praeterito visitationi singulorum conventuum accurate ac diligenter incubuisset, eorum statum in spiritualibus et temporalibus ad nos transmisit, quo dignovimus disciplinae regulari in ista provincia propemodum extinctae prompto salutarique remedio subveniendum esse. Quocirca, ut iussioni Suae Sanctitatis pareamus, auctoritate per sacram Congregationem nobis commissa, sequentia observanda esse duximus:

1. Quia in praesenti rerum circumstantia vix sperari potest ut in omnibus conventibus exacta praefatarum constitutionum praxis restitui queat, tum ob quaedam decreta, quae leges municipales vocant, in variis successive congregationibus condita et pluribus dictarum constitutionum articulis adversantia, ideoque ab una parte provinciae impugnata et per aliam propugnata, tum ob tenuem affectum quem plures alumnorum provinciae habent ad observandam disciplinam in eisdem conventibus contentam; et aliunde nonnulli praedictorum alumnorum ardentem ad sinceram exactamque illarum observantiam, et a nobis efflagitant, ut in uno alterove conventu congregati, et ab aliis seiuncti, in perfecta et litterali constitutionum pravi, prout Deo in sua profes-

Tria cenobia solvantur pro reformatione.

Referuntur decreta edita a cardinali protectore auctoritate recepta a Congregatione episcoporum et regularium.

sione pollitici sunt, viventes, snae obligationi satisfacere queant: nos, inhaerentes decretis pro provinciâ Narbonensi antehac factis per bonae memoriae cardinalem Ginetum protectorem Ordinis, ac a¹ felicis recordationis Urbano VIII confirmatis per Breve datum xvii februarii MDCXLIV, et articulis conditis per Ioannem Antonium Philippinum generalem xxix septembris MDCXL pro introducendâ et conservandâ strictiori observantiâ in conventibus et provinciis ex parte reformandis in dicto Ordine, ordinamus praedicto visitatori, ut eos, quos in conscientia ad id idoneos arbitrabitur, in conventibus Astensi, Doglianensi et Clarasensi constituas², et singuli illorum post recollectionem decem dierum solemniter coram Sanctissimo suam professionem renovabunt, et, iuxta artic. xv cap. v, part. iii constit., et artic. vi cap. final., quaest. iv dictarum constitutionum, iuramento promittent, et in cartâ renovationis si scribent³, se illas litteras rursus amplecti et cum Dei gratiâ se fideliter observaturos, manebuntque eo ipso immunes a quibuscumque legibus municipalibus, consuetudinibus et decretis congregationum definitorialium, capitulorum provincialium et generalium, etiam auctoritate apostolicâ firmatis, conformiter artic. vi part. iv constitutionum, in quantum sunt dictis constitutionibus adversa aut diversa.

De graduatis.

ii. Quia compertum est istius reformationis excidium et⁴ perniciem potissimum ex usu privilegiorum et praecminentiarum, quae graduatis conservata fuerunt, provenisse, ne illa, quam sanctissimus dominus vult institui, simili periculo exponatur, ordinamus, quod nul-

lus deinceps poterit ullum gradum scholasticum suscipere, nisi modo et formâ, ac sub conditionibus, exacteque servatis omnibus, quae art. x cap. ix, part. i dictarum constitutionum praescribuntur; et si qui ex illis, qui in praefatis tribus conventibus collocabuntur, sint aliquo gradu scholastico insigniti, omnibus privilegiis, exemptionibus et quibuscumque praecipientiis, quae suis respective gradibus et¹ quacumque concessione etiam Sanctae Sedis et sacrae Congregationis competunt, in perpetuum scripto renunciabunt; quod et facient alii, qui ad dictam strictiorem observantiam ex aliis conventibus, servatis servandis, posthac transire volent; omnesque sese iureiurando adstringent nunquam in participationem dictorum privilegiorum ob quamcumque causam se consensuros, sed illi semper obstituros; et, si qui contra fecerint (quod Deus avertat), eo ipso tanquam periuri et infames absque aliâ declaratione subiacebunt omnibus poenis dicto artic. x cap. ix, part. i constitutionum expressis.

iii. Praefatos tres conventus colendae isti strictiori observantiae addimus; et in Astensi novitiatum² instituimus, extra quem nullus sub poenâ nullitatis pro dictâ provinciâ investiri et probari poterit; in aliis duobus vel seminario iuniorum professorum, vel studiâ collocabuntur; qui omnes cum aliis postea aggregandis perpetuo regentur ab uno vicario provinciali immediate subiecto patri generali Ordinis pro tempore existenti, cum potestate et iurisdictione, nempe independentem a provinciali, postulantes ad novitiatum, ac novitios, servatis servandis, ad professionem admittendi, seminaria iuniorum professorum instituendi, illos ad studia in conventibus

De censurabilium dispositione et vicari provincialis auctoritate.

¹ Praeposit. a nos addimus (R. T.).

² Videtur legendum *constituat* (R. T.).

³ Forsan, *subscribent pro si scribent* (R. T.).

⁴ Male edit. Main. legit *eo pro et* (R. T.).

¹ Aptius lege *ex pro et* (R. T.).

² Edit. Main. legit *novitiatu* (R. T.).

reformatis mittendi, dignos ad sacros ordines praesentandi, necnon ad conciones et confessiones audiendas admittendi, fratres de uno conventu ad alium reformatorem transferendi, et generaliter faciendi alia latius expressa in dictis Brevi et articulis, quae exacte in omnibus et per omnia servanda erunt in dicta provinciâ Pedemontanâ, ac si pro eâ nominatim concessa vel ordinata essent, nisi praesentibus sint contraria.

iv. Vicarius provincialis eligetur a personis et modo praescriptis § xx articulo domini Philippini, non tamen is qui in capitulo terminabit officium provincialis, nec etiam in provincialem eligi poterit qui in capitulo desinet esse vicarius provincialis.

v. Semper vicarius provincialis manebit, etiamsi provincialis esset reformatus, et independenter ab illo sua auctoritate fruetur, donec exacta constitutionum observantia perfectaque reformatio in omnibus constitutionibus provinciae instituta fuerit, habebitque vocem et locum in capitulis provinciae post provincialem absolutum et recens electum.

vi. Poterit singulis trienniis, sine cuiuscumque consensu, unum aliorum conventuum provinciae istis tribus adiungere, si opportunum indicaverit, suosque subditos, aliis remissis ad patrem provincialem ut illis de conventu provideat, collocare (excepto aliquo sexagenario, si quis forsân ibi reperiretur), quo sic paulatim non fucata, sed sincera reformatio introducatur.

vii. Iuxta articulos domini Philippini semper erunt saltem duo definitores ex reformatis, qui in singulis capitulis provinciae eligentur ex quinque quos vicarius provincialis et duo definitores absolventi et priores reformatorem cum suis discretis nominaverint; si secus fa-

ctum fuerit, primi duo ex nominatis eo ipso erunt primi definitores provinciae. Similiter provincialis electus, etiamsi esset reformatus, tenebitur eligere pro suo assistente, seu socio, unum ex tribus, qui sibi a praedictis vicario, duobus definitoribus recens electis, et prioribus praesentabuntur.

viii. Non poterit vicarius consentire ut ullus suorum subditorum a quocumque superiore Ordinis missus, etiam studii, concionum, aut regentiae, vel aliâ quacumque causâ, vadat habitatum in conventu non observante dictas constitutiones, sub poenâ depositionis ab officio per vicarium, et perpetuae privationis vocis et loci a religioso migrante, ubicumque inhabitet, incurrendâ, qui etiam habebitur pro desertore reformationis, nec vicissim vicario fas erit aliquem non observantem dictas constitutiones, a quocumque missus fuerit, in conventibus sibi subditis ad habitandum admittere, nisi praeviâ annuâ probatione, aut forsân ad conciones habendas tempore Adventus et Quadragesimae.

ix. Nullus etiam ex aliis conventibus in istis tribus et aliis successive aggregandis admitti poterit, nisi conformiter constitutionibus § v de regimine provinciarum, part. iii constitutionum, et quinto articulo domini Philippini, probatus fuerit per annum; gaudebit tamen durante probatione suis voce et loco; sed solum cum patribus, et non cum novitiis conversabitur.

x. Conventus semel in anno visitantur, nisi casus extraordinarius aliud exigat, et quidem a solo vicario provinciali cum assistente singulis trienniis de consilio piorum reformatorem a se assumendo.

xi. Virtute suprascriptorum decretorum nec sunt nec erunt liberi ab observatione constitutionum strictioris ob-

De religiosis mittendis et recipiendis.

Item de istis.

De visita'tione

De constitutionibus et visitationibus.

servantiae qui illam in sua professione promiserunt, nec ab obligatione servandi vitam communem ii qui ieiurando ipso, iuxta decretum felicitis recordationis Urbani Papae VIII die xxiv februarii mdcxlii, obstricti sunt, qua¹ ab istis obligationibus eos solvere non intendimus nec possumus.

Antescripta decreta in praefata provincia Pedemontana praecipimus perpetuo servari.

Datum Romae, in palatio nostro, die xxviii ianuarii, anno Domini mdcxxxvi. *Sic signatum*, PALTIVS protector.

Loco $\frac{1}{4}$ sigilli.

GREGORIUS GRIPPANUS secretarius, *concordat cum originali*.

Sic testor; Romae xxvii decembris mdcxxxvi, FR. DAMASCENUS A NATIVITATE B. M. V., notarius apost. Ordinis Carmelitarum ».

In capitulo generali definitum fuit, haec decreta confirmanda apostolica auctoritate et servanda etiam in provincia Poloniae.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, decreta huiusmodi subinde per commissarios a capitulo generali Ordinis praedicti novissime celebrato deputatos, post exactum illorum examen, digna reperta fuerint quae, pro solidiore introductione et feliciore progressu dictae reformationis, apostolicae confirmationis patrocinio, si ita nobis placeret, munirentur, quinimo idem capitulum generale decreta praeserta in provincia Poloniae dicti Ordinis observari ordinaverit; et nos illa per quasdam nostras in simili forma Brevis litteras pro eadem Polonia confirmaverimus; nunc vero dicti exponentes ve-reantur, ne, similis apostolicae confirmationis defectu, eorum provinciae reformatio statim pereat, sicut alia quae ante annos triginta vel circiter instituta fuerat; et multi fratres, qui ad reformationem huiusmodi anhelant, non audeant illam amplecti, nisi petita et obtenta

¹ Legendum videtur quia (A. T.).

prius decretorum huiusmodi apostolica confirmatione: nobis propterea exponentes praedicti humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune provideri et ut¹ infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a inre vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decreta praeserta, pro reformatione provinciae Pedemontanae a memorato Palatio cardinali et protectore edita, ut praefertur, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, et in eadem provincia Pedemontana servari mandamus, illique² inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iniuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementis.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a

¹ Particulam ut nos addimus (A. T.).

² Potius lege illisque (A. T.).

Confirmatio
relatorum de-
cretorum.

Clausulae.

quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et provinciae huiusmodi, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii martii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno xi.

Dat. die 27 martii 1687, pontif. anno xi.

CLXXXIII.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum, quo permittitur Ordini B. M. de Mercede redemptionis captivorum recitatio officii cum missâ sancti Raymundi de Pennafort sub ritu secundæ classis cum octavâ.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E.

1 B. Raymundus Sanctorum albo adscriptus fuit a Clemente VIII const. ed. MDCVI, die 29 aprilis, pontif. x. eiusque festum die 7 ianuarii; ab Innoc. vero XI const. ed. MDCLXXX, die 15 februarii, pont. IV, extensum fuit officium B. M. de Mercede; et in seq. const. ed. MDCLXXXVII, die 18 aprilis, pontif. xi, agitur de B. Petro Armenogol.

cardinalium sacris ritibus præpositâ, ad supplicationem dilecti filii Bartholomæi de Ribero vicarii ac procuratoris generalis Ordinis fratrum B. M. de Mercede redemptionis captivorum, decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

« Sacra Rituum Congregatio, ad preces reverendi patris magistri fratris Bartholomæi de Ribero vicarii ac procuratoris generalis totius Ordinis B. V. M. de Mercede redemptionis captivorum, referente eminentissimo et reverendissimo cardinali Capisuccio, indulsit ut officium cum missâ sancti Raymundi de Pennafort Ordinis Prædicatorum, quod hactenus sub ritu duplici maioris, quatenus die xxiii ianuarii recitatum est a religiosis utriusque sexus prædicti Ordinis B. M. de Mercede, in posterum ab eisdem religiosis utriusque sexus de Mercede recitari ac respective celebrari possit et valeat sub ritu duplici secundæ classis cum octavâ, eo quod idem sanctus Raymundus cum sancto Petro Nolasco primo fundatore et Iacobo primo Aragoniæ rege in civitate Barchinonensi de anno MCCCXVIII fuit confundator prædicti Ordinis B. M. de Mercede. Hac die xxii februarii MDCLXXXVII. I. C. card. LAD. BERNARDUS CASALIUS, sacr. rit. Congregationis secretarius. »

§ 2. Cum autem, sicut dictus Bartholomæus vicarius et procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmius subsistat, apostolicæ confirmationis nostræ patrocínio comuniri plurimum desideret: nos, ipsius Bartholomæi vicarii et procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si

Contrarium derogatio.

Decretum dicte Congregationis.

Confirmatio relati decreti.

quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clusulae.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Confirmandorum derogatio.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII aprilis MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 18 aprilis 1687, pontif. an. XI.

CLXXXIV.

Confirmatur decretum Congregationi Rituum, quo conceditur Ordini beatæ Mariae de Mercede redemptionis captivorum facultas recitandi officium et celebrandi missam beati Petri Armgol martyris¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper ad supplicationem dilecti filii Bartholomaei de Ribero vicarii et procuratoris generalis Ordinis fratrum Beatæ Mariæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum emanavit a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus preposita decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Cum sacra Rituum Congregatio, die XXIII martii MDCLXXXVI, ad relationem eminentissimi et reverendissimi cardinalis Azzolini declaraverit constare de cultu a tempore immemorabili praestito dicto Beato, et de casu excepto a decretis felicis recordationis Urbani VIII cum approbatione sanctissimi domini subsequenti die XXVIII dicti mensis, hodie, ad emixas preces reverendi patris magistri fratris Bartholomaei de Ribero vicarii et procuratoris generalis praedicti Ordinis, eadem sacra Congregatio, referente eodem eminentissimo Azzolino, audito in voce et in scriptis reverendissimo domino fidei promotore, censuit concedendam esse omnibus religionis utriusque sexus ex praefato universo Ordine Beatæ Mariæ de Mer-

Decretum Congregationis Rituum pro festo dicti Sancti diei 1 septembris sub ritu secunda classis cum octava.

¹ Hic beatus declaratus fuit religiosus dicti Ordinis, et non Trinitariorum, a Clemente IX const. ed. MDCLXXV, die 20 aprilis, pontif. V; de S. Raymundo altero huius Ordinis sancto vid. const. praecedentem; et de beata Maria de Focos vide ad Innocentii XII const. ed. MDCCXVI, die 20 ianuarii, pont. V; in constitut. vero editâ MDCCXVI, die 6 iulii, pontif. V, agitur de festo laudati B. Petri.

cede tantum facultatem recitandi officium et celebrandi missam in honorem dicti beati Petri Armengol de communi unius martyris quotannis die 1 septembris anniversariâ obitus eiusdem Beati, cum lectionibus et oratione pariter de communi, sub ritu duplici secundae classis cum octavâ, ut in libello impresso officiorum praedicti Ordinis, seu religiosi⁴, si sanctissimo domino nostro placuerit: hac die XXIII Ianuarii MDCLXXXVII. Et facto de praedictis verbo cum sanctissimo, Sanctitas Sua benigne annuit: die III februarii MDCLXXXVII. - H. C. LUDOVICUS BERNARDUS CASALIUS, sacrae Rituum Congregationis secretarius ».

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Bartholomaeus vicarius et procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi plurimum desideret: nos, specialem ipsi Bartholomaeo vicario et procuratori generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiacimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios

¹ Aptius lege *religionis* (R. T.).

et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides traasumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII aprilis MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 18 aprilis 1687, pontif. anno XI.

CLXXXV.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium declarans superioribus localibus fratrum Discalceatorum B. M. de Mercede redemptionis captivorum non licere pecunias mutuo accipere, nisi iuris ordine servato¹.

¹ Aliud decretum pro magistro generali circa electionem magistrorum extat in constit. editâ MDCLXXXIII, die 18 decembris, pontif. VIII, et nonnulla statuta capituli generalis referuntur in constit. editâ MDCLXXXVII, die 15 maii, pontif. XI.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Nuper pro parte dilecti filii Caroli a Matre Dei procuratoris generalis Congregationis fratrum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum Discalceatorum nuncupatorum Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, negociis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, exposito, quod dilectus pariter filius vicarius generalis dictae Congregationis fratrum Discalceatorum cognoverit in eadem Congregatione a nonnullis superioribus localibus introductum fuisse abusum consumendi capitalia pecuniarum sub titulo mutui cum solâ licentiâ unius ex superioribus maioribus ipsius Congregationis, ipsosque superiores locales subinde ad restitutionem obligatos allegare impossibilitatem, eo quod pecunia huiusmodi in solutionem aeris alieni aliasque necessitates erogatae fuerint, atque ita conventus in perpetuum aggravatos remanere, cum pecuniae sic mutuo acceptae consumantur contra apostolicarum constitutionum et decretorum conciliarium dispositionem, ac proinde idem vicarius generalis mandaverit ipsi Carolo procuratori generali ut a praefatâ Congregatione cardinalium prohiberi obtineret omnibus superioribus cuiuscumque gradus praefatae Congregationis fratrum Discalceatorum, ne in futurum facultatem concederent recipiendi mutuo capitalia pecuniarum, nec illa consumerent, nisi servato iuris ordine: emanavit ab eadem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Sacra Congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, attentis narratis, censuit praedictis religiosis non licere enunciatas pecunias mutuo acci-

Decretum sa-
erae Congrega-
tionis.

pere, nisi iuris ordine servato. Romae, xx martii, MDCLXXXVII. — G. cardinalis CARPINENS. — B. PANCIATICUS secret. ».

§ 2. Cum autem, sicut dictus Carolus procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desideret: nos, ipsam Carolum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum; harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Confirmatio
relati decreti.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, snosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditors, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, dictae Congregationis fratrum Discalceatorum, etiam iuramento.

Derogatio
contrariorum.

confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium prae-missorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumpturum.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX aprilis MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 19 aprilis 1687, pontif. an. XI.

CLXXXVI.

Confirmantur et innovantur quaedam Pontificum constitutiones in urbe Roma franchiliarum nomen abolentes, et nova poena in contravenientes constituitur¹.

**Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

R. fert constitutiones praedecessorum.

§ 1. Cum aliâs felicitis recordationis Iulius Papa III, praedecessor noster, in-

¹ Praeter hic relatas et laudatas constitutiones, extat alia ed. MDCLXXXVII, die 14 augusti, pont. 1, de franchitiis in dohanâ Urbis; et in

frasci ptam constitutionem ediderit, cuius tenor est:

« *Iulius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.* Cum civitates et loca omnia, in quibus sanctissimum Christi nomen colitur, deceat esse facinorosis hominibus expiata atque purgata, nemo est qui non intelligat, quam maxime oporteat almam Urbem nostram, apostolorum Petri et Pauli ac tot martyrum sanguine consecratam, in qua Summus Pontifex cum sacro cardinalium collegio residet, et ad quam ex omnibus mundi partibus, veluti ad portum saluberrimum, gentes conflunt, quae denique communis omnium patria censetur, esse ipsis facinorosis hominibus vacuum. Sane, cum a diversis Pontificibus praedecessoribus nostris plures constitutiones adversus homicidas, sicarios, latrones, sacrilegos, raptores, aliosque facinorosos homines, eorumque fautores et receptatores, sine quibus delinquentes diutius latere non possunt, editae fuerint, quae vel temporum iniquitate, vel ad senium et occasum vergentis saeculi corruptelâ, aut magistratum negligentia, minus custodiuntur et observantur, ac fere in desuetudinem abierunt: operae pretium censuimus constitutiones ipsas approbare et innovare, prout illas motu proprio et ex certâ scientiâ cum omnibus et singulis censuris et poenis in eis contentis harum serie approbamus et innovamus. Et insuper, quia (sicut accepimus) quorundam eorumque processit licentia, ut non solum homicidas et facinorosos, ac alios praedictos, contra iuris et sacram constitutionum praedictarum prohibitionem receptare audeant, sed etiam

Innocentii XII constit. ed. MDCCXII, die 8 maii, pontif. 1, agitur de remissione facinorosis viris non concedendâ.

¹ Ista iam habetur in tom. VI, p. 463 (R. T.).

domos suas, necnon vias publicas et plateas, quae circa domos sunt, facinorosis ipsis tutum refugium et quasi portum esse velint, signatis etiam *franchitiarum* nomine quodammodo limitibus in viâ, quos iustitia ministris ingredi non liceat: nos, abominabile et detestandum franchitiarum huiusmodi nomen penitus abolemus et perpetuo abolitum fore decernimus. Volumus autem causarum capitalium iudicibus, barisellis, apparitoribus, et aliis iustitiae praefectis et ministris, quascumque vias et plateas, aedes et domos, ad requirendos, capiendos et debitis poenis afficiendos facinorosos homines, die noctuque liberas et apertas esse. Si quis autem, post huius nostrae voluntatis declarationem, franchitias huiusmodi adhuc habere et tueri, ac illorum¹ praetextu, aut aliâs quomodolibet, iustitiae ministros in executione eorum officii impedire praesumpserit, etiamsi baronus, domicellus, comes, dux, principis cuiusvis orator, aut, quod futurum minime credimus, episcopus, archiepiscopus, patriarcha, aut etiam S. R. E. cardinalis extiterit, noverit se amissionis gratiae ac benevolentiae nostrae, necnon correctionis² et emendationis, prout nobis iuxta circumstantiarum qualitatem videbitur, poenas ipso facto incursum. Si quis vero in tantam decreverit³ audaciam, ut etiam violenter et manu armata ipsis iustitiae ministris se opponere et resistere ausus fuerit, tam facientes, quam mandantes, eo ipso crimen laesae maiestatis incurvere declaramus; et pro illius condignâ ultione, si, ultra iustitiae ministros, maiori manu opus fuerit, praecipimus dilecto filio nobili viro Camillo Ursino

domicello romano, ac alteri cuicumque pro tempore militiae nostrae temporalis generali gubernatori, et custodiae palatii nostri ducibus, tam pedestribus quam equestribus, ac conservatoribus et capitibus regionum ipsius almae Urbis, ut contra opposites et resistentes huiusmodi, tamquam iustitiae, pacis et quietis perturbatores, nostrosque et huius sanctae Sedis rebelles, acriter suo brachio saeculari insurgant, ac eos manu regia et nullâ telâ iudiciariâ servatâ severissime puniendos capi et carceribus mancipari faciant. Non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque indultis, statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem praemissa omnia ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nec aliquis de eis ignorantiam iuste praetendere possit, volumus et apostolicâ auctoritate decernimus, quod praesentes litterae per aliquos Curiae nostrae cursores ad basilicae Principis Apostolorum de Urbe et ecclesiae Lateranensis valvas, dum inibi populi multitudo ad divina audienda convenerit, palam et clarâ voce legantur; et lectae, in basilicae et ecclesiae huiusmodi ac cancellariae apostolicae valvis necnon in acie campi Florae affigantur, ubi ad lectionem et notitiam cunctorum aliquandiu affixae pendeant; et cum inde amovebuntur, earum exempla in eiusdem locis remaneant affixa⁴; quodque earum transumptis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constiutae munitis, certa et indubitata fides adhibeatur, prout praesentibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, innovationis, abo-

¹ Potius lege *illarum* (R. T.).

² In loco parallelo legitur *coercitionis* (R. T.).

³ Potius lege *creverit* vel *excreverit*; vel, ut in loco parallelo legitur, *devenit* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *affixae* (R. T.).

litionis, decreti, voluntatis, declarationis et praecepti infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDLII, x kalendas octobris, pontificatus nostri anno III.

Constitutio
li IV. Deinde recolendae memoriae Pius Papa IV, etiam praedecessor noster, vestigiis praedecessoris inhaerens, aliam publicavit¹ constitutionem, quae sic habet:

« *Pius episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.* Inter ceteras, quibus ex iniuncto nobis apostolicae servitutis officio assidue angimur, cura illa nobis praecipue cordi est, ut alma Urbs nostra, ad quam omnes christifideles ex universis mundi partibus veluti ad tutissimum refugium conflunt, facinorosis hominibus expurgata et penitus vacua permaneat, ac in eâ boni omnes quietâ securitate fruantur, malis autem nullis, quo se confovere possint, locus relinquatur, et ii, qui a magistratibus iusdicentibus iustitiam consecuti fuerint, illius etiam executionem libere, ut decet, contra condemnatos, ubicumque eos moram trahere contigerit, consequantur. Sane, cum non sine animi nostri perturbatione acceperimus, nonnullos, tam ob crimina per ipsos commissa, quam ob debita contracta, sibi ipsis a ministris et executoribus iustitiae timentes, ad aedes magnatum, et praesertim S. R. E. cardinalium et oratorum principum, uti loca a dictis iustitiae ministris tuta, tametsi contrarium esse deberet, in dies confugere, ac in illis se recipere et confovere, sicque impunitos quandoque evadere, et creditores executione eorum creditorum ut plurimum frustrari; et, licet ad

¹ Leger. ex synt. suspensâ *publicaverit* (n. t.).

huiusmodi abusum extirpandum a felicis recordationis Iulio Papa III praedecessore nostro quaedam constitutio edita fuerit, talium tamen iustitiam fugientium temeritatem in tantum exerevisse, ut non solum se in dictis locis recipere, sed etiam illa, veluti iustitiae minime subiecta, *franchitias* appellare non erubescant, tamquam in praedictâ Urbe, in qua Summus Pontifex cum sacro cardinalium collegio residet, et ut Christi vicarius toto Orbi exemplum iustitiae praebere debet, asylum et receptacula delinquentium ac suis debitis satisfacere recusantium esse toleretur, neque executio iustitiae libere fieri valeat (rem quidem pessimi valdeque perniciosi exempli, quae non ab ipsis cardinalibus et oratoribus, utpote modestis et iustitiae cultoribus, sed plerumque ipsorum familiarium culpâ et facto processit): nos, volentes tam enormes et detestandos abusus penitus tollere, utque nullus improbis tutus locus detur, sed executores iustitiae passim et ubi¹ eorum officium libere et intrepide exequi valeant providere, motu proprio, ac ex certâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnes in primis constitutiones circa praemissa tam per praedictum Iulium quam quoscumque alios Pontifices praedecessores nostros editas, cum omnibus et singulis censuris et poenis in eis contentis, approbantes et innovantes, hac in perpetuum validurâ constitutione sancimus, ut nullus de cetero, cuiuscumque sit dignitatis et praeeminentiae, sub indignationis nostrae et alius arbitrii nostri poenis, aedes praedictas aut alia quaecumque loca *franchitias* appellare audeat, nullique cardinalium et oratorum ac magnatum, etiamsi nostri seu Romani Pontificis pro tempore secun-

¹ Potius lege *ubique* (n. t.).

dum carnem nepotes, aut aïo consanguinitatis seu affinitatis vinculo coniuncti fuerint, familiares, aut aliàs in ipsorum domibus commorantes condemnatos, aut pro debitis obnoxios (contra quos tamen mandata executiva ad instantiam creditorum decreta et relaxata extiterint), ut eos a manibus Curiae eximant, receptare, vel aliàs sub assertae franchitiæ praetextu securos reddere, vel executores iustitiæ, quominus eorum officium contra illos etiam in domibus et locis circumvicinis¹, directe vel indirecte impedire praesumant. Alioquin receptantes, aut securitatem praestantes, seu etiam executores iustitiæ quomodolibet, ut praemittitur, impediētes, necnon qui cardinalium et oratorum seu magnatum quorumlibet nomen acclamando contra dictos iustitiæ ministros invocaverint, aut aliàs quoslibet alios in eosdem ministros concitaverint, velut criminis laesae maiestatis rei² condignis poenis afficiantur, contra quos omnes et singulos, ad supradictas et etiam ad alias poenas, in quibus malefactores ipsi condemnati fuerint, vel quas promeruerint³, interesseque et damna inde provenientia, necnon ad creditorum satisfactionem, etiam ex officio, et ad fisci nostri ac partium instantiam, respective inquiri et procedi, et successive eos condemnari posse et debere, volumus atque decernimus; mandantes nihilominus cardinalibus, oratoribus et aliis praedictis, sub eadem nostrae indignationis poenâ, ut omnino admoneant et cum effectu cohibeant, neque per illos aliquid de praemissis fieri quovis modo tolerant seu permittant. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque et

indultis sub quacumque tenorum formâ quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, et iteratis vicibus innovatis, assertis consuetudinibus, quas per praesentes improbamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, innovationis, sanctionis, voluntatis, decreti, mandati et improbationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicæ MDLXI, XII kalendas martii, pontificatus nostri anno III ».

Successive piæ memoriæ Gregorius Papa XIII, itidem praedecessor noster, promulgaverit Bullam huius tenoris et formæ, nempe:

« *Gregorius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.* Et ipsa ratio et usus docet, nihil perniciosius in civitate contingere posse, quam legum iudiciorumque impellimentum. Quod malum satis opportune prohibere volens felicitis recordationis Pius Papa IV praedecessor noster, cui, post alias hac de re praesertim a piæ memoriæ Iulio Papa III promulgatas constitutiones, innotuerat, quamplurimos adhuc esse in Urbe, qui, vel ob commissa crimina, vel ob aes alienum contractum, sibi a ministris iustitiæque executoribus timentes, ad aedes primatum⁴, etiam S. R. E. cardinalium ac oratorum principum, uti loca tute, quas *franchitias* appellabant, confugerent, eaque ratione impuniti evaderent et creditores eluderent, aliam edidit constitutionem, qua, etiam sub arbitrii poenis, sanxit, ne ullus post id tempus, cuiuscumque dignitatis et praeceminentiae foret, aedes praedictas

1 Deest verbum *eccuantur* vel simile (R. T.).

2 Pessime edit. Main. legit *Dei pro rei* (R. T.).

3 Edit. Main. legit *promoverint* (R. T.).

4 Pag. 761 a lin. 9 ult. est *magnatum* (R. T.).

aut alia quaecumque loca *franchitias* appellare auderet: neve cardinales, oratores, ac primates praedicti, etiamsi sui et Romani Pontificis pro tempore existentis nepotes, aut alio consanguinitatis vel affinitatis vinculo coniuncti essent, eorumque familiares, aut in ipsorum domibus commorantes, in eisdem domibus seu locis circumvicinis maleficos quosvis, etiam indemnatos, aut aere alieno obstrictos (contra quos tamen mandata executiva instantibus creditoribus iam decreta et relaxata essent), ut e potestate curiae saecularis sic eximerentur, receptare, vel praetextu franchitiae securos reddere, aut iustitiae executores, quominus libere officio suo contra eosdem fungi possent, quocumque modo impedire auderent: alioquin receptantes, huiusmodi securitatem praestantes, seu executores iustitiae impediētes, vel excitatis clamoribus, cardinalium, oratorum seu primatum quorumlibet nomen auxilii causā invocantes, aut quoscumque alios in ipsos iustitiae ministros concitantes, velut criminis laesae maiestatis rei dignis poenis afficerentur: contra quos, etiam ad alias poenas quibus malefici ipsi puniti fuissent, vel quas promeruissent, necnon ad satisfactionem creditorum, etiam ex officio et ad fisci partiumque instantiam, inquiri, procedi et condemnari debere voluit atque decrevit. Sed, cum haec ipsa Pii praedecessoris constitutio, propter nimiam corruptelam, minime postea sit eum, quem decuit, effectum consecuta: nos, volentes omnino in alma Urbe nostrā ita iustitiae debito ab omnibus satisfieri, ut perpetua subdiis nostris quies et salus inde pariatur, et ceteris praebeat exemplum, constitutionem praedictam exacte ab omnibus et omni tempore praecipimus observari;

1 Edit. Main. legit *audet* (A. T.).

mandantes gubernatoribus, magistratibus iudicibus et executoribus dictae Urbis, ac ceteris omnibus, ad quos spectat, ut, gratiā et favore postpositis, illam et contenta in eā quaecumque omnino exequantur, ac poenis in ipsā propositis supradictos et quosvis inobedientes et contrafacientes iuxta illius tenorem afficiant, et alioqui in prohibendis usquequaque his incommodis invigilent, si nostram et Apostolicae Sedis ultionem voluerint evitare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum praeccepti et mandati infringere vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Marcum, anno Incarnationis dominicae MDLXXIX, IX septembris, pontificatus nostri anno II ».

Ac postmodum sanctae memoriae Sixtus Papa V, similiter praedecessor noster, in speciali constitutione, quae incipit *Hoc nostro pontificatus initio*¹, inter cetera per eum disposita pro felici gubernio et quiete et tranquillitate huius almae Urbis, constitutionem praenarrati Gregorii innovaverit, ac poenam laesae maiestatis, per praedictum Pium praedecessorem appositam, ad veram² ac nullā iuris aut hominis fictione confictum reatum ampliaverit, et delinquentes in idem verum crimen laesae maiestatis incurrisse decreverit et declaraverit, sub datum Romae, apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicae MDLXXXV, kalendis iulii, pontificatus sui anno I.

Cumque etiam iidem et alii Romani Pontifices iidem praedecessores nostri singulis annis Bullam in die Coenae Domini publicare consueverint, in qua

1 Quam vide tom. VIII, pag. 585 (A. T.).

2 Potius lege *verum* (A. T.).

Constitutio Sixti V qua innovata fuit praedecessorum constitutio, atque etiam declaratum, delinquentes in poenam incurrere.

Mipsam confirmationem fuit a Pontificibus in Bulla Coenae Domini.

inter alia in § 20 excommunicarunt et anathematizarunt omnes illos, qui, per se seu alios, directe vel indirecte, sub quocumque titulo vel colore, invadere, destruere, occupare et detinere praesumpsissent in totum vel in partem hanc almam Urbem, ceteraque loca in eadem Bullâ expressa ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, necnon supremam iurisdictionem in illis Romano Pontifici ac eidem Romanae Ecclesiae competentem de facto usurpassent, perturbassent, retinuisent, vel aliis modis vexassent, necnon adhaerentes, fautores et defensores eorum, qui illis auxilium, consilium vel favorem quomodolibet praestitissent; nosque etiam singulis annis eandem Bullam publicari iusserimus ac fecerimus; et cum ab ipso nostro pontificatus initio cordi nostro semper infixâ fuerit supramemorata constitutionum observantia, verbo et factis per praedecessores nostros omni tempore studiose promotâ, eorundem vestigia sectantes, et signanter felicitis recordationis Urbani Papae VIII, qui in exordio sui pontificatus, videlicet die v ianuarii mdcxxvi¹, peculiare edictum ad tranquillitatem et quietem huius almae Urbis per eisdem Urbis tunc gubernatorem promulgari mandavit, et successive die xv novembris mdcxxxiv idem² edictum speciali suo chirographo declaravit; nosque pariter alia duo similia edicta ob easdem causas, unum sub die xxvi novembris mdcclxxvii, et alterum sub die xxii februarii mdcclxxx, per nostrum Urbis gubernatorem publicari mandaverimus, quorum dispositionem in omnibus et per omnia in suo robore permanere volumus:

§ 2. Hinc est quod nos, abominabile et detestabile franchitiarum nomen, quae

vulgo dicuntur *Quartieri*, contra omnem ius fasque usurpatum, penitus abolere, necnon dictarum constitutionum maiorem et firmiorem ac inviolabili observantiae et executioni consulere volentes, motu proprio, et ex nostrâ scientiâ merâque deliberatione, necnon etiam de fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium consilio et assensu, ac praematurâ consideratione praehabita, praecursorum constitutiones supradictorum Iulii, Pii, Gregorii ac Sixti aliorumque praedecessorum nostrorum innovamus, confirmamus, approbamus, et apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, roboramus in omnibus et per omnia, ac etiam, quatenus opus sit, de novo disponimus, decernimus, ac perpetuo et inviolabiliter exequi volumus et mandamus. Ac insuper, inhaerendo etiam praedictae Bullae in Coenâ Domini, quae firma et illibata ac in suo robore permaneat, omnes et singulos in praedictis constitutionibus comprehensos, quacumque dignitate et auctoritate tam ecclesiasticâ quam saeculari praevalentes, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa et individua mentio faciendâ esset, qui in futurum in hac almâ Urbe franchitias, quae ut vulgo dicuntur *Quartieri*, habere et tueri quomodocumque praesument seu praetendent, aut illarum praetextu, aut aliâ quomodolibet, iustitiae ministros et eorum mandatorum vel ordinum liberam executionem tam in criminalibus quam in civilibus impedire, perturbare, sive per se, sive per alios, directe vel indirecte, sub quocumque titulo vel colore tentabunt, vel eisdem constitutionibus ad unguem non parebunt, prout etiam illos, qui in eadem loca contra easdem constitutiones se recipiant, sive ad ea confugiant, ultra poenas in eisdem constitutionibus contentas, in excommunicationis maioris ac latae sententiae poe-

stitutionem omnium poenâ hanc iuris excommunicationis latae sententiae Pontifici reservatae.

Innovatio et confirmatio franchitiarum con-

¹ Edit. Main. legit 1616 (n. τ.).

² Pessime edit. Main. legit *Idem* (n. τ.).

nam ipso facto incidere, a qua non per alium quam per nos seu Romanos Pontifices successores nostros pro tempore existentes, nisi in mortis articulo ipsi fuerint constituti, etiam praetextu quarumlibet facultatum et indultorum concessorum quibuscumque personis ecclesiasticis etiam speciali notâ et expressione dignis saecularibus et quorumcumque Ordinum regularibus, absolvi possint, decernimus et declaramus.

Der gultis con-
tractibus.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque et indultis sub quacumque verborum formâ quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, et iteratis vicibus innovatis, praetensis consuetudinibus, sive potius corruptelis, contra omne ius fasque quomodolibet introductis, quas per praesentes improbamus, annullamus, cassamus atque irritamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Harum publi-
catis.

§ 4. Ut autem praesentes ad notitiam omnium et singulorum deducantur, eas valvis ecclesiae S. Iohannis Lateranensis, ac basilicae Principis Apostolorum de Urbe et Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Florae affigi mandamus, et nullus possit exinde excusationem praetendere, seu ignorantiam allegare.

Clausula pœ-
natis.

§ 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae voluntatis, innovationis, confirmationis, approbationis, roboris, dispositionis, decreti, executionis, mandati, declarationis, improbationis, annulationis, cassationis et institutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursurum.

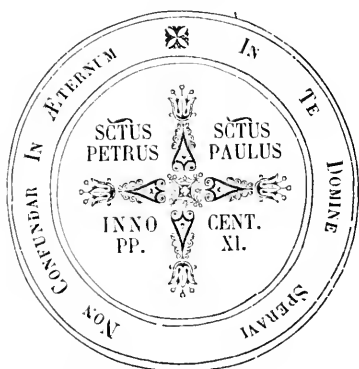
Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, anno Incar-

nationis Dominicae MDCLXXXVII, IV idus maii, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 12 maii 1687, pontif. anno XI.

✠ EGO INNOCENTIUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Nicolaus episcopus Ostiensis cardinalis Ludovisius decanus.

† Ego Alderanus episcopus Portuensis cardinalis Cybo.

† Ego Petrus episcopus Tusculanus cardinalis Ottobonus.

*Sequuntur subscriptiones aliorum do-
minorum cardinalium.*

CLXXXVII.

*Confirmantur quaedam decreta capituli
generalis fratrum B. Mariae de Mer-
cede redemptionis captivorum anno
MDCLXXXVII edita¹.*

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini per inef-
fabilem divinae bonitatis abundantiam

Exordium.

¹ In constit. ed. MDCLXXXVII, die 19 aprilis, pontif. XI, extat decretum de pecuniis mutuo accipiendis a superioribus; et Innocentii XII constit. ed. MDCCXI, die VII decembris, pontif. I, confirmantur constitutiones Ordinis.

nullo licet meritorum nostrorum suffragio praesidentes, ea, quae¹ pro felici prosperoque christifidelium, qui e finitibus saeculi in portum religiosae vitae confluunt, et vota sua Altissimo in sanctitate et iustitiâ assidue reddere satagunt, regimine et gubernio ac religionis incremento provide prudenterque constituta et ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque inviolata persistant, apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a nobis petitur, libenter constabimus.

Decreta capituli recitentur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Bartholomaeus de Ribero, vicarius et in Romanâ Curia procurator generalis Ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captivorum, in sacrâ theologiâ magister, quod in capitulo generali dicti Ordinis illiusque definitorio die 1 iunii anni proxime praeteriti MDCLXXXVI a dilectis pariter filiis magistro generali et definitorio eiusdem Ordinis unanimi consensu edita et promulgata fuerunt nonnulla statuta seu decreta tenoris qui sequitur, videlicet:

De lectoribus.

« Cupiens sanctum definitorium maiores in toto Ordine progressus litterarum cum profectu legentium philosophiam et sacram theologiam, utilitatemque discipulorum, tamquam praecipuum fundamentum et origo totius aestimationis religionis, augmentumque eius in spiritualibus et temporalibus, inviolabili constitutione et statuto decernit, ut, qui deinceps cursum² lecturae operam daturi fuerint ut gradus praesentatorum et magistrorum obtineant, indispensabiliter se exerceant in officio lectorum per spatium quindecim annorum, ita taliter, ut, qui gradum praesentati de iustitiâ obtenturi sint, prius se

exerceant in officio lectoris per spatium octo annorum, quorum approbatio facta sit a capitulo provinciali suae provinciae; qui autem obtenturi fuerint gradum magistri similiter de iustitiâ, ultra illos octo annos lecturae requisitos ad gradum praesentati, per alios septem annos, etiam a capitulo provinciali approbatos, in lecturâ se exerceant. Decernens in praesenti decreto non comprehendendi patres lectores qui actualiter legunt sacram theologiam.

» Item circa praesentem materiam decernit sanctum definitorium, quod patres lectores, qui per spatium praedictorum quindecim annorum philosophiam ac sacram theologiam legerint, si nondum gradum praesentati obtinuerint, fruuntur titulo lectorum iubilatorum cum omnibus gratiis, exemptionibus et praecementiis, quibus gaudent patres praesentati, excepto dumtaxat voto, et cum praecedentiâ in loco ad omnes illos, qui non sunt praesentati de iustitiâ, tamquam si essent ultimi praesentati de iustitiâ, et servatâ inter ipsos lectores praecedentiâ secundum antiquitatem lecturae.

» Praeterea, quoniam magna experta sunt damna et inconvenientiâ ex hoc quod in provinciis Ordinis eligantur suffragia vocem habitura in capitulo generali, eo precise, si forte aliquis in capitulo provinciali impediri contigerit, decernit et stricte praecipit hoc statuto definitorium, ut in posterum, nullâ causâ, colore, vel praetextu quaesito, tale suffragium in aliquâ provincia eligi possit, nisi evidenter authentico et fide digno testimonio constet de legitimo impedimento illius qui ad talem vocem habendam in capitulo generali electus fuerat¹ capitulo provinciali suae provinciae, aliter autem factam praedictam electionem sanctum definitorium cassat, irritat

De vocalibus in capitulo generalibus.

¹ Male ed. Main. legit *caque* pro *ea*, quae (R. T.).

² Forsan *cursum* (R. T.).

¹ Deest praep. a (R. T.).

atque nullam fuisse declarat, et talem electum incapacem habendi vocem seu suffragium in aliquâ functione dicti capituli.

» Deinde, considerans sanctum definitorium magna et intolerabilia dispendia, quae sunt in capitulis tam generalibus quam provincialibus causâ religiosorum, qui non vocati, nec de corpore sunt capituli, nec functionem in ipso habent, et tamen in excessivo numero ad capitulum concurrent: praecipit, sub poenâ excommunicationis maioris latae sententiae, trinâ canonicâ monitione de iure praemissâ, ipso facto incurrendâ, et sub poenâ privationis vocis activae et passivae in perpetuum, quibus poenis et censuris irremissibiliter punietur in eis incurrens, quod nullus religiosus, cuiuscumque gradus, qualitatis, vel conditionis extiterit, ire vel intrare praesumat in capitulum vel domum capituli, nisi sit de corpore ipsius capituli, vel de licentiâ reverendissimi patris generalis vel vicarii generalis totius Ordinis.

» Cum etiam pervenisset ad notitiam huius sancti definitorii magnas subortas esse perturbaciones in provinciâ Italiae ob non servatam alternativam inter fratres Italos et Hispanos in provisione officiorum vacantium, resolutorie praecipit ut in posterum indispensabiliter observetur praedicta alternativa et concordia inter Italos et Hispanos.

» Item, cognoscens hoc sanctum definitorium quam multum conducat bono communi religionis quod reverendi patres vicarii generales Italiae intersint capitulis generalibus, ut, tamquam procuratores generales Ordinis in Curia Romanâ, referant definitorio generali rationem certam et statutum¹ negotiorum pendentium in ipsâ Curia: declarat et

¹ Potius lege statum (n. T.).

decernit quod in posterum procurator generalis Ordinis in Curia Romanâ, qui vocatus accesserit ad capitulum generale, etiamsi tantum sit insignitus gradu praesentati, vocem et suffragium habeat in capitulo, tam quoad electionem reverendissimi magistri generalis, quam ad omnes alias functiones definitorii generalis.

» Animadvertens etiam sanctum definitorium gravissima damna et inconvenientia, quae sequuntur in provinciis Indiarum, ex hoc, quod reverendissimi patres vicarii generales¹ earum institunt visitatores provinciarum vel conventuum religiosos non praesentatos nec magistros, et similiter ex eo, quod, re non debitâ maturitate consideratâ, socios suos officiis et honoribus dictarum provinciarum afficiunt: decernit et praecipit reverendis patribus vicariis generalibus Indiarum, quod in posterum non audeant nec possint nominare vel instituire visitatorem aliquem qui non sit ad minus praesentatus, nec conferre officium vel honorem religioso alicui, sive sit eius socius, sive non, nisi post quinquennium completum a die adoptionis eius in filiam illius provinciae, in qua officium vel honorem consequuntur sit.

» Attendens sanctum definitorium gravia inconvenientia, quae possunt oriri ex eo quod reverendi patres provinciales, qui a nostrâ constitutione facultatem habent creandi vicarios provinciales suarum provinciarum in casibus ibi expressis, eligant ad hoc munus religiosos non magistros nec praesentatos: decernit et praecipit dictis reverendis patribus provincialibus, quod imposterum in casibus constitutionis non possint instituire vicarium provincialem eum qui ad minus non sit insignitus gradu praesentati.

¹ Edit. Main. legit *generalis* (n. T.).

De non vocatis.
libus.

De alternativâ.

De procuratori generali in Curia Romana.

De vicariis
Indiarum.

De vicariis
provincialibus.

De patre Ferdinando de Carvalat.

» Considerans hoc sanctum definitorium et totâ attentione perpendens infaticabilem laborem, vigilantiam, industriam et zelum reverendi patris M. Fr. Ferdinandi de Carvalat et Rivera in promovendis causis religionis in Curia Romanâ, dum in eâ procurator generalis existeret: primo refert illi debitas gratias, deinde declarat, quod in virtute litterarum apostolicarum, quas impetravit, etiamsi tale munus procuratoris generalis Curiae non obierit per totum tempus a nostrâ sacrâ constitutione praefixum, est et manet pater provinciae Castellae, cum omnibus honoribus, gratiis, exemptionibus et praeceminentiis, quibus gaudent et gaudere solent omnes dictae provinciae patres de iustitiâ.

De annuero lectorum.

» Confirmat sanctum definitorium decretum capituli generalis celebrati in conventu Carraracensi anno MDCLXXVI, in quo praecipitur quod in domibus seu conventibus studiorum non possint esse plures quam tres lectores sacrae theologiae in unoquoque, exceptis conventibus principatus Cataloniae, in quibus, quia pauci sunt ratione devastationis belli praeteriti, esse poterunt in unoquoque quatuor lectores sacrae theologiae.

De graduatâ et gratiâ.

» Similiter confirmat decretum eiusdem capituli generalis, iam etiam confirmatum in capitulo generali proxime praeterito Oscae celebrato anno MDCLXXXII, quo praecipitur ne possit admitti in aliâ quâ provinciâ gradus aliquis de gratiâ, nisi praevio rigoroso examine; et insuper decernit sanctum definitorium, quod patres magistri de gratiâ possint praecedere in locum sedendi patres praesentatos de iustitiâ, quin praesenti decreto intelligatur comprehendi patres magistros de gratiâ, qui actualiter inveniuntur in possessione talis praecedentiae.

De secretariis.

» Ad obvianda inconvenientia et tollendas de medio omnes confusiones, decernit sanctum definitorium non posse reverendos patres secretarios reverendissimi patris nostri magistri generalis frui exemptionibus ipsis assignatis, quia prius per spatium completi quinquennii dictum officium exercuerint, et hoc sine praecudicio eorum qui usque nunc fuerunt secretarii generales.

» Similiter decernit sanctum definitorium inviolabiliter observari, quae stabilita sunt in capitulis generalibus circa locum quem debent habere patres secretarii reverendorum patrum vicariorum generalium Indiarum.

De provincialibus.

» Considerans tandem sanctum definitorium inconvenientia quae oriuntur ex reassumptione officiorum, itaut reverendi patres provinciales, absoluti sint et reeligantur vicarii provinciales decernit et praecipit: quod dicti reverendi patres provinciales absoluti non possint reelegi ad officium provincialis, etiamsi per renunciationem vacaverit, nisi transactis duobus trienniis.

De magistris et praesentatis.

» Circa expressionem¹ gratiarum, exemptionum et praeceminentiarum, quibus frui et gaudere debent patres magistri et praesentati, remittit se sanctum definitorium congregationi, ut supra num. 6 erigendae, ad disponendas et ordinandas sacras congregationes ».

Confirmatio relatorum decretorum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, tam praefatus Bartholomaeus procurator generalis, quam dicti magister generalis et definitorium, decreta seu statuta huiusmodi, quo firmitus subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae robore communiri desiderent: nos, specialem illis gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et in-

¹ Forsan *extensionem* (R. T.).

terdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus pro parte dicti Bartholomaei procuratoris generalis, etiam eorumdem magistri generalis et definitorii nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, praeserta statuta seu decreta, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis memoratorum cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et statuta seu decreta praeserta semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, aliisque

quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv maii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno xi.

Dat. die 15 maii 1687, pontif. anno xi.

CLXXXVIII.

*Confirmatur erectio universitatis studii generalis in civitate Guatimala in Indiis Occidentalibus*¹

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Ex supremâ militantis Ecclesiae speculâ pastorales vigilias super universum gregem Domini cum¹ curae nostrae divinitus commissum iugiter agentes, ac mentis nostrae aciem per omnes chri-

Exordium.

¹ De erectione universitatis in dioecesi Chelmsiensi vide constit. ed. MDCLXXXIV, die xx februarii, pontif. viii.

¹ Particula cum redundat (n. t.).

stiani Orbis partes sollicite circumferentes, ad ea, per quae christifidelium mentes, depulsis ignorantiae tenebris, scientiae lumine illustrantur, ac sacrarum aliarumque bonarum litterarum studia ad Ecclesiae rei publicae decus et praesidium promoventur, libenter intendimus, munerisque nostri pastoralis partes propensiori paternae charitatis benignitate interponimus, sicut pia orthodoxorum regum de Ecclesia Dei multis nominibus optime meritorum vota exposcunt, et nos, locorum, temporum, rerum et personarum qualitatibus mature consideratis, ad omnipotentis Dei gloriam, catholicaeque fidei conservationem et propagationem, ac publicam privatamque christifidelium utilitatem, salubriter in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Nuper siquidem pro parte carississimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici nobis expositum fuit, quod, cum in civitate Guatimalae regni Novae Hispaniae in Indiis Occidentalibus, de eius regio assensu et licentiâ, una nova studii generalis universitas sub titulo seu invocatione sancti Caroli ad instar universitatum studiorum generalium Limanae et Mexicanae fundata ac erecta et instituta fuerit: ipse Carolus rex, provide considerans quantum exinde utilitatis divino cultui et servitio ac catholicae fidei tuitioni et propagationi communique et privato praesertim illius provinciae incolarum subditorum suorum bono sit accessurum, etiam sacros canones et theologiam in eadem novâ universitate doceri et perlegi, ac facultatum huiusmodi studiosos, peractis studiorum suorum laboribus, condignis graduum scholasticorum honoribus et praemiis decorari posse plurimum desideret. Quare eiusdem Caroli regis nomine fuit humiliter supplicatum ut in praemissis opportune providere

et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, laudabilia ipsius Caroli regis in Dei obsequium Ecclesiaeque et reipublicae bonum studia plurimum in Domino commendamus¹, piisque eius postulatis favorabilem assensum, quantum nobis ex alto conceditur, praebere cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fundationem ac erectionem et institutionem dictae novae universitatis studii generalis in praefata civitate Guatimalae factas, ut praefertur, cum omnibus et singulis inde ceteroqui legitime sequitis et sequuturis (ita ut in eadem novâ universitate tam sacri canones et theologia, quam aliae omnes scientiae et facultates perlegi et doceri, in eis que studiosi, emensis² studiorum curriculum, ad quoscumque gradus scholasticos pro eorum meritis et idoneitate, quemadmodum in supradictis Limanâ et Mexicana universitatibus fieri consuevit, promoveri valeant), auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciimus, ac omnes et singulos iuris et facti ac solemnitatum in similibus etiam de necessitate observandarum aliosve quoslibet etiam quantumvis formales et substantiales defectus, si qui in praemissis vel eorum aliquo principaliter vel accessorie aut aliâs quomodolibet intervenerint, seu intervenisse, dici, censi vel praetendi possent, plenissime et amplissime supplementis et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus. Ac eidem novae universitati studii generalis, sic a nobis confirmatae et approbatae, illiusque rectori, magistris, doctoribus, lectoribus, praeceptoribus, scholaribus, procurato-

Confirmatio
erectionis di-
ctae universi-
tatis ad instar il-
larum Limanae
et Mexicanae.

Erectio di-
ctae universi-
tatis sub titulo
S. Caroli.

¹ Forsan *commendantes* (n. t.).

² Perperam edit. Main. legit *immensis* pro *emensis* (n. t.).

ribus, bidellis, nunciis, ceterisque officialibus, ministris et personis quibuscumque nunc et pro tempore existentibus, ut omnibus et singulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prerogativis, honoribus et praeceminentiis, quibus praefatae Limana et Mexicana studiorum generalium universitates, illarumque rectores, magistri, doctores, lectores, praeceptores, scholares, procuratores, bidelli, nuncii, ceterique officiales et ministri, ac personae quaecumque respective, tam de iure et consuetudine, quam aliàs quomodolibet, utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed etiam aequè principaliter et pariformiter, in omnibus et per omnia uti, frui, potiri et gaudere; rectori autem ipsius novae universitatis pro tempore existenti, ut illos, quos in eadem universitate per debitum tempus studuisse, ac scientià et moribus idoneos esse repererit, in praefatis facultatibus sive scientiis, quae in ipsà universitate docebuntur seu legentur, ad baccalaureatus, etiam formati, licentiaturae, ac doctoratus et magisterii gradus, servatà tamen in omnibus et per omnia formà decretorum Viennensis et Tridentini conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, et aliàs iuxta laudabiles supradictarum Limanae et Mexicanae universitatum ritus et consuetudines, promovere, solitosque gradus huiusmodi eis conferre et exhibere; ipsis vero ad eosdem gradus per illum sic promotis, ut postea publice privatimque, etiam in aliis universitatibus studiorum generalium, facultates sive scientias praedictas respective alios docere et interpretari, de eis disputare, aliosve actus quoscumque eorum gradibus convenientes exercere li-

bere et licite possint et valeant respective, auctoritate et tenore praedictis, concedimus et indulgemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex alià qualibet, etiam iuridicà, pià et privilegiatà causà, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis formali et substantiali defectu notari, impugnari, retractari, infringi, in terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, seu impetrato aut etiam motu proprio et de apostolicae potestatis plenitudine concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet, quacumque praeceminentià et potestate fungentes et functuros

Clauſulae.

sublatâ eis et eorum cuihbet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatum.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis et locis, etiam specificâ et individuâ mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, et aliâs in contrarium praemissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo per-

sonae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubi que locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xviii iunii MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 18 iunii 1687, pontif. anno XI.

CLXXIX.

Prohibetur ne extrahantur libri musicales ex archivio cappellae pontificiae¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut dilectus filius modernus magister collegii cantorum pontificiae nostrae cappellae nobis nuper exponi fecit, occasione inventarii librorum musicalium ad dictam cappellam spectantium, non ita pridem per ipsum confecti, plura dictorum librorum folia, in quibus diversa missarum primordia descripta erant, seu etiam in quibus figurae nonnullae affabre et singulari artificio descriptae reperiebantur, ac forsâ integra volumina ex archivio seu custodia dictae cappellae in grave eiusdem praedictum temere sublata fuisse reperiuntur fuerit: nos, eiusdem cappellae indemnitati, cuius cura strictiori iure nobis incumbit, ac dictorum librorum conservationi, quantum cum Domino possumus, benigne consulere, necnon eiusmodi malis in posterum occurrere volentes, ne de cetero quisnam², quavis

Prohibito ut in rubrica.

¹ Collegium cantorum cappellae erectum fuit a Sixto V, const. ed. MDLXXVI, die 1 septembris, pontif. II; et ab Alexandro VIII, in constit. ed. MDXC, die 21 octobris, pontif. II, editae fuere nonnullae ordinationes circa libros eiusdem cappellae.

² Aptius lege *quisquam* (n. T.).

auctoritate vel superioritate aut officio fungens, libros musicales, quinternionēs, chartas et alia folia quaecumque, sive impressa sive manuscripta, tam hactenus in archivio seu custodiā huiusmodi pro servitio dictae cappellae collocata, donata, seu aliās assignata, quam in posterum forsā collocanda, donanda et assignanda, sub quovis quaesito colore, praetextu, ingenio, causā, ratione et occasione, praeterquam ad effectum illos seu illa ad supradictam cappellam pro usu cantorum praefatorum deferendī, ex archivio seu custodiā huiusmodi extrahere et asportare, seu ut extrahantur et asportentur permittere aut consentire audeat seu praesumat, sub excommunicationis latae sententiae per contrafactentes eo ipso absque aliā declaratione incurrendis poenis¹, apostolicā auctoritate, tenore praesentium, interdicimus et prohibemus.

Clausulae.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Huiusmodi publico.

§ 3. Volumus autem, ut, praefato usu finito, libri praedicti in archivio seu custodiā huiusmodi sub poenis supradictis illico reponantur; utque praesentis prohibitionis exemplum valvis archivii et custodiae huiusmodi, seu alio conspicuo loco, ubi ab omnibus cerni possit, continuo affixum remaneat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv octobris MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XI.

Dat. die 15 octobris 1687, pontif. anno XII.

CXC.

Conceditur priori generali Ordinis Carthusiensis facultas absolvendi in foro

1 Vel incurrenda poenā legendum, vel in praecedentibus atiquē deest (n. T.).

conscientiae etiam per alios suos monachos a casibus reservatis in Bullā Coenae Domini quoque contentis¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Supremi apostolatus officium humilitati nostrae divinitus commissum postulat, ut, religiosarum personarum, earumque praesertim quae in agro sanctae solitudinis, cui benedixit Dominus, mundanis abiectis illecebris, devotum ac sedulum exhibent Altissimo famulatum, paternam curam gerentes, ad ea² peculiaris muneris nostri partes intendamus, quae spirituali earum consolationi quietique religiosae conducibilia fore in Domino arbitramur.

Species facti.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius modernus prior generalis Ordinis Carthusiensis, quod in dicto Ordine semper bonā fide creditum fuerit priorem generalem pro tempore existentem ipsius Ordinis, ex privilegiis plurimum Summorum Pontificum, habere facultatem absolvendi personas sui Ordinis a quibuscumque excessibus, etiam in litteris apostolicis quae in die Coenae Domini quotannis legi seu promulgari consueverunt³, eumque hanc facultatem aliis subdelegare posse, quodque ita hucusque in eodem Ordine observatum fuerit. Verum, quia Congregatio particularis nonnullorum venerabilium fratrum S. R. E. cardinalium a nobis specialiter deputatorum censuit dictum priorem generalem pro tempore existentem huiusmodi facultate uti non posse, et ab eā super hoc emanavit decretum tenoris qui sequitur, videlicet: « Monet sacra Congregatio tam reverendissimum patrem, quam reliquos superiores et monachos

¹ De alio privilegio huius Ordinis vide const. ed. MDCLXXXII, die xi septembris, pontif. VIII.

² Male edit. Main. legit *ad eas* (n. T.).

³ Forsan deest vox *reservatis* (n. T.).

Ordinis, ipsos in vim privilegiorum hactenus Ordini Carthusianorum concessorum nullatenus posse absolvere a casibus in Coenâ Domini et aliis Papae reservatis, proindeque supplicandum Sanctissimo pro necessariâ facultate concedendâ reverendissimo patri pro tempore existenti, etiam cum facultate subdelegandi, et cum specificâ derogatione dictae Bullae, necnon cum clausulâ quod non censeatur per annum promulgationem dictae Bullae revocatum huiusmodi indultum, nisi factâ specificâ mentione Carthusianorum, etc., die XXIX maii MDCLXXXVII; Sanctissimus dominus noster, auditâ relatione, etc., oratoris precibus benigne annuit. Romae, etc. — G. cardinalis CARPINAEUS. B. BRANCATIUS secretarius »: nobis propterea dictus modernus prior generatis humiliter supplicari fecit ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Concessio
praedictae
facultatis.

§ 2. Nos igitur, qui auditâ relatione Congregationis huiusmodi petitis dicti moderni prioris generalis dudum annuendum duximus, eundem priorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdici, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eidem moderno et pro tempore existenti priori generali ordinario praefato, ut¹, per se, vel alium, seu alios, quos ad id subdelegandos duxerit, dicti Ordinis personas ab omnibus excommunicationis, suspensionis, aliisque ecclesiasticis, sententiis,

¹ Male edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis seu inflictiis, necnon ab omnibus eorum peccatis, criminibus, excessibus et delictis, ac casibus etiam per litteras apostolicas in die Coenae Domini legi et promulgari solitas aut alias quascumque nostras et Romanorum Pontificum constitutiones quomodocumque nobis et Sedi Apostolicae reservatis, poenitentia salutaris, et aliis, quae iniungenda fuerint, eis iniunctis, in foro conscientiae tantum absolvere et liberare valeat, perpetuis futuris temporibus facultatem concedimus et impartimus.

§ 3. Decernentes praesentes litteras perpetuo firmas, validas et efficaces esse et fore, itaut illae per annum promulgationem dictarum litterarum apostolicarum in die Coenae Domini publicari solitarum numquam revocatae censeantur, aut censi possint vel debeant, nisi factâ specificâ mentione Carthusianorum.

Clausulae.

§ 4. Non obstantibus praefatis in die Coenae Domini legi solitis litteris, et aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, harum serie ad praemissorum effectum tantum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium derogatio.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII octobris MDCLXXXVII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. 18 octobris 1687, pontif. anno XII.

CXCI.

Damnantur propositiones et libri omnes ac manuscripta Michaëlis de Molinos¹.

¹ Florimae aliae propositiones damnatae fuerunt in const. ed. MDCLXXXIX, die 4 martii, pon-

Innocentius episcopus episcoporum ¹,
 servus servorum Dei,
 ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Caelestis pastor Christus dominus, ut iacentem in tenebris mundum, variisque gentium erroribus involutum, a potestate diaboli, sub qua misere post lapsum primi nostri parentis tenebatur, suâ ineffabili miseratione liberaret, carnem sumere, et in ligno Crucis chirographo redemptionis nostrae affixo in testimonium suae in nos charitatis sese hostiam viventem Deo pro nobis offerre dignatus est; mox, rediturus in caelum, Ecclesiam catholicam sponsam suam, tamquam novam civitatem sanctam Hierusalem descendentem de caelo, non habentem rugam neque maculam, unam, sanctam in terris relinquens, armis potentiae suae contra portas inferi circumvallatam, Petro apostolorum principi et successoribus eius regendam tradidit, ut doctrinam, ab ipsius ore haustam, sartam tectamque custodirent, ne oves, pretioso suo sanguine redemptae, pravarum opinionum pabulo in antiquos errores reciderent. Quod praecipue beato Petro mandasse nos sacrae litterae docent. Cui enim apostolorum, nisi Petro, dixit: *Pasce oves meas?* et rursus: *Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos?* Quare nobis, qui, non nostris meritis, sed inscrutabili Dei omnipotentis consilio in eiusdem Petri cathedrâ pari potestate sedemus, semper firmum in animo fuit ut populus christianus eam sectaretur fidem, quae a Christo domino per apostolos suos perpetuâ et nunquam interruptâ traditione praedicata fuit, quamque ipse usque ad saeculi consummationem permansuram esse promisit.

tif. III, et in Innoc. XII const. ed. MDCXCIX, die 12 martii, pontif. VIII, extat damnatio libri gallici.

¹ Aliae edit. non habent *episcoporum* (R. T.).

Species facti.

§ 1. Cum igitur ad apostolatam nostrum relatum fuisset quendam Michaëlem de Molinos prava dogmata tum verbo tum scripto docuisse et in praxim deduxisse, quae, praetextu orationis quietis, contra doctrinam et usum a sanctis Patribus ab ipsis nascentis Ecclesiae primordiis receptum, fideles a verâ religione et a christiana pietatis puritate in maximos errores et turpissima quaeque inducebant: nos, cui cordi semper fuit ut fidelium animae nobis ex alto commissae purgatis pravarum opinionum erroribus ad optatum salutis portum tuto pervenire possint, legitimis praecedentibus iudiciis, praedictum Michaëlem de Molinos carceribus mancipari mandavimus; deinde coram nobis et venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus in totâ republicâ christianâ generalibus inquisitoribus apostolicâ auctoritate specialiter deputatis, auditis pluribus in sacrâ theologiâ magistris, eorumque suffragiis tum in voce tum scripto susceptis, matureque perpensis, imploratâ etiam Sancti Spiritus assistentiâ, cum praedictorum fratrum nostrorum unanimi voto, ad damnationem infrascriptarum propositionum eiusdem Michaelis de Molinos (a quo fuerant pro suis recognitae et de quibus propositionibus tamquam a se dictatis, scriptis, communicatis et creditis ipse convictus et respective confessus fuerat, ut latius in processu et decreto de mandato nostro lato die XXVIII augusti praesentis anni MDCLXXXVII) devenire, ut infra, decrevimus.

PROPOSITIONES.

- i. Oportet hominem sibi ¹ potentias annihilare. Et haec est via interna.
- ii. Velle operari active, est Deum offendere, qui vult esse ipse solus agens; et ideo opus est se ipsum in Deo totum

¹ Aliae edit. habent *suas* pro *sibi* (R. T.).

et totaliter derelinquere, et postea permanere velut corpus exanime.

iii. Vota de aliquo faciendo sunt perfectionis impeditiva.

iv. Activitas naturalis est gratiae inimica, impeditque Dei operationes et veram perfectionem, quia Deus operari vult in nobis sine nobis.

v. Nihil operando anima se annihilat, et ad suum principium redit, et ad suam originem, quae est essentia¹ Dei, in qua transformata remanet ac divinizzata; et Deus tunc in se ipso remanet, quia tunc non sunt amplius duae res unitae, sed una tantum, et hac ratione Deus vivit et regnat in nobis, et anima se ipsam annihilat in esse operativo.

vi. Via interna est illa, in qua non cognoscitur nec lumen, nec amor, nec resignatio, et non oportet Deum cognoscere; et hoc modo recte proceditur.

vii. Non debet anima cogitare nec de praemio, nec de punitione, nec de paradiso, nec de inferno, nec de morte, nec de aeternitate.

viii. Non debet velle scire an gradiatur cum voluntate Dei, an cum eadem voluntate resignata maneat, nec ne: nec² opus est ut velit cognoscere suum statum, nec proprium nihil, sed debet ut corpus exanime maneat.

ix. Non debet anima reminisci nec sui, nec Dei, nec cuiuscumque rei, et in via interna omnis reflectio est nociva, etiam reflectio ad suas humanas actiones et ad proprios defectus.

x. Si propriis defectibus alios scandalizet, non est necessarium reflectere, dummodo non adsit voluntas scandalizandi; et ad proprios defectus non posse reflectere, gratia Dei est.

xi. Ad dubia quae occurrunt an re-

¹ Vocem *essentia*, quae deest in edit. Main., nos addimus ex aliis edit. (n. r.).

² Vocem *nec* addimus ex aliis edit. (n. r.).

cte procedatur nec ne, non opus est reflectere.

xii. Qui suum liberum arbitrium Deo donavit, de nullâ re debet curam habere, nec de inferno, nec de paradiso, nec debet desiderium habere propriae perfectionis, nec virtutum, nec propriae sanctitatis, cuius spem purgare¹ debet.

xiii. Resignato Deo libero arbitrio, eidem Deo relinquenda est cogitatio et cura de omni re nostrâ, et relinquere ut faciat in nobis sine nobis suam divinam voluntatem.

xiv. Qui divinae voluntati resignatus est, non convenit ut a Deo rem aliquam petat, quia petere est imperfectio, cum sit actus propriae voluntatis et electionis, et est velle, quod divina voluntas nostrae conformetur, et non quod nostra divinae. Et illud Evangelii *Petite et accipietis* non est dictum a Christo pro animabus internis, quae nolunt habere voluntatem; imo huiusmodi animae eo perveniunt ut non possint a Deo rem aliquam petere.

xv. Sicut non debent a Deo rem aliquam petere, ita nec illi ob rem aliquam gratias agere debent, quia utrumque est actus propriae voluntatis.

xvi. Non convenit indulgentias quaerere pro poenâ propriis peccatis debitâ, quia melius est divinae iustitiae satisfacere, quam divinam misericordiam quaerere, quoniam illud ex puro Dei amore procedit, et istud ab amore nostri interessato, nec est Deo res grata, nec meritoria, quia est velle crucem fugere.

xvii. Tradito Deo libero arbitrio, et eidem relicta curâ et cognitione animae nostrae, non est amplius habenda ratio tentationum, nec eis alia resistentia fieri debet, nisi negativa, nullâ adhibitâ industriâ; et, si natura commovetur,

¹ Alii legunt *expurgare* (n. r.).

oportet sinere ut commoveatur, quia est natura.

xviii. Qui in oratione utitur imaginibus, figuris, speciebus et propriis conceptibus, non adorat Deum in spiritu et veritate.

xix. Qui amat Deum eo modo quo ratio argumentatur, aut intellectus comprehendit, non amat verum Deum.

xx. Asserere quod in oratione opus est sibi per discursum auxilium ferre et per cogitationes, quando Deus animam non alloquitur, ignorantia est. Deus nunquam loquitur; eius locutio est operatio; et semper in animâ operatur, quando haec suis discursibus, cogitationibus et operationibus eum non impedit.

xxi. In oratione opus est manere in fide obscurâ et universali cum quiete et oblivione cuiuscumque cogitationis particularis ac distinctae attributorum Dei ac Trinitatis, et sic in Dei praesentiâ manere ad illum adorandum et amandum, eique inserviendum, sed absque productione actuum, quia Deus in his sibi non complacet.

xxii. Cognitio haec per fidem non est actus a creaturâ productus, sed est cognitio a Deo creaturae tradita, quam creatura se habere non cognoscit, nec postea cognoscit illam se habuisse; et idem dicitur de amore.

xxiii. Mystici cum S. Bernardo in *Scala claustralium* distinguunt quatuor gradus lectionem, meditationem, orationem et contemplationem infusam. Qui semper in primo sistit, nunquam ad secundum pertransit. Qui semper in secundo persistit, nunquam ad tertium pervenit, qui est nostra contemplatio acquisita. In qua per totam vitam persistendum est, dummodo Deus animam non trahat, absque eo quod ipsa id expectet, ad contemplationem infusam; et hac cessante, anima

regredi debet ad tertium gradum, et in ipso permanere, absque eo quod amplius redeat ad secundum aut primum.

xxiv. Qualescumque cogitationes in oratione occurrant, etiam impurae, etiam contra Deum, Sanctos, fidem et sacramenta, si voluntarie non nutriantur, nec voluntarie expellantur, sed cum indifferentiâ et resignatione tolerentur, non impediunt orationem fidei; imo eam perfectiorem efficiunt, quia anima tunc magis divinae voluntati resignata remanet.

xxv. Etiam si superveniat somnus et dormiatur, nihilominus fit oratio et contemplatio actualis, quia oratio et resignatio, resignatio et oratio idem sunt, et dum resignatio perdurat, perdurat et oratio.

xxvi. Tres illae viae, purgativa, illuminativa et unitiva, sunt absurdum maximum quod dictum fuerit in mysticâ, cum non sit nisi unica via, scilicet via interna.

xxvii. Qui desiderat et amplectitur devotionem sensibilem, non desiderat nec quaerit Deum, sed se ipsum, et male agit, cum eam desideret¹ et eam habere conatur, qui per viam internam incedit, tam in locis sacris, quam in diebus solemnibus.

xxviii. Taedium rerum spiritualium bonum est, siquidem per illud purgatur amor proprius.

xxix. Dum anima interna fastidit discursus de Deo et virtutes, et frigida remanet, nullum in se ipsâ sentiens fervorem, bonum signum est.

xxx. Totum sensibile, quod experimur in vitâ spirituali, est abominabile, spurcum et immundum.

xxxi. Nullus meditativus veras virtutes exercet internas, quae non debent a sensibus cognosci. Opus est amittere virtutes.

¹ Legerem indicativo modo *desiderat* (n. T.).

XXXII. Nec ante, nec post communionem alia requiritur praeparatio aut gratiarum actio pro istis animabus internis, quam permanentia in solità resignatione passivá, quia in istà continetur amor, qui modo perfectiore supplet omnes actus virtutum qui fieri possunt et fiunt in viá ordinariá. Et, si hac occasione communionis insurgunt motus humiliationis, petitionis aut gratiarum actionis, reprimendi sunt, quoties non dignoscatur eos esse ex impulsu speciali Dei, aliás sunt impulsus naturae nondum mortuae.

XXXIII. Male agit anima, quae procedit per hanc viam internam, si in diebus solemnitibus vult aliquo conatu particulari excitare in se devotum aliquem sensum; quoniam animae internae omnes dies sunt aequales, omnes festivi; et idem dicitur de locis sacris, quia huiusmodi animabus omnia loca aequalia sunt.

XXXIV. Verbi et linguá gratias agere Deo non est pro animabus internis, quae in silentio manere debent nullum Deo impedimentum apponendo quod operetur in illis; et, quo magis Deo se resignant, experiuntur se non posse orationem dominicam, seu *Pater Noster*, recitare.

XXXV. Non convenit animabus huius viae¹ internae, quod faciant operationes etiam virtuosas ex propriá electione et activitate, aliás non essent mortuae: nec debent elicere actus amoris erga B. Virginem, Sanctos, aut humanitatem Christi, quia, cum ista obiecta sensibilia sint, talis est amor erga illa.

XXXVI. Nulla creatura, nec B. Virgo, nec Sancti sedere debent in nostro corde, quia solus Deus vult illum² occupare et possidere.

XXXVII. In occasione tentationum, etiam

furiosarum, non debet anima elicere actus explicitos virtutum oppositarum, sed debet in supradicto amore et resignatione permanere.

XXXVIII. Crux voluntaria mortificationum pondus grave est et infructuosum, ideoque dimittenda.

XXXIX. Sanctiora opera, et poenitentiae quas peregerunt sancti, non sufficiunt ad removendam ab animá vel unicam adhaesionem.

XL. Beata Virgo nullum unquam opus exterius peregit, et tamen fuit sanctis omnibus sanctior. Igitur ad sanctitatem perveniri potest absque opere exteriori.

XLI. Deus permittit et vult, ad nos humiliandos et ad veram transformationem perducendos, quod in aliquibus animabus perfectis, etiam non arreptitiis, daemon violentiam causet in eorum corporibus, easque actus carnales committere faciat, etiam in vigiliá et sine mentis offuscatione, movendo physice illorum manus et alia membra contra earum¹ voluntatem; et idem dicitur, quoad alios actus per se peccaminosos; in quo casu non sunt peccata, quia in his non adest consensus.

XLII. Potest dari casus quod huiusmodi violentiae ad actus carnales contingant eodem tempore ex parte duarum personarum, scilicet maris et feminae, et ex parte utriusque sequatur actus.

XLIII. Deus praeteriús saeculis sanctos efficiebat tyrannorum ministerio, nunc vero eos efficit sanctos ministerio daemones², qui, causando in eis praedictas violentias, facit, ut illi se ipsos magis despiciant atque annihilent, et se Deo resignent.

XLIV. Iob blasphemavit, et tamen non peccavit labiis suis, quia fuit ex daemones violentiá.

¹ Edit. Main. legit *vitalis* (n. t.).

² Aptius alii legunt *illud* (n. t.).

¹ Edit. Main. legit *eam* pro *earum* (n. t.).

² Vel leg. *daemones*, vel *postea faciunt* (n. t.).

XLV. Sanctus Paulus huiusmodi daemonis violentias in suo corpore passus est, unde scripsit: *Non quod volo bonum, hoc ago, sed, quod nolo malum, hoc facio.*

XLVI. Huiusmodi violentiae sunt medium magis proportionatum ad annihilandam animam et eam ad veram transformationem et unionem perducendam, nec alia¹ superest via. Et haec est via facilior et tutior.

XLVII. Cum huiusmodi violentiae occurrunt, sinere oportet ut satanas opereatur, nullam adhibendo industriam, nullumque proprium conatum, sed permanere debet homo in suo nihilo, et etiamsi sequantur pollutiones et actus obsceni propriis manibus, et etiam peiora, non opus est se ipsum inquietari, sed foras emittendi sunt scrupuli, dubia et timores, quia anima fit magis illuminata, magis roborata, magisque candida, et acquiritur sancta libertas. Et prae omnibus non opus est haec confiteri, et sanctissime fit non confitendo, quia hoc pacto superatur daemon, et acquiritur thesaurus pacis.

XLVIII. Satan, qui huiusmodi violentias infert, suadet deinde gravia esse delicta, ut anima se inquietet, ne in viâ internâ ulterius progrediatur; unde, ad eius vires enervandas, melius est ea non confiteri, quia non sunt peccata, nec etiam venialia.

XLIX. Tob ex violentiâ daemonis se propriis manibus polluebat, eodem tempore quo *mundas habebat ad Deum preces* (sic interpretando locum ex cap. xvi Ioh).

L. David, Hieremias, et multi ex sanctis prophetis, huiusmodi violentias patiebantur harum impurarum operationum externarum.

LI. In sacrâ Scripturâ multa sunt exempla violentiarum ad actus externos

¹ Edit. Main. legit *alias* (R. T.).

peccaminosos; uti illud de Samsone, qui per violentiam se ipsum occidit cum Philistaeis, coningium iniit cum alienigenâ, et cum Dalila meretrice fornicatus est, quae aliàs erant prohibita et peccata fuissent; de Iuditha, quae Holoferni mentita fuit; de Eliseo, qui pueris maledixit; de Elia, qui combussit duces cum turmis regis Achab. An vero fuerit violentia immediate a Deo peracta vel daemonum ministerio, ut in aliis animabus contingit, in dubio relinquitur.

LII. Cum huiusmodi violentiae etiam impurae absque mentis offuscatione accidunt, tunc anima Deo potest uniri, et de facto semper magis unitur.

LXIII. Ad cognoscendum in praxi, an aliqua operatio in aliis personis fuerit violentia, regula, quam de hoc habeo, nedum sunt protestationes animarum illarum, quae protestantur se dictis violentiis non consensisse, aut iurare non posse quod in iis consenserint, et videre quod sint animae quae proficiunt in viâ internâ, sed regulam sumere a lumine quodam actuali, cognitione humanâ ac theologicâ superiore, quod me certo cognoscere facit cum internâ certitudine quod talis operatio est violentia, et certus sum quod hoc lumen a Deo procedit, quia ad me pervenit coniunctum cum certitudine quod a Deo proveniat¹, et mihi nec umbram dubii relinquit in contrarium, eo modo quo interdum contingit quod Deus, aliquid revelando, eodem tempore animam certam reddit quod ipse sit qui revelat, et anima in contrarium non potest dubitare.

LIV. Spirituales vitae² ordinariae in horâ mortis se delusos invenient et confusos cum omnibus passionibus in alio mundo purgandis.

¹ Edit. Main. legit *perveniat* (R. T.).

² Forsan *viae* (R. T.).

Lv. Per hanc viam internam pervenitur, etsi multâ cum sufferentiâ, ad purgandas et extinguendas omnes passionés, ita quod nihil amplius sentitur, nihil, nihil, nec ulla sentitur inquietudo, sicut corpus mortuum, nec anima se amplius commoveri sinit.

Lvi. Duæ leges et duæ cupiditates, animæ una et amoris proprii altera, tamdiu perdurant, quamdiu perdurat amor proprius; unde, quando hic purgatus est et mortuus, uti fit per viam internam, non adsunt amplius illæ duæ leges et duæ cupiditates, nec ulterius lapsus aliquis incurritur, nec aliquid sentitur amplius, ne quidem veniale peccatum.

Lvii. Per contemplationem acquisitam pervenitur ad statum non faciendi amplius peccata, nec mortalia nec venialia.

Lviii. Ad huiusmodi statum pervenitur non reflectendo amplius ad proprias operationes, quia defectus ex reflexione oriuntur.

Lix. Via interna seiuncta est a confessione, a confessariis et a casibus conscientiae, a theologiâ et philosophiâ.

Lx. Animabus proventis, quæ reflexionibus mori incipiunt, et eo etiam perveniunt ut sint mortuæ, Deus confessionem aliquando efficit impossibilem, et supplet ipse tantâ gratiâ præservante, quantam in sacramento recipient, et ideo huiusmodi animabus non est bonum in tali casu ad sacramentum poenitentiae accedere, quia id est illis impossibile.

Lxi. Anima, cum ad mortem mysticam pervenit, non potest amplius aliud velle, quam quod Deus vult, quia non habet amplius voluntatem, et Deus illi eam abstulit.

Lxii. Per viam internam pervenitur ad continuum statum immobilem in pace imperturbabili.

Lxiii. Per viam internam pervenitur etiam ad mortem sensuum; quinimmo signum, quod quis in statu nihilitatis maneat, idest mortis mysticæ, est si sensus exteriores non repræsentent amplius res sensibiles, ac si non essent, quia non perveniunt ad faciendum quod intellectus ad eas applicet.

Lxiv. Theologus minorem dispositionem habet quam homo rudis ad statum contemplativi; primo, quia non habet fidem adeo puram; secundo, quia non est adeo humilis; tertio, quia non adeo curat propriam salutem; quarto, quia caput refertum habet phantasmatibus, speciebus, opinionibus et speculationibus, et non potest in illum ingredi verum lumen.

Lxv. Præpositis obediendum est in exteriori, et latitudo voti obedientiæ religiosorum tantummodo ad exteriores pertingit. In interiore vero aliter res se habet, quo solus Deus et director intrant.

Lxvi. Risu digna est nova quaedam doctrina in Ecclesiâ Dei, quod anima quoad internum gubernari debeat ab episcopo: quod si episcopus non sit capax, anima ipsum cum suo direttore adeat. Novam dico doctrinam, quia nec sacra Scriptura, nec concilia, nec canones, nec bullæ, nec Sancti, nec auctores eam unquam tradiderunt, nec tradere possunt, quia Ecclesia non iudicat de occultis, et anima ius habet eligendi quemcumque sibi bene visum.

Lxvii. Dicere quod internum manifestandum est exteriori tribunalî præpositorum, et quod peccatum sit id non facere, est manifesta deceptio; quia Ecclesia non iudicat de occultis, et propriis animabus præiudicant his deceptionibus et simulationibus.

Lxviii. In mundo non est facultas, nec iurisdictio ad præcipiendum ut manifestentur epistolæ directoris quoad in-

ternum animae, et ideo opus est animadvertere quod hoc est insultus satanae ».

Quas quidem propositiones tamquam haereticas, suspectas et erroneas, scandalosas, blasphemias, piarum aurium offensivas, temerarias, christianae disciplinae relaxativas et eversivas et seditiosas respective, ac quaecumque super iis verbo, scripto vel typis emissa¹ pariter cum voto eorumdem fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et inquisitorum generalium damnavimus, circumscriptimus et abolevimus: deque eisdem et similibus omnibus et singulis post hoc quoque modo loquendi, scribendi, disputandi, easque credendi, tenendi, docendi, aut in praxim reducendi facultatem quibuscumque interdiximus, et contrafacientes omnibus dignitatibus², gradibus, honoribus, beneficiis et officiis ipso facto perpetuo privavimus³, et inhabiles ad quaecumque decrevimus, vinculoque etiam anathematis eo ipso innodavimus, a quo nisi a nobis et a Romanis Pontificibus successoribus nostris valeant absolvi. Praeterea eodem nostro decreto prohibuimus et damnavimus omnes libros, omniaque opera quocumque loco et idiomate impressa, necnon omnia manuscripta eiusdem Michaëlis de Molinos, vetuimusque ne quis cuiuscumque gradus, conditionis vel status, etiam speciali notâ dignus, audeat sub quovis praetextu, quolibet pariter idiomate, sive sub eisdem verbis, sive sub aequalibus aut aequipollentibus, sive absque nomine, seu ficto aut alieno nomine, ea imprimere vel imprimi facere, neque impressa seu manuscripta legere vel apud se retinere, sed Ordinariis locorum aut haereticae

pravitatis inquisitoribus statim tradere et consignare teneantur sub eisdem poenis superioribus inflictis, qui Ordinarii et inquisitores statim ea igne comburant et comburi faciant. Tandem, ut praedictus Michaëlis de Molinos ob haereses, errores et turpia facta praedicta de debitis poenis in aliorum exemplum et ipsius emendationem plecteretur, lecto in eadem nostrâ Congregatione toto processu, et auditis dilectis filiis consultoribus nostris sancti Inquisitionis officii, in sacrâ theologiâ et in iure pontificio magistris, cum eorumdem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium unanimi voto, dictum Michaëlem de Molinos tamquam reum convictum et confessum respective et uti haereticum formalem, licet poenitentem, in poenam aeterni et perpetui carceris, et ad peragendas alias poenitentias salutare, praeviâ tamen abiuratione de formali per ipsum emittendâ, servato iuris ordine, damnavimus: mandantes ut die et horâ praefigendis in ecclesiâ S. Mariae supra Minervam huius almae Urbis, praesentibus omnibus venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus et Romanae Curiae nostrae praelatis, universoque populo ad id etiam per concessionem indulgentiarum convocando, ex alto tenor⁴ processu, stante in suggesto eodem Michaële de Molinos, unâ cum sententiâ inde sequutâ, legeretur, et postquam idem Molinos habitu poenitentiae indutus praedictos errores et haereses publice abiurasset, facultatem dedimus dilecto filio nostri S. Officii commissario, ut eum a censuris, quibus innodatus erat, in formâ Ecclesiae consuetâ solveret; quae omnia in executionem dictae nostrae ordinationis die III septembris labentis anni solemniter adimpleta sunt.

¹ Edit. Main. legit *concessa pro emissa* (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit *dogmatibus pro dignitatibus* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *privamus* (R. T.).

⁴ Male edit. Main. legit *tenore* (R. T.).

Prædicta e-
motu de novo
confirmantur.

§ 2. Et licet supranarratum decretum, de mandato nostro latum, ad maiorem fideiſum cautelam typis editum publicis locis affixum et divulgatum fuerit, nihilominus, ne huius apostolicæ damnationis memoria futuris temporibus deleri possit, utque populus christianus catholicâ veritate instructor per viam salutis incedere valeat, prædecessorum nostrorum summorum Pontificum vestigiis inhaerentes, hac nostrâ perpetuâ valiturâ constitutione supradictum decretum denovo approbamus, confirmamus et debite executioni tradi mandamus, iterum supradictas propositiones definitive damnantes et reprobantes, librosque et manuscripta eiusdem Michaëlis de Molinos prohibentes et interdicientes, sub eisdem poenis et censuris contra transgressores latis et inflictiis.

Clau-ulæ.

§ 3. Decerentes insuper præsentis litteras semper et perpetuo validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fruētes et tracturos, ubique iudicari et definiri debere, sublata eis et eorum cuiſlibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Fides tran-
scriptorum.

§ 4. Volumus autem ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alienius personæ in dignitate ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio poe-
nalis.

§ 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, damnationis, repro-

bationis, punitionis, decreti et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ MDCLXXXVII, XII kalendas decembris, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 20 novembris 1687, pontif. anno XII.

CXCII.

Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis eremitarum sancti Augustini, quo senarius numerus magistrorum Peruanæ provincie ad duodenarium extenditur.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, cura animum nostrum sollicitat, ut fovendis promovendisque inter viros religiosos, vota sua Altissimo in sanctitate et iustitiâ reddere satagentes, sacramenta eisque ancillantium bonarum litterarum studiis propensâ charitate incumbamus; ac proinde ea, quæ consimili consilio statuta atque ordinata esse noscuntur, ut firma atque illibata persistant, apostolici muniminis nostri præsidio libenter corroboramus.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes de Suazo procurator provincie Peruanæ Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, quod

Species facti.

1 Alia decreta pro provinciis Indiarum extant constit. ed. MDCLXXX, die 14 septembris, pontificatus IV; constit. ed. MDCLXXX, die VII augusti, pontif. IV; et constit. ed. MDCLXXXVII, die 27 februarii, pontif. XII. Pro solis vero magistris extat Innocentii XII constit. ed. MDCC, die 30 aprilis, pontif. I, et constit. ed. MDCCXI, mese septembris, pontif. III.

(cum aliâs Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita animadverterit in praefatâ provinciâ Peruanâ nonnullis ab hinc annis numerum fratrum valde excrevisse, ac plurimos ad praesens in illâ esse, qui, studiorum curriculum peractis, digni et idonei sunt, quibus magisterii gradus conferatur), inter alia pro salubri ac felici eiusdem provinciae regimine decreta, sub die xix mensis novembris MDCLXXXIII demandavit, ut in capitulo generali eiusdem Ordinis tunc proxime celebrando de numero magistrorum eiusdem provinciae augendo ageretur; ac subinde idem capitulum generale, ut debitus virtuti honor rependeretur, et fratres praefatae provinciae congruis honorum praemiis ad sacram bonarumque litterarum studia amplectenda et prosequenda alacriores et ferventiores redderentur, re mature pensâ atque discussâ, ac dilecto filio nostro Palutio tituli S. Mariae Transyberim S. R. E. presbytero cardinali de Alteriis nuncupato Ordinis praedicti apud nos et Sedem Apostolicam protectore approbante, inter ceteras pro dictâ Peruanâ provinciâ editas ordinationes, senarium eiusdem provinciae magistrorum numerum (si ita nobis placeret) ad duodenarium imposterum extendendum esse sancivit, decretumque hac in re sub titulo pro Peruanâ provinciâ § II edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« Quoniam praefata provincia, satis ampla lateque extensa, divino favente Numine, viris eximiis abundat, quos debitâ praemiorum vicissitudine non decet esse destitutos, ac eadem sacra Congregatio ad capitulum generale commiserit agere de augendo numero magistrorum: declaratur, in provinciâ Peruanâ duodecim imposterum futuros esse magistros de

numero, si sanctissimo domino nostro placuerit, habito respectu proportionatae distributionis, itaut pro natis in Indiis, qui sunt in maiori numero, novem designentur magisteria, et tria pro Hispaniis¹ longe paucioribus ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Ioannes decretum huiusmodi in praefato capitulo generali factum, ut firmiter subsistat et exacte servari valeat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desideret: nos, ipsum Ioannem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illudque executioni mandari debere decernimus.

§ 3. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apo-

1 Edit. Main. legit *Hispaniis* (n. r.).

Confirmatio
relati decreti.

Clausulae.

Derogatio
contrariorum.

Decretum capituli generalis.

stolicis, necnon, quatenus opus sit, provinciae et Ordinis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscunque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii ianuarii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno xii.

Dat. die 22 ianuarii 1688, pontif. anno xii.

CXCHII.

Confirmantur quaedam decreta capituli generalis Ordinis sancti Augustini, quibus prohibetur, ne religiosi provinciarum Mexicanæ et Mechoacanensis soli aut cum pallio vel galero incedant¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Ex debito pastoralis officii, quod inscrutabilis divinae sapientiae altitudo humilitati nostrae, viribus licet et me-

¹ De decretis pro provinciis Indiarum, vide praecedentem constit.; pro duabus vero provin-

ritis longe impari, imponere dignata est, paternam christifidelium, qui e fluctibus saeculi in portum vitae religiosae confugerunt, curam peculiari charitate assidue gerentes, ea, quae pro felici prosperoque illorum regimine et gubernio provide constituta atque ordinata esse noscuntur, ut firma et illibata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter roboramus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, quod aliâ, in capitulo generali dicti Ordinis in hac aetate nostra celebrato de anno MDCLXXIII, pro Mexicanâ et Mechoacanensi provinciis Ordinis praedicti edita et facta fuerint nonnulla decreta, seu ordinationes, tenoris qui sequitur, videlicet: *Decreta capituli generalis anno MDCLXXIII Romae celebrati edita specialiter pro Mexicanâ et Mechoacanensi provinciis, etc.*, modo sequenti, videlicet:

« Magister frater NICOLAUS OLIVA Senen., etc. Etsi omnis gloria, etc.

« Quoniam vero audivimus in hisdem Mexicanâ et Mechoacanensi provinciis damnabilem irrepsisse abusum, ut religiosi nostri per urbes, oppida, perque loca, in quibus immorantur, dissociati incedant, pallium et galero deferentes; idcirco decreto resolutum fuit in congregatione definitoriali capituli generalis, ut stricte, et sub poenis infra exprimendis, prohibeatur, prout nos tenore praesentium prohibemus, ne aliqui ex religiosis nostris praedictarum Mexicanæ neque Mechoacanensis provinciarum et conventibus, etiam associati, cum pallio neque cum galero exire audeant, et per publicas urbium aliorumque locis memoratis, vide Innoc. XII constit. edita MDCCXCI, die 28 septembris, pontif. III, et constit. ed. MDCCXCIX, die 5 septembris, pontif. IX.

Decreta praedicta edita sunt anno MDCLXXIII, et MDCLXXV innovata.

corum vias incedere sine socio; mandantes in meritum salutaris observantiae, et sub poenis privationis graduum et officiorum, aliisque nostro et successorum arbitrio reservatis, ut, quoties religiosis praedictis erit exeundum, serventur praescripta sacrarum nostri Ordinis constitutionum, et postulata atque obtenta a patre superiore licentiâ semper associati incedant, iuxta Christi Domini exemplum, qui apostolos discipulosque suos non solos, sed binos semper mittere consuevit. Romae, die II Iunii MDCCLXXII.

Et sane decretum contra usum pallii et galeri pro praedictis provinciis subinde innovatum et confirmatum fuit in nupero capitulo generali eiusdem Ordinis in eadem Urbe celebrato de anno MDCCLXXV per aliud decretum ibidem editum sub titulo pro Mexicanâ provinciâ sub n. x tenoris qui sequitur: «Innovatur et confirmatur decretum reverendissimi Olivæ contra usum pallii et galeri in Mexicanâ et Mechoacanensi provinciis».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, eorundem decretorum observantia in praedictis provinciis hucusque neglecta fuerit, et de praesenti etiam negligatur, ideoque idem supra dictus procurator generalis, quo illa firmitus subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desideret: nos, eius votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, ipsumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc hu-

militer porrectis inclinati, praeserta decreta et ordinationes, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes praeserta decreta et ordinationes, ac easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective, sub poenis in eisdem decretis contra transgressores inflictis, inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon provinciarum et Ordinis praefactorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu

Clausulas.

Contrariis derogato.

Fides transumptorum.

Confirmatio
relatorum
decretorum.

exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVII Ianuarii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 27 Ianuarii 1688, pontif. anno XII.

CXCIV.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super executione constitutionum Tertii Ordinis sancti Francisci quoad fratres laicos et oblatos provinciae Franciae¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

Species facti.

§ 1. Aliàs, pro parte dilecti filii Benedicti, Parisiensis, procuratoris provinciae Franciae Tertii Ordinis sancti Francisci, nobis exposito, quod superiores dictae provinciae a pluribus annis ad hanc sanctam Sedem recursum pluries habuerunt pro bono regimine et receptione fratrum tam laicorum quam oblatorum seu serventium dicti Ordinis in eadem provinciâ, et plures super huiusmodi negotio litterae apostolicae in simili formâ Brevis expeditae emanarunt, veram tamen exinde pacem et religiosam tranquillitatem inter utrosque fratres praefatos adhuc consequi non valuerunt, quandoquidem ex eorumdem fratrum laicorum et oblatorum differentiâ (alii

etenim pileum, alii vero caputium deferunt) continua ferme dissidia inter eos exoriuntur, indeque, humani generis inimico scissuras huiusmodi promovente, cum minori zelo exhibent Altissimo famulatum; et in eadem expositione subiuncto quod ad perturbationes praefatas praecidendas in postremo provinciali capitulo dictae provinciae die XXIX maii MDCLXXXVI celebrato decretum fuit, idque ab omnibus vocalibus, nemine reluctante, subsignatum, iterum ad nos recurrere, quatenus in posterum in praefatâ provinciâ constitutiones et statuta circa fratres laicos, tam praesentes quam futuros, quoad eorum iura stricte observari, et fratres oblatos, qui nunc in eadem provinciâ existunt, ad statum laicalem assumi, cum privilegio gaudendâ iuribus fratrum laicorum, modo quantum professionis annum attigerint, ut in iisdem statutis praefertur, mandavimus; et propterea nobis humiliter supplicato, ut, ad praenarratas controversias tollendas, quae novum adhuc paternae charitatis et prudentiae nostrae praesidium exposcunt, praefatae capituli provincialis petitioni annuere dignemur: nos, supplicem libellum huiusmodi ad Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum remisimus, a qua emanavit decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: « Sacra congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, attentâ remissione sigilli¹ per SS. D. N. factâ, censuit circa praemissa servanda esse praedicti Ordinis constitutiones. Romae, xv Novembris MDCLXXXVI. — I. cardinalis CARPINEUS. Loco † sigilli. B. PANCIATICUS secretarius ».

¹ De Oblatis vide constitut. ed. MDCLXXXI, die 27 augusti, pontif. v. Aliud vero decretum congregationis particularis extat Inn. XII constit. ed. MDCCXIII, die 19 octobris, pontif. III.

¹ Forsan libelli (n. r.).

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut praedictus Benedictus nobis denuo exponi fecit, ipse decretum huiusmodi pro firmiori illius subsistentiâ et observatione apostolicae confirmationis nostrae robore communi summopere desideret: nos, ipsum Benedictum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; salvâ semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, provinciae praedictae, et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudini-

bus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII martii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 13 martii 1688, pontif. anno XII.

CXC.V.

Confirmatur nova collectio statutorum Ordinis Carthusiensis ¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Iniunctum nobis divinitus apostolicae servitutis officium, meritis licet et viribus longe impares, ad Ecclesiae Catholicae per universum terrarum orbem diffusae aedificationem, bonorumque et piorum operum incrementum et animarum salutem fideliter exequi, adiuvante Domino, satagentes, regulares Ordines in Ecclesia Dei pie sancteque institutos, ac multiplici celeberrimâque virtutum laude fulgentes, in salutari eorum vivendi normâ veterisque disciplinae observantiâ confovere atque conservare omnistudio connitimur; ac proinde ea, quae pro felici prosperoque religiosorum virorum, eorumque praesertim, quos, suave Christi iugum sub austerioris vitae re-

Exordium.

¹ Exstat decretum quoddam capituli generalis in const. ed. MDCLXXXII, die 31 iulii, pontif. VI, et aliud congregationis particularis in Innocentii XII const. ed. MDCCXII, die 11 aprilis, pontif. I.

gulâ amplexos, ceteris sanctitatis et religiositatis exemplo praelucere decet, regimine et gubernio provide prudenterque facta atque ordinata esse noscuntur, ut serventur exactius et perenni stabilitate persistent, apostolici muniminis patrocinio, cum id a nobis petitur, libenter corroboramus, sicut, omnibus maturâ deliberatione perpensis, salubriter in Domino expedire conspiciamus.

Causa notae
collectivus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Innocentius prior Carthusiae maioris Gratianopolitanae diocesis, totius Ordinis Carthusiensis minister generalis, ac definitores capituli generalis eiusdem Ordinis, quod ipsi (aliâs animo revolventes ineffabilem divinae bonitatis altitudinem, qua factum est ut idem Ordo, quem Romani Pontifices praedecessores nostri velut bonam¹ in agro militantis Ecclesiae dexterâ Domini plantatam ac fructus uberes iustitiae iugiter producentem merito appellarunt, singulari plane praerogativâ ad hoc usque septimum a fundatione suâ saeculum in suo primaevio instituto absque ullâ reformationis necessitate perseveraverit), tam ingentibus Altissimi beneficiis obstricti, aliquam Domino pro omnibus, quae iis retribuit, retributionem reddituri, quam exactissimam regularis disciplinae observantiam sollicitis magis studiis custodire decreverunt; adeoque, iuxta ordinationem anno MDCLXXIX a capitulo generali Ordinis praefati emanatam, novam statutorum pro salubri eiusdem Ordinis fratrum in viâ mandatorum Domini directione editorum collectionem, longo labore ac diligentia perfectam, Correriae apud dictam Carthusiam maiorem anno MDCLXXVI typis vulgari curarunt, antiqua in eâ operis huiusmodi secundâ editione maiorum suorum vestigia persequentes, qui pri-

¹ Deest substantivum (R. T.).

mis statutis eas ordinationes et interpretationes adiunxerunt, quae illis ad veteris instituti conservationem et abusu suum ex humanâ infirmitate erumpentium extirpationem, necnon ad praecavendas relaxationes conducere visae fuerunt: et sane opus istud, ab omnibus fere universi Ordinis provinciis et domibus regularibus in spiritu humilitatis et obedientiae pacificae et reverenter (ut asseritur) admissum, paucorum solummodo querelis, qui praecipue adversus ordinationes et interpretationes praefatas reclamarunt, exceptum¹ fuit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositioni subiungebat, praefata statutorum collectio, ut supra edita, per Congregationem nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, quos super hoc negotio, dicto Innocentio priore et ministro generali ac definitoribus praefatis potissimum instantibus, ad quasumque dissensiones dirimendas, quae inter viros solitariae vitae professores fraternae charitatis serenitatem, religiosamque tranquillitatem obnubilare potuissent, specialiter deputavimus, diligenter ac sedulo revisa, imo et contradictoribus auditis discussa, ac, ubi opus esse visum est, opportune etiam correctâ et emendata fuerit in volumine tenoris qui sequitur, videlicet:

Nova collectio statutorum Ordinis Carthusiensis, ea, quae in antiquis et novis statutis ac tertiâ compilatione dispersa et confusa habebantur, simul ordinate disposita complectens.

Ordatio capituli generalis anni MDCLXXIX in maiori Carthusia celebrati pro secundâ editione secundae et tertiae partis statutorum faciendâ.

« Quia nîlique maiorum statutorum penuria laboramus, ordinamus ut illorum fiat secunda et nova editio, iuxta exem-

¹ Edit. Main. legit *excerptum* (R. T.).

Ad examen
revocata fuit a
particulari Con-
gregatione car-
dinalium.

plar a reverendo patre correctum et a capitulo generali visum, examinatum et approbatum, in quo locis obscurioribus notae appositae sunt, et capitulorum generalium ordinationes, ad totum Ordinem et materias in his maioribus statutis contentas spectantes, a postrema statutorum collectione editae, suo quaeque loco in fine paginarum aut capitulorum reponuntur. Ex quibus ordinationibus revisis et examinatis, quae magis utiles aut necessariae vitae fuerunt, selectae sunt, quaedam etiam additae, et simul ad formam et numerum, quae in aula praesentis capituli publicabuntur, redactae, imposterum vim statuti habiturae: ceteris, quae ad Ordinem integrum et has statutorum partes spectant, in ista publicatione non contentis, resecatis; aliis vero, quae ad singulares provincias et domos pertinent, in suo robore semper remanentibus ».

Ordinatio capituli generalis anni MDCLXXX ordinationem praecedentis capituli, quae incipit: Quia ubique maiorum statutorum, etc., confirmans.

« Frater Innocentius, humilis prior Carthusiae, ceterique definitores capitulorum generalium annis MDCLXXIV et MDCLXXX in maiori Carthusia celebratorum, universis Carthusiensis Ordinis alumnis et professis, salutem et propositi certaminis felicem cursum. Cum nihil nobis, post sancta Christi Evangelia sacramque Scripturam, sit magis necessarium, quam statuta Ordinis, ad quorum normam Christo militare professi sumus, et in quibus media ad sermones eius servandos nobis praefixa reperimus: ideo omni qua potuimus diligentia laboravimus, ut in hac nova editione nihil amitteretur¹, quod illorum recte intelligentiae atque observantiae, habita ratione

multorum quae saeculorum experientia sensim edocuit, posset desiderari (qua de causa ordinationes capitulorum generalium suis locis atteximus); nihil etiam relinqueretur inemendatum, ex his, quae, temporum ratione et fori ecclesiastici moderna praxi exigentibus, sancta Sedes Apostolica, cui omnimodam subiectionem et obedientiam devovimus, commendaverat exprimendum. Nunc ergo librum diligentius revolvite et veluti panem quotidianum masticare satagite. Ad hoc enim singulari ordinatione praecipimus ut singuli monachi illum penes se habeant; nec etiam deerunt aliquando conversis et monialibus exemplaria tertiae partis in linguam vernaculam conversa. Quod autem verba exhortationis de correctione, paulo durius prius expressa, verbis lenioribus, salva tamen rerum substantia, nunc proferantur; id tum iustitia tum discretione exigentibus factum est: iustitia, quia revera ulceribus de facto non apparentibus, aut rarissime in paucis existentibus, non debet publicum aut commune omnibus remedium nunc applicari; discretione autem, quia iuniores auditores putantes existere et verum esse ad litteram, quod ex succenso zelo procedit matres imitante quae ex pueri casu statim flium suum clamant esse mortuum, inde quandoque, ut experientia docuit, scandalizantur. Porro de sola exhortatione agitur, et non de observantia aliqua regulari. De quibus omnibus vos etiam monitos esse volumus praesenti serie, ut, nullius offendiculi occasione relicta, hoc opus libentius suscipiatis, reverentius observetis, et inde formam Carthusianae vivendi assumptam, religioseque servatam, ad bravium supernae vocationis perveniatis, in Christo Iesu domino nostro, cui est honor et gloria in saecula saeculorum. Amen ».

¹ Potius lege *omitteretur* (R. T.).

IN NOVAM COLLECTIONEM
STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS
PROLOGUS.

Ad Dei laudem, nostram subditorumque nostrorum omnium communem salutem et pacem, et observantiae regularis augmentum, nos, humiles fratres, Bernardus prior maioris domus Carthusiae, ceterique definitores capituli generalis nostri Carthusiensis Ordinis anno MDLXXXI Carthusiae celebrati, novam hanc statutorum collectionem, ex consuetudinibus Guigonis, antiquis et novis statutis, tertiâ compilatione, generalium capitulorum ordinationibus, statutorum concordantiis, glossis, ac caeremoniali libro domus nostrae maioris Carthusiae, omnibus simul collatis, et quibusdam pro temporum personarum et causarum qualitate et necessitate prudenter et salubriter resecatis seu emendatis, aliquibus etiam additis utilibus et necessariis, de mandato nostro collectam, et omnem, quae in universis praedictis confusa et dispersa habebatur, substantiam simul compactam et coniunctam in se complectentem, tribusque partibus distinctam, atque sub suis titulis et capitulis ordinatam, per nos et deputatos a nobis diligenter examinatam, et iam semel et secundo per duo capitula, accedente consensu conventus Carthusiae, approbatam et confirmatam, iterum nunc et tertio, communi omnium nostrorum necnon et conventus Carthusiae consilio pariter et consensu, auctoritate privilegiorum nostri Ordinis, laudamus, approbamus et confirmamus, et eam cum singulis in eâ contentis et descriptis vim statutorum habere, et ab omnibus nostri Ordinis personis studiose observari volumus et ordinamus. Utque nullus ignorantiae iustam causam praetendere possit, volumus etiam et ordinamus, quod, infra annum a die publi-

cationis computandum, quaelibet domus Ordinis novam istam collectionem penes se habeat; declarantes quidquid istâ novâ collectione (sic enim volumus eam appellari) non continetur, carere omni vi et obligatione. Nolumus tamen propterea priora statuta aboleri; sed vigere quidem et diligenter asservari propter patrum reverentiam, non autem habere vim statuti in posterum, cum ex illis hic inserta sint omnia ad quae volumus nostros obligari (a). Et quoniam praesentia haec statuta, si diligenter observentur, ad conservandum Ordinis statum sufficere videntur, praesertim cum raro, rarique casus (de quibus propterea non debet fieri lex aut ordinatio specialis) inter nos eveniant, qui per ea decidi et determinari non possint: hortamur successores nostros ut ab onerosâ et periculosâ statutorum et ordinationum utiliori non necessariâ multiplicatione cessent. Et omnes nostrae religionis professores et alumnos obsecramus per misericordiam et bonitatem Dei (qui tam clementer Carthusianum coetum et familiam a principio ad hodiernum usque diem fovere, dirigere ac protegere dignatus est, omnia nobis abunde suppeditans, quae ad nostram salutem perfectionemque conducunt), ut singuli in suâ vocatione et officio conaremur¹ per gratitudinem nobis possibilem tam paterne liberalitati et benevolentiae Domini Dei nostri respondere. Quod praestabimus, si ad regularem observantiam, per haec statuta nobis traditam, sic fideliter et sollicitè laboremus, ut, nostro homine externo his institutis recte et sicut decet instructo et exulto, ipsum Deum in homine interiori studiosius quaeramus,

a) Vide ordinationem capituli generalis anni MDLXXXIX in fine huius prologi *Ad tollendas, etc.*

¹ Forsan legendum *conemur* (n. r.).

cius inveniamus et perfectius possideamus (a); sicque, Domino concedente, ad perfectionem charitatis (quae nostrae professionis et totius monasticae vitae finis est) pervenire et aeternam inde beatitudinem obtinere valeamus.

Ordinatio capituli generalis anni MDCLXXIX (*).

« Ad tollendas occasiones erroribus et dubiis, ex quibus personarum Ordinis conscientiae in peccandi discrimina possent conici, circa qualitatem obligationis statutorum Ordinis, et sic satisfaciendum optatis multorum, qui instanter postulavit id diluere exprimi: declaramus mentem Ordinis circa praecipua et pericula inde cavenda satis apparere ex n. xx, cap. III, secundae partis statutorum. Cum ergo velit omnia in aedificationem et non in destructionem disponere, ac proinde, media egregia ad perfectionem obtinendam tradendo, laqueos ad multiplicanda peccata non ponere, obligatio illa quoad culpam debet desumi ex praeepti formalitate, aut materiae gravitate, ex respectu ad ea quae sunt statui religioso essentialia, vel ex negligentiae aut scandali qualitate. Licet enim simplex statutum (idest nullo praeepto expresso et vero coniunctum) non obliget per se ad culpam, sed tantum ad poenam, ex cuius diligenti exactione vigor regularis disciplinae in monasteriis servatur; attamen actus transgressoris sit per se peccatum ex ratione negligentiae et mali exempli aliis praestiti; itaut, seposita¹ etiam ratione scandali atque etiam materiae² ad essentialia votorum pertinente,

a) Hinc perpende quis sit observantiarum externarum scopus, et quo tendere debeat illarum usus, nempe ut ad hominem vere interiorem adorantem in spiritu et veritate perveniamus; sunt enim tantum media ad quaerendum et invenendum Deum in homine interiori, ut hic expressum habes.

*) Videndi sunt de hac materia S. Franciscus Salesius in collatione de constitutionibus, et illustr. card. a Torrecrem. in reg. S. Benedicti, tract. v, atque D. Thomas 2, 2, q. 188, art. 9, et Navarr. in Manuali, cap. xxiii, num. LXII.

1 Male edit. Main. legit *supposita* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *materiae* (R. T.).

raro fieri possit transgressio simplicis statuti notabilis plene libera et voluntaria, idest absque tentationis luctamine, ut egregie explicat sanctus Franciscus Salesius, quae non sit peccatum veniale. Si vero contemptus reperiatur, aut grave scandalum ex habitualibus transgressionibus, quas quis corrigere non curat aut contemnit, tunc grave peccatum est, et talis monachus in periculosissimo suae salutis statu versatur ».

Adv. Huius novae collectionis pars prima sub Ordinarii nomine separatim est impressa. Hic autem sequuntur capitula secundae partis:

Caput I. De triplici divisione statutorum, et quando legantur, deque divino officio uno eodemque modo ab omnibus celebrando, librisque corrigendis.

- II. De electione prioris.
- III. De officio prioris.
- IV. De tractando consilio.
- V. De officio vicarii et antiquioris.
- VI. De procuratore.
- VII. De confessione et communione.
- VIII. De capitulo.
- IX. De lectore refectorii, ipsoque refectorio.
- X. De abstinentiâ et ieiuniis.
- XI. De minutionibus, rasurâ, infirmis et medicinis.
- XII. De vestimentis et utensilibus cellae, edificisque construendis.
- XIII. De solitariae vitae commendatione.
- XIV. De cellae et silentii observatione.
- XV. De colloquio claustris et spatiamentis.
- XVI. De operibus communibus.
- XVII. De novitio.
- XVIII. De professione novitiorum.
- XIX. De vitio proprietatis et excommunicatione proprietariorum.
- XX. De pauperibus sublevandis et mulieribus fugiendis.
- XXI. De numero habitatorum, novis domibus, et hospitum viaticis et expensis.
- XXII. De generali capitulo.
- XXIII. De visitationibus.

CAPUT XXIV. De reprehensione.

— XXV. De criminosis et fugitivis.

— XXVI. Conclusio statutorum.

NOVAE COLLECTIONIS

STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS

PARS SECUNDA.

CAPUT I.
De triplici divisione statutorum, et quando legantur, de quo divino officio eodemque modo ab omnibus celebrando; et de libris corrigendis.

I. Anno Domini MDLXXII¹ visum est capitulo generali, quod omnes scriptae consuetudines et statuta Ordinis nostri, quae in antiquis et novis ac tertiâ compilatione dispersa erant, simul in unam, quantum possibile foret, aggregarentur consonantiam, ut inveniri citius, et facilius possent memoriae commendari. Si quae vero addenda vel emendanda essent, adderentur vel emendarentur.

II. Quod opus per plures annos a patribus Ordinis serio et mature revisum et examinatum, tandem anno MDLXXVIII, auctoritate eiusdem capituli generalis, totiusque conventus Carthusiae consensu et consilio, in praesentem formam est redactum, et per tria capitula approbatum et confirmatum.

III. Huius autem operis tres sunt partes. Quarum prima continet ea, quae ad uniformem ritum ac modum divina celebrandi officia in Ordine nostro faciunt, quam propterea idem capitulum voluit sub *Ordinarii* nomine separatim a reliquis partibus typis mandari, ut monachi omnes facilius possent eam diligenter et cum iudicio, quoties opus fuerit, legere et consulere: quatenus divinum officium ab omnibus uno ritu et cum eisdem caeremoniis persolvatur.

IV. Secunda pars ea tractat, quae concernunt externum Carthusiani instituti regimen; externas item observantias et officia ad monachos magis quam ad conversos pertinentia (*). Quae pars sin-

gulis annis in claustro vel alibi, pro domorum consuetudine, praesente conventu, ex integro legatur, a festo Omnium Sanctorum usque ad Pascha singulis diebus capituli post Nonam, exceptis diebus Paschae, Natalis et Coenae Domini, ceterisque festis capituli super hebdomadam in Quadragesimâ occurrentibus.

V. Tertia et ultima pars conversos, denotatos et moniales nostri Ordinis instruit, quae semel ad minus singulis annis legi debet in capitulo conversorum quoad ea quae ad eos et donatos pertinent, et in capitulo monialium quoad illa quae ad eas spectant.

VI. Cum autem in ipsâ statutorum lectione occurrerit quod minus fuerit observatum, finitâ lectione, aut aliâ opportuno loco et tempore, singuli interloquendo tractent et diligenter considerent quomodo istud possit et debeat emendari. Et si prior est in culpa, privatim cum omni reverentiâ et modestiâ monetur ut inde se corrigat. Si autem alii sunt culpabiles, denuntientur priori ut eos corrigi faciat. Quod si nec ita emendatio fuerit subsequuta, denunciatur primo visitatoribus (a), deinde, si opus fuerit, etiam reverendo patri Carthusiae vel capitulo generali.

VII. Insuper statutum firmiterque sancitum est ut divinum Ecclesiae officium per omnes domos uno ritu et cum eisdem caeremoniis celebretur, sicut in ordinario, breviariis et missalibus continetur. Neque reverendo patri, neque ceteris quibuslibet, de his omnibus, quae ad divinum officium pertinent vel ceteras quaslibet consuetudines in statutis expressas, sine capituli generalis consi-

et omnes actus suos ad illorum formam conformare semper studeant ».

* *Ordinatio capituli generalis anni MDCLXXVI.*

« Singuli monachi habeant in cellâ statuta Ordinis integra, ut non solum possint auditu illa percipere, sed etiam apud se revolvere et legere,

a) Mens ergo statuti est ut ordo in recursibus servetur, et primo ad visitatores provinciae, deinde ad reverendum patrem recurratur.

lio, demere aliquid, vel additione seu alteratione aliqua, occasione qualibet, liceat immutare.

viii. Nullus etiam ipsa statuta praesumat glossare vel interpretari sine speciali auctoritate et licentiâ dicti capituli vel reverendi patris Carthusiae. Sed si quid dubietatis emerit, seu quaestionis, dictum capitulum seu reverendus pater consuli poterit et debet pro responsione obtinendâ, si dubietas et quaestio talis fuerit quae responsum exegerit.

ix. Ea vero, quae non sunt expressa in statutis, relinquuntur ordinanda priorum arbitrio; ita dumtaxat, quod ea, quae ordinaverint, non dissonent ab eis. Ilac tamen occasione, vel aliâ, nolumus domorum consuetudines honestas et religiosas, et quae vel contra statuta et scripta capituli non sunt, leviter a prioribus immutari.

x. Libros quoque Veteris et Novi Testamenti et ecclesiasticorum doctorum, ac denum omnes cum quibus celebrantur divina officia, nullus emendare praesumat, nisi per libros Carthusiae, vel alios iuxta illorum tenorem et ad³ Biblia Sixtina, id est vulgatam editionem, emendatos. Si vero posthac aliqui novi libri ex supradictis imprimantur aut describantur, ordinamus imprimi vel transcribi ex exemplaribus ut supra emendatis. Qui autem aliter eos corrigere vel describere praesumpserit, aut etiam imprimi curaverit, districtam a capitulo generali vel visitoribus, si praesidens est, si vero subditus, a suo superiore suscipiat disciplinam.

i. Cum priorem cuiuscumque domus Ordinis nostri obire, vel dimittere prioratum ad formam statutorum nostro-

rum (*), vel etiam per visitatores in actu visitationis absolvi contigerit, post seipulturam, dimissionem, aut absolutiorem huiusmodi, vicarius, aut, eo absente vel impedito, antiquior domus, cui sit commissum officium antiquioris, debet ante omnia in colloquium convocare conventum, et ibidem, dicto prius per eum, ut moris est, *Benedicite*, coram omnibus proponere, quod, cum domus sit orbata pastore, necesse est ut de novo priore provideatur.

ii. Deinde, si domus forte est parva, aut omnino talis quod aliquo modo possit dubitari an ibi tot sint idonei electores, quot necessarii sunt ad faciendum electionem ut infra dicitur, debet ibidem coram omnibus taliter tractare, quod per talem discursum manifeste constet, an talis domus legitime possit, si vult, aut etiam non possit procedere ad electionem faciendam.

iii. Et quia hoc constare non potest, nisi prius sciatur quot et quales necessario requiruntur ad electionem canonice faciendam: idcirco dicimus, et quatenus opus est statuimus et declaramus quodammodo in omni casu electionis non poterit nec debet ullo modo procedi ad electionem faciendam nisi ubi fuerint saltem quatuor professi domus eligentis qui etiam ultra hoc sint idonei ad faciendam electionem.

iv. Non sunt autem ad id idonei, sive non habent vocem eligendi, etiamsi sint professi domus eligentis, infrascripti quicumque, videlicet: primo, qui non sunt promoti saltem ad subdiaconatum; deinde fugitivi quacumque fugâ et quo-

*) *Ordinatio capituli generalis MDCXLVII.* « Visitatores vel commissarii de cetero non praesumant admittere resignationem priorum, vel facere eis misericordiam, sine licentiâ reverendi patris; qui vero de eius licentiâ id fecerint, pro eâ vice sint in eadem domo ineligiblees ».

1 Particula *vel* redundat (n. 7.).

2 Edit. Main. legit *a pro ad* (n. 7.).

cumque tempore manserint in tali iugâ, nisi vox fuerit eis expresse restituta; criminosi, nisi fuerint expresse habilitati ad vocem activam; in disciplinâ generali constituti, leprosi, excommunicati, suspensi, interdicti et irregulares: nulli istorum idonei sunt ad eligendum.

v. Si igitur in domo orbatâ non fuerint saltem quatuor professi domus idonei (*), tunc, qui ibi erunt, scribent visitatori sive visitatoribus provinciae se orbatos esse pastore; qui eis providebunt de rectore usque ad sequens capitulum generale.

vi. Et quia interdum contingit, praesertim in parvis domibus, aut ubi sunt pauci domus professi, quod, etiamsi legitimus ibi sit numerus electorum idoneorum, tamen nolunt eligere propter aliquas causas, sed malunt sibi provideri de priore per capitulum generale, aut per reverendum patrem: propterea debet vicarius interrogare conventum an velit pro novo priore habendo procedere per viam electionis, an potius super hoc per reverendum patrem aut capitulum sibi provideri; et iuxta sensum maioris partis conventus, per vota secreta exquirendum, uni ex duobus standum est.

vii. Si responderit se velle eligere, debet tunc vicarius ibidem palam proponere et coram omnibus tractare an illa domus distet a Carthusia ultra tres dietas. Nam si non distat, debebunt, antequam procedant ad electionem, significare domui Carthusiae id est reve-

rendo patri priori Carthusiae (a), se esse orbatos pastore, et petere ab eâ ut sibi providere dignetur; domus autem Carthusiae, id est reverendus pater prior eiusdem domus, pro suâ prudentiâ et paternâ curâ providebit orbatæ domni prout sibi magis expedire videbitur.

viii. Quod si domus orбата distat a domo Carthusiae ultra tres dietas, tunc, ut conventus praepararetur prius pro instanti electione, vicarius debet eum serio in Domino admonere quod eligere pastorem animarum non est facilis et vulgaris res, sed maxime ardua et summae importantiae, cum ex bono vel malo pastore pendeat propemodum omne bonum vel malum totius gregis, ideo debere eos in hoc negotio cum omni rectitudine et prudentiâ et timore Dei procedere, ne si, quod absit, malum pro bono elegerint, ipsi sibi in suam perniciem luptum pro pastore accersant; et eis imputentur omnia mala, quae illum facere et pati contigerit, occasione talis inordinatae electionis.

ix. Quin etiam scire illos debere quod sub poenâ peccati mortalis tenentur eligere talem quem ipsi in suâ conscientiâ credant aut verisimiliter existiment esse magis idoneum ad regendum secundum Deum animas et domum eorum in utroque statu, quam sit aliquis alius qui pro tunc ad id ab eis eligi possit, nisi forte tam parva esset inter eum quem eligunt et alium illo aptiorem differentia, quod merito hoc pro nihilo reputari debere videretur.

x. (b) Quod si forte non posset tunc

a) Id est reverendo patri priori domus Carthusiae, cui soli committitur auctoritas capituli generalis prout exprimitur num. lvi cap. xxix secundae partis. Vide etiam num. xxxii praesentis capituli, et num. xliii et xliiv, cap. xxii.

b) Ista sic expressa sunt ad quorundam scrupulos sollevandos et anxietatem dubitantis et fluctuantis animi sedandam.

*) *Ordinatio capituli generalis anni MDCLXXIV.*

¶ In electione prioris vocem etiam activam habebit vicarius tantum, qui non est domus eligentis professor: sed nihilominus iuxta statutum non poterit procedi ad electionem, nisi insuper adsint quatuor professi ipsius domus. In ceteris vero negotiis procurator et sacrista vocem habebunt, sicut iam abâs concessum est, etiam si non sint domus professi.

inveniri aliquis unus talis qui esset in utroque statu aliis eligibilior et aptior, sed unus videretur aptus pro spiritualibus, alius vero pro rebus et negociis temporalibus, tunc in tali casu possent istum in temporalibus expertum eligere, si tamen duas in se haberet conditiones: primum quidem quod esset sufficienter idoneus ad spiritualem animarum profectum; deinde quod ultra hoc etiam multum superaret in temporalium administratione alterum qui spiritualior haberetur. Aliàs, non concurrentibus istis duabus conditionibus, tenerentur illum magis eligere qui esset aptior pro salute et profectu animarum; quoniam hoc est magis principale et necessarium et proprium prioris officium, temporalia vero sunt accessoria et secundaria, et non proprie ad pastorale officium pertinentia, et ultra hoc possunt etiam per idoneos procuratores aut etiam per alios suppleri et bene gubernari.

x. Illis igitur et aliis huiusmodi per vicarium propositis, consequenter debet conventum monere, qui et quot sint qui eligi canonice non possint. Ne si hoc eis non proponat, per ignorantiam forte vel per inadvertentiam eligant aliquem qui canonice eligi non possit.

xii. Nam si scienter aliquem talem eligerent, essent pro eâ vice privati potestate eligendi, et potestas devolveretur ad capitulum generale vel reverendum patrem (a), qui in tali casu cum consilio sui conventus provideret illis de aliquo pastore, aut etiam, si ei benevisum esset, concederet de speciali gratiâ ut possent iterum eligere.

xiii. Sunt igitur qui eligi non possunt ii omnes qui sequuntur et nulli alii: videlicet, qui post factam professionem non steterunt in Ordine saltem per tres

a) Vide n. xliiv cap. xii.

annos integros; qui tantum scientiæ non habent, quantum de necessitate requirit officium prioratus; non promoli ad sacerdotium; omnis prior, qui non sit professus domus eligentis, nam qui est professus potest eligi, nisi ab eâ fuerit absolutus suâ culpâ, licet non criminali; visitatores (a), qui in actu visitationis absolvunt priorem pro eâ vice; et omnes qui aliquo perpetuo impedimento non possunt ascendere ad capitulum generale. Practerea ineligibilis est etiam omnis qui sit aperte malæ famæ aut etiam dubiæ et suspectæ apud probos et graves viros vel Ordinis vel etiam extraneos; criminosi, fugitivi, etiam ab omni disciplinâ absoluti, in disciplinâ generali constituti, etiamsi non sint criminosi, leprosi, excommunicati, suspensi, interdicti, irregulares.

xiv. Quisquis etiam dimiserit prioratum domus Carthusiæ, quamdiu in eadem domo manserit, licet possit eligi, non poterit tamen cogi ad consentiendum electioni; domus autem Carthusiæ omnem priorem cuiusvis domus nostri Ordinis poterit non solum eligere, sed etiam, si ei expedire videbitur, ad consentiendum electioni obedientiæ præcepto compellere. Isti igitur omnes, qui supra numerati sunt, ineligibiles sunt: alii vero omnes possunt eligi.

xv. Et quoniam sunt aliqui interdum qui non cognoscunt personas, et libenter alios informarentur, sed putant non licere: declaramus quod omnes, qui in hoc piâ intentione ducuntur, licite possint, imo etiam potius debent interrogare illos qui et melius cognoscunt personas, et meliores etiam et aptiores pastores secundum Deum habere desiderant. Nam, qui cognoscunt quidem meliores, sed eos nolunt, volunt autem prio-

a) Intelligitur de commissariis, nam visitatores Ordinis non visitant domum suæ professionis

res prurientes auribus, et qui sunt vitae largae et laxatae, isti interrogari non debent: quia potius darent consilium conforme suae inordinatae cupiditati.

xvi. Sicut autem plurimum commendandi sunt qui piam sollicitudinem pro bonorum pastorum electione gerunt, ita illi sunt magnopere culpandi qui pro eligendis deterioribus statim inter se secreta conventicula faciunt, et, ut omnes ad suam cupiditatem trahant, conantur, quantum possunt, per se et per interpositas personas, non precibus modo, sed interdum etiam, quod est deterius, muneribus, promissionibus bonorum, maledicentiis et detractionibus multis, obtinere quod volunt. Quam perniciem ut omnes diligentissime caveant, vicarius quantà poterit maiori efficacità debeat omnibus persuadere.

xvii. Nam qui talibus mediis inducunt aut inducuntur ad consentiendum scienter in personas non tales, quales ins commune et nostra instituta necessario requirunt, mortaliter peccant, et vitium simoniae realis, vel saltem mentalis, committunt, et Spiritum Sanctum a tali electione et a domo suà expellunt.

xviii. Omnino autem ab omnibus caveatur ne ullus in domibus nostris qualibet astutià seu violentià in priorem praeficiatur, nisi quem monachi communi consensu vel monachorum vocem habentium maior pars secundum Deum et approbata nostri Ordinis instituta providerint eligendum.

xix. Illis igitur omnibus per vicarium propositis, triduanum continuum, nisi festum capituli intersit, cunctis fratribus indicitur ieiunium: et, quousque priorem habeant, post laudes et vesperas pro conventibus omnibus super formas, etiamsi sit festum duodecim lectionum, vel tempus aliquod, in quo venia non sumitur, psalmus *Ad te levavi*, nudatis capitibus,

communi devotione cantatur, incipiendo in choro cantoris hebdomadarii, cum aliis precibus ut in primà parte habentur.

xx. Interea, quamcitus commode fieri poterit, vocabuntur confirmatores, qui praesint futurae electioni novi prioris. Sunt autem vocandi duo priores nostri Ordinis de vicinioribus et discretioribus provinciae, aut unus cum antiquiore domus eligentis, si duo priores commode haberi non poterunt: quorum unus, si commode fieri poterit, debet esse visitator principalis, aut, si ille non potest aut non valet, convisitator provinciae.

xxi. Porro vocati ad assistendum electioni nullum omnino electorum verbo, scripto, nutu, signis, muneribus, per se vel per interpositam personam, directe vel indirecte, sollicitent de aliquà particulari personà eligendà aut postulandà: sed eligentium vota pure et simpliciter et cum omni integritate recipiant.

xxii. Post expletum triduanum ieiunium, et praesentibus ipsis confirmatoribus, devote cantatur missa de Spiritu Sancto, toto praesente conventu, ab altero confirmatorum, vel, si ipsi ita voluerint, a vicario; debeat autem antequam missa incipiatur praeparari aliqua mensa ante altare capituli cum quinque sedibus, super quam poni debent omnia instrumenta scriptoria, cum papyro et vase apto, quod tamen non sit calix consecratus, in quod omnes schedulae votorum eligentium immittantur.

xxiii. Praeparari etiam debet alia mensa in aliquo angulo capituli, si capitulum sit amplum, ita quod nemo praesentium possit videre quid quisque scribat, aut in aliquo alio loco contiguo ipsi capitulo, super quam mensam parata sint omnia instrumenta scriptoria cum papyro, cerà et filo, ut ibidem a singulis per se et separatim scribantur

schedulae votorum, involvantur, et cerâ vel filo connectantur.

xxiv. Missâ cantatâ, vicarius convocabit in capitulum omnes et solos professos domus idoneos (a), ut supra, ad eligendum, et confirmatores, idest scrutatores; nullos alios. Si quis autem ex habentibus vocem eligendi infirmitate aut alio impedimento legitimo detentus non posset commode personaliter electioni interesse, poterit tamen interponere votum suum in schedulâ clausâ inscriptum eo modo quo ceteri votum suum inscribunt et involvunt ut differentia aliqua notari et cognosci non possit¹, sed ipsi confirmatores, idest scrutatores, debent ad cellam infirmi accedere, ut illius schedulam accipiant.

xxv. Porro nullatenus qui de Ordine nostro non sunt ad electiones priorum nostrorum advocentur. Et si forte in domo praesentes sunt, nullo modo de personis eligendis cum eis loqui aut eos consulere debemus: hospites tamen Ordinis et professi domus, qui non sunt idonei ad electionem, possunt, si volunt, interesse sermoni confirmatorum: sed eo expleto, statim debent recedere, nec ullo modo futurae electioni interesse.

xxvi. Postquam omnes simul in capitulum convenerint, vicarius dicit *Benedicite*, deinde antiquior confirmatorum incipit psalmum *Ad te levavi* cum precibus et orationibus supradictis: in quibus stamus omnes nudatis capitibus.

xxvii. Principalis autem confirmator ille iudicatur et erit, qui est visitator vel convisitator provinciae; et, ipsis absentibus, si fuerint vocati duo priores, ille dicetur et erit principalis, qui plures annos, sive continuos sive intermissos, exegerit in prioratu. Idem statuimus etiam de

commissariis, qui interdum mittuntur pro aliquâ visitatione, aut inquisitione, seu quacumque provisione faciendâ.

xxviii. Persolutis precibus, confirmator principalis dicit *Benedicite*, et tunc vel ipse vel collega eius aliquam faciet exhortationem aptam negotio. Finitâ exhortatione, principalis confirmator, auctoritate capituli generalis, praecipiet omnibus electoribus, quatenus talem eligant, quem secundum Deum et conscientiam iudicaverint vitâ, scientiâ et aetate aliisque debitis qualitatibus esse magis aptum et idoneum ad officium prioratus suae domus, quam quivis alius, qui tunc ab eis possit eligi.

xxix. Post praeceptum nominentur per principalem confirmatorem tres alii ex antiquioribus eligentium, qui assistant electioni, et omnia diligenter fieri videant. Postquam nominationem statim et qui nominati sunt pergunt ad praeparatam mensam, ibique sedent simul cum confirmatoribus; ceteri vero conventuales eligentes sedent aliquanto remotius a mensâ in locis solitis.

xxx. Post sessionem, principalis confirmator iubet ut singuli suo loco et ordine, hoc est unus post alium secundum rationem antiquitatis, eant suo quisque tempore in locum deputatum ad scribendas schedulas, et ibi unusquisque solus existens scribat votum suum tali modo quod nemo scribat nomen suum proprium, sed tantum dicat *Ego*; nomen autem proprium illius quem vult eligere, et nomen domus eius, cuius est professus, aut nomen officii, si est officialis, scribere debet, sic dicendo *Ego eligo dominum N. professum domus talis* (vel, loco professionis, dicat *priorem vel vicarium domus talis*) in priorem huius nostrae domus; quod postquam scripserit, involvat schedulam in modum parvi rotuli, et filo ligabit, vel cerâ connectet,

a) vide ordinationem relatum sub num. v huius capituli.

¹ Edit. Main. legit *possint* (R. T.).

et statim afferet illam ad mensam confirmatorum; ubi stans aperto capite, paululum porrectâ manu, et manicis reductis, immittet illam¹ in vas ad hoc ibidem praeparatum. Post haec idem confirmator iubet antiquiorem antiquiorum, qui assistunt electioni, ire ad locum deputatum ad scribendum schedulam suam, modo quo supra; qui reversus, immittet illam in vas, ut supradictum est. Idem facient alii duo antiquiores assistentes, et postea ceteri per ordinem, ut quisque praecedat antiquioritate professionis.

xxxi. Schedulis omnium iniectis et receptis in vas, ubi ille qui ultimus iniectit sessum se receperit, monet electores principalis confirmator intentos esse vasis eversioni et numerationi schedularum. Ubi id monuit, festim, bene exporrectâ manu, evertit vas super mensam, et numerat illas, inspectantibus antiquioribus qui assistunt. Nondum tamen eas aperit nec legit, sed numerat dumtaxat, ut intelligat an numerus schedularum congruat eum numero eligentium. Totidem nempe debent esse, quot electores. Si non congruit, sed plures sunt numero, declarat repetendam esse electionem, corrigens eum qui fraudem fecit, ut respiciat a tantâ Spiritus Sancti contumeliâ et patrum contemptu; et mox in omnium conspectu comburit omnes schedulas, et, si quidem tempus suppetit, iubet alias scribi a singulis in loco deputato, et ut supra in vas conici et numerari.

xxxii. Porro si numerus schedularum conveniat, tum demum, ubi id constiterit, aperientur, et votis diligenter enumeratis, et seorsum in papyro descriptis, considerabunt confirmatores, quod idem est ac scrutatores (a), utrum aliquis

electus sit sufficienti numero votorum. Oportet autem, ut, qui canonicè futurus sit prior, habeat tot¹ vota, quae excedant medietatem totius conventus eligentis. Quod si nullus habuerit, confirmatores hoc publice denunciabunt, et, si quidem plures electi fuerint, neminem tamen nominabunt, sed solum dicent quot fuerint electi, et quot quisque schedulas et vota habuerit. Et cum, supputato votorum et eorum qui electi sunt numero, publice constiterit coram omnibus neminem eorum habuisse sufficientem numerum, tunc ibidem coram omnibus comburentur schedulae, et toties scribendae sive faciendae erunt novae, donec aliquis sufficientem numerum habuerit: nisi forte toties effectae iam essent, ut in iudicio confirmatorum desperari de electione posset, et obstinati apparerent animi. Qua re contingente, cessandum erit ab electione, ac per viam aliam scilicet provisionis procedendum, ut negotio delato ad reverendum patrem Carthusiae, expectetur, quod illâ² re intellectâ respondeat vel faciat. Videtur autem nobis satis probabiliter desperari de electione posse, si, post ternam schedularum repetitionem, nemo invenitur electus cum sufficienti numero votorum.

xxxiii. Verum permittimus, ut, si confirmatores aliquâ probabili spe ducantur, possint etiam dare quaternam novarum schedularum et votorum conscriptionem: sic tamen in eodem die et tempore haec fiant; neque antea liceat egredi capitulum, aut locum in quo celebratur electio, quam finis ei imponatur; neque interim sit aliqua inter eligentes et confirmatores communicatio. Haec autem ultimâ vice si nullus electus sit cum datum sess. xxv, cap. vi Concilii Tridentinae, convenienter observetur.

¹ Male edit. Main. legit *illas* (R. T.).

a) A solis confirmatoribus debent videri et legi vota eligentium, ut secretum, in hoc servari man-

¹ Edit. Main. legit *totâ* pro *tot* (R. T.).

² Forsan *ille* (R. T.)

mero votorum sufficienti et necessario, nullam praeterea dare possint aliam electionem; quo casu contingente, scribendum tunc erit totum negocium reverendo patri Carthusiae, qui cum consilio sui conventus providebit orbatæ domui de pastore.

xxxiv. Porro si numerus sufficiens habeatur, et unus solus fuerit electus, publicabitur nomen ipsius cum numero votorum quae habuit. Sin plures electi fuerint, illius tantum nomen publicabitur qui numerum sufficientem habuerit; ceterorum vero supprimentur: sed tamen dicent quot fuerint simul electi cum eo, et quot quisque vota habuerit: ut nemo aliquam forte possit praetendere suspicionis aut fraudis occasionem. Porro omnes schedulae, postquam lectae fuerint, publice ibidem comburentur; quod semper toties est faciendum, quoties denuo eas repeti contigerit: illisque combustis, dicat clarâ voce principalis confirmator *Habemus priorem*, et nominet eum, et domum cuius sit professus, et obedientiam quam habet, si aliquam tunc habeat, et numerum votorum quae habuit, ut omnes intelligant an ille numerus excedat medietatem totius conventus eligentis.

xxxv. Priore coram omnibus nominato et publicato, vicarius, nisi sit confirmator aut electus in priorem, hoc enim casu transibit id officii ad eum qui exercet officium antiquioris, dicat clarâ voce sic: «Venerabiles patres confirmatores, nos conventuales petimus a vestris paternitatibus, auctoritate Dei et capituli nostri generalis, confirmari nobis in priorem huius domus venerabilem patrem dominum N. professum domus N.».

xxxvi. Postulatione factâ, confirmatores assignabunt terminum ad opponendum contra electionis formam et personam electi, diem videlicet unum, qui satis

est; aut, si ratio suadeat, duos aut plures qui non sint dies festi. Nec sine termino huiusmodi aut terminis confirmant electum, etiamsi conventus aliter instaret, cum in re tam arduâ nihil sit per festinationem agendum, et multa interea latere possint de personâ electâ, aut de electoribus, vel formâ electionis, quae matura consideratio et tempus afferre ac declarare poterunt.

xxxvii. Interea tam conventuales quam confirmatores debent diligenter considerare et personam electi et formam electionis: formam, an sit canonice facta; erit autem canonice facta si servata fuerint omnia quae in hoc capite iam dicta sunt, et infra dicentur: personam electi, an talis sit, qualem necessario esse debere supra descripsimus, cum de ineligibilibus ageretur.

xxxviii. Confirmatores autem, Deum iudicem prae oculis habentes, a viâ Dei, amore aliquorum, non exorbitent, vel timore. Sicut enim praecipitur conventualibus electionem facturis ut omni meliori modo quo poterunt secundum Deum eligant, eodem modo vocatis ad electionem prioribus praecipitur ne in personam non idoneam scienter aliquando concordent. Non tenebuntur tamen considerare an persona electa sit melior et aptior, quam omnis alius qui tunc potuisset eligi; sed solum an habeat aliquid impedimentum eorum quae supra de ineligibilibus posita sunt. Si tamen electus esset talis, quod manifeste pateret illum esse notabiliter transgressorem observantiae regularis, tunc non debent talem confirmare. Cum enim regularis observantia sit diligenter a personis nostri instituti exercenda, ut per formam professionis patet, qui huiusmodi observantiam non haberet, nec ad eam afficeretur, non esset probabilis spes quod eam conservare, augere vel

introducere in aliis posset; quod tamen necessarium est unicuique priori.

XXXIX. Si autem confirmatores ex aliquâ rationabili causâ indicaverint non esse confirmandum electum, scribent tam ipsi quam conventuales reverendo patri cum plenâ informatione totius negotii, qui pro suâ prudentiâ et maturo consilio confirmabit vel infirmabit electionem, aut aliter orbatæ domui providebit, sicut sibi melius secundum Deum videbitur expedire.

XL. Quod si nullum impedimentum invenerint in personâ electâ, nec in formâ electionis, termino ad opponendum exacto, confirmabunt illum in die non festo sic (*): dicente principali confirmatore: « Nos talis et talis humiles priores domorum N. et N., electi per vos vel deputati per reverendum patrem Carthusiæ ad praesidendum vestrae electioni, auctoritate statutorum nostrorum, confirmamus vobis in priorem huius domus venerandum patrem dominum N. professum vel vicarium talis domus, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti ». Et respondeat conventus, *Amen*. Sciendum est autem, quod, quamvis electiones licite fieri valeant, assignationes tamen terminorum, quae sunt per priores vocatos, ad opponendum contra electionis formam et personam electi, debent cadere in diem non festivam, et die feriali confirmatio ipsa fieri, cum sit actus iudicialis.

XLI. Factâ igitur confirmatione, poterunt confirmatores, imo etiam debebunt

(*) *Ordinatio anni MDCXLVII.* « Quando ex praesidentibus electioni novi prioris unus moritur, vel in priorem eligitur, alter non praesumat sine socio electum confirmare; sed teneatur ad hunc actum convocare priorem vicinioris Carthusiæ, vel, eo impedito, monachum antiquiorem professione eiusdem vicinioris Carthusiæ, ut insimul ad confirmationem electi deveniant. »

in virtute sanctae obedientiae praecipere priori electo, ut electioni consentiat, et illam exequatur. Significabunt tamen ei confirmatores, si absens sit, utrum ipse suâ sponte accedere debeat ad domum in qua fuit electus: an expectet donec aliquis ab ipsis designandus mittatur ad eum, qui eum ducat et associet; super qua re ipsi iudicabunt et facient, prout eis melius et expedire videbitur.

XLII. Quod si forte talis electus esset praesens in domo a qua eligitur, ipsimet confirmatores, alioquin, cum advennerit, vicarius cum antiquiore, eundo in ecclesiam, ipsum in praedecessoris transferunt locum: ibique, factâ oratione, et dicto *Pater noster* et *Ave Maria* a quolibet in loco suo super formam genibus flexis et capite discooperato, veniunt in claustrum ecclesiae, et accedens vicarius ad priorem, genibus flexis, iunctas manus infert in manus prioris, et interrogatus ab ipso, *Promittis obedientiam?* respondit, *Promitto*; et osculatâ manu eius, surgens recedit ad suum locum; similiter facit post vicarium antiquior, et ceteri alii per ordinem, etiam hospites si ibi sint, et postea conversi in capitulo ipsorum.

XLIII. Totamque diem illam gaudio dedicantes, et Sextam diei in ecclesiâ submissâ voce dicentes, bis in refectorio comedunt: nisi tale fuerit ieiunium quod pro festo capituli minime frange retur. Et hebdomadarius, aut, si illâ die non celebraverit, vicarius eius, mensas benedicit. Post prandium etiam, ab Exaltatione S. Crucis usque ad Adventum, et a Nativitate Domini usque ad Quadragesimam, utramque Nonam subiungunt. In aestate vero Nonam de die tantum paulo post meridiem in ecclesiâ dicant, praemissâ in cellis Nonâ de beatâ Mariâ; et in gratis agendis post prandium et coenam, veniam non acci-

piunt, licet, si tempus postulat, dictam veniam in horis diei sumant: quod si ieiunium fuerit, post Nonam in ecclesiâ submissee dictam, erit in refectorio comedendum. Si autem, qui eligitur praesens non fuerit, non in die lectionis, sed quando accipit sedem, in refectorio manducatur.

XLIV. (*) Sciendum est autem, quod reverendus pater Carthusiae poterit cum consilio sui conventus electum destituere, si secundum Deum ex aliquâ iustâ et rationabili causâ iudicaverit expedire. Et ideo confirmatores communibus literis debent quam citius commode poterunt significare reverendo patri huiusmodi electiones priorum quascumque pro tempore per eos fieri contigerit: domus tamen, in qua fiunt electiones, priorem sic electum reprobare non valebit.

XLV. Porro electiones debent saltem intra quadraginta dies fieri. Quod si aliqua domus in hoc fuerit inobediens, nisi legitimo impedimento excusetur, in futuro capitulo poenam sustinebit condignam. Si vero, quod absit, ultra tres menses, iusto impedimento cessante, conventus electionem non fecerit, eligendi potestate eâ vice privabitur, et provisio de priore ad reverendum patrem Carthūsiae devolvetur, vel ad capitulum generale (*).

I. Primum et principale prioris officium est, suae ipsius et omnium subdi-

*) *Ordinatio anni MDCXLVIII*: « Servetur antiqua consuetudo Ordinis de petendâ statim per conventuales a reverendo patre confirmatione novi prioris electi, et a praesidentibus eius electione confirmati, sub poenâ infirmandae electionis ».

*) *Ordinatio anni MDCXXIII*: « Mandamus omnibus visitatoribus provinciarum Ordinis, ut curent in singulis domibus provinciarum suarum publicari decretum D. N. PP. Gregorii XV sub datâ diei XXVII septembris anno MDCXXII pro conservando antiquo usu Ordinis tam in institutione priorum quam ceterorum officialium ».

Bull. Rom. — Vol. XLX.

101

torum salutem et profectum spirituali invigilare, se simul et creditum sibi gregem secundum Deum et regularem Ordinis disciplinam et formam statutorum nostrorum in omnibus bene dirigere, bonum fratribus suis et aliis de se ipso in omni virtute et observantiâ regulari exemplum praebere, se cum illis in victu et vestitu, in sequendâ Ecclesiâ, et toto tam diurno quam nocturno officio, nisi aliud valetudo et domus negotia cogant, conformare.

II. Prioris est omnium sibi subditorum confessiones audire, aut aliis idoneis committere, infirmos iniungere, communicare, et defuncti missam in conventu celebrare, totum sepulturae officium facere, capitulum diebus festis tenere, hebdomadam ordinare, missas singulis diebus in conventu dicendas disponere, beneficia et eleemosynas, et eos, qui se nostris orationibus ex aliquâ speciali causâ commendaverunt, denunciare, sermones in capitulo facere, aut, cum vult, aliis committere.

III. Prioris est in die Natalis Domini, SS. Nominis Jesu, Coenae Domini, Paschae et Pentecostes, Corporis Christi, S. Brunonis patris nostri, et professionis novitiorum, missas in conventu celebrare, et totum diei et noctis eorum festorum, excepto professionis die, officium facere; corporalia, vestes sacerdotales, altaris paramenta, et cruces benedicere; ad lectionem sacerdotis hebdomadarii benedictionem largiri; *Te Deum* inchoare.

IV. Prioris est conversis et aliis fratribus in superioribus¹ domo capitulum tenere, vel vicario aut alii idoneo committere. Eisdem etiam circa orationem dominicam, angelicam salutationem, symbolum apostolorum, decalogum, praecipua ecclesiae, maternam orationem, modum serviendi missis privatis, et modum

¹ Forsan superiori (n. r.).

recte confitendi, communicandi et religiose vivendi plene instruere (a), aut ab idoneis instrui facere; et ut omnes debitis temporibus confiteantur, communicent, missas audiant, divinis officiis intersint, et ecclesiam frequentent, quantum unumquemque decet et tenetur, sollicite providere: scriptum est enim: *Si quis suorum et maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit et est infideli deterior*. Propterea illum monemus, ut curet sermones conversis festivis diebus fieri, quibus etiam intersit familia.

v. Prior debet rebus et negociis domus suae superintendere, et de omnibus generalem sollicitudinem et providentiam habere, bona etiam omnia per suos officiales et ministros recte administrare, et ea, secundum Deum, conscientiam et formam Ordinis et statutorum nostrorum, discrete dispensare, ac, ne quid omnino rerum negligatur, ne quid pereat, ne quid male expendatur, sollicite curare. Non enim res suas, aut hominum curet¹, sed Christi: cui de omnibus districtam illam² reddere rationem oportebit. Veruntamen, ne forte temporalium curam rerum ac sollicitudine praegravatus, spiritualibus minus possit intendere, tales singulis obedientiis sataget deputare, quorum eas fidei secure valeat credere.

vi. Prioris enim est officiales suos omnes, tam monachos quam conversos (b),

a) Hinc animadvertant priores non suis officialibus, sed sibi ipsis curam spiritualis educationis fratrum specialiter committi.

1 Aptius lege *curat* (R. T.).

2 Aptius lege *illorum* (R. T.).

b) Officiales conversos, intelligit coquinarios, hortolanum, pistorem, etc., ut latius exprimitur cap. xxxvii tertiae partis antiquorum statutorum. Inde sciendum est conversos nunquam posse institui procuratores aut coadiutores; quod ultimum officium committitur tantum monachis, etc.,

et ceteros quoscumque cum maturo consilio instituere, destituere, mutare (nec haec possunt impediri per visitatores, nisi in actu visitationis existentes), et unumquemque in suis officiis et obedientiis bene dirigere, et, quoties est opus, arguere, monere, et pie et charitative pro eorum culpis et inobedientiis salutare poenitentias imponere. Veruntamen non debet hospitibus officium vicarii, procuratoris vel sacristae commendare (a), nisi forte ad huiusmodi officia in eadem domo idoneum professum⁴ inveniret.

vii. Qui autem instituti sunt officarii, vel alicui obedientiae deputati, non audeant statim vel postea in conventu petere misericordiam, nisi de consensu prioris. Qui quaesierit, arbitrio prioris puniatur; et nihilominus obedientiam illam habeat, quamvis prior viderit expetere.

viii. Monachis potest obedientias in claustris commendare: sed saepius fit et fieri debet in capitulo. Cum autem in minoribus aliquando quaerat consilium, potest et in commendandis obedientiis, si vult, aliquos consulere, eos maxime inter quos conversati sunt hi, quibus eas commendare proponit.

ix. (*) Prior annis singulis in Adventu, aut alio tempore pro consuetudine domorum, in praesentia sua et vicarii, et duorum ad minus ex senioribus et discre-

in domibus, ubi ex rationabili causa a reverendo patre sive fixe sive transitorie praefatum officium coadiutoris permittitur; cuius functiones arbitrio prioris relinquuntur, cum nullas habeat per statuta praefixas.

a) Vid. num. xii, cap. v.

1 Videtur deesse particula *non* (R. T.).

*) *Ordinatio anni* MDCCLX. « Serventur n. ix et xi c. iii, et n. xvii c. vi secundae partis statutorum de computis reddendis et arcu communj habenda, sub poena absolutionis priorum et officialium a suis officiis ».

rioribus domus, faciet procuratorem reddere rationem generalem totius receptae et expensae in illo anno factae; quod si procurator facere neglexerit, arbitrio prioris puniatur: et nihilominus, si opus fuerit, saepius ab eo ratio exigatur. Verumtamen prior debet tempestive praemonere procuratorem, ut ad reddendum sua computa se praeparet.

x. Prior sine consilio vicarii, procuratoris et sacristae non praesumat commodare pecuniam, simul, vel per partes, ultra viginti scuta; et tam priores quam alii, qui domus suas gravare non venturur dando de bonis Ordinis sine consensu suorum conventualium extraneis vel propinquis, ab officiis absolvantur, et nihilominus graviter puniantur.

xi. Volumus quod quaelibet domus arcam communem habeat sub tribus clavibus, quarum unam prior habeat, alias aliqui ex monachis quibus prior commiserit *clavarii* nuncupandi, in qua servetur omnis pecunia domus, praeter eam, quam iudicaverit prior provisionibus ordinariis necessariam. In qua etiam arca deposita aliena custodiantur: nec liceat ea commodare vel expendere, nisi de voluntate deponentium, et cum assistentiâ clavariorum quando reponuntur et extrahuntur pecuniae et deposita ex dictâ arca communi; atque retineatur in ipsâ capsâ liber, quo annotentur pecuniae et deposita in eadem respective deponenda et extrahenda, strictè servatâ in ceteris praesentium statutorum formâ. Si prior aut procurator contrafecerit, prioratum prior, et procuratorem procurator amittat.

xii. Quod datur alicui priori domorum Ordinis vel rectori, vel etiam vicario monalium, acquiritur domui, cui noscitur praesidere, nisi constaret evidenter quod non in gratiam et intuitum

domus illius, cui praesidet, vel officii aut personae ipsius, sed magis favore domus suae professionis conferretur; quia tunc tale donum ad domum dictae suae professionis pertinebit: et quando aliquod dubium ex praemissis oriretur, iudicio sive determinatio reservetur reverendo patri Carthusiae, sive capitulo generali.

xiii. Prior licet nullo tempore debeat unquam sine multum rationabili causâ exire de domo, a principio tamen Adventus usque ad primam post Epiphaniam diem, et a Quinquagesimâ usque post octavas Paschae, propter arctiorem sui custodiam et gregis sui curam, nisi urgente necessitate aut evidenti et magnâ utilitate, non poterit exire. Pro negociis autem, quae per procuratorem, aut alium quempiam, aut etiam per literas vel aliter commode expediri poterunt, a suâ domo non exeat, nec ea per se ipsum exerceat; sed in domo cum iis, a quibus assumptus est, resideat.

xiv. Cum autem pro negociis expediendis eum personaliter exire oportebit, quam citius poterit, revertatur; nec unquam solus equitet (a), nec solus incedat, sed semper habeat secum honestam alicuius comitivam, nec equitet extra terminos sine cappâ, nec etiam intra per villas: remotus tamen a villis et a concursu hominum eam exuere potest. Honestam vero comitivam intelligimus conversos, donatos, aliosque domesticos famulos, maturam habentes aetatem et nomen bonum: quos secum ducant tam ad capitulum generale, visitationes faciendas et alia loca remota, quam ad civitates suis domibus propinquas, et vicinas gratias; hoc tamen prohiben-

a) Inde non est intelligendum, quod prior debeat semper famulum equestrem secum ducere, sed de comitivâ ubique in itinere habendâ id intellige.

les ne praedictae personae incedant unquam equestres per huiusmodi civitates, exceptis ipsis prioribus ex causa rationabili, ubi consuetudo id toleret.

xv. Priores dum sunt in itinere constituti, omni die feriali, si commode fieri possit, missas audiant aut celebrent: nam festivis certum est eos teneri dicere vel audire.

xvi. Ubi cumque duo pluresve simul fuerint priores, si unus ex eis, vel aliquis eorum conversus vel famulus, excessum fecerit vel dixerit, antiquior eorum, nisi adsit aliquis visitator, excessum sic reprehendat, si prior suis hoc facere neglexerit, ut alii, qui talia audierint, attentare similia pertimescant.

xvii. Priores et omnes personae nostri Ordinis personas omnes et loca et tempora et res et actiones omnes suspectas et periculosas devitent; alioquin, si res fuerit vehementer suspecta et scandalosa, visitatores scribant reverendo patri, qui pro sua prudentia et integritate providebit, prout ei, secundum Deum et facti qualitatem, expedire videbitur.

xviii. Animadvertentes periculum animarum, quod omnibus omnium statuum et conditionum hominibus provenit ex prohibitorum librorum lectione et usu, ordinamus quod omnes priores libros omnes, qui in suis domibus habentur, quam diligentissime fieri poterit, per se aut alios ex suis idoneos visitent: recognoscentes libros devotionis iuxta Bullam Pii V, praefixam Officio gloriosissimae Virginis Mariae correcto et emendato per decretum sacri Concilii Tridentini: alios vero omnes recognoscant iuxta indicem prohibitorum librorum compositum ex decreto eiusdem Concilii et eiusdem indicis regulas, adhibentes etiam alios indices de hac materia, si qui compositi sint ab illarum

provinciarum universitatibus, episcopis et inquisitoribus; et, si opus fuerit, theologos, qui in illis morantur partibus, consulant aut consulendos curent; et visitatores in actu visitationis diligenter inquirant an talis recognitio librorum fuerit facta. Priores insuper praecaveant, ne aliqui ex suis subditis legant vel penes se retineant ullos libros per supradictam Bullam et indices prohibitos, ne poenam excommunicationis et aliorum, quae in Bulla ipsa et indicibus continentur, incurrant.

xix. Nullus prior nostri Ordinis sive palam sive secreto praesumat ludere aut solitari cum subdito suo, aut etiam non subdito; nec quisquam subditus praesumat ludere vel contendere cum priore suo, sed semper et ubique tam in verbis quam in factis ei deferat et obediatur reverenter, nec praesumat eum reprehendere; sed si quid prior errare videbitur, vicarius, aut alius de antiquioribus et discretioribus domus, secrete et reverenter eum monere potest et debet.

xx. Prior in praeciipiendo et excommunicando et in omnibus aliis censuris modum servet, tam propter periculum praeepti et censurarum, quam etiam ne sua indiscretione oves suas in amaritudinem perducatur. Et ideo, intelligens sibi datam fuisse potestatem in aedificationem et non in destructionem, nisi pro gravissimis culpis et periculis ad talia remedia non deveniat, sed potius ita se gerat, ut, si interdum ipsius auctoritas timeatur, ipsius tamen persona semper diligatur. Nam etsi utrumque necessarium est, anari scilicet et timeri, non expedit tamen ut prior praeter potestatem etiam naturam suam et moribus timeatur.

xxi. Sit ergo prior talis, aut saltem curet ut fiat, ut oves ipsius, praesertim

in tentationibus et tribulationibus positae, possint tamquam ad benignum parentis sinum confugere, et ei omnia secreta sua manifestare. Non tamen debet prior, ut ametur a suis ovis, statuta Ordinis aut regularis disciplinae rigorem relaxare; cum sit hoc non placare¹ virtute, sed vitio, non oves servare, sed perdere; sed debet a suis moribus omnem auferre saevitiam et iracundiam et imperiositatem et alia huiusmodi vitia, propter quae timentur et odiuntur priores, ut sic non vitae relaxatione sed religiosâ morum benignitate diligatur.

xxii. Priores non mittant aut Ordinarii praesentent monachos suos pro ordinibus suscipiendis, absque praevio examine ab iisdem prioribus faciendo, et antequam ad legitimam aetatem pervenerint; aetas autem legitima est in subdiacono annus vigesimus secundus, in diacono vigesimustertius, in sacerdote vigesimusquintus; sufficit autem quod annum praedictum quis attigerit, licet nondum compleverit. Quando autem mittuntur ad ordines suscipiendos, habeant secum procuratorem domus, vel, si non possit, conversum aliquem aut donatum vel saecularem simulum gravem et honestum, et mittantur ad propriam civitatem, si in eâ ordines conferantur, vel ad locum magis vicinum ubi ordines ipsos conferri contigerit, nec eundo et revertendo a recto itinere notabiliter divertant, nec ibidem inordinatam moram faciant: super quo priores eorum curam adhibeant diligentem. Et ad evitandum omnes perniciosos excessus, qui circa hoc contingere possunt, statuimus ut omnes priores teneantur quamprimum commode poterunt significare in verbo veritatis reverendo patri et capitulo generali moram, quam sui facere solent in ordinibus suscipiendis;

¹ Forsan placere (n. τ.).

quam moram, si reverentis pater et capitulum generale viderint esse inordinatam, moderabuntur et certum terminum praefigent, quem postea nulla domus aut provincia ullo modo transgredi possit sub poenâ inobedientiae. Declaramus etiam quod personae Ordinis ad suscipiendos ordines non valeant absque licentiâ reverendi patris Curiam Romanam ordinatè intrare; exceptis personis domorum a dictâ curiâ ultra unam dietam non distantium, cum alibi dictos ordines suscipere non valebunt.

xxiii. Nulla domus habeat duo magna sigilla, hoc est, unum pro conventu, et alterum pro priore; sed quaelibet uno sigillo magno authentico sit contenta, quod prior custodiat; sed nomine conventus ipse non sigillet, nisi de totius conventus vel maioris partis voluntate et consensu. Poterit tamen prior habere sigillum parvum, et eo sigillare litteras quas scribit suo privato nomine.

xxiv. Nullus prior, nullaque Ordinis nostri persona admittat in se executionem testamentorum, etiam ad pias causas, nec sollicitudinem aut procuracionem aliquarum causarum, aut negotiorum alienorum, nec pariter legationes, seu ambasciatus, quae simplicitati nostri Ordinis minime conveniunt.

xxv. Nullus etiam nostri Ordinis in se tamquam iudex vel arbiter lites et negotia aliena suscipiat proprio motu. Quod si a Sede Apostolicâ causa aliqua cuilibet ex nobis fuerit delegata, tunc ad eam audiendam exeat, quamvis a reverendo patre Carthusiae licentiam non habuerit exeundi. Qua in re sciendum quod, nisi in litteris commissoriis Ordo Carthusiensis exprimat, eam non tenetur delegatus audire, sicut indulgentia, quam a domino Innocentio Papa III habemus, manifeste declarat.

xxvi. Pro his etiam qui non sunt de Ordine nostro, nullus nostrum quaslibet res cambiat, permutet aut vendat, nec pro eis spondeat. Emere vero, si necessitas exegerit, possumus: non tamen hoc fiat passim, nec pro quolibet, nec sine licentiâ prioris.

xxvii. Priores et procuratores, quantum poterunt, lites et processus fugiant, servos enim Dei litigare non decet. Quod si ad id interdum impellat eos necessitas, pacem cum adversariis viâ amicabilem, si fieri potest, quaerent, vel oblatam amplectantur, ad vitandum discursus varios, litis eventus dubios, et expensas. Ex his enim multa domibus et personis Ordinis evenire possunt incommoda.

xxviii. Nullus prior, aut alia quaevis persona Ordinis, verbis, litteris, nuntiis, promissionibus, aut alio quovis modo sollicitet, subornet, vel inducat personas aliarum domorum ad aliquam instabilitatem in non modicum personarum et dictarum domorum detrimentum. Qui contra fecerit, et quoties id fecerit, ordinem per mensem in victualibus teneat sine misericordiâ. Et nihilominus per capitulum generale vel visitatores, prout casus exegerit, rigide puniatur.

xxix. Nullus prior aut alius nostri Ordinis publice praedicare praesumat, nisi in claustro vel capitulo monachorum aut conversorum, nec ibidem aliquis saecularis, praeter domesticam familiam, nisi quando priori videbiter expedire, admittatur.

xxx. Prior circa subditos suos sit sollicitus ne Ordinem dimittant vel de Ordine fugiant. Et, quos huius propositi probabiliter esse cognoverit, et eos qui alium vel alios ad hoc induxerint, valeat carceri mancipare. Nullus prior cum bonâ conscientia potest dare lit-

teras de non repetendo aliquo subdito suo Ordinem nostrum iam professo, prout in Romanâ Curia existit declaratum.

xxxi. Prior in domo suâ cum hospitibus advenientibus non debet passim et indifferenter comedere, sed dumtaxat cum personis honestis, et talibus quibus hoc commode negari non poterit, et tunc etiam quanto rarius, tanto melius. Conversi in domibus nostris tam superiori quam inferiori non comedant cum prioribus suis.

xxxii. Priores in aliis domibus Ordinis non debent loqui cum monachis, nisi de licentiâ proprii prioris ipsorum monachorum.

xxxiii. Prior quisque novus in praesentiâ praedecessoris, si praesens fuerit, ac quatuor magis discretorum de conventu, si tot aut plures affuerint, vel, si praedecessor non supervixerit, aut minimum remotus fuerit, in praesentiâ quatuor praedictorum perfecte in scriptis redigat statum domus.

xxxiv. Novus prior tam domus Carthusiae quam ceterarum in proximo sequenti capitulo professionem faciat in hunc modum: « Ego frater N. promitto obedientiam communi capitulo pro me et domo nostrâ ». Siquidem, de antiquâ et approbatâ Ordinis nostri consuetudine, singuli priores, rectores, vicarii monialium, in singulis capitulis generalibus per se ipsos, si praesentes fuerint, alioquin per litteras, misericordiam petere tenentur. Quod si non fecerint, nihilominus pro petita habeatur.

xxxv. Prior absolutus ante descriptum statum domus, a cuius prioratu absolvitur, in sui successoris praesentiâ, ad domum aliam non recedat, nec secum aliquid deferat vel ante se praemittat, nisi vestes debitas, et quae successoris

suo decencia, salvo moderamine, videbuntur. Quod si in illâ domo, in qua est absolutus, remanere, vel ad domum professionis reverti voluerit, et cella non vacaverit, locus ei competens et honestus extra cellam prioris interim deputetur. In ecclesiâ vero et alibi in conventu locus ei detur, secundum quod fuit in Ordine.

xxxvi. Potest etiam idem absolutus eligere quameumque domum illius provinciae, in qua est sita domus a qua absolvitur, si domus, quam eligit, velit illum recipere. Propterea, ut eidem absoluto provideatur et evagationis materia subtrahatur, ordinamus quod absolutus non recedat extra domum a qua absolvitur, nisi prius fuerit debite certificatus quod prior et conventus domus, quam eligit, voluerint eum recipere, ut tunc, et non ante, domus illa, cui praefuit, pecunias pro expensis itineris necessarias ad praedictum locum cum equo et famulo eis ministret. Quod si diligentiam fecerit iam in duabus domibus, ut ab unâ aut alterâ illarum reciperetur, et nec sic quidem receptus fuerit, postmodum aut maneat in domo a qua absolvitur, aut ad domum suae professionis revertatur, donec sequens capitulum generale, aut interim reverendus pater Carthusiae, si hoc petierit, aliter ei provideat.

xxxvii. Prior, qui non propter crimen, sed propter aliam culpam depositus est, in aliâ quidem domo poterit eligi, nisi specialiter a capitulo generali sibi fuerit interdictum, sed in amissâ nunquam, nisi de licentiâ capituli generalis. Cum prior et procurator pro eâdem culpâ suas amittunt obedientias, in ipsâ domo non debent habere easdem, donec a capitulo concedantur.

xxxviii. Cum prior, propter infirmitatem vel senium factus inutilis, voluerit super

annum habere misericordiam, significet domni Carthusiae (a), quae, auctoritate capituli generalis, faciet ei misericordiam, si viderit expedire, aut dabit licentiam convocandi duos priores de vicinioribus et discretioribus, qui poterunt ei facere misericordiam, si hoc rationabile esse indicaverint.

xxxix. Rector domus Ordinis non sedet in sede prioris in ecclesiâ, nec in rectorio, sed in sede antiquioris e parte dextrâ ante vicarium, nec promittitur ei obedientia in principio rectoratus: tamen obeditur ei in omnibus tamquam superiori.

xl. Rector novitiorum professiones recipit, mutato nomine prioris in nomen rectoris, quando priores distant plusquam unam dietam.

i. Siquid magnum vel grave tractandum fuerit, prior monachos professos domus suae, vocem habentes et quinque annos professionis completos (b), in unum facit convenire. Quibus proponens negotium, non debet manifestare ad quid inclinatur, ne per hoc videatur velle trahere alios ad hoc quod intendit; sed tantum aperire quidquid occurrit in materia propositâ pro et contra¹, ut, omnibus hinc inde consideratis, et singulis quid sentiant libere pronuncientur, quod melius rectiusque existimaverit, sine ullâ personarum acceptione, excutatur.

ii. Non enim ullo iure cavetur ut quoties aliquis tenetur petere consilium, teneatur etiam illud executioni mandare, cum consilium de suâ naturâ non obli-

a) Vid. num. xviii, cap. ii.

b) Iuniores monachi ab his tractatibus non absolute necessarii semoventur, ne, ullâ rerum externarum discussione, aut temporalium cogitationibus, ab habitu intimae recollectionis assumendo et a temporalium oblivione retrahantur.

¹ Male edit. Main. legit *prout contra* (n. r.).

get ad sequendum, quoniam ex multorum auditu iudiciis instruitur et informatur animus consultantis. In aliis autem, in quibus necessarius est consensus et vota eorum qui requiruntur, non est liberum priori facere quod vult, sed tenetur sequi maiorem partem sui conventus, quem tunc totum convocare debet.

III. Ceterum hospites, non promoti ad subdiaconatum, in disciplinâ generali constituti, criminosi, fugitivi, interdicti, suspensi, excommunicati, non habent vocem in necessariis tractatibus: propterea priores illorum voces requirere non tenentur.

IV. Hoc autem in tractatibus et consiliis conferendis omnino tamquam utilissimum rectissimumque servari debet, ut nemo suam vel alterius contentiose praesumat defendere vel aliorum impugnare sententiam, ne bonum consilium in discordiam, quod absit, furoremque vertatur. Qui vero contrafecerit, et in his fuerit assuetus, commonitusque¹ respiscere noluerit, tamquam pacis turbator a communibus tractatibus excludatur; poenâ nihilominus plectendus graviore, quae, pro modo culpae et conditione delinquentis, remittitur arbitrio praesidentis.

I. Prior quilibet unum ex suis monachis vicarium talem sibi eligat, cui tuto suam possit conscientiam committere, et in rebus arduis bono per eum iuvare consilio. Qui etiam, absente et impedito priore, ceteris exemplo et verbo praelucere, et omnes in observantiâ regulari et sanctâ pace continere, materiaeque omnibus ubera, maxime tentatis, infirmis, afflictiis, novitiis, noviterque professis, fructuose exhibere valeat. legitur esse debet exemplaris, sufficienter doctus, maturus, benignus, zelator

¹ Edit. Main. legit *communitusque* (R. T.).

Ordinis et observantiae regularis, praecipuus amator pacis et unitatis.

II. Vicarius, absente vel impedito priore, vices eius agit in visitandis monachis, licentiis dandis (a), confessionibus recipiendis, inungendis et communicandis infirmis, non tantum monachis, sed etiam conversis, donatis et mercenariis in domo superiori infirmantibus, in sepeliendis mortuis, in cantandis missis quas prioratus requirit (b), exceptâ missâ in qua novitius est professionem factururus.

III. (c) Et quoniam vicarius representat priorem, et est secunda persona domus, ut officio eius congruus locus deputetur, statuimus ut ubique in conventu locum teneat antiquioris a parte dextrâ prioris, nec unquam absente priore in refectorio legat.

IV. Cum prior et procurator absunt, vel forsitan non possunt, vel si procurator non sit sacerdos, vicarius descendit ad domum inferiorem ad inungendum infirmum, vel communicandum, si necessitas cogat; et, si non adsit clericus aliquis, unum de monachis secum introducat.

V. Vicarius, absente priore, de uno choro in alium, si opus est, adiutorium mittit, orationem ante horas terminat, ad lectionem hebdomadarii benedictionem largitur: etiam ad lectionem prioris in die Nativitatis Domini, SS. Nominis Iesu, Paschae, Pentecostes, Corporis Christi et sancti patris nostri Brunonis, et quando prior est hebdomadarius. In festis, absente priore, ultimam dicit

a) In quibuscumque rebus, ubi ex statutorum praescripto requiritur, licentia debet etiam ab officialibus peti a vicario in absentia prioris, nisi licentiam specialem haberent a priore; de qua tamen, ob rationem boni exempli ab officialibus singulariter omnibus dandi, debent modeste vicarium monere.

b) Vide num. VII, cap. XVIII.

c) Vide num. XX cap. XX secundae partis.

lectionem, nisi adsit prior nostri Ordinis qui velit eam legere. Semper tamen, absente priore, *Te Deum laudamus* incipit.

vi. In die Natalis Domini missam mediae noctis celebrat, nisi sit hebdomadarius, aut officium prioris facere debeat. In vigiliis Paschae et Pentecostes ad missam legit secundam, vel, absente priore, primam lectionem; et missam conventuale officii capituli generalis Cluniacensium et benefactorum post Natalem Domini, absente priore, dicit; et similiter in capitulo, in claustro et in opere communi *Benedicite* dicit; postulantiibus misericordiam vel culpas suas recognoscentibus respondet; si quid faciendum est super hebdomadam insinuat; ad ostium refectorii pulset *Benedicite*, et sequentem versum incipit, similiter et versum post prandium et coenam; cum cultello signum facit.

vii. Priore absente, vel infirmante, vel committente, vicarius laicis capitulum tenet, et hospites visitat. Cum procurator deest, vel si non potest, vicarius incensum ministrat; si tamen cantoriam hebdomadalem tunc facit, ad vespas non offert incensum, sed antiquior; et si est hebdomadarius missae, et aliter suum facit officium, debet etiam tunc ministrare incensum.

viii. Absentibus priore et procuratore, diebus festis capituli, congruo tempore, exit ad providendum ne mensis refectorii de his, quae apponenda sint, aliquid desit. Priore autem praesente et absente procuratore, vicarius scutellas apponit et removet: nec tamen in sede procuratoris sedet, sed servat sedem suam in capite mensae.

ix. Priore existente in sua cella vel in claustro, vicarius non potest monachum de cella sua educere, vel in cellam alterius introducere, nisi specialiter iussus aut permissus, aliàs, absente, vel

sic impedito priore ut non possit haberi accessus ad ipsum, vicarius dat petentibus licentias visitandi aliquem infirmum vel sanum, et ad infirmum mittit quem voluerit. Verumtamen licentiam a priore alicui monacho vel converso denegatam non poterit postea dare, nisi urgente necessitate postea occurrente. Et ideo petitur, etiam non interrogatus, dicat quod sibi fuerat a priore denegata, ne, ut fraudis reus, si eam ab ignorante obtinuerit, argui debeat et puniri. Similiter si quis licentiam, a vicario, absente priore, denegatam, postea a priore petere voluerit, a vicario fuisse denegatam eidem manifestet.

x. In ceteris prior de vicarii potestate semper disponit secundum suae directionis arbitrium, excepto quod cum hospitibus non comedat aut bibat, quamvis possit praesens esse dum comedunt et bibunt. Nec pro faciendâ prioris hebdomadâ descendat ad inferiorem domum, nec intret coquinam. De potestate vicarii in foro poenitentiali, quoad priorem, et, mortuo aut suum officium non exercente priore, quoad monachos, habetur infra in capitulo de confessione.

xi. Ad vicarium spectat ordinationes, quae per capitulum generale fiunt, eo anno quo fiunt, quater legere in conventu; et, si sequens capitulum approbaverit illas, in libro ad id deputato describere; et similiter anniversaria perpetua per capituli cartam quibusdam personis per totum Ordinem concessa, et quae in sua domo debentur recenter mortuis, debet vicarius in calendario domus describere.

xii. In domibus monachorum nullus sit vicarius, procurator aut sacrista, nisi sit ipsius domus professus, sine speciali licentiâ capituli generalis vel reverendi patris, vel, in casu imminentis necessitatis, visitatoris provinciae, qui, si super

hoc licentiam dederit, in tunc sequenti capitulo ratificari debet: aliàs ulterius non valebit.

xiii. Priore et vicario absentibus, ubique in conventu antiquior (a) praesidet et omnia facit, quae ad vicarium absente priore spectare diximus; unus tamen tantum designetur monachus sub nomine et officio antiquioris in quolibet conventu: porro nullus crimosus, vel in disciplina generali positus, exercere potest officium antiquioris, nec hospes similiter, nisi ex speciali concessione. Quandocumque autem ille, qui antiquior est professione, iudicio prioris non erit idoneus ad exercendum officium antiquioris, poterit prior alium idoneum instituere.

xiv. Priore et vicario absentibus, si antiquior sit de choro sinistro, transit ad dextrum pro inchoando *Te Deum*, et postea ad sedem redit.

CAPUT VI.
De procuratore.

i. Conversis et famulis domus praeficitur a priore unus et monachis diligens procurator (*), sic eum volumus appellari, qui, quanvis exemplo Marthae, cuius suscepit officium, circa multa sollicitari ac turbari habeat, silentium tamen et quietem cellae non penitus abicere aut abhorreere debet, sed potius, quantum domus negotia patiuntur, quasi ad tutis-

a) Unus tantum designatur monachus sub nomine et officio antiquioris, nec de antiquis in statuto nulla fit mentio. Unde cavendum est ne alicubi senioribus quibusdam monachis titulus antiquus attribuat aut permittatur, sive aliqua licentia aut privilegium concedatur, cum omnes monachi unum conventum efficiunt, et omnes aequales esse debeant tum in observantiis singularibus, tum in ceteris, ut per statuta satis exprimitur.

*) *Ordinatio anni MDCLXXIX* « In omnibus, ubi sunt plures procuratores, quod in statutis de uno dicitur, de singulis intelligitur, et quisque in obedientia a priore sibi commissi sua munia exercet circa res et personas, prout cap. vi secundae partis statutorum exprimitur, sub immediata directione prioris ».

simum et quietissimum portus sinum ad cellam semper recurrit, ut legendo, orando, meditando, et turbulentos animi sui motus ex rerum exteriorum cura vel dispositione surgentes sedare, et in arcanis sui pectoris aliquid salubre, quod fratribus sibi commissis in capitulo domus inferioris suaviter et sapienter eructet, possit recondere, qui tanto frequentioribus monitionibus indigent, quanto minus litteras norunt.

ii. Procurator, si est sacerdos, hebdomadam sacerdotii facit in ordine suo, sicut et ceteri monachi, incensum sacerdoti semper ministrat quoties adolendum est, et in Laudibus quando cantatur psalmus *Laudate Dominum de caelis*, ad vespas autem cum dicitur ultimus psalmus, tradit cuppam thuribuli ad ostium chori coquinario vel eius adiutori, ibidem illud recepturus cum incipitur ultimus versus hymni. In missa vero post epistolam traditur eadem cuppa, et ante evangelium recipitur. Aquam benedictam fert diebus dominicis ad gradum altaris. Quando vero benedicuntur candelae, cinis et rami, et in professione novitii, eandem aquam benedictam fert procurator in aspersorio sacerdoti, et aperit portas chori: similiter administrat vinum, quando communicant fratres.

iii. In missa conventuali, si praesens est, semper legit epistolam, nisi sit sacerdos hebdomadarius, aut adsit subdiaconus. Nullum aliud facit officium hebdomadale, non diaconatum, non cantoriam, non legit in refectorio: legit tamen lectionem in matutinis, quando sibi contingit, legit etiam in claustro quod de evangeliiis et statutis legendum est; aut vicarius, quando priori expedire videbitur.

iv. Procurator universorum sibi a priore commissorum curam gerens (a), de

(a) Vide num. v et vi cap. iii huius secundae partis.

negociis pene omnibus et sumptibus ad prioris semper recurrit consilium, nec grande aliquid praeter eius licentiam agere, vendere, emere, accomodare praesumat, aut donare; munuscula tamen et litteras recipere potest vel dirigere; non debet pecuniam mutuo dare, vel accipere, aut deposita custodienda recipere, nisi sciente et consentiente priore: et si forte ex causâ receperit, vel mutuum acceperit aut dederit, quam citius potest, debet hoc manifestare priori.

v. Si domus aliqua nostri Ordinis ultra suam provisionem vinum habeat, quod vendere velit, procurator, de licentiâ prioris, illud in grosso vendere poterit: vel, si hoc commode facere non potest sine magno domus incommodo, poterit vendi in minuto in civitatibus seu villis, aut locis aliis, extra tamen septa monasterii sui: proviso etiam quod per aliquem fidum saecularem et non per aliquam personam Ordinis, dispensabitur in mensuris, ut moris est (a), alibi bibendum.

vi. Pannos, ferrum et similia quae ad generalem domus provisionem pertinent, custodit; veteres et detritas vestes dare potest pauperibus, non novas, nec pecuniam ultra quantitatem sibi a priore praefixam, nec alicui caseum integrum. In grangiis proximis nunquam iacet, sed comedere potest.

vii. Ea, quae nobis debentur ex ordine (b), a procuratore non a priore petenda sunt, nisi forte cum procurator dare noluerit. Propter hoc tamen non intrant monachi illius cellam absque speciali

a) Vinum sic in mensuris venditum, alibi bibendum dicitur, ne in domibus Ordinis aliqua tabernae species appareat.

b) Debita ex ordine ea sunt quae ad necessitates communes spectant; et latius in antiquis statutis exprimuntur. Non putent ergo priores sibi licere ultra id aliquid dare monachis, aut monachi accipere, absque licentiâ superioris.

licentiâ, nec aliquid habent cum illo colloquium.

viii. Sede prioris vacante, cellam eius custodit procurator, et res in eâ contentas integre.

ix. Procurator debet omni tempore monachos infirmos visitare, qui ecclesiam dimiserunt; et erga eos diligens et benignus esse; aliâs non visitat illos, nec illorum cellas ingreditur, sine licentiâ, nec cum eis loqui potest extra cellam, nisi invenerit eos colloquium habentes de licentiâ praesidentis (a); ad ostium tamen potest pauca verba loqui.

x. Procurator providere debet, quantum potest, ut portiones pitantiarum sint aequales: et propterea, quantum negocia domus permittunt, pitantiis faciendis interesse debet; nunquam autem comedit in coquina, sed alibi potest.

xi. Procurator diebus capituli exit de ecclesiâ congruo tempore ad providendum ne quid desit mensis refectorii; in quo tenet ultimum locum a parte coquinae, vel secundum consuetudinem domus, et scutellas apponit et removet.

xii. Procurator et ceteri officiales domorum in pitantiis ordinariis et gratiis⁴ non different a ceteris.

xiii. Procurator propter hospites, qui manent, refectorium dimittit, absente priore; quod, eo praesente, nisi iubente, facere non praesumat. Circa quos debet esse sollicitus, et primus advenientibus occurrere, ac de cibis et lectis eorum providentiam habere, eosque visitare. Procurator non passim et indifferenter comedat cum omnibus, sed dumtaxat cum personis honestis, ac talibus quibus hoc commode negare non poterit: cum quibus quanto ratius poterit, tanto melius erit.

xiv. Post Primam conversi, qui non

a) Soli procuratori domus id licet.

⁴ Videtur legend. *grasciis* vel *grassiis* (n. r.).

habent obedientias, veniunt ad procuratorem, ut, quod voluerit, eis praecripiat. Circa singulas obedientias conversorum, procuratorem convenit esse sollicitum: et ne eis aliquid deperat, omnimodam diligentiam adhibere. Conversis potest in virtute obedientiae, quod praecripiendum est, praecripiere: raro tamen, propter periculum praecepti, id faciat. Si inobedientes fuerint, disciplina pertinet ad priorem, aut, eo absente, ad vicarium (a); non potest illis dare licentiam accipiendi vestem missam ab aliquo, vel aliquid tale: licentiam vero loquendi, cum opus est, dare potest.

xv. Quicumque sit obedientiarius, mercenarios sibi necessarios quaerit, non tamen extra terminos, et ad procuratorem adducit, ut ab eo conducantur; nisi conversus conducendi licentiam habeat. Conductum vero mercenarium nullus potest dimittere infra terminum suum sine procuratoris licentiâ: nec sine illius consilio aliquid vendere vel emere infra terminos. Mercenariis, qui adsunt, quod sibi visum fuerit, debet praecripiere; qui sine illius licentiâ non debent foras egredi. Cum vero conducuntur mercenarii, praecripiat eis procurator ut sint continentes, ut ad usuras non accommodent, decimas reddant de animalibus suis, si quae habeant, et nemini iniuriam vel damnum inferant.

xvi. Nulla domus Ordinis nostri subtrahat mercenarios alteri domui. Quae vero subtraxerit, vel subtractum retinuerit, in hoc puniatur, et domui, cui fecit iniuriam, vel subtractum reddat, vel alium suis expensis provideat.

xvii. Procurator singulis annis in Adventu, vel alio tempore, pro consuetudine domorum, in praesentiâ prioris, vicarii et duorum ad minus ex senioribus et discretioribus domus reddat ra-

a) Vide num. xx cap. xx tertiae partis.

tionem generalem totius receptae et expensae in domo factae: nihilominus infra annum toties reddat rationem suae administrationis, quoties priori videbitur.

xviii. Procurator unica sit equitaturâ contentus, et famulo pedestre, nisi pro urgente et evidente necessitate aliud visum fuerit priori: in quo iudicamus non esse facile dispensandum. Illos autem procuratores, qui iuxta veterem Ordinis rigorem pedites incedunt, plurimum laudamus, et hortamur in Domino ut rem tam laudabilem perseveranter conservent et ad posteros transmittant.

xix. Si procurator in omnibus praemissis negligens, aut prodigus, aut contumax, quod absit, inventus fuerit, saepiusque correctus emendare noluerit, subrogato in loco eius meliore, ad cellae protinus custodiam revocatur, ut qui nequit alienam, suam saltem operetur salutem.

xx. Cum procurator pro culpa sua absolvitur, in ipsâ domo non debet restitui in procuratoris officium, donec a capitulo generali vel a reverendo patre concedatur. Procurator dimittens procurationem, quidquid habuerit in cellâ et quidquid in aliam cellam asportare voluerit, ostendat et exponat voluntati prioris.

xxi. In domibus, in quibus est domus inferior (*) a superiori separata, procurator, cum facit superius hebdomadam sacerdotii, ad ipsum tantum pertinent missae propriae quae occurrunt: et in festis, quae capitulum habent, matutinae et horae. Cetera, et quod de praedictis

*) *Ordinatio anni MDCLXXIX.* « In domibus inferioribus, quae nunc in Ordine rarae sunt, vel praescripta a statutis servantur ad litteram, vel domus istae aboleantur, ne vitae laxioris veluti officinae existant, convertanturque in simplices grangias ».

De procuratoris officio in domo inferiori.

procurator non potest, facit sacerdos qui sequitur in eodem choro.

xxii. Procurator semper ascendit in vigiliis festorum capituli, quoad monachos et conversos. Antequam vero in praedictis vigiliis ascendat, loquitur cum coquinario: providet de coquina seu pitantiâ, quae die crastinâ fratribus apponatur. Semel ad minus in hebdomadâ ascendit sursum, si potest.

xxiii. Hebdomadâ in Ramis Palmarum, feriâ quartâ, altare discooperit, et postea ad domum superiorem ascendit; in sabbato reversurus ad disponendum domum inferiorem et operiendum altare. Quandoquidem autem superius est, potest sicut ceteri intrare ecclesiam in conventu.

xxiv. Cum sursum ascendit, factâ oratione ad ecclesiam, ad priorem venit, et postmodum, cum placet, per cellas fratres conversos visitat: post vespertas autem nunquam, ante missam festivis diebus, nec in Adventu et Quadragesimâ, non debet monachos visitare sine licentiâ: ad ostium tamen potest pauca verba loqui.

xxv. Priore absente, vel si non potest, procurator in domo inferiori communicat conversos et donatos infirmos, et eorum recipit confessiones, eosque inungit, si tamen sacerdos fuerit. Corpus autem Domini potest infirmus accipere a procuratore, si sit diaconus; quod tamen non debet fieri, nisi sit in extremâ necessitate, et si nullus sacerdos adest, qui hoc faciat. Hoc ipsum de mercenariis dicimus, etiam priore praesente et iubente.

xxvi. In die Natalis Domini, Paschae et Pentecostes, ante capitulum, descendit procurator inferius, cum frater vel alius est communicandus; atque potest in domo inferiori missas debitas reddere, sicut et prior, exceptis missis anniversarii et tricenarii, quae superius reddi debent.

Item in domo inferiori fratribus capitulum tenet, eosque corrigit et reprehendit. Mercenarios etiam corrigit et reprehendere debet.

xxvii. Ad eundem pertinet festivitates, ieiunia Ecclesiae et Ordinis, preces fratribus, qui diebus festivis non ascendunt ad domum superiorem, post vespertas intimare, et fratribus, qui non adsunt, hoc ipsum debet per coquinarium significare: procuratoris est in domo inferiori pulsare ad Primam.

xxviii. Quando aliquid inordinate vel minus discrete fieri videt ibidem, illico debet reprehendere, et ille, qui reprehenditur, prostratus, statim debet veniam postulare.

xxix. In festo Dedicacionis, cum fratres thurificandi sunt, thuribulum cum incenso, ad conversos thurificandos vel hospites, si adsint, post thurificationem altaris, tradit coquinario, vel, si deest, antiquiori. Ad vespertas utrasque, matutinas et missam, candelas accendit: si die crastinâ sit festum capituli, antequam ascendat, dicit omnes horas in ecclesiâ.

xxx. Propter festum Dedicacionis et Reliquiarum ecclesiae inferioris, prior et procurator ieiunium non infringunt.

xxxi. Greges annis singulis, cum vadunt ad hyemandum et cum redeunt, a procuratore numerentur.

i. Singulis diebus dominicis, vel sabbato praecedenti, aut semel ad minus in septimanâ, et praecipuis festis, monachi non celebrantes, tam novitii, quam professi, confiteantur priori, vel ab eo deputatis. Propter hoc tamen non prohibemus, quin aliâs super hebdomadam confiteri possint in capitulo, vel de licentiâ prioris in cellis

ii. Celebrantes vero multum hortamur ut confessionem sacramentalem frequentent. Propter hoc enim quotidie post Primam pulsamus pro confessionibus fa-

CAPIT. VII.
De confessionibus
et communicacionibus.

ciendis; et tunc confessarii deputati accedunt ad locum constitutum, ut, qui quotidie confiteri volunt, quotidie confiteri possint (a), sicut est laudabilis mos multarum provinciarum et nationum nostri Ordinis, quod sacerdotes non legitime impediti saepius confiteantur, et quotidie celebrent.

iii. Flexis genibus super formas procombentes et nudato capite confessiones facimus, iniunctam autem poenitentiam a confessariis prostrato corpore et detecto capite reddimus, sed non eam quae in capitulo iniungitur.

iv. Per totum spatium quo sunt confessiones, nullus debet libros in capitulo revolvere aut aliquem strepitum edere.

v. Priores possunt subditos suos absolvere ab omnibus peccatis et censuris Sedi Apostolicae non reservatis. Possunt etiam ex indulto domini Alexandri Papae IV, cum consilio discretorum fratrum suorum litteratorum et Deum timentium, cum eis dispensare super irregularitate contracta, sive priusquam Ordinem intraverint, sive post, nisi casus esset Sedi Apostolicae reservatus (b).

vi. Ad priorem proprie spectat confessiones sibi subditorum audire, sed, quia id solus commode non potest, teneatur nominare et deputare aliquos ex discretioribus monachis, qui ceterorum confessiones audire possint, unum scilicet in qualibet domo, in qua moran-

a) Sed cavendum est ne ex frequentissimo usu confessionis quaedam sicca confitendi consuetudo oriatur, quam non raro sequitur defectus contritionis et emendationis, unde in hoc consilium prudentis confessarii requirendum est et sequendum.

b) Omnes fere irregularitates ex defectu sunt reservatae Summo Pontifici; tollitur autem irregularitas ex defectu natalium per professionem religiosam, sed tantum quoad ordines suscipiendos; consulenda ergo sunt super hac re privilegia Ordini concessa, de quibus infra.

tur sex tantum monachi, duos vero ubi monachi sunt ultra sex. Sic autem ab eo deputati absolvere possunt ab omnibus etiam mortalibus peccatis, exceptis iis quae specialiter et expresse reservata sunt ipsi priori, a quo tamen etiam reservatorum huiusmodi absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipsi in primis confessarii iudicaverint. Quod si confessarii praefatis casus alicuius reservati facultatem petentibus prior dare noluerit, possint nihilominus confessarii illa vice poenitentes, etiam non obtenta a priore facultate, absolvere, iuxta decretum felicitis recordationis Clementis Papae VIII super casuum reservationem ab omnibus regularium superioribus observandum de anno MDXCIII emanatum.

vii. Peccata vero mortalia priori specialiter reservata sunt haec (a): homicidium aut vulneratio aut gravis percussio cuiuscumque personae, veneficium, sacrilegium, revelatio confessionis, furtum, seu rapina, usura, proprietas, omnis incontinentia actualis, sive lapsus carnis voluntarius opere consummatus, simonia, blasphemia in Deum et Sanctos eius, periurium, falsum testimonium, sortilegium, incendium, apostasia a religione, sive habitu dimisso sive retento, quando eo pervenerit ut extra septa monasterii fiat egressio, injectio manus violenta, falsificatio litterarum et sigillorum, rebellio seu inobedientia in suum superiorem, manifesta infamatio

a) Extat decretum domini Clementis PP. VIII quo capitulis generalibus datur potestas reservandi peccata gravia, quae pro religionis conservatione aut conscientiae puritate reservanda videbuntur, quod legendum est, et eius mens in omnibus servanda. Donati autem huic etiam reservationi sunt subiecti, sed in materia proprietatis et furti requiritur pro eis eadem gravitas, quae pro saecularibus censetur sufficiens ad mortale.

criminis quod quis alteri obiicit et non potest probare a magisterium conspirationis iniquae, odium inveteratum, idest in quo quis per mensem integrum perseveraverit, frequens disseminatio discordiae, quae frequens censetur quando sex vices superat; revelatio status et defectuum domorum vel personarum Ordinis, ex quibus mala opinio vel sinistra suspicio vel diffamatio apud audientes oriri posset, per aliquem scienter et malitiose facta alicui novitio aut extraneo, introductio mulierum incontinentiae causâ infra¹ clausuras domorum vel grangias, malitosum impedimentum aut malitiosa retardatio aut apertio litterarum a superioribus (idest a reverendo patre, capitulo generali et visitatoribus, quibus adiunguntur etiam scriba capituli generalis et procurator generalis in Urbe) ad inferiores, et ab inferioribus ad superiores, et si quae alia inveniantur, quorum absolutio per statuta Ordinis nominatim et expresse reservatur priori, aut reverendo patri, vel capitulo generali (a).

viii. In casibus praedictis si quis offenderit, non poterit per deputatos ad confessiones audiendas absolvi, nisi prout iam diximus.

ix. Vicarius habet auctoritate capituli generalis potestatem plenam in his quae ad forum poenitentiae pertinent quoad priorem, et potest ipsum absolvere ab excommunicatione iuris et ab omnibus casibus non reservatis Sedi Apostolicae, ac cum eo super his dispensare; sed possunt nihilominus priores sibi ipsis confessarium eligere (b) unum ex deputatis, qui poterit eos etiam a praedictis reservatis absolvere: nec

¹ Videtur legendum *intra* (n. t.).

a) Vid. num. lxx cap. xxii.

b) Istud est de iure communi, cap. *Ne pro dilatione*, extra, De poenit. et remiss.

tenebuntur sic confessi et absoluti, eadem peccata iterum suo vicario confiteri. Ex indulto etiam domini Alexandri Papae IV, unus ex monachis, quem ad hoc prior sibi elegit, potest ipsum priorem absolvere a sententiis et censuris ecclesiasticis, et dispensare cum eo super irregularitate in foro poenitentiali dumtaxat (a), dummodo non sit casus Sedi Apostolicae reservatus.

x. Mortuo etiam priore, vel quando absens esse debet ultra tres dies, vicarius in domo monachorum eandem habet auctoritatem in spiritualibus, quoad personas Ordinis, quam habet prior iure ordinario et ex statutis, et pariter priore excommunicato, suspenso vel interdicto, vicarius habet illam potestatem quoad personas Ordinis, quam habebat prior iure ordinario et ex statutis, donec ipse prior a censuris praedictis absolvatur, aut alius ei in prioratu subrogetur. Non enim potest ipse prior medio tempore, hoc est durante excommunicatione, suspensione vel interdicto, vicarium absolvere, aut alium in eius locum subrogare.

xi. Deputati ad confessiones audiendas ab excommunicatione possunt absolvere, sive minori sive maiori, a iure, quae non sit reservata; sed a reservata, sive a iure, sive ab homine lata fuerit, non possunt absolvere, sed remittunt ad priorem, vel, si casus sit Papae reservatus, poenitens recurrit ad reverendum patrem per se vel per interpositam personam, qui pro sua prudentia aliquem deputabit qui eum poterit absolvere.

xii. Verumtamen possunt priores, si volunt, alicui seu aliquibus ex confessariis in suis domibus ad confessiones

a) Per irregularitatem super qua in foro conscientiae dumtaxat dispensatur, illam intelligo, quae ex delicto occulto oritur et in foro conscientiae tantum cognito.

audiendas deputatis dare auctoritatem plenam aut limitatam absolvendi in praesentia vel absentia sua a peccatis sibi auctoritate ordinaria reservatis. Hortatur autem priores ut rarius et non sine urgente causa rationabili istud faciant, et si quando fecerint, curent ad tantum opus committere tales de quibus merito confidere possint, et qui sciant et valeant inter lepram et lepram, sanguinem et sanguinem discernere, et singulis salubre dare consilium, et necessarium adhibere remedium; nam hoc casu confessi his quibus est haec specialis absolvendi a reservatis peccatis facultas concessa, non tenentur iterum priori confiteri.

xiii. Vigore insuper facultatis per Apostolicam Sedem concessae personis nostri Ordinis in die Nativitatis et Purificationis beatissimae semper Virginis Mariae, et quae communiter apponi solet in apostolicis indulgentiis, possunt deputati ad audiendas confessiones absolvere ab omnibus sententiis et peccatis etiam reservatis Sedi Apostolicae. A ceteris peccatis non reservatis possint, ut supra dictum est, ordinarie deputati ad audiendas confessiones tam priorem suam quam ceteros subditos sibi confitentes absolvere et eis satisfactionem iniungere.

xiv. Quod si quis prior, procurator, monachus aut conversus in itinere constitutus (a) alteri quam priori suo vel deputato de aliquo mortali reservato confessus fuerit, domum reversus tenebitur iterum confiteri priori, aut prior vicario, nisi alium elegerit confessarium.

xv. Solus reverendus pater Carthusiae, et quos ad id subdelegandos duxerit, possunt, ex indulto SS. D. N. Pa-

a) Iter agentes ex iuris dispositione possunt confiteri cuilibet sacerdoti approbato,

pae Innocentii XI, per litteras in forma Brevis sub die XVIII octobris MDCLXXXVII, emanato, personas Ordinis ab omnibus excommunicationis, suspensionis, alisque ecclesiasticis sententiis, censuris, a iure vel ab homine, quavis causa latis et inflictis, necnon a casibus etiam per litteras apostolicas in die Coenae Domini legi et promulgari solitas aut alias quascumque Romanorum Pontificum constitutiones quomodocumque Pontifici et Apostolicae Sedi reservatis, in foro conscientiae tantum absolvere et liberare.

xvi. Praedicti autem ut supra delegati per reverendum patrem ad absolvendum a casibus Sedi Apostolicae reservatis, non possunt alteri committere vices suas, cum sit in eis electa industria personae.

xvii. Nulli extraneo sacerdoti, sive saeculari sive etiam regulari, poterunt aliqui nostrum, quamdiu in domo Ordinis sunt, etiam transeuntes, licite confiteri, nisi priorum licentia impetrata, quam quidem licentiam priores absque causa multum rationabili non concedant, vel nisi quis ostenderit se habere privilegium sibi datae potestatis a domino Papa, expresso nomine Carthusiensis Ordinis.

xviii. Vigore etiam facultatis per Apostolicam Sedem concessae alicui personae Ordinis nostri, et quae communiter apponi solet in papalibus indulgentiis, quod videlicet quis possit sibi eligere confessarium idoneum saecularem aut cuiusvis Ordinis regularem, qui possit eum absolvere ab omnibus peccatis suis, etiam praedictae Sedi reservatis, nullus de Ordine nostro potest sibi alium eligere confessarium, quam subditus priorem, vel unum ex ordinariis ad confessiones audiendas in conventu deputatis.

XIX. Praeterea personae Ordinis nostri, ex indulto domini Martini Papae V, possunt in mortis articulo eligere sibi confessarium (a), qui omnium peccatorum, de quibus contriti sunt et confessi, potest eis dare plenam remissionem.

Ordinatio anni MDCLXXXIX. « Ex Sedis quidem Apostolicae gratiâ Ordo gaudet communicatione privilegiorum aliorum regularium Ordinum, et patet ex Bullâ domini Gregorii Papae XV; sed, ne ullus unquam abusus ex tam amplis privilegiis irrepât inter nos contra mentem Ordinis et ipsius Sedis Apostolicae quae iuxta exigentiam temporum privilegia ipsa explicat aut restringit, statuimus et ordinamus, ne ulla persona Ordinis possit uti privilegiis, aliis regularibus concessis, circa casus, censuras et dispensationes, quae in nostris statutis expresse non habentur, absque scitu et consensu reverendi patris aut capituli generalis, ad quod pertinet privilegiorum istorum dispensatio ».

XX. Confessiones saecularium et aliorum qui de Ordine nostro non sunt, mercenariis exceptis qui nobis domesticè famulantur (b), sine superiorum suorum licentiâ audire non possumus nec debemus. Quod si de superiorum licentiâ ad nos venerint, erit in liberâ optione priorum ut recipiantur eorum confessiones, aut non. Verumtamen, quantum possumus, hortamur et suademus ut priores sese in hoc multum difficiles exhibeant, et nisi necessitas urgens vel evidens utilitas exigat, nullatenus dictas confessiones admittant, et ubi hactenus non fuit consuetudo dictas saecularium confessiones admittendi, nullo modo in

a) Circa indulgentias, vide Bullam domini Pauli Papae V, in *Bullario* tom. II, pag. 203 (tom. XI, pag. 315 h. n. edit.).

b) Mercenarios non debemus absolvere a reservatis episcopo dioecetano, absque eius licentiâ: ad ceterorum autem saecularium confessiones audiendas requiritur eius approbatio.

posterum introducatur; ubi vero iam forte introducta est, si sine scandalo et perturbatione magnâ fieri poterit, omnino tollatur, aut certe paulatim abscindatur; qua re nihil gratius Ordini per priores praestari poterit, cum natura nostrae professionis admissionem huiusmodi confessionum omnino recusare videatur: mulieres autem, etiam cum superiorum suorum licentiâ, nullatenus ad confessiones faciendas recipiantur.

XXI. Inhibemus universis personis Ordinis nostri, ne quisquam audeat, praeterquam in casibus a iure communi expressis, ministrare saecularibus et aliis non subditis sacramenta ecclesiastica ullo modo, aut levare infantem de sacro fonte, aut alia huiusmodi, quae nostrum statum minime decet.

XXII. Quicumque priori suo vel alteri sacerdoti impropaverit quod ipse suam vel alterius confessionem revelaverit (cum hoc peccatum, revelare scilicet alienam confessionem, sit gravissimum et detestabile crimen, nec probari possit, nisi ipse confessarius hoc dixerit, quod videlicet hoc vel illud a tali vel tali in confessione habuerit), nisi impropers probaverit, tamquam notabiliter criminosis incarceretur, nec inde educatur, donec famae illius, quem offendit, satisfecerit, et per capitulum generale seu reverendum patrem relaxari meruerit. Quod si prior hoc impropaverit, per tres menses sit extra sedem suam ubique in conventu, et per capitulum generale seu reverendum patrem, aut visitatores, prout casus exegerit, puniatur.

XXIII. Quod si legitime probatum fuerit aliquem revelasse confessionem, tamquam sacrilegus et enormiter criminosis incarceretur et sit perpetuo inhabilis ad audiendas confessiones et ad

omnia officia Ordinis, nec educatur de carcere donec iudicio capituli generalis aut reverendi patris condigne poenituerit.

xxiv. Omnes personae Ordinis nostri, cuiuscumque status, conditionis vel sexus fuerint, tam novitiae quam professae, quae missas non celebrant, primam dominicam cuiuslibet mensis, et ipso die Nativitatis et Coenae Domini, Paschae, Pentecostes, Eucharistiae, et sancti patris nostri Brunonis, cum praeparatione debita, SS. dominici Corporis Sacramentum in missa conventuali, nisi aliter essent legitime praepeditae, recipiant.

xxv. Laicos etiam de familia nostra et ceteras personas Ordinis aliunde venientes et servitores earum, si de peccatis rite confessi fuerint, communicare possumus post conventum.

xxvi. Consulinus et hortamur, ut, praeter publicam communionem quae fit supradictis temporibus, monachi non celebrantes, singulis saltem dominicis diebus et solemnitatibus in privata missa communicent.

xxvii. Cum nihil habeamus in terris venerabilis Corpore D. N. Iesu Christi et reliquiis Sanctorum, ac iis quae pertinent ad cultum ecclesiae, ordinamus ut priores omnem curam et diligentiam adhibeant, ut ipsa primum loca divino cultui dicata mundissima et nitidissima sint; deinde, ut vasa ipsa et theca, in quibus SS. Corpus Christi et reliquiae continentur, praeter omnimodam munditiam, argentea sint, aut ex aliqua decenti materia. Calices etiam et eorum tersoria, corporalia, pallae, et altarium paramenta, et omnis denique suppellex et ornatus ecclesiae, mundissima in primis et decentissima debent esse; quoniam in divinis et ecclesiasticis rebus crassa quaedam negligentia indicat animum a timore Dei alienum.

xxviii. Cum aliquis nostrum fragilitatem patitur dormiendo, sic enim honestatis causa pollutionem nocturnam nominare solemus, celebrare aut communicare, vel non, nec laudamus, nec vituperamus; utrumque enim bene et male fieri potest, dum alii timore et reverentia abstinent, vel devotione aut spe maioris boni communicant, alii vero praesumptione et audacia quadam temere ad divina mysteria accedunt. Quapropter nihil super hoc melius statuendum esse indicamus, quam si unumquemque pro facti qualitate suae atque confessarii sui conscientiae relinquamus.

xxix. Si tamen talis fragilitas esset, quod absit, peccatum mortale, nemo tunc debet communicare vel celebrare; sed pro timore Dei omnipotentis abstinere, nisi forte tunc aliquis infirmus necessario communicandus esset, aut missa in conventu celebranda, quae sine scandalo omitti vel transferri non posset, et nullus alius superesset sacerdos qui hoc faceret. In hoc enim et similibus casibus indicamus cum timore et tremore, praemissa tamen confessione, poenitentem posse celebrare, imo etiam, pro dando viatico, debere. In omnibus vero aliis casibus quibuscumque, si fragilitas sit mortalis, omnes a communione et celebratione absteineant, et interim pro tanto reatu digne poeniteant et satisfaciant.

xxx. Eos vero, qui, cum fragilitas aut nullum aut veniale peccatum est, iudicant secundum Deum esse melius et utilius celebrare aut communicare quam abstinere, monemus ut quidquid in tali casu minus habent de munditia et puritate corporis, hoc totum suppleant humilitate cordis et devotione maiori.

xxvi. Si tamen aliquis sentiret se interius propter talem fragilitatem esse deordinatum et minus recollectum, lau-

damus, nisi necessitas aut scandalum aliud exigat, ut in tali casu a celebratione et communione absteineat.

CAPIT. VIII.
De capitulo.

I. Intrantes et exeuntes de capitulo, ad crucem, nudatis capitibus, inclinamus.

II. Lector capituli egreditur diebus dominicis cum dicitur versus, unus omnino. In festis super hebdomadam, dicto *Confiteor*, ipsius est prius claudere ostia quae sunt claudenda pro domorum consuetudine, postea librum praeparare. Quamdiu est ad lectorium, ibi non inclinatur dum dicitur *Gloria Patri* vel *Pater noster*, licet tunc conventus inclinet, nec pro defectibus ibidem factis veniam capit, nisi postquam omnia legenda legit et librum clausit.

III. Omni tempore post lectionem, regresso lectore ad sedem suam, statim prior *Benedicite* dicit, et nos, respondentes *Dominus*, aliquantulum inclinamus, et in certis quidem solemnitatibus fit sermo, prout notatur in calendario. Ceteris autem festis quae dicenda sunt pro consuetudine domorum prior dicit, et antequam incipit psalmum *De profundis*, qui de statuto possunt petere orari pro se vel suis, petant misericordiam; pro quibus, et pro benefactoribus et recommendatis, psalmus *De profundis* subiungitur.

IV. Quo cum suis orationibus finito, exeunt novitii, et dominicis diebus dumtaxat monachi omnes ordine antiquitatis publice recognoscunt culpas suas (*) de defectibus in divino officio, de statutis et caeremoniis male observatis, de fractione silentii, de absentia a divinis

*) *Ordinatio anni MDCLXXIX.* « Recognitio capularum diebus dominicis nunquam committatur (omittatur?) in absentia prioris, vicarius enim aut antiquior debent respondere culpas suas recognoscentibus iuxta n. VI, cap. V, secundae partis statutorum, poenitentiasque a statutis praescriptas imponere ».

et de tarditate veniendi ad ecclesiam. Hebdomadarius autem sacerdos, diaconus, cantor et lector refectorii, finita hebdomada, dominica sequenti in capitulo dicunt culpas suas de defectibus factis in eisdem officii. Quando vero pro alio legit aliquis in refectorio, non tenebitur dicere culpam suam in capitulo de lectura refectorii, nec lector hebdomadarius, nisi legerit saltem semel: recognoscere etiam tenetur culpam suam in capitulo, qui conventum errare fecerit, aut qui correctus ab emendatore errorem suum defenderit, vel qui confusionem aliquam in choro vel alibi in conventu fecerit, vel qui tantam moram fecerit veniendi ad ecclesiam, quod ab infirmario requisitus fuerit.

V. Dicentes autem culpas suas de fractione silentii debent exprimere locum, vices et qualitates personarum, et tenentur disciplinas cum virgis a praesidente recipere, nisi ea die celebrare habeant in conventu, vel nisi ea die sit communio generalis, vel nisi ex aliqua causa rationabili praesidens disciplinam in aliam poenitentiam commutet, et omnes priores servent et servari faciant istud statutum de disciplinis pro fractione silentii dandis; alias visitatores super hoc provideant. Dicentes etiam culpas suas de egressu cellae inordinato, debent exprimere tempus et vices.

VI. Dum culpa recognoscuntur, capitulum nullus intrare aut exire debet. Nullus etiam culpam suam vel alterius praesumat in capitulo vel alibi in conventu defendere. Qui contrafecerit, ad terram comedat, vel, arbitrio prioris, poenae subiaceat graviori.

VII. In capitulo non loquimur, nisi quando confitemur, aut capitulum tenetur, et tunc etiam nullus loquitur, nisi ea tantum quae ad necessitatem vel religionis observantiam pertinere no-

scuntur. Secreto autem loqui cum aliquo nulli licet ibidem vel ubicumque fuerit in conventu.

viii. Quacumque ex causâ aliquis sit in disciplinâ, nullus audeat pro eo rogaré in conventu, nisi volente priore.

i. Lector refectorii correctorem, ad quem pertinet lecturam refectorii ordinare et assignare, debet interrogare quid legendum sit, et congruo tempore libros qui ad legendum sufficiant in refectorium portare.

ii. Cum conventus ingreditur, lector stat versâ facie ad orientem seu ad mensam prioris; inclinante autem conventu ad *Gloria Patri* et *Pater noster*, et ipse inclinat, versâ facie ad conventum, *Iube Domine* dicit stando ibidem et eodem modo. Non debet autem sedere, donec sedeat qui praeest conventui, nec cooperire caput, donec prior mantile suum devolvat aut signum faciat. Quandocumque etiam homiliam a principio inchoat (a), caput nudat, et nos omnes similiter, donec ab eo dictum sit *et reliqua*.

iii. Historiam legit celerius, sermones et homilias tardius, aperte tamen et distincte legat omnia, ut possit intelligi, et tali voce quod possit audiri. Provideant autem procurator et coquinarius ne in refectorio tumultus aliquis aut vox nisi solius legentis audiatur.

iv. Quod¹ lector, dato signo, dicturus est *Tu autem, Domine*, vel ultimum verbum lectionis, caput discooperit, et responso a conventu *Deo gratias*, de lectorio descendit, et inclinat versâ facie ad

a) Id intelligendum est de homiliis, quarum evangelium non fuit lectum in ecclesiâ, non vero de homiliis dominicarum intra octavas, quarum evangelium iam fuit lectum in solemnitate; tunc enim tantum dicitur homilia lectionis evangelicae in dominicâ intra octavas talis solemnitatis.

¹ Legerem Quando (n. T.).

conventum. Si aliquis de libris, quos attulit, referri debet, novitius, vel ultimus, finito prandio, eum in ecclesiam vel capitulum desert, et si plures sint libri portandi, iuniores in ordine novitium aut ultimum iuvant.

v. Lector refectorii in refectorio benedictionem ad prandium vel coenam iterare non debet, gratias autem reddit in ecclesiâ vel in capitulo, nec unquam sine licentiâ in cellâ sequentem refectioem sumit. Quod si in refectorio coenam facere voluerit (a), nulla ibidem illi pitantia detur, sed sit contentus his quae ceteris fuerint conventualibus ministrata, nec tunc aliud quidquam die illâ ministretur ei in cellâ, nisi necessitate cogente.

vi. Similiter eis, qui faciunt coenam in refectorio, nihil aliud die illâ, nisi necessitate cogente, ministretur in cellâ.

vii. Quando lector refectorii diebus capituli supplet in ecclesiâ vices hebdomadarii, missam conventualem celebrando, supplet etiam eius vices in refectorio mensas benedicendo et gratias agendo: unde eo casu lectura refectorii transit ad eum, pro illâ die, cui post ipsum contigit ex ordine.

viii. Si lector refectorii non potuit inchoare hebdomadam suam, quam cito poterit debet eam recuperare, etiam post feriam quintam.

ix. In hebdomadâ Natalis Domini, lector refectorii legit duos dies, scilicet in dominicâ et die Natalis Domini, nisi eadem solemnitas in eadem dominicâ evenerit; tunc enim, sicut in hebdomadâ Paschae et Pentecostes, uno tantum legit die; deinde ceteri per ordinem et singuli dicunt culpas suas pro defectibus in lecturâ post expletum lectoris officium in dominicâ sequenti. Qui au-

a) Id intelligendum est quando lector non vult uti licentiâ sibi per superiorem oblatâ.

tem legit in Circumcisione Domini, diebus etiam capituli in eadem septimanâ sequentibus legere debet, sicut per annum solet fieri; sed intra Quadragesimam, quando in unâ hebdomadâ occurrunt tria festa capituli præter dominicam, hebdomada illa inter duos monachos dividitur, et pro duabus hebdomadibus transit: nec secundus lector pro hac vice aliam hebdomadam lectionis in refectorio facit.

x. Intrantes, nudamus capita, et venientes contra sedes nostras, inclinamus ad crucem. *Benedicite* et sequentem versum incipit qui præest conventui, similiter et versum post prandium et coenam.

xi. Mensas autem benedicit et gratias agit sacerdos hebdomadarius; si missam eâ die celebravit, qui eius vices supplavit, mensas benedicit. Excipiuntur festa in quibus totum officium prioris est et dies sepulturae defuncti. In his enim prior, vel qui eius vices agit, mensas benedicit. Similiter quando sepelitur defunctus in die in qua aliâs non fuisset in refectorio comedendum, prior, vel qui eius vices agit, mensas benedicit. Quicumque autem mensas benedicit, debet primo mensam prioris, si prior in eâ sit comesturus, benedicere; deinde mensam chori sinistri, deinde mensam conversorum, si adsint, et postremo mensam dextri chori.

xii. Datâ benedictione lectori, omnes inclinamus ad crucem, et media pars conventus intrat a parte superiori scannorum, et alia pars a parte inferiori, tenemusque nudata capita donec prior post unum aut alterum versum lectionis mantile suum devolvat, aut aliud signum faciat; sed neque sedemus, donec præsidens sedeat primus.

xiii. Apponenti aliquid nobis et removenti inclinamus, et ipse nobis. In

apponendo autem et removendo scutellas, post priorem et hospites, si adsunt et ad mensam prioris comedunt, semper incipitur a dextrâ parte refectorii. Pitantiam in refectorium appositam nullus ad se trahit, donec ille, qui apposuit, redierit ad sedem suam, et præsidens ad se traxerit sibi appositam pitantiam.

xiv. Oculos ubique sed in refectorio maxime tenere debemus, ne aliquam murmurandi vel ridendi materiam nobis afferant.

xv. Panem nostrum et pitantiam ita debemus aequaliter scindere tam in refectorio quam in cellis, ut, quod residuum fuerit, honeste cuilibet possit apponi. Vinum quoque in scyphos cum tali quantitate apponendum est, ne illud cogamur in vasa refundere; bibentes autem, duabus manibus scyphum teneamus.

xvi. Monachus nolens ea quae sibi apponuntur comedere, alteri porrigere fas non habet. Scutellas non exponimus donec prior suam exponat; et cum duae scutellae adponuntur, quando exponimus eas, unam infra¹ alteram ponimus, nisi tantum de cibis illatis² remanserit, quod id facere sine immersione nequeamus.

xvii. Quando lector refectorii, dato per præsidentem signo, dicturus est *Tu autem*, vel ultimum versum lectionis, capita nudamus, nec surgimus donec responderimus *Deo gratias*, quando dicendum est. Postquam vero surreximus, antequam incipiatur a præsidente versus pro gratiarum actione, inclinamus ad crucem; et similiter post inceptum psalmum *Miserere mei Deus*, quando a refectorio in ecclesiam pergimus.

xviii. De refectorio novitiis primus exit, excepto illo qui præcedit ad ape-

¹ Forsan *intra* (n. r.).

² Forsan *alatis* (n. r.).

riendam ecclesiam, et excepto die Coenae Domini, post collationem mandati, quia tunc prior primus exit.

xix. Qui praecedenti horae in ecclesia immediate ante refectorem cantatae non interfuerit, non poterit ad refectorium post illam horam convenire, et qui in refectorio non fuerit pransus, coenam in eo sumere non debet. Qui vero prandet in refectorio, a coenâ sine licentiâ abesse non debet, dummodo vespertis interfuerit.

xx. In refectorio monachorum nulli nostrum licet loqui, nec converso unquam comedere. Nunquam in refectorio conversorum, nunquam in refectorio monachorum comedimus, nisi quando iuxta statutum in refectorio comedere debemus, nunquam, exceptis propriis cellis, in aliquâ domo vel officinâ monachi manducant aut bibunt, nisi prior et procurator, nemo autem unquam nostrum in alienâ cellâ.

xxi. Ad coenam in refectorio non ova, non pisces, aut aliqua talis pitantia, nec etiam coquina (a) unquam detur, nec ab aliquo tunc comedatur: prior et procurator qui contrafecerint, aut fieri permiserint, necnon omnes qui comederint, primâ die sequenti sine capitulo a vino abstinere teneantur. Verumtamen in domo Carthusiae, tribus diebus capituli generalis, prioribus in refectorio coenantibus aliqua pitantia ministratur.

xxii. In coenâ etiam cellarum diebus hinc refectiois servetur frugalitas et carthusiana simplicitas. Propterea sufficere putantes duo ova, aut aliud aequivalens pro singulis, prohibemus omnes superflui abusos tanquam statutis et sobrietati carthusianae religionis repugnantes.

xxiii. Diebus dominicis, aut ultimo continenter sequente festo quo comeditur a) Vide sensum huius verbi infra n. xx c. x.

tur in refectorio, post coenam et peractas in ecclesiâ gratias, tanquam Christi mendici ad refectorii ostium panes singuli recipimus, eos¹ tradenti inclinantes, et ipse nobis. Quod si in iam dicto festo ieiunium occurrat, postridie ad cellas deferuntur.

xxiv. Absente conventu nullos licet in refectorio admittere ad refectorem sumendam.

xxv. In die Coenae Domini ad collationem, quae fit post mandatum in refectorio, nihil omnino praeter vinum et aquam ministretur. Nectar quoque, aut alias quaslibet species vini, et specierum confectiones, nullo unquam tempore in refectorio ministramus.

xxvi. Alienum prorsus est a carthusianâ sobrietate et voluntariâ paupertate de victualibus murmurare, maxime coram conventu. Propterea quicumque id facere praesumpserit, privetur eâ re pro qua murmuraverit. Non tamen pro hoc prohibere intendimus, quin quilibet suas necessitates superiori exponere possit cum modestiâ et animi resignatione, sed volumus praesidentes domorum sibi subditis necessaria iuxta formam Ordinis sufficienter providere, et nihilominus malas consuetudines contra sobrietatem et attritionem nostri propositi salutaris in animarum dispendium circa cibos superfluos et lautiores omni cum diligentia efficaciter propulsare. Hortamur autem et obsecramus subditos omnes in Domino pro suâ salute et totius Ordinis honore, ut cum omni humilitate, mansuetudine et patientiâ in hoc suis praelatis obtemperent, nec inde murmurent, aut praelatos suos aliquatenus inquietent, si divinam et Ordinis voverint utilitatem evadere.

1. Secundâ, quartâ et sextâ feriâ, ex antiquâ consuetudine, pane et aquâ et sale,

1 Forsan nos pro eos legendum (n. 7.).

Capit. X.
De abstinentiâ et ieiunio.

si cui placuisset, contenti eramus; quod quia dudum in desuitudinem abiit (a), volumus ut unam ad minus in septimanâ qualibet abstinentiam omnes monachi faciant, quos infirmitas, aut senectus, aut debilitas non excusat, vel alia causa, quae priori rationabilis videatur. Nec tamen propter hoc antiquam consuetudinem de faciendis abstinentiis feriâ secundâ et quartâ irritamus seu prohibemus his qui illam observare voluerint, et iudicio prioris potuerit¹.

II. Nulli detur gratia generalis de abstinentiis semel qualibet hebdomadâ non faciendis, sed qui gratiam super his obtinere volent, misericordiam petant eod die, quo fieri debet abstinentia, nisi legitimo detineantur impedimento. Nullâ autem occasione diebus abstinentiae deputatis butyro, caseis, aut ovis utimur, quamdiu in domo aliquâ Ordinis sani sumus, similiter nec in Adventu.

III. In itinere tamen constituti, quando pisces aut alii convenientes cibi non reperiuntur, praedictis diebus abstinentiae uti possumus ovis, butyro, caseis et similibus lacticiniis. Hospitibus etiam, qui de Ordine nostro non sunt, permitimus ova et lacticinia, quando illis vescei licitum est, ministrari.

IV. In vigiliis Natalis Domini, Ascensionis; Pentecostes, Corporis Christi, S. Ioannis Baptistae, apostolorum Petri et Pauli (b), Conceptionis, Nativitatis, Praesentationis, Purificationis, Annunciationis, Compassionis et Assumptionis beatissimae semper Virginis Mariae, sancti patris nostri Brunonis, et Omnium Sanctorum, fit abstinentia, nisi veniant

in festis duodecim lectionum. Propter hoc tamen non praecipitur abstinentia frequentior, quam semel in septimanâ.

V. Quando festum duodecim lectionum occurrit in vigiliâ Pentecostes, abstinentia fit die praecedenti, et in ipsâ vigiliâ abstinemus et lacticiniis, etiam in refectorio. Cum autem festum duodecim lectionum occurrerit in vigiliis Ascensionis vel Corporis Christi, fiat abstinentia feriâ sextâ sequenti, et in praedictis vigiliis abstinenceatur a lacticiniis.

VI. Cum vigiliae¹ Corporis Christi et B. Ioannis Baptistae in unâ occurrerint hebdomadâ, in vigiliâ Eucharistiae fiat abstinentia feriâ sextâ a lacticiniis. Quando autem festum Corporis Christi in vigiliâ B. Ioannis Baptistae occurrerit, fiet abstinentia feriâ quartâ praecedenti, et ipso die Eucharistiae nec ieiunamus nec a lacticiniis abstinemus ob reverentiam tantae solemnitatis.

VII. Quando vigilia B. Ioannis Baptistae et vigilia apostolorum Petri et Pauli occurrunt in eadem hebdomadâ, in primâ vigiliâ fit abstinentia, in secundâ vero ieiunatur, et dumtaxat a lacticiniis abstinetur; quod etiam servatur in vigiliâ Visitationis B. Mariae.

VIII. Quando vigilia Annunciationis accidit feriâ secundâ vel tertiâ hebdomadae sanctae, abstinentia non fit in ipsâ vigiliâ, sed in die Parasceves; quando vero dictum festum celebratur infra octavas Paschae, ipsius vigiliâ nec ieiunamus nec a lacticiniis abstinemus.

IX. Si festum duodecim lectionum feriâ sextâ hebdomadae minutionum occurrat, abstinentia fit in sabbato, et pariter si Circumcisio Domini occurrat feriâ sextâ, abstinentia fiet sabbato sequenti.

X. Quando feriâ sexta occurrit festum duodecim lectionum, abstinentia fit fe-

¹ Edit. Main. legit *vigilia* (R. T.).

a) In antiquis statutis secundae partis haec dissuetudo tam (*iam?*) expressa habetur.

¹ Potius lege *potuerint* (R. T.).

b) Haec abstinentia fit in vigiliâ sancti Nicolai, nisi occurrat in dominicâ, quo casu fit sabbato praecedenti.

riâ quartâ, deinde devenit ad feriam secundam, deinde ad sabbatum, deinde ad feriam tertiam, deinde ad feriam quintam, sic quod saltem¹ in hebdomadâ fiat abstinentia, exceptis septimanis Paschae, et Pentecostes, et Natalis Domini, quando accidit in dominicâ, aut feriâ secundâ, vel sabbato. Quod si feria sexta festo impedita fuerit, et occurrat feriâ tertiâ vel quintâ ieiunium Ecclesiae, volumus abstinentiam fieri feriâ quartâ vel secundâ.

x. Volumus ut nihil accipiatur, etiam gratis oblatum, pro pitantiis dandis diebus abstinentiae deputatis, sed si quid detur, alio die expendatur. Circa pitantias etiam quae dantur feriâ secundâ et quartâ, et interdum diebus abstinentiarum, praesidentes domorum, et inde visitatores diligenter invigilent, ut non indifferenter statuta relaxentur; sed, pensatâ locorum et personarum qualitate, pitantiae ipsae moderentur et restringantur.

xii. Die qua debet fieri abstinentia, monachi extra proprias cellas non laborent; nec tunc eis spatianta aut recreationes concedantur.

xiii. In vigiliis beatorum Iacobi, Bartholomaei, Laurentii, Matthaei, Simonis et Iudae, Andreae, Thomae, et Matthiae. ieiunium cum commemoratione servetur et fiat.

xiv. Feriâ secundâ et tertiâ Rogationum, lacticiniis quidem utimur, sed ieiunium servamus: nec etiam si tunc festum apostolorum Philippi et Iacobi contingat, illud infringimus.

xv. Ieiunia temporalia suis temporibus cum totâ Ecclesiâ observamus, et quoties occurrit Ecclesiae ieiunium, a nobis servatur iisdem diebus, et quemadmodum ipsa Ecclesia servat, adeo ut in festis etiam solemnibus, si tale occurrat ieiunium, semel tantum reficiamur.

¹ Forsan legend. vel addend. *semel* (R. T.).

xvi. Ab Exaltatione S. Crucis usque ad Pascha non nisi semel in die reficimur, exceptis festis capituli extra Adventum et Quinquagesimam currentibus, et minutionum diebus; et hoc inviolabiliter observatur, exceptis infirmis, valetudinariis, itinerantibus, debilibus, senibus et minutis. Aliâs vero si prior frerit vel fecerit frangi (a), sit extra sedem suam in ecclesiâ per quadraginta dies, et si vicarius id fecerit, sit novitius per quadraginta dies.

xvii. In die tamen susceptionis novi prioris et in die sepulturae fratrum nostrorum, ieiunium solvitur: nisi tale esset quod pro festo capituli minime frangeretur.

xviii. Similiter, propter hospites nostri Ordinis, vel etiam extraneos, dummodo graves et honestae personae fuerint, de sero ad nostras domos venientes, permitimus hospitalitatis gratiâ prioribus et procuratoribus ieiunium, quod non sit de Ecclesiae praecepto, frangere.

xix. A Pascha vero usque ad festum Exaltationis, exceptis praedictis ieiuniis, et feriâ sextâ in qua festum capituli non occurrit, iterato reficimus. Verumtamen, ut aliquod saltem vestigium abstinentiae priorum patrum nostrorum, quam in hoc etiam tempore feriâ secundâ et quartâ faciebant, apud nos remaneat, volumus ut feriâ secundâ et quartâ hebdomadae, quae festum Pentecostes praecedat, ieiunium servetur, quatenus per hoc etiam ad tantam solemnitatem et Spiritus Sancti susceptionem melius praeparemur.

xx. (b) Coquinam seu pitantiam nobis

a) Subaudi absque rationabili causâ, iuxta id quod exprimitur cap. x num. xvii

b) Per verbum istud intelligitur species pulmenti apud nos in prandio tantum ministrari solita.

ministratam non debemus in crastinum neque etiam in vesperam sine licentiâ reservare.

xxi. Extra horas refectionis aliquod alimentorum sumere aut vinum bibere nulli nostrum licet, nisi infirmitas, debilitas, aut alia rationabilis causa excuset. Verumtamen conceditur diebus ieiunii sero cum vino frustulum panis sumere, ne potus noceat.

xxii. Quoties aliquis nostrum, ubicumque fuerit, scienter biberit purum vinum, nisi urgente necessitate, toties abstineat a vino, quando bibere poterit ordinate.

xxiii. Vinum et cervisia tali mensurâ ministrentur ut nulla detur occasio notabilis excessus; quod si aliqua sit persona Ordinis, quae, incantâ sumptione vini vel cervisiae, patiatu aliquid detrimenti quoad usum rationis vel valetudinem corporis, priores taliter restringant mensuram utriusque, ut natura sic habeat necessitatem suam, ut tamen nullum in corpore vel conscientiae patiatu detrimentum.

xxiv. Qui¹ secundum sanctissimam nostri Ordinis consuetudinem, a sanctis patribus nostris introductam, omnem esum et sumptionem carnum et omnium quaecumque ex carnis quomodolibet constant, sive per modum cibi, sive per modum potionis seu sorbitionis sumantur, a nostro proposito abieciimus: statuimus ut quicumque nostri Ordinis professus huius tam laudabilis institutionis transgressor extiterit, carnes videlicet comedendo (a), seu alicui personae Ordinis ministrando, aut comedendo

¹ Videtur legendum *Quia* (n. r.).

a) Extat excommunicatio a sanctissimo domino nostro Paulo V Summo Pontifice lata in eos qui vellent adhuc uti quomodolibet licentiâ, a Poenitentiarâ Romanâ a quibusdam olim obtentiâ pro aegrotis, in praeiudicium huius laudabilis constitutionis.

tibus vel ministrantibus consentiendo, vel non prohibendo cum potuerit prohibere, vel qui infra¹ domus suae clausuram quibuscumque personis carnes ministraverit, seu ab aliis permiserit ministrari, nec prohibuerit prohibere cum valebit, si prior vel vicarius aut procurator hoc fecerit, ipso facto, tamquam ipsius sui instituti calumniator et transgressor, obedientiam perdat, et vocibus ac locis debitis et ceteris obedientiis Ordinis careat in aeternum; si vero simplex monachus aut alia quaevis persona Ordinis extiterit, voce, loco, ac obedientiis carens, perpetuo ad capituli generalis voluntatem carceri mancipetur. Hanc autem laudabilem constitutionem ad² omnes moniales nostri Ordinis, et eis praesidentes, de verbo ad verbum extendi volumus et iubemus. Carnes autem mortuae nunquam vendantur in Ordine.

xxv. Disciplinas vel vigiliis, seu quaelibet alia religionis exercitia, quae nostrae institutionis non sunt, nulli nostrum, nisi priore sciente et favente, facere licet.

xxvi. Nullus etiam prior vel subditus faciet abstinencias, praeterquam ab Ordine constitutas.

xxvii. Sed si cui nostrum prior voluerit iniungere ut plus sibi indulgeat in cibo et somno vel aliâ qualibet re, quam statutum decernat, aut e converso si durum et grave aliquid praeter statutum ei imponere voluerit, repugnare fas non habemus: ne cum ei restiterimus, non ei, sed Domino, cuius erga nos vices gerit, restitisse inveniremur. Licet enim multa sint et diversa quae observamus uno tamen et solo obedientiae bono, cuncta nobis fructuosa futura speramus.

¹ Videlicet *intra* (n. r.).

² Male edit. Main. legit et pro ad (n. r.).

CAPUT XL.
De minutionibus, rasura, infirmis et medicis.

i. Humanae compatientes infirmitati, permittimus, etiamsi nullus omnino minuatur, easdem recreationes monachis dari, quae haecenus diebus minutionum, quando aliqui minuebantur (a), concessae fuerunt. Igitur post octavas Paschae, post solemnitatem apostolorum Petri et Pauli, secundâ hebdomadâ septembris, septimanâ ante Adventum, et hebdomadâ ante Quinquagesimam, licebit per tres dies feriales continuos bis reficere et recreationes iuxta domorum consuetudines visitatorum iudicio approbatas habere.

ii. Et ne ex huiusmodi minutionibus aliqui abusus contra Ordinis intentionem et formam statutorum nostrorum ullo unquam tempore invaleant aut tolerantur, statuimus ut minutionum diebus praedictis divinum officium diurnum pariter ac nocturnum eâdem gravitate et devotione persolvatur, quae ceteris diebus ferialibus super annum solet persolvi. Cui etiam omnes omnino intersint, nisi legitimo aliquo impedimento detineantur, et tunc etiam de licentiâ praesidentis; aliâs beneficium minutionis eiusdem diei amittant. Quod ut fieri possit, taliter per praesidentes disponatur spatia, uno tantum trium dierum praedictorum dari solita intra vel extra domum, quod omnes vesperis interesse possint.

iii. Pitantias autem, quae dantur praedictis diebus, nolimus excedere pitantias illas quae quibusvis festivis diebus anni in quilibet domo dari solent. De quibus pitantiis ordinandis prohibemus omnino monachis se ullo modo intromittere, et hoc priores et visitato-

a) Qui extra tempus minutionum hic praefixum minuuntur, non possunt praetendere aliquam recreationem nisi esse concedendam, quia istae recreationes statutis tantum temporibus annexae sunt.

† Edit. Main. legit *concessa* (R. T.).

res faciant inviolabiliter observari, excessus reprimendo, et importunos ac contradicentes suâ auctoritate compescendo et digne puniendo.

iv. Porro sic minutionum recreationes concedi volumus, ut tamen ieiunium sextae feriae propter eas nunquam frangatur. Quod si propter aliquod impedimentum non possint in unâ hebdomadâ continuari tres dies minutionum, in tali casu liceat anticipare vel postponere dictas minutiones, iuxta arbitrium et dispositionem praesidentis.

v. Rasura monachorum fiat per totum Ordinem bis in mense, in qua stricte servetur silentium.

vi. Infirmis secundum possibilitatem domus omnia necessaria et expeditia charitative praeparantur. Quia tamen, secundum beati Benedicti dicta, ne superflua vel impossibilia petendo vel murmurando servientes sibi contristent, diligenter moneantur attendere, et ut memores arrepti propositi, sicut sanos religiosos a sanis saecularibus, ita aegrotos religiosos ab aegrotis saecularibus debere cogitent discrepare; nec illa in eremis, quae vix in urbibus inveniuntur, exposcere. Omnino tamen prior provideat ne infirmi a servitoribus vel aliis negligantur. Verumtamen esus carni, cui Ordo renunciavit, nulli nostrum conceditur, etiamsi sit leprosus.

vii. Prior dispensare potest circa infirmos in comedendo lacticinia diebus abstinentiae et in Adventu, et etiam, si tamen infirmitatis magnitudo id exigat, in Quadragesimâ, in deponendo cilicium et caligas, et lecti duritiam minuendo, et conversum aut famulum, qui eos in cellis custodiat, ministrando. Procurator etiam et coquinaris diligentes et benigni sint circa infirmos, et etiam circa hospites et mercenarios, quando eos contigerit aegrotare.

VIII. Infirmus, qui non potest ecclesiam et conventum sequi, debet, si commode possit, interesse capitulo. Quando autem et quomodo canonicas horas dicere teneatur, habetur in primâ statutorum parte.

IX. Medicinis perraro et nonnisi urgente necessitate et cum licentiâ prioris utimur: similiter sine licentiâ prioris nullus nostrum minuitur.

X. Si quae personae Ordinis nostri artis medicinae fuerint peritae, in extraneis medicinam nullatenus exercent, nec etiam in nostris, nisi in levioribus infirmitatibus et in quibus nullum verisimile mortis periculum timeri possit, nisi aliud necessitas aliquando exigere videatur.

XI. Nullus nostrum propter rupturam vel aliâ quacumque causâ se inscidi faciat vel alium inscizat, nisi de licentiâ prioris Carthusiae et cum consilio probatorum chirurgorum.

XII. Nulla persona Ordinis nostri suo priori aut visitatori infesta sit pro licentiâ obtinendâ ut mittatur extra domum ad medicos aut alia loca; aliquin sit in disciplinâ generali ad Ordinis voluntatem. Priores tamen eis de necessariis provideat in domibus suis, prout eorum exigit infirmitas, nec peccant pro eis dictas licentias.

XIII. Natationes et lotiones corporum in mari, fluminibus, stagnis vel similibus aquis, tamquam parum honestas et periculosas, omnino omnibus personis nostri Ordinis prohibemus.

I. Ad vestitum accipimus tria cilicia, duo lumbaria, id est funiculos, quibus renes super carnem praecingimus; tunicas magnas, sive superiores duas, quae nec nimis longae sint, nec nimis breves; cucullas totidem, quarum caputia sint quadrata, nec duorum palmorum latitudinem excedant in longum

vel in latum; tunicellas parvas ad carnem, supra tamen cilicia, tres; cucullas parvas duas, caligarum paria tria, pedulium quatuor, pelliciam unam magnam, quae sine speciali licentiâ nunquam findatur, sagum pellicibus suffutum unum, et sagum simplex unum, cingulum seu zonam unam ex canape vel ex albo corio, aut ex utroque contextam, calceos diurnos et nocturnos, seu subere vel ligno compactos, quos a coeno, nive et pluvîâ, quantum possumus, custodire debemus, pileos duos.

II. Officiales etiam, quando terminos exeunt, et novitiis ubique in conventu, cappas nigras deferunt (*), quarum caputia trium palmorum in longitudine et duorum cum dimidio in latitudine mensuram non transcendant. Ex indulto etiam apostolico, personae Ordinis nostri possunt deferre pileum vel capellum de filtro, monachi scilicet nigrum, conversi castaneum, cum cappâ eiusdem coloris: in quibus tamen nulla ponatur curiositas aut foderatura vel circumferentia ex serico.

III. Verum, quoniam tanta est regionum diversitas, ut frequenter, quod in unâ est necessarium, in alterâ sit superfluum, et ita nulla possit certa et universalis lex pro omnibus statui, concedimus in unaquaque provinciâ, sive natione, omnia illa aut dari aut negari indumenta, quae priorum et visitorum iudicio et pro domorum consuetudine ac facultate videbuntur esse danda aut deneganda. Hortamur autem et obsecramus in visceribus domini nostri Iesu

*) *Ordinatio anni MDCXLVIII.* « Priores et officiales ex quacumque causâ, praeterquam in solo transitu, accedentes ad urbes, decenter per eas incedant, hoc est cum cappâ talari ad formam Ordinis, nisi in urbibus a domibus suis valde remotis cogantur per paucos dies ex negotiorum occurrentiâ commorari, et exceptis casibus improvisis ».

Christi omnes et singulos priores et visitatores nostri Ordinis, ut in his et aliis etiam omnibus suorum subditorum necessitatibus ac veris indigentis sublevandis, quantum facultates domorum patiuntur, cum omni charitate et promptitudine se faciles exhibeant: nec omnino in hoc patiantur se iuste reprehendi posse.

iv. Ad lectum non utimur linteaminibus lineis, sed laneis dumtaxat ex aliquo grosso panno patriae, nec lectis plumeis, aut matris seu mattalatiis, sed stramine seu paleis solummodo, intra crassam et asperam aliquam telam in modum sacci inclusis, aut etiam solummodo desuper coopertis vel pro consuetudine provinciarum tectis panno crassiore aliquo. Et praeter haec habemus etiam pulvinar et linteamen unum laneum ex panno grosso, et coopertorium vel coopertoria iuxta consuetudinem domorum et necessitatem personarum. Reliqua autem utensilia cellae tam ad mensam, quam ad alios necessarios usus dentur unicuique quantum necessitas et ratio, iudicio prioris, postulaverint.

v. Et quoniam ad omnes quidem monachos, maxime tamen ad nos, humilitatem attritionemque pannorum, et universorum, quibus utimur, utilitatem, paupertatem et abiectiorem certum est pertinere, iniungimus prioribus ut tam in induendis se ipsis, quam religiosi, non alios emant vel emi faciant pannos, quam grossos et rudes iuxta morem patriae et intentionem Ordinis, et omnem curiositatem ac superfluitatem religiosae simplicitati et paupertati contrariam a se et sibi subditis removeant.

vi. Propterea cellas singulorum aliquoties perscrutentur, et si quid in ve-

† Potius lege *utilitatem* (n. r.).

stibus, libris, imaginibus et aliis utensilibus invenerint superfluum, curiosum aut carthusianae utilitati et humilitati incongruum, omnino tollant, atque in utiliore usum convertant, sine ulla personarum acceptatione. Nec quisquam subditus praesumat inde murmurare aut suum superiorem inquietare: aliàs, quoties id fecerit, toties ad terram comedat, aut aliter arbitrio prioris ob suam contumaciam puniatur.

vii. Visitatores etiam in actu visitationis solliciti inquirent an ista observentur, et, quos invenerint culpabiles, acriter reprehendant, atque, si opus fuerit, qualitatem panni iuxta praesens statutum praescribant, scientes se supremo iudici districtam rationem reddituros, si in his negligentibus fuerint inventi. Et ideo a se ipsis primum incipiant, et, quod volunt et debent in aliis reformare, id ipsi primum factis exhibeant. Liceat nihilominus prioribus et aliis officialibus extra terminos exeuntibus vestes habere non meliores sed aliquantulum pro necessitate leviores.

viii. Nullus prior, monachus vel conversus nostri Ordinis in itinere constitutus mantellum saeculare seu cap-pam a caputio separatam portare praesumat, nisi propter imminentiam pericula evitanda: alioquin per capitulum generale vel visitatores, iuxta casus et personae exigentiam, puniatur.

ix. Porro interdicimus universis personis Ordinis ne emant aut fieri faciant vel etiam oblata recipiant in suos usus cultellos, cochlearia, scyphos, fuscinulas, dentiscalpia, auriscalpia, rosaria, seu coronas, cruces, agnusdei et cetera quaecumque ex auro, argento, lapide pretioso, serico, aut ex alià pretiosa et curiosa materia fuerint ex toto vel in parte. Quidquid vero tale quis habuerit, constituet illud in manus sui

prioris, qui pro suâ prudentiâ illud in pios usus convertet. Ipsos tamen cereos agnusdei et ceteras reliquias aureis aut argenteis ornamentis inclusas nullo modo intendimus prohibere et alienare, sed volumus simpliciter et honeste includi, et iuxta cuiusque devotionem, de prioris consensu, aut portari, aut etiam in ecclesiâ inter alias reliquias servari.

x. Libros etiam quoscumque deauratos et inargentatos fieri vel emi prohibemus; similiter omnia horologia parva portalitia prohibemus; nisi forte ex aliquâ causâ rationabili priores indicaverint aliquibus officialibus ea esse permittenda; et tunc talia esse debebunt quae non sint ullo modo curiosa et pretiosa, sed, quae viliori et minori pretio emi possint. Maiora pariter horologia seu excitatoria his tantum permittantur, quibus arbitrio prioris videbuntur esse necessaria, et ea talia sint, quae nullo modo a carthusianâ humilitate et abiectioe discrepent.

xi. Tapetia universa, et eorum loco panni virides, sive aliter quomodocumque colorati, nisi in ecclesiâ et hospitio nobilium, ubi est consuetudo, et cussini picurati, nisi in ecclesiâ tantum, in usu apud nos non habeantur.

xii. Pelliciolas vulpinas et de animalibus silvestribus, et tunicas ac cucullas diurnas de sustano et sagia, et quas-cumque lineas interdiximus universis.

xiii. Nulla domus, quae debet ultra centum senta, quoad ditiores domos, vel quinquaginta, quoad mediocres, vel vigintiquinque, quoad minores, licite possit aedificare aliquod aedificium novum nisi prius persolverit tale debitum, aut talem pecuniam habeat, vel de propinquo habitura sit, quam suo tempore pro tali debito restituat creditoribus: nisi forte ruinae aut maioris damni periculum immineret, si talis fabrica

retardaretur; tunc enim et non aliter poterit fieri.

xiv. Porro omnia curiosa et superflua aedificia omnino prohibemus universis (*); ea vero, quae, licet non sint necessaria, utilia tamen et commoda esse videbuntur, nullus facere praesumat sine consilio et consensu sui conventus, vel saltem officialium et duorum ex discretioribus, et nisi uterque visitator provinciae debite et sufficienter informatus fuerit de commoditate talis aedificii, et de loco et formâ ipsius, et de expensâ necessariâ pro eius constructione, et quod domus, quae vult tale aedificium fabricare, non sit gravata debitis aut aliis oneribus, sed bene provisâ suis omnibus necessariis, et praeter haec habeat aut habere possit pecuniam ad tale aedificium requisitam. Quibus omnibus bene intellectis, visitatores poterunt, et non aliâs, dare licentiam istud aedificandi, quam etiam licentiam in scriptis suis parvis sigillis munitam priori domus relinquunt (a); si tamen tale aedificium novum indigeat expensâ mille circiter scutorum quoad ditiores domos, vel quingentorum quoad mediocres, vel centum quoad minores, quae non distant a Carthusiâ ultra tres dietas, non poterit aedificari, nisi, ultra praedicta omnia, accedat etiam licentia reverendi patris. Quod si alter visitatorum aedificare voluerit, praedictis omnibus conditionibus servatis, tenebitur prius convocare suum convitatorem

*) *Ordinatio anni MDCLII.* « Sub poenâ absolutionis praecipimus prioribus domorum ut servent § IV (xiv?) cap. XII secundae partis novae collectionis statutorum de aedificiis, quem declaramus debere intelligi non de solis novis aedificiis, sed etiam de restorationibus aedificiorum antiquorum, in quibus fit notabilis mutatio structurae ».

a) Vide ordinationem anni MDCLXXVI in fine huius capituli, *Ul tollantur*, etc.

cum alio discreto priore: qui, examinatis omnibus praedictis, licentiam ei in scriptis dabunt, vel, si non probaverint, denegabunt.

xv. Picturas et imagines curiosas, aut aliquid inhonesti habentes, in ecclesiis et domibus Ordinis, sive vitreis, sive in tabulis, lapidibus, parietibus et locis aliis, tamquam derogantes et contrarias honestati morum et nostrae religionis simplicitati et humilitati, reprehendimus: et ne de cetero fiant, inhibemus. Iam factas vero, si commode et sine scandalo fieri possit, tolli et amoveri, vel ad honestatem et devotionem reformari volumus. Et quod de picturis et imaginibus huiusmodi, illud et de aedificiis, vestimentis, equitaturis et earum ornatu, et ceteris rebus curiosis omnibus, ordinamus: super quo visitatores diligenter invigilent.

Ordinatio anni MDCCLXXVI. « Ut tollantur abusus, qui saepe irrepunt ex licentiis indeterminate obtentis circa aedificia construenda, unde accidit ut curiosa, superflua et a simplicitate carthusiana aliena aedificia ad aedificantis libitum non raro erigantur, statuimus ut imposterum nemini liceat uti licentiâ generali aedificandi, nisi prius ipsius structurae vestigium in plano et etiam elevationis fabricae in altum delineatio fuerint exhibita et determinata, ac iuxta num. xiv cap. xii secundae partis statutorum nostrorum a visitatoribus prius examinata, tandem a reverendo patre fuerint approbata et subsignata; quibus postea nemini licet aliquid notabile in murorum ambitu addere, demere aut immutare absque expressâ licentiâ, sub poenâ absolutionis tam¹ inflicta per ordinationem capituli generalis anni MDCCLXXVI, quam, quoad istam poenam, renovamus; ordinantes, ut nullus possit aedificia sub talibus indeterminate licentiis nunc incepta prosequi, donec praesenti ordinationi satisfecerit ».

I. De commendatione vitae solitariae, ad quam specialiter sumus vocati, pauca

dicemus, scientes eam a multis sanctis et sapientibus, et tantae auctoritatis, ut eorum vestigia non simus calcare digni, copiose commendatam. Nostris¹ enim ut in Veteri et Novo maxime Testamento omnia pene maiora et subtiliora secreta, non in turbis tumultuosis, sed cum soli essent, Dei famulis revelata fuisse, ipsosque Dei famulos, cum vel subtilius aliquid meditari, vel liberius orare, vel a terrenis per mentis excessum alienari cuperent, fere semper multitudinis impedimenta vitasse, et solitudinis captasse commoditates.

ii. Hinc factum est, ut aliquot exemplis ea quae diximus declarentur, quod in agrum ad meditandum Isaac solus egreditur; id enim ei non casuale, sed consuetudinarium fuisse credendum est; quod Iacob, praemissis omnibus, solus remanet, facie ad faciem Deum videt, nominis mutatione in melius, et divina simul benedictione ditatur, plus assuevit uno momento solus, quam toto tempore vitae, comitatus.

iii. Moyses quoque, Elias atque Eliseus solitudinem testis est Scriptura quantum diligant; quantumve per eam in divinatorum secretorum revelationibus crescant, quoque modo et inter homines periclitentur assidue, et a Deo, cum soli sunt, visitentur.

iv. Sed et Hieremias solus sedet, quia Dei comminatione repletus est, poscens dari aquam capiti suo et oculis suis fontem lacrymarum ut luceat interfectos populi sui, locum quoque ubi se tam sancto possit in opere liberius exercere postulat, dicens: *Quis dabit mihi diversorium viatorum in solitudine?* tamquam hoc in civitate facere non vacaret: hoc modo indicans quantum impediant socii gratiam lacrymarum. Quia etiam, cum dixisset: *Bonum est praesto-*

Capit. III
De solitariae
vitae commen-
datione.

¹ Videtur legendum iam (R. T.).

¹ Forsan Nostris (R. T.).

lari cum silentio salutare Dei, quam salutis praestolationem maxime iuvat solitudo, addidissetque: *Bonum est viro cum portaverit iugum Domini ab adolescentiâ suâ*, ubi nos plurimum consolatur, qui propositum istud pene omnes a iuventute subivimus; adiecit et ait *Sedebit solitarius et tacebit quia levabit se supra se*, omnia pene, quae in hac nostrâ institutione sunt, optime per quietem, solitudinem, silentium et caelestium rerum amorem significans.

v. Quae studia suos alumnos quales efficiant postea manifestat dicens: *Dabit percutienti se maxillam, saturabitur opprobriis*; quorum in altero patientia summa, in altero perfecta refulget humilitas,

vi. Ioannes quoque Baptista, quo inter natos mulierum, iuxta Salvatoris praeconium, maior nemo surrexit, quid solitudo securitatis, quidve utilitatis afferat, evidenter ostendit; qui nec divinis oraculis, quibus praeditum¹ fuerat, quod ab utero Spiritu Sancto repletus in spiritu et virtute Eliae Christum foret Dominum praeventurus, nec mirabili natiuitate, nec parentum sanctitate securus, frequentiam hominum fugiens tamquam periculosam, deserta solitudinis tamquam tuta delegit, tamdiu pericula mortemque nesciens, quamdiu eremum solus incoluit. Ubi quid virtutis lucratus, quidve sit meriti Christi baptismus et pro iustitiâ mors suscepta monstravit. Talis enim est factus in solitudine, ut dignus esset lavantem omnia Christum solus baptizare, et pro veritate nec carcerem nec mortem declinare,

vii. Iesus ipse Deus et Dominus, cuius virtus nec secreto iuari nec publico poterat impediri, ut suo tamen nobis consuleret exemplo, priusquam praedicaret, tentationibus et ieiuniis quasi

probatum est in solitudine. De quo Scriptura refert, quod relictis turbis discipulorum in montem solus ascenderit orare. Qui et imminuentis iam tempore passionis, apostolos reliquit, solus exoraturus, isto vel maxime insinuans exemplo, quantum solitudo prosit orationi: quando, comitibus licet apostolis, non vult mixtus orare. Et, ne mysterium hic nobis omnibus maxime observandum silentio praetereamus, idem Dominus et Salvator humani generis per se dignatus est vivum atque primum nostri instituti exemplar praebere, cum in deserto solus degeret orationi, et internis vacans exercitiis, ieiunio, vigiliis ac ceteris poenitentiae fructibus macerans corpus, per arma spiritualia tentationes et adversarium nostrum superans.

viii. Iam ipsi per vos considerate quantum in solitudine sancti ac venerabiles patres Paulus et Antonius, Hilarius, Benedictus, et ceteri vobis innumerabiles mente profecerint: et probatis suavitates psalmodiarum, studia lectionum, fervores orationum, subtilitates meditationum, excessus contemplationum, baptismata lacrymarum, nullâ re magis quam solitudine posse invari.

1. Cum praecipue studium et propositum nostrum sit silentio et solitudini cellae vacare, iuxta illud Hieremiae: *Sedebit solitarius et tacebit, et levabit se supra se*; et alibi: *A facie manus tuae solus sedebam, quia comminatione replesti me*; ideo cellae incolam diligenter ac sollicitè decet invigilare, ne quas occasiones egrediendi foras, exceptis his quae generaliter institutae sunt, vel machinetur, vel recipiat, sed potius, sicut aquas piscibus et caulas ovis, ita suae salutis et vitae cellam deputet necessariam, in qua quanto diutius, tanto lubentius habitabit, dum tamen in eâ se se ordinate et utiliter occupet, legendo,

CAPIT. XIV.
De cellae et
solitudinis obser-
vatione.

¹ Potius lege praedictum (n. r.).

scribendo, psallendo, orando, meditando, contemplando et laborando, et quam si frequenter et levibus de causis exire insueverit, cito habebit exosam.

ii. Si quis ad cellam venerit volens nobiscum loqui, vel ad nos intrare, interrogetur prius, si praesidens licentiam ei dederit, aliter ad colloquium non recipiatur, nec intrare permittatur, nisi talis fuerit, de quo sit credendum quod sine licentiâ non venerit. Qui autem cum licentiâ venit, non debet silenter et repente intrare, sed pulsare ad ostium, et expectare donec habitator cellae ad eum exierit, et tunc huiusmodi licentiam habens dicit *Benedicite*.

iii. Qui de Ordine nostro non sunt, nec ad ipsum Ordinem aspirant, nullatenus in cellis nostris hospitentur.

iv. Cum aliquis est nobiscum in cellâ, primum ostium sit apertum, et secundum nullo modo ita obseretur ut non possit a personis nostri Ordinis ingredi volentibus aperiri. Nullus etiam, quando in cellâ solus est, se ipsum in eâ pesulo aut aliter includat de die aut de nocte, nisi ex aliquâ causâ quam prior approbaverit. Quod si qui deprehensi fuerint se cum alio vel aliis in propriâ vel alterius cellâ aut alio quovis loco conclusisse, unde vehemens suspicio mali haberetur, praesentis statuti vigore incarcerationentur. Si vero illa inclusio tali suspicione careret, arbitrio prioris puniantur.

v. In cellâ alterius, quando operamur cum eo, aut visitandi eum licentiam habemus, horas dicere cum eo licet. Cum autem aliquis est in alterius cellâ, vel alibi per licentiam extra cellam, auditio Completorio, statim recedere debet, nisi maiorem moram faciendi specialem licentiam habuerit. Non enim licet nobis post Completorium loqui, nec deinde ante Primam, nisi causâ notabili exigente.

vi. Si quis qualibet, vel suâ vel alterius negligentia pane, vino, aquâ, sale, igneve, aut aliâ re necessariâ caruerit, vel insolitum clamorem aut strepitum audierit, vel periculum ignis institerit, licebit cellam exire et subsidium praestare vel petere, et, si tanta necessitas urget, uno vel duobus, vel paucissimis verbis, quod res postulat, indicare.

vii. Qui vero aliter absque licentiâ silentium fregerit, culpam suam recognoscat et disciplinam cum virgis accipiat in dominicâ proxime subsequenti, sicut supradictum est. Et si assuetus fuerit in frangendo, vino privetur aut ad terram comedat, vel aliâ poenâ arbitrio prioris puniatur.

viii. Qui per licentiam de cellâ exierit, extraneis vel etiam domesticis famulis sine speciali licentiâ non loquatur. Et si licentiam loquendi habeat, nolumus tamen quod inquireat aut loquatur de negociis et regimine domus, aut ullo modo immisceat se huiusmodi diebus¹, nisi a praesidente ei iniunctum fuerit. Non enim expedit habitatori cellae nosse huiusmodi, quae ad officiales pertinent curanda, cum etiam hoc totius domus paci contrarium sit.

ix. Silentium ubique, sed maxime in ecclesiâ, capitulo, refectorio, claustro et rasurâ strictius servare debemus.

x. Cum novitiis etiam nemo nostrum loquatur, nisi prior, vicarius et eorum magister.

xi. Nullus per ostium prati seu horti, vel ad fenestram cellae, quae respicit contra hortum communem, debet ad colloquium recipi, etiamsi dixerit se habere licentiam colloquendi.

xii. Monachi non permittant conversos et donatos vel famulos domus ingredi cellas suas absque licentiâ, nec etiam cum praedictis sine licentiâ loquantur

¹ Forsan de rebus pro diebus (R. T.).

in domo, nec de negotiis inquirent; alioquin vino priverentur, aut aliter arbitrio prioris puniantur.

xiii. Monachi in mensâ silentium frangentes, septem psalmos cum litanîâ dicere tenentur, et sicut pro prandio, sic pro coenâ poenam incurrunt memoratam. Priores tamen et procuratores et itinerantes ab hac observatione silentii et poenâ eximimus. Verum propter verba superflua, quae tunc facile excidere solent, dicant praedicti, semel tantum, in die in quo silentium in mensâ fregerint, psalmum *De profundis*, *Pater noster*, *Ave Maria*, cum oratione *Fidelium* et *Omnipotens, etc., qui vivorum, etc.* Circa infirmos etiam possunt priores super hoc dispensare, attentâ infirmitatis qualitate, prout viderint expedire.

xiv. Cum patribus nostri Ordinis, qui interdum ad domos nostras itineris opportunitate aut necessitate negotiorum adventant, loqui nobis non licet sine praesidentis licentiâ: hunc ipsi nec quaeramus, nec cupiamus, nisi legitima ratio aliud postulet. Nos enim cultori solitudinis silentiique tenaci et avido quietis conducit aut alios invisere, aut ipsum ab aliis visitari absque causâ.

1. Colloquium in claustro commune habemus omnibus diebus festis capituli post Nonam, exceptis solemnitatibus Nativitatis et Coenae Domini, Paschae et Pentecostes, omnibusque festis in Quadragesimâ super hebdomadam occurrentibus.

ii. Volumus autem ut eodem die non detur recreatio (a) si datur colloquium

a) Recreationis nomiae ex praesenti usu Ordinis intelligenda est translatio colloquii ex claustro in hortum, sive alium locum a visitoribus designatum, cuius recreationis concessio in liberâ prudentiâ superioris semper remanet, ut hic satis notantur, cum de iure statuti non habeatur, sed dari indigeat ut possit haberi.

claustri, aut non detur colloquium claustri si eo die detur recreatio.

iii. Concedimus etiam singulis septimanis, exceptâ hebdomadâ sanctâ, unam aliam dari recreationem, seu spatium, ultra colloquia claustri diebus festivis concessa: iuhibentes propterea omne aliud colloquium tam feriae quinquagesimae quam hebdomadae capituli generalis, et similiter egressum de cellâ propter recordationes. Hortamur nihilominus omnes qui indigent praevidere suas lectiones, ut eas praevideant, illo modo, tempore et loco dumtaxat, quae visitatores in suis provinciis cum iudicio prioris ordinaverint, ut omnia fiant sine ullo inordinato egressu, discursu aut fractione silentii.

iv. Quando, post Nonam in ecclesiâ dictam, diebus capituli in claustro convenimus, tunc, antequam sedeamus, qui praest conventui dicit *Benedicite*; deinde sequitur lectio de statutis et evangelii; qua finitâ commune colloquium habemus, in quo nullus consulere debet secreto, vel susurrare, vel dicere aliquid quod nolit ab omnibus intelligi vel audiri: sed nec tunc alibi loqui licet, quam in eâ parte claustri vel loci, ubi colloquium habetur, nisi forte pauca verba

v. Ubicumque autem colloquium habemus, curandum nobis est, maxime coram extraneis, ut caveamus a multiloquio, clamore et risu indecoro, et ut sermones nostri sint religiosi et pii, non vani, saeculares vel contentiosi.

vi. Priores sint solliciti ad rescindendum vana et indisciplinata colloquia, et monachis suis aliisque subiectis firmiter interdicanet ne de dominis terrae aliisque principibus factisque ipsorum in colloquiis vel alibi verba inordinata habeant contendendo et partes faciendo. Qui contrafacere praesumpserint, a colloquiis excludantur, et pro modo culpae

aliàs puniantur. Et si qui tales contentiones dominis sive principibus sive domesticis eorum revelaverint, si monachi sint, careant voce, et sint novitii, ad Ordinis voluntatem; alii vero statim carceri mancipentur.

VII. Hortentur vero et omni instantiâ inducant suos ipsi priores, ut colloquia habeant de Deo, de Sanctis, de divinis mandatis, de observatione statutorum nostrorum, de virtutibus acquirendis, de extirpandis vitiis, de tentationibus internoscendis et superandis, de quatuor novissimis, et omnino de bonis et utilibus ad animae salutem et profectum spirituales: saepius illis commemorantes haec beatorum Hieronymi et Bernardi dicta: « Inter saeculares, nugae nugae sunt, in ore autem sacerdotis, blasphemiae ». Et alibi: « Nugis aperire os, illicitum est; assuescere, sacrilegum ». Illud etiam sancti Benedicti decretum frequenter inculcantes: « Scurrilia verba, risumque moventia¹, aeternâ clausurâ damnamus ». Porro mormuratoria, detractoria, turpia, et similia vitiosa verba non solum prohibeant priores, sed et severe puniant; commomentes, non solum eos qui detrahunt vel mormurant, sed et eos qui detrahentes vel mormurantes audiunt, nec reprehendunt, cum utiliter possunt, vel saltem priori non denuntiant, peccatis alienis involvi et communicare.

VIII. Qui non adfuit Nonae diebus binae refectiois, non debet interesse colloquio, et qui non debent interesse colloquiis, non habent colloquium aliud in illo die, nisi ex speciali licentiâ.

IX. Ad commune colloquium claustrum non admittuntur ullo modo extranei cuiuscumque qualitatis vel conditionis extiterint, nisi ex causâ rationabili aliquando priori aliter visum fuerit, et si qui sine speciali licentiâ prioris vel vicarii se

ingesserint, recedant monachi potius quam illos ad colloquium admittant.

X. Quoties autem ad colloquium admittuntur extranei, non debemus, in respondendo eis, praevenire priorem vel seniorem, nec eius vel alterius sermonem interrompere. Et quando aliquis ex nobis, de licentiâ vel iussu prioris, aliquid eis ad aedificationem loquitur, ceteri debent patienter audire, et ipse qui loquitur non debet modum excedere. In partem vero ducere aliquem, vel duci, aut quasi secreto aliquid intimare aut mandare aliquibus, non licet, nisi licentiam dante priore; quam licentiam non ad nos, sed ad eos, si tanti habeant, pertinet petere.

XI. Cum monachi, propter extraneos vel propter aliam causam, iussu praesidentis in claustrum vel alium locum ad commune colloquium vocantur (*), qui eos convocati non dicit eis *Benedicite*, sed quisque, cum advenit, sedenti iuxta se *Benedicite* dicit. Deinde quamvis prior praesens non sit, nec etiam extranei loqui licite possunt. Recedentibus autem extraneis, propter quos ad colloquium convocati sunt, aut finito tractatu propter quem vocati sunt, recedunt, et ipsi monachi cum silentio, nisi esset tunc de statuto colloquium, quia tunc nisi vellent, non tenentur recedere. Pro hospitibus advenientibus, vel recedentibus, non dentur personis Ordinis recreationes.

XII. Spatiamenta, quae recreationis causâ monachis extra domum, infra tamen terminos, certis diebus, ut dictum est, conceduntur, talia sint et taliter servantur, ut et omnis levitatis, et cuiuscumque mali suspicio prorsus tollatur, et integritati Ordinis, ac salutari pro-

*) Vide Ordinationem anni MDCX in fine huius capituli *Mandatum SS. D. N. Pauli Papae V*, etc.

¹ Edit. Main. legit *amoventia* (n. r.).

fectui animarum non adversentur, sed proficiant. Propterea quando ad ea spatia exeat monachi, simul exeant, simul stent, et simul redeant, omnesque ductum praesidentis sequantur, qui est vicarius, vel, eo absente, quod rarissime et non nisi morbo exigente accidere debet, senior monachorum ibi assistentium, nisi prior alii specialiter id commiserit, ob iustas causas. Nec maneant in portâ domus, vel curiâ, vel alio domus loco, nec quaslibet officinas domus intrent, sed rectâ eant et redeant. Iuniores tamen monachi paululum separati ab aliis incedant, quamdiu priori visum fuerit expedire, adiuncto illis aliquo ex discretioribus monachis. Nec etiâ intrent domus saecularium, etiamsi sint coloni grangiarum nostrarum. Quod si, dum exeunt, necessario transitum facere cogantur per vicinas villas aut villagia, hoc casu, solo transitu sint contenti, servatâ omni modestiâ et gravitate, ut de se saecularibus bonum dent odorem. Nec in ipsis spatia suis comedant et bibant (a), nec secum victualia portent, etiâ intuitu pietatis et eleemosynae. Qui contrafecerit, pro vice qualibet semel in refectorio, praesente conventu, ad terram comedat, panem et aquâ contentus et assere nudo; et si tertio perseveraverit, praesidentis arbitrio, prout casus exegerit, gravius puniatur; et qui eis victualia ministraverit, si inferior priore fuerit, eidem poenae subiacet. Prior vero, si in hoc excesserit, visitorum arbitrio pariter puniatur. Nec visitoros, quanto minus priores, possint super hoc dispensare, aut licentias dare, vel constitutionem istam quomodolibet relaxare.

XIII. Omnino vero prohibemus ne ullo unquam tempore vel modo in ipsis spa-

a) Potus hic intelligitur de aquâ crudâ fontis, qui in viâ occurrit.

tiamenti monachi pernoctent, omnes licentias super hoc praesenti statuto omnino revocantes, et prohibentes ne ullo modo concedantur, et qui eas postulerit, habeatur pro personâ parum zelante gravitatem et honestatem nostri Ordinis et regularem monachorum nostrorum disciplinam.

xiv. Monachi in spatia et alibi coram saecularibus, vel in conventu, non deferant in capite calanticas lineas aut sericas, sed lanças tantum sub caputio.

xv. Domus Ordinis, quae non habent terminos spatiamentorum sibi per Ordinis auctoritatem assignatos, vocent visitoros illius provinciae, qui eis assignent terminos secundum Ordinis honestatem competentes. Et haec eadem in domibus novis recipiendis de cetero diligenter observent priores, quibus dictarum domorum novarum receptio committitur. Termini autem in novis domibus limitati vel limitandi per visitoros aut priores ad hoc deputatos, vel in posterum deputandos, in scriptis praesententur capitulo generali proxime subsequenti, et ibi rationabiliter examinati per definitores approbentur et confirmentur, vel etiam, si eis visum fuerit, infirmentur. Quod si domus aliqua terminos sibi de novo limitatos subsequenti capitulo neglexerit intimare, lapsa illo capitulo, ante confirmationem, monachi illius domus terminis praedictis non gaudeant, nec ad eos exire possint pro spatia.

Ordinatio anni mdcx. « Mandatum sanctissimi domini nostri Pauli Papae V nobis insinuatum, de habendâ lectione Sacrae Scripturae in domibus insignioribus Ordinis nostri, qua decet animi demissione et reverentiâ suscipientes, eique, ut debemus et semper assuevimus, humillime obtemperantes, praecipimus omnibus et singulis prioribus dictarum domorum, ut indictam lectionem fieri

curent in suis praefatis domibus iuxta dispositionem et formam a reverendo patre praescribendam, habitâ ratione moderationum ejusdem sanctissimi domini nostri praecedentium ordinationum (a).

CAPUT XVI.
De operibus
communibus.

I. Opera communia ter trinis diebus in anno fiant, in quibus monachi circa mundationem pannorum ecclesiae aut aliud honestum opus occupantur, iudicio priorum.

II. Prima opera sunt secundâ hebdomadâ Paschae, alia secundâ hebdomadâ post festum apostolorum Petri et Pauli, tertiâ primâ hebdomadâ post festum S. Michaelis. Quod si aliquo die operum sit festum capituli, vel abstinentia, vel indispositio temporis quoad exteriora, propter hoc non transferuntur opera ad aliam hebdomadam, sed pro die, qua cessatur ab opere, aliâ die ejusdem hebdomadae laborabitur. Verumtamen si dictis temporibus, propter aliquod impedimentum occurrens, non possint commode fieri, ante vel post, prout commodius erit, supplebuntur.

III. Porro primâ die in coemeterium convenimus ad preces faciendas, prout in primâ parte describuntur, post quas, dicto a priore vel vicario *Benedicite*, ad operandum eximus.

IV. Cum aliqui ex monachis alicui

a) Mens mandati apostolici, ejusque finis attendenda sunt. Ea autem sunt, ut sufficienti saltem monachorum eruditioni provideatur, qui, ad sacerdotium promovendi et ad confessiones audiendas saepius deputandi, ad haec munia necessario disponi debent per studium et lectionem eorum quae ad id conducunt. Unde merito lectio ista debet maxime institui de his quae ad sacramentorum administrationem et moralem theologiae pertinent. — Vide decretum sanctissimi domini nostri Clementis Papae VIII editum anno MDXCIX, et a sanctissimo domino nostro Urbano Papa VIII renovatum, in *Bullario* relatum, tom. IV (ed. Cherub), et ibi num. 2 reperies, quomodo decretum sacri Concilii Tridentini super hac re debeat intelligi.

operi mancipantur, ipsi quidem loquuntur ad invicem; cum supervenientibus vero nequaquam, nisi priore praesente aut de eius licentiâ.

V. Quando adiutorium pro aliquo opere perficiendo quaerimus, debemus exprimere quos et quot habere volumus, et quandiu. Aliâs si primâ die opus nostrum non compleverimus, die sequenti de illâ licentiâ datâ, nisi expressum fuerit, nos invare non possumus, sed pro adiutorio licentiam denuo petimus.

VI. Qui scribere, aut aliud opus facere scit et potest, si, monente priore ut id faciat, acquiescere noluerit, a vino abstineat, aut etiam gravius puniatur arbitrio prioris.

VII. Quicumque, in quacumque obedientiâ, cuiuslibet agit vices, nihil omnino in eâ sine licentiâ mutare permittitur. In cellis quoque ipsis nihil, nisi prius ostensum et concessum, mutari fieri sinitur, ne domus, laboriose factae, curiositate deteriorentur vel destruantur.

I. Novitios, antequam vigesimum annum attigerint, recipere non solemus; si tamen aliqui minoris aetatis postulent admitti, qui, prioris et maioris partis conventus¹, sint doctrinâ, devotione, maturitate et corporis viribus sufficientes ad portanda onera Ordinis, concedimus illos posse recipi ad probationem, dummodo octavumdecimum annum saltem attigerint.

II. Cum bigami de iure sint privati tonsurâ et omni privilegio clericali, inhibemus ne recipiantur ad habitum monachorum, quia fieret iniuria Ordini clericali. Si secus fuerit attentatum, talis receptio, sed et professio, si inde fuerit subsecuta, nullius sit valoris.

III. Nullus etiam coniugatus, altero coniuge in saeculo remanente, etiamsi

¹ Deest vox *iudicio* (B. T.).

CAPUT XVII.
De novitiis.

in hoc auctoritas episcopi dioecesani et consensus in saeculo remanentis inter-
venerit, recipiatur ad Ordinem nostrum
sine speciali licentiâ capituli generalis
vel reverendi patris. Eum etiam, qui
solâ promissione per verba de futuro
alicui mulieri ligatus fuerit, facile non
recipimus, propter inquietudines et tu-
multus inde evenire solitos.

iv. Nullus insuper in aliâ religione
cuiuscumque nominis fuerit iam pro-
fessus, ad Ordinem nostrum recipiatur,
etiam habitâ sui superioris licentiâ, nisi
per licentiam reverendi patris Carthusi-
siae vel capituli generalis.

v. Qui habent aliquod perpetuum cor-
porale vel spirituale impedimentum quo-
minis ad sacros ordines licite promo-
verî aut in eisdem ministrare possint,
nullatenus admittantur ad annuam pro-
bationem vel professionem. Nec pariter
recipiuntur novitii, qui non sunt in
membris suis vel corpore bene dispositi,
nec sufficientes ad portandum onera Or-
dinis.

vi. Monemus omnes priores et con-
ventus, ut in receptione novitiorum sint
magis solito circumspecti, et ea, quae
de ipsorum receptione hic continentur,
studeant diligentius observare (a), de
sufficienciâ maxime et moribus inqui-
rendo, et illorum conversationem saltem
per mensem in habitu saeculari, ante
receptionem ad habitum, comprobando.

vii. Priores, quorum conventus pro-
pter paupertatem dividuntur, nullos va-
leant interim novitios recipere absque
licentiâ reverendi patris vel capituli ge-
neralis (b).

viii. A novitiis, seu ingredi volentibus
Ordinem nostrum, nihil a quoquam no-

strum penitus exigatur aut petatur; qui-
enim ab eis quidquam exigit et recipit,
sententiam excommunicationis incurrit
ex constitutione Urbani Papae V quae
incipit *Sane, ne in vineâ Domini*. Quod
si prior aliquid exegerit, sit extra se-
dem suam in ecclesiâ quadraginta die-
bus, et totidem, sine misericordiâ, infra
sex menses faciat abstinencias. Si pro-
curator vel alius exegerit, sit novitius
per quadraginta dies, et totidem in ca-
pitulo recipiat disciplinas, prioratumque
prior, et procuracionem procurator amit-
tant, si eis consentientibus exactio iam
venit ad effectum. Si tamen novitius, aut
ingredi volens Ordinem nostrum, libere
aliquid et sine omni pacto nullaque pra-
ecedente petitione dare voluerit, libere
poterit recipi, et iuxta voluntatem dantis
expendi: dum tamen talis voluntas non
deviet a rigore statuti, nec per eam la-
psus aliquis in Ordine fiat. Qui contra
fecerit, poenâ, quae statutorum trans-
gressoribus imponitur, irremissibiliter
punietur.

ix. Verumtamen, sequentes sacri Con-
cilii Tridentini constitutionem, declara-
mus quod nulla donatio alia quam pro
victu et vestitu, nullaque obligatio aut
renunciatio per novitium facta, etiam
cum iuramento, vel in favorem cuiuscum-
que causae piae, valet, nec effectum
suum sortiri potest, nisi secutâ novitii
ipsius professione; quam si non fecerit
novitius, talis donatio, etiam cum huius
favoris expressâ renunciatione etiam iu-
ratâ, sit irrita ac nullius effectus. Pro-
pterea bona novitiorum, ante professio-
nem emissam, nullus alienet, vel alienari,
etiam novitio volente, permittat:
sed eorum omnia adinstar depositorum
fideliter custodiantur, et si contingat
eos ante professionem a nobis recedere,
omnia ex integro, quae sua erant, eis
restituantur.

a) Vide ordinationem anni MDCLXXIX in fine
huius cap. *Sollicite invigilent*, etc.

b) Vide ordinationem anni MDXCVII in fine
huius cap. *Cum certo constet*, etc.

x. Quando aliquis venit ad nos volens fieri monachus, primo interrogatur a priore in privato, quo motivo et qua intentione hoc velit. Deinde examinatur, si tantum habet litterarum, quantum sufficiat monacho et religioso ad sacerdotium promovendo, et si cantare potest. Postea inquiritur si in aliqua religione professionem fecerit; si non servilis, sed liberae sit conditionis; si uxoratus aut bigamus; si unquam pro materia fidei purgatus fuerit per reverendissimos inquisitores de vehementi suspicione, aut etiam vehementer suspectus de fide fuerit; si homicidium voluntarium aliquando perpetravit; si ullum habet impedimentum corporale vel spirituale quominus ad sacros ordines possit promoveri, aut in iisdem ministrare; si habet morbum incurabilem; si debet alicui vel aliquibus pecunias, aut aliquid temporale. Monetur etiam, et suadetur ei, omnibus, qui adversum eum aliquid habent, iuxta Evangelium reconciliari; aut si quid aliquem defraudavit, restituere, si habet unde. Postremo proponuntur ei dura et aspera, totaque vitae nostrae, quam subire desiderat, ratio, vilitas et asperitas, prout fieri potest, ante oculos ponitur. Quod si prior eum ad omnia paratum et ad onera Ordinis sufficientem putaverit, nihilominus conversationem eius saltem per mensem in habitu saeculari, antequam recipiatur ad habitum nostrum, comprobabit, et interim mittet ad cellas monachorum, quos ipse indicaverit idoneos esse ut illum examinent et videant an receptibilis sit.

xi. Porro nullus prior recipiat aliquam personam ad habitum Ordinis sine totius conventus vel maioris partis voluntate et consensu (a). Propterea, postquam

a) In aequalitate partium, pars prioris in posterum non debet praevalere, quia tunc revera non est maior pars conventus, prout hic requiritur.

sufficienter fuerit probata conversatio postulantis, certo die proponetur conventui; ac primum quidem coram toto conventu interrogabitur si in aliquo Ordine professionem fecerit, si liber et non servilis conditionis, si matrimonii vinculo solutus, si absque incurabili morbo, si possit ad sacros ordines ascendere, si de debitis satisfecerit, sciturus quod, si super his veraciter non responderit, si aliquid celaverit, poterit etiam post professionem expelli.

xii. Postquam ad haec responderit, secedit, et conventus de eius deliberata receptione. Quem si recipiendum indicaverit, rursus eum revocat: et tunc ipse toto corpore prostratus misericordiam postulabit. Deinde, ad iussum prioris surgens, supplicabit, propter amorem Dei, se ad probationem sub habitu monachali recipi pro praebendario et humillimo omnium servo. Cui tunc prior proponet quot et quanta sint dura et aspera in Ordine nostro toleranda, quam sit prolixum divinum officium, diurnum pariter et nocturnum, quanta sit victus et vestitus austeritas, quanta cellae et silentii observantia, quam sit arcta obedientia, paupertatis, castitatis, stabilitatis, et novae vitae semita, quam difficilis sui ipsius in omnibus abnegatio. Denique tota vitae nostrae ratio, vilitas et austeritas, prout fieri potest, illi ante oculos ponetur.

xiii. Ad quae si imperterritus manens responderit se, de sola Dei pietate fratrumque orationibus confisus, ea, prout divina concesserit clementia, impleturum, tum demum ad pedes prioris genuaflectens, iunctas manus inferat infra manus prioris, et prior ex parte Dei et Ordinis et sua et fratrum concedat ei societatem Ordinis, et proponat eidem quod ante professionem libere poterit exire: et quod vicissim erit in nostra

libertate et potestate ipsum emittere si nobis (quod absit) non placeret conversatio eius. Quo facto, recipitur in osculo pacis a priore prius, deinde a ceteris omnibus. Qui si statim non sit paratus indui, certus ei, usque ad quem venisse debeat, terminus non nimis remotus dabitur: ad quem si non venerit, nos non teneamur eidem. Ad datum autem terminum veniens, statim post supplicem in conventu postulationem induitur.

xiv. Sciendum autem, quod, absente priore, nullus novitius potest recipi, nisi de speciali licentiâ prioris. Recepti tamen ad statutum terminum venientes, priore statum remoto, nec brevi reversuro, possint a vicario et conventu indui et incellari.

xv. Die quo induitur novitius, postquam indutus est et praeparatus, ducitur ad ecclesiam et instruitur, ut ad gradum altaris faciat orationem suam. Interim conventus cantat in ecclesiâ versum *Veni, Sancte Spiritus*, quo finito, prior dicit preces consuetas in primâ parte descriptas. Quibus dictis, ducitur novitius, ad cellam, conventu cantante psalmos *Miserrere mei, Deus; Quam dilecta; Memento*. Si tamen unus aut duo sufficere possunt, unus tantum aut duo dicantur. Eundo ad cellam praecedit prior cum stolâ et sparsorio, sequitur novitius: deinde conventus, praecedentibus senioribus. Veniens autem prior ad cellae ostium, aspergit novitium et ipsam cellam, dicens: *Pax huic domni*: tenensque manum novitii introducit eum et ducit ad oratorium, ubi flexis genibus orat, et interim, finito a conventu psalmo vel psalmis, prior consuetas, ut alibi habentur, preces dicit. Quibus completis, iniungit novitio cellae et aliorum quae ad Ordinem nostrum pertinent observantiam et exercitium in remissionem peccatorum.

xvi. Commendatque eum uni ex monachis, quem magis idoneum ad hoc cognoverit, nullâ habitâ ratione anti-quitatis, qui eum horis competentibus visitans, instruet ad horas dicendas et ceteras observantias Ordinis, quas novitium ignorare non oportet. Ad quem etiam pertinebit, ipsius novitii mores informare, in spiritualibus exercitiis eum dirigere, et tentationibus eius remedia opportuna adhibere; debet tamen unus et idem omnium novitiorum curam habere.

xvii. Novitii opportuno tempore moneantur et instruantur a magistris suis ad faciendam confessionem generalem; quam debent facere priori antequam ad professionem admittantur. Priores autem ex indulto apostolico possunt absolvere eos qui nostro Ordini volunt aggregari, postquam habitum susceperint, a sententiâ excommunicationis, suspensionis et interdicti, quibus sunt forsitan innodati, et super irregularitate prius contractâ dispensare, et a votis in seculo factis absolvere, si in Ordine perseveraverint, nisi casus adeo esset gravis et enormis, quod super eo Sedes Apostolica merito esset consulenda, et proviso, quod, si essent pro debito excommunicati, suspensi vel interdicti, satisfaciant quibus tenentur.

xviii. Novitii pecunias, et alias res suas, quas secum forte attulerint, ex integro priori reddant, ut non ipsi, sed prior, vel cui prior inimixerit, eas fideliter ad instar depositorum, custodiat.

xix. Novitius nec reprehendit, nec publice reprehenditur; sed cum offendet, instruitur a priore, vel a vicario, aut a magistro. Non debet manere in colloquio communi, nec de negotiis domus se intromittere, nec quaerere licentiam ut possit aliquem visitare.

xx. Infra tempus probationis, non mis-

sam in conventu, non evangelium, non epistolam dicit, nec ad ordines mittitur, sed hebdomadam cantus facere, et tam in ecclesiâ quam refectorio legere potest quameito sibi fuerit iniunctum a priore. Et si sacerdos fuerit, potest ad arbitrium sui prioris missas privatas celebrare.

xxi. Porro sacerdotes qui de saeculo veniunt ad Ordinem, si in missarum celebratione et observantiis regularibus formae Ordinis se noluerint conformare, vel in sustinendâ suâ opinione fuerint obstinati, vel in modo vivendi singulares, ad professionem nullatenus admittantur, quoniam per tales personas olim multa in Ordine scandala pervenerunt.

xxii. Si intra tempus probationis priori evidenter constiterit iustis et rationalibus causis nullo modo novitium esse ad professionem admittendum, et indicaverit non expedire aut non decere ut eas causas conventui manifestet, poterit illum, etiam irrequisito conventu, emittere, adhibito tamen consilio vicarii et alterius ex discretioribus conventus: sed postea aliquam sui facti rationem conventui assignare debet. Si tamen nullum adsit periculum aut scandalum si dictas causas conventui assignaverit, debet, antequam illum emittat, proponere eas conventui.

xxiii. Novitii Ordinis nostri nec a prioribus nec ab aliis modo quolibet subtrahantur; quod si quis fecerit, legitime puniatur.

xxiv. Si novitius ante professionem lepram incurrit, non faciat professionem; tamen, si in domo remanere voluerit, charitative ei providebitur de necessariis.

xxv. Si novitius exierit, et postea de novo receptus fuerit, post secundam receptionem probabitur per annum integrum antequam profiteatur.

Ordinatio anni MDCLXXIX. « Sollicite invi-

gilent priores educationi spirituali novitiorum et iuniorum monachorum, scientique nihil maioris esse momenti in Ordine, in quo olim nominabantur in singulis provinciis examinatores novitiorum sicut nunc nominantur visitatores, cum ex hac educatione pendeat fere omnis profectus spiritualis, ac proinde observantiae regularis vigor apud monachos praesertim solitarios, prout nos sumus, quibus si desit vitae et militiae spiritualis theoria, quam bene ad praxim postea redigant, et discretio ex prudenti et devotâ directione assumpta, sicca fit eis solitudo et parum proficua. Super quibus sollicitè etiam inquirent visitatores, atque etiam interrogent de circumspectione an servetur in admissione postulantium et receptione novitiorum, ut ii tantum apud nos recipiantur, quorum vocatio sit bene probata, et corporis animique dispositio ad Ordinis exercitia idonea, nec unquam detur locus indiscretis favoribus, humanis respectibus, ac imprudentibus compassionibus aut affectibus, quibus via paratur sub praetextu charitatis ad clades et ruinas observantiae regularis Ordinibus regularibus obvientes ex indevotione, ineptitudine, aut imbecillitate receptorum; qui postea saepius sunt ceteris in vitae laxioris exemplum aut in scandalum; et si quos priores in re tanti momenti, ex qua totius vitae religiosae ratio totiusque Ordinis bonus status dependet, remissos aut culpabiles invenerint, denuncient illos statim reverendo patri aut capitulo generali, ut congruum apponatur remedium, nec multiplicari sinatur gens apud nos absque magnificatione laetitiae. Directorium autem novitiorum ad calcem praesentium statutorum imprimi ordinatum ubique servetur, habitâ tamen aliquâ religionum¹ ratione, quoad temporis distributionem, iuxta ordinationem visitorum a reverendo patre approbandam ».

Ordinatio anni MDCCVII. « Cum certo constet ex bonâ vel in aliâ² receptione et institutione novitiorum profectum vel defectum Ordinis nostri tam in numero quam in me-

¹ Forsan regionum (R. T.).

² Forsan malâ pro in aliâ (R. T.).

rito personarum praecipue pendere, et in parvis domibus, in quibus pauciores quam octo utiles monachi residere solent, qui divinum officium cum notâ integre non persolvunt, non possint novitii sufficienter ad omnia quae sunt Ordinis institui: ideo, confirmantes ordinationem factam annis MDXCIV et MDXCV, statuimus ut in dietis parvis domibus non recipiantur nec retineantur novitii, sed [in his dumtaxat, in quibus divinum officium etiam nocturnum cum notâ cantatur et regularis observantia perfectius custodiatur. Quando autem professi in huiusmodi domibus conventualibus ad parvas domos mittentur, sic omnino in illis suscipiantur et necessariis foveantur, ac si illarum essent professi, habeantque vocem in omnibus tractatibus, non tamen in electione novi prioris, quam non facient habitatores parvarum domorum, sed per capitulum aut reverendum patrem Carthusiae illis providebitur de superiore ».

1. Nullus, qui minori tempore quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem ante facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad Ordinis observantiam, aut ad alios quoscumque effectus.

II. Professionem tacitam in nostro Ordine non habemus, neque permittimus, sed omnes volumus esse expresse et publice professos.

III. Cum tempus, quo novitius professionem facere debeat, institerit, si receptibilis apparuerit, et in duobus festis capituli in petendo misericordiam sedulus fuerit, non in primo, sed in secundo festo, dies ei, quo in totum suscipi debeat, certus assignabitur, si perseveraverit pulsans; et facultas ei libera sua omnia quomodo vel quibus placuerit distribuendi tribuetur.

IV. Nulla persona Ordinis aliquid omnino petat a novitio professionem facturo de rebus ipsius, etiam intuitu pietatis et eleemosynae dandae qui-

buslibet personis; sed novitii permittantur libere disponere de rebus suis, prout voluerint. Qui contra fecerit, arbitrio prioris acriter puniatur.

V. Quod si assignato die perseveraverit pulsans, optatus ei tribuetur assensus; eique dicetur quod ad missam sit professionem facturus et communicaturus, sicut in primâ parte describitur.

VI. Tunc ipse, vel alius pro eo, professionem sub hac formâ et verbis scribet: « Ego frater N. promitto stabilitatem et obedientiam et conversionem morum meorum coram Deo et Sanctis eius, et reliquiis istius eremi, quae constructa est ad honorem Dei et beatae semper Virginis Mariae et beati Ioannis Baptistae, in praesentia domini nostri prioris ». Et in huius professionis fine, ipsemet novitius manu propria signum crucis depinget. Quamvis autem ecclesia sit constructa ad honorem alterius Sancti, quam B. Mariae, aut beati Ioannis Baptistae, non tamen mutabuntur praedicta verba professionis.

VII. Porro nullus novitius professionem facere potest, nisi proprio priore praesente et celebrante, vel alio priore Ordinis nostri per voluntatem eius, si legitime fuerit praepeditus. Rectores tamen domorum incorporatarum Ordini possunt novitios ad professionem recipere, ubi priores ad hoc vocandi distant ultra unam dietam. Et tunc in ipsâ professionis formâ et scripturâ mutabitur prioris nomen in nomen rectoris.

VIII. A parentibus novitii, nec ex parte novitii, nec alicuius nostrum, quidpiam ad cibum potumve pertinens petatur. Verum si ultro offerant, quod carthusianae sobrietati et modestiae non repugnat, nequaquam respui debet.

IX. Cum noster Ordo unus sit in multis diversarum nationum domibus et una professionis forma servetur ab

omnibus, quae iterari non debet, volumus omnes et singulas eiusdem Ordinis personas contentas esse suâ professione primâ, prohibentes omnino ne quis secundam faciat; quam si quis fecerit, declaramus nullam esse.

x. Ordinem seu locum ubique in conventu eum cuncti tenemus, quem singulis suis dedit adventus: nisi forte prior, de consensu conventus vel maioris partis, aut reverendus pater, aliquem supposuerit vel praeponerit ob certam causam. Quando autem duo novitii ad aliquam domum veniunt, qui posterior venit, si prius professionem fecerit, primus deinceps remaneat.

xi. Professione factâ, qui susceptus est, ita se ab omnibus quae mundi sunt intelligat alienum, ut nullius prorsus rei, nec sui quidem ipsius, sine prioris sui licentiâ habeat potestatem. Cum enim ab omnibus, qui regulariter vivere decreverunt, obedientia magno studio sit servanda, a nobis tamen tanto devotius et sollicitius, quanto asperius districtiusque propositum subivimus: ne si, quod absit, illa defuerit, tanti labores non solum careant praemio, sed et supplicium damnationis incurrant. Hinc enim Samuel: « Melior est, inquit, obedientia quam victimae, et auscultare magis quam offerre adipem arietum: quoniam quasi ariolandi peccatum est repugnare, et quasi scelus idololatriae, nolle acquiescere ». Quod unum testimonium et obedientiae laudem et inobedientiae sufficientem habet vituperationem.

1. Cum detestandum sit omnibus religiosis proprietatis vitium, et eorum saluti valde contrarium, statuimus et ordinamus quod nulla persona nostri Ordinis professa separatim aut appropriatim habeat aut custodiat aliqua bona

1 Vocem quis nos adhibimus (n. r.).

a bonis totius communitatis distincta, praeter ea, quae sibi Ordo concedit ad usum simplicem: sed omnia bona domus, eleemosynae, dona, xenia et alia universa, quae conventui singularibusve personis mittuntur, vel offeruntur, incorporentur conventui, et dispensationi ac administrationi praesidentis subiacent, qui ea distribuatur et expendat, prout secundum Deum et conscientiam communi utilitati domus viderit expedire.

n. Praesidentes igitur domorum, visitatores a personis Ordinis vitium proprietatis penitus extirpare conentur, nec permittant quod pecunias aliquas, per se vel per medium cuiuscumque interpositae personae, in suâ voluntate habeant, aut ut deposita aliena, quaecumque sint, penes se custodiant. Et si quos in hoc culpabiles invenerint, rigide puniant.

iii. Si vero alicui ex personis praedictis aliquid datum vel oblatum fuerit, in eo nullum ius aut proprietatem praetendere debet, licet, ex permissu praesidentis, ad simplicem usum, ad nutum eius revocabilem, illud possit apud se custodire, et eo uti, pecuniis exceptis. Quod si quis contentiose illud tanquam suum retinere voluerit, ab eo auferatur, et ad communem usum deputetur.

iv. Nulla etiam persona, quae apud nos fuerit professa, in libris vel aliis quibuscumque rebus sui gratiâ Ordini acquisitis usumfructum vel alium quemlibet titulum sibi praesumat vindicare, sed illum usum cum gratiarum actione non ut rei propriae sed alienae recipiat, si sibi concedatur.

v. Debent enim professi omnes, imo tenentur ex necessitate voti suae professionis, habere animum paratum resignandi in manibus praesidentis sponte

et libere ea omnia quae sibi concessa sunt, sive libri fuerint, aut aliquid aliud, carum vel vile, quoties superior voluerit, aut fieri mandaverit. Nec, si hoc fecerit, debent murmurare, aut conqueri; alioquin nondum se et sua reliquerunt, et propterea pauperem Christum sequi et eius imitatores et discipuli fieri non possunt, nec eius paupertate ditari.

vi. Petere, accipere, permutare et donare, quidquid illud fuerit, sine licentiâ, si quis praesumpserit, pro qualitate culpae puniatur (a). Donationes etiam sub specie vel colore mutationis a nobis vel inter nos nullo modo fiant. Neque etiam cuiquam monacho aut converso a prioribus nostri Ordinis aliquid recipere liceat, nisi cum licentiâ proprii prioris.

vii. Ceterum, ne priorum tenacitas aliquando proprietatis occasionem ipsis monachis donet (b), districte iniungimus universis prioribus, ut de necessariis more Ordinis monachis suis rationabiliter provideant: superflua vero, quae statui paupertatis, quam professi sunt, non conveniunt, et omnem speciem vitii proprietatis et fraudis suspicionem ab eis auferant ad formam nostri propositi. Quod ut leviori labore exequi valeant, habeant ipsi priores claves omnium cellarum monachorum et conversorum, vel unam singularem, quae dictas cellas aperiat. Alias vero seras dictarum cellarum damnent et auferendas diligenter et fideliter curent. Et si quos

a) Isla si non fiunt animo occultandi aut retinendi, sed animo declarandi et sub spe rati-habitionis, dicuntur tantum pro modo culpae puniendâ, quia non habent qualitates proprietatis completas.

b) Eâdem formâ discretionis uti debent priores circa materiam voti paupertatis, quae commendatur illis circa votum obedientiae, cap. III num. II. Tamen in utroque sit par ratio periculi, servatis tamen iis, quae hic dicta sunt.

invenerint clandestinas seras vel claves habere, acriter eos puniant pro modo culpae et suspicionis.

viii. Omnes tam clerici quam laici professi tenentur suo priori ostendere et eius voluntati exponere quidquid habent in cellis vel alibi, quoties fuerint ab eo requisiti. Et hoc idem per omnia conversi teneantur facere procuratori. Qui vero contumax in praemissis fuerit, vel si aliquid eisdem celaverit, ut proprietarius puniatur.

ix. Singulis autem annis a Circumcisione usque ad Quinquagesimam conversi procuratori, monachi vero a Quinquagesimâ usque ad Ramos Palmarum, quidquid habent, ostendant, et exponant voluntati praesidentis.

x. Porro, ad perfectionem extirpationem vitii proprietatis, statuto irrefragabili ordinamus ut quicumque subditus monachus vel conversus crimenfurti vel alienationis commiserit seu proprietarius fuerit (a) ultra valorem trium parvorum solidorum turonensium, qui nunc ad valorem viginti quinque assium gallicorum ascendunt (*), et illud suo priori

a) Proprietas a furto distinguitur in eo quod monachus sit per eam iniquus possessor, etiam rerum sibi donatarum aut concessarum.

*) *Ordinatio anni MDCLXXIX.* « Ut mandato Sedis Apostolicae obtemperemus, ad tollendas difficultates quae iam pluries et nuper motae sunt contra tres parvos solidos turonenses, qui materia proprietatis et excommunicationis esse decernuntur in statutis, contra quod allegatur valorem pecuniarum nunc diversum esse a valore, quo aestimabantur anno MDCCLXVIII quando summa illa praetaxata est in novâ editione statutorum tunc temporis factâ, ac proinde id supputari debere, sicut iam observatum esse putatur, ut patet, ex materiâ huiusce proprietatis, quae ad duodecim denarios in antiquis statutis circa annum MDCCLIX editis definita est, et postea in subsequentibus praefato anno MDCCLXVIII editis ad tres solidos deducta est; re illâ a capitulo generali diligenter examinâtâ, et supputato rerum venalium et pecuniarum valore, conser-

super annum, aut saltem temporibus constitutis, confiteri sacramentaliter vel revelare extra confessionem scienter neglexerit, hoc est, praesens, usque ad diem Coenae¹ inclusive, et absens, usque ad octavam diem reversionis in domum suam post praedictum terminum similiter inclusive, ipso facto, hoc est, elapsis dictis terminis, excommunicationis sententiâ, quam in istis scriptis ferimus, sit ligatus, a qua non possit absolvi nisi per proprium priorem, vel, eo absente, per vicarium, cum onere tamen satisfaciendi superioris praecepto, nisi vicarius ipse in absentia prioris illud tulerit.

XI. Hanc praeterea sententiam latam a capitulo generali et praesens statutum annis singulis in dominicâ Palmarum priores, vel, ipsis absentibus, vicarii² omnibus professis tam clericis quam laicis nostri Ordinis, in unum congregatis, publice in capitulo monachorum denuntient, ipsamque, ut moris est, ex scriptis proferant et promulgent praesentibus universis, formâ quae sequitur, ante vel post, in vulgari sermone propter laicos exponendâ.

XII. « Cum sit a generali capitulo institutum, quod personae Ordinis universae, quae suis prioribus, vicariis aut rectoribus, quoad illas domos quae per vicarios vel rectores gubernantur, non ostenderint quidquid haberint, nec eius dando tempora temporibus, declaramus tres illos parvos solidos turonenses, in statutis circa annum MCCCXLVIII e litis expressos, nunc aequivalere vigintiquinque solidis turonensibus gallicis, qui in monetâ hispanicâ nunc valent tribus reabilibus argenteis cum dimidio, in monetâ germanicâ trigintaseptem crucigeris cum dimidio, et in monetâ italicâ tribus iuliis cum dimidio, ad quam summam, utpote istis tribus solidis turonensibus aequivalentem, materiam illam proprietatis et excommunicationis reducimus ».

¹ Nempe Coenae Domini (R. T.).

² Male edit. Main. legit vicariis (R. T.).

exposuerint voluntati, laici videlicet a festo Circumcisionis usque ad Quinquagesimam, monachi vero et clerici usque ad dominicam in Ramis, et quae aliquid ultra valorem trium parvorum solidorum turonensium monetæ usualis, qui nunc ad valorem vigintiquinque assium gallicorum supputantur, simul vel per partes animo occultandi retinuerint, vel sine dictorum superiorum licentiâ ultra summam praetaxatam aliquid donaverint, permutaverint, vel modo quolibet alienaverint, et illud vel illa eisdem superioribus non revelaverint, sententiam excommunicationis incurrant ipso facto, donec confessione praecedente beneficium absolutionis a superioribus saepedictis meruerint obtinere: ideo ego frater N., prior, aut vicarius, sive rector domus huius N., vigore et virtute sententiæ latae, ut praemittitur, a dicto capitulo generali excommunicatos denuntio omnes tam monachos quam conversos professos huius domus ac de mandato Ordinis ibidem hospitantes, qui, occultandi animo vel celandi (a), ultra valorem summae praedictae retinuerint, donaverint, permutaverint, vel quolibet modo alienaverint, et ea mihi scienter neglexerint confiteri vel extra confessionem revelare usque ad Coenam Domini, si praesentes sunt, vel usque ad diem octavam postquam ad domum istam revertentur, quantum ad absentes; quibus terminis elapsis, et non ante, hinc excommunicationi subiaceant, donec confessione praecedente a me beneficium absolutionis meruerint obtinere: cui, quantum ad praefatas personas praesenti

a) Verbum illud attendendum est veluti formale transgressionis, cui merito censura excommunicationis infligitur, nisi transgressor iuxta tempus revelet. Qui autem possidet aut alienat aliquid invito priore, etiamsi non habet occultandi animum, semper peccat contra votum paupertatis iuxta materiae gravitatem.

excommunicatione iam percussas, data est potestas absolvendi a capitulo memorato ».

xiii. Et sciendum est quod haec sententia in domibus monialium debet a vicario promulgari horâ, die et loco quibus supra; praesentibus et audientibus monachis, conversis ac monialibus omnibus. Item sciendum quod potestas data procuratoribus a statutis, virtute huius processus, nec restringitur nec laxatur.

xiv. Res, iura, redditus aut possessiones domorum Ordinis infra terminos possessionum, vel etiam extra, cum debita licentiâ iam acquisitas seu acquirendas, vel quae sunt de patrimonio ex antiquâ fundatione domorum suarum, nullus alienet, nisi pro domorum ipsarum urgente necessitate vel magnâ utilitate, et cum licentiâ speciali capituli generalis aut reverendi patris, praecedente etiam debito tractatu, et interveniente consensu suorum conventuum et amborum visitorum, vel saltem alterius, si ambo haberi non possunt.

xv. Terrulae autem seu possessiones minus utiles de consensu conventuum suorum et cum consilio proborum virorum ac unius visitorum poterunt alienari pro utilitate domorum, ita tamen quod pretium in magis utiles possessiones convertatur. Alienationis autem nomine intelligimus venditionem, donationem, permutationem, locationem ad longum tempus et emphyteusim perpetuam rei quae locari vel coli non solet.

xvi. In alienatione bonorum ecclesiasticorum, etiam concurrente utilitate vel necessitate, adhibenda est solemnitas beneplaciti apostolici sub poenis contentis in extravaganti *Ambrosiae* de rebus Ecclesiae non alienandis.

xvii. Nullus etiam cum licentiâ emat redditus aut possessiones cum gratiâ re-

demptivâ, seu cum pacto de retrovendendo, et minoritate pretii, ita quod minori pretio res illas emat quam valent. Tales enim contractus sunt iniusti, et propterea a nostro proposito alieni.

xviii. Si res immobilis vendatur, pretium illius nisi cum licentiâ capituli generalis aut reverendi patris non expendatur, sed in acquisitionem rerum aliarum immobilium convertatur. Prior, qui contrafecerit, absolvatur, et monachi qui in hoc sibi consenserint, sint in disciplina generali ad Ordinis voluntatem. Parique poenâ plectantur, qui, sine licentiâ, redditus annuos, sive pensionem, aut servitutem aliam super rebus et bonis domus suae vendiderint vel imposuerint perpetuo vel ad vitam. Declaramus praeterea eiusmodi venditiones seu impositiones invalidas esse omnino, utpote contra mentem Ordinis factas et ab eis qui talem potestatem non habuerint.

xix. Cum vero aliqua domus Ordinis per absolutionem aut mortem sui prioris est sui pastoris solatio destituta, nulla in eâ penitus fiat alienatio rei immobilis alicuius, aut etiam mobilis, quae adveniens novi prioris sine detrimento domus expectare potest: qui contrafecerit, absolvatur ab omnibus obedientiis Ordinis, et nihilominus alienatio non valet.

i. Cum dominus noster Iesus Christus in Evangelio dicat: *Quod superest date eleemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis*; et in Ecclesiastico scriptum sit: *Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccata*: quantum desideramus praeservari et liberari a peccatis, tantumdem amare et dare debemus pauperibus Christi eleemosynam. Quapropter hortamur et obsecramur omnes priores Ordinis nostri in visceribus eiusdem Dei et Salvatoris nostri Iesu Christi, qui se ipsum totum in ligno

Caput XX.
De pauperibus sublevaratis et mulieribus fugiendis.

Crucis pro nobis impendit, ut omnes pro facultate domorum suarum toto corde incumbant eleemosynis large faciendis. Nihil est enim tam secundum naturam, quam idem nos aliis praestare, quod nobis in simili necessitate ab aliis praestari vellemus. Mulieribus tamen non nisi longe a domibus nostris, si fieri potest, eleemosynae dentur.

ii. Mulieres enim terminos nostros intrare nequaquam sinimus, quantum in nobis est, scientes nec sapientem, nec prophetam, nec iudicem, nec hospitem Dei, nec filios, nec ipsum manibus Dei formatum protoplastum, potuisse evadere blanditias vel fraudes mulierum; Salomon, David, Samson, Loth, et qui acceperunt sibi uxores quas elegerant, et Adam in mentem veniant; nec posse hominem aut ignem in sinu suo sic abscondere ut vestimenta illius non ardeant aut ambulare super prunas plantis illaesis, aut picem tangere nec inquinari.

iii. Auctoritate autem apostolicâ, et per litteras sanctissimorum dominorum nostrorum domini Iulii Papae II et Pii Papae V, omnes et quaecumque licentiae et permissiones hactenus, etiam auctoritate praedictâ, mulieribus cuiuscumque status, gradus, ordinis et conditionis, et quâcumque dignitate vel praesistentiâ praeditis, etiam comitissis, marchionissis et ducissis concessae, ut possent ingredi ecclesias Ordinis nostri, sunt revocatae, cum prohibitione ne illarum praetextu (*) et vigore ingredian-

*) *Ordinatio anni MDCCLXXIX.* « Ne ulli unquam pateat aditus detorquendi per fictas interpretationes prohibitionem a Summis Pontificibus factam circa ingressum mulierum quarumcumque in clausuras monasticas, prohibemus etiam in virtute sanctae obedientiae tum prioribus et officialibus, tum aliis quibuscumque personis Ordinis, et sub poenis contra inobedientes praefixis ne quascumque mulieres admittant, sive li-

tur nostra monasteria, sub poenâ excommunicationis, a qua non possint nisi per Summum Pontificem absolvi, ipso facto incurrendae, et similiter cum expressâ prohibitione universis prioribus, officialibus et aliis personis nostri Ordinis ne dictas mulieres in suas domos introducere aut voluntarie admittere praesument, sub poenis privationis officiorum quae in praesentiâ obtinent, et inhabilitatis in posterum ad illa et ad alia omnia, et suspensionis a divinis ipso facto sine aliâ declaratione incurrendis. Nos vero, executores praedictarum litterarum, eâdem auctoritate, et sub poenis aliisque censuris in eisdem litteris contentis, inhibemus omnibus et singulis personis Ordinis nostri ne mulieres aliquas infra domorum nostrarum clausuras vel clausurarum limitationes, fossatis vel signis quibuscumque designatas, voluntarie introducere aut admittere praesument.

iv. Familiaritatem insuper et colloquia cum mulieribus, maxime cum personis et in locis ac horis suspectis, inhibemus, et visitoribus, ut ille rescindere studeant, iniungimus.

v. Domus quae non possunt cavere ne ponant mulieres in operibus suis, saltem, propter scandalum vitandum, provideant, ne conversi eas custodiant, nec propriis manibus eis mercedem reddant.

vi. Foenare cum mulieribus, aut aliquid aliud cum eis operari, monachis omnibus expresse prohibemus. Qui contrarium fecerit, sit in disciplinâ generali ad Ordinis voluntatem. Et si prior hoc fieri permiserit, vel si hoc non prohiberit, sit per tres menses extra sedem suam ubique in conventu, et nihilominus per visitatores seu generale carentiarum praetextum habeant, sive non habeant, nec ingredi sinant praefatas clausuras monasticas in statutis expressas.

pitulum rigide puniatur. Sub eadem poenâ mulierum quarumcumque amplexus prohibemus et oscula.

vii. Quicumque nobis et nostro Ordini subiecti mulieres aliquas, incontinentiæ causâ, infra septa monasteriorum aut in aliis domibus, grangiis seu cellariis nostri Ordinis introduxerint, aut introduci fecerint, vel qui iam introductas receptaverint, et qui in hoc eis præsterint consilium, auxilium vel favorem sive actus secutus fuerit, sive non, non possunt a tanto reatu absolvi, nisi prout de casibus reservatis præscriptum est in capitulo de confessione. Quod si priores et ceteri officiales in præmissis culpabiles inventi, aut super hoc convicti vel publice confessi fuerint, a suis obedientiis absolventur, et ad eas aut quas-cumque alias perpetuo sint inhabiles, sine spe alicuius restitutionis, poenâ nihilominus graviori, si casus hoc exegerit, puniendi.

i. Nulla domus, etiam magnæ Carthusiæ, pluries⁴ recipiat monachos, conversos et alias personas, quam facultates illius possint cum aliis oneribus tolerare, ne, ad maiores, quam domus nostræ patiuntur, expensas coacti, quaerere et vagari, quod horremus, incipiamus. Ad eam igitur quantitatem numerus habitatorum cuiuslibet domus redigatur, quam sine prædictis quaerendi et vagandi odibilibus officiis et periculis possint portare: non attendentes munera, quæ mittuntur (neque enim, propter incerta beneficia, onera certa, quæ nec portari nec deponi possunt, sine grandi periculo subeunda videntur), sed id, quod domus nostræ sive ex agriculturâ, sive ex pecorum nutrimento, sive ex aliis redditibus annuis reddere possunt.

ii. Credimus tamen quod mediocres

† Potius lege *plures* (R. T.).

facultates ex Dei adiutorio nobis sufficient, si humilitatis, paupertatis, sobrietatis in victu et vestitu, ac ceteris ad usum pertinentibus, antiqui propositi studium perseveret, et si postremo mundi contemptus et Dei amor, propter quem ferri omnia debent, profectum in dies accipiant (a).

iii. Quia ex levi et indiscretâ receptione domorum novarum, minus sufficienter dotatarum et ædificiis necessariis carentium, multa scandala et vituperia (quod dolentes referimus) nostro novimus Ordini provenisse, et deteriora in posterum provenire, nisi salubre remedium apponatur, non immerito formidamus: statuimus, ut nulla domus recipiatur de cetero, nisi prius pro sustentatione prioris ac duodecim monachorum, ac pro aliis oneribus portandis, dotetur sufficientibus redditibus vel possessionibus assignatis, et nisi in loco habili et honesto, a cohabitatione hominum debite segregato, ædificetur, et nisi prius constructis sufficientibus ædificiis, vel de construendis competenti et securâ præhabita cautione, provideatur.

iv. Quando aliquis monachus per cartam capituli aut licentiam specialem mittitur ex unâ domo Ordinis ad aliam, præsidens domus, receptâ cartâ, vel eius licentiâ, quamprimum commode poterit, illum emittat, nec concedat illi recreationem ultra duos dies, in quibus etiam non permittat illum accedere ad civitatem vicinam, aut alia loca, præterquam ad spatia domus ordinaria. Insuper præsidens domus, a qua discedit, in litteris, quas scribet priori domus ad quam mittitur, exprimat diem recessus eius a suâ domo, ut inde colligere possit prior si moram nimiam in itinere fecerit religiosus ille, neque enim

a) Vide ordinationem anni MDCLXXI in fine huius capituli *Cupiditatis occasiones*, etc.

licet cuique nostrum a recto itinere notabiliter divertere (a), nec in domibus Ordinis, per quas forte debet transire, ultra duos dies absque causâ rationabili manere. Porro, postquam monachus ille pervenerit ad domum ad quam mittebatur, non concedatur illi recreatio ultra duos dies cum conditione suprascriptâ. Laudamus tamen consuetudinem domorum, in quibus vix unica dies recreationis datur monachis ad eas accedentibus ad hospitandum more Ordinis, aut inde recedentibus.

v. Nulla persona Ordinis, ex quacunque causâ mittatur ad aliam domum (b), possit secum deferre, vel ante se præmittere, vel etiam post suum accessum requirere vel recipere ullos libros, præter breviarium et horarias preces, et unum vel alterum devotionis libellum, nec alia utensilia aut vestimenta, præter ea quæ actualiter portabit in suo corpore. Ita tamen, quod non possit eiusdem speciei duplicia indumenta secum portare, nisi iter sit multorum dierum, tunc enim duas tunicellas secum deferre poterit. Sed domus, ad quam accedit, teneatur suis expensis illi providere de aliis necessariis libris et utensilibus et vestimentis, secundum formam statutorum, quamdiu in eâ manebit: nisi qui mittitur sit persona inutilis; tunc enim providebitur illi expensis domus suae professionis.

vi. Per personam vero inutilem hic intelligimus eum, qui pro magnâ parte non potest sequi conventum, et qui habet perpetuum vel diuturnum impedimentum ad celebrandum. Porro priores in victu et vestitu et aliis necessariis aequè provideant hospitibus ut profes-

sis. Ipsi quoque hospites tenebuntur prioribus et ceteris officialibus (a) ibidem per omnia obedire ut professi.

vii. Quotiescumque aliqua domus petit aliquem ad se mitti, aut ad eam mittitur aliquis pro iuvamine ipsius, etiamsi domus illum non petat, talis domus tenetur ad expensas eius itineris, tam in accedendo ad eam quam in recedendo ab eâ: nisi recedat ad aliam domum pro ipsius iuvamine, aut petatur: aliâs in omnibus aliis casibus, tenetur domus professionis. Ut autem appareat quando quis mittitur ad domum aliquam pro ipsius iuvamine, debet istud exprimi sive in cartâ capituli sive in eius licentiâ speciali per quam talis mittitur.

viii. Si quis ad aliquam domum missus ad hospitandum, habeat residuum quid ex pecuniis sibi datis pro viatico, illud consignet in manus praesidentis, qui illud refundet domui a qua pecuniam illam accepit. Quando vero simplex monachus mittitur ad aliam domum, in arbitrio sit prioris pecuniam pro eius viatico illi vel famulo fideli¹ et honesto, qui eum deducat, committere.

ix. Damnamus tamquam contrarium verae paupertati et honestati religionis, quod personae Ordinis, alibi extra domos suae professionis hospitantes, aliquam a domo, in qua hospitantur, lucentur pecuniam, et omnino prohibemus talem quancunque pecuniam, sub poenâ proprietatis quoad accipientes, et absolutionis a suis officiis quoad dantes. Et si quae ex huiusmodi lucris deposita servantur, visitoribus iniungimus virtute sanctae obedientiae, ut pauperibus distribuantur, vel parvis domibus Ordinis indigentibus.

a) Vide ordinationem anni MDCXXVII in fine huius capituli *Pro exactiori observantiâ*, etc.

b) Vide ordinationem anni MDCII in fine huius capituli *Servetur num.* v, etc.

a) Id dicitur pro conversis et donatis; nam monachi priori tantum aut vicario debent obedientiam.

¹ Edit. Main. legit *fidei* (n. r.).

x. Si contingat aliquem infirmum sub spe recuperandae sanitatis ad aliam domum mitti, subveniant illi priores, tam de medicinis quam de aliis necessariis, expensis domus suae professionis (a); si vero morbum vel infirmitatem incurrerit in domo, ad quam per obedientiam missus fuerat, domus illa subveniat illi expensis suis de supradictis. Verumtamen si eius infirmitas ultra quatuor menses perseveret, expensae a domo suae professionis poterunt repeti, aut poterit, de consilio medici et licentià visitatorum, remitti ad domum suae professionis. Si tamen ante infirmitatem plures annos laudabiliter vixisset in dictà hospitalii domo, honestum et iustum credimus ut expensis eiusdem domus eidem subveniantur, nec a domo suae professionis aliquid repetatur.

xi. Priores non differant mittere ad loca destinata monachos aut conversos, qui a capitulo generali vel reverendo patre ad tempus alicui domui commendantur vel commutantur: nec sic missi revertuntur¹, donec a capitulo vel reverendo patre revocentur.

xii. Volumus quod personae Ordinis, quae ad suam instantiam et non ad subventionem domorum, neque propter inevitabilem necessitatem emittuntur a domibus suarum professionum, vel aliarum, ante quadriennium in domibus ad quas mittuntur expletum, nullatenus a dictis domibus ad suam instantiam emittantur. Quod ut melius observetur, teneantur, petentes rursus transferri ad aliam domum, significare reverendo patri vel capitulo generali quamdiu man-

a) Ista sit ordiantur eà tantum mente, ut unaquaeque domus sit prudenter sollicita; nam, cum una domus aliquo casu in egestatem decidit, monachi illius in alias mittuntur, ubi eis providetur de omnibus, sicut professis ipsarum domorum.

¹ Potius lege revertantur (n. r.).

serint in domibus a quibus petunt emitti, et an missi fuerint ad illas ad propriam instantiam; aliàs tales litterae pro subreptitiis habeantur.

xiii. Si quid datum fuerit monachis vel conversis, qui in alienis domibus quacumque occasione commorantur, acquiritur domui professionis eorum, nisi expresse in favorem domus, in qua hospitantur, id eis datum fuerit. Verumtamen exeuntes inde, nullatenus debent illud asportare sine licentià prioris, qui, sicut viderit magis expedire, aut per illos aut per alium fidelem nuntium restituet illud domui professionis eorum.

xiv. Personae Ordinis, quae negotia expedienda habebunt in curiis praelatorum et principum, vel in aliis locis insignibus ad quae sit frequens concursus, iuxta quas vel quae Ordo domos habet vel habebit in futurum, propter Ordinis honestatem divertant ad eandem (*), et ibidem maneat quamdiu opus erit. Et ne domus huiusmodi a supervenientibus hospitibus nimium gravaretur¹ sumptibus et expensis, ordinamus, ut hospites advenientes ad dictas domos, si ultra duos dies in ipsis domibus remanserint, solvant tam pro homine et equo, quam pro pedestri, taxam, quam visitatores, consideratà locorum et temporum qualitate, iustam et rationabilem esse indicaverint secundum Deum et conscientiam. Et quia sunt nonnullae domus non multum remotae a domibus praedictis, quarum officiales pro suis negotiis saepius in anno accedunt ad dictas curias, quibus, si in quolibet eorum adventu duo dies sine expensis hospitalitatis gratià concederentur, praedictae domus vicinae gravarentur: idcirco statuimus, quod, si ad unam domum pluries in

*) Vide ordinationem anni mdcxx in fine huius capituli *Insequentes*, etc.

¹ Potius lege graventur (n. r.).

anno venerint, duo tantum dies hospitalitatis sine expensis concedantur in eodem anno.

xv. Pro hospitibus autem inutilibus solvant donus suarum professionum pro singulis mensibus taxam a reverendo patre, habitâ locorum et personarum ratione, praescribendam. Et si dicti hospites indigeant famulo, eadem domus professionis solvant salarium et expensas dicti famuli.

xvi. Hospitibus nostri Ordinis tales lectos et cibos, quilibet ipsi utimur, praeparamus, circa quos modestia servetur in ferulis et in vino; ita quod etiam ipsismet visitoribus tam in actu visitationis quam extra, post coquinam, ova sorbilia, si tempus fuerit, et pisces salitos, vel aliquid eiusmodi, non plura quam duo, aut tria ad summam¹ ciborum genera, cum caseo et fructibus, ministrantur.

xvii. Hospitibus autem saecularibus, cum ad nos veniunt, aut per nos invitantur ad prandium, praeparamus pro illorum dignitate et honestate, domus facultate, exceptis carnibus, quas nulli unquam intra domum praeparamus. Verumtamen circa illos etiam in omnibus, quantum fieri poterit, religiosa modestia servetur, nec tot et tanta, tanque exquisita cibaria illis ministrentur, ex quibus et religiosi et saeculares, imo etiam et ipsi hospites scandalizentur, et domus graventur.

xviii. Et ne in corporis refectione ieiuna neque remaneat, hortamur ut semper, praesentibus hospitibus, sive nostri Ordinis, sive etiam extraneis, habeatur aliqua lectio pia et religiosa in principio et in fine mensae, tam prandii quam coenae; ex eâ poterit sumi occasio loquendi de utilibus et salutaribus animae. Quamdiu hospites comedunt, nullus

¹ Potius *logi ad summam* (n. r.).

monachus, nisi procurator, et, absente priore, vicarius, audeat praesens esse, nec tunc vocetur a suo priore.

xix. Hospites nostri Ordinis, quamdiu apud nos manent, Ordinis ieiunia, nisi rationabili causâ excusentur, observent, excepto die illo, quo ad nos sub vespere adveniunt, quando etiam in gratiam hospitalitatis permittimus prioribus et procuratoribus eos excipientibus ieiunium Ordinis solvere.

xx. Permittimus, quod personae Ordinis in itinere constitutae, vel extra domos suas, possint dormire in lectis, prout paratos eos invenerint: sic tamen quod in habitu et in formâ Ordinis dormiant. Quod si quis aliter inter duo linteamina, vel in lectu de plumâ iacere praesumpserit, tot diebus a vino et cervisiâ absteineat, quoties id fecerit.

xxi. Cum veniunt ad nos episcopi, ipsos inclinati et usque ad terram flexis genibus suscipimus, et eorum manum osculamur, eisque sedem congruam et decentem in ecclesiâ paramus pro domorum consuetudine, et, si ipsi voluerint, dant etiam benedictiones.

xxii. Si episcopus aliquis in ecclesiâ nostrâ celebret, nullus eodem die debet celebrare in eodem altari, in quo episcopus celebravit sine licentiâ ipsius.

xxiii. Cum episcopis, qui de Ordine nostro non sunt, aliquem nostrum habitare prohibemus omnino. Cum episcopis autem nostri Ordinis nullus nostrum habitet sine expressâ licentiâ reverendi patris.

Ordinatio anni MDCLXXIX. « Cupiditatis occasiones nobis et nostris posteris (ut sanctae memoriae reverendi patris Guigonis verbis utamur), quantum Deo invante possumus, praescindere volentes, ac, iuxta mentem Ordinis in antiquis statutis et tot capitulorum generalium ordinationibus expressam, bonis externis, habitâ temporum ratione, modum ponere cupientes, ne ultra honestam sufficientiam unquam progrediantur novarum ac-

quisitionum pruritus et libertas, et illud Isaiae: « Vae qui agrum agro copulatis, numquid terram soli possidebitis » in personas Ordinis Carthusiensis deditur, statuimus et ordinamus ne de cetero ulli domui, quae habeat sufficienter unde honeste et pacifice vivat cum numero duodecim monachorum ex bonâ et aequâ visitatorum provinciae aestimatione, novam acquisitionem cuiuscumque naturae sit sub quolibet praetextu facere liceat absque praevio examine visitatorum de ipsius domus indigentia scriptis expresso, et sine speciali licentia reverendi patris aut capituli generalis; sed, si quae domus superabundantiam habeat, tum in largas elemosynas ipsa impendatur, tum reverendo patri aut capitulo generali offeratur ad distribuendum parvis aut pauperibus domibus Ordinis eiusdem regni et provinciae tantum, itaut redditus superabundantes monasteriorum nullatenus applicari possint sub quovis titulo et quaesito colore domibus alterius provinciae et regni, iuxta decretum sacrae Congregationis particularis eminentissimorum dominorum cardinalium ad examinandam praesentem collectionem statutorum deputatae, emanatum die XIX martii MDCLXXXV, ut illarum inopia per aliarum abundantiam iuxta apostolicum praeceptum suppleatur, habitâ ratione necessitatum quarumcumque domorum. Turpe enim esse debet monachis, qui sua reliquerunt, iterum congerendis nummis et possessionibus contra mentem carthusiensis propositi inhiare. Nihil autem convenientius est monasticae professione¹, quae christianae disciplinae perfectionem proficitur, quam si specimen in se praebeat eximiae illius charitatis primorum christianorum, inter quos ex facultatum religiosâ communicatione nemo aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. De huius autem laudabilis ordinationis observantia visitatorum et priorum conscientiam oneramus, de qua rationem districto iudici reddiduri sunt; sed, si in hoc culpabiles fuerint, aut remissive veniant per capitulum generale corrigendi ».

Ordinatio anni MDCCXVI. « Pro exactiori observantia num. IV cap. XXI secundae partis sta-

¹ Edit. Main. legit *professione* (R. T.).

tutorum, declaramus, eos, qui, ab unâ domo ad aliam missi, notabiliter divertunt a recto itinere, teneri poenâ fugitivorum, et eos qui pecunias sibi pro viatico datas in alios quam itineris usus impenderit sine expressâ licentia superioris, teneri poenâ proprietariorum, super quibus superiores invigilent, et debitam iustitiam faciant, factâ diligentia inquisitione ».

Idem repetitur in Ordinatione anni MDCLXVII: et in confirmatione eiusdem Ordinationis factâ anno MDCLXVIII additur: « Et eos qui in itinere moram nimiam fecerint eadem poenâ fugitivorum teneri, etiamsi illa fuerit in grangiis, sive aliis in locis domorum Ordinis; nec super his possint priores dispensare ».

Ordinatio anni MDCLII. « Servetur num. V cap. XXI¹ secundae partis eiusdem novae collectionis, et si quis ad aliam domum missus per se vel per alium detulerit aliquid praeter id quod habetur in dicto numero sine licentia prioris domus e qua discedit in scriptis obtentâ, tamquam proprietarius puniatur ».

Et in Ordinatione anni MDCLXVIII, qua praecedens renovatur, additur: « ademptâ licentia prioribus super eo dispensandi ».

Ordinatio anni MDCCX. « Insequens decretum sanctissimi domini Pauli Papae V praecipit² omnibus et singulis Ordinis nostri personis, ut, accedentes ad loca in quibus sunt monasteria aut domus Ordinis, in eisdem vivere et morari debeant, nec aliò divertant, reservatâ Sedi Apostolicae super eo dispensandi facultate ».

I. Pro tenore et stabili firmitate carthusiensis propositi, communi primorum patrum nostrorum Ordinis nostri priorum consilio, voluntate et consensu decretum est, ut singulis annis generale capitulum haberetur in domo Carthusiae, quae nostri propositi mater est et origo, ad quod aliarum domorum Ordinis priores opportuno tempore convenirent, de his quae ad utilitatem et stabilitatem Ordinis nostri pertinere videntur diligentissime tractaturi.

CAPIT. XXII.
De generali
capitulo.

¹ Male edit. Main. legit XII (R. T.).

² Edit. Main. legit *praecipit* (R. T.).

ii. Cui etiam communi capitulo reverendus pater prior Carthusiae ipsam domum Carthusiae, et ceteri nostri Ordinis primi priores domos suas corrigendas et servandas tradiderunt, eidemque capitulo obedientiam pro se et domibus suis promiserunt; insuper etiam communi consensu voluerunt et statuerunt, ut, si domus Carthusiae, vel alia quaelibet domus a carthusiensi proposito ad aliud propositum (quod Deus avertat) aliquando se transferre tentaverit, vel prior, vel persona ipsius domus, vel etiam tota domus obedire praedicto capitulo noluerit, sententiae excommunicationis latae, si personae fuerint singulares, subiaceant, et suspensionis a divinis ipso facto incurrendae, si fuerit conventus; quam sententiam tam excommunicationis quam suspensionis idem capitulum praesenti statuto promulget. Et super his omnibus omnes dicti primi priores litteras suas et domorum suarum declaratorias et obedientiales scripserunt, et in domo Carthusiae servandas reliquerunt.

iii. Porro generale istud capitulum celebrandum est secundum formam compositionis receptae ab eodem generali capitulo, et a sanctissimo domino Papa confirmatae, quae forma in sequentibus declaratur.

iv. Primo igitur capitulum generae totius Ordinis Carthusiensis, iuxta praedictum decretum, in domo Carthusiae singulis annis celebrari debet, nisi forte ad certum tempus ex aliqua causa, et tunc de consensu reverendi patris et omnium definitorum, oporteret illud alibi celebrari.

v. Unus ex visitatoribus singularum provinciarum Ordinis, Saxoniae et Angliae exceptis, singulis annis ad capitulum generale venire tenetur, pro informatione dieti capituli de statu et regimine sibi creditarum donorum. Quod si

ambo fuerint legitimo impedimento detenti, poterunt, in hoc casu tenebuntur, unum ex prioribus aliis suae provinciae cum cartis et statu illius et de singulis sufficienter instructum mittere; vel saltem, ubi tam visitatores, quam ceteri priores (quod raro contingit) essent pariter impediti, poterunt et debent cartas cum statu praedicto per priorem alterius provinciae, aut per fidelem nuntium mittere; ut hoc vel illo medio capitulum de singulis occurrentibus possit et valeat informari.

vi. Verumtamen nullus monachus pro visitatore aut priore suo ad capitulum veniat aut mittatur, aut etiam ad Carthusiam, super annum, pro negotiis quibuscumque. Alii monachi, qui contrarium fecerint, reputentur fugitivi, et priores, qui eos miserint, ab officio per unum mensem sint suspensi. Nunquam etiam mittantur ad capitulum pro quibuscumque negotiis conversi aut donati probationis tempore durante. Ex provinciis autem Saxoniae et Angliae in anno bissextili alter visitatorum pariter venire, et aliis tribus annis nuntium fidelem mittere tenentur. Quod si nec hoc nec illud fecerint, eorum contemptus et contumacia in tunc sequenti capitulo poenam debitam purgabitur.

vii. Porro, ne domus visitorum praedictorum ex hoc ascensu ad capitulum graventur, in unaquaque provincia visitatores, et discretiores priores eiusdem provinciae iudicio visitorum nominandi, videant et statuam quantum regulariter visitor possit expendere veniendo ad capitulum et redeundo cum necessariis equitaturis, et totam ipsam expensam dividant per omnes domos dictae provinciae pro rata facultatum uniuscuiusque domus, excepta domo visitorum, quando ipse ascendit ad capitulum, et non aliter; et secundum praedictam taxam et

distributionem unaquaeque domus, cuius prior non veniet ad capitulum, solvet dicto visitatori venienti, aut etiam alteri venienti loco eius, nomine dictae provinciae, suam ratam. Quarum vero domorum priores ad capitulum venient, illae ad contributionem praedictam pro illo anno minime tenebuntur. Nec tamen pro hoc aliae domus, quarum priores ad capitulum non ascendent, solvent aliquid amplius dicto visitatori, aut alteri loco eius ad capitulum venienti, pro expensis itineris, ultra suam ordinariam taxam sibi pro ratâ facultatum suarum assignatam. Quod si nullus prior provinciae alicuius ad capitulum ascendat, sed solus nuntius, expensae dicti nuntii similiter dividuntur per omnes domus illius provinciae, pro ratâ facultatum uniuscuiusque domus.

xiii. Si vero ambo visitatores venerint ad capitulum, non tamen tenebuntur ceterae domus contribuere nisi pro ratâ expensarum unius. Non praeccluditur etiam via ceteris prioribus, quominus, si velint, ad capitulum venire possint expensis propriae domus.

ix. Illi autem, quibus sermo habendus tempore capituli seu collatio iniungitur, ad capitulum omnino venire tenentur. Quod si forte legitimo impedimento fuerint detenti, itaut capitulo interesse non possint, debent hoc opportuno tempore intimare reverendo patri, qui alium in eorum locum subrogabit. Quod si nec venerint, nec excusationem mandaverint, sint per duos menses extra sedem suam in conventu; et nihilominus, si eorum contemptum et negligentiam maiorem poenam exegerit, maiorem poenam puniantur.

x. Priores ad capitulum ascendentes vel redeuntes in domibus Ordinis, per quas transeunt, non maneant nisi unum diem, aut alterum ad summum, sine causâ rationabili.

xi. Strictè prohibemus, ne fiant ullo anno in provinciis, ante vel post generale capitulum, congregationes generales priorum; sed priores, qui habuerint negotium ad capitulum generale referendum, scribant, vel, si opus sit, accedant ad visitatorem cum eo de necessariis tractaturi.

xii. Omnibus personis Ordinis firmiter inhihemus ne inducant suos fundatores vel saeculares alios vel ecclesiasticos ad scribendum capitulo generali aut reverendo patri pro se ipsis, vel de factis domorum suarum particularibus et privatis, nec excessus vel disciplinas personarum Ordinis saecularibus denuntient ullo modo. Qui contra fecerit, pro modo culpaè graviter puniatur.

xiii. Priores, et aliae personae Ordinis, ad Carthusiam tempore capituli generalis venientes, non nimis tempestive veniant. Quod si aliquâ rationabili causâ venerint ante tempus, domui Carthusiae solvant expensas, quas tunc ibidem fecerint.

xiv. Famuli priorum Ordinis venientes ad capitulum generale vel ad domum Carthusiae super annum, postquam dimiserint equos in correria, statim enses et cetera arma sua tradant custodienda coquinario eiusdem correriae, qui ea clausa servabit, donec finito capitulo velint ipsi a Carthusiâ discedere.

xv. Priores omnes qui capitulo generali volunt et debent interesse, vespere sabbati dominicam tertiam post octavas Paschae praecedentis, et eiusdem dominicae matutinis usque ad laudes, missae et vespere interesse tenentur, et eodem die in refectorio prandent et coenant.

xvi. Porro statim post vespere dominicae, pulsata campana, et congregatis omnibus in aula superiori, reverendus pater Carthusiae, stando, dicit *Benedicite*, quo dicto, sedet ipse, et alii

similiter, et eum, cui per cartam capituli anni praeferenti commissa fuit collatio, iubet ad locum consuetum venire, et collationem facere. Ceterum, quibus iniuncta est collatio vel sermo in capitulo generali, illum et illum ex scripto recitent, et pariter in visitationibus et aliis actibus conventualibus, prout ab antiquis in Ordine servatum est.

xvii. Finita collatione, hospites recedant deducente eos procuratore ad cameram hospitii, et breves defunctorum a sacrista denunciatur; quibus pronuntiatis, iubet reverendus pater, ut, sive plus sive minus quam centum venerint, centum tamen more solito scribantur et reddantur. Committit priori sessionis, ut in descensu a capitulo portet illos ad Cluniacum, et monet, ut, si quis habeat litteras beneficiorum Ordinis, illas in manus scribae capituli tradat eodem die.

xviii. Exhortatur quoque omnes ut orent Deum, a quo bona cuncta procedunt, ut actus totius capituli dirigere dignetur ad suam laudem et Ordinis nostri stabilitatem et communem omnium consolationem et pacem, ut omnes bonum exemplum de se ipsis, et de eâ, quae in eis est, religione praebeant, ut nullus visitet monachos Carthusiae tempore importuno, nec pulsato completorio ullus remaneat in claustris, at in cellis monachorum; nec deambulet per alia loca, sed repetant cameras provinciarum suarum; ut non introducant famulos suos durante capitulo in domum superiorem, et eos praemoneant ut sint in dictis et in factis humiles et mansueti, tractabiles, pacifici et quieti, inhibendo eis ne vadant ad vicinas parochias, nec exeant terminos Carthusiae, nisi ex aliquâ rationabili et necessariâ causâ, cum licentiâ procuratoris Carthusiae, qui, his omnibus expletis, descendit ad domum inferiorem cum duobus prioribus, quorum

alter proponit fratribus et familiae verbum Dei (a).

xix. Priores et ceteri religiosi qui capitulo generali intersunt, si non occupentur circa facta capituli, debent diebus capituli interesse vespere usque ad *Salve Regina* et missae conventuali, nisi, dum dicitur, celebrent, vel ex aliquâ rationabili causâ et cum licentiâ eos interesse non posse contigerit. Laudamus vero eos qui etiam nocturnum sequuntur officium. Qui autem absque rationabili causâ missae et vespere non interfuerint, denunciatur per sacristam Carthusiae revendo patri, qui eos dure reprehendat.

xx. Feriâ secundâ, quae est dies prima capituli, mane post auroram, dicitur missa de Spiritu Sancto a reverendo patre, vel, si non possit, ab eo cui ipse iniunxerit, cui omnes priores interesse debent, et post eam dicuntur missae privatae. Quibus dictis, ad nutum reverendi patris fit signum cum campanâ pro capitulo celebrando in aula superiori, in qua omnibus congregatis reverendus pater in loco suo stans nudato capite incipit psalmum *Ad te levavi* cum precibus et orationibus consuetis. Quibus expletis, fit sermo ab eo cui anno praeterito per cartam iniunctus est. Quo finito, redeunt novitii ad cellas suas, et hospites, deducente eos procuratore, ut supra.

xxi. Tunc reverendus pater nominet unum discretum et idoneum electorem definitorum, videlicet quem voluerit, seu de monachis Carthusiae, seu de prioribus in eodem capitulo congregatis qui nominantur a sacrista; deinde quinque priores primarum domorum ipsius Ordinis post domum Carthusiae singulariter singuli alios singulos definito-

a) Vide num. XIII cap. XXXI statutorum antiquorum.

rum nominant electores, sive de monachis Carthusiae, sive de prioribus in eodem capitulo congregatis. Hoc pensato de aequali et debita portione, ut quinque praedicti priores, qui definitorum nominant electores, singulis annis mutantur successive, domorum Ordinis Carthusiensis ordine conservato, descendendo videlicet per singulos priores in capitulo praesentes usque ad ultimum inclusive, et postmodum a capite inchoando, priore domus Carthusiae non mutato. Si qui autem priores, ad quos pertineret nominare electores, sint absentes, transitur ad alios sequentes, qui praesentes sunt, donec sint sex nominati electores.

xxii. Nominatis electoribus, reverendus pater ducit eos ad altare S. Petri, seu ad locum ad hoc specialiter deputatum, et brevi tractatu inter se habito, absque ulla personarum, partium, factionum vel conditionum exceptione, eligant definitores pro suae arbitrio voluntatis, sive de se ipsis, sive de prioribus ibidem praesentibus, sive de monachis domus Carthusiae, quos teste fideli conscientia magis idoneos iudicabunt, viros scilicet Deum timentes, doctos, probatos et in factis Ordinis praticos, expertos et ad tantum opus idoneos. Ita tamen, quod, excepto reverendo patre, nullus sit vel eligatur definitor in duobus capitulis successive.

xxiii. Eliguntur tunc etiam ibidem scriba capituli generalis, referendarii tres pro causis promovendis, cancellarii, auditores cancellarii, auditores computorum, emendator in lecturam refectorii, et ille qui in eius absentia supplebit vices, et procurator capituli. Inhibetur autem ne ullus subornet alium in electione electorum vel definitorum.

xxiv. Interim, dum ista fiunt, leguntur nomina habentium participationem

Ordinis (*) recenter defunctorum, pro quibus et omnibus benefactoribus capituli generalis, recommendatis et amicis. Postquam reverendus pater, electis definitoribus, reversus est in sedem suam, stans nudato capite incipit psalmum *De profundis*, cum precibus et orationibus consuetis. Posthaec nomina definitorum et aliorum officialium capituli, vice sua et aliorum electorum, legit et publicat in communi audientia. Tunc leguntur litterae capitulo generali directae, quae pertinent ad totum Ordinem, vel in quibus priores petunt misericordiam quoad ipsam misericordiam tantum. Ceterae vero litterae, particulares causas continentes, in publica audientia capituli non leguntur, sed recitantur ad definitores.

xxv. In publica audientia capituli generalis nullus nisi vocatus surgat, aut per se ipsum aliquid proponat; sed, si quod in ipsa audientia proponere voluerit, det illud per schedulam in manum scribae eiusdem capituli generalis qui de voluntate reverendi patris et definitorum illud legere et publicare poterit more solito. Proponens enim est ipse scriba, ad eius officium hoc spectat.

xxvi. Si quis autem aliquid forte secretum, aut aliud tale negotium, quod publicam audientiam non requirat, capitulo intimare voluerit, poterit, imo debet in privato definitorio petere audientiam, quae sibi non negabitur; et ibidem, quae proponenda erunt, paucis et necessariis verbis proponere, aut illa reverendo patri Carthusiae ad partem significare poterit.

(*) *Ordinatio anni mdcvi.* « De cetero non concedantur participationes Ordinis nisi ad solam instantiam priorum domorum, qui manu propria fidem faciunt quod personae omnes, pro quibus ipsi petunt, sint benemeritae de Ordine nostro, et non excedant numerum quatuor personarum nominatum expressarum ».

XXVII. Si contingat reverendum patrem durante capitulo infirmitate tantâ detineri, quod non possit ad aulam capituli ascendere, tunc, nisi aliter ex causâ reverendum pater ordinaverit, prior domus Ss. Stephani et Brunonis, vel, eo absente, prior Portarum, aut, utrisque absentibus, prior antiquioris domus ex his quarum priores ibidem aderunt, dominicâ die post vespas in aulâ capituli, sedens in capite scanni prope scribam, faciet et dicet omnia quae diximus reverendum patrem debere dicere. Et feriâ secundâ similiter sedens in loco supradicto, post sermonem, nominabit unum electorem definitorum sibi a reverendo patre pro parte suâ nominatum; et postquam alii quinque fuerint nominati electores, ducet eos omnes ad cellam reverendi patris, in qua eligentur definitores, et reverendus pater committet primo definitori omnimodam suam potestatem et auctoritatem. Quibus peractis, dictus prior antiquioris domus, reversus ad aulam, in sede suâ praedictâ publicabit definitores, et declarabit quod reverendus pater, infirmitate praepeditus, omnimodam suam potestatem et auctoritatem dedit primo definitori, et ex tunc per totum capitulum, usque ad finem, praedictus definitor praesidebit et in praedicto loco sedebit.

XXVIII. Definitores electi et publicati habent auctoritate apostolicâ et capituli generalis plenitudinem potestatis, unâ cum reverendo patre, ordinare, statuere et definire, quae secundum Deum et propositi carthusiensis observationem melius et utilius in ipso capitulo viderint ordinanda. Ita dumtaxat, ut, quidquid ab omnibus eis vel saltem a maiori parte omnium ipsorum, hoc est a quinque definitum fuerit et statutum, plenam habeat in toto Ordine firmita-

tem. Hoc excepto, quod, contra aliquid eorum, quae continentur in his statutis nostri Ordinis, nihil possit statui de cetero, per quod antiquus rigor Carthusiensis Ordinis minuatur, nisi de assensu omnium definitorum et consensu conventus Carthusiae vel maioris partis ipsius, ubi Ordo huiusmodi ortum coepit, nec tunc nisi per duo continua capitula approbetur.

XXIX. Ad haec etiam ordinamus quod dispensatio ad relaxationem Ordinis pertinens cum aliquâ vel aliquibus domibus Ordinis, specialiter per capitulum generale vel reverendum patrem facta, non valeat, nec eâ quisquam utatur, usquequo per duo capitula generalia fuerit approbata. Quod si quae tales dispensationes hactenus sint factae, cum aliquâ vel aliquibus domibus per capitulum generale vel per reverendum patrem, quae non fuerint per duo capitula continua approbatae, exhibeantur proximo generali capitulo futuro, ut per illud confirmetur vel irritentur: quod si non fiat, nullus illis uti licite possit.

XXX. Ordinatione autem seu constitutione per capitulum factâ, quae non pertinent ad relaxationem rigoris, utimur eodem anno quo facta est: sed, nisi per sequens capitulum confirmetur, eam amplius non servamus. Porro hortamur eos, qui huic capitulo generali futuris praefuerint temporibus, ut, quantum fieri poterit, et nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emergerit qui per iam edita statuta decidi non possit, et qui necessario ordinationem novam exigat, ab ordinationum multiplicatione onerosa absteineant. Poterunt tamen facere admonitiones seu exhortationes circa aliqua, sic dicendo: Admonemus quod hoc vel illud corrigatur, vel ut hoc vel illud fiat vel non fiat: et huiusmodi admonitiones non inse-

rantur inter constitutiones seu statuta, sed in uno libro per vicarios domorum singulis annis recepta cartâ describantur.

xxx. Cum a modo fiat aliqua constitutio, definitores, qui incipient eam, dicent sic in scriptis: « Incipimus hanc constitutionem; fiat hoc vel illud, vel non fiat ». Definitores autem sequentis capituli immediate, si eam voluerint confirmare, sic dicant in scriptis: « Constitutionem hanc inceptam, quod hoc vel illud fiat, nunc approbamus ». Et ex tunc habeat vim constitutionis. Si autem noluerint eam confirmare, nihil dicant, quia, ut supra dictum est, nisi in sequenti capitulo confirmetur, nullam amplius vim habet.

xxxii. Ordinationes capituli generalis, eo anno quo sunt factae, quater a vicario legantur in conventu, videlicet die qua carta capituli recepta legitur, et a diebus S. Laurentii, S. Martini et Purificationis Beatissimae Virginis Mariae.

xxxiii. Ceterum ad examinanda, iudicanda, seu terminanda ea, quae in capitulo scripta vel proposita sunt, aut quae occurrunt, reverendus pater et octo definitores singulis diebus capituli, cum viderint opportunum, seorsim conveniunt, et super singulis diligenti habitu tractatu, prout viderint expedire, cum plenitudine potestatis determinant et scriptis commendant. Ac primo omnium priorem partem cartae, quae est de defunctis, expediunt et corrigunt eadem ierâ secundâ post nonam. Et post vespas in ecclesiâ dictas, ad nutum reverendi patris, pulsatur campana; congregatisque omnibus in aula capituli reverendus pater, postquam stans dixit *Benedicite*, innuit scribae ut legat. Qui quidem scriba primo litteras apostolicas vel aliorum principum, quae communi

capitulo dirigitur, si quae sint eidem in definitorio traditae ad publicandum. legit, deinde cartam defunctorum.

xxxiv. Qua lectâ, omnes priores, insequendo communem obedientiam generali capitulo pronissam et debitam, petunt misericordias, ut super his, idest super eorum absolute, confirmatione aut mutatione, possit in definitorio postea deliberari. Ac primus omnium reverendus pater prostratus petit misericordiam, cui prior antiquioris domus Ordinis ex praesentibus respondet. Deinde singuli priores ibidem praesentes singillatim similiter prostrati petunt misericordiam et absoluteionem a suis prioratibus. Priores vero absentes, vicarii et priorissae monialium per litteras misericordiam similiter petere tenentur in singulis capitulis generalibus; quod si non fecerint, nihilominus pro petita habeatur. Et monachi, licet non petierint, ad assignatas sibi domos se transferre teneantur.

xxxv. His completis, reverendus pater iubet ut nullus cartam, quae lecta est, de die vel de nocte portet extra aulam capituli, nec portet copiam ipsius cartae extra domum Carthusiae, nisi sit prius correctâ, nec faciant eam transcribi per quoscumque saeculares, sed per solos professos Ordinis nostri (a). Et ut in transcriptione cartae nulla fiat confusio, statuimus ut nullus prior aut visitator intromittat se de cartis scribendis per se vel per aliam personam durante capitulo: sed vicarius Carthusiae curet fideliter transcribi singulas cartas pro singulis provinciis, quae cor-

a) Ad vitandas distractiones et gravamina, quae ex tot cartarum inscriptione inioribus monachis Carthusiae obveniant, soli vicario Carthusiae ista cura sic committitur, ut vetitum sit ne quis prior aliquam tradat scribendam alicui monacho Carthusiae absque speciali licentiâ reverendi patris.

1 Praeposit. a delenda (n. r.).

rectae et signatae dabuntur, aut mittentur visitatori provinciae. Poterunt tamen domus, per quas rectâ viâ portatur ipsa carta, sumere copiam illius, et deinde quamprimum cartam ipsam originalem mittere visitatori provinciae: qui postea curabit ut ceterae domus habeant copiam dictae cartae bene correctam quamprimum poterit. Et in hoc non sint negligentes, ne retardent suffragia defunctorum et dispositiones domorum.

xxxvi. Omnibus autem et singulis personis Ordinis districte inbibemus, ne ad cartam capituli, per se aut aliam interpositam personam, aliquid addant, diminuant vel corrigant, per quod voluntas et intentio eiusdem capituli in aliquo immutetur; et ne inconsulto reverendo patre de ordinatis in dictâ cartâ aliter disponere seu ordinare praesumat, sub poenâ, quoad officiales, absolutionis a suis obedientiis, et quoad alios, disciplinae generalis, a qua non possint liberari nisi per dictum capitulum aut per reverendum patrem.

xxxvii. Definitores, et qui ad definitorium pro consilio vocantur, solum Deum iudicem prae oculis habentes, et omni personarum acceptione semotâ, debitam singulis iustitiam faciant iuris et statutorum Ordinis nostri. Nullus etiam definitorum, neque eorum qui pro negotiis expediendis vocantur in definitorium, praesumat aliquid eorum, quae ibi secreto dicuntur et proponuntur, unquam revelare, nec ea quae expediuntur, ante expeditam et publice lectam cartam inegram, manifestare. Quod si quis definitorem contrafecerit, reverendus pater pro suâ prudentiâ illum amplius non admittet in numerum definitorum. Alii vero pro modo culpa in dicto capitulo vel sequenti puniantur. Sed et post finitum capitulum nulli omnino erunt re-

seranda, si quae talia videbuntur, quae ad publicas aures non deferri vel utilitas exigit vel suadet honestas.

xxxviii. Qui exire de definitorio habet necesse, exeat, sed eundo et redeundo silentium teneat. Qui vero cum aliquo locuturus exire voluerit, licentiam petat. Quoties autem ad definitorium vocabuntur definitores vel alii priores, omni occasione posthabita, et in silentio velociter conveniant, et ad quod vocantur festinanter accedant. Singulis etiam diebus capituli post Primam et Nonam convenientibus definitoribus in unum reverendus pater *Benedicite* dicat.

xxxix. Quod si contigerit quod reverendus pater, vel alia persona domus Carthusiae, vel tota domus aliquid postulaverit, vel commiserit culpam cuius correctio pertineat ad capitulum generale; si reverendus pater est in causâ, cum ventum fuerit ad tractandum de eo, ipse exhibit de definitorio, et alii determinabunt; si tota domus Carthusiae, exhibit reverendus pater, et si qui sint de monachis dictae domus; de aliis definitoribus in causâ consimili similiter fiat.

xl. Porro, si quae de propositis non potuerint de facili definiri, eo forte quod altiore habeant quaestionem, exitumque aliâ ex causâ difficilem vel prolixiore, ventilanda examine aut deliberatione sint pensanda maiori, aliquibus personis de Ordine, quas magis ad id esse idoneas cognitum fuerit, eorum examinatio et definitio committitur, v^ol examinatio plerumque sola, definitio, videlicet generali capitulo reservatâ. Et quoniam in iudicio absentium de facili erratur, tale iudicium caveatur quantum fieri potest.

xli. Quicumque praesumpserit proponere in definitorio aliquid ad statendum, per quod antiquus rigor Ordinis minuat, si monitus a reverendo patre

vel defensoribus cessare noluerit, tamquam rebellis a capitulo puniatur.

XLII. Ad dubia seu quaestiones, quae tempore capituli vel super annum mittuntur aut portantur ad Carthusiam, nullus respondeat nisi reverendus pater, vel cui ipse commiserit, habitâ conferentiâ cum peritis et expertis in talibus, et de eorum consilio, si opus fuerit.

XLIII. Nullus monachus Carthusiae tam hospitem quam professorum se active aut passive de factis Ordinis vel singularum personarum aut domorum eiusdem, etiamsi ab ipsis domibus aut personis litteras acceperit, quomodolibet intromittat aut impediât, nisi vocatus, vel ad hoc per capitulum generale vel reverendum patrem deputatus.

XLIV. Nullas volumus concedi licentias prioribus domorum de vocandis personis aliarum domorum cum consensu priorum, ne inquietudines inde generentur; sed si quis prior aliquâ personâ vel personis indigerit, procuret haberi specialem licentiam pro eâ vel aliis a reverendo patre, aut, in casu necessitatis, a visitatore provinciae.

XLV. Quando a capitulo generali vel reverendo patre cuiquam aliquid reddere vel facere sine praefinitione temporis iniungetur, illud quamcivis potest implere tenetur, et, si sine causâ detulerit, est per capitulum puniendus.

XLVI. Ultimo die capituli, scilicet feria quintâ, postquam in definitorio omnia expedita fuerint, et carta correctâ, post vespas in ecclesiâ dictas, dato signo, convocantur omnes in aulam, et congregatis omnibus, primo leguntur nomina defunctorum quae communiter veniunt post lecturam aliorum, pro quibus dicitur *De profundis* cum aliis precibus ut supra. Quibus completis, scriba capituli legit residuum cartae, et priores qui ibidem praesentes sunt, si nondum vivâ

voce promiserunt capitulo obedientiam pro se et domo, cuius sunt priores, quando in dispositione provinciarum scriba eos nominat, dicat: Priori tali non fit misericordia; tunc ipse qui nominatur, statim ante reverendum patrem accedens, prostratus petit misericordiam, et surgens promittit obedientiam capitulo generali pro se et domo tali sibi commissâ. Quando autem scriba nominat aliquem priorem, ut¹ fit misericordia, tunc ille qui nominatus est, si praesens est, accedens, ante reverendum patrem prostratus, dicit culpam suam, et surgens veniam petit de negligentis et defectibus commissis in administratione domus antea sibi commissae, traditque reverendus pater sigillum domus suae: similiter fit cum mutantur priores de domo in aliam domum.

XLVII. His omnibus completis, reverendus pater solitas facit exhortationes de religione mundâ, de professione, de pace ad omnes, maxime ad eos qui nostrae sunt professionis, necnon de pervigili sollicitudine circa curam subditorum, ceterorumque generaliter, quae honestati congruunt et saluti expediunt animarum.

XLVIII. Moneantur etiam universi, quatenus, ad domos suas, Deo protegente, reversi, faciant exsolvi officium, quod ex communi Ordinis decreto est exsolvendum pro parentibus nostris, pro benefactoribus, caris, et familiaribus, vivis et defunctis; cuius officii, necnon omnium spiritualium bonorum Ordinis, illi quoque participes annunciantur qui ad capitulum accesserunt, quique prioribus in itinere hospitalitate seu humanitate quavis aliâ officium exhibuere charitatis, omnesque alii, vivi et defuncti, qui² per litteras, per nuntios vel per se ipsos orationibus se commendarunt Ordinis aut priorum.

¹ Videtur legendum *cui* pro *ut* (R. T.).

² Vocem *qui* nos addimus (U. T.).

XLIX. Postremo reverendus pater et ceteri omnes prostrati simul dicunt culpas suas; et postea reverendus pater surgens absolvit (a) auctoritate apostolica omnes ibidem praesentes ab omnibus censuris, et dispensat cum eis super omni irregularitate, iniungitque singulis litanias, et pro fractione silentii omnes priores ab eo recipiunt disciplinam.

L. Quod si quis prior unquam, per se vel per subditum, instituta capituli contumaciter violare praesumpserit, postquam id constiterit, in conspectu totius capituli culpam confessus, extra egrediens, nudatis pedibus, vestimentisque pro consuetudine detractis, virgas portans ante totius capituli generalis conventum pro suscipienda humiliter disciplinâ revertatur. Idem quoque similem in domo suâ pro simili culpâ publice probatâ vel confessâ subiectis suis imponat disciplinam.

LI. Definidores pro aliquibus nondum expeditis, et quae occurrere possunt, retinent potestatem capituli generalis usque ad dominicam sequentem, et ulterius quandiu eis videbitur. Et pariter visitatores, si nondum potuerunt expedire cartas et facta sua, poterunt in Carthusiâ remanere usque ad sabbatum.

LII. Cum personae Ordinis vel nuntii domorum a capitulo generali vel a Carthusiâ super annum redeunt, priores, sen, in eorum absentia, vicarii domorum per quas transeunt, receptis litteris aut cartis, si quas ipse nuntius portat, quae ad eos pertineant, diligenter et fideliter in suo sacculo seu bougettâ reponant

a) Quis sit huius absolutionis et dispensationis effectus? Tollitur censura, si quis tunc praesens aliquam habeat, itaut possit a quolibet legitimo confessorio casus absolvi pro hac vice, dummodo poenitens cetera requisita afferat et satisfaciât; similiter quoad irregularitatem ex delicto proveniente, iuxta tenorem privilegiorum Ordinis, de quibus agitur cap. VII.

litteras et scripturas alias ad eos non pertinentes, taliter quod per eorum negligentiam non perdantur in praedictum ceterorum.

LIII. Regressi priores a capitulo, vel receptâ cartâ, faciant eam in conventu legi, et diem statuant in qua officium capituli generalis persolvatur.

LIV. (a) Praeter ista quae hic determinata sunt circa generale capitulum, non intelligimus quod domus Carthusiae privetur in aliquo, qua usque nunc usa est, auctoritate et libertate; quinimo declaramus singulares libertates, praerogativas, sive immunitates domus Carthusiae, quas hactenus habere singulariter consuevit, per aliquam definitionem unius sive plurium capitulorum eidem auferri non posse.

LV. (b) Insuper etiam potestas reverendi patris Carthusiae, et auctoritas quam habet in capitulis generalibus, in quibus et ubique in tractatibus duplicem habet vocem ad rigorem Ordinis conservandum, et quam hactenus habuit super annum auctoritate capituli generalis, eidem semper remaneat, et eadem super annum auctoritate capituli generalis utatur, nec alteri possit committi, nisi ex aliquâ causâ in certo articulo et ad tempus determinatum, de consensu eiusdem reverendi patris et omnium definitorum; aliter contingeret ordinari. Verumtamen, cum reverendus pater et conventus Carthusiae (c) causas emergentes super an-

a) Vide num. XXIX, cap. XXIX secundae partis statutorum antiquorum.

b) Vide Bullam SS. D. N. Alexandri PP. IV quae notatur XXXVIII inter privilegia Ordinis.

c) Aliqua desunt, ex. gr. *invalida fiunt quae aliter*, etc. (R. T.).

e) Quando ad consilium a reverendo patre vocatur. Vide num. XLII et XLIII praesentis capituli, et concordat cum his, quae de auctoritate capituli generalis dicuntur in praesenti numero.

num, quae capitulum expectare non possunt, determinant auctoritate capituli generalis, cum magnâ diligentia cavere debent, ne in potestate sibi commissâ excedant.

LVI. Quilibet de Ordine nostro potest ea quae sibi vel suae domui necessaria, utilia aut damnosa videbitur, capitulo generali vel reverendo patri per litteras vel per personas Ordinis intimare. Priores autem et aliae personae Ordinis, quae tempore capituli vel aliâs super annum vadunt ad Carthusiam ordinate, si cuiuscumque favore vel odio litteras vel denuntiationes conventuum ac singularum personarum domorum, per quas transeunt, recipere et asserre contempserint, priori et capitulo memoratis, coram reverendo patre vel capitulo generali, vivâ voce vel per litteras clamant culpam suam de praemissis.

LVII. Illi, qui directe vel indirecte subditos suos vel conventus impediunt, ne tales litteras seu denuntiationes faciant vel transmittant, aut transeuntes, ne illas recipiant a suis subditis quibuscumque, idem facere teneantur.

LVIII. Si quis autem litteras capitulo generali vel reverendo patri directas aperuerit, et ne ad eos quibus mittuntur deveniant scienter impedierit, a tanto reatu sine licentiâ speciali dicti capituli generalis vel reverendi patris absolvi non poterit (a).

LIX. Personae vero Ordinis, cum aliqua scribunt capitulo aut reverendo patri,

a) Non putent hi, qui potestatem habent absolvendi a reservatis Summo Pontifici, sibi etiam absolvi ab aliis reservatis in Ordine, nisi etiam aliunde habeant legitimam auctoritatem, quia facultas concessa a Summo Pontifice non derogat reservationibus singularibus, nisi casus ipse occurrat etiam Sedi Apostolicae expresse reservatus, tunc enim potestas superioris maioris absorbet auctoritatem minoris in eodem casu.

1. Deesse videtur vox licere (n. r.).

scribant quae vera sunt et probari possunt, nullo interposito mendacio. Et ut via falsum scribendi vel denunciandi omnibus praecludatur, statuimus ut quicumque de priore suo, vel personis Ordinis, reverendo patri vel capitulo generali scripserit malitiose et mendose, tamquam falsarius sit in disciplina criminorum ad Ordinis voluntatem.

LX. Personae etiam Ordinis quae scribunt litteras capitulo generali, aut super annum reverendo patri, non faciant in litteris prooemium, aut harengas, sed paucis et necessariis verbis intiment et petant quae volunt; et quae petunt per articulos invicem congruenti spatio separatos distinguant; et sic facilliter responsum, quod optant, inter tantas occupationes obtinere valeant (a); aliâs responsum non expectent. Et quando scribunt tempore capituli generalis, simul scribant reverendo patri et definitoribus, nisi forte casus secretus, aut aliâs talis occurreret, qui soli reverendo patri intimandus esset. Tunc enim ei poterunt ad partem scribere, et quod volunt intimare.

LXI. Quando autem conventuales scribunt dicto capitulo, aut reverendo patri, nomine conventus, debent singuli manu propria subscribere, aliâs nulla fides suis exhibebitur litteris, nec responsum obtinebunt. Illud item servetur a singulis, quando per se et singulariter scribunt, ut scilicet in suis litteris se pariter subscribant. Qui vero praesumpserint per litteras, suppressis nominibus, infamare Ordinem nostrum aut praelatos eius, vel aliquem ex ipsis, aut tentaverit instituti

1. Forsan ut pro et legendum (n. r.).

a) His satis innuitur quantum inutilis scriptioes a spiritu Ordinis diversae sint, quantumque statuta velint, ut tempus pretiose ad utilia, reseccatis superfluis, servetur et impendatur.

2. Edit. Main. legit *reseccatis* (n. r.).

nostrī naturam evertere et immutare, ipso facto omni officio et voce priventur, et excommunicationis sententiam incurrant, a qua non possint absolvi nisi per reverendum patrem, aut aliquem ex visitoribus, vel deputatum ab eis. Simili poenae subiaceant, qui auctores talis infamiae aut Ordinis nostri ruinae cognoverint, nisi eos capitulo generali vel reverendo patri aut alicui ex suae provinciae visitoribus, quamprimum commode poterint, manifestaverint.

LXII. In litteris Ordinis, sive patentes sint, sive missoriae, semper apponatur dies et annus.

LXIII. Et sicut in aliis omnibus, sic etiam in titulis, qui personis Ordinis nostri dare solent per scripta (*) vel familiare colloquium, volumus simplicitatem et humilitatem Carthusianae religionis servari cum omni modestiā.

LXIV. Nulli praelati aut subditi Ordinis domini appellentur, sed domini¹, et monachi, fratres in provinciis illis, in quibus inter saeculares esset scandalum si vocarentur domini.

LXV. Priores, vicarii monialium, et ceteri officiales Ordinis, qui procurant et obtinent litteras commendatitias a suis conventibus, vel a quibuscumque principibus et dominis temporalibus, ecclesiasticis vel saecularibus, requisitorias vel comminatorias, ut in suis manuteneantur officiis, et eas ad capitulum vel super annum ad reverendum patrem mittunt seu portant, eo ipso reddunt se suspectos de malā administratione, et

*) *Ordatio anni MDXXXIV.* « Servetur simplicitas Ordinis in inscriptione litterarum privatarum iuxta statutum, nec apponantur amplius tot tituli inanes, itaut deinceps *reverendo patri* sub nomine reverendis visitoribus, *venerandi*, et ceteris omnibus aequaliter, *venerabilis* duntaxat scribatur, addendo ubique in Christo.

¹ Videtur legend. *domni*; ceteras correct. lectori dimitimus (R. T.).

propterea tamquam suspecti veniunt a suis obedientiis absolvendi (a). Et conventuales, qui huiusmodi litteras inordinato favore potius quam veritate ducti scribunt, sunt legitime puniendi. Aliae vero personae Ordinis quae similes litteras sibi procurant, ut, quas nondum habent obedientias, hoc modo obtinere valeant, ad illas et quascumque alias eo ipso efficiuntur indignae.

LXVI. Nulla persona Ordinis nostri, aliquos libros seu tractatus a se seu ab aliis compositos, sive etiam sermones, epistolas, orationes vel alia quaecumque, dare impressioni seu ut imprimantur procurare per se seu per alios quoscumque praesumat, nisi prius per capitulum generale, seu per ipsum, aut per patrem reverendum deputatos, visa et examinata fuerint atque approbata. Si vero tales libri de rebus sacris tractant, ultra examinationem et probationem huiusmodi, nullatenus imprimi possint, nisi prius examinati probatique ab Ordinario fuerint. Qui enim tales libros absque Ordinarii examinatione ac probatione imprimunt aut imprimi faciunt, poenam anathematis incurrunt ex decreto Lateranensis Concilii et Tridentini.

LXVII. Cum Ordo noster sit sub speciali protectione Sedis Apostolicae, inhibetur omnibus et singulis personis Ordini, ne, excepto procuratore generali Ordinis, sine scitu et speciali commissione capituli generalis, aliquem seu aliquos ex dominis cardinalibus in protectores speciales impetrare vel sibi procurare praesumant. Omnium enim auxilio et protectione indigemus. Unde, eum speciales aliquos impetrare volumus, ceteris quodammodo derogamus.

a) Vide ordinationes capituli generalis anno- rum MDCLIV et MDCLVII in fine huius capituli, *Declaramus*, etc. *Innovamus declarationem*, etc.

Ordinatio anni MDCXLIV. « Declaramus inhabiles ad omnia Ordinis officia privatosque utrâque voce quoscumque, qui, emendicatis favoribus extraordinariis, dignitates et officia procuraverint, atque in eis se mantere, vel qui licentiam mutandi monasterium, aut excundi ad negotia propinquorum tractanda, obtinere tentaverint ».

Ordinatio anni MDCXLVII. « Innovamus declarationem anni MDCXLIV adversus eos, qui, emendicatis extra Ordinem favoribus, officia vel quascumque licentias procuraverint; addimus vero et qui eis a quocumque sic quaesitis usi fuerint; et, praeter poenas in praedictâ declaratione contentas, volumus in super eosdem tanquam contumaces, et ab Ordinis obedientiâ recedentes, omnibus Ordinis suffragiis post mortem privari; et visitatores provinciarum super hoc diligenter invigilent ».

I. In nomine sanctae et individuae Trinitatis, ob statum Carthusiensis Ordinis in sanctâ religione conservandum, visitationis per omnes domos eiusdem faciendae tale a generali capitulo emanavit decretum :

II. Singulis annis in capitulo generali seorsim, sicut pro aliis fieri solet negotiis, habito cum magnâ deliberatione tractatu, certi priores eligantur et in cartâ capituli describantur ad visitandas provincias totius Ordinis, qui zelo Dei et Ordinis nostri, integritate vitae, doctrinâ, iudicio, experienciâ et discretionem ceteris praestare videantur.

III. In visitoribus autem eligendis, quantum poterit, caveatur ne aliquis visitor summ visitet convisitatorem, nec domum, cuius ipse sit professus; ceteras autem domos suae provinciae indifferenter ordinario iure visitare poterunt et debebunt. Poterit tamen reverendus pater mutare visitatores per capitulum designatos, ex causâ, quae sibi rationabilis videatur.

IV. Porro singulae domus Ordinis, etiam illae quae a Carthusia remotissi-

mae sunt, visitentur singulis bienniis per visitatores ordinarios, et pariter domus visitorum per eos quos capitulum generale vel reverendus pater deputaverint (*) (a).

V. Quod si contingat visitatores ordinarios ex aliquâ causâ non posse visitare domos sibi commissas, ad reverendum patrem spectabit nominare alios visitatores, nec unquam licentia detur alicui domni Ordinis, ut prior et conventus communiter vel divisim possint sibi eligere visitatores, sed vel reverendus pater eos deputet, vel, si periculum sit manifestum in morâ, visitatores ordinarii provideant.

VI. Nulla domus aut persona Ordinis visitatores a capitulo generali vel reverendo patre ordinatos audeat refutare, nisi ex tali causâ, quae prius iudicio dicti capituli vel reverendi patris rationabilis fuerit iudicata. Nulla pariter commissariis aut visitoribus a reverendo patre super annum missis audeat resistere, aut eos refutare, vel ab eis appellare, sub poenâ carceris quoad subditos, et absolutionis quoad praesidentes.

VII. Sequendo constitutionem editam per bonae memoriae Clementem III et Caelestinum III Romanos Pontifices, statuimus, ut nulli personae Ordinis, quacumque temerariâ praesumptione, sine consensu et voluntate capituli domus suae, vel maioris partis eiusdem, licentia pateat appellandi a correctione vel ab alio quocumque praetense gravamine aut sententiâ sui praesidentis aut visitorum vel commissariorum. Quod si quis absque tali consensu maioris

*) *Ordinatio anni MDCLXXIX.* « Visitatio domorum, quarum priores visitatores sunt, ultra quadriennium, visitatio autem domus Carthusiae ultra sexennium nunquam differatur, nisi necessitate cogente ».

a) Vide num. LIX praesentis capituli.

partis conventus appellare praesumpserit, cellam pro carcere et ordinem in victualibus teneat; et si de fugâ aut periculo verisimiliter timeatur, firmis carceribus detineatur, donec per capitulum vel reverendum patrem, visis et cognitis dictae praetensae appellationis causis, aliter fuerit ordinatum.

VIII. Caveant tamen praesidentes, visitatores aut commissarii, ne in corrigendo modum excedant, et nihilominus, hoc casu appellationis contingente, quamcivis poterunt, expressum nuntium et fidelem mittant ad reverendum patrem cum plenâ instructione de veritate negotii, et cum litteris ipsius appellantis suae appellationis causas continentibus, ut, cunctis visis, rectum valeant iudicium reportare, nisi forte excessus gravis esset et enormis ac manifestus, cui de statuto imposita sibi poena merito deberetur, quo casu sufficiat quod in tunc sequenti capitulo instructionem praeditam et litteras mittant seu portent.

IX. Porro nullus appellet nisi ad reverendum patrem vel capitulum generale. Et si fuerit pronunciatum ipsam appellationem frivolum, calumniosam vel iniustam, aut temere appellatum fuisse, is, qui sic appellavit, graviter puniatur.

X. Appellationem vero suam non prosequantur subditi in propriâ personâ, sed per nuntium et litteras, et in hoc casu priores teneantur ministrare subditis nuntium et expensas. Idem sit iudicium de prioribus, si contingat eos appellare a visitatoribus vel commissariis.

XI. Porro, quia, ex eo quod visitationes nec studiose fierent, nec bene observarentur, magna sequeretur dissolutio Ordinis, visitatoribus districte iniungimus ut in visitationibus sint solliciti et studiosi, et sequentem formam sibi a capitulo de faciendâ visitatione traditam nullâ transgrediantur ex parte, quam

si transgressi fuerint, prout culpa exegerit, per capitulum legitime puniantur.

XII. Congregatis monachis domus quae visitatur, et eiusdem priore praesente, visitatores ingrediuntur capitulum, dictoque a priore domus *Benedicite*, primo legitur a visitatore vel convisitatore iuxta morem provinciae capitulum praesens. Et postea praemittitur quae in capitulo generali fieri consuevit oratio, scilicet psalmus *Ad te levavi oculos*; quem psalmum visitator inchoat, et subiungit preces et orationes consuetas. Quibus finitis, dicit *Benedicite*, et alter ex visitatoribus aliquam de observantiâ Ordinis, de obedientiâ, de propriâ pastoris reverentiâ facit, secundum quod sibi videtur, exhortationem. Qua finitâ, legitur ex integro capitulum de reprehensione, ut monachi audientes valeant reminisci, si quis in his deliquerit, quae in dicto capitulo prohibentur, et id visitatoribus sincero animo denunciare possint.

XIII. Lecto praedicto capitulo, visitatores, Dei et Summi Pontificis, nostrae institutionis confirmatoris, totiusque generalis capituli auctoritate, praecipunt omnibus ibidem congregatis, ut de priore, de se ipsis ad invicem, de conversis etiam, atque totius domus statu, quidquid super his, de quibus interrogati fuerint, accusatione vel emendatione dignum vere et pro certo cognoverint, singuli edoceant evidenter et sincere, nullatenus, amore vel odio seu timore cuiuscumque aliave qualicumque occasione, veritate suppressâ, ne cum gravi etiam periculo animarum gravem et Ordinis incurrant disciplinam.

XIV. Qui enim scienter negligunt revelare visitatoribus ea quae revelare tenentur sub mortali peccato, non possunt absolvi nisi per proprium priorem,

1 Edit. Main. legit *propris* (a. r.).

aut, si quod celatum est pertineat ad priorem, per vicarium, cum iniunctione salutaris poenitentiae. Et si de hoc convicti vel publice confessi fuerint, cum adiunctione septem abstinentiarum.

xv. Verumtamen in conventu, seu palam, nulli crimen imponant, quod probari non possit: ne eadem poenâ, qua teneretur is qui dictus esset reus, si convinceretur de crimine, in probatione deficientes involvat. Eadem prior eorum suâ eis auctoritate praecipiat.

xvi. Caveant etiam omnes ne ex malitiâ, odio vel invidiâ aliquid deponant contra aliquem ad hoc ut confundatur et infametur: sed ex charitate et rectâ intentione, ut emendetur is qui denunciatur.

xvii. Ceterum, cum sunt visitationes, in inquisitione seu probatione culparum habetur praeceptum obedientiae pro iuramento. Possunt tamen visitatores, si eis videbitur, in gravibus casibus pro revelandâ plenius veritate praecipere sub poenâ excommunicationis, et etiam exigere iuramentum, nisi ubi verisimiliter timeretur de periurio. Tunc enim non est exigendum iuramentum.

xviii. De monachis vero et conversis inquisitio fiat a monachis, conversis et donatis; saeculares, etiamsi idonei sint ad testificandum, maxime vero familiares aut officiales saeculares domus, possunt, si videbitur, in testimonium recipi tam contra priorem quam contra monachum et conversum, si, quod probatione indiget, per nostros non possit probari; sic tamen hoc fiat, ut, quantum possibile erit, per hoc non scandalizentur saeculares, ne defectus personarum Ordinis nostri sibi incognitos inde agnoscant. Visitatores etiam non credant omni spiritui, nec aliquem ex solâ suspitione condemnent.

xix. Facto praecepto et allatâ prae-

cedentis visitationis cartâ, et in conspectu omnium lectâ, prior et monachi ad cellas redeunt, ubi a singulis quae fuerint inquirenda visitatores diligenter inquirent. Verumtamen poterunt visitatores pro scrutinio faciendo convocare monachos singillatim ad locum sibi pro habitatione assignatum, qui nunquam eis in claustrum assignentur, ubi alius locus extra claustrum eis assignari commode poterit.

xx. Visitatores visitent custodiam, in qua sacrum Christi Corpus servatur, sacrum chrisma, et reliquiarum sanctarum capsas, et omnia ecclesiastica indumenta, ornamenta et utensilia, et considerent an omnia decenter, religiose et honeste sint disposita.

xxi. Deinde singulos diligenter scrutentur super pactionibus, quas priores, visitationem timentes, forte extorquerent a monachis et conversis, et si quas inveniant, solvant, et prior sit extra sedem suam ubique; in conventu et missâ careat usque ad capitulum, nisi novitius sit professionem facturus, vel mortuus sepeliendus; nihilominus capitulo, si sibi videbitur, poenitentiam aucturo.

xxii. Attente quoque inquirent si praecedens visitatio bene fuerit observata; et, quem in non observando invenerint culpabilem, sive sit praelatus, sive sit subditus, tamquam inobedientem Deo et capitulo generali graviter puniant.

xxiii. Attente etiam et sollicitè, non obstante aliquâ benevolentia quae in subversionem Ordinis aliquando exhibetur, inquirent diligenter de negligentia priorum, si corrigent excessus, si sint solliciti ne subditi libros prohibitos habeant, si de necessariis provideant sufficienter eisdem tam sanis quam aegrotis, si sint carnales vel saeculares nimis, si dent bonum exemplum suis subditis in frequentando ecclesiam, in

abstinentiis et aliis observantiis Ordinis, si ordinata capituli faciant observari, per ipsos enim viget vel deficit Ordo in domibus, si ferventer reprehendant ea quae fiunt inordinate, vel si nimis equitant, et sine personarum acceptione negligentias et excessus quos invenerint puniant; et in carta sua inserant quae iudicio suo inserenda videbuntur.

xxiv. Postea interrogetur de pace domus et prioris et monachorum et conversorum, nec non eorum ad invicem. Si dixerint non esse pacem, causa cum omni studio inquiretur, eaque cognita, qui puniendi fuerint, legitime puniantur.

xxv. Exinde interrogetur qualiter tam monachi quam conversi se habeant in observantiis Ordinis, scilicet in non habendo proprium, in tenendo silentium et cellas in continentia, in proprii pastoris obedientia, in eiusdem suaeque ad invicem reverentia, in veniendo ad ecclesiam, in celebrando divinum officium, in abstinentiis, si quae debentur ex ordine sine murmuratione accipiant eis contenti, si in colloquiis claustrii et hospitum non petant inordinatam licentiam, si cum saecularibus, cum sociis, cum coquinario, seu dispensatore, cum conversis, seu aliis quibuscumque debitam religioni servent honestatem. Demum si curiositatem vitent, si laudabiliter in capitulo culpas suas recognoscant, si in reprehensione sint humiles et in emendatione tractabiles, est sollicite inquirendum.

xxvi. Pro temporalium quoque statu cognoscendo, diligenter inquirent an domus gravata sit debitis (a), et quantum; non tamen cui vel quibus specialiter debeat, nec si quid quantumve in de-

a) Hic agitur de debitis pro quibus nulla pensio solvitur; de his autem pro quibus solvitur, agitur cap. XIX, num. XVIII.

positis habeat, aut a quibus deposita suscepit, est inquirendum. Quod si domus inveniatur debitis gravata, et prior nullam reddat causam rationabilem quae ipsum excuset, in ipsum culpa redundat.

xxvii. Inquirant etiam et considerent visitatores, si aedificia domus bene conservantur, si nulla curiosa vel superflua de novo aedificantur, si computa singulis annis per procuratorem fuerint reddita; quae etiam computa possunt per se examinare, si expedire ex aliqua causa iudicaverint, immo exigere a priore et officialibus, ut quantum pecuniae tam in arca communi quam apud se habeant sibi declarent, quam declarationem absque ulla ambiguitate aut restrictione, sed integre, et prior et officiales tunc facere teneantur, et quos in praemissis negligentes invenerint, districte puniant, et sub bona poena iniungant ut in his se emendare non differant.

xxviii. Super omnibus praemissis singillatim ab omnibus monachis et conversis et donatis inquisitio tam de priore quam de se ipsis ad invicem cum omni studio est facienda.

xxix. Sed et si quis monachorum seu laicorum in priore vel in alio aliquo de congregatione crimen vel aliquid aliud, quod accusatione vel emendatione dignum sit, cognoverit, etiam non interrogatus illud visitatoribus insinuare tenetur in secreto. Porro visitatores, ea quae sibi insinuantur, nec probari possunt diligenter, requirant a remotis, non nominata personam, sed de vitio inquirendo, si forte queat, quod occultum est, in publicum comprobari.

xxx. Inquisitione autem facta, si quid grave de priore, de aliquo alio denunciatum est, quod graviori poena dignum sit, visitatores ante recitationem scrutinii debent interrogare et audire eum

qui denunciatus et accusatus est. Qui si attulerit sui facti iustificationem, iustificatio ipsius in recitatione scrutinii declaretur, si factum illud ad multorum notitiam iam devenit; nam si occultum et paucis cognitum fuerit, non erit in recitatione publicandum; sed iustificatio illius declaranda his dumtaxat qui illud denunciarunt. Si vero, qui denunciatus est, nullam facti sui iustificationem legitimam attulerit, sed crimen coram testibus confessus vel de crimine per idoneos testes legitime convictus fuerit, erit pro qualitate criminis puniendus arbitrio visitorum.

xxx. Cum igitur visitatores scrutinium perfecterint, omnibus rursus in capitulum convocatis, districte praecipiant universis, ne illa, quae magis occultanda sunt quam dicenda, quibus eorum manifesta facere praesumat: sed cum quisque suo loco manens patienter audiat quae sibi a visitatore dicentur, et, si de aliquo interrogetur, puram nullo incerto mendacio, stans, nihilque celans, pronunciet veritatem.

xxxii. Districte etiam iniungant priori ne cuiquam, qui aliquid contra eum denunciaverit, solitam humanitatem, quam ceteris exhibet, in communi, vel pro infirmitatis debilitatisve ratione debitam, subtrahendo, vindictam ullo in tempore inferat. Sed et monachis nihilominus iniungatur, ne odium aut rancorem contra se invicem accipiant aut teneant, nec alicui, quem putaverint contra se aliquid denunciasse, verbis unquam vel factis molesti existant. Nec inquirent quis vel qui de se talia deposuerint; sed, omnia ex charitate fuisse dicta sibi persuadentes, omnia in charitate et humilitate suscipiant, et suos defectus agnoscentes, emendent se et de cetero prudentiores existant.

xxxiii. Quae omnia, sicut diximus,

postquam in monachorum conventu fuerint visitatores persecuti, mox, eandem omnino in conversorum et donatorum personis formam servantes, ad universa singillatim a singulis inquirenda studio attentiori procedant, et singula prudenter examinent sine personarum exceptione debitam iustitiam faciant.

xxxiv. Neminem tamen iudicent aut condemnent vel incartent, nisi de sibi impositis duobus saltem legitimis testibus convictus fuerit aut confessus, nec recitent in lecturam cartae frivola quaedam et levia, quae sibi interdum in scrutinio referuntur, quae pacem potius turbant quam nutriunt, nec servent scrutinium ultra tempus tunc futuri capituli, sed ea comburant.

xxxv. Quos culpabiles, criminosos, aut alias incartandos invenerint, non statim incartent, et iuxta casus exigentiam puniant, ut poena suos auctores teneat, et ne culpa unius aut aliquorum nota sit aut infamia multorum.

xxxvi. Monachos aut alias domorum personas, quae se de administratione domorum intromittunt, ultra id quod statuta concedunt, dure reprehendant et corripiant. Circa inordinatos et irrequietos, et contra ordinem excedentes, poenas statutorum strictius observari faciant, et quos ordinationes capituli generalis vel praecedentis visitationis invenerint non servasse, aut eas impugnasse, a vino aut cervisia suspendant, donec eas impleverint cum effectu, aut alias, prout casus exegerit, puniant.

xxxvii. Licentias, seu gratias generales, vel semel alicui denegatas per capitulum generale vel per reverendum patrem, dare non possunt, nisi de hoc habuerint speciale mandatum, et nisi petens talem licentiam seu gratiam de sibi facta negatione expressam faciat mentionem.

XXXVIII. Visitatores fortiter reprehendant priores, qui de facili monachis dant materiam evagandi frequentando spatiantia extra domos quando ad aliam domum mittuntur, imponantque eisdem prioribus pro huiusmodi culpis disciplinas, et prohibeant monachis ne praetextu cuiusvis consuetudinis in talibus spatiamentis extra clausuras domorum suarum comedere praesumant, sub poenâ supra capitulo xv expressâ.

XXXIX. Ut periculosis personarum Ordinis nostri vagationibus obviamus, quibus (quod dolentes referimus) animarum maxima dispendia, notabiles infamias et scandala plurima novimus evenisse, et ut illi, qui personas incompositas et perversas ad professionem recipere non ventur, in eo, quo delinquant, puniantur, et ex eorum culpis alii non graventur; statuto perpetuo et irrefragabili ordinamus, quod, occasione cuiuscumque criminis vel delicti, nulla persona de domo propriâ emittatur, sed ibidem, si fieri potest, pro modo culpae legitime puniatur. Si quis vero fuerit tam perversus, quod, confisus de parentibus vel amicis, in domo propriâ corrigi non valeat debite vel puniri, aut si in eadem domo suâ capitales habeat inimicos, et visitoribus evidenter constiterit de praemissis, tunc, et non aliter, visitatores, Deum prae oculis habentes, talem personam de domo suâ valeant emittere, et in aliâ domo suae visitationis subiectâ sub debitis disciplinis collocare. Ita dumtaxat, quod prior suus, propriis expensis, ac cum visitorum litteris fidem de praemissis facientibus, ipsum ad domum per visitatores ordinatam tuto faciat deduci, soluturus nihilominus illi domui expensas de ordine praetaxatas, quandiu ibidem fuerit hospitatus. Emissus vero talis, praeter disciplinas a visitoribus impositas, collo-

quis carebit, quandiu ibidem fuerit hospitatus, ne forte perversis verbis aut moribus ceteros inficiat vel perturbet. Districte vero praedictis visitoribus et prioribus iniungimus, ut praemissa omnia statuta observent. Si qui etiam reperti fuerint tam contentiosi, ut verisimile sit, quod ipsis ibidem existentibus domus illa pacem non habebit, per domos eiusdem provinciae visitorum arbitrio dividantur.

XL. Non possunt autem visitatores absque licentiâ capituli generalis vel reverendi patris mittere aliquos extra provinciam suae visitationi subiectam, nec priores alii, si quandoque mittantur ad conventus dividendos, nisi eos mitterent in provinciam, in qua sunt professi, nec mittant aliquem ubi sciunt hospites tres tunc esse.

XLI. Non dent pariter licentiam monachis se transferendi ad alias domos suae provinciae, nisi in casibus iam expressis, aut in casu urgentis, quae commode capitulum exceptare non possit, necessitatis: nec gravamen alleganti credant, nisi de eo debito fuerint certificati.

XLII. Nullus tamen prior refutare audeat personas sibi per visitatores missas, sed eas saltem usque ad capitulum tunc sequens retineat, aliâ sit per tres menses extra sedem suam in conventu, licentias super hoc aliquibus forte concessas revocando.

XLIII. Volumus ut secundum laudabilem patrum nostrorum praecedentium usum et consuetudinem in qualibet visitatione prior et ceteri officiales domus quae visitatur, coram ipsis visitoribus, praesente conventu misericordiam et ab officiis suis absolutionem postulent et requirant.

XLIV. Neminem tamen visitatores absolvant ab officio prioratus, etiam ad

instantiam et importunitatem monachorum, sine speciali commissione et licentiâ capituli generalis vel reverendi patris: nisi talem casum invenirent, quod manifeste immineret magnum damnum domus, vel scandalum Ordinis, si absolutio huiusmodi differretur usque ad capitulum generale. Monemus tamen visitatores, ne facile scandalum aut periculum magnum iudicent imminere.

XLV. Si enim iudicantes imminere periculum, priorem aliquem absolverint, et postea probatum fuerit quod nullum grave periculum immineret, sciant se tamquam tenerarios indices absolvendos, et omnia per eos facta irritanda et in pristinum statum reducenda. Ex levi siquidem et frequenti priorum absolutione domus Ordinis notabiliter deficient et monachi contra suos priores insolescunt. Quando autem tali aliquo casu contingente priorem absolverint, scribant fideliter definitivis capituli generalis vel reverendo patri causas absolutionis seu depositionis inventas.

XLVI. Neminem etiam absolvant, nisi servatâ formâ iuris debitâ, scilicet inquisitione præcedente, et auditâ parte, et nonnisi in actu visitationis.

XLVII. Alios autem officiales (a), qui principaliter domibus non præsunt, sed aliis simpliciter sunt obedientiis deputati, poterunt visitatores indifferenter absolvere.

XLVIII. Porro priores vel ceteri officiales, quos visitatores absolvunt, nullo modo reponantur in suis obedientiis, sine licentiâ capituli generalis vel reverendi patris.

XLIX. Nullus pariter monachorum Carthusiæ, per capitulum aut reverendum patrem visitator vel commissarius deputatus, aliquem a prioratu absolvat

a) Vide num. vi cap. III circa institutionem, et illum cum præsentî concordâ.

sine speciali commissione, aut sine consultatione dicti reverendi patris.

L. Universis et singulis quæ hinc inde audierint visitatores debitâ cum deliberatione pensatis, ipsi finem legitimum suâ sententiâ imponentes, sicut ea decreverunt, scribant, et consideratâ diligentem cartâ visitationis præcedentis, quidquid in eâ invenerint observandum, in suâ apponant, et præcedens carta deleatur.

LI. Porro, in cartâ suâ visitatores non inserant nimias laudes, nec asperiores reprehensiones, sed puram veritatem simplicibus verbis. Nec quæ ordinaverint priorum arbitrio committant, nec etiam dispensent in casibus in quibus potest expectari capitulum, aut consuli reverendus pater.

LII. Post hæc in capitulo monachorum, quæ ad monachos; quæ vero ad laicos pertinent, coram ipsis in loco solico recitent, suisque sigillis parvis muniant: cartamque ipsam omnia continentem tradant custodiendam priori vel vicario: observantes, ne poenas, quas pro quibusdam excessibus capitulum censuit infligendas, nisi ratio urgens et evidens utilitas flagitaverit, attentent ullatenus immutare; ipsius vero cartæ, quæ ad monachos pertinent, in capitulo monachorum, quæ ad laicos, in capitulo ipsorum singulis annis in festo S. Ioannis evangelistæ et feriâ secundâ Paschæ legantur.

LIII. Denique, lectâ cartâ, visitatores, quoniam in multiloquio non deest peccatum, *Confiteor* cum toto conventu prostrati dicunt, et visitator absolvit omnes ab omnibus censuris sicut in fine capituli generalis dictum est fieri.

LIV. Cartarum domorum, quas visitant, copias fideliter clausas et sigillatas quamcunq; poterunt super annum, expensis domorum visitarum, mittant ad Carthusiam per omnia similes illis, quas

relinquunt in domibus visitatis, nec differant usque ad capitulum, si fieri possit, ut congruo tempore possit eas reverendus pater videre. Et caveant ne aliqui extranei cartas ipsas videant vel illarum copias.

LV. Visitatores, et eorum socii, alteri quam reverendo patri vel definitoribus capituli generalis, excessus, si quos invenerint in domibus quas visitarunt, maxime infamiam tangentes personarum, non revelent, aliàs sciant se ad restitutionem famae teneri, et nihilominus in capitulo generali graviter puniantur. Caveant etiam ne conversi aut donati vel famuli eorum culpas et modum visitationis domorum visitatarum sciant vel inquirant, aliisque revelent. Nec in itinere aut alibi coram famulis aut aliis de defectibus domus visitatae vel personarum eius unquam loquantur.

LV. Priores, rectores, et vicarii monialium, et procuratores, non obstante quacumque contrariâ consuetudine, durante visitatione cum visitoribus nullo modo comedant, donec recitata carta fuerit, nec eorum colloquiis se immisceant, ad vitandam omnem suspicionis notam, nisi tales tunc supervenerint hospites, quibus, iudicio visitorum, officialium praesentia commode negari non possit.

LVI. Visitatores munera sive munuscula cuiuscumque quantitatis vel pretii nec accipiant gratis oblata, nec exigant non oblata per se vel per interpositam quacumque dissimulatione personam; spiritualia quoque beneficia non exigant. Moderatas tamen expensas, quas veniendo fecerint, vel redeundo facturi sunt, ne sumptibus suis militent, exigere poterunt, et licite recipere a domibus quas visitant, etiamsi non distant a domibus visitatis ultra duas dietas.

LVIII. Porro, quando plures domus

continuae visitabuntur, expensae totius itineris visitationis dividuntur per domos visitatas, earum scilicet onere sic per dictas domos per visitatores partito, ut unaquaeque domus, quo ditior et remotior fuerit, eo amplius conferat in ratione expensarum. Quod si unica domus visitetur, solvat omnes expensas totius itineris in eundo et redeundo. Qui vero veniendo ad capitulum aliquas domos visitant, accipiant a domibus visitatis expensas illas dumtaxat quas occasione visitationis dixerint se fecisse. Visitatores etiam domum Carthusiae et vicinas ei domos, veniendo ad capitulum vel redeundo, semper visitent, ut discursus et expensae minuantur, nisi aliqua emergens et evidens utilitas aut necessitas aliter requireret faciendum.

Ordinatio anni MDCLXXIX « Visitatio domus Carthusiae fiet per deputandos singulis vicibus a capitulo generali iuxta usum antiquum, et in istâ visitatione talis forma servabitur: Visitoribus capitulum ingressis vicarius Carthusiae dicet *Benedicite*, et cum ventum fuerit ad praecipendum, praecipiet, addendo ex commissione reverendi patris. Scrutinio autem iuxta morem solitum perfecto, visitatores ad cellam reverendi patris pergunt, ut illi contenta in scrutinio referant, illumque ut moris est in illis domibus audiant, et postea procedant ad recitationem scrutinii, cui aderunt omnes, excepto reverendo patre; ea vero quae reverendum patrem expectabunt, referent ad definitorem praesentis capituli, cuius erit monere reverendum patrem his, quae sibi convenientia videbuntur. In ordinationibus autem, si quae apponenda sint in cartâ visitationis Carthusiae, consensus reverendi patris erit expetendus et exprimeendus.

LIX. Ceterum vestimenta, equitaturas, sellas, froena, calcaria, non debent visitatores de sumptibus visitationis habere (a), nisi contigerit casu aliquid ex

a) Intollerabilis ergo abusus esset, si sub quolibet praetextu, vestes acceptarent visitatores, vel commissarii, sive etiam pretium elocationis

his amissum esse, vel factum inutile. Tunc enim emendo rem aliam tanti pretii quanti res erat amissa, eodem pretio a dictis domibus exacto, damnnum passus se poterit servare indemnem.

LX. Visitatores in omnibus ostendant se, non quae sua, sed quae Christi sunt quaerere, ut, illà solà mercede contenti quam fidelibus servis Dominus re-promisit, regularem observantiam factis potius ostendant quam verbis doceant. In hospitibus tam ipsi visitatores et comitiva eorum, quam priores et ceterae personae Ordinis sint sobrii, compositi, et in suis dictis et factis disciplinati, nec suos famulos permittant insolescere, ut, de eà quae in eis est religione, etiam his qui foris sunt bonum exemplum praebant.

LXI. In donibus, quas visitant, summopere provideant ut in eis pacem salvà correctione et regulari disciplinà relinquunt; et ut quaestiones nullatenus capitulo, quas suo poterunt iudicio terminare, reservent, sed audiant eas et decident, quibus singuli priores et subditi obedire teneantur.

LXII. Ad haec sciendum visitatores in itinere, donec ad domos suas reversi fuerint, exercendam per se, quam aliis delegare non valent, habere plenariam in corrigendis excessibus potestatem, qua tamen occasione nullum a prioratu absolvant, nisi in casibus sicut praedictum est.

LXIII. Insuper quod semel a visitatoribus est prohibitum, vel iniunctum et ordinatum, intelligitur semper prohibitum, iniunctum et ordinatum, nisi per capitulum generale aut reverendum patrem vel aliam visitationem fuerit revocatum. Quaecumque autem de praecedenti cartà visitationis per sequentis

aequorum suorum aut servorum acciperent, ac si conductitii essent, venientque per capitulum generale puriendi tam dantes quam accipientes.

visitationis cartam non confirmantur, revocata censentur.

LXIV. Porro hortamur visitatores, ut, quantum fieri poterit, et nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emergerit qui per praesentia statuta decidi non possit, et qui necessario novam ordinationem exigit, ab ordinationum multiplicatione onerosà abstineant. Quod si animadverterint aliquid, ex his quae in statutis habentur, non observari, de hoc non faciant ordinationem, sed praecipiant illud observari, sic dicendo: « Talis paragraphus talis capituli exacte, et diligenter observetur ». Quae autem per duas continuas visitationes fuerint ordinata et confirmata, ea per vicarium domus visitatae in libro ad hoc praeparato describantur, et legantur in conventu, quoties carta, per quam confirmata fuerunt, legetur.

LXV. Universaliter visitatores habeant eandem auctoritatem extra actum visitationis, excepto quod non possunt procedere ad aliquam poenam vel poenitentiam in priorem, et quod personaliter non possunt accedere ad domos suae visitationis¹ subiectas pro provisionibus faciendis ultra ordinariam visitationem, nisi vocentur per priorem et conventuales aut partem eorundem conventualium, pro necessitate aliquà super annum emergente, quae visitationem expectare absque incommodo non potest, aut pro dividendo conventu, quando, occasione bellorum, vel ignis, vel tempestatis, vel alià huiusmodi, est dividendus, aut ipsi visitatores iudicent iustis et urgentibus causis debere accedere, nec, nisi personaliter accedant, posse recte et plene providere. Tunc enim poterunt accedere, et absque alià speciali commissione providere occurrenti negotio, et, si expedire iudicaverint, ipsam etiam

¹ Aaptus lege *visitatione* (n. r.).

in formâ Ordinis visitare, et de factis per eos plene reverendum patrem quamprimum commode poterint informare.

LXVI. Officiales, etiam inferiores priore, non possunt insituere vel destituere extra actum visitationis (a), nisi aut ad hoc indicantur[†] per priorem, vel eis legitime constet de crimine alicuius officialis; aut nisi querelae conventionalium, quas ipsi iustas esse indicaverint, venerint ad eos contra aliquem officialium, et prior, pluries monitus per dictos visitatores; neglexerit providere, aut non reddiderit iustam de eo rationem.

LXVII. Visitatores etiam ordinarii non poterunt extra actum visitationis revocare, moderari, suspendere vel impedire ordinationes factas per extraordinarios visitatores, sed, si indicant eas aut aliquam earum esse ex certis causis incommodam, ipsi, vel conquirentes de huiusmodi ordinationibus, allegent causas suas reverendo patri, qui scribet ad extraordinarios causas allegatas contra eorum ordinationes, et, postquam responsum eorum acceperit, faciet quidquid expedire iudicaverit.

LXVIII. Visitatores etiam poterunt et debent extra actum visitationis dare operam ut ordinationes, per se sive per capitulum factae, executioni mandentur, eas autem quas ipsi fecerint, emergente novâ causâ necessariâ dumtaxat, et non aliter, poterunt extra actum visitationis moderari, aut suspendere, vel etiam immutare, ita tamen quod teneantur omnino fideliter significare quamprimum commode poterunt reverendo patri quaecumque de dictis ordinationibus aliquo modo immutaverint.

LXIX. Visitatores singularum provinciarum habent auctoritatem capituli generalis in omnibus casibus in quibus

dictum capitulum expectare non possunt, aut interim reverendum patrem consulere (a), excepto quod nullus eorum in facto propriae personae aut domus suae possit auctorizare, nec dare licentias exeundi personis in domo suâ habitantibus, ad alias domos Ordinis; sed suus convisitor hoc facere potest. Potest tamen visitator principalis, urgente causâ rationabili, professis domus sui prioratus alibi hospitantibus dare licentiam redeundi ad domum suam, aut eundi ad aliam domum.

LXX. Mortuo visitatore provinciae alicuius, vel amoto, auctoritas, a capitulo generali visitatoribus tradita, transit et remanet apud convisitorem, et non transit ad defuncti vel amoti successorem. Qui quidem convisitor hoc casu, sicut et visitator quilibet, potest sibi assumere priorem vel monachum, quem voluerit, de suâ tamen provinciâ, pro actu visitationis exercendo, donec aliter super hoc per sequens capitulum aut reverendum patrem provisum fuerit.

LXXI. Similiter visitatore principali existente extra provinciam, aut taliter infirmante quod non possit vel personaliter accedere vel aliter bene providere, convisitor in omnibus, quae commode et citra periculum vel detrimentum differri non poterunt, habet visitatoris auctoritatem; si tamen possit habere aliquo modo consilium ipsius, nihil agat sine ipsius consilio.

LXXII. Cum aliquae domus Ordinis nostri inter se habeant discordiam, quae iniuriam patitur, significabit visitatoribus provinciae illius, qui, auditâ utrâque parte, planâ, et sine magnâ iuris solemnitate, discordiam terminabunt. Si vero domus alterius visitorum cum aliquâ domo Ordinis habeat discordiam, do-

a) Vide num. vi cap. iii.

† Forſan inducantur (R. T.).

a) Ibi habes quid mortuo reverendo patre fieri debeat donec alter ei succedat.

mus, quae iniuriam patitur, significabit reverendo patri Carthusiae, qui destinabit eis duos priores, qui similiter discordiam suo iudicio terminabunt. Quod si aliquis prior discordantium fuerit contumax in observando quod fuerit definitum, careat missa, nisi forte pro sepeliendo mortuo, vel pro novitio professionem facturo, et hoc usque ad futurum capitulum. Monachi vero et conversi contradictores teneant cellam pro carcere, et ordinem in victualibus.

i. Cum Dominus praeceperit non transferendos terminos, quos statuerunt patres nostri, timendum nobis est, ne, terminos regulariter vivendi a patribus nostris nobis traditos notabiliter transferendo, huius praecepti transgressores a Domino iudicemur.

ii. Si quis autem terminos nostrae religionis translato, licet ex prudenti moderatione, dubitet, domni Guigonis prioris Carthusiae consuetudines seu statuta legat, et tunc scire poterit quod nostra, quae nunc est conversatio, a patrum nostrorum conversatione in abstinentiis et quibusdam aliis dissentiat. Unde timendum est et sollicite praecavendum ne ad statum laxiorem, quam nunc est, in processu temporis inclinetur.

iii. Sed sicut in Esdra legitur, quod in transgressione primâ fuit manus principum, sic hodie nostrae transgressionis causa esse posset remissio vel negligentia quorundam priorum (*): negligentia,

*) *Ordnatio anni MDCXXI.* — Cum magno animi dolore intelleximus in quibusdam Ordinis domibus per negligentiam superiorum disciplinam regularem tepescere, nec non statuta, ordinationes et quasdam apostolicas constitutiones negligi; ideo huic malo, ne longius serpat, mederi cupientes, hortamur in visceribus Christi omnes superiores, ut maiorem posthac zelum ostendant ad tuendam in suis domibus statutorum divinique cultus observantiam, mandantes patribus visitoribus, ut, quos deinceps, post

lia, quia videntes delinquere subditos non corripent vel eis debitam disciplinam non imponent; remissio, quia sibi a subditis in subventionibus corporis nimis propitiis dum misericordes videri vellent et remissi fierent. Audiant, si qui huiusmodi sunt, quoniam propter peccata populi in Numeris iussi sunt a Domino principes suspendi; et in Ezechiele sanguinem subditorum de manu pastorum Dominus se requirere comminatur.

iv. Quid autem censendum esset de his, quibus labor videretur esse cum fratribus, delectabile vagari exterius, terram circumirent, aliena negocia tractarent, et tractanda susciperent, et sic gregem sibi creditum non custodirent? custodiat eum, qui custodit Israel. Iste clamat Zacharias propheta: O pastor, et idolum derelinquens gregem! Qui enim derelinquit, pastor est solo nomine, idolum in utilitate. Si qui eiusmodi sint, ipsi viderint, quam rationem de grege sibi credito Domino reddere poterunt.

v. Quanta autem deberet intervenire necessitas antequam exeundum esset foras et per saeculum evagandum, obtentâ etiam dispensatione super licentiâ exeundi, volentibus attendere satis apparet ex hoc solum, quod prior Carthusiae nunquam terminos eremi suae egreditur (a); unde, cum unus et idem ordo uniformiter et indissimiliter viduas monitiones specialiter eis in scriptis factas, circa praemissa notabiliter deliquisse legitimeprehenderit, omnimodo eos ab officiis absolvant.

† Comma istud lectori corrig. dimittimus (n.r.).

a) Extat antiqua declaratio, ubi usus observari et observandi circa terminos istos exprimitur, quae est de anno MDCCLVIII; ibi etiam videtur qualis semper fuerit usus reverendorum patrum circa novas possessiones limitibus Carthusiae contiguas, quae per tractum temporum ipsi obvenerunt, quibus inspecto reverendi patris semper utilis fuit et erit: extat etiam ordinatio MDCLXVIII, qua usus iste explicatur.

deatur observari debere a professoribus suis, nos alii, qui carthusiense propositum suscepimus, a quo et Carthusienses nuncupamur, quare tam de facili exeamus, nisi iusta instet necessitas et super hoc dispensationes procuremus?

vi. Utinam attenderemus omnes et adhuc maxime odibile veris eremitis vagandi per mundum officium, proprium ipsorum evagantium periculum, suorum subiectorum iacturam et praëiudicium (quibus priores inter cetera, quae eis debent quietis et stabilitatis et aliorum nostrae religionis exercitiorum, praebere debent se ipsos in exemplum), ultimo intuentium scandalum a quibus sanctuarii lapides, non quilibet, sed etiam angulares, aliorum scilicet capita, idest priores, in capite platearum dispersi, opprobrio habentur et contemptui: qui si in intimis, in abscondito faciei Domini starent, digni multâ reverentiâ haberentur. Unde, quantum propter hoc maxime vilesceret Ordo noster etiam apud saeculares, in promptu est videre. Unam ergo id attendant, qui, tamquam pro nihilo habere et quasi ludum existimare volentes Ordinem nostrum, in hoc et in aliis parvi penderent propositum quod susceperunt.

vii. De vestibus etiam et de equitatis accuratis et pretiosis commune capitulum, cui, sicut promisimus, obedire tenemur, frequenter admonitiones fecit et multa instituit, unde nulla posset admitti excusatio, si reperirentur quidem¹ apud nos, qui, nitentes in vestitum, spreto capitulo, et per consequens spreto Deo, cuius erga nos ipsum capitulum agit vices, spretâque propositi nostri censurâ, quae, quanto propositum asperius subivimus, tanto ad attritionem et humilitatem vestium et universorum quae ad usum nostrum pertinent utili-

¹ Potius lego *quidam* (R. T.).

tatem¹, abiectionem et paupertatem super omnes alios monachos nos adstringit, aut qui, obliiti sanctae rusticitatis et arrepti propositi, in his et aliis multis lactiniis contra sobrietatem et paritatem Ordinis nostri complacerent sibi in confusionem sui ipsorum, et Ordinis Carthusiensis ignominiam et opprobrium, imo hi pro maximâ parte iudicarentur non tantum enervasse eremiticum rigorem, sed etiam propter superfluitatem et multas adinventiones talium nostrarum eremorum loca sibi non sufficerent ad expensas: unde forsitan quidem, ad ea, quae non expediunt nec conveniunt, imo quae nec nobis licent, mitterent manum, hoc est ad evagationes crebras per mundum (a) propter quaestus et occasiones multas calvas², ad dilationes⁴ terminorum et plerumque ad redditus extra quibuslibet dispensationibus capessendos.

viii. Et quoniam talia multa aliquoties attentata sunt contra vota nostra, et adhuc attentari possent, generale capitulum, quod ob tenorem et stabilitatem et correctionem antiqui carthusiensis propositi, et eorum, quae primi patres nostri scripto vel consuetudine religiose servabant, institutum est, et quod habet curam animarum nostrarum, firmiter iniungit universis et singulis tam praelatis quam subditis, ut, cum noverint inordinatos excessus, vicissim se se charitative fortiterque, discrete tamen et in spiritu lenitatis, reprehendant, et hoc maxime faciant antiquiores, licet omnes teneantur ad correctionem fraternam, nisi forte verisimiliter cre-

a) Vide ordinationem anni MDCCLXXXVIII in fine huius capituli *Insequentes speciale mandatum, etc.*

¹ Forsan *vilitatem* (R. T.).

² Forsan *quidam* (R. T.).

³ Sic edit. Main. (R. T.).

⁴ Forsan *dilationes* (R. T.).

derent non proficere, vel peius aliquid evenire. Quod si emendatio non sequatur, denuntiatur primo visitoribus, et si ipsi non providerint, tum demum reverendo patri Carthusiae vel capitulo generali, alioquin communicarent peccatis alienis.

De modo reprehendi, et de quibusdam apud nos vitandis et fugiendis.

IX. In conventu non reprehendatur prior a subditis suis, nisi coram visitoribus, nec procurator a laicis, nisi coram priore suo. Si clericus aut laicus aliter priorem reprehenderit in conventu, clericus careat colloquio claustrii, et laicus sit extra conventum, donec prior eorum emendationem cognoscat.

X. Si laicus, nisi coram priore, procuratorem reprehenderit in conventu, sit extra conventum; sed post duos dies reddatur ei conventus si promiserit emendationem, ad prioris arbitrium.

XI. Procuratorem vero quilibet ex monachis reprehendere potest.

XII. Quod si quacumque occasione praedictae reprehensiones vel denunciationes omissae fuerint, tam omittentes quam excedentes sciant se de suo contemptu et negligentia rationem districto Iudici reddituros.

XIII. Verumtamen super praemissis et multis aliis quae numerare non sufficimus, quae contra propositum et institutum nostrum possent attentari, unusquisque studeat et labore consilium et remedium apponere, prout poterit, et Dominus dabit.

XIV. Nullus prior, monachus vel conversus nostri Ordinis in itinere constitutus mantellum saecularem seu capam a capitulo separatam portare praesumat, nisi propter imminuentia pericula vitanda; alioquin per capitulum generale vel visitatorem iuxta casus et personae exigentiam puniatur.

XV. Ad conservandam Ordinis hone-

statem, inhibemus omnibus et singulis subditis nostris, ne scienter et malitiose secreta Ordinis, sive status et defectus personarum et domorum eiusdem, ex quibus mala opinio vel sinistra suspicio seu diffamatio apud audientes oriri posset, alicui personae ecclesasticae vel saeculari, quae de nostro Ordine non sit, aut alicui etiam novitio, verbo, scripto, nuntiis, nutu vel signis, aut alio quovis modo revelare praesumat. Qui contrafecerint, a tanto reatu absolvi non possunt, subditi videlicet nisi per proprium priorem, nec prior nisi per vicarium, cum iniunctione salutaris poenitentiae. Quam quidem prohibitionem et poenam ad priorissas et moniales nostri Ordinis et vicarios earum extendi volumus. Et nihilominus, si tales de revelatione huiusmodi convicti fuerint, praeter duas abstinentias in pane et aqua, iuxta casus exigentiam puniantur, et quantum fieri poterit ad restitutionem famae cogantur. Et eadem causa, cum prior contra subditos vel e contra subditi contra priorem de statu domorum et personarum Ordinis aliqua scribere volunt et scribant, ex quibus aliqua suspicio et sinistra opinio contra Ordinem, domos et personas praedictas oriri posset, nulli super hoc scribant, nisi capitulo generali, vel reverendo patri, aut alteri ex visitoribus provinciae, qui possunt super hoc providere.

XVI. Nulla persona Ordinis nostri, praeter priores et procuratores, monialium vicarios et priorissas, sigillum vel signum habeat ad sigillandum, aut litteras seu quaelibet munuscula dirigat vel recipiat, nisi prius licentiam habuerit a praesidente. Prior autem omnes litteras aperiat et legat, tam eas quas sui monachi vel conversi mittunt, quam eas quas recipiunt; exceptis litteris quas

† Edit. Main. legit *quam* (R. T.).

scribunt capitulo generali, vel reverendo patri, vel visitoribus provinciae, et quas ab eisdem recipiunt.

xvii. Nulla domus Ordinis pro missis anniversariis, tricenariis, aut aliis divinis officiis et Ordinis beneficiis ad tempus vel in perpetuum celebrandis, pecunias, aut aliquid aliud temporale, interveniente pacto, recipere praesumat, aut pro eis se et domum suam aliquantulum obligare, absque licentiâ reverendi patris.

xviii. Nulla etiam persona Ordinis, per se aut quamvis aliam interpositam personam, pro missis et aliis praedictis officiis et beneficiis, pecunias, etiam gratis oblatas, vel aliquid aliud ad suos usus convertendum, sub poenâ disciplinae generalis, recipiat; sed si quid piâ fidelium devotione offeratur, illud cum gratiarum actione, cessante omni pacto, recipiatur, et ad usum et commodum non illius cui offertur, sed totius communitatis convertatur, ad prioris arbitrium. Quod si prior in hoc excesserit, visitorum arbitrio puniatur.

xix. Ludos manuales et instrumenta musica librosque universos discantus, seu cantus figurati, interdicimus universis, et si quae huiusmodi unquam inveniantur in aliquibus domibus, priores omnino ea auferant.

xx. Omnes personae Ordinis vitent et fugiant parentum visitationes, conversationes et carnales affectiones: alioquin pro modo culpae puniantur.

xxi. Et quoniam sunt interdum quidam, qui nullâ re magis videntur delectari, quam colloquiis et conversatione saecularium et aliorum qui de Ordine nostro non sunt, aut etiam conversorum et famulorum, seu mercenariorum domus, ordinamus, ut, si tales bis vel ter in privato, et semel aut bis publice a priore in capitulo moniti, ut

se emendent, se plene non emendaverint, si officiales sunt, absolvantur ab officiis, alii vero colloquio conventuali, minutionibus et spatiamientis priventur; et si nec sic quidem se emendaverint, quoties in hoc deliquerint, toties priventur vino aut pitantiâ, aut etiam gravius arbitrio prioris puniantur. Nec in hoc priores sint remissi vel pusillanimes, quoniam tales sibi et aliis graviter nocent, et totam domum perturbant et scandalizant.

xxii. Monachi, causâ devotionis, pietatis, recreationis, visitationis parentum, aut quavis aliâ causâ, terminos suos nullatenus excant.

xxiii. Qui inter se pacem et concordiam per contentiones et rixas violare praesumpserint, et saepius admoniti cessare noluerint, per domos Ordinis, visitorum iudicio, dividantur. Quod si unus solus nimis fuerit seditiosus, iudicio prioris aut visitorum ibidem puniatur. Qui enim inter se concordiam non habent, Deum pacatum habere non poterunt. Et iuxta dictum beati Cypriani, tales, etiamsi occisi in confessione nominis Christi fuerint, macula eorum nec sanguine abluitur.

xxiv. Qui fratrem suum vel etiam conversum aut saecularem mentiri dixerit, aut ei malum aliquod imprecatus fuerit, vel etiam contumeliam irrogaverit, iuxta modum culpae modum sustineat disciplinae.

Ordinatio anni MDCLXXXVIII: « Insequentes speciale mandatum SS. D. N. Innocentii Papae X, reverendo patri Carthusiae sub datâ Romae xx decembris anni MDCLII directum, prohibemus omnino, ne officiales domorum Ordinis fixum in quibuscumque grangiis aut obedientiis extra monasterium habeant domicilium, sed tantum illuc accedant, ibique remaneant quantum negotia ibidem ab ipsis personaliter gerenda aut dirigenda requirunt, et non amplius; commendantes visitoribus

provinciarum, ut super hac re sollicite invigilent, nec ullae unquam admittantur excusationes, nisi urgens aliqua necessitas ad tempus id exigat, de qua etiam necessitate informationem capiant et redigant in scriptis, quasi rationem in sequenti capitulo generali de hoc reddituri. Hac vero necessitate transactâ, aut negotiis expeditis, officiales ad observantias regulares in monasterium redeant, sciantque tam priores domorum quam visitatores provinciarum, quod, nisi in his omnimodam adhibeant diligentiam, damna inde Ordini et animabus sibi creditis a Deo obvenientia in caput illorum, tum in Dei iudicio, tum in capitulo nostri generalis censurâ, retorquebuntur, hancque ordinationem in omnibus locis servari mandamus. Similiter ne abusus ex officialium ad externa multiplicatione oriantur, prohibeas, ne ulla fiat nova officialium creatio absque speciali licentiâ capituli generalis aut reverendi patris. Si vero nunc reperiantur superflui, mandamus visitatoribus, ut curent ad pristinum et necessarium numerum, quamcivis commode poterit, restitui, illorum etiam quoad hoc onerantes conscientiam, quasi de hac re rationem districte iudici reddituri, atque etiam capitulo generali ».

I. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti de inconvenientiâ, de manu violentâ, de furto, proprietate, rebellione, inobedientiâ, infamatione criminis, quod quis obicit nec probare potest, de magisterio conspirationis, necnon de frequenti seminatione discordiæ, et qui minantur ignem vel mortem, et qui domum vel personam Ordinis coram quocumque iudice ecclesiastico, non tamen Sanctâ Sede, vel sæculari in ius traxerint, vel trahi fecerint, pro modo criminis carceri perpetuo vel ad tempus intrudantur. Et propterea singulae domus Ordinis carcerem habeant competentem, non tamen inhumanum et periculosum vitæ, in quo ad augendam ¹

¹ Legerem agentam (h. r.).

poenitentiam prædicti recludantur, et ad hoc agendum obedire superioribus subditi teneantur; ipsi autem carceri, quantum fieri poterit, sacellum contiguum habeatur, ubi missa celebrata festivis diebus possit ab incarcerato audiri.

ii. Propter levem tamen percussionem in laicum nullus incarceretur, sed iuxta modum culpæ a priore puniatur. Quæ autem sit levis percussio a priore definiatur. Ceterum si prior dubitaverit quæ sit gravis vel levis percussio, exanimatum modum eius in conventu monachorum mittat visitatori, qui discernens utrum gravis seu levis sit percussio, quidquid mandaverit teneatur. Et admonemus priores ne percussionem iudicent esse levem, nisi evidenter apparuerit esse levis.

iii. Si qui in re aliquâ, ultra duodecim solidos non valente, furtum commiserint simul vel per partes, non incarcerentur, sed arbitrio prioris puniantur. Si qui vero in re aliquâ vigintiquinque solidos valente, nec tamen excedente, furtum commiserint, incarcerentur ad tempus pro arbitrio prioris: hoc ipsum de proprietariis fiat. Si qui vero fures et proprietarii ultra valorem vigintiquinque solidorum furtum aut proprietatem commiserint, postquam id constiterit, perpetuo carceri intrudantur, donec per capitulum generale inde educi mereantur.

iv. Similis poena falsariis, et convictis de incontinentiâ, incendiariis et homicidis statuitur. Si quos autem de incontinentiâ convictos contingat de carcere educi, nullo modo in domibus, in quibus fuerint convicti, remaneant, si commode alibi locari possint. Porro quicumque de quacumque indicibili incontinentiâ convicti fuerint, vel publice confessi, perpetuo carceri mancipentur sine ullâ spe liberationis.

v. Quaecumque persona Ordinis falsificaverit sigillum aut litteras capituli generalis, aut reverendi patris, poenâ falsarii et criminorum puniatur, et sit perpetuo inhabilis ad quascumque obedientias, sine spe alicuius restitutionis.

vi. Nullus scienter vel opinanter, per se vel per alium, praesumat litteras recipere, portare vel mittere, aut nuntiationis verbo tenus facere, quae directe vel indirecte esse possent contra bonum pacis, et principes vel quoscumque alios magnates aut praelatos ad indignationem provocare. Si prior vel vicarius monachorum contrafecerit, ab officiis absolvantur; si subditus, poenam criminorum sustineat donec per capitulum generale relaxetur.

vii. Nulla persona Ordinis infantem de sacro fonte levare praesumat, aut eum, nisi in casu inevitabilis necessitatis, baptizare. Quod si prior aut quivis alius officialis contrarium fecerit, absolutionis a suis obedientiis, ceteri disciplinae generalis, donati vero expulsionis poenam sustineant.

viii. Artem alchimiae, seu quintae essentiae, nulla persona Ordinis per se vel per alium in domibus Ordinis aut alibi exercere praesumat, aut exercentibus consilium vel auxilium praestare, aut ubi illam exercent interesse, seu instrumenta artis penes se habere et custodire, sub poenâ, quoad priores et ceteros officiales, absolutionis a suis obedientiis et perpetuae inhabilitatis ad eas, quoad monachos, disciplinae generalis, quoad donatos, expulsionis Ordinis.

ix. Unicuique liceat quaecumque reclamare, appellare et scribere ad Sanctam Sedem, iuxta decretum sacrae Congregationis particularis eminentissimorum dominorum cardinalium ad examinandam praesentem collectionem statutorum deputatae, emanatum sub die XIX

martii MDCLXXXV, praedictaque facultas pro repetitâ habeatur in quacumque parte praesentium statutorum, in qua fit mentio de recurso ad Sanctam Sedem. Nemo tamen possit sine licentiâ reverendi patris, aut capituli generalis, aut Sedis Apostolicae, curiam adire; quod si quis contrafacere praesumpserit, incarcerationetur, et pro modo culpa puniatur (*).

x. Quicumque statutis capituli rebellis, vel cum munere reprehensor extiterit, et qui priori aliquid iubenti fuerit inobediens, aut perverse obediens, et si hoc ipsum conversus fecerit procuratori, et commonitus emendare noluerit, ordinem in victualibus teneat (a), et cellam habeat pro carcere. Et si post admonitionem tertiam per intervalla dierum factam obstinatus permanserit, pro modo delicti carceri mancipetur et puniatur.

xi. Si quis prior sufficienter monstrare potuerit quod ex subditis suis duo pluresve inter se vel cum saecularibus conspiraverint, id est ex invidiâ, odio vel malitiâ ad invicem concordaverint ad fabricandum aliquod malum contra aliquem, seu ad persequendum eum malitiose, tales in eadem domo puniantur a visitoribus: vel, si prior viderit expedire, causam scribat reverendo patri, qui cum sui conventus consilio rescribet ei disciplinam.

*) *Ordinatio anni MDCLXXXV.* « Ordinamus ut quicumque ad Carthusiam romanam sine licentiâ inordinate accesserint, non recipiantur, nisi ad carceres, ad formam statutorum, nec inde educantur inconsulto reverendo patre: et, ut eiusdem Carthusiae romanae indemnitati prospiciatur, praecipimus ut expensae et alimenta et viatica a domo professionis fugitivorum refundantur eidem Carthusiae romanae; et praesentis decreti executionem visitoribus provinciarum committimus ».

a) Vide infra sensum nuntii loci, num. XII.

xii. Si quis unquam reperiretur inter nos, qui impie iurando in verba de Deo, seu sacramentis, vel Sanctis eius turpia sive contumeliosa prorumperet, impietate verborum diligenter pensatâ, tamquam execrabilis et blasphemus, prout casus exegerit, poenae subiaceat graviori. Si quis vero quae dicit iurando simpliciter *per Deum, per fidem suam, per Christum, sic Deus me adiuvet*, aut simili modo, audiente uno vel pluribus, affirmaverit, graviter puniatur, et si hoc pro consuetudine fecerit, adhuc gravius puniatur. Idem censemus de eo, qui verba et sententias sanctae Scripturae converterit vel torsi ad vana et scurrilia verba.

xiii. Prior per contumaciam et rebellionem recedens ab obedientiâ et professione Ordinis, ipso facto est depositus, et criminorum poenâ dignus.

xiv. Si crimen, pro quo carceris irroganda est poena, probatione indigeat, nec per nostros probari queat, saeculares idonei recipi possunt in testimonium. Quod si probari omnino nequeat, nemini dicatur, nisi visitatoribus, priori, et illi qui suspectus habetur, sub forma tamen fraternae correctionis, et non accusationis, si prior hoc approbaverit. Ceterum prior et visitatores districte prohibeant, ne illud cuiquam alteri manifestetur. Si quis contrafecerit, ac si in probatione defecisset, iudicetur.

xv. Criminosi per solum capitulum generale aut reverendum patrem possunt e carcere educi.

xvi. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti, etiam postquam e carcere sunt educti et omni disciplinâ absoluti, loco et activâ ac passivâ voce careant, nisi eis expresse fuerit restituta per capitulum generale aut reverendum patrem.

xvii. Criminosi, postquam educti sunt

de carcere, quadraginta diebus comedant ad terram super asserem nudum mane et vespere, computatis diebus quibus communicaverunt in conventu, vel episcopus aut aliqua insignis persona comederit in refectorio, in quibus ad terram non comedant, et per annum integrum generalem teneant Ordinis disciplinam. Verumtamen priores poterunt pro qualitate criminis et personae duas has poenas moderari, non tamen omnino relaxare, et in hoc non sint nimis faciles.

xviii. Disciplina autem generalis Ordinis (de qua in statutis saepius fit mentio) talis est. Quicumque hanc incurrunt, quamdiu in eâ sunt constituti, semper sunt novitii et carent colloquio in conventu: singulis diebus capituli disciplinas recipiunt, exceptis diebus quibus communicaverunt vel communicare debent. Tales etiam non habent vocem in capitulo, vel alibi in conventu, nec contra aliquem, nec obedientiam, scilicet prioratum, vicariatum, procurationem, sacristiam, donec per capitulum generale aut reverendum patrem a tali disciplinâ liberentur.

xix. Ordinem vero tenere est feriâ secundâ et quartâ pane et coquinâ esse contentum, feriâ tertiâ et sabbato, pane, vino et coquinâ; feriâ autem quintâ, et diebus capituli, et festis duodecim tetionum, more conventus, abstinentiâ Ordinis, nisi manifesta necessitas interdicat, etiam observatâ.

xx. Criminosi a primo die incarcerationis eorum, et deinceps per sex menses, habeant dimidiam portionem panis conventualis, et utantur vino familiae aut cervisiâ: de pane vero familiae, quantum necesse fuerit, detur eis. Porro in festis capituli eis victualia sicut et conventui ministrentur. Ferialibus autem diebus, aliquid iudicio prioris eis ex

gratiâ ministrari poterit. Veruntamen si quis in carcere positus nolit crimen suum fateri et emendare, pane et aquâ dumtaxat sustentetur, donec respiciat (a).

XXI. Si quis in aliquâ provinciâ Ordinis crimen commiserit, et de eo convictus fuerit, visitatores mittant aut porrent ad capitulum nomen eius.

XXII. Insani et dementes non statim coniciantur in carcerem vel vincula, nisi verisimiliter timeatur de inferendo gravi scandalo vel damno sibi aut aliis, sed mitius tractentur iuxta qualitatem insaniae.

P. fugi vis.

XXIII. Monachus, qui sine licentiâ reverendi patris vel capituli generalis domus suae terminos exierit, nisi ad suscipiendos ordines, ad quod tantum extra limites a priore suo mitti potest (b), ipso facto pro fugitivo habeatur.

XXIV. Monachi qui per priores suos simulate instituuntur procuratores, ut hoc medio ad medicos, vel ad visitandum parentes vel amicos, aut aliâs pro eorum recreatione et voluntate a domibus exeant, et inde postquam sunt reversi absolvuntur, a visitoribus tamquam fugitivi iudicentur, et prout casus exigent, puniantur.

XXV. Priores et vicarii monialium suos fugitivos et apostatas ad se redeuntes recipiant; redire vero nolentes cum omni diligentia requirant. Omnibus etiam et singulis prioribus, rectoribus et procuratoribus nostri Ordinis in sanctae obedientiae merito iniungimus, quatenus, quos ex Ordine nostro monachos si

a) Circa criminosos et incorrigibiles, etiamsi non sint fugitivi aut apostatae, consulendum est decretum sacrae Congregationis Concilii, SS. D. N. Urbani PP. VIII iussu editum die XXI septembris anni MDCXXIV, et ibi reperietur quid fieri possit ne ovis pestifera alias inficiat.

b) Vide cap. x tertiae compilationis antiquae, fol. 2 recto.

aut conversos fugitivos et apostatas sciverint et invenire potuerint, illos, si sponte ad obedientiam redire noluerint, etiam invitos capiant et firmis intrudant carceribus, nec relaxent, donec a tunc sequenti capitulo, vel interim a reverendo patre in mandatis habuerint, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio utriusque brachii ecclesiastici et saecularis. Et in hoc fiat diligentia possibilis pro Dei et Ordinis reverentia et animarum salute, nec parcatur laboribus et expensis de quibus fiet et fieri mandabitur in tunc sequenti capitulo plena et integralis refusio, sic quod domus nullum ex hoc detrimentum patiatur.

XXVI. Et nihilominus, ne forte priores et procuratores praedicti, timentes eorum detentione et custodia gravari, exequi postponent mandatum huiusmodi, conceditur eis auctoritas et licentia, ut, postquam eos ceperint, si professi sui non fuerint, et eos apud se retinere noluerint, vinetos et sub fida custodia deducere vel mittere possint ad domus suarum professionum, vel ad domos unde exierint; dum tamen neutra istarum distet ultra tres dietas. Quod si forte ipsi vel alter ex eis mandatum huiusmodi, quod possent adimplere, neglexerint, contempserint, dissimulaverint aut distulerint, et pariter officiales domus illius, quae missos ad eam recipere noluerit, in sequenti capitulo suae contumaciae poenas luent.

XXVII. Si vero aliqui ex eis fugitivos seu apostatas huiusmodi receptaverint seu occultaverint, vel eis ad continuationem suae fugae vel apostasiae per se vel per quancumque aliam personam interpositam quovis modo dederint auxilium, vel qui eis pecunias mutuo, dono, vel aliâs concesserint, a suis obedientiis absolvantur; monachi, conversi et donati si hoc fecerint, incarcerentur,

nec domus suae professionis ad restitutionem mutuatarum pecuniarum teneatur.

xxviii. Apostatae autem criminosi, iuxta regulam sancti Benedicti, post tertiam apostasiam non sunt amplius requirendi, sed nec in Ordine recipiendi (a).

xxix. Fugitivi ad aliquam domum Ordinis sponte venientes, si criminosi non fuerint, idest si nec commisso crimine fugerint, nec fugiendo commiserint, si infra quinque dies redierint, primo reconcilientur, deinde clament culpam suam praesente conventu misericordiam postulantes et emendationem promittentes, et postea quindecim in capitulo recipiant disciplinas, et diebus totidem comedant ad terram in refectorio super asserem nudum, nisi ex aliquâ causâ rationabili prior hanc poenam moderandam censuerit.

xxx. Qui vero ultra quinque dies redire distulerint, de cetero, quodcumque redierint, non recipiantur, nisi ad ad carceres, a quibus tamen, si criminosi non fuerint, nec secundo iam fugerint, priores eorum, de consilio conventus, poterunt illos educere quando videbitur expedire; educti vero viginti in capitulo recipiant disciplinas, et per viginti dies comedant ad terram, et per annum generalem Ordinis disciplinam sustineant, nisi ex aliquâ causâ rationabili prior has poenas moderandas iudicaverit.

xxxi. Qui, cum semel reconciliati fuerint, amittant, quantum ad locum, annos quos extra Ordinem nostrum expenderunt, illique tantum anni, quos in Ordine fecerant, reddentur eis. Si autem bis reconciliati fuerint, omnium quos invenerint, semper ultimi erunt.

xxxii. Fugitivi autem criminosi, qui vel

(a) Exiat decretum SS. D. N. Urbani PP. editum, de quo supra num. xx.

crimine commisso fugerint, vel in fugâ crimen commiserint, quodcumque redierint, nunquam nisi in carceres recipiantur, a quibus non possunt nisi per capitulum generale aut reverendum patrem educi. Educti vero, criminosorum poenam, de qua dictum est, sustineant.

xxxiii. Fugitivi, dum e carcere educuntur, etiamsi criminosi non sint, nullo modo possint in eisdem domibus obedientiam habere sine expressâ licentiâ capituli vel reverendi patris. Possunt tamen priores, aut, eis absentibus, eorum vicarii, si volunt, eos retinere, aut remittere ad domos suarum professionum earundem domorum sumptibus et expensis.

xxxiv. Fugitivi, ad domum Carthusiae sponte venientes, pariter nec ibidem recipiantur nisi ad carceres, et nihilominus remittantur ad domum de qua fugerint, vel ad aliam, iuxta modum delicti puniendi.

xxxv. Apostatae ante omnia ad reassumendum habitum Ordinis compellantur, et deinde pariter reconcilientur, et ab apostasiâ, necnon ab excommunicationis sententiâ, quam ex dimissione habitus incurrunt, adhibitis testibus, absolvantur, iuxta formam in primâ parte praescriptam, et ut supra incarcerationentur. Et si crimen aliquod de reservatis Sedi Apostolicae commiserint, aut notam irregularitatis ex hoc contraxerint, ab aliquo ex prioribus ad absolvendum et dispensandum in casibus reservatis deputatis absolutionem et dispensationem obtinebunt, vel prior proprius ad reverendum patrem recurret. Ab aliis vero non reservatis Sedi praedictae, et etiam ab apostasiâ, poterunt praesidentes domorum, in quibus detinetur¹, auditâ eorum confessione, eos absolvere, et eis poenitentiam iniungere salutarem.

¹ Potius lege detinetur (R. T.).

XXXVI. Quando necesse fuerit ut de domibus propriis vel de domo in domum criminosi aliqui transmittantur, eundo et redeundo priores sui ministrent eorum conductoribus pecunias necessarias tam pro viatico quam pro ceteris sibi tradendis per priores domorum ad quas mittuntur, et scribatur dictis prioribus quanta pecunia fuerit eis ministrata. Missis vero pro disciplinâ non ministrentur equitaturae, nisi nimîa infirmitate cogente, nec, ubi sustentabuntur, eis beneficia spiritalia hospitibus dari solita conferantur.

XXXVII. Omnibus personis Ordinis nostri omnino inhibemus, eos per obedientiae votum obstantes, ne ad reges, principes vel alias potestates utriusque status, exceptâ Sanctâ Sede, ullâ unquam occasione recurrere aut confugere audeant, exceptis integerrimis dominis inquisitoribus in negotiis ad officium S. Inquisitionis spectantibus, cum, Deo gratias, Ordo noster sibi sufficiat, suisque gaudeat legitimis, iurisdictione competentis, et Summorum Pontificum indultis abunde provisus. Quod si qui contumaces fuerint et ad alias confugerint iurisdictiones aut potestates, tamquam Ordinis desertores poenâ criminorum puniantur.

XXXVIII. Nulla persona Ordinis supplicet domino Papae vel apostolico legato pro his qui ad Ordinem ex apostasiâ revertuntur pro dispensatione executionis suorum ordinum, sine licentiâ speciali capituli generalis aut reverendi patris; et quando talem volent obtinere licentiam, debent crimina in apostasiâ commissa significare.

XXXIX. Si quae nostri Ordinis personae professae, absque dispensatione apostolicâ sub bullâ plumbeâ concessâ, se transtulerint ad alias religiones, a suis prioribus seu superioribus repeti

possunt et debent per privilegia apostolica olim Ordini nostro indulta, alioquin negligentes a capitulo generali graviter puniantur.

XL. Poenas tam fugitivorum quam criminorum praedictas augebit capitulum generale vel minuet, per priores vel visitatores certificatum citra plus vel minus culpabiles vel emendatos vel in suâ malitiâ perseverantes. Reverendus autem pater potest reconciliare Ordini criminosos, servatâ Ordinis disciplinâ, quam poterit quandoque, si ei videbitur, moderari. Aliâs vero, prior etiam proprius eorundem, sine ipsius reverendi patris licentiâ, praeterquam in mortis articulo, facere hoc non potest, nisi prout dictum est.

XLI. Priores, qui scienter faciunt vel permittunt fugere de carcere incarceratos, cum possent impedire, ab obedientiis absolvantur. Alii vero, qui id fecerint, locum subeant evadentis, ad Ordinis voluntatem.

XLII. Quando apostata aliquis reconciliandus est, primo redditur illi habitus, si nondum illum habeat, et prior, adhibito secum uno vel duobus religiosiis, illum prostratum cum virgâ verberat super nudum, dicendo psalmum *Miserere mei Deus*, et respondente aliquo assistente, sed ipso criminoso tacente, quem psalmum sequuntur preces conformes absolutionis sicut in primâ parte continentur.

I. Ne ulla consuetudo, quantumvis longa, ullo unquam tempore contra praesentia nostri Ordinis statuta aut aliquam eorum partem praevaleat, declaramus quascumque consuetudines huiusmodi, scilicet contrarias his statutis, aut eorum alicui minimae parti, nihil omnino habere roboris vel auctoritatis, sed meras esse corruptelas ad magis gravandum eorum conscientias, qui ta-

libus utuntur. Quod si quis contra statuta praedicta consuetudinem aliquam pertinaciter allegare, aut eâ se tueri, et illam potius quam statutum sequi et observare voluerit, tamdiu vino et cervisia careat, donec statuto se conformaverit; et si eius contumacia maiorem poenam exigat, maiori poenâ puniatur.

ii. Et quia parum est statuta condere nisi sint qui ea tueantur, propterea omnibus et singulis visitatoribus, prioribus, rectoribus, vicariis monialium, et priorissis iniungimus, ut, reiectis consuetudinibus contrariis, circa statutorum praesentium observantiam in se et ceteris diligentius solito invigilent; cum in eis nihil iam sit praesentium temporum et personarum conditioni non accommodum et contemperatum, praesertim animae Deum timentis et carthusianae vitae institutum diligenti.

iii. Propterea nullus unquam praelatus transgressiones statutorum nostrorum in personis sibi subditis, pro favore earum captando, aut timore vel pusillanimitate aliquâ, negligat aut dissimulet. Nullus etiam licentias et dispensationes his statutis contrarias vel petat vel suis subditis dare praesumat, nisi in casibus necessitatis vel evidentis utilitatis, cum, teste divo Bernardo, dispensatio absque necessitate vel evidenti utilitate facta, non dispensatio, sed dissipatio et praevaricatio iudicanda sit, et priores non super patrum traditiones, sed super fratrum suorum transgressiones sint constituti.

iv. Omnes igitur iniunctam sibi ab Ordine curam fideliter impleant; quae apud eos reformatione, correctione et emendatione digna sunt, reforment, corrigant et emendent, zelum tenentes Eliae et constantiam Matathiae¹. Quod si quis visitator, prior aut monialium vicarius

¹ Edit. Main. legit *Mathiae* (n. 7.).

in corrigendis excessibus negligens et remissus, aut in licentias dandis nimis praesumptuosus et temerarius inventus fuerit, et monitus respicere noluerit, absolvatur ab officio, et alius in locum eius observantior instituitur.

v. Subditos vero omnes et singulos hortamur et monemus in Domino Iesu, ut postremam hanc statutorum editionem, summâ fide et diligentia et multo cum labore patrum Ordinis recognitam, suscipiant cum debita gratitudine et reverentia, et pro ipsius Dei amore, atque obedientia carthusianae professionis, pro sua etiam pace et consolatione, pro suorum denique animarum salute ac profectu, quaecumque in ea scripta sunt observare studeant. Praecepta quoque et monita salubria maiorum suorum, maxime praelatorum, qui vice Dei funguntur, cum omni mansuetudine audiant et impleant. Et si interdum erraverint ut homines, non sint in emendando pertinaces ut daemones, sed virgam disciplinae et correctionis patienter sustineant, suae professionis memores, ut salvi fiant.

vi. Praestet nobis omnipotens et misericors Dominus, ut nostrae professionis vota fideliter impleamus, suave nostrae servitutis iugum cum humilitate, charitate, patientia et perseverantia sustineamus, de virtute in virtutem sic proficientes, ut religionis optatum finem, et inde repromissam in fine mercedem percipere valeamus; eodem Domino cedente, qui sine fine vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen.

Explicit secunda pars novae collectionis statutorum Ordinis Carthusiensis. Hic autem sequuntur capitula tertiae partis.

CAPUT I. De divino officio fratrum laicorum.

— ii. De diebus festis, qualiter et quando a conversis observentur.

- CAPUT III. De disciplinâ fratrum, et quibusdam ad divinum officium eorum pertinentibus.
- iv. Quid eis dicendum sit pro defunctis.
  - v. Quis respondere debeat, et praesidere, et quomodo silentium debent fratres observare.
  - vi. De coquinario et dispensatore.
  - vii. De coquinario inferioris domus.
  - viii. De pistore.
  - ix. De sutore.
  - x. De fabro.
  - xi. De hortulano.
  - xii. De carpentario.
  - xiii. De agriculturâ et pecorum nutrimento.
  - xiv. De abstinentiâ et ieiuniis fratrum.
  - xv. De rasurâ et munitiõibus fratrum.
  - xvi. De vestitu fratrum et utensilibus cellae.
  - xvii. De novitiis et eorum professione.
  - xviii. De fratribus qui foras mittuntur.
  - xix. De consuetudinibus generalibus fratrum.
  - xx. De criminosis.
  - xxi. De fugitivis.
  - xxii. De donatis.
  - xxiii. De monialibus nostri Ordinis, eorumque vicariis et priorissis.

NOVAE COLLECTIONIS
STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS
TERTIA PARS.

I. Quae ad monachos pertinent explicatis, restat ut ea quae statum conversorum, donatorum, atque monialium concernunt Domino invante dicamus.

II. Laicos in nostram societatem admissimus (a), qui agriculturæ et pecorum nutrimento, ubi utile et commodum esse indicabitur, habitâ ratione temporum et locorum, et aliis corporalibus exercitiis, prout iniunctum eis fuerit, diligenter intendere debent.

a) Vide ordinationes annorum MDCXXXI et MDCXXXII, *Quia in quibusdam*, etc., *De cetero non recipiantur*, in fine huius capituli.

III. Voluntas autem ipsos laicos sic externis exercitiis occupari, ut etiam debitis temporibus non omittant spiritualia: ideo singulis diebus ad matutinas surgere debent. Horâ autem, qua surgendum est, in domo inferiori bis signum pulsetur, parvo interposito spatio: primo praeparentur, secundo ad ecclesiam servatâ gravitate convenient. Orationes dominicas pro psalmis habent, et de eis omnes horas, et totum, ubicumque sunt, complent officium.

IV. Intrantes ecclesiam, factâ debitâ inclinatione, detecto capite, in suis sedibus collocent, et unusquisque satagat, quantâ potest devotione, suas orationes dominicas pro matutinis ordinatas cum suis debitis caeremoniis persolvere, quamvis ibidem sit procurator praesens, quem non tenentur in suis caeremoniis imitari.

V. Qui vero habitant cum monachis in domo superiori, surgant ad matutinas monachorum, maneantque in choro conversorum, in quo suas matutinas persolvant, et usque ad finem matutinarum ibidem permaneant, nisi eis super hoc prior misericordiam faciat.

VI. Quotiescumque autem conversi audiunt divinum officium in domo superiori, monachos imitentur quoad regulares caeremonias; suas tamen orationes dominicas interim persolvant. Nec ipsi, nec donati, in ecclesiâ ullo tempore libros teneant, nec in eis legant: sed rosarium in manibus habeant, et ibi sua debita persolvant. Ad ecclesiam sine capitulo et veste oblongâ vel pelliceâ non eant.

VII. Officium beatissimæ Virginis Mariae, iuxta formam quae sequitur, dicere tenentur. Primo ad singulas diei horas singulas horas eiusdem Virginis, excepto completorio diei, praemittent, quod semper ante completorium de B. Maria est

dicendum. Ad matutinas de Dominâ, primo dicant flexis genibus et cum veniâ semel *Pater noster* et *Ave Maria*; deinde surgant et faciant signum crucis, et inclinent; postea erecti dicant viginti duobus *Pater noster* et totidem *Ave Maria* et *Gloria Patri*, cum veniâ vel supplicatione, secundum tempus; deinde subiungant semel *Pater noster* et *Ave Maria* pro collectâ genibus flexis vel super misericordiâ secundum tempus.

viii. In matutinis vero diei, inclinati tantum, quando veniâ non sumitur, alias si sumitur, super formas semel *Pater noster* et *Ave Maria* cum magnâ devotione et attentione dicant; deinde erecti eandem orationem sexies repetant flexis genibus per singulas supplicantes et *Gloria Patri* dicentes; deinde sedentes eandem orationem viginti duabus vicibus repetant; et postea surgentes eandem cum supplicatione et *Gloriâ Patri* sexies iterent; ac deinceps in stando perseverantes ipsam eandem sine *Gloria Patri* et supplicatione vigintiduabus vicibus dicant, quam etiam semel pro collectâ subiungant.

ix. Post matutinas, conversi singulis diebus faciant orationem in maternâ linguâ, sub hac formâ quae sequitur. Prostrati in terram secundum sum vulgare idioma pro omni statu intercedant, videlicet pro statu nostrae religionis, pro statu sacrosanctae Romanae Ecclesiae et domini nostri Papae, pro dioecetano proprio et ceteris episcopis personisque ecclesiasticis universis, pro imperatore romano vel rege proprio, regibusque ac omnibus principibus christianis, pro omnibus benefactoribus, recommendatis, familiaribus et amicis, pro omnibus tentatis, et in quacumque corporis et animae tribulatione constitutis, pro existentibus in peccato mortali, pro reductione haereticorum et schismaticorum,

pro conversione iudaeorum et paganorum, pro navigantibus, peregrinis et infirmis, pro terrae fructibus et cultoribus eorumdem, pro temperie aëris, pro sui ipsius perseverantiâ in Ordine et observantiâ mandatorum Dei et nostrae religionis, et si quae sint alia pro quibus orantis spiritum divina inspiratio inflammet et accendat. Sciendum praeterea quod ad quemlibet statum, qui volunt, *Pater noster* humiliter et devote subiungunt, dictam orationem, pro qualitate temporis, discretionis et fervoris ipsius orantis, ampliando, vel etiam breviando.

x. A Pascha usque ad festum S. Michaëlis, orto sole, pulsatur ad primam. In messe tamen, prout necessitas postulat, citius; a festo S. Michaëlis usque ad Pascha summo mane pulsatur.

xi. Ad primam de dominicâ dicant semel *Pater noster* et *Ave Maria* flexis genibus cum veniâ omni tempore; deinde *Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum et terram*; postea erecti, ter *Pater noster*, *Ave Maria* cum *Gloria Patri*, et veniâ vel supplicatione, secundum tempus.

xii. Primam vero diei ita incipiant: *Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum et terram*; deinde *Pater noster* cum *Gloria Patri* et veniâ vel supplicatione, secundum tempus, ter dicant, et addant quartum pro collectâ.

xiii. In ceteris horis, tam de dominicâ quam de die, idem quod in primâ dicitur, excepto quod ad utriusque vespere unum *Pater noster* addant, dicentes scilicet, post *Adiutorium nostrum*, quater *Pater noster* cum *Gloria Patri*; dicant etiam post primam diei et post completorium *Credo et Confiteor*.

xiv. Post completorium lectos adeant, et dormire satagant, ne forte, cum vigilare debuerint, dormire compellantur. Sive autem dormiant, sive vigilent, quieti

ac sine ullo strepitu, quantum fieri potest, manere debent.

xv. In omnibus domibus conversorum quae a domibus monachorum sunt separatae, et aliter inferiores vocantur, in quibus est sacellum, bis vel ter ad minus in hebdomadâ missa celebretur a procuratore vel priore seu alio sacerdote; quod prior studiose faciat observari: ibidem etiam sacrum corpus Christi reverenter servetur ad succurrendum infirmis, et in quolibet mense renovetur.

xvi. Nullâ dispensatione vel licentiâ permittatur quod conversi aut donati portent tonsuram clericalem, vel quod grammaticam discant aut cantum, nec quod ascendat ad statum monachorum, sed unusquisque perseveret in eâ vocatione qua vocatus est, nec super hoc sint infesti prioribus aut visitatoribus, cum nullo modo super hoc possint dispensare.

Ordinatio anni MDCLXXIX « Quia in quibusdam Ordinis domibus conversorum conversatio omnino tepescit, et a statutorum observantiâ notabiliter deflectit, statuimus et ordinamus ne ulterior fiat conversorum receptio in domibus, ubi tertia pars statutorum ad conversos pertinens circa observantiam regularem non plene observatur, donec stricte et laudabiliter visitatorum iudicio servetur, sed tantum donati ibi recipiantur, prohibentes prioribus et ceteris officialibus, sub poenâ absolutionis, ne aliquid contra hanc necessariam ordinationem attentent. Conversi autem et donati, tum in ecclesiâ, tum in capitulo et refectorio, simul conveniant, et simul refectioem sumant, servato tantum hoc ordine, ut antiquiores donatorum locum habeant post ultimos conversos ex utraqûe parte ecclesiæ, capitulo aut refectorii. Si quis autem inter eos post hæc voluerit primus esse, fiat omnium ultimus et servus, iuxta Iesu Christi salvatoris nostri sententiam, cuius executionem priori committimus et commendamus ».

Ordinatio anni MDCCXXVI. « De cetero non recipiantur conversi ad habitum, nisi prius probati fuerint per quinquennium post factam donationem sub habitu donatorum, sine speciali licentiâ capituli generalis aut reverendi patris, quam tamen rarius et non sine gravi causâ concedendam esse censemus ».

i. Conversi, qui in domo superiori morantur, in vigiliâ festorum capituli ad ecclesiam pro vesperis audiendis conveniant. Qui vero in domo inferiori habitant in dictis vigiliis, cum a suis disjunguntur laboribus, ad domum superiorem ascendat vespere, prout eorum obedientiæ patiuntur, matutinas et reliquum diei festi officium audituri cum his qui in domo superiori habitant, qui omnes imitentur monachos in regularibus caeremoniis in choro existentes. Pars autem conversorum, quae in domo inferiori remansit, ibi in ecclesiâ suas matutinas persolvat, et summo mane ascendat ad domum superiorem, ubi dominus¹ suum officium audiat.

ii. Post capitulum, dictâ missâ de Dominâ in privato, teneatur eis capitulum, ubi verbum Dei a priore, vel ab eo cui iniunxerit, attente audiant, et culpas suas recognoscant, praesentibus donatis etiam in singulari culparum recognitione. In solemnitatibus tamen Natalis Domini, Paschae et Pentecostes non tenetur² eis capitulum, sed in vigiliis praedictarum solemnitatum post dictas vesperras.

iii. Die Natalis Domini, et duobus diebus sequentibus, et in primis et secundis diebus Paschae et Pentecostes, post nonam, in capitulo audiant verbum Dei ab eo cui prior iniunxerit. In quibus diebus post capitulum monachorum legantur eis eorum statuta, et in festo sancti Ioannis evangelistae, atque feriâ

¹ An recta lectio indicet lector sciens (R. T.).

² Edit. Main. legit *tenentur* (R. T.).

CAPIT. II.
De diebus festis qualiter, et quando a conversis observantur.

secundâ Paschae, legatur eis de cartâ visitatorum, quod eos concernit.

iv. In vigiliis autem Purificationis beatissimae Mariae Virginis, dominicae in Palmis, Eucharistiae, S. Iohannis Baptistae, Assumptionis eiusdem Virginis, Omnium Sanctorum, et aliarum praecipuarum solemnitatum, omnes ad domum superiorem conveniant, divinum ibidem officium audituri, et refectorio comedant praedictis diebus.

v. Ascensuri autem fratres ad domum superiorem, prius ad procuratorem veniant, et cum eius licentiâ servato pergant silentio, quod praeceperit portari. In domo autem superiori, sicut et ubique, a vespere usque ad primam, et a capitulo usque ad nonam in silentio permanere debeant (a); coquinarius tamen et eius auditores de necessariis loqui possunt. Post vespere cum silentio recedunt, quod iussi sunt reportantes, et tenet eis capitulum ante coenam procurator, quando ei visum fuerit vel commode poterit.

vi. In solemnitatibus Natalis Domini, Paschae et Pentecostes descendant tertiâ die post vespere, nisi sit dominica vel festum capituli, et tunc descendant sequenti die post vespere. In festis nullus descendant sine licentiâ donec vespere fuerint cantatae. Qui vero non ascendant, diebus capituli, cellas teneant, nisi eorum obedientiae impediatur eos. Spatium, quod est inter tertiam et sextam, orationi impendant.

vii. Conversi servare tenentur omnia festa quae Ecclesia praecipit ab omnibus servari, in quibus cessant ab operibus. In festis etiam, quae episcopi dio-

a) Non inde inferri debet, quod extra tempus hic praefixum possint silentium frangere sine licentiâ, sed sensus est, quod intra tempus hic notatum licentiâ non est petenda, nec danda sine rescissione (ratione?). Vide num. II et III cap. v.

cesani iussu servanda iubentur, etiam cessare debent, et ecclesiam frequentare; quod si talia festa capitulum habeant monachorum, etiam ipsis conversis capitulum teneatur.

viii. In sequentibus vero solemnitatibus, quando transferuntur, non cessent ab operibus, sed non debent laborare circa domum superiorem, quantum commode fieri poterit. Sunt autem solemnitates haec: Conceptio Matris Domini, Dedicatio Ecclesiae, festa Ss. Ioseph, Benedicti, et Hugonis Lincolnensis.

ix. Ne cessent ab operibus in Compassione Beatissimae Virginis, et Praesentatione, nec in Conversione sancti Pauli, nec in festis Ss. doctorum Gregorii, Ambrosii, Augustini, Hieronymi, nec in festis Ss. Bernardi, Thomae de Aquino, Agathae, Catharinae martyris, et Undecimillium Virginum; qui, si habitant in aliquâ parochiâ, se illis conformare debent, cum quibus manent, in festis colendis vel non colendis.

x. Constituti autem in itinere diebus festivis Ordinis missas audire debent, si possunt.

i. In Adventu et Quinquagesimâ conversi per singulas hebdomadas singuli singulas accipiunt disciplinas in domo inferiori in ecclesiâ de manu procuratoris, diebus matutinis per eum. Si vero non interfuit procurator, dicant pro disciplina ter *Pater noster* et ter *Ave Maria* cum a procuratore datur disciplina. In domo vero superiori a priore, vel, eo absente, a vicario, ante laudes, disciplinas recipiant. Id autem fit feriâ secundâ, nisi tunc festum capituli occurrat, in quo casu ad feriâ tertiam differtur.

ii. Cinerem, qui adsunt in sacello domus inferioris, de manu procuratoris accipiant, qui vero in domo superiori, de manu sacerdotis hebdomadarii: qui

CAPIT. III.
De disciplina
fratrum et quibusdam aliis ad
divinum officium pertinentibus.

non intersunt, ter *Pater noster* et ter *Ave Maria* cum venis dicant.

iii. A capite ieiunii usque ad Pascha, post nonam, prostrati, ter *Pater noster* et ter *Ave Maria* pro missâ persolvant.

iv. Dominicâ in Ramis Palmarum omnes conversi in capitulo monachorum convenient, ibique excommunicentur omnes proprietarii, qui, occultandi animo vel celandi, aliquid ultra valorem trium solidorum turonensium, quibus nunc correspondent viginti quinque asses gallici, retinuerint, donaverint, permutaverint, vel alio quolibet modo alienaverint, et illud suo priori revelare vel confiteri, saltem temporibus statutis, scienter neglexerint: hoc est praesentes, usque ad diem Coenae inclusive, absentes vero, usque ad diem octavum reversionis eorum in domum post dictum terminum.

v. Tribus diebus ante Pascha non tenentur dicere in suo officio *Gloria Patri* post orationem dominicam.

vi. In die Coenae omnes in ecclesia superiori de manu prioris, vel, eo absente, vicarii, sacratissimum Corpus Christi recipiant. Ipse enim tunc instituit venerabile sacramentum altaris, et omnes ibidem praesentes suis sacratissimis manibus tanti beneficii participes esse fecit.

vii. Horâ autem constitutâ omnes, quantum possunt, simul cum monachis ad mandatum in capitulum convenient, et ibi exercent suum ministerium, et eorum pedes laventur: ipsi tamen debent ante suos lavare pedes, et se praeparare propter lotionem pedum faciendam per priorem. Quod si contingat aliquando aliquos fratres laicos in domo inferiori hoc die manere, illi veniant post prandium ad coquinam, et ab eo, qui prior est ordine, eis laventur pedes.

viii. In crastino, hoc est Parasceve, post nonam, quae plus eâ die quam ceteris differtur, ad ecclesiam convenient, ibique dicent *Pater noster* semel pro Ecclesiâ, semel pro Papâ, semel pro episcopis et cunctis sacris ordinibus, semel pro imperatore seu rege, semel pro catechumenis, semel pro cunctis afflictis et in periculis constitutis, semel pro haereticis, semel pro iudaeis, semel pro paganis, hoc est novem vicibus, et ad singulas vices, exceptâ octavâ, quae est pro iudaeis, veniam sumant. Post monachos nudatis pedibus incendentes Crucem adorent dicentes singuli intra se: *Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi, quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum, etc.* Hoc etiam die conversi iuvent sacristam ad mundandam ecclesiam.

ix. Sabbato sancto fratres qui superius remanserant, summo mane descendant ad domum inferiorem, reversuri ad vespas.

x. Durante hebdomadâ capituli generalis, conversi dicant singulis diebus semel *Pater noster* et *Ave Maria* pro directione eiusdem capituli generalis.

xi. Omnes conversi et donati primâ dominicâ cuiuslibet mensis cum debita praeparatione et confessione (quantum facere debent, horâ congruâ ante missam, in qua communicaturi sunt) Eucharistiae sacramentum devote recipiant, nisi aliter legitime essent impediti arbitrio suorum confessoriorum: et tunc alio die ad arbitrium prioris communicent. In solemnitatibus Coenae Domini, Paschae, Pentecostes, Corporis Domini, et sancti patris nostri Brunonis communicare etiam debent.

xii. Consulimus ut omnes tam conversi quam donati singulis hebdomadibus confiteantur diebus abstinentiae deputatis, vel alio die ad arbitrium prae-

sentis: confiteantur autem genibus flexis, et capite detecto, sed poenitentiam eis iniunctam prostrati persolvant.

xiii. Hortamur autem eos in Domino, ut sic digni suâ vocatione vivant, quantum etiam saepius Eucharistiae sacramentum recipere possint. Quod si prior iudicaverit aliquos ex eis sic dispositos, poterit frequentiore eis communionem concedere.

xiv. Nulli sacerdoti saeculari vel regulari, qui de Ordine nostro non sit, confiteri possunt conversi absque licentiâ prioris, quamdiu sunt in domo Ordinis etiam transientes.

i. Pro recenter defuncto monacho vel converso domus suae professionis, et pro quolibet monachatu cum psalteriis per cartam capituli iniuncto, trecentas triginta dominicas orationes reddant conversi, quarum medietatem cum veniis dicant.

ii. Qualibet hebdomadâ septem anniversaria persolvant: pro singulis autem novem *Pater noster* cum veniis dicant.

iii. Qualibet etiam hebdomadâ duos Breves, et pro quolibet triginta *Pater noster* cum veniis dicant.

iv. Pro officio capituli generalis et pro officio Cluniacensi trecentas triginta orationes dominicas reddant; pro benefactoribus, qui pronuntiantur in die S. Stephani, trecentas.

v. Pro quolibet tricenario cartae capituli dicant quinquaginta *Pater noster*: pro tricenariis autem extraneorum, qui non sunt de cartâ, dicant centum quinquaginta.

vi. Pro singulis missis de dominicâ, singulis sacerdotibus iniunctis, dicant quinquaginta *Pater noster*; pro prece generaliter *Pater noster*.

i. Cum, absente procuratore, ad ecclesiam fratres conveniunt, eis praestet in officio, qui primus est in ordine. Si-

mitter et in ceteris locis vel operibus, nisi forte obedientia, in qua fuerint, alicui fuerit specialiter iniuncta; tunc enim, cui proprie iniuncta est, ceteris praesideat, qui et respondeat aliis adventantibus vel obviantibus.

ii. Dominicis et aliis diebus festis conversi silentium et cellas teneant. Omnibus etiam diebus in quibus laborant, post completorium usque ad Primam silentium servent, nisi obedientia eis commissa aliud exigat, nec loquendi licentiam tali horâ quaerant, nisi magnâ et iustâ occasione. Qui vero in nullâ obedientiâ occupatur, frequentet ecclesiam etiam diebus ferialibus, et silentium et cellam teneat.

iii. Si prior aut procurator viderint seu invenerint conversos simul colloquentes, nisi pro necessitate et sub paucis verbis, acriter reprehendant eos, maxime si id fiat diebus festivis, in quibus ipsi debent servare silentium, vel si hora fuerit prohibita.

iv. Cellas vel officinas alterius obedientiae absque licentiâ nullo unquam tempore intrare possunt. Inhibemus etiam conversis et donatis districte ne cellas monachorum sine licentiâ praesidentis ingrediantur, alioqui ad terram comedant pro qualibet vice, nec etiam loquantur cum monachis absque licentiâ in domo, nec eis aliquas salutaciones, seu rumores, vel munuscula, aut litteras deferant, alioquin pro modo culpae, arbitrio prioris, graviter puniantur.

v. Non licet etiam conversis sine licentiâ cum supervenientibus saecularibus loqui vel labulari, sed obviantes vel supervenientes inclinato tantum capite licet resalutare, viam ostendere, ad interroganda *est* vel *non* respondere, et, quod amplius loquendi cum eis licentiam non habeant, se excusare.

1 Forsan *interrogantem* (R. T.).

tum et cellam debeant fratres observare.

CAPIT. IV.
Quid eis dicendum sit pro defunctis.

CAPIT. V.
Quis respondere debet et praesidere, et quomodo silen-

vi. In quolibet opere vel obedientiâ constituti conversi, possunt inter se et cum adiutoribus loqui de necessariis et utilibus: sed non cum superveniens aut fratribus alterius obedientiæ, nisi pro necessitate et sub paucis.

vii. Quandocumque silentium aliter fregerint, in proximo festo capitulo suam culpam recognoscant, et disciplinam de manu præsentis recipiant, et si fuerint assueti, gravius puniantur. In vigiliis tamen Paschæ, Pentecostes, et Natalis Domini, et in præcipuis solemnitatibus, et quoties communicare debent in conventu, aut quoties ex causâ rationabili priori visum fuerit, aliquid eis iniungitur loco disciplinæ.

viii. Edentes in refectorio aut in suis cellis silentium teneant, quod si tunc fregerint, dicat pro quolibet vice vinctivique *Pater noster* et *Ave Maria*, et nihilominus in sequenti capitulo dicant suam culpam, et recipiant disciplinam.

ix. Et quoniam in observatione silentii multum erratur, procurator et coquinarius, cum viderint illud infringi, fortiter reprehendant: et si se non emendaverint, referant priori, qui, præter disciplinam in capitulo recipiendam, si fuerint consuetudinarii in frangendo, poenam apponat maiorem, faciendo eos a vino abstinere, aut ad terram comedere; super his autem, quæ dicta sunt, præsentibus invigilent, ut observentur, et sint conversi circa silentii observantiam plus solito solliciti.

i. Coquinarij unus e fratribus præsideat, qui solitos cibos ita præparare debet, ut non detur monachis vel conversis occasio murmurandi: præparatas autem dispenset, panemque et vinum ministret oris statulis. Nulli pitantiam donet, nisi quando debetur ei, sine licentiâ speciali.

ii. Fratrem aliquem in coquinam vel dispensam, nisi causâ iustæ necessitatis, introducere non potest, introducendumque, transactâ necessitate, emittat, inviolato, quantum res sinit, silentio.

iii. Coquinario non licet in cellas intrare, residere, aut stibulari, nisi aliquem forte aegrotare contigerit.

iv. Refectorium, dormitorium fratrum, et hospitium mundet vel faciat mundari.

v. Dare vel accipere sine prioris licentiâ nihil audeat; eis tamen, qui transmissa afferunt, potest dare ad manducandum; aliis nequaquam sine licentiâ. In festis, ita, ante missam et post, de his, quæ præparanda sunt, providere debet quantum potest, ut ipse et eius adiutor missæ maioris officium audire possint.

vi. Coquinarius vel dispensator refectorium præparet, et hoc, quantum fieri potest, adiutori suo non debet iniungere. Nunquam operarios conducat sine licentiâ.

vii. Quando per negligentiam eius aliquid deest, quod de consuetudine habere debet, quamcivis loco et tempore congruo priorem inveniet, vel, eo absente, vicarium, culpam suam recognoscere, et ab eo, qui passus est negligentiam, petere veniam debet.

viii. Singulis diebus festis, si potest, capitulo interesse debet, et culpam suam recognoscere.

ix. Hospitibus provideat pellicias et sotulares nocturnos, et monachis det scutellas, cochlea, scyplum, vasa aquaria et vinaria, et cetera huiusmodi, nisi procurator ipse ea ministret, aut per alium ministrari faciat, iuxta consuetudinem domorum.

x. Coquinarius etiam, sive dispensator, absente procuratore, providet ut hospites religiosi vel alii, venire volentes

ad matutinas, eundo et redeundo lumen habeant. Cum pitantia datur monachis, post prandium, quod superest, debet recolligere.

xI. Coquinarius aut dispensator provideat, ut panis, qui in refectorio apponitur, mundus sit, idest neque exustus, neque corrosus, neque aliâ foeditate maculatus, nec aliquid habens, quod abstergendum sit aut radendum. Ipsi est etiam providere ut vasa, quibus cibus et potus inferuntur, diligenter lota et bene de subtus extersa sint, ne mantilia, quibus superponuntur, maculentur. Scyphos et vasa vinaria et cochlearia singulis festivis diebus diligenter debet mundare, et providere ut salina et sal quod apponitur mundum sit, et ut exsiccetur, ne humefactum liquefiat.

xII. Ad ipsius quoque curam pertinet ut cultelli non eruginentur, et ut hebetati exacuantur, et ut in refectorio, quando ibi comedit conventus, nullus tumultus aut vox nisi solius legentis audiatur.

xIII. Cum autem in quibusdam domibus praeter coquinarium sit etiam dispensator, ad panem et vinum et aliqua alia dispensanda deputatus, quae hic dicta sunt ad coquinarium pertinere, iuxta domorum consuetudinem, ad coquinarium vel ad dispensatorem referenda sunt.

I. Coquinae inferiori similiter unus e fratribus praesideat, qui solitos cibos fratribus praeparet et dispenset, horis competentibus signum pulset, a quo etiam panem, vinum, sal, cochlear, scutellas, lumbaria, acum, filum et ceram ad cerandum accipiat. Aliud autem quidpiam, praeter procuratoris licentiam, eis dare non potest, nec etiam in coquina frustum seracii ponere. Qualia autem aliis ministrat, talia sumat et sibi.

II. Dare vel accipere, ab his qui domus suae non sunt, sine procuratoris

praecepto nihil audeat: qui si forte abfuerit, et aliqua interim necessitas acciderit, ita faciet, quemadmodum ipsum, si adesset, facturum existimavit, redeuntique quid et quomodo egerit indicabit.

III. Fratrum aliquem in coquina nisi causâ iustae necessitatis introducere non potest, introductum vero, transactâ necessitate, statim emittat, inviolato, quantum res sinit, silentio.

IV. Ecclesiam custodiat, portae praesit, advenientibus respondeat, ferramenta communia servet, nisi faber, qui ea servet, affuerit; domus et universae suppellectilis curam gerat. Ex quibus omnibus si aliquid deperierit, prostratus lumi, reum se culpabilemque clamabit. Haec eadem servet quicumque vices eius exequitur.

V. In diebus solemnibus, vel ipse, vel qui supplet vices eius, advenientibus de proximâ villâ nihil habet dare vel commodare, nisi forte petentium necessitas aliud postularet, sed tantum ut recedant iubetur respondere, ne per tales dies assuescant inquietudinem et molestiam facere.

VI. Coquinarius inferior primum signum ad matutinas pulset, lampadem accendat in ecclesiâ, iuxta lampadem sedat, infirmos requirat, hospitibus religiosis, antequam pulset, portet lumen. Ad *Benedictus*, accensâ candelâ, egrediatur, et ponat eam in loco congruo, ut fratres egredientes lumen habeant, et novitius eam extinguat.

VII. Coquinarius cum extraneis loquatur, cum fratribus non, nisi acceptâ licentiâ; procuratore tamen absente, cum quibus voluerit, potest loqui; nemini potest dare licentiam loquendi cum aliquo, praesente procuratore. Nec etiam, propter eius praesentiam, aliquis cum aliquo loqui debet.

viii. Praesentibus fratribus vel absentibus, cellas eorum non debet intrare sine licentiâ, nisi quando absentis aliquid dare voluerit, vel utensilia eius, sive aliquid aliud in cellam mittere vel accipere.

ix. Mortuos non debet abluere, sed filium praeparet et acus.

x. Panem triticeum, vel caseum, vel vinum mercenariis non det sine licentiâ, nisi quando eis debetur: vinum hospitibus recedentibus vel fratribus exeuntibus nullatenus debet dare ad secum asportandum.

xi. In hospitio exteriori nulli det panem conventualem sine licentiâ; ad hospitium vero superius nullos recipiat hospites, nisi venerabiles et honestos.

xii. Caveat ne portam, qua itur in claustrum, mercenarii intrent.

xiii. Nulli pitantiam donet, nisi quando debetur ei; sal et legumina, et cetera quae ad cibum pertinent, donet pastoribus.

xiv. Ad primam pulset, cum procurator infirmatur, vel minuitur, vel cum mane ascendit ad domum superiorem missam celebraturus. Ad missam nunquam pulset, nisi ei praecipiat.

xv. Cicer non coquat, nec duas coquinas faciat sine licentiâ. Ollas et scutellas suas designet, lavet vel lavari faciat.

xvi. Converso de Ordine nostro, cum ordinate venit, cellam providere debet.

xvii. Sine licentiâ non accipiat de formageriâ seracium vel caseum: tenetur tamen providere; cum procurator ascendit superius vel aliquo vadit, ut propter hospites vel propter fratres habeat sibi necessaria.

xviii. Providere etiam debet, ne mercenarii otiosi sint, et curam habere horti et gallinarum, et, si necessitas sit, sagnariorum, et ut segetes mudentur,

et reducere in memoriam procuratori quae facienda sunt, et praevidere, quantum potest, ne per ipsius aut alterius negligentiam aliquid alicubi depereat. Panem recentem non det sine licentiâ, nisi quando de consuetudine monachis datur.

xix. Coquinarius in Adventu et Quinquagesimâ pulset ad primam, et candelam accendat quando a procuratore fratres accipiunt disciplinas

xx. Ad consilium procuratoris vinum temperet. Nullum hospitem sine licentiâ in coquinam introducat; quidquid ab eo coquinarius superior per se vel per nuntium postulat, sine dilatione, si habet, mittere debet.

i. Pistor annonam seu grana ad annum provisionem necessaria recipiat, in granario ad mensuram reponat, siccet, custodiat, ventilet, molat, vel ut molantur procuratorem admoneat, et ut farina tempestive afferatur curet, panes conficiat et coquat.

ii. Pistori, quando panem coquere debet, detur adiutorium necessarium iuxta dispositionem prioris vel procuratoris. Ipsâ die qua coquit, excusetur a matutinis, et tantum semper coquat, quantum procurator praeceperit: sine licentiâ non quaerat operarios.

iii. Pistor aquam benedictam per cellas aspergat, et eam a domo superiori asportet, vel coquinarius, si pistor desit: cum vero uterque deest, coquinarius provideat ut ab aliquo offeratur¹.

i. Sutor coria teneat, incidat, sotulares faciat ac reficiat, cum ei iniungitur, emat coria et sagimen, et cum redierit, ostendat procuratori, et de omnibus rationem reddat.

ii. Semel in anno, dato adiutorio, coria praeparet, et tunc tot faciat sotulares, ut in magnâ anni parte sufficiant.

¹ Potius afferatur (R. T.).

III. Sotulares monachorum ungit ac reficit, conversorum autem nunquam, sed ipsimet ungere debent. Eos qui sotulares nocturnos sive diurnos negligenter custodiunt, reprehendat.

IV. Nulli extraneo det corium et sagma sine licentiâ; nec etiam fratribus vel familiae, nisi in his quae de institutione debentur. Corticem, quaesito adiutorio, in aestate faciat, siccet et molat.

I. Faber communia ferramenta domus faciat et reficiat, nulli alieno sine licentiâ utensilia accommodet, semel in anno ostendat omnia procuratori, et procurator describat, ne aliquid deperire possit.

II. In hyeme, et cum aliud operari non potest, faciat et reficiat ferramenta. Cum ferrum suum extendit, praecipiente procuratore, adiuvet eum aliqui de mercenariis.

III. Non debet fabricare fratribus sine licentiâ, nisi quod habent de institutione.

IV. Temporibus congruis faciat vel fieri faciat carbonem suum.

I. Custos horti ipsum et apes custodiat, domum propriam habeat, ubi utensilia sua et semina custodiat; ipsum hortum fodiat, herbas seminet et mundet, cum dato sibi adiutorio.

II. Non conducatur operarios sine procuratoris licentiâ.

III. Cum hortulanus ibi non est, coquinarius, aut alius, cui procurator iniunxerit, horti habeat curam, et hortulano, cum adest, opem, quoad potest, exhibeat.

I. Carpentarius consilio procuratoris domos cooperiat, faciat et reficiat, operarios sibi necessarios quaerat et de omnibus rationem procuratori reddat.

I. Quidquid ad agriculturam et pecorum nutrimentum pertinet, priorum dis-

cretioni disponendum relinquitur, qui, habitâ ratione locorum, temporum, necessitatum et maioris utilitatis domorum et personarum Ordinis, de ipsis ordinabit, prout secundum Deum et conscientiam melius expedire sibi videbitur (a).

I. Unam qualibet hebdomadâ abstinentiam faciant fratres conversi, in qua pane et aquâ et sale sint contenti, nisi aliud de misericordiâ apponatur, exceptis his, quos infirmitas, senectus, debilitas, aut alia quaevis causa, iudicio prioris rationalis, excusat.

II. Nulli autem detur gratia generalis de abstinentiis, sed, qui volent super his gratiam obtinere, misericordiam a praesidente petant eo die quo fieri debet abstinentia; qui, sicut expedire iudicaverit, misericordiam illis faciet vel denegabit.

III. Ovis et lacticiis diebus abstinentiae et in Adventu et per totam Quinquagesimam vesci non licet, nisi propter infirmitatem, aut in itinere, ubi alius conveniens cibus non poterit inveniri.

IV. Abstinentiam faciant in vigiliis Nativitatis Domini, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, omnium solemnitatum beatissimae semper Virginis Mariae, S. Ioannis Baptistae, apostolorum Petri et Pauli, S. Brunonis patris nostri, et Omnium Sanctorum.

V. Ceteris septimanis, in quibus nulla praedictarum vigiliarum evenit, abstinentiam faciant feriâ sextâ, nisi in eâ occurrat festum duodecim lectionum, sive capitulum habeat, sive non. Tunc enim abstinentiam faciant feriâ quartâ,

a) Hic nota: consulenda est Bulla SS. D. N. Innocentii Papae IV, quae est sexagesima inter privilegia Ordinis, et videbitur quanta cautela tunc adhibeatur (*adhibeatur*), ne superfluum quid in pecorum nutrimentamitteret.

CAPIT. XIV.
De abstinentiâ
et carnium
fructu.

CAPIT. X.
De fabro.

CAPIT. XI.
De hortulano.

CAPIT. XII.
De carpentario.

CAPIT. XIII.
De agriculturâ

vel secundâ, vel sabbato, vel terciâ, sive quintâ, prout a praesidente ordinatum fuerit, sic quod ad minus abstinentiam unam faciant semper in hebdomadâ.

vi. In Adventu quoque et Quinquagesimâ, et ieiuniis Quatuor Temporum, etiam feriâ quartâ, abstinentiam faciant.

vii. In vigiliis vero apostolorum Iacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Iudae, Andreae, Thomae, Matthiae, et sancti Laurentii martyris, et in ieiuniis Quatuor Temporum, et feriâ secundâ et terciâ Rogationum ieiunantes semel refectionem sumant.

viii. In Adventu et Quinquagesimâ, exceptis diebus dominicis, semper ieiument et a lacticiis abstineant, et similiter omni feriâ sextâ, nisi in eâ festum capituli extra Adventum et Quinquagesimam occurrerit, tunc enim his comedant, sed a lacticiis abstineant.

ix. Ceteris totius anni diebus, ne nimio labore frangantur, his comedere possunt, sed semel tantum pitantiam accipiant, nisi priori aliter visum fuerit. Quidquid autem de oblatâ eis pitantiâ superfuerit, illud absque licentiâ non reservent, sed reddant coquinario.

x. Extra horas nihil alimentorum, nisi exigente necessitate aut infirmitate, licet eis sumere, nec vinum bibere.

xi. Fratribus, qui in grangiis vel alibi operantur, vinum non mittitur, nisi sit eis ibi pernoctandum.

xii. Purum vinum nec in ipsâ refectione, nec extra eam unquam bibere debent; quoties autem scienter vinum purum biberint, toties, quando bibere vinum poterunt licite, a vino abstineant.

xiii. In partibus, ubi non assuescit vinum, conversi sint contenti vino diebus festivis quibus in refectorio comeditur, aliis vero diebus cervisiâ utantur.

xiv. Nullus interrogare debet quid pro refectione coquatur a coquinario,

nec aliquis recusare potest licite coquinam seu pitantiam, quae generaliter omnibus est praeparata, nisi infirmitate cogente. Quod si quis de victualibus murmurare praesumpserit, eâ re priveatur omnino pro qua murmuraverit.

xv. Antiqua consuetudo est ut duo genera panum, alterum quod pulchrius et purius sit monachis faciamus, et alterum conversis. Quod cum priori placuerit ut fiat, ei contradicere nullus audeat.

xvi. In refectorio nolens aliquis ea, quae sibi apponuntur, ex aliquâ causâ concedere, alteri porrigere fas non habet.

xvii. Oculos ubique, sed maxime in ecclesiâ et refectorio, colibeant, ne murmurandi aut ridendi occasionem hauriant.

xviii. Ante refectionem, pro benedictione semel *Pater noster* et *Ave Maria* dicant, et signum crucis faciant; post refectionem vero pro gratiarum actione dicant ter *Pater noster* et *Ave*, praemisso *Agimus tibi gratias, etc.*

i. Antiqua consuetudo est, ut toties radantur conversi, et eorum grenones (sic appellamus barbâ superiorem) auferantur, quoties monachi radantur. Inferior autem barbâ, quae in poenitentiam semper fuit eis relicta, nec in aliquem abusum convertatur unquam, volumus ut omnino negligatur. Quod si quis contrarium fecerit, totâ barbâ priveatur.

ii. Generales minutiones aut minutionum beneficia conversis non concedantur, sed si quis eorum minutione aut alio quovis medicamine indigeat, licentiam petat a priore, qui paterno affectu ei providebit iuxta possibilitatem domus et exigentiam infirmitatis.

iii. Monentur tamen infirmi, ne superflua aut impossibilia petendo aut forte murmurando servientes sibi contristent,

CAPIT. XV.
DE RASURA ET MINUTIONIBUS FRATRUM.

diligenter attendere, et ut, memores arrepti propositi, sicut¹ sanos religiosos a sanis, ita aegrotos ab aegrotis sacco-ribus debere cogitare discrepare, nec illa in eremis, quae vix in urbibus inveniuntur, exposcere. Omnino tamen caveatur ne infirmi a servientibus negligantur.

iv. Verumtamen esus carniū, cui Ordo renunciavit, nulli conversorum cedantur, etiamsi sit leprosus.

v. Procurator vero et coquinarius, seu dispensator, erga infirmos diligentes sint et benigni, et etiam circa hospites et mercenarios, quando eos contigerit aegrotare.

vi. Si unus vel plures conversi infirmantur, si necesse fuerit, in unā camerā poterunt collocari.

vii. Cum autem fratres extra terminos infirmantur, nec sunt nimis remoti, potest eos procurator vel prior, si necesse fuerit, visitare. Fratres vero Carthusiae, priores Ordinis qui viciniore fuerint, de mandato reverendi patris Carthusiae, visitabunt.

1. Ad vestitum habeant duas longas vestes, tunicas parvas tres, caputia tria, caligarum paria tria, pedulium quatuor, pelliciam unam, pelliciolum aut sagum duplicatum unum, lumbaria duo, cingula duo, sotulares seu calceos diurnos et nocturnos, seu subere compactos, quos a coeno, nive et pluviā, quantum possunt, custodire debent. Fiant autem eorum sotulares de pelle bovinā.

ii. In domo Carthusiae kalendis novembris unam tunicam veterem et par caligarum reddant, unamque novam et par caligarum accipiant. In aliis autem domibus pro consuetudine domorum.

iii. Pellicias accipiant veteres, eas videlicet, quas reddunt monachi, cum novae accipiunt; similiter et pelliciolum

¹ Edit. Main. legit et ut pro sicut (R. T.).

seu sagum ex pellibus suffultum. Novas autem pellicias non quaerant, sed vestimentis et pannis, quae debentur ex ordine, sint contenti.

iv. Quando extra terminos exeunt, cappam castanei coloris aut griseam ferant, et pileum consimilem. Volumus hanc uniformitatem servari in colore cappae et pilei per totum Ordinem, nec unquam in hoc dispensari, nisi ex multum rationabili causā a capitulo generali vel reverendo patre prius approbandā.

v. Ad ecclesiam sine caputiis et oblongā veste vel pelliciā ire eis non liceat. Mantellum tamen, seu aliud quodlibet indumentum, supra vestem oblongam aut pelliceam ferre non debent ibidem existentes.

vi. Ad lectum habeant paleam, seu stramen; filtrum si possit haberi, aut pro eo grossum pannum non duplicatum, pulvinar et coopertorium; nec lineis linteaminibus, nec matallatiis utantur. In itinere tamen iacere possunt in lectis, sicut illos invenerint paratos, dummodo non nudi inter duo linteamina, sed vestiti tunicellā et cincti, atque cum caputio iaceant, sicut semper et ubique iacere debent. Qui vero aliter in lecto de plumā iacere praesumpserit, privetur vino tot diebus quoties hoc fecerit.

vii. A Pascha usque ad festum sancti Michaëlis a Primā usque ad Completorium nocturnis calceis non utantur: venientes autem ab inferiori domo ad superiorem, in eam habeant lectos in dormitorio communi, vel cellulis destinatis, pellicias et calceos nocturnos.

viii. In omnibus denique, quae ad vestium eorum pertinent, aliud nihil curatur, nisi ut frigus arceatur et nuditas tegatur. Nam et renum cingula de crudā gerant cannabe aut corio albo, vel ex utroque, et lumbaria iosa cannabiā

sint; adeo non quod vanitas aut voluptas, sed quod sola necessitas aut utilitas postulat, cogitetur.

ix. Reliqua autem utensilia, sive ad mensam sive ad alios usus ipsis necessaria, dentur unicuique, quantum necessitas et ratio iudicio prioris postulaverit: nihil autem omnino nisi cum licentiâ apud se retineat¹.

CAPIT. XVII.
De novitiis et
eorum profes-
sione.

i. Cum quis ad nos venerit petens fieri noster conversus, eadem pene ab eo interrogentur, quae solent ab his requiri, qui volunt fieri monachi.

ii. Et si iudicatum fuerit eum, qui vult fieri conversus, ad talem statum aptum et domui utilem futurum, nihilominus per annum (*), aut per aliud longius tempus, prior, pro suo arbitrio et prudentiâ, illum in habitu saeculari retinebit in domo, et interim exercebit eum in vilioribus et durioribus laboribus quibusve et obedientiis, et faciet eum interesse divino officio, atque illud persolvere sicut conversi, ut assuescat.

iii. Qui si repertus fuerit humilis, obediens, castus, fidelis, devotus et in operibus strenuus, tum demum proponi poterit et debebit conventui monachorum. Et si totus conventus vel maior pars monachorum eum recipiendum iudicaverit, die per priorem statuendo recipietur in osculo pacis in capitulo, praesentibus priore, procuratore et fratribus omnibus: receptusque, rasmus et indutus, caputium de manu prioris accipiet.

iv. Novitii conversi pecunias et alias res suas, quas secum forte attulerint, priori ex integro reddant; ut non ipsi,

¹ Aptius lege retineant (A. T.).

*) *Ordinatio anni MDCXLIV.* « Strictè servetur statutum tertiae partis cap. xvii de novitiis conversorum, ita ut in habitu saeculari ad minus per annum integrum sine ullâ temporis dispensatione probetur ».

sed prior, vel ipse cui prior hoc iniunverit, eas custodiat: nec eas ante professionis tempus ullus alienet, aut alienari, volente etiam novitio, permittat; sed eorum omnia ad instar depositorum fideliter custodiantur: et si contingat eos exigere ante professionem, omnia illis ex integro restituantur.

v. Nullus vero professus monachus vel conversus de rebus novitii, seu eius qui optat recipi in conversum, aliquid postulet aut exigit: tales enim exactiones sub poenâ excommunicationis prohibentur.

vi. Novitii conversi a priore moneantur ad faciendam confessionem generalem, quam ante professionem debent facere ipsi priori, qui auctoritate apostolicâ potest eos absolvere ab omnibus sententiis excommunicationis et a votis factis in saeculo, si tamen perseveraverint in Ordine.

vii. Si novitius conversus intra examinationis tempus laudabiliter agens mortuus fuerit, pro eo nihilominus fiat, quam si esset professus.

viii. Novitii, ante finitum annum post habitum receptum, profiteri omnino non possunt.

ix. Cum dies institerit, in qua ad professionem recipiendus aliquis novitius fuerit, in capitulo monachorum toto corpore prostratus misericordiam postulat, et supplicabit propter amorem Dei se recipi ad professionem sub habitu conversorum pro humillimo omnium servo. Qui si consilio et consensu monachorum vel maioris partis recipiendus iudicabitur, tunc de stabilitate, obedientiâ, conversione morum, ceterisque ad statum conversorum necessariis, a priore coram conventu serio monebitur.

x. Quod si ad haec immobilis et imperterritus manserit, et ad omnia para-

tum se exhibuerit, de rebus suis dispo-
nere iubeatur. Quod ut libere faciat,
nullus debet ab eo aliquid de rebus suis
postulare, etiam intuitu eleemosynae
propinquis aut aliis dandae.

x. Non debet etiam novitius in die
suae professionis aliquid dare pro pi-
tantia aut confectionibus conventui dan-
dis, nec ad professionem suam paren-
tes suos aut amicos convocare, ne, quo
die debet mundanis rebus abrenuntiare
et Deo soli, cui se totum devovet, vacare,
ad carnem et mundum distrahatur.

xi. Postremo, si perseveraverit pul-
sans, commoneatur, quod ad missam sit
professionem facturum et communicaturum.
Tunc, si scribere nesciat, roget ali-
quem ore proprio, ut suam professionem
vulgari lingua sibi scribat, in cuius
fine ipse manu propria signum cruci-
s depingat, quam etiam manu gestans
post evangelium et offertorium ad cor-
nu epistolae appropinquet, eamque si-
cut est in eius dextera manu diaconus
cunctis audientibus legat, si ipse, qui
professionem est facturum, legere non
novit, sub hac forma :

xiii. « Ego frater N. promitto obe-
dientiam, et conversionem morum meo-
rum, et perseverantiam omnibus diebus
vitae meae in hac eremo, coram Deo et
Sanctis eius et reliquiis istius eremi,
quae constructa est ad honorem Dei et
beatissimae semper Virginis Mariae et
sancti Ioannis Baptistae, pro timore
domini nostri Iesu Christi et remedio
animae meae : in praesentia domini N.
prioris. Quod si aliquo tempore unquam
hinc aufugere vel abire tentavero, liceat
servis Dei, qui hic fuerint, me plena sui
iuris auctoritate requirere, et coacte ac
violenter in suum servitium revocare ».

xiv. Post haec hanc ipsam cartulam
offerat super altare, et osculato altari,
prosternatur ad pedes sacerdotis, tali ob-

servatione benedicendus : *Salvum fac,*
etc. *Mitte ei,* etc. *Dominus vobiscum,*
Oremus. Domine Iesu Christe, qui es
via, etc.

xv. Ab hoc tempore noverit se nihil
omnino, ne baculum quidem quo per
viam gradiens innititur, sine prioris
habere licentia; quippe cum nec ipse-
met suus sit.

i. Conversi non mittantur extra ter-
minos sine cappâ et pileo; nunquam
tamen permittatur deferre cappam aut
pallium vel pileum nigri coloris, sed
grisei vel castanei, iuxta morem domo-
rum. Qui vero praesumpserit ferre cap-
pam nigram aut pileum, arbitrio prio-
ris vino privetur.

ii. De famulo autem vel comitiva ho-
nestâ eis dandâ, quando exeunt, com-
mittitur prudentiae et iudicio prioris.

iii. Qui exeunt terminos, debent pro-
videre ne panis, vinum, fructus vel ali-
quid aliud, quod deteriorari possit, in
cellâ suâ remaneat; clavem quoque suae
cellae tradere debent procuratori, vel
ei cui procurator iusserit; quod si non
fecerint, careant vino et pitantia uno
die vel pluribus ad arbitrium praesi-
dentis.

iv. Cum exeunt foras, vel redeunt, ad
ecclesiam divertant, si eâ die non fue-
rint ad ipsam.

v. Saeculares rumores ubi audiunt,
ibi dimittant, nec ullius nostrum verba
vel salutes ad aliquem extraneum, nul-
liusque extranei ad aliquem nostrum,
nisi priore vel procuratore iubente aut
licentiam dante, ferant vel referant.

vi. Quando ad vicina loca mittuntur,
nec escam a quoquam, nec hospitium
recipiant, nisi aut specialiter iussi, aut
aliquâ inevitabili et inopinâtâ neces-
sitate coacti.

vii. Quicumque autem et quodcum-
que ire iubentur, sive pedestres, sive

CAPIT. XVIII.
De fratribus
qui foras mit-
tantur.

equestres, nullatenus contradicant. Infra terminos autem domorum, nisi sint cum priore, non equitent, nisi adeo debiles extiterint quod non valeant peditare: sed nec extra terminos equitare debent nisi de licentiâ prioris. Quando tamen foras ducunt equos pro aliquibus oneribus deferendis, possunt equitare in eis quamdiu sunt absque onere.

viii. Conversos in itinere ad mensam suam possunt priores admittere, si eis videbitur; sed in domibus nostri Ordinis nunquam debent conversi cum prioribus comedere.

ix. Conversi extra terminos exeuntes ieiunia Ecclesiae non solvant, et, si commode possint, quotidie missas audiant; omnibus autem Ecclesiae festis omnino missam audire, si possint, tenentur.

x. Quando extra missi redeunt, aut cum super hebdomadam ad superiorem domum ascendunt pro operibus, factâ primum oratione in ecclesiâ, venient statim ad priorem, vel quancitius habuerint opportunum.

xi. Quilibet, cum foras mittitur, quam citius commode potest reverti tenetur, et reversus, quae data sunt ei, non debet ea retinere sine licentiâ prioris, aut procuratoris absente priore.

xii. Custos pontis Carthusiae cum nullo prorsus, nisi specialiter iussus, aut cum licentiâ, fabulari licite potest; quos autem admittendos vel repellendos duxerit, id faciat quam paucissimis fieri potest verbis; id ipsum servare iubetur quicumque vices eius exequitur.

i. Conversi et donati, memores suae conditionis qua recepti sunt in servitium monachorum, monachis omnibus tam gestu quam verbo debitam reverentiam exhibeant. Propterea obviantes eis aliquantulum inclinent et caput discooperiant, et quando loquuntur cum eis, caput non tegant, nec assideant,

nisi iussi: multo magis autem erga priores et ceteros officiales se se reverenter et fideliter gerere debent.

ii. Nullus conversus vel donatus, excepto coquinario et adiutore eius, in coquinâ comedat, nisi forte de licentiâ prioris, et raro. Nullus etiam, praeter praedictos, ibi bibat, nisi priore aut procuratore praesente, nec intret coquinam nisi vocatus ab eis.

iii. Quando prior aut procurator comedit solus vel cum hospitibus, nullus se ingerat intraturus ad eos, nisi qui fuerit ad serviendum deputatus vel nominatim vocatus.

iv. Ad prioris cellam vel procuratoris non veniunt post completorium, nisi ex necessitate vel vocati ex nomine. Postquam pulsatum est completorium, nullus remanere debet cum hospitibus, nisi praesente priore, exceptis iis, quibus, ut ipsi hospitibus serviant, est iniunctum. Cum etiam aliquis in alterius cellâ, vel alibi, audito completorio, statim recedere debet, nisi maiorem moram faciendi speciale habeat mandatum.

v. Quocumque die vel tempore conventus sit in claustro, et diebus festis post nonam usque ad vespas, conversi non debent intrare claustrum vel per illud transire, vel ad ostium clamando vel pulsando nimium strepitum facere. Quando etiam conventus vadit vel redit ab ecclesiâ, cavere debent ne in claustro appareant.

vi. Sine calcis nunquam vadant ad ecclesiam vel conventum intrent, nec nunquam in conventu pileos vel biretos portent, nisi desuper caputia habeant.

vii. Cellae et officinae conversorum a priore vel procuratore semel in mense, vel quoties eis placuerit, visitentur, quibus ipsi conversi quidquid habent

Capit. XIX.
De consuetudinibus generalibus fratrum.

exponere teneantur, et si quis ex eis cibaria aut alia illicita tenere sit assuetus, et monitus noluerit se emendare, incarcerationetur.

viii. Rationem de omnibus, quae recipiunt et expendunt, reddant fratres obedientiales procuratori, quoties ei placuerit: nec alteram pecuniam accipiant, donec de acceptâ plenarie rationem reddiderint: in qua reddendâ, si de mendacio convicti fuerint, tamquam de proprio possint iudicari.

ix. Non accipiant ab aliquo, nec dent alicui pecuniam mutuo, alioqui teneant cellam pro carcere, arbitrio prioris, donec pecuniam ei, a quo receperint, reddant, vel ab eo recipiant cui tradiderant, nisi pro manifestâ necessitate vel utilitate priori vel procuratori se id egisse monstraverint. Eidem poenae subiaceat quicumque claves clandestinas habuerit.

x. Deposita aliena nunquam, etiam procuratore praecipiente, custodiant; quae si foras receperint, reversi mox illa procuratori reddant. Quod si quis depositum aliquid penes se habere sine licentiâ prioris deprehensus fuerit, tamquam de proprio iudicetur.

xi. Si quis aliquid de rebus sibi iniunctae obedientiae interrogatus occultaverit, convictus, ut de furto iudicetur; cui poenae subiaceat et ille, qui de rebus ad obedientiam quam dimisit pertinentibus aliquid fuerit retinuisse compertus.

xii. Conversi sine licentiâ nihil accipiant, donent, accomodent, permutent vel quomodocumque alienent, et pro alienis nunquam spondeant. Donationes etiam simulatae sub specie mutuationis, ab his vel inter eos nullatenus fiant.

xiii. Litteras nec mittant, nec recipiant, nisi prius a priore vel procura-

tore visas, si praesentes sunt, exceptis litteris, quas ad reverendum patrem vel visitatores scribunt, aut ab eisdem recipiunt.

xiv. Si vestis vel aliud eiusmodi mittatur alicui fratrum, ex antiquâ consuetudine, non ei, sed alteri potius dari debet, ne quasi proprium habere videatur. In arbitrio tamen prioris relinquatur, utrum ei, cui missum est, an alteri detur; sed de procuratoris licentiâ nemo illud accipere potest.

xv. Si infra terminos nostros aliquid inventum fuerit, ei protinus, cuius est, si adest, si autem, procuratori reddatur. Si autem extra terminos aliquid inventum sit a nostris fratribus, aut suo domino si fieri potest statim reddatur, aut ei, per quem melius et fidelius reddi posse putatur, commendetur: aliâs intactum dimittatur.

xvi. Nullus conversus equum, cellam, cappam vel proprium famulum habeat, nec quodlibet aliud, quod priori vel procuratori, illud mittere vel accomodare volenti, audeat negare.

xvii. Nullus etiam pecunias aliquas per se vel per medium cuiuscumque interpositae personae in suâ habeat potestate vel voluntate, alioqui rigide puniatur. Si vero alicui aliquid datum vel oblatum fuerit, in eo nullum ius aut proprietatem praetendere debet aut potest, licet ex permissu praesidentis ad simplicem usum, ad nutum eius revocabilem, illud possit apud se custodire et eo uti, exceptis pecuniis. Quod si contentiose illud tamquam suum retinere voluerit, ab eo aueratur, et ad communem usum deputetur.

xviii. Debent etiam professi omnes, tam monachi, quam conversi, imo tenentur ex necessitate voti suae professionis, habere animum paratum resignandi in manus praesidentis sponte et

libere ea omnia quae sibi ad usum concessa sunt, quoties superior hoc voluerit, aut fieri mandaverit. Nec si hoc fecerit, debent murmurare vel conquiri, alioquin nondum se et suos reliquerunt, et propterea pauperem Christum sequi et eius discipuli fieri non possunt, nec eius paupertate ditari.

xix. De obedientiis et omnibus quae habent, facere debent secundum prioris et procuratoris dispositionem. Quod si quis, alicui obedientiae vel operi deputatus, priori vel procuratori de his disponenti, vel mercenariis, qui in eis fuerint, iniungenti aliquid, non acquirerit, eadem die vel crastina a vino absteineat.

xx. Si procurator conversum aliquem vel donatum reprehendat, statim prostratus veniam accipiat, et, si culpa exigit, vino vel pitantia eum privare potest: inobedientes vero, aut perverse obedientes graviori poena dignos priori, aut, in eius absentia, vicario denunciati (a), qui eos puniat iuxta gravitatem culpa: publicam enim poenitentiam in conventu non potest procurator conversis imponere.

xxi. Curas et carnales affectiones ac visitationes propinquorum et amicorum suorum saecularium fratribus nostris omnino interdiximus, et ne ipsos in mercenarios conducant sine licentia prioris aut procuratoris.

xxii. Qui obedientias certas non habent, post primam veniant ad procuratorem, ut, quod voluerit, eis iniungat: quibus si nihil iniungitur, ipsi cellas teneant et ecclesias sequantur, aut alicui honesto et utili labori pro viribus incumbant.

xxiii. Quicumque in quacumque obedientia alicuius vices agit, nihil omnino in ea sine licentia mutare permittitur.

a) Vide notata cap. v secundae partis, num. iii.

In cellis quoque ipsis nihil, nisi prius insum et ostensum, mutari fierique sinitur, ne domus laboriose factae, curiositate deteriorerent vel destruantur.

xxiv. In alterius cellam, seu in domum fabri, sutoris, textoris, aut furnum, vel aliam quamvis officinam nullus ingrediatur vel loquatur sine licentia.

xxv. Quandocumque duo, pluresve simul fuerint, ostium nullatenus claudatur omnino, aut sic obseretur ut ab ingredi volentibus non possit aperiri.

xxvi. Quandocumque pulsatur signum, quo ad ecclesiam convenire debent fratres, ad eam, ubicumque sint, debent praetermissis omnibus, properare. Quamdiu autem sit oratio ante horam, non debent intrare, nec ante ostium ecclesiae loqui, nec extraneos, ut ibi loquantur, sustinere. Intrantes vero, caput nudent et profunde inclinent.

xxvii. In claustro et ante ostium culinae seu dispensae sine necessitate non loquantur, nec infra claustrum mercenarios sine licentia introducant.

xxviii. Conversi ipsi ad cellas suas suam pitantiam et ligna sibi necessaria portent, et eadem sibi ipsis findant: si autem sint aliqui senes et debiles, iuniores et fortiores debent eis, licentia impetrata, ligna necessaria providere et findere.

xxix. Omnes etiam obedientiarum alias obedientias, cum opus est et eis iniungitur, debent iurare. Sed et omnia obsequia quantumlibet privata, quae sibi ipsis non possunt singuli facere, ab aliis humiliter et devote compleantur, ita ut felicem putet se et cui tale aliquid iniunctum fuerit.

xxx. Obviantes etiam sibi invicem amica alacritate et humili inclinatione capitis, mutuo locum dantes, servato pertranseant silentio, in quo iuniores,

qui posterius in Ordinem venerunt, sagant praevinire maiores.

xxx. Disciplinas, vigilias, abstinentias, praeter eas quae in Ordine sunt institutae, seu quaelibet alia religionis exercitia quae nostrae institutionis non sunt, nulli conversorum, nisi sciente et faciente priore, facere licet. Sed et si cui nostrum prior iniungere voluerit ut sibi plus indulgeat in cibo vel somno, vel qualibet aliâ re, quam statutum decernat, aut e contra, si durum et grave aliquid praeter statutum ei imponere voluerit, repugnare fas non habemus, ne cum ei restiterimus, non ei, sed Domino, cuius erga nos vices gerit, restitisse inveniamur. Licet enim multa sint et diversa, quae observamus, uno tamen et solo obedientiae bono cuncta nobis fructuosa futura speramus.

xxxii. Pro his qui de Ordine nostro non sunt, nullus quaslibet res cambiat aut vendat; emere vero, si necessitas exegerit, possunt: non tamen hoc faciant passim, nec pro quolibet, nec sine prioris sui licentiâ.

xxxiii. Qui sine licentiâ capituli generalis, vel reverendi patris, Curiam Romanam adierit, incarcerationetur, et pro modo culpae puniatur.

xxxiv. Quicumque vero statutis capituli vel ordinationibus visitorum rebellis, aut cum murmuratione reprehensor extiterit, et qui priori vel procuratori aliquid iubenti inobediens fuerit, aut perverse obediens, et communitus emendare se noluerit, ordinem teneat intra cellam; et si post admonitionem tertiam, per intervalla dierum factam, obstinatus permanserit, incarcerationatus pro modo culpae puniatur.

xxxv. Qui fratrem suum vel donatum mentiri dixerit, teneat cellam pro carcere, si id prior iusserit, donec ad arbitrium prioris satisfecerit. Si male im-

precatus ei fuerit aut aliam contumeliam fecerit, iuxta modum culpae modum teneat disciplinae.

xxxvi. Si quis secreta Ordinis, seu status et defectus personarum eiusdem, ex quibus mala opinio vel sinistra suspicio seu diffamatio apud audientes oriri posset, alicui personae ecclesiasticae vel saeculari, aut etiam alicui novitio, scienter et malitiose, verbo, scripto, nuntiis, signis, aut alio quovis modo revelare praesumat, a tanto reatu absolvi non possit nisi per proprium priorem cum iniunctione salutaris poenitentiae: et nihilominus, si de eiusmodi revelatione convictus fuerit, incarcerationetur ad tempus, iuxta arbitrium prioris. Eidem poenae subiaceat, qui domum suam diffamasse, aut correctiones monachorum scienter et malitiose extraneis revelasse fuerit deprehensus.

xxxvii. Nullus in se assumat executionem testamentorum etiam ad pias causas, nec sollicitudinem ac prosecutionem aliquarum causarum aut negotiorum.

xxxviii. Si legitime constiterit quod conversi aut donati duo vel plures conspiraverint, hoc est ex invidiâ, odio vel malitiâ ad invicem concordaverint ad fabricandum aliquod malum contra priorem vel procuratorem, vel alium quemlibet, seu ad persequendum cum malitiose, in eadem domo incarcerationetur, nec educantur sine licentiâ reverendi patris Carthusiae.

xxxix. Qui autem inter se pacem et concordiam violare praesumpserint per contentiones et rixas, ac saepius admoniti cessare noluerint, incarcerationetur, et, si opus est, per domos Ordinis iudicio visitorum sub debita disciplina dividantur. Quod si unus solus nimis seditiosus fuerit, iudicio prioris aut visitorum in eadem domo puniatur.

XL. Si quis fratrum impie unquam iurando ad dicenda de Deo, seu de sacramentis, aut Sanctis eius contumeliosa verba proruperit, impietate verborum diligenter pensatâ, tamquam execrabilis et blasphemus, prout res exegerit, poenae subiaceat graviori, super quo prior et procurator studiose invigilent. Qui vero quae dicit, iurando simpliciter per Deum, per fidem suam, per Christum, sic Deus ne adiuvet, aut alio simili modo, audiente uno vel pluribus, affirmaverit, graviter puniatur, et si assuetus fuerit, poenae subiaceat graviori. Idem censemus de eo qui verba vel sententias sacrae Scripturae converterit¹ ad vana et scurrilia verba.

XLI. Licentiam a priore denegatam non poterit postea dare vicarius aut procurator, et ideo petitor, etiam non interrogatus, dicat quod sibi a priore fuerit denegata, ne, ut fraudis reus, si eam ab ignorante impetraverit, argui debeat et puniri. Similiter si quis licentiam, a vicario vel procuratore denegatam, a priore postea petere voluerit, a praedictis fuisse denegatam manifestet eidem².

XLII. Ad tempus, urgente magnâ necessitate, et non aliter, recipere oves et pecora intra terminos aut in nostris grangiis est permissum.

XLIII. Qui ex conversis vel donatis potuerint et noluerint laborare, vino et pitantiâ careant ad prioris vel procuratoris voluntatem, et si obstinati fuerint, iussu prioris incarcerentur.

XLIV. Qui creditores domus ad recuperanda debita sollicitaverint, seu aliter damnum domus procuraverint, cellam pro carcere teneant ad prioris voluntatem.

XLV. Si aliqui conversi, palam vel occulte, aliquo modo impedire tentaverint

¹ Edit. Main. legit *convertent* (R. T.).

² Edit. Main. legit *eisdem* (R. T.).

locationes, emphyteuses vel alias licitas alienationes contra prioris et conventus consilium et voluntatem, incarcerentur.

XLVI. Conversi inutiles reputantur, qui, impedimentis perpetuis praepediti, non possunt secundum Ordinis consuetudinem laborare.

XLVII. Familiaritatem et colloquia cum mulieribus, maxime cum personis et in locis ac horis suspectis, districte prohibemus conversis, nec volumus eos cum mulieribus loqui, sive infra sive extra terminos, nisi iustâ et inevitabili ac manifestâ causâ exigente. Mulieribus etiam, si commode fieri potest, non dentur elemosynae, nisi longe a domibus nostris.

XLVIII. Mulieres terminos nostros nequaquam intrare sinimus, in quantum possumus. Qui vero mulieres quascunque introduxerit, aut, cum posset prohibere, permiserit eas intrare infra domorum nostrarum clausuras vel clausurarum limitationes fossatis vel signis quibuscunque designatis per Bullas Iulii II, Pii V et Gregorii XIII summorum Pontificum ipso facto sententiam excommunicationis Sedi¹ Apostolicae reservatae incurrit.

XLIX. Cum mulieres ponuntur in operibus, conversi eas non custodiant, quantum vitari potest, nec eis propriis manibus mercedem reddant, sed aliquis de mercenariis.

L. In domibus monialium conversi nunquam hospitentur.

LI. Si quis conversus aut donatus mulieres aliquas incontinentiae causâ infra septa monasteriorum, aut in aliis domibus, grangiis seu cellariis nostri Ordinis, introduxerit aut introduci fecerit, vel iam introductas receptaverit, aut in hoc eis praestiterit auxilium, consilium vel favorem, sive actus secutus fuerit sive non, non possit a tanto reatu ab

¹ Edit. Main. legit *Sedis* (R. T.).

solvi nisi per proprium priorem cum inunctione salutaris poenitentiae. Quod si de hoc convictus fuerit vel coram testibus confessus, conversus incarceretur ad Ordinis voluntatem; donatus vero ab Ordine perpetuo sit alienus et expulsus.

LII. Mulierum quarumcumque amplexus et oscula omnino conversis prohibemus, sub poenâ disciplinae generalis ad Ordinis voluntatem: donati vero, si haec fecisse fuerint deprehensi, teneant ordinem in victualibus per unam hebdomadam.

LIII. Si quid donatum fuerit conversis in alienâ domo commorantibus, exeuntes inde nullatenus debent asportare illud sine licentiâ priorum domorum earumdem.

LIV. Nullus conversus in itinere constitutus mantellum saecularem seu capam a caputio separatam portare praesumat, nec habitum Ordinis dimittere aut occulte ferre, nisi periculum imminens aliud postulaverit.

LV. Foeneratorum, usurariorum, excommunicatorum et raptorum, qui tales esse noscuntur, familiaritatem et munera interdicimus conversis.

LVI. Libros haereticorum nullus conversus vel donatus, aut alius quilibet nostri Ordinis, apud se retineat vel ullo modo legat, sub poenâ carceris. Qui enim tales libros retinet, vel legit, ipso facto sententiam excommunicationis incurrit ex sacro Concilio Tridentino.

LVII. Nulla persona Ordinis infantem de sacro fonte levare praesumat, aut eum nisi in casu inevitabilis necessitatis baptizare. Conversus qui contrafecerit, disciplinam generalem substineat; donatus ab Ordine expellatur.

LVIII. Nullus scienter per se vel per alium praesumat litteras accipere, portare, vel mittere, vel nuntiationes verbo tenus facere, quae directe vel indire-

cte esse possent contra bonum pacis, et principes, vel quoscumque alios magnates, aut praelatos ad indignationem provocare. Conversus qui hoc fecerit, poenam criminorum sustineat; donatus expellatur.

LIX. Artem alchimiae, vel quintae essentiae, nulla persona Ordinis per se vel per alium in domibus aut alibi exercere praesumat, aut exercentibus consilium aut auxilium praestare, aut ubi illam exercent interesse, seu instrumenta artis penes se habere; et conversus, qui hoc fecerit, disciplinae generali subiaceat; donatus expellatur.

LX. Si quis conversus ad reges, principes, et alias potestates et iurisdictiones utriusque status quacumque occasione recurrerit, tamquam Ordinis desertor poenâ criminorum puniatur.

LXI. Generale capitulum, cui omnes obedire tenemur, firmiter iniungit universis et singulis, ut, cum noverint inordinatos excessus, vicissim se se fortiter et charitative, discretè tamen et in lenitate spiritus, reprehendant; et hoc maxime antiquiores faciant, licet omnes teneantur ad correctionem fraternam: quod si emendatio non sequatur, denuncient primum priori, deinde visitatoribus, et si ipsi non providerint, tum demum reverendo patri Carthusiae vel capitulo generali. Quod si quacumque de causâ praedictae reprehensiones vel denunciationes omissae fuerint, tam omissas quam excedentia scient de suo contemptu et negligentia rationem districto Iudici se reddituros.

LXII. Verumtamen nullus conversus aut donatus praesumat in praesentia monachorum, vel laicorum, aut saecularium quorumcumque priorem suum vel procuratorem reprehendere, aut eisdem proterve respondere et resistere, sub poenâ privationis vini et pitantiae ad

arbitrium prioris. Sed si quid in priore vel procuratore emendatione dignum conversus aliquis cognoverit, solus ad partem cum filiali reverentiâ cum monebit et rogabit, aut per aliquem sibi familiarem moneri faciet. Quod si quis conversus suo priori aut procuratori apud quoscumque detraxerit, taliter puniatur, ut ceteri tali faacere pertimescant.

CAER. XX.
De criminosis.

I. Confessi coram testibus, vel convicti de incontinentiâ, de manu violentâ, de furto, de rebellione, inobedientiâ, infamatione criminis, quod quis obiicit alteri nec potest probare, de magisterii¹ conspirationis, necnon de seminatione discordiæ, et qui minantur ignem vel mortem, et qui de inferendo gravi scandalo sunt suspecti, et qui domum aut personam Ordinis coram quocumque iudice ecclesiastico, necnon tamen Sanctâ Sede, vel sæculari in ius traxerint vel trahi fecerint, incarcerentur, et pro modo delicti puniantur.

II. Propter levem tamen percussio-nem in laicum, nullus incarceretur, sed iuxta modum culpæ a priore disciplinetur.

III. Fures etiam, qui in re aliquâ, ultra duodecim solidos non valente, furtum commiserint, simul vel per partes, non incarcerentur, sed prioris arbitrio puniantur. Qui vero in re aliquâ ultra viginti asses valente simul vel per partes furtum commiserint, incarcerentur ad tempus ad arbitrium prioris. Hoc ipsum per omnia de proprietariis fiat. Ceteri vero fures et proprietarii, qui ultra valorem viginti quinque solidorum furtum aut proprietatem commiserint, perpetuo carceri mancipentur, donec per capitulum generale aut reverendo patri educantur.

IV. Similiter et falsarii, convicti de incontinentiâ qualicumque, incendiarii et homicidæ.

¹ Sic edit. Main. (R. T.).

V. Defuncti in furto vel proprietate, postquam crimen eorum detectum fuerit, in coemeterio non sepeliantur, et etiam sepulti, si sine scandalo et periculo foetoris fieri possit, extrahantur, ut a ceteris crimen furti et proprietatis cautius evitentur.

VI. Si conversos de incontinentiâ convictos aut confessos de carcere educi aliquando contigerit, nullo modo in domibus, ubi fuerint convicti, remaneant; sed, si commode fieri possit, alibi collocentur. Quicumque autem de quacumque indicibili incontinentiâ convicti fuerint, vel coram testibus confessi, perpetuo carceri mancipentur sine ullâ spe liberationis.

VII. Quicumque falsificaverit sigillum, vel litteras capituli aut reverendi patris, poenâ falsarii et criminorum puniatur, et sit perpetuo inhabilis ad quascumque obedientias Ordinis sine ullâ spe alienius restitutionis.

VIII. Si crimen, pro quo carceris poena irroganda est, probatione indiget, nec per nostros probari queat, sæculares idonei recipi poterunt in testimonium.

IX. Quicumque criminosis conversi per solum capitulum generale vel per reverendum patrem de carcere possunt educi. Postquam vero fuerint educti, erunt eorum omnium, quos invenerint, semper ultimi, sine spe restitutionis in pristinum gradum, et nullâ dispensatione poterunt eis obedientiæ commendari. Præterea educti de carcere, per quadraginta dies ferialibus diebus post *Exultabunt*, festivis autem in capitulo conversorum, nisi quando communicaverint, recipiant disciplinam, et quadraginta diebus capituli ad terram comedant super asserem nudum in refectorio mane et vesperi, computatis diebus quibus communicaverint in conventu in quibus ad terram non comedant, et per

annum integrum teneant generalem ordinis disciplinam, quae talis est. Singulis capitulis recipiant disciplinas, exceptis diebus quibus communicaverint vel debent communicare, nec habebunt vocem contra aliquem, nec obedientiam, hoc est non poterunt esse coquinarii, portarii, mulatarii, magistri bovum vel grangiae, nisi propter urgentem necessitatem reverendus pater cum eis dispenset.

x. Ordinem vero tenere in victualibus est feriis secundâ et quartâ pane et coquinâ esse contentum; feriâ tertiâ et sabbato, pane, vino et coquinâ; feriâ autem quintâ et diebus capituli et festis duodecim lectionum, more conventus: abstinentiâ Ordinis, nisi manifesta necessitas interdicit, etiam observatâ.

xi. Criminosi omnes a primo die incarcerationis eorum, et deinceps per sex menses, habeant dimidiâ portionem panis conventualis, et utantur vino familiariae aut cervisiâ. De pane vero familiariae detur eis quantum necesse fuerit. Porro in festis capituli, et quoties conventus in refectorio comedit, victualia eis ministrentur, sicut et conventui. Ferialibus autem diebus aliquid iudicio prioris eis ex gratiâ ministrari poterit. Verumtamen, si quis in carcere positus nolit crimen suum confiteri et emendare, pane et aquâ dumtaxat sustentetur donec resipiscat.

i. Fugitivi ad aliquam domum Ordinis venientes sponte, si non fuerint criminosi, id est si nec commisso crimine fugerint, nec in fugâ crimen commiserint, etiamsi infra quinque dies redierint, primum reconciliandi erunt Ordini propter fugam, et postea clamabunt suam culpam praesente conventu misericordiam postulantes et emendationem promittentes. Deinde quindecim diebus recipiant disciplinas in capitulo

conversorum, et quindecim diebus comedent ad terram in refectorio super asserem nudum.

ii. Si vero ultra quinque dies redire distulerint, de cetero quodcumque redierint, non recipientur, nisi ad carcerem, ubi per quadraginta dies sustineant in victualibus disciplinam criminorum: de quo tamen carcere, si criminosi non fuerint, priores illorum cum consilio sui conventus poterunt illos educere, quando videbitur expedire: educti vero de carcere, recipiant viginti disciplinas in capitulo, et viginti diebus comedant ad terram in refectorio, et per annum sustineant praedictam generalem Ordinis disciplinam.

iii. Fugitivi vero criminosi, quodcumque redierint, nunquam nisi ad carceres recipiantur: a quibus non possunt educi nisi per capitulum generale aut reverendum patrem. Educti vero, poenam criminorum (sicuti dictum est) sustineant.

iv. Fugitivi, dum e carcere educuntur, etiamsi criminosi non sint, nullo modo possunt in eisdem domibus obedientias habere sine expressâ licentiâ reverendi patris vel capituli generalis.

v. Apostatae ante omnia ad reassumendum habitum Ordinis compellantur, et deinde pariter reconcilientur, et ab apostasiâ, necnon ab excommunicationis sententiâ, quam ex habitus dimissione incurrerunt, adhibitis testibus, absolvantur, et, ut supra, incarcerationentur. Verumtamen apostatae criminosi post tertiam apostasiam per regulam sancti Benedicti declarantur non amplius recipiendi (a).

vi. Conversis pro disciplinâ ad aliam domum missis non ministrentur equitaturae, nisi nimîa infirmitate cogente, nec, ubi sustentabuntur, beneficia spiri-

a) Vide notata in secundâ parte cap. De fugitivis.

tualia hospitibus dari solita eis conferantur.

vii. Prædictas tam fugitivorum quam criminiosorum poenas, reverendus pater potest quandoque, si ei videbitur, moderari; alius vero prior, etiam proprius eorundem, sine ipsius patris reverendi licentiâ, præterquam in mortis articulo vel maximâ necessitate, facere hoc non potest; disciplinas tamen et comestiones ad terram, et rigorem in victualibus ex aliquâ causâ rationabili poterit prior moderari.

CAPUT XXII.
De donatis.

i. Statuimus de cetero ut nullus omnino recipiatur in statum redditorum clericorum, vel laicorum, aut præbendariorum; sed omnes personae Ordinis sint monachi, conversi, donati, aut moniales.

ii. Cum ex incautâ et indiscretâ receptione donatorum, magna multaque mala, damna et scandala imminere noscantur, statuimus quod nullus ullo modo ullove tempore recipiatur in donatum absque visitatorum licentiâ, atque conventus vel maioris partis conventus¹, et nisi prius bene probetur, ac cum conditionibus, quae hic subiungentur.

iii. Mulieres autem, nec in domibus nostris, nec extra eas ullo modo recipiantur donatae; nec pariter uxorati admittantur in donatos.

iv. Qui autem recipientur, primo de manu prioris in capitulo conversorum caputium accipiant, et antequam ullâ promissione ligentur, probentur in domo per unum annum ad minus, aut per longius tempus, sicuti priori visum fuerit.

v. Porro cum conditionibus sequentibus recipiantur, videlicet, quod sine proprio vivent in communi, domus autem eis providebit sufficienter de necessariis; quod domui illi et Ordini erunt veri obedientes et fideles; quod damnatum aut vituperium prioris et alio-

¹ Forsan deest consensu (n. t.).

rum dictae domus eis non celabunt sed revelabunt, honorem et commodum eorum diligent et procurabunt; item quod correctioni Ordinis totaliter subiacerent; de his, quae administraverint, priori et procuratori rationem reddent quoties super hoc fuerint requisiti; quod continenter vivant; et si (quod absit) continentiam non servarent, aut in aliis præmissis seu in aliquo eorundem deficerent, quod donationem eiusmodi valeat Ordo infringere, et se de tam infelicibus personis expedire, nullam renumerationem eisdem, de tempore quo servierint domui, faciendo.

vi. Vestis donatorum superior nunquam virgata et partita, nec viridis, rubei aut crocei coloris, sed unicolor sit, et grisei vel castanei coloris, et tam longa quod genua operiat et transcendat. Caputium eiusdem coloris cum veste semper ferre debent. Verumtamen diebus festivis, quando pro divino officio audiendo ad domum superiorem ascendunt, vestem oblongam non cinctam et caputium sicuti conversi deferunt.

vii. Donati comam seu capillos nunquam relaxent aut nutriant, sed sic eos in rotundum tondcant, ut patentibus auribus incedant. Quod si ter moniti facere noluerint, incarcerationem ad prioris voluntatem, donec emendationem fecerint competentem.

viii. Donati teneantur dicere pro matutinis decies *Pater noster* et *Ave Maria*; pro qualibet horâ aliâ ter *Pater noster* et *Ave Maria*; pro recenter defuncto in domo suâ triginta *Pater noster* et *Ave Maria*; pro anniversariis, omnis septimana decem *Pater noster* et *Ave Maria*; pro officio generalis capituli Cluniacensium et benefactorum post Natalem Domini triginta *Pater noster* et *Ave Maria*.

ix. Confiteantur et communicent in solemnitatibus Nativitatis et Coenae Domini,

Paschae, Pentecostes, Eucharistiae, et sancti patris nostri Brunonis, atque primâ dominicâ cuiuslibet mensis.

x. Ieiunia Ordinis servare non tenentur, licet feriis sextis ex devotione soleant ieiunare. Ieiunia vero Ecclesiae fideliter servent. Paucioribus etiam quam conversi debent esse contenti in pitantiâ et vino, cum tot onera Ordinis non sustineant, et tempore ac loco congruo carnes manducare permittentur iuxta consuetudines domorum. Nunquam tamen intra conventum possint licite carnes vel manducare vel cuiquam ministrare nec personis Ordinis, ubicunque fuerint, nec debent permittere quod carnes a quoquam in conventu comedantur. In Adventu autem Domini et feriis quartis a carnibus abstineant.

xi. In ceteris, quae ad eorum statum pertinent, se religiose habere debent. Sunt enim de gremio Ordinis, et gaudent privilegiis, indulgentiis et libertatibus dicti Ordinis, et habent beneficium Brevis per totum Ordinem, si laudabiliter in Ordine perseveraverint.

xii. Propter transgressionis voti periculum, donati nullum votum facient, sed postquam in habitu donatorum per annum aut amplius iuxta discretionem priorum suorum probati fuerunt, si volunt remanere, publico instrumento in scriptis manu notarii alicuius subsignato promittant se supradictas condiciones servaturos.

xiii. Donati non debent e domo sua exire nisi a priore vel procuratore foras mittuntur. Quod si ad aliam domum inordinate venerint, nullus eos recipiat, nisi ad carceres, et deinde eos ad domos suas remittat, aut eorum fugam et detentionem prioribus suis significet. Qui contrafecerit, ordinem in victualibus teneat, donec eos remiserit, aut eorum detentionem intimaverit.

xiv. Nulla domus recipiat saeculares gratis ei⁴ servire volentes extra statum monachorum, nisi promissione mediante, quod, si propter excessus suos seu culpam a domo ipsâ expellerentur, nihil petent, exigent aut recipient pro suo salario et mercede.

xv. Ordinamus ut omnes nationes habeant haec statuta conversorum et donatorum in suâ vulgari linguâ, et ut illis semel ad minus praelegantur per singulos annos.

i. In electione priorissae monialium vicarius primam vocem habeat, et postmodum cum confirmatoribus vota singularum monialium recipiat, pro quibus suscipiendis, nec ipse vicarius, nec confirmatores vocati ingredientur claustra monasterii, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum scripta recipiant, et tamen nunquam publicanda erunt nomina eligentium (a).

ii. Porro nulla monialis ad eligendum cum aliis admittatur, nisi octavum decimum suae aetatis annum compleverit, et professionem fecerit expressam. Quod si aliquae moniales in suis electionibus nobiles et amicos requisierint, priventur velo nigro.

iii. Ceterum nulla monialis in priorissam eligatur minor quadraginta annis, et quae octo annis post expressam professionem laudabiliter non vixerit. Quod si talis non inveniatur, nulla possit eligi, quae trigesimum aetatis suae annum non excesserit, et quae quinque saltem annis post professionem recte non vixerit.

iv. Vicarius de novo institutus, et priorissa de novo electa, in praesentia praedecessorum suorum, si vixerint et praesentes fuerint, ac quatuor magis discretorum de conventu, si tot aut plures

¹ Edit. Main. legit *eis* (R. T.).

a) Consulenda est forma electionis priorum, et in ceteris omnibus sequenda.

Capit. XXIII.
De monialibus
nostri Ordinis
et eorum vicariis et priorissis.

affuerint, vel si praedecessores non vixerint, aut nimium remoti fuerint, in praesentiâ quatuor praedictorum perfecte redigant in scriptis statum domus, et sub sigillo dictae domus et subscriptionibus illorum proxime sequenti capitulo generali afferant vel transmittant dictum statum: retentâ tamen copiâ eiusdem in domo suâ antedictâ.

v. Omnes priorissae monialium obedientiam promittant capitulo generali pro se et domibus suis, cuius promissionis cartam singulis annis ad capitulum mittere nullâ occasione omittant, et nihilominus quaelibet priorissa teneatur per se promittere obedientiam vicario: moniales vero et conversae, priorissae tantum obedientiam promittant, licet in praesentiâ vicarii cum nominatione ipsius, et priorissae professionem faciant, et eadem in omnibus licitis obedire teneantur.

vi. Nulla priorissa, praesente vicario, *Benedicite* dicere praesumat, nec praesente monacho lectionem duodecimam legere; de divino quoque officio ordinando, aut correctione hominum quorumcumque, se nullatenus intromittat.

vii. Priorissa nullam monialem vel aliam personam sine licentiâ reverendi patris et vicarii atque conventus sui vel maioris partis consensu ad habitum Ordinis recipiat, nec ante decimum quintum aetatis annum completum. Quod si contrarium facere praesumpserit talis receptio efficaciae sit nullius, et moniales in praemissis vel aliquo eorum consentientes generalem ordinis disciplinam sustineant, quousque per capitulum generale vel reverendum patrem relaxentur.

viii. Priorissa et vicarius custodiant sub duabus clavibus et administrent pecunias domus, et singulis annis vicarius et procurator reddant computum de receptis et expensis in praesentiâ

priorissae et duarum aut trium antiquarum monialium, nec tamen propterea vicarius aut procurator intret eorum clausuram, nec illae egrediantur; celeraria autem¹ observet erga vicarium et priorissam tam in rebus emendis quam vendendis et ceteris omnibus; eademque ipse procurator per statutorum praescriptum servare debet erga superiorem.

ix. Nulla priorissa, etiam de sui conventus voluntate, se vel domum suam valeat obligare, aut litteras obligatorias sigillare, vicario inconsulto: alioquin priorissa contrarium faciens et moniales ad hoc consentientes graviter puniantur per capitulum generale vel reverendum patrem.

x. Priorissae non habeant in refectorio duplicem portionem, sed simplicem sicut moniales: nec habeant cameras sibi appropriatas ad iacendum, comedendum vel bibendum.

xi. Possunt priorissae, cum volunt, et quoties expedit, debent, in suis capitulis piis facere exhortationes sororibus ad sanctae et religiosae vitae regularem observantiam, cum consilio et directione patris vicarii.

xii. Priorissae monialium a personis Ordinis matres vel domnae, non dominae vocentur, (*) moniales vero sorores.

xiii. In domibus monialium nostri Ordinis nulla in monialem recipiatur ultra quam suppetant facultates illius domus in qua recipitur pro illius et ceterarum sustentatione sine penuriâ. Porro visitatores earum ex parte capituli habent auctoritatem et iubentur,

¹ Forsan deest *id* vel *idem* (R. T.).

(*) *Ordinatio anni* MDCXLVIII. a Priorissae et subpriorissae in domibus monialium nostrarum a personis Ordinis iuxta statutum, non vocentur dominae, sed matres; ceterae vero omnes sorores; idque strictissime in posterum servetur. ■

consideratâ domorum facultate, talem eis in recipiendis personis numerum praefigere, quem absque gravamine sustentare valeant; in quo numero etiam novitiae et conversae computantur; districte autem inhibemus, et subsequenti- bus poenis, vicariis, priorissis monialium et monialibus universis, ne aliquam ullo tempore ultra constitutum per visitatores numerum, vel ultra quam vires earum seu facultates suppetant, quovis modo recipiant, aut ut recipiatur consentiant.

xiv. Et ne per se, aut interpositam quamcumque personam ecclesiasticam aut saecularem, quovis quaesito medio vel colore, a capitulo nostro generali seu reverendo patre pro eius vel earum receptione, contra formam edicti huius et inhibitionis, licentiam vel auctoritatem petant.

xv. Quod si secus (quod absit) factum, praesumptum aut attentatum fuerit, talis receptio nulla erit et penitus invalida, tamquam facta contra voluntatem dicti capituli et contra formam iuris communis et constitutionem bonae memoriae domini Bonifacii Papa VIII et sacri Concilii Tridentini, et quam nos, quatenus opus est, ex nunc cassamus et irritamus, seu cassam, nullam et irritam declaramus.

xvi. Et nihilominus qui vel quae contra huiusmodi nostram ordinationem, voluntatem et inhibitionem aliquam vel aliquas in aliquâ domorum praedictarum receperint, aut in eius aut earum receptione consensum, auxilium vel favorem praebuerint, vicarii, priorissae et ceteri officiales a suis obedientiis absolvantur. Moniales vero, si hoc fecerint, sint in disciplinâ generali ad Ordinis voluntatem.

xvii. Si vero, pro illius vel illarum receptione ultra constitutum numerum

et supra vires et facultates suas, per nuntium aut litteras petierint licentiam per se vel quamvis aliam interpositam personam, vel si litteras a quibuscumque principibus, dominis ecclesiasticis vel saecularibus, aut aliis, comminatorias vel deprecorias ad capitulum generale vel priorem Carthusiae propterea obtinuerint, quoties id fecerint, per tres menses ordinem in victualibus sine misericordiâ teneant.

xviii. Et ut materia seu occasio praescindatur tales receptiones ulterius faciendi vel procurandi, inhibemus, sub dictâ poenâ, tenendi videlicet ordinem in victualibus per tres menses, ne in donibus praedictis ullo modo recipiantur aliquae iuvenes puellae seu filiae in habitu saeculari pro litteris addiscendis; nec pariter recipiantur aliquae sub spe seu confidentiâ eas ad habitum Ordinis deinde recipiendi; sed admittantur tantum postulantes cum ad minus quintumdecimum annum attingerint; nec tamen habitus Ordinis eis concedatur ante sextumdecimum annum inceptum.

xix. Nulla monialis ante sextumdecimum annum completum, nec quae minore tempore quam per annum continuum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur (a); professio autem ante facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius religionis vel Ordinis observantiam, aut ad alios quoscumque effectus. Nulla etiam monialis ante vigesimumquintum annum consecratur. Et ut nulla ipsarum se per ignorantiam excusare valeat, ordinamus quod praesens haec nostra constitutum et prohibitio eis in capitulo earum legatur, quoties eis legitur carta visitorum:

a) Professio ipsa debet emitti linguâ vernaculâ.

scilicet feriâ secundâ Paschae et die festo S. Iohannis Evangelistae.

xx. In receptione, professione et consecratione monialium servetur in ministrandis cibis modestia Ordinis, et in equitaturis parentum et aliorum, qui in talibus frequenter conveniunt, ponatur modus certus, sic quod domus ex hoc notabiliter non graventur, exceptâ tamen familiâ consecrantis, cui non potest regula certa dari.

xxi. Prohibemus, ne propter munera vel promissa moniales aliquam ad habitum praesumant recipere, nec aliquid ex bonis novitiae ante professionem a parentibus vel propinquis aut curatoribus eius quocumque praetextu recipiant, excepto victu et vestitu illius temporis quo in probatione fuerit; aliter enim dantes et recipientes anathematis poenâ feriuntur per sacri Concilii Tridentini constitutionem.

xxii. Inhaerentes Bonifacii VIII constitutioni, sacri Concilii Tridentini decreto, et Pii V, Gregorii XIII Summorum Pontificum litteris, declaramus nulli omnino, cuiuscumque generis, conditionis, sexus et aetatis fuerit, licere ingredi septa monasterii monialium sine licentiâ superioris earum in scriptis obtentâ, et nisi in urgentibus necessitatibus dumtaxat. Quaecumque autem personae aliter intrare dicta monasteria praesumpserint, et moniales, quae illas introduxerint vel admiserint, ipso facto sententiam excommunicationis incurrunt, et officiis Ordinis, si quae habeant, privantur, atque ad ea inhabiles reddantur.

xxiii. Quoties vicarius monialium, causâ confessionis vel alterius sacramenti ministrandi, ingredi claustrum earum necesse habuerit, intret cum honestâ comitivâ unius aut duorum monachorum, vel ita intret et stet quod plures videre possint tam confessarium quam confitentem.

xxiv. Sequendo etiam eiusdem sacri Concilii decretum et eiusdem Pii V litteras, declaramus omnes moniales nostri Ordinis praesentes et futuras, sicut et alias cuiuscumque religionis et Ordinis, etiamsi ex institutis et fundamentis suis ad clausuram non teneantur nec unquam eam servaverint, de cetero debere sub perpetuâ in suis domibus clausurâ manere, nec ulli earum licere post professionem exire a monasterio, etiam ad breve tempus, nisi ex aliquâ causâ legitimâ, etiam ab episcopo approbandâ (a); resistentes vero huic clausurae perpetuae obstinato animo, declaramus esse, tamquam rebelles et incorrigibiles, ab Ordinario et superioribus earum omnibus iuris et facti remediis compellendas ad praecise subeundam et perpetuo observandam clausuram.

xxv. Priorissae et moniales non visitent monachos aut conversos nec viros alios apud eas degentes, nec pariter monachi, conversi vel donati visitent priorissas aut moniales aliquas, etiam sub praetextu alicuius infirmitatis vel ex quavis aliâ necessitate vel causâ, nec priorissae aut vicarii super hoc dent licentiam, sed visitentur viri infirmi per viros, et feminae infirmae per feminas, nisi dumtaxat pro sacramentis ministrandis, vel nisi ex causâ aliquâ necessariâ vicarius cum honestâ comitivâ unius vel duorum monachorum, opportuno tempore, ad eas ingredi debeat.

xxvi. Volumus pariter et ordinamus ut nulla monialis nostri Ordinis cum aliquo saeculari quantumcumque pro-

a) Declaratum fuit a sacra Congregatione cardinalium sacri Concilii interpretum, quod, ultra licentiam superiorum, requiratur etiam approbatio episcopi: id autem maxime expedit ad tollendam omnem scandalum occasionem. Vide cap. v, sess. xxv, eiusdem Concilii, *De regularibus*.

pinquo loquatur aut loqui permittatur ad partem, nisi velatâ facie, et praesente et audiente priorissâ vel subpriorissâ, aut unâ vel duabus ex aliis monialibus: quae contrafecerit, pro qualibet, vice per unam hebdomadam comedat ad terram in refectorio.

xxvii. Sub eâdem poenâ inhibemus ne moniales dent personis Ordinis, aut ab eis recipiant, aliqua munuscula vel iocalia, et ne ullatenus viros aliquos qualescumque osculentur aut amplexentur.

xxviii. Et ut praemissa omnia inviolabiliter observentur, ad conservandam etiam sanctimonialium Christi sponsarum pudicitiam, honestatem et integritatem, volumus pariter et ordinamus, quod in singulis domibus monialium nostri Ordinis porta illa, per quam intratur ad claustrum earum, iugiter die ac nocte cum clave clausâ teneatur, et ad eius custodiam aliqua fidelis monialis conversa vel donata deputetur, quae ad iussum vicarii vel priorissae eam claudat et aperiat, et neminem sine illorum aut alterius ipsorum scitu et mandato introducat vel educat. Quae etiam diebus singulis, pulsato completorio, claves praedictae portae ad manus priorissae, per eam usque in crastinum custodiendas, tradere teneatur.

xxix. Moniales extraneis sacerdotibus, qui de Ordine nostro non sunt, sive regulares sint sive saeculares, confiteri non possunt, sine speciali licentiâ vicarii (*).

xxx. Moniales quae fuerunt in officiis,

† Pessime edit. Main. legit *vel et a pro velatâ* (R. T.).

*) *Ordinatio anni MDCLXXVIII.* † Iuxta decretum sacri Concilii Tridentini sess. xxv cap. x bis aut ter in anno offeratur monialibus nostri Ordinis confessarius extraordinarius, qui omnium confessiones audire debeat iuxta dicti decreti placitum: liberum tamen erit cuique moniali, iuxta declarationem sacrae Congrega-

ipsis officiis cessantibus, vultu velato incedant, et omnes professae benedictae habeant vittas in scapularibus suis, et velum nigrum portent, et in conspectu hominum non se praesentent nisi velatis faciebus, solâ priorissâ et cellerariâ exceptis. Conversae vero praemissis non utantur, sed nec moniales, quae non sunt benedictae, utuntur velo nigro; vittas tamen habeant, et velatâ facie incedant ut professae.

xxxi. Quod si aliqua monialis de incontinentiâ convicta fuerit vel coram testibus confessa, perpetuo, sine spe relabendi, careat velo nigro.

xxxii. Nec priorissae, nec ceterae sorores ullo unquam tempore caputia portare permittantur, nec portent caudas in vestibus suis, nec tunicas in quibus sint scissurae vel manicae inhonestae, nec portent pelles in conventu, nisi sub mantello simplici.

xxxiii. Moniales iaceant cum cucullâ, et conversae cum scapulario, et quaelibet sola. Non vocent se dominas ad invicem, sed sorores, nec unquam serviant ad missas, nec quidquam ab aliquo recipere vel donare alicui audeant sine licentiâ priorissae.

xxxiv. Inhibemus omnibus priorissis ne post completorium loquendi cum aliquo monialibus tribuant facultatem.

xxxv. Nec etiam monialis possit in monasterio bibere vel comedere extra refectorium et infirmariam, praeter priorissam et cellerariam, idque tantum in casibus necessitatis; quae in contrarium facere praesumpserint, a vino abstineant in crastinum totâ die. Nulla etiam monialis comedat in mensâ priorissae in refectorio.

xxxvi. In domibus monialium praetionis cardinalium Concilii Tridentini interpretum, ipsi confessario extraordinario confessionem peccatorum facere vel non ».

dicationes eorum qui de Ordine nostro non sunt, sive regulares fuerint sive saeculares, nullatenus audiantur, nisi de vicarii et priorissae licentiâ speciali.

xxxvii. Moniales, saecularibus infamiam Ordinis tangentia revelantes, priuentur velo nigro, et nihilominus per visitationes districte puniantur, si inde scandalum fuerit subsecutum.

xxxviii. Moniales reddant Breves Ordinis, et missas reddere faciant, quae debentur pro Brevibus memoratis. Pro qualibet missâ, quae propter defectum sacerdotum non poterit reddi, dicantur quinquaginta psalmi; ita quod, secundum ordinationem vicarii vel priorissae et numerum missarum quae reddi non poterunt, dividuntur psalteria inter ipsas. Tricenaria quoque in missis et psalmis faciant sicut monachi, et monachi pro eis, sicut pro aliis personis Ordinis, faciant; et pro singulis triceniis, quae sicut de cartâ capituli, viginti tantum psalmos dicere tenentur.

xxxix. Moniales non suant vestes extraneorum saecularium vel religiosorum, nec loquantur cum eis nisi ad cratem cancellatam, nec litteras mittant vel recipiant sine licentiâ. Nec debent tangere aut abluere purificatoria calicis, nisi pro bis vel ter abluta fuerint per aliquem sacerdotem aut diaconum.

xl. Nulla persona Ordinis nostri domos monialium frequentet, nisi urgente necessitate vel evidente utilitate, et, peracto, pro quo iverit, negotio, recedat absque morâ, et ne loquatur cum eis.

xli. Vicarii monialium fortiter reprehendant personas Ordinis, cuiuscumque conditionis fuerint, quae sine rationabili causâ domos monialium frequentarent; nec differant reverendo patri Carthusiae intimare, ubi viderint expedire, vel capitulo generali.

1 Legendum videtur *sint* pro *sicut* (n. r.).

xlII. Monachi, conversi et donati universi, in domibus monialium habitantes, obedientiam tantum promittant vicario, et non priorissae; et tales habeant locum apertum ad cognoscendum culpas suas diebus capituli; nec manducem cum saecularibus, nec ipsos admittant ad mensam suam in cellis suis; qui contrafecerit, graviter a vicario puniatur; et eleemosynas sive dona, quae illis offeruntur, tradant priorissae; priorissa vero et vicarius providcant eis de necessariis, prout in domibus monachorum est fieri consuetum. Quod si non fecerint, possunt ipsi monachi priori Carthusiae vel visitatori provinciae scribere, qui eis providebunt.

xlIII. Monachi de incontinentiâ diffamati, vel suspecti, non permittantur habitare cum monialibus, nec domos earum intrare.

xlIV. Vicarii monialium in foro poenitentiae, quoad moniales et personas cum eis habitantes, eam habent potestatem, quam habent priores in suis monachos aliosque subiectos; et, cum pro se indignerint, unus de monachis cum ipsis habitantibus, quem sibi elegerint in confessarium, eandemque habeat potestatem in foro conscientiae erga eosdem vicarios, quam habent vicarii conventuales, seu alii quos sibi priores elegerint in confessarios, erga suos priores.

xlV. Caveant sibi vicarii et priorissae ne monachos suos sine licentiâ capituli generalis vel reverendi patris Carthusiae extra terminos mittant; aliâs ipsi monachi essent fugitivi, et mittentes gravius puniendi.

xlVI. Nulla persona domorum monialium per capituli generalis mandatum de domo ad domum translata poterit regredi sine licentiâ capituli generalis.

xlVII. Vicarius monialium de licentiis dandis monialibus et disciplinis im-

endis se nullatenus intromittat, nisi cum per priorissam fuerit requisitus: reprehendere tamen potest ac accusare, cum viderit expedire; et tam¹ in priorissam quam in moniales ceterasque personas Ordinis cum eis commorantes excommunicationis et suspensionis et interdicti sententias, cum necesse fuerit, promulgare, et aliàs prioris officium gerere, nisi contrarium in statutis expresse notetur.

XLVIII. Moniales nostri Ordinis semper recurrant ad visitatores suos, et ipsi habeant plenam potestatem a capitulo generali ordinandi in omnibus de eis iuxta formam statutorum nostrorum et ordinationum, quae ad eas spectant; ipsi enim committitur cura animarum earum et conversarum ipsarum, sed in gravibus causis debent visitatores earum consulere capitulum generale aut priorem Carthusiae super annum.

XLIX. Si eleemosynae venerint ad manus priorum dividendae, volumus ut moniales nostri Ordinis habeant partem suam; si vero per eos qui eas faciunt distribuuntur, ut eisdem partem suam distribuunt, admoneantur.

L. In visitationibus domorum monialium legatur praesens capitulum. Visitatoribus autem monialium iniungimus quatenus ipsi ambo vel alter eorum ter in anno aut saltem semel ad monasteria monialium accedant: ibique de vitâ et moribus et observantiis Ordinis, monialium, monachorum et aliarum personarum ibidem degentium diligenter inquirant, et prohibeant ne illic ulli habeant devotas; provideant etiam ut omnes apostolico more communiter vivant, nihil sibi proprium esse dicant, et quidquid eis datur aut mittitur, in manibus priorissae realiter resignent et offerant, nec eo utantur sine eius scitu, licentia

¹ Male ed. Main. legit etiam pro et tam (R.T.).

et voluntate, ut omnibus aequaliter de necessariis provideatur, nihilque habeant, nisi quod eis de communi ab officialibus ministratur: ita et taliter quod omne genus proprietatis ab eis penitus praescindatur. Quod si forte moniales aliquae in hoc priorissae suae obedire noluerint, et quae habent in manibus suis resignare, vino careant donec sibi paruerint.

LI. Provideant pariter visitatores ipsi circa clausuram earum, circa saecularium ad eas ingressum, et circa alia generaliter, quae ad earum statum pertinent et salutem, tale consilium apponant, ne ex aliquâ circa hoc negligentia graviter remaneant obligati in die iudicii coram sponso earum domino Iesu Christo.

LII. Statuto perpetuo et irrefragabili ordinamus ne amodo in Ordine nostro domus novae monialium recipiantur aut incorporentur, sed tantum cura nobis sufficiat susceperunt ».

§ 3. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut sibi ipsis in praerassis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 4. Nos igitur, qui Ordinem praedictum, et illius personas, non cessantes in rerum divinarum contemplatione sublimium Domino famulari, in visceribus gerimus charitatis, Innocentii prioris et ministri generalis praedicti zelum in Domino plurimum commendantes, ipsum et definitores praefatos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes

Processus minister generalis et definitorum

Declaratio dictae Congregationis particularis circa notas ad collectionem.

et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum cardinalium (qui, re mature discussâ, omnes et quascumque notas marginales impressas ad supradicta statuta nullam vim legis aut statuti habere censuerunt¹ et declaraverunt) consilio, praecinsertam novam collectionem statutorum Ordinis Carthusiensis ut supra correctam et emendatam, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus pariter et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, etiam substantiales, si qui in illis quomodolibet intervenerunt seu intervenisse dici, censeri vel praetendi possent, supplemus et sanamus.

Clasulae.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras et statuta praecinserta semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, eiusque provinciarum et monasteriorum, alisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus

¹ Male edit. Main. legit *consueverunt* (n. r.).

et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Volumus autem ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitatē constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii martii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 27 martii 1688, pontif. anno XII.

CXCVI.

Confirmatur decretum Congregationis Rituum declarans constitutiones Clementis VIII et Clementis IX circa missas de festo, loco illarum de Requiem, in altaribus privilegiatis diebus impeditis celebrandas¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Aliâs (postquam felicis recordationis Alexander Papa VII, praedecessor noster, per quasdam suas in simili formâ Brevis die xx ianuarii MDCLXIII² expeditas litteras, dubia in diversis mundi partibus

Constitutionem Alexandri VII qua declaratum fuit dictas missas diebus impeditis in altaribus perpetuo privilegiatis aequis aeternis defunctorum.

¹ Prima ex laudatis constitutionibus edita fuit MDCLII, die 22 ianuarii, pontif. XI, altera vero MDCLXIV, die 13 septembris, pontif. III. In const. autem Innocentii XII ed. MDCCXVII, die 23 decembris, pontif. VI, confirmantur decreta Congregationis Concilii super celebratione missarum.

² In Bullario tom. XVII, pag. 478 habentur litterae sub dat. XII ianuarii MDCLXVII (n. r.).

occasione decreti Congregationis tunc existentium S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum, die v augusti MDCLXII emanati, et ab ipso Alexandro praedecessore approbati, de non celebrandis missis defunctorum in festis ritus duplicis, exorta dirimere cupiens, inter cetera, quoad altaria privilegio apostolico pro animabus fidelium defunctorum in perpetuum decorata, et in quibus proinde quotidie etiam in festis ritus duplicis celebrandae fuissent missae defunctorum ex obligatione, declaraverat per celebrationem missarum de festo currenti satisfieri iniunctis obligationibus, et indulgentias, per huiusmodi privilegia apostolica concessas, animabus fidelium defunctorum in Purgatorio existentibus suffragari, perinde ac si celebratae fuissent missae defunctorum ad formam dictorum privilegiorum) recolendae memoriae Clemens Papa IX pariter praedecessor noster aliam subinde ortam dubitationem, utrum scilicet dictarum Alexandri praedecessoris litterarum dispositio quoad altaria pariter quidem privilegiata, sed non in perpetuum, nec pro omnibus hebdomadae diebus, et ad quae missae non ex obligatione, sed ex solâ fidelium devotione celebrarentur, locum haberet, similiter tollere desiderans, declarationem, a memorato Alexandro praedecessore, sicut praemittitur, editam, ad altaria, ut praefertur, non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius vel longius tempus, ac non in omnibus, sed aliquo vel aliquibus tantum hebdomadae diebus, tunc et in futurum quandocumque privilegiata, auctoritate apostolicâ extendit; et proinde, ut missae, quae ibidem de festo currenti in quo missae defunctorum celebrari non possent, sive ex obligatione¹ sive ex

¹ Verba sive ex obligatione addimus ex loco parall. tom. xvii, pag. 822 b (n. r.).

solâ fidelium devotione celebrandae essent, suffragarentur, ita ut animae christifidelium, pro quibus celebrarentur, indulgentias per privilegia huiusmodi concessas consequerentur, in omnibus et per omnia, perinde ac si missae defunctorum ad formam eorundem privilegiorum celebratae fuissent, eadem auctoritate concessit et indulsit; et aliâs, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris, etiam in formâ Brevis die xxii septembris MDCLXIX desuper expeditis, quarum et praefatarum Alexandri praedecessorum litterarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem postmodum, sicut accepimus, novum circa praemissum excitatum fuerit dubium, videlicet an supradictae Alexandri et Clementis praedecessorum declarationes sibi pariter locum vindicarent etiam in diebus dominicis et infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes et Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a festo duplici non impediuntur, adhuc tamen missae defunctorum iuxta ritum et morem Ecclesiae celebrari nequeunt, quatenus nimirum missae, quas iis diebus celebrare licet, servatâ ceteroquidictorum privilegiorum formâ, ad praefata altaria privilegiata celebrarentur; nosque dubium huiusmodi Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum examinandum commiserimus, ac eadem cardinalium Congregatio, re mature discussâ, nuper, per suum decretum die iii aprilis proxime praeteriti editum, praefatas Alexandri et Clementis praedecessorum declarationes intelligendas esse pro omnibus diebus, quibus iuxta rubricas missae defunctorum celebrari non poterunt, responde-

Statuitur idem intelligendum esse de diebus impeditis quidem, sed non duplicibus.

rit: hinc est quod nos, ex commissae nobis caelitus dispensationis munere, fidelium defunctorum animarum in Purgatorio existentium suffragiis peramplius consulere cupientes, decretum huiusmodi a memoratâ cardinalium Congregatione editum, ut praefertur, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciimus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate supradictae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit tentari.

Contrariorum derogatio.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrae¹ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 5. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae praesentibus ipsis haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

¹ De more solito lege nostrâ (n. r.).

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IV maii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 4 maii 1688, pontif. anno XII.

CXCVII.

Statuitur, ut executioni mandetur alternativa in electione commissarii generalis cismontani inter fratres Ordinis sancti Francisci de Observantiâ et Reformatos¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Inter gravissimas multiplicesque apostolicae servitutis curas in eam peculiari sollicitudine incumbimus, ut christifideles, sub suavi religionis iugo divini numinis obsequiis mancipati, per providam superiorum electionem, illorumque circumspectum regimen et gubernium, felicioribus in dies in sanctitate et iustitiâ proficiant incrementis.

Exordium.

§ 1. Cum itaque aliâs felicis recordationis Alexander Papa VII praedecessor noster per suas in simili formâ Brevis die xxx augusti MDCLXIV expeditas litteras quoddam decretum in capitulo generali dudum celebrato Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum emanatum inter cetera super quadam alternativâ inter fratres de Observantiâ et Reformatorum nuncupatos familiae cismontanae eiusdem Ordinis observandâ in electione commissarii generalis dictae familiae cismontanae, itaut commissarius generalis huiusmodi ex fratribus Reformatis

Statuit ut in rubrica.

¹ Constitutione editâ MDCLXXXIV, die 20 aprilis, pontif. VIII, agitur de alternativâ pro provinciâ S. Iacobi in Hispaniâ; et in Innocentii XII constitutione editâ MDCCXII, die 17 maii, pontif. I, de alternativâ inter fratres provinciae S. Nicolai.

pro unâ, ac ex fratribus de Observantiâ pro aliâ respective vicibus alternatim eligi deberet, approbaverit, confirmaverit et observari mandaverit, et aliâs, prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris, quarum tenores praesentibus pro expresso haberi volumus, uberius continetur; et (sicut accepimus) alternativa electio huiusmodi hactenus, eo modo quo debuisset, observata non fuerit, capitulum vero generale Ordinis praefati in illius domo regulari Beatae Mariae de Aracaeli nuncupatae de Urbe iam celebrari inceperit: nos, volentes ut eadem alternativa electio inter fratres praedictos de cetero quamexactissime observetur, ac felici ipsius Ordinis statui atque prosperae directioni¹, quantum nobis ex alto conceditur, consulere cupientes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, quod alternativa electio praefata perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observeatur, eaque in praesenti capitulo generali a fratribus Reformatis incipere, et commissarius generalis familiae cismontanae huiusmodi in eodem capitulo ex ipsis fratribus Reformatis, servatis aliâs servandis, ac deinde alternis vicibus, ordine supra expresso, eligi omnino debeat, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, volumus, statuimus et ordinamus. Inhibentes propterea sub excommunicationis, ac privationis vocis activae et passivae officiorumque per eos pro tempore obtentorum, ipso facto, absque ullâ declaratione, incurrendis poenis, dicti Ordinis fratribus suffragium sive vocem in huiusmodi electionibus habentibus, ne tam in praesenti quam in futuris capitulis generalibus Ordinis praefati ad electiones commissarii generalis familiae cismontanae huiusmodi contra praesentium formam

¹ Ed. Main. legit *prosperâ directione* (R. T.).

et tenorem devenire audeant seu praesumant.

§ 2. Ac decernentes quascumque electiones, si quas contra earumdem praesentium formam et tenorem fieri contigerit, nullas, irritas, inanes, nulliusque roboris et momenti; ipsas vero praesentes litteras semper et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari debere, illasque de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae vel quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, in ius vel controversiam vocari nullatenus unquam posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausulae.

Contrarium derogatum.

Transumptio-
rum fides.

§ 4. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iii iunii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 3 iunii 1688, pontif. anno XII.

CXCVIII.

Confirmantur resolutiones Congregationis Ritus circa novam impressionem missalis ad usum fratrum Praedicatorum ¹.

Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.

De missali iuxta resolutiones Congregationis cardinalium edito.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Antoninus Cloche, magister generalis Ordinis Praedicatorum, quod ipse missale ad usum fratrum dicti Ordinis a nonnullis ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus Congregationis sacris ritibus praepositae diligenter revisum, ac ad antiquum eiusdem Ordinis ritum quammaxime redactum, iuxta ea quae circa novam impressionem missalis huiusmodi a praefatis cardinalibus die xxii februarii praeteriti resoluta, ac subinde a memorata Congregatione die xiii martii etiam proxime elapsi approbata fuerunt, typis imprimi facere quamprimum intendit.

¹ Clemens X constitutione edita MDCLXXI, die 16 februarii, pontif. I, agit de missa SS. Rosarii, et Innocentii XII constitutione edita MDCCII, die 8 iunii, pontif. I, de missis celebrandis sabato sancto.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ipse Antoninus magister generalis praemissa, quo firmius subsistant et serventur exactius, nec quidquam in iis praemissis, eadem Congregatione inconsulta, imposterum immutari valeat, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsum Antoninum magistrum generalem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, disposita atque decreta, ut praefertur, a praefata Congregatione circa novam impressionem missalis huiusmodi, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon,

Confirmatio
dilectorum resolu-
tionum.

Clausulae.

Derogatio con-
trariorum.

quatenus opus sit, dicti Ordinis, eiusque provinciarum, congregationum, conventuum et monasteriorum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi iunii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 26 iunii 1688, pontif. anno XII.

CXCIX.

Communicantur omnia privilegia et indulgentiae Congregationis Helveticae Congregationi Bavaricae Ordinis sancti Benedicti.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

In supremâ Sedis Apostolicae speculâ meritum licet imparibus ab Aeterno Pa-

† De constitutionibus huius Congregationis agit in constit. editâ MDCLXXXVII, die 21 martii,

store collocati, ad uberes bonorum operum fructus, quos monasticae congregationes, adspirante superni favoris auxilio, in Ecclesiâ Dei proferre assidue satagunt, paternae dirigentes considerationis intuitum, rationi consentaneum reputamus, ut religiosa eorum studia felicesque, progressus amplioribus in dies gratiarum ac privilegiorum muneribus confoveamus atque decoremus.

§ 1. Cum itaque nos aliâs nonnulla monasteria monachorum Ordinis sancti Benedicti, in civitate Ratisbonensi ac in dominio dilecti filii nobilis viri Maximiliani Emmanuelis utriusque Bavariae ducis S. R. I. principis electoris respectively consentientia, in unum corpus univirerimus et coniunxerimus, sicque unita et coniuncta, ac alia monasteria eiusdem Ordinis illis certo tunc expresso modo aggreganda, in novam Congregationem sub titulo Ss. Angelorum Custodum Bavaricam nuncupandam, ad instar Congregationis Helveticae dicti Ordinis, perpetuo crexerimus et instituerimus, et aliâs, prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die xvi augusti MDCLXXXIV expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur; et, sicut pro parte dilectorum filiorum Caelestini praesidis nec non visitorum et aliorum abbatum dictae Congregationis Bavaricae nobis subinde expositum fuit, ipsi omnia et singula indulta, immunitates, gratias, aliaque privilegia quaecumque hactenus a Sede Apostolicâ Congregationi Helveticae praefatae, illiusque monasteriis, ecclesiis, abbatibus, monachis et personis, per nos et Sedem eandem¹, parifor-

pontif. XI; et ab Innocentio XII, constit. editâ MDCCXI, die 11 augusti, pontif. II, eidem conceduntur privilegia Congregationis Cassinensis.

¹ Videtur desesse vox concessa (R. T.).

Indulget et
in rubrica.

Fides transumptis.

Exordium.

mittere concedi et communicari, ac propterea opportune sibi in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, ac quarumcumque litterarum apostolicarum ad favorem memoratae Congregationis Helveticae quomodolibet et quaecumque emanatarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, supplicationibus eorundem exponentium nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus super negotiis dictae Congregationis Bavaricae deputatorum consilio, eidem Congregationi Bavaricae, illiusque monasteriis ecclesiis, abbatibus, monachis et personis nunc et pro tempore existentibus, ut omnibus et singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, indulgentiis gratis et indultis tam spiritualibus quam temporalibus, quae Congregationi Helveticae praefatae, eiusque monasteriis, ecclesiis, abbatibus, monachis et personis hactenus per Sedem Apostolicam, etiam per viam communicationis vel extensionis, ac etiam cum clausulâ prohibitivâ communicationis, aut aliâ quomodolibet et qualitercumque concessa et attributa fuerunt, ac quibus ipsa Congregatio Helvetica, illiusque monasteria, ecclesiae, abbates, monachi et personae huiusmodi de iure, usu, consuetudine, privilegio vel concessione apostolicâ,

in genere vel in specie, seu aliâs quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt, dummodo tamen sint in usu, nec revocata, aut sub aliquâ revocatione comprehensa, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui, potiri et gaudere libere et licite possint et valeant, in omnibus et per omnia, perinde ac si dictae Congregationi Bavaricae, eiusque monasteriis, ecclesiis, abbatibus, monachis et personis huiusmodi nominatim et expresse concessa fuissent, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos et Sedis Apostolicae praedictae nuncios, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis secundodictae Congregationi, illiusque superioribus et personis, in genere vel in specie, ac aliâs sub quibuscumque tenoribus et formis ac cum quibusvis clausulis et decretis etiam iteratis vicibus in con-

Clausula.

Conrariorum derogato.

trarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Folios transumptum. § 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx iulii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 20 iulii 1688, pontif. anno XII.

CC.

Revocatur Breve segregationis quorundam coenobiorum Ordinis sancti Francisci de Observantia a provinciis Venetae et Bononiensi, necnon aggregationis eorumdem ad provinciam Mediolanensem¹.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Ex commissa nobis divinitus dispensationis officio ea interduum, quae certis rationabilibus ex causis etiam a nobis

¹ De segregatione coenobiorum in Hispania exlat constitutio edita MDCLXXXVI, die 28 iunii. pontif. x; et de divisione provinciae S. Iacobi vide Innocenti XII constitutionem editam MDCCIV, die 19 maii, pontif. III.

Bull. Rom. — Vol. XIX,

416

concessa sunt, ipsa subinde rerum experientia suadente, et maioribus ex causis, quibus praesertim felici christifidelium sub suavi religionis iugo Altissimo famulantium statui et salubri gubernio consulitur, revocamus et immutamus, in hisque sollicitudinis nostrae studium interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Aliàs siquidem nos, dilecti filii nobilis viri Ferdinandi Caroli Mantuae et Montisferrati ducis supplicationibus nobis humiliter porrectis inclinati, nonnullos conventus fratrum Minorum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum in eius Statibus consistentes, nempe conventus S. Francisci Mantuani, et S. Mariae Gratiarum, ac S. Rocchi loci *della Volta* nuncupati, et S. Mariae Angelorum terrae Hostiliae ad provinciam Venetam, ac conventus terrarum Viadanæ et Guastallae, ad provinciam Bononiensem dicti Ordinis respective tunc spectantes, necnon monasteria monialium, curae et gubernio fratrum eorumdem conventuum respective subiecta, a memoratis Venetae et Bononiensi respective provinciis auctoritate apostolica perpetuo separavimus et dismembravimus, ipsosque conventus sic separatos et dismembratos, ac monasteria monialium sic separata et dismembrata provinciae Mediolanensi Ordinis praedicti itidem perpetuo univimus, coniunximus, anneximus et incorporavimus, et aliàs, prout in nostris in simili forma Brevis die xviii novembris MDCLXXXIII desuper expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut idem Ferdinandus Carolus dux nobis nuper exponi fecit, ex dismembratione et incorporatione

Referatur Breve de quo supra rubrica.

Causae rerotationis.

conventuum et monasteriorum huiusmodi plura in religiosae tranquillitatis praeiudicium exorta fuerint inconvenientia, adeo ut in definitorio generali familiae cismontanae fratrum dicti Ordinis, pro maiori Dei servitio et regularis disciplinae progressu, necnon pro pacifico, legitimo et regulato gubernio conventuum et monasteriorum praedictorum, omnibusque emergentibus maturâ discussione perpensis, nuper consultum fuerit conventus et monasteria praefata propriis Venetae et Bononiensi respective antiquis provinciis, a quibus separata fuerint, inveniri¹, ac sub dictarum provincialium ministris provincialibus, ut antea fuerant, regi, eorundemque ministrorum provincialium iurisdictioni et gubernio respective subesse debere, quatenus noster desuper et huius Sanctae Sedis, praeviâ praefatarum nostrarum litterarum revocatione, assensus accederet: nobis propterea memoratus Ferdinandus Carolus dux humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et in infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 3. Nos igitur, piis ipsius Ferdinandi Caroli ducis votis ad salubriorem conventuum et monasteriorum praedictorum directionem tendentibus, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, separationem et dismembrationem supradictorum conventuum sancti Francisci Mantuani et

¹ Lege uniri vel reuniri (n. τ.).

S. Mariae Gratiarum, ac S. Roechi della Volta, et S. Mariae Angelorum terrae Hostiliae, terrarumque Viadanae et Guastallae, ac praedictorum monasteriorum monialium, curae et gubernio fratrum eorundem conventuum respective subiectorum, a memoratis Venetâ et Bononiensi respective provinciis, nec non unionem, annexionem et incorporationem eorundem conventuum et monasteriorum memoratae provinciae Mediolanensi, a nobis factas, ut praefertur, ac emanatas desuper litteras nostras praedictas, auctoritate praedictâ, tenore praesentium, revocamus, cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus; ac revocatas, cassatas, irritas et annullatas, viribusque et effectu penitus et omnino vacuas esse et fore decernimus et declaramus; ipsosque conventus et monasteria praedicta Venetae et Bononiensi respective provinciis supradictis eadem auctoritate restituimus, ac ad formam regiminis, quo ante emanatas nostras litteras respective gubernabantur, reducimus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, et illis respective in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praedictis nostris litteris, aliisque praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostoli-

Revocatio
Brevis; et cog-
noscitur ac mona-
stium monasterio-
rum ad praesentium
statum reducuntur.

Clausulae.

Contrarium
derogatum.

cis, necnon Ordinis et provinciarum ac conventuum et monasteriorum praedictorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx iulii MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 30 iulii 1688, pontif. anno XII.

CCI.

Eliguntur doctores collegii Comensis in comites palatinos et equites auratae militiae, eisque conceditur facultas declarandi notarios, legitimos, doctores, ac statuta condendi¹.

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.**

§ 1. Ex supremâ apostolicae dignitatis speculâ, in qua humilitatem nostram, meritis licet imparibus, inscrutabili aeternae suae sapientiae atque bonitatis consilio, collocavit Altissimus, ad praeclara, quae catholicae Ecclesiae, rei que publicae ex doctorum virorum collegiis

provenire noseuntur, commoda et utilitates mentis nostrae aciem intendentes, ac memoria recolentes nos de numero collegii doctorum civitatis Comensis, unde ortum accepimus, aliquando fuisse, indeque ad dignitatum et honorum gradus prodire coepisse; propterea ipsum collegium propensâ paternae charitatis nostrae benignitate prosequentes, illudque ac eisdem doctores praefatos condignis beneficentiae nostrae favoribus et gratiis, ad maius dietae civitatis Comensis patriae nostrae decus, communeque omnium bonorum¹ concedere volentes, dictorumque doctorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, non ad ipsorum doctorum vel alterius pro ipsis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de mera liberalitate certaque scientiâ nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, memorati collegii doctores, tam praesentes quam futuros, et eorum singulos, in perpetuum, ipso iure et facto, in ipso eorum in dictum collegium ingresso seu receptione et admissione, sacri palatii apostolici et aulae lateranensis comites ac auratae militiae equites facimus, creamus et deputamus, ipsosque aliorum palatii et aulae comitum aurataeque militiae equitum huiusmodi numero et consortio favorabiliter aggregamus, ac eosdem etiam torque aureo ceterisque comitum et equitum huiusmodi insignibus decoramus, eisque ac eorum singulis, etiam in perpetuum, quod omnibus et singulis

¹ Forsan bonum pro bonorum (n. r.).

¹ Suppressum fuit collegium secretariorum apostolicorum constitutione editâ MDCLXXVIII, die 4 aprilis, pontif. II.; et ab Alexandro VIII in constitutione editâ MDCC, die 7 novembris, pontif. II., confirmata fuerunt privilegia collegii B. Ferdinandi in Indiis Occidentalibus.

privilegiis, prerogativis, exemptionibus, favoribus, gratiis et indultis, quibus alii palatii et aulae comites ac militiae aurratae huiusmodi equites de iure et consuetudine aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pari modo (citra tamen facultates a Concilio Tridentino sublatas) uti, frui, potiri et gaudere; necnon illos, quos praevio examine ad id idoneos et fideles esse repererint, in notariis et tabelliones publicos ac indices ordinarios extra Romanam Curiam, recepto prius ab eis nostro et Romanae Ecclesiae nomine fidelitatis debitaè solito iuramento, creare et instituere, ac de notariatus et tabellionatus ac iudicatus officii huiusmodi, ut moris est, investire, praeterea quoscumque utriusque sexus nothos, spurios, naturales et manseros, copulative vel disiunctive, ex quocumque illicito et damnato coitu procreatos, tam praesentes quam absentes, viventibus seu mortuis eorum parentibus (ita ut ad eorundem parentum, necnon quorumcumque consanguineorum, affinium et attinentium, agnatorum et cognatorum, ac transversalium, ceterorumque proximiorum suorum, et quorumvis aliorum successiones in quibuscumque rebus et bonis mobilibus et immobilibus ac semoventibus, necnon iuribus et actionibus, etiam allodialibus et precariis, et aliàs quomodolibet qualificatis et nuncupatis non tamen ecclesiasticis, tam ex testamento, quam ab intestato succedere, et ad illa haereditatis, fideicommissi, substitutionis, legati, donationis inter vivos et causà mortis, ac quovis alio titulo, sine praediuicio venientium ab intestato, devenire, admitti et recipi, illaque consequi et habere, ac de eisdem bonis, iuribus et actionibus disponere, ac in illis haere-

des et successores instituere et habere, necnon ad honores, dignitates, status, gradus et officia saecularia publica et privata quaecumque recipi pariter et admitti, illaque gerere et exercere libere et licite possint et valeant, ac si de vero et legitimo matrimonio procreati essent), servatà tamen formà litterarum felicitis recordationis Pii Papae IV praedecessoris nostri desuper editarum, legitimare, ac omnem ab eis inventuram maculam abolere, eosque ad primaeva et legitima naturae iura restituere et reducere; ac insuper quoscumque emensis studiorum curriculum in iure canonico et civili, seu altero eorum, per diligentem examinationem scientià et moribus habiles et idoneos esse invenerint, in utroque seu altero iurium huiusmodi, ac in philosophià seu medicinà per diligentem similiter examinationem duorum vel trium per eos eligendorum doctorum seu magistrorum vel licentiarum eius facultatis, in quam promovendi erunt, coram eis habendam, ac fidelem magistrorum seu doctorum vel licentiarum eorundem attestationem medio iuramento eis faciendam, peritos ac scientià pariter et moribus ad hoc habiles idoneosque esse repererint, de eorundem doctorum seu magistrorum vel licentiarum consilio et assensu, ac eorum votis iuratis, in philosophià aut medicinà huiusmodi ad baccalaureatus etiam formati, licentiarum, doctoratus ac magisterii gradus, cum solitâ insignium in talibus tradi solitorum exhibitione, servatà tamen in omnibus formà et dispositione Viennensis et Tridentini conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, promovere, et sic promotis, quod omnibus et singulis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis et indultis, quibus alii baccalaurei, licentiatii, doctores et magistri, in utroque seu altero iu-

rium, seu philosophiâ, aut medicinâ huiusmodi in universitatibus studiorum generalium promoti, de iure vel consuetudine etiam utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere poterunt in futurum, etiam pariformiter et aequè principaliter uti, frui, potiri et gaudere possint, concedere; quodque demum, pro salubri illius collegii regimine et administratione illius, doctores praefati quaecumque statuta, ordinationes et decreta, licita tamen et honesta, sacrisque canonibus, et eiusdem Concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus apostolicis non repugnantia, facere et edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur et expediens fuerit, mutare, alterare corrigere, revocare et annullare, aliaque de novo condere et edere, quae, postquam mutata, correctâ, condita, ac de novo edita fuerint, eo ipso apostolicâ auctoritate approbata censeantur, libere et licite valeant, plenam et liberam licentiam et facultatem, dictâ auctoritate, earumdem tenore praesentium, concedimus et impartimur.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicam quoadcumque faciendis, unquam comprehendi aut comprehensas censi, sed semper ab illis exceptas¹, et, quoties illa emanaverint, toties in pristinum et validissimum statum restitutas et plenarie reintegratas, ac etiam sub posteriori datâ, per eos, ad quos pro tempore spectabit, eligendâ,

¹ Edit. Main. legit *acceptas* (n. r.).

de novo concessas intelligi, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, et illis respective in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus recolendae memoriae Pii V et Sixti etiam V aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum contra illegitimos editis, et aliis quibusvis apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, dictae civitatis Comensis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, legibus quoque imperialibus, privilegiis, indultis et litteris apostolicis quibusvis universitatibus studiorum generalium, necnon dilectorum filiorum scriptorum archivi Romanae Curiae, aliisque collegiis, et quibuscumque aliis locis et personis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac etiam de consilio eiusdem S. R. E. cardinalium, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis,

Delegatio
contrariarum.

Clausulae.

confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx novembris MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 20 novembris 1688. pontif. anno XIII.

CCH.

*Extensio trium decimarum a Sanctitate Sua olim indictarum*¹.

¹ Indictio harum decimarum extat constit. ed. MDCLXXXIII, die 27 septembris, pontif. VII; et ab Alexandro VIII constit. ed. MDCLXXXIX, die 16 decembris, pontif. I, revocatur immunitates et exemptiones ab oneribus publicis.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam**

§ 1. Aliâs a nobis emanarunt litterae tenoris subsequentes, videlicet: « Innocentius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum ab ipso, etc., (*reliqua vide suo loco*). Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXXIII, v kalendas octobris, pontificatus nostri anno VII ».

Decimae an
lea impostae.

§ 2. Nunc vero nos, pro eâ quam de totius dominici gregis divinitus nobis crediti salute praecipuam gerimus sollicitudinem, provide considerantes causas, propter quas tres integrae decimae huiusmodi a nobis, ut praefertur, impositae fuerunt, adhuc perdurare, officii nostri partes esse duximus in praesenti rerum calamitoso statu impositionem decimarum huiusmodi modo et formâ infrascriptis extendere et ampliare. Motu itaque proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, indictionem et impositionem trium integram decimarum praedictarum, per nos, ut praefertur, factas, litterasque praesertitas huiusmodi, cum omnibus et singulis in eis contentis, ad aliam unam similem integram decimam et¹ quatuor ex quinque partibus alterius decimae percipiendas, exigendas et levandas ab omnibus et singulis in eisdem praesertitis litteris nominatis (quos omnes ad hoc obligatos intra triennium proximum tribus aequalibus solutionibus, pro primâ videlicet intra proximum diem festum S. Michaelis Archangeli mensis maii anni proxime venturi MDCLXXXIX, et successive pro reliquis duabus solutionibus singulo quoque anno ratam partem intra festum huiusmodi cuiuslibet anni immediate usque ad totalem solutionem, servatâ

Decimae ex
tenlit ut in ru
brica.

¹ Coniunct. et nos addimus (B. T.).

aliâs in omnibus et per omnia earumdem nostrarum litterarum formâ et tenore, omnino volumus persolvissè), tenore praesentium extendimus et ampliamus, sive aliam unam integram decimam ac quatuor ex quinque partibus alterius decimae huiusmodi, modo et formâ in eisdem litteris contentis, percipiendas, exigendas, levandas et persolvendas apostolicâ auctoritate earumdem tenore praesentium indicimus et imponimus.

§ 3. Non obstantibus omnibus illis, quae in praefatis nostris litteris volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et Palutii cardinalis camerarii praedicti seu alterius ab eodem deputati collectoris, seu praefati ecclesiastici, eiusque curiae sigillo obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ab omnibus et ubique adhibeatur, quae ipsas praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXV novembris MDCLXXXVIII, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 25 novembris 1688, pontif. an. XIII.

CCIII.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium de primatu collegialium S. Bonaventurae de Urbe inter reliquos collegiales conventuales Ordinis sancti Francisci¹.

¹ De collegio S. Bonaventurae vide Urbani VIII constitutionem ed. MDCCXIX, die 26 septembris, pontif. VII, et de regimine coenobii vide Alexandri VIII const. ed. MDCCXC, die 6 decembris, pont. II. In constit. vero Innocentii XII

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Emanavit nuper a Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, in causâ praecedentiae inter dilectos filios collegiales Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum ex unâ et collegiales S. Bonaventurae de Urbe eiusdem Ordinis ex alterâ partibus vertente, decretum tenoris qui sequitur, videlicet¹: « In causâ romanâ praecedentiae vertente inter collegiales religionis Minorum Conventualium sancti Francisci ex unâ et collegiales divi Bonaventurae de Urbe eiusdem Ordinis partibus ex alterâ, sacra Congregatio eminentissimorum, reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, partibus informantibus, referente eminentissimo De Angelis, censuit ac declaravit collegiales sancti Bonaventurae praeferos esse omnibus aliis collegialibus, etiam S. Francisci Bononiae et Pragae, admissis ad magistrarium post admissionem ipsorum collegialium S. Bonaventurae ad collegium Romae, XIV maii MDCLXXXVIII. — I. G. cardinalis CARPINEUS; B. PANCATICUS secretarius ».

§ 2. Cum autem, sicut pro parte collegialium collegii S. Bonaventurae praefatorum nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desiderent: nos, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum sinceritâ MDCCXCIX, die 16 maii, pont. VIII, agitur de primatu inter definitores et provinciales titulares.

¹ Edit. Main. legit *ull.* pro *videlicet* (n. r.).

Lit. inter memoratos collegiales.

Decretum sacrae Congregationis.

Confirmatio relatu decreti.

Clausulae.

Fides traepiscoporum.

gulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Glauculae.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii, apostolici auditores, iudicari et definiiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium detestatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, collegiorum et Ordinis praefatorum, etiam inramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemis-

sorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIX novembris MDCLXXXVIII pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 29 novembris 1688, pontif. an. XIII

CCIV.

Statuitur ut in dioecesi Portugallensi liceatur legitime contestata per negativam, si reus contumaciter respondere recusaverit.

Innocentius Papa XI,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, ecclesiarum legum conditor et moderator, iudicarium ordinem, ne per delinquentium exquisitas malitias eludatur, ipsique delinquentes ex suâ calliditate impunitatem delictorum consequantur, solet nonnunquam immutare, aliaque facere et ordinare, prout rerum ac temporum requirit status, et iniquorum protervia exposcit.

Eordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit venerabilis frater Ioannes episcopus Portugallensis, quod in eius curiâ et dioecesi Portugallensi antiquus litis contestandae tam in civilibus quam in criminalibus et mixtis causis observari solet stylus, quod rei, super aliquâ re conventi vel de aliquo crimine accusati, negative vel affirmative debeant libello contra ipsos proposito respondere, aliâs indices nequeant ad ulteriora valide procedere. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ex stylo huiusmodi saepe

Stylus contestandae litis in dioecesi.

1 Constitutione editâ MDCLXXXVII, die 12 maii, pontif. II, tolluntur franchitiae pro reis in urbe Roma; et ab Innocentio XII eisdem denegatur remissio, constitutione ed. MDCCXII, die 12 maii, pont. I.

veniat ut plures ex ipsis reis conventis, metu poenae, seu iudicii differendi aut aliâ forsan de causâ, respondere nolint, nec ad id ecclesiasticâ censurâ aut carceratione, quas malunt indurati potius sustinere, cogi possint: nobis propterea idem Ioannes episcopus humiliter supplicari fecit, ut, quemadmodum felicis recordationis Clemens Papa VII praedecessor noster per suas in simili formâ Brevis die xxx maii MDXCII pro civitate et diocesi Eborensi, in quibus similis contestandae litis stylus observari solebat, statuisset noscebatur, nos similiter pro eius curiâ et diocesi in remedium praemissorum statuere et ordinare de benignitate apostolicâ dignaremur.

Statutum
praedictum.

§ 2. Nos igitur, ipsum Ioannem episcopum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac vestigiis Clementis praedecessoris praedicti in hoc omnino inhaerentes, per praesentes volumus, statuimus et ordinamus quod de cetero perpetuis futuris temporibus, si rei in civitate et diocesi Portugallensi tam civiliter quam criminaliter conventi litem contumaciter in competenti termino eis praefigendo contestari recusaverint seu noluerint, termino elapso, lis ipsa per negativam pro legitime contestatâ habeatur, ac exinde iudices, coram quibus causas pro tempore pendere contigerit, ad ulteriora, etiam ad causae conclusionem et sententiae definitivae prolationem, aliâs tamen legitime, procedere valeant, nec eorum processus, ex

eo quod lis ipsa in formâ iuris contestata non fuerit, impugnari, annullari seu invalidari debeat seu possit. Et sic in praemissis per quoscumque iudices etiam causarum palatii apostolici auditores, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, iudicari, decidi et terminari debere, irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, dictaeque ecclesiae Portugallensis, iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariorum
derogatio.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IV martii MDCLXXXIX, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 4 martii 1689, pontif. anno XIII.

CCV.

Conceditur fratribus Cappuccinis facultas applicandi indulgentiam die II augusti animabus defunctorum per modum suffragii¹.

¹ Eadem facultas concessa fuit fratribus de Observantiâ et Reformatis Ordinis sancti Franci-

**Innocentius Papa XI,
ad perpetuum rei memoriam.**

Præfata indulgentia concessa fuit a Gregorio XV visitantibus illorum ecclesiis.

§ 1. Aliàs felicitis recordationis Gregorius PP. XV prædecessor noster omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem receptis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, ubique existentium, die 11 mensis augusti, a primis vesperis usque ad occasum solis diei huiusmodi, annis singulis, devote visitassent, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione ac S. M. E. exaltatione piis ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit, et aliàs, prout in ipsius Gregorii prædecessoris litteris desuper similis formâ Brevis, die XII octobris MDCCXII expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, uberius continetur.

Concessio dictæ facultatis.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius modernus procurator generalis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, indulgentiam plenariam et peccatorum remissionem per dictum Gregorium prædecessorem, ut præfertur, concessam, etiam animabus christifidelium defunctorum per modum suffragii applicari posse sumnoperè desideret: nos, piis eiusdem procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, auctoritate nobis a Domino traditâ, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, indulgentiam plenariam et peccatorum remissionem, christifidelibus præfatis supradictas ecclesias fratrum Ordinis sancti Francisci Capuccinorum dictâ die secundâ mensis augusti constitutione ed. MDCLXXXVII, die 22 ianuarii, pontif. XI.

sti, ut supra, visitantibus et præmissa peragentibus concessam, etiam christifidelium animabus, quæ Deo in charitate coniunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse, etiam perpetuo concedimus et indulgemus. In contrarium facientibus quibuscumque.

§ 3. Volumus autem ut earundem præsentium litterarum transumptis, sen exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubicumque locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur si forent exhibitæ vel ostensæ.

Fides transumptiorum.

Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub anno Piscatoris, diè x maii MDCLXXXIX, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 10 maii 1689, pontif. anno xiii.

CCVI.¹

Erigitur in archiconfraternitatem confraternitas Nominis B. M. V. in ecclesiâ S. Stephani de Cacco de Urbe sita¹.

**Innocentius Papa XI,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Cum nos aliàs confraternitati sub invocatione SS. Nominis B. M. V. in ecclesiâ S. Stephani de Cacco nuncupatâ de Urbe Congregationis monachorum Silvestrinorum canonicæ (ut assertitur) erectæ, eiusque confratribus et consororibus, nonnullas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, sub certis modo et formâ tunc expressis, auctoritate apostolicâ perpetuo concesserimus, et aliàs,

Confraternitas in archiconfraternitatem erigitur.

¹ Constitutione editâ MDCLXXVII die 16 iulii, pontif. I, confraternitas almae Donus Lauretanae de Urbe erecta fuit in archiconfraternitatem.

prout in nostris in simili formâ Brevis desuper expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur; et, sicut dilecti filii officiales et confratres dictae confraternitatis nobis nuper exponi fecerunt, ipsi confraternitatem huiusmodi archiconfraternitatis titulo decorari plurimum desiderant: nos, dictos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, confraternitatem praedictam in archiconfraternitatem, cum omnibus et singulis praerogativis, iuribus, honoribus et praeminentiis solitis et consuetis, auctoritate praefatâ, tenore praesentium, sine cuiusquam praecedicio, perpetuo pariter erigimus et instituimus; ac ipsius archiconfraternitatis sic erectae officialibus et confratribus praesentibus et futuris, ut ipsi alias quascumque confraternitates eiusdem instituti extra Urbem praedictam ubicumque locorum existentes eidem archiconfraternitati, servatâ tamen formâ constitutionis felicitis recordationis Clementis PP. VIII praedecessoris nostri desuper editae, aggregare, illisque omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes, ipsi confraternitati, sic in archiconfraternitatem erectae, a nobis ut praefertur concessas, communicare libere et licite possint et valeant, aucto-

ritate et tenore praedictis itidem perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime sullragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, si- que in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et, quatenus opus sit, supradictae confraternitatis, aliisque quibusvis, etiam inramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice duntaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI maii MDCLXXXIX, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 11 maii 1689, pontif. anno XIII.

CCVII.

Confirmantur et extenduntur decreta Congregationis reformationis tribunalium¹.

¹ Inter infra laudandas constitutiones ea tantum Pauli V edita die 1 martii MDCXII, pontif. VI,

Classulae.

Contrariorum derogatio.

**Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Ex-ordinum.

Decet Romanum Pontificem, ut, sicut ex impositae sibi divinitus apostolicae servitutis officio totius dominici gregis utilitatibus indesinenter incumbit, in Almae Urbis ac in eâ litigantium, nec non suorum et Apostolicae Sedis etiam quoad temporalia subditorum commodis, circa ea praesertim quae meliorem ac celeriore iustitiae administrationem, resecatis superfluis circuitibus, sublatis subterfugiis, reformatisque litigantium expensis, concernunt, sollicitis studiis intendat, ut si quae per suos praedecessores pro felici reipublicae statu provide sancita lapsu temporis in desuetudinem abiisse visa seu deformata vel depravata fuerint, congruae declarationis seu reformationis ope, pristino nitore ac vigori restituantur; si quae autem de novo emeruerint, quae, ut tempus fert conditio, novo auxilio indigere noscantur, opportuna sanctionis seu provisionis remedio reparentur et muniantur.

Instituta fuit congregatio, ob ius decreta approbata, et ex his nonnulla extensa ad totum Statum Ecclesiasticum.

§ 1. Hinc est quod nos ab ipso suscepti, meritis licet imparibus, universalis Ecclesiae regiminis primordio, felicis recordationis Pauli PP. V praedecessoris nostri super reformatione tribunalium Urbis praefatae eiusque officialium editam constitutionem inconcussae servari, omnes, qui in contrarium irrepissent, abusus aboleri, opportunasque declarationes, reformationes et provisiones, quae ad rectam, magis expeditam, minusque dispendiosam iustitiae pertinet ad omnia tribunalia: in Clem. IX constit. editâ MDCLVII, die 1 septembris, pontif. I, extat reformatio tribunalis Burgi; et Innocentii XII constit. editâ MDCXCI, die 31 augusti, pontif. I, reductio tribunalium ad ius commune; constit. vero editâ MDCXCII, die 19 novembris, pontif. II, reformatio tribunalis viarum.

administrationem conferrent, expleri cupientes, Congregationem reformationis tribunalium dictae Urbis singulis mensibus haberi praecipimus; factaque nobis postmodum die 11 iunii MDCLXXXI duplici relatione, decreta ab eadem Congregatione eousque emanata approbavimus, nonnullaque ex illis ad universum Statum nostrum Ecclesiasticum Italiae extendimus et ampliavimus, illaque omnia publicari, ac sub poenis in praefata memorati Pauli praedecessoris constitutione contentis, nec non aliis, quae in iisdem decretis impositae fuerant, ceterisque nostro vel Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio iniungendis, in Urbe et Statu praefatis respective exacte observari mandavimus. Subinde autem supradicta Congregatio, cum de eadem reformatione serio agere non destiterit, ac quaedam ex memoratis decretis, eaque signanter super substationibus edita, rationalibus ex causis, ac experientia ita suadente, delenda seu revocanda, alia similiter declaranda seu reformanda, nonnulla demum etiam addenda susceperit, post novum multiplex et exactum examen, decreta huiusmodi in sequentem formam redegit, videlicet:

Decreta reformata referuntur.

De Capitolio, eiusque officialibus.

Pluries examinata directione fori seu tribunalis Capitolini, et quomodo occurrendum sit aliquibus inconvenientibus, quae circa mentem et sensum statuentium et calumniatorum malitia irrepsisse videntur, deventum est ad sequentes resolutiones et provisiones ¹.

Primo, ut in causis, in quibus ex dispositione omnino tollitur ac denegatur appellatio, sive quod illa respective conceditur ad solum effectum resoluti-

Do senatore.

¹ Vide Pii IV constitutionem editam MDLXII die 31 iunii, pontif. III, §§ 27, 33, 74, et Pauli V constitutionem editam MDCXII die 1 martii, pontif. VII, § 7.

vum, non autem suspensivum, vel non-nisi facto deposito, sive sub aliâ formâ per eadem statuta praescriptâ et demandatâ, senator, quando non iudicavit tamquam iudex primae instantiae, tamquam caput tribunalis, et cui per statutum commissum ac iniunctum est ut observet atque ab illis¹ observari faciat statuta et iura communia, gerat omnes illas partes, quas in tribunali auditoris Camerae, aliisque tribunalibus appellationum et ulterioris instantiae post primam gerit dominus cardinalis signaturae iustitiae praefectus in recognoscendo et declarando an per iudicem appellationis admitti vel respective reici debuerit appellatio, sive an iste moderari vel respectu reintegrare debeat suam inhibitionem, aliaque similia peragere, eo modo quo per dictum cardinalem praefectum signaturae iustitiae practicatur.

Ubi vero partes, vel earum altera, iudicio senatoris non acquiescant, tunc assettamentum gerat ac impleat illas partes super praemissis, quas gerit et implet plena signatura iustitiae. In illis vero casibus, in quibus senator iudicavit tamquam iudex primae instantiae, directe ac immediate recurri debeat ad assettamentum, quod super praemissis provideat ac rescribat, ad tollendos inanes circuitus sequi solitos super electione consultoris ob senatoris suspicionem, ut citius, quo fieri potest, negocia terminarentur².

Secundo, ut, pro declaratione seu clariori observantiâ eius quod statuta iam disponunt, votum seu iudicium assettamenti super praemissis esse debeat novum et integrum, absque eo quod illud propalatum fuerit in primâ instantiâ, ideoque in praefatis causis, quae non de sui naturâ simpliciter ad utrumque ef-

fectum appellabiles, assettamentum in primâ instantiâ nullo pacto se ingerat, suumque votum non praestet, etiâsi iudex petat, nisi utraque partium consentiat cum renunciacione cuicumque appellationi vel restitutioni in integrum et cuicumque alteri recursui, adeont cupiant partes in eâdem primâ instantiâ causae cum hoc voto finem dare.

Tertio (licet per constitutionem Pii PP. IV disponatur, quod, si unum ex iudicibus Curiae abesse vel aegrotare contingat, aut suspectum iurari, assettamentum per alios tres praesentes fieri possit) attamen, quia dari potest casus, quod impedimentum vel suspicio verificetur in aliquo ex tribus, vel quod qualitas causae exigat¹, aut assettamentum plenum, et non constituatur minori numero quatuor: idcirco senator, ad eorundem statutorum praescriptum, alium seu alios, in locum illorum qui impediti sint, subrogare poterit, et, quatenus partes vel una eorum suspectum habeat senatorem in hac deputacione, tunc supplebit auditor Sanctissimi.

Quarto, quod in causis restitutionis in integrum, sive ista petatur incidenter, sive principaliter, pronuncia non valeat nec debeat; sed servari debeat id quod practicatur in tribunali A. C. aliisque tribunalibus Urbis: quod scilicet, ubi agitur de decretis interlocutoriis, ac aliis a quibus reponi potest, si iudex credit esse locum restitutioni, reponat a decreto facto in negotio principali; ubi vero agitur de sententiis non appellabilibus, a quibus reponi non potest, absteineat ab executione, sive infirmet ipsam sententiam in illis casibus in quibus infirmare potest; et e converso, ubi credat non esse locum restitutioni, procedat ad ulteriora in exe-

¹ Forsan aliis pro illis legendum (R. T.).

² Forsan terminentur (R. T.).

¹ Videtur legendum *exigat ut assettamentum plenum non constituatur*, etc. (R. T.).

cutione, adeo ut nunquam detur pronuntiatio particularis super ipsâ restitutione concedendâ vel respective denegandâ, sed illa solum sit causa, ut pronuntiatur vel provideatur in negotio principali, ne aliâ sequatur illa magna multiplicatio sententiarum, quae aliquando sequi consuevit.

Quinto, quod (ubi super eadem restitutione, tam incidenter quam principaliter petitâ, aliquam controversiam oriri contingat, tam circa recusationem iudicis, coram quo petitur, quam circa suspensionem executionis, ac alia), cum restitutio et appellatio parificentur, idcirco etiam in isto casu servetur idem quod supra in casu appellationis provisum est, quod scilicet detur recursus ad senatorem eo modo, quo in aliis tribunalibus datur ad cardinalem praefectum signaturae iustitiae, et successive ad assettamentum tum¹ eodem modo, quo ad signaturam plenam, ut supra.

Et sexto demum, quod etiam in hoc tribunali circa nullitates observetur quod in aliis tribunalibus dispositum est per reformationem Pauli V, ut non attendantur nullitates nisi sint ex tribus, etc., prout etiam disponitur in motuproprio Pii IV.

De sportulis, vel propinis².

Cum, inter cetera quae disponuntur per constitutionem sanctae memoriae Pauli V super reformatione tribunalium, illud praesertim enixe praecipiat, ut nullus iudicium ordinariorum Urbis et Romanae Curiae, cuiuscunque dignitatis, etiam speciali notâ dignus, in causis civilibus ratione sportularum seu propinarum aliquid prorsus accipiat, etiam

a sponte dare volentibus; in commissariis autem pariter civilibus, ubi de summâ sententiarum viginti quinque agitur, et infra, nihil prorsus, a vigintiquinque supra usque ad centum inclusive, scuta tria, a centum usque ad ducentum, scuta sex, a ducentum usque ad quamcumque summam, scuta decem, et non ultra; aliquae vero litigantium querelae ad aures Sanctissimi pervenerint adversus eiusdem constitutionis in hac parte inobservantiam: idcirco de eius mandato, re mature ac pluries examinâtâ, decretum et declaratum fuit, praefatam constitutionem, prohibentem sportulas iudicibus ordinariis, ab omnibus iudicibus, qui non sint vere commissarii, observari debere iuxta universalitatem litterae ac verborum, quacumque limitatione vel interpretatione sive argumento aut contrariâ consuetudine subtilis ac retentis; iudices vero ordinarios esse omnes illos, qui sunt deputati ad aliquam universitatem, vel aliquod genus causarum, adeo ut commissarii sint solum illi, qui per commissionem specialem deputati sunt ad certas et particulares causas; istosque teneri pariter observare dictam constitutionem, ut summas propinarum per eam taxatas nullatenus excedere, atque plus exigere valeant.

Ut autem omnis dubitandi vel contraveniendi occasio tollatur, censuit Congregatio exprimere ac recensere quoniam sint iudices ordinarii Urbis et Romanae Curiae, iique sunt infrascripti, aliis non exclusis, quatenus adsint (eis tamen nullatenus praepiudicatum censetur quoad illas sportulas vel propinas, quae expresse ac litteraliter, non autem per argumenta vel illationes et interpretationes aut subauditos intellectus eis deferuntur ac tribuuntur per eandem constitutionem Pauli V sive per privilegia et constitutiones aposto-

De sportulis
iudicium ordinariorum et commissariarum.

¹ Particula *tum* delenda videtur (R. T.).

² Vide Pii IV const. ed. MDLXVII, die 31 Junii, pont. III, § 3, 6, 7; et Pauli V const. die 4 Martii MDCLXII, pont. VII, § 13; item Innocentii XII const. ed. MDCCXIII, die 4 Decembris, pontif. II.

licas particulares, non autem consuetudinem); iique sunt sequentes, cum declaratione, quod per descriptionem non censeatur statutus ordo aliquis, nec alicui praeiudicatum :

Dominus cardinalis camerarius, eiusque auditor, iudices deputati, etiam in criminalibus ;

Dominus cardinalis vicarius, eiusque vicesgerens et locumtenens, aliique iudices ab eo deputati ;

Domini cardinales archipresbyteri trium basilicarum patriarcharum, eorumque vicarii et auditores, aliique deputati ;

Domini cardinales titulares in eorum titulis Urbis, et in sex episcopalibus cardinalitibus, eorumque vicarii, auditores, et alii deputati ;

Domini cardinales protectores collegiorum, monachorum, hospitalium et locorum piorum, eorumque auditores, et alii iudices et deputati ;

Dominus gubernator Urbis, eiusque locumtenentes, ac iudices civiles, unus vel plures ;

Dominus auditor Camerae, eiusque locumtenentes et iudices deputati ;

Dominus senator Urbis, eiusque collaterales, et capitaneus appellationum, et alii deputati ;

Dominus thesaurarius generalis, eiusque auditor, aliique iudices ab eo deputati, etiam in criminalibus ;

Domini praesides et praefati respective viarum, grasciae, zecchae, riparum, annonae, archivii et carcerum, eorumque auditores, aliique deputati ;

Dominus praefectus sacri palatii apostolici, eiusque auditor et locumtenentes, ac alii deputati, tam quoad palatinos, quam quoad Tusculum et Arcem Guandulphi, et villas ;

Dominus commissarius armorum, eiusque auditor, vel alii deputati ;

Dominus index vel auditor confidentiarum ;

Index fabricae S. Petri ;

Index militum ;

Index castris S. Angeli ;

Index triremium, seu maritimae ;

Assessores aedilium, seu magistrorum viarum, consulum agriculturae, camerarii, riparum, protomedici et consulum artium, vel mercatorum et dohanarum :

Ea declaratione adiecta, quod huiusmodi dispositio locum habeat, etiam si dicti iudices seu deputati procedant in gradu recursus, seu in secundis vel aliis instantiis, quae praefatis tribunalibus competenter; omnesque praefatos et alios iudices ordinarios ad normam eiusdem constitutionis adhuc esse tales, atque in praefata prohibitione comprehensos esse, quamvis commissio superveniat, vel quod eis iniungatur ut procedant de vel cum voto Rotae sive alterius tribunalis vel personae, aut quod procedere profiteantur pro *Exequatur* litterarum apostolicarum, sive in vim cuiuscumque deputationis generalis, et quoties non sit expressa et specialis deputatio ad certas et particulares causas, unde dici valeant veri commissarii, ut supra; salva tamen, quoad auditorem Camerae, dispositione dictae constitutionis Pauli V in titulo de auditore Camerae, § *Permittitur tamen*¹; atque aliis quidquid etiam sponte solum esset, illicitum censeri debeat; ideoque tam iudices quam notarii recipientes incurrere censeantur in poenas inflictas per constitutiones apostolicas, neque ita solum veniat sub condemnatione et taxa expensarum; quinimo, ut eisdem, qui solverunt, competat repetitio² tam a iudice quam a notario

¹ Vide tom. xi, pag. 67, ubi legitur *Permittitur tamen* (R. T.).

² Forsan *repetitio* (R. T.).

ad eorum electionem, absque eo quod aliqua consuetudo in contrarium ullo unquam tempore induci valeat, et quam irritam, cassam ac reprobam esse decretum et declaratum fuit; quodque illi iudices tam ordinarii quam commissarii, quibus per eandem constitutionem Pauli V, vel per speciale indultum conceditur posse exigere sportulas, ut supra, non possint in totâ causâ exigere nisi unicam propinam iuxta taxam, ut supra, quamvis plures essent personae in causâ, adeout, si victoria ambas vel plures partes tangat, omnes proportionabiliter et pro ratâ concurrant ad dictam unicam propinam solvendam, neque divisio sententiarum vel punctorum eorumque reservatio in hoc quidquam suffragari valeat, adeout idem index in eadem causâ unicam tantum propinam percipiat.

De advocatis et procuratoribus, aliisque causidicis, et negotiorum gestoribus¹.

^{De originalibus, salario et expensis.}

Ad sublevandum litigantes ab excessive pensarum quas patiuntur in Curia, pro nunc decretum fuit, quod originalia informationum tam inris quam facti, et tam advocatorum quam procuratorum, aliorumque curialium et defensorum, non debeant excedere scutum unum monetæ, etiamsi fuerint plurium foliorum; pro brevioribus vero fiat solutio pro quanti importabunt iuxta stilum.

Advocati, procuratores et sollicitatores, et quicumque alii causidici et defensores, atque iudicialium vel aulicorum negotiorum gestores, pro eorum honorariis seu salariis, etiam conventis, non habeant actionem in posterum, nisi pro salario vel mercede ultimi biennii, tam citra quam ultra montes, quibus

¹ Vide aliam reformationem Benedicti XII constit. ed. MCCCXL, die 25 octobris, pont. VI, et Pii IV const. ed. MDLXI, die 27 decembris, pont. III, § 10.

elapsis, remaneat praescripta et perempta omnis actio ad agendum, quocumque ordinario et extraordinario remedio denegato.

Si contigerit per dictos advocatos, procuratores, sollicitatores, et alios de quibus supra, fieri expensas in causis ab eisdem patrocinatis vel negotiis, ut supra, ab eis gestis, non possint ab eorum principalibus illa praetendere ultra summam scutorum quinquaginta, nisi legitime et sincere citra omnem suspicionem fraudis et concussionis constet de recognitione veritatis et debiti in maiori summâ factâ de ordine sui principalis.

De notariis¹.

Ad tollendas controversias, quae solent occurrere inter partes et notarios super mercede instrumentorum tutelae vel curae cum inventario tutelari, et fideiussionis praestatione, ac instrumentorum aditionis haereditatis etiam cum inventario solemnii, et pro rogitu susceptionis tutelae, et obligatione fideiussoris aut fideiussorum, necnon aditione haereditatis et confectionis inventarii, decretum et declaratum fuit, quod notarii quorumvis tribunalium non possint exigere aliam mercedem nisi ad formam statuti Urbis, lib. III, cap. XCIII.

Pro mercede instrumenti sententiae notarii A. C. non possint exigere a partibus nisi summam inliorum quindecim, iuxta taxam praescriptam eisdem notariis in reformatione felicis memoriae Pauli V, etiamsi in ipsâ sententiâ fuerit concessum mandatum executivum, vel de associando, manutenendo et immitendo; possint tamen notarii apponere

¹ Vide etiam de his Pii IV const. ed. MDLXI, die 27 decembris, pont. III, § 21; const. ed. MDLXII, die 31 iunii, § 53 cum seq., et § 68; item Gregorii XIII const. ed. MDLXXV, die 27 ianuarii, pont. III, § 6; necnon Sixti V const. ed. MDLXXXVII, die 1 decembris, pont. III.

^{De mercede pro instrumentis et examinationibus.}

in instrumento, si volunt, quod sententia deserviat ad probationem, sed non ad executionem, quae fieri non possit nisi vigore mandati ad partes expediendi, aliàs executio sit nulla.

In examine testium cum interrogatoriis, tam in criminalibus quam in civilibus, in quocumque tribunali et curiâ, quaelibet sessio durare debeat spatio duarum horarum, vere et effectivè continuando exercitium, nec aliquid amplius, nec ultra iulios quinque pro quolibet sessione accipiatur ab interprete, sub praetextu quod examen fiat extra officium notarii.

Item pariter mandatum et decretum est, quod, si conligerit expediri mandata executiva contra notarios, illa exequi non possit super protocollis et aliis scripturis, sub poenis partibus nullitatis executionis, et exequutoribus privationis officii, et aliis arbitrio iudicis.

Et quoniam magna est fides, quae notariis praestatur, ideoque omnis ratio postulat ut illi sint viri sufficienti peritiâ, morum probitate, ac honestis natalibus praediti; hinc previsum ac decretum est (si Sanctissimo placuerit) ut omnes habentes privilegia et facultates creandi notarios, cuiuscumque sint status, conditionis et dignitatis, quamvis expressâ et speciali notâ digni, et sive sint personae singulares, sive collegia et universitates, firmis remanentibus eorum privilegiis et facultatibus, eo modo quo competunt atque hactenus competere consueverunt, non possint in Urbe et districtu dicta privilegia et facultates exercere, atque notarios creare, nisi prius, modo, quo infra, legitime eis constiterit, quod illi, qui creandi sunt notarii, legitimis honestisque natalibus bonisque moribus praediti sint, adeoque non sint inquisiti, neque contumaces, ac etiam in aetate saltem an-

norum viginti quinque constituti; nec non quod saltem per sex menses continuos et non interruptos in Urbe apud aliquem ex notariis publicis auditoris Camerae, vel Rotae, vel Camerae Apostolicae, seu vicarii, aut Capitoli, vere fuerint versati pro addiscendâ praxi et peritiâ conficiendi instrumenta, dictoque termino sex mensium completo, cum vero et effectivo ac rigoroso examine tenendo coram decano vel alio deputato illius collegii, qui notarium creare debet, aut coram auditore Camerae, seu camerario, cum interventu duorum procuratorum de collegio, ac duorum publicorum notariorum Urbis habentium officium proprium, dummodo non sint illi notarii, apud quos ipsi examinandi versati sunt, approbati fuerint tamquam idonei, dictaque approbatio debeat describi ab iis, qui, ut supra, interveniunt in examine, atque aliàs actus habeatur pro invalido perinde ac si gestus non esset, illeque aliàs creatus nullatenus pro notario habeatur, atque tam illi qui notarios citra istam formam creaverint, quam ipsi creati, poenas incurrant, arbitrio Sanctissimi, etiam amissionis privilegii.

De cursoribus et mandatariis, aliisque exequutoribus, et de citationibus, exequutionibus et subhastationibus ¹.

Exortâ differentiâ inter cursores Sanctissimi ex unâ et mandatarios domini cardinalis vicarii omniumque aliorum tribunalium et curiarum Urbis ex alterâ partibus super citationibus et intimationibus, praesertim extrajudicialibus quae solent fieri pro propositionibus causarum, aliisque actibus in tribunalibus Rotae, Camerae Apostolicae, et utriusque

¹ Vide de cursoribus et mandatariis Pii IV constit. ed. MDLXII, die 31 iunii, pontif. III, § 78 et seq.; item Pauli V constit. ed. MDCXII, die 1 martii, pontif. VII, § 21.

De citationibus et intimacionibus extrajudicialibus.

signaturae, et in Congregationibus eminentissimorum cardinalium coram dominis praefecto sacri palatii, auditore Sanctissimi, aliisque iudicibus extra propria tribunalia et curias eorumdem mandatariorum praetendentium se illas tamquam actus extrajudiciales facere et exequi posse; Congregatio supradicta, utraque parte pluries auditâ, declaravit, hoc ipsis non licere, sed etiam quoad istas servandas esse constitutiones apostolicas sub poenis in eisdem constitutionibus contentis, aliisque arbitrio eiusdem Congregationis intelligendis.

De processibus
connumera-
tibus.

Ad tollendas controversias quomodo procedendum sit tempore Sedis vacantis in processibus contumacialibus conficiendis in Curia, Congregatio declaravit, procedendum esse per edicta publica, non autem per contradictas.

De provisionibus
et Exequatur.

Quoniam vero fertur quod ministri et officiales civitatum, oppidorum et locorum, in quibus domini clerici et commissarius Camerae, ac etiam domini cardinales, alique praelati, ratione episcopatum vel abbatiarum et commendarum, et praefectus sacri palatii apostolici exercent iurisdictionem temporalem, ac etiam ministri et officiales baronum et domicellorum et aliorum quorumcumque de facto indebite quandoque praestare audent impedimentum, ne in dictis locis eorumque territorii exequantur per cursores et mandatarios aliosque ministros et executores tribunalium Urbis, et alios quibus demandatum fuerit, citationes et mandata, aliasque provisiones iudicum et tribunalium Romanae Curiae, et praesertim auditoris Camerae, absque eorum licentiâ et beneplacito in scriptis, ut vulgo dicitur *Exequatur*: idcirco declaratum et decretum fuit, quod tam citationes verbales et personales, vel domi, sive in manibus domesticorum, aut per

1 Opereret legere *aliaeq* (n. t.).

edicta, quam etiam mandata quaecumque pariter tam in personis quam in bonis, in quibuscumque causis civilibus et criminalibus, libere possint fieri et exequi absque aliâ licentiâ, beneplacito, vel *Exequatur*, aut requisitione officialium et ministrorum loci, neque dictos officiales et ministros, etiam ipsosmet cardinales et praelatos, et clericos, et commissarium Camerae, ac barones et domicellos, et alios quoscumque posse in hoc aliquid directum vel indirectum impedimentum praestare, sub poenis contentis in constitutionibus apostolicis contra usurpantes iurisdictionem Sedis Apostolicae, vel illam eiusque liberum exercitium impediens, aut Curiae resistantiam facientes; et inadvertenter ac indebite requisiti de aliquâ licentiâ vel beneplacito, nullatenus possint nec debeant, sub eisdem poenis, apponere *Exequatur*, vel aliâ in scriptis apponere manus in ipsis expeditionibus tribunalium Romanae Curiae.

In ipsâ vero Urbe, quando mandata, servatis servandis, relaxata fuerunt contra personas privilegiatas, quae neglexerint allegare declinatoriam, et petere opportuno tempore remissionem causae ad proprium et particularem iudicem, pariter illa exequi possint, nullumque *Exequatur* peti vel respective concedi debeat, ut ita occurratur fraudibus et inconvenientibus quae experientia docuit evide sequi; sibi namque impudent, cur initio et re integrâ forum declinare neglexerint.

In substationibus faciendis de bonis stabilibus vel locis Montium aut censibus in Urbe affigantur edicta ad valvas domus iudicis et in plateâ bancorum, et extra Urbem in locis solitis, per dies quindecim antea, in quibus exprimatur distincte situatio et qualitas bonorum; et, quoad loca Montium, expri-

De substationibus et distractionibus locorum non.

matur eorum species, ac etiam an sint libera vel vinculata, et, quatenus sint vinculata, explicetur qualitas vinculoꝝ contentorum in litteris patentibus, atque in censibus explicetur qualitas debitoris et fundi censiti, ut ita oblatores melius informentur, atque ad offerendum alliantur.

In distractionibus iudicialibus locorum Montium vacabilium et non vacabilium ac officiorum vacabilium Romanae Curiae non procedatur, nisi praevisâ intimatione vel interpellatione faciendâ procuratori, seu exactori fructuum dictorum locorum Montium, seu officiorum.

De variis provisionibus.

Ad evitandas controversias quae quotidie oriri solent inter tribumalia Romanae Curiae in causis criminibus, propter spontaneas constitutiones et monitoria, quae eius vigore expediuntur in vim *l. diffiniri C. de ingen. et manum.*: Congregatio mandavit et decrevit, quod in posterum actor seu querelans non possit trahi coram iudice, coram quo fuit facta spontanea constitutio, et a quo monitorium obtinuit, quando praecedenter fuit porrecta querela coram alio iudice, et ab eo fuit formatus processus sufficiens ad citandum, vel praecesserit citatio ad informandam Curiam.

Ad expellendos ab Urbe delinquentes, decretum et mandatum fuit non licere in posterum iudicibus et superioribus quorumcumque tribunalium eisdem condemnatis et bannitis concedere *salvosconductus*, vulgo *Non gravetur* nuncupatos, sublata eisdem iudicibus et superioribus tribunalium facultate concedendi eosdem *salvosconductus* seu *Non gravetur* exiliatis, quando exilium fuerit per sententiam eisdem iniunctum in poenam patris criminis, nisi ad formam iuris ad recolligendum sarcinulas.

Ad tollenda subterfugia quibus non-

nulli utuntur ad procrastinandas causas civiles allegando iudices Romanae Curiae pro suspectis, Congregatio decrevit quod in posterum non admittatur allegatio suspicionis in causis, quibus ab allegante fuit informatum in scriptis super meritis, etiamsi nullus adsit actus iudicialis inducens consensum; et quod non admittantur nisi duae recusationes ex causâ suspicionis, nec liceat tertio et respective post triduum a die petitionis, seu productionis iurium, recusare, nisi ex iustâ causâ, prout de iure.

Quoad *Non gravetur* ob praestationem alimentorum per debitores obtentum, et in posterum forsân obtinendum a quibusvis iudicibus, non afficiat nisi legitime citatos, non autem alios.

Et quoad alimenta praestanda pauperibus carceratis, sublata taxâ uniformi iuris iulii usque adhuc servatâ, solvatur arbitrio Sacrae Visitae et iudicum etiam infra et supra dictam summam unius iulii ad meram necessitatem naturae tantum. Et quoad probationem paupertatis, ubi etiam agitur de minori summâ scutorum quinquaginta, nihilominus probatio fieri debeat eodem modo qui praescribitur in reformatione ultra summam scutorum quinquaginta, ita tamen ut nihil pro tali probatione solvatur, quodque ad praescriptum constitutionis Pii V non solvantur per creditores pauperes, minusque praestentur dolosis vel calumniosis debitoribus, qui contra bonam fidem creditores diu defatigarunt cum iniustus impedimentis vel subterfugiis.

Quoad congruam reservandam clericis debitoribus recorrentibus ad beneficium capituli *Ortoardus*, decretum est ut excedere non debeat summam quae pro qualitate et usu loci reputatur sufficiens in beneficio vel patrimonio ad cuius titulum fit promotio ad sacros or-

1 *Lege praestationem* (n. t.).

De spontaneis constitutionibus et monitoriis.

De salvo-conductu.

De allegatione suspectis.

De alimentis praestatis pro pauperibus carceratis.

De censurâ non clericali debitoribus.

dines; ubi vero agitur de beneficio residenti-ali et servitorio, adeo ut pro decore et servitio ecclesiae potius quam personae aliqua maior impensa pro ecclesiasticis et sacris vestibus requiratur, eadem congrua augeri valeat in eo quod ad dictum effectum necessarium reputabitur.

De cautionibus in societatis et censibus.

Quamvis in societatis officiorum promittantur cautiones, non tamen illarum promissio vel non implementum suffragentur ad impediendum lucrum, quod aliàs sequi deberet, perinde ac si cautiones non fuissent promissae.

In censibus perpetuis quocumque tempore impositis et imponendis, ad evitandas fraudes, et ne reddantur redimibiles pro libito creditorum, non praestatio fideiussionis promissae neque directe neque indirecte causare possit restitutionem sortis etiam ad effectum deponendi, nisi agatur de cautione promissâ in causâ mortis vel mutationis status.

De fructibus dotum et societatum.

Fructus dotales, perantea taxati per statutum Urbis ad rationem septem cum dimidio pro centenario, a die III iunii MDCCLXXIX sint et intelligantur reducti in Urbe ad rationem quatuor; extra vero Urbem, in districtu, ad rationem quinque, non obstante statuto seu consuetudine loci, idque procedat in dotibus quocumque tempore constitutis seu debitis, et in futurum respective constituendis, seu debendis, ita tamen ut creditoribus, quibus ex quacumque conventionione etiam iurata prohibita erat sortis exactio, adhuc liceat eandem sortem quoad dotem ante diem III iunii MDCCLXXIX constitutas seu debitas exigere, nisi debitores velint in maiori taxâ conventionali etiam iurata continuare.

Fructus societatum officiorum quocumque tempore contractarum et in futurum contrahendarum non possint a die III iunii MDCCLXXIX et in posterum excedere octo pro centenario.

Facultates cardinali camerario et praefecto archiviorum competentes super sanatione defectus archiviationis etiam post acceptatam nullitatem usque ad summam scutorum vigintiquinque (si Sanctissimo placuerit), ad occurrendum calumniis et subterfugiis quae ob istam causam praticari solent, extenduntur usque ad summam scutorum mille, cum clausulis apponi solitis in sanationum commissionibus signaturae gratiae.

De sanatione defectus archiviationis.

Non possunt autem a iudicibus, coram quibus causae introductae sunt, atque productae, vel repetitae scripturae, quas praetenditur hoc defectu laborare, avocari vel inhiberi ne in eis procedatur, sed talis defectus opponatur coram iudice causae tamquam nullitas vel exceptio ad tollendam fidem.

Et quoniam, ad occurrendum calumniis et subterfugiis debitorum et reorum super inhibitionibus et *Non gravetur* aliisque cautelis, sanctae memoriae Urbanus VIII deputavit particularem Congregationem a qua plura prodierunt decreta et provisiones inferius registranda, decretum et provisum fuit, quod eadem decreta et provisiones, in aliquibus modificata eo modo quo proxime infra registrata sunt, servari debeant.

De decreto Congregationis particularis super inhibitionibus et Non gravetur.

Decreta sacrae Congregationis, super inhibitionibus et Non gravetur per debitores extortis, a sanctae memoriae Urbano VIII deputatae, ab omnibus et quibuscumque tribunalibus et iudicibus Urbis observanda.

Inhibitiones agriculturae serentibus hordea et alia blada¹ vel legumina non concedantur, sed solummodo unicuique serenti saltem rubra octo tritici quolibet anno. Et quoad tempora serventur respectu seminum a die primâ octobris usque per totum mensem novembris; respectu vero messium², a die primâ

De inhibitionibus agriculturæ.

¹ Edit. Main. legit *blanda* (R. T.).

² Pessime edit. Main. legit *mensium* (R. T.).

junii usque ad diem xv augusti tantum, iuxta decretum aliàs emanatum tempore felicis recordationis Pauli Papae V; quo vero ad personas debitorum, etiamsi aliunde habeant unde solvant, suffragentur utroque tempore, videlicet messium et seminum; super bonis autem quibuscumque ex agriculturâ non provenientibus vel non inservientibus pro agriculturâ, executiones fieri possint quocumque tempore, etiam messium et seminum, non obstantibus inhibitionibus.

De notario:
rum, indicum e,
assessorum offi
cio.

Notarii, per acta quorum conceduntur dictae inhibitiones, teneantur retinere librum examinum testium pro obtinendis inhibitionibus examinandorum, qui testes debeant esse cogniti notario, vel saltem duobus testibus notario notis; sin minus praestetur iuramentum penitentis inhibitionem, ac inducenti testes, quatenus sit praesens; et rursus teneatur notarius habere ac retinere matriculam, in qua describat omnes inhibitiones cum nominibus illorum quibus conceduntur.

Judices seu assessores, dum inhibitiones praedictas concedunt, teneantur discutere relevantiam probationum et non admittant probationes irrelevantes, neque quicquam recipiant pro provisione et subscriptione inhibitionum.

Nec admittant fidas communitatum nisi praevio examine testium coram superiore loci servatâ formâ suprascripto¹ facto et de verbo ad verbum inserto; societates quoque, venditiones, communiones, admissiones ad participandum, cessiones, declarationes et recognitiones similiter non admittant nisi causâ cognitâ.

Inhibitiones suprascriptis omnibus non servatis partibus obtinentibus nullatenus suffragentur, et notarii qui illas in posterum concedent, ultra damna et in-

¹ Videtur legendum *suprascriptâ* (n. T.).

teresse partium, prout de iure, subiaceant poenis etiam corporalibus arbitrio Congregationis.

Quoad fidas, quibuscumque solventibus fidam grossam, habentibus tamen requisita necessaria, serventur solitae inhibitiones; omnibus vero aliis fidae et inhibitiones non suffragentur nisi respectu rerum fidam concernentium.

De inhibitio-
nibus cardina-
lis camerarii et
praesidia gra-
scae;

Non gravetur et inhibitiones eminentissimi camerarii et praesidis grasciae non suffragentur, nisi quoad personas lanionum in matriculâ descriptorum, et tres¹ illorum ad grasciam pertinentes; reservatâ tamen facultate eminentissimo domino dictas inhibitiones quodcumque revocandi et moderandi.

Salsamentariis autem, et fructuum, piscium, candelarum, et olei venditoribus, vaccinariis, omnibusque aliis similibus non concedantur, et concessae non suffragentur.

Possit etiam grasciae praeses mandare exequi mandata aliorum iudicum contra personas lanionum et res grasciam concernentes, etiam absque citatione, sed absteineat a cognitione meritorum causae principalis.

De Praesidis au-
nonnae;

Inhibitiones per eminentissimum camerarium et praesidem annonae non concedantur nisi pistoriis, seu furnariis, molitoribus, vel molendinariis, quoad eorum personas, res et bona ad artem pertinentes.

De Praesidis ri-
parum;

Inhibitiones a praeside riparum non concedantur, et concessa non suffragentur, nisi occasione rerum ripalium et contractuum super rebus ripalibus, ac pro personis, belluis, barchis, curribus, et aliis instrumentis actu inservientibus corripio et conductioni ad Urbem tam per flumen quam per terram; ac in illarum concessione serventur superius disposita circa inhibitiones agriculturae.

¹ Videtur legendum *res pro tres* (n. T.).

Præsidis carcerum.

Praeses carcerum non concedat inhibitiones et non gravetur debitoribus nondum carceratis vigore memorialium, nisi in illis adsit specialis ordo Sanctissimi.

De inhibitionibus pro certis rebus.

Non decernantur, neque fiant ab aliquo iudice executiones super belluis inservientibus pro confectioe pulveris et salnitri, vel caldariis, aut aliis instrumentis, nisi pro debitis particularibus appaltus, vel ministrorum, iuxta formam bannimentorum.

Pro texturibus lanæ.

Inhibitiones ad favorem textorum artis lanæ in posterum non concedantur nisi de ordine Eminentissimi.

Pro fabrica S. Petri.

Inhibitiones venerabilis fabricæ Principis Apostolorum procuratoribus, notario, ministris, operariis, et quibuscumque aliis in posterum non concedantur, et hucusque concessæ nullo modo suffragentur nisi pro rebus eandem fabricam concernentibus.

De inhibitionibus cardinalis archiepiscopi S. Petri.

Eminentissimi cardinales archiepiscopi S. Petri S. Joannis Lateranensis, S. Petri et S. Mariæ Maioris non concedant inhibitiones generales, seu particulares, tantummodo citatâ parte, et iuxta terminos privilegiorum apostolicorum dumtaxat, et aliâ concessæ non serventur, et libere, eis non obstantibus, fiat executio.

Emphyteutæ, inquilini, coloni, affituarîi et conductores non gaudeant privilegiis supradictis nisi quando agitur de interesse ecclesiæ, et ecclesia est in causâ.

Locorum piorum.

Inhibitiones hospitalis S. Sixti, Neophytorum et Catechumenorum, Annunciatæ, S. Marcelli, Orphanorum, SS. Trinitatis, S. Hieronymi Charitatis, et quorumcumque locorum piorum, etiam sub protectione eminentissimorum cardinalium, non dentur, nisi parte citatâ, et quando agitur de rebus vel interesse dictorum locorum piorum, et ad favorem ministrorum actu et mercede illis inservientium.

Ad instantiam locatorum aedium ne fiat aliqua executio super bonis a conductore invecitis.

De executione ad instantiam locatorum aedium.

Ad instantiam patris¹ ne fiat executio pro debitis filii super bonis in domo communi habitatâ existentibus; item ne fiat super pallio quod filius gestat.

Patris pro debito filii.

Ad instantiam domini domus vel conductoris ne fiat executio in domo suâ vel ab eo conductâ pro debito cuiusvis personæ etiam cohabitantis, vigore testium examinatorum, quibus in actis quis probaverit talia bona esse instantis, ad impediendas executiones cuiusvis alterius.

Pomini domus vel conductoris.

Vi testium.

Ad instantiam filii familiæ ad impediendas executiones contra eum relaxatas vel relaxandas, sub prætextu statuti annullantis contractus filiorum familiæ.

Filiifamilias.

Ad instantiam viri, ne fiat executio super bonis in domo per eum conjunctum cum uxore habitatâ existentibus, vigore mandatorum contra uxorem relaxatorum, vigore statuti pro mulieribus obligatis, absque decreto et solemnitatibus.

Vi statuti.

Inhibitio dotalis propter hypothecam uxoris in bonis viri, nisi expresso notario, die et anno quo instrumentum dotis fuit rogatum.

De inhibitione dotali.

Ad instantiam venditoris vigore reservationis domini² super re venditâ, ne in eâ fiat executio pro debito emptoris aut alio quopiam.

Ad instantiam venditoris.

Ad instantiam commodantis, ne fiat executio super re commodatâ pro debito commodatarii. Vigore captæ possessionis de iudicis mandato, ne alter aut deat eiusdem rei possessionem capere, nisi citato eo qui fuit a iudice, vel immisissus, vel manutentus, vel ex quacumque causâ associatus.

Vi captæ possessionis.

Adversus mandata suspitionis fugæ,

Adversus maor.

1 Male edit. Main. legit *partis* (n. t.).

2 Forsan *dominii* (p. t.).

data suspensio-
fugae. nisi parte citatâ petens inhibitionem probaverit se possidere in Urbe vel districtu bona stabilia vel mobilia quae de facili amoveri non possunt, vel saltem dederit cautionem de non discedendo, donec parte citatâ probaverit se possidere, ut supra.

Adversus mandata suspicionis fugae, stante cautione in actis praestitâ de stando iure, nisi tantum pro summâ contentâ in cautione, et adversus creditorem nominatum.

De Non gra-
vatur gratioso. *Non gravetur* gratiosum, vel ad effectum concordati, vel aliquando iterum audiendî, vel aliis de causis, nisi semel tantum, et pro quinque diebus ad summum.

De inhibiti-
onibus genera-
libus. Inhibitiones generales quibuscumque personis etiam privilegiatis per quoscumque iudices in posterum non dantur, sed tantum speciales vigore reassumptionum et appellantium in formâ.

De nullitate
inhibitionum. Ceterum inhibitiones datae contra formam praesentium decretorum non afficiant, et illis non obstantibus facta executio valeat.

Facultas emi-
nentissimi prae-
fecti. Reservatâ et semper remanente eminentissimo praefecto facultate et auctoritate omnes et singulas supradictas et quascumque alias inhibitiones et *Non gravetur* a quocumque iudice et ex quacumque causâ et capite, tam in praesentibus expressis quam non expressis, pro eius arbitrio et libito voluntatis revocandi et moderandi, et, illis non obstantibus, quaecumque *Exequatur* seu executiones sibi bene visas concedendi; necnon omnes et quoscumque iudices, notarios et executores, ac alias quasvis personas suprascripta decreta non observantes, vel illis quomodolibet et qualitercumque, directe vel indirecte, sub quovis praetextu vel quaesito colore, contravenientes et contrafacientes, corrigendi, mulctandi, ac quibusvis poenis,

etiam corporalibus, eius arbitrio infligendis et moderandis, manu regî plectendi et puniendi.

Porro, cum, ex relatione nuper nobis factâ, nonnulla ex huiusmodi decretis eiusdem nostri Status Ecclesiastici Italiae felici regimini, eiusdemque etiam quoad temporalia subditorum commodis conferre compertum habuerimus, ad eundem Statum sequentia ampliare et extendere decrevimus, prout ampliamus et extendimus, nimirum:

1° Decretum super libertate executionum et citationum contentum sub titulo de cursoribus et mandatariis, aliisque exequutoribus.

2° Decreta relata sub titulo de advocatis et procuratoribus.

3° Decretum sub titulo de notariis¹ super formâ creandi notarios; cum declaratione, quod ea, quae circa praxim, et examen in Urbe inibi statuuntur in legationibus Bononiae, Ferrariae, Æmiliae, seu Romandiolae et Urbini, ac etiam in provinciâ seu gubernio Marchiae seu Maceratae, expleantur in ipsâ civitate metropoli, seu residentiali cardinalis legati et gubernatoris respective, ibique habeatur examen coram ipso legato vel gubernatore, seu alio per eum deputando, et coram duobus probatis curialibus, totidemque probatis notariis ab eodem legato vel gubernatore pariter deputandis, adeo ut in reliquis eadem forma servetur.

4° Decreta contenta sub titulo de variis provisionibus; ita tamen respectu, ut fructus dotales, quinque; fructus vero societatum officiorum novem pro centenario in dicto nostro Statu ex nunc in posterum non possint excedere.

§ 2. Nunc vero omnia et singula decreta praecursorum, tali tantâque maturitate digesta, ac, sicut praemittitur, immutata,

1 Edit. Mauu legit de novitiis (n. r.).

Decreta cum
declaracionibus.

Insequentia
decreta ad totum
Statum Ecclesiasticum
extenduntur.

Omnia relata
decreta nunc
proprio roudi-
matur et de
novo statuuntur

declarata et aucta, nec non a nobis extensa et ampliata, nullatenus attentio eorumdem decretorum aliâs oretenus approbatorum, iussuque nostro publicatorum, ut praefertur, ac etiam impressorum aequaliter diverso tenore, perpetuo inviolabiliterque observari, et constitutionis nostrae munimine roborare volentes, motu proprio, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione, deque apostolicae potestatis plenitudine, praeserta decreta omniaque et singula in eis contenta, tenore praesentium, auctoritate apostolicâ, confirmamus et approbamus, necnon illis inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis robur et efficaciam adiicimus; quinimo motu, scientiâ, deliberatione, ac potestatis plenitudine similibus omnia et singula in supradictis decretis contenta de novo statuimus, decernimus et ordinamus, et tam illa, quam praesatam Pauli praedecessoris, in iis quae praemissis non adversantur¹, constitutionem, ab omnibus et quibuscumque etiam speciali et individuâ notâ dignis, eodem modo quo in memoratâ Pauli praedecessoris constitutione caveatur², cuius tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, necnon sub poenis, quae in eâdem constitutione et in praemissis decretis continentur, ceterisque nostro vel Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio iniungendis, exactissime perpetuoque servari volumus et mandamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, omnia, quae contra huiusmodi constitutionis omniumque et singulorum in eâ contentorum formam et tenorem decreta, acta vel quocumque modo vel tempore gesta fuerint, nulla, invalida et extorta, nullisque roboris,

¹ Lege adversatur (R. T.).

² Videtur legendum *caveatur* (R. T.).

efficaciae, vel momenti fore et censeri, neminique praeterea ullatenus suffragari posse vel debere, et ita per quoscumque iudices tam ordinarios quam delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et causarum palatii apostolici auditores, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, iudicari et definiti debere; irritum quoque et inane quidquid secus super omnibus et singulis praemissis, vel circa ea, a quodquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon legibus, etiam imperialibus et municipalibus, ac dictae Urbis et provinciarum, civitatum, oppidorum, terrarum, locorum, ac basilicarum, aliarumque ecclesiarum, tribunalium, collegiorum, monasteriorum, societatum, congregationum, institutorum, confraternitatum, hospitalium et locorum piorum quorumcumque, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, usibus, stylis, etiam inveteratis, et consuetudinibus, quantumvis immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, et cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum con-

Contrarium derogatio.

¹ Voculam ac delemus (R. T.).

cessis, confirmatis et approbatis, ac pluries et quantiscumque vicibus innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas et occasiones, praesentibus pro plene et sufficienter ac exactissime et accuratissime expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, specialiter, expresse, plenissime et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque; aut si praefatis personis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transcriptio
una fides.

§ 5. Volumus autem quod praesentes, postquam valvis ecclesiae Lateranensis et basilicae Principis Apostolorum de Urbe, necnon in acie Campi Florae affixae et publicatae fuerint, omnes et singulos, tam in Romanâ Curia quam extra eam existentes, quorum interest vel interesse poterit, perinde obligent et arcant, ac si unicuique eorum personaliter et nominatim intimatae¹ fuissent; quodque illarum exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique locorum adhibeatur, quae ipsismet prae-

¹ Edit. Main. legit *intimata* (n. r.).

sentibus adhiberetur si essent exhibitae vel ostensae.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, reformationis, statuti, decreti, ordinationis, mandati, extensionis, ampliationis, voluntatis, derogationis et irritationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXXIX, IV kalendas iulii, pontificatus nostri anno XIII.

Dat. die 28 iunii 1689, pontif. anno XIII.

CCVIII.

Confirmantur thesaurarii provisiones et ordinationes et taxae pro bono Montium Romanae Curiae regimine.

Innocentius Papa XI,
Motu proprio, etc.

§ 1. Cum recolendae memoriae Clementis VIII, praedecessor noster, ad tollendas fraudes, quae in resignationibus locorum Montium Romanae Curiae, ad Cameram Apostolicam, ac etiam religiones, communitates, domicellos, et alios spectantium, a secretariis dictorum Montium in praedictum eiusdem Camerae aliorumque praedictorum committebantur, suâ motusproprii cedulâ die xv maii MDC publicatâ certam formam desuper praescripserit, ac plures ordinationes, decreta et mandata, etiam poenalia, in contrafacientes promulgari iusserit, prout in ipsâ motusproprii cedulâ latius continetur, ad quam, etc.; cumque anno MDCVIII similis memoriae Paulus V, pro tollendis praedictis, abusibus, difficultatibus et impedimentis, quae circa praefatos mon-

Provisiones
Clementis VIII,
Pauli V pro
bono Montium
regimine.

tes irreperant, Congregationem super eisdem montibus cum diversis facultatibus, privilegiis et auctoritatibus deputaverit; ac subinde varias provisiones, ordinationes et taxas, quas eadem Congregatio pro rectâ eorundem montium ac negotiorum scripturarumque ab eis dependentium administratione et gubernio anno MDXV edidit, aliâ motusproprii cedulâ confirmaverit, ac expresse servari iusserit, modo et formâ in eisdem cedulis contentis, ad quas relationem haberi volumus; cumque anno MDCLXXI omnes dictorum montium secretariis in unum a felicis recordationis Clemente X etiam sub aliis certis regulis et ordinationibus redactas idem Pontifex Didaco Ursayæ clerico Policastroensi, suâ vitâ naturali durante, concesserit in aliâ motusproprii cedulâ et chirographo ab eodem Pontifice Clemente diebus VII et XVII septembris anni MDCLXXI subsignatis, ad quae pariter relationem haberi volumus; nuper vero, die XXI Iunii MDCLXXXVIII proximi praeteriti, idem Didacus Ursaya officium dictarum secretariarum in manibus nostris sponte renunciaverit; nosque, populi nobis commissi utilitati ac publicae commoditati omni studio invigilantes, et considerantes unius personae industriam tanto oneri fere imparem esse, quodque, si in tali ministerio plures assumerentur, maior exinde utilitas publico commercio et longe maior in expediendis negociis facilitas resultaret, quodque ita quoque indemnitati nostrae Camerae aptius consuleretur, dum, eveniente obitu unius secretarii, possent alii aequè idonei et informati usque ad novam successoris deputationem illius vices supplere absque ullo publici servitii detrimento, propterea, dictam renunciationem admittentes, officium dictarum secretariarum in quatuor aequa-

1 Edit. Main. legit *an* pro *ac* (B. T.)

les portiones distincte et separatim per quatuor personas diversas exercendas et administrandas dividerimus et separaverimus modo et formâ ac ex causis et rationibus in motusproprii cedulâ manu nostrâ desuper subsignatâ plenius contentis et expressis; successive autem, ad dirimendos abusos, multosque casus noviter exortos declarandos, iniunxerimus Iosepto Renato Imperiali thesaurario nostro, ut provide occurreret, quod montes praefati, ac scripturae, et negocia ab eis dependentia omni debitâ fidelitate administrarentur, ac respective custodirentur, poenasque suo arbitrio in contrafacientes irrogaret, eidem ulterius committendo, ut, ad removenda gravamina quae circa solutionem emolumentorum ac mercedum tam secretariis quam aliis officialibus eorundem montium debitorum, congruas provisiones, taxas et ordinationes desuper statueret; cumque idem thesaurarius noster, auditis pluribus de praemissis informatis, matureque perpensis reformatione dicti Pauli V atque etiam chirographis Gregorii XV, Urbani VIII et Clementis X super eisdem montibus diebus III decembris MDCCXII, XIII januarii MDCCXIV, ac XII septembris MDCLXXI respective signatis, necnon etiam decretis a Congregatione super eisdem montibus deputatâ occasione plurium casuum particularium emanatis, bannimentis quoque, aliisque ordinationibus desuper factis et editis, infrascriptas provisiones, ordinationes et taxas a secretariis et prosecretariis, depositariis, computistis, aliisque officialibus et ministris, necnon etiam eorundem montium proxenitis pariter servandas sub certis poenis proinde statuerit atque decreverit, praedictaque omnia subinde fuerint ab eadem Congregatione Montium sedulo approbata et confirmata:

Illae confir-
mantur a Pon-
tificae.

§ 2. Nos itaque, volentes ut ordina-
tiones et taxae et provisiones praedictae
manu dicti Iosephi Renati thesaurarii
nostri sub die xxx aprilis MDCLXXXIX
firmatae, ac omnia et singula in eis con-
tenta, expressa et demandata quaecum-
que, tamquam de mandato et voluntate
nostris gesta, snum plenarium sortiri
debeant effectum, ac ut ea, ceteraque
in eis, ut supra, contenta, validiora et
firmiora subsistant, omnibusque innotescant, et a cunctis secretariis et prosecretariis et aliis antedictis, nunc et pro tempore existentibus, perpetuo et inviolabiliter serventur, motu proprio, et ex certa scientia deliberataque voluntate nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, de contentis in praedictis provisionibus, ordinationibus et taxis ad plenum informati, illarumque tenorem de verbo ad verbum praesentibus pro expressis, insertis et registratis habentes, provisiones, ordinationes et taxas ipsas, omniaque et singula in eis contenta, expressa et demandata quaecumque, tenore praesentium confirmamus et et approbamus, ac illis apostolicae firmitatis robur adiciimus, omnibus et singulis tam iuris quam facti et solemnitatum, quantumvis necessariarum, substantialium et formalium, ex dispositione quarumcumque constitutionum apostolicarum forsitan requisitarum defectibus, si qui in praemissis intervenerint, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus omnino supplemus; easdemque provisiones, ordinationes, declarationes et taxas respective publicari, et a quibuscumque dictorum montium tam vacabilem quam non vacabilem, sive ad Cameram nostram, sive ad principes, barones, communitates, universitates, religiones, aut alias quasvis personas quomodolibet spectantium depositariis, secretariis, prosecretariis, computistis,

procomputistis, proxenitis, et aliis, ad quos spectat, et in futurum spectare poterit, sub poenis in eisdem ordinationibus et taxis irrogatis, ac arbitrio dicti et pro tempore nostri et Camerae apostolicae thesaurarii irrogandis, inconcusse ac inviolabiliter observari, ac in singulis dictorum depositariorum banclis, secretariorumque et computistarum, ceterorumque praedictorum domibus impressas in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi et intelligi possint, affixas retineri mandamus, et ita et non aliter per eosdem montium protectores, et alios quosvis iudices ordinarios et extraordinarios, commissarios, delegatos, subdelegatos, ac curiae causarum Camerae praedictae, sacrique palatii apostolici auditores, necnon Cameram ipsam, illiusque camerarium, thesaurarium, decanum, clericos, praesidentes, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quavis auctoritate fungentes, in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, indicari et definiri debere mandamus; irritumque et inane quidquid super his a quoquam, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, licet ad id non vocatis neque auditis quibusvis personis desuper interesse habentibus sive habere praetendentibus, ac non obstantibus omnibus et singulis, quae in eisdem ordinationibus et provisionibus dictum fuit non obstare, necnon quibusvis praedictorum montium erectionibus et institutionibus, ac illorum collegiorum statutis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, minusque regula Cancellariae nostrae de irre quaesito non tollendo, neque stylicis, consuetudinibus, privilegiis, indultis, facultatibus, litterisque apostolicis eisdem protectoribus, etiam cardinalibus, ac dietis montibus, eorumque, et cuilibet ipso-

rum collegiis et montistis, depositariis, ceterisque aliis superius nominatis quibuscumque, etiam motu proprio, et forsitan consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus et formis, etiam in vim contractus, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in genere vel in specie, per quosvis praedecessores nostros, et seu etiam per nos concessis, approbatis, confirmatis et innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis expressa mentio facienda foret, eorum tenores hic pro expressis et de verbo ad verbum registratis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus. Decernentes insuper huius nostri motus proprii cedulae solam signaturam nostram sufficere, absque alià datà, illique et transumptis seu exemplis eius, etiam impressis, manu alicuius Camerae apostolicae secretarii et cancellarii subscriptis, ac sigillo dieti camerarii seu thesaurarii, vel alterius personae in dignitate ecclesiasticà constitutae munitis, plenam fidem in iudicio et extra ac ubique locorum adhiberi, regulà quacumque aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet motu proprio B.

Die lunae vi mensis iunii MDCLXXXIX superscripta cedula motus proprii per Sanctissimum signata, in plenà Camerà apostolica exhibita et praesentata fuit, illaque commissa illustrissimo et reverendissimo domino Laurentio Corsino eiusdem Camerae clerico, modo sanctissimo domino nostro Clementi Papae XII feliciter regnanti.

Deinde die vii eiusdem mensis, citato desuper illustrissimo domino Petro Matthia Totto, SS. D. N. Papae et ipsius Camerae procuratore fiscali generali, ad relationem supradicti illustrissimi et reverendissimi domini Corsini admissa et registrata in libro iv signaturarum eiusdem Sanctissimi sub fol. 165.

FRANCISCUS ANTONORUS, R. C. Secr.

Provisiones, etc., referuntur.

La Santità di Nostro Signore Papa Innocenzo XI, che con paterno affetto e indefessa attenzione invigila all'indennità de' suoi sudditi e al buon governo generale di tutte le cose, avendo inteso che dopo la riforma della santa memoria di Paolo V fatta sopra la materia de' Monti, e pubblicata li iv aprile MDCXV dal cardinale Serra, allora pro-tesoriere generale, e dopo altre costituzioni ed ordini in diversi tempi emanati, siano nati degli abusi in grave danno e pregiudizio de' montisti e di altre persone interessate in detti, ha però ordinato provvedersi che nel pagamento degli emolumenti e mercedi dovute ai segretari ed altri ufficiali di essi nessuno sia gravato, e che inoltre si rimedii a molte cose alle quali non vien provvisto dalla detta riforma e costituzioni; e avendo dato il carico di tutto questo negozio a monsignor illustrissimo e reverendissimo Giuseppe Renato Imperiale, tesoriere generale, con l'approvazione della Congregazione deputata sopra li Monti, dopo essere stati dal medemo monsignor tesoriere chiamati e sentiti alcuni segretari ed altre persone informate, considerata la detta riforma di Paolo V, ed il chirografo di Gregorio XV in data dei iii dicembre MDCXXII, il chirografo di Urbano VIII dei xiii gennaio MDCXXIV, il chirografo di Clemente X in data dei xii settembre MDCLXXI, inserito nell'istromento della segreteria generale de' Monti rogato per gli atti dell'Antomoro segretario e cancelliere della reverenda Camera addi xv di detto mese, li decreti della medesima Congregazione fatti in contingenza de' casi particolari, e altri ordini e bandi pubblicati sopra tal materia, e dopo di essere state trattate e discusse tutte le cose maturamente in alcune congregazioni particolari tenute

Provenio.

Exhibito et
a Sanctissimo habito
motu proprio.

specialmente per detto effetto, si sono fatti, stabiliti e conclusi gli ordini, provvisioni e tasse che seguono, quali essendo stati approvati dalla Congregazione de' Monti, si doveranno osservare in avvenire inviolabilmente dai segretari, pro-segretari, computisti ed altri ufficiali, ministri e sensali di tutti li Monti di Roma sotto l'infrastrate pene.

Capitolo I.
Che si rinnovino le patenti in caso di morte, e ciò devono osservare li segretari a tale effetto.

E prima, per rimediare e schivare tutti gli errori che potrebbero seguire e commettersi, se, in caso di morte dei montisti, in persona de' quali cantano i luoghi de' monti e sono spedite le patenti, non si rinnovassero dette patenti, si stabilisce, decreta ed ordina, che, succedendo detti casi di morte, gli eredi e successori del defunto siano tenuti ed obbligati onninamente rinnovare le dette patenti, e che a tale obbligo siano sottoposti tutti e singoli eredi, di modo che, venendo a notizia de' segretari la morte di qualche montista, e non essendosi dall'erede fatta la traslazione dei monti ereditari, sia lecito ai medemi, con la giustificazione della morte, impedirgli l'esazione de' frutti; si dichiara però, che per la remozione di tal impedimento non possono pretendere cosa alcuna, nè meno il giulio dell'ordine, e in caso che li depositari pagassero non ostante tale impedimento, siano tenuti soddisfare del proprio a' segretari tutti quegli emolumenti che dovrebbero conseguire dall'erede per la traslazione, in conformità della presente tassa; e li segretari e pro-segretari debbano all'incontro spedirgli le patenti e dargliele rinnovate, con farsi però prima consegnare copia autentica dei testamenti e deposizioni fatte dai defunti, e avuta diligente ed esquisita considerazione ai detti testamenti e disposizioni, e a tutte le condizioni e vincoli apposti in essi, e, non essendovi testamento nè disposi-

zione alcuna, alle fedi e scritture, che da' detti eredi per verificare e giustificare le loro successioni se gli presenteranno; con avvertire anco che siano sufficienti: ciò s'intenda mentre non preceda decreto di giudice competente di Roma; ma essendovi decreto di giudice, si eseguiscano li detti decreti, e li mandati ed ordini che per vigore di essi forse si spediranno; con avvertire però, che, non essendo detti mandati ed ordini di monsignor tesoriere generale *pro tempore*, abbiano l'*exequatur* del medemo monsignor tesoriere, nè in materia dei luoghi de' monti potranno li segretari o pro-segretari dare esecuzione a' mandati di qualsivoglia altro giudice senza l'*exequatur* suddetto di monsignor tesoriere, e in dette patenti rinnovate debbano li segretari e pro-segretari suddetti mettere ed inserire prima *per extensum* tutti li vincoli e condizioni che si troveranno essere nelle patenti spedite in testa del morto, e poi fare anco menzione degli altri che saranno nei testamenti, disposizioni, decreti e mandati suddetti, secondo il loro tenore; e ricevute che averanno le giustificazioni necessarie, dovranno spedirgli le patenti in termine di giorni quindici, sotto l'infrastrate pene.

Per la quale rinnovazione, facendosi a favore de' figliuoli, nipoti ed altri discendenti per retta linea del defunto, si statuisce, decreta ed ordina, che non si debba far pagare nè riscuotere cosa alcuna, nè per il giulio de' sensali, nè per il giulio del collegio, nè per il giulio del regentato, nè per li computisti o pro-computisti, nè meno per il giulio applicato all'arciconfraternita della Pietà de' carcerati, nè li due giuli dell'Abbondanza, nè li quattro giuli della Mensa di Policastro rispetto al Monte Fede. E quanto ai segretari e pro-segretari pos-

Capitolo II.
Tassa degli emolumenti di detta rinnovazione ne' figliuoli ed altri discendenti per retta linea.

sano pigliare per qualsivoglia patente un giulio per la carta, laccio, cera e cassetta, con proibirsegli espressamente che senza la suddetta cassetta non possano consegnare le patenti, e consegnandosi, non siano obbligati li montisti pagare il detto giulio, e siano ancor sottoposti ad altre pene ad arbitrio di monsignor tesoriere; ed oltre il suddetto giulio non possono avere, riscuotere, nè pigliare per le loro mercedi più dell'infrascritte somme:

Sino a tre luoghi *inclusive*, tre giuli.

Sino a sei luoghi *inclusive*, quattro giuli.

Sino a dieci luoghi *inclusive*, sei giuli.

Per dieci luoghi sino a venti *inclusive*, otto giuli.

Da venti sino a qualsivoglia somma e quantità de' luoghi, uno scudo e non più.

Nè questa tassa possa in alcun modo alterarsi o accrescersi sotto pretesto che i luoghi de' monti siano parte vincolati e parte liberi ovvero soggetti a diversi vincoli, ma li segretari e pro-segretari debbano fare un conto solo per ogni specie di monte.

Dichiarandosi che la suddetta tassa devasi inviolabilmente osservare nelle traslazioni che si fanno nei figliuoli o altri discendenti per retta linea, per causa legittima di legato, o per qualsivoglia altro titolo ancorchè particolare, e ancora nelle rinnovazioni in virtù di donazione o altro titolo singolare, per contratto anco *inter vivos*, purchè l'effetto di esso sia conferito dopo la morte del padre o di altro ascendente.

E rispetto alle doti, quando l'assegna si faccia dal padre alle figliuole, dovrà parimente esigersi solamente la suddetta tassa, purchè la traslazione non si faccia in persona del marito, nel qual caso potranno esigere la tassa come se se-

gnisse a favore di estraneo, e come si dispone nel cap. v.

Similmente si dichiara, che dovendosi fare rinnovazione a favore de' figliuoli ed altri discendenti per retta linea come sopra, se li detti figliuoli o altri discendenti saranno più persone, li segretari o pro-segretari senza loro richiesta non possano spedire che una sola patente a favore di tutti.

Inoltre si dichiara, che rimanendo li monti per disposizione del testatore sotto nome dell'istesso testatore, o facendosi la traslazione o rinnovazione a favore o sotto nome di primogenitura (e non di figliuolo primogenito specialmente), ovvero sotto nome di eredità, fideicommisso, o altro nome perpetuo, benchè li successori fossero figli o altri discendenti, in questi casi li segretari potranno esigere interamente alla ragione delle traslazioni e rinnovazioni degli estranei, come si dispone al capitolo v.

E non essendo gli eredi discendenti per retta linea, ma madre e padre, o altri ascendenti di qualsivoglia grado, ovvero trasversali di primo grado, cioè fratelli o sorelle ancorchè uterini, ovvero *ex latere patris*, concede che i detti segretari o pro-segretari possano nei suddetti casi pigliare e riscuotere per la loro porzione il doppio della sopraddetta tassa come sopra stabilita nelle rinnovazioni ne' discendenti, e inoltre il giulio per l'arciconfraternita della Pietà de' carcerati e li due giuli dell'Abbondanza per ciaschedun luogo.

E perchè può succedere che essendo stati trasferiti i luoghi de' monti in un discendente erede gravato, per la morte del quale devesi fare la rinnovazione in un figliuolo del defunto chiamato al fideicommisso paterno, si dichiara che in questi ed altri casi simili per riguar-

Capitolo III.
Tassa per le
rinnovazioni ne-
gli ascendenti
e nei trasversali
in primo grado.

dare la tassa dovuta per la traslazione si attenda il grado dell'ultimo defunto, dalla persona del quale i luoghi di monti devono trasferirsi.

E tutto ciò s'intenda, quando nelle patenti, o vecchie o da rinnovarsi non vi siano vincoli nè condizioni di sorte alcuna; ma essendovi, e dovendosi far menzione di essi, si concede che i detti segretari e pro-segretari possano pigliare e riscuotere un giulio di più solamente per ciascheduna patente per ragione del vincolo, nè possano prendere di vantaggio, ancorchè fossero più vincoli, e la patente contenesse qualsivoglia quantità di monti, osservando sempre nel resto le suddette tasse nel modo che si è detto di sopra, e senza che si possano moltiplicare in conto, nè modo, nè maniera alcuna.

E se gli eredi saranno oltre il primo grado de' trasversali, ovvero estranei, potranno li segretari e pro-segretari dei monti, tanto camerali quanto comunitati e di religione, esigere secondo la tassa a ragione delle rassegne, delle quali si parla nel cap. v, eccetto però il giulio detto de' sensali.

E trattandosi de' monti baronali, dovrà osservarsi la tassa di sopra stabilita nel cap. III degli ascendenti e trasversali di primo grado.

E le suddette tasse e regole fatte nei casi delle successioni dovranno inviolabilmente ancora osservarsi nelle traslazioni da farsi per causa di legati, di modo tale che ne' legati similmente si osservi la persona del testatore, cioè se sia ascendente o discendente, o trasversale o estraneo, e in tutto e per tutto come si è detto di sopra.

Dichiarandosi, che nei legati che si faranno sopra specie certa de' monti, ovvero de' luoghi de' monti in genere, ma da testatore che abbia una sola

specie de' monti, li segretari o pro-segretari non potranno esigere che una sola traslazione direttamente dalla persona del testatore in quella del legatario; ma se si tratterà di legato fatto dei luoghi de' monti in genere, ed il testatore avrà diverse specie de' monti, cioè di diversa erezione, benchè siano dello stesso valore, in tal caso dovranno farsi ed esigersi gli emolumenti per due traslazioni, cioè la prima da farsi in persona dell'erede, e la seconda dall'erede nella persona del legatario.

Si dichiara, che merendo alcuno che avesse luoghi de' monti in persona d'altri a sua disposizione, e che quelli, in persona de' quali fossero detti luoghi, o per testamento o in qualsivoglia altro modo gli succedessero o restassero eredi, in tal caso li detti eredi e successori, per esser la detta riserva svanita, non siano obbligati nè tenuti, nè possano essere astretti a rinnovare dette patenti, ma gli bastino e suffraghino in detto modo, e i luoghi restino e corrano in persona loro liberamente e senza riserva alcuna, mentre però i defunti riservatari di detta disposizione non abbiano fatto testamento, o in quella abbiano sottoposti i detti luoghi a vincoli o fideicommissi o altre disposizioni, nel qual caso, acciòchè li detti segretari o pro-segretari ed altri possano sempre avere notizia di detti vincoli o fideicommissi e disposizioni, basterà che facciano menzione di quelli a tergo delle dette patenti, ed in margine del libro dove saranno registrate; e per detta nota ed attergazione non possano pigliare nè riscuotere nelli casi suddetti più delle infrascritte somme rispettivamente, cioè ne' casi de' discendenti possano li detti segretari riscuotere la medema tassa detta di sopra nelle rinnovazioni dei discendenti, e ne' casi di ascendenti

Capitolo IV.
Tassa per le
patenti rino-
vate.

Capitolo V.
Tassa di rin-
novazione nei
trasversali oltre
il primo grado
ed in tutti gli
estranei.

Capitolo VI.
Tassa di rin-
novazione per
causa di legati.

Capitolo VII.
Dichiarazione
intorno alle dot-
to rinnovazioni.

trasversali di qualsivoglia grado, ovvero estranei, riscuotere il doppio della suddetta tassa.

Capitolo VIII.
Tassa per le
fedi che si dan-
no ai montisti.

Inoltre, occorrendo che alcun montista *pro tempore*, tanto dei monti spettanti alla Camera Apostolica, alle comunità, duchi, baroni o altre persone particolari, per qualche suo interesse domandasse e facesse istanza di aver fede de' luoghi de' monti che averà alla giornata, si ordina e comanda che li segretari o pro-segretari di ciascheduno delli suddetti monti siano tenuti ed obbligati dargli la detta fede sottoscritta da essi per *extensum*, nel modo e forma e con le condizioni che si troveranno espresse nelle patenti e loro registro in tutto e per tutto; e per detta fede, essendo li monti liberi e d'una istessa specie e qualità, non possano li segretari o pro-segretari suddetti, sotto le pene che si esprimeranno più a basso, domandare, pigliare e riscuotere più di due giulii; ed essendo partite diverse, o dell' istesso, o d'altri monti differenti, e per questo bisognando far fedi distinte, non possano pigliare più d'un giulio simile per qualsivoglia altra contenessero, ed abbracciassero più e più luoghi per ciascheduna di esse; ed essendo i luoghi, de' quali si darà fede, vincolati, non possano li medemi segretari o pro-segretari pigliare nè riscuotere più di tre giulii per qualunque fede che daranno sottoscritta da loro come sopra, *etiam* che la scrittura fosse eccessiva e lunghissima, e contenesse più vincoli e luoghi espressi nella suddetta fede o fedi, ascendessero a qualsivoglia somma, quantità come s'è detto di sopra; ed essendo partite diverse vincolate, e per questo bisognando far fedi distinte, non possano esigere più d'un giulio per partita e fede, come s'è disposto dei luoghi de' monti liberi, non dovendosi (es-

sendo diverse fedi) considerar differenza tra luoghi de' monti liberi e vincolati.

E perchè anco può facilmente accadere, che li creditori ovvero parenti di alcun montista, o altre persone particolari, per qualche loro fine e rispetto, abbiano bisogno d'aver fede de' luoghi de' monti che tiene e possiede il montista con il quale hanno interesse, e che però facciano istanza d'aver detta fede, s'ordina e comanda, che anche in questo caso siano li detti segretari o pro-segretari tenuti ed obbligati dar la detta fede a chi la domanderà per *extensum*, e con le condizioni e nel modo e forma che si è ordinato di sopra, e per la detta fede non possano li segretari pigliare, ricevere e riscuotere più di tre giulii indistintamente per ogni monte, ogni volta che sia una partita sola, ed essendo più partite, possano esigere un giulio di più per ogni partita, e ciò s'intenda ancorchè i luoghi fossero vincolati, e le fedi contenessero più e diversi luoghi, e la scrittura fosse eccessiva fuor di modo, come s'è detto di sopra.

E per togliere via, e provvedere tutti gli ostacoli ed impedimenti che potrebbero nascere in evento che alcun montista o creditore di detti monti volesse per qualche rispetto e per qualsivoglia causa obbligare ed ipotecare li suoi luoghi a favore de' creditori o altre persone in qualsivoglia modo, o vero sottoporli a vincoli e condizioni, s'ordina e comanda, che li segretari o pro-segretari, avuto prima diligente ed esquisita considerazione in veder se li luoghi che si vogliono obligare siano liberi e capaci d'obblighi e vincoli, o altre condizioni, e ritrovati tali, si debbano alla presenza de' testimoni, conforme al solito, rogare di detti obblighi, ipoteche

Capitolo IX.
Che dette fedi
si danno a chi
le vorrà, e l'inc
emolumento.

Capitolo X.
Tassa per gli
obblighi e cas-
sazione dei me-
desimi, di nulli
transacti, inhi-
zione ed altro.

o supposizioni, con fare anco nota di quelle a tergo delle patenti, ed in margine del libro del registro di esse e nei loro brogliardi, acciò sempre tanto da essi quanto dai loro successori se ne possa aver notizia, per schivare tutti gli errori che potrebbero dopo commettere se detti luoghi si resignassero; e per mercede di detto rogito e nota non possano pigliare nè farsi pagare più dell' infrascritte somme, cioè:

Per un luogo sino a tre *inclusive*, due giuli.

Per tre luoghi sino a sei *inclusive*, tre giuli.

Per sei luoghi sino a dieci *inclusive*, cinque giuli.

Per dieci luoghi sino a venti *inclusive*, otto giuli.

Per venti luoghi sino a qualsivoglia somma e quantità, un scudo solamente, e non più.

E la medema tassa s'osservi nelle cassazioni ed annullazioni di detti obblighi, di vincoli, ipoteche, cassazioni di multipli, nelle cassazioni delle riserve dei frutti, nelle cassazioni dei fideicommissi per causa di legittima o trebellianica, da farsi sempre di consenso espresso di tutti quelli che avranno interesse, o d'ordine e mandato di giudice competente, con l'*exequatur* di monsignor tesoriere generale *pro tempore*.

Si proibisce però all' segretari e prosegretari, che non possano esigere cosa alcuna per annotazione d' esecuzione, che con mandati dei giudici ed *exequatur* di monsignor tesoriere, o con mandati di monsignor tesoriere si facesse sopra dei luoghi de' monti, nè per appositione di *nihil transeat*, inibizioni o sequestri, nè per la cassazione de' medesimi, se saranno temporanei e limitati, e se i luoghi de' monti si venderanno o

trasferiranno dopo spirato il tempo prefisso nei suddetti *nihil transeat*, o sequestri ed inibizioni.

Si dichiara ancora, che li *nihil transeat*, sequestri ed inibizioni, le quali si concedono senza citazione di parte, se in essi non sarà specificato da monsignor tesoriere il tempo, s'intendano doversi osservare per un mese solamente, e spirato detto mese non doveranno attendersi.

Si concede ai detti segretari, che per appositione delle riserve de' frutti da farsi a favore di qualsivoglia persona, tanto perpetue quanto *ad tempus*, possano esigere a ragione di un giulio per luogo, eccettuato però quando li riservatari fossero semplicemente tutori, curatori, esecutori testamentari, o amministratori, di maniera che la riserva non resti a proprio comodo dei riservatari, nel qual caso doverà considerarsi come semplice vincolo.

Si dichiara però, per quello riguarda la detta riserva de' frutti, che quando quella siegue in vigore di testamento o di contratto unitamente nell'atto della traslazione o rassegna, in questo caso non possano pretendere cosa alcuna di più dell' emolumento dovuto per la traslazione o rassegna.

Si dichiara espressamente che le suddette tasse non si possano alterare nè moltiplicare in maniera alcuna, ma s'intendano sempre inclusivamente in tutti li casi suddetti, nel modo che si è espresso e ordinato nei capitoli precedenti, nè possano moltiplicarsi i conti nella medesima specie de' monti, ancorchè le cassazioni si facessero di vincoli diversi.

E per provveder anco che li ministri di detti monti non siano gravati, così nella produzione e restituzione di scritture e cedole di sopravvivenze che

Capitolo xi.
Che le dette
tasse non pos-
sano alterarsi.

Capitolo xii.
Provizione,
fente, restituzio-
ne e recognizio-
ne di scritture,
e loro emolu-
menti.

appresso detti segretari si producono, come nelle recognizioni di dette scritture, o fedì di procura, o bollettini che danno con attestare che uno sia procuratore, e altre cose simili, si è stabilita e fatta l'infrascritta tassa da osservarsi inviolabilmente dai segretari e pro-segretari di tutti li suddetti monti.

E prima per produzione de' testamenti, codicilli, fideicommissi, cedole bancarie, cedole di sopravvivenze, mandati ed ordini di giudici, e qualsivoglia altre scritture di qualsivoglia sorte, non possano li detti segretari e pro-segretari pigliare e riscuotere cosa alcuna.

Per la restituzione di ciascheduna di dette scritture con lasciarne copia collazionata, non essendo la copia della scrittura eccessiva di modo che non passi due carte, possano li medesimi segretari e pro-segretari per detta copia riscuotere due giuli; ed essendo la scrittura da due carte in su, possano pigliare e riscuotere li detti due giuli, ed un grosso solamente, e non più, per ciascheduna di quelle carte che eccederà il numero di due, e le facciate devono essere secondo la tassa e forma stabilita dalla santa memoria di Paolo V nella riforma de' tribunali nel § xx, tit. *De registris, extractibus et exemplis seu copiis*.

Per ciascheduna fede di procura, od ordine, o altra attestazione per pagar frutti, o che alcuno sia crede, e cose simili, un giulio; ed essendo la scrittura più di due carte, possano pigliare e riscuotere un grosso per carta solamente, e non più, come si è detto di sopra, ecc.

Per ricognizione de' testamenti, procure, cedole di sopravvivenze, ed altre scritture di qualunque sorte, ancorchè fossero testimoni a riconoscerle, un giulio per ciaschedun pezzo solamente.

Avvertano però, che se saranno scritture prodotte in una produzione sola e

per l'istessa causa, non possano riscuotere per detta ricognizione più di due giuli, ancorchè le scritture fossero più e diversi pezzi, e si riconoscessero da più testamenti.

Di più, per rimediare alle liti e confusioni, che per li tempi passati sono bene spesso accadute per colpa e negligenza d'alcuni segretari che hanno ammesse le rassegne de' monti senza veder le patenti e senza aggiustare e accomodare li registri e scritture e attendere e considerare se i luoghi si potevano rassegnare o no, si ordina e comanda espressamente che per l'avvenire tutti li segretari e pro-segretari suddetti, nell'atto delle rassegne da farsi, siano tenuti e obbligati, prima di accettare le rassegne, farsi mostrare e vedere le patenti spedite, per le quali consti e apparisca il credito di quel tale che vorrà rassegnare, e avvertire con diligenza che i luoghi de' monti da vendersi e rassegnarsi in qualunque modo si possano rassegnare liberamente, e li rassegnanti, o siano principali o procuratori, abbiano tutti li requisiti necessari; ed essendo i luoghi riservati alla disposizione di alcuno, ovvero obbligati per qualche evizione, o per dote, o per altro, non possano li detti segretari e pro-segretari ammettere, ricevere o rogarli di dette rassegne in conto, modo o maniera alcuna, sotto qualsivoglia pretesto, colore e causa, se prima non averanno il consenso del riservatario di detta disposizione, essendo i luoghi affetti della disposizione d'alcuno, e nel resto se non averanno il consenso di tutte le parti interessate in qualunque modo, ovvero mandato ed ordine sufficiente di giudice competente con l'*exequatur* di monsignor tesoriere, ovvero con mandato del medemo monsignor tesoriere.

Capitolo xiii.
Avvertimenti
ai segretari nel-
l'ammettere le
rassegne in ge-
nere, ed in spe-
zie di donue o
minori.

Nè possano li segretari e pro-segretari ammettere rassegna libera di luoghi soggetti alla clausula *Dummodo possessio, etc.*, o d'altro vincolo che avessero, senza mandato di monsignor tesoriere, o di altro giudice competente con l'*exequatur* del medesimo monsignor tesoriere.

Si ordina ancora espressamente ai segretari e pro-segretari, che non possano da sè stessi ammettere o ricevere rassegne o attergazione di luoghi dei monti spettanti a donne o minori, se non per quei luoghi de' monti che le donne o minori avessero comprati con loro propri denari, constandone dalli rogiti delle rassegne fatte a loro favore; ma per altri luoghi de' monti, che avessero le donne o minori, non possano ammettere loro rassegna nè disposizione alcuna se non con legittimo mandato di procura fatto con le solennità necessarie, ovvero con mandato di monsignor tesoriere, o d'altri giudici ordinari con l'*exequatur* del medesimo monsignor tesoriere.

In ciascheduno di detti casi, vendendosi tutti i luoghi contenuti nelle patenti di rassegnarsi come sopra, li detti segretari e pro-segretari debbano tenerle appresso di loro e custodirle in una filza, quale si ordina e comanda che per detto effetto debbano continuamente tenere; e non rassegnandosi tutti i luoghi, debbano notare a tergo delle medesime patenti, o in piedi di esse, il numero dei luoghi rassegnati, con il giorno della rassegna, per evitare tutti gli errori che nelle susseguenti rassegne si potrebbero commettere; e detta nota si faccia anche nel brogliardo e nel libro del registro in margine della patente, i luoghi della quale si rassegnaranno, con fare anche menzione delli consensi, ordini e mandati suddetti, caso che v'intervegano;

e tutte le suddette diligenze siano anche tenuti fare ed eseguire li segretari nelle estrazioni ed estinzioni de' luoghi de' monti, affinchè in tutti i casi le cose vadano e passino per li suoi ordini, e nel modo che devono.

Nelle vendite de' monti di qualsivoglia sorte, tanto camerali quanto baronali, comunità e religione, ed altri monti di Roma, si vacabili si non vacabili¹, eccettuati il Monte Fede ed il Monte Novennale, li segretari e pro-segretari esigano a ragione di giuli nove per ciaschedun luogo che si rassegna o vende, cioè:

Due giuli per sua rata;

Un giulio per l'arciconfraternita dei carcerati;

Un giulio per il computista del monte.

Due giuli dell'abbondanza;

Il giulio del regentato;

Il giulio del collegio;

Il giulio detto de' sensali.

E inoltre i segretari possano esigere un giulio per la carta, laccio, cera e cassetta per ciascheduna patente e non per ciaschedun luogo.

Inoltre possano esigere un altro giulio per ciascheduna patente, in caso che vi sia alcun vincolo.

Nelle rassegne del Monte Fede; detti segretari potranno esigere giuli dodici per ciaschedun luogo, e sono:

Giuli quattro per sua rata, con li pesi del computista, ed altri;

Un giulio per la pietà de' carcerati;

Due giuli per l'abbondanza, come sopra;

Quattro giuli detti della Mensa di Policastro.

E più potranno esigere due giuli per ciascheduna patente vincolata, ed uno per ciascheduna patente libera, come sopra.

Nelle rassegne del Monte Novennale,

¹ Verba si non vacabili nos addimus (n. r.).

Capitolo xv.
Tassa per le
rassegne.

Capitolo xiv.
Diligenze da
osservarsi dai
segretari nelle
rassegne, estrazioni ed estinzioni de' monti.

potranno esigere alla ragione di giuli dieci per ciaschedun luogo, cioè :

- Giuli tre e mezzo per sua rata ;
- Il giulio del computista ;
- Li due giuli dell'abbondanza ;
- Il giulio de' sensali ;
- Il giulio della pietà de' carcerati ;
- Mezzo giulio per il collegio ;
- Un giulio del regentato.

E più potranno esigere due giuli per ciascheduna patente vincolata, ed uno per ciascheduna patente libera come sopra ; nè possano esigere cosa alcuna di vantaggio oltre le suddette tasse, per causa di eccessività di scrittura, o perchè li vincoli siano molti, o per qualsivoglia altro pretesto.

Nelle rassegne, vendite o traslazioni, che si fanno in soddisfazione de' debiti, legati, doti, in caso di retrocessione, deliberazione, o altri contratti ne' quali non è intervenuta opera di sensale, non deve esigersi la gabella del giulio detto de' sensali.

Si dichiara, che nelle traslazioni che si fanno dal padre nei figliuoli in virtù di donazione, per causa di dote, e per qualsivoglia titolo singolare, ancorchè per contratto *inter vivos*, non possano li segretari esiger secondo la tassa del capitolo precedente, ma solamente alla ragione che si è detto *de patre in filium* nel capitolo II, con le dichiarazioni ivi espresse.

Di più, in ordine alle doti si dichiara, che venendo il caso della rinnovazione de' monti dotali da farsi a favore della moglie per la morte del marito, in tal caso, se i luoghi de' monti erano stati assegnati al marito per fondo dotale, la donna non debba pagare se non alla ragione di cassazione di vincoli, e secondo la tassa espressa nel cap. X ; ed all'incontro se la dote sarà stata data stimata, li segretari potranno esigere

intieramente alla ragione detta di sopra nel capitolo antecedente al § finale, dove si parla delle rassegne, nelle quali si eccettua solamente il giulio del sensale.

Così ancora si dichiara, che facendosi divisione tra fratelli de' luoghi de' monti ereditari del padre, dopo seguita la rinnovazione delle patenti del padre nei medesimi, li segretari non possano esigere emolumento alcuno.

Ma se per contratto tra medesimi fratelli da uno di essi si facesse assegnazione all'altro di porzione maggiore di quella che gli fosse pervenuta per eredità, in questo caso solamente per quella rata che si assegna di più della porzione ereditaria possano esigere intieramente, cioè alla ragione che si è detta di sopra nel capitolo antecedente, dove si parla delle rassegne senza l'intervento del sensale, e per la porzione ereditaria possano solamente esigere a ragione di cassazioni *de vinculo*, e secondo la tassa stabilita nel cap. X.

Occorrendo che alcun montista tanto de' monti vacabili quanto non vacabili avesse perduto e smarrito le sue patenti, e per averle appresso di sé ne volesse un duplicato, ovvero volesse rassegnare i suoi luoghi, o pure, perchè gli fossero stati estratti, volesse il prezzo di essi, si ordina e comanda, che trovandosi detto montista essere ereditore nei libri del registro e liste del monte, i luoghi del quale o vorrà rassegnare, o saranno stati estratti, o per i quali farà istanza del duplicato, se gli debba (cioè volendo lui il duplicato) dare e spedire per *extensum*, e nel modo e forma che si ritroveranno le patenti registrate nel libro del registro, con la sottoscrizione di monsignor tesoriere e del segretario, e fare in principio delle patenti in lettere maiuscole *Duplicatum expeditum*

Capitolo XVI.
Dichiarazione
della suddetta
tassa.

Capitolo XVII.
Ordini circa
i duplicati delle
patenti e circa
la restituzione
del prezzo nelle
estrazioni.

die tali, e in detto caso, avendo il suddetto montista venduto prima alcuno de' luoghi contenuti nelle patenti il duplicato delle quali si domanderà, ovvero essendo alcuno di detti luoghi stato estratto, debbano i detti segretari e prosegretari farne menzione a piedi o a tergo di dette patenti duplicate che daranno, per poterne aver sempre notizia, e schivare tutti gli errori che dopo potrebbero succedere; e volendo il detto montista rassegnare, se gli debba ammettere la rassegna, nel modo però e con attendere tutte le circostanze espresse di sopra; ed essendo estratto, se gli faccia consegnare il prezzo dei luoghi estratti, secondo le estrazioni seguite e qualità de' luoghi estratti; cioè essendo liberi, liberamente, e dovendosi rinvestire, per investire nel modo e forma e con le condizioni espresse nelle dette patenti e loro registro, e non altrimenti; dando però prima in ciascheduno dell'istesso montista o montisti, in conformità e secondo la forma della costituzione di Clemente VIII, sicurtà idonea di pagare e restituire il prezzo de' luoghi da rassegnarsi o espressi in detto duplicato, e da consegnargli rispettivamente, se sarà estratto, ad ogni mandato od ordine *etiam* estragiudiziale di monsignor tesoriere, o di altro giudice competente; e tale sicurtà doverà darsi per gli atti di giudice competente, con spedirne dopo detta sicurtà mandato dell'istesso giudice con l'*exequatur* di monsignor tesoriere, ovvero detta sicurtà dovrà darsi per gli atti de' segretari di Camera, e con spedirne mandato del medesimo monsignor tesoriere.

E quanto agli emolumenti di detti duplicati, si dichiara, ordina e comanda, che non possano li segretari e prosegretari suddetti riscuotere nè pigliare più di due giuli, oltre il giulio della

carta e cassetta per qualsivoglia patente spedita per duplicato di tutto punto, ancorchè contenga qualsivoglia quantità e numero de' luoghi, e la scrittura, o per condizione o vincoli o altro, sia eccessivissima; e in detto caso anco siano tenuti e obbligati li detti segretari e prosegretari descrivere e notare in margine del registro delle patenti, il cui duplicato spediranno, ch'è stato spedito il duplicato, ovvero i luoghi contenuti nella patente registrata sono stati rassegnati, o, essendo estratti, che il loro prezzo è stato consegnato, non ostante che non siano state restituite le patenti originali, e che il tutto è stato fatto come sopra, acciocchè delle cose suddette tanto essi quanto li suoi successori nel loro carico ne possano avere sempre notizia.

E per provvedere anco, che l'estrazioni che si fanno d'alcuni monti vadano e passino con ogni sincerità e fedeltà, e per dargli qualche sesto e forma, acciocchè nessuno sia aggravato in quelle, si statuisce, ordina e comanda, che per l'avvenire l'estrazioni, che si averanno da fare, si facciano sempre, come si costuma al presente, d'ordine e alla presenza di monsignor tesoriere generale *pro tempore*, e che i sacchetti de' bollettini, dove sono descritti i nomi de' montisti, restino e si lascino sempre in potere di monsignor tesoriere, o di chi lui ordinerà, sigillati con il suo sigillo; fatto che sarà una volta il sacchetto o busolo di detti bollettini, non si possano variare nè rinnovare, sino che non saranno finiti di estrarre tutti li montisti imbussolati; e in caso d'estrazioni avvertano i segretari, per fuggire le confusioni ed errori, che i montisti estratti siano in quel tempo creditori del monte, e non abbiano venduto prima, e che le estrazioni si stampino, pubblichino ed

Capitolo xiv.
Ordini da osservarsi nelle estrazioni ed estrazioni dei monti nel suddetti cast.

affiggano al più lungo tre giorni dopo la sottoscrizione che si farà dal detto monsignor tesoriere generale, con darne una al computista, acciò possa accomodare le liste e quello ch'è tenuto per ragione del suo officio, e tenersene appresso di loro tre o quattro, e quelle custodire in filza con le altre scritture per poterne sempre dar conto; ed oltre alle diligenze suddette, quanto ai luoghi vincolati estratti, osservino puntualmente tutte le condizioni e dichiarazioni apposte ed espresse nelle patenti, e avvertano di non dare per sè stessi ordine libero per la consegna del prezzo di essi in conto o maniera alcuna; ma essendo vincolati li monti, dovranno esprimere distintamente tutti i vincoli a quali soggiacciono, e tengano un brogliardo, o libro cartolato, nel qual notino e registrino per *extensum* le quietanze e cessioni che faranno li montisti, secondo il solito; e per la detta quietanza e cessione, e per bollettino od ordine o fede che daranno, non possano riscuotere nè pigliare più di un giulio per qualsivoglia luogo estratto, e se il luogo estratto non sarà intero, dovrà pagarsi la rata del giulio alla detta proporzione di un giulio per luogo, e questa dal montista che farà la quietanza e cessione; ed essendo l'ordine de' monti vincolato, si concede ancora che possano pretendere un giulio per il vincolo, per ogni ordine, e non più, benchè l'ordine contenesse quantità di monti e diversi vincoli, e la scrittura fosse eccessiva e lunghissima.

Si dichiara, che se fosse seguita la morte del montista prima dell'estrazione o estinzione, e non fosse fatta la traslazione in persona dell'erede o legatario, non doverà darsi detto ordine se prima non sarà pagato l'emolumento della traslazione; ma seguendo la morte dopo l'estrazione o estinzione, non possano

pretendere emolumento alcuno per causa di detta traslazione.

Ordinandosi nel resto espressamente ai segretari o pro-segretari suddetti, che per l'avvenire non possano ricevere, riscuotere, nè pigliare o domandar mercede o mancia, regalo o ricognizione di sorte veruna dalle parti che vorranno estrarre, o siano particolari o comunità, o altre persone di qualsivoglia stato, grado o condizione, nè meno da quelli che saranno ammessi per l'avvenire in qualche monte, nè per ricognizione, nè per registrazione de' mandati, o per il fare di detti bollettini o bussola, nè per causa di visura di scritture, nè sotto qualsivoglia pretesto, tanto nei sopraddetti quanto in altri qualsivoglia casi, non ostante tutti gli abusi e frivole usanze e consuetudini sinora introdotte, e tutte le altre cose che facessero in qualunque modo in contrario.

Inoltre, affinchè li montisti e altri siano spediti quanto prima, si statuisce e comanda ed ordina, che li detti segretari e pro-segretari debbano dare di tutto punto le patenti de' monti, che si rassegnarono e trasferiranno, tra quindici giorni dopo le rassegne o traslazioni, e si esortano ad esser solleciti e diligenti, e di lasciarsi trovare a casa, poichè, oltre le pene che s'esprimiranno da basso, si puniranno rigorosamente, o priveranno, ad arbitrio di monsignor tesoriere generale *pro tempore* delle segretarie et officii suddetti.

E conoscendosi chiaramente, che, potendo li segretari de' monti vacabili comprar luoghi di monti sottoposti alla segretaria che hanno et esercitano in testa d'altri a loro disposizione, possono anco, in caso d'infermità o di morte de' titolari, detti luoghi a loro posta, e senza servare, la forma della detta costituzione di Clemente VIII, variarli,

Capitolo xx.
Che non si prenda cosa alcuna da quelli che vorranno estrarre o saranno ammessi a qualche monte.

Capitolo xxv.
Spedizione delle patenti, e diligenza de' segretari.

Capitolo xxvi.
Che li segretari non possano acquistare monti delle loro segretarie, ed ordini circa li luoghi dei monti vincolati.

trasferirli d'uno in un altro, e accomodare le rassegne o traslazioni avanti la malattia di qualche tempo a gusto loro; però, per rimediare a questo, si ordina e comanda, che per l'avvenire i segretari e pro-segretari di detti monti vacabili non possano avere, tenere nè comprare luoghi di monti vacabili, nè in testa propria, nè di altri, *etiam* che fossero figliuoli o parenti, o anco estranei, o in altro modo direttamente o indirettamente a loro disposizione, o avere interesse ancorchè occulto in detti luoghi in conto nè in maniera alcuna, sotto pena della perdita dell'istessi luoghi che compreranno, e della privazione di dette segretarie, da applicarsi il prezzo delli suddetti luoghi alla reverenda Camera Apostolica, e un quarto all'accusatore, ed altre pene più gravi e corporali, ad arbitrio di monsignor tesoriere *pro tempore*.

Ed in ordine alli monti non vacabili, si comanda ed ordina ai medesimi segretari, che non possano comprar luoghi di monti nè liberi nè vincolati della segretaria, che godono ed esercitano, o goderanno ed esercitaranno, nè in persona propria, nè di altri, nè per la comodità de' frutti; e contravvenendo, li monti restino acquistati per un quarto all'accusatore, e per il resto alla reverenda Camera; e volendo comprar luoghi de' Monti vincolati delle altre segretarie non amministrate da loro, non possano farlo senza licenzia *in scriptis* di monsignor tesoriere.

Si proibisce e comanda espressamente, che per l'avvenire li segretari e pro-segretari di detti monti non possano, nè per se stessi, nè per mezzo de' loro ministri, servitori, o altra interposta persona, ingerirsi, nè intermettersi direttamente, nè indirettamente, nelle vendite, compre, e trattati di luoghi di

monte, *etiam* non sottoposti nè soggetti alle loro segretarie, ed ingenerandosi forse sotto nome di parentela, o pretesto d'amicizia, o in qualsivoglia altro modo, non possano pigliare, riscuotere, o farsi pagare sensaria di sorte alcuna, nè meno fare a mezzo, o altra partecipazione con sensali, ai quali parimente si proibisce il far a parte, o intendersi in altro modo con detti segretari e pro-segretari, sotto pena di ducento scudi per la prima volta, da applicarsi come si dirà più a basso, e di scudi trecento e privazione delle segretarie per la seconda volta, ed altre pene più gravi ad arbitrio di monsignor tesoriere generale *pro tempore*; e quanto alli sensali ed altri che facessero a parte, o s'intendessero con detti segretari e pro-segretari, sotto pena di venticinque scudi, e tre tratti di corda da dargli in pubblico, per la prima volta, e di cento scudi e l'esilio per dieci anni da Roma per la seconda volta, ed altre pene maggiori, *etiam* corporali, ad arbitrio, come sopra.

Et affine che le segretarie e computistarie di tutti li monti siano esercitate e maneggiate come si conviene, e con ogni diligenza, integrità, e fedeltà dalli propri segretari, computisti, o altre persone intelligenti, e pratiche, d'ordine espresso di Nostro Signore si proibisce, ed espressamente ordina e comanda, che per l'avvenire li segretari e computisti di ciascheduno de' detti monti non possano sostituire, nè deputare, o surrogare in luogo loro alcuno, senza espresa licenzia da ottenersi *in scriptis* e spedirsi *gratis* da monsignor tesoriere generale *pro tempore*, sotto pena della perdita di dette segretarie e computistarie da incorrersi *ipso facto* e senza decreto o atto alcuno giudiziale o estragiudiziale, ancorchè gli

Capitolo xxiv.
Che li segretari e computisti non possano tenere sostituiti senza licenzia.

Capitolo xxiii.
Che non possano li segretari far sensario.

fossero state concesse da Nostro Signore, e dalla santa Sede Apostolica, ed a vita, *etiam* per titolo oneroso, ed in qualunque altro modo.

Capitolo xxx.
Che siano in-
compatibili
uffici delle de-
positarie, segre-
tarie e compu-
tistarie.

E perchè la segretaria e computista-
ria d'un istesso monte sono uffici in-
compatibili, e come tali, acciò le cose
vadano con ogni buon ordine, devono
esercitarsi ed ottenersi da persone dif-
ferenti; però si rinnovano i decreti e
provvisioni altre volte fatte in qualun-
que modo circa il suddetto particolare,
e si dichiara e decreta che li mede-
simi uffici, come incompatibili, non si
possano per l'avvenire ottenere ed eser-
citare da un'istessa persona, nè per sè,
nè per altri, o in alcun altro modo.

Capitolo xxvii.
Ond'è intorno
a' sequestri, in-
ibizioni ed altre
provvisioni.

E per provvedere, che li segretari di
detti monti per l'avvenire abbiano no-
tizia e restino informati delli sequestri
ed inibizioni, che dalli creditori o altri
interessati si sogliono ben spesso fare
sopra li monti, si stabilisce, ordina, e
comanda, che li sequestri, inibizioni,
ed altre provvisioni suddette, che alla
giornata doveranno eseguirsi sopra dei
monti, oltre le sottoscrizioni del giu-
dice, che li concederà, debbano anche
essere sottoscritti da monsignor tesoriere
generale *pro tempore*, da conce-
dersi e farsi, quanto a detta sottoscri-
zione, *gratis*, e senza pagamento di sorte
alcuna, ed in detti sequestri, inibizioni,
ed altre cose suddette si debba anco-
ra far menzione che si rilasciano e fanno
sopra tanti luoghi del tal monte, spet-
tanti al tale, e l'esecuzione di essi
debba farsi in mano delli segretari e
pro-segretari *personaliter, et non domi
dimissà copià*, per evitare tutti l'inconve-
nienti, che, se' si eseguissero altrimenti,
potrebbero occorrere; ed eseguendosi
li sequestri, inibizioni, ed altre prov-
visioni suddette, senza la detta sotto-

1 Particularum se nos addimus (R. T.).

scrizione di detto monsignor tesoriere
generale, come sopra, e senza espres-
sione de' luoghi de' monti che si vo-
gliono sequestrare, o sopra li quali si
fanno l'inibizioni, o provvisioni pre-
dette, *domi dimissà copià*, come s'è
detto, in tutti li casi ed in ciascheduno
di essi li medesimi sequestri, inibizioni
e provvisioni, quanto alli detti monti
e loro luoghi, siano e s'intendano, sic-
come con le presenti si dichiarano, nulle
ed invalide, e di niuno valore, e non
astringano, nè sforzino in cosa alcuna
li detti segretari e pro-segretari, nè siano
tenuti ad obbedirli e metterli in esecu-
zione, e per quelli non possano o deb-
bano esser molestati.

Avvertendosi, che per dette opposi-
zioni di *nihil transeat*, inibizioni, o se-
questri, non si prenda da segretari cosa
alcuna, come s'è detto sopra nel cap. x.

Dovendo li segretari o pro-segretari
andare o mandare fuori delle loro se-
gretarie a prender consensi di rasse-
gne, di oblighi, cassazioni, o altro che
potesse occorrere per servizio de' mon-
tisti, non possa esigere, sotto pretesto
di viatico, più di giuli tre per ciasche-
duna volta che vanno in casa di par-
ticolari, ancorchè detti consensi do-
vessero prestarsi e comprendere più
qualità e specie de' monti.

Inoltre, per evitare qualsivoglia con-
fusione ed errore, si ordina, che nelle
traslazioni da farsi, tanto per occasione
di successione, come anche per rasse-
gna, debbano li segretari porre nelle
patenti, oltre il proprio nome e co-
gnome del montista, il nome del padre
e della patria del medesimo.

Si proibisce espressamente a' segre-
tari e pro-segretari l'ammettere rasse-
gne *pro personâ nominandâ*, o incerta,
ma debbano esprimersi nelle dette rasse-
gne le persone certe de' compratori.

Capitolo xxvii.
Ordini per
viatici.

Capitolo xxvii.
Che si ponga
nelle traslazioni
o rassegne
il nome propri
e cognome de
montista, il no
me del padre
patria del me
desimo.

Capitolo xxvii.
Che non s
ammietano ras
segn pro per
sonâ nominan
dâ.

Capitolo xxx.
Si proibisce ai segretari l'operazione dei loro emolumenti di propria autorità, ma che possano far sequestri.

E venendo il caso che qualche montista fosse moroso nel prendere le spezzioni, e per conseguenza nel pagare le tasse loro dovute, ne' casi sopra espressi, non possano li segretari e prosegretari esigere di propria autorità dalli banchi nelli frutti de' monti, ma solamente possano fare sequestri.

Capitolo xxxi.
Che debbono ricevere un libro dove si notino distintamente gli emolumenti che riceveranno, e che siano obbligati di farne ricordanza a chi la chiederà.

Si ordina e comanda, che tutti li segretari o pro-segretari de' monti vacabili e non vacabili, siano tenuti ed obbligati di ritenere un libro, ove distintamente notino giorno per giorno tutti gli emolumenti che riceveranno, ancorchè sia per occasione di fede, d'ordine de' frutti, di viatico, o altra qualsivoglia causa, con individuare la persona dalla quale ricevono l'emolumento, la causa per la quale esigono la quantità de' luoghi de' monti, e la qualità, rispetto alle traslazioni, della persona nella quale si fa la traslazione, cioè senza descenderne ascendente, trasversale, o estraneo, e, rispetto alle fedi, il numero delle medesime, e se la persona sia montista, o altro non montista, sotto pena di scudi cinquanta per qualsivoglia partita omessa, da applicarsi alla reverenda Camera, e la quarta parte all'accusatore, ancorchè fosse interessato, ed altre pene ad arbitrio di monsignor tesoriere.

Capitolo xxxii.
Diligenza da farsi dai computisti.

Inoltre, che siano obbligati di far le ricevute a ciascheduno che le ricercherà, delle somme che esigono.

Quanto poi a quello tocca alli computisti, s'ordina e comanda, che debbano esercitare il loro officio e carico con ogni diligenza, fedeltà, ed integrità, e far le liste, e portarle a monsignor tesoriere generale *pro tempore* a tempi debiti, e secondo la forma dell'editto pubblicato d'ordine della suddetta Congregazione de' Monti sotto la data delli

1 Potius lege se sia pro senza (n. r.).

xxxii ottobre dell'anno mdcxix, quale, in tutto quanto al suddetto particolare, si innova in tutto e per tutto, e nel far dette liste avvertano di levare da lista quelli che nel precedente bimestre averanno venduto o rassegnato, e mettervi li compratori, o altri che doveranno, conforme la nota che se gli darà sottoscritta dalli segretari e pro-segretari secondo il solito, qual nota doveranno eseguire puntualmente, sotto pena d'esser tenuti del proprio a tutti gl'errori e danni che per loro difetto e mancamento potessero succedere, ed inoltre debbano ancora tener un libro cartolato, o distinto per alfabeto, nel quale sia descritto il nome di ciascheduno montista, e di più siano obbligati di tenere un libro maestro, nel quale ognun vi abbia la sua partita, acciò, vendendosi, si dia debito al debitore, e comprando, credito al compratore, e così le scritture vadano ragguagliatamente, per evitare tutti i disordini che potrebbero occorrere tenendosi le scritture confuse, e quelli, che sin'ora non avessero fatto detti libri, debbano fra un mese prossimo dalla pubblicazione di questa averlo fatto, per poterlo mostrare a chi verrà ordinato, sotto pena di privazione, ed altre arbitrarie, ed in caso di rassegne o vacanze di dette computistarie, li detti libri e scritture si debbano consegnare a' successori, ed in caso d'estinzioni de' monti, debbano lasciarsi in segreteria de' monti.

Nel resto, in conformità di quello è stato anco decretato, risoluto e stabilito dalla detta Congregazione d'ordine espresso di Nostro Signore, come sopra, si confermano e rinnovano, con averle espresse ed inserite di parola in parola, la detta costituzione di Papa Clemente VIII, Paolo V, e tutte l'altre costituzioni, provisioni e decreti fatti in qualsivoglia

Capitolo xxxiii.
Si confermano tutte le altre provisioni.

tempo e sotto qualsivoglia forma di parole, circa le rassegne de' monti, tanto vacabili quanto non vacabili, e le diligenze e modi che si devono tenere e servare, e con le quali si devono governare i segretari, pro-segretari ed altri suddetti, in quanto però non siano contrari e ripugnino alli presenti ordini, provisioni e tasse espresse di sopra, come si è detto; ed in quello che forse ripugnassero o potessero contrariare, si revocano, annullano e cassano in tutto e per tutto.

Capitolo xxv.
Che la presente
tassa si osservi da tutti
li segretari e
computisti de
monti di Roma,
e pene contro
li trasgressori.

Si ordina e comanda a tutti li segretari e pro-segretari, computisti, pro-computisti dei monti camerati, comunità, religione, baronali ed altri monti di Roma, tanto vacabili quanto non vacabili, che debbano inviolabilmente osservare la tassa ed ordini che di sopra si sono stabiliti, dichiarandosi che quelli segretari, pro-segretari computisti e pro-computisti di detti monti, che in qualsivoglia modo contraverranno o contrafaranno, e non osserveranno le suddette provisioni, decreti ed ordinazioni, nelle quali non è espressa alcuna pena certa, oltre la restituzione delli denari presi malamente e indebitamente, e tutti li danni, spese e interessi che saranno tenuti ed obligati di rifare e restituire a tutti quelli che in qualunque modo patissero per loro causa e difetto, incorreranno anco, per la prima volta, nella pena di ducento scudi, e per la seconda, di quattrocento, da applicarsi per due terzi alla reverenda Camera apostolica, e per un altro terzo alla parte che rivelerà e darà notizia d'alcuno che contravenga, che sarà tenuto, se così vorrà, segretissimo, e della privazione anche degli offizii delle segretarie e computistarie che avessero e possedessero, *etiam* che l'avessero per concessione apostolica, e in vita,

per titolo oneroso, e in qualsivoglia altro modo, ed altre pene, *etiam* corporali, secondo la qualità de' delitti, ad arbitrio di monsignor tesoriere generale *pro tempore*; e li segretari e computisti principali saranno tenuti, per li loro giovani e ministri, e per li pro-segretari e computisti, che con detta licenza eleggessero e deputassero, a tutte le pene suddette, nel modo che si è espresso di sopra.

Circa poi alli sensali di detti monti vacabili, per rimediare ad ogni abuso che potesse esser introdotto, si proibisce espressamente alli medesimi sensali, ed altri che intervengono e s'ingeriranno in qualunque modo in compre o vendite de' monti, e ricuseranno la sensaria, che per l'avvenire non possano sotto qualsivoglia pretesto, colore e causa, *etiam* di donativo, mancia, o remunerazione di fatiche, o altra cosa, pigliare, avere, nè riscuotere se non tre giulti per luogo, tanto se li luoghi saranno liberi, quanto vincolati dal venditore del monte, sotto pena, alli sensali ed altri suddetti che contraverranno, di scudi cinquanta, e di tre tratti di corda da darseli in pubblico per la prima volta, e per la seconda, di ducento, e l'esilio da Roma e suo distretto, ed altre pene *etiam* corporali, secondo il demerito e gravità del delitto, ad arbitrio di monsignor tesoriere generale *pro tempore*.

E per provvedere al comodo del pubblico si ordina a tutti li cassieri e giovani delle depositarie, che debbano assistere la mattina ed il dopo pranzo tre ore continue per ciascheduna volta al pagamento de' frutti de' Monti.

Ed acciò che le dette provisioni ed ordini siano sempre e in ogni tempo noti a ciascheduno, si decreta ed ordina che li depositari, secretari, pro-segre-

Capitolo xxv.
Mercede dei
sensali dei mon-
ti.

Capitolo xxvii.
Che la presente
tassa debba
tenersi affissa
dal segretari,
depositari e
computisti.

Capitolo xxviii.
Che li depositari
assistano
mattina e sera
al pagamento
dei frutti dei
monti.

tari, computisti, e pro-computisti di tutti li suddetti monti vacabili e non vacabili, debbano continuamente tenere nel banco e luogo del negozio e nelle loro case rispettivamente affissa pubblicamente, e in luogo che possa da ciascheduno comodamente e a suo piacere esser vista e letta, la copia delli presenti ordini e tassa, sotto pena di scudi ducento d'oro, da applicarsi come sopra.

Capit. xxviii. Che non si con-
trovega, per-
chè si procede-
rà irremissibil-
mente.

Avvertendo ognuno a non contravvenire in cosa alcuna, perchè si deputeranno anco le persone segrete che avranno cura d'aver l'occhio, invigilare e soprastare con ogni diligenza a tutte le suddette cose, si procederà contro di tutti con ogni rigore per le dette pene, e nel modo espresso di sopra, *etiam* a semplice denuncia del relatore e querelante con il suo giuramento e con un testimonio degno di fede, ed anco per inquisizione, ed in ogni altro miglior modo, non ostante qualunque cosa che facesse in contrario.

Volendo anche e decretando che le presenti provisioni ed ordini, affissi e pubblicati in Bancli, Campo di Fiore, ed altri luoghi soliti di Roma, per un cursore di Nostro Signore, astringano ciascheduno delli suddetti a chi spetta o può spettare per l'avvenire, come se a tutti fossero personalmente intimati.

Dato in Roma questo di xxx aprile MDCLXXXIX.

IOSEPH RENATUS IMPERIALIS, thesaurarius generalis; FERDINANDUS NUPTIUS, commendator generalis; IULIUS CLEMENS MATTHAEIUS auditor; FRANCISCUS ANTONIUS, reverendae Camerae Apostolicae secretarius et cancellarius.

Die vi iulii MDCLXXXIX supradicta confirmatio provisionum, ordinum et taxarum Montium affixa et publicata fuit ad valvas Curiae, et in acie Campi Florae, et aliis locis solitis et consuetis Urbis, ut moris est, per me Gregorium Staggium sanctissimi domini nostri Papae cursorem.

PETRUS CANNAMELLIUS cursor tan magister.

FINIS PONTIFICATUS INNOCENTI XI.

INDEX

NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM.

NUMERUS PAGINAM INDICAT; *a* PRIMAM COLUMNAM; *b* SECUNDAM DESIGNAT.

A

- Abbas, *vide* Monachi Ordinis S. Benedicti.
- Abbas commendatarius Sublacensis, 17 *a*; ipsi pertinere approbare monachos pro excipiendis confessionibus saecularium in ecclesiis monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus declarat Congregatio Concilii, 18 *a* et *b*; decretum huiusmodi confirmat Pontifex, 18 *b*.
- Abbatia S. Rufilli, *vide* Basilica S. Petri.
- Abbatia Montis Cassini, *vide* Ecclesia abbatialis.
- Abolitio collegii secretariorum apostolicorum, *vide* Collegium secretariorum apostolicorum.
- Academia, *vide* Universitates studii generalis.
- Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti Sanctimoniales Reformatae Ordinis S. Benedicti instituuntur, 29 *b* et *seq.*; institutum ipsarum approbatur a Summo Pontifice Innocentio XI, 30 *b* et *seq.*
- Albiensis archiepiscopatus erigitur ex ecclesiis dismembratis a provinciâ Bituricensi, 113 *b* et *seq.*; *vide* Capitulum ecclesiae Albiensis.
- Alderanus episcopus Tusculanus, postea Portuensis, cardinalis Cybo, Ordinis S. Francisci protector, 269 *b*; 396 *a*; 433 *b*; 520 *b*; 583 *b*; 584 *a*; 698 *b*;
- Alexander episcopus Foroliviensis olim nuncius apostolicus cum potestate legati de latere per Germaniam, 182 *a*.
- Altaris privilegiati indultum in die Commemorationis Defunctorum, pro regnis Hispa-

- niarum et *ad decennium* dumtaxat primo concessum, 208 *b*, ad alia etiam regna regis catholici et *in perpetuum* postea extenditur, 209 *a*.
- Alternativa electionum Ordinis Minorum de Observantia in Indiis Occidentalibus stabilitur et regulatur, 44 *b* et *seq.*, iterum 505 *a* et *b*; 517 *b*; item alternativa officiorum in provinciâ Quitensi pro Eremitis S. Augustini, 73 *a* et *seq.*; alternativa quoque quatuor praecipuorum officiorum eremitarum Camaldulensium in quatuor ipsorum provinciis, 172 *a* et *seq.*; item inter Gallacos, Legionenses, et reliquos forenses Ordinis Minorum in provincia S. Iacobi in Hispania, 581 *b* et *seq.*; item alternativa inter fratres Ordinis sancti Francisci de Observantia et Reformatos in electione commissarii generalis cismontani stabilitur, 916 *b*.
- Amadeus Victorius Sabaudiae dux et Pedemontii princeps, 665 *a*; cessio illi facta feudi Masserani, Vercellensis dioecesis, irritatur, *ibid.* et *seq.*
- Anna Austriae Ludovici XIV Francorum et Navarrae regis mater, 29 *b*; instituit Sanctimoniales Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, 29 *b*, 30 *a*.
- Antonius de Montoy magister generalis Ordinis fratrum Praedicatorum, 180 *a*; 182 *a*; 195 *a*; 487 *b*.
- Archiconfraternitas almae Domus Lauretanae, etc., *vide* Confraternitas.
- Archiepiscopus, *vide* Ecclesia cathedralis vel Capitulum.
- Archiepiscopi inquisitores, *vide* Inquisitor.
- Archiepiscopus Mechliniensis, *vide* Lites.
- Archigymnasii Sapientiae bibliothecae facultas retinendi quaecumque operata prohibita ac damnata conceditur, 488 *b* et *seq.*
- Archivium cappellae Pontificiae, *vide* Cappella Pontificia.
- Augustiniani, *vide* Eremitae S. Augustini.

B

- Baneus S. Spiritus, 490 *a*; ipsius debitores teneri eidem satisfacere vinculo obligationis cameralis declaratur, *ibid.* et *seq.*
- Barberinus cardinalis Carolus, *vide* Carolus.
- Barberinus cardinalis Franciscus, *vide* Franciscus.
- Barnabita, *vide* Clerici regulares Barnabita.
- Bartholomaeus Holtzhauzer clericorum saecularium in communi viventium institutor, 241 *b*.
- Basilica S. Iohannis in Laterano, 72 *b*; ipsius capitularibus, ne peracta in capitulis revelent, sub excommunicatione praecipitur, *ibid.*
- Basilica S. Petri, 82 *a*; ad ipsius capitulum spectare collationem beneficiorum abbatiae S. Rufilli Foropompiliensis, 82 *a* et *seq.*; eiusdem canonicorum decretum, quo statutum fuit ut beneficia dietae abbatiae conferrentur clericis illius dioecesis si essent idonei, confirmatur, 83 *a*.
- Beatificationem servi Dei Thurribii archiepiscopi Limani celebrandi facta potestas, 190 *b*. Beatificationis solemnia, priusquam aliò celebrentur, in Urbe, et de

- more in basilicâ Principis Apostolorum celebranda sunt, 191 *b*; in beatificationibus quae servanda sint docet Pontifex, 123 *a* et *seq.*
- Benedicti (S.) regula refertur cum adiectis declarationibus Congregationis Cassinensis eiusdem Ordinis, 276 *a* et *seq.*
- Benedictini, *vid.* Monachi Ordinis S. Benedicti.
- Benedictus Odescalchi, *vide* Innocentius XI.
- Beneficia abbatiae S. Rufilli, *vide* Basilica S. Petri. — Beneficia nequeunt obtinere canonici regulares S. Augustini sine licentia superioris, *vide* Canonici regulares Ordinis S. Augustini. — Beneficia quaecumque saecularia obtinere possunt clerici saeculares in communi viventes, *vide* Clerici saeculares in communi viventes.
- Beneficiis totius cleri Italiae decimae impositae, *vide* Decimae.
- Bethlehemitae, *vide* Confraternitas Bethlehemitarum.
- Bibliotheca archigymnasii Sapientiae, *vide* Archigymnasium Sapientiae.
- Bituricensis provincia dismembratur, ut Albiensis archiepiscopatus erigatur, 113 *b* et *seq.*; *vide* Capitulum ecclesiae Albiensis.
- Breve Apostolicum, quo electus fuit prior provincialis Ordinis Carmelitarum in Sicilia, ad tollendas litium occasiones, clarius declarat Pontifex, 71 *a*; item Brevia duo Apostolica Urbani VIII pro Minoribus Discalceatis provinciae S. Iosephi adversus fratres aliarum provinciarum ad curiam Madriti accedentes, refert, confirmat et innovat, 184 *b* et *seq.*; item Breve segregationis quorundam coenobiorum Ordinis S. Francisci de Observantiâ a provinciis Venetâ et Bononiensi, necnon aggregationis eorundem ad Mediolanensem, revocavit, 921 *b* et *seq.*
- Brigittani, *vide* Congregatio Brigittanorum.

C

- Cachupines nuncupati fratres Minores S. Francisci de Observantiâ in Indiis Occidentalibus, 47 *b*.
- Caelestini Monachi, *vide* Monachorum Caelestinorum Congregatio.
- Camaldulenses, *vide* Eremitae Camaldulenses.
- Camerae Apostolicae emolumenta omnia collegio secretariorum apostolicorum adscriptis, 92 *a* et *seq.*; ipsi restituuntur plura officia vacabilia prius concessa vicecancellario, 230 *a* et *seq.*
- Cameralis obligatio, *vide* Bancus S. Spiritus.
- Campana, *vide* Praedicatores.
- Campitellis (de), *vide* S. Mariae in Porticu.
- Candelariorum universitas, *vide* Universitas.
- Canonici basilicarum, *vide* Basilica; *item vide* Capitula ecclesiarum.
- Canonici regulares Congregationis S. Iohannis Evangelistae in Lusitania, 144 *a*; ipsorum decretum, de voto in capitulis generalibus nemini concedendo nisi expleto decennio ab emissâ professione, confirmatur, *ibid.*; canonicis eisdem privilegiorum centenariae praescriptionis, ad instar monachorum Cassinensium, conceditur, 207 *b*.

- Canonici regulares Ordinis S. Antonii Viennensis, 84 a; ipsorum ecclesiae indulgentiam plenariam perpetuam quibusdam in festis concedit Pontifex, *ibid.*
- Canonici regulares Ordinis S. Augustini Congregationis Gallicanae, 239 b; ipsis decreta quaedam, ne quis canonicus regularis beneficia obtineret sine superioris generalis licentiâ, confirmantur, 240 b.
- Canonizatio Sanctorum; quid in huiusmodi causis servandum docet, 123 a et seq.
- Capitula et capitulares basilicarum, *vide* Basilica-
- Capitulum ecclesiae Albiensis; ipsi omnia archiepiscopi iura et redditus primo anno in qualibet sedis vacatione concessit Pontifex, 113 b; ecclesiae Bituricensis, primo anno vacationis sedis, annuam summam quindecim millium librarum, solvendam a mensâ ecclesiae Albiensis, adscripsit, *ibid.*
- Cappella pontificia, 772, b; ex ipsius archivio libros musicales extrahi sub poenâ excommunicationis prohibetur, *ibid.* et seq.
- Cappellani pontificii privilegia concedit, 239 a et seq.
- Capuccini, *vide* Minores Capuccini.
- Cardinalium Congregationes, *vide* Decretum.
- Carmelitis, sub nomine *patrum provinciae* venire dumtaxat definitorii patres, declaratur, 71 a et seq.
- Carmelitis Congregationis Mantuanae electionem sociorum ad generale capitulum eiusdem Congregationis mittendorum interdixit Innocentius XI, edito hac de re decreto, quod etiam confirmavit, 423 b et seq.
- Carmelitis Discalceatis decretum quoddam Congregationis Rituum, quo statutum fuit cadavera eorum, qui sibi sepulturam in ecclesiis ipsorum elegerunt, ad eandem pertinere, confirmatur, 238 b.
- Carmelitis Reformatis provinciae Pedemontanae decreta quaedam cardinalis protectoris pro reformatione dietae provinciae confirmantur, 751 a et seq.
- Carmelo (de) B. M. V. festum approbatur, 167 a et seq.
- Carolus Barberinus, cardinalis abbas commendatarius monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublaecensis, 17 a; item archipresbyter basilicae S. Petri de Urbe, 83 a.
- Carolus Bessius Ferrerius Fliscus princeps Masserani et marchio Crepacorii, Verceilensis dioecesis, 664 b; quasdam terras cedit Amadeo duci Sabaudiae, 665 a; alienatio ista irritatur a Pontifice, *ibid.*
- Carolus Hispaniarum rex catholicus, pro peculiari suâ erga gloriosum patriarcham S. Iosephum beatissimae Virginis Dei Genitricis Sponsum, ipsum patronum declarari suorum regnorum petit et obtinet, 170 b, 171 a.
- Carthusiani, *vide* Monachi Ordinis Carthusiensis.
- Cassinenses, *vide* Monachi Congregationis Cassinensis.
- Christiani Novi nuncupati in Portugalliae et Algarbiorum regnis, 20 b, ipsorum causa cum inquisitoribus, *ibid.*; iterum, 408 a et seq.
- Clerici S. Iosephi, *vide* Congregatio presbyterorum et clericorum S. Iosephi.
- Clerici regulares Congregationis Matris Dei eorum domus regularem annexam et connexam ecclesiae S. Mariae in Porticu cum licentiâ vendiderunt, 669 b, 670 a.
- Clerici regulares Barnabitaе, 65 a; ipsorum ecclesiis in festis Conversionis et Commemorationis sancti Pauli apostoli indulgentia plenaria perpetua conceditur, *ibid.*

- Clerici regulares Scholarum Piarum, 526 *a*; ipsis decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo declaratur illos esse exemptos a iurisdictione Ordinariorum et gaudere omnibus Mendicantium privilegiis, confirmatur, *ibid.*; clericos praedictos capaces esse possidendi, declaratur, 708 *b*.
- Clericorum regularium Ministrantium Infirmis ecclesiis indulgentia plenaria perpetua pro iis, qui intersunt orationi pro moribundis fieri solitae in eorum ecclesiis, conceditur, 103 *a*; ipsorum laici in posterum non eligantur in consultores, 594 *b*.
- Clericorum regularium Minorum Congregatio, 131 *b*; appellatio ipsorum ad consilium regium contra Castellae nuntium apostolicum in Hispania irritatur, 432 *a* et *seq.*
- Clericorum saecularium in communi viventium institutum quomodo inchoaverit et excreverit, narrat, 241 *b*; eorundem institutum subiectum fuit immediatae Ordinariorum iurisdictioni ac directioni unius supremi praesidis, 242 *a*; praedictorum constitutiones nonnullas ab eisdem pro sui instituti directione ac recta iuventutis institutione emanatas recenset, *ibid.*; de cura propriae salutis et profectus in spiritu, 242 *b*; de communitate bonorum, 244 *b*; de fraternâ cohabitatione, 245 *b*; de separatione mulierum, *ibid.*; de obedientiâ, *ibid.*; de cura animarum, 247 *a*; deinde subiiciuntur constitutiones iuventutis ad vitam sacerdotalem clericorum saecularium in communi viventium educandae, 248 *b*, nempe de pietate christianâ, 249 *a*; de morum honestate, 251 *b*; de studiis litterarum, 254 *b*; praefata institutum et constitutiones confirmantur a Pontifice, 255 *b*; clericis eisdem condendi alias constitutiones, et obtinendi quaecunque beneficia saecularia, facultas conceditur, *ibid.*; clericorum eorundem novas constitutiones pro felici prosperoque instituti ipsorum regimine conditas, atque in tres partes distinctas, refert, 530 *b* et *seq.*; clericos praefatos capaces esse beneficiorum omnium, frui privilegiis clericorum saecularium, et ordinari posse ad titulum communitatis, declaratur, 613 *a* et *b*; clericis eisdem nonnullas indulgentiae perpetuae conceduntur, 626 *b* et *seq.*
- Collegii S. Bonaventurae Ordinis Minorum collegialibus decretum Congregationis episcoporum et regularium, de ipsorum primatu supra ceteros collegiales conventuales Ordinis S. Francisci, confirmatur, 927 *b*.
- Collegii Comensis doctores comites palatini et equites auratae militiae declarantur, 923 *a* et *seq.*; ipsis doctoribus facultas eligendi notarios, declarandi legitimos, doctores, ac statuta condendi, conceditur, *ibid.*
- Collegii secretariorum apostolicorum ortus, progressus, privilegia et onera fuse narrat, 88 *b* et *seq.*; eius suppressio et extinctio, 91 *b* et *seq.*; collegii eiusdem emolumenta omnia Camerae Apostolicae adscripsit Pontifex, 92 *a*; illius officialibus pecuniam Camerae solutam reddi praecipit, 93 *a*.
- Conclavistis gratias et privilegia concedit Pontifex, eisque novum robur adiicit, 24 *a*; ipsorum conclavistarum nomina, 24 *b* et *seq.*
- Confessiones saecularium audiendi in ecclesiis monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublacensis Ordinis S. Benedicti facultatem dare pertinet ad abbatem commendatarium, 17 *a* et *seq.*
- Confraternitas almae Domus Lauretanae nationis Picenorum de Urbe in archiconfraternitatem creata est, 51 *a* et *seq.*; confraternitati praedictae, ut alias eiusdem

- instituti confraternitates sibi aggregare, itemque illis suas indulgentias communicare possit, *indulsit, ibid.*
- Confraternitas Bethlehemitarum in Indiis Occidentalibus, 735 *a*; ipsius ortum et progressum narrat, *ibid.*; eiusdem novas constitutiones pro felici prosperoque illius regimine, recenset, 736 *b* et *seq.*; confraternitati praedictae relatas constitutiones confirmat, eandemque in Congregationem sub regulâ S. Augustini et superscriptis constitutionibus erigit, illique privilegia, exemptiones et indulgentias nonnullas concedit, 749 *a* et *seq.*
- Confraternitas Cincturatorum, 189 *b*; 258 *b*; ius aggregandi ad huiusmodi confraternitatem, ex decreto Congregationis episcoporum et regularium Eremitis S. Augustini dumtaxat reservatum, confirmatur, *ibid.*
- Confraternitas Nominis B. M. V., in ecclesiâ S. Stephani de Cacco sita, in archiconfraternitatem erigitur, 930 *b.*
- Confraternitates sub titulo SS. Nominis Dei, 95 *a*; ipsarum variae species et vicissitudines recensentur, 95 *b* et *seq.*; de earumdem ab initio canonicâ erectione non constat, *ibid.*; confraternitates praedictae in ecclesiis Praedicatorum dumtaxat existentes, perinde ac si illae ab initio canonicè fuissent erectae, confirmantur, 97 *b.*
- Confraternitates omnes SS. Rosarii, tametsi de canonicâ aliquarum institutione non constaret, confirmantur, 180 *a* et *seq.*; confraternitatibus eisdem indulgentias quasdam a tribus Pontificibus et duobus legatis Sanctae Sedis concessas, licet earum originales litterae non reperirentur, in summario indulgentiarum apponi permittit Pontifex, 182 *a*; ipsis summarium suarum indulgentiarum, a sacrà Congregatione approbatum, confirmatur, 186 *a* et *seq.*; confraternitates SS. Rosarii ubivis gentium erigendi facultas ministro generali Praedicatorum vel eius vicario generali indulgetur, 205 *b*; easque sic erectas, omnium indulgentiarum, absque ullâ communicatione vel aggregatione, participes esse statuitur, 206 *a.*
- Confraternitatibus SS. Sacramenti, ubivis locorum existentibus, indulgentiae, archiconfraternitati eiusdem nominis in ecclesiâ S. Mariae super Minervam institutae per decretum S. Congregationis Indulgentiarum concessae, confirmantur, 103 *b.*
- Confraternitatibus Septem Dolorum B. M. V. in ecclesiis fratrum Servorum eiusdem M. V. erectis indulgentiae quaedam concessae, 416 *a* et *seq.*; confraternitatibus praedictis summarium indulgentiarum et facultatum aliàs concessarum relatum confirmatur, 430 *b* et *seq.*
- Confraternitatibus Cordigerorum, in Conventualium ecclesiis erectis, semel in mense, in die scilicet solitae processions, indulgentia plenaria perpetua conceditur, 263 *b* et *seq.*
- Confraternitatibus Redemptionis Captivorum Ordinis B. M. de Mercede in ecclesiis eiusdem Ordinis erectis summarium quoddam indulgentiarum, a sacrà Indulgentiarum Congregatione approbatum, confirmatur, 134 *a* et *seq.*
- Confraternitatibus Redemptionis Captivorum Ordinis SS. Trinitatis summarium indulgentiarum a sacrà Indulgentiarum Congregatione approbatum confirmatur, 233 *a* et *seq.*
- Confratribus Servorum B. M. V. orationi mentali vacantibus indulgentiae variae conceduntur, 77 *b.*

Congregatio S. Iohannis Evangelistae, *vide* Canonici regulares Congregationis S. Iohannis Evangelistae.

Congregatio Bethlehemitarum, *vid.* Confraternitas Bethlehemitarum.

Congregatio Brigittanorum Novissimorum, 420 *a*; decretum quoddam Congregationis particularis cardinalium, quo declaratum fuit praedictam Congregationem esse veram religionem diversam ab eâ SS. Salvatoris, seu S. Brigittae, confirmatur, 420 *b* et *seq.*; Congregationis eiusdem originem refert, 498 *a* et *b*; illius varias vices et contentiones inter ipsam et Brigittanos priores exortas narrat, 499 *a* et *b*; Congregationi praefatae duo decreta Congregationis Concilii decernentia professiones Brigittanorum Novissimorum esse validas, eosque denominandos esse Brigittanos, confirmantur, 500 *a* et *b*.

Congregatio Missionis, *vide* Presbyterorum Missionis Congregatio.

Congregatio presbyterorum et clericorum S. Iosephi, 596 *a*; ipsius initium, tituli mutationem et loci translationem refert, 596 *b*; constitutiones quaedam insertae decreto cardinalis vicarii easdem approbantis extant, 597 *b* et *seq.*; congregationis eiusdem erectionem, necnon praefatas constitutiones, unâ cum decreto cardinalis vicarii illas referente, approbavit et confirmavit Pontifex, 608 *a*.

Congregatio Presbyterorum Saecularium B. M. V. Assumptae, *vide* Presbyteri Saeculares Congregationis B. M. V. Assumptae.

Congregationes cardinalium, *vide* Decretum.

Congregationes Ordinis S. Benedicti, *vide* Monachi Ordinis S. Benedicti.

Consilii regii Castellae in Hispaniis acta contra nuncium apostolicum irritantur, 431 *b* et *seq.*

Constitutiones clericorum saecularium in communi viventium confirmatae, *vide* Clericorum saecularium in communi viventium institutum.

Constitutiones Hospitalis S. Antonii Lusitanorum confirmatae, *vide* Hospitale S. Antonii Lusitanorum.

Conventus Maioricae erigendi facultatem Capuccinis indulget Pontifex, 1 *b* et *seq.*

Conventus novos erigendi causas recenset, 401 *a.*; et conventus novi erectionem in civitate Malacitana Minoribus Discalceatis concessit, 402 *a*; circa conventuum novorum erectionem, ut in Belgio servaretur constitutio Clementis VIII pro fratribus Minoribus mandavit, 523 *b*.

Conventuales, *vide* Minores Conventuales.

Criollos nuncupati fratres Minores S. Francisci de Observantiâ in Indiis Occidentalibus, 47 *a*; 505 *a*; 517 *a* et *seq.*; item Ordinis eremitarum S. Augustini, 73 *a* et *seq.*

D

Dapiferis, qui in conclavi suae assumptionis cardinalibus inservierunt, privilegia, exemptiones et indulta concessit Innocentius XI, 34 *a*; ipsorum nomina, *ibid.* et *seq.*

- Decimae tres integrae super fructibus et pensionibus ecclesiasticis totius cleri in universâ Italiâ ob imminens bellum turcicum indictae, 509 *a*; decimarum praedictarum solutioni termini praescripti, 510 *b*; de decimarum subcollectoribus et depositario quaedam statuuntur, 511 *b*; decimas non solventibus et fraudantibus poenae indicuntur, *ibid.*; easdem exigendi modus praescribitur, *ibid.*; in decimis praedictis alia quaedam servanda mandantur *ibid.*; tres easdem olim indictas denuo extendit Pontifex, 926 *b*.
- Decreta nonnulla thesaurarii pro bono locorum Montium regimine confirmantur, 945 *a* et *seq.*; et per extensum referuntur, 948 *b* et *seq.*
- Decreta quaedam Congregationis super reformatione tribunalium Urbis recenset, 932 *b* et *seq.*; confirmantur, 943 *b*.
- Decretum Congregationis Concilii, quo decernitur pertinere ad abbatem commendatarium monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublacensis approbare monachos pro audiendis confessionibus saecularium, extat 17 *a*; Congregationis eiusdem super delatione cadaverum ad ecclesias regularium, legere est 23 *b*; Congregationis praefatae, quo censuit taxam Innocentianam typis dandam esse, extat 105 *b* et *seq.*; decreta duo Congregationis praedictae, decernentia professiones Brigittanorum esse validas eosque denominandos Brigittanos, referuntur, 500 *a*; decretum eiusdem Congregationis, quo iniungitur Ordinariis regni Peruani conservatio decreti Concilii Tridentini de regularibus reclamantibus adversus eorum professionem elapso quinquennio, refert et confirmat, 522 *a* et *seq.*
- Decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo fratres Redemptionis Captivorum a gradu supernumerarii magistri nisi praevio examine arcentur, 4 *a*; Congregationis eiusdem, quo permissum fuit superioribus Praedicatorum Portugalliae provinciae removere ex conventibus religiosos conventualitatibus suffultos, 70 *a*; Congregationis praedictae, quo declaratur fratres Discalceatos S. Augustini non habere ius aggregandi ad confraternitatem Cincturatorum, posse tamen erigere confraternitates Corrigatorum, refert et confirmat, 189 *a* et 258 *b*; eiusdem Congregationis, approbans alternativam inter Hispanos et Criollos Ordinis Minorum de Observantiâ in Indiis Occidentalibus, extat confirmatum, 517 *a* et *seq.*; praefatae Congregationis, quo declaratur clericos regulares Scholarum Piarum gaudere exemptione a iurisdictione Ordinariorum et omnibus Mendicantium privilegiis, refert et confirmat, 526 *a* et *seq.*; aliud eiusdem, super electione praecipuorum officialium pro fratribus recollectis Ordinis Minorum in Hispania, extat confirmatum, 630 *a* et *b*; eiusdem Congregationis, quo superioribus S. Francisci de Observantiâ iniunctum fuit, ne permitterent saeculares ingredi septa coenobii cum sclopiis aut armis, vel ibi ludere aut morari ultra tres dies, extat confirmatum, 633 *a* et *b*; decretum aliud eiusdem circa electiones abbatum Congregationis Bavaricae Ordinis S. Benedicti, extat confirmatum, 663 *a* et *seq.*; Congregationis eiusdem pro exemptione syndicorum Ordinis S. Francisci de Observantiâ a foro saeculari, extat confirmatum, 687 *a*; praedictae Congregationis, quo ecclesia collegiata S. Germani subiicitur ecclesiae abbatiâ Montis Cassini, refert et confirmat, 728 *b* et *seq.*; decretum Congregationis praefatae declarans superioribus localibus fratrum Discalceatorum

- B. M. de Mercede Redemptoris Captivorum non licere pecunias mutuo accipere, nisi iuris ordine servato, extat confirmatum, 786 *b* et *seq.*; Congregationis eiusdem de servandis constitutionibus tertii Ordinis S. Francisci quoad fratres laicos et oblatos provinciae Francia, refert et confirmat, 758 *a*; decretum aliud eiusdem de primatu collegialium S. Bonaventurae de Urbe supra reliquos collegiales conventuales Ordinis S. Francisci, extat confirmatum, 927 *b*.
- Decretum Congregationis Immunitatis pro exemptione syndicorum Ordinis S. Francisci de Observantiâ a foro saeculari, 687 *a*.
- Decretum Congregationis Indulgentiarum, quo confraternitates omnes SS. Sacramenti ubivis locorum institutae fiunt participes indulgentiarum archiconfraternitatis eiusdem nominis in ecclesiâ S. Mariae super Minervam institutae, extat 103 *b*; Congregationis eiusdem, quo approbantur indulgentiae concessae confraternitatibus B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum, extat 134 *b*; Congregationis praedictae, quo approbatum fuit summarium indulgentiarum confraternitatibus SS. Rosarii concessarum, extat confirmatum, 186 *a* et *seq.*; eiusdem Congregationis, quo approbatur summarium indulgentiarum confraternitatibus SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum concessarum, refert et confirmat, 233 *a* et *seq.*; aliud eiusdem, declarans personas substantialia religionis vota non emittentes non comprehendi in generali indulgentiarum revocatione, extat confirmatum, 711 *a* et *b*.
- Decretum Congregationis Sacrorum Rituum de iis, quae in causis beatificationum et canonizationum Sanctorum servanda sunt, recenset et approbat, refert et confirmat, 123 *a* et *seq.*; decretum Congregationis eiusdem super praecedentiâ Minorum Observantium Cappuccinis in processionibus, 141 *b*; Congregationis praedictae, quo statuitur cadavera defunctorum, qui in ecclesiis Carmelitarum Discalceatorum sepulcrum sibi elegerunt, a parochis ad eorundem ecclesiam deferenda esse, extat confirmatum, 238 *b*; aliud praefatae Congregationis, quo approbatur electio S. Ignatii de Loyola in patronum regionis Cantabriae, refert et confirmat, 428 *b*; aliud eiusdem, quo declaratur licere monachis Carthusiensibus Papiae instituere processionem in festivitate Corporis Christi apertis ianuis intra claustra, confirmatur, 429 *b*; Congregationis praedictae, de primatu in functionibus et iure processionis peragenda pro fratribus Praedicatoribus contra Minores de Observantiâ in Quitensi provinciâ, extat confirmatum, 625 *b*; praefatae Congregationis, quo permittitur Ordini B. M. de Mercede redemptionis captivorum recitatio officii cum missâ S. Raymundi de Pennafort sub ritu duplici secundae classis cum octavâ, refert et confirmat, 755 *b*; aliud eiusdem, allato simile, quo conceditur praefato Ordini facultas recitandi officium et celebrandi missam B. Petri Armengol martyris sub ritu duplici secundae classis cum octavâ, adest confirmatum, 756 *b*; aliud praefatae Congregationis, declarans constitutiones Alexandri VII et Clementis IX, circa missas de festo celebrandas in altaribus privilegiatis loco illarum *de requiem*, pro diebus etiam impeditis intelligendas esse, confirmatur, 914 *b*.
- Defunctorum delatio processionalis ad ecclesias regularium, 23 *a*; dubia quaedam circa ipsum resolvuntur, 23 *b*.
- Dimissoria, *vide* Melitenses.

Dioeceseos Portugallensis lites, *vide* Lites.

Dioeceseos termini ecclesiae oppidi de Olinda, nuper in cathedralem erectae, designantur, 10 *b*; termini ecclesiae S. Sebastiani pariter in cathedralem erectae describuntur, 15 *a* et *seq.*; item dioeceseos ecclesiae S. Ludovici de Maragnano in cathedralem erectio, 58 *a*; cuius termini constituuntur, 59 *a* et *seq.*; dioeceses sex ab archiepiscopatu Bituricensi dismembrantur, ex quibus nova provincia Albiensis efformatur, 112 *a* et *seq.*

Doctores collegii Comensis, *vide* Collegii Comensis doctores.

Doctoris titulo abdicato, et magistri titulo abdicato, Minores de Observantiâ lectores appellantur, 226 *b* et *seq.*

Doctrinam Christianam docentibus, audientibus et ad id cooperantibus, indulgentias perpetuas concessit Pontifex, 684 *b*.

Dohana et dohanerii, *vide* Gabellae. Dohaneris recognoscendi etiam exemptorum a gabellis capsas et arculas conceditur, 55 *a*.

Dominicus Valvassorius vicarius generalis Ordinis eremitarum S. Augustini, 85 *b*; 149 *b*; dein prior generalis Ordinis ipsius, 258 *b*.

Domus Lauretanæ de Urbe confraternitas in archiconfraternitatem erigitur, 51 *a* et *seq.*

E

Ecclesia abbatialis Montis Cassini, 728 *b*; illi subiecta est ecclesia collegiata S. Germani per decretum Congregationis episcoporum et regularium, *ibid.*

Ecclesia collegiata S. Germani subiecta est ecclesiae abbatiali Montis Cassini per decretum Congregationis episcoporum et regularium confirmatum, 728 *b*.

Ecclesia metropolitana, *vide* Ecclesiam cathedralem.

Ecclesiam cathedralem in metropolitanam erigendi causae recensentur, 5 *a* et *b*; cathedrales S. Salvatoris Bahiae, Ulyssiponensis archiepiscopi accedente consensu, in metropolitanam erigitur, 6 *b* et *seq.*; ecclesias cathedrales, ac suffraganeas a metropolitana dismembrandi causas recenset, 112 *a*; cathedrales sex a provinciâ Bituricensi separatas ab illius archiepiscopi iurisdictione exemit, 113 *b*; et ecclesiam cathedralem Albiensem, unam ex ipsis, in metropolitanam erexit, eique ecclesias quinque reliquas suffraganeas assignavit, 114 *a*; *vide* Ecclesiam parrochialelem.

Ecclesiam parrochialelem cathedralem constituendi causas enumerat, 8 *a* et *seq.*, 12 *b*, 57 *a* et *b*; parrochialelem oppidi de Olinda cathedralem constituit, 9 *b* et *seq.*; parrochialelem oppidi S. Sebastiani in regno Brasiliae in cathedralem erexit, 14 *b*; item parrochialelem oppidi S. Ludovici de Maragnano, 57 *b* et *seq.*

Episcopo Alexandrino litem componere inter principem Messerani et communitates loci committitur, 43 *b*.

Episcopo Maioricensi erectio conventus Maioricensis pro Cappuccinis committitur, 1 *b* et *seq.*; item episcopo Malacitano erectio conventus Malacitani pro Minoribus Discalceatis committitur, 102 *a*.

Episcopatus, *vide* Ecclesia parrochialis, *vide* Mensa episcopalis, *item vide* Dioecesis.

Episcopus Foroliviensis, *vide* Nuncius apostolicus.

Eremitis S. Augustini provinciae insularum Philippinarum in Curiâ Romanâ vel Hispanicâ procuratoris munere functis exprovincialium privilegia indulget, 67 *a* et *b*; eisdem provinciae Quitensis in Indiis Occidentalibus alternativam officiorum dictae provinciae per decretum prioris generalis moderatam confirmat, 73 *a* et *seq.*; praefatis in Etruriâ indulgentiam plenariam perpetuam, ipsorum ecclesiis aliâs pro certo die concessam, in alium diem transfert, 84 *b* et *seq.*; praedictis in Indiis, ut officialibus in capitulis provincialibus electis pareant, sub certis poenis praecipit, 85 *b* et *seq.*; eorundem officialium electiones omnes, in capitulis provincialibus Indiarum factas, etiam dubias, ratas et firmas haberi iubet, donec illuc pervenerit prioris vel vicarii generalis de iis contraria definitio, 86 *b* et *seq.*; eremitis eisdem provinciae Quitensis decreta nonnulla, a magistro et vicario generali pro pace dictae provinciae edita, confirmantur, 149 *b* et *seq.*; praefatis provinciae Bavaricae segregationem quatuor conventuum a praedictâ provinciâ, per peculiarem cardinalium Congregationem factam, confirmat, 168 *a* et *seq.*; ipsis in genere decretum quoddam Congregationis episcoporum et regularium, quo eis dumtaxat reservatur ius aggregandi ad confraternitatem Cincturatorum, confirmatur, 189 *a* et *b*, 258 *b*; eremitarum praedictorum prioris generalis ordinationes quasdam, circa electiones superiorum et officialium in Quitensi aliisque Indiarum provinciis faciendas, refert et confirmat, 260 *b* et *seq.*; decretum prioris generalis de consanguineis et affinibus religiosis extenditur ad Discalceatos Congregationis Hispaniae et Indiarum eiusdem Ordinis, 267 *b*; eremitis praedictis decretum quoddam capituli generalis, quo senarius numerus magistrorum Peruanae provinciae ad duodenarium extenditur, confirmatur, 782 *b* et *seq.*; praefatis quaedam alia decreta capituli generalis, quibus prohibetur ne religiosi provinciarum Mexicanae et Mechoacanae soli aut cum pallio vel galero incedant, confirmantur, 784 *b* et *seq.*

Eremitarum Camaldulensium prioribus localibus, ut per se valeant dare licentiam subditis eremitis pernoctandi extra eremos, conceditur, 49 *a* et *seq.*; praefatis decretum definitorum eorundem congregationis, de alternativâ quatuor praecipuorum officiorum in quatuor eorum provinciis servandâ, confirmatur, 172 *a* et *seq.*

Exempti clerici regulares scholarum Piarum, *vide* Clerici regulares; exempti monachi Congregationis Bavaricae Ordinis S. Benedicti, *vide* Monachi Congregationis Bavaricae; exemptae Moniales Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, *vide* Moniales; exempti syndici Minorum, *vide* Minores de Observantiâ; exempti a Gabellis, *vide* Dohanerii et Gabellae.

F

Ferdinandus Maria Bavariae dux instantissime commendavit Sedi Apostolicae institutum clericorum saecularium in commune viventium, 241 *b*.

Ferrerius Fliscus Franciscus Ludovicus, Masserani princeps feudatarius Sedis Apostolicae, 43 *b*; Ferrerius Fliscus Carolus, 664 *b*.

- Festum B. Mariae Virginis de Monte Carmelo conceditur ut officio et missâ propriâ fratrum Carmelitarum ab omnibus coronae Portugalliae subiectis celebretur, 167 *a* et *seq.*; item Patrocinii B. M. V. iam ante in regnis Hispaniarum institutum, ad reliqua regis catholici dominia extenditur, 173 *a* et *seq.*; B. Thurbibii cum officio et missâ die xxvii aprilis in certis quibusdam locis celebrari permittitur, 190 *b* et *seq.*; item B. Mariae de Mercede cum missâ et officio proprio ad universum clerum regnorum regis Hispaniarum extendit, 237 *a* et *seq.*; festa Ss. Ioannis de Matha et Felicis de Valois, in totâ dumtaxat Hispania iuxta indultum Clementis X antea celebrata, ad omnem Galliam extendit, 390 *b* et *seq.*; et B. Rosae Limanae ad regna et dominia coronae Lusitaniae, 392 *a*.
Festorum indulgentiae, *vide* Indulgentiae.
- Feuda S. Sedis non licet alienare sine eius licentiâ, 665 *a* et *b*.
Feudi status Messerani principem inter et vassallos suos causa committitur episcopo Alexandrino, 43 *b*; alienatio eiusdem feudi facta duci Sabaudiae ob defectum licentiae S. Sedis nulla et irrita declaratur, 665 *a* et *seq.*
- Fideles quo longius a Catholicae Ecclesiae capite absunt, eo vigilantior debet esse super eos apostolica sollicitudo, 5 *a*; fidelium greges, ut aptis pastorum ministeriis regantur, quo magis eorum numerus crescit, horum etiam curam multiplicari decet, 8 *a*.
- Fidelibus christianam doctrinam audientibus vel ad id cooperantibus indulgentias perpetuas concessit Pontifex, 685 *a* et *b*.
- Fiscus Ferrerius *vide* Ferrerius.
- Fori ecclesiastici taxa pro diversis causis decernitur, 105 *b* et *seq.*
- Franchitiâ a gabellis, *vide* Gabellae.
- Franchitias reorum ex Urbe Româ Pontifices repetitis constitutionibus sustulerunt, 759 *b* et *seq.*; praedictas, confirmatis et innovatis praedecessorum Pontificum constitutionibus et novâ poenâ constitutâ, abolevit Innocentius XI, 764 *a* et *seq.*
- Franciscus cardinalis Barberinus episcopus Ostiensis, Ordinis Minorum de Observantiâ Reformatorum protector, 99 *b*; item Tertii Ordinis Sancti Francisci, 178 *b*; dum viveret vicecancellariatus officium tenuit, 231 *a*; eius mors nuper sequuta memoratur, *ibid.*
- Franciscus Ludovicus Ferrerius Fliscus, princeps Masserani, 43 *b*; ipsius litis cum vassallis committitur episcopo Alexandrino, *ibid.*
- Franciscus de Veradier olim ecclesiae metropolitanae Arelatensis archidiaconus, 39 *b*; ipsius legatum in favorem hospitalis Arelatensis cum onere praestandi quotannis sexaginta libras monetae gallicae pro religiosis diversorum Ordinum ad studia sacrae theologiae mittendis, *ibid.*
- Fratres Ordinis S. Augustini, *vide* Eremitae S. Augustini. — Carmelitae, seu de Monte Carmelo, *vide* Carmelitae. — Camaldulenses, *vide* Eremitae Camaldulenses. — Ordinis Minorum, seu S. Francisci, *vide* Minores. — Ordinis Praedicatorum, *vide* Praedicatorum Ordo.
- Fratres Ordinis S. Pauli primi eremitae, 19 *a*; quaedam statuta definitorii eiusdem Ordinis in capitulo generali congregati, confirmantur, 19 *b*.
- Fratres B. Ioannis Dei regnorum Hispaniae et Indiarum, 701 *b*; ipsorum decreta quaedam in capitulo intermedio edita recenset, 702 *a* et *seq.*; eaque confirmat, 707 *b*.

- Fratres Redemptionis captivorum Ordinis SS. Trinitatis gradum supernumerarii magistris assequi non possunt, nisi examine idonei reperiantur, 3 *b*, 4 *a*; apostolicis litteris statutum confirmatur, 4 *b*; confraternitatibus huius Ordinis indulgentiarum concessarum summarium, 233 *a* et *seq.*; ipse Ordo non sine divina revelatione a gloriosis sanctis Ioanne de Matha et Felice de Valois fundatus fuit, 233 *b*.
- Fratres Redemptionis captivorum Ordinis B. Mariae de Mercede, 134 *a*; confraternitatibus in ipsorum ecclesiis erectis indulgentiae confirmantur, 137 *b*; fratrum eorundem superioribus decretum cardinalis protectoris, quo statuitur non licere eisdem delegare auctoritatem conferendi habitum tertiariorum, posse tamen eos horum curam probo religioso committere, confirmat, 268 *b* et *seq.*; fratribus dicti Ordinis decretum Congregationis Rituum, quo eis permittitur recitatio officii cum missa S. Raymundi Pennafort sub ritu duplici secundae classis cum octavâ, 755 *a* et *b*; eisdem decretum aliud eiusdem Congregationis, quo eis conceditur facultas recitandi officium et celebrandi missam B. Petri Armengol martyris sub ritu duplici secundae classis cum octavâ, 756 *b*; praefati Ordinis decreta quaedam capituli generalis, referuntur et confirmantur, 766 *a* et *seq.*; eiusdem Ordinis Discalceatis decretum Congregationis episcoporum et regularium declarans superioribus localibus non licere pecunias mutuo accipere, nisi iuris ordine servato, 758 *a* et *seq.*
- Fratribus Ordinis Servorum B. M. V. orationi mentali vacantibus indulgentias concessit Pontifex, 77 *b*.

G

- Gabellarum in dohanâ Urbis franchitiis quomodo antiquitus uterentur cardinales aliique ministri, 52 *b*; earundem franchitias, sublatis abusibus, ad antiquam formam reduxit Pontifex, 53 *b*; exemptione gaudentibus modum servandum in rebus introducendis praescripsit, *ibid.*
- Gallae (S.) hospitium de Urbe, *vide* Hospitium.
- Gaspar de Haro y Gusman, marchio de Carpio, regis catholici apud Sedem Apostolicam orator, 170 *b*; 399 *a*.
- Gasparus de Veradier de S. Andiel, archidiaconus ecclesiae metropolitanae Arelatensis, 39 *b*.
- Guatimalae universitas, *vide* Universitas.

H

- Henricus de Hanezon abbas regularis monasterii S. Michaëlis de S. Michaële Viridunensis diocesis, 31 *b*; deputatur in visitatorem generalem monasteriorum monialium Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, *ibid.*

- Holtzhauer Bartholomaeus clericorum saecularium in communi viventium institutor, 241 *b*.
- Hospitale S. Antonii Lusitanorum 440 *a*; statuta nonnulla a deputatis praefati hospitalis emanata referuntur, 440 *b* et *seq.*; relata statuta pro felici regimine ecclesiae et hospitalis confirmantur a Pontifice, 486 *a*.
- Hospitale S. Iohannis Hierosolymitanorum, 688 *b*; illius magno magistro facultatem recipiendi eos Franciae, Alverniae et Provinciae, qui actu haeresim non profiterentur, impertitur Pontifex, 689 *a*.
- Hospitale S. Rochi, 65 *b*; in favorem ipsius assignatur unus iulius pro qualibet navi lignis exonerata ad Ripettam de Urbe, 66 *a*.
- Hospitale B. Mariae Theutonicorum, 37 *a*; ipsi privilegia hospitalis S. Iohannis Hierosolymitanorum concessa, 37 *b*; confirmat Innocentius XI, 38 *a*.
- Hospitium S. Gallae pro recipiendis mendicis de Urbe, 669 *a*; ipsius erectionem a primordiis repetitam narrat, 669 *b* et *seq.*; instrumentum pro erectione dicti hospitii, 671 *b* et *seq.*; eiusdem erectionem et ecclesiae dotationem pro pauperibus per Urbem vagantibus, confirmat Pontifex, 674 *a*; eiusdem liberam administrationem, iuspatronatus et ius nominandi capellanus et deputandi ministros, ad instar regum, patronis reservavit et concessit, 676 *a* et *seq.*
- Hospitium pro illis qui ad fidem veniunt, erectum a Clemente X in domo eremitarum ecclesiae S. Mariae Gratiarum ad Portam Anglicam de Urbe, 680 *b*; confirmatur ab Innocentio XI, 681 *b*.
- Hostiam consecratam retinentes et aliò transferentes poenis plectuntur, 41 *b*.

I.

Ignatius (S.), *vide* Patronum.

- Immunitates seu Franchitiae gabellarum in dohana Urbis reducuntur ad antiquam formam, 52 *a* et *seq.*
- Indulgentia plenaria perpetua conceditur visitantibus aliquam ex ecclesiis clericorum regularium Barnabitarum in festis Conversionis et Commemorationis S. Pauli Apostoli, 65 *a*; item visitantibus aliquam ex ecclesiis Ordinis S. Antonii Viennensis in festis quibusdam, 84 *a*; indulgentiam plenariam, ecclesiis Eremitarum S. Augustini in Etruria pro certo die aliàs concessam, in alium diem transtulit, 84 *b*; iis, qui interfuerint orationi pro moribundis fieri solitae in ecclesiis clericorum regularium Ministrantium Infirmis, concessit, 103 *a*; item ecclesiis S. Iosephi patroni Hispaniarum in eius festo, 171 *a*; indulgentiam plenariam visitantibus parochialem ecclesiam in die Commemorationis Defunctorum, pro regnis Hispaniarum et ad decennium tantum primo concessam, ad alia etiam regna ac dominia regis catholici et in perpetuum extendit, 208 *b* et 209 *a*; a Clemente X in festo S. Benedicti concessam, translato festo, transferri etiam posse indulget, 209 *b* et *seq.*; conceditur confraternitatibus Cordigerorum, 263 *b*; item in festivitibus Ss. Francisci, Antonii de Padua, Bonaventurae, Ludovici episcopi, Bernardini ac S. Clarae, visitantibus aliquam ex ecclesiis fratrum Minorum, 264 *b*; item visitantibus aliquam ex ecclesiis monachorum Caestino-

rum die festo S. Petri Caelestini, 415 *a*; indulgentiam plenariam, in festis Ss. Placidi et Mauri olim concessam, ad festa Ss. Zoili et Felicis, quoad monasterium dumtaxat S. Zoili de Corrion Palentinae dioecesis, transtulit, 427 *b*; ecclesiis Ordinis S. Francisci de Observantiâ et Reformatorum die 11 augusti concessam, applicari posse animabus defunctorum per modum suffragii annuit, 725 *b*; praedictam diei 11 augusti applicandi animabus defunctorum per modum suffragii facultatem Cappuccinis etiam communicat, 930 *a*.

Indulgentiae variae singulis tam Ordinis quam confraternitatis Servorum B. M. V. orationi mentali vacantibus concessae, 77 *b*; item comitantibus Ss. Sacramentum ad infirmos delatum, 103 *b*; indulgentiarum confraternitatibus B. M. V. de Mercede Redemptionis Captivorum ab Apostolicâ Sede concessarum summarium refertur, 134 *a* et *seq.*; indulgentias a tribus Pontificibus et duobus legatis S. Sedis confraternitatibus Ss. Rosarii concessas recenset et denuo concedit Pontifex, 182 *a* et *seq.*, et confraternitatibus Ss. Rosarii imposterum erigendis communicat, 184 *a*; summarium indulgentiarum confraternitatibus Ss. Rosarii concessarum refert et confirmat, 195 *a* et *seq.*; item confraternitatibus Ss. Trinitatis Redemptionis Captivorum concessarum refert a S. Congregatione approbatum, 233 *a* et *seq.*; et confirmat, 236 *a*; summarium confraternitati Septem Dolorum, 430 *b* et *seq.*; nonnullas congregationi presbyterorum saecularium B. M. V. Assumptae civitatis Portugalensis concessit, 495 *a* et *seq.*; omnes indulgentias Ordinibus S. Francisci de Observantiâ et aliis utriusque sexus personis aliâs concessas, confirmavit, 709 *b*; in generali indulgentiarum revocatione non comprehendi personas substantialia religionis vota non emittentes, declaravit Congregatio Indulgentiarum, 711 *a* et *b*.

Innocentius XI, Benedictus Odescalchi antea vocatus, Pontifex eligitur, 1 *a*; ecclesiam cathedralem S. Salvatoris in regno Brasiliensi in metropolitanam erigit, 5 *b* et *seq.*; illique ecclesias S. Sebastiani et de Olinda, in cathedrales erectas, assignat pro suffraganeis, 7 *a*; gratias concedit conclavistis, 24 *a*; item dapiiferis, 34 *a*; approbat institutum Monialium Adorationis Perpetuae Ss. Sacramenti, 29 *a*; contra sacrilegos poenas statuit, 41 *b*; erigit confraternitatem almae omnis Lauretanae de Urbe in archiconfraternitatem, 50 *b* et *seq.*; oppidum S. Ludovici de Maragnano Brasiliae in civitatem erigit, eiusque ecclesiam in cathedralem, 57 *b* et *seq.*; confirmat et moderatur constitutionem Urbani VIII circa translationem pensionum, 78 *a* et *seq.*; supprimit collegium secretariorum apostolicorum, 88 *b* et *seq.*; decernit taxas fori ecclesiastici, 105 *b* et *seq.*; novam provinciam ecclesiasticam Albiensem constituit, 111 *b* et *seq.*; septem missionarios Societatis Iesu apud Sinas citat ad Urbem, ipsisque quodlibet munus interdicit, 117 *a* et *seq.*; approbat resolutiones S. Rituum Congregationis de servandis in Sanctorum canonizatione, 123 *a* et *seq.*; irritat acta consilii regii Castellae in Hispaniis contra nuncium apostolicum, 132 *b* et *seq.*; damnat plurimas propositiones scandalosas et in praxi perniciosas, 145 *a* et *seq.*; inquisitores Portugalliae inobedientes coërcet, 174 *b* et *seq.*; albo Sanctorum adscribit servum Dei Turribium, 190 *a* et *seq.*; plura officia vacabilia restituit Camerae Apostolicae, 230 *a*; cappellanis suis privilegia donat, 239 *a*; approbat institutum clericorum saecularium in communi viventium, 241 *b* et *seq.*;

ut in toto Statu Ecclesiastico serventur statuta successiones ab intestato agnatis masculis deferentia decernit, 272 *b et seq.*; confirmat tam declarationes ad regulam quam constitutiones monachorum Congregationis Cassinensis Ordinis S. Benedicti, 275 *b et seq.*; item constitutiones monachorum Congregationis Hispaniae Ordinis S. Benedicti, 386 *b et seq.*; academiam S. Thomae civitatis Monilae in insulis Philippinis in publicam studii generalis universitatem erigit, 397 *b et seq.*; reddit inquisitoribus regni Portugalliae auctoritatem quam amiserant non parendo mandatis apostolicis, 403 *a et seq.*; iubilaeum universale indicit pro praesentibus Ecclesiae necessitatibus, 417 *a*; item contra Turcas, 501 *a et seq.*; componit varias lites inter archiepiscopum Mechlinsiensem et eius dioecesis regulares exemptos, 421 *b*; confirmat constitutiones Congregationis Silvestrinorum Ordinis S. Benedicti, 437 *a et seq.*; item statuta pro ecclesiâ et hospitali S. Antonii Lusitanorum de Urbe, 440 *b et seq.*; bibliothecae archigymnasii Sapientiae de Urbe concedit facultatem retinendi quaecumque opera prohibita, 489 *a*; tuetur iura debitorum banci archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, 490 *b*; tres decimas indicit super fructibus et pensionibus bonorum ecclesiasticorum totius cleri in universa Italia et insulis adiacentibus ob imminens bellum Turcicum, 508 *a et seq.*; eas extendit, 926 *b*; universitatis Zamoski Chelmensis dioecesis privilegia confirmat, 425 *b*; erigit Congregationem Benedictino-Bavaricam sub titulo Angelorum Custodum, 591 *b et seq.*; et ipsius constitutiones confirmat, 638 *b et seq.*; universitatibus S. Fidei et B. Ferdinandi in Indiis Occidentalibus privilegia clarigitur, 627 *b et seq.*; irritat alienationem feudi Status Masserani inconsultâ Sede Apostolicâ, 664 *b et seq.*; confirmat erectionem et dotationem hospitii S. Gallae pro pauperibus recipientibus de Urbe, 669 *a et seq.*; item hospitium, pro iis qui ad fidem veniunt, confirmat et alibi transfert, 680 *b et seq.*; erectionem collegii studiorum S. Pauli extra moenia Urbis monachorum Cisterciensium approbat, legesque pro eo confirmat, 730 *a et seq.*; decreta pro reformatione provinciae Pedemontanae Ordinis Carmelitarum confirmat, 751 *a et seq.*; franchitias reorum in Urbe abolet, 759 *a et seq.*; erigit universitatem Guatimalae, 769 *b*; damnat plures propositiones Michaëlis de Molinos, 774 *a et seq.*; doctores collegii Comensis honoribus et privilegiis exoruat, 923 *a et seq.*; decreta pro reformatione tribunalium de Urbe confirmat, 932 *a et seq.*; item provisiones et ordinationes et taxas thesaurarii pro bono regimine locorum montium de Urbe, 945 *b et seq.*

Innocentius, prior Carthusiae maioris, totius Ordinis Carthusiensis minister generalis, 788 *a*.

Inquisitio. Ad S. Inquisitionis Officium privative spectare cognitionem causarum furti hostiae consecratae, 41 *b*.

Inquisitoribus regnorum Portugalliae et Algarbiorum inhibitio facta a Clemente X in causâ recursus Novorum Christianorum, 20 *b*; moderatur ab Innocentio XI, 22 *b*; ipsos inquisitores ob denegatam obedientiam praecepto Pontificis, suspensus et eorum acta nulla declaravit, 174 *b et seq.*; eisdem auctoritatem, quam amiserant non parendo mandatis apostolicis, reddidit, 402 *b et seq.*; praedictis leges nonnullas in causis fidei, praesertim Novorum Christianorum, servandas sub certis poenis praescripsit, 408 *b et seq.*

- Ioannes a Praesentatione vicarius generalis fratrum Discalceatorum Congregationis Hispaniae fratrum Eremitarum S. Augustini, 267 *b*.
- Ioannes Baptista Lasagna praefectus generalis Congregationis clericorum regularium Ministrantium Infirmis, 594 *b*.
- Ioannes Matthaeus Felicianus, abbas generalis Congregationis Silvestrinorum Ordinis S. Benedicti, 437 *a*.
- Ioannis (S.) Evangelistae canonici regulares in Portugallia, 207 *a*.
- Ioannis (S.) in Laterano de Urbe ecclesia, 72 *b*; capitularibus indicitur silentium de iis quae in capitulis aguntur, *ibid*.
- Joseph (S.), *vide* Patronum.
- Josephi (S.) Congregatio, *vide* Congregatio S. Iosephi.
- Joseph Ximenes Samaniego Ordinis Minorum minister generalis, 45 *a*; 218 *a*.
- Iubilaum universale ad implorandam divinam opem pro Ecclesiae necessitatibus tunc imminentibus indicit Innocentius XI, 417 *a* et *seq.*; iterum ad implorandum divinum auxilium contra Turcas, 501 *a* et *seq.*
- Jurisdictio pro excipiendis confessionibus saecularium in ecclesiis monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus, abbatiae Sublacensi unitorum, peti debet a monachis in scriptis a vicario generali abbatis commendatarii, 17 *a* et *seq.*; item casus ab ipso reservatos observare, *ibid*.
- Ius nominandi personam idoneam ad ecclesiam Albiensem, licet in metropolitanam erectam, Galliae regibus illaesum remansisse declaratur, 114 *a*; item ius nominandi capellanum pro ecclesia S. Gallae Livio duci Odeschalcho eiusque successoribus conceditur, 676 *a* et *seq.*
- Iuspatronatus in ecclesia cathedrali S. Salvatoris Brasiliensis Portugalliae reges ex privilegio apostolico obtinuisse, 5 *b*; idemque in eadem ecclesia, licet in metropo- litanam erecta, Portugalliae reges obtinere decrevit, 7 *a*; iuspatronatus et praesentandi personas idoneas tum ad episcopatum, tum ad alias dignitates et beneficia ecclesiae S. Salvatoris de Olinda, regibus Portugalliae concessit, 11 *a*; haud absimile, quoad ecclesiam S. Sebastiani in regno Brasiliae, eisdem regibus annuit, 15 *b*; aequale, quoad ecclesiam S. Ludovici de Maragnano, eisdem indulsit, 59 *b*; supradictum iuspatronatus ex dotatione et fundatione Portugalliae regibus competere declaravit, 60 *a*; idem ius in hospicio S. Gallae Livio duci Odeschalcho, eiusque successoribus reservavit, 676 *a* et *seq.*; praefatum sub nullâ derogatione comprehendere voluit, 678 *a* et *seq.*

L

- Lauretanae almae Domus confraternitas, *vide* Confraternitas.
- Lectoris titulo contenti Minores de Observantiâ doctores et magistri vocari desierunt, 226 *b* et *seq.*
- Legatum quoddam, Minoribus de Observantiâ olim adscriptum, ad Minores Reformatos minime pertinere declarat Pontifex, 39 *b* et *seq.*
- Leopoldus Romanorum rex in imperatorem electus instantissime commendat Sedi

- Apostolicae institutum clericorum saecularium in communi viventium, 241 *b*;
ad resistendum Turcarum subitae invasioni viribus impar reperiebatur, 568 *b*.
Litem inter principem Masserani et communitates loci episcopo Alexandrino com-
misit, 43 *b*.
Lites varias, inter archiepiscopum Mechliniensem et eius dioecesanos regulares exem-
ptos iampridem ortas, nonnullis editis ordinationibus componit Pontifex, 421 *b*
et *seq.*; lites in dioecesi Portugallensi censendas esse legitime contestatas per
negativam si rei contumaciter respondere recusaverint, statuit, 928 *b* et *seq.*
Livius Odeschalchii dux terrae Caere, et Innocentii X secundum carnem ex fratre
germano nepos, 671 *a*; donatarius universalis bonorum patrimonialium ad
eundem Innocentium XI uti personam privatam spectantium, 672 *a*; hospi-
tium S. Gallae pro pauperibus recipiendis erigi curat et dotat nec non eccle-
siam S. Gallae reaedificat, 672 *a* et *b*; illique iuspatronatus perpetuo reserva-
tur, itemque ius conceditur nominandi cappellanum pro ecclesia S. Gallae de
Urbe, 676 *a* et *seq.*
Loca montium. Pro locorum montium Romanae Curiae bono regimine varias provi-
siones Summorum Pontificum recenset Innocentius XI, 945 *a* et *seq.*; pro bono
pariter eorumdem locorum montium regimine provisiones nonnullas, ordina-
tiones et taxas thesaurarii confirmat, 947 *a* et *b*; quae per integrum referun-
tur, 948 *b* et *seq.*
Ludovici (S.) de Maragnano ecclesia parochialis a dioecesi Brasiliensi dismembra-
tur et in ecclesiam cathedralem erigitur, 57 *a* et *seq.*
Ludovicus rex christianissimus petit erigi archiepiscopatum Albiensem, 113 *a*.

M

- Magistri titulo deposito, Minores de Observantia lectores appellari voluerunt, 226 *b*
et *seq.*; quae ad magistros Ordinis Praedicatorum pertinent, *vid.* Praedicatores;
quod ad magistros Ordinis Eremitarum S. Augustini attinet, *vide* Eremitae
S. Augustini; quod ad magistros fratrum Redemptionis captivorum spectat, *vide*
Fratres Redemptionis captivorum.
Magnus magister hospitalis S. Ioannis Hierosolymitanorum, *vide* Hospitale.
Maragnano (de) ecclesia S. Ludovici in episcopalem erigitur, 57 *a* et *seq.*
Marcellus, archiepiscopus Chalcedonensis, est nuncius apostolicus in regni Portu-
galliae sub Innocentio XI, 20 *b*; ipsi committitur ut inhibitionem a Clemente X
inquisitoribus regni Portugalliae factum moderetur, 22 *b*; in eius manibus con-
signandi processus originales contra reos de iudaismo inquisitos, 175 *a*; ite-
rum, 406 *a* et *b*.
Maria Francisca Elisabetha Portugalliae regina petit institui festum B. M. de Monte
Carmelo, 167 *b*.
Maria Theresia Francorum regina, 29 *b*; ipsius pietas et zelus commendantur, 30 *b*.
Mariae (S.) in Porticu ecclesia de Urbe, olim erat diaconia cardinalitia, postea ob
translationem imaginis B. M. V. ad ecclesiam S. Mariae de Campitellis, sub deno-
minatione S. Gallae remansit, 669 *b*; destruitur et reaedificatur, 671 *a* et *seq.*

- Mariae (S.) de Campitellis ecclesia, *vide* S. Mariae in Porticu.
- Masserani principem inter et vassallos suos causa committitur episcopo Alexandrino provinciae Mediolanensis, 43 *b*; Masserani terra est feudum Sedis Apostolicae, 665 *a*; ipsius alienatio, inconsultâ Sede Apostolica facta, irritatur, 665 *a* et *seq.*
- Maximilianus I Bavariae dux instantissime commendavit Sedi Apostolicae institutum clericorum saecularium in communi viventium, 241 *b*; item unionem monasteriorum et institutionem Congregationis Benedictino-Bavaricae fieri curat, 592 *a*.
- Mechliniensis archiepiscopus, *vide* Lites.
- Mechtilda a SS. Sacramento, monialis instituti Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, statuta condidit eiusdem instituti, 32 *a*.
- Melitenses. Ad Melitenses clericos Urbani VIII constitutionem, qua statuitur ut ordinati cum falsis vel sine dimissoriis fori privilegio gaudere nequeant, extendit Innocentius XI, 590 *a*; praedictum Breve circa Melitenses ad solos ordinatos cum falsis dimissoriis reformat, 637 *b*.
- Mensae episcopali ecclesiae S. Salvatoris de Olinda certum annum censum applicavit, 11 *a*; ecclesiae S. Sebastiani in regno Brasiliae certam annum dotem attribuit, 15 *b*; ecclesiae S. Ludovici de Maragnano definitos annuos redditus appropriavit, 59 *b*; ecclesiae Bituricensi annum summam quindecim milium librarum ex decimis ecclesiae Albiensis assignavit, 113 *b*.
- Messerani feudum, *vide* Masserani.
- Michaëlis de Molinos propositiones et libri omnes ac manuscripta damnantur a Pontifice, 775 *a* et *seq.*
- Minores fratres S. Francisci. Ipsorum ecclesiis generatim in quibusdam festis indulgentiam plenariam perpetuam concessit Innocentius XI, 264 *a* et *b*.
- Minores Cappuccini. Ipsis novum Maioricae erigendi domicilium facultatem concedit Pontifex, 1 *b* et *seq.*; eisdem provinciam utramque Bononiae et Marchiae in duas dividendi facultatem indulsit, 61 *a* et *seq.*; praedictis custodiam Navarrae et Cantabriae in novam provinciam erexit, 138 *b* et *seq.*; Minorum Cappuccinorum provinciis octo Germaniae in capitulis generalibus ius suffragiorum pariformiter cum aliis indulsit, 139 *b* et *seq.*; praefatis provinciam comitatus Burgundiae uniendi Lugdunensi, huius autem nonnullis coenobiis cum custodia Campaniae coniunctis, eandem custodiam in provinciam erigendi facultatem tribuit, 142 *a* et *seq.*; eisdem indulgentiam diei 11 augusti applicandi annibus defunctorum per modum suffragii facultatem concessit, 930 *a*.
- Minores Conventuales. Conventiones quaedam inter ipsos et Minores de Observantia ita circa primum in processionibus aliisque functionibus civitatis Aversanensis confirmantur, 527 *b* et *seq.*; item conventiones aliae inter ipsos et Minores Observantes ita circa primum in processionibus aliisque functionibus civitatis Iserniensis, 588 *b* et *seq.*; praedictorum collegialibus omnibus collegiales S. Bonaventurae praeferrî debent, 927 *b*.
- Minores Discalceati, seu Strictioris Observantiae. Ipsis novi coenobii erectionem concedit Pontifex in civitate Malacitanâ, huiusque executionem episcopo Malacitano committit, 100 *b* et *seq.*; pro eisdem provinciae S. Iosephi Brevia duo Urbani VIII, in eorum gratiam adversus fratres aliarum provinciarum ad curiam

Madriti accedentes emanata, confirmantur et innovantur, 184 *b* et *seq.*; praefatis provinciae Neapolitanae S. Petri de Alcantara quot peculiare gratias indulserint Summi Pontificis refert unâ cum litteris concessionum, 192 *a* et *b*; provinciae Neapolitanae iura et privilegia omnia aliarum provinciarum concessa, 192 *a* et *seq.*; provinciae praefatae ortus et progressus cum suis statutis referuntur, 228 *b*; praedictis provinciarum Hispaniae, ut in provinciâ regni Neapolis eiusdem Ordinis locum possent habere, 229 *b*; eisdem dietae provinciae Neapolitanae, ut in omnibus Clementis X litteras pro dietâ provinciâ editas observarent, *ibid.*; praefatis saepedictae provinciae Neapolitanae decretum quoddam cardinalis protectoris, ne contra statuta Sedis Apostolicae quidquam attentaretur, ipsâ prius non auditâ, confirmatur, 257 *a* et *seq.*; item decreta quaedam capitulorum provincialium provinciae S. Petri de Alcantara in Hispania quae Congregatio episcoporum et regularium approbaverat et cardinalis Ordinis protector executioni mandari iusserat, 270 *a* et *seq.*

Minores de Observantiâ. Ipsis assensum denegantibus, Cappuccini coenobium Maioricae extruere nequeunt, 1 *b* et *seq.*; ad ipsos dumtaxat, et non ad Reformatos vel Recollectos, pertinere legatum quoddam Arelatense declarat Pontifex, 39 *b* et *seq.*; eisdem in provinciis Indiarum Occidentalium alternativa electionum per decretum ministri generalis et commissarii Indiarum stabilita confirmatur, 44 *b* et *seq.*; praecedentia supra Cappuccinos in processibus ex decreto Congregationis Rituum ipsis confirmatur, 141 *b*; item protestatio circa regulae executionem pluries sed novissime in Vallisoletano generali capitulo emissa, 214 *b* et *seq.*; Minorum eorundem regulas et praecepta nonnulla refert, et singulos, additis declarationibus, ad illorum observantiam teneri declarat, *ibid.*; eisdem ordinationes quasdam motu proprio iniungit observandas in receptione ad habitum et professionem, 216 *a*; qui eligi nequeant in superiores, praescribit, *ibid.*; administrationem bonorum et reddituum prohibet, 216 *b*; statuta quaedam in capitulo generali edita et a Sanctâ Sede prius ad examen revocata, confirmantur, utpote Ordini conducibilia, 218 *a* et *seq.*; simul ac a Conventualibus separati fuere, doctores et magistri vocari desierunt, et lectorum tantum titulo contenti fuerunt, 226 *b*; eorundem lectoribus iubilatis privilegia omnia doctorum et magistrorum, non immutatis propriis, concessa, 227 *a*; eisdem decretum quoddam cardinalis protectoris circa abrogationem commissariorum generalium pro provinciis ipsorum S. Thomae Apostoli et Matris Dei in Indiis Orientalibus, confirmatur, 433 *b*; item decretum ministri generalis circa abrogationem commissariorum europaeorum et iudices appellationum pro eorundem provinciis S. Antonii et Conceptionis B. M. V. in Brasiliâ, 491 *b* et *seq.*; item decretum Congregationis episcoporum et regularium approbans alternativam inter Hispanos et Criollos in Indiis Occidentalibus, 505 *a* et *seq.*; item litterae quaedam patentes ministri generalis et decretum cardinalis protectoris circa executionem praedictae alternativae confirmantur, 517 *a* et *seq.*; item decretum Congregationis Concilii, quo iniungitur Ordinario regni Peruviani conservatio decreti Concilii Tridentini de regularibus reclamantibus adversus eorum professionem elapso quinquennio, 522 *a* et *seq.*; pro praedictis provinciarum Belgicarum, mandatam est ut circa erectionem novorum conventuum

in Belgio servaretur constitutio Clementis VIII, 523 *b*; inter Minores de Observantiâ et Conventuales conventiones initae circa primatum in processionibus aliisque functionibus civitatis Aversanensis extant confirmatae, 527 *b* et *seq.*; in provinciâ S. Iacobi in Hispaniâ alternativa electionum reformatur, 581 *b*; praefatis Minoribus de Observantiâ in Terrae Sanctae locis degentibus indulgentia plenaria in articulo mortis conceditur, 588 *b*; inter Minores praedictos et Conventuales conventiones aliae initae circa primatum in processionibus, aliisque functionibus civitatis Iserniensis, 609 *b*; ipsos concedere debere Praedicatoribus in processionibus in provinciâ Quitensi statuitur, 625 *b* et *seq.*; eisdem decretum quoddam Congregationis episcoporum et regularium, quo superioribus iniungitur ne permittant saeculares ingredi septa coenobii cum sclopiis aut armis, vel ibi ludere, aut morari ultra tres dies, confirmatur, 633 *a* et *b*; praefatis statuta quaedam capituli generalis circa elemosynas praedicatorum et bibliothecas communes relata confirmat Pontifex, necnon Pii V constitutionem eadem super re innovat, 634 *b*; item statutum capituli generalis circa lectores inter patres provinciae connumerandos, 668 *a* et *seq.*; eisdem antiquitas tradita fuisse custodienda Loca sancta Palaestinae docet, 682 *a* et *b*; iterumque ipsis post quartum saeculum a Turcis eiectis post recuperationem S. Locorum, eadem Loca sancta Palaestinae, uti ante expulsionem, custodienda tradit, 683 *a* et *b*; praefatis Minoribus de Observantiâ, docentibus doctrinam christianam, indulgentias perpetuas concessit, 684 *b* et *seq.*; decreta nonnulla Congregationum episcoporum et regularium necnon immunitatis pro exemptione syndicatorum Ordinis sancti Francisci de Observantia a foro saeculari, confirmantur, 686 *a* et *seq.*; item decreta quaedam ministri generalis pro missionariis Ordinis sancti Francisci de Observantia eorumque seminariis in Hispania et Indiis Occidentalibus erigendis, 690 *b* et *seq.*; praefatis privilegia omnia et indulgentiae Ordinibus sancti Francisci de Observantia et aliis utriusque sexus personis aliis concessa confirmantur, 709 *b*; item seminaria pro missionariis S. Francisci de Observantia in Hispania et Indiis Occidentalibus erecta, cum facultate erigendi alia seminaria pro missionariis praedictis, necnon statuta quaedam ministri generalis pro dictorum seminariorum regimine, 712 *b* et *seq.*; ut indulgentia plenaria perpetua, ipsorum ecclesiis die 11 augusti concessa, applicari possit per modum suffragii, concedit Pontifex, 725 *b*; pro praedictis, ut executioni mandaretur alternativa in electione commissarii generalis cismontani inter eosdem Minores de Observantia et Reformatos statuit, 916 *b* et *seq.*; Minorum eorumdem coenobia quaedam, paulo ante a provinciis Venetâ et Bononiensi segregata et Mediolanensi aggregata, in pristinum statum reducuntur, 921 *b* et *seq.*

Minores Recollecti in Hispaniâ. Decretum quoddam Congregationis episcoporum et regularium super electione praecipuorum officialium confirmavit Innocentius XI, 630 *a* et *b*.

Minores Reformati. Pro conventu loci de Binasco decretum Congregationis Concilii super delatione cadaverum ad eorum ecclesias, 23 *a* et *b*; ad Minores praefatos nullo pacto pertinere legatum Arelatense Minoribus de Observantia relictum, declaratur, 39 *b* et *seq.*; decretum cardinalis protectoris, quo certus conventus assignatur commissario Terrae sanctae Ordinis Minorum vel Reformatorum vel

de Observantia Neapoli degenti, confirmatur, 99 *b* et *seq.*; praedictis, ut indulgentiam plenariam perpetuam ipsorum ecclesiis die secunda augusti concessam possent applicare ad modum suffragii, conceditur, 725 *b*; praefatis, ut exequutioni mandaretur alternativa in electione commissarii generalis cismontani inter eosdem Reformatos et Minores Observantes, statuatur, 916 *b* et *seq.*

Minores Tertii Ordinis. Illis provinciae Siciliae decretum cardinalis protectoris eiusdem Ordinis, scilicet ne conversi clericos unquam praecederent, confirmatur, 178 *b*; eorundem provinciae Franciae oblati post decennium a professione iura omnia antiquorum fratrum laicorum Congregationis Gallicanae conceduntur, 414 *a* et *seq.*; ut circa Minorum praedictorum praefatos oblatos exequutioni mandetur in provinciâ Lugdunensi Breve Clementis X, 585 *b*; Minoribus praefatis statutum quoddam capituli provincialis, quò praescribitur quid agendum in morte provincialis et vacatione definitoriatus, confirmatur, 586 *b*; item decretum Congregationis episcoporum et regularium super exequutione constitutionum sui Ordinis quoad fratres laicos et oblatos provinciae Franciae, 786 *a* et *seq.*

Missae sanctorum, *vide* Festa; *item vide Sanctos sub proprio quemque nomine.*

Missale fratrum Praedicatorum, *vide* Praedicatores.

Missas defunctorum minime celebrandas esse diebus duplicibus atque impeditis; sed eis aequivalere missas de festo loco illarum in altaribus privilegiatis celebrandas, 914 *b* et *seq.*

Missionariis septem apud Sinas ex Societate Iesu, ut ad Urbem accederent, nec interim munus aliquod exercerent, sub certis poenis praecipit Pontifex, 116 *b* et *seq.*; omnes teneri praestare iuramentum in manibus suorum superiorum et vicariorum apostolicorum, sub certis poenis statuit, 118 *a*; omnibus quamdam iuramenti formulam, quam praestare debeant, praescripsit, 121 *b* et *seq.*; decreta quaedam ministri generalis Ordinis sancti Francisci de Observantia pro missionariis sui Ordinis, eorumque seminariis in Hispania et Indiis Occidentalibus erigendis, extant confirmata, 690 *b* et *seq.*; seminaria pro missionariis eisdem erecta in Hispania et Indiis Occidentalibus confirmavit, unâ cum facultate erigendi alia seminaria, itemque statuta quaedam ministri generalis Ordinis sancti Francisci de Observantia pro dictorum seminariorum regimine, ut missionarii suum explerent officium, 712 *b*, 724 *a*.

Missionis Congregatio *vide* Presbyterorum Missionis Congregatio.

Monachi Ordinis S. Benedicti; ipsis indulgentia plenaria perpetua in festo sancti Benedicti olim concessa, translato festo, transferri etiam ut posset, conceditur, 209 *b* et *seq.*; eiusdem Ordinis monachis monasterii sancti Zoili de Corion Palentinae dioecesis indulgentiam plenariam perpetuam in festis Ss. Zoili et Felicis concessit Pontifex, 427 *b*.

— Ordinis sancti Benedicti Congregationem Bavaricam sub titulo Angelorum Custodem erexit ad instar alterius Helveticae, 591 *a* et *seq.*; Congregationis praedictae monachos a iurisdictione Ordinariorum exemit, 592 *b*; eidem Congregationi facultatem aggregandi alia monasteria et condendi constitutiones tribuit, *ibid.*; eorundem constitutiones nonnullas, iuxta facultatem eis concessam in capitulo generali editas, refert, 638 *b* et *seq.*; relatas constitu-

tiones confirmat, 662 *a*; item decretum quoddam Congregationis episcoporum et regularium circa electiones abbatum, 663 *a* et *seq.*; item decretum congregationis particularis, quo resolvuntur nonnulla dubia circa constitutiones ipsorum, 726 *a* et *seq.*; praefatae Congregationi privilegia omnia et indulgentiae Congregationis Helveticae communicantur, 919 *b* et *seq.*

- Ordinis S. Benedicti Caelestinorum Congregatio, 415 *a*; ipsorum ecclesiis indulgentiam plenariam perpetuam in festo S. Petri Caelestini concedit Pontifex, *ibid.*
- Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis capitulum generale singulis annis, ex constitutionibus Congregationis celebrari olim consuevisse, postea, ex decreto eiusdem generalis capituli a Clemente X confirmato, altero quoque anno, tandem quolibet dumtaxat triennio celebrandum esse statuitur, 265 *a* et *seq.*; declarationes nonnullas ad regulam et constitutiones pro felici eiusdem Congregationis gubernio confirmat Pontifex, 275 *b* et *seq.*; praelatis omnibus, pro unâ tantum vice, ob immutatum capituli tempus, administrationem extendit, 385 *a*; officium procuratoris generalis Congregationis praedictae, si quandoque extra tempus capituli generalis vacaret, abbati S. Pauli extra Urbem committit, 385 *b*; monachis eiusdem Congregationis Cassinensis decretum Congregationis episcoporum et regularium super subiectione collegiatae S. Germani ecclesiae abbatali Montis Cassini, confirmatur, 728 *b* et *seq.*; pro eisdem collegium studiorum in monasterio S. Pauli extra moenia Urbis, conditis pro eo nonnullis legibus, motuproprio erexit Pontifex, 730 *a* et *seq.*
- Ordinis S. Benedicti Congregationis Hispaniarum constitutiones quasdam ex antiquis immutatas, aliasque de novo confectas, recenset, 38 *b* et *seq.*
- Ordinis S. Benedicti Congregationis Silvestrinorum constitutiones et declarationes nonnullas refert, 436 *b* et *seq.*; et confirmat, 439 *b*.
- Ordinis S. Benedicti Congregationi Suevicae privilegia omnia spiritualia tantum monachorum ceterarum Congregationum indulsit, 506 *b* et *seq.*

Monachis Ordinis Carthusiensis decretum capituli generalis, quod nemo in quibusdam casibus uteretur privilegiis aliorum regularium sine consensu reverendi patris aut capituli generalis, confirmatur, 426 *a* et *b*; item decretum Congregationis Rituum, quo declaravit licere patribus Carthusiae Papiensis facere processionem in festivitate Corporis Christi apertis ianuis intra claustra, 429 *b*; priori generali praedicti Ordinis facultas conceditur absolvendi in foro conscientiae suos monachos a casibus reservatis in Bullâ *Coenae Domini* quoque contentis, 773 *b* et *seq.*; Monachorum praefatorum nova collectio statutorum in tres partes divisa, cum ordinationibus capitulorum generalium et notis marginalibus refertur, 788 *b* et *seq.*; et confirmatur cum clausulâ quod notae marginales nullam vim legis habeant, 913 *b*.

Monachis Ordinis Cisterciensis decretum capituli generalis circa reformationem monachorum et monialium Poloniae, Prussiae et Lituaniae, 611 *b*; in gratiam monachorum eorumdem nonnulla dubia circa modum celebrandi capitula generalia Ordinis Cisterciensis resoluta extant, 631 *b* et *seq.*

Monachis Ordinis Cisterciensis, Congregationis Fuliensis ad aliam religionem transire sine superiorum licentiâ post Clementem VIII et Paulum V iterum prohibuit Innocentius XI, 699 *b* et *seq.*

- Moniales Montis Calvariae nuncupatae Ordinis S. Benedicti, 32 *b*.
- Monialibus conversis S. Francisci de Observantiâ ultramontanâ a cardinali Cybo Serraphici Ordinis protectore velum nigrum et quaecumque vocem in electionibus interdicta fuisse, 395 *b*; eâ de re decretum cardinalis eiusdem refertur, 396 *a*; et confirmatur, 396 *b*.
- Monialium Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti originem refert, 29 *b*; sub dictâ denominatione institutum approbat et confirmat, 30 *b* et *seq.*; earundem monasteria, personas et bona ab Ordinariorum iurisdictione eximit, *ibid.*
- Monialium Recollectarum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum in Hispaniâ constitutiones nonnullas pro felici earundem regimine collectas recenset et confirmat, 616 *a* et *seq.*
- Musicales libros ex archivio cappellae pontificiae extrahi sub poenâ excommunicationis prohibuit, 772 *b* et *seq.*

N

- Nicolaus card. Acciaiulus Minorum Capuccinorum protector, 61 *a*.
- Nicolaus Oliva, episcopus Cortonensis, olim prior generalis eremitarum S. Augustini, 73 *a* et *seq.*; 149 *b*.
- Nuncius apostolicus in Portugalliae regno sub Innocentio XI extitit Marcellus archiepiscopus Chalcedonensis, 20 *b*; eidem committitur ut inhibitionem a Clemente X inquisitoribus regni Portugalliae factam in causâ cuiusdam recursus moderaretur, 22 *b*; in Hispaniae regno sub Innocentio XI extitit Savus archiepiscopus Caesariensis, 131 *b*; quaedam acta consilii regis Castellae contra nuncium apostolicum Hispaniarum, quod praesidisset cuidam clericorum regularium Minorum capitulo, irrita declaratur, 132 *a*; Alexander, episcopus Foroliviensis, nuncius Apostolicae Sedis cum potestate legati de latere per Germaniam, indulgentias quasdam concessit confraternitati SS. Rosarii, 182 *a*; nuncii apostolici apud Helvetios auctoritas extenditur, 726 *a* et *seq.*

O

- Observantes, *vide* Minores de Observantiâ.
- Odescalchi Benedictus, *vide* Innocentius XI.
- Odeschalchi Livius, *vide* Livius.
- Odeschalchus Thomas, *vide* Thomas.
- Officia Sanctorum, *vide* Festa; *item vide Sanctos sub proprio quemque nomine.*
- Officia vacabilia vicecancellario qui Pontifices olim concesserint, 230 *b* et *seq.*, quae et quot fuerint praedicta officia, recenset, *ibid.*; officiorum vacabilium praedictorum concessionem, vicecancellario factam, revocavit, eaque Camerae Apostolicae restituit, *ibid.*
- Officium S. Inquisitionis, *vide* Inquisitio.
- Olinda (de) oppidum Brasiliensis dioecesis in civitatem erigitur, ipsiusque ecclesia parochialis in cathedralem, 9 *a* et *seq.*
- Oratio mentalis, *vide* Indulgentiae.

Ordines religiosi, *vide* Fratres, *vel* Monachi, *vel* Clerici, *vel* Canonici, *vel* Eremitae, *vel* singulorum titulos, etc.

Ottobonus presbyter cardinalis, Ordinis B. M. de Mercede protector, 269 a.

P

Palutius tituli SS. XII Apostolorum presbyter cardinalis de Alteriis, Ordinis eremitarum S. Agustini protector, 168 b; ipsius decretum refertur et confirmatur, 169 a et b, item Ordinis Praedicatorum protector, 210 b et seq.; item Carmelitarum, 751 a.

Parochorum iura in transitu per eorum parochias defunctorum qui ad ecclesias regularium deferuntur, 23 b.

Patrocinii B. M. V. festum, 173 a et seq.

Patronum et protectorem Hispaniarum S. Iosephum rex catholicus delegit, 170 b; eius electio approbatur, et patrono electo praerogativae omnes ceteris regnorum protectoribus competentes decernuntur, 171 a; indulgentia insuper plenaria patroni ecclesias in eius festo visitantibus conceduntur, *ibid.*; patronum regionis Cantabriae S. Ignatium de Loyola electum, et a Congregatione Rituum per decretum approbatum, confirmavit Pontifex, 428 b.

Pauli (S.) primi eremiteae Ordo, 19 a; statuta quaedam ipsius confirmantur, 19 b.

Pensiones ultra medietatem transferendi facultatem revocavit Urbanus VIII, eamque revocationem confirmavit et clarius explicavit Innocentius XI, 78 a et seq.

Petri (S.) Caelestini dies festus, 415 b.

Petri (B.) Armengol martyris officium unâ cum missâ sub ritu duplici secundae classis recitari concessit Pontifex, 756 b.

Petri (S.) de Urbe capitulum, 82 a; ipsius decretum capitulare circa collationem beneficiorum abbatiae S. Rufilli, 82 b; confirmatur, 83 a.

Petrus regnorum Portugalliae et Algarbiorum princeps, 6 b, 8 b, 13 a, 57 b; ipsius laudes enarrantur, *ibid.*; novas ecclesias cathedrales origi petit et curat, *ibid.*

Petrus Marinus Sormanus a Mediolano, minister generalis Ordinis S. Francisci, 492 a; 505 b, 517 b, 583 b et seq., 690 b, 713 a.

Praedicatorum Ordo. Magistros, qui nimium excreverant, ad numerum in capitulis generalibus definitum reduxit Pontifex, 62 b et seq.; magistris generalibus, ne supra numerum praescriptum, magisterii gradum cuiquam conferrent, interdicitur, 63 b; eorumdem speciales gratiae, quibusdam fratribus contra constitutiones Ordinis concessae, revocantur, *ibid.*; superioribus Portugalliae provinciae facultas amovendi ex conventibus religiosos conventualitatibus munitos, a Congregatione episcoporum et regularium cis facta, confirmatur, 68 b et seq.; magistro generali, vel eius vicario generali, confraternitatum SS. Rosarii ubivis gentium erigendarum facultas conceditur, 205 b; ordinationes quaedam Ordini perutiles ab ipso Pontifice emanatae, 211 b, innovantur et confirmantur, 212 a et seq.; rectori collegii fratrum Praedicatorum in Quitensi provinciâ gradus scholasticos in nonnullis disciplinis publice conferendi, donec ibi universitas regia erigetur, facultas conceditur, 393 b et seq.; universitatibus S. Fidei et B. Ferdinandi Ordinis Praedicatorum in provinciâ Quitensi conceduntur privilegia univer-

- sitatis S. Thomae universitatis Monilae, 627 *b* et *seq.*; Praedicatores nonnisi unâ campanâ in Ordinis primordio, ut per quamdam Ordinis constitutionem cantum erat, uti consuevisse docet, 614 *b*; Praedicatoribus facultas habendi plures campanas in eorum coenobiis conceditur, 615 *a*; provinciae Quitensis decretum quoddam Congregationis Rituum de primatu in functionibus et iure processionalis peragendae, pro eis contra Minores de Observantiâ emanatum, confirmatur, 625 *b*; resolutiones Congregationis Rituum circa novam impressionem missalis ad usum fratrum Praedicatorum confirmantur, 918 *a* et *seq.*
- Praedicatorum Strictioris Observantiae renunciationem quaedam circa locum provincialium, in capitulo provinciali S. Ludovici in Gallia facta improbat, 487 *a*.
- Praescriptio centennaria, *vide* Canonici regulares Congregationis S. Iohannis Evangelistae.
- Presbyteri S. Iosephi *vide* Congregatio presbyterorum S. Iosephi.
- Presbyterorum Missionis Congregatio, 177 *a*; ipsius superiori generali, ut egressis ex Congregatione, et subinde ad illam redeuntibus, probationis novae tempus remittere, necnon iura et privilegia restituere queat, concedit Pontifex, 177 *b*.
- Presbyterorum saecularium Congregationis B. M. V. Assumptae civitatis Portugalensis erectio confirmatur, eique privilegia et indulgentiae concessa, 495 *a* et *seq.*
- Processiones publicae quae fiunt a regularibus, 422 *a*; quid in ipsis servandum, *ibid.*; non possint fieri extra claustra nisi duabus tantum vicibus in anno sine licentiâ episcopi, *ibid.*; declaratur licere monachis Carthusiensibus Papiae facere processionem in festivitate Corporis Christi apertis ianuis intra claustra, 429 *b*, 430 *a*.
- Propositiones nonnullas theologicas, scandalosas et in praxi perniciosas, discussas prius in Congregatione Inquisitionis, declarat Innocentius XI, 145 *a* et *seq.*; Michaëlis de Molinos propositiones unâ cum eius libris et manuscriptis damnatae extant, 775 *b* et *seq.*
- Provinciarum divisio in Ordinibus et Congregationibus religiosis fieri nequit sine speciali indulto Sedis Apostolicae, 61 *a*.

R

- Raymundi (S.) de Pennafort officium cum missâ sub ritu duplici secundae classis cum octavâ recitari permisit Pontifex, 755 *a* et *b*.
- Raymundus, tituli S. Mariae Novae presbyter cardinalis, per Germaniam Apostolicae Sedis legatus, indulgentias quasdam concessit confraternitati SS. Rosarii, 182 *b*.
- Reformatio tribunalium Urbis *vide* Tribunales.
- Regulares exemptos diocesis Mechliniensis inter et loci Ordinarium varias ortas lites, quibusdam editis ordinationibus, componit Pontifex, 421 *b*; Regulares exempti non debent episcopo, in cuius diocesi sunt, profiteri obedientiam cum iuramento fidelitatis, 422 *a*; quid observare debeant in publicis processionibus et SS. Sacramenti expositionibus, 422 *a* et *b*.
- Regulares reclamantes contra eorum professionem elapso quinquennio non sunt audiendi, 522 *a* et *b*.
- Rochi (S.) hospitale. *vide* Hospitale S. Rochi.

S

- Sacramentum Eucharistiae peculiari devotione semper Galliam coluisse testatur, 29 *b* et *seq.*; manus sacrilegas iniicientes, veluti qui hostiam consecratam surripuerint, certis poenis subiecit Pontifex, 41 *b*; sacramentum praedictum ad infirmos delatum comitantibus indulgentias concessit, 104 *b*; perpetuae adorationi SS. Sacramenti addictae moniales, *vide* Moniales.
- Salvatoris (S.) ecclesia, Brasiliensis dioecesis, in metropolitanam erigitur, 5 *b* et *seq.*
- Sanctorum canonizatio. Quid in huiusmodi causis servandum sit, 123 *a* et *seq.*
- Savus archiepiscopus Caesariensis apud Hispaniarum regem nuncius apostolicus, 131 *b*.
- Sebastiani (S.) oppidum Brasiliensis dioecesis in civitatem erigitur, eiusque ecclesia in cathedralem, 12 *b* et *seq.*
- Secretarii apostolici, *vide* Collegium secretariorum apostolicorum.
- Sepultura, *vide* Carmelitae Discalceati, *item vide* Minores Reformati.
- Silvestrini, *vide* Monachi Congregationis Silvestrinorum.
- Societas Iesu, *vide* Missionarii.
- Sublacensis abbatia, *vide* Abbas commendatarius Sublacensis.
- Successiones ab intestato agnatis masculis, exclusis feminis aliisque per eas cognatis, intra certos respective gradus, in toto Statu Ecclesiastico deferri mandat, 273 *a* et *b*; quid autem hac in re servari debeat, 274 *a* et *b*.
- Syndici Ordinis sancti Francisci de Observantiâ a Romanis Pontificibus instituti sunt, et unicuique coenobio dicti Ordinis unus assignatus, 686 *a* et *b*; syndicus dicti Ordinis a Clemente VII exemptus fuit a foro saeculari, *ibid.*; pro syndici eiusdem a foro saeculari exemptione decreta nonnulla Congregationum episcoporum et regularium necnon Immunitatis, ut exequutioni mandaretur constitutio Clementis VII, emanarunt, quae confirmantur, 687 *b*.

T

- Taxam fori ecclesiastici approbat Pontifex, 105 *b* et *seq.*
- Taxae thesaurarii pro bono locorum montium regimine, *vide* Loca Montium.
- Terrae sanctae locis privilegia omnia, indulgentias et gratias quascumque aliâs concessas confirmat Pontifex, 588 *b*; *vide* Minores de Observantiâ.
- Tertiarii B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum, 268 *b*; ipsis habitum concedendi facultas non potest a superioribus alicui delegari, *ibid.*; ipsis intra claustra viventibus indulgentias omnes, quibus gaudent fratres eiusdem Ordinis, concessit Pontifex, 400 *b* et *seq.*; tertiariis memorati Ordinis, extra claustra viventibus, indulgentias confraternitatum eiusdem Ordinis decrevit, 401 *b* et *seq.*
- Tertii Ordinis S. Francisci laici ne praecedant clericos, 178 *b* et *seq.*; fratres oblati seu servientes Congregationis Gallicanae possint admitti ad statum laicalem, 585 *b*, 586 *a*; quid servandum in morte ministri provincialis, 587 *a* et *seq.*; iterum, 786 *a* et *b*, *vide* Minores Tertii Ordinis.
- Thesaurarii ordinationes pro bono locorum montium regimine, *vide* Loca montium.

Thomas Odescalchus, Innocentii XI intimus cubicularius, 670 *b*, et secretus eleemosynarius, 672 *b*; ex pecuniis Innocentii XI, dum cardinalatus honore fungebatur, emit domum regularem annexam ecclesiae S. Mariae de Campitellis ad pium opus excipiendi pauperes mendicos de Urbe, 671 *a*.

Thurribius (S.) Beatorum catalogo adscribitur, 190 *b* et *seq.*; ipsius festum in quibusdam locis celebrari permittitur, *ibid.*

Translatio pensionum, *vide* Pensiones.

Tribunales. Pro tribunalium reformatione decreta quaedam Congregationis huiusmodi negotio deputatae motu proprio confirmat et extendit Pontifex, 932 *b* et *seq.*

Turcarum tyrannus Varadino, Neuselio et Cameniccio munitissimis Hungariae et Podoliae arcibus expugnatis, et Cretae regno subacto, Hungariam et Austriam invasit, et Viennam arctissimâ obsidione aggressus est, 508 *b*.

U

Universitas Candelariorum de Urbe, 670 *a* et *b*.

Universitas exonerantium ligna ad Ripettam de Urbe, *vide* Hospitale S. Rochi.

Universitates publicae studii generalis. In universitatem publicam studii generalis academia S. Thomae Ordinis Praedicatorum civitatis Monilae in insulis Philippinis erecta est, 397 *b* et *seq.*; universitatis oppidi Zamoski Chelmensis dioecesis in regno Poloniae erectio et privilegia, confirmantur, 525 *a* et *seq.*; universitatibus civitatis S. Fidei in regno Granatensi et B. Ferdinandi civitatis Quitensis, Ordinis Praedicatorum, in Indiis Occidentalibus, privilegia communicantur, 627 *b* et *seq.*; universitatis studii generalis in civitate Guatimala in Indiis Occidentalibus erectio confirmatur cum privilegiis, 770 *a* et *b*.

V

Verissimus, archiepiscopus Bracarensis, inquisitor generalis in Portugalliae regno ab Innocentio XI constitutus, 22 *a*; ob inobedientiam praeceptis Pontificis coërcetur, 175 *a* et *seq.* iterum illi auctoritas restituitur, 402 *b* et *seq.*

Vicecancellario concessio quorundam officiorum vacabilium ad Cameram Apostolicam pertinentium facta revocatur, 230 *b* et *seq.*

INDEX INITIALIS.

A

Ad augendam fidelium religionem	263	Circumspecta Romani Pontificis	581
Admonet nos suscepti cura	491	Circumspecta Romani Pontificis	591
Ad pastorale fastigium	139	Circumspecta Sedis Apostolicae	78
Ad pastoralis dignitatis fastigium	493	Commissae nobis a Domino	416
Ad pastoralis dignitatis fastigium	669	Credita nobis divinitus apostolicae	241
Ad ea, per quae animarum	77	Cum ab ipso nostri pontificatus	508
Ad nostri apostolatus auditum	41	Cum aliàs felicitatis recordationis	759
Ad sacram beati Petri Sedem	7	Cum a primævâ institutione	264
Æquitatis et iustitiæ ratio	490	Cum felicitatis recordationis	487
Aliàs a nobis emanarunt litterae	926	Cum dudum felicitatis recordationis	95
Aliàs, cum dilecti filii Christiani	20	Cum dudum felicitatis recordationis	209
Aliàs emanavit a Congregatione	189	Cum dudum felicitatis recordationis	590
Aliàs emanavit a Congregatione	711	Cum hæc sancta Sedes Apostolica	116
Aliàs felicitatis recordationis	192	Cum in causa prætensæ	631
Aliàs felicitatis recordationis	228	Cum inter venerabilem fratrem	421
Aliàs felicitatis recordationis	725	Cum nobis innotuisset	423
Aliàs felicitatis recordationis	930	Cum nos aliàs confraternitati	930
Aliàs in causa iurisdictionis	728	Cum nos aliàs de his quæ Ordini	210
Aliàs, postquam felicitatis recordationis	637	Cum nos institutum	626
Aliàs, postquam felicitatis recordationis	914	Cum nos, per nostras	174
Aliàs pro parte dilecti filii	686	Cum nos nuper, supplicationibus	71
Aliàs pro parte dilecti filii	786	Cum nos, per quasdam nostras	384
Aliàs pro parte dilectorum filiorum	68	Cum recolendæ memoriæ	945
Apostolatus officium, quod	167	Cum, sicut accepimus, dilectus	664
		Cum, sicut accepimus, dudum	265
		Cum, sicut accepimus, in dicta	172
		Cum, sicut accepimus, inter	43
		Cum, sicut accepimus, sæpius	72
		Cum, sicut dilectus filius Iosephus	400
		Cum, sicut dilectus filius modernus	772
		Cum, sicut non sine gravi animi	131
		Cum, sicut pro parte carissimi	142

C

Cælestis pastor Christus dominus	775
Cælestium munerum thesauros	65
Cælestium munerum thesauros	84
Cælestium munerum thesauros	102

D

Decet Romanum Pontificem	932
Divinâ disponente clementiâ	230
Dudum felicis recordationis	184
Dudum felicis recordationis	257
Dudum felicis recordationis	267
Dudum felicis recordationis	585

E

Ecclesiae catholicae per universum.	690
Ecclesiae catholicae per universum.	712
Ecclesiae catholicae per universum.	735
Emanavit aliâs a Congregatione . .	633
Emanavit nuper a Congregatione . .	17
Emanavit nuper a Congregatione . .	420
Emanavit nuper a Congregatione . .	429
Emanavit nuper a Congregatione . .	238
Emanavit nuper a Congregatione . .	625
Emanavit nuper a Congregatione . .	630
Emanavit nuper a Congregatione . .	755
Emanavit nuper a Congregatione . .	927
Essendosi ricorso alla Santità	105
Ex commissae nobis divinitus	921
Ex debito pastoralis officii	433
Ex debito pastoralis officii	784
Exigit iniunctae nobis divinitus . . .	392
Eximia pietas in Deum	170
Eximiae et orthodoxae fidei	173
Ex iniuncto nobis divinitus	596
Ex iniuncto nobis divinitus	701
Exponi nobis nuper fecerunt	1
Exponi nobis nuper fecerunt	19
Exponi nobis nuper fecerunt	23
Exponi nobis nuper fecerunt	51
Exponi nobis nuper fecerunt	65
Exponi nobis nuper fecerunt	82
Exponi nobis nuper fecerunt	177
Exponi nobis nuper fecerunt	386
Exponi nobis nuper fecerunt	413
Exponi nobis nuper fecerunt	427
Exponi nobis nuper fecerunt	430
Exponi nobis nuper fecerunt	498
Exponi nobis nuper fecerunt	751
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	39

Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	49
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	84
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	85
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	100
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	134
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	143
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	180
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	182
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	226
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	232
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	258
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	260
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	390
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	425
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	487
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	505
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	517
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	523
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	527
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	586
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	594
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	609
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	611
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	614
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	627
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	634
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	668
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	682
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	699
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	708
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	709
Exponi nobis nuper fecit dilectus . .	918
Ex suprema militantis Ecclesiae . . .	769
Ex suprema apostolicae dignitatis . .	923

G

Grata familiaritatis obsequia	239
---------------------------------------	-----

I

Illius qui charitas est Deus	44
Iniunctae nobis divinitus apostolicae	445
Iniuncti nobis caelitus pastoralis . .	103
Iniuncti nobis divinitus pastoralis . .	61
Iniunctum nobis divinitus	787
Inscrutabili divinae sapientiae . . .	397

Inscrutabili divinae sapientiae . . .	730		
In suprema militantis Ecclesiae . . .	501		
In suprema Sedis apostolicae . . .	919		
In supremo militantis Ecclesiae . . .	62		
In supremo militantis Ecclesiae . . .	149		
In supremo militantis Ecclesiae . . .	440		
Inter gravissimas multiplicesque . . .	916		
Inter pastoralis officii curas	5		
L			
Laudemus viros gloriosos	490		
M			
Militantis Ecclesiae regimini	29		
Militantis Ecclesiae regimini	37		
Militantis Ecclesiae regimini	218		
Militantis Ecclesiae regimini	506		
Militantis Ecclesiae regimini	638		
Militantis Ecclesiae regimini	765		
Motu proprio, etc. Nos volentes . . .	24		
Motu proprio, etc. Nos volentes . . .	34		
N			
Nomine carissimi in Christo	688		
Nuper a Congregatione	141		
Nuper a Congregatione	428		
Nuper, ad supplicationem dilecti filii	756		
Nuper, ad tollendas in posterum . . .	168		
Nuper a particulari Congregatione . .	726		
Nuper, pro parte dilecti filii	3		
Nuper, pro parte dilecti filii	99		
Nuper, pro parte dilecti filii	178		
Nuper, pro parte dilecti filii	195		
Nuper, pro parte dilecti filii	268		
Nuper, pro parte dilecti filii	270		
Nuper, pro parte dilecti filii	395		
Nuper, pro parte dilecti filii Iosephi	401		
Nuper, pro parte dilecti filii	522		
Nuper, pro parte dilecti filii	526		
Nuper, pro parte dilecti filii	758		
Nuper, pro parte dilectorum	67		
Nuper, pro parte dilectorum	663		
		O	
		Onerosam curarum pontificiarum . . .	417
		Orthodoxorum regum de Ecclesiâ . . .	237
		P	
		Pastoralis officii debitum	272
		Pastoralis officii, quo catholicae . . .	393
		Pastoralis officii, quod auctore Deo . .	239
		Pastoralis officii, quod auctore Deo . .	436
		Pastoralis officii, quod auctore Deo . .	782
		Pietatis et christianae charitatis . . .	684
		Piis christifidelium votis	588
		Pro parte carissimi in Christo	73
		Pro parte dilectorum filiorum	207
		Prospero felicitique instituti	613
		Q	
		Quae a Romanis Pontificibus	525
		R	
		Romani Pontificis pastoralis	12
		Romanus Pontifex cui spiritualibus . .	208
		Romanus Pontifex ecclesiasticarum . . .	928
		Romanus Pontifex ex commissae	402
		Romanus Pontifex ex debito	88
		Romanus Pontifex omnium	52
		S	
		Sacrosancti apostolatus officium	138
		Sacrosancti apostolatus officium	275
		Sacrosancti apostolatus officium	530
		Sacrosancti apostolatus officium	616
		Sanctissimus dominus noster	123
		Sanctissimus dominus noster	145
		Sollicitudo pastoralis officii	214
		Sollicitudo pastoralis officii	680
		Super universas orbis ecclesias	57
		Supremi apostolatus officium	773
		T	
		Thriumphans Pastor aeternus, ...	411

INDEX RUBRICARUM

CONSTITUTIONUM

INNOCENTII PAPAE XI

AB ANNO PRIMO AD ANNUM DECIMUMTERTIUM ET ULTIMUM.

- I. Committitur Maioricensi episcopo, ut Maioricae, supplicante civitate, et omnibus religiosis Mendicantibus consentientibus, coenobium fratrum Capuccinorum apostolica auctoritate constituat, 1.
- II. Confirmatur decretum S. Congregationis episcoporum et regularium, quo statuitur fratres Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum provinciae Portugalliae gradum supernumerarii magistri apostolicis litteris concessum assequi non posse, nisi in examine idonei comprehentur, 3.
- III. Ecclesia cathedralis S. Salvatoris Brasiliensis, salvo iurepatronatus regio, in metropolitanam erigitur, 5.
- IV. Oppidum de Olinda a dioecesi urbis S. Salvatoris de Bahia dismembratur, et suis praescriptis limitibus civitas esse decernitur, eiusque ecclesia, Salvatori dicata, cathedralis constituitur, 7.
- V. Erigitur oppidum S. Sebastiani in regno Brasiliae in civitatem, eiusque ecclesia parochialis in cathedralem, 12.
- VI. Confirmatur decretum Congregationis Concilii, quo decernitur ad abbatem commendatarium pertinere approbare monachos pro audiendis confessionibus saecularium in ecclesiis monasteriorum S. Scholasticae et S. Specus Sublacensis, Ordinis S. Benedicti, nullius dioecesis, provinciae Romanae, 17.
- VII. Confirmatio quorundam statutorum pro Ordine S. Pauli primi eremite in regno Portugalliae etc., 19.
- VIII. Committitur nuncio Portugalliae moderatio inhibitionis factae inquisitoribus dicti regni Portugalliae in causa recursus Novorum Christianorum, 20.
- IX. Confirmatio decreti circa processionalem delationem cadaverum ad ecclesias regularium, 23.
- X. Gratiae et privilegia concessa conclavistis, 24.
- XI. Approbantur instituta, constitutiones et monasteria monialium sub denominatione Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti, quae iam in regnis Galliae sunt erecta, et in posterum erigentur, eademque subiiciuntur immediate sanctae Sedis Apostolicae protectioni, 29.

- XII. Conceduntur privilegia, exemptiones et indulta ab Innocentio XI dapiferis, qui in conclavi suae assumptionis S. R. E. cardinalibus inservierunt, 34.
- XIII. Confirmatur Breve Gregorii XV, iam ab Urbano VIII, Clemente XI et X confirmatum, quo concessa fuerunt hospitali B. Mariae Theutonicorum privilegia hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, 37.
- XIV. Declaratur ad fratres Minores Reformatos non pertinere legatum Arelatense fratribus Minoribus de Observantia adscriptum, 39.
- XV. Iustis poenis subiiciuntur utcumque surripientes, apud se retinentes et aliò transferentes hostiam vel particulam consecratam, 41.
- XVI. Committitur episcopo Alexandrino causa inter principem Messerani Sedis Apostolicæ feudatarium et communitates dicti loci Messerani, Crevacorii, etc., 43.
- XVII. Confirmatur decretum ministri generalis et commissarii Indiarum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia compromissariorum, quo stabilita fuit alternativa electionum in provinciis Indiarum Occidentalium, 44.
- XVIII. Permittitur prioribus localibus Congregationis eremitarum Camaldulensium Montiscoronae, ut, consentiente eremi capitulo, per se valeant sibi subditis eremitis dare licentiam pernoctandi extra cremos intra spatium quinquaginta milliarum, 49.
- XIX. Erigitur confraternitas almae Domus Lauretanae nationis Picenorum de Urbe in archiconfraternitatem, eique conceditur facultas ad se aggregandi alias eiusdem instituti confraternitates, nec non his impartendi suas indulgentias, 50.
- XX. Reducuntur ad antiquam formam immunitates seu franchitiae gabellarum in dohanâ Urbis, 52.
- XXI. Dismembratur oppidum S. Ludovici de Maragnano a dioecesi Brasiliensi, et civitas esse decernitur, eiusque ecclesia, Nostrae Dominae Victoriae dicata, cathedralis constituitur, 57.
- XXII. Permittitur cardinali protectori et ministro generali Ordinis Minorum sancti Francisci Cappuccinorum potestas dividendi binas Bononiae et Marchiae provincias in quatuor, ab eisque segregandi nonnulla, vel ad eas aggregandi quaedam contiguarum provinciarum coenobia, 60.
- XXIII. Reducuntur magistri aliive graduati Ordinis Praedicatorum ad numerum in suis capitulis generalibus definitum, et magistris generalibus interdicitur ne in posterum supernumerarios eligant, ab eisque speciale gratiae contra constitutionum et capitulorum generalium dispositiones concessae revocantur, 62.
- XXIV. Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus aliquam ex ecclesiis tam erectis quam erigendis Congregationis clericorum regularium Barnabitarum in festis Conversionis et Commemorationis S. Pauli apostoli, 65.
- XXV. Confirmatur statutum hominum artis exonerantium ligna ad ripam parvam Tyberis, quo assignatur hospitali S. Rochi unus iulius pro unaquaque navi lignis onerata, 65.
- XXVI. Conceduntur religiosis Insularum Philippinarum Ordinis Eremitarum sancti Augustini, qui in Romana vel Hispaniae Curia procuratoris officio per triennium functi sunt, omnia ex provincialium privilegia, 67.
- XXVII. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium,

- quo permissum fuit ut superiores Ordinis Praedicatorum Portugalliae provinciae possent remove ex conventibus religiosos conventualitatum indultis munitos, 68.
- XXVIII. Declaratur in Brevi, quo electus fuit prior provincialis Ordinis Carmelitarum in Sicilia, sub nomine *patrum provinciae aliorumque de eius gremio* venire dumtaxat patres definitorii, 71.
- XXIX. Indicitur capitularibus S. Joannis in Laterano de Urbe, sub poena excommunicationis latae sententiae Pontifici reservatae, silentium eorum quae in suis capitulis aguntur, 72.
- XXX. Confirmatur decretum prioris generalis Ordinis Eremitarum sancti Augustini, quo ipse moderatus fuit alternativam inter fratres in Hispania natos et alios *Criollos* dictos provinciae Quitensis in Indiis Occidentalibus, 73.
- XXXI. Conceduntur indulgentiae singulis utriusque sexus tam Ordinis quam confraternitatis habitus Servorum Beatae Mariae Virginis orationi mentali vacantibus, 77.
- XXXII. Confirmatur et moderatur Constitutio Urbani VIII circa translationem pensionum, 78.
- XXXIII. Confirmatur decretum capituli S. Petri de Urbe, quo adscripta fuere beneficia abbatiae S. Rufilli Forompompiliensis clericis idoneis ipsius dioecesis, 82.
- XXXIV. Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus aliquam ex ecclesiis tam canonicorum regularium quam monialium Ordinis S. Antonii Viennensis in festis sancti Antonii abbatis, sancti Augustini et sanctae Monicae, 84.
- XXXV. Transferitur indulgentia plenaria perpetua in alium diem pro ecclesiis fratrum et monialium Ordinis Eremitarum sancti Augustini in Etruria, 84.
- XXXVI. Habentur ratae et firmae electiones omnes, etiam dubiae, quae a fratribus eremitis sancti Augustini in capitulis provincialibus Indiarum fiunt, donec illuc pervenerit prioris vel vicarii generalis de iis contraria definitio, 85.
- XXXVII. Supprimitur collegium secretariorum apostolicorum a Callisto III aliisque Romanis Pontificibus institutum, 88.
- XXXVIII. Confirmantur confraternitates omnes sub titulo Nominis Dei in ecclesiis fratrum Ordinis Praedicatorum dumtaxat existentes, etsi de earum canonica erectione non constet, 95.
- XXXIX. Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo statutum fuit ut commissarius Terresanctae Ordinis Minorum sancti Francisci Neapoli degens, si fuerit de Observantia, in conventu S. Mariae Novae, minime vero in altero SS. Trinitatis Reformatorum commoretur, 99.
- XL. Committitur episcopo Malacitano erectio coenobii fratrum Minorum sancti Francisci Discalceatorum in civitate Malacae secundum constitutiones apostolicas facienda, 100.
- XLI. Conceditur indulgentia plenaria perpetua bis in anno, ac septem annorum et totidem quadragenarum in reliquis mensibus, etiam per modum suffragii applicanda, iis qui interfuerint orationi semel in mense pro moribundis in ecclesiis clericorum regularium Ministrantium Infirmis fieri solitae, 102.
- XLII. Confirmatur decretum Congregationis Indulgentiarum, quo confraternitates SS. Sacramenti fiunt participes

- indulgentiarum archiconfraternitatis eiusdem nominis in ecclesia S. Mariae super Minervam de Urbe institutae, et alia insuper indulgentia conceditur comitantibus idem Sacramentum ad infirmos pro viatico delatum, 103.
- XLIII. Tassa Innocenziana per il Foro ecclesiastico, ovvero dichiarazioni per li emolumenti che trarre si possono dalle cause e materie ecclesiastiche o spirituali, 105.
- XLIV. Dismembrantur ex archiepiscopatu Bituricensi sex ecclesiae, ex quibus novus constituitur archiepiscopatus Albiensis, 111.
- XLV. Praecipitur septem presbyteris Societatis Iesu missionariis apud Sinas ut accedant ad Urbem; et missionariis omnibus formula quaedam iuramenti, quod praestare debeant, praescribitur, 116.
- XLVI. Decreta S. Rituum Congregationis, de iis quae in causis beatificationum et canonizationum Sanctorum servanda sunt, approbantur, 123.
- XLVII. Declarantur irrita et nulla acta omnia consilii regii Castellae contra nuncium apostolicum Hispaniarum, qui praefuerat capitulo provinciali clericorum Regularium Minorum, 131.
- XLVIII. Confirmatur summarium indulgentiarum confraternitatibus in ecclesiis fratrum Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum sub eodem titulo erectis concessarum iam ante a sacra Congregatione recognitum et approbatum, 134.
- XLIX. Erigitur precibus regis Hispaniarum custodia Navarrae et Cantabriae Ordinis fratrum Cappuccinorum in novam provinciam, 138.
- L. Conceduntur octo provinciis Germaniae Ordinis Cappuccinorum vota omnia in capitulis generalibus, necnon facultas erigendi nova coenobia sine praevia Sanctae Sedis licentia, 139.
- LI. Confirmatur decretum S. Congregationis Rituum, cuius vigore in oppido de Nului, Ampuriensis dioecesis, fratres Minores Observantes praecedebant in processionibus Cappuccinorum, 141.
- LII. Conceditur fratribus Cappuccinis, ut provinciam comitatus Burgundiae unire queant Lugdunensi, et huius nonnulla coenobia coniungere cum custodia Campaniae, haecque in novam provinciam erigere, 142.
- LIII. Permittitur, ut in posterum nullus canonicus regularis Congregationis sancti Ioannis Evangelistae in regno Portugalliae votum habeat in capitulis generalibus aut expletum decennium ab emissâ professione, 143.
- LIV. Declarantur scandalosae et in praxi perniciosae plurimae propositiones in generali congregatione sanctae Romanae et universalis Inquisitionis habitâ in palatio apostolico Vaticano coram sanctissimo domino nostro domino Innocentio divinâ providentiâ Papa XI ac eminentissimis et reverendissimis dominis S. R. E. cardinalibus in tota republica christiana contra haeticam pravitatem generalibus inquisitoribus a S. Sede Apostolicâ specialiter deputatis, 145.
- LV. Confirmantur decreta omnia a magistro generali fratrum eremitarum Ordinis sancti Augustini pro pace servanda in provincia Quitensi edita, 149.
- LVI. Permittitur ut festum B. M. V. de Monte Carmelo cum officio et missa propria fratrum Carmelitarum celebretur ab omnibus in regnis et dominiis coronae Portugalliae subiectis, 167.
- LVII. Confirmatur decretum, quo specialis

- Congregatio segregavit quatuor coenobia a provinciâ Bavariae fratrum eremitarum sancti Augustini, 168.
- LVIII. Confirmatur regia electio sancti Iosephi in patronum et protectorem omnium regnorum et dominiorum regis catholici, et in eius festo indulgentia plenaria conceditur, 170.
- LIX. Confirmatur decretum definitorum Congregationis Camaldulensium de alternativa quatuor praecipuorum officiorum in quatuor eorum provinciis servanda, 172.
- LX. Extenditur festum Patrocinii B. M. Virginis ab Alexandro VII institutum in regnis Hispaniarum ad omnia dominia regis catholici, 173.
- LXI. Declaratur inquisitores Portugalliae incurrisse in suspensionem officiorum ob denegatam obedientiam praeepto Pontificis, 174.
- LXII. Permittitur superiori generali presbyterorum Congregationis Missionis facultas condonandi, ex assistentium consensu, novae probationis tempus, reddendique ius electionum et praerogativas redeuntibus ad Congregationem, 176.
- LXIII. Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo vetatur, sub excommunicationis poenâ, ne fratres laici Tertii Ordinis sancti Francisci in provincia Sicilliae praecedant clericos, etiam professione posteriores, 178.
- LXIV. Confirmantur confraternitates omnes sub titulo SS. Rosarii, tametsi de canonica aliquarum institutione non constet, nec eae unquam innovatae iuxta constitutionem Clementis VIII, vel contra formam in ea praescriptam erectae fuerint, 180.
- LXV. Permittitur ut quaedam indulgentiae a tribus Pontificibus et duobus legatis Sanctae Sedis confraternitatibus SS. Rosarii concessae describi possint in summario indulgentiarum dictarum confraternitatum, tametsi earum originales litterae non reperiantur, 181.
- LXVI. Confirmantur et innovantur duo Brevia Urbani VIII pro provincia S. Iosephi Ordinis Minorum Discalceatorum adversus fratres aliarum provinciarum ad curiam Madriti accedentes, 184.
- LXVII. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium, quo declaratum fuit fratres Discalceatos Ordinis S. Augustini non habere ius aggregandi ad confraternitatem Cincturatorum, posse tamen eos confraternitates Corrigiatorum erigere, 189.
- LXVIII. Adscribitur in albo Beatorum servus Dei Thurribius, archiepiscopus Limanus, 190.
- LXIX. Declaratur provinciam S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Minorum Discalceatorum frui debere omnibus iuribus et privilegiis aliarum eiusdem Ordinis provinciarum, 191.
- LXX. Confirmatur summarium indulgentiarum confraternitatum SS. Rosarii, quod prius a S. Congregatione recognitum et approbatum fuerat, 194.
- LXXI. Conceditur privilegium praescriptionis centenariae canonicis regulariis S. Iohannis Evangelistae in Lusitania, 207.
- LXXII. Extenduntur indultum de altari privilegiato et indulgentia plenaria, ad decennium concessa in die Commemorationis Defunctorum pro regnis Hispaniarum, ad alia regna et dominia regis catholici in perpetuum, 208.
- LXXIII. Permittitur, ut, translato festo S. Benedicti, transferatur etiam indulgentia plenaria eo die concessa

- visitantibus aliquam sui Ordinis ecclesiam, 209.
- LXXXIV. Confirmantur et innovantur quaedam ordinationes pro fratribus Praedicatoribus, 210.
- LXXXV. Confirmatur protestatio fratrum Minorum de Observantia circa regulae executionem, et nonnullae declarationes ac ordinationes motu proprio adduntur, 214.
- LXXXVI. Confirmantur quaedam statuta fratrum Minorum de Observantia a a Sancta Sede prius ad examen revocata, 218.
- LXXXVII. Conceduntur lectoribus iubilatis fratrum Minorum de Observantia privilegia omnia doctorum artium et magistrorum in theologia, 226.
- LXXXVIII. Permittitur ut in provincia sancti Petri de Alcantara Discalceatorum in regno Neapolitano locum habere possint fratres eiusdem Ordinis provinciarum Hispaniae, 228.
- LXXXIX. Revocatur concessio facta vicecancellario quamplurimum officiorum vacabilium, quae denuo Camerae Apostolicae restituuntur, 230.
- LXXX. Confirmatur summarium indulgentiarum confraternitatum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, iam ante a S. Congregatione recognitum et approbatum, 232.
- LXXXI. Extenditur festum B. Mariae de Mercede cum officio et missa religiosorum eiusdem Ordinis ad universum clerum reguorum Hispaniarum et provinciarum regis catholici, 237.
- LXXXII. Confirmatur decretum Congregationis Rituum de cadaveribus eorum, qui sibi sepulturam elegerunt in ecclesiis fratrum Carmelitarum Discalceatorum Congregationis Italiae, 238.
- LXXXIII. Conceduntur privilegia cappellanus Sanctitatis Suae, 239.
- LXXXIV. Confirmantur statuta Congregationis Gallicanae canonicorum regularium S. Augustini de acceptione beneficiorum in titulum, et ab iisdem amotione, 239.
- LXXXV. Approbantur institutum et constitutiones clericorum saecularium in communi viventium sub immediata Ordinariorum iurisdictione, 241.
- LXXXVI. Confirmatur iterum et extenditur cardinalis protectoris decretum de nihil agendo contra statuta a Sede Apostolica pro provincia Neapolitana S. Petri de Alcantara Discalceatorum, ipsa prius non audita, tum etiam adversus decreta a dictae Sedis tribunalibus et ministris emanata, 256.
- LXXXVII. Confirmatur decretum Congregationis, quo definitum fuit solum priorem generalem Eremitarum sancti Augustini habere ius aggregandi ad archiconfraternitatem Cincturatorum, vicarios vero generales Discalceatorum erigere posse confraternitates Corrigatorum, 258.
- LXXXVIII. Confirmantur quaedam ordinationes generalis Ordinis Eremitarum S. Augustini circa electiones superiorum et officialium in Quitens, aliisque Indiarum provinciis, 260.
- LXXXIX. Conceditur indulgentia plenaria perpetua semel in mense confraternitatibus Cordigerorum, in ecclesiis Conventualium S. Francisci erectis, in die solitae processions, 263.
- XC. Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus atiquam ex ecclesiis fratrum vel monialium Ordinis sancti Francisci in festivitibus diei Sancti, necnon sanctorum Antonii de Padua, Bonaventurae, Ludovici episcopi, Bernardini, ac sanctae Clarae, 264.
- XCI. Statuitur, ut tam capitulum generale, quam dieta intermedia Congrega-

- tionis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti ante triennium non celebretur, 265.
- XCII. Extenditur decretum prioris generalis Ordinis Eremitarum sancti Augustini de consanguineis et affinibus religiosis ad Discalceatos Congregationis Hispaniae et Indiarum eiusdem Ordinis, 267.
- XCIII. Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo declaratum fuit, non licere superioribus Ordinis Beatae Mariae de Mercede delegare auctoritatem conferendi habitum Tertiariorum utriusque sexus, posse tamen eos horum curam probo religioso committere, 268.
- XCIV. Confirmantur quaedam decreta capitulorum fratrum S. Francisci Strictioris Observantiae provinciae sancti Petri de Alcantara in Hispania a sacra Congregatione approbata, necnon aliud cardinalis protectoris pro eorum decretorum executione, 270.
- XCv. Mandatur, ut in toto Statu Ecclesiastico serventur statuta successiones ab intestato agnatis masculis differentia, 272.
- XCVI. Confirmantur tam declarationes ad regulam quam constitutiones monachorum Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti, 275.
- XCvII. Permittitur ut abbates et officiales omnes Congregationis Cassinensis pro hac vice tantum, ob immutatum capituli et dietae tempus, non amoveantur statim post expletum officiorum curriculum; et abbati S. Pauli extra Urbem committitur procuratio generalis, si quandoque intra triennium vacaret, 384.
- XCvIII. Confirmantur quaedam constitutiones monachorum Congregationis Hispaniarum Ordinis sancti Benedicti, 386.
- XCIX. Extenditur indultum Clementis X, celebrandi festum Ss. Iohannis de Mattha et Felicis de Valois in tota Hispania, ad omnem Galliam, 390.
- C. Extenditur festum sanctae Rosae Limanae ad regna et dominia coronae Lusitaniae, 392.
- CI. Conceditur rectori collegii fratrum Praedicatorum in Quitensi provincia facultas conferendi publice gradus scholasticos in nonnullis disciplinis, donec ibidem erigatur universitas regia, 393.
- CIi. Confirmatur decretum cardinalis protectoris, quo etiam ultramontanis monialibus conversis S. Francisci de Observantia interdicitur velum nigrum, et quaecumque vox in electionibus denegatur, 395.
- CIiI. Erigitur academia S. Thomae Ordinis Praedicatorum civitatis Monilae in insulis Philippinis in publicam studii generalis universitatem, 397.
- CIv. Conceduntur Tertiariis B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum, intra claustra viventibus, indulgentiae quibus gaudent fratres eiusdem Ordinis, 400.
- CIv. Declaratur Tertiarios B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum extra claustra viventes frui posse indulgentiis confraternitatum eiusdem Ordinis, 401.
- CIvi. Redditur inquisitoribus regnorum Portugalliae et Algarbiorum auctoritas, quam amiserant non parendo mandatis apostolicis, et leges nonnullae conduntur in causis fidei servandae, 402.
- CIvII. Conceduntur fratribus oblati Tertii Ordinis sancti Francisci provinciae Franciae post decennium a professione iura omnia antiquorum fratrum laicorum, 413.
- CIvIII. Conceditur indulgentia plenaria per-

- petua visitantibus aliquam ex ecclesiis monachorum Caelestinorum die festo S. Petri Caelestini Papae V eorum institutoris, 415.
- CIX. Conceduntur quaedam indulgentiae perpetuae confraternitatibus Septem Dolorum B. M. V. in ecclesiis fratrum Servorum eiusdem B. M. V. erectis, 416.
- CX. Indicitur universale iubilaeum ad implorandam divinam opem pro praesentibus tunc Ecclesiae necessitatibus, 417.
- CXI. Confirmatur decretum particularis congregationis, quo declaratum fuit Congregationem Brigittanorum Novissimorum esse veram religionem diversam ab ea SS. Salvatoris seu S. Brigittae, 420.
- CXII. Componuntur a Pontifice variae lites ortae inter archiepiscopum Mechliniensem et eius diocesis regulares exemptos, 421.
- CXIII. Confirmatur Pontificis decretum, quo vetita fuit conventibus Carmelitarum Congregationis Mantuanae electio sociorum ad generale capitulum mittendorum, 423.
- CXIV. Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis Carthusiensis, quo statuitur, ne quis utatur privilegiis aliorum regularium in nonnullis casibus, sine consensu reverendi patris aut capituli generalis, 426.
- CXV. Transferuntur indulgentiae plenariae perpetuae in festis Ss. Placidi et Mauri ad festa Ss. Zoili et Felicis in monasterio S. Zoili de Corrion Palentinae diocesis, 427.
- CXVI. Confirmatur decretum Congregationis Rituum de electione S. Ignatii Loyola in patronum regionis Cantabriae, 428.
- CXVII. Confirmatur decretum Congregationis Rituum, quo declaratur licere monachis Carthusiensibus Papiae instituere processionem in festivitate Corporis Christi, apertis ianuis, intra claustra, 429.
- CXVIII. Confirmatur summarium indulgentiarum et facultatum confraternitati Servorum, sive Septem Dolorum B. M. V., concessarum, 430.
- CXIX. Confirmatur decretum cardinalis protectoris circa abrogationem commissariorum generalium pro provinciis Indiarum Orientalium Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia, 433.
- CXX. Confirmantur nonnullae constitutiones Congregationi Silvestrinorum Ordinis sancti Benedicti, 436.
- CXXI. Confirmantur statuta pro ecclesia et hospitali S. Antonii Lusitanorum de Urbe, 440.
- CXXII. Declaratur cessionem loci provincialibus debiti, in capitulo provinciali sancti Ludovici in Gallia Ordinis Praedicatorum Strictioris Observantiae factam, non esse admittendam, 487.
- CXXIII. Conceditur bibliothecae archigymnasii Sapientiae de Urbe facultas retinendi quaecumque opera prohibita ac damnata, 488.
- CXXIV. Statuitur ut debitores banci archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe teneantur ei satisfacere vincolo obligationis cameralis, 490.
- CXXV. Confirmatur decretum ministri generalis Ordinis S. Francisci de Observantia circa abrogationem commissariorum europaeorum, et iudices appellationum pro provinciis S. Antonii et Conceptionis B. M. V. in Brasilia, 491.
- CXXVI. Confirmatur erectio Congregationis presbyterorum saecularium B. M. V. Assumptae civitatis Portugallensis,

- eique privilegia et indulgentiae conceduntur, 494.
- CXXVII. Confirmantur duo decreta Congregationis Concilii decernentia professiones Brigittanorum Novissimorum esse validas, eosque denominandos esse Brigittanos, 498.
- CXXVIII. Indicitur iubilaeum universale ad implorandum divinum auxilium contra Turcas, 501.
- CXXIX. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium approbans alternativam inter Hispanos et Criollos Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia in Indiis Occidentalibus, 504.
- CXXX. Concedantur Congregationi Svecivae Ordinis sancti Benedicti privilegia omnia spiritualia ceterorum monachorum, 506.
- CXXXI. Inducuntur tres decimae super fructibus et pensionibus bonorum ecclesiasticorum totius cleri in universa Italia et insulis ei adiacentibus, ob imminens bellum Turcicum, 508.
- CXXXII. Confirmantur litterae patentes ministri generalis Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia, et decretum cardinalis protectoris, circa executionem alternativae in provinciis Limana et de las Charcas, 517.
- CXXXIII. Confirmatur decretum Congregationis Concilii, quo iniungitur Ordinariis regni Peruani conservatio decreti Concilii Tridentini de regularibus reclamantibus adversus eorum professionem elapso quinquennio, 522.
- CXXXIV. Mandatur pro fratribus sancti Francisci, ut in Belgio servetur constitutio Clementis VIII circa erectionem novorum coenobiorum, 523.
- CXXXV. Confirmantur litterae Innocentii X una cum aliis Clementis VIII et Pauli V super erectione et privilegiis academiae sive universitatis oppidi Zamoski, Chelmensis dioecesis, in regno Poloniae, 525.
- CXXXVI. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium quo declaratur Clericos Regulares Pauperum Matris Dei esse exemptos a iurisdictione Ordinariorum, et gaudere omnibus privilegiis Mendicantium, 526.
- CXXXVII. Confirmantur conventiones initae inter fratres Minores de Observantia et Conventuales Ordinis sancti Francisci circa primatum in processionibus aliisque functionibus, 527.
- CXXXVIII. Confirmantur novae constitutiones instituti clericorum saecularium in communi viventium, 530.
- CXXXIX. Reformatur alternativa in provincia S. Jacobi in Hispania Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia, 581.
- CXL. Statuitur, ut in provincia Lugdunensi fratrum Congregationis Gallicanae Tertii Ordinis sancti Francisci executioni mandetur Breve Clementis X circa fratres oblatos sive servientes, 585.
- CXLI. Confirmatur statutum capituli provincialis fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci in Gallia de regula servanda in morte provincialis et vacatione definitoriatus, 586.
- CXLII. Confirmantur privilegia, indulgentiae et gratiae locis Terresanctae concessa, et fratribus Minoribus sancti Francisci de Observantia interpretibus indulgentia plenaria conceditur, 588.
- CXLIII. Extenditur Constitutio Urbani VIII ad Melitenses, itaut ex iis ordinati cum falsis vel sine dimissoriis terti privilegio gaudere nequeant, 589.
- CXLIV. Erigitur Congregatio Benedictino-

- Bavarica sub titulo Ss. Angelorum Custodum, 591.
- CXLV. Statuitur ut fratres laici clericorum regularium Ministrantium Infirmis in posterum non eligantur in consultores, 594.
- CXLVI. Confirmantur erectio et constitutiones Congregationis presbyterorum et clericorum S. Iosephi in ecclesia S. Pantaleonis de Urbe, 596.
- CXLVII. Confirmantur conventiones initae inter fratres Minores de Observantia et Conventuales Ordinis sancti Francisci circa primatum in processionibus aliisque functionibus civitatis Iserniensis, 609.
- CXLVIII. Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis Cisterciensis circa reformationem monachorum et monialium Poloniae, Prussiae et Lituaniae, 611.
- CXLIX. Declaratur clericos saeculares in communi viventes capaces esse beneficiorum omnium, frui privilegiis clericorum saecularium, et ordinari posse ad titulum communitatis, 613.
- CL. Conceditur Ordini fratrum Praedicatorum facultas habendi plures campanas in eorum coenobiis seu domibus, 614.
- CLI. Confirmantur constitutiones monialium recollectarum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum in Hispania, 616.
- CLII. Confirmatur decretum Congregationis Rituum de primatu in functionibus et iure processionis peragendae pro fratribus Praedicatoribus contra fratres Minores de Observantia in Quitensi provincia, 625.
- CLIII. Conceduntur indulgentiae perpetuae clericis saecularibus in communi viventibus, 626.
- CLIV. Communicantur privilegia universitatis S. Thomae civitatis Monilae universitatibus S. Fidei et B. Ferdinandi civitatis Quitensis Ordinis Praedicatorum in Indiis Occidentibus, 627.
- CLV. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super electione praecipuorum officialium pro fratribus Recollectis Ordinis Minorum sancti Francisci in Hispania, 630.
- CLVI. Resolvuntur quaedam dubia circa modum celebrandi capitula generalia Ordinis Cisterciensis, 631.
- CLVII. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium quo superioribus sancti Francisci de Observantia iniungitur, ne permittant saeculares ingredi septa coenobii cum sclopis aut armis, vel ibi ludere aut morari ultra tres dies, 632.
- CLVIII. Confirmantur statuta capituli generalis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia, et innovatur constitutio Pii V circa elemosynas praedicatorum et bibliothecas communes, 634.
- CLIX. Reformatur Breve circa Melitenses ad sacros ordines promotos cum falsis dimissoriis, 637.
- CLX. Confirmantur constitutiones Congregationis Benedictino-Bavaricae sub invocatione Ss. Angelorum Custodum, 638.
- CLXI. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium circa electiones abbatum Congregationis Bavaricae Ordinis sancti Benedicti, 663.
- CLXII. Declaratur irrita et nulla alienatio feudi status Masserani sine licentia sanctae Sedis Apostolicae facta duci Sabaudiae, 664.
- CLXIII. Confirmatur statutum capituli generalis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia Reformatorem

- circa lectores inter patres provinciae connumerandos, 667.
- CLXIV. Confirmantur erectio hospitii et dotatio ecclesiae S. Gallae pro pauperibus per Urbem vagantibus, 669.
- CLXV. Confirmantur litterae Clementis X super erectione hospitii de Urbe pro iis, qui ad fidem veniunt, necnon traditur facultas illud transferendi, 680.
- CLXVI. Statuitur, ut loca sancta Palaestinae a fratribus Ordinis S. Francisci de Observantia, uti prius, custodiantur, 682.
- CLXVII. Conceduntur indulgentiae perpetuae fratribus sancti Francisci de Observantia docentibus doctrinam christianam, ac christifidelibus eam audientibus, et ad id cooperantibus, 684.
- CLXVIII. Confirmantur decreta Congregationum regularium et immunitatis pro exemptione syndicorum Ordinis sancti Francisci de Observantia a foro saeculari, 686.
- CLXIX. Conceditur magno magistro hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani facultas recipiendi eos Franciae, Alverniae et Provinciae, qui actu haeresim non profiteantur, 688.
- CLXX. Confirmantur decreta ministri generalis Ordinis fratrum sancti Francisci de Observantia a cardinali protectore approbata circa missionum seminaria in Hispania et Indiis Occidentalibus, 690.
- CLXXI. Prohibetur monachis Congregationis Fuliensis ad aliam religionem transire sine superiorum licentia, 699.
- CLXXII. Confirmantur quaedam decreta capituli intermedii fratrum B. Ioannis Dei regnorum Hispaniae et Indiarum, 701.
- CLXXIII. Declaratur clericos regulares Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum capaces esse possidendi, 708.
- CLXXIV. Confirmantur privilegia omnia et indulgentiae Ordinibus sancti Francisci de Observantia et aliis utriusque sexus personis concessa, 709.
- CLXXV. Confirmatur decretum Congregationis Indulgentiarum declarans personas substantialia religionis vota non emittentes non comprehendi in generali indulgentiarum revocatione, 711.
- CLXXVI. Confirmantur seminaria pro missionariis sancti Francisci de Observantia in Hispania et Indiis Occidentalibus erecta, ac ministri generalis statuta pro illorum regimine, una cum facultate erigendi alia seminaria, 712.
- CLXXVII. Conceditur quod indulgentia plenaria perpetua, ecclesiis Ordinis sancti Francisci de Observantia et Reformatorum die 11 augusti concessa, applicari possit per modum suffragii, 725.
- CLXXVIII. Confirmatur decretum Congregationis particularis super nonnullis dubiis circa constitutiones monachorum Congregationis Bavaricae, quo etiam extenditur auctoritas nuncii Helvetiorum, 726.
- CLXXIX. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super subiectione collegiatae S. Germani ecclesiae abbatiali Montis Cassini, 728.
- CLXXX. Erigitur collegium studiorum in monasterio S. Pauli extra moenia Urbis monachorum Cassinensium, et pro eo leges nonnullae conduntur, 729.
- CLXXI. Erigitur in Congregationem confraternitas Bethlehemitarum in Indiis Occidentalibus, eius novae constitutiones confirmantur, et privilegia, exemptiones ac indulgentiae ei conceduntur, 735.

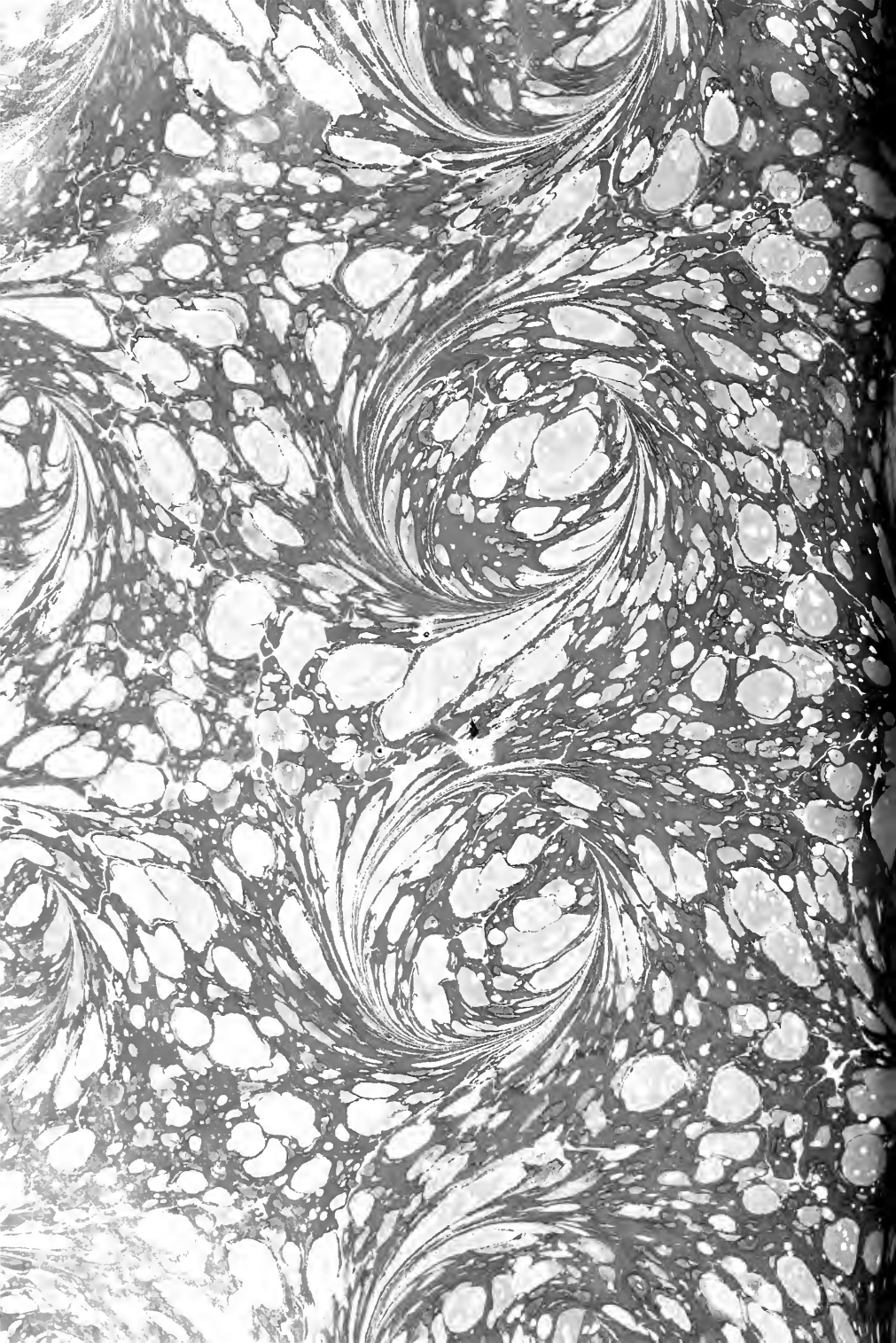
- CLXXXII. Confirmantur decreta cardinalis protectoris pro reformatione provinciae Pedemontanae Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo, 751.
- CLXXXIII. Confirmatur decretum Congregationis Rituum, quo permittitur Ordini B. M. de Mercede redemptionis captivorum recitatio officii cum missâ sancti Raymundi de Pennafort sub ritu secundae classis cum octavâ, 755.
- CLXXXIV. Confirmatur decretum Congregationis Rituum, quo conceditur Ordini B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum facultas recitandi officium et celebrandi missam beati Petri Armengol martyris, 756.
- CLXXXV. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium declarans superioribus localibus fratrum Discalceatorum B. M. de Mercede redemptionis captivorum non licere pecunias mutuo accipere, nisi iuris ordine servato, 757.
- CLXXXVI. Confirmantur et innovantur quaedam Pontificum constitutiones in urbe Roma franchitarum nomen abolentes, et nova poena in contravenientes constituitur, 759.
- CLXXXVII. Confirmantur quaedam decreta capituli generalis fratrum B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum anno MDCLXXXVI edita, 765.
- CLXXXVIII. Confirmatur erectio universitatis studii generalis in civitate Guatimala in Indiis Occidentalibus, 769.
- CLXXXIX. Prohibetur ne extrahantur libri musicales ex archivio cappellae pontificiae, 772.
- CXC. Conceditur priori generali Ordinis Carthusiensis facultas absolvendi in foro conscientiae etiam per alios suos monachos a casibus reservatis in Bullâ *Coenae Domini* quoque contentis, 773.
- CXCI. Damnantur propositiones et libri omnes ac manuscripta Michaëlis de Molinos, 774.
- CXCII. Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis eremitarum sancti Augustini, quo senarius numerus magistrorum Peruvanae provinciae ad duodenarium extenditur, 782.
- CXCIII. Confirmantur quaedam decreta capituli generalis Ordinis sancti Augustini, quibus prohibetur, ne religiosi provinciarum Mexicanae et Mechoacanensis soli aut cum pallio vel galero incedant, 784.
- CXCIV. Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super executione constitutionum Tertii Ordinis sancti Francisci quoad fratres laicos et oblatas provinciae Franciae, 786.
- CXCV. Confirmatur nova collectio statutorum Ordinis Carthusiensis, 787.
- CXCVI. Confirmatur decretum Congregationis Rituum declarans constitutiones Clementis VIII et Clementis IX circa missas de festo, loco illarum de *Requiem*, in altaribus privilegiatis diebus impeditis celebrandas, 914.
- CXCVII. Statuitur, ut executioni mandetur alternativa in electione commissarii generalis cismontani inter fratres Ordinis sancti Francisci de Observantia et Reformatos, 916.
- CXCVIII. Confirmantur resolutiones Congregationis Rituum circa novam impressionem missalis ad usum fratrum Praedicatorum, 918.
- CXCIX. Communicantur omnia privilegia et indulgentiae Congregationis Helveticae Congregationi Bavaricae Ordinis sancti Benedicti, 919.
- CC. Revocatur Breve segregationis quorundam coenobiorum Ordinis sancti Francisci de Observantia a provinciis Veneta et Bononiensi, necnon

The background of the entire image is a traditional marbled paper pattern, featuring intricate, swirling designs in shades of black, grey, and white. A white, rounded rectangular pocket is positioned in the center of the page, containing text and a library stamp.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BX
35J
A37
1857
v.19
c.1
ROBA

